

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

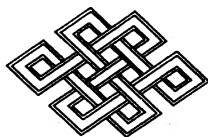
Work:	W686	ImageGroup:	I1PD36371
LCCN:	n/a	ISBN:	8189165003

Title:	དུས་འཁོར་སྤྱི་དོན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱན dus 'khor spyi don dri med 'od rgyan
Author:	ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ nor bzang rgya mtsho
Descriptor:	n/a
Original Publication:	bod kyi gtsug lag gces btus;14
Place:	delhi
Publisher:	bod kyi gtsug lag zhib dpyod khang
Date:	2004
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: 2008

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུ་སྤྲུལ། བོད་ཐེང་། ༡༥

དུས་ལའོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱུ།

མཁས་གྲུབ་འོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་བརྩམས།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་དཔར་བསྐྱུན་ཞུས།

Printed in New Delhi, India

THE DALAI LAMA

༡༡། ཁོད་གངས་ཅན་གྱི་མྱོངས་སུ་མི་ལོ་ཉིས་སྟོང་བཅུ་ལ་བའི་མྱོན་ནས་སྐད་ཡིག་གིས་མཚོན་པའི་རིག་གནས་དར་འཕེལ་
གིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། རྒྱལ་པར་བཅན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པཎ་རྣམས་ཀྱི་བྲུགས་རྗེ་བཀའ་བྲིན་ལས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་
ཆོས་ཚུལ་དཔལ་རྒྱ་ལེ་རྒྱུ་ལའང་པའི་བཞེད་རྒྱུན་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བ་བཟན་པོ་རྒྱལ་ཁྲུང་གི་ཕྱངས་ལས་
འདས་པའི་འདི་ཕྱིའི་རེ་བ་སྐོང་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན། དེར་གོ་དུས་
སྤུངས་བོད་མི་རིགས་དང་། དེ་མཚུངས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་རིག་གཞུང་བྱུང་གདུལ་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་ཆེན་པོ་དོར་
གྱི་ཡུལ་དང་། རུ་སུའི་ཁོངས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་ཀལ་ལུགས་ལྟེན། དེ་བཞིན་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། རྒྱ་གསུམ་མཚུངས་རི་བོ་དེ་མ་ལ་
ཡའི་རྩོ་རྒྱ་དུ་ཆགས་པའི་འབྲུག་འབྲས་དང་ལ་དྭགས། རྩ་བུ། སྤྱི་ཉི་མོགས་ཀྱིས་མ་ཆད་པར་འཛམ་གླིང་གི་སྤྱུ་ལུ་ལྟར་
བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ལྟ་བུའི་སྤྱི་ལོ་འཕྲོ་བ་མའི་བདེ་དོན་དང་། རྒྱལ་པར་ནང་སེམས་ཀྱི་ཁྱི་བའི་ཐོག་ཞབས་འདེགས་གང་
འཚམས་བསྐྱབས་དང་སྐྱབ་ལུས་སུ་ཡོད་པར་མ་ཟད་སྐད་ཀྱི་ཕྱི་ཆོན་རིག་དང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྟོན་སྲུང་རྒྱལ་ཞབས་
འདེགས་སྐྱབ་བྱུང་བུ་ཡིན་པ་གདོན་མི་ཟ།

རྒྱ་མཚན་དེ་རྩེར་ལ་བཞེན་ནས་ད་ལས་ཁོ་ན་ཏེ་མོན་གྱི་ཡལ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁྱིམ་དཔྱད་ཁོང་ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་གཙུག་
ལག་གཅེས་བཅུས་ཞེས་པ་བོད་ཀྱི་རིས་མེད་མཁས་གྲུབ་ཆད་ལྟར་དུ་མས་བརྩམས་པའི་བཟན་བཅོས་བོད་མེད་སུམ་རུ་ཐམ་པ་
རྒྱལ་ཁྲུང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཞུས་དག་དེས་འདྲོངས་སོང་བ་དེར་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་དང་མཐུན་པ་དེབ་གཟུགས་ཐོག་དཔར་སྤྱན་
བྱེད་བཞིན་ཡོད་པར་སྤྱི་ལོ་ཉིས་ལོ་རང་བཟླ་གས་བཞེད་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུས་འདིས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་
གཉེར་གྱི་བཞེད་གནས་མང་པོར་གལ་ཆེད་བོད་ཀྱི་བཟན་བཅོས་འདི་དག་པར་ཆོག་ཡོང་བྱུང་། རྒྱལ་པར་རང་རིགས་སྟོ་
གསར་གཞིན་རྒྱ་རྣམས་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་རྒྱ་ཆེ་གཏིང་ཟབ་འདི་ལ་དོ་སྣང་ཆེར་བསྐྱེད་དང་གཞུང་དོན་
སྤྱི་བཞེད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་ཆེ་རྒྱུ་དང་གོ་སྐབས་གསར་པ་ཞིག་ཐོབ་རྒྱུ་འདི་རེ་སྟོན་བཅས། ཏུ་ལའི་ལྷ་མར་འབོད་པ། ལྷ་ཀྱའི་དགེ་
སྤྱོད་བཟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷགས་ན་ཟླ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༥

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༡ ཟླ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༠ བཟང་པོ་ལ།

༡ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཅུ་པོ་དག་གི་སྐུ་མ་ཅུ་ཐམ་པ་ཆ་ཚང་ཕྱོགས་སྒྲིག་དང་དཔར་
བསྐྱར་གྱི་རྒྱ་འགོ་ལྷན་ཁྲུན་གྱི་ཡོངས་རྒྱུ་གས་ཨ་རིའི་མི་རིགས་སྐྱ་ཞབས་སྡེའི་ཉེར་ཤེ་དང་།
Barry J. Hershey ལུ་མ་སྐྱ་ཁོ་ནི་ཉེར་ཤེ་ Connie Hershey ཉེར་ཤེའི་བྲིམ་ཚང་གི་
དགེ་ཅུ་ The Hershey Family Foundation བཅས་ནས་སྐྱར་བར་དང་གཏོང་སྦྱོར་བདག་
ནམས་ཆེ་ལྷག་དོན་ལྷན་ཐོག་འདི་ཕྱི་ལོ་ལེགས་ཚལ་བསམ་དོན་བཞེན་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་
འདུན་ལྟེ།

ཕྱོགས་སྒྲིག་པའི་གྲུང་བརྗོད།

དཔལ་འདིར་རིས་མེད་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དུ་མས་བརྩམས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི་གཞུང་གལ་ཆེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་ལྷག་ཙམ་ཞིག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བརྩས་ཞེས་པའི་བོད་ཐེངས་གསར་དུ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཔར་བསྐྱུན་ཞུ་བ་ནི། གཙུ་བོ་རང་མེད་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ནང་དོན་རིག་པའི་གནས་ཟབ་མོ་རྣམས་ཆ་ཆར་བ་བོད་གྲངས་མི་མང་བ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་དེར་རབས་སློ་གསར་བའི་ཡིད་ཐོར་ལེགས་པར་མཆོན་ཐུབ་པ་དང་། དེ་མཚུངས་སློ་གསར་དོན་གཉིར་ཅན་རྣམས་ནས་གལ་ཆེའི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་བཞིན་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་དམིགས་ལྡུལ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན། དམིགས་ལྡུལ་གཞན་ཡང་རིམ་བས་གལ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་དབྱིན་ཡིག་སོགས་འཛམ་གླིང་སྐད་ཡིག་གཞན་དུ་པབ་སྐྱར་གྱི་ལམ་ནས་ནམ་ཞིག་གཞུང་རྩོམ་པ་བའི་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེ་ལག་རྣམས་ཀྱི་མཆན་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་གྲགས་ཐུབ་པ་མ་ཟད་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་གལ་ཆེའི་གཞུང་རྩོམས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆེའི་གཙུག་ལག་གི་གྲལ་དུ་སྒྲིབས་ཏེ་སྒྲིཊ་མང་པོར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བའང་བྲིད་སྟེ།

བོད་ཐེངས་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཞུ་ལོ་ནི། ཅུ་བའོ་བོ་ཐུབ་བསྟན་སྤྱིན་པས་འགན་ཁུར་གྱིས་ལོ་གསུམ་རིང་དཔེ་མཛད་ཁང་མང་པོར་དབྱུང་ཞིབ་ཀྱིས་བོད་ཐེངས་འདི་ནང་རིམ་བཞགས་ཀྱི་ཐུག་དཔེའི་མཆན་ཐོའི་གཞི་མ་བཀོད་བསྒྲིགས་ཞུས་ཤིང་། ལས་དོན་འདིའི་ཐོག་ལྷོ་ཁོར་གོང་ས་ལྷ་བས་མགོན་ཆེན་པོས་དབུས་རིས་མེད་སྤྱི་ཆེན་ལག་དང་དེ་མཚུངས་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་ལག་ལའང་བཀའ་སློབ་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་སྤྱིར་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནང་ཕྱོད་ཀྱི་གསུང་སྒྲུབ་ལ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟ་དང་རྒྱུད་བ་ལྟ་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་ཆོས་དང་འཛིན་ཏེན་གྱི་ལམ་ལུགས་སྤྱི་ཆོག་སྤྱི་ཆོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁྱི་ཐུག་བརྒལ་བ་བཞགས་ཡོད། འདིར་ནི་གཙུ་བོའི་དབང་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་བྱི་ལོ་དུས་རབས་བརྒྱུ་པའི་ནང་ད་ལྟ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདིའི་སྒྲུབ་གཏོད་པ་ནས་བཟུང་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་སྟོད་ཆའི་བར་གྱི་དུས་ལུན་མི་ལོ་ཆིག་སྟོད་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་འདིའི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་དབང་ཆད་ལྟར་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩོམ་གཞུང་གནད་ཆེ་བ་ལག་མང་ཙམ་ཞིག་བོད་ཐེངས་འདི་ནང་གཅེས་བརྩས་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་གཙུ་བོ་བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་ཐོག་མར་བོད་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་རྩོ་བོ་བཀའ་གདམས་པ། ས་དགེ་བཀའ་རྟེན་རྩོ་བོན་དང་བཅས་པ་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མན་རག་སྟོན་པའི་གྲུགས་བམ་ལག་དེ་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྟོད་པའི་སྟོར། སྤམ་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱགས་སྤྱི་ཆེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྗོད་ཀྱི་རིམ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་

སྡེ་ཚན་ལ་པར་ཕྱིན་དང་། ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ། ཚད་མ་རིག་པ། མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་
གཞག་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་བཤད་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སོགས་སྟོན་པའི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པ་ལ་འཇུག་
པའི་སྒྲིའི་གཞུང་གཅེས་བརྟམས་སྣ་ཚོགས། གཞན་ཡང་གསོ་བ་རིག་པ་སྤྲན་གྱི་གཞུང་། སྤར་སྒོལ་གྱི་ཕྱིས། བོད་ཀྱི་
ལྷ་མོའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ རྒྱལ་རབས་དང་ཚོས་འབྱུང་རྟིང་རིགས་གལ་ཆེ་དཔེ་མཚོན་བཅས་སྡེ་ཚན་འདི་ཆ་ཚང་
བོད་གངས་སུམ་རྩའི་ནང་ལེགས་པར་མཚོན་བྱུང་བ་ཞུས་ཡོད།

བོད་ཕྱིང་འདི་བཞིན་ཞུ་སྒྲིག་དངོས་གཞི་ཞུ་སྐྱབས་ཐོག་མར་གཞུང་སོ་སོ་ཀམ་ལུ་ཁྲའི་ནང་འཇུག་དུས་
མ་དཔེ་བོད་དཔར་རྟིང་པ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ལྷ་རྒྱལ་གྱིས་འཚོལ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་དེ་ཕྱི་མོར་བཟུངས། དེ་ནས་གཞུང་དེའི་
མ་དཔེ་བོད་དཔར་མི་འདྲ་བའི་བཞུགས་ཡན་ཚུན་ཞིབ་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་མ་དཔེ་མི་འདྲ་བའི་ནང་དཔར་ཡིག་
མཐུན་མིན་འོད་ངོས་ལེགས་པར་བཟུང་སྟེ་མཚན་ཐོ་བཞོད་ཏེ་མ་དཔེའི་ནང་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་ནོར་རིགས་
རྣམས་བཅོས་ཤིང་གཤམ་དུ་མཚན་ནང་དེ་དོན་གསལ་བཤད་དང་། གཞན་དྲོགས་གཞི་ཡོད་པ་རྣམས་རང་སོར་
བཞག་སྟེ་འོག་གི་མཚན་ནང་ནོར་བཅོས་འི་ལྷར་དགོས་མིན་གྱི་བསམ་འཆར་ལུ་ཡོད་པ་ལས་རྩ་བའི་མ་དཔེ་བོད་
དཔར་གང་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་དེ་ཚད་ལྡན་རང་དུ་བྱས་ཏེ་ཞུ་དག་གཙང་ངེས་ཐེངས་དུ་མ་སོང་བ་ཞུས་ཡོད། དེ་དང་
ཆབས་ཅིག་སྟོག་པ་པོ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ནས་ཁུངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དབྱེད་ཞིབ་གནང་བའི་སྒྲན་
ལུང་གཞུང་སོ་སོའི་ནང་ལུང་འདྲེན་འོད་གང་ཐུབ་ངོས་འཛིན་གྱིས་བཀའ་བསྟན་དང་གསུང་འབུམ་སོགས་གང་
ཡིན་ཚད་ལྡན་དཔར་མ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་བྱག་དཔེ་སོ་སོའི་མཚན། དཔར་མ་གང་ཡིན་གྱི་ངོས་འཛིན། བོད་ཨང་
གངས། ཤོག་ལུ་དང་ཡིག་ཐེང་གི་ཨང་གངས་བཅས་གསལ་བོ་བཞོད་དེ་གཤམ་དུ་ཞུ་སྒྲིག་པའི་མཚན་ཞེས་པའི་
ནང་བཅུག་ཡོད། དཔེ་དེབ་སྟོག་སྐྱབས་གཞུང་གི་ཚན་པ་གལ་ཆེ་རྣམས་ངོས་འཛིན་སྒྲ་བ་དང་། བྱག་དཔེ་གཟིགས་
བའི་པོ་ཡོང་ཆེད་གཞུང་དོན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་དཔེ་བྱི་དབུ་ར་དཀར་ཆག་ལོགས་སུ་བཞོད་པ་ལྟར་ཚན་པ་སོ་སོར་བགོས་
ཏེ་འགོར་ས་བཅད་ཆེ་ཁག་གང་ཡིན་བཞོད་པ་མ་ཟད་ནང་དོན་རྣམས་ཀྱང་དེང་རབས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་སྒྲིག་ལུགས་ལྟར་
དུ་མ་ལུ་སོ་སོར་བྱས་ཏེ་སྤྱིའི་དབྱེ་མཚམས་གསལ་བོ་ངོས་འཛིན་བྱུང་བ་བྱས་ཡོད། གཞན་ཡང་བོད་སོ་སོའི་ནང་འི་
བཞུགས་ཀྱི་གཞུང་གང་ཡིན་རུང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གནས་དཔེར་ན་རྩོམ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སྟིང་དོན་དང་། གཞུང་སོ་
སོའི་དོན་རགས་རིམ་ཙམ་འགྲེལ་བཞེད་སོགས་གསལ་བའི་སྟོན་གྲོང་ངོ་སྟོན་གྱང་བཞོད་ཡོད་པ་བཅས་སྤྱིའི་ལས་
དོན་མཐའ་དག་ལ་གང་ཤེས་གྱིས་དམ་དོན་ཅི་ཞུས་ཞུ་ཞུས་ཡང་ད་དུང་ཡིག་ཆ་དྲག་དང་། གཞུང་མཚམས་སྤྱི་
ཕྱེ་རྒྱལ་སོགས་གང་ཐད་ནས་ནོར་འབྱུལ་གྱུར་ཡོད་ངེས་པས་མཁྱེན་ལྡན་རྣམས་ནས་བཞོད་པར་མཛད་འཚལ།

དེ་བཞིན་དུང་ཚོ་ལྷ་སྤྲིག་པ་རྣམས་གཞུང་མཐོང་གྱུ་ཞན་པ་དང་། ལྷག་པར་མ་དཔེ་ལག་སོན་མ་གྱུར་པ་
སོགས་ཀྱིས་བོད་ཕྱིར་འདི་ནང་ངེས་པར་བཞུགས་སུ་འོས་པའི་དཔེ་གཞུང་གལ་ཆེའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ལུས་ཡོད་
ངེས་པས་མང་ཐོས་མཁས་པའི་མདུན་སར་བཞུད་གསོལ་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྲད་ནས་ཀྱང་རིམ་པས་བོད་ཕྱིར་
འདིར་བོད་གྲངས་གསར་པ་བསྟོན་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་འོང་སྤྲོད་ན་དེར་སྤྲོད་པའི་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་ཡང་
ལྷག་སྟོལ་ཡོང་བ་ཞེས་པེ་བསྟུལ་ཡང་ཞུ་གྱུ།

མཐའ་དོན་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཀུས་ཀྱི་བོད་ཕྱིར་འདི་བཞིན་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་ཀྱིས་དཔར་
བསྐྱུན་རིམ་པས་ཞུ་བའི་གལ་ཆེའི་ལས་དོན་འདི་ཐོག་རྩེར་ལྷ་རྒྱལ་སྤྱི་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་ཞུ་
སྤྲིག་པ་ཚོར་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་རི་བཞུགས་ཀྱི་བོད་དཔེ་རྣམས་ལྷག་པར་དབུད་ཞིབ་ཞུ་བའི་གོ་སྐབས་
གནང་བ་དང་། དེ་མཚུངས་མ་དཔེ་རྣམས་ཀམ་སུ་ཁྲའི་ནང་འཇུག་གྱུ་འདི་ཐུགས་འགན་དགའ་ལྡན་གར་ཅེ་གྱ་
ཚང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བཞེས་པ་བཅས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་གྱུ།

གཞན་ཡང་ཐུག་དཔེ་ལྷ་སྤྲིག་གཙོས་ལུང་ཁུངས་འཛོལ་ཞིབ་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཆེ་ཕྱིར་རིགས་རྣམས་
དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་ཡོན་ཏན། དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་ཚོས་དར། ལྷ་ཕྱོགས་སློ་བཟང་དོ་རྗེ་རབ་གྱིར། ལྷ་ཕྱོགས་
བསྟན་འཛིན་ཞོར་བུ་བཅས་ནས་གནང་བ་དང་། དགའ་ལྡན་དུ་ཐུག་དཔེ་ཀམ་སུ་ཁྲའི་ནང་འཇུག་གྱུ་དང་། དཔེ་རྒྱན་
ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ལས་དོན་ཆེ་ཕྱིར་འདི་འགན་ཆ་ཚང་དགེ་སློང་བྱམས་པ་དཀོན་མཆོག་གིས་གནང་བ་དང་།
ཁོང་ལ་ཀམ་སུ་ཁྲའི་བཅུག་ཟིན་རྣམས་མ་དཔེ་དང་བསྟར་ཞིབ་ཀྱིས་ཞུ་དག་གཏོང་གྱུར་ལས་རོགས་དགེ་བཤེས་
སློ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་དང་། དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་ཚོས་འཕེལ་གཉིས་ནས་གནང་ཞིང་། ལྷ་སྤྲིག་པ་ཚོས་
བཀོད་པའི་ནོར་བཙོས་དང་མཆོན་རྣམས་དང་དེའི་སྟེང་ཁོ་པོས་ཐ་མའི་ལྷ་སྤྲིག་ཐེངས་འགའ་གས་བགྱིས་པའི་
ནོར་བཙོས་དང་མཆོན་ཁ་བསྟོན་རྣམས་མ་ནོར་བར་སྐབས་སོ་སོར་འཁོད་པ་སོགས་ལས་དོན་དུ་མའི་འགན་ལྷ་ཕྱོགས་
སློ་བཟང་དོ་རྗེ་རབ་གྱིར་ནས་གནང་བ་དང་། ལྷེ་ལིར་དཔར་བསྐྱུན་ཞུ་བའི་ལས་དོན་གང་ཅིར་ཐུག་རོགས་རྫོང་
ཚོས་དགེ་སློང་བསྟན་འཛིན་ཚོས་ཀྱལ་ནས་གནང་བ་བཅས་ཚང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བཅས་སྟོན་འགྲོའི་གྲོང་
བརྫོང་ཀྱི་རྒྱལ་དུ། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཀུས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྤྲིག་དང་ལྷ་སྤྲིག་འགན་འཛིན་གྲང་
རི་བ་ལྷ་རམས་ཐུབ་བསྟན་སྤྲིན་པས་ ༡༠༠༩ ཕྱི་ཟླ་ ཚས་ལ།

དཀར་ཆག

སྟོན་གླེང་དོ་སྟོན།..... xv

དཔེ་སྟོན་གསལ་བཤད།..... xix

དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཚེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱན།..... 1

མཚན་བརྗོད།..... 3

བརྒྱམས་ཚུལ་གྱི་སྒྲིབ་བཤད།

སྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་གསུང་ཚུལ་སོགས་བཤད་པའི་གླེང་བསྐྱར་བ།..... 4

བླ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་གཞུག་མའི་སེམས་དང་ལུས་བཤད་བ།..... 29

བླ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་བཤད་བ།..... 42

ལེའུ་དང་པོ། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ།

ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་དང་། གོ་རིམ་བཤད་བ།..... 47

ཕྱི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།

སྟོད་འཆག་པའི་རིམ་པ་ཚད་དང་བཅས་པ་བཤད་བ།..... 50

ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྤྱི་འཛིན་གཞག་བཤད་བ།..... 63

གོ་ལའི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ།

སྐར་ཁྱིམ་རྣམས་དང་གཟའ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་བཤད་བ།..... 75

དེ་རྣམས་ནས་མཁའ་ལ་འཁོར་ཚུལ་གྱི་གོ་ལ་བཤད་བ།..... 81

སའི་གོ་ལ་དུས་རྣམས་ཀྱི་འོང་ཚུལ་བཤད་བ།..... 115

འདིར་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ་དང་། མདོན་པའི་སྟེ་སྟོད་ལ་

འགལ་བ་སྟོང་ཚུལ།..... 116

ལེབ་གཉིས་པ། རང་གི་ལེབ་

- རང་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ།.....131
- སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་འགྲུབ་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ།.....131
- ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་བཤད་པ།
- ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།.....142
- ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་བྱུང་པར་དུ་བཤད་པ།.....145
- འདིར་བཤད་པའི་ཅ་རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་དང་རྒྱུད་སྡེ་གཞན་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་དགོངས་པ་དབྱད་པ།.....162
- འདིར་བཤད་པ་དང་དེ་དག་ཏུ་བཤད་པའི་དགོངས་པ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་པ་བཤད་པ།
- ཨ་རྩ་ཡས་རྗེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ།.....167
- མཁས་པ་དག་གིས་རྗེ་ལྟར་གསུངས་པ་བཞོད་དེ་དེའི་དགོངས་པའི་དོན་བཤད་པ།.....170

ལེབ་གསུམ་པ། དབང་གི་ལེབ་

- དབང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལས་སློབ་དཔོན་དང་སློབ་མའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།.....175
- གང་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ།.....185
- དེར་དབང་བསྐྱར་པའི་དབང་ཉིད་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།
- དབང་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་བཤད་པ།.....189
- དབང་གི་གོ་རིམ་བཤད་པ།.....191
- དབང་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།
- བྱིས་པའི་དབང་བདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།.....197
- དབང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།.....200

དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།.....209

ལེའུ་བཞི་པ། སྐྱབ་པའི་ལེའུ།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་གྲངས་ངེས་དང་གོ་རིམ་བཤད་པ།.....219

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

བསྐྱེད་རིམ་གང་དུ་བསྐྱོམ་པ་བཤད་པ་སོགས་བཞི།.....224

ཡན་ལག་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱོམ་ཚུལ་བཤད་པ་སོགས་བཞི།

དང་པོ་སྐྱོད་རྗེ་བསྐྱེན་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ།.....230

ཉེན་གཞལ་ཡས་ཁང་སྐྱེད་པ་གཞི་དང་ཚོས་མཐུན་སྦྱོར་ཚུལ།.....230

བཞེན་པ་ལྟ་སྐྱེད་པ་གཞི་དང་ཚོས་མཐུན་སྦྱོར་ཚུལ།.....233

སྐབས་འདིར་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་ཚུལ་སོགས་དོགས་པའི་གནས་འགའ་ཞིག་ལ་དབྱད་པ།.....261

གཉིས་པ་གསུང་དོ་རྗེ་ཉེར་སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

ཁྱབ་ལ་གྱུས་སྐྱལ་པ།.....283

དེ་ལས་བཞེངས་ཉེ་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོ་བ།.....288

དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་དགྲུག་ཁྱགས་བྱ་བ།.....290

དེ་ལ་རིགས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པ།.....294

སྐྱབ་སྐྱུང་ཐུགས་ཕྱིན་ཕྱིས་བསྐྱབ་པ།.....298

ཉེན་དང་བཞེན་པའི་རྣམ་དག་སྐྱོམ་པ།.....301

གསུམ་པ་ཐུགས་དོ་རྗེ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ།.....311

བཞི་པ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་སྐྱབ་ཆེན་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།.....316

ལེའུ་ལྷ་པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལེའུ།

རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

དམིགས་པས་གང་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་ས་དོ་རྗེ་ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
བཤད་པ།.....327

གནད་དུ་བསྐྱེད་བྱེད་ཡན་ལག་དུག་གི་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།.....334

སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།.....337

དང་པོ་སོར་སྦྱད་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

སོར་སྦྱད་ཀྱི་སྒྲབས་སུ་བསྒྲམས་སྒྲོབས་ཀྱིས་རྒྱང་དབྱེ་མར་རྒྱུད་དགོས་པའི་

ཤེས་བྱེད་དགོད་པ།.....341

སོར་སྦྱད་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།.....344

བྱེ་བ་སོ་སོའི་སྒྲོམ་ཚུལ་བཤད་པ།

མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་ཚུལ་བཤད་པ།.....346

ཉན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་ཚུལ་བཤད་པ།.....370

མ་གྲུབ་ན་སྒྲོགས་ཆོག་རི་ལྟར་བྱ་ཚུལ།.....385

སྒྲོམ་འབྲོ་ལ་གི་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གོམས་སྒྲོབས་ཀྱིས་འཇུག་པར་བསྐྱེད་པ།.....388

གཉིས་པ་གྲུབ་ཟིན་བརྟན་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།.....391

གསུམ་པ་སྒྲོག་ཚུལ་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།.....401

སྒྲོག་ཚུལ་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་དོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ།.....404

སྒྲོག་ཚུལ་ཀྱི་དབྱེ་བ།.....406

སྒྲོག་ཚུལ་རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ།.....407

དོ་རྗེ་བཟླས་པའི་སྒྲོམ་ཚུལ།.....407

བུམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་ཚུལ།.....	416
མ་གྲུབ་ན་སྒྲོགས་པའི་ཆོག་.....	426
བཞི་པ་རྩ་ཏྲུ་ཏྲུ་ཞུགས་པ་གནས་པའམ་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་འཛིན་པའི་ ཡན་ལག་བཤད་པ།.....	430
ལྷ་པ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་དངོས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་རྗེས་དྲན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།.....	438
རྗེས་དྲན་རི་ལྟར་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ། གང་ཟག་གསུམ་ཆར་གྱི་སྒྲིམ་ཚུལ་ཐུན་མོང་བ་བསྟན་པ།.....	442
གང་ཟག་གསུམ་གྱི་སྒྲིམ་ཚུལ་སོ་སོར་བཤད་པ།.....	449
ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ།.....	458
དྲུག་པ་བསྒྲིམས་པས་འགྲུབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།.....	466
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ།.....	467
ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ།.....	469
མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་སྐྱེས་སུ་འཛོག་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱེད་པ།.....	474
བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་སྒྲིམ་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱེད་པ།.....	479
ཏིང་ངེ་འཛིན་རི་ལྟར་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ།.....	486
རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་ཁུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།.....	495
སྒྲོན་ཆོག་དང་མཇུག་བྱང་།.....	502
ལྷ་སྒྲིག་པའི་མཆན།.....	505
ལུང་འདྲེན་ཕྱག་དཔེའི་མཆན་གཞུང་།.....	555
ལྷ་སྒྲིག་པའི་ཁུངས་བཙོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་.....	563

ཐོན་གྲུང་དོ་སྤྱོད།

༡༡། །གཙུག་ལག་རྩིས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་སོན་པ་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་གསུམ་དུ་གྲགས་
པའི་ནང་ཚན་མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ནི། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་སྤྱད་ཚུལ་ས་ལོ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་༡༧༩༩
ལོར་གཙང་རྟ་ནག་རང་བྱུང་དུ་ཡབ་ནམ་མཁའ་དཔལ་བཟང་དང་། ཡུམ་ཚས་སྐྱབས་འབུམ་གཉིས་
ཀྱི་སྲས་སུ་སྐྱུ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་གོ་གཅིག་ཐོག་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་རྒྱ་བུ་ལོ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་༡༨༡༩ ལོར་
སྐྱུ་གཤེགས། ཁོང་དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ་སྟེ་
སྟོན་གསུམ་ལ་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད། དེ་ནས་བཟླ་གིས་ལྷན་པོར་ཐེབས་ཏེ་རྗེ་དགེ་འདུན་
གྲུབ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་དང་རྣམ་འགྲེལ། དབུ་པར་མཛོད་འདུལ་མཛོན་པ་བཅས་ལ་ཞིབ་ཏུ་
སྦྱངས་ཤིང་། གསང་བུའི་གྲུ་སྟོར་མཛད་ནས་མཁས་པའི་སྟན་གསུམ་ཚོགས་ཀྱན་ཁྱབ། ཁོང་གི་སྟོབ་
མའི་ཚོགས་ལས་མཚོག་ཏུ་གྲུར་པའི་བླ་གས་སྲས་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ཡིན།
གསུང་རྩོམ་ནི་དུས་འཁོར་སྟེ་དོན་དེ་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱན། གསང་འདུས་རིམ་ལྡང་གསལ། རྩིས་
གཞུང་པད་དཀར་ཞལ་ལྡང་སོགས་མང་དུ་བཞུགས་སོ། །ཁོང་ནི་ལམ་རིམ་སྤྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་རབས་
ང་བདུན་པ་ཡིན། དམ་པ་འདི་ཉིད་སྦྱིར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་རི་བོ་དགེ་ལུན་པའི་
བསྟན་པ་ལ་མཛད་རྗེས་ཆེ་བའི་མཁས་གྲུབ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞིག་ཡིན། རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་ལྷེང་
གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ལས་ཀྱང་། རིང་མིན་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱེ་བཞེས་མཁན་ཞིག་རེད་
འདུག་ཅེས་བསྟགས་བརྗོད་ཆེ་ལ། མཚན་སྟན་གྱི་གསུམ་པའང་ཤིན་ཏུ་ཆེ།

མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་མཛད་གནང་བའི་དུས་འཁོར་སྟེ་དོན་དེ་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱན་
ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་ཆེ་བ་ཡང་། ཕྱི་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཆགས་རིམ་དང་། རང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྟེ་དང་
བྱེ་བྲག་མིའི་ལུས་དེ་ནང་རྩ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་ཆགས་རྩལ་བཅས་ཕྱི་ནང་གི་སྤྱང་གཞི་གཉིས་གཏན་ལ་
འབེབས་ཤིང་། དེ་ཉིད་སྦྱོང་མཁན་ལམ་སྒོམ་པ་པོས་ཐོག་མར་རྒྱུད་དོན་ཉན་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱེད་
ཚོག་པའི་དབང་རིམ་པ་ཁག་གིས་རྒྱུད་སྟོན་རུང་ཐོག་སྦྱོང་བྱེད་དངོས་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་གཞི་ལ་མངལ་དུ་སྒྲིེ་མི་ནས་བཟུང་ཆོས་མཚུངས་རེ་དང་སྒྱུར། ལམ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
 མཆོག་དང་ལས་རྒྱལ་མཆོག་ ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྤྲོ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་སྒོ་ནས་འབྲས་བུ་
 རྩོམ་བཞི་འགྲུབ་དུང་གི་བསྟེན་སྒྲུབ་ཡན་ལག་བཞིའི་བསྟེན་མིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱས་ནས། རྩོམ་
 ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་བྱེད་རྫོགས་མིམ་སྒྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་ལས། ཐོག་མར་སྟོང་གཟུགས་གྱི་སྒྲུ་
 གསར་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་སོར་སྒྱུད་དང་། དེ་ཉིད་བརྟན་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན། བར་དུ་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་
 རྒྱ་ཏྲུ་འཕྱུར་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་བརྟན་པར་བྱེད་པ་འཛིན་པ། ཐ་མར་མི་འགྲུར་བའི་
 བདེ་བ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིད་ངོའི་སྟོང་གཟུགས་གྱི་སྒྲུའི་ངོར་དངོས་གནས་ལ་བཞེངས་པར་བྱེད་པ་
 རྩོམ་དཔྱད་དང་། དེས་དྲངས་པའི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནས་
 བཟུང་མི་འགྲུར་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་སྟོར་བརྒྱུད་བརྒྱ་ཆོན་པ་བཅུ་གཉིས་རེས་ལས་རྒྱུད་ཆོན་པ་དེ་
 མཚུངས་རེ་མིམ་གྱིས་འགགས་པའི་ས་བཅུ་གཉིས་བཞོད་པའི་མཐར་འབྲས་བུ་སྒྲུ་བྱགས་ཟུང་འཕྲུག་གི་
 གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་བྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་སེམས་འགྲེལ་སྒོར་གྱིས་རྒྱུད་དོན་རི་
 རྟེན་འགྲེལ་བ་བཞིན་གསལ་ཞིང་། རྒྱས་བསྐྱུས་འཆོམས་ལ་སྐབས་གོང་འོག་ཏུ་མངོན་པའི་སྡེ་སྟོན་
 དང་འདྲི་སྒོར་ནས་གསུང་ཚུལ། གསར་བདེ་སོགས་སྐས་རྒྱུད་དང་གསལ་རྒྱུད་གྱིས་གསུང་ཚུལ་འདྲ་
 མིན་ཁག་དང་། འཕགས་བོད་ཀྱི་པཎ་སྐུབ་སྤྱི་དང་བྱེད་བྲག་རྩོམ་རྩོམ་འབྲང་གི་བཞེད་ཚུལ་བཅས་ལ་
 འགལ་སྟོང་དོགས་དཔྱོད་རྒྱ་ཆེར་སྒྲོས་པར་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ལ་སྒྲུན་རྒྱབས་གིན་ཏུ་ཆེ་བར་བརྟན་
 གལ་འགངས་ཆེ་བའི་གཞུང་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད།

དུས་འཁོར་གྱི་བསྟན་པ་དར་ཚུལ་ནི། དང་ཐོག་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྱངས་
 མཆོད་རྟེན་དུ་ཆོས་རྒྱལ་རྒྱ་བཟང་སོགས་གྱིས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤུག་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་དུང་
 བས་དུས་འཁོར་ཙུ་རྒྱུད་ལུས་ཏེ་ཤས་ལའི་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཡུལ་དེར་ཐོག་མར་དར་ཞིང་།
 དེ་ནས་ཆོས་རྒྱལ་བདུན་དང་རིགས་ལྷན་བཅུ་གཉིས་པའི་ཁྱི་ལོ་དང་པོ་བར་ལོ་ཉིས་སྟོང་མཆོམས་
 གིག་སྟེ། རབ་བྱུང་དང་པོ་རྒྱགས་ལོ་བྱི་ལོའི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐབས་རྒྱ་གར་དུ་དར།

ཡང་ཀུན་མཁྱེན་སྐུ་ཐེང་གཉིས་པ་འཛིགས་མེད་དབང་པོ་གཙང་ན་ལུ་རི་སྐྱུག་ཏུ་ཐེབས་ཏེ་
བྱང་གླིང་བྱམས་པ་སྟོན་ལམ་གྱི་མདུན་ནས་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེའི་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་གཉིས་དང་སོ་
སོའི་མཆན་གཉིས། འགལ་སྟོང་། ས་བཅད་བསྐྱུས་དོན་བཅས་དུག་སྐྱགས་གྱི་རྒྱན་ཆ་ཆང་གསན་
ནས་མདོ་སྐྱད་ཚུགས་སུ་བྱུང་དར་བྱུང་བས་རིམ་པས་རྩོམ་རྩོམ་འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་
སོགས་བྲེ་མ་སྦྱོར་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ལ་བརྒྱུད་པ་མ་ཆད་པར་ད་ལྟའི་བར་དུ་གནས་སོ།།

ཀུན་མཁྱེན་དོལ་པོ་པས་ཀྱང་གཙང་རྩོམ་ལྟ་རིར་སྐྱབ་པ་མཛད་ཅིང་དེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་
པ་མཛད་པས་དར་བྱུང་བྱུང་། གཙང་ལ་སྟོན་པོ་རོང་དཔལ་མོ་ཆོས་རྩོང་དུ་བོད་དོར་ཚུགས་ལས་རྣམ་
རྒྱལ་གྱི་དེ་ཉིད་འདུས་པ་སྐྱེགས་བམ་གྲངས་བརྒྱ་ལྷག་མཛད་གནང་ཞིང་། རྩོམ་ཀུན་དགའ་གྲོལ་
མཆོག་གི་སྐུ་ཐེང་ཏཱ་ལ་ལ་ཐའི་གདན་ས་གཙང་རྟག་པར་ལྷན་ཆོགས་གླིང་སྟོབ་བརྒྱད་ནས་བཟུང་མདོ་
སྐྱད་འཛམ་ཐང་དང་། ར་པ། རྒྱ་རོང་། འགོ་ལོག་བཅས་ལ་དར་བས་ད་ལྟའི་བར་དུ་སྟོར་དུག་གི་ཁྱིད་
རྒྱན་ཉམས་བཞེས་ཀྱང་གནས་བྱུང་བ་བྱུང་བ་སྟོན་གྱི་དམ་པ་གོང་མ་ཆོའི་རྣམ་ཐར་དང་ལོ་རྒྱུས་ཁག་
ནས་དེས་པ་རྟེན་བྱུང་བ་ཞིག་རེད།

མདོར་ན་སྟོན་གྱི་སྐུ་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་གཞུང་ལུགས་ལ་
ཐོས་བསམ་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་རྒྱུའི་ཕྱག་སྟོལ་བཟང་པོ་མཛད་པ་ནི། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་
སྐུ་འགྲོའི་བདེ་སྦྱིད། སྒོས་སུ་ཁ་བ་རི་པའི་སྐུ་འགྲོ་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་བཀའ་དྲིན་གཞལ་ཐབས་
བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་སྤྱི་རབས་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དཔལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་
བསྟན་པ་འཛིན་སྟོང་སྟོལ་གསུམ་བྱ་རྒྱ་གལ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ད་ཐེངས་མཁས་གྲུབ་མོར་བཟང་རྒྱ་
མཚོས་མཛད་པའི་དུས་འཁོར་སྟོན་དྲི་མེད་འོད་རྒྱན་འདི་ཉིད་དཔར་བསྐྱུན་བྱས་པ་དོན་གཉེར་ཅན་
རྣམས་ལ་ཁ་ཆད་གོས་གཏུགས་སུ་གྱུར་པས་བསྐྱགས་བརྟེན་དང་རྩོམ་སུ་ཡིད་རངས་ལུ།

རྒྱ་གར་བྱང་ཚུགས་ར་ལན་རྩ་རའི་གནས་མཆོག་དྲ་རམ་ས་ལ་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩
ལྷ་ ༡༩ ཆོས་ ༡༠ ཉིན་གཤེད་མཆོན་ཞབས་སུ་ལ་མིང་པས།

དཔེ་སྒྲུབ་གསལ་བཤད།

༡༣༡། །འདིར་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་བོད་ཕྱེད་ཁོངས་དེ་ལས་ཡུལ་གྲོ་མོར་ཡོང་ས་སྐབས་མགོན་
ཀླུ་དབང་བཙུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་དགོངས་བཞེད་བཞིན་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུ་བ་ཆེན་པོ་མཁས་གྲུ་བ་ཞོར་བཟང་ཀླུ་
མཆོའི་(༡༩༡༣-༡༩༡༩) ཏུས་ཀྱི་ལཱོར་ལོའི་གཞུང་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད་ཀྱི་ཀླན་ལྷན་གྲང་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་ཀྱིས་དེ་བ་
གཟུགས་སུ་དཔར་བསྐྱབ་ཞུས་ཡོད། འདིའི་མ་དཔེ་ནི་ ༡༩༢༥ ལོར་ཀླག་མེ་ལི་ནས་སྟོབས་ལྡན་ཆོ་རིང་གིས་
དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་བསྐྱབ་གནང་བའི་དེ་བ་གཟུགས་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཁོ་པས་དེ་བ་ཀྱི་སྒྲིན་གྲོང་དུ་ལ་རྩལ་
དགེ་མཉམ་དགོན་དུ་བཞུགས་པའི་ཕྱག་དཔེ་ལས་དཔར་བཤུས་གནང་ཚུལ་དང་། སྐབས་འགར་མ་དཔེ་གསལ་པོ་
མེད་སར་ཕན་བྱ་བཅོས་ཁུལ་བཀྱིས་ཡོད་ཚུལ་གསལ་བཤད་གནང་འདུག དཔར་བཤུས་གང་ལས་གནང་བའི་
མ་དཔེ་བོད་དཔར་རྟིང་པ་དེ་ནི་ཕྱག་དཔེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱར་བྱང་ལྟར་ན་ཀླུ་དབང་ཆེན་པོ་གྲོ་བཟང་ཀླུ་མཆོས་བཀའ་
ཁྱབ་འོག་གཞོན་ལྷའི་མིང་ཅན་ཞེས་པས་ཞུ་དག་དང་བཅས་དཔར་དུ་བཀོད་ཚུལ་གསལ་ལ། ཀླུ་དབང་དེ་ནི་ཀླུ་
མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པེས་པ་དང་། བོད་དཔར་དེའི་ཡིག་ཀླུང་གི་མཆན་ཏུང་གས་བྱང་བ་རྣམས་ཞུ་དག་པ་གཞོན་
ལྷའི་མིང་ཅན་དེས་བཀོད་པའང་འགྲེལ་བཤད་གསལ་བོར་འདུག ཅུ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཁུག་བྱང་དུ་གཞུང་
འདི་ཅུ་པར་སྐལ་བ་པོ་ནང་སོ་དོ་རྗེ་ཆོ་བཟན་པ་ཡིན་པ་དང་། གཞུང་འདི་རི་བོ་སྤེ་ཆེན་དུ་དབུ་བཙུགས་ཏེ་བཀྱ་
གིས་སྟེང་ཁའི་རི་ཁོད་དུ་མཁུག་རྗོགས་ཚུལ་གསལ་བོར་བྲིས་གནང་འདུག

དེ་ལས་ང་ཚོས་མ་དཔེ་ཞུ་དག་བཀྱིད་སྐབས་ཡོད་པམ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ལ་བསྟར་ཞིབ་ཞུ་ཡུལ་ལྟ་
སའི་དཔར་མ་འདི་མིན་པ་གཞན་ལག་སོན་མ་བྱུང་ཅིང་མ་དཔེ་འདིའི་ནང་མ་དག་པ་མང་ཆེ་བའང་དབྱད་ཞིབ་ཞུ་
ཏུས་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་ལྷེ་ལིར་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དེ་བ་སྐྱབ་སྐབས་དེ་དུས་བྲིས་བཅོས་བྱས་པ་རྣམས་མིན་ནམ་སྟམ།
གཞི་རྒྱུ་ང་ཚོས་མ་དཔེར་ཞོར་བཅོས་ཞུ་སྟངས་གང་ཡིན་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་སྒྲིག་པ་པོའི་སྒྲིན་གྲོང་ནས་
མཁུག་པེས་ལ་དེ་བ་འདིའི་ནང་ཞོར་བཅོས་རྗེ་ཞུས་གཤམ་གྱི་ཞུ་སྒྲིག་པའི་མཆན་ནང་གསལ་བཤད་ཡོད་པ་དེར་
གཟིགས་འཆལ། ལུང་འབྲེན་ཀྱི་ཁུངས་བྲངས་སྐབས་གང་ལ་གཞི་བཅོལ་བའི་ཕྱག་དཔེ་རྣམས་དཔར་མ་གང་ཡིན་
ངོས་འཛིན་གསལ་བོ་ཞུས་ཡོད་ཅིང་། བཀའ་བསྟན་གྱི་ལུང་ངོས་འཛིན་སྐབས་སྟེ་དགེ་ཞེས་པའི་སྟུང་ཡིག་དེ་ནི་སྟེ་
དགེ་བཀའ་འཕྱར་དང་བསྟན་འཕྱར་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ང་ཚོས་དབྱད་ཞིབ་ཞུ་ཡུལ་ནི་ཀླག་མེ་ལི་ནས་
གསར་བསྐྱབ་གནང་བའི་དཔར་མ་དེ་ཡིན་པས་བོད་ཀྱི་ཨང་གྲངས་དང་ཤོག་གྲངས་སོགས་གང་བཀོད་པ་རྣམས་

དཔར་མ་འདི་གཞི་བཟུང་ཡིན། དེ་ཡང་མདུན་ཤོག་ལ་རྟགས་ ན དང་། རྒྱབ་ཤོག་ལ་ བ བཅས་བཀོད་ཅིང་།
 དེའི་མཚུག་རྒྱུ་ཡིག་ཐེང་ཡང་ངོས་འཛིན་ཞུས་ཡོད། རྟེན་གཤིང་དཔེ་མཐོའི་ཡང་གངས་ནི་ཉི་རྩོད་ཉི་རྩོད་ཀྱི་མཐོ་སྒྲོབ་གྱི་
 དཔེ་མཛོད་ནས་སྟོན་པ་བསྒྲིགས་གནང་བའི་སྟེ་དགེ་བཀའ་བསྟན་གྱི་དཀར་ཆག་གཞིར་བཟུང་གི་ཡང་གངས་དེ་
 རྣམས་ཡིན། བེ་ཅིང་ཞེས་པ་ནི་བེ་ཅིང་ནས་དཔར་བསྐྱབ་གནང་བའི་བཀའ་བསྟན་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། འདིའི་དཔར་
 ཐོའི་ཡང་གངས་ནི་ཉི་རྩོད་ནས་བེ་ཅིང་དཔར་མ་འདི་ཉིད་དེབ་གཟུགས་སུ་བསྐྱར་དུ་དཔར་བསྐྱབ་གནང་སྐབས་བཀའ་
 བསྟན་ནང་རིམ་བཞགས་གྱི་ཐུག་དཔེའི་མཚན་ཐོ་བསྒྲིགས་པ་དེ་ཡིན་ལགས།

གཞུང་འདིའི་ནང་ཚྭ་པ་པོ་རང་ཉིད་གྱིས་གཞུང་ཡོངས་ཚོགས་དུལ་གཅིག་རྒྱ་བཀོད་པ་ལས་
 ལེའུ་ཚན་པ་སོ་སོར་སྟེ་ལེའུ་སོ་སོའི་མཚན་གསལ་པོར་འཁོད་པ་མེད་མོད། འདིར་གཞུང་གྲོག་པ་པོའི་
 གཟིགས་བདེའི་ཁྱད་དུ་བསམས་ཏེ་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་ལྟར་གཞུང་དངོས་གཞི་ལེའུ་པ་སྟེ་ཁོང་། དེའི་སྟོན་
 དུ་སྟོན་པས་དུས་ལོའི་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་སུ་ལོ་སྟོན་སྟོན་འགྲེའི་སྒྱི་བཤད་མང་ཙམ་བཞགས་པ་རྣམས་བཅུ་མས་
 པའི་ཚེས་གྱི་སྒྱི་བཤད་ཞེས་པའི་ཚན་པ་ལོགས་སུ་སྟེ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལེ་ཚན་སོ་སོའི་ནང་གཞུང་དོན་གཤམ་ཆེའི་
 མཚམས་རྣམས་ངོས་འཛིན་གསལ་པོར་ཡོང་སྟེ་དེ་ས་བཅད་ཆེ་ཁག་རྣམས་དེར་རབས་གྱི་སྟོལ་དང་མཐུན་པར་འགོ་
 བཟོད་གྱི་སྟེ་པ་དུ་བཀོད་པ་བཅས་མདོར་ན་གཞུང་གི་དབུར་དཀར་ཆག་གསུང་དུ་བསྒྲིགས་པ་ལྟར་གསལ་པོར་བྲིས་
 ཡོད་པ་དགོངས་མངའ་འཆལ། མཁས་གྲུབ་ཅོར་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་དུས་ལོའི་གྱི་གཞུང་འདི་ནི་དེ་སྟེ་ནས་དཔེ་རྒྱུན་
 ཤིན་རྒྱ་དགོན་ཅིང་། རྒྱ་གར་དུ་འདེད་དེ་དུས་དཔེ་རེ་གཉིས་ལས་མེ་བཞེད་པས་ད་ལམ་འདིར་ང་ཚོས་ལུད་གཤམ་གཙང་
 དེས་གྱི་ཐོག་ནས་དཔར་སྐྱབ་ཞུ་བུ་པ་ནི་གྲུས་སྟོའི་གནས་སུ་བྱུར་ལགས་པ་དང་། འདིའི་སྟོན་སྟེ་ངོ་སྟོན་ནི་དེར་
 རབས་དུས་ལོའི་གྱི་གཞུང་ལ་ཆེས་མཁས་པ་ལྟུངས་མཆོག་གི་དེ་མཚན་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཅུ་མས་བྲིས་
 གནང་བར་སྟིང་ཐག་པ་ནས་ཡི་རངས་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བཅས།

བོད་གྱི་གཙུག་ལག་ཁྱིམ་དཔྱད་ཁང་ནས། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༣ ལྷ་ ཆོས་ ལ་བྲིས་པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ། ॥

༡༡། །ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དྲི་མེད་འོད་
ཀྱི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་
མཛད་པ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། ཁྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དྲི་མེད་འོད་གྱི་རྒྱན་
ཅས་བྱ་བ།

མཚན་བརྗོད།

རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཆོན་བཟེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་ངོ་བོ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་
ཕྱག་འཆེལ་ལོ།

མི་འགྱུར་གཡོ་བ་དང་བྲལ་བྱ་བ་བདུད་ཅི་རྒྱ་ཏྲིའི་མཁའ་ལ་གྱེན་ཏུ་འཛེགས་པ་ལས།
མི་འགྱུར་མཚོག་གི་བདེ་བ་དམ་པས་རྣམ་མེད་ཤེས་རབ་དབྱེར་མེད་འཁྱུད་པའི་རྣམ་འགྱུར་གང་།
ཡིན་ཞེ་ལའི་ངོ་བོ་མཚོག་གང་འཆམས་ཀྱི་སྒྲིན་གཞོན་རྣམས་འཁྱུད་པ་དང་མཚུངས་མཚོག་གི་སྒྲ།
རྣམ་ཀུན་མཚོག་ལྡན་སྟོང་པའི་གཟུགས་ལ་རྣམ་བཙས་ཤེས་རབ་དགའ་མས་འཁྱུད་པ་དེ་ལ་འདུད།

སྒོ་གྲོས་གཏིང་མཐའ་མི་མངོན་ཟབ་མོའི་དབྱིངས་ལས་གཡོ་བ་མི་མངའ་ཡང་།
སྐལ་ལྡན་སྒྲེ་བོ་སྒྲིན་གྲོལ་ལམ་ལ་འགོད་མཛད་བཟང་བོའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི།
རྣམ་དཀར་གྲགས་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་བུ་མོའི་རྣ་ལུང་དག་ལ་གར་བྱེད་བ།
རྒྱལ་བའི་དབང་བོ་སྒོ་བཟང་སྤྲས་བཙས་ཞབས་མེན་བརྒྱུད་སྒྱི་བོས་འདུད།

སྒོ་གྲོས་རྒྱ་འཛིན་ཆེ་ལས་ལུང་རིགས་ཆར་གྱིས་ཡན་བདེའི་ལོ་ཏོག་སྟོང་།
ཤེས་རབ་པེར་གྱིས་གང་ཐུགས་ངོས་ལ་མཆོན་གཉིས་རིན་ཆེན་རི་མོ་གསལ།
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོའི་རིང་ལུགས་གསལ་མཛད་རྣམ་དཀར་གྲགས་པའི་བ་དན་འཛིན།
བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་ཡོངས་འཛིན་མཚོག་རྣམས་བདག་གི་གཙུག་ན་ཏྲག་བཞུར་འཆེལ།

བརྩམས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་བཤད།

འདིར་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་དོན་ཅུང་ཟད་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་བཞེ། སྟོན་པས་ཅ་ཆུང་གསུངས་ཚུལ་སོགས་བཤད་པའི་སྐོང་བསྐྱང་
བ་དང་། སྐྱམ་པའི་ཆུང་ཀྱན་གྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་གཞུག་མའི་སེམས་བཤད་པ་དང་། སྐྱམ་པའི་ཆུང་
ནམས་ཀྱི་དགོངས་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། སྐབས་སུ་བབ་པ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
བརྗོད་བྱ་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་བཤད་པའོ།

སྟོན་པས་ཅ་ཆུང་གསུངས་ཚུལ་སོགས་བཤད་པའི་སྐོང་བསྐྱང་བ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྟོན་པས་ཅ་ཆུང་གསུངས་པའི་ཚུལ་དང་། སྟུང་པ་པོས་རི་ལྟར་
བསྐྱས་པའི་ཚུལ་དང་། བསྐྱས་པའི་ཅ་ཆུང་དང་བསྐྱས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་དང་རིགས་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་
བསྐྱན་པའི་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་ནི་སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྩོམ་པ་ལྟ་བུར་བྱུང་གི་ཤིང་
དུང་དུ་མངོན་པར་རྩོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྤྱི་དང་། བྱ་ཆོད་ཐུང་པོའི་རིར་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ལྟོ་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རི་དང་ཉེ་བ་
དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྐྱངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོར་བྱོན་ནས་མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་གི་འོག་ཏུ་ཆོས་དབྱིངས་
གསུང་གི་དབང་ལྷག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། སྟེང་དུ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་སྐྱར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ཏེ།
གནས་སྐྱབ་སུམ་ཆོགས་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གནས་རྩོམ་རྩོམ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་རྩོམ་
སྟེང་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ། སྟོན་པ་སྐྱབ་སུམ་ཆོགས་པ་ཤུག་སྟེང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཉིང་རེ་འཛོན་ལ་
སྟོན་པར་ཞུགས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བདག་པོའི་རྣམ་པར་གནས་པས། འཁོར་སྐྱབ་སུམ་ཆོགས་པ་
དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཀོད་པའི་འཁོར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དང་ཁོ་བོ་དང་ལྟོ་དང་སྤྱི་

དང་ལྟ་མེད་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གནས་པ་རྣམས་དང་། ལྷ་བ་པོའི་འཁོར་ཕྱག་ན་དྲོ་རྩེའི་སྤྱལ་པའི་སྤྱི་
 རྒྱལ་པོ་ལྷ་བ་བཟང་པོས་གསྣ་ལའི་ཡུལ་ནས་རྩེ་འཕྱལ་གྱིས་བྱོན་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཉན་པ་པོའི་འཁོར་བྱང་རྒྱུ་མཐའ་དུ་མ་དང་གསྣ་ལའི་ཡུལ་ཆེན་པོ་དགུ་བཅུ་ཅ་དྲུག་གི་རྒྱལ་
 པོ་དགུ་བཅུ་ཅ་དྲུག་དང་སྤྱལ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལྟ་དང་ལྟ་མ་ཡིན་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་དཔག་ཏུ་
 མེད་པ་དང་། ཚོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་
 བྱིན་ནས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏེ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཅ་པའི་རྒྱུད་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་པ་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ནི་སྟོ་ཀའི་གངས་ཡིན་ཏེ། མདོར་བསྡུས་གཉིས་པའི་
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྟོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པ་ནི་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅ་ཅ་པའི་ལྷག་པའི་འབུམ་གསུམ་
 གྱི་ཡི་གེའི་ཚོགས་ཏེ། ཡི་གེ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པ་རྩེ་སུ་བསྟགས་པ་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་
 སྟོང་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་པའོ།^༡ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོག་པར་བརྒྱད་མ་ལ་ཆོག་རྒྱུ་དུ་བྱས་པའི་
 ཚོགས་བཅད་ནི་རྩེ་སུ་བསྟགས་ཀྱི་སྟེང་སྟོར་རོ། །འབྲས་སྤངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་དུས་འཁོར་ཅ་རྒྱུད་
 གསུངས་པ་བཞེན་དུ་སྤྲེལ་གྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་གསུངས་པར་བཞེད་པ་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ཅ་འགྲེལ་
 གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་
 སྟོང་ཕྱག་བཅུ་པ་ཡིས་སངས་རྒྱས་པ་ཡི་རྒྱུད་རྣམས་མཐའ་དག་བསྟན།^༢ །ཅེས་དང་། ཉི་མ་དཔལ་གྱི་
 མཚན་བརྟེན་འགྲེལ་པར། འདིར་ངེས་པར་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་རྒྱལ་པའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོར་
 སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྷན་འདས་ཤྱག་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྒྱུད་སྤྱི་ཚོགས་པ་ཉན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 གསོལ་བ་བཏབ་པས་དབྱིད་ལྷ་འབྲིང་པོའི་ཉ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་གི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྟོན་
 བས་དེར་ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་ནས་རྒྱས་པ་དང་
 བསྡུས་པའི་དབྱེ་བས་གསང་སྟགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་བསྟན་ཏོ།^༣ །ཞེས་བཤད་པའི་ཤེས་པར་
 བྱེད་པ་ལས་སོ། །

འོན་ཏྲོན་པས་རྒྱུད་གསུངས་པའི་དུས་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་

བེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་སྐྱེ་ན། དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ལོ་འདི་ནས་ནི་དུག་བརྒྱའི་ལོ་ཡིས་ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་མདོར་བསྟུས་དགྲུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་བསྟན་པའི་ལོ་སྟེ་ལོ་
 དེ་ནས་ལོ་དུག་བརྒྱ་ན་ཆུ་པོ་ཤི་ཏའི་བྱང་ཤལ་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུང་གི་
 བརྗོད་པ་སྟེ་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་གསལ་བར་འབྱུང་།“ ཞེས་སྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་བསྟན་པའི་
 ལོ་དེ་ནས་རགས་པ་ལོ་དུག་བརྒྱ་འདས་པའི་འཆོམས་སུ་རིགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་
 འབྱུང་ཞིང་། ཁམས་ལེའི་མདོར་བསྟུས་གསུམ་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པར་གྱུར་ཏེ་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སེའྲི་ཁྱི་དེ་ལས་ལོ་བརྒྱའི་བར་དུ་ཆོས་བསྟན་ཏོ།“ ཞེས་པས་འཇམ་དཔལ་
 གྲགས་པའི་ལོ་བརྒྱ་སྟེ་བདུན་བརྒྱ། ཡང་ཁམས་ལེའི་མདོར་བསྟུས་དགྲུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་
 གྲུ་ཡི་ལོ་བརྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་གྲགས་པ་ལྟ་ངན་ལས་འདས་པ་དེ་ནས་གྲུ་ཞེས་པ་ལོ་བརྒྱ་དང་
 བརྒྱ་ནས་ངས་པར་ཞེས་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་མ་ཁའི་ཡུལ་དུ་གྲུ་གྲོའི་ཆོས་དག་རབ་ཏུ་འཇུག་
 པར་འབྱུང་ཏེ།“ ཞེས་པ་ལྟར་བདུན་བརྒྱའི་སྟེང་དུ་གྲགས་པ་འདས་ནས་གྲུ་གྲོ་འཇུག་པའི་བར་གྱི་
 བརྒྱད་བརྒྱ་བསྟན་པས་སྟོང་ལྟ་བུ། དེའི་སྟེང་དུ་མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོའི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་དང་གསུམ་བསྟན་
 པས་ལོ་སྟོང་དགྲུ་བརྒྱ་དང་གསུམ་སྟེ། སྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ནས་ཅིས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་
 འདས་པ་ལན་ཆད་ལ་ལོ་སྟོང་དགྲུ་བརྒྱ་དང་གསུམ་འོང་། དེ་ལ་རབ་བྱུང་ལ་སོགས་འདས་པ་རྣམས་
 བསྐྱེས་ཞེས་གསུངས་པས་ལོ་སྟོང་དགྲུ་བརྒྱ་དང་གསུམ་པ་དེའི་མཐའ་འམ་ཅིས་ལ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་
 གཅིག་གི་ཐ་མའི་ལོ་དེ་ཟད་པ་མེ་སྟག་ཡིན་པར་གྲུབ། དེ་འདྲའི་ལོ་སྟོང་དགྲུ་བརྒྱ་དང་གསུམ་པོ་དེ་
 དུག་ཅུས་བཞོས་ཏེ་མེ་སྟག་ནས་དེའི་གོང་རོལ་ཏུ་འདས་པའི་དུག་ཅུ་སྟོར་དུ་ལོངས་པ་རྣམས་དོར་
 བས་ལྟག་ཞེ་གསུམ་འོང་། ཞེ་གསུམ་པོ་དེའི་ཐོག་མ་དེ་མེ་སྟག་ནས་ཡར་བབྱངས་པའི་ཉི་མོ་ལ་བྱེད་
 ཤིང་ལོ་སྟེ་ལོ་ལོག་པས་ཤིང་སྟེ་དེའི་ཅིས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་གི་མཇུག་ནས་ཡར་བབྱངས་པའི་
 སྟོང་དགྲུ་བརྒྱ་དང་གསུམ་པོའི་ཐོག་མ་དང་། ལོ་དུག་བརྒྱ་ནས་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་འབྱུང་བར་ལུང་
 བསྟན་པའི་ལོ་དུག་བརྒྱའི་ཐོག་མའང་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་དུག་བརྒྱ་ནས་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་འབྱུང་ཞེས་པའི་དུག་བརྒྱ་ཡང་རགས་པའི་

དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་ལོ་དང་ལོ་དུག་བརྒྱའི་ཐོག་མ་གྱི་སྒྲུའི་བར་
 དེར་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་ཅ་རྒྱུད་བསྐྱེད་ཏེ་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་འགའ་ལྷ་བཟང་གཞུག་
 དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ལོ་གྲངས་ཇི་ཙམ་ཞིག་གཞུག་དགོས་ན། མདོར་བསྐྱེད་གསུམ་པ་ལས། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་ངས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཅ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྒྲོང་ཕག་བཅུ་གཉིས་པ་དང་རྒྱུས་འགྲེལ་སྒྲོང་
 ཕག་དུག་ཅུ་པ་ཡང་འཕྲུལ་ལ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྐྱད་གཞན་གྱིས་སྒྲེགས་བམ་ལ་བྲིས་ནས་རྒྱལ་པོ་
 ལྷ་བཟང་པོས་གོང་བྱེ་བ་ཕག་དགུ་བཅུ་ཅ་དུག་ན་གནས་པ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏེ། །དེ་ཉིད་དེ་
 ལ་མོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཉམ་ཞིང་བསྐྱགས་ཏེ་རང་གི་སེམས་ལ་བརྩུང་ནས་གཞན་དག་ལ་ཡང་རྒྱ་
 ཆེར་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏེ། །རྒྱུད་བསྟན་པའི་དུས་དེ་ནས་ལོ་གཉིས་པ་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་
 ཀྱི་རྒྱའི་སྐྱད་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་རྒྱ་འཕྲུལ་བསྟན་ནས་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུག་དང་ནས་ཕྱོན་པ་
 ལོངས་སྒྱུད་རྫོགས་པའི་སྒྲུ་དེ་ཉིད་དུ་གཤེགས་སོ། ། །ཞེས་གསུངས་པས་ལྷ་བཟང་ཉིད་ཀྱིས་ཅ་རྒྱུད་
 དང་རྒྱུས་འགྲེལ་བསྟན་པའི་ལོ་གཉིས་པ་ལ་ལྷ་བཟང་གཤེགས་པར་གསུངས་པའི་ལྷ་བཟང་གཤེགས་
 པའི་ལོ་གཅིག་ །དེའི་གོང་གི་ཅ་རྒྱུད་སྒྲུད་པ་དང་རྒྱུས་འགྲེལ་སྒྲོང་ཕག་དུག་ཅུ་པ་མཛད་པ་སོགས་ལ་
 ལོ་གཉིས་ཏེ་ལྷ་བཟང་པོས་ཅ་རྒྱུད་རྒྱུས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ཐོག་མར་བསྟན་པ་ནས་གཤེགས་
 པའི་བར་ལ་ལོ་གསུམ་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་ལའི་གོ་སྒྲུ་ལས། འཕྲུལ་ཞེས་རབ་ཏུ་གྲགས་
 པའི་ཀ་ལཱ་པར་ནི་དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་པོ་ཉི་མ་འགའ་ཞིག་གིས། །ལྷ་ཡི་དབང་པོ་རབ་མཚོག་མི་ཡི་བདག་
 པོར་བཞག་ནས་ཁྱོད་ནི་རང་གི་གནས་སུ་འགོ་བར་གྱིས། ། །ཞེས་པའི་ཉི་མ་འགའ་ཞིག་ཅེས་པ་ནི་
 སྐབས་མང་པོར་ལོ་གསུམ་ཁྱོགས་གསུམ་ལ་ཉི་མ་འགའ་ཞིག་ཅེས་བཤད་པ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པ་
 ཡིན་ནོ། །

ལྷ་བཟང་གི་ལོ་གསུམ་པོ་ལོ་དུག་བརྒྱའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བཟང་
 ལོངས་སྒྱུད་རྫོགས་པའི་སྒྲུ་དེ་ཉིད་དུ་གཤེགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དེ་མ་ཐག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 དེ་ནས་ལྷ་དབང་གིས་ལོ་བརྒྱའི་བར་དུ་རྒྱུད་རྟོན་པར་མཛད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་གཟི་བརྗིད་ཅན་དང་ལྷ་
 བས་ཕྱིན་དང་ལྷ་འདྲུག་དང་སྒྲུ་ཆོགས་གཟུགས་དང་ལྷ་འདྲུག་གིས་ཀྱང་ངོ་། ། །ཞེས་

རྒྱལ་པོ་དྲུག་པོ་དེ་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་པར་བཤད་པས་སོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་བས་ན་ཟླ་བ་བཟང་པོ་ལ་ལོ་གསུམ་
དང་། རྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པའི་ལོ་གཅིག་སྟེ་ལོ་བཞི་པོ་དེ་དྲུག་བརྒྱའི་ནང་དུ་མི་གཏོགས་པས་
ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་འབྱུང་ཞེས་པའི་དྲུག་བརྒྱ་རྣམས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་འབྱུང་བར་ལུང་བསྟན་པའི་ལོ་དྲུག་བརྒྱའི་ཐོག་མ་གྱིང་སྟེ་
གོང་གི་ལོ་བཞི་པ་ལྷགས་འབྲུག་གི་ནག་པའི་ཉ་ལ་རྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཚོག་མི་
འབྱུར་གྱི་མདོར་བསྟན་ལས། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱང་ང་ལྟ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ན་
གསྟོ་ལའི་ཡུལ་དུ་ཤུག་ཏུ་རིགས་ལ་རྩ་མོ་རྣམས་པར་རྒྱལ་མའི་མངལ་ནས་ལྟའི་དབང་ལྡན་གྱི་སྤྱི་རིགས་
ལྡན་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ་^{༡༡} ཞེས་གསུངས་གིང་རྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་བསྟན་ནས་ལོ་
དྲུག་བརྒྱ་ན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་འབྱུང་བར་ཡང་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྟ་ངན་ལས་
འདའ་བའི་ལོ་དེ་ལ་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ཡིན་པས་དཔལ་པོ་ལྷགས་འབྲུག་གི་ལོ་ནི་རྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་
གསུངས་པའི་ལོ་དང་རྟོན་པ་ལྟ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལོ་ཡང་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་རྟོན་པ་འབྱུངས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བཞུགས་གིང་གྲ་གཅིག་པའི་ས་གའི་ཉ་ལ་ལྟ་ངན་
ལས་འདས་པ་ཡིན་པས་རྟོན་པ་འབྱུངས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བཅུ་ས་ལྡན་ས་ཡོས་ནས་ཡར་བབྱངས་
པའི་ཞེ་དྲུག་པ་རྒྱལ་བ་གིང་རྟ་ལ་རྟོན་པ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་ཕྱོས་ལྡན་ས་ཡོས་ནས་ཡར་བབྱངས་པའི་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བཅུ་ག་པོ་ལྷགས་སྟེ་ནི་རྟོན་པའི་
འབྱུངས་ལོར་གྲུབ་ལ། མདོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལ་ཉི་ཤུ་ཅ་དགུ་
བཞེས་ནས་ཁབ་ནས་བྱུང་སྟེ་ལོ་དྲུག་ཏུ་དཀའ་བ་སྟོང་པར་འབྱུར། དེ་ནས་བདུད་རྩིས་རྟོགས་པར་
འབྱུར་བར་མཐོང་རོ་^{༡༢} ཞེས་གསུངས་པས་ལྷགས་སྟེ་ནས་མར་བབྱངས་པའི་ལོ་ཉེར་དགུ་པ་ཀྱན་
འཛིན་ས་པོ་བྱི་བ་ལ། ཁབ་ནས་བྱུང་། ས་བྱི་དང་པོར་བྱས་པའི་ལོ་དྲུག་འདས་པའི་རྒྱལ་བ་གིང་རྟ་ནི་ས་
ཡོས་ནས་ཡར་བབྱངས་པའི་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་ཡིན་པས་རྒྱལ་བ་གིང་རྟ་དེའི་ས་ག་ཟླ་བ་དབྱིད་ཟླ་བ་རྒྱང་
གི་ཉའི་མཚན་མོའི་བྱ་ན་བ་མའི་ཆ་སྟུ་རེངས་འཆར་བའི་འཆོམས་རྩ་རྩ་བ་ལ་ཉེ་བ་ན་མདོན་པར་

རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆེ་ལོ་པ་པ་ལས། དག་སྒྲོང་དག་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ནམ་གྱི་ཆ་སྒྲིབ་སྒྲུ་མེད་ས་འཆར་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་རྒྱུད་བའི་ནམ་ཆོད་ཅམ་ན་^{༡༣} ཞེས་དང་། དབང་ལའི་
མདོར་བསྟུན་དང་པོ་ལས། ས་གའི་ཉའི་སྒྲུ་མེད་ས་འཆར་ཀའི་ཆེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤུག་ཐུབ་པ་མཛོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཞིང་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པ་མཛོད་ནས་
ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ལ་སྤྱི་རྒྱུ་ཀ་ཏ་ཀ་ར།^{༡༤} ཞེས་ས་གའི་ཉའི་སྒྲུ་མེད་ས་འཆར་བའི་དུས་
སྒྲུ་སངས་རྒྱས་པར་བཤད་པས་སོ། །དེ་ཡང་ལོ་དུག་བརྒྱའི་ཐོག་མ་གྱི་རྒྱའི་གོང་མ་རྒྱ་ལུག་ནས་
བཟངས་པའི་ལོ་ལྷ་བཅུ་པ་རྒྱལ་བ་གྱི་རྒྱའི་ས་ག་ཟླ་བའི་ཉ་དང་གིན་ཏུ་འབྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཞལ་
ལུང་^{༡༥} དང་འབྲུལ་སེལ་བ་མ་གཏོགས་ཅིས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་པ་
ཅིས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་གི་མཇུག་ཏུ་ཤར་བའི་བྱེད་ཅིས་ཀྱི་ཅིས་འཕྲོ་གཞིར་བཞག་སྟེ་ནམ་པར་
དག་པའི་ཡང་ལོག་གི་ཅི་བ་བྱས་པས་གྱིང་རྟེན་པའི་ས་གའི་ཉའི་གཟའ་ཆོས་ལ་གཟའ་གཅིག་རྒྱ་ཆོད་
བཞི་བཅུ། ཆོས་འཕྱུད་ཟླ་སྐར་ལ་སྐར་མ་བཅུ་དྲུག་རྒྱ་ཆོད་གཅིག་སྒྲུ་གཅན་གདོང་ལ་སྐར་མ་བཅུ་དྲུག་
རྒྱ་ཆོད་ཉེར་དགུ་འོང་བ་དང་། ཞལ་ལུང་གི་གྲུབ་མཐའི་ཅིས་འཕྲོ་གཞིར་བཞག་སྟེ་སྐར་བཞིན་བཅིས་
པ་ན་གཟའ་གཅིག་རྒྱ་ཆོད་སོ་བརྒྱད། ཆོས་འཕྱུད་ཟླ་སྐར་ལ་སྐར་མ་བཅུ་དྲུག་རྒྱ་ཆོད་སྟོང་པ། ཟླ་
གཅན་གདོང་ལ་སྐར་མ་བཅུ་དྲུག་རྒྱ་ཆོད་ཉེར་དགུ་འོང་བས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐོ་རངས་སངས་རྒྱས་
པའི་ཞག་ངོ་དེ་ལ་ཟླ་བ་སྒྲུ་གཅན་གྱིས་བཟུང་བར་བཤད་པ་དང་ཡང་འགྲིག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞག་དེ་ལ་ཟླ་བ་སྒྲུ་གཅན་གྱིས་བཟུང་བར་བཤད་ཚུལ་ནི་འདུལ་བ་ལུང་ལས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ཟླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པ་ན་གྲགས་འཛིན་མ་ལ་ཡང་ཁྱེད་ཞིག་བཅས་སོ། །ཟླ་བ་
ཡང་སྒྲུ་གཅན་གྱིས་ཟིན་ཏེ་ཞེས་དང་། འདི་བཅས་པ་ན་ཟླ་བ་ཡང་སྒྲུ་གཅན་གྱིས་ཟིན་པ་དེ་བས་
ན་ཁྱེད་འདི་མིང་ཡང་སྒྲུ་གཅན་ཟིན་ཞེས་བཏགས་སོ་^{༡༦} ཞེས་པ་དང་། མཛོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་
ལས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་ལ་རང་གི་སྒྲིམ་སྤྱན་མས་ཀྱིས། ལྷ་དབྱེས་པ་སྒྱེད་དུ་གསོལ།
གཞོན་ནུས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་སོ། །དེ་ཐོས་པ་དང་ཉི་མ་དེ་ཉིད་ལ་གྲགས་འཛིན་
མ་ལ་ཡང་ཁྱེད་ཞིག་བཅས་སོ། །བདུད་ཅི་ཟས་ལ་ཡང་ཁྱེད་ཞིག་བཅས་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉིན་མོ་

ཟླ་བ་ཡང་སྐྱ་གཅན་གྱིས་ཟིན་ཏེ་⁷⁸ ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ།།

འོན་ཏྲུང་བ་མུ་ངན་ལས་འདས་པར་ཅུ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ཡིན་ན། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་འདིས་སྟོན་པ་ས་གའི་ཉ་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་ཕྱི་མ་དེའི་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཅུ་རྒྱུད་གསུངས་པར་བསྟན་པ་ས་སོ་ཞེ་ན། འདིའི་འགལ་སྦྱོང་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆོས་རྒྱུ་ལྟེན་ལྟེན་འབྲུང་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཞེས་པ་དང་། མུ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀ་ཆད་མར་མཛད་ཅིང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་པ་དེ་ལ་ཅུ་རྒྱུད་གསུངས་པར་ཡང་མཛད་ནས་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་མི་འགལ་པའི་འཆད་ཚུལ་མང་དུ་མཛད་ལ། ཆོས་རྒྱུ་གསུལ་བ་⁷⁹ རྒྱུ་ལྟེན་ལྟེན་འབྲུང་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཅུ་རྒྱུད་གསུངས་པར་བཞེད་དོ།།

དེ་ལྟར་བཞེད་པ་ནི་མི་འཐད་པར་གོ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་ས་གའི་ཉའི་མཆོན་མོ་ཟླ་བ་སྐྱ་གཅན་གྱིས་བཟུང་བར་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་དུག་བརྒྱའི་ཐོག་མའི་ལོ་དེ་ཉི་མོ་ལ་བྱེད་ཤིང་ཕོ་སྤེལ་ཡིན་པས་ཤིང་སྟེ་དེ་དང་དེའི་སྐྱ་མ་རྒྱུ་ལྟག་རྒྱུ་ལྟགས་སྐྱུ་ལྟགས་འབྲུག་ས་ཡོས་ས་སྟག་རྣམས་དང་། ཤིང་སྟེ་དེའི་ཕྱི་མ་ཤིང་བྱ་རྣམས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་ས་གའི་ཉ་ལ་ཟླ་བ་གཟུང་འཛིན་ཡོད་དགོས་པ་ལ་དེ་རྣམས་གང་གི་ཡང་ས་གའི་ཉ་ལ་གཟུང་འཛིན་མེད་པར་རི་མོས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིས་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཕྱིས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་དག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་གི་མཇུག་ཏུ་ཤར་པའི་ཕྱིས་འཕྲོ་རྣམས་གཞིར་བཞག་སྟེ་རྣམ་དག་གི་ཡར་ལོག་གི་ཕྱི་བ་བྱས་པ་ན་ལོ་དེ་རྣམས་གང་གི་ཡང་ས་གའི་ཉའི་མཆོན་མོ་ལ་ཟླ་བ་ལ་སྐྱ་འཕྲུལ་སེལ་བ་མ་གཏོགས་གཅན་ཞུགས་པའི་རི་མོ་འཆར་བ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ས་གའི་ཉའི་སྐྱ་རངས་འཆར་པའི་ཆོ་བཙམ་ལྟན་འདས་སྤྱུ་བྱུ་བ་པ་

མཛད་པར་རྒྱུ་གསུམ་པར་སངས་རྒྱུ་ཉེ་དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་ཞིང་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པ་
 མཛད་ནས་སྐྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ནས་པའི་ཉེ་ལ་ཕྱི་རྒྱུ་ཀ་ཏ་ཀ་ར་^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་སངས་
 རྒྱུ་པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་པའི་ནས་པའི་ཉེ་ལ་རྒྱུ་གསུངས་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ན། དེ་
 ལྟར་དུ་གོ་བ་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་པོ་ནས་སྐྱེ་ཁོར་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་དཔོ་སྐྱེ་
 ཁོར་བ་བཟང་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དོན་ལ་གནས་པ་ནི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་པ་ལ་
 ཡང་སྐྱེ་བ་ནམས་ཡར་ངོ་སྟོན་འགྲེལ་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་མར་ངོ་སྟོན་འགྲེལ་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་
 ལས་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོ་ནས་སྐྱེ་བ་དང་པོ་དང་དཔོ་སྐྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་
 དང་། གཉིས་པ་མར་ངོ་སྟོན་འགྲེལ་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོ་ནས་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་དང་པོ་དང་ནས་
 སྐྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཛོན་ཡང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་
 པས་དུས་ཀྱི་ཐོག་མ་ནི་དབྱིད་མཉམ་ལུག་ཁྲིམ་དུ་ཉི་མ་ཞུགས་པའི་དཀར་ནག་གི་ཚྭ་གསུམ་གཉིས་གང་
 ཡང་རུང་བ་ལ་འཛོག་ལ། ཉི་མ་ལུག་ཁྲིམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉི་བར་འཆར་བའི་དུས་ནི་ཡར་ངོ་སྟོན་འགྲེལ་
 ནས་སྐྱེའི་ཆོས་གཅིག་ནས་གནས་གང་གི་བར་གང་ཡང་རུང་བར་ངེས་ལ། དེའི་ཡང་ཆོས་གཅིག་ནས་
 བཙོ་ལུའི་བར་ལ་ཉི་མ་ལུག་ཁྲིམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉི་བར་གར་བའི་ཆོ་དུས་ཀྱི་དང་པོ་ལུག་ཁྲིམ་ཡར་ངོ་
 སྟོན་འགྲོ་ནས་སྐྱེ་དང་སྟོར། ཆོས་བཅུ་དྲུག་ནས་གནས་གང་བར་ལ་ཉི་མ་ལུག་ཁྲིམ་དུ་ཞུགས་པའི་
 ཉི་བར་གར་བའི་ཆོ་དུས་ཀྱི་དང་པོ་ལུག་ཁྲིམ་མར་ངོ་སྟོན་འགྲེལ་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ནས་སྐྱེ་བ་
 སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་དང་པོ་དང་ནས་སྐྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་ལའི་མདོར་བསྟན་
 དགུ་པ་ལས། ལྷན་པོའི་ལྷོའི་དུམ་ཐུ་འདིར་ལུག་ལ་ཉི་མ་གནས་པས་དབྱིད་ཀྱི་དུས་སུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་
 རྒྱུ་དོ། ^{༢༠} ཞེས་གསུངས་པས་སོ།

སྐྱེ་བ་པའི་འཛོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་མཛད་པ་བཞིན་དུ། སྐྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ནས་པའི་ཉེ་ལ་
 ཞེས་པ་ཡང་མར་ངོ་སྟོན་འགྲེལ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་དང་པོ་དང་། ནས་སྐྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་
 པར་བྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ངེས་ཏེ། བཅུ་གཉིས་པ་ནས་པའི་ཉེ་ལ་ཞེས་སོགས་ནི། ནས་
 པའི་མཐར་ཉི་དཀར་པོའི་ཆོས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཞིང་། ནས་པའི་མཐར་ཉི་ཞེས་སོགས་

དེས་ནག་ཟླའི་ཉ་ནག་ཟླའི་མཐའ་རུ་བཤད་པ་དང་། ཟླ་བ་བརྒྱ་གཉིས་པ་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཞེས་པའི་
གོང་དེ་ཉིད་དུ། འཕགས་པའི་ཡུལ་འདིར་དཀར་པོའི་ཆེས་གཅིག་ལ་སོགས་པ་ཆ་བཙེ་ལྷའི་མཐར་
ནག་པོའི་ཆེས་གཅིག་འཇུག་པ་ས་གའི་ཉའི་སྐྱ་རེངས་འཆར་པའི་ཆེ། ཞེས་ནག་ཉའི་མཐར་ནག་པོའི་
ཆེས་གཅིག་འཇུག་པ་ས་ག་ཟླ་བ་དང་ཟླ་བའི་ཐོག་མར་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འཇམ་པའི་
དབྱངས་ཀྱང་ད་ལྟ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ན་ཞེས་སོགས་སྐྱ་མོར་བཞག་ཅིང་། འགྲེལ་ཆོག་
རྣམས་འགལ་མེད་དུ་འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་ར་འབྲོ་མ་མ་^{༡༧} རྣམས་དང་དབལ་ལྡན་ཟླ་མ་དམ་པ་
དང་བད་དཀར་ཞལ་ལུང་ལས་བཤད་པ་ལྟར་བཙེ་ལྷ་འདས་ཟུང་ན་ལས་འདའ་ཁའི་ནག་ཟླའི་ཉ་
ལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་རྒྱུད་གསུངས་པ་ཉིད་འཐད་པར་མཐོང་ངོ་། །མདོར་བསྟུས་ན་སྟོན་པས་རྩ་
རྒྱུད་གསུངས་པའི་དུས་ལ་དོགས་པ་སྟེ་བའི་གནས་ནི་ཟུང་ན་འདའ་ཁའི་དུས་ཀྱི་ལོ་དང་སངས་རྒྱས་
པའི་དུས་ཀྱི་ལོ་ཕྱི་མ་དེ་གཉིས་སུ་རེས་ལ། སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་པར་བྱས་ན་སངས་
རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་ས་གའི་ཉའི་མཆོན་མོ་ཟླ་བ་གཟའ་འཛིན་རི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ས་རིས་ལ་མི་འཆར་བའི་
ཕྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག འཇམ་དབྱངས་ཆོས་མགོན། གིས་ལོ་དྲུག་བརྒྱའི་གོང་གི་རྩ་རྒྱུད་སྐྱ་ཆོགས་ཀྱི་ས་གའི་ཉ་ལ་
གཟའ་འཛིན་གྱི་རི་མོ་འཆར་བར་བྱས་པ་ནི་བྱེད་ཅིས་ཀྱི་ཡར་ལོག་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱ་བ་
ཚུལ་འདི་ལ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ཉི་མ་དང་གཟའ་ལ་མང་ཉུང་གི་ཉིས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་
པས་མི་འཐད། ཁ་ཅིག ཆོས་རྒྱལ་བྱང་པ།^{༡༨} ལུགས་སྐྱུལ་བྱ་མཆོག་གི་ས་གའི་ཉ་ལ་གཟའ་འཛིན་ཉིན་
མོ་འོང་བའི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པ་ས་རིས་སྐྱུལ་ཚུལ་དག་ཀྱང་ཟླ་བ་ལ་སྐྱ་གཅན་ཞུགས་པའི་དུས་ཉིན་མོ་
ཡིན་པ་ལ་ཟླ་བ་གཟའ་འཛིན་གྱི་ཐ་སྙད་མེད་ཅིང་། མདོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་ལས། དེ་ནས་རྒྱལ་
པོ་ཟས་གཅོང་ལ་རང་གི་སྟེས་སུ་རྣམས་ཀྱིས། ལྟ་དབྱེས་པ་སྟེད་དུ་གསོལ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ཉིད་ཀྱི་
ཉིན་མོ་ཟླ་བ་ཡང་སྐྱ་གཅན་གྱིས་ཟེན་ཏོ།^{༡༩} ཞེས་ཟླ་བ་སྐྱ་གཅན་གྱིས་བཟུང་བ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཅོང་
གི་འཁོར་གྱི་སྟེ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མིག་གིས་མཐོང་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་གིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉིན་མོ་ཞེས་
པའང་ཞག་གཅིག་གི་རྩིས་ལ་ཉིན་རྩིས་ཞེས་བརྗོད་^{༢༠} པ་དང་འདྲ་བར་གཟའ་འཛིན་བྱུང་བའི་ཉིན་

ཞག་དེ་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉི་མོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་རན་ལས་
འདེམ་ཁའི་ནག་ཉ་ལ་ཙུང་གསུངས་པ་དང་། ལྟ་བུ་རན་ལས་འདེམ་ཁའི་དུ་ས་ནི་དཔལ་པོ་ལྷགས་
འབྲུག་གི་ས་ག་ལྷ་བའི་ཉའི་ཐུན་ཐ་མའི་ཆ་ཡིན་པར་གྲུབ་པས་ལྷགས་འབྲུག་དེ་ནས་ཡར་བཟངས་
པའི་ལོ་གྲུ་གཅིག་པ་ལྷགས་སྒྲེ་ནི་སྟོན་པའི་འབྲུངས་ལོ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེའི་ལྷ་བ་དང་ཚེས་དང་
གཟའ་སྐར་སོགས་ཅི་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་ཞིབ་པར་བད་དཀར་ཞལ་ལུང་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

༥ གཉིས་པ་སྟུང་པ་པོས་ཅི་ལྟར་བསྟུས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཙུང་ཅི་ལྟར་བསྟུས་པའི་
ཚུལ་དང་། བསྟུས་སྟུང་ཅི་ལྟར་བསྟུས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་མདོར་བསྟུས་གསུམ་པ་ལས། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ངས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཙུང་པའི་སྟུང་གི་སྟུང་པོ་སྟོང་ཕྲག་ཅུ་གཉིས་པ་དང་རྒྱས་འབྲེལ་
སྟོང་ཕྲག་དུ་ག་ཙུང་པ་ཡང་ཤས་ལ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྐད་གཞན་གྱིས་སྒྲེགས་བམ་ལ་བྱིས་ནས་
རྒྱལ་པོ་ལྷ་བ་བཟང་པོས་གོང་བྱེ་བ་ཕྲག་དགུ་བཅུ་ཙུང་པ་ན་གནས་པ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་བསྟན་
ཏོ།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་པས་ལྷགས་འབྲུག་གི་ནག་ཉ་ལ་ཙུང་གསུངས་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བ་
བཟང་པོས་ཐུགས་ལ་བཟུང་སྟེ་ཤས་ལར་བྱོན་ནས་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་རན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་ཤས་ལའི་
ཡུལ་གྱི་སྐད་གྱིས་ཙུང་དང་རང་ཉིད་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱས་འབྲེལ་སྟོང་ཕྲག་དུ་ག་བཅུ་པ་ཡང་སྒྲེགས་
བམ་ལ་བྱིས་ཏེ་གོང་བྱེ་བ་ཕྲག་དགུ་བཅུ་ཙུང་པ་ན་གནས་པའི་རྒྱལ་པོ་དགུ་བཅུ་ཙུང་ཕྲག་སོགས་སྐལ་བ་
དང་ལྟན་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་ལྷགས་འབྲུག་ནས་རྒྱུ་དེ་པར་གྱི་ལོ་གསུམ་གྱི་པར་དུ་བསྟན་ཅིང་།
སྟུང་བསྟན་ཟེན་པའི་དུས་རྒྱུ་དེ་ནས་ལོ་གཉིས་པ་རྒྱུག་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱུ་
སྐད་དུ་དུས་ཀྱི་ལའོར་ལོའི་དཀྱིལ་ལའོར་བཞེངས་ཏེ་རྩ་འབྲུལ་བསྟན་ནས་གཤེགས་སོ།།

ལོ་ན་དཀྱིལ་ལའོར་གནས་གང་དུ་ཅི་ལྟར་དུ་བཞེངས་སྟུམ་ན། ཀ་ལཱ་པའི་གོང་གི་ལྷོ་ཕྱོགས་
ན་མ་ལ་ཡའི་སྒྲིང་མོས་ཆལ་རྒྱར་དཔག་ཆད་བཅུ་གཉིས་པ་ཀ་ལཱ་པའི་གོང་གི་ཆད་དང་མཉམ་པ་ཡོད་
པ་དེའི་དུས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་ཡའི་རང་བཞིན་ཅན་ལྟ་དང་ལྟ་མོའི་བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་གྲུབ་ཞི་
སྟོབ་ཞི་བ། རྒྱུའི་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་ཙུང་ཐིག་ཚུན་གྱི་ཆད་གྲུབ་ཞི་བརྒྱུ་ཡོད་པ་རྟ་བབས་བཞི་དང་དུར་ཁྱོད་
བརྒྱད་གྱིས་བརྒྱན་པ་རྩ་བ་ལྟས་བསྐོར་བ་བྱི་རོལ་ཏུ་ས་ལ་སོགས་པའི་ཁོར་ཡུག་བཞི་དང་རྩོ་རྩོའི་

འཕྲེང་བས་བསྐྱོར་བ་སྟེ། སྤྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱེད་གྱི་ཆད་གྱི་དབུས་སུ་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱ་
བཞི་སྟོ་བཞི་པ་རྟ་བབས་བཞིས་བརྒྱན་པ་རྩ་བ་ལྷས་བསྐྱོར་བ། གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱེད་གྱི་
ཆད་གྱི་དབུས་སུ་ཐུགས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱ་བཞི་སྟོ་བཞི་རྟ་བབས་བཞིས་བརྒྱན་པ་རྩ་བ་གསུམ་གྱིས་
བསྐྱོར་བ། ཐུགས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱེད་གྱི་ཆད་གྱི་དབུས་སུ་ཡེ་ཤེས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཀ་བ་བརྩ་དྲུག་
གིས་མཛེས་པའོ། །དེའི་ཕྱེད་གྱི་ཆད་གྱི་དབུས་སུ་པདྨ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་སྟེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཆན་
ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བློས་བསྐྱེད་བཞེངས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོན་པ་ལྷ་པོ་ལས་
འདས་པའི་རྗེས་སུ་ཟླ་བ་བཟང་པོས་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་རྒྱུད་བསྐྱེད་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་འཕགས་པའི་ཡུ་ལ་འདིར་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཡོངས་སུ་ལྷ་པོ་ལས་འདས་པར་གྱུར་པ་ན་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་
སྟེགས་བམ་ལ་བྲིས་ཏེ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་དང་གིན་ཏུ་འབྱོར་བ་ཡིན་ནོ།།

༡ གཉིས་པ་བསྐྱེད་རྒྱུད་རྗེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཟླ་བཟང་གཤེགས་པའི་རྗེས་
སུ་ལོ་དྲུག་བརྒྱའི་ཐོག་མ་གྱིང་སྟེ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལོ་དྲུག་བརྒྱའི་བར་ལ་ལྷ་དབང་སོགས་ཆོས་རྒྱལ་
དྲུག་གིས་རྩ་རྒྱུད་བསྟན། དེ་ནས་མདོར་བསྐྱེད་གསུམ་པ་ལས། འཇམ་དབལ་རྒྱལ་པོ་གཤེགས་པར་
གྱུར་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམྱེའི་ཁྱི་དེ་ལས་ལོ་བརྒྱའི་བར་དུ་ཆོས་བསྟན་ཏོ།^{༡༦} །དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་
རྫོགས་པའི་རྗེས་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་འཇམ་དབལ་གཤེགས་པས་རྩ་རྒྱུད་ལོ་བརྒྱའི་བར་
དུ་བསྟན་ནས་དེའི་ལོ་བརྒྱ་པ་ཁྲག་སྟུག་ཆུ་པག་གི་དཔོ་ཟླའི་ཉ་ལ། རྒྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལུང་
བསྟན་པའི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་སྟོབས་དང་། ཉི་མའི་གིང་རྟ་སོགས་དྲང་སྟོང་རྣམས་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་
སྒྲིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ལམ་འཐོབ་པར་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷས་མཆོན་པའི་རྒྱ་ཡིས། གནས་རྒྱལ་པོ་
ཟླ་བ་བཟང་པོས་བཞེངས་པའི་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པ་དེར། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་ཉི་མའི་གིང་རྟ་སོགས་ཆངས་པའི་དྲང་སྟོང་བྱེ་བ་ཐུག་ཕྱེད་དང་བཞི་པོ་བོས་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་
ལྟར་བོས་ནས་ངེས་པ་བྱིན་པ་ནི། གྱི་ཉི་མའི་གིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་ཆངས་པའི་དྲང་སྟོང་རྣམས་བདག་གི་
ཆོག་ཐམས་ཅད་མཆོན་པའི་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་བྱེད་པ་ཉོན་ཅིག །ཟླ་བ་ཕྱི་མའི་ནག་པའི་ཉ་འདི་ལ་

ཁྱེད་རྣམས་ལ་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་དྲང་སྲོང་རྣམས་སྒྲག་ནས་
འབྲེལ་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ཆོས་དེ་དང་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་འགལ་བར་གཟིགས་ནས་སྐུལ་
པོ་གྲགས་པས་གསུངས་པ། བདག་གིས་བཙམ་ལྟ་ན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་
པ་འདིར་གཞུག་པར་བྱ་ཞིང་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་བདག་གི་བཀའ་ཁྱེད་ཀྱིས་དོ་རྗེའི་རིགས་དང་ལྟན་ཅིག་བཟའ་བ་དང་བརྟུང་བ་
དང་། བག་མ་སྤང་བའི་འབྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པ་ལྟ་ན་བདག་གི་གྲོང་བྱེ་བ་ཐག་
དགུ་བརྩུ་རྩ་བྱུག་པོར་^੧ གང་དང་གང་དུ་མོས་པ་དེར་ཁྱེད་རྣམས་སྤང་ཞིག རྣམ་པ་གཞན་དུ་ན་ལོ་
བརྟུང་བརྟུང་འདས་པའི་རྗེས་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་ཆ་བོ་ལ་སོགས་པས་སྒྲུ་གྲུའི་ཆོས་དར་བར་
བྱས་ནས་ཞེས་པ་ནས་དེ་བས་ན་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་བཀའ་བཞེན་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
དེ་ནས་སྐུལ་པོ་གྲགས་པའི་གསུང་ཆད་པ་དང་བཅས་པའི་བཀའ་འདི་མགོ་བོར་ཐོག་ལྷུང་བ་བཞེན་
གྱུར་ནས་ཆངས་པའི་དྲང་སྲོང་རྣམས་ཀྱིས་ཉི་མའི་གིང་རྟ་ལ་སྦྲས་པ། ཀྱི་ཉི་མའི་གིང་རྟ་ཞེས་བོས་ནས།
སྐུལ་པོ་གྲགས་པ་ལ། བདག་ཅག་རྣམས་ནི་དོ་རྗེའི་རིགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོས་ལ་མི་འཇུག་སྟེ།
དེ་བས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བ་མཆོག་གོ །ཞེས་ཞུས་མཛོད་ཅིག་ཅེས་སྦྲས་པ་
དང་ཉི་མའི་གིང་རྟས་མི་དབང་གྲགས་པ་ལ་ཞུས་པ། ཀྱི་སྐུལ་པོ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུལ་པོ་ཞེས་སོགས་
ཡོན་ཏན་བརྗོད་ནས་རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཐུགས་རྗེ་མཛོད་ཅིག །ཅི་སྟེ་
བདག་ཅག་གི་ས་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་བཞེན་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན་བདག་ཅག་དོ་རྗེའི་
རིགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་འཇུག་པར་མི་བགྱི་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་བོ་གི་ཉེ་སྟོབ་བ་ཅན་དང་ལང་
ཀའི་གླིང་གི་བར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བ་མཆོག་གོ །ཞེས་ཉི་མའི་གིང་རྟས་ཞུས་པ་ལས། སྐུལ་
པོ་གྲགས་པས་བཀའ་སྦྱུལ་བ། ཁྱེད་རྣམས་གསལ་ལའི་ཡུལ་ནས་སྐྱར་དུ་སྤང་ཞིག་ཅེས་སོ། །དེ་ནས་
སྐུལ་པོ་གྲགས་པའི་བཀའ་དེས་ཆངས་པའི་དྲང་སྲོང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀ་ལྷ་པའི་གྲོང་ནས་བྱུང་སྟེ་ཉི་
མ་བརྩུ་པ་ལ་ནགས་ཆལ་གྱི་ནང་དུ་ཞུགས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་དུ་གྱུར་པར་སྐུལ་པོ་གྲགས་པའི་
མཛོད་པར་གཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཁྱེན་ཏེ། དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་གཟིགས་ནས་དྲང་སྲོང་

ནམས་དགུག་པའི་དོན་དུ་རེ་ཞིག་དང་སྤོང་ནམས་སྤོངས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པས་ཁྲབ་
 འཇུག་དང་ཚངས་པ་དང་དྲག་པོའི་རིགས་ནམས་སྤོངས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
 མྱོམས་པར་ཞུགས་སོ། ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་དང་ལྷའི་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དང་སྤོང་དེ་ནམས་
 བགས་ཆལ་དེ་ཉིད་དུ་སྤོངས་པར་གྱུར་བ་དང་དེ་ན་གནས་པའི་རི་ཁྲོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱིས་དང་
 སྤོང་ཐམས་ཅད་བཅིངས་ནས་ཁྱེར་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པ་དེ་ཉིད་དུ་མའི་དབང་པོ་གྲགས་པའི་
 ཞབས་དྲུང་དུ་དོར་བ་དང་སྤོངས་པ་ལས་སད་དེ་རྒྱལ་པོ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པ་དང་མ་ལ་ཡའི་
 སྟེང་མོས་ཆལ་ནམས་མཐོང་བར་གྱུར་རྟོ། །དེ་མཐོང་བ་ན་ལ་མཚན་ཐོབ་སྟེ་རོ་མཚར་དུ་གྱུར་པའི་ཆོག་
 དག་སྒྲས་པ་ན་སྒྲལ་པའི་སྒྲུ་སྟོན་པོ་རྒྱ་མཚོའི་སྟོ་གོས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པའི་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་དེ་
 དང་སྤོང་ནམས་ལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ལུ་བར་གསོལ་བ་ཐོབ་ཅིག་ཅེས་བསྐྱལ་བའི་ཆོག་དེ་དང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ཀྱིས་ཉི་མའི་གིང་རྟ་ལ་སོགས་པའི་དང་སྤོང་ནམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྟོར་བ་
 ཏུ་སད་དེ། དེ་ནས་དང་སྤོང་ནམས་ཀྱིས་ཉི་མའི་གིང་རྟ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པར་བསྐྱལ་རྟོ། །དེ་ལྟར་
 བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དང་སྤོང་ནམས་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཇུག་
 བས་རིན་པོ་ཆེ་དང་གསེར་གྱི་མེ་རྟོག་ནམས་ཀྱི་མཚུལ་བྱས་ནས་ཕུལ་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་བོ། །རི་ལྟར་
 བ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྒྱལ་
 པོ་སྐྱ་བ་བཟང་པོ་ལ་བསྟན་པའི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྱག་བཙུ་གཉིས་པ་དེ་ཉིད་གཞུང་ཏུ་
 དུས་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་བཏུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པ་མཛད་ནས་
 ཚངས་པའི་དང་སྤོང་ནམས་ལ་བསྟན་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་བོ། །

དེ་ནས་ཉི་མའི་གིང་རྟས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དེ་གསན་ནས་ཚངས་པའི་དང་སྤོང་ནམས་ཀྱི་
 མོས་པའི་བསམ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པས་
 བསྐྱས་རྒྱུད་སྟེང་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་མཛད་ན། སྐྱ་བཟང་པོ་སྐྱ་བ་ཉི་མའི་གིང་རྟ་སོགས་
 དེ་ནམས་སྐྱ་བཟང་པོ་ལ་ཞེན་པ་སྤང་བའི་སྤྲད་དུ་དོན་ལ་སྟོན་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
 ཁ་ཅིག་ཏུ་སྐྱ་ཉམས་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་གཙོད་འཚམས་ཉམས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་རྒྱམ་དབྱེ་མེད་པ་དང་།

ཁ་ཅིག་ཏུ་དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་ཕྱིས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་རིང་པོ་ཐོབ་པ་ལ་ཐུང་ཏུ་དང་ཐུང་ཏུ་ཐོབ་པ་ལ་རིང་པོ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་རྣམ་དབྱེ་ལྡ་པའི་དོན་ལ་རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་དང་། རྣམ་དབྱེ་བཞི་པའི་དོན་ལ་དུག་པ་སྒྱིན་པ་སོགས་སུ་བྱས་ཏེ་ཐང་བ་འཛིན་པའི་སྤྲེང་སྦྲུང་གིས་བཅིངས་པའི་ཡི་གེ་བརྒྱད་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ལྡ་བརྒྱ་ཉི་ཤུའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རེ་ལ་ཡི་གེ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚིགས་བཅད་སྟོང་དང་སྤྲེང་མ་ཅུའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཙ་ཙ་ཆུད་སྟོང་ཐུག་བཅུ་གཉིས་པ་ལས་བསྐྱས་ཏེ་དྲང་སྟོང་རྣམས་ལ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཙ་ཙ་ཆུད་མདོར་བསྐྱས་གསུམ་པར་དྲངས་པ་ལས། དེས་ན་སྟོང་པོའི་དོན་བསྐྱས་འདི། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་སོགས་བདག་འདོད་དོ། །འཕྲེང་འཛིན་ཚིགས་བཅད་སྤྲེང་ཙ་ཙ་ཆུད་ཀྱི། །ལྷག་པའི་ཕྱོགས་བརྒྱ་ལེུ་ལྷས། །དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་དག་རྫོགས་པར་ནི། །སྤྱི་པའི་རྒྱལ་པོས་སྟོན་འགྲུར་ཏེ། །སྤྱད་པར་བྱེད་པ་པོ་ཡང་འདི། ༡༥ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་ད་ལྟར་གྱི་ཐོན་པ་འགྲུར་གསར་སོགས་ལ་ཚིགས་བཅད་སྟོང་ཞེ་གཉིས་དང་། གྱི་རྩོད་དང་སྤྲེང་པའི་ལྟོང་ཞེ་གསུམ་དང་། དེའི་སྟོང་དུ་ཙ་ཙ་ཆུད་པའི་འགྲུར་རྣམས་ལ་མ་ཆུད་པའི་མཚོག་མི་འགྲུར་དུ་དྲངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལེུའི་ཚིགས་བཅད། ལས་ནི་ཉོན་མོངས་ལས་ཏེ་དེ་ལས་སྤྲེང་བཟུལ་དུ་འགྲུར་ཉོན་མོངས་ཉིད་ནི་རང་གི་སྤྲེང་བསྐྱེད་པ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་པ་དང་། དཔལ་ལྷོ་འཐོར་ཐོས་ལྷ་ཡི་ལྷོན་པ་གྲང་པོའི་བདག་དང་། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་བརྒྱ་གཉིས་པ་དང་གཉིས་ཏེ་ཚིགས་བཅད་སྟོང་ཞེ་ལྡ་འོང་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། དཔལ་ལྷན་དཔལ་གྱི་ཞེས་སོགས་ཡེ་ཤེས་ལེུའི་ཚིགས་བཅད་ཉིས་བརྒྱ་དགཉིས་པ་མན་ཆད་གྱི་ཚིགས་བཅད་བཅུ་དང་། ཁྱོད་ནི་མ་དང་ཁྱོད་ནི་པ་སྟེ་ཞེས་སོགས་ནང་ལའི་ཚིགས་བཅད་ཐ་མ་དང་། དཔལ་ལྷན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་སོགས་ཁམས་ལའི་ཚིགས་བཅད་གོ་བཞི་པ་དང་། རབ་མཚོག་ས་གཞི་དག་ལ་ཞེས་སོགས་ཁམས་ལའི་ཚིགས་བཅད་བརྒྱ་ཞེ་དགུ་པ་དང་བཅས་པའི་ཚིགས་བཅད་བཅུ་གསུམ་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་དང་ཉི་མའི་ཤིང་རྟའི་གསུང་ཡིན་གྱི་ཙ་ཙ་ཆུད་ལས་བརྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ངེས་ཤིང་། ཡེ་ཤེས་ལེུའི་ཚིགས་བཅད་དགུ་བཅུ་ཙ་ཙ་ཆུད་ལས་བརྒྱས་པ་མིན་ཞེས་ཟེར་བ་དང་བཅས་པའི་བཅུ་བཞི་དང་། ད་དུང་ཙ་ཙ་ཆུད་ནས་མ་བརྒྱས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་ཡོད་པར་མདོན་ཏེ་བརྟག་པར་བྱ་

ཞིང་དེ་དང་བཅས་པའི་བཅོ་ལྔ་མ་གཏོགས་པའི་དེ་དག་གི་ལྷ་ག་མ་སྟོང་སྟུང་ཅུ་ཅུད་ལས་བཏུས་པའི་
གངས་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་བསྟུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་དང་བསྟུས་རྒྱུད་ཆོས་རྒྱལ་དང་རིགས་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་
པའི་ཚུལ་ལ་དངོས་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་དང་བསྟན་པ་སྤྱིའི་གནས་ཚད་སྤྱར་ཏེ་
བཤད་པར་བྱའོ།།

དང་པོ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་བ་བཟང་པོས་ལོ་གསུམ་ཅ་རྒྱུད་བསྟན། དེ་ལྟ་བུ་ལས་འདས་པའི་
རྗེས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་དུ་ག་གིས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱར་ཅ་རྒྱུད་བསྟན་པའི་ཆོས་རྒྱལ་དུ་ག་ནི་ཅ་རྒྱུད་མདོར་བསྟུས་
གསུམ་པར་བྲངས་པ་ལས། ལྷ་བ་ལྷ་དབང་ལག་ཟེ་བཞིན་ཅན། ༡ ལྷ་བས་བྱིན་ལྷ་དང་ལྷ་དབང་ལྷ་གཤམ། །
སྤྱོད་ཆོགས་གཟུགས་ལྷ་དང་ལྷ་དབང་ལྷ་ན། ༢ ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། དེ་རྣམས་གང་གི་སྤྱུལ་པ་
ཡིན་པ་ནི་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ཆོས་རྒྱལ་བདུན་པོ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྒྱུར་བར་གསུངས་པ་ནི།
ལྷ་གན་དོ་རྗེ་ལྷ་བཟང་ཁྱོད། ལས་སྟོང་གཤིན་རྗེ་མཐར་བྱེད་དང་། སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་སེལ་དང་། །
ལྷ་གས་བྱེད་ཁེངས་བྱེད་རིམ་པས་ཏེ། ལམ་མ་ཁའི་སྟོང་པོ། ༣ ཞེས་སོགས་སོ།།

ལྷ་འདྲེད་དབང་ལྷ་གིས་ལོ་བརྒྱར་ཅ་རྒྱུད་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་ལྷ་འདྲེད་དབང་ལྷ་གི་ལྷ་ས་རིགས་
ལྷ་ན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པས་ལོ་བརྒྱར་ཅ་རྒྱུད་བསྟན་ཅིང་། ལོ་བརྒྱ་རྫོགས་པའི་རྗེས་ཀྱི་མིག་
དམར་གིང་མོ་བྱི་བ་དེའི་ནག་པའི་ཉ་ལ་ཉི་མའི་གིང་རྟ་སོགས་བྲང་སྟོང་རྣམས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱིན་ཏེ་
བསྟུས་རྒྱུད་སྤྱུ་བ་མཛད་ནས་ལྷ་བ་ལས་འདས་སོ། དེ་ནས་གིང་མོ་བྱི་བ་དེ་ལ་པད་དཀར་གིས་
འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱའི་བར་ལ་བསྐྱེད་ཀར་པོ་སོགས་རིགས་
ལྷ་ན་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོར་བསྟུས་
དགུ་པ་ལས། དེ་ནས་ལྷ་ཡི་ལོ་བརྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་གྲགས་པ་ལྷ་བ་ལས་འདས་པ་དེ་ནས་ལྷ་
ཞེས་པ་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་ནས་ངེས་པར་ཞེས་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་མ་ཁའི་ལུལ་དུ་སྤྱོད་ཆོས་དག་རབ་
ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། ༤ ཞེས་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་ལྷ་བ་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་ན་མ་ཁའི་
ལུལ་དུ་སྤྱོད་ཆོས་པར་བཤད་ཅིང་ཁམས་ལའི་གོ་སྤྱོད། རིགས་ལྷ་ན་རིགས་ཀྱི་ནང་ནས་ལག་པས་

བསྐྱར་པའི་དུས་ཀྱི་བྱ་དང་ཚ་བོ་དག་ནི་འདས་གྱུར་པ། །དེ་ཡི་དུས་སུ་ངེས་པར་མ་ཁའི་ཡུལ་དུ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆོས་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་དག་ཏུ་འགྱུར།^{੧੩} །ཞེས་རིགས་ལྡན་གྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ལག་པ་སྟེ་གཉིས་ཀྱིས་དུས་ཉེ་བཞི་བསྐྱར་པའི་རིགས་ལྡན་གྲགས་པའི་བྱ་པ་དང་དཀར་དང་ཚ་བོ་བཟང་པོ་སོགས་བརྒྱད་འདས་པའི་མཐའ་དྲེར་མ་ཁའི་ཡུལ་དུ་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇུག་པར་བཤད་པས་སོ། །དེས་ན་གྲགས་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་ན་སྒྲིབ་མ་ཁའི་ཡུལ་དུ་འཇུག་པར་བཤད་ཅིང་། གྲགས་པ་འདས་ནས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇུག་པའི་བར་ལ་པད་དཀར་སོགས་རིགས་ལྡན་བརྒྱད་འབྱུང་བར་བཤད་པ་པད་དཀར་ནས་ཤིན་ཏུ་བཟང་གི་བར་རིགས་ལྡན་བརྒྱད་པོ་དེས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱར་ཆོས་བསྟན་པར་གྱུ་བོ། །

དེ་ལྟར་ན་གྲགས་པ་ནས་ཤིན་པཟང་གི་བར་རིགས་ལྡན་དགུ་སྟེ། ཅ་རྒྱུད་མདོར་བསྐྱས་གསུམ་པར་བྱངས་པ་ལས། ༡ གྲགས་པ་རིགས་ལྡན་རིགས་ཀྱང་སྟེ། །དེ་ནས་རིགས་ལྡན་པ་བྱུང་དཀར། །པ་བཟང་པོ་རིགས་ལྡན་གསུམ་པ་སྟེ། །དེ་བཞིན་བཞི་པ་ལྷ་རྒྱལ་ལོ། །(བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ་འཇིག་ཆེན་ལུག །བདུན་པ་ལྷ་བྱུང་འཇུག་སྐས་པའོ། །ཉེ་མ་གྲགས་དང་འཤིན་ཏུ་བཟང་།^{੧੪} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །ཤིན་པཟང་འདས་མ་ཐག་གི་རྗེས་དེར་སྒྲིབ་ཀྱི་ཞུགས་པ་དང་རིགས་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་ཁྱིམ་ཐོག་ཏུ་བྱོན་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོས་བསྟན། དེའི་མཇུག་ཏུ་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་དཀར་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་གི་བར་དུ་ཆོས་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ཆོས་རྒྱལ་དུག་དང་རིགས་ལྡན་ཉེར་གསུམ་པོ་གཞན་རྣམས་ལོ་བརྒྱ་བར་མཆུངས་ཀྱང་། རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་དཀར་གཉིས་ལོ་བརྒྱ་པ་ལས་ཆེས་མང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡང་མདོར་བསྐྱས་དགུ་པ་ལས། འདིར་བྱེད་པ་ལ་ངེས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དུས་ནས་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་ན་འཇམ་དཔལ་གྱི་དུས་སོ།^{੧੫} །ཞེས་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་བྱུང་མ་ཐག་པའི་དུས་བསྟན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ནས་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་ན་སྒྲིབ་ཀྱི་དུས་སོ། །ཞེས་པ་འདིས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་དུས་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྒྲིབ་ཀྱི་དུས་དེ་ལས་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་གཉིས་ལྷག་པའི་བརྒྱས་དམན་པ་ནི་རྒྱལ་དཀར་གང་གིས་ཏུ་ང་དེ་བྱེད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་

དཀའ་དུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་སྒྲ་སྟོ་མ་ཁར་ཞུགས་ནས་རྩིས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་གི་
མཇུག་ཡན་ཆད་ལ་ལོ་མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་འདས་པའི་ལོ་མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་ལ་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་
གཉིས་དམན་པ་རྩིས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་གི་ཐོག་མ་དེ་རིགས་ལྡན་རྒྱལ་དཀའ་བྱུང་མ་ཐག་པའི་
དུས་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། ལོ་མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་འཛིག་པ་ཡིང་སྒྲ་སྟོ་ཞུགས་ནས་རི་ཙམ་སོང་གི་
འདས་ལོའི་གྲངས་རྟོགས་པ་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནའང་རྒྱལ་པོ་གཉིས་པོ་དེའི་ལོ་གྲངས་བྱེ་བྲག་ཏུ་
རྟོགས་པའི་ཆེད་ཀྱང་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་རིགས་ལྡན་ཐམས་ཅད་ལོ་བརྒྱ་པར་སྤུ་མ་རྣམས་བཞེད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ་
ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ། མ་ཁའི་ཡུལ་དུ་སྒྲ་སྟོ་ཐོག་མར་ཞུགས་པ་ནས་རིགས་ལྡན་དྲག་པོས་སྒྲ་སྟོ་འཛིམས་
པའི་བར་གྱི་སྒྲ་སྟོ་འཛིམས་ཀྱི་གནས་ཆད་ནི་ལོ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲ་སྟོ་ཞུགས་པ་དང་བྲི་ཐོག་
ཏུ་ཕེབས་པ་དུས་མཉམ་པའི་རིགས་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་ནས་རིགས་ལྡན་དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་
བར་ལ་རིགས་ལྡན་བརྒྱ་དྲག་ལས་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་དཀའ་ལ་ལོ་བཞི་
བརྒྱ་དང་གསུམ་དུ་བྱས་ན་སྒྲ་སྟོ་འི་གནས་ཆད་དང་གིན་ཏུ་འགྲིག་པ་ཡིན་ཏེ་རིགས་ལྡན་ཉི་མ་ནས་
དྲག་པོའི་བར་རིགས་ལྡན་བརྒྱ་བཞིས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱད་དང་། རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་དཀའ་ལོ་བཞི་
བརྒྱ་དང་གསུམ་སྟེ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་གསུམ་འོང་པས་སོ། །སྒྲ་སྟོ་འི་གནས་ཆད་ཀྱང་ལོ་སྟོང་བརྒྱད་
བརྒྱ་ཡིན་ཏེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་ལྷི་མ་ལས། དེ་ལ་བཙོ་བརྒྱད་ལོ་ཡིས་བརྒྱ་པྲག་བསྐྱར་ཏེ་བརྒྱ་
ཡིས་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་མ་ཁ་ལ་སོགས་པར། །སྒྲ་སྟོ་རྣམས་ཀྱི་གྲགས་པ་གང་དང་གང་ཞིག་སྤུན་ཅན་
ཀྱུར་པ་དེ་རྣམས་བདག་གིས་དུངས་ལྟུང་སྟེ།¹⁶ །ཞེས་དང་། ཁམས་ལའི་གོ་སྤྱིའི་རྩ་ནང་འཇུར་
གསར་ལས། དེ་ལྟར་དུམ་བུ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དུས་བཞིའི་དུས་སུ་སྒྲ་སྟོ་འཛིམས་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་
པ་སྟེ། །ལོ་ནི་བརྒྱད་དང་གཅིག་གི་བརྒྱད་ནི་རིས་པར་གནས་ཏེ་དེ་ནས་སྒྲ་སྟོ་འཛིམས་ནི་ཉམས་པའོ།¹⁷ །
ཞེས་གསུངས་ཏེ་བརྒྱད་དང་བརྒྱ་གཅིག་གི་བརྒྱར་ནི་ཞེས་པའི་དོན་ནི་རྩིས་ཀྱི་གནས་གཞན་འགོད་
པའི་རིམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མཇུག་ཏུ་བརྒྱད་བཀོད། དེའི་གོང་དུ་གཅིག་བཀོད་དེ་བརྒྱས་བསྐྱར་བས་སྟོང་
བརྒྱད་བརྒྱ་འོང་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་རྒྱལ་མན་ཆད་ཀྱི་རིགས་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་

ཆེའི་ཆད་བསྐྱེད་པའི་ལོ་གྲངས་དང་སྐྱེའི་གནས་ཆད་སྒྲིག་དགོས་པ་དང་། རྒྱུ་མཆོ་རྣམ་རྒྱུ་དང་
རྒྱུ་དཀའ་འོ་གྲངས་བྱེད་པར་བར་བཤད་པ་འདིས་རིགས་ལྡན་ཉི་མ་སོགས་ལྷག་མ་བཅུ་བཞི་པོ་ལོ་
བརྒྱ་པར་གྲུབ་པོ།

རྒྱུ་མཆོ་རྣམ་རྒྱུ་སོགས་བཅུ་དྲུག་པོ་ནི་རྩ་རྒྱུ་ལས། ༡༠རྒྱུ་མཆོ་རྣམ་རྒྱུ་༡༡རྒྱུ་དཀའ་
དང་། ༡༢རིགས་ལྡན་ཉི་མ་བཅུ་གཉིས་པ། ༡༣སྐྱེ་ཆོགས་གཟུགས་དང་༡༤སྒྲིབ་པའི་འོད། ༡༥མཐའ་
ཡས་དང་ནི་༡༦སྒྲིབ་དང་། ༡༧དཔལ་སྒྲིབ་༡༨སེའློ་རྣམ་པར་གཞོན། ༡༩སྒྲིབ་སྐྱེ་ཆེ་དང་༢༠མ་
འགགས་པ། ༢༡མི་ཡི་སེའློ་འདྲེད་ལྷག་ཆེ། ༢༢མཐའ་ཡས་རྣམ་རྒྱུ་རིགས་ལྡན་དང་། གྲགས་
པ་རིགས་ལྡན་དེ་ནས་སྐར། དེ་སྐར་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་ཅན། རིགས་ལྡན་དྲུག་པོ་འབྱུང་འབྱུར་ཏེ། སྐྱེ་
མཁས་རྩ་མཆོག་ཏིང་འཛིན་གྱིས། སྐྱེའི་ཆོས་ནི་མཐར་བྱེད་པའོ། ཉི་མའི་གིང་རྩ་ལ་སོགས་ཀྱི།
སྒྲིབ་པ་སྐྱེ་མཁས་འབྱུང་འབྱུར་གང་། སྐྱེ་བཟང་ཁྱོད་ནི་རྩ་པའི་རྒྱུ། དེ་ནི་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱུ་
འགོལ་བྱེད་པ་པོ་ཡང་ཁྱོད། འདིར་ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སྒྲིབ་བྱེད། འཇམ་པའི་རྩོམ་པ་བསྐྱེད་པ་ལ།
རྒྱུ་འགོལ་བྱེད་པ་པད་འཛིན་དང་༡༡ ཁེས་པ་ལྟར་པོ།

དེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་པོ་སྐྱེ་བ་བཟང་པོ་ནས་རིགས་ལྡན་དྲུག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་བར་ལ་
རྒྱུ་པོ་སྐྱེ་མ་རྩ་རྩ་གཉིས་དང་། འཁོར་ལོ་ཅན་དེ་ཡང་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཁམས་
ལའི་གོ་སྐྱེ་ལས། སྐྱེ་མ་རྩ་རྩ་གཉིས་གདན་གྱི་མཐར་ནི་ལྷ་མིན་དག་པོ་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པ་བྲག་ན་
འཁོར་ལོར་འབྱུར་༡༢ ཁེས་གསུངས་པ་དང་། འདི་ནི་དཔལ་ལྡན་འཇམ་པའི་རྩོམ་པ་ལྷ་ཡི་མཆོག་གིས་
བཏུང་པ་རྩོམ་པའི་རིགས་ཀྱི་རིགས་ལྡན་ཏེ༡༣ ཁེས་རྒྱུ་པོ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་འཇམ་དབྱངས་
ཀྱི་སྐྱེལ་པ་དང་། རིགས་བཞི་རྩོམ་པའི་རིགས་སྐྱེལ་པས་རིགས་ལྡན་དྲུག་སྐྱེད་པའི་གིང་། གདན་ནི་ནི་
རྩ་རྩ་པོ་རྣམས་རིམ་བར་ཡོངས་སྐྱེ་བྱངས་པ་དེ་ཡི་ནང་ནས་དུས་ཀྱི་མཐར། རིགས་ལྡན་རིགས་
ལ་ལྷ་ཡི་དབང་པོ་ལྷ་ཡི་མཆོག་གིས་བཏུང་པ་དྲུག་པོའི་རིགས་ལྡན་འབྱུང་བར་འབྱུར་༡༤ ཁེས་རིགས་
ལྡན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་ནས་དྲུག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་བར་ཉིར་ལྟར་གྲངས་ངེས་པ་དང་། སྒྲིབ་
པའི་བསྐྱེད་པའི་དུས་བཞི་རྩོམ་པའི་དུས་ཀྱི་མཐར་རིགས་ལྡན་དྲུག་པོ་འབྱུང་བར་ཡང་གསུངས་སོ། དེ་

ལྷ་སུའི་དྲག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་དེས་སྟོན་པ་ཤུ་བྱུ་བྱུ་བ་པའི་སྐྱགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཚུད་ལྷན་གྱི་མཐར་ཐུར་
 པ་སྐྱ་སྐྱོ་མ་ཁར་ཞུགས་ནས་ལོ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་སོང་བའི་མཐའ་མེགས་ལྷན་དྲག་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལོ་
 གོ་བདུན་བཞེས་པའི་དུས་དེར་ལྷ་ཆེན་བརྟུག་ཉིས་ལ་སོགས་པའི་གྲོགས་དང་བཅས་པའི་དམག་དཔུང་
 གིས་བསྐྱོར་ཏེ་ཤར་ལའི་གནས་ནས་འཐོན་ནས་ཚུ་བོ་ཤི་ཏའི་ལྷ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ་སྐྱ་སྐྱོ་
 རྣམས་དང་དེ་དག་གི་དཔུང་གྲོགས་ལྷ་མིན་ལ་སོགས་པའི་དམག་ཆོགས་རྣམས་འཇམ་གླིང་རྒྱུ་རྒྱུ་
 འདིར་གཡུལ་དུ་བཅོམ་སྟེ་རང་གི་ཆོས་དོ་རྩེ་ཐེག་པ་ལ་སྐྱ་སྐྱོ་དང་སྐྱ་སྐྱོ་དེའི་ཆོས་ལ་ཞུགས་པའི་མི་
 གཞན་རྣམས་ཀྱང་བཀོད་ནས། དེ་ནས་འཇམ་གླིང་རྒྱུ་རྒྱུ་འདི་ནས་གཡུལ་བསྐྱོར་གྱིས་དུམ་སུ་བརྟུ་
 གཅིག་པོ་གཞན་རྣམས་སུ་ཡང་རིམ་གྱིས་བྱོན་ཏེ་སྟོན་པ་ཤུ་བྱུ་བྱུ་བ་པའི་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་ཚུད་
 ལྷན་གྱི་མཐར་སོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་པ་གསོས་ལྷ། ཏེ་གླིང་བརྟུག་ཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱལ་བའི་དོ་རྩེ་
 ཐེག་པའི་བསྟན་པ་རྫོགས་ལྷན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ནས་འཁོར་ལོ་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཆའི་ཆད་
 ལོ་བརྒྱ་རྫོགས་པའི་རྩེ་ས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐས་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐུལ་པ་ཆངས་པ་དང་སྐུན་རས་
 གཟིགས་ཀྱི་སྐུལ་པ་ལྷའི་དབང་པོ་གཉིས་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་པོར་བསྐྱོས་ནས་ཐུང་ན་ལས་
 འདའོ། །དེ་ཡང་ཆངས་པ་ནི་ཚུ་བོ་ཤི་ཏའི་བྱང་ཤར་ལའི་བརྒྱད་བརྒྱའི་བར་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་པོར་
 འགྱུར་ཞིང་། ལྷའི་དབང་པོ་ནི་ཚུ་བོ་ཤི་ཏའི་ལྷ་ཕྱགས་འཕགས་པའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པར་ཆོས་སྟོན་པ་
 པོར་འགྱུར་རོ།།

དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱིས་ཀྱལ་བའི་དོ་རྩེ་ཐེག་པ་ཚུད་ལྷན་གྱི་ཐ་མར་ཐུར་པ་པོ་དེ་རྫོགས་
 ལྷན་དུ་བྱས་པའི་བསྟན་པ་དེ་ཡང་རི་ཅམ་དུ་གནས་ན། ས་དུམ་སུ་རེ་རེར་ཡང་ལོ་སྟོང་དང་བརྒྱད་བརྒྱ་
 བརྒྱད་བརྒྱར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་ལའི་གོ་སྐྱ་ལས། རྫོགས་ལྷན་གསུམ་ལྷན་གཉིས་ལྷན་ཚུད་
 པའི་དུས་ནི་རུས་པའི་ཆད་ཀྱིས་ས་གཞི་དག་ལ་ངེས་པར་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དྲག་པོ་འཁོར་
 ལོ་ཅན་གྱིས་བསྟན་པ་གསོས་ལྷ། པའི་དུས་བཞི་གནས་པ་གླིང་བརྟུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོམས་
 པའི་ཡུན་ཆད་རུས་པ་འོག་མིན་པའི་ཞག་རེའི་ཆད་མི་ལོ་ཉིས་ཁྲི་ཆོག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟུ་
 གཉིས་ཀྱིས་བགོས་པས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་འཐོབ་པ་གླིང་བརྟུ་གཉིས་པོ་རེའི་དུས་བཞི་གནས་པའི་

ཡུན་ཚད་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ཡང་རྫོགས་ལྡན་གསུམ་ལྡན་གཉིས་ལྡན་ཅོད་དུས་ཏེ་དུས་བཞི་རེ་རེའི་ཡུན་ཚད་ནི་ཁམས་ལེ་ལས། རེ་རེ་དག་གི་ཚད་ནི་དུས་དང་མདའ་ཡིས་བསྒྲུར་བའི་མི་རྒྱུས་དག་གི་ལོ་བརྒྱ་གང་ཡིན་པའོ།^{༤༥} །ཞེས་སྒྲིང་བཅུ་གཉིས་པོའི་རྫོགས་ལྡན་སྐགས་དུས་བཞི་རེ་རེ་བཅོམས་པའི་ཡུན་ཚད་ལྟ་བུ་བཞི་བརྒྱར་གསུངས་ལ། །དེ་ལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བགོས་པས་བཞི་བརྒྱ་ལྟ་བུ་རེ་འཕོབ་པ་སྒྲིང་བཅུ་གཉིས་པོ་རེ་རེའི་དུས་བཞི་སོ་སོའི་ཡུན་ཚད་ཡིན་འོ། །

དེ་ལྟར་ན་བརྟན་པའི་དུས་བཞི་འདི་ལ་ཚན་པ་གཉིས་ཏེ། རྒྱལ་བའི་བརྟན་པའི་དུས་བཞི་དང་། དྲག་པོ་ལའོར་ལོ་ཅན་གྱིས་བརྟན་པ་བསོས་^{༤༦} པའི་དུས་བཞི་འོ། །རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱི་བརྟན་པའི་དུས་བཞི་ནི་སྟོན་པ་གྲུ་དན་ལས་འདས་ནས་དྲག་པོ་ལའོར་ལོ་ཅན་གྱིས་ལོ་རིལ་པོ་གོ་བདུན་བཞེས་པའི་བར་ལོ་སུམ་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་དང་བཞི་རྒྱུས་ཀྱི་བར་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོན་པས་རྩ་རྒྱད་གསུངས་པ་ནས་སྐྱབ་བཟང་གཤེགས་པའི་བར་ལོ་བཞི། དེ་ནས་ལྟ་དབང་ནས་གསལ་པ་གཤེགས་ཀྱི་བར་ལོ་བདུན་བརྒྱ། དེ་ནས་པད་དཀར་ནས་ཤིན་བཟང་གཤེགས་ཀྱི་བར་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ། དེ་ནས་རྒྱམ་ཚོ་རྒྱམ་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་དཀར་གཉིས་ཀྱི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་དང་གསུམ། དེ་ནས་རིགས་ལྡན་ཉི་མ་ནས་མཐའ་ཡས་རྒྱམ་རྒྱལ་ཀྱི་བར་རིགས་ལྡན་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་སྟེ་སྟོང་སུམ་བརྒྱ། དེ་ནས་དྲག་པོ་ལའོར་ལོ་ཅན་གྱི་ལོ་གོ་བདུན་ཏེ་སུམ་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་དང་བཞི་འོ། །

གལ་ཏེ་རིགས་ལྡན་དྲག་པོས་ལོ་གོ་བདུན་བཞེས་པའི་དུས་སུ་གྲེ་གྲོ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་ཁམས་ལེའི་གོ་སྒྲིའི་རྒྱད་ལས། གྲེ་གྲོའི་ཚོགས་ནི་རབ་ཏུ་བཅད་ནས་ལའོར་དང་བཅས་པའི་སྒྲེ་བོ་མི་ཡི་ལོ་ནི་བརྒྱ་ཅུད་ན། །རིགས་ལྡན་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ལྟ་ཡིས་བཀོད་པའི་ལོ་བྲང་མཐོ་བ་ཀྱི་ལ་གཤི་རྒྱལ་ཏུ་འོ།^{༤༧} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། རྒྱད་ཚོགས་དེས་དྲག་པོ་ལའོར་ལོ་ཅན་གྱིས་གྲེ་གྲོ་ལའོར་དང་བཅས་པ་ལྟག་མ་མེད་པར་བཅད་ཟིན་ནས་ལོ་ལྟ་བུ་བཞེས་པའི་དུས་སུ་རི་བོ་ཀྱི་ལ་གཤི་རྒྱལ་གྲུབ་པའི་གནས་གསུམ་ལར་གཤེགས་པར་འགྱུར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་ན། །དེའི་སྟོན་མེད་དེ། རྒྱད་ཚོགས་དེས་རིགས་ལྡན་དྲག་པོས་རང་ལོ་གོ་བདུན་བཞེས་པའི་ལོ་རོ་གོ་བརྒྱད་པའི་དུས་ནས་བརྒྱ་པ་རྫོགས་ཀྱི་བར་ལ་གྲེ་གྲོའི་ཚོགས་ལའོར་ལོ་སྒྲེ་བོ་དང་བཅས་པ་གྲེ་གྲོའི་ཚོས་ལ་འཇུག་པ་

རབ་ཏུ་བཅད་ཅིང་། གླིང་བརྒྱུག་ཉིས་པོ་རྣམས་སུ་རྩྱུང་དུས་ཀྱི་མཐའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཉམས་པར་བྱས་
 ཉེ་རང་ལོ་བརྒྱ་བཞེས་པའི་མཐར་རང་གི་སྤྲུལ་ཆངས་པ་དང་ལྷ་དབང་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་བསྐྱོས་ནས་བདེ་
 བར་གཤེགས་པའི་རྗེས་ཀྱི་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱེད་ལྔ་བརྒྱའི་བར་ལ་རང་གི་གཞོམ་བྱ་སྒྲ་སྒྲོ་འཁོར་དང་བཅས་
 པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་ལྡན་གྱི་ལམ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གནས་གང་དུ་འགྱུབ་ན་ལྷ་ཡིས་བཀོད་
 པའི་པོ་བྲང་མཐོ་བ་ཀྱི་ལ་ཤའི་རྒྱབ་ཏུ་སྟེ་ཤས་ལར་འགྲུབ་པོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །

གལ་ཉེ་དེ་ལས་གཞན་དུ་རིགས་ལྡན་དྲག་པོས་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་བཞེས་པའི་དུས་སུ་སྒྲ་སྒྲོའི་ཆོས་
 བཅོམ་པ་ཡིན་ན་སྒྲོ་སྒྲོའི་གནས་ཚད་ལ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལ་ལྔ་བརྒྱ་མ་ཆང་བའི་སྟོན་ཡོད་པ་དང་།
 གཞན་ཡང་སུ་མ་ཅུ་ཅ་གཉིས་གདན་གྱི་མཐར་ནི་ལྷ་མིན་དགའོ་ཆོ་ལོ་བརྒྱ་བ་ཕྱག་ན་འཁོར་ལོར་
 འགྱུར།^{༤༩} །ཞེས་རིགས་ལྡན་དྲག་པོ་ཆོ་ལོ་བརྒྱ་བར་བཤད་ཅིང་། རྗེས་ལྡན་འཆོམས་སུ་སྒྲོ་སྒྲོའི་
 ཆོས་རྣམས་མཐའ་དག་སྤྱིད་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མ་དག་གིས་བཅད་བྱས་ཉེ། །བཅད་ནས་ལོ་ནི་བརྒྱད་
 བརྒྱ་རྣམས་སུ་ཆངས་པ་བཞག་པ་མཛད་ནས་བདེ་བའི་གནས་སུ་འགོ་བར་འགྱུར།^{༥༠} །ཞེས་སྒྲ་སྒྲོའི་
 ཆོས་བཅད་པའི་མཐུག་ཐོགས་དེ་ཉིད་དུ་ཆངས་པ་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱའི་བར་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་པོར་བཞག་ནས་
 དྲག་པོ་རང་ཉིད་བདེ་བའི་གནས་སུ་འགོ་བ་སྟེ་ཕྱི་རན་ལས་འདའ་བར་བཤད་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྟོན་པ་ས་གའི་ཉ་ལ་སངས་རྒྱས་པ་དང་ཕྱི་རན་ལས་
 འདས་པར་བཤད་པ་རྣམས་དང་། ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་གཉིས་པ་ལས། བད་དུ་ནི་རོ་ཞེས་པ་
 དཔུགས་འབྱུང་བ་དང་འཇུག་པ་སུམ་སྟོང་དུག་བརྒྱས་དམན་པའི་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་རྣམས་
 འགགས་པས་སོ།^{༥༡} །ཞེས་ཕྱག་ན་དོ་རྗེའི་སྒྲུལ་པ་རྒྱལ་པོ་སྒྲ་བ་བཟང་པོ་རྒྱུད་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆོན་
 པ་གཉིས་མ་འགགས་པའི་ས་བརྒྱ་པ་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཇམ་དཔལ་དང་སྟུན་རས་
 གཟིགས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་དང་པད་དཀར་སོགས་ས་བརྒྱ་པའི་བྱང་མེམས་སུ་བཤད་པ་
 རྣམས་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་ཟབ་དོན་ཆགས་བྲལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོན་ལུལ་མ་ཡིན་པར་འཆད་པའི་
 སྐབས་སུ་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆགས་བྲལ་ནི་འཕགས་པ་ཀུན་
 དགའ་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་།^{༥༢} །ཞེས་ཟབ་དོན་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་པོའི་སྟོན་ལུལ་མ་ཡིན་པ་

སོགས་སུ་བཤད་པ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱུ་དང་སྤྱལ་པའི་བྱང་སེམས་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པ་རྣམས་
 གྱིས་མཛད་པའི་ཚུལ་བཞུག་པ་རྣམས་ཇི་བཞིན་དུ་ཞེན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དོར་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་
 བ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཅུ་རྒྱུད་བསྐྱུས་རྒྱུད་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་དང་བཅས་པའི་
 དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་
 རྟོང་གསུམ་གྱི་རྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་སུ་སྤྱུ་མའི་སྤྱལ་པའི་སྤྱུ་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་
 མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐད་
 མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་པོ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
 བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་ལ་རབ་དུ་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་མཆེན་པའི་གསུང་གིས་འཛིག་
 རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་དེ་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་དེ་དུ་མ་མ་
 ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་བཞུག་
 པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྟོན་ས་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དུ་གྱུར་པ་མཁས་པ་སྤྱུ་
 འབྲུལ་ཆེན་པོ་འཆང་བ་སྤྱུ་འབྲུལ་ཆེན་པོའི་མིག་འབྲུལ་དང་ལྷན་པ་འཕགས་པའི་ཡུལ་ལུམ་བུ་ནིར་
 སྤྱུ་ཀྱའི་རིགས་མའི་དབང་པོ་ཟས་གཙང་མའི་ལྟ་མོ་སྤྱུ་འབྲུལ་ཆེན་མོའི་ལྟ་མས་ནས་བལྟམས་པ་ནི་
 གཞོན་ལུ་དོན་གྲུབ་ཡིན་ལ།^༡ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱུ་ཐུབ་པ་སྟོན་གྱི་དུས་ནས་སངས་རྒྱུས་ཟེན་
 སྤྱལ་པའི་སྤྱུ་མཐའ་ཡས་པས་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་མཛད་བཞིན་པ་ཞིང་འདིར་སངས་
 རྒྱུས་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བཞུག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱག་ན་དོན་མཛད་དབྱངས་སྤྱུན་
 རས་གཟིགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་གྱི་དུས་སུ་སངས་རྒྱུས་ཟེན་པ་ས་བརྩུ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
 ཚུལ་བཞུག་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་གནས་ཡིན་དེ། ཁམས་
 ལའི་མདོར་བསྐྱུས་གསུམ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་བདག་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 ལ་དཔུལ་བར་ཞུགས་པའི་དུས་སུ་གཤིན་ཇའི་ཕོ་ཉ་རྣམས་དང་གཤིན་ཇའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་
 པ་བརྟེན་པ། གང་ཞིག་སྤྲིད་པའི་འཆིང་བ་རྣམས་ལས་གྲོལ་ཀྱང་སེམས་ཅན་དོན་དུ་སྤྲིད་པ་འཛིན། དེ་
 བེ་རྟོང་པའི་དོན་དག་སྟོན་མཛད་དུས་ལས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཏོང་མ་ལགས། །སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་ཡང་དག་

ཡེ་ཤེས་མེས་བསྐྱེགས་ཏྟག་རྩ་ཡང་དག་བརྟེ་བས་བརྒྱན། །མཛད་སྦྱོང་ཏྟག་མིན་སེམས་ཅན་དོན་ལ་དགེས་
པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ལ་བདག་ཅག་འདུད།⁹ །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ཁྱད་པར་དུ་ཡང་སྟོན་གསལ་ལས། གསོལ་བ། འོན་བཅུན་པ་ཀྱན་དགའ་བོ་ལ་སོགས་པ་
སྦྱད་པར་བྱེད་པར་ཅིའི་བྱིར་འཛིག་རྟེན་དུ་གྲགས། སྒྲུལ་པ། ཀྱན་དགའ་བོ་ནི་འདིར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཀྱན་རྩ་བཟང་པོ་སྟེ་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་ཡིན་ལ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཡང་དེ་ཉིད་
ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མདོ་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་བོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་པོ་འདི་
དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་སྟེ་ནས་ལྷག་ཆད་མེད་པར་ལན་གཅིག་གིས་འཛིན་
པར་ག་ལ་རུས།¹⁰ ཞེས་གསུངས་ནས་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་གཞན་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་འཁོར་སྟེན་སྒྲུལ་ཆོགས་པ་བཤད་
པར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་འཇམ་དཔལ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཟས་གཙང་མར་གྱུར་ཏོ།¹¹ །ཞེས་སོགས་
བྱངས་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གསུངས་པའི་དུས་ཀྱི་སྟོན་སྦྱང་ཉན་པའི་འཁོར་དང་
བཅས་པ་སྟོན་པ་ཉིད་དང་རྒྱུད་གཅིག་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འབྱུལ་དང་། སྟན་མོང་གི་
འཁོར་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྟན་པའི་ཀྱན་དགའ་བོ་དང་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་སོགས་ཀྱང་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
འབྱུལ་རྒྱུད་སྦྱང་པ་པོ་སོགས་དང་རྒྱུད་གཅིག་རྩ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་
དང་བཅས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་ཡང་རྒྱལ་པོ་བླ་བ་བཟང་པོ་སོགས་སྟོན་པས་རྩ་རྒྱ་ད་
གསུངས་པའི་འཁོར་སྟེན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་རྒྱུད་སྟོན་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འབྱུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
བརྟག་གཉིས་ལས། འཆད་པ་པོ་ང་ཆོས་ཀྱང་དང་། །རང་གི་ཆོགས་ལྷན་ཉན་པ་དང་། །འཛིག་རྟེན་སྟོན་
པ་བསྐྱབ་བྱང་། །འཛིག་སྟེན་¹² འཛིག་རྟེན་འདས་པ་དང་།¹³ །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་དོ་རྩེ་སྟོང་པོས་
མཛད་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་འདས་པ་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་བྱིས་པའི་སྟེ་བོ་གང་དག་སངས་
རྒྱས་བཅུན་མོ་དང་དབང་པོའི་བདེ་བ་དང་འཁོར་འདུས་པ་དང་ཆོས་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་དང་ཉན་པ་
ལ་སོགས་པ་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ངེས་པར་ཡོད་པར་སེམས་པ་དག་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ་
འདི་ལྟར་མ་འོངས་པའི་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རོལ་བ་བསྟན་པ་

ཡིན་ལ། ཡང་དག་པར་ན་སངས་རྒྱུ་ནི་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིག་དང་། སྒྲུང་པོ་ལྟར་མི་གཡོ་བར་གཤམ་
པར་བྱའོ།^ੴ །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་དང་བསྟན་པ་སྤྱིའི་གནས་ཚད་སྒྱུར་ཏེ་
བཤད་པ་ནི། མདོ་སྟོགས་ནས་གསུངས་པའི་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་ལ་ལོ་སྟོང་དང་ཉིས་སྟོང་སོགས་
མི་འདྲ་བ་མང་པོ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མདོ་བསྐྱལ་བཟང་གི་སྟོགས་བཟའ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ལོ་ལྔ་
སྟོང་གནས་^ੴ ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན་དུ་ཡུམ་གསུམ་གྱི་གནོད་འཛུལ་སྒྲིལ་ཡང་། དེ་བཞིན་གསེགས་
པའི་བསྟན་པ་གནས་པ་ནི་ལོ་ལྔ་སྟོང་དུ་གསུངས་ཏེ།[ੵ] ཞེས་བཤད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་འཇམ་
དཔལ་གྲགས་པས་ཀྱང་ལོ་ལྔ་སྟོང་དུ་གནས་པར་གསུངས་པས་ལོ་ལྔ་སྟོང་དུ་གསུངས་པ་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་
པ་དང་། མདོ་ལས་ལོ་སྟོང་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་གཞན་དུ་གསུངས་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་རྣམ་བཤད་ཆེན་
མོ་དེ་ཁོན་ཉིད་སྒྲུང་བར་བྱེད་པར་གསུངས་པ་[੶] བཞིན་དུ་ས་ཁལ་སོགས་མཁས་པ་མང་དག་ཁལ་གྱིས་
བཞེས་ཤིང་དེ་དག་གིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་དུ་འཆད་དེ། ལྔ་སྟོང་པོ་དེ་ཉིད་ལྔ་བརྒྱ་པ་ཕྲག་བཅུར་བཅད་
པའི་ལྔ་བརྒྱ་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དག་བཅོམ་པ་དང་ཕྱིར་
མི་འོང་དང་རྒྱན་ཞུགས་ཐོབ་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་དག་བཅོམ་པའི་ལེའུ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ལེའུ་དང་
རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ལེའུ་གསུམ་དང་། དེ་ནས་ལྔ་བརྒྱ་པ་ཕྲག་གསུམ་
ལ་རིམ་པ་བཞིན་ལྷག་མཐོང་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་ལྷག་
མཐོང་གི་ལེའུ་སོགས་སྒྲུབ་པའི་ལེའུ་གསུམ་དང་། དེ་ནས་ལྔ་བརྒྱ་པ་ཕྲག་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་
མངོན་པ་མདོ་སྟེ་འདུལ་བ་སྟོན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་མངོན་པའི་ལེའུ་སོགས་ལུང་གི་ལེའུ་གསུམ། ལྔ་
བརྒྱ་པ་ཐ་མ་ལ་ལྟ་སྟོད་རྣལ་མ་མེད་པར་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཅམ་འཛིན་པས་རྟགས་ཅམ་འཛིན་པའི་
ལེའུ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་རྟགས་ཅམ་ཡང་འཛིན་པ་རྫོགས་པ་ཡན་
ཆད་ཀྱི་ལོ་ལྔ་སྟོང་ཡིན་ཏེ་འདི་ཡང་ཡ་ཐོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པའི་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་ཡིན་གྱི་དོ་རྩེ་
ཐེག་པའི་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལ་ལྷགས་ཀྱི་བྱན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཡར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྟེ་སྟོན་དུ་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་

བསྟན་པའི་གནས་ཚད་འོད་དོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་ནི་དཔལ་
 དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོན་
 བས་ཅ་རྒྱུ་དུ་གསུངས་ཤིང་མུ་རན་ལས་འདས་པའི་ལོ་ནས་རིགས་ལྡན་དྲག་པོས་སྒྲོ་སྒྲོ་ཐོག་མར་
 བཅོམ་པའི་བར་ལ་གོང་དུ་བཤད་ཐེག་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱལ་བ་ལྷ་ལྷ་ཐུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་
 དུས་བཞིའི་ལོ་གྲངས་སྟུང་སྟུང་བརྒྱ་དང་བཞིའི་སྟེང་དུ་རིགས་ལྡན་དྲག་པོའི་གྲིང་འདྲིའི་དུས་
 བཞིའི་ལོ་གྲངས་སྟེང་བརྒྱད་བརྒྱ་བསྟན་པས་ལོ་ལྷ་སྟེང་དང་བརྒྱ་དང་བཞི་འོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིར་
 བཤད་པའི་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་དང་མདོ་ནས་བཤད་པའི་གནས་ཚད་ལ་ལོ་བརྒྱ་ཅམ་གྱི་ཁྱད་པར་
 བྱུང་ཡང་སྟོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་དོན་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་མདོ་
 སྒྲགས་སོ་སོ་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅ་
 འགྲེལ་ལས་བྱང་གི་རྒྱ་མི་སྟན་དུ་ཡང་བསྟན་པའི་དུས་བཞི་སྟེ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བར་
 བཤད་ཅིང་། སར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་མདོ་སྟེ་རྣམས་ལས་རྒྱ་མི་སྟན་པ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་སྟོད་དུ་མི་
 རུང་བར་བཤད་པས་སོ། །

འོ་ན་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་དེ་དག་གི་སྟེང་ནས་སྤར་རྗེ་ཅམ་ཞིག་འདས་ཤིང་དེ་རྗེ་ཅམ་
 ཞིག་ལས་སྟུང་ན། སྤར་རྗེ་མས་ཀྱིས་སྟོན་པ་མུ་རན་ལས་འདས་ནས་མཛེས་བྱེད་རྒྱ་མོ་ཡོས་འདི་ཡན་
 ཆད་ལ་ལོ་སྟུང་སྟེང་དྲག་བརྒྱ་དང་བཅོ་ལྷ་འགྲོ་བའི་རྒྱལ་བ་གོང་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བྱུང་ཡང་
 དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཅ་འགྲེལ་གཞིར་བཞག་ན་སྟོན་པ་མུ་རན་ལས་འདས་ནས་རྒྱལ་བོ་སྒྲོ་
 བཟང་འདས་ཀྱི་བར་ལོ་བཞི། དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་གཤེགས་ཀྱི་བར་ལོ་བདུན་བརྒྱ། དེ་རྗེས་
 པད་དཀར་ནས་སྒྲོ་སྒྲོ་ཞུགས་ཀྱི་བར་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ། དེ་ནས་ལོ་མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་སྟེ་སྟོན་པ་མུ་རན་ལས་
 འདས་ནས་རྩིས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་གི་མཐའ་ཡན་ཆད་ལ་ལོ་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དང་བདུན་འདས་པ་
 བེ་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་མཐར་ཆགས་སུ་གསུངས་ལ། དེའི་སྟེང་དུ་པཎ་ཆེན་ལྷ་ལྷ་ཐུབ་པ་སོགས་པ་དུས་
 འཁོར་བའི་མཁས་པ་སྤར་རྗེ་མས་ཀྱི་གསུང་དག་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་པ་ལས་ལོ་མཛེས་བྱེད་རྒྱ་
 ཡོས་འདི་འདས་པ་ཡན་ཆད་ལ་འདས་ལོ་དྲུག་ཅུ་སྟོར་བདུན་དང་ལོ་རྒྱུད་སྟུང་ཅུ་ཅུ་བདུན་རྣམས་

འདས་པར་མཛད་པ་བསྟན་པས་ཉིས་སྟོང་སྐུ་མ་བརྒྱ་དང་རེ་བཞི་འདས་པ། དེ་ནས་ད་ལྟའི་མེ་བྱ་འདི་རྫོགས་
 པའི་ས་ཁྱིའདི་ཡན་ལ་ལོ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་སོང་། ཡིན་པས་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 བ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ལེའུའི་དུས་ལས་ལོ་སྐུ་མ་བརྒྱ་རེ་བཞི་འདས་ཤིང་ལྷག་མ་ལོ་ཉིས་སྟོང་དུག་བརྒྱ་དང་
 མོ་དུག་ལུས་སོ། །རྫོ་རྫེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དུས་བཞི་སྐུ་མའི་སྟོང་ནས་རྫོགས་ལྷན་
 དང་གསུམ་ལྷན་འདས་ཤིང་གཉིས་ལྷན་གྱི་སྟོང་ནས་ལོ་བདུན་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་འདས་ལ་བརྒྱ་
 དང་བཅུ་བཞི་ལུས། རྫོ་རྫེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་སྤྱིའི་གནས་ཚད་ལས་ལོ་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་དང་བཞི་
 བཅུ་ལུས་སོ། །གཞན་ཡང་ད་ལྟར་གྱི་ལོ་མཛེས་ཕྱིད་ཚུ་མོ་ཡོས་འདི་ཡན་ཆད་ལ་རིགས་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་
 བོ་མཐའ་ཡས་ཡན་གྱི་བཙོ་ལྷ་འདས་ནས་བཅུ་དྲུག་པ་རིགས་ལྷན་ས་སྟོང་གིས་ཚེས་བསྟན་ནས་ལོ་བདུན་
 མོང་ཞིང་ཚུ་ཡོས་འདི་འདས་པའི་རྫེས་ནས་ལོ་དགུ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་འདས་པའི་འཚམས་དེར་རིགས་ལྷན་
 དྲུག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་འབྱུང་ཞིང་རྒྱལ་བ་ཤུ་སེལེའི་རྫོ་རྫེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལུང་
 རྫོགས་ལ་སོགས་པ་རྫོགས་ལྷན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོན་པས་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་ཚུལ་ལ་
 སོགས་པ་བཤད་པའི་གྲིང་བསྐྱང་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

སྤྱ་མེད་རྒྱུད་ཀྱི་བརྫོད་བྱའི་གཙོ་བོ་གཞུག་མའི་སེམས་དང་ལུས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྤྱ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱན་གྱི་བརྫོད་བྱའི་གཙོ་བོ་གཞུག་མའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་
 ལ་གཉིས། གཞུག་མའི་སེམས་བཤད་པ་དང་། གཞུག་མའི་ལུས་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 གཞུག་མའི་སེམས་སྟོན་ཕྱིད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་རྒྱ་གཞུང་གི་ཁུངས་དགོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་
 ཟད་བཤད་པ་ལོ།

དང་པོ་ནི། ཡེ་ཤེས་ལེའུ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཆེན་
 བོ་གཞན་འདིར་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ན་ཡོད་མ་ཡིན།^{༦༩} །ཞེས་དང་། དབང་ལའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 འདིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་གི་ནང་ན་གནས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་ཡང་གཞོམ་དུ་མེད་པའི་

སྒྲིལ་ཏུ་བྱ་བ་དེའི་མཆོད་ཉིད་དོ།^{༥༣} །ཞེས་དང་། རང་ལའི་མདོར་བསྐྱུས་དང་པོ་ལས། སྟོང་པ་ལ་
 བྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་བསྐྱེས་པ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་ལུས་ལ་བྱུང་བར་བྱ་བ་དང་བྱུང་བར་བྱེད་པའི་འབྲེལ་
 པ་ཀུན་རྫོང་གི་དེས་པར་གནས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ལུས་ལ་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་སྟེ།^{༥༤} །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བརྟག་གཉིས་ལས། ལུས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་
 པོ་གནས།^{༥༥} །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །འོན་ཀྱང་གྲོ་བྱར་
 དྲི་མས་བསྐྱེད་པས། །དེ་ཉིད་བསལ་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད།^{༥༦} །ཅེས་དང་། དེའི་དོན་རྟོག་འགྲེལ་ལས། གཞོད་
 རས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་སོ།^{༥༧} །ཞེས་དང་
 དེ་བཞིན་དུ་དོན་ལས་ཀྱང་། གཏུག་མའི་རང་བཞིན་བྱིས་པས་མ་མཐོང་བར། །འཕྲུལ་པས་བྱིས་པ་བསྐྱུས་
 ཞེས་མངའ་བསྐྱུན་སྒྲ།^{༥༨} །ཞེས་སོགས་ཅི་སྟེད་པ་དག་གོ།

གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་གཏུག་མའི་སེམས་འདི་རྒྱད་འགྲེལ་
 དང་བྱ་གཞུང་འདི་དག་ནས་བཤད་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་སྦྱང་གཞི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་དོན་
 འཆད་པ་ལ་དུག །གཏུག་མའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། རང་
 བཞིན་བྱིས་དག་ཚུལ་དང་། དྲི་མ་རྣམས་གྲོ་བྱར་བ་ཡིན་ཚུལ་དང་། དེ་ལམ་བྱིས་སྦྱང་ཚུལ་དང་། དེ་
 མདོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་སོ།

དང་པོ་ནི་གིན་ཏུ་བྱ་བའི་སེམས་ཏེ། རང་ཉིད་མདོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཆོས་སྒྲིལ་པའི་མཐའ་ཐམས་
 ཅད་དང་བྲལ་བ་སྟོང་ཉིད་མདོན་སྐྱུལ་དུ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་སྤང་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
 ཅད་སྐྱེད་པའི་བྱས་པ་དང་ལྷན་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྐྱད་ཅིག་
 ཀྱང་རྒྱན་མི་ཆད་^{༥༩} དུ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ། རང་གི་ངོ་བོ་དྲི་མས་དག་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྦྱང་འགྱུར་བའོ། །འདི་
 ཡང་ཕྱོགས་ཙམ་མཆོན་པ་ཡིན་གྱི་འདིའི་གནས་ཚུལ་ཅི་ལྟ་བུ་ནི་མདོན་དུ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྫོང་
 པར་མི་སྦྱོང་ན་གཞན་དག་གིས་ལྟ་ཅི་སྟོན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་དོན་མཛོད་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྲུལ། གཏུག་མའི་རང་
 བཞིན་སྐྱས་ཀྱང་མཆོན་དུ་མེད།^{༦༠} །ཅེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཏུག་མའི་རང་བཞིན་ཆོག་གིས་

བརྗོད་མིན་ཡང་། རྒྱུ་བ་དཔོན་མན་ངག་མིག་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར།^{༡༡} ཞེས་དང་། དོ་རྩའི་འགྲེལ་
 པ་གཉིས་མེད་རྩོམ་མཛད་པར་ལུང་དྲངས་པ་ལས། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་རྟག་འཆར་རྒྱ་ཀྱོན་བྲལ་
 གྱུར་པ། གང་ཞིག་གིས་ནི་དེ་ཉིད་རྗོད་པའི་དུས་དག་ན། བཅས་ཅད་མཐུན་པ་དག་ཀྱང་ཚིག་གིས་
 མོངས་པར་གྱུར།^{༡༢} ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་མེད་གི་རྣམ་གྲངས་ནི་རང་བཞིན་ལྟན་སྐྱེས་དང་། འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་།
 ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་སེམས་དང་། རང་བཞིན་འོད་གསལ་དང་། གཉུག་མའི་སེམས་དང་། མི་ཤིགས་
 པའི་སེམས་དང་། གཞིའི་ཚེས་སྐྱེས་དང་། སེམས་ཀྱི་རྩོམ་ཞེས་སོགས་རྣམ་གྲངས་དུ་མའི་སྒྲོན་ནས་རྒྱུད་
 དང་རྒྱ་གཞུང་རྣམས་ལས་བསྟན་དོ།

གསུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཀྱོན་གཞན་གྱིས་བཟང་ངན་དུ་མི་འགྱུར་
 བ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་དྲི་མའི་རང་བཞིན་དུ་མ་སྐྱེས་པའོ། གང་པོ་ནི་དཔེར་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ནི་རིན་
 པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་བཟང་པོ་དང་མི་གཙང་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ངན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་
 རྩལ་བྱེད་དུ་འབབ་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཀྱོན་གིས་བཟང་ངན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལྟར་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཤིན་
 ཏུ་སྤྲ་བ་ཡང་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་གནས་བཟང་པོ་དང་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་གནས་ངན་པ་
 རྣམས་སུ་འཇུག་མོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་དབང་གིས་བཟང་ངན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལྟར་
 རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དྲི་མའི་རང་བཞིན་དུ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་གསེར་གཡའ་དང་བཅས་
 པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་གཡའི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་ལ། ལྷོ་རྟག་མ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་
 ན་ཡང་རྟག་མའི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་པ་ལྟར་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་ཡང་ཉོན་མོངས་དང་
 རྣམ་རྟོག་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་སོགས་
 དྲི་མའི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་
 དང་རྣམ་རྟོག་གཉེན་པོས་སྤུང་དུ་མི་རུང་བའོ། ཡང་ན་ཉོན་མོངས་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་རྣམས་སྤངས་
 པའི་ཆེ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱང་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། གེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ན་

འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་དྲི་མ་རྣམས་སྒོ་བྱུང་བ་ཡིན་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱ་དང་རྩོག་མ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བྱུང་བའི་
 ཆོའང་རྒྱ་ནི་རང་གི་ཉེར་ལེན་ལས་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པའི་ངོ་བོར་སྒྲིམ་ལ། རྩོག་མ་ནི་རྒྱའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་
 ལས་གཞན་ས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བས་རྒྱའི་ངོ་བོ་ལས་འབྲལ་དུ་རུང་ཞིང་སྒོ་བྱུང་བ་
 ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་
 ལྟན་ཅིག་ཏུ་གྲུབ་ཀྱང་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ནི་རང་གི་རིགས་འདྲ་ལྟ་མའི་ཉེར་ལེན་ལས་རྣམ་པར་
 དག་པའི་ངོ་བོར་སྒྲིམ་ལ། དྲི་མ་རྣམས་ནི་འོད་གསལ་ལས་རྒྱ་ལས་ཉི་ལྔ་དང་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཚུལ་བཞིན་
 མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ལས་འབྲལ་རུང་གི་
 སྒོ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་ནི་ས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུན་དང་མ་འབྲེལ་ན་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པའི་ངོ་བོར་དམིགས་
 པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱང་དྲི་མ་རྣམས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་མ་འབྲེལ་ན་
 གཉིས་སྒྲིབ་གི་སྒྲིམ་པས་དབེན་པའི་གསལ་ལ་དྲངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲེབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་
 འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆགས་སོགས་དྲི་མ་རྣམས་དང་
 ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཆོ་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་པ་ནི་ཆགས་སོགས་ཀྱི་དྲི་
 མས་བསྒྲིབས་ནས་མི་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་དེ་ལས་གྱིས་སྒྲོང་ཚུལ་ནི། དང་པོ་གཞུགས་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་སོར་བསམ་གཉིས་གྱིས་
 ཅུ་དབུ་མ་སྒྲོང་ཞིང་སྒྲོང་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲོང་བ་བསྐྱབས་ཏེ་དེ་ནས་སྒོག་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྒོག་འཛིན་
 གཉིས་གྱིས་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་དབུ་མར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་
 བས་སེམས་དེའི་རང་སྒྲོང་གི་སྒྲོང་གཞུགས་ཐེ་དག་ཏུ་བྱས་ཏེ་ཡས་བབས་མས་བརྟེན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་
 དྲངས་པའི་སྒོ་ནས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་ལྟན་སྒྲིམ་གྱི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སོང་བ་སྒྲོང་ཉིད་དང་སྒྱུར་
 བའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཐུག་པའི་རྗེས་སུ་ཡཔ་ཡུམ་ཞལ་
 སྒྱུར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོང་གཞུགས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་དྲན་བསྐྱབས་ཏེ་དེ་འདྲ་བའི་རྗེས་
 དྲན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སྒྲིམ་པ་དེ་ཉིད་སྒྲོང་བ་ཉིད་དང་

ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་སྐྱུར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལན་མང་དུ་བསྒྲོམ། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་སྟོང་གསུགས་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འདྲེན་ནས་པའི་འཆོམས་ནས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་ཉིད་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱའི་ངོ་བོར་སོང་བའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྐྱུར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲོམས་པ་ལས་ས་བཅུག་ཉིས་རིམ་གྱིས་རྫོགས་ཏེ་ལས་རྒྱུད་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་རིམ་གྱིས་འགགས། འཕོ་བའི་བག་ཆགས་སོགས་དྲི་མ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བསལ་ཏེ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱུས་པ་དེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱུར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

དྲུག་པ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་ནི་གཉིས་ཏེ། འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་ལུས་ཅན་རྣམས་འཆི་བའི་ཆེ་སྟེ། དེ་ཡང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་གཞིར་བཞག་ན་ཁམས་དྲུག་ལྡན་གྱི་མི་ལྟ་བུ་འཆི་བའི་ཆེ་ཐོག་མར་རྒྱུའི་ཁམས་ཀྱིས་མའི་ཁམས་ཉམས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནས་སའི་ཁམས་ཀྱང་རྒྱལ་ལ་ཞུགས་ཏེ་མི་སྣང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་རྒྱུའི་ཁམས་ཀྱང་རྒྱུད་གིས་སྒྲུལ་པར་བྱེད། དེ་ནས་རྒྱུད་ཡང་ནམ་མཁའ་ལ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་སྟེ་མི་སྣང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ཆ་དབུ་མའི་མདུད་པ་རང་གྲོལ་བྱས་ནས་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་འགགས་ཏེ་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་ཤིང་ཐིམ་པ་ན་གྲོ་བུར་ཡུལ་སྣང་གི་རྟོག་པ་མ་ལུས་པར་འགགས་པས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་སྟོོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ་སྟོང་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་བྲ་བབ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་གསུགས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་སྣང་བ་རང་གི་རང་གིས་འཆར་ཞིང་འདི་ལ་འཆི་བ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ལུའི། རྒྱ་ཡིས་མེ་ནི་རྣམ་པར་ཉམས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱ་ཡིས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མའི་འཛིག་རྟེན་འདིར་མངལ་ནས་སྐྱེས་པ་རྣམས་འཆི་བའི་དུས་སུ་རྒྱ་ཡིས་མེ་རྣམ་པར་ཉམས་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་ཡིས་མེ་ནི་རྣམ་པར་ཉམས་པ་དང་པོར་འདིར་ནི་ལུས་ཀྱི་དབུ་མ་སྟོོས་བརྩོན་རྣམས་ཀྱིས་བྱ། བྱི་ནས་མི་མེད་པའི་ཕྱིར་འཛིན་མ་དག་ནི་སྤྲ་བ་ཉིད་སྤངས་ཏེ་ལན་ལྔ་བཞིན་དུ་ཞུ་བར་གྱུར་ནས་རྒྱར་

འགྱུར་ཏེ་རྒྱུ་དཔུས་སུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱུ་དེ་མེ་རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་མས་མཐའ་དག་བསྐྱམས་ནས་ནམ་
མཁའ་ལ་མི་སྒྲར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་པར་ཉམས་བྱེད་ནས་སེམས་
ནི་སྒྲུབ་པའི་མཐའ་ཡི་མེ་སྟེ་ཞེས་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་ཡུལ་དང་རྒྱུ་
པར་བྲལ་བ་དཔུས་བྱིས་ལ་ཀྱན་གཞི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་གཞག་པར་བྱའོ།^༥ །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེའི་ཀྱན་གཞི་རྒྱུ་པའི་ཞེས་པ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་། སེམས་ནི་སྒྲུབ་པའི་མཐའ་ཡི་
མེ་སྟེ་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་པ་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཉེར་ཐོབ་དང་། མེ་ནི་ཉེར་ཐོབ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འཆི་བའི་འོད་
གསལ་ཡོ། །འཆི་བའི་འོད་གསལ་དེ་ཐ་མལ་པ་རྒྱམས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྦྱང་ཡང་ངེས་པར་མི་རྒྱས་པས་
དེ་ལས་རིགས་དུག་གང་ཡང་རྒྱུ་བའི་བར་དོ་གྲུབ་ནས་ཡང་སྤྲིད་དུ་རང་དབང་མེད་པར་ལའོར་བ་
ཡིན་ལ། གསོན་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བསྐྱེད་ཏེ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་
བྱེད་རྒྱུ་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་པས་ནི་འཆི་བའི་འོད་གསལ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་འཕེན་པ་དུག་པོ་བཏང་ནས་
འཆི་བའི་འོད་གསལ་ངེས་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་ཆོ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་སྟོང་ཉིད་དང་
སྒྱུར་ནས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྒྲོམ་པར་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་བར་དོ་གྲུབ་པའི་ཆོང་བསྐྱེད་པར་བྱས་
པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲེ་བ་བྱི་མ་རྒྱམས་སུ་ཡང་སྤྲུགས་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་བྱེད་པར་ཅན་བཟུང་ནས་ལམ་གྱི་འཕྲོ་
རྒྱམས་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་ཏེ་འཆང་རྒྱ་བར་བྱེད་དོ། །འོན་ཀྱང་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་གཞིར་བཞག་
ལ་བར་དོར་འཆང་རྒྱ་བའི་རྒྱུ་གཞག་མི་མཛད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བར་དོར་འཆང་རྒྱ་ཞེས་པའི་
དོན་ནི་འཆི་བའི་འོད་གསལ་དེ་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་པའི་འོད་གསལ་གྱི་ལམ་དེའི་དོད་ཐུབ་པའི་
ལམ་གྱི་རོ་ཐོར་བསྐྱེད་ནས་འོད་གསལ་དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱུ་དེ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་དེ་ལས་བར་དོར་སྤང་བའི་
འོད་ལ་སྒྱུ་ལུས་སུ་བཞེངས་ཏེ་རྟེན་དེ་ལ་ལམ་ལྟག་མ་རྒྱམས་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་ནས་འཆང་རྒྱ་བ་ཡིན་ལ།
སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་ལས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་གྱི་བཏོད་ཚུལ་གྱི་རྒྱུ་གཞག་མི་མཛད་པར་སྒྲོར་བ་
ཡན་ལག་དུག་གི་མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་སུ་གར་བའི་སྟོང་གཟུགས་ཉིད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་
ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྲོར་གྱི་རྒྱུ་པ་ཅན་གྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུར་བཞེད་ཅིང་། གཟུགས་སྒྲུབ་
བསྒྲུབ་གཞི་གཞི་ལ་ཡོད་བཞིན་པ་ཞིག་ལ་མི་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་གྱི། མཁས་པ་ཀུན་རམ་

ཉི་ཁ་ཅིག་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ལ་ལུས་རགས་པ་དགོས་ཀྱི་བར་དོར་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ལ་མཚོག་
 ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐྱབ་པར་མི་རྩལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དུས་ལའོར་རྩ་འབྲེལ་གྱི་བཞེད་པ་ལ་
 བར་དོར་འཛང་རྒྱ་བའི་རྣམ་གཞག་མེད་པ་ཡིན་ནོ།²⁴ ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ནི་མི་འབྲེད་དེ། དེ་ལྟར་
 ཡིན་ན་བར་དོར་འཛང་རྒྱ་བའི་རྣམ་གཞག་བཞེད་པ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་སོགས་ལའང་མཚུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ཉིང་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། །སོར་བསམ་གཉིས་ཀྱིས་
 རྒྱང་དཔུ་མར་གཞུག་པའི་ཐབས་ཀྱིས་དབུ་མ་སྤྱང་། དེ་ནས་སྟོག་ཚུལ་གྱི་རྒྱང་བསམ་པ་ཅན་དང་དོ་རྗེའི་
 བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་བཅད་དེ་དཔུ་མར་ཞུགས་པར་བྱས་པ་ལས་འོད་གསལ་
 གྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་སྟེ། དོ་རྗེ་ལུས་ཀྱི་རྩ་ཐིག་རྒྱང་གསལ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་པ་ལས་ཀྱང་རྟོག་
 གི་བཞེན་པའི་རྒྱང་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་བཅད་ནས་རྩ་དཔུ་མར་ཐིམ་པ་ལས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱེད་དང་པོ་ལས། རི་ལྟར་མེ་ནི་ཤིང་ལ་རྟག་
 གནས་ཀྱང་། །གཅད་དང་དབྱེ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་མི་མཐོང་སྟེ། །གཙུབ་ཤིང་གཙུབ་སྟན་ལག་པས་
 བསྐྱབས་པ་ལས། །དེ་ལ་གནས་པ་ཡང་ནི་མཐོང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་སེམས་ཀྱི་འོད་གསལ་རྟོག་
 པ་ཡི། །སྒྲོམ་པའི་ཐབས་རྣམས་དག་གིས་མི་མཐོང་སྟེ། །དེ་ཉིད་དུ་འདི་རྒྱང་མ་དག་དང་ནི། །རོ་མ་
 གཅིག་ཏུ་སྒྱུར་བས་མཐོང་བར་འགྱུར།²⁵ །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་རི་སྤྱིད་སྒྲོ་བུར་བའི་ཡུལ་སྤྱང་
 ཅན་གྱི་སེམས་མ་འགགས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རྩལ་ལ། །སྒྲོ་བུར་བའི་
 ཡུལ་སྤྱང་ཅན་གྱི་སེམས་འགག་པ་ལ་རྒྱང་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་དགོས་ཏེ། རི་སྤྱིད་རོ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་རྒྱང་རྒྱ་བ་
 དེ་སྤྱིད་དུ་སྒྲོ་བུར་བའི་ཡུལ་སྤྱང་ཅན་གྱི་སེམས་འགག་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདིར་ ཀྱུ་མ་ར་མ་ཉི། ཀྱུ་མ་ཉི་མ་ཁས་པ་དག །ཞོང་དུ་བྱངས་པའི་རྒྱང་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་
 པའི་བསྟན་དོན་བཤད་མ་ཐག་པ་གཞུག་མ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་ བཅུ་མ་མཚས་ལའི་ནང་ཚན། རྒྱང་བྲ་
 མའི་བསྟན་དོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་། ཚས་
 དབྱིངས་བསྟོད་པ་དང་རྒྱང་བྲའི་བསྟན་དོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་དེ་ཉིད། རྒྱང་ནི་རྒྱན་ཞེས་བྲ་

བར་གཤམ། རྒྱན་དེ་རྣམ་པ་གསུམ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་ཉིད་དེ་བཞིན་རང་བཞིན་དང་། མི་འཕྲོགས་
པ་ཡིས་རབ་བྱེ་བ།^{༡༥} ཞེས་པའི་འདུས་པ་མི་མའི་རྒྱད་ཚྭ་འདིས་བསྟན་པའི་རྒྱའི་རྒྱད་ཡིན་ཞེས་
གསུང་ངོ་།^{༡༦}

དེ་ནི་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས་བསྟན་པའི་ཉམས་སུ་སྒྲ་བར་བྱ་བའི་
ལམ་དེ་ཡང་། རྒྱུ་ཉིད་དེ་བཞིན་རང་བཞིན་དང་།^{༡༧} ཞེས་པས་བསྟན་པའི་ཐབས་རྒྱད་དུ་འགྱུར་
དགོས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པས་སོ། རྒྱུ་ཉིད་ཡང་རྒྱད་སྒྲ་མ་ནས་གསུངས་པའི་བདེ་གཤམ་གས་
སྟོང་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་རྩ་རྩ་རྒྱུད་ལ་རྒྱུད་རྒྱ་བ་འགགས་ནས་དབྱུ་མར་རྒྱུད་པ་ཅིག་དགོས་པར་
འགྱུར་ཏེ། རྒྱུད་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་བསྟན་དོན་གྱི་གཉུག་མ་ལྟར་སྟེས་ཀྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་ལ་རྩ་རྩ་རྒྱུད་ལ་རྒྱུ་བའི་རྒྱུད་འགགས་ནས་རྒྱུད་དབྱུ་མར་རྒྱུད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་ལའི་
མདོར་བསྟུན་དང་པོ་ལས། དེ་བཞིན་སེམས་ཀྱི་འོད་གསལ་རྟོག་པ་ཡི། རྟོམ་པའི་ཐབས་རྣམས་དག་
གིས་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་ཉིད་དུ་འདི་རྒྱུད་མ་དག་དང་ནི། རྩ་མ་གཅིག་ཏུ་སྒྲོམ་པས་མཐོང་བར་འགྱུར་།^{༡༨} ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག རྩ་མ་ནང་པ་རྩེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ། ན་རེ། བདེ་གཤམ་གས་སྟོང་པོ་མཚན་
དཔེས་བརྒྱན་པ་སྟོབས་བརྩུ་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་དང་ལྡན་པ་
རྟག་པ་བརྟན་པ་ཐེར་བྱས་པ་དོན་དམ་པར་གྱུ་བ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་
བཞིན་པ་སྟོ་བྱུར་བའི་དྲི་མའི་སྒྲུབས་ན་གནས་པ་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་རྒྱུད་ཀྱི། མཁའ་ཁྱབ་མཁའི་རྩོམ་ཞེས་
སོགས་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོགས་གོང་ཉིད་དུ་བྲངས་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ་
པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། གོས་རྩལ་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་སྒྲུ་དང་ནི།^{༡༩} ཞེས་སོགས་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་གཞུང་
རྣམས་དང་། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། རྒྱུ་ཉིད་ཡང་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པར་གསུངས་པའི་ཤར་བྱིན་སོགས་མདོ་
རི་སྟོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་བདེ་གཤམ་གས་སྟོང་པོ་དེ་ཉིད་སྟོ་བྱུར་ཀྱི་དྲི་མ་
གཞན་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དགག་བྱའི་དྲི་མས་སྟོང་པའི་བདེ་གཤམ་གས་
སྟོང་པོ་ཉིད་བདེན་པར་གྱུ་བ་པས་རང་སྟོང་མིན་ནོ། ཞེས་འཆད་ཅིང་དེ་ཉིད་དཔལ་དུ་ས་ཀྱི་

འཁོར་ལོའི་རྒྱུ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།¹⁰ །ཞེས་ཟེར་རོ།

དེ་ལ་ཐོག་མར་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བྱི་རྒྱན་རྒྱ་བོའི་རྒྱུ་ཀྱི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་
མཆོམ་པའི་སྟོབས་དེས་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཆོམ་ནམ་མི་མཆོམ་བརྟག་དང་། གལ་ཏེ་མི་
མཆོམ་ན་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཆོམ་པའི་སྟོབས་ཡིན་པ་འགལ། གལ་ཏེ་མཆོམ་ན་གནས་
དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཆོམ་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་དྲི་མས་བསྒྲིབས་པ་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཤེར་བྱིན་
ཀྱི་མདོ་སོགས་ལས་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་གསུངས་པའི་དོན་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པ་དྲི་མ་གཞན་
ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ཞིང་། དགག་བྱའི་དྲི་མས་སྟོང་པའི་སྟོང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཡིན་ན་ཤེར་བྱིན་སོགས་ཀྱིས་
བཤད་པའི་དགག་བྱས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་དགོས་ཤིང་འདོད་ཀྱང་འདོད་དོ། །གལ་
ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མི་འཐད་དེ། དབུ་མ་ཙུ་བ་ཤེས་རབ་ལས། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད། །ལྟ་
ཀྱན་ངེས་པར་འབྱིན་པར་གསུངས། །གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བུ། །དེ་དག་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་པར་
གསུངས།¹¹ །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ལས། འདི་ལྟར་གང་ཞིག་ཁྱོད་ལ་ཟོང་ཅི་ཡང་
མི་སྟེར་རོ་ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་། གྱེ་བདག་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཟོང་དེ་ཉིད་བྱིན་ཅིག་ཅེས་སྒྲུ་ན་དེ་
མེད་པར་འཛིན་དུ་གཞུག་པར་ཐབས་གང་གིས་རུས། དེ་བཞིན་དུ་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཡང་དངོས་པོར་
མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་གི་དེ་ལ་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་གང་གིས་འགོག་པར་འགྱུར།¹² །ཞེས་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ཀྱི་སྒྲུབས་འདིར་མདོ་དཀོན་བརྟེན་གསུངས་པ་ལས། འོད་
སྒྲུང་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རྟོག་པ་དེ་དག་ནི་ངས་གསུང་རབ་འདི་ལས་
ཉམས་རབ་ཏུ་ཉམས་ཞེས་བཤད་དོ། །འོད་སྒྲུང་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བུ་པ་རི་རབ་ཙམ་ལ་གནས་པ་ནི་སྒྲུའི་
མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བུ་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། འོད་སྒྲུང་ལྟ་བུར་
གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལས་དབྱུང་བར་གྱུར་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ན། འོད་སྒྲུང་གང་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ནར་
ལྟ་བུ་དེ་ནི་གསོར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ངས་བཤད་དོ།¹³ །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་གང་ཡང་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བུར་མི་རུང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བུ་
གསོར་མི་རུང་གི་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད་པ་ཡང་དག་པར་འབབ་པས་སོ།

གཞན་ཡང་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པ་སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་
 མོགས་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
 མེས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་གིན་ཏུ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་
 ཁ་ཅིག་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིཛ་རིམ་བཞིན་དུ་བཟུང་དུ་མི་རུང་བའི་དྲང་
 དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་དུ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་དུ་ཡང་དཔལ་
 ལྡན་ཟླ་བས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་དུ་ཡང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་དྲངས་པ་ལས། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་གསུངས་པ་དེ་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་
 རྣམ་པར་དག་པས་ཐོག་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་མཚན་སྲུང་རྒྱ་ཆ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་མེས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་མཆིས་¹⁴ པར་བཟོད་དེ། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་
 ཆེན་པོ་གོས་དྲི་མ་ཅན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དཀྱིས་པ་ལྟར་ཐུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོས་ཀྱིས་
 ཡོངས་སུ་དཀྱིས་པ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་མུག་གིས་ཟིལ་གྱིས་འོན་པ། ཡོངས་སུ་རྟོག་
 པའི་དྲི་མས་དྲི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ། རྟག་པ་བརྟན་པ་ཐེར་ཟུག་པར་ནི་བཟོད་ན། ཞེས་ཁྱེད་འདོད་པ་ལྟར་
 གྱི་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་དྲང་དོན་གྱི་མདོས་བཤད་ཚུལ་བཟོད་ནས། དེའི་རྗེས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ།
 བཙུམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་སྒྲིབ་པ་འདི་ནི་མཉམ་གཤིས་ཀྱི་
 བདག་ཏུ་སྒྲིབ་བ་དང་རིམ་ལྔ་པ་མ་ལགས། བཙུམ་ལྡན་འདས་སུ་སྟེགས་ཀྱིས་རྣམས་ཀྱང་རྟག་པ་བྱེད་
 པ་པོ་མ་ཡིན་པ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཁྱབ་པ་མི་འཛིག་པའོ་ཞེས་བདག་ཏུ་སྒྲིབ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།¹⁵ །ཞེས་དེ་
 ལྟ་བུའི་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་སྒྲིབ་བ་དེ་སུ་སྟེགས་ཀྱིས་བདག་རྟག་པ་སྒྲིབ་བ་དང་མཚུངས་པ་འདྲ་བ་
 ཅིག་འདུག་ལགས་ཏེ། དེ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེས་པའོ།

དེའི་ལན་དུ་དེ་མ་ཐག་པ་དེར། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་
 ངས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་བརྟན་པ་ནི་སུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་བདག་ཏུ་སྒྲིབ་བ་དང་མཚུངས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་
 རྣམས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། མ་སྦྱེས་པ་དང་།

མཆན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གི་དོན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྟིང་པོར་བསྟན་པ་བྱས་ནས་བྱིས་པ་རྣམས་བདག་མེད་པས་འཛིགས་པར་གྱུར་པའི་གནས་རྣམ་པར་
སྤངས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོའི་སྟོ་བསྟན་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
གནས་སྤངས་བཅེད་པའི་སྟོང་ཡུལ་སྟོན་ཏེ། སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ།^{༡༥} །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་ངས་ཞེས་པ་ནས་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་བར་བྱིས་ཁྱེད་
འདོད་པ་ལྟར་བྱི་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་བསྟན་པ་དེ་མུ་སྟེགས་ཀྱི་བདག་རྟག་པ་སྤྲུལ་བ་དང་མི་མཚུངས་
པའི་དམ་བཅའ་བསྟན། སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་ནས། ཆོག་གི་དོན་རྣམས་ལ་ཞེས་པའི་བར་བྱིས་དེ་
ལྟ་བུའི་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་བསྟན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་པ་ནས་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཞེས་པའི་བར་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོར་བསྟན་པ་བྱས་ནས་ཞེས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟིང་པོ་གསུངས་ཚུལ་བསྟན། བྱིས་པ་རྣམས་ཞེས་པ་ནས། སྤངས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཞེས་
པའི་བར་བྱིས་རྣམ་གཅིད་^{༡༦} ཀྱི་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞེས་པ་ནས། སྟོང་ཡུལ་སྟོན་
ཏེ་ཞེས་པའི་བར་བྱིས་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་བསྟན། སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་དང་ཞེས་པ་
ནས། མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་བྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་སྟོན་པའི་
མདོའི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་དོན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ན་བདག་རྟག་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་
བས། བདག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་པས་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་ཏོ། །དེའི་འཇུག་
དེ་མ་ཐག་ཏུ། སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་ནས། སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་མུ་སྟེགས་བྱེད་བདག་ཏུ་སྤྲུལ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དྲང་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྟིང་པོ་བསྟན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་སྟོན་ཏེ།^{༡༧} ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དུ་ལ་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པ་སྟོ་བས་དང་མི་
འཛིགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་རྟག་བརྟན་ཐེར་བྱ་ག་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་སྒྲ་ཇི་
བཞིན་པར་ཁས་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པས་རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་

དང་བཅས་པ་རི་སྟེང་པ་དག་གིས་འདི་ལྟ་བུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་བསྟན་པའི་སྟོན་ནས་
འཆད་པ་མི་རིགས་པར་གོ་སྟེ། འདིར་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་གཏུག་མའི་ལུས་བཤད་པ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་གཏུག་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་དེ་དང་
རོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་སྟེ། རོ་བོ་དབྱེར་མེད་གྱི་རྒྱུད་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་དེ་ལ་གཏུག་
མའི་ལུས་སེམས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་གཏུག་མའི་ལུས་སེམས་འདི་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་
སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་ཡུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་སོགས་འཁོར་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ་དང་། འཁོར་
བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏུག་མའི་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུད་སེམས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དེའི་རྣམ་
འབྱུང་ཡིན་ཏེ། བཤད་རྒྱུད་རྫོང་རྩེ་འབྲེང་བ་ལས། སྟེ་དང་གནས་དང་འཛིག་པ་དང་། སྤྲིད་པ་བར་
མར་གནས་པ་སྟེ། རི་སྤྲིད་འཛིག་རྟེན་གྱིས་བཏགས་པ། སེམས་གྱི་རྒྱུད་གི་རྣམ་འབྱུང་ལོ།^{༡༠} ཞེས་
དང་། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས་ཀྱང་། འདུ་ཤེས་ཅན་དང་འདུ་ཤེས་མེད། སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་
འདི་གནས་པ། དེ་རྣམས་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། རྒྱུད་ལས་སྤྲར་ཡང་འགག་པ་ཡིན། མཛོད་གས་པ་ཡི་
སེམས་དེ་ནི། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོར་གནས་ལྟར་ཏེ། དེ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སོང་བས། བྱི་དང་ལྷ་སྤྱང་
སྤྲང་པོ་དང་། སེམས་དེ་རྟར་ཡང་འགོ་བར་འབྱུར།^{༡༡} ཞེས་རྒྱུད་སེམས་གཉིས་འགོ་བ་སྐྱ་ཆོག་གས་
སུ་འགོ་བ་དང་། མཐར་འཁི་བའི་ཆེ་ཡང་ཡུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་རྒྱུད་སེམས་རགས་པ་ཐམས་ཅད་ཤིན་
ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུད་སེམས་འདི་ཉིད་ལ་སྤྱད་དོ། དེ་ཡང་སྤྱད་པའི་ཚུལ་ནི་ལུས་ཅན་རྣམས་འཆི་བའི་ཆེ་
ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་གི་ཁམས་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཐིམ་ནས་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཤར་ཏེ་འཆི་
བའི་འོད་གསལ་ཤར་བ་ན་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུད་སེམས་མ་གཏོགས་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱས་
པའི་རྒྱུད་སེམས་སོགས་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་རྒྱུད་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་དེ་གཏུག་མའི་ལུས་སེམས་སུ་
འཛིག་པས་གང་ཟག་དེའི་ལུས་སེམས་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་ཅིང་སྤྲར་ཡང་འཆི་བའི་འོད་གསལ་གྱི་
རྒྱུད་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུད་དེས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་རང་རང་གི་བར་དོའི་བྱུང་བར་འབྱུར་
བའི་བར་དོའི་ལུས་དང་། འཆི་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེས་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བར་དོའི་
སེམས་སྤར་རགས་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་དགོངས་ནས། སྟེ་དང་གནས་དང་ཞེས་སོགས་དང་།

འདྲ་ཤིས་ཅན་དང་འདྲ་ཤིས་མེད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་རྩ་ཐིག་རྒྱུད་གསུམ་ལ་གནད་དུ་བསྐྱབ་པ་ལས་
སྒྲུང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་མིམ་གྱིས་བྱངས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་རྒྱུད་སེམས་མངོན་
དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གས། དེའི་དོན་ཐུབ་པའི་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་
སེམས་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བ་ལས་སྒྲུ་ལུས་སུ་ལངས་ནས་སྒྲུ་ལུས་དེས་སངས་རྒྱས་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྒྲུ་མའི་
སྒྱའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་དང་སེམས་དེས་ཆོས་སྒྱའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ནི་མཆོན་པ་
ཅམ་སྟེ། རྒྱལ་འདི་ནི་རྒྱས་པར་འབྱུལ་པའི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་མིམ་པ་ལྟ་གསལ་བའི་སྒྲོན་
མ་ལས་ཤིས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་གཏུག་མའི་སེམས་དང་ལུས་གཉིས་རྣམ་གཞག་སོ་སོར་
ཆེན་པོ་བཤད་པ་ན་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་ལ་སོགས་པས་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུད་སེམས་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ནས་སེམས་ཉིད་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འཆད་ཅིང་རྒྱུད་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་ལ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་
པ་སོགས་སྒྲས་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་གྲུབ་ཆེན་མགོན་པོ་ལྟ་རྒྱུབ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུད་སེམས་གཉིས་ཀ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་འཆད་རྒྱལ་སོ་སོར་འོང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་བཞེད་པས་འོད་གསལ་
གྱི་སེམས་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་ནས་སྒྲུ་གཉིས་ཀའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་རྒྱུབ་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་གཟུགས་སྒྱའི་རིགས་
འདྲའི་རྒྱ་མ་རྒྱུབ་པ་དང་། འོད་གསལ་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་སེམས་ཉིད་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་
ཡིན་པའི་སྒྲོན་པས་ཀུན་ལ་བྱུང་པ་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་ལ། མགོན་པོ་ལྟ་རྒྱུབ་སོགས་གྲུབ་
ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲས་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀའ་བའི་བཞེད་པས་ནི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ལས་ཆོས་
སྒྱའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་དང་རྒྱུད་ལས་གཟུགས་སྒྱའི་རྒྱ་རྒྱུབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འོང་བའི་
རྒྱ་མཆོན་ཡང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་ཏེ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །དེ་
ལྟར་ན་སྒྲུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུབ་གཞི་གཏུག་མའི་ལུས་སེམས་མདོ་ཅམ་བཤད་བྱེད་དོ།།

སྤྲེལ་བྱུང་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྤྲེལ་བྱུང་རྣམས་གི་དགོངས་པ་འོད་འགྲེལ་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་ཐུགས་སྤྲེལ་གི་སྤྲེལ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བརྗོད་དོན་གཉེན་མཉེན་ལུས་སེམས་དེ་ཉིད་ཐབས་མཐའ་གིས་སྤྲེལ་གཉིས་གི་རིགས་འདྲའི་རྒྱར་དངོས་སུ་རྒྱར་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ནི་ཐུགས་སྤྲེལ་གི་སྤྲེལ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་རིམ་གྱི་ལམ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་རྣམས་འཆད་པར་བྱེད་པའི་རྩ་བའི་རྒྱད་རྣམས་ཀྱང་གཉིས་སུ་དེས་ཏེ་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་ལམ་རྣམས་སྤྲེལ་པའི་ཚུལ་གིས་འཆད་པར་བྱེད་པ་དང་མ་སྤྲེལ་པར་གསལ་བར་འཆད་པ་གཉིས་སུ་དེས་སོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་ཀྱེ་རྡོར་བདེ་མཆོག་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཉུང་ཏུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་གི་སྤྲེལ་པའི་དོན་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་གཉིས་ཏེ། རང་རང་གི་བཤད་རྒྱུ་རྣམས་གིས་རྩ་རྒྱུ་དེ་དང་དེའི་དོན་བཤད་པའི་དགོངས་པ་ཀྱུ་སྤྲེལ་སོགས་འཕགས་ཡུལ་གི་བྱུང་ཆེན་རྣམས་གིས་བཀྲལ་ཚུལ་དང་། དུས་གི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུ་འགྲེལ་གི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་རྩོམ་རྒྱུ་འགྲེལ་དང་ཕྱག་རྩོད་རྩོད་འགྲེལ་སོགས་གིས་བཀྲལ་ཚུལ་ལོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུ་གི་དོན་བཤད་རྒྱུ་རྩོམ་འབྲེད་བ་སོགས་དུག་གིས་བཤད་པའི་དགོངས་པ་འཕགས་པ་ཀྱུ་སྤྲེལ་ཡབ་སྤྲེལ་རྣམས་གིས་དག་དཔེན་སོགས་ལམ་རིམ་པ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། བདེ་མཆོག་རྩ་རྒྱུ་ཉུང་ཏུ་དོན་སྤྲེལ་འབྲེད་སོགས་བཤད་རྒྱུ་དུག་གིས་བཤད་པའི་དགོངས་པ་བྱུང་ཆེན་དྲིལ་བུ་པས་བདག་བྱིན་བསྐྱེད་སོགས་རིམ་པ་ལྟར་བཤད་པ་སོགས་དང་། ཀྱེ་རྡོར་གི་རྩ་རྒྱུ་ཉུང་ཏུ་དོན་གྲུར་དང་སྐྱུ་དང་ཁ་སྐྱོར་སོགས་བཤད་རྒྱུ་རྣམས་གིས་བཤད་པའི་དོན་གི་རྫོགས་རིམ་དབང་གསུམ་གི་ལམ་དུ་བསྐྱེས་པའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་རྩོད་པུར་པར་པས་མཛད་པ་སོགས་སོ། །དུས་འཁོར་རྒྱུ་འགྲེལ་གི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་རྩོམ་རྒྱུ་འགྲེལ་དང་ཕྱག་རྩོད་རྩོད་འགྲེལ་སོགས་གིས་བཀྲལ་པའི་ཚུལ་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་རྣམ་བཞག་དང་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་རྣམ་བཞག་སོགས་དུས་འཁོར་རྒྱུ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་རྩོད་པུ་ཡོད་པ་འགྲེལ་བ་གཉིས་ལ་བལྟས་པ་ཉིད་གིས་

ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འདུས་པ་སོགས་སྤྱད་ན་མས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་
ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ལྟར་དང་། མེས་པ་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་ལ་སོགས་པས་བཀྲལ་བ་ལྟར་གྱི་མི་
འབྲ་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་གནས་པར་བྱེད་དགོས་སོ།

དེ་ཡང་རྩོམ་སྤྱི་འགྲེལ་ལས་བདེ་མཚོག་དང་གདན་བཞིའི་ངེས་དོན་འབུམ་ལྟ་གྱི་རྩོམ་
ལས་ཤེས་དགོས་པ་དང་། གྱི་རྩོམ་དང་བདེ་མཚོག་ཉུང་བའི་སྤྱད་ལོ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་དོན་གདན་
བཞི་ལས་ཤེས་དགོས་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངེས་དོན་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
ཅ་རྒྱུད་དང་བདེ་མཚོག་མཛོན་བཞུག་འབུམ་པའི་རྒྱུད་རྣམས་ལས་ཤེས་དགོས་པར་བཤད་དེ། དེ་
ཉིད་ལས། གྱི་ཡོ་རྩོམ་ཡིས་ནི་བདེ་མཚོག་དང་ནི་གདན་བཞི་ཤེས་པར་བྱ། །གྱི་རྩོམ་དང་བདེ་མཚོག་
འཁོར་ལོ་ཉུང་བའི་ནི་གདན་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ། །མཚོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཚིག་དང་བདེ་
མཚོག་ཆེན་པོས་ངེས་དོན་ཤེས་པར་བྱ།^༡ །ཞེས་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གསང་བ་འདུས་པའི་
རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དུག་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ཚིག་འདི་རྣམས་ལ་ཡང་དུས་འཁོར་ནས་
བཤད་པའི་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་དོན་རེ་དང་ལྷ་སྒྲུབ་ལྷ་གསལ་སོགས་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་སྒྱུར་དུག་
གི་དོན་རེ་སྟེ་མི་འབྲ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྷ་རོ་པས་འདུས་པ་ཕྱི་མའི་རྒྱུད་ཚིག་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དབང་
མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་དུས་འཁོར་གྱི་སྒྱུར་དུག་བཞིན་དུ་བཤད་ཅིང་འདུས་པ་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་
པར་སྒྲོན་གསལ་བཞིན་དུ་བཤད་པས་སོ།

ལོན་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དུག་དང་སྒྲོན་གསལ་གྱིས་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་
དོན་བཤད་པའི་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དུག་མི་འབྲ་བའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་དུས་
ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སོར་སྤྱད་ཀྱི་དོན་དབང་པོ་རྣམས་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པར་ནང་དུ་སྤྱད་པ་ལ་བཤད་ཅིང་།
སྒྲོན་གསལ་ལས་ཁྲལ་ལེན་པ་ལ་ཁྲལ་སྤྱད་པ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་
སོགས་རྣམས་ཡུལ་དུ་བསྐྱུས་ནས་སོ་སོར་ལོངས་སྒྱུད་པ་སོར་སྤྱད་ཀྱི་དོན་དུ་བཤད་པ་དང་། གཞན་
ཡང་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱུས་གཉིས་པ་ལས། བར་མའི་མཚན་མ་ནི་མཚོག་དུ་མི་
འགྱུར་བའི་རྒྱད་ཅིག་བརྒྱུག་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དང་།^༢ ཞེས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་

ལག་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་སྟོང་དང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཐོབ་པ་འཕགས་པ་དང་། སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་
 རྗེས་དྲན་མན་ལ་གནས་པ་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་སྦྱེ་བོར་བཤད་ལ། སྦྱོན་གསལ་གྱིས་འཛིན་པའི་ཡན་
 ལག་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། རྗེས་དྲན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་བརློག་ཏུ་ལངས་པའི་གནས་
 སྐབས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཟུང་འཇུག་ལ་བཤད་ཅིང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་ནས་སྟོང་
 ཉིད་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པར་འཛིག་པས་སོ། །དེ་ཡང་སྦྱོན་གསལ་ལས་དེ་ལྟར་དུ་
 བཤད་དེ། འཛིན་པའི་ཡན་ལག་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོན་གསལ་ལེའུ་བརྩ་གཉིས་པ་ལས། ལུབ་པར་
 བྱུར་པའི་གཟུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཛིན་པ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། དེ་གང་ཞེན། ཡང་དག་པའི་མཐའ་
 ཞེས་བྱ་བའོ། །སེམས་ནི་འགོག་པའི་དོ་རྗེར་འགྱུར། །མཚན་མར་ཉར་འཛིན་འབྱུང་བར་བྱུང་།^{༡༥} །ཞེས་
 བྱ་བ་ལ་འགོག་པའི་དོ་རྗེ་འོད་གསལ་བའོ། །དེར་བྱུར་པ་ནི་སེམས་དེར་བྱུར་བའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
 འཛིན་པའི་ཡན་ལག་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་འཛིག་པར་བཤད་ཅིང་། རྗེས་དྲན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་
 ལུགས་བརློག་ཏུ་ལངས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་བཤད་པ་ནི་ལེའུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་དྲན་འཆད་པའི་སྦྱོན་
 གསལ་ལས། དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་འོད་གསལ་བར་སོང་བར་རྣམ་པར་བསྐྱེམ་ཞིང་མངོན་སུམ་དུ་
 བྱས་ནས་གང་མངོན་དུ་དྲན་པ་སྒྲིག་སྦྱུ་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཐོབ་
 པ་དེ་དང་འདྲ་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་རིམ་གྱིས་སྦྱོར་བར་བྱ་ཞིང་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ།^{༡༦} བཤད་མ་ཐག་པ་དེད་ག་
 བྱི་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པར་གཤམ་གྱིང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་
 དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས། དེ་ལས་ལྷང་བའི་ཆོ་གང་སྟོན་འོད་གསལ་ལ་འཇུག་
 པའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲིག་སྦྱུ་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་འོད་གསལ་ཐོབ་པ་
 དང་འདྲ་ཞིང་སྟེ་འདྲ་བར་སྒྲིག་སྦྱུ་ལ་སོགས་སུར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལུགས་བརློག་ཏུ་རིམ་གྱིས་
 སྦྱོས་གྱིང་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་རྗེས་དྲན་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཟུང་འཇུག་ལ་འཛིག་པ་ཡང་སྦྱོན་གསལ་ལས་གསལ་བར་
 གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཤམ་པར་བྱའོ། །

གཤམ་ཉེ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་འཛིག་པ་སྦྱོན་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་

ཡིན་ན། རྗེས་དྲན་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་འཕགས་པར་འཛོག་པ་བདེན་ཏུ་
 ཟུག་ནའང་། འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ལ་འོད་གསལ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་དཔེའི་འོད་གསལ་ལ་དགོངས་པ་
 ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་རྗེས་དྲན་འཆད་བྱེད་གྱི་སྒྲོན་གསལ་ལས། ད་ནི་ཟུང་ཏུ་
 འཇུག་པའི་རིམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷང་བའི་གནས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་^{༡༦} ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 པ་གསུངས་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་གོ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནས་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་གི་
 འོག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་ཏེ། རང་བཞིན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལོ། འོད་
 གསལ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟེ། རང་བཞིན་དང་ལྷན་པའི་འོད་གསལ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
 གསལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་གང་ཡིན་ཞེན། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དོན་རྗེ་འཆང་
 ཆེན་པོའི་སྒྲུའོ། ཞེས་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་པའི་འོད་གསལ་དེ་ལས་ལྷང་བའི་ཆོ་བུང་འཇུག་
 གི་སྦྱར་ལྷང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྲས་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་
 ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་ལ་བ་དང་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་གྱིས་བཀའ་ལ་བ་གཉིས་གཅིག་རྒྱ་མཚན་ཏུ་
 བྱས་ན་ཅིག་ཤོས་འགོག་པ་འཇམ། ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ཀྱི་མིང་གཅིག་པ་རྣམས་དོན་ཡང་
 གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བར་མི་བྱའོ།

གཉིས་པ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་མ་སྤྲས་པར་གསལ་བར་འཆད་པའི་རྒྱུད་ནི། དཔལ་
 ཏུས་ཀྱི་ལའོར་ལོའི་ཙ་རྒྱུད་དང་བསྟན་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་རྣམས་ཡིན་ཏེ། བམས་ལའི་མདོར་བསྟན་
 གཉིས་པ་ལས། རྗེ་རྗེ་ཐེག་པ་འདིར་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་
 ཅད་ལ་དོན་རྗེའི་ཆོག་ཏུ་སྤྲས་ཏེ་བཞི་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ།^{༡༧} །བཞི་པ་ནི་གསུམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བཞི་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་བཞི་པར་འགྱུར་རོ། །བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་འདིའི་ཕྱིར་
 རྗེ་རྗེའི་ཆོག་ཏུ་སྤྲས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་རྗེའི་ཆོག་རབ་ཏུ་གསལ་བ་མ་ཡིན་
 ཞེང་གྲུ་མ་བརྒྱུད་པའི་རིམ་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་རྒྱུད་ནི་རྒྱུད་གཞན་དག་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་
 ཞེས་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསལ་བ་འདུས་པ་སོགས་སྤྲས་རྒྱུད་རྣམས་

སུ་དབང་བཞི་པས་མཆོན་པའི་ཟབ་དོན་སྤྲུལ་པར་བཤད་ནས་དེའི་མཇུག་ཐོག་ཉིད་དུ། དང་པོའི་
 སངས་རྒྱས་འདི་ལ་དོ་རྗེའི་ཆོག་དེ་དག་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་པར་བསྟན་པ་དང་བཤད་པ་དང་རབ་ཏུ་
 བཤད་པ་དག་གིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསལ་པར་མཛད་དོ། །འདི་ཉིད་སྤྲུབ་པ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་
 པོ་སྒྲོམ་པ་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་མཆོན་མའི་ལམ་རབ་ཏུ་གསལ་པར་མཛད་དེ། སྟོང་པར་ཅེ་གཅིག་ཡིད་
 བྱས་ཏེ། ཉི་མ་གཅིག་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟག། བྱེས་པས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་འདིའི་ཕྱིར་
 མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལ་དོ་རྗེའི་ཆོག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་
 གསལ་བ་ཡིན་གྱི་སྒྲ་མ་བརྒྱད་པའི་རིམ་པས་འོངས་པ་མ་ཡིན་ལ། སྒྲ་མའི་བཀས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
 པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༩} །ཞེས་སྤྲུལ་རྒྱུད་ནམས་སུ་སྤྲུལ་པའི་ཟབ་དོན་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཅུ་རྒྱུད་དང་
 བསྟུས་རྒྱུད་དུ་ཅུ་བཤད་སྤྱོད་ནས་འཆད་པའི་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་གསལ་པར་
 བཤད་པར་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་མདོར་བསྟུས་པ་
 ཅུམ་ཞིག་བཞེད་ཟིན་ཏོ།།

॥

ལེའུ་དང་པོ། ཁམས་གྱི་ལེའུ།

ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་དང་། གོ་རིམ་བཤད་པ།

བཞི་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བརྗོད་བྱ་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་བཤད་པ་དང་། གོ་རིམ་བཤད་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི་མདོར་བསྡུས་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་འདུས་པ་ཕྱོན་དུ་འགོ་བཙའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཕྱོན་དུ་འགོ་བཙའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སོ། །སེམས་ཅན་ཕྱོན་དུ་འགོ་བཙའི་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མངོན་པར་དབང་བསྐྱར་བའོ། །མངོན་པར་དབང་བསྐྱར་བ་མངོན་དུ་འགོ་བཙའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པ་གོམས་པས་འོག་མིན་གྱི་སྲིད་པའི་མཐར་ཐུག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཕྱོན་དུ་འགོ་བཙའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དག་སྟེ་སྟེ་བ་སྡེ་མའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟིང་རྩེ་ཀྱན་རྫོབ་དང་དམིགས་པ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་འདུས་པ་ལས་འདས་ཤིང་དགྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་བྲལ་བ་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་གྲངས་ངེས་དང་གོ་རིམ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་རི་ལྷར་བསྟན་ན། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་རྒྱུད་བསྡུས་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བུའི་གཙོ་བོས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལམ་གྱི་ཆ་རྟེན་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལམ་གྱི་ཆ་རྟེན་དེ་ལ་གང་སྐྱད་པར་བྱ་བའི་ལམ་གྱི་སྐྱད་གཞི་དང་། དེ་སྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་དང་། དེ་ལྟར་སྐྱདས་པའི་འབྲས་བུ་དང་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ལ། ལམ་གྱི་སྐྱད་གཞི་དེ་ལ་ཡང་ཕྱི་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། རང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། དེ་སྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་དེ་ལ་ཡང་ལམ་དེའི་སྟོན་རུ་བྱེད་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། སྐྱད་གཞི་མ་དག་པའི་ཆ་མངོན་གྱུར་མགོ་

གཞོན་ཞིང་ས་བོན་དྲུངས་ནས་འབྱེན་པའི་རྫོགས་རིམ་སྟེ་བའི་རྒྱུད་སྟོན་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་
 དང་། སྤྱང་གཞིའི་མ་དག་པའི་ཆ་རྩ་བ་ནས་འབྱེན་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་དང་གསུམ་དུ་ངེས་གིང་།
 དེ་ལྟ་བུའི་དབང་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་དང་དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤངས་པའི་འབྲས་སུ་རྣམས་
 བྱིན་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་གྱི་གཞན་དུ་འདུ་བས་སོ། །དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
 གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོའི་ལམ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་ལ་བྱིན་ནང་གཞན་གསུམ་པོ་དེར་ངེས་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་
 ལེའུ་ཡང་རྣམ་པ་ལྟར་ངེས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱང་གཞི་བྱི་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གཙོ་བོར་
 གཏན་ལ་འབེབས་པ་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལེ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱང་གཞི་ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་
 གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནང་གི་ལེའུ་དང་། གཞན་ལ་འཁོར་དང་བཅས་ན་དབང་བསྐྱར་བ་
 དང་ལམ་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་དང་འབྲས་སུ་མཐར་ཐུག་པ་དང་བཞིར་བྱས་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་
 གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དབང་གི་ལེའུ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གཙོ་བོ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཆ་
 འགའ་ཞིག་གཏན་ལ་འབེབས་པ་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ལེའུ་དང་། རྫོགས་རིམ་དང་འབྲས་སུའི་གནས་
 སྐབས་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡེ་ཤེས་ལེའུ་དང་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།

༥ གཉིས་པ་བྱིན་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཤེས་བྱ་གཤིས་ལ་གནས་
 པའི་གོ་རིམ་དང་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་ལྟོས་པའི་གོ་རིམ་སོ།

དང་པོ་ནི་གོང་དུ་དྲུངས་པའི་འདིར་རྩལ་སྤྲ་རབ་འདུས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་ཞེས་སྟགས་ཀྱི་
 དངོས་ཀྱི་བསྟན་དོན་ཏེ་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ནི་རྩལ་སྤྲ་རབ་འདུས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྟོན་
 ཀྱི་འཛིག་རྟེན་སྤྲ་མ་ཞིག་ནས་སྟོང་པའི་རྩལ་གྱི་མིང་ཅན་རྩལ་སྤྲ་རབ་སེལ་བྱུར་གནས་པ་རྣམས་འདུས་
 པ་ལས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་གླིང་དང་རི་རབ་སྟགས་ཀྱི་བར་རིམ་གྱིས་ཆགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཆགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་
 ཅན་ཡིན་ཏེ། སྟོན་དུ་སེམས་ཅན་གང་དུ་གནས་པའི་གནས་སྟོན་ཆགས་ཏེ་དེའི་རྗེས་སུ་དེར་གནས་
 པའི་སེམས་ཅན་གྲུབ་ནས་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ལ་དབང་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་འབྲས་སུ་

དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་ངེས་པ་ལས་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་
 སེམས་ཅན་སྟོན་ཏུ་འགོ་དགོས་ཏེ། དབང་བསྐྱར་བ་ལ་གང་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་སྟོབ་མ་དང་གང་
 གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་སྟོབ་དཔོན་སོགས་སྟོན་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཙོ་བོར་གཟུགས་སྐྱའི་
 རིགས་འདྲའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་གཞན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྟོན་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བ་འགོ་དགོས་ཏེ། དཀྱིལ་
 ལའོར་ཏུ་འཇུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་མ་ཐོབ་ན་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་སྒྲོམ་པའི་
 སྟོན་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་བྲལ་བ་ཡུག་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་སྟོན་ཏུ་འགོ་བཙན་ཡིན་ཏེ།
 བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པས་རྒྱུད་སློན་པར་བྱེད་པའི་སློན་ལམ་སྟོན་ཏུ་མ་སོང་བར་གྲོལ་ལམ་རྫོགས་
 པའི་རིམ་པ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱའི་གཤིས་ལ་དེ་ལྟར་ཏུ་གནས་
 པས་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ལེའུ་ལྷས་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་ལྟོས་པའི་གོ་རིམ་ནི། རྒྱུད་འདིའི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་
 གདུལ་བྱས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྟོན་ཏུ་ལམ་གྱི་སྐྱུང་གཞི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཤེས་
 དགོས་པས་དང་པོར་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཕྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞིབ་
 པར་བཤད་ནས་དེ་ཤེས་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་སྟེ་དེ་དང་ཚོས་མཐུན་པའི་སྟོན་ནས་ནང་སེམས་ཅན་གྱི་
 འཛིག་རྟེན་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་དེ་བཞིན་ནང་།^༡ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་
 གཉིས་ཤེས་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་སྟེ་གཞན་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 སྟོན་རུང་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་དོན་ཏུ་དབང་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་བསྐྱར་བ་དགོས་པས་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་
 རྗེས་སུ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་རྫོགས་རིམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་སློན་བྱེད་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་
 དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་སློན་པར་བྱས་པ་ལས་རྫོགས་རིམ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཉམས་
 སུ་བྲངས་པའི་འབྲས་བུར་སྐྱེ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བས་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་དང་། གཞན་
 གྱི་འང་དབང་བསྐྱེད་རྫོགས་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་
 དགོངས་ནས་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྡུས་གཉིས་པ་ལས། དེ་བས་ན་དང་པོར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་

ཀྱི་བརྟག་པ་དང་དེ་ནས་ནང་གི་བརྟག་པ་དང་དེ་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་བརྟག་པ་དང་དེ་ནས་འཛིག་
 རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་བརྟག་པ་དང་དེ་ནས་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱབ་པའི་བརྟག་
 པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རིམ་པ་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་བརྟག་པ་ལྟ་ལམ་ལུ་ལུ་འཛིག་པ་ཉིད་དོ།^༡ །ཞེས་
 རྒྱུད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ལུ་ལྟ་ལྟ་དང་། དེ་སྟོན་བྱེད་ཆོག་གི་ལུ་ལྟ་ལྟ་རྒྱུར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཕྱི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

༥ གསུམ་པ་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཕྱི་འཛིག་རྟེན་
 ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། རང་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ་དང་། གཞན་
 དབང་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ།

སྟོད་འཆག་པའི་རིམ་པ་ཚད་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་སྟོད་འཆག་པའི་རིམ་པ་ཚད་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང་། དེར་གནས་པའི་
 བརྟན་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། སའི་སྟེང་དུ་ལྟན་པོ་ལ་འཁོར་བའི་གོ་ལའི་རྣམ་
 གཞག་བཤད་པ་དང་། འདིར་སྟོད་བརྟན་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་མངོན་པའི་ལྟ་སྟོད་
 དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ།

དང་པོ་ནི་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་སྣ་མ་ཅིག་ཞིག་ནས་སྟོང་པར་གནས་པའི་ཆེ་སའི་ཁམས་དྲི་
 དང་གཞུགས་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་སྒྲ་སྟེ་ཡོན་ཏན་ལུ་འཛིག་པ་ཉིད་ཅན་དང་། རྒྱུ་ལམ་སྤྱི་མ་
 གཏོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྟན་དང་། མའི་ཁམས་དྲི་དང་གཞུགས་མ་གཏོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་
 ལྟན་དང་། རྒྱུ་གི་ཁམས་དྲི་དང་གཞུགས་དང་རོ་མ་གཏོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལྟན་དང་། བམ་
 མའི་ཁམས་སྤྱི་ཡོན་ཏན་གཅིག་སུ་དང་ལྟན་པ་སྟེ་དེ་ལྟ་སུའི་ཁམས་ལུ་ལྟ་ལྟ་རྒྱུར་འབ་སེལ་སུ་ར་

གནས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྟོན་གྱི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་སྟོང་
 པའི་རྒྱལ་ཞེས་མིང་གིས་བསྟན་པ་རྣམས་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་ལ་སོ་སོར་གནས་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་
 འཆགས་པའི་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྩིས་པ་སྤྱིན་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་དང་པོར་རྒྱང་གི་
 རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་པན་ཚུན་འདབས་འབྱར་བར་གྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་འབྱར་བ་ལས་ཡང་ཞིང་གཡོ་བའི་
 རྒྱང་དུ་འགྱུར་རོ། །འདིས་སྤྱུང་དོན་གྱི་རྒྱང་ཆེས་ཕྱ་བ་ཡང་གེས་རུས་གསུང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་མའི་
 རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་འདབས་འབྱར་དུ་གྱུར་བ་ལས་རྒྱང་དང་ལྡན་པའི་གྲོག་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་མེར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་འདབས་འབྱར་དུ་གྱུར་བ་ལས་རྒྱང་དང་མེ་དང་ལྡན་
 པའི་ཆར་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་ཆར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་འདབས་འབྱར་དུ་
 གྱུར་བ་ལས་རྒྱང་དང་མེ་དང་ཆུ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོའི་གཞུང་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་སར་འགྱུར་རོ། །རོ་
 འམ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས་གཞན་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱལ་
 བྱེད་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་མ་
 ཡིན་གྱི། གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱི་གོ་འབྱེད་པའི་ནམ་མཁའ་འདུས་བྱས་ཤིག་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ས་རྒྱུ་མེ་རྒྱང་བཞི་པོ་རིམ་གྱིས་འཁེལ་བ་ལས་འོག་གཞིའི་རྒྱང་མེ་རྒྱ་སའི་དགྱིལ་
 འཁོར་བཞིར་གྱུར་པའི་དགྱིལ་འཁོར་བཞི་པའི་མཐུག་རུམས་ཀྱི་ཚད་སྟོང་ཕྱག་ལྔ་བཅུ་ལྔ་བཅུར་
 མཉམ་ཞིང་འོག་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱང་མེ་རྒྱ་སའི་དགྱིལ་འཁོར་བཅུགས་ནས་གནས་སོ། །དེ་ཡང་
 འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྟེང་མ་རྣམས་བྱེ་ནང་དུ་བྱེ་རྒྱང་བའི་རྒྱལ་གྱིས་གནས་པ། དེ་ཡང་དགྱིལ་
 འཁོར་བཞི་གའི་སྟེང་གི་ཆ་ཁ་ད་ཆང་། དུ་གནས་པའི་སའི་དབྱུས་ནས་སའི་མཐའ་བར་ལ་དཔག་ཚད་
 སྟོང་ཕྱག་ལྔ་བཅུ། དེ་བཞིན་དུ་དགྱིལ་འཁོར་གཞན་གསུམ་གྱི་འང་རང་རང་གི་ནང་མཐའ་ནས་
 བྱི་མཐའི་བར་གྱི་ཚད་སྟོང་ཕྱག་ལྔ་བཅུ་ལྔ་བཅུ་སྟེ་རང་རང་གི་མཐུག་རུམས་ཉིད་དོ། །ཡང་
 སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱི་མཐའ་གཅིག་ནས་བྱི་མཐའ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བར་གྱི་ཚད་དཔག་ཚད་
 འབུམ་ཕྱག་གཅིག་དང་རྒྱའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱི་མཐའ་ནས་བྱི་མཐའ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བར་གྱི་
 ཚད་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྱག་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མའི་བྱི་མཐའ་ནས་བྱི་མཐའ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་

བར་གྱི་ཚད་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་དང་། རྒྱུ་གི་ཕྱི་མཐའ་ནས་ཕྱི་མཐའ་ཅིག་གོས་གྱི་
བར་གྱི་ཚད་ནི་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་བཞི་ཡིན་ནོ།།

དེ་ནས་དགྱིལ་འཁོར་བཞི་པོ་ཆགས་པའི་རྗེས་སུ་མི་ལྟར་བར་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་སྤྱབ་
པ་དང་དབྱིབས་སུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་གི་མཐུ་ལས་ལྟན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རི་དང་གླིང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
གྲུབ་འོང་སྟེ། དེ་ཡང་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་ལྟན་པོ་དཔངས་སུ་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་གཅིག་
པ་ཅན། དེའི་སྟེང་དུ་བར་སྤྲང་སྟེང་པར་སྤྲང་བའི་ཡིད་གཞུགས་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ལྟན་པོའི་མགིན་པ་དང་
གདོང་དང་གཙུག་ཏྲར་གྱི་ཐ་སྙད་བྱས་པའི་མགིན་པ་ལ་དཔག་ཚད་སྟེང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ཙུ། གདོང་ལ་
ལྷ་བཅུ། གཙུག་ཏྲར་ལ་ཉེར་ལྷ་སྟེ་མགིན་པའི་འོག་གི་མཐའ་ནས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་མཐའི་བར་ལ་དཔག་
ཚད་འབུམ་ཕྲག་གཅིག་སྟེ་ལྟན་པོའི་རྩ་བ་ནས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་རྩ་མོའི་བར་གྱི་ཚད་དཔག་ཚད་འབུམ་
ཕྲག་གཉིས་སོ། །ཡང་ལྟན་པོའི་རྩ་བའི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་ནས་ལྟན་པོའི་རྩ་བའི་ཤར་མཐའ་
ལྟ་བུའི་ཕྱོགས་གྱི་མཐའ་རྣམས་གྱི་བར་ལ་དཔག་ཚད་སྟེང་ཕྲག་བརྒྱད་བརྒྱད་དེ་མཐའ་གཅིག་ནས་
མཐའ་ཅིག་གོས་གྱི་བར་ལ་དཔག་ཚད་སྟེང་ཕྲག་བཅུ་དྲུག་དང་། དེ་ནས་ལྟན་པོ་ལ་རྒྱུམ་པོར་བསྒྲོར་
བའི་ཁོར་ཡུག་དཔག་ཚད་སྟེང་ཕྲག་གཅིག །དེ་ནས་བསིལ་རིའི་མཐའི་སྟེང་གི་བར་དུ་ལྟན་པོའི་ཁ་
ཁྱེར་གྱིས་ཁྲབ་པའི་ཁོངས་གྱི་རྒྱར་དཔག་ཚད་སྟེང་ཕྲག་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་འོག་གི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་
གྱི་སྟེང་ཆ་མཉམ་པ་བཙེ་བརྒྱད་དུ་བྱས་པའི་ཆ་རེ་ལ་གླིང་དུག་མཚོ་དུག་རི་དུག་སྟེལ་ཏེ་གནས་པའི་
གླིང་དུག་ནི་ནང་ནས་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲུབ་དང་། འོད་དཀར་དང་། རབ་མཚོག་ཀྱུ་ཤ་དང་། མི་འམ་
ཅི་དང་། རླང་ལླང་དང་། དུག་པོའི་གླིང་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དུག་གོ། །མཚོ་དུག་ནི་ནང་ནས་
རིམ་པ་བཞིན་སྒྲུབ་རྩི་དང་། མར་དང་། ཞོ་དང་། འོ་མ་དང་། རྩུ་དང་། ཆང་གི་རྒྱ་མཚོའི་མིང་གིས་
བསྟན་པ་དུག་གོ། །རི་དུག་ནི་ནང་ནས་རིམ་པ་བཞིན་འོད་སྟོན་དང་། མན་ད་ར་དང་། བེཏ་དང་།
ཁོར་བུའི་འོད་དང་། རྩོ་དང་། བསིལ་རི་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དུག་གོ། །དེ་ཡང་ལྟན་པོའི་
འགམ་སྟེགས་སམ་ཁོར་ཡུག་དང་འདབས་ཆགས་པར་སྒྲུབ་པའི་གླིང་། དེ་དང་འདབས་ཆགས་པར་
སྒྲུབ་རྩིའི་རྒྱ་མཚོ། དེ་ཡང་འདབས་ཆགས་པར་འོད་སྟོན་གྱི་རི་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་གླིང་དང་རྒྱ་མཚོ་དང་

རི་གཞན་རྣམས་ཀྱང་སྤེལ་ནས་གནས་པ་ཡིན་ལོ། །འོད་སྟོན་སོགས་རི་ནང་གི་ལྷ་པོ་ཡང་བསིལ་རི་
 དང་མཐོ་དམན་མཉམ་ཞིང་གྲིང་དུག་རི་དུག་མཚོ་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞིང་ཚད་མཉམ་སྟེ། དེ་ཡང་
 རྒྱ་བའི་གྲིང་གི་ནང་མཐའ་ནས་བསིལ་རིའི་ཕྱི་མཐའི་བར་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་དུག་ཡོད་པ་
 ལ་རི་གྲིང་མཚོ་དང་བཅས་པའི་གྲངས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཀོས་པས་དཔག་ཚད་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་
 བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་བརྒྱད་རྒྱུ་གསུམ་གསུམ་གཞུ་འདོམ་སྟོང་དང་བརྒྱ་བརྒྱ་གཅིག་སོར་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་
 ཞིབ་པར་ན་སོར་གྱི་རྩེས་སུ་ནས་ལྷ་ནས་ཀྱི་སྐུམ་ཆ་གཅིག་འཕྲོག་ རེ་འཕྲོ་བ་སྟེ་རི་གྲིང་སོགས་རེ་རེའི་ཞིང་ཚད་དོ།།

དེ་ནས་བསིལ་རིའི་ཕྱི་མཐའ་ནས་རྒྱའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ནང་མཐའི་བར་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་
 ཕྲག་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྷ་ཡོད་པའི་སའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆ་ནི་གྲིང་བདུན་པ་འཛམ་གྲིང་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱི་ས་
 ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་ལྷན་པོའི་ཕྱོགས་མཚམས་སུ་ཆ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ས་དུམ་ལ་བརྒྱ་གཉིས་སམ་
 གྲིང་བརྒྱ་གཉིས་སོ། །དེའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་རྒྱ་མཚོ་བདུན་པ་ལན་ལྔའི་རྒྱ་མཚོ་དང་།
 དེའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་རི་བདུན་པ་རྩ་ཇེའི་རི་དང་རྟ་གདོང་གི་མེ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། བསིལ་
 རི་ནས་རྒྱའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བར་གྱི་ས་དུམ་ལ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱོན་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཉེར་ལྷ་
 ཡོད་པའི་ཕྱེད་ནང་མའི་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བརྒྱ་གསུམ་གྱི་སའི་ཆ་ལ་སྟོ་བྱང་དུ་དུམ་ལ་དུག་
 ཏུ་བྱས་པའི་ཆ་རྣམས་གངས་ལྗན། ཀེ་ལ་ཤ་ རྒྱ་ནག ལ། བོད། འཕགས་ལུལ་ཉེ་ལུལ་དུག་དང་།
 དེ་རྣམས་དང་ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་སའི་ཆ་ས་དུམ་ལ་བརྒྱ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་
 ལྷན་པོའི་ཁོར་ལུག་གམ་འགམ་སྟེགས་ནས་རྒྱུང་གི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བར་གྱི་རི་གྲིང་མཚོ་ལ་སོགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷན་པོ་ལ་བསྐྱོར་བའི་རྩལ་གྱིས་རྒྱུམ་པོའི་རྣམ་པར་གནས་པའི་རྒྱུམ་སྐྱོར་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་
 གྱི་ཚད་ནི་རང་རང་གི་ཐད་ཀའི་ཚད་སུམ་འཁྱུར་དུ་འོང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་རྒྱུང་གི་
 དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཐད་ཀའི་ཚད་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་བཞིའི་སུམ་འཁྱུར་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱ་
 གཉིས་རྒྱུང་གི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་མཐའ་ཀུན་ནས་རྒྱུམ་པོའི་ཚད་དང་། མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཐད་ཀའི་
 ཚད་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་གྱི་སུམ་འཁྱུར་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་དགུ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་དེའི་རིགས་པས་དཔག་ས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་ནས་ལྷན་པོའི་གཙུག་ཏོར་གྱི་བར་ལ་སྤྱིད་པ་སྲུམ་རྩ་ཅ་གཅིག་གི་གནས་ཡོད་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་ལྔ་བརྩ་ཡོད་པའི་སྤྱེད་འོག་མའི་མཐའི་ཆ་ལ་རྩོམ་མེ་མེ་མེ་མེ་དང་བཅས་པའི་དམུལ་བ་དང་དུ་འབོད་ཆེན་པོའི་དམུལ་བའི་གནས་གཉིས། སྤྱེད་སྟོང་མ་ལ་སྲུན་པ་ཆེན་པོའི་དམུལ་བའི་གནས་ཏེ་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་དམུལ་བའི་གནས་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱེད་འོག་མ་ལ་མའི་དམུལ་བ་དང་། སྤྱེད་སྟོང་མ་ལ་དུ་བམི་བཟད་པའི་དམུལ་བ་སྟེ་ཆ་བའི་དམུལ་བའོ། །དེ་གཉིས་གྱི་སྟོང་འོག་གི་ཚད་ཀྱང་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་ཉེར་ལྔ་ཉེར་ལྔ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱེད་འོག་མ་ལ་འདམ་གྱི་རྒྱུའི་དམུལ་བ་དང་། སྤྱེད་སྟོང་མ་ལ་བྱེ་མའི་རྒྱུའི་དམུལ་བའི་གནས་ཏེ་དེ་གཉིས་ནི་གྲང་བའི་དམུལ་བའོ། །དེ་གཉིས་གྱི་སྟོང་འོག་གི་ཚད་ཀྱང་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་ཉེར་ལྔ་ཉེར་ལྔ་འོ། །སའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱེད་འོག་མ་ལ་གསལ་མའི་རྒྱུའི་དམུལ་བ་དང་། སྤྱེད་སྟོང་མ་ལ་ལྷ་མ་ཡིན་དང་ལྷའི་གནས་ཏེ་དེ་གཉིས་གྱི་སྟོང་འོག་གི་ཚད་ཀྱང་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་ཉེར་ལྔ་ཉེར་ལྔ་འོ། །དེ་རྣམས་གྱི་རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་ཚད་ནི་སའི་དགྲིལ་འཁོར་དང་ཚད་མཉམ་མོ། །དེ་ནས་ས་དུམ་སུ་བརྩ་གཉིས་སམ་གླིང་བརྩ་གཉིས་པོ་རྣམས་ནི་མི་དང་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲུག་ས་ཅི་རིགས་པའི་གནས་ཏེ་ཡི་དྲུག་ས་དང་དུད་འགྲོའི་གནས་གྱི་ཁྱད་པར་ཟུར་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་འདིར་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་སའི་དགྲིལ་འཁོར་འཛམ་གླིང་ཆེན་པོ་ལ་ལས་གྱི་ས་དང་། བད་གི་གླིང་དུག་ལ་ལོངས་སྟོང་གྱི་ས་ཞེས་བཤད་དོ། །

གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སའི་སྟོང་དུ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་རྣམས་ནི་རི་དང་ལྷ་དང་གཟའ་དང་ཕྱོགས་རྣམས་དག་ཏུ་འཕྱུར་ཏེ་དགྲིལ་འཁོར་བཞི་པོ་འདི་རྣམས་གྱི་དཔག་ཚད་གྱི་ཚད་ནི་གྲངས་བཞིན་དུ་སའི་སྟོང་དུ་རི་ཞེས་པ་སྟོང་ཕྱག་བརྩན་དང་ལྷ་ཞེས་པ་སྟོང་ཕྱག་བརྩན་དང་གཟའ་ཞེས་པ་སྟོང་ཕྱག་དགུ་དང་ཕྱོགས་ཞེས་པ་སྟོང་ཕྱག་བརྩ་ལྔ། ཞེས་སོགས་དང་། ཤར་དུ་ལྷང་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱུམ་པོ་ཞེས་པ་ནི་ཤར་དུ་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཤིན་ཏུ་རྒྱུམ་པོ་སྟེ་ལྷ་བ་ཉ་བའི་རྣམ་པའོ། །ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ལ་འཆད་རྒྱལ་མང་བར་སྤྲང་ཡང་འཐད་པའི་ཕྱོགས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡང་ཤར་ལྷོ་བྱང་ལུ་བ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུད་མེ་རྒྱ་སའི་ཁམས་པ་ཡིན་པའི་རྟེན་འགྲེལ་གྱིས་གྲུབ་པ་

ཤར་ལུས་འཕགས་པོའི་གླིང་གི་དབུས་ཀྱི་སའི་ཆ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་བདུན་གྱི་རྒྱ་ཚད་ཙམ་ཞིག་གི་
 དབྱིབས་ལྷ། ལྷ་བཟེད་པའང་ཟེར་བ་ཉ་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་ལྷུ་པོ་དང་། ལྟོ་འཛམ་བུ་གླིང་ཆུང་བུ་འདིའི་
 དབུས་ཀྱི་སའི་ཆ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཀྱི་ཚད་ཙམ་གྲུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། བྱང་སྒྲ་མི་སྟན་
 ཀྱི་དབུས་ཀྱི་སའི་ཆ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་དགུའི་རྒྱ་ཚད་ཙམ་ཞིག་ལྷུ་ལྷུ་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའང་ཟེར་
 པོ་ཟེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། ལུབ་བ་ལང་སྟེད་ཀྱི་གླིང་གི་དབུས་ཀྱི་སའི་ཆ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་བཅུའི་
 རྒྱ་ཚད་ཙམ་ཞིག་གྲུ་བཞི་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ས་ལས་འབྱར་དུ་དོད་བ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་སམ་
 རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།

འདོད་པའི་ལྟ་རྣམས་གནས་པའི་གཞི་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷན་པོ་ལ་ནི་ཚོག་མདའ་ཚངས་
 པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་ཏེ་ལྷ་ཞེས་པས་འདོད་ལྟ་འགའ་ཞིག་ལྷན་པོ་ལ་གནས་པ་ཙམ་ཞིག་
 བསྟན་ཀྱང་གནས་པེས་པ་ཅན་མ་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་འཁོར་བཅས་ལྷན་
 པོའི་སྟེང་ན་གནས་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། འདོད་ལྟ་ཐམས་ཅད་ལྷན་པོ་དང་ལྷན་པོའི་མགིན་པའི་སུམ་
 ཆ་མན་ཆད་ལ་ཡོད་པར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་འདོད་ལྟ་རིགས་དུ་ག་གི་ནང་ནས་གཞན་འཕྱུལ་
 དབང་བྱེད་པ་འཕྱུལ་དགའ་བ་དགའ་ལྡན་པ་འཐབ་བྲལ་བ་རྣམས་སྟེང་ནས་རིམ་པ་བཞེན་ལྷན་པོའི་
 མགིན་པའི་སུམ་ཆ་མན་ཆད་ལ་གནས་པར་བྱ་དགོས་སོ།། འདོད་ལྟ་བཞི་པོ་འདི་གནས་སར་དབངས་སུ་དཔག་
 ཚད་སོགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། རི་རབ་མགིན་པ་སྟོང་ཕྱག་ཉེར་ལྔའི་སུམ་ཆ་འོག་མ་བཞེས་བགོས་པའི་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་གུ་
 གསུམ། རྒྱང་གཤམ་གཅིག་གཤམ་འདྲོམ་དུག་བརྒྱ་རེ་དུག་སྟོད་མཐོ་གང་སོར་བཞི་རེ་ཡོད་པ། འོན་འདོད་ལྟ་འགའ་ཞིག་
 གནས་པའི་རྟེན་ལྷན་པོའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་རི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། ཡེ་ཤེས་ལེའུ་ལས། མཐའ་དག་རི་
 ཡི་བདག་པོའི་ཤར་ནི་དག་པའི་ཨིན་ཁྱི་ལ་ལྟོ་ནི་པརྱ་རྟ་ག་སྟེ། ལུབ་ནི་ཀ་ཆེ་ཉ་ནི་སེར་པོ་བྱང་ནི་རི་
 པོང་འཛིན་པ་ལྟར་དཀར་ལྷ་བཟེད་པ་ཆུ་ཤེལ་ལོ། །དབུས་ནི་ལྗང་གུ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྷན་པོའི་དབུས་
 ཤར་ལྟོ་ལུ་བྱང་རྣམས་རིམ་པ་བཞེན་ལྗང་གུ་དང་སྟོན་ག་དང་དམར་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དཀར་པོ་
 ཡིན་ཞིང་། དབྱིབས་ནི་ལྷུ་པོར་ལྗང་ལྡན་པ་ཅ་བ་ཕྲ་ལ་ཅེ་མོ་རྒྱ་ཆེ་བའོ། །དེ་ལ་རྩ་ལྔའི་གནས་
 རྒྱལ་ལ་འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་མང་ནའང་འདིར་དོན་ལ་གནས་པའི་ཕྱོགས་ཤིག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

རྩ་ཐུམ་པོ་འོག་མ་བཞི་ལྟན་པོ་ལ་སྒྲེ་རགས་བཅིངས་པའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོར་བ་སྟེ། དེ་ཡང་རྩ་འོག་མ་ཐུར་ལ་འཕྲང་ནས་འཁོར་བ་དང་རྩ་བའི་འགྲམ་སྟེགས་ལྟ་སྟེ་ཁོར་ཡུག་གི་བྱི་མཐའ་མཉམ་ཞིང་རྩ་འོག་མ་དེའི་མཚམས་ནས་རི་རབ་གྱི་ཕྱི་བར་ལ་ཆ་མཉམ་པ་བཞིར་བྱས་པའི་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ཆ་རེ་རེའི་མཚམས་ནས་རྩ་རེ་རེ་འཕྲང་བ། དེ་ཡང་འོག་མ་ལས་སྟོང་མ་ནམས་རྒྱ་རི་ཆེ་རི་ཆེར་སོང་བ་སྟེ་ར་འགག་ཁ་འཕྲང་རྒྱུར་སྟེ་རྩ་བའི་བཅུགས་པ་ལྟ་སྟེ། །རྩ་ལྟ་པ་སྟོང་མ་ནི་རི་རབ་གྱི་ཕྱི་དང་ཁད་མཉམ་པ་སྟོགས་ནམས་སུ་བྱི་ལ་བསིལ་རིའི་སྐོང་བར་གྱེས་པ་ཁ་འཕྲང་གི་ཕྱི་བསིལ་རིའི་ཕྱི་མ་ལ་རེག་པ་འོ། །རྩ་སྟོང་མ་བཞིའི་ཁོངས་སྒྲིབས་ཀྱི་ནང་ན་གླིང་དུག་མཚོ་དུག་རི་ལྟ་དང་བཅས་པ་གནས་སོ། །དེ་ལྟ་སྟེ་རི་རབ་གྱི་ཕྱི་མའི་མཐའ་གཅིག་ནས་མཐའ་ཅིག་གོས་ཀྱི་བར་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་དུག་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྟན་པོ་ཡི་ནི་སྟོང་གི་རྒྱ་གར་དང་རྩལ་དང་བྱང་དང་སྟོང་ཆའི་བར་དུ་སྟོང་དུག་ལྟ་བུ་འོ།^༡ །ཞེས་དང་། སྟོང་གི་ཕྱི་མ་ལྟ་བོ་ནམས་ནི་ས་གཞིའི་གནས་ནམས་ལ་ཕྱིར་སོན་པ་སྟེ་སྟོགས་ཀྱང་ཏུ་ནི་ཁོར་ཡུག་གྱང་རོ། །དེའི་བྱི་རོལ་གླིང་དང་རི་བོ་དག་དང་ཞེས་པ་ནི་ཁོར་ཡུག་དེའི་བྱི་རོལ་ཕྱི་མ་བཞིའི་ཁོངས་སྒྲིབས་ཀྱི་གནས་སུ་གླིང་དུག་དང་།^༢ །ཞེས་སོགས་ནམས་ཀྱང་ལེགས་པར་བྲངས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ནས་རི་རབ་གྱི་ཕྱི་མའི་མགིན་པའི་སུམ་ཆ་མར་བཞག་པའི་མཚམས་ནས་ལ་མཐའི་བར་ཆ་བཞིར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་རེ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དཀར་པོའི་བསྐལ་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་ཚངས་རིས་དང་ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན་དང་ཚངས་ཆེན་དང་འོད་རྒྱུད་བ་ནམས་ཀྱི་གནས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྟན་པོའི་གདོང་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་དུག་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ལ་ཆ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཁྱི་དུག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་དུག་ཏུ་རེ་དུག་རྒྱུད་གྲགས་གཉིས་གཞུ་འདོམ་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་སོ་གསུམ་བྲུ་གང་སོར་བརྒྱད་ནམས་འོང་དེའི་ཆ་དེ་རེ་ལ་ལྟན་པོའི་ཀོ་སྒོའི་^༣ དང་སྟེ་དང་དཔལ་བར་ཐ་སྟངས་བའི་ཀོ་སྒོའི་^༤ མ་མཐའ་ནས་སྟེ་ལ་ཐུག་གི་བར་ལ་ཆ་བཞིར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་རེ་རིམ་པ་བཞིན་དཔལ་གྱི་བསྐལ་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་ཚད་མེད་འོད་དང་འོད་གསལ་དང་དགེ་རྒྱུད་དང་ཚད་མེད་དགེ་ནམས་ཀྱི་གནས་དང་། ལྟན་པོའི་སྟེ་མ་མཐའ་ནས་དཔལ་བའི་མ་མཐའ་ལ་ཐུག་གི་བར་ལ་ཆ་བཞིར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་རེ་རིམ་པ་

བཞིན་ཚངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་དག་རྒྱས་དང་སྒྲིན་མེད་དང་བསྟོན་ནམས་
སྒྲིན་དང་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབུ་ལ་བའི་མ་མཐའ་ནས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་
འོག་ལ་བྲག་གི་བར་ལ་ཆ་བཞིར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་རེ་རིམ་པ་བཞིན་ཚངས་པའི་བསྐྱལ་པའི་མིང་ཅན་མི་ཆེ་
བ་དང་མི་གདུང་བ་དང་གིན་ཏུ་མཐོང་དང་འོག་མིན་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཙུག་ཏྲར་
གྱི་འོག་གི་མཐའ་ནས་རྩེའི་བར་ལ་ཆ་བཞིར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་རེ་རིམ་པ་བཞིན་ཆོས་བཟང་བསྐྱལ་པ་ཞེས་
པའི་མིང་ཅན་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྒྲེ་མཆེད་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཅི་ཡང་མེད་
པའི་སྒྲེ་མཆེད་དང་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་དེ་གཟུགས་མེད་ཁམས་པ་རྣམས་
ཀྱི་གནས་སོ། །

འདིར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆོས་བཟང་གི་སྒྲས་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་སྤྱིད་པ་ཞེས་བརྗོད་
དོ། །བསྐྱལ་པ་ཞེས་པ་ནི་གང་དུ་ལྷ་རྣམས་ཆེ་བསྐྱལ་བར་གནས་པའོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་གནས་བཞི་རེ་རེའི་ཡ་མཐའ་
ནས་འོག་གི་མ་མཐའི་བར་ལ་དབག་ཚད་དུག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་རེ་དང་། གཟུགས་ཁམས་
གནས་རིས་བརྒྱ་དུག་གི་གནས་རེ་རེའི་ཡ་མཐའ་ནས་རང་རང་གི་འོག་གི་མ་མཐའི་བར་ལ་དབག་
ཚད་བཞི་སྟོང་བརྒྱ་དུག་ལྔ་རེ་དུག་རྒྱང་གྲགས་གཉིས་གཞུ་འདོམ་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་སོ་གསུམ་བྲུག་སོར་
བརྒྱད་རེ་རྣམས་སུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་གནས་བཞི་འོག་མིན་གྱི་གོང་དང་། ཁོ་རང་
བཞི་ལ་ཡང་སྤྱོད་འོག་གི་སྤྱོད་པའི་བྱུང་པར་དེ་ལྟར་ཡོད་ན་འདོད་ཁམས་ལྷ་བུ་ནས་ཆེ་འཕོས་ནས་
གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྒྲེ་བའི་ཆེ་བར་དོ་ཡོད་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་ཁམས་སུ་འཆི་སྤྱིད་གྲུབ་
ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འོག་མིན་གྱི་གོང་དབག་ཚད་འབྲུམ་ཡུག་གཅིག་དང་བདུན་བྲི་ལྔ་སྟོང་གི་སར་སྒྲེ་སྤྱིད་
ལེན་པ་ལ་འཆི་སྤྱིད་དང་སྒྲེ་སྤྱིད་ཀྱི་བར་དུ་བར་དོ་བརྒྱད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲུམ་རྒྱུན་དང་ཆོས་
མཐུན་ཕྱིར་།^{༢༠} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་མཛོན་པའི་མདོ་
དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྒྲེ་བ་ལ་བར་དོ་མེད་པར་བཤད་པས་སོ། །དེ་
ལྟར་ན་གཟུགས་མེད་བཞིའི་གནས་འོག་མིན་གྱི་གོང་ན་སྤྱོད་པའི་བྱུང་པར་དང་བཅས་པར་གསུངས་

པའི་དགོངས་པ་དེ་གང་ཡིན་སྟེ་མ་ན། དོགས་པའི་གནས་དེ་ལྟར་འོང་བ་བདེན་ནའང་། དེའི་དོགས་
 སེལ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་། གཞུགས་མེད་གང་དུ་གི་བའི་འོ།^ལ །ཞེས་པ་
 ལྟར་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ནས་གི་འཕྲིན་ཏེ་གཞུགས་མེད་དུ་སྟེ་བའི་ཆོག་གང་དུ་གི་བའི་ས་དེ་ཉིད་དུ་སྟེ་
 བ་ལེན་པ་ཡིན་པས་གཞུགས་མེད་དུ་སྟེ་བ་ལ་སྟེ་སྲིད་དང་དེའི་ཐོན་མའི་འཆི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་བར་དོ་
 བརྒྱད་མི་དགོས་པ་ཡིན་པས་མངོན་པའི་མངོ་སོགས་ལས་གཞུགས་མེད་དུ་སྟེ་བ་ལ་བར་དོ་མེད་པར་
 གསུངས་པ་ཡིན་པས་གཞུགས་མེད་ཀྱི་གནས་རྣམས་འོག་མིན་གྱི་གོང་ན་སྤྱོད་འོག་གིས་བྱེ་བའི་ཚུལ་
 གྱིས་ཡོད་ན་གཞུགས་མེད་དུ་སྟེ་བ་ལ་དེའི་ཐོན་དུ་བར་དོ་དགོས་པ་བདེན་ནའང་། རྒྱུད་འགྲེལ་འདིར་
 འོག་མིན་གྱི་གོང་ན་གཞུགས་མེད་པ་བཞི་ལ་གནས་སྤྱོད་འོག་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་
 གྱི་སེམས་ཅན་ལ་སྟེ་བ་མཐོང་བའི་རིམ་པ་ཡོད་པ་ལྟར་གང་དུ་སྟེ་བའི་གནས་ལ་ཡང་རིམ་པ་ཡོང་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་ན་འདི་ལྟར་འཐོབ་པོ་ཞེས་གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་ལས་གོང་དུ་བཀྲལ་བའི་ནམ་
 མཁའ་ལ་ཐོབ་ཐང་བཅིས་པའི་ཆོད་རྣམ་པར་བཞག་ནས་ཕྱི་ནང་སྦྱོར་བའི་དགོས་པའི་དབང་གིས་
 གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དངོས་གནས་ལ་ཆོས་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གཞུགས་མེད་བཞི་ལ་
 གནས་སྤྱོད་འོག་གིས་བྱེ་བ་འོག་མིན་ལས་གོང་དུ་བཀྲལ་བ་ན་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་པའམ། ཡང་ན་
 འདི་ལྟར་དུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མངོན་པ་སོགས་ནས་གཞུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྟེ་བ་ལ་བར་དོ་མེད་
 པར་བཤད་པ་ནི་རྩ་བ་གཞུགས་མེད་ཁམས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་གཞུགས་མེད་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ཡང་། གཞུགས་མེད་པ་ན་གཞུགས་མེད་དོ།^ལ །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་དགོངས་
 པ་ལ་གཞུགས་མེད་ཁམས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་གཞུགས་མེད་པ་ཡིན་ཡང་། སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལྡེའི་
 དགོངས་པ་ལ་གཞུགས་མེད་ཁམས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཡང་གཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། གསང་བ་
 འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་པའི་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
 ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་རྒྱུད་སེམས་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་རྒྱུད་དེ་ཡང་འོད་ཟེར་ལྟ་བུ་པར་བཤད་པས་གཞུགས་
 མེད་ཁམས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་གཞུགས་ཐུང་ཙམ་ཡོད་པར་མ་ཟད་ཁ་དོག་སྡོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་
 གཞུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆོད་ཀྱང་ཡོད་པ་དང་།

གཞན་ཡང་རྒྱུད་འགྲེལ་འདི་ཉིད་ལས་ཁམས་ལྗེའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་དང་ཁུ་བ་སྤྲོ་མོ་ཡང་
 ཡོད་པར་བཤད་དེ།¹² མཆོག་མི་འཕྱུར་གྱི་མདོར་བསྟུས་ལས། གཞུགས་མེད་པའི་རིས་རྣམས་ཀྱི་
 ལུ་ས་ནི་སྟོང་པའི་ཁམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཙམ་སྟེ་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་གྱི་
 བདག་ཉིད་ཅན་ནོ།¹³ །ཞེས་གཞུགས་མེད་པའི་ལུས་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་གཅིག་བྲག་ཚོ་བོར་ལྷན་པའི་
 རམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གསུངས་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲོ་ལས། ཁུ་བ་ཡང་ས་དང་རྩ་དང་
 མེ་དང་རྩྱུང་དང་བྱི་དང་གཞུགས་དང་རོ་དང་རེག་བྱའི་ཡོན་ཏན་སྤངས་པའོ།¹⁴ །ཞེས་གཞུགས་མེད་
 ཁམས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁུ་བ་ཡང་ས་རྩ་མེ་རྩྱུང་བྱི་གཞུགས་རོ་རེག་བྱ་སྟེ་འཕྱུར་བའི་ཁམས་དང་
 འཕྱུར་བྱུར་བཞི་གཙོ་བོར་མི་ལྷན་པར་གསུངས་ནས་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ས་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་འདི་
 རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་ཡོན་ཏན་འདི་ལ་པལ་པ་ཙམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་དེ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ན་ཆོགས་པའི་
 ཡོན་ཏན་རྣམས་མེད་པར་ཡོན་ཏན་གཅིག་ལས་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་སུ་མི་འགྱུར་རོ།¹⁵ །ཞེས་ས་
 རྩ་མེ་རྩྱུང་བཞི་དང་དེ་བཞིའི་ཡོན་ཏན་ནི་གཞུགས་སོགས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་པོ་དེ་གཞུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁུ་བའི་ཐིག་ལེ་ལ་པལ་པའི་རྩལ་གྱིས་ལྷན་པར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་འཕྱུར་བཞི་
 སོགས་དང་ཁུ་བའི་རྩལ་སྤྲོ་ཞད་ཙམ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ་འདུ་ས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་
 བཀྲལ་བ་རྣམས་ལས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་རྒྱན་ཆད་མ་སྟོང་པའི་མི་
 ཤིགས་པའི་ཁམས་དཀར་དམར་རྩྱུང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཆོགས་པ་གཅིག་པའི་རྩལ་གྱིས་ཡོད་
 པར་གསུངས་ཤིང་། མི་ཤིགས་པ་ཞེས་པ་ཡང་གང་གིས་ཀྱང་གཞོམ་དུ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །
 དེ་ལྟར་ན་གཞུགས་མེད་ཁམས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་མདོ་སྟོགས་ནས་གཞུགས་མེད་པར་བཤད་
 ཀྱང་། གཞུགས་ཡོད་པ་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་
 པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་གཞུགས་མེད་བཞིའི་གནས་ཀྱང་འོག་མིན་གྱི་གོང་རོལ་ན་
 རྟེན་འོག་རིམ་ཅན་དུ་གནས་པར་བཤད་པ་སྐྱེ་རི་བཞིན་པར་བྱ་རིགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་སྤྱིའི་ཆད་ལ་དཔག་ཆད་འབྲམ་སྤྲལ་བཞི་པ་སོགས་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆད་
 དབྱིབས་དང་། དཔལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་ཆད་སོགས་མདོན་པའི་སྟོགས་ནས་བཤད་པ་དང་

ཆེས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་པ་ནི་ལྟར་མི་འགྲེལ་སྤྱི་བསམ་དགོས་
གིང་། འཆད་ཚུལ་གཉིས་ལས་ཅི་ཞིག་འཐད་སྤྱི་བ་དཔྱད་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ན་རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་གླིང་བཞི་པའི་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆད་དབྱིབས་
སོགས་ཞིབ་པར་བཤད་ནས་འདིའི་བྱི་རོལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཅུང་ཟད་འཆད་པ་ནི་རྒྱུད་རྩ་འགྲེལ་ལས།
དེའི་བྱི་རོལ་སྟོང་བ་གཅིག་ཤུ་སྟོང་བ་གསུམ་བུ་ཡོན་ཏན་མེད་ཅིང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དམན་པའོ།^{༡༧} ཞེས་
པ་ནི་འོག་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་སྟེང་གཙུག་ཏྲར་ཉིདའི་བྱི་རོལ་སྟོང་བ་གཅིག་ཤུ་ནི་རྩལ་ཕྱ་རབ་སོ་
སའི་རོ་བོ་ཁམས་ལྟ་བུ་སྟོང་བ་གཅིག་ཤུའོ། ཞེས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འོག་གི་བྱི་རོལ་དང་རི་རབ་
གྱི་གཙུག་ཏྲར་གྱི་སྟེང་གི་བྱི་རོལ་རྣམས་ནི་ས་ཁམས་སོགས་ཁམས་ལྟའི་རྩལ་ཕྱ་རབ་རྒྱུར་མཐོང་གི་
དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་པན་རྒྱུན་འདབས་མ་འབྱར་བའི་སིལ་བྱར་སོ་སོར་གནས་པའི་རོ་བོ་
སྟོང་བ་གཅིག་ཤུའི་མིང་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་པར་སྤྱང་སྟོང་བ་ལྟ་བུར་སྤྱང་བའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་
ཤུ་གསུམ་གྱིས་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་སྟོགས་དང་མཚམས་རྣམས་གྱི་བྱི་རོལ་ཡང་སྟོང་བ་
གཅིག་ཤུའི་མིང་ཅན་ཁམས་ལྟའི་རྩལ་ཕྱ་རབ་སིལ་བྱར་གནས་པའི་བར་སྤྱང་སྟོང་བའི་རོ་བོ་ཡིན་པར་
གོ་རུས་སོ།།

སྟོང་བ་གཅིག་ཤུའི་མིང་ཅན་རྩལ་ཕྱ་རབ་འདབས་མ་འབྱར་བ་སིལ་བྱར་གནས་པ་དེ་རྣམས་གྱི་
བྱི་རོལ་རྣམས་ན་ནི་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྐྱས་ལས། སྟོང་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མི་མཛེད་གྱི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དབྱས་ནས་སྟེང་དང་འོག་ འཛིག་རྟེན་ཁམས་འདིའི་བྱི་རོལ་རྩལ་ཕྱན་འདབས་མ་འབྱར་
བའི་སྟོང་བ་གཅིག་ཤུ་འདི་ལ་མ་ཁས་པ་འག་འཞིག་ སྟོང་བ་འདི་ལ་འབྱམ་ཕྱག་གཅིག་སྟེ། ཡེ་ལེར་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ཆད་
འབྱམ་ཕྱག་ལྟ་བུ་བཤད་པ་འདི་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། དགོས་པ་ཤེས་པའི་མ་ཟེན་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སྤྱི་མེན་སོགས་སྤྱི་གང་ཡོད་པ་དེ་
སྟོང་ཕྱེད་ཡིན་གསུང་། ཏུ་སྟོང་ཕྱག་རེ་རེ་སྟེ། འོག་དང་སྟེང་བཞིན་དུ་ཤར་དང་ལུབ་དང་བྱང་དང་སྟོ་
དང་བདེན་བྲལ་དང་དབང་ལྡན་དང་རྒྱུད་དང་མེར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཕྱག་གཉིས་དང་གསུམ་མོ།།
དེ་ནས་སྟོང་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གངས་མེད་པ་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཏེ།^{༡༨}
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་མི་མཛེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་དབྱས་

སུ་བྱས་པའི་སྤྱོད་པ་བཅུ་པོ་རེ་རེ་གྱི་དུ་བཞེ་བ་ལྟ་བུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་སྟོང་གནས་པ་ཚུན་
 ཆད་སྟོང་གཅིག་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། དེ་རྣམས་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 སྟོང་སྤྱག་གཉིས་གཉིས་གནས་པ་ཚུན་ཆད་ནི་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་དང་། ཡང་
 དེ་རྣམས་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་སྤྱག་གསུམ་གསུམ་ཚུན་ཆད་ནི་སྟོང་
 གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། དེ་རྣམས་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྲངས་མེད་པ་
 ཆེན་པོ་ཚུན་ཆད་ནི་སྟོང་ཆེན་མོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་མཉེ་དེ་རྣམས་གནས་སོ། །
 དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། ཁ་ཅིག་ མཁས་པ་ཆེན་པོ་བཙུང་ལྷན་རིགས་རལ། དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་ལ་སྟོང་
 གསུམ་ཆད་དོ་ཞེས་པ་ཡང་མ་བརྟགས་པའོ།།^{༩༩}

འོན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཆད་འབུམ་སྤྱག་བཞི་ཞེས་བཤད་ན། དཔག་ཆད་ཀྱི་ཆད་
 རིམ་བུ་སྟུམ་ན། དཔུས་རྒྱུད་ལས། བྱ་རབ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བྱ་མོ་འདི་གཅིག་བྱ་མོ་བརྒྱད་ཀྱིས་
 རྒྱ་ཡི་ཅེ་མོ་བྱ་མོ་སྟེ།^{༡༠༠} །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་གསུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་མཐའ་མཐར་སྤྱག་
 པ་ནི་རྩལ་བྱ་རབ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འབྲེང་བར་བཅེགས་པ་བརྒྱད་ནི་རྩལ་སྤྱག་གཅིག་གི་ཆད་དང་། དེ་
 འབྲེང་བར་བཅེགས་པ་བརྒྱད་ནི་རྒྱའི་ཅེ་མོ་རྒྱུམ་པོ་གཅིག་གི་ཆད་དང་། རྒྱ་ཅེ་རྒྱུམ་པོ་བརྒྱད་འབྲེང་
 བར་བཅེགས་པ་ནི་སྒྲེ་ཆེའི་ཆད་དང་། སྒྲེ་ཆེ་བརྒྱད་བཅེགས་པ་ཤིག་གི་ཆད་དང་། ཤིག་བརྒྱད་
 བཅེགས་པ་ནས་ཀྱི་ཆད་དང་། ནས་བརྒྱད་བཅེགས་པ་སོར་གྱི་ཆད་དང་། སོར་ནི་ཤུ་ཅུ་བཞི་
 ལྷའི་ཆད་དང་། ལྷ་བཞི་གཞུ་འདོམ་གང་གི་ཆད་དང་། གཞུ་འདོམ་སྟོང་སྤྱག་གཉིས་རྒྱུད་གྲགས་ཀྱི་
 ཆད་དང་། རྒྱུད་གྲགས་བཞི་དཔག་ཆད་ཀྱི་ཆད་ཡིན་ནོ།།

རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོར་འདིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཆེར་
 མ་གསུངས་པར་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆད་དབྱིབས་སོགས་གསུངས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མཁྱེན་ནས་དྲ་སྟོང་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ཀྱི་ཆད་དང་ལུས་ཀྱི་ཆད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དོན་དུ་བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།།^{༡༠༡} །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ལྟའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོམ་པའི་སྤྱང་གཞི་བྱ་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་ནང་རྒྱུབ་པ་པོའི་

ལུས་ཆོས་མཐུན་སྦྲུང་བའི་ཆེད་དང་། དེ་གཉིས་ཆོས་མཐུན་སྦྲུང་བ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྦྲུང་བྱེད་རྟེན་གྱི་
 དགྲིལ་འཁོར་དེ་གཉིས་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྒོམ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་སྦོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆད་
 དང་ལུས་ཀྱི་ཆད་ཆོས་མཐུན་སྦྲུང་བར་བྱ་སྟེ། སྦོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་རྒྱུད་གི་འོག་མཐའི་ནས་ལྷན་པོའི་
 གཙུག་ཏོར་གྱི་ཐ་སྟངས་ཤིང་ཆེ་མོའི་བར་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཕྲག་བཞི་ཡོད་པ། ལུས་ཀྱི་རྒྱུད་མཐིལ་
 བས་སྒྱི་གཙུག་གི་བར་ལ་རང་རང་གི་ཁྲ་བཞི་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན། སྦོད་ཀྱི་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་
 གྱི་ཕྱི་མཐའ་ནས་ཕྱི་མཐའ་ཅིག་གོས་ཀྱི་བར་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཕྲག་བཞི་ཡོད་པ། ལུས་ཀྱི་ལག་པ་
 གཡས་ཀྱི་མཛུབ་ཅེ་ནས་གཡོན་གྱི་མཛུབ་ཅེའི་བར་ཁྲ་བཞི་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན། རྒྱུད་གི་འོག་གི་
 མཐའ་ནས་ལྷན་པོའི་རྩ་བའི་བར་ལ་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཕྲག་གཉིས་ཡོད་པ་ལུས་ཀྱི་རྒྱུད་མཐིལ་ནས་
 དཔྱིའི་བར་ལ་ཁྲ་དོ་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན། རྒྱུད་གི་འོག་གི་མཐའ་ནས་ལྷན་པོའི་རྩ་བའི་བར་ལ་
 དཔྱལ་བའི་གནས་བདུན་དང་གདེངས་ཅན་གྱི་གནས་དང་བཅས་པའི་བརྒྱུད་དུ་ཕྱེ་བའི་གནས་ཅེ་ཅེ་
 ལ་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཕྲག་གཅིག་གི་བཞི་ཆ་དཔག་ཆད་སྦོང་ཕྲག་ཉེར་ལྔ་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པ་དཔྱི་ནས་
 རྒྱུད་མཐིལ་གྱི་བར་ལ་ཁྲ་དོ་ཡོད་པ་ལ་ཆ་བརྒྱུད་དུ་ཕྱེ་བའི་ཆ་དེ་ལ་ཁྲ་གང་གི་བཞི་ཆ་སོར་དུག་དུག་
 ཡོད་པ་དང་ཅེས་པ་བཞིན་ཆོས་མཐུན། ལྷན་པོ་ལ་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཕྲག་གཅིག་ཡོད་པ་དཔྱིའི་
 མཚམས་ནས་མགྲིན་པའི་འོག་གི་བར་གྱི་སྒྲུལ་ཆོག་ས་ལ་ཁྲ་གང་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན། ལྷན་པོའི་
 མགྲིན་པའི་ཐ་སྟངས་ཤིང་ཆེ་མོའི་འཐབ་བྲལ་སོགས་འདོད་ལྟ་བཞི་དང་ཆངས་ཅིས་སོགས་བཞིའི་གནས་
 བསྟོམས་པ་ལ་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཕྲག་གཅིག་གི་བཞི་ཆ་དཔག་ཆད་སྦོང་ཕྲག་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པ་ལུས་ཀྱི་
 མགྲིན་པ་ལ་ཁྲ་གང་གི་བཞི་ཆ་སོར་དུག་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན། ལྷན་པོའི་གདོང་གི་ཐ་སྟངས་ཤིང་
 ཆད་མེད་འོད་ནས་འོག་མིན་པའི་གནས་ཀྱི་ཡ་མཐའ་བར་ལ་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཕྲག་གཅིག་གི་ཕྱེད་
 དཔག་ཆད་སྦོང་ཕྲག་ལྔ་བརྒྱུ་ཡོད་པ་ལུས་ཀྱི་ཀོ་སྒྲིའི་^{༡༦} མ་མཐའ་ནས་དཔྱལ་བའི་ཡ་མཐའ་བར་ལ་
 ཁྲ་གང་གི་ཕྱེད་སོར་བརྒྱུག་གཉིས་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ལྷན་པོའི་གཙུག་ཏོར་གྱི་ཐ་སྟངས་ཤིང་རྩ་བ་
 བས་སྒྱི་ཕྱེད་བར་གྱི་གཟུགས་མེད་བཞིའི་ཆད་ལ་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཕྲག་གཅིག་གི་བཞི་ཆ་དཔག་ཆད་
 སྦོང་ཕྲག་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པ་ལུས་ཀྱི་སྒྲུལ་མཚམས་ནས་སྒྱི་པོའི་བར་ལ་ཁྲ་གང་གི་བཞི་ཆ་སོར་དུག་ཡོད་པ་

དང་ཚེས་མཐུན། ཞིང་ཁམས་གོང་མའི་ལྷ་གནས་དེ་རྣམས་ལ་ལྷན་པོའི་མགིན་པ་དང་གདོང་
དང་གཙུག་ཏྲར་གྱི་ཐ་སྟད་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ནང་ལུས་ཀྱི་མགིན་པ་སོགས་དང་ཚེས་
མཐུན་སྐྱར་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ལྷན་པོའི་དབུས་ནས་གཡས་ཀྱི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་མཐའ་ཚུན་ཆད་ལ་དཔག་ཚད་
འབུམ་ཕྲག་གཅིག་གི་ཕྱེད་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ལུས་ཀྱི་བྲང་གི་དབུས་ནས་གཡས་ཀྱི་
དབྱང་མགོ་ཚུན་ལ་ཁྱུ་གང་གི་ཕྱེད་སོར་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་ཚེས་མཐུན། དེ་ནས་ལྷན་པོའི་གཡས་
ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁ་ཞེང་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་གཅིག་གི་ཕྱེད་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་
བརྒྱ་ཡོད་པ་ནི་ལག་པ་གཡས་ཀྱི་དབྱང་པ་ལ་ཁྱུ་གང་གི་ཕྱེད་སོར་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་ཚེས་མཐུན།
དེ་བཞིན་དུ་ལྷན་པོའི་གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁ་ཞེང་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་
ཡོད་པ་ལག་པ་གཡས་པའི་ལག་ངར་ལ་ཁྱུ་གང་གི་ཕྱེད་སོར་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་ཚེས་མཐུན། ཡང་
ལྷན་པོའི་གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁ་ཞེང་ལ་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་གཉིས་ཀྱི་ཕྱེད་
དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པ་གཡས་ཀྱི་ལག་མགོའི་རྩ་བ་ནས་སོར་རྩེ་བར་ལ་ཁྱུ་གང་གི་ཕྱེད་
སོར་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་ཚེས་མཐུན་ནོ།། །དེས་ལྷན་པོ་དང་ལུས་ཀྱི་གཡོན་ཕྱོགས་རྣམས་ཚེས་
མཐུན་སྐྱོར་རྒྱལ་ཡང་གཤམ་པར་བྱའོ།།

ནང་བརྒྱད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེར་གནས་པའི་བརྒྱ དྲུག་གྱི་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
སེམས་ཅན་རིས་སོ་སོའི་གྲངས་བསྟན་པ་དང་། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་སོ་སོའི་ཆོ་ཆད་བཤད་པ་དང་།
སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་སུ་སྤྱེ་བའི་རྒྱ་བཤད་པ་འོ།།

དང་པོ་ནི་རྒྱུད་ལས། སྤྱིད་པ་སུམ་རྩ་ཅ་གཅིག་རྣམས་ཀྱིས་འདིར་ནི་སྤྱིད་གསུམ་དུ་འགྱུར།^{༡༧}
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱིད་པ་སུམ་རྩ་ཅ་གཅིག་སྟེ་ལྷ་མ་ཡིན་དང་མི་དང་དུད་འགོ་དང་

ཡི་དྲུག་པ་དང་དཔལ་བ་དང་། འདོད་ལྟ་དྲུག་སྟེ་རྒྱུ་ཆེན་རིས་བཞི་བ་དང་སྐུ་ཕྱ་ཅ་གསུམ་བ་དང་
འཐབ་བུལ་བ་དང་དགའ་ལྡན་བ་དང་འཕྱུལ་དགའ་བ་དང་གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་
ནི་འདོད་པའི་སྲིད་པ་བཅུ་གཅིག་གོ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་ནི་བཅུ་དྲུག་སྟེ་ཆངས་རིས་བ་དང་
ཆངས་པ་མདུན་ན་འདོན་དང་ཆངས་ཆེན་བ་དང་། འོད་ཆུང་བ་དང་ཆང་མེད་འོད་པ་དང་འོད་གསལ་
བ་དང་། དགེ་ཆུང་བ་དང་ཆང་མེད་དགེ་བ་དང་དགེ་རྒྱས་བ་དང་། སྤྲིན་མེད་པ་དང་བསོད་ནམས་སྦྱེས་
པ་དང་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་དང་། མི་ཆེ་བ་དང་མི་གཏུང་བ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་དང་འོག་མིན་པའོ། གཟུགས་
མེད་པའི་སྲིད་པའི་ལྷ་ནི་བཞི་སྟེ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྦྱེ་མཆེད་པ་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྦྱེ་
མཆེད་པ་དང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྦྱེ་མཆེད་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་པའི་སྦྱེ་མཆེད་
པའོ། སྲིད་པ་སྐུ་ཕྱ་ཅ་གཅིག་པོ་རྣམས་བསྐྱུ་ན་འདོད་པའི་སྲིད་པ་གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་གཟུགས་
མེད་པའི་སྲིད་པ་སྟེ་སྲིད་པ་གསུམ་དང་འདོད་ཁམས་གཟུགས་ཁམས་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཏེ་ཁམས་
གསུམ་དང་། ས་འོག་ས་སྟེང་ས་བླ་གསུམ་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་སོ་སོའི་ཆེ་ཆང་བཤད་པ་ལ་ལྟ། དཔལ་བ་ཀྱུ་དང་
བཅས་པའི་ཆེ་ཆང་དང་། འདོད་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཆང་དང་། གཟུགས་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཆང་
དང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཆང་དང་། ཆེ་ཆང་གཞན་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལ་དྲྀགས་
བ་དབྱད་པའོ།

དང་པོ་ནི་གསེག་མའི་རྒྱུ་དཔལ་བ་བ་དང་ཀྱུ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཆང་ནི་བསྐྱེད་པ་རྒྱུ་དྲྀགས་
གི་ཆང་དོ། དཔལ་བ་གཉིས་པ་བྱེ་མའི་རྒྱུ་དང་གསུམ་པ་འདམ་ཀྱི་རྒྱུ་དཔལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་ཆང་
ནི་བསྐྱེད་པ་བར་མའི་ཆང་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་བ་བཞི་པ་མི་བཟང་པའི་དུ་བ་དང་ལྷ་པ་མའི་
དཔལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་ཆང་ནི་མཆོག་གི་བསྐྱེད་པའི་ཆང་དོ། དཔལ་བ་དྲུག་པ་ལྡན་པ་ཆེན་པོ་དང་
བདུན་པ་དུ་འབོད་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་ཆང་ནི་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོའི་ཆང་དང་། དཔལ་བ་བརྒྱད་པ་རྩོ་
ཇེའི་མེ་ལྷེ་དང་བཅས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་སྤྱད་པའི་བར་གྱི་ཆེའོ།

གཉིས་པ་རྒྱུ་ཆེན་རིས་བཞི་ནས་གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བར་གྱི་འདོད་ལྟ་དྲུག་གི་

ཆོ་ཆད་ནི་འོག་ནས་རིམ་པ་བཞིན་བསྐལ་པ་ཆུང་དུ་གཅིག་ནས་བསྐལ་པ་ཆུང་དུ་ག་གི་བར་
རིམ་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་ཆངས་རིས་ནས་འོག་མིན་པའི་བར་བཅུ་དྲུག་གི་ཆོ་ཆད་ནི་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ན་གཞུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསྐལ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ་བསྐལ་པ་བཅུ་དྲུག་ནས་
བཅུ་མས་ཏེ་བསྐལ་པ་རེ་རའི་བར་གྱི་ཆོད།^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆངས་རིས་པའི་ཆོ་ཆད་བསྐལ་
པ་གཅིག་ཡིན་པ་ནས་འོག་མིན་པའི་ཆོ་ཆད་བསྐལ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་པའི་བར་སྐྱར་བར་བྱ་ཞིང་འདྲིའི་
བསྐལ་པ་ཡང་བསྐལ་པ་ཆུང་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་པའི་ཆོ་ཆད་བསྐལ་པ་ཆུང་དུ་ག་
ཏུ་བཤད་པས་ཆངས་རིས་པ་གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་པ་ལས་ཆོ་རིང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐལ་པ་
ཆེན་པོ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འོག་མིན་པས་འདི་ནས་བཤད་པའི་བསྐལ་པ་འདི་བཅུ་དྲུག་སྟབ་པར་བཤད་
ཅིང་ཁྱིད་ཅེ་བའི་ཆོ་ཆད་བསྐལ་ཆེན་བཞིར་བཤད་པས་འོག་མིན་པ་ལས་སྤྱིད་ཅེ་བ་ཆོ་རིང་དགོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདྲིའི་བསྐལ་པ་ལ་བསྐལ་པ་བཞི་པོའི་ནང་གི་འདི་ཡིན་གྱི་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་
ཡང་བསྐལ་པ་བར་མ་དང་བསྐལ་པ་མཆོག་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་མི་ཆོ་
བ་ནས་འོག་མིན་པའི་བར་འཕགས་པའི་གནས་བཞིའི་ཆོ་ཆད་འཇལ་བའི་བསྐལ་པ་རྣམས་མཆོག་གི་
བསྐལ་པ་དང་། ཆངས་རིས་སོགས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་འཇལ་བའི་བསྐལ་པ་བསྐལ་པ་བར་མ་
ལ་བྱེད་པ་འཐད་དམ་སྟུམ་མོ། །འོ་ན་བསྐལ་པ་མཆོག་དང་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་དོན་གཅིག་པ་མིན་ནམ་
དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེད་པ་གང་ལས་ཤེས་སྟུམ་ན། དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེད་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསལ་
བར་གསུངས་ཏེ་དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གྲུའི་འཛིག་རྟེན་དང་པོར་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་དང་
དཔུལ་བའི་གནས་དང་པོར་རྟིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐལ་པ་ཆུང་དུ་འི་ཆོད། །དཔུལ་བའི་གནས་
གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར་བསྐལ་པ་བར་མའི་ཆོད། །དཔུལ་བའི་གནས་བཞི་པ་དང་ལྔ་པར་བསྐལ་
པ་མཆོག་གི་ཆོད། །དཔུལ་བའི་གནས་དྲུག་པ་དང་བདུན་པར་བསྐལ་པ་ཆེན་པོའི་ཆོད།^{༡༢} །ཞེས་བསྐལ་
པ་ལ་ཆུང་དུ་བར་མ་མཆོག་ཆེན་པོ་བཞིར་གསུངས་ནས་མཆོག་གི་བསྐལ་པ་འཇལ་བསྐལ་པ་མཆོག་གི་
མིང་ཅན་དེ་བསྐལ་པ་བར་མ་ལས་ཆོ་བ་དང་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཆུང་བར་གསུངས་པས་སོ།།

བཞི་པ་གཞུགས་མེད་ཁམས་པ་བཞི་འཛོམས་ཆོ་མཚན་ནི་འོག་ནས་རིམ་པ་བཞིན་བསྐྱེད་ཆོས་གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་ཆོ་མཚན་གཞན་གྱི་བཤད་ཚུལ་ལ་དྲུགས་པ་གཅོད་པ་ནི། འོ་ན་མི་དང་དྲུང་འགྲོ་དང་ཡི་དྲུགས་རྒྱུ་ཆོ་མཚན་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། ལྷ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་ཆོ་མཚན་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་གསལ་པོར་མ་གསུངས་ཀྱང་། གིག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་དབྱུགས་ལ་སོགས་པས་ཉིན་མོའི་ཆོད་ལ་སོགས་པ་འཆད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྤུ་ཞེས་པ་ནི་མིའི་དབྱུགས་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བ་གཅིག་དྲུག་བརྒྱ་ལྷག་པའི་སྟོང་སྟག་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆ་གཅིག་ནི་སྤུ་མོའི་དབྱུགས་སོ།^{༡༠} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་ཆོས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་མིའི་དབྱུགས་གཅིག་ལ་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱའི་ཆར་ཆོ་བའི་ཆ་གཅིག་ནི་ལྷས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིན་སྲུང་རིགས་ཀྱི་དབྱུགས་གཅིག་ཡིན་ལ་དེ་འདྲ་བ་ཉིས་ཤི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་དང་དེ་འདྲ་བའི་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་རྩ་བ་དང་རྩ་བ་དེ་བརྟུག་ཉིས་ལོར་བྱས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱ་དྲུང་འགྲོའི་ནང་ཆོན་སྤོང་སྤྱོད་ཆོ་མཚན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མིའི་དབྱུགས་སུམ་ཅུ་ལ་འབྱུང་པོ་ཡི་དྲུགས་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱུགས་གཅིག་སྟེ་དེ་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་ཡི་དྲུགས་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་ཞག་གཅིག་དེ་འདྲ་བ་སུམ་ཅུ་ལ་རྩ་བ་དང་རྩ་བ་དེ་བརྟུག་ཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱ་ཡི་དྲུགས་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་ཆོ་མཚན་དང་། མི་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལྷ་མེན་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱུགས་གཅིག་སྟེ་དེ་འདྲ་བ་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་དང་། དེ་འདྲ་བ་སུམ་ཅུ་ལ་རྩ་བ་སོགས་སུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱ་ལྷ་མེན་གྱི་ཆོ་མཚན་དང་། མིའི་དབྱུགས་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་མི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱ་མིའི་ཆོ་མཚན་དོ། །དེ་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིར་བཏང་བ་མཆོག་གི་ཆོ་སྟེ་རིང་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་དབྱུགས་འབུམ་སྟག་བདུན་ཙུ་ཙུ་དྲུག་ལྷག་པའི་བྱེ་བ་སྟག་བདུན་ཙུ་ཙུ་བདུན་གྱིས་ཉིན་ཞག་བརྒྱ་དང་ལོ་བརྒྱར་འབྱུར་རོ། །མཆོག་གི་ཆོ་འདི་ནི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རང་རང་གི་ཆོད་ལས་ལྷག་པ་དང་དམན་པར་འབྱུར་རོ། །རྒྱལ་འབྱོར་བ་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་དང་དཀའ་འབྱུང་པ་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷག་པར་འབྱུར་ཏེ་དབྱུགས་གཅིག་ཆུ་ཆོད་དུ་འབྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་སྟོག་པ་ཅན་

ནམས་ཀྱི་སྒྲིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དམན་པར་འགྱུར་རོ།³⁹ །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

འོན་མི་ནམས་ཀྱི་ལོ་གཅིག་ཅུས་པ་འོག་མིན་པའི་དབྱུགས་གཅིག་དང་། གྲག་པོ་འཁོར་ལོ་
 ཅན་གྱི་གླིང་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་དུས་བཞི་བཅོམས་པའི་ཆད་མི་ལོ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་གཙུག་པོའི་
 མིང་ཅན་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་པའི་དབྱུགས་གཅིག་ཏུ་བྱས། དེ་གཉིས་ཉི་ཁྲི་
 ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་དུག་བརྒྱ་ལ་རང་རང་གི་ཞག་ལ་སོགས་པར་བྱས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཡང་འོག་
 མིན་པ་དང་སྤྱིད་ཅེ་བའི་ཡང་ཆོ་ཆད་ཡིན་ནམ་སྟེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱས་རྒྱུད་ལས། བྲ་
 དབྱུགས་རྒྱུ་དང་རྒྱ་ཆོད་ཉིན་ཞག་རྒྱུ་དང་དུས་བཞི་དག་ནི་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་དང་། དུག་བརྒྱ་
 ནམས་ནི་རིམ་པས་ལུས་སྟེས་བྲ་དང་མི་དང་འབྱུང་པོ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་ནམས་དང་ནི། །ཅུས་དང་གཙུག་
 པོའི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་ཆད་དེ་ས་གཞི་དག་ལ་དུས་བཞི་ཅུས་པའི་ཆད་དུ་འཇུག་⁴⁰ ། ཅེས་འོག་མིན་
 པ་དང་སྤྱིད་ཅེ་བའི་རང་རང་གི་དབྱུགས་ཀྱི་ཆད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཞག་གི་ནམ་གཞག་སོགས་
 སྤྱིན་བྲ་མོ་དང་། མི་དང་། འབྱུང་པོ་ཡི་དུགས་དང་། ལྟ་མིན་ནམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་འཆད་པ་དང་ཆབས་
 ཅིག་ཏུ་བཤད་ན་འང་འོག་མིན་པ་དང་སྤྱིད་ཅེ་བའི་ཆོ་ཆད་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོག་
 མིན་པ་དང་སྤྱིད་ཅེ་བ་དང་འདོད་ལྟ་ནམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་རང་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ལས་ཆེས་རིང་བར་གོང་དུ་
 བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཆད་འདི་ནམས་ལས་ཅུས་པའི་ཆད་ནི་འོག་མིན་གྱི་
 ལྟའི་ཆད་དེས་གཞི་དག་ལ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་དུས་བཞི་ཅུས་པའི་ཆད་དུ་འཇུག་ཅེས་སོ།⁴¹ །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་འོག་མིན་པའི་དབྱུགས་དང་ཞག་གི་ཆད་དུག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་དུས་བཞིའི་ཡུན་
 ཆད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་སོགས་དགོས་པ་གཞན་གྱི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

འོན་དུལ་བ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་བསྐྱལ་བ་རྒྱུ་དང་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱིས་
 གཞལ་བར་གསུངས་ན་བསྐྱལ་བ་ནམས་ཀྱི་ཆད་ཇི་ལྟ་བུ་སྟེ་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། བསྐྱལ་བ་རྒྱུ་
 རུའི་ཆར་རྒྱུ་དང་ཞེང་ལ་དཔག་ཆད་གཅིག་པའི་དོང་སྟེ་དེ་ཡང་སྒྲའི་ཅེ་མོ་བྲ་མོ་ནམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
 བཀའ་བ་ལས་ལོ་བརྒྱ་ན་སྒྲའི་ཅེ་མོ་དེ་ལྟར་བས་གང་གི་ཆོ་སྟོངས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་བསྐྱལ་བ་རྒྱུ་
 རུའི་ཉིན་ཞག་གཅིག་གོ །ཉིན་ཞག་དེ་སྐམ་ཅུའི་ཆད་ཀྱིས་སྒྲ་བ་དང་སྒྲ་བ་བརྩུ་གཉིས་ཀྱིས་ལོ་དང་ལོ་

བརྒྱལ་བསྐྱལ་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེའི་སྡེ་ནི་བསྐྱལ་པ་བར་མ་སྟེ། བསྐྱལ་པ་བར་མའི་
སྡེ་མཆོག་གི་བསྐྱལ་པ་ལོ།^{੧੫} །ཞེས་ཅུ་དང་ཞེད་དང་རྩམས་རྣམས་དཔག་ཚད་རེ་རེ་བར་མཉམ་པའི་དོང་
ཤུ་བཞི་པ་གཅིག་སྟེ་ཕྱི་མོ་ལྷུ་པོས་བཀའ་བ་ལས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ན་སྟེ་རེ་རེ་ལྷུང་བས་སྟེ་རྣམས་ཟད་
དེ་སྟོང་བར་ཤུར་པའི་ཆོ་བསྐྱལ་ཅུང་གི་ཞག་གཅིག །དེ་སྟེ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ལ་ལོར་བྱས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱ་
བསྐྱལ་པ་ཅུང་དུའི་ཚད་དང་། བསྐྱལ་པ་ཅུང་དུ་དེའི་སྡེས་བསྐྱལ་པ་བར་མར་འགྱུར་ཞིང་། བསྐྱལ་པ་
བར་མའི་སྡེས་མཆོག་གི་བསྐྱལ་པ་དང་། མཆོག་གི་བསྐྱལ་པའི་སྡེས་བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །

འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དོར་གི་སྟེ་ཕྱི་མོ་གྲངས་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་བསྐྱལ་ཅུང་གཅིག་ལ་མའི་ལོ་
གྲངས་ཇི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་སྟེ་མ་ན། དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དཔག་ཚད་གཅིག་ལ་སྟེ་ཕྱི་
འཕྲེང་བར་གནས་པའི་གྲངས་ནི། བམ་མཁའ་སྟོང་པ་བམ་མཁའ་དང་། །ཁྲུ་མིག་རི་དབང་ཡིད་
དང་མེ། ཞེས་པ་འདི་འོར་། གྲངས་འདི་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱར་བས་དོང་དེའི་ལོགས་གཅིག་གི་སྒབ་
འཕྲག་སྟེ་ཙམ་གྱི་སྟེ་ཕྱི་མོ་གྲངས་ནི། མཁའ་མཁའ་ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་དང་། བམ་མཁའ་ཐིག་ལེ་རིག་
བྱེད་ལྟ། །ལུ་ག་ལུ་ག་མཆོ་དུས་མཆོ། མཁའ་དུས་མདའ་ལུག་ལྟ། ལུག་^{੧੬} རྣམས། ཞེས་པའི་གྲངས་
འདི་འོར་། གྲངས་འདི། བམ་མཁའ་སྟོང་པ་བམ་མཁའ་དང་། །ཁྲུ་མིག་རི་དབང་ཡིད་དང་མེ། ཞེས་པའི་
གྲངས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱར་བས་དོང་དེ་སྟེ་ཕྱི་མོ་གྲངས་པའི་སྟེ་ཕྱི་མོ་དེ་སྟེ་ཕྱི་མོ་གྲངས་ནི། ཐིག་
ལེ་དགུ་ཡི་མཆོམས་ནས་ནི། མིག་མདའ་མེ་ལྟ་རྟོ་ལྟ་མཆོ། །ཁྲུ་མེ་རྒྱལ་བ་རོ་དང་མཁའ། །གདངས་
ཅན་ལྟ་ལྟ་ཉི་ལྟ་མེ། ཞེས་པ་འདི་རྣམས་འོར་། སྟེ་ཕྱི་མོ་གྲངས་འདི་བརྒྱས་བསྐྱར་བས་མི་ལོའི་གྲངས།
ཐིག་ལེ་དག་པོའི་མཆོམས་ནས་ནི། མིག་མདའ་མེ་ལྟ་རྟོ་ལྟ་མཆོ། །ཁྲུ་མེ་རྒྱལ་བ་རོ་དང་མཁའ། །གདངས་
ཅན་ལྟ་ལྟ་ཉི་ལྟ་མེ།^{੧੭} ཞེས་པ་འདི་འོར་སྟེ་བསྐྱལ་ཅུང་གི་ཞག་གཅིག་ཡིན་ནོ། །གྲངས་འདི་སྟེ་བརྒྱ་
དུག་ཅུས་བསྐྱར་བའི་མི་ལོའི་གྲངས་དེ་བསྐྱལ་ཅུང་གི་ལོ་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་བརྒྱས་བསྐྱར་བའི་མི་
ལོའི་གྲངས་དེ་བསྐྱལ་པ་ཅུང་དུའི་ཚད་ཡིན་ནོ། །བསྐྱལ་ཅུང་འདི་ལ་མི་ལོའི་གྲངས་དུ་^{੧੮} ཡོད་ཅེ་ན། ཐིག་ལེ་བཅུ་
གཅིག་མིག་རི་རོ། མཁའ་ཆོ་མིག་དབང་འབྱུང་ལྟ་རི། །རི་མཆོ་མིག་མཁའ་ཐུབ་པ་ལྟ། མེ་རོ་མཁའ་ཉི་གཟུགས་རྣམས་ནི། བསྐྱལ་
པ་ཅུང་དུའི་མི་ལོའི་གྲངས། ཞེས་པ་འདི་འབྱུང་ལ། འདི་གྲངས་ཀྱི་མིང་དང་སྐྱར་ན། མི་ལོ་རབ་བཟུམ་ཆེ་གཉིས་གཏམས་བདུན་

དང་། ཆེ་བླ་གྲགས་ཆེན་བླ་དང་མི་ལྟགས་གཉིས། ཆེ་ལྷ་ཁྱད་ཕྱིན་ལྷ་དང་ཆེན་པོ་བརྒྱད། ཁྲ་ལྷ་དང་བདུན་དང་ཆེ་བདུན་
དེད་འདྲན་བཞི། ཆེ་གཉིས་མཐའ་གནད་ཆེ་བདུན་རྒྱ་རིགས་དག། ཆེ་གསུམ་འོད་མཛེས་བླ་དང་དབང་ཆེ་གཉིས། ལེགས་ཕྱིན་
གཅིག་དང་ཆེན་པོ་གཅིག་རྣམས་སོ། ཞེས་པ་འདི་ལྟར།

འོ་ན་བསྐལ་པ་རྒྱུད་དུ་འཛིན་དེ་ལྷ་འཁོར་ན་བསྐལ་པ་རྒྱུད་དུ་འཛིན་མེས་བསྐལ་པ་བར་མ་
སོགས་སུ་འབྱུང་བའི་རྩལ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟུང་ན། འདིའི་དོན་ལ་གཉིས་སུ་དྲོགས་ཏེ། གོང་དུ་བྱུངས་མ་ཐག་
པའི་ཤོང་འབྱུང་དང་ཇོ་ནང་འབྱུང་གསར་ལྷ་ན། དེའི་སྡེ་ནི་བསྐལ་པ་བར་མ་སྟེ། བསྐལ་པ་བར་
མའི་སྡེས་མཆོག་གི་བསྐལ་པ་འོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྡེས་ཞེས་པ་སྡེ་རྩིས་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ལ།
སྡེ་རྩིས་ཀྱི་དོན་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་མདོར་བསྟུང་བཞེ་བ་ལས། གཉིས་ཀྱི་སྡེ་ནི་བཞི་སྟེ་ཞེས་དང་། གསུམ་
ཀྱི་དོན་ནི་དགུ་འོ་ཞེས་པ་ནས། དགུའི་སྡེ་ནི་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་གཅིག་དང་བརྒྱའི་སྡེ་ནི་བརྒྱ་སྟེ།^{༡༡} ཞེས་
གངས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་བསྐྱར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྷ་འཁོར་བླ་ན་པོ་བསྐལ་པ་རྒྱུད་དུ་འོ་བརྒྱ་པོ་དེ་
བརྒྱས་བསྐྱར་བས་བསྐལ་པ་རྒྱུད་དུ་འོ་ཁྱི་འོང་བ་བསྐལ་པ་བར་མའི་ཆད་དང་། དེ་འདྲ་བའི་ལོ་ཁྱི་
པོ་དེ་ཁྱིས་བསྐྱར་བས་བསྐལ་པ་རྒྱུད་དུ་འོ་ཁྱི་འོང་འབྱུང་གཅིག་འོང་བ་བསྐལ་པ་མཆོག་གི་ཆད་དང་།
དུང་འབྱུང་གཅིག་སུ་དེ་ཉིད་དུང་འབྱུང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱར་བས་བསྐལ་པ་རྒྱུད་དུ་འོ་གངས་གངས་ཀྱི་
གནས་གཞན་བརྩུ་བདུན་པ་གང་མས་ཆེན་པོ་གཅིག་འོང་བ་བསྐལ་པ་ཆེན་པོའི་ཆད་ཡིན་ནོ།

དྲོགས་པ་གཉིས་པ་ནི་འདིའི་འབྱུང་མང་དུ། དེ་བཞིན་དེའི་སྡེའི་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱེ་བ་ནི་བསྐལ་
པ་བར་མའི་ཆད་དོ། བསྐལ་པ་བར་མའི་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱེ་བ་ནི་བསྐལ་པ་མཆོག་གི་ཆད་དོ། ཞེས་པ་
དང་། རྩ་འབྱུང་དུ་ཡང་དེ་ལྷ་འཁོར་དེའི་ཆོགས་ཀྱི་འབྱུང་ལ་བསྐལ་པ་བར་མ་ཞེས་པ་འོ། བསྐལ་པ་བར་
མའི་ཆོགས་ཀྱི་འབྱུང་ལ་བསྐལ་པ་མཆོག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་འོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྷ་འཁོར་བསྐལ་པ་རྒྱུད་
གི་ལོ་དེ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་བརྒྱ་ན་སྤར་བཤད་པའི་དོང་སྒྲ་རྩིས་བཀའ་བཤད་ཉིད་ནས་སྤྱིའི་རྩིས་མོ་རེ་རེ་སྤྱར་
བས་ཟད་པ་ནི་བསྐལ་པ་བར་མའི་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱ་ནི་བསྐལ་པ་བར་མའི་ཆད་
དང་། བསྐལ་པ་བར་མའི་ལོ་དེ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་བརྒྱ་ན་སྤྱིའི་རྩིས་མོ་རེ་རེ་སྤར་བཞིན་དུ་སྤྱར་བས་ཟད་པ་ནི་
མཆོག་གི་བསྐལ་པའི་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་བརྒྱ་ནི་མཆོག་གི་བསྐལ་པའི་ཆད་ཡིན་པ་ཉིད་

ལེགས་པར་རྣམ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པ་ལས་གསུངས་སོ།།

འོ་ན་བསྐལ་པའི་ཚད་རྣམས་གངས་ཀྱི་གནས་ཅི་སྟེད་པ་དག་གིས་རྟོགས་དགོས་ན།
 གངས་ཀྱི་གནས་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཅི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། འདི་ནི་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་མཁོ་བས་བཤད་
 པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་གངས་ཀྱི་གནས་ལ་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་
 མཁས་པ་ཤུག་པས་མདོ་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་པའི་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་ནི་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། གངས་
 ཀྱི་བྱང་པར་གྱི་མིང་ཆོས་མངོན་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། གངས་ནི་རྒྱུད་པ་དང་ཁྲག་པའོ། །དེ་ལ་གངས་
 རྒྱུད་པ་ནི་གཅིག་དང་། བཙུ་དང་། བརྒྱ་དང་། སྟོང་དང་། ཁྲི་དང་། འབུམ་དང་། ས་ཡ་དང་། བྱེ་
 བ་དང་། དུང་འཕྱར་ཏེ་གནས་དགའོ། །ཁྲག་པའི་གནས་ནི་གསུམ་སྟེ། ཐེར་འབུམ་དང་། ཁྲག་
 ཁྲིག་དང་། རབ་བཀྲམ་དང་། གཏམས་དང་། དགྲིགས་དང་། མི་འབྲུགས་པ་དང་། བྱང་ཕྱིན་དང་།
 བད་སྟེང་དང་། དེད་འབྲེན་ཞེས་བྱ་བ་དག་སྟེ། ཆེན་པོ་དགུ་བསྟན་པས་ཁྲག་པ་དང་བོའོ། །མཐའ་
 སྤང་དང་། རྒྱ་རིག་དང་། འོད་མཛེས་དང་། དབང་བོ་དང་། ལེགས་ཕྱིན་དང་། རྟོགས་འགོ་དང་།
 འགྲིང་རུལ་དང་། ཏྲ་རྒྱགས་དང་། སྟོབས་འཁོར་སྟེ་དགུ་ནི་སྤྲ་མ་ལྟར་ཆེན་པོ་དགུ་བསྟན་པ་ནི་ཁྲག་
 པ་གཉིས་པའོ། །བརྩ་ཤེས་དང་། རྣམ་འབྱུང་དང་། སྟོབས་མིག་ཅེས་བྱ་བ་གསུམ་ནི་སྤྲ་མ་ལྟར་ཆེན་
 པོ་གསུམ་བསྟན་པས་ཁྲག་པ་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་པ་དགུ་དང་ཁྲག་པའི་གནས་གསུམ་དུ་
 གངས་བཞི་བཙུ་རྩ་གཉིས་ཏེ། བསྟུས་ན་ལྟ་བུ་རྩ་གཅིག་ནི་ཆོས་མངོན་པ་ལས་སྤང་ངོ་། །ལྟག་མ་
 གངས་བརྒྱད་ནི་གཞུང་དུ་མི་སོང་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཁྲག་པའི་གནས་སུ་བརྒྱད་བསྟན་ན་ལྟ་བུ་རྩ་
 དགུ་ནི་གངས་ཀྱི་མིང་དུ་བཏགས་ལ། རྟག་རྩ་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་མིང་ལས་གསུངས་པ་གངས་མེད་པ་ཞེས་
 བྱའོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བཤད་དོ། ³⁶ །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་གངས་ཀྱི་གནས་གཞན་
 རྟག་རྩ་གཞན་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་མིང་རེ་དང་རྟག་རྩ་པ་ལ་གངས་མེད་ཅེས་བཏགས་སོ། །དེ་ཡང་
 ཁྲག་པ་དང་བཅས་པའི་བགང་ཚུལ་ནི་ཐེར་འབུམ་དང་ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་ཞེས་སོགས་འོག་མ་རྣམས་
 ལ་ཡང་འགྲེལ་བའོ།།

གཉིས་པ་མདོ་ལས་བཤད་པ་མདོ་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་པའི་འགྲེལ་པར་ཤུག་པས་བཤད་ཚུལ་

བེ་འགོལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། གངས་ཀྱི་གནས་གཞན་མིང་གིས་བརྗོད་པ་སྟེ་རི་སྐད་དུ་མདོ་སྟེ་ལས།
 གངས་ཀྱི་གནས་ནི་གཉིས་ཏེ་ཁྱག་པ་དང་རྒྱུང་པ་ལོ། རྒྱུང་པ་ནི་བརྒྱ་བརྒྱུག་སྟེ། བྱེ་བ་དང་། ཁོད་
 ཁོད་དང་། ཐད་དགུ་དང་། ཁྱིག་ཁྱིག་དང་། ཐམས་ཐམས་དང་། བྱང་བྱིང་དང་། གང་ཡང་དང་།
 བག་དུན་དང་། བྱར་བྱར་དང་། ལྷག་ལྷིག་དང་། བྱང་བྱིང་དང་། ཆོམ་ཆོམ་དང་། བྱལ་བྱོལ་དང་།
 རྒྱང་རྒྱང་དང་། ཟེར་ཟེར་དང་། ཁྱིབ་ཁྱིབ་དང་། ཡང་གངས་དང་། ཆོམ་དང་། ཁམ་ཁྱིམ་དང་། འོ་བ་
 ལྷུང་དང་། སང་སང་དང་། བརྒྱད་ཡས་དང་། གཏང་ཡས་དང་། བརྒྱ་ཡར་དང་། གསའ་ཡས་དང་།
 མི་མཚུངས་པ་དང་། ལམ་ལུམ་དང་། ཡམ་ཡོམ་དང་། ཁལ་ཁལ་དང་། ཐད་ཐུད་དང་། བསམ་
 བྱོད་དང་། བྱང་བྱིང་དང་། བཟོ་ཡས་དང་། བསྟོ་ཡས་དང་། ཟང་ཡག་དང་། བྱོམ་འབྱེད་དང་། ཕྱི་
 འབྱོད་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། འབྲུག་གཡོལ་དང་། སང་ཡལ་དང་། མཐིང་ཡུག་དང་། ཡིད་འབྱོད་དང་།
 འབ་འཐོབ་དང་། ཁྱིག་ཐམས་དང་། ཡལ་ཡལ་དང་། བགང་ཡས་དང་། ལྷག་ཡལ་དང་། ཤང་ཤང་
 དང་། ཡག་ཡག་དང་། ཐམ་ཐིམ་དང་། རྫོམ་བསྐྱལ་དང་། གཞལ་འབྱོམ་དང་། གཞན་ཡལ་དང་།
 གཞལ་མེད་དང་། གཞལ་འཁོར་དང་། གཞལ་ཐིམ་དང་། གར་གཞལ་དང་། གཞལ་སངས་དང་།
 གཞལ་ཐག་དང་། གཞལ་ལུལ་དང་། གཞལ་གཞི་དང་། འབྱོ་འབྱུར་དང་། ཉར་ཉེར་དང་། ལྷག་
 ལྷིག་དང་། ཟལ་ཟུལ་དང་། སལ་སལ་དང་། གཡོ་སྟེག་དང་། བན་ལུན་དང་། བརྗོད་ཡ་དང་། རིམ་
 འབྱོལ་དང་། རྩི་ངད་དང་། རྩི་རྩལ་དང་། ལུན་ཡོལ་དང་། ངད་ངད་དང་། བགང་རྩི་དང་། ཟབ་
 བགང་དང་། དགའ་བརྒྱུང་དང་། གཞུང་འདུལ་དང་། འབྲུག་ཆད་དང་། འོ་མ་ཆོད་དང་། གདབ་
 ཡས་དང་། བཅའ་ཡས་དང་། བགང་ཡས་དང་། བྱིམ་འབྱོད་དང་། ཡ་མེད་དང་། བསྐྱལ་ཡས་དང་།
 ལྷུང་ལྷུང་དང་། འབན་ཆད་དང་། སང་སུང་དང་། བྱིའུ་ཆང་དང་། རྒྱང་རྒྱང་དང་། མཆོག་ཡལ་དང་།
 མཐའ་བརྒྱལ་དང་། ཡུན་འགྲངས་དང་། ལུན་ལོབ་དང་། ལམ་ལོམ་དང་། བསྐྱལ་ཡས་དང་། ལང་
 ལིང་དང་། ལུབ་ལྷིབ་དང་། མི་རྩལ་དང་། འབྲུམ་ཡས་དང་། ད་འགང་དང་། རྫོམ་ཡས་དང་། བརྒྱ་
 ཆལ་དང་། འོ་རྒྱས་དང་། འབྲུམ་རིབ་དང་། གམ་གྲུམ་དང་། ལ་ལོ་དང་། བགང་འབྱོམ་ཏེ་དེའི་སྟེང་
 དུ་རྩ་བའི་གངས་བདུན་བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་བརྒྱུག་ནི་གངས་རྒྱུང་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལོ། ཁྱག་པའི་

གནས་ནི་བཅུ་ཉེ་དཔག་ཡས་དང་། ཡལ་ཕྱོད་དང་། ལུ་ཡལ་དང་། བག་པོ་ཡལ་དང་། མི་འཇལ་དང་།
བསམ་ཕྱོད་དང་། མཐའ་འབྲམ་དང་། དཔག་ཐག་དང་། བཛོད་དུ་མེད་པ་དང་། བཛོད་དུ་མེད་པའི་
ཡང་བཛོད་དུ་མེད་པ་སྟེ། དེའི་སྟེང་དུ་བག་པོ་འཕྲོས་བསྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་བཛོད་དུ་མེད་པ་
བསྐྱེས་པའི་བར་དུ་བཅུ་བརྒྱུན་པ་ནི་ཁྱེད་པའི་གནས་བཅུ་ཉེ་གྲུ་དང་སྤྱིར་བཙོས་ནས་བརྒྱ་སྐུ་མ་ཅུ་
ཅ་དུག་དུ་ནི་མིང་གིས་བརྟན་པས་སོ།།^{༤༠}

ཞེས་བཤད་པའི་གངས་ནི་རྒྱུ་ཁྱེད་པ་བརྒྱ་སྐུ་མ་ཅུ་ཅ་དུག་སྟེ། དེ་ཡང་དེའི་སྟེང་
དུ་ཅ་བའི་གངས་བདུན་བརྒྱུན་པ་ཞེས་པའི་ཅ་བའི་གངས་བདུན་ནི་གཅིག་དང་བཅུ་དང་བརྒྱ་དང་སྟོང་
དང་བྲི་དང་འབྲམ་དང་ས་ཡ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་གངས་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མར་སྤྱར་བར་བྱ་ཞིང་།
གཅིག་གི་གནས་ནས་ལ་ལོའི་གནས་ཀྱི་བར་ལ་རྒྱུ་བའི་གངས་བརྒྱ་དང་བཅུ་དུག་ཡོད་ལ། དེ་
ནས་བག་པོ་འཕྲོས་ནས་བཛོད་དུ་མེད་པའི་བར་བཅུ་ཡོད་པ་ཁྱེད་པར་བྱས་པས་ནི་གྲུ་སྟེ། དེ་
རྣམས་སྤྱིར་རྒྱུ་དང་ཅ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཅུ་གས་པས་བརྒྱ་སྐུ་མ་ཅུ་ཅ་དུག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོའི་ཆོག་
དེ་ཡང་། གམ་གུམ་དང་ལ་ལོ་སྟེ་དེའི་སྟེང་དུ་ཅ་བའི་གངས་བདུན་བརྒྱུན་པ་ཞེས་སོགས་དང་། ཁྱེད་
པའི་གནས་ནི་བཅུ་ཉེ་བག་པོ་འཕྲོས་དང་དཔག་ཡས་དང་ཞེས་སོགས་སུ་འོང་རྒྱུར་སྤྲོད་འོ་། །དེ་ཡང་
ཁྱེད་པའི་བག་པོ་རྒྱུ་ལ་ནི་བག་པོ་འཕྲོས་དང་བག་པོ་འཕྲོས་ཀྱི་བག་པོ་འཕྲོས་དང་། དཔག་ཡས་དང་
དཔག་ཡས་ཀྱི་དཔག་ཡས་ཞེས་སོགས་དང་། བཛོད་དུ་མེད་པ་དང་བཛོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བཛོད་དུ་
མེད་པ་ཞེས་སྤྱར་བའོ།།

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་སུ་སྟེ་བའི་རྒྱུ་བཤད་པ་ནི། རྟོག་པ་ཆེན་པོས་དཔྱལ་བ་
དང་། འབྲིང་གིས་ཡི་དུགས་དང་། རྒྱུ་ཅས་དུང་འགོར་སྟེ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་དོ། །འཕེན་བྱེད་དགེ་བ་
དང་རྫོགས་བྱེད་སྦྱིན་པ་སྟོབས་དང་ལུན་པས་སྤྲོ་མ་ཡིན་དུ་སྟེ་བའི་རྒྱུ་བྱེད། འཕེན་བྱེད་དགེ་བ་དང་
རྫོགས་བྱེད་དགེ་མི་དགེ་ཅི་རིགས་པས་མིར་སྟེ་བའི་རྒྱུ་བྱེད། འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་དང་རྫོགས་
བྱེད་སྦྱིན་པ་སྟོབས་ལུན་དང་རྟོགས་བརྒྱས་རྫོད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འདོད་པའི་སྤྲོ་རྣམས་སུ་སྟེ་བ་དང་།

འཕེན་བྱེད་མི་དག་པ་དང་ཚོགས་བྱེད་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀླུ་འཛིག་རྟེན་དུ་སྒྲེའོ། །གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བརྩུ་དུག་ཏུ་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་ནི་མི་དག་བརྩུ་སྟོངས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་དང་རང་རང་གི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གིས་འཕེན་བྱེད་དང་། རང་རང་གི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གིས་ཚོགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱས་པ་ལས་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བརྩུ་དུག་ནམས་སུ་སྒྲེ་བ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་འང་རང་རང་གི་ཉེར་བསྟོགས་ནམས་ཀྱིས་འཕེན་བྱེད་དང་། དངོས་གཞི་ནམས་ཀྱིས་ཚོགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱས་པ་ལས་གཟུགས་མེད་ནམས་སུ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྟོབས་དང་ཟད་པར་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འོག་མིན་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་བརྩུ་དུག་ཏུ་འགྱུར་རོ།^༧ །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཟད་པར་ས་བསྟོམས་པ་ལས་ཆངས་རིས་སོགས་གནས་བཞི་དང་། ཟད་པར་རྒྱ་བསྟོམས་པ་ལས་ཆང་མེད་འོད་སོགས་བཞི་དང་། ཟད་པར་མེ་བསྟོམས་པ་ལས་དག་རྒྱས་སོགས་བཞི་དང་། ཟད་པར་རྒྱུ་བསྟོམས་པ་ལས་མི་ཆེ་བ་སོགས་བཞི་དང་། ཟད་པར་ནམ་མཁའ་བསྟོམས་པ་ལས་གཟུགས་མེད་བཞིར་སྒྲེ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་སྟམ་ན། དེ་ལྟར་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ལ་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་ཤད་དུ་ཡོད་པའི་སྟོན་མེད་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྒྲེ་བའི་རྒྱར་ཟད་པར་བརྩུ་འཛིན་ཆེན་གྱི་ཟད་པར་སའི་སྟོམས་འཇུག་སོགས་དགོས་པ་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ན་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྒྲེ་བ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བརྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་ལམ་ཞུགས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དང་། ལྷ་སྟེགས་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་མ་དོར་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་དུ་སྒྲེ་མི་སྤྱིད་པ་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོན་ཀྱང་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ལ་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་ཤད་དུ་དེ་ལྟར་ཡོད་སྟམ་ན། དེ་ཡང་རིམ་བཤེན་དུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཆངས་རིས་ཆངས་པ་མདུན་ན་འདོན་ཆངས་ཆེན་འོད་རྒྱུད་བཞིར་འཕེན་བྱེད་དང་ཚོགས་བྱེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་

བྱེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་མའི་འགོ་རྩུམ་པ་རྒྱམས་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ།།

རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་ལུག་ཁྲིམ་ཁྲིམ་རྒྱམས་ཀྱི་དང་པོ་དང་ཐ་སྐར་རྒྱ་སྐར་རྒྱམས་ཀྱི་^{༡༩}དང་པོ་དང་རྒྱ་བའི་ཡར་དོ་ཕྱོགས་རྒྱམས་ཀྱི་དང་པོའི་འང་རྒྱ་བ་དེའི་ཆོས་བཙོ་ལ་ལྷ་སྐར་ནག་པ་འོར་བས་ནག་རྒྱ་རྒྱ་བ་རྒྱམས་ཀྱི་དང་པོར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་མིག་དམར་མ་སྒྲིལ་བར་ལ་ཉི་མ་དང་རྒྱ་བ་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་རེས་བྱས་ཏེ་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཉི་མས་ནམ་ཞིག་ན་སྐྱེདེ་ཁྲིམ་ཀྱི་སྐར་མ་མཆུའི་སྟེང་དུ་སྒྲེབ་སྟེ་ཉི་མ་མཆུ་དང་བཅས་པ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་སྟེང་ཐད་དུ་སྒྲེབ་པ་དང་དབུས་མཉམ་དུ་མིག་དམར་མཆུའི་སྟེང་དུ་སྒྲིལ་ཏེ་དེ་མིག་དམར་ཀྱིས་ཉིན་ཞག་དེ་ལ་དབང་བྱེད་ཅིང་དེའི་སང་ཉིན་ཉི་མས་དབང་བྱེད་པ་མོགས་ལྷག་པ་མ་སྒྲིལ་ཀྱི་བར་ཉི་རྒྱ་གཉིས་དང་མིག་དམར་དང་གསུམ་ཀྱིས་ཉིན་ཞག་རེ་རེ་ལ་དབང་བྱེད་པ་གསུམ་རེས་སུ་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཡང་ཉི་མས་གཡོན་སྐྱོར་དུ་རྒྱ་སྐར་ལ་སྟོང་ཀྱིན་བྱིན་པས་ནམ་ཞིག་ན་སྟེག་པའི་ཁྲིམ་ཀྱི་སྐར་མ་ལྷ་མཚམས་ཀྱི་བྱེད་དུ་སྒྲེབ་སྟེ་ཉི་མ་ལྷ་མཚམས་དང་བཅས་པ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་སྟེང་ཐད་དུ་སྒྲེབ་པ་དང་དབུས་མཉམ་དུ་ལྷག་པ་ལྷ་མཚམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྒྲིལ་ཏེ་ཉིན་ཞག་དེ་ལ་ལྷག་པས་དབང་བྱེད་ཅིང་། དེའི་སང་ཉིན་ཉི་མས་དབང་བྱས་པའི་སྐོ་ནས་དེས་གཟའ་བཞི་པོ་དེས་ལུར་བྱ་མ་སྒྲིལ་ཀྱི་བར་ལ་བཞི་རེས་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་སྐར་བཞིན་ཉི་མས་རྒྱ་སྐར་ལ་སྟོང་པ་ལས་ཉི་མ་བྱ་མོའི་ཁྲིམ་ཀྱི་སྐར་མ་མེ་བཞིའི་འགོར་སྒྲེབ་སྟེ་ཉི་མ་མེ་བཞི་དང་བཅས་པ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་སྟེང་ཐད་དུ་སྒྲེབ་པ་དང་དབུས་མཉམ་དུ་ལུར་བྱ་མེ་བཞིའི་སྟེང་དུ་སྒྲིལ་ཏེ་རང་ཉིད་སྒྲིལ་པའི་ཉིན་ཞག་དེ་ལ་དབང་བྱེད་ཅིང་དེའི་སང་ཉིན་ཉི་མས་དབང་བྱེད་པ་ནས་རེས་གཟའ་ལྷ་པོ་དེས་པ་སངས་མ་སྒྲིལ་ཀྱི་བར་ལ་ཉིན་ཞག་རེ་དབང་བྱེད་པ་ལྷ་རེས་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་མས་འཕྲིག་པའི་ཁྲིམ་ཀྱི་སྐར་མ་ན་བ་མོའི་འགོར་སྒྲེབ་སྟེ་ཉི་མ་ན་བ་མོ་དང་བཅས་པས་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་སྟེང་ཐད་དུ་སྒྲེབ་པ་དང་དབུས་མཉམ་དུ་པ་སངས་ན་བ་མོའི་སྟེང་དུ་སྒྲིལ་ཏེ་རང་ཉིད་སྒྲིལ་པའི་ཉིན་ཞག་དེ་ལ་དབང་བྱེད་ཅིང་དེའི་སང་ཉིན་རེ་ཡང་ཉི་མས་དབང་བྱེད་པ་ནས་སྟོན་པ་མ་སྒྲིལ་ཀྱི་བར་ལ་རེས་གཟའ་དུག་པོ་དེས་རེ་མོས་བྱས་ཏེ་རིམ་པ་བཞིན་ཉིན་ཞག་རེ་རེར་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་

བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པ་གཞུང་གི་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་ཉི་མ་སྐྱར་མ་སྐྱེས་པ་
དང་བཅས་པ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་སྟེང་ཐད་དུ་སྒྲེབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྒྲིབ་པ་སྐྱེས་
པ་སོགས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་ཡང་གཟའ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེས་རིམ་དེ་ལྟར་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཟའ་རྣམས་
དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་ཀྱིས་དང་སྐྱེས་སྐྱར་མི་གཅིག་པ་སོ་སོར་བཤད་ཅིང་། རེས་
གཟའ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་སྟེང་ཐད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལྟར་ན་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པར་གྲུབ་པོ། །རིམ་ཅན་ལ་ཡང་གཟའ་ཐོག་མ་ཉི་མ་ཡིན་པ་ནས་ཐ་མ་སྒྲིབ་
པ་ཡིན་པར་བཤད་པ་འདི་ཡང་སྐྱེས་པའི་རིམ་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། གཞན་བཤད་པའི་རིམ་པ་དང་ཉམས་
ལེན་གྱི་རིམ་པ་གང་ལ་ཡང་སྐྱར་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རེས་གཟའ་ཞེས་པ་ཡང་རེ་མོས་ཀྱིས་ཉིན་
ཞག་ལ་དབང་བྱེད་པས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐྱེས་རིམ་གྱིས་དབང་བྱས་པས་རེས་གཟའ་ཞེས་པ་ཡིན་
པས་སོ། །ཡང་གཟའ་རྣམས་སྐྱེས་པའི་ས་ཁོན་ནི་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་སྟེང་ཐད་ཡིན་པ་
དང་། དེ་ཡང་ཉི་མ་དེ་ན་ཡོད་པའི་དུས་དེར་སྐྱེས་པ་ཡིན་པ་ནི་ལྟ་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་དྲང་པོའི་
རེས་གཟའི་འཕོ་མཚམས་ལྟ་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་དྲང་པོའི་ནམ་ལངས་ཀྱི་དུས་དེ་ཡིན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ཤེས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་གཟའ་དེ་རྣམས་ཡན་ཚུན་དབྱར་གྱུར་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་
སྐྱར་ཡང་གསལ་བར་འདིར་ནི་ཡན་ཚུན་འཐབ་སྟེ་དབྱ་ཡིན་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་ཞི་བ་དང་དྲག་པོ་ནི་
གཟའ་ལྷག་དང་བཀྲ་ཤིས་དག་དང་ལུང་ལུང་དང་པ་སངས་དག་དང་སྒྲིབ་པ་དང་མཇུག་རིང་འདི་དག་
ཡན་ཚུན་འཐབ་པར་འགྱུར་ཏེ་དབྱ་ཉིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མིག་དམར་གྱི་
ཞིང་ལྷག་ཀྱིས་དང་སྒྲིག་པའི་ཀྱིས་ལ་མིག་དམར་གནས་པའི་ཆོ་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ལ་གཟའ་ལྷག་ལོངས་
སྟོད་པར་གྱུར་པའི་ཆོ་མིག་དམར་དང་གཟའ་ལྷག་འཐབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་པའི་ཞིང་ལྷག་པ་
དང་ལུ་མོའི་ཀྱིས་དུ་ལྷག་པ་གནས་པའི་ཆོ་ཀྱིས་དེ་ཉིས་ལ་མིག་དམར་རྒྱ་བར་གྱུར་ན་ཡང་གཟའ་དེ་
གཉིས་འཐབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལུང་ལུང་ཞིང་གཞུང་ཉིད་ཀྱིས་ལ་ལུང་ལུང་གནས་པའི་ཆོ་ཀྱིས་དེ་

གཉིས་ལ་པ་སངས་ལོངས་སྤྱོད་ན་ཡང་གཟའ་ཐུར་བྱ་དང་པ་སངས་གཉིས་འཐབ་པོ། །པ་སངས་ཀྱི་
ཞིང་གྲང་དང་སྤང་གི་ཁྱིམ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །སྤོན་པའི་ཞིང་ཆུ་སྤོན་དང་བུམ་པའི་ཁྱིམ་ལ་དུ་བ་
མཆུག་རིང་ཞུགས་པར་གྱུར་ན་སྤོན་པ་དང་མཆུག་རིང་འཐབ་པོ། །ཁྱེད་པའི་ཞིང་ཀར་ཀ་ཏ་ལ་སྤོན་པ་
ཞུགས་ན་ཁྱེད་པ་དང་མཆུག་རིང་ལྟ་ཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་སྤོན་པ་ལ་རྩོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་ཞིང་ལ་
དག་ཞུགས་ན་འཐབ་པར་མ་ཟད་རང་གི་སྤྱོད་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་རང་གི་དག་ཐུང་ན་དག་ཐུང་ན་མས་
ཡན་ཚུན་འཐབ་པོ། །དེ་ཡང་གཟའ་ནམས་སྤྱོད་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་དག་ཐུང་ལྟ་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པའི་ཆེ་
ཡིན་ནོ། །སྒྲུབ་པ་དང་ཁྱིམ་གཞན་གྱི་སྤྱོད་དུ་ཡན་ཚུན་དག་ཐུར་གྱུར་པ་ནམས་ལྟ་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་ཀྱང་མི་
འཐབ་པོ།

ཡང་གཟའ་ཐམས་ཅད་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་འཁོར་པའི་ཚུལ་ནི་གཟའ་དང་
རྒྱ་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་གོ་ལ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་བཏོད་པ་
འགོས་ནི་ལྟར་པོ་ལ་དུས་ནམ་ཡང་གང་གི་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཡས་སུ་སྒྲོར་བ་འབབ་ཞིག་གོ། །རང་
འགོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྱོད་གཅན་དང་དུས་མེ་མ་གཏོགས་པའི་གཟའ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཁྱིམ་རྒྱ་སྒྲུབ་
དང་བཅས་པ་ལ་གཡོན་ནོར་དུ་སྤྱོད་དོ། །དེ་ཡང་རི་ཙམ་དུ་སྤྱོད་ན་གཟའ་ལྷ་ཉི་མ་དང་བཅས་པའི་
དལ་རྒྱུད་ནམས་རིམ་པའི་སྤྱོད་དང་རིམ་མིན་གྱི་ཕྱི་རྒྱུད་དུ་རྒྱུད་པ་ནམས་སུ་ལོན་དུ་སྤྱོད་ཅིང་། རིམ་
མིན་གྱིས་རྒྱུད་དང་རིམ་པའི་ཕྱི་རྒྱུད་དུ་རྒྱུད་པ་ནམས་ནོར་དུ་སྤྱོད་པ་རང་རང་གི་སྤྱོད་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་
གཟའ་ལྷ་པོས་སྤྱོད་པའི་ཆེ་དལ་རྒྱུད་གི་ནོར་སུ་ལོན་ཁ་དག་ཅིང་། གཟའ་ལྷ་པོ་ལྟར་རྒྱུད་ཀྱི་རིམ་པའི་
སྤྱོད་དང་རིམ་མིན་གྱི་ཕྱི་རྒྱུད་དུ་རྒྱུད་པ་ནམས་ནོར་དང་། རིམ་མིན་གྱི་སྤྱོད་དང་རིམ་པའི་ཕྱི་རྒྱུད་
དུ་རྒྱུད་པ་ནམས་སུ་ལོན་དུ་སྤྱོད་པ་རང་རང་གི་རྒྱུད་འཛིན་དག་པ་སྤྱོད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ལྟར་རྒྱུད་
ནམས་ཀྱི་ནོར་སུ་ལོན་ཁ་དག་སྤྱོད་དང་འཛིན་དག་པ་སྤྱོད་པའི་གཟའ་ལྷ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉི་མ་ལ་ལུབ་
ཅིང་ཉི་མ་དང་ལྟ་ཅིག་ཏུ་གནས་སོ།

དེ་ཡང་གཟའ་ལྷ་པོ་རང་རང་གི་སྤྱོད་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་ཉི་མ་དང་ལྟ་ཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཆེ་
རང་རང་གི་དལ་ལྟར་གྱི་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཆར་གྱི་ནོར་སུ་ལོན་ཁ་དག་སྤྱོད་དང་པོ་སྤྱོད་པ་ནམས་བརྒྱམས་ཏེ་

རང་གི་སྐྱེས་སྐར་གྱི་སྟེང་དུ་ཉི་མ་དང་ལྷན་ཅིག་འཛོམས་པའི་བར་གྱི་ཡུན་རི་སྟེང་པ་དག་ལ་རང་རང་གི་
 རྟག་ཡོངས་ཉིད་སྤྱད་པའི་ལག་རྩེས་འབྱུང་བས་རྟག་ཡོངས་ནི་གཟའ་རང་རང་གིས་རྒྱ་སྐར་འཁོར་ལོ་
 འཁོར་བའི་ཁར་སྟོམས་པའི་ཡོངས་སྤྱད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཟའ་རྣམས་ཀྱི་རྟག་ཡོངས་ནི་གཟའ་རང་
 རང་གི་ཞག་གསུམ་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེས་རྒྱ་སྐར་གྱི་རྒྱ་ཚོད་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཉི་ལུ་
 ལ་བཞོས་པས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་གཟའ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་ཞག་གསུམ་མ་སོ་སོའི་རྟག་
 ཡོངས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཟའ་ལྷ་པོ་འཆར་བ་དང་རྩབ་པ་ཡང་ཉི་མ་ལས་འཆར་བ་དང་ཉི་མ་ལས་རྩབ་
 པ་ལ་བྱ་སྟེ། ཉི་མ་ལས་ལོགས་སུ་བཞུགས་པའི་མིག་གིས་མཐོང་བར་གྱུར་བ་དང་། ཉི་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
 གནས་པའི་ཆོ་མིག་ལས་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་གཟའ་རྣམས་
 ཀྱི་འཆར་བ་དང་རྩབ་པའི་དུས་གསུངས་པ། གང་དག་སུ་ཞིག་ཉི་མའི་ཡོངས་སྤྱད་ལ་ནི་རབ་ལྷགས་
 གཟའ་དེ་དག་ཀྱང་ངེས་པར་རྩབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ནི་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་
 མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རྩབ་པར་གྱུར་པ་ཞེས་རྫོང་གྱི་གཟའ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་
 རོ།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་གཞན་ཡང་། ཉི་མ་དོར་ལས་འཆར་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ནི་རྩབ་
 པར་འགྱུར་བའི་གཟའ་དེ་ཉིད་གྱིས་རང་གི་རྒྱ་བའི་དབང་གིས་ཉི་མ་དོར་བར་གྱུར་པ་ན་འཆར་བར་
 འགྱུར་ཏེ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཡོངས་སུ་དོར་བའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཞི་བའི་གཟའ་ལྷག་པ་དང་པ་སངས་དང་མཇུག་རིངས་རྣམས་ཉི་མ་ལ་རྩབ་པར་
 འགྱུར་བའི་ཆོ་ཉི་མའི་གཡོན་ཕྱོགས་ནས་རྩབ་པ་དང་། འཆར་བའི་ཆོ་ཉི་མའི་གཡོན་ཕྱོགས་ནས་
 འཆར་ཞིང་། དུག་གཟའ་མིག་དམར་ལུང་ལ་སྤྲོད་པ་གསུམ་ནི་ཉི་མའི་གཡས་ཕྱོགས་ནས་འཆར་རྩབ་
 བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དུག་གཟའ་ཞི་གཟའ་ལྷན་པའི་ཆོ་འང་དུག་གཟའ་ཞི་གཟའི་གཡས་ནས་འགྲོ་
 ཞིང་ཞི་གཟའ་རྣམས་དུག་གཟའི་གཡོན་ནས་འགྲོ་འོང་བྱེད་དོ། །སྤྱི་གཅན་ནི་ཁྱིམ་སྤང་ཁྱིམ་དང་སྐར་
 མ་ནག་པའི་སྟེང་དུ་སྐྱེས་ཤིང་དུས་མེ་ནམ་གྱའི་སྟེང་དུ་སྐྱེས་ཏེ། སྐྱེས་པའི་དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཁྱིམ་
 མམ་རྒྱ་སྐར་ལ་གཡས་སྟོར་དུ་ཡོངས་སྤྱད་ཅིང་། གདོང་ནས་མཇུག་དུས་མེའི་བར་གྱིས་གཡོན་དུ་
 བསྐྱོར་བའི་རྒྱལ་གྱིས་ཁྱིམ་དང་རྒྱ་སྐར་འཁོར་ལོ་སྟེང་ཁབ་ནས་གནས་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་གཅན་ཅ་བའི་

འི་མོར་ཤར་བའི་སྐར་མ་དང་རྩ་ཆོད་སོགས་ཀྱི་གྲངས་ནི་ནམ་གྱུ་ནས་ལུགས་བསྒྲིག་ཏུ་བགྲངས་པའི་
གྲངས་དང་གདོང་མཐུག་ལ་ཤར་བའི་སྐར་མ་རྩ་ཆོད་སོགས་ནི་ཐ་སྐར་ནས་ལུགས་འབྱུང་དུ་བགྲངས་
པའི་གྲངས་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་བསྐྱུས་རྒྱུད་ཅ་འགྲེལ་ལས། ཉ་དང་གཞམ་སྟོང་གི་མཐར་ཁྲ་བ་ལ་སྐྱ་གཅན་འཇུག་
རྩལ་རགས་པ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་ནས་ཞིབ་པར་མ་གསུངས་སོ།^༥ །དེ་ཡང་རྒྱ་ཉི་ལ་སྐྱ་གཅན་འཇུག་
པ་རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་ཏོགས་པ་ལ་སྐྱ་གཅན་འཁོར་རྩལ་ཤེས་དགོས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཡོན་དུ་རྒྱ་
བ་དག་ལ་གཡས་མིན་དུ་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་གཡོན་དུ་སྐྱ་གཅན་འཁོར་བ་ལ་གཡས་མིན་གཡོན་དུ་རྒྱ་བ་
འཛིན་པར་འབྱུར་རོ་ཞེས་དང་། གཡས་ལ་སྟེ་གཡས་སུ་འཁོར་བ་ལ་གཡས་སུ་རྒྱ་བ་འཛིན་པར་
འབྱུར་རོ།^༦ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྐྱ་གཅན་རང་འགོས་ཀྱིས་ལྟན་པོ་དང་རྒྱ་སྐར་ལ་འཁོར་རྩལ་
ཙམ་མ་གཏོགས། སྐྱ་གཅན་རང་གི་གཡས་གཡོན་དུ་འཁོར་རྩལ་མ་གསུངས་ཤིང་། ཅ་རྒྱུད་དང་སྟེ་
སྟེ་གས་པའི་བྱེད་རྩིས་ལ་ཁ་འཕངས་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ཉིད་སྐྱ་གཅན་
འཁོར་བའི་དབང་གིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བྱེད་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་བྱིར་འདིར་
བཙོམ་ལུན་འདས་འཇམ་དཔལ་གྱིས་འབད་པ་མ་མཛད་དོ།^༧ །ཞེས་དང་། ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
ཅ་བའི་རྒྱ་ད་དམ་གཞན་གྱི་བྱེད་པ་གཞན་ལ་ཡང་སྐྱ་གཅན་འཁོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པར་
བྱའོ།^༨ །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱ་ཉི་ལ་སྐྱ་གཅན་འཇུག་པ་རི་མོ་ལ་ཤར་བ་བཞུགས་མི་འོར་བ་
ནི་སྐྱ་གཅན་འཁོར་རྩལ་རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་པ་ཤེས་པའི་སྒྲིན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྐྱ་གཅན་ལ་རང་གི་གཡས་
གཡོན་དུ་འཁོར་བའི་ལྟོ་བགྲོད་བྱང་བགྲོད་ནི་ཡོད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་བྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོ་
ལ་གཟའ་ཐམས་ཅད་བྱང་དུ་འགོ་བ་དང་ལྟོར་འགོ་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ཉི་མས་རྒྱ་སྐར་ལོངས་སྟོན་
པའི་དབང་དང་བྱིམ་དུག་ལོངས་སྟོན་པའི་དབང་གིས་བཞུགས་ནོ།^༩ །ཞེས་གཟའ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟོ་
བགྲོད་བྱང་བགྲོད་ཡོད་པར་གསུངས་པས་སོ།།

དེ་རྒྱམས་ནམ་མཁའ་ལ་འཁོར་ཚུལ་གྱི་གོ་ལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེ་རྒྱམས་ནམ་མཁའ་ལ་འཁོར་ཚུལ་གྱི་གོ་ལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་
འདོད་པ་ལ་བརྟག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་རྒྱམ་པར་གཞག་པ་ལོ།།

དང་པོ་ནི། མཁས་པ་པལ་ཆེ་བ་ རོ་ཞལ་འབྲུལ་སེལ། ཞལ་ཕུང་སོགས་མང་པོར། དག་འདི་ལྟར་
བཞེད་དེ། དེ་ཡང་གཞུང་རྒྱམ་པའི་དུས་ཁྲིམ་དག་ལ་གོ་ལའི་དབུས་ནས་ལྟོར་ནི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་
གནས་ཤིང་།^{༡༩} །ཞེས་པ་ནི་གཞུང་རྒྱམ་པའི་ཁྲིམ་དུག་ལ་གོ་ལ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་རི་མའི་དབུས་
ནས་རྒྱ་སྐར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཕྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྐར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལྟོར་གནས་སོ། །བྱང་དུ་དེ་ནི་བསིལ་བའི་རི་སྟེ་
པད་འདབ་བཟང་པོ་བཞེན་དུ་ཤར་དུ་ལུག་དང་སྒང་སོགས་ལ་ལོ། །ཞེས་པ་ནི་ལྟོར་ཁྲིམ་དུག་ལ་སོ་
སོར་རྒྱ་སྐར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཕྱེད་གནས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞེན་དུ་གོ་ལའི་རི་མའི་དབུས་ནས་བྱང་དུ་
ཁྲིམ་སོ་སའི་དབྱེ་བས་ཁྲིམ་དུག་ལ་གནས་སོ། །ཤར་དུ་ལུག་དང་སྒང་སོགས་ཉེ་ཕྱེད་མཐར་ཐུག་པ་ལ་
གནས་ཤིང་། དེ་བཞེན་དུ་སྒང་ལ་སོགས་པ་ཉའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་གནས་སོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱད་
འགྲེལ་འདི་རྒྱམས་ཀྱི་དོན་ལྟོ་སྒྲིང་དབུས་མ་འདིར་དབྱིད་མཉམ་འོང་བའི་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་ཉི་མ་ལུག་ཁྲིམ་
དང་བཅས་པ་ཤར་གླིང་གི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ལྟོ་བྱང་གི་ཆ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཆ་གཉིས་པོ་དེའི་
མཚམས་ནས་ལུ་བ་གླིང་གི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ལྟོ་བྱང་གི་ཆ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཆ་གཉིས་ཀྱི་
མཚམས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ལྷན་པོའི་སྟེང་ལ་ཡིད་ཀྱིས་རི་མོ་བྲིས་པའི་རི་མོའི་བྱང་ཤར་གྱི་ཆ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་
ཤར་མར་ལུག་ཁྲིམ་དང་། དེ་བཞེན་དུ་དབང་ལྷན་དུ་སྒྲུང་དང་། བྱང་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་བྱང་ལུབ་
མར་འབྲིག་པ་དང་། ཕྱེད་བྱང་ཤར་མར་ཀར་ཀཏ་དང་། རྒྱུད་ལྟེན་དང་ལུབ་ཀྱི་འང་ཆ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ
བ་ལུབ་མར་ཐུ་མོ་སྟེ་བྱང་གི་ཁྲིམ་དུག་དང་། དེ་བཞེན་དུ་ལུབ་ཤར་མར་སྒང་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་སྟོན་
པ་དང་། ལྟོའི་ཡང་ཆ་གཉིས་ཀྱི་ལྟོའི་ཆ་ལུབ་མར་གཞུ་དང་། ལྟོ་ཤར་མར་ཆུ་སྟོན་དང་། མེར་བུམ་
པ་དང་། ཤར་གྱི་ཕྱེད་ལུབ་མར་ཉ་སྟེ་སྒང་ནས་ཉའི་བར་ལྟོའི་ཁྲིམ་དུག་གོ། །དེ་ཡང་ཤར་གླིང་གི་སྟེང་
ཐད་ནས་ལུབ་གླིང་གི་སྟེང་ཐད་ཀྱི་བར་ལྷན་པོའི་དབུས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་རི་མོ་བྲིས་

པའི་བྱང་གི་ཁྱིམ་ལུག་ནས་སུ་མོའི་བར་དུག་གི་དབྱིབས་པད་འདབ་བཟང་པོའི་རྣམ་པ་དང་།
 སྤང་ནས་ཉའི་བར་ལྷོའི་ཁྱིམ་དུག་གི་དབྱིབས་གཞུའི་རྣམ་པར་གནས་པ། པད་འདབ་བཟང་
 པོ་བཞེན་དུ་ཞེས་སོགས་དང་། གཞུའི་རྣམ་པའི་དུས་ཀྱི་ཁྱིམ་དག་ལ་ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་
 གྱི་དོན་ཡིན་པར་འཆད་པར་བྱེད་དོ།

དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལྷོ་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་དབྱིད་མཉམ་གྱི་སྤྱོད་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དང་
 བཅས་པ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་སྤྱིང་ཐད་ན་གནས་པའི་དུས་དེར་ཁྱིམ་རྣམས་གླིང་བརྩ་
 གཉིས་ཀྱི་རང་རང་གི་རྒྱ་ལམ་ལ་བཀོད་པའི་ཆོ་བྱང་གི་ཁྱིམ་དུག་གི་དབྱིབས་པད་མའི་འདབ་མའི་
 རྣམ་པར་འོང་ཡང་། བསེལ་བའི་རི་སྟེ་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཚང་བ་དང་། ལྷོའི་ཁྱིམ་དུག་གི་དབྱིབས་
 གཞུའི་རྣམ་པར་ཡང་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཉེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེའི་ཆོ་སྤྱོད་བྱང་དུ་པད་འདབ་ཀྱི་རྣམ་
 པར་འོང་ཞིང་། ཕྱི་འཕྲེད་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དང་བཅས་པ་ལུབ་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་སྤྱིང་ཐད་དུ་
 སྤྱོད་པའི་ཆོ་སྤྱོད་ཁྱིམ་དུག་གི་དབྱིབས་གཞུའི་རྣམ་པར་ཡོད་པས་སྟོན་མེད་ཅིང་། འགྲེལ་ཆེན་རྒྱད་
 དང་བཅས་པར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་ཉིན་དེའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 གསུང་སྟེ་དེ་ཡང་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། རྒྱད་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཁྱིམ་དུག་བཀོད་པའི་དབྱིབས་
 པད་འདབ་ཀྱི་རྣམ་པར་གནས་པ་དང་།^{༡༥} ལྷོ་ཁྱིམ་དུག་བཀོད་པའི་དབྱིབས་གཞུའི་རྣམ་པར་
 གནས་པར་གསུངས་པ་དུས་གཅིག་ལ་འོང་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༦}

གཞན་ཡང་ལུགས་དེ་སྐྱབ་བམས་ཅད་ཀྱིས་གོ་ལ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་རི་མོའི་དབུས་ནས་
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་རི་མོ་ཤར་གླིང་ནས་ལུབ་གླིང་གི་བར་གྱི་ལྷན་པོའི་སྤྱིང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་
 བྱིས་པའི་རི་མོའི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱིམ་དུག་ལྷན་པོའི་བྱང་དང་། རི་མོའི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱིམ་དུག་ལྷན་པོའི་
 ལྷོ་ན་ཡོད་པ་གཞུའི་རྣམ་པའི་དུས་ཁྱིམ་དག་ལ་གོ་ལའི་དབུས་ནས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱད་འགྲེལ་པ་དང་
 བཅས་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱིམ་བརྩམས་ཉིས་ཀྱི་གོ་ལའི་རི་མོ་རྒྱུམ་པོར་བསྐྱོར་
 བའི་དབུས་སུ་རི་མོས་བཅད་པའི་བྱང་དུ་ཁྱིམ་དུག་བཀོད་པ་དེ་ནི། བྱང་དུ་དེ་ནི་བསེལ་བའི་རི་སྟེ་ཞེས་
 བསེལ་རི་ལ་ཐུག་པའི་རྣམ་པར་བཀོད་ཅིང་། ལྷོ་ཁྱིམ་དུག་བཀོད་པ་ཡང་། གཞུའི་རྣམ་པའི་དུས་

ཁྱིམ་དག་ལ་གོ་ལའི་དབུས་ནས་ལྟོར་ནི་མའི་དཀྱིལ་ལའོར་ལ་གནས་ཤིང་ཞེས་མེ་རི་ལ་ཐུག་པའི་རྣམ་
 པར་དགོད་པར་གསུངས་ཤིང་། ཁྱིམ་རྣམས་ལྟར་ན་བྱང་དུ་པད་འདབ་བཟང་པོའི་དབྱིབས་ཀྱི་མཐའ་
 མེ་རིའི་ཕྱོགས་སུ་འོང་བ་དང་། ལྟོར་གཞུང་དབྱིབས་སུ་བྱུང་བའི་དུས་དེར་བསིལ་རིའི་ཕྱོགས་སུ་འོང་
 དགོས་པས། གཞུང་རྣམ་པའི་དུས་ཁྱིམ་ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ལས་ཁྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱང་ཁྱིམ་དུག་གི་རྣམ་པར་བགོད་པ་ལྟོ་སྤྱིང་དབུས་མ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐད་ཀའི་བསིལ་
 རིའི་རྣམ་པར་བགོད་པ་ལ་ཐུག་པ་དང་། ལྟོའི་ཁྱིམ་དུག་གི་རྣམ་པར་བགོད་པ་ལྟོ་སྤྱིང་དབུས་མ་འདི་
 ཉིད་ཀྱི་ཐད་ཀའི་མེ་རིའི་རྣམ་པར་བགོད་པ་ལ་ཐུག་པའི་རྣམ་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། དབུས་སུ་འཁོར་ལོ་བྱེད་ཀྱི་རི་མོ་ཞེས་པ་ནི་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོའི་དབུས་སུ་ཉིན་
 མཚན་མཉམ་པའི་རི་མོ་ལྟེ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་བདུན་ཅུ་རྩ་ལྟེ་དབུས་སུ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་སྟོང་
 ཕྱག་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་གྱི་མཐར་འགྱུར་རོ།^༤ །ཞེས་གསུངས་པའི་རི་མོ་ཡང་བསིལ་རི་དང་མེ་རིའི་
 བར་གྱི་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་ཉི་མའི་འགོ་ལམ་མཚོན་བྱེད་ལ་མི་འདྲི་བར་ལྷན་པོའི་སྟེང་གི་བར་
 ལྷང་ལ་ཡིད་ཀྱིས་འདི་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་གསུམ། གང་ཞིག་འཁོར་བ་ཁྱིམ་གྱི་གནས་
 ལུགས་བཤད་པ་དང་། ཁྱིམ་དེ་རྣམས་ས་དུམ་སུ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱལ་བཤད་པ་དང་། དེ་
 ལ་ཉི་མས་འོངས་སྤྱད་པ་ལས་ཉིན་མཚན་རིང་བྱང་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱལ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི་སྐར་ཁོངས་རེ་ལ་ཆ་བཞི་བཞིར་བྱས་པའི་ཆ་རེ་ལ་རྒྱུད་པའི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་དེ་ལྟ་
 སུའི་རྒྱུད་པ་དགུ་དགུ་ལ་ཁྱིམ་མམ་དུས་སྟོར་རེར་བྱས་པའི་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ནི་ལུག་གྲང་། འབྲིག་པ།
 ཀར་ཀེ། མེ་མོ། སང་། རྟིག་པ། གཞུ། རྩེན། ལུམ་པ། ཉའི་ཁྱིམ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་ཐ་སྐར་
 དང་བྲ་ཉི་དང་སྟོན་དུག་གི་རྒྱུད་པ་གཅིག་གི་བར་ལུག་ཁྱིམ་དང་། དེ་ནས་སྟོན་དུག་གི་རྒྱུད་པ་གསུམ་
 དང་སྐར་མ་དང་མགོའི་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྲང་ཁྱིམ་དང་། དེ་ནས་མགོའི་རྒྱུད་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་དང་
 ལག་དང་ནཔ་སོའི་རྒྱུད་པ་གསུམ་གྱི་བར་འབྲིག་པའི་ཁྱིམ་དང་། དེ་ནས་ནཔ་སོའི་རྒྱུད་པ་ཕྱི་མ་དང་

ཐུང་ཅ་འགྲེལ་གྱིས་བསྟན་པའི་ཤོག་ཁུང་དེ་མོ་སོགས་བཞོད་པའི་དེ་མོ་རྒྱུ་པོ་ལ་ཡང་གོ་ལ་
 ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་། གཞུང་རྒྱུ་པའི་དུས་ཁྲིམ་དག་ལ་ཞེས་སོགས་ཅ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཤོག་ཁུང་དེ་
 མོ་རྒྱུ་པའི་བརྟེན་ནས་འཛམ་གླིང་རྒྱུང་བའི་འདི་ལྟེང་ཐད་ཀྱི་ཁྲིམ་རྒྱུ་པའི་འགྲོ་ལམ་རྟོགས་པར་
 བྱེད་ཚུལ་ནི། དང་པོར་གོང་དུ་བཞད་པ་ལྟར་བསེལ་དེ་ནས་མེ་རིའི་བར་གྱི་རྒྱུང་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ས་
 དུམ་བུ་བརྩུ་གཉིས་རྒྱུ་པའི་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དེ་མོ་བཞོད་ལ། དེ་ནས་ལྟོ་གླིང་དབུས་མ་འཛམ་གླིང་རྒྱུང་བའི་
 འདི་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དེ་མོ་དེའི་དབུས་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་བསེལ་དེ་ནས་མེ་རིའི་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དེ་མོ་ལ་བྱག་གི་
 བར་གྱི་དབུས་དེར་དེའི་ཐད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་རྒྱུ་པའི་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དེ་མོ་རྒྱུ་པོ་གཅིག་བཞོད་པ་ནི་གོ་
 ལའི་དེ་མོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ནས་རྒྱུ་པོ་དེའི་ཤར་ལུབ་ཀྱི་དབུས་དྲང་པོར་དེ་མོ་གཅིག་གིས་བཅད་
 པའི་དེ་མོ་དེ་ནི་གོ་ལ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དེ་མོའི་དབུས་ནས་ཞེས་པའི་དོན་གླིང་འདིའི་ཚངས་ཐིག་
 གི་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་ཉི་མའི་འགྲོ་ལམ་མཚོན་བྱེད་ཡིན། དེ་ནས་དེ་མོ་རྒྱུ་པོ་དེ་ལ་ཤར་ལྟོ་ལུབ་
 བྱང་བཞིར་ཆ་གཉིས་གཉིས་དང་མཚམས་བཞིར་ཆ་དེ་དེ་སྟེ་ཆ་བརྩུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་
 མར་ལུག་དང་། དབང་ལྟོ་གྱི་ཆར་གླུང་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་འཁྲིག་པ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ལུབ་
 མར་ཀར་ཀར་པ་དང་། རྒྱུང་གི་ཆར་སེལ་དང་། ལུབ་ཀྱི་ཆ་བྱང་མར་ལུ་མོ་སྟེ་བྱང་གི་ཁྲིམ་དུག་གི་འགྲོ་
 ལམ་མཚོན་བྱེད་དོ། །སྤྲུང་ཡང་ལུབ་ཀྱི་ཆ་ལྟོ་མར་སྤང་དང་། བདེན་བྲལ་གྱི་ཆར་སྟོག་པ་དང་། ལྟོ་
 ཆ་ལུབ་མར་གཞུང་དང་། ལྟོ་ཆ་ཤར་མར་རྒྱུ་ལྟོ་དང་། མའི་ཆར་བུམ་པ་དང་། ཤར་གྱི་ཆ་ལྟོ་མར་ཉ་
 སྟེ་ལྟོ་ཁྲིམ་དུག་གི་འགྲོ་ལམ་མཚོན་བྱེད་དོ། །

འདི་དག་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཤར་གྱི་བྱེད་དུ་ལུག་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཤར་གྱི་བྱེད་
 དུ་ཉལ་ཞེས་པ་ནི་གོ་ལ་ཁྲིམ་དགོད་པའོ་⁴⁴ ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 བ་ཉི་བར་ཁྲིམ་བརྩུ་གཉིས་པོ་གང་དང་གང་དུ་སྟེབ་མ་ཐག་གི་ཉིན་དེའི་ཉི་མའི་ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་
 ཚངས་ཐིག་གི་ཐད་ཀྱི་འགྲོ་ལམ་ཡང་ཁྲིམ་དེ་དང་དེའི་ཐོག་མའི་སྐར་མའི་འགྲོ་ལམ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ཡང་དབེར་བ་ཉི་བར་ལུག་ཁྲིམ་དུ་སྟེབ་མ་ཐག་གི་ཉིན་ཉི་མ་ལུག་ཁྲིམ་དང་བཅས་པ་ལྟོ་གླིང་དབུས་
 མའི་ཚངས་ཐིག་གི་སྟེང་ཐད་ཀྱི་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་ལམ་ལ་འགྲོ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཐ་སྐར་ལ་

སོགས་ནག་པ་ཕྱེད་དུ་ཞེས་སོགས་ནས། ཤར་དུ་ལུག་དང་སྤང་སོགས་ལའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་རྩ་
འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་འཛམ་གླིང་རྩ་འདིའི་གོ་ལ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་གཞུང་རྣམ་པ་ཞེས་པ་དང་། བད་འདབ་བཟང་པོ་བཞེན་ཞེས་པའི་དོན་རིམ་ལྟར་ཡིན་སྟེ་ན།
དེའི་དོན་ནི་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་འདིའི་སྤང་ཐད་གྱི་ཁྱིམ་རྣམས་ཀྱི་འགོ་ལམ་མཆོན་བྱེད་དུ་བཀོད་
པའི་བྱང་ཁྱིམ་དུག་དང་ལྷོ་ཁྱིམ་དུག་གི་དབུས་སུ་ཉིན་མཆོན་མཉམ་པའི་རི་མོས་བཅད་པའི་ལྷོ་
ཁྱིམ་དུག་དབྱིབས་འོད་མའི་གཞུང་རྣམ་པ་ཅན་ལྷོ་མེ་རིའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་པ་དང་། བྱང་ཁྱིམ་
དུག་དབྱིབས་བསྐྱེད་འདབ་མ་ཕྱེད་གྱི་དབྱིབས་ཅན་བྱང་བསེལ་རིའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་ཞེས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་སྤང་མ་རྣམས་བཞེད་པ་ལྟར་ཡིན་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གཞུང་རྣམ་
པ་ཅན་མེ་རིའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་པ་དང་། བསྐྱེད་རྣམ་པ་ཅན་བསེལ་རིའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་པའི་
དོན་བཤད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལྷོ་ཁྱིམ་དང་བྱང་ཁྱིམ་དུག་དུག་བཀོད་པའི་
དབྱིབས་རྒྱུ་པོ་ཕྱེད་པའི་རྣམ་པར་འབྲུག་པར་། མེ་ཏོག་འཕྲེང་འཛིན་གྱི་སྤེབ་སྦྱོར་བསྐྱིག་པའི་
ཕྱིར་དུ་བད་འདབ་བཟང་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལ་བཞེན་ནས་ས་དུམ་སུ་བརྩུག་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྲོད་གི་གོ་ལའི་འཁོར་
རྩལ་གོ་རྣམས་པར་བསྟན་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་འཛིན་ཞེན་སྤྱི་ལུགས་ཀྱི་གོ་ལའི་རྒྱ་གསུངས་པ།
མེ་ནས་བསེལ་བའི་རི་ཡི་མཆོམས་སུ་དཔག་ཆད་སྤྲོད་ཕྱག་མཁའ་དང་ནམ་མཁའ་མཁའ་དང་མདའ་
རི་བོ། །ཞེས་པ་སྤྱི་འདིར་ལྷོ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་བྱང་ཁ་བ་ཅན་ཆེན་པོའི་མཆོམས་སུ་གོ་ལའི་ཆད་
དཔག་ཆད་སྤྲོད་ཕྱག་བདུན་རྩ་རྩའོ།^{༡༩} །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ས་དུམ་སུ་བརྩུག་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་
རང་རང་གི་སྤྲོད་ཐད་གྱི་བསེལ་རི་ནས་མེ་རི་ལ་ཐུག་གི་བར་གྱི་སྤྲོད་གི་དབུས་དྲང་པོར་རང་རང་གི་
ཉིན་མཆོན་མཉམ་པའི་ཉི་མའི་འགོ་ལམ་མཆོན་བྱེད་གྱི་རི་མོས་བཅད་པའི་རི་མའི་བྱང་ཕྱོགས་བསེལ་
རི་ངོས་ལ་དཔག་ཆད་སྤྲོད་ཕྱག་བདུན་རྩ་རྩའི་ཕྱེད་དཔག་ཆད་སྤྲོད་ཕྱག་སུམ་རྩ་རྩེད་དང་བརྒྱད་
དང་། དེ་བཞེན་དུ་རི་མའི་ལྷོ་ཕྱོགས་མེ་རི་ངོས་ལ་དཔག་ཆད་གྱི་གངས་སྤྲོད་ཕྱག་སུམ་རྩ་རྩེད་དང་

བརྒྱད་ཡིན་པར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ས་དུམ་སུ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་གི་སྟེང་ཐད་ཀྱི་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་
པོ་རང་རང་གི་འགོ་ལམ་ནི་ལྷོ་གླིང་དབུས་མས་མཚོན་ནས་བསྟན་ཏོ།།

འོ་ན་གླིང་རམ་ས་དུམ་སུ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་གི་སྟེང་ཐད་ཀྱི་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རང་རང་གི་
འགོ་ལམ་རི་ལྷར་ཡིན་སྟེ། དེ་ནི་འདི་ལྷར་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡང་ས་དུམ་སུ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རང་རང་གི་སྟེང་ཐད་ཀྱི་བསིལ་རི་ནས་མེ་རི་ལ་ཐུག་གི་བར་རྒྱུ་པོར་བསྐྱོར་བའི་ཤར་རུབ་ཀྱི་དབུས་
བྱང་པོར་རི་མོས་བཅད་པ་ནི་གླིང་རང་རང་གི་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དུས་ཀྱི་ཉི་མ་ཁྱིམ་དང་སྐར་མ་
གང་གི་སྟེང་དུ་འོང་བའི་ཁྱིམ་དང་སྐར་མའི་འགོ་ལམ་མཚོན་བྱེད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གླིང་རང་རང་གི་
ཤར་རུབ་ཀྱི་དབུས་དང་པོའི་ཚངས་ཐིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྷོ་གླིང་ཤར་མར་ཉ་ཁྱིམ་དང་། ཤར་གླིང་
རུབ་མར་ཐུམ་པ་དང་། ཤར་གླིང་དབུས་མར་ཚུ་སློན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡོན་སྐྱོར་དུ་ཤར་གླིང་ཤར་
མར་གཞུ་ཁྱིམ་ཡིན་པ་ནས། ལྷོ་གླིང་རུབ་མར་གླིང་ཁྱིམ་ཡིན་པའི་བར་དུ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལ་གླིང་བཅུ་གཅིག་པོ་རང་རང་གི་སྟེང་ཐད་ཀྱི་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཚང་བའི་འགོ་ལམ་
མཚོན་བྱེད་ནི། གླིང་རང་རང་གི་སྟེང་ཐད་རྒྱུ་པོར་བསྐྱོར་བའི་རྒྱུ་པོ་ནམས་ལ་ཤར་ལྷོ་རུབ་བྱང་གི་
ཕྱོགས་བཞི་ལ་ཆ་གཉིས་གཉིས་དང་མཚམས་བཞིར་ཆ་རེ་རེ་སྟེ་ཆ་བཅུ་གཉིས་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་
ལྷོ་གླིང་ཤར་མའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་མར་ཉ་ཁྱིམ་དང་། དབང་ལྷན་དུ་ལུག་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་
གླིང་དང་། བྱང་གི་ཆ་རུབ་མར་འབྲིག་པ་དང་། རྒྱང་དུ་ཀཾ་ཏ་དང་། རུབ་ཀྱི་ཆ་བྱང་མར་སེངྒེ་སྟེ་གླིང་
དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཁྱིམ་ལྷག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རུབ་ཀྱི་ཆ་ལྷོ་མར་སུ་མོ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་སྤང་དང་།
ལྷོ་འི་ཆ་རུབ་མར་ཐིག་པ་དང་། ལྷོ་འི་ཆ་ཤར་མར་གཞུ་དང་། མེར་ཚུ་སློན་དང་། ཤར་གྱི་ཆ་ལྷོ་མར་
ཐུམ་པ་སྟེ་ལྷོ་ཁྱིམ་ལྷག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་ཤར་གླིང་རུབ་མ་ལ་ཡང་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཆེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་
བྱང་མར་ཐུམ་པ་དང་། དབང་ལྷན་དུ་ཉ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་ལུག་དང་། བྱང་གི་ཆ་རུབ་མར་
གླིང་དང་། རྒྱང་དུ་འབྲིག་པ་དང་། རུབ་ཀྱི་ཆ་བྱང་མར་ཀཾ་ཏ་སྟེ་བྱང་ཁྱིམ་ལྷག་དང་། རུབ་ཀྱི་
ཆ་ལྷོ་མར་སེངྒེ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་སུ་མོ་དང་། ལྷོ་འི་ཆ་རུབ་མར་སྤང་དང་། ལྷོ་འི་ཆ་ཤར་མར་
ཐིག་པ་དང་། མེར་གཞུ་དང་། ཤར་གྱི་ཆ་ལྷོ་མར་ཚུ་སློན་ཏེ་ལྷོ་འི་ཁྱིམ་ལྷག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་ཤར་

གླིང་དབུས་མ་ལ་ཡང་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་མར་ཆུ་སྤོང་དང་། དེ་ནས་གཡོན་
བསྐོར་གྱི་གཉིས་པ་དབང་ལྗན་དུ་བུམ་པ་དང་། གསུམ་པ་བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་ཉ་དང་། བཞི་པ་བྱང་
གི་ཆ་རུབ་མར་ལུག་དང་། ལྔ་པ་རྒྱུང་དུ་སྤྲང་དང་། སྟག་པ་རུབ་གྱི་ཆ་བྱང་མར་འཁྲིག་པ་སྟེ་བྱང་ཁྱིམ་
སྟག་གོ། དེ་ནས་བདུན་པ་རུབ་གྱི་ཆ་ལྟོ་མར་ཀཏ་ཏ་དང་། བརྒྱད་པ་བདེན་བལ་དུ་སྟེ་དང་། དགུ་
པ་ལྟོ་འི་ཆ་རུབ་མར་བུ་མོ་དང་། བཅུ་པ་ལྟོ་འི་ཆ་ཤར་མར་སྤང་དང་། བཅུ་གཅིག་པ་མེར་སྟེག་པ་
དང་། བཅུ་གཉིས་པ་ཤར་གྱི་ཆ་ལྟོ་མར་གཞུ་སྟེ་ལྟོ་འི་ཁྱིམ་སྟག་གོ། ཤར་གླིང་ཤར་མ་ལ་ཡང་ཆ་
བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་མར་གཞུ་དང་། དབང་ལྗན་དུ་ཆུ་སྤོང་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་
མར་བུམ་པ་དང་། བྱང་གི་ཆ་རུབ་མར་ཉ་དང་། རྒྱུང་དུ་ལུག་དང་། རུབ་གྱི་ཆ་བྱང་མར་སྤྲང་སྟེ་བྱང་
ཁྱིམ་སྟག་དང་། རུབ་གྱི་ཆ་ལྟོ་མར་འཁྲིག་པ་དང་། བདེན་བལ་དུ་ཀཏ་ཏ་དང་། ལྟོ་འི་ཆ་རུབ་མར་
སྟེ་དང་། ལྟོ་འི་ཆ་ཤར་མར་བུ་མོ་དང་། མེར་སྤང་དང་། ཤར་གྱི་ཆ་ལྟོ་མར་སྟེག་པ་སྟེ་ལྟོ་འི་ཁྱིམ་སྟག་གོ།

ཡང་བྱང་གླིང་རུབ་མ་ལ་ཡང་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་མར་སྟེག་པ་དང་།
དབང་ལྗན་དུ་གཞུ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་ཆུ་སྤོང་དང་། བྱང་གི་ཆ་རུབ་མར་བུམ་པ་དང་། རྒྱུང་དུ་
ཉ་དང་། རུབ་གྱི་ཆ་བྱང་མར་ལུག་སྟེ་བྱང་ཁྱིམ་སྟག་གོ། དེ་ནས་རུབ་གྱི་ཆ་ལྟོ་མར་སྤྲང་དང་། བདེན་
བལ་དུ་འཁྲིག་པ་དང་། ལྟོ་འི་ཆ་རུབ་མར་ཀཏ་ཏ་དང་། ལྟོ་འི་ཆ་ཤར་མར་སྟེ་དང་། མེར་བུ་མོ་དང་།
ཤར་གྱི་ཆ་ལྟོ་མར་སྤང་སྟེ་ལྟོ་འི་ཁྱིམ་སྟག་གོ། ཡང་བྱང་གླིང་དབུས་མ་ལ་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་
གྱི་ཆ་བྱང་མར་སྤང་དང་། དབང་ལྗན་དུ་སྟེག་པ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་གཞུ་དང་། བྱང་གི་ཆ་རུབ་
མར་ཆུ་སྤོང་དང་། རྒྱུང་དུ་བུམ་པ་དང་། རུབ་གྱི་ཆ་བྱང་མར་ཉ་སྟེ་བྱང་ཁྱིམ་སྟག་གོ། དེ་ནས་རུབ་གྱི་
ཆ་ལྟོ་མར་ལུག་དང་། བདེན་བལ་དུ་སྤྲང་དང་། ལྟོ་འི་ཆ་རུབ་མར་འཁྲིག་པ་དང་། ལྟོ་འི་ཆ་ཤར་མར་
ཀཏ་ཏ་དང་། མེར་སྟེ་དང་། ཤར་གྱི་ཆ་ལྟོ་མར་བུ་མོ་སྟེ་ལྟོ་འི་ཁྱིམ་སྟག་གོ། ཡང་བྱང་གླིང་ཤར་མའི་
སྟེང་ཐད་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་མར་བུ་མོ་དང་། དབང་ལྗན་དུ་སྤང་དང་། བྱང་
གི་ཆ་ཤར་མར་སྟེག་པ་དང་། བྱང་གི་ཆ་རུབ་མར་གཞུ་དང་། རྒྱུང་དུ་ཆུ་སྤོང་དང་། རུབ་གྱི་ཆ་བྱང་
མར་བུམ་པ་སྟེ་བྱང་ཁྱིམ་སྟག་གོ། རུབ་གྱི་ཆ་ལྟོ་མར་ཉ་དང་། བདེན་བལ་དུ་ལུག་དང་། ལྟོ་འི་ཆ་རུབ་

མར་གྲང་དང་། ལྷོ་ལོ་མར་མར་ལའི་གཤམ་པ་དང་། མེར་ཀུན་ཏེ་དང་། ཤར་གྱི་ཆ་ལྷོ་མར་མེ་ཆེ་ལྷོ་
 བྱི་ལྷོ་གཤམ་གྱི་ །ཡང་ལུབ་གླིང་ལུབ་མའི་སྟེང་ཐད་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་མར་མེ་ཆེ་དང་།
 དབང་ལྷན་ཏེ་ལྷོ་ལོ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་སྤང་དང་། བྱང་གི་ཆ་ལུབ་མར་སྤིག་པ་དང་། ལྷན་ཏེ་
 གཞུ་དང་། ལུབ་ཀྱི་ཆ་བྱང་མར་ཆུ་སྤིག་ཏེ་བྱང་བྱི་ལྷོ་གཤམ་གྱི་ །ལུབ་ཀྱི་ཆ་ལྷོ་མར་ལུམ་པ་དང་། བདེན་
 བལ་ཏེ་ཉ་དང་། ལྷོ་ལོ་ཆ་ལུབ་མར་ལུག་དང་། ལྷོ་ལོ་ཆ་ཤར་མར་གྲང་དང་། མེར་ལའི་གཤམ་པ་དང་། ཤར་
 གྱི་ཆ་ལྷོ་མར་ཀུན་ཏེ་སྟེ་ལྷོ་བྱི་ལྷོ་གཤམ་གྱི་ །ཡང་ལུབ་གླིང་དཔུམ་མའི་སྟེང་ཐད་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་
 ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་མར་ཀུན་ཏེ་དང་། དབང་ལྷན་ཏེ་སྟེ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་ལྷོ་ལོ་དང་། བྱང་གི་
 ཆ་ལུབ་མར་སྤང་དང་། ལྷན་ཏེ་སྤིག་པ་དང་། ལུབ་ཀྱི་ཆ་བྱང་མར་གཞུ་སྟེ་བྱང་བྱི་ལྷོ་གཤམ་གྱི་ །ལུབ་ཀྱི་
 ཆ་ལྷོ་མར་ཆུ་སྤིག་དང་། བདེན་བལ་ཏེ་ལུམ་པ་དང་། ལྷོ་ལོ་ཆ་ལུབ་མར་ཉ་དང་། ལྷོ་ལོ་ཆ་ཤར་མར་
 ལུག་དང་། མེར་གྲང་དང་། ཤར་གྱི་ཆ་ལྷོ་མར་ལའི་གཤམ་པ་སྟེ་ལྷོ་བྱི་ལྷོ་གཤམ་གྱི་ །ཡང་ལུབ་གླིང་ཤར་མའི་
 སྟེང་ཐད་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་མར་ལའི་གཤམ་པ་དང་། དབང་ལྷན་ཏེ་ཀུན་ཏེ་དང་།
 བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་མེ་ཆེ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ལུབ་མར་ལྷོ་ལོ་དང་། ལྷན་ཏེ་སྤང་དང་། ལུབ་ཀྱི་ཆ་བྱང་
 མར་སྤིག་པ་སྟེ་བྱང་བྱི་ལྷོ་གཤམ་གྱི་ །ལུབ་ཀྱི་ཆ་ལྷོ་མར་གཞུ་དང་། བདེན་བལ་ཏེ་ཆུ་སྤིག་དང་། ལྷོ་
 ཆ་ལུབ་མར་ལུམ་པ་དང་། ལྷོ་ལོ་ཆ་ཤར་མར་ཉ་དང་། མེར་ལུག་དང་། ཤར་གྱི་ཆ་ལྷོ་མར་གྲང་སྟེ་
 ལྷོ་བྱི་ལྷོ་གཤམ་གྱི་ །

ཡང་ལྷོ་ལོ་གླིང་ལུབ་མའི་སྟེང་ཐད་ཆ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཤར་གྱི་ཆ་བྱང་མར་གྲང་དང་།
 དབང་ལྷན་ཏེ་ལའི་གཤམ་པ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ཤར་མར་ཀུན་ཏེ་དང་། བྱང་གི་ཆ་ལུབ་མར་མེ་ཆེ་དང་། ལྷན་
 ཏེ་ལྷོ་ལོ་དང་། ལུབ་ཀྱི་ཆ་བྱང་མར་སྤང་སྟེ་བྱང་བྱི་ལྷོ་གཤམ་གྱི་ །ལུབ་ཀྱི་ཆ་ལྷོ་མར་སྤིག་པ་དང་། བདེན་
 བལ་ཏེ་གཞུ་དང་། ལྷོ་ལོ་ཆ་ལུབ་མར་ཆུ་སྤིག་དང་། ལྷོ་ལོ་ཆ་ཤར་མར་ལུམ་པ་དང་། མེར་ཉ་དང་། ཤར་
 གྱི་ཆ་ལྷོ་མར་ལུག་སྟེ་ལྷོ་བྱི་ལྷོ་གཤམ་གྱི་ །དེ་ལྷན་ན་གླིང་བཅུ་གཉིས་པོ་རང་རང་གི་སྟེང་ཐད་ཀྱི་བཅུ་
 གཉིས་ཀྱི་འགོ་ལམ་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཤོག་ཁྲ་སོགས་ཀྱི་བྱ་ཚུལ་འདི་ནི་སྟེ་མ་
 གཅིག་ནས་ཟེན་ན་ཀུན་གཞིས་འོང་བའི་གནད་དམ་པ་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་འདི་

སྤར་མེད་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པར་དགོངས་པར་མཛོད་ཅིག།

གཞན་ཡང་བྱིམ་རྣམས་ཀྱི་འགོ་ལམ་བསིལ་རི་ནས་མེ་རི་ལ་ཐུག་གི་བར་གྱི་སྤྲོད་ཐད་ལ་
བཤད་པ་ནི་སྐར་བྱིམ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་འགོ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། བྱིམ་རྒྱ་སྐར་དང་
བཅས་པ་དང་ཉི་མ་རྒྱ་བ་སོགས་གནའ་རྣམས་ཀྱི་འགོ་ལམ་དངོས་གཞི་ནི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་
དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་ཐུག་དང་བཅུ་གསུམ་པན་ཆད་དང་རྩེ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བཞི་གསུམ་རྩེན་ཆད་གྱི་
སྤྲོད་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་ཐུ་བཅུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པར་མཁས་པ་ འབྲུལ་སེལ་བ། དག་གིས་བཤད་པ་
དེ་ལེགས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་བོད་གྱི་ས་འདིར་ཉི་མ་བྱང་བགོད་མཐར་
ཐུག་པའི་ཉི་མེད་ཀྱི་དུས་སུ་ཐུར་ཤིང་གཙུགས་པ་ན་ཐུར་ཤིང་གི་གྲིབ་མ་བྱང་དོས་སུ་རུང་ཟད་འོང་
བས། དུས་དེའི་ཆོ་ཉི་མ་དང་ཉི་མ་གང་དུ་གནས་པའི་བྱིམ་སྐར་མ་དང་བཅས་པ་རང་ཅག་རྣམས་
གནས་པའི་བོད་འདིའི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲོད་ཐད་ན་གནས་པར་བྱུང་ལ། བོད་འདི་ནི་ཡུལ་དུག་བྱང་ནས་
རིམ་པ་བཞིན་གངས་ལྷན་དང་། ཀྲུ་ལ་ག་དང་། རྒྱ་ནག་དང་། ལི་དང་། བོད་དང་། འཕགས་ཡུལ་
ཞེས་བགང་བའི་ཡུལ་ལྷ་པ་ཡིན་པས་ཡུལ་དུག་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ལྷོ་མཐར་རང་གྲིབ་རང་ལ་འཁོར་
བ་ཅུམ་འོང་བས་སོ། །

འོན་ཏེ་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་འདིར་ཉི་མ་བྱང་བགོད་མཐར་ཐུག་པའི་དུས་སུ་འང་ཉི་མ་སྐར་
བྱིམ་དང་བཅས་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ལྷོ་མཐར་རྩེན་ལ་མི་འོང་དུ་རྒྱག་མོད། རྩེ་བཞི་གསུམ་རྩེན་བོའི་
དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་ཐུག་དང་བཅུ་གསུམ་པན་ཆད་གྱི་སྤྲོད་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་ཐུ་བཅུ་པོ་དེ་ཉིད་ཉི་
མ་སྐར་བྱིམ་དང་བཅས་པའི་འགོ་ལམ་ཡིན་པ་ཅིས་བྱུང་བ་སྟུག་ན། དེ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ལྷོ་
མའི་དགྱིལ་འཁོར་ནས་བྱང་ཁ་བ་ཅན་ཆེན་བོའི་མཚམས་སུ་གོ་ལའི་ཆད་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐུག་
བདུན་ཅུ་ཅ་ལཱོ།^{༡༠} །དེ་བཞིན་དུ་ཤར་དང་རུབ་འཁོར་བ་ནས་ཉི་གསལ་བར་ལེའུ་ལྷ་པ་ལས་
བཛོད་པར་བུའོ། །ཞེས་གླིང་བཅུ་གཉིས་པོ་སོ་སོའི་སྤྲོད་ཐད་ཀྱི་བྱིམ་བཅུ་གཉིས་རང་རང་གི་འགོ་
ལམ་མཚན་པའི་ཐུར་དུ་མཉམ་ལམ་གྱི་དབུས་ནས་བསིལ་རི་དང་མེ་རི་མཚན་བྱེད་ཀྱི་རི་མོ་ལ་
ཐུག་གི་བར་རྒྱུམ་བོར་བསྐྱོར་བའི་བྱིམ་སྐར་ཉི་མ་དང་བཅས་པའི་འགོ་ལམ་མཚན་པར་བཤད་

པ་སྤྱིར་བཏང་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཤད་ནས། དམིགས་ཀྱི་བསལ་བའི་འགྲོ་ལམ་རིམ་ལྔ་
 བཞི་ཡེ་ཤེས་ལེའུར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་དགོས་པར་བཤད་པ་ལས་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་དེ་ལྟར་འཆད་པའི་
 རྒྱད་ཆོག་གོང་འགྱུར་དང་ཇོ་ནང་གསར་འགྱུར་སོགས་ལ་ཆད་ཀྱང་། གྱི་རྩོད་དང་སྤྱིའི་འགྱུར་ལས་འགྱུར་
 བ་ཆོགས་བཅད་བརྒྱ་ལྷུ་པའི་རྗེས་སུ། ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་བགོད་པ་ལྟོ་དང་བྱང་གི་མཐར་ཉི་ཀར་
 བ་གསུམ་བཅས་བ་ཆའི་ཚུགས་ཏེ་དང་། །ཀེ་ལ་ཤ་ཡི་རི་སྟོད་ཉིད་དུ་འགྲོ་ཏེ་ཕྱོགས་ཀྱི་བགོད་པ་དག་
 ལ་དབག་ཆད་སྟོང་སྟག་ནི། །ལྟ་བུའི་གོང་དུ་འོག་ལ་སྟེད་ཀྱི་རེ་ཁར་ཉིན་མོ་དང་ནི་མཆོན་མོ་ཚུ་ཆོད་
 མཁའ་མེ་སྟོད། །གང་ཞིག་ཁྱི་སྟག་ལྟ་ལ་མིག་དང་སྒྲ་དང་རྩེ་བའི་ཆ་ཡིས་ཐོབ་པ་ཉིན་དང་ཉིན་ལ་
 བགོད།⁶⁷ །ཅིས་པའི་ཆོགས་བཅད་འདི་ཡོད་པ་དེའི་དོན་ཡིན་པས་མཁས་པ་དག་གིས་བཤད་པ་དེ་
 ལེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དེ་ལ་ཉི་མས་ལོངས་སྤྱད་པ་ལས་ཉིན་མཆོན་རིང་བྱང་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་
 བཤད་པ་ནི་ཁྱི་སྟག་མ་དང་བཅས་པ་ནི་ལྷ་ན་པོ་ལ་གཡས་སྟོར་ཉིད་བྱེད་ཅིང་། རྒྱང་གིས་ཁྱི་
 བསྟོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱི་ལ་གནས་པའི་ཉི་མ་སོགས་གཟའ་རྒྱུས་ཀྱང་ལྷ་ན་པོ་ལ་གཡས་སྟོར་
 བྱེད་ལ། རང་འགོས་ནི་སྒྲ་གཅན་མ་གཏོགས་ཉི་མ་ལ་སོགས་པ་གཟའ་རྒྱུས་ལྷ་ན་པོ་ལ་གཡོན་དུ་
 སྟོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱ་སྒྲར་རྒྱུས་ལ་ལོངས་སྟོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་གཟའ་རྒྱུས་ནི་སྟོ་བགོད་
 དང་བྱང་བགོད་སོ་སོར་བྱེད་ཅིང་། ཁྱི་སྟག་རྒྱུས་ནི་སྟོ་བགོད་བྱང་བགོད་དང་རང་འགོས་
 སོགས་མེད་པར་ས་དུམ་བྱ་གང་གི་ཐད་དུ་ཡང་སྒར་འགོ་བའི་ལམ་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱུ་པ་
 གྱུན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བའི་ཤུགས་འདི་ནི་ཁྱི་ཀྱི་ཡིན་གྱིས་
 ཁྱི་ཀྱི་གཞི་ལ་གནས་པའི་ཉི་མ་ཡིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཁྱི་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་གཡས་སྟོར་གྱིས་
 འཁོར་ཏེ་གཟའ་རྒྱུས་ནི་ཁྱི་དག་ལ་གཡས་མིན་གྱིས་རྒྱུ་དོ། །རི་ལྟར་ཁྱི་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་དེ་
 བཞིན་དུ་སྒྲ་གཅན་ཡང་རུབ་དུ་མཛོན་པར་ཕྱོགས་ནས་རི་རབ་ལ་གཡས་སྟོར་བྱེད་ཅིང་ཡང་དག་པར་
 རྒྱུ་དོ། །ཤར་དུ་ཕྱོགས་པའི་གཟའ་རྒྱུས་ནི་ལྷ་ན་པོ་ལ་གཡས་མིན་དུ་སྟོར་བ་བྱེད་ཅིང་ཁྱི་ཀྱི་འཁོར་
 ལོ་ལ་ཡང་དག་པར་བགོད་པར་བྱེད་དོ།⁶⁸ །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉི་མ་ནི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་

པར་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་པོའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེའི་འགྲོས་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་མ་སུ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱོན་སོ་སོར་ཉི་མ་ཁྲིམ་གང་ཞིག་ན་གནས་པའི་ཆོ་ལྷོ་བྱང་གི་བགོད་པ་དང་^༤ ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་སོགས་ཤེས་དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་ཐོག་མར་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དབྱིད་དུས་བཤད་ན། ཉི་བར་གྱི་སྐར་གནས་ཐམས་ཅད་ཐིག་ལེར་ཤར་ཏེ་ཉི་བར་ལྷག་ཁྲིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་ཆོ་ལྷོ་སྤྱིང་དབུས་མའི་དབུས་སུ་དུས་ཀྱི་དང་བོ་དབྱིད་མཉམ་ཐོག་མར་འོང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་སྐར་གྱི་ལྷོ་སྤྱིང་རུབ་མ་སོགས་སྤྱིང་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་གི་དབུས་བྱང་པོར་དབྱིད་མཉམ་འོང་བ་དང་། སྤྱང་ཁྲིམ་སོགས་ཁྲིམ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཉི་བར་སླེབ་མ་ཐག་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྷོ་སྤྱིང་རུབ་མའི་དབུས་བྱང་པོར་ཉི་བར་སྤྱང་ཁྲིམ་དུ་སླེབ་ཙམ་གྱི་ཆོ་དབྱིད་མཉམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་སྐར་གྱི་གསུམ་པའི་འཁྲིག་པ་དང་། བཞི་པའི་ཀར་ཏ་དང་། ལྷ་པའི་སེལ་དང་། རྩག་པའི་ཐུ་མོ་དང་། བདུན་པའི་སྤང་དང་། བརྒྱད་པའི་སྟིག་པ་དང་། དགུ་པའི་གཞུ་དང་། བཅུ་པའི་ཆུ་སྟོན་དང་། བཅུ་གཅིག་པའི་ཐུམ་པ་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་ལྷོ་སྤྱིང་ཤར་མའི་དབུས་བྱང་པོར་དབྱིད་མཉམ་གྱི་ཆོ་ཉ་ཁྲིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་ཉི་བར་རིམ་ལ་འཆར་བའོ། །དེ་ཡང་སྤྱིང་རྣམས་ཀྱི་དབུས་བྱང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཞིབ་ཏུ་བྱས་ན་སྤྱིང་རེ་རེར་ཡང་དབྱིད་མཉམ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་རེ་འོང་སྟེ། དེ་ཡང་ཉི་བར་ལྷག་ཁྲིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གནས་སྤྱང་ཁྲིམ་དུ་སླེབ་ཀྱི་བར་ལྷོ་སྤྱིང་དབུས་མའི་དབུས་ནས་ལྷོ་སྤྱིང་རུབ་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་སུམ་ཅུར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་རེར་ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུའི་བར་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཉིན་རེ་ལ་དབྱིད་མཉམ་རེ་འོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་བར་སྤྱང་ཁྲིམ་དུ་སླེབ་པ་ནས་འཁྲིག་ཁྲིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་བར་ལ་ལྷོ་སྤྱིང་རུབ་མའི་དབུས་ནས་རུབ་སྤྱིང་ཤར་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་སུམ་ཅུར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་རེར་ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུའི་བར་ལ་ཉིན་རེ་བཞིན་དབྱིད་མཉམ་རེ་འོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་སུམ་སུམ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་དེའི་རིགས་པས་འདྲེད་པར་བྱ་ཞིང་། དམིགས་བསལ་ནི་རུབ་སྤྱིང་ཤར་མའི་དབུས་ནས་རུབ་སྤྱིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་སོ་གཅིག་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། བྱང་སྤྱིང་ཤར་མའི་དབུས་ནས་བྱང་སྤྱིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ཡང་སོ་གཅིག་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤར་སྤྱིང་ཤར་མའི་དབུས་ནས་

གར་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་འང་སོ་གཅིག་དང་། ལྷོ་གླིང་གར་མའི་དབུས་ནས་ལྷོ་གླིང་
དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་སོ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་རྣམས་སུ་དབྱིད་མཉམ་རེ་རེ་འོང་བ་ནི་སྤྲ་མ་
རྣམས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ལོ།

ཡང་ཉ་སྐར་དང་བསྐྱེན་ཏེ་རབ་འབྱིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་བ་རྣམས་དང་ཉི་མ་ཁྱིམ་གང་
ན་ཡོད་པ་རྣམས་སྦྱར་བ་ནི་དེ་ཡང་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉི་བར་འཆར་བའི་རྒྱ་བ་བྱེད་པའི་
དུས་ནི་གཉིས་སུ་རེས་ཏེ། ཡར་ངོ་སྔོན་འགྲོའི་ནག་རྒྱའི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་འོ། །དེ་ཡང་ཕྱོགས་དང་པོའི་
ཆོས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉི་བར་རི་མོ་
ལ་གར་ན་ལུག་ཁྱིམ་ཡར་ངོ་སྔོན་འགྲོའི་ནག་རྒྱ་དང་སྦྱར་ཞིང་། ཕྱོགས་གཉིས་པའི་ཆོས་གཅིག་ནས་
བཅོ་ལྔའི་བར་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཉི་བར་རི་མོ་ལ་གར་བའི་ཆོ་
ལུག་ཁྱིམ་མར་ངོ་སྔོན་འགྲོའི་ས་ག་རྒྱ་བ་དང་སྦྱར་ནས་ལོའི་འགོར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷན་
པོའི་ལྷོ་འཛམ་བྱ་གླིང་རྒྱུད་དུ་འདྲིར་ལུག་ལ་སོགས་པའི་ཁྱིམ་རྣམས་དང་དབྱིད་ལ་སོགས་པའི་དུས་
རྣམས་དང་ནག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་བ་རྣམས་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་
གསལ་སོ།^༤ །ཞེས་པ་འདིས་ལུག་ཁྱིམ་ཡར་ངོ་སྔོན་འགྲོའི་ཆོ་ནག་པ་རྒྱ་བ་དང་སྦྱོར་བ་བསྟན་ཅིང་།
ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷན་པོའི་ལྷོའི་དུམ་བྱ་འདྲིར་ལུག་ལ་ཉི་མ་གནས་པས་དབྱིད་ཀྱི་དུས་སུ་ས་གའི་
རྒྱ་བ་བྱེད་དོ།^༥ །ཞེས་པ་འདིས་མར་ངོ་སྔོན་འགྲོའི་ཆོ་ལུག་ཁྱིམ་ས་ག་རྒྱ་བ་དང་སྦྱོར་བ་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཡར་ངོ་སྔོན་འགྲོའི་ཆོ་ལུག་ཁྱིམ་དང་སྦྱར་བའི་རྒྱ་བ་དེ་ས་དུམ་བྱ་བཅུ་གཉིས་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་ནག་རྒྱ་དང་། མར་ངོ་སྔོན་འགྲོའི་ཆོ་ལུག་ཁྱིམ་དང་སྦྱར་བའི་རྒྱ་བ་ས་དུམ་བྱ་བཅུ་གཉིས་
པོ་ཐམས་ཅད་དུ་ས་གའི་རྒྱ་བ་རྒྱུད་དོ། །ཡང་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་པའི་རྒྱ་བ་དེ་ཡར་ངོ་སྔོན་
འགྲོ་དང་སྦྱོར་བའི་ཆོ་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་འདྲིར་དབྱིད་འབྱིང་ནག་རྒྱ་དང་། གཡོན་སྒོར་གྱི་དུམ་བྱ་
གཉིས་པ་ལྷོ་གླིང་གར་མར་དབྱིད་ཐ་ནག་རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡོན་སྒོར་གྱི་གསུམ་པར་དབྱར་ར་
ནག་རྒྱ་དང་། བཞི་པར་དབྱར་འབྱིང་ནག་རྒྱ་དང་། ལྷ་པ་དབྱར་ཐ་ནག་རྒྱ་དང་། དུག་པར་སྔོན་ར་ནག་
རྒྱ་དང་། བདུན་པར་སྔོན་འབྱིང་ནག་རྒྱ་དང་། བརྒྱད་པར་སྔོན་ཐ་ནག་རྒྱ་དང་། དགུ་པར་དགུན་

ར་ནག་ཟླ་དང་། བཙུ་པར་དགུན་འབྲིང་ནག་ཟླ་དང་། བཙུ་གཅིག་པར་དགུན་ཐ་ནག་ཟླ་དང་། བཙུ་གཉིས་པ་ལྟོ་གླིང་ལུ་མར་དབྱིང་ར་ནག་ཟླ་ལོ། །ཡང་ཟླ་བ་དེ་མར་ངོ་ལྟོན་འགོ་དང་ལྟོར་བའི་ཆེ་ལྟོ་གླིང་དབུས་མ་འདིར་དབྱིང་ཐ་ས་ག་ཟླ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡོན་སྒོར་གྱི་གཉིས་པར་དབྱར་ར་ས་ག་ཟླ་བ་དང་། གསུམ་པར་དབྱར་འབྲིང་ས་ག་ཟླ་བ་དང་ཞེས་སོགས་སུ་སྦྱར་ཏེ་བཙུ་གཉིས་པ་ལྟོ་གླིང་ལུ་མར་དབྱིང་འབྲིང་ས་ག་ཟླ་བ་ལོ།

གཞན་ཡང་ཉི་མས་ལུག་ཁྲིམ་ནས་རིམ་གྱིས་བགྲོད་དེ་ཀཾ་ཏའི་ཁྲིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་ཆེ་ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་འདིར་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་སྒོར་གྱི་ས་ལུམ་ལུ་ལྷག་མ་བཙུ་གཅིག་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པ་དང་ཉི་བར་སེངྒེའི་ཁྲིམ་ལ་སོགས་པ་ཁྲིམ་ལྷག་མ་བཙུ་གཅིག་པོ་རྣམས་སུ་སླེབ་མ་ཐག་པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྟོ་གླིང་ལུ་མའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་སེངྒེའི་ཁྲིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་ཆེ་ཉི་མ་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པ། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་སྒོར་གྱི་ཉི་བར་ལུ་མའི་ཁྲིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་ཆེ་ས་ལུམ་ལུ་གསུམ་པ་ལུ་བྱང་གླིང་ཤར་མའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཡས་སྒོར་གྱི་བཞི་པའི་སྤང་དང་། ལྷ་པའི་སྤྲིག་པ་དང་། འུག་པའི་གཞུང་དང་། བུའ་པའི་ཆུ་མོན་དང་། བརྒྱད་པའི་བུམ་པ་དང་། དགུ་པའི་ཉ་དང་། བཙུ་པའི་ལུག་དང་། བཙུ་གཅིག་པའི་སྤང་དང་། བཙུ་གཉིས་པ་ལྟོ་གླིང་ཤར་མའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་བར་འབྲིག་པའི་ཁྲིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་ཆེ་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་གོ། །འདིར་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བྱས་ན་ཉི་མ་ཀཾ་ཏ་ནས་སེངྒེའི་ཁྲིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་བར་ལ་ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ནས་ལྟོ་གླིང་ལུ་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལས་ཁྱོན་སུམ་ཅུར་བྱེ་བའི་ས་ཁྱོན་རེ་རེར་ཉི་མ་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་སྟེ་དབྱར་ཉི་ལྷོ་ག་ཐངས་རེ་རེ་འོང་བས་དབྱར་ཉི་ལྷོ་ག་ཐངས་སུམ་བཙུ་འོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་མ་སེངྒེའི་ཁྲིམ་ནས་ལུ་མའི་ཁྲིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་པའི་བར་ལ་ལྟོ་གླིང་ལུ་མའི་དབུས་ནས་ལུ་བྱང་གླིང་ཤར་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་སུམ་ཅུར་བྱེ་བའི་ས་ཁྱོན་རེ་རེར་ཉི་མ་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་སྟེ་དབྱར་ཉི་ལྷོ་ག་ཐངས་སུམ་ཅུ་འོང་ངོ་། །དེས་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་རིགས་པ་བསྟེན་ཏེ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།

དམིགས་བསལ་རྣམས་ཀྱང་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་ལ་བཤད་པ་ལས་རིགས་པས་ཤེས་སོ།།

ཡང་ཉི་པར་སྤང་བྱིས་དུ་སླེབ་མ་ཐག་པའི་ཆོ་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་འདིའི་དབུས་དྲང་པོར་སྟོན་མཉམ་འོང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་པར་སྤིག་བྱིས་སོགས་བྱིས་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་དུ་རིམ་པ་བཞིན་སླེབ་མ་ཐག་པ་རྣམས་དང་། གཡས་སྒོར་གྱི་ལྷོ་གླིང་རྒྱབ་མ་སོགས་ས་དུམ་སུ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་པོ་རྣམས་གྱི་དབུས་དྲང་པོར་སྟོན་མཉམ་འོང་བ་སོགས་དབྱིད་མཉམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཉི་མ་ཚུ་སྟོན་གྱི་བྱིས་དུ་སླེབ་མ་ཐག་པའི་ཆོ་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་འདིའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་ལྷོ་བཤོད་མཐར་ཐུག་ཅིང་དགུན་ཉི་ལྷོ་ག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་པར་བུམ་པའི་བྱིས་ལ་སོགས་པ་བྱིས་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་དུ་སླེབ་མ་ཐག་པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་གཡས་སྒོར་གྱི་ལྷོ་གླིང་རྒྱབ་མ་སོགས་དུམ་སུ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་པོ་རྣམས་གྱི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་ལྷོ་བཤོད་མཐར་ཐུག་སྟེ་དགུན་ཉི་ལྷོ་ག་གོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་ཉི་པར་བུམ་པའི་བྱིས་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་ཆོ་ལྷོ་གླིང་རྒྱབ་མའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་ལྷོ་བཤོད་མཐར་ཐུག་ཅིང་དགུན་ཉི་ལྷོ་ག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་པར་ཉིའི་བྱིས་དུ་སླེབ་མ་ཐག་པའི་ཆོ་ལྷོ་གླིང་ཤར་མའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་ལྷོ་བཤོད་མཐར་ཐུག་ཅིང་དགུན་ཉི་ལྷོ་ག་གོ། །དེ་ཡང་ཞིབ་མོར་བྱས་ན་ཉི་མ་ཚུ་སྟོན་གྱི་བྱིས་དུ་སླེབ་མ་ཐག་ནས་བུམ་པའི་བྱིས་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་པར་ལ་ལྷོ་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ནས་ལྷོ་གླིང་རྒྱབ་མའི་དབུས་གྱི་པར་ལ་ས་ཁྱོན་ཆ་སྒུམ་ཅུར་བྱེ་བའི་ཆ་རེ་རེ་ཉི་མ་ལྷོ་བཤོད་མཐར་ཐུག་པ་རེ་རེ་འོང་བས་དགུན་ཉི་ལྷོ་ག་པའང་རེ་རེ་འོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་དང་ས་དུམ་སུ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་སྟོར་བ་ཡང་རིགས་པ་སྤྲ་མས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉི་པར་ལྷག་བྱིས་དུ་འཁོར་བ་ལྷ་སུའི་ལོ་གཅིག་གི་པར་ལ་ཉི་མས་རི་རབ་ལ་གཡས་སྒོར་གྱི་གངས་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཅུ་ལྷ་ལྷག་ཙམ་རེ་བྱེད་པས་ས་དུམ་སུ་བཅུ་གཉིས་ལ་ས་ཁྱོན་ཐ་དད་པ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཅུ་ལྷ་ལྷག་པའི་ས་ཁྱོན་རེ་རེ་ཉི་མ་ལྷོ་བཤོད་མཐར་ཐུག་པ་རེ་རེ་དང་དགུན་ཉི་ལྷོ་ག་པའང་རེ་རེ་འོང་ཞིང་། དེས་དབྱར་བྱང་བཤོད་མཐར་ཐུག་པ་དང་། དབྱིད་མཉམ་དང་། སྟོན་མཉམ་འོང་རྒྱལ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ནི་དེ་དག་གི་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ལུང་དང་རིགས་པ་དག་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་འགྲེལ་
 ཆེན་ལས། འདིར་ཆད་པ་དང་ལྷག་པ་རྗེ་ལྟར་ཤེས་ན་བྱང་དུ་བགྱོད་པའི་རྒྱ་བ་དང་པོ་ལ་ཉི་མ་བརྩེ་
 བར་དུ་བྱར་མའི་གྲིབ་མས་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཉིན་ཞག་གང་ལྟས་བརྩམས་ཏེ་བྱར་མའི་གྲིབ་
 མ་བྱང་ནས་ལོག་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི་གཟའ་དེ་དང་ཆོས་དེ་དང་སྦྱར་བ་དེ་དང་བྱེད་པ་དེས་ཉི་མ་འཕོ་
 བའི་ཉིན་ཞག་གོ། ཉིན་ཞག་དེ་ལ་ཉི་མའི་ཡོངས་སྦྱོད་སྐར་མའི་གནས་སུ་ཉི་ཤུ་དང་རྒྱུ་ཆོད་ཀྱི་གནས་
 སུ་བཙོ་ལྔ་ཞེས་པ་རྩ་བའི་རེས་པའོ།^{༤༥} །ཞེས་དགུན་ཉི་ལྷོ་ག་པའི་ཉིན་ཞག་བརྩེ་གོང་ནས་བྱར་གིང་
 གི་གྲིབ་མས་བརྟག་པ་བྱས་པ་ལས་གྲིབ་མ་བྱང་ནས་ལོག་པའི་དུས་སུ་དགུན་ཉི་ལོག་ཅིང་དའི་ཉིན་ཉི་
 མའི་སྐར་གནས་སུ་ཉི་ཤུ་དང་རྒྱུ་ཆོད་དུ་བཙོ་ལྔ་བྱུང་སྟེ་ཉི་མ་གཤུ་ཁྲིམ་རྩོགས་ནས་རྒྱ་སྤོང་གི་ཁྲིམ་དུ་
 སྤྲེལ་མ་ཐག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ས་ཁྱོན་དེ་ནི་ལྷོ་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་བྱང་པོ་དེ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
 ལས་བྱེད་པའི་རྩིས་གསུངས་པའི་རྩིས་ཀྱི་ལག་ལེན་བྱེད་པའི་ཡུལ་ལམ་ས་ཁྱོན་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་ལྷོ་གླིང་
 དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་འཕགས་ཡུལ་ཡིན་ལ། བྱེད་རྩིས་ཀྱི་ལག་ལེན་བྱེད་པའི་ས་ཁྱོན་ཀྱི་གཙོ་བོ་འདི་
 ཡིན་ཞེས་དགོངས་པའི་ས་ཁྱོན་དེ་ཉིད་ཉི་མའི་སྐར་གནས་སུ་ཉི་ཤུ་དང་རྒྱུ་ཆོད་དུ་བཙོ་ལྔ་བྱུང་སྟེ་ཉི་མ་
 རྒྱ་སྤོང་གི་ཁྲིམ་དུ་སྤྲེལ་མ་ཐག་པའི་ཆོད་གུན་ཉི་ལྷོ་ག་པར་གསུངས་པའི་ས་ཁྱོན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
 བྱེད་རྩིས་ཀྱི་ཉི་རྒྱུད་ལོ་ལྔ་ལོ་ལྔ་བྱུང་སྟེ་^{༤༦} འགོ་རྒྱུ་ལ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བགྱོད་པ་
 འགོ་བའི་དབང་གིས་ཉི་མ་ལ་ནི་སྤྱིན་དང་དོར་ཏེ་གཞན་དུ་དག་པ་ཡོད་མ་ཡིན།^{༤༧} །ཞེས་པའི་ཆོག་
 འདི་ནི་རེས་པའི་དོན་ཏེ་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ན་དའི་འཕོ་ཉིད་ལས། ཆ་དེས་ཐོབ་པ་ནི་རྒྱུ་ཆོད་ཀྱི་
 ཆོགས་ཏེ། རྒྱུ་ཆོད་ཀྱི་གནས་སུ་ལོར་དུ་འགྱུར་རོ། །བགྱོད་པ་འགོ་བའི་དབང་གིས་བྱ་ལོན་དུ་ཡང་
 འགྱུར་ཏེ་བགྱོད་པ་འགོ་བའི་དབང་གིས་རྒྱ་སྤོང་ལ་སོགས་པ་ལ་ལོར་དང་ཀུན་ཏེ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱ་
 ལོན་དུ་འགྱུར་རོ།^{༤༨} །ཞེས་བྱེད་རྩིས་ཀྱི་ལག་ལེན་ལྟར་ན་ཉི་མ་རྒྱ་སྤོང་གི་ཁྲིམ་དུ་སྤྲེལ་མ་ཐག་ནས་
 བྱང་བགྱོད་ཀྱི་འགོ་རྩིས་པ་དང་། ཉི་མ་ཀུན་ཏེ་ཁྲིམ་དུ་སྤྲེལ་མ་ཐག་པ་ནས་ལྷོ་བགྱོད་ཀྱི་འགོ་རྩིས་
 པར་བཤད་པས་སོ།།

དེ་བས་ན་ཁ་ཅིག ཆོས་རྒྱལ་བྱང་པ།^{༤༩} གིས་ཉི་མའི་སྐར་གནས་སུ་ཉི་ཤུ་དང་རྒྱུ་ཆོད་དུ་

བཅོ་ལྔ་བྱུང་བའི་ཆོ་དགུན་ཉི་ལྔ་པར་གསུངས་པ་དེ་ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་རྩ་བ་མཐའ་ལ་དགོངས་པ་
 ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་གཞན་ཡང་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་
 ཆོ་ལྟོ་གླིང་དབུས་མར་དབྱིད་མཉམ་འོང་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་རྩ་བ་མཐའ་ལ་
 དགོངས་པར་འགྱུར་རྟེ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པས་སོ། །འདོད་པར་མི་རྩུས་རྟེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཉི་མ་
 ལུག་ཁྱིམ་དང་བཅས་པ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་བྱང་པོར་གནས་པའི་ཆོ་ལྟོ་གླིང་དབུས་མར་ཉིན་
 མོའི་ཐོག་མ་འོང་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་རྩ་བ་མཐའ་ལ་དགོངས་པར་འགྱུར་
 དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་དུ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ལམ་ཕྱེད་འབུམ་ཕྱག་གསུམ་
 བོ་དག་ལ་^{༡༡}) ཞེས་སོགས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཉི་མ་གཞུ་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་ཆོ་ལྟོ་གླིང་ཤར་མའི་
 དབུས་བྱང་པོར་ལྟོ་བགོད་མཐར་ཐུག་སྟེ་དེ་ནས་ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་ལྟག་ཙམ་ཞིག་གི་བར་ལ་ཉིན་ཞག་
 རེ་རེ་བཞིན་ལྟོ་གླིང་ཤར་མའི་དབུས་ནས་ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་སུམ་ཅུའི་ཆར་
 ཕྱེ་བའི་ས་ཁྱོན་རེ་རེར་ཉི་མ་ལྟོ་བགོད་མཐར་ཐུག་སྟེ་དགུན་ཉི་ལྔ་པ་ཐངས་རེ་འོང་བ་ཡིན་པར་གྲུབ་
 སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སློབ་དཔོན་ཨ་ལྷ་ཡས་དུས་འཁོར་ལ་འཇུག་པ་ལས། དེ་བས་ན་གྲུབ་པའི་མཐའི་
 ལམ་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ་དེའི་རིམ་པ་འདི་དག་གོ། །ས་གཞི་མཉམ་པོ་ལ་གྲུ་གང་གི་ཆད་ཀྱི་མཆུལ་གྱི་
 དབུས་སུ་བཅུ་གས་པའི་མཐོ་གང་གི་ཆད་ཀྱི་ཤིང་གི་གྲིབ་མ་སྤྲོ་རེ་ཁའི་ཕྱི་རོལ་ནས་རིམ་གྱིས་
 བསྐྱམས་པ་ན་གང་གི་ཆོ་མཆུལ་གྱི་མཐའི་རེ་ཁའི་དབུས་སུ་ཞུགས་པ་དེའི་ཆོ་གནས་དེར་བྱ་རོག་གི་
 རྗེས་ཀྱི་མཚན་མ་བྱ་སྟེ་དེ་ཉིད་རྩལ་གྱི་ཕྱོགས་སོ། །ཕྱི་རོ་ནི་མཆུལ་གྱི་དབུས་ནས་རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་བ་
 ན་གང་གི་ཆོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤར་བཞིན་མཚན་མ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་སོ། །འདིར་མཚན་མ་
 གཅིག་གི་སྟེང་དུ་སྤྲད་པ་བཟུང་སྟེ་མཚན་མ་གཞན་གྱི་མདུན་ནས་མཆུལ་ཐོད་ལེ་གོར་གྱིས་བྱ་ཞིང་མཚན་མ་
 གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་སྤྲད་པ་བཟུང་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པས་རི་ལྟར་ཉིད་རྣམ་པར་འགྱུར་རོ། །མཆུལ་གཉིས་
 བོ་འདི་དག་གི་དབུས་ཀྱི་ཉིད་རྣམ་པའི་ཁའི་དབུས་ལྟོ་ཕྱོགས་སོ། །མཆུལ་མའི་དབུས་ནི་བྱང་ཕྱོགས་སོ། །དེ་
 ལྟར་ཕྱོགས་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་མཆུལ་གཉིས་པོ་དབྱེ་བར་བྱའོ། །བྱང་དུ་བགོད་པའི་ཉི་མ་ལས་གོང་གི་

ཉི་མ་བརྩ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཉི་མའི་གྲང་ལ་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཐོག་མའི་མཆུལ་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་
གྱི་མཐའི་རེ་ཁའི་དབུས་ནས་མཆུལ་གྱི་ནང་དུ་ཉིན་མོ་གང་ལ་གྱིབ་མ་འཇུག་པ་དེ་ཉི་མ་བྱང་དུ་བགོད་
པའི་འཕོ་བའི་ཉི་མའོ། །^༥

ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཆ་མཐུན་པར་འདས་ལོའི་ཐོག་མ་རབ་བྱུང་མེ་ལོས་ནས་ལོ་དྲུག་
ཅུ་རྒྱུ་བདུན་དང་ལོ་རྒྱུ་ཉི་ལྔ་བ་མི་ཟད་པ་མེ་ལོ་མོ་ཁྱིའི་དགུན་ཉི་ལྗོག་དུས་ལ་ཐུར་གིང་གིས་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དབལ་གྲགས་པའི་བཀའ་བཞེན་སློ་གསལ་ཞིང་ཡིད་གཞུངས་པ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་པར་བདག་གིས།
བརྟགས་པས་ལོ་དེའི་རྟོག་ལྷ་བརྩུ་གཉིས་པའི་ཆོས་ལྗེའི་ཉིན་ཐུར་གིང་གི་གྱིབ་མ་བྱང་ནས་ལོག་པར་
མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བས་དེའི་སྡོན་མའི་ཆོས་བཞི་དེ་ལ་རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་ས་ཁྱོན་འདིར་
དགུན་ཉི་ལོག་པར་གྱུ་བ་ལ། ཆོས་བཞི་དེའི་ཡང་བརྩུ་གསུམ་ཆ་བཞི་སོང་བའི་འཚམས་སུ་ཡིན་ཏེ།
ཆོས་བཞི་དེའི་བརྩུ་གསུམ་ཆ་བཞི་སོང་བའི་ཉི་བར་ལ་གྱུ་བ་མཐའ་གཞིར་བཞག་ན་ཉི་མའི་རྒྱར་མར་
བཅོ་བརྒྱད། རྒྱུ་ཆོད་སོ་གཅིག་ རྒྱ་སྤར་སུམ་བུ། དབུགས་དང་རེ་བདུན་ཆ་རྣམས་སྟོང་པའོ། །དེའི་
སྟོང་དུ་ཆོས་ཞག་ཉེར་གསུམ་དང་ཆོས་ཞག་གཅིག་གི་བརྩུ་གསུམ་ཆ་གསུམ་གྱི་ཉི་མའི་རྟག་ལོངས་
བསྟན་པས་ཉི་རྒྱར་ཉི་ལྔ་དང་རྒྱུ་ཆོད་བཅོ་ལྔ་འོང་བས་རྟོག་ལྷ་བརྩུ་གཉིས་པ་དེའི་ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་པའི་
བརྩུ་གསུམ་ཆ་གསུམ་རྫོགས་པའི་འཚམས་སུ་ལྟོ་སྒྲིང་དབུས་མའི་དབུས་བྱང་པོར་དགུན་ཉི་ལོག་པར་
གྱུ་བ་ལོ། །དེ་ལྟར་གྱུ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་ས་ཁྱོན་འདི་ལྟོ་སྒྲིང་དབུས་མའི་དབུས་
ནས་ལྟོ་སྒྲིང་གར་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་ཐ་དད་པ་སུམ་བུར་བྱེ་བའི་ནང་གི་ལྟོ་སྒྲིང་དབུས་མའི་
དབུས་ནས་གར་ལ་བགྲངས་པའི་ས་ཁྱོན་ཉེར་གསུམ་པ་དང་། ས་ཁྱོན་དེར་ལོ་དེའི་རྟོག་ལྷ་བརྩུ་གཉིས་
པའི་ཆོས་བཞི་ལ་དགུན་ཉི་ལོག་པར་གྱུ་བ་ལོ། །དེ་ལྟར་གྱུ་བ་པའི་རིགས་པ་ལ་དབགས་ནས་ས་དུམ་
བུ་བརྩུ་གཉིས་པོ་བསྟོམས་པ་ལ་ས་ཁྱོན་ཐ་དད་པ་སུམ་བུརྩུ་གུ་ཅ་ལྔར་བྱེ་བའི་ས་ཁྱོན་རེ་རེར་
དགུན་ཉི་ལྗོག་ཐེངས་རེ་རེ་འོང་བར་གཤམ་པར་རུས་སོ། །

ཡང་སུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཉི་རྒྱར་བརྩུ་དགུ་དང་རྒྱུ་ཆོད་བཅོ་ལྔར་འོངས་པའི་ཆོ་
རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་ས་ཁྱོན་འདིར་ཉི་མ་ལྟོ་བགོད་མཐར་ཐུག་སྟེ་དགུན་ཉི་ལྗོག་པའི་ས་ཆོགས་

མཛད་པ་ལྟར་དེར་སང་བ་རྣམས་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འདི་ལ་ངེས་
 པ་ནི་མི་རྟག་པ་སྟེ་ལོ་དྲུག་ཅུའི་མཐར་སྐྱར་ཡང་ངེས་པ་འགོད་པའི་བྱིར་རོ།^{༡༣} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 འདས་ལོའི་ཐོག་མ་རབ་བྱུང་མེ་ལོས་ནས་ད་ལྟར་ཆུ་ལོས་འདི་འདས་པ་ཡན་ལ་ལོ་བཞི་བརྒྱ་དང་ལྔ་
 བརྒྱ་དང་བདུན་ཡོད་པ་དེའི་བར་གྱི་ཉི་མ་ལ་གནས་གསུམ་དབུས་མ་དབང་ལྷག་གིས་བརྒྱར་བའི་བྱེད་
 ཅིས་ཀྱི་མང་ཆ་བསགས་པས་ཆུ་ཚོད་ཉེར་གསུམ་ལྷག་ཙམ་འོང་ལ་ཆུ་ཚོད་ཉེར་གསུམ་པོ་དེས་དེར་
 སང་བ་རྣམས་ཀྱི་དགུན་ཉི་ལྷོག་པའི་ས་ཆོགས་སུ་བྱས་པའི་ཉི་སྐར་བརྒྱ་དགུ་དང་ཆུ་ཚོད་བཙུ་ལྔ་ལ་ཐི་
 བ་ན་ལྷག་མ་སྐར་མ་བཙུ་དང་ཆུ་ཚོད་དག་ཉིས་འོང་བས་དེར་སང་བའི་བྱེད་ཅིས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 ལྟར་ན་འང་རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་ས་ཁྱོན་འདིར་དགུན་ཉི་ལྷོག་པའི་དུས་དེ་ལས་ད་དུང་ཡང་ཉི་
 སྐར་ཉི་ཤུ་དང་ཆུ་ཚོད་བཙུ་ལྔ་འོངས་པ་ལ་ཆོས་ཞག་བརྒྱ་དགུ་ཙམ་གྱི་ཉི་མའི་ལོངས་སྟོན་སྟོན་དགོས་
 པར་གྱུ་བ་བོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་པས་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་འང་རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་ས་ཁྱོན་འདི་ལྟ་
 གྱིང་དབུས་མའི་དབུས་དང་པོ་ནས་ཤར་ལ་བགངས་པའི་ས་ཁྱོན་བརྒྱ་དགུ་བ་དང་། ལྟ་གྱིང་ཤར་མའི་
 དབུས་ནས་ལྟ་གྱིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་བར་ལ་ས་ཁྱོན་ཐ་དད་པ་སུམ་ཅུར་བྱེ་བའི་ནང་གི་ལྟ་གྱིང་
 དབུས་མའི་དབུས་ནས་ཤར་ལ་བགངས་པའི་ས་ཁྱོན་བརྒྱ་དགུ་བ་དེར་དགུན་ཉི་ལྷོག་པ་ཡོད་པར་
 འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱེད་ཅིས་སྟེ་ལྷགས་པ་རྣམས་དགུན་ཉི་ལྷོག་པར་འདོད་པའི་དུས་
 དེར་ཉི་སྐར་ཉི་ཤུ་དང་ཆུ་ཚོད་བཙུ་ལྔ་འོངས་ཆོས་རྒྱལ་པ་ལ་བར་བྱས་ནས་ས་དུམ་སུ་བརྒྱ་གཉིས་པོ་རེ་
 རེར་ལོ་རེ་ལ་དགུན་ཉི་ལྷོག་པ་རེ་རེ་ཉིད་ཡིན་པར་བྱས་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་རྣམས་ནི་གཞན་དུ་
 རྒྱས་པར་བཀག་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།^{༡༤}

གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ལྷན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་
 ལོ་འཁོར་བའི་དབང་གིས་མེ་ལ་རེག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདུན་པའི་ཕྱོགས་ཐོབ་པ་ན་ལྷན་པོའི་ཕྱི་མ་
 ལ་ འོང་ལྷུང་ལ་རྩ་ཞེས་པ་འལྷར་ རེག་ཅིང་གངས་ཀྱི་རིའི་སྟེང་དུ་འགོའི་ཞེས་པའི་རིགས་པས་ཉི་མ་ཁྱིམ་
 སོ་སོར་གནས་པའི་དུས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་མཐའ་དག་སྟེ་ཐམས་ཅད་དུ་རིག་པར་བྱའོ།^{༡༥} །ཞེས་
 གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་ས་དུམ་སུ་རེ་རེར་ལ་དེ་ལ་དགུན་ཉི་ལྷོག་པ་རགས་པར་བྱས་ན་སུམ་ཅུ་རེ་ཡོད་

པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་རི་ལྷོ་རྩ་བསྟན་པ་ནི་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་ལ་མཚོན་ན་ནི་མ་ཀཾ་འདི་ཁྱིམ་དུ་
 སླེབ་མ་ཐག་གི་ཆོ་ལྷོ་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་དྲང་པོའི་ཐད་ཀྱི་ལྷོ་པོའི་རྩ་མོའམ་རྩ་ལ་ནི་མའི་གདུང་
 བྱེད་ཀྱིས་རེག་པའི་ནིན་ཞག་དེ་ལ་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་ནས་བགངས་པའི་ས་དུམ་ལ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་
 དབུས་མའི་དབུས་དྲང་པོའི་ཐད་ཀྱི་མེ་རིའི་ནང་མཐའི་སྟེང་ཐད་དུ་ནི་མའི་གདུང་བྱེད་ཀྱིས་སླེབ་པ་
 དངོས་བསྟན་ནམས་ཀྱིས་གོ་རྣམས་ཤིང། ནི་བར་ལ་སྐར་མ་བཅུ་དགུ་དང་ཆུ་ཚོད་བདུན་ཆུ་སྔ་མུ་མུ་
 བྱུང་སྟེ་ནི་མས་གཞུ་ཁྱིམ་གྱི་བྱེད་དུ་སླེབ་པའི་ནིན་ཞག་རེ་ལ་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་ལ་ས་ཁྱོན་ཐད་དང་པ་
 སུམ་ཅུར་བྱེད་པའི་ཤར་མཐའི་ས་ཁྱོན་དེའི་ཐད་ཀྱི་ལྷོ་པོའི་རྩ་མོའམ་རྩ་ལ་ནི་མའི་གདུང་བྱེད་ཀྱིས་
 རེག་པ་དང་ནིན་ཞག་དེ་ནིང་ལ་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་ནས་བགངས་པའི་ས་དུམ་ལ་བདུན་པ་བྱང་གླིང་
 དབུས་མའི་ཡང་ཤར་མཐའི་ས་ཁྱོན་དེའི་ཐད་ཀྱི་མེ་རིའི་ནང་མཐའི་སྟེང་ཐད་དུ་ནི་མའི་གདུང་བྱེད་
 ཀྱིས་སླེབ་པ་ལྷ་ས་མཚོན་པ་ནི། འདིར་ལྷོ་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལས་གཞན་དུ་གླིང་རེར་ལོ་རེ་ལ་ལྷོ་བསྐོད་མཐར་ཐུག་དང་བྱང་བསྐོད་མཐར་ཐུག་རེ་རེ་
 དང་། ཡང་མཁས་པ་ རྟེན་སྐར་དག་གླིང་རེར་ལོ་རེ་ལ་དབྱར་ནི་དང་དགྲན་ནི་ལྷོག་པ་རེ་རེ་ཡིན་པར་
 བཞེད་པ་ལྷོ་ར་འཐད་ན་ནི་མ་ཆུ་སྟོན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་ཆོ་གེ་ལ་ཤའི་ཤར་ལུབ་ཀྱི་དབུས་དྲང་
 པོར་ནིན་ཆུ་ཚོད་ཉེར་ལྷ་ཡིན་པ་ལྷོ་ར་གེ་ལ་ཤའི་ཤར་མཐའི་ས་ཁྱོན་དེར་ཡང་ནིན་ཆུ་ཚོད་ཉེར་ལྷོ་
 འཇུར་དགོས་ཏེ། ས་ཁྱོན་དེ་གཉིས་དགུན་ནི་ལྷོག་དུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་དོ་ཞེན། འོ་
 བ་ནི་མ་ཆུ་སྟོན་གྱི་ཁྱིམ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་ཆོ་ལྷོ་གླིང་ཤར་མའི་གེ་ལ་ཤ་དང་ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་དབུས་ཀྱི་
 དགུན་ནི་ལོག་ནས་ཁྱིམ་ལྷ་གཅིག་སོང་བས་ས་ཁྱོན་དེར་ནིན་ཆུ་ཚོད་ཉེར་དུག་ཆུ་སྔ་མུ་བཞི་བཅུ་ཡིན་པ་
 ལྷོ་ར་ལྷོ་གླིང་ཤར་མའི་གེ་ལ་ཤ་དང་ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་ལུབ་མཐའི་ས་ཁྱོན་དེར་ཡང་ནིན་ཆུ་ཚོད་ཉེར་དུག་
 ཆུ་སྔ་མུ་བཞི་བཅུ་ཡིན་པར་འཇུར་དགོས་ཏེ། ལྷོ་གླིང་ཤར་མའི་དབུས་དྲང་པོ་དང་དེའི་ལུབ་མཐའ་
 གཉིས་དགུན་ནི་ལྷོག་དུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན། ལྷོ་གླིང་དབུས་མའི་གེ་ལ་ཤའི་
 ཤར་མཐའི་ནིན་ཆུ་ཚོད་ཉེར་ལྷ་དང་། ནིན་ཞག་དེ་ནིང་ཀྱི་ལྷོ་གླིང་ཤར་མའི་གེ་ལ་ཤ་དང་ཁྱོན་

མཚུངས་ཀྱི་རྒྱལ་མཐའི་ས་ཁྱོན་དེར་ཉིན་རྒྱུ་ཚེད་ཉེར་དུག་ཚུ་སྤང་བཞི་བཅུར་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་ཏེ།
 ལྷོ་གླིང་དབུས་མའི་གྲོ་ལ་གཤེད་ཤར་མཐའ་དང་ལྷོ་གླིང་ཤར་མའི་གྲོ་ལ་གཤེད་ཚུན་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱལ་
 མཐའ་གཉིས་འདབས་འབྱར་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ལ་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་མཐོ་དམན་དུ་
 འགྱུར་བའི་སློན་ནས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡོད་དེ་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་མོ།།

གལ་ཏེ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ལྷན་པོའི་ཚྭ་གས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 ཉི་མའི་བགོད་པ་གཉིས་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོ་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་ལྷན་པོའི་རྩ་ལམ་རྩེ་མོ་ལ་རེག་པ་
 དང་མེ་རིའི་ནང་མཐའི་སྤྲང་ཐད་དུ་འགོ་བར་བསྟན་གྱི། ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་གཉིས་སུ་འགོ་
 བར་མ་བསྟན་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལན་མཛེ་རྒྱ་མཚོ་འགོངས་ནས་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་དག་ནི་ལྷོ་རུ་
 མེ་ཡི་བར་དུ་འགོ་བར་བྱེད། ཅེས་པ་སྟེ་འདིར་རྩེ་བས་བཅུག་ཉིས་ཀྱིས་ལ་དུམ་ཐུ་སོ་སོར་རེ་རེར་བྱིམ་
 གྱི་དབང་གིས་ལན་མཛེ་རྒྱ་མཚོ་འགོངས་ནས་ལྷོར་བགོད་པ་ལ་གནས་པའི་ཉི་མ་མའི་དགྲིལ་འཁོར་
 གྱི་དང་པོའི་བར་རྒྱ་མཚོའི་མཐའི་མཚམས་སུ་འགོ་བར་བྱེད་དོ། །མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་མཚམས་དེ་
 བས་གྲོ་ལ་གཤེད་ཐུ་འགོ་སྟེ་གངས་ཅན་གྱི་རི་ལ་བྱང་གི་ལམ་དུ་ཡང་བྱང་དུ་བགོད་ལ།^{༡༤} ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པས་གཞོད་དོ་ཞེ་ན། མི་གཞོད་དེ། འགྲེལ་ཆོག་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་
 ཉིད་མེ་རིའི་ནང་མཐའི་སྤྲང་ཐད་དང་། ལྷན་པོའི་རྩེ་ལམ་རྩེ་མོ་གི་བར་དུ་འགོ་བར་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ལས། སྤྲང་དུ་དུག་དང་སྤྲུལ་གྱི་གངས་ནི་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་དག་ཀྱང་བྱང་དུ་བགོད་པ་དག་
 གི་མཐར། །དེ་ནས་གཡས་ཚྭ་གས་སུ་ཡང་ཟད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་ཡི་བདག་པོ་སྤྲང་ཐུག་དག་ནི་དུག་
 པོའི་གངས། །སྤྲང་ཐུག་བརྒྱུད་ཅུ་ཙུ་གཅིག་མདའ་ནི་བརྒྱུད་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་དབུས་ནས་གོ་ལའི་
 རི་མོ་སྟེ། །དེ་ལས་གང་ཞིག་འཕེལ་དང་འགྲིལ་པར་འགྱུར་བ་མཁའ་མཁའ་མདའ་དང་མདའ་ནི་བྱང་
 དང་ལྷོར་ཡང་རོ། །ལན་མཛེ་རྒྱ་མཚོ་འགོངས་ནས་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་དག་ནི་ལྷོ་རུ་མེ་ཡི་བར་དུ་འགོ་
 བར་བྱེད།^{༡༥} ཅེས་སོགས་གསུངས་པས་ནི་གོང་གི་ཉི་མའི་གདུང་བྱེད་ཅེས་པ་འོག་མ་ལན་མཛེ་རྒྱ་
 མཚོའི་འགོངས་ནས་ཞེས་སོགས་རྣམས་ལ་ཡང་གསལ་བྱེད་དུ་སྦྱར་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 བཞིན་དུ། བྱེད་བཅས་མིག་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཐོབ་ཉིན་དང་ཉིན་ལ་འདོར་བ་^{༡༦} ཞེས་པ་ནི་བྱེད་དང་བཅས་པའི་

བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ཐོབ་པ་ནི་སྟོང་ཕྲག་བདུན་ཅུ་ཙུ་ལས་ཉིན་ཞག་སོ་སོར་དཔག་ཆད་
རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ཉི་མས་འདོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་གདུང་བྱེད་ཀྱིས་འདོར་བ་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདོར་བ་པོས་ནོན་པའི་གོ་ས་ལོགས་སུ་བྱེ་བའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་མ་ཡིན་གྱི།
ནོན་པའི་གོ་ས་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་དང་། སྟོང་ཕྲག་བདུན་ཅུ་ཙུ་ལས་ཞེས་པས་ཀྱང་ཉི་
མའི་གདུང་བྱེད་ཀྱིས་དོར་བར་བྱ་བའི་ཁྱོན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་འདོར་བ་པོ་རང་གིས་ནོན་པའི་གོ་ས་དེ་ཡང་འདོར་བའི་ཆ་ལ་མི་བགང་ན་ཉི་མའི་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷུ་མ་པོའི་ཆད་རྒྱུད་འགྲེལ་འདིར་གསལ་པོར་མ་བཤད་ཀྱང་མཛོད་ལས། དཔག་
ཆད་ལྔ་བརྒྱ་གཅིག་དང་བཅས།²¹⁶ །ཞེས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆད་དཔག་ཆད་ལྔ་བརྒྱ་ཙུ་གཅིག་
ཏུ་བཤད་པས་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྲག་བདུན་ཅུ་ཙུ་ལའི་སྟོང་ནས་དཔག་ཆད་ལྔ་བརྒྱ་ཙུ་གཅིག་གི་གསུམ་
ཆ་བརྒྱ་བདུན་ཁྲི་བ་ཉི་མས་ཉིན་ཞག་བྱེད་བཅས་མིག་སྒྲ་ལྷ་བའི་བར་ལ་འདོར་བར་ཁས་ལེན་དགོས་
པས། སྟོང་ཕྲག་བདུན་ཅུ་ཙུ་ལས་ཞེས་སོགས་དང་ཅིའི་ཕྱིར་བྱེད་རང་ལ་འང་མི་འགལ་བར་འགྱུར་
བ་སོམས་གིག། དེ་ཡང་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་རགས་པ་མཐུན་སྒྲུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
ཞིབ་མོར་ན་སྐར་ཁོངས་རེ་ལ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཕྲེང་བར་བསྒྲིགས་པ་དུག་ཅུའི་ཆད་ལས་ལྷག་
པ་མེད་ལ། སྐར་ཁོངས་གཅིག་ལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཆོད་དུག་ཅུ་ཡོད་པས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱང་མཐའ་
ནས་ལྷོ་མཐའི་བར་ལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཆོད་གཅིག་ཡན་ཆད་ཙམ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ལ། ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཆོད་
གཅིག་ལ་ནི་དཔག་ཆད་ཉིས་བརྒྱ་སོ་གཅིག་ལྷག་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པས་སོ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་བྱང་
བགྱོད་མཐར་ཐུག་གི་ཆེ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་ཀྱིས་ལྷན་པོའི་རུའམ་རྩེ་མོ་ལ་རེག་པར་ཁས་
ལེན་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རང་ཅག་རྣམས་གནས་པའི་བོད་ཀྱིས་ཁྱོན་འདིར་ཉི་མའི་བྱང་བགྱོད་
མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་གྱི་ཉི་མ་བྱེད་པའི་དུས་དེར་ཐུར་གིང་གི་གྲིབ་མ་བྱང་དུ་འོང་བ་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བ་འདི་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བགྱོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་ཉི་མས་ལྷོ་བྱང་
དུ་ཇི་ཙམ་རེ་བགྱོད་པ་ནི་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་བརྒྱ་ལ་ཉིན་ཞག་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ཙུ་བྱེད་དང་
གསུམ་གྱི་ཐོབ་ཅོར་ཏེ། དེ་ཡང་དཔག་ཆད་ཉིས་བརྒྱ་དོན་གསུམ་རྒྱུད་གྲགས་གསུམ་གཞུ་འདོམ་སྟོང་

བདུན་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་ ཟུག་སྐྱམ་སོར་དུག་ནས་བདུན་ནས་ཀྱི་སྐྱམ་བརྒྱ་རེ་ལཱ་འི་ཆ་བྱ་ལ། ཙམ་རེ་དགོང་ངོ་། །

ཡང་ཉི་མ་སའི་དཀྱིལ་ལའོར་ལས་སྟོང་དུ་འགོ་བའི་ཆད་ནི་སའི་ཁྱོན་གང་དང་གང་གི་ཐད་
དུ་བྱང་བགོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་ས་ལས་ཉི་མའི་གཏུང་བྱེད་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་དུག་གི་
སྟོང་ནས་འགོ་སའི་ཁྱོན་དེ་ནས་བགངས་པའི་ས་དུམ་ཐུབདུན་པའི་ས་ཁྱོན་ཉི་མ་ལྟོ་བགོད་མཐར་ཐུག་
པའི་ས་ལ་ནི་སྟོང་ཐུག་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་དུག་གི་སྟོང་ནས་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་གཅིག་ཕྱི་བ་སྟོང་ཐུག་
བདུན་ཅུ་ཅུ་ལཱ་འི་སྟོང་ནས་འགོ་ཁོང་། ཉི་མ་ལྟན་པོ་ལ་གཡས་སྟོར་དུ་སྒྲུབ་གཤོངས་སུ་འཁོར་རོ། །དེ་
བས་ན་ས་ཁྱོན་གང་དང་གང་གི་ཐད་དུ་ཡང་ཉི་མའི་བྱང་བགོད་མཐར་ཐུག་པའི་ས་དང་ཉི་མའི་གཏུང་
བྱེད་ཀྱི་བར་ལ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་དུག་རེ་དང་། ལྟོ་བགོད་མཐར་ཐུག་གི་ཆེ་སྟོང་ཐུག་
བདུན་ཅུ་ཅུ་ལཱ་རེ་འོར་བར་བཤད་པས་ཉི་མ་བྱང་བགོད་མཐར་ཐུག་པའི་ས་ཁྱོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐད་ཀར་
ཉིན་རེ་བཞིན་ལྟོ་བགོད་མ་ཚོགས་ཀྱི་བར་ལ་ཉི་མ་གཏུང་བྱེད་དང་བཅས་པ་དཔག་ཆད་དུག་ཅུ་བྱང་
གྲགས་གཅིག་གཞུ་འདོམ་བརྒྱ་གོ་གཅིག་ཟུག་སྐྱམ་སོར་གཉིས་སོར་ཀྱི་སྐྱམ་བརྒྱ་རེ་ལཱ་ཆ་སྐྱམ་བརྒྱ་ལཱ་
བརྒྱ་མཉམས་ཀྱིས་དམའ་བར་འབྱུར་ཁོང་། ལྟོ་བགོད་མཐར་ཐུག་ནས་བྱང་བགོད་མ་ཚོགས་ཀྱི་བར་ལ་
ཡང་ཉིན་རེ་བཞིན་དེ་ཙམ་རེས་མཐོ་བར་འབྱུར་བ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོན་ཉི་མའི་གཏུང་བྱེད་ལ་ཆད་རྗེ་ཙམ་སྐྱམ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་
བཞིར་འདོད་པ་དང་གཞན་དག་སྟོང་ཐུག་བྱེད་དང་བརྒྱ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་གཉིས་ལས་གོང་དུ་འགྲེལ་
པ་དངས་པའི་འབྱུར། ལྟན་པོ་འི་ཅེ་མོ་ལ་རེག་ཅིང་ཞེས་པ་ལྟར་ན་ཉི་མའི་འོག་གཞིའི་གཏུང་བྱེད་
དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་བཞིར་འདོད་པ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བྱང་བགོད་མཐར་ཐུག་གི་ཆེ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་
ལའོར་ལྟན་པོ་འི་ཅེ་དང་ཁང་མཉམ་དུ་འགོ་བར་བྱ་ཁོང་། ཉི་མའི་ལྟོ་ཕྱགས་ལཱ་ཐུབདུ་ཕྱགས་ཀྱི་གཏུང་
བྱེད་ཀྱི་ཆད་ནི་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་བྱེད་དང་བརྒྱ་གསུམ་དུ་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཉི་མ་བྱང་བགོད་མཐར་
ཐུག་གི་ཆེ་གཏུང་བྱེད་ཀྱི་ཅེ་མོ་ལྟན་པོ་འི་རུ་ལ་རེག་ཙམ་དུ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། བྱང་བགོད་མཐར་ཐུག་
གི་ཆེ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་ལའོར་དང་ལྟན་པོ་འི་བར་ན་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་བྱེད་དང་བརྒྱ་གསུམ་ལས་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་གོང་འབྱུར་ལས་ལྟན་པོ་འི་རུ་ལ་རེག་ཅིང་ཞེས་འབྱུར་བ་ལྟར་བྱས་ན་ཉི་མའི་

དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འོག་གི་གདུང་བྱེད་ཀྱང་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐལ་བྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་དུ་བཤད་པར་
བྱར་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉི་མས་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་སྒྲང་གཤོངས་སུ་འཁོར་བའི་རྒྱུ་པོའི་ཁྱོན་དང་། ཉི་
མའི་མཉམ་ལམ་རྒྱུ་མ་པོར་བསྐྱོར་བའི་ཁྱོན་དང་། བསྐྱོར་ནས་ནམ་གྱུ་རྫོགས་ཀྱི་བར་གྱི་ཁྱོན་
རྣམས་ནི་དཔག་ཚད་སུམ་འབུམ་བདུན་ཁྲི་ལྟ་སྟོང་དང་། རྒྱ་ཚོད་དུ་བྱས་ན་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཚོད་སྟོང་
དུག་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུར་མཉམ་མོ།།

ཡང་ཉི་མ་ལྟན་པོ་ལ་སྒྲང་གཤོངས་སུ་འཁོར་བ་ལས་ཁྲིམ་སོ་སོར་ཡུལ་དུག་ཏུ་ཉིན་མཚན་
རིང་ཐུང་བ་དད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ཡུལ་དུག་ནི་བསིལ་རིའི་ཕྱི་མཐའ་ནས་རྒྱའི་ནང་
མཐའི་བར་གྱི་སའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐལ་ཉེར་ལྟ་བུའི་བྱེད་བྱང་མ་ལ་ཆ་བ་དད་
བ་དུག་ཏུ་དབྱེད་གོས་ཏེ། ཡུལ་བྱང་མ་གངས་ལྗན་བསིལ་རི་དང་འདབས་འབྱར་དུ་གནས་ཤིང་།
འཕགས་ཡུལ་གྱི་ལྷོ་མཐའ་ཉི་མ་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཉི་མའི་དགྲིལ་
འཁོར་གྱི་ཐད་སོ་ན་གནས་པ་དེའི་དུས་ཀྱི་ཐུར་ཤིང་གི་གྲིབ་མས་འགྲུབ་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ལྷོ་གླིང་
དབུས་མའི་སའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བསིལ་རིའི་ལྷོ་མཐའ་ནས་རྒྱའི་ནང་མཐའི་བར་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་
ཐལ་ཉེར་ལྟ་བུའི་བྱེད་བྱང་མ་ལ་བྱང་ནས་རིམ་བཤུགས་པའི་ན་གངས་ལྗན་གྱི་ལ་ཤ་རྒྱ་ནག་ལི་བོད་
འཕགས་ཡུལ་ཏེ་ཡུལ་དུག་ཆ་མཉམ་དུ་བྱེད་བ་བཞིན་དུ་ས་དུམ་སུ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་པོ་གཞན་རྣམས་
ལ་ཡང་དེ་དག་དང་ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་ཡུལ་དུག་གི་རྣམ་གཞག་བྱས་ཏེ་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་འདིའི་ཡུལ་དུག་
གི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མའི་བགྲོད་པའི་དབང་གིས་ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་མི་འདྲ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་
ས་དུམ་སུ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དུག་དང་ཁྱོན་མཚུངས་རྣམས་སུ་ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་ཚུལ་
ཡང་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ལྷོ་གླིང་དབུས་མར་ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་མི་འདྲ་བར་འགྱུར་ཚུལ་
ནི་ལྷོ་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་མཉམ་པའི་ཆོ་ཡུལ་དུག་ཀའི་དབུས་སུ་
ཉིན་མོ་རྒྱ་ཚོད་སུམ་ཅུ་མཚན་མོ་རྒྱ་ཚོད་སུམ་ཅུ་སྟེ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པར་མཚུངས་པ་ལས་ཉིན་ཞག་
རེ་རེ་ལ་གངས་ལྗན་དུ་རྒྱ་སྒང་གསུམ་དབུགས་ལྟ་བུའི་ལྷ་ཆ་གསུམ་དེའི་ཡང་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་ཆ་བརྒྱ་
སུམ་ཅུ་དང་། གྱི་ལ་ཤར་རྒྱ་སྒང་གསུམ་དབུགས་གཅིག་དེའི་དུག་ཆ་བཞི་དེའི་ཡང་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་ཆ་

བརྒྱ་སྐུ་ཅུ་དང་། རྒྱ་ནག་རྒྱ་ཆུ་སྐུ་གཉིས་དབྱུགས་བཞི་དེའི་བདུན་ཆ་དུག་དེའི་ཡང་སྐུ་བརྒྱ་རེ་ལྔ་
 ཆ་བརྒྱ་སྐུ་ཅུ་དང་། ལིར་ཆུ་སྐུ་གཉིས་དབྱུགས་གཉིས་དེའི་བརྒྱད་ཆ་དུག་དེའི་ཡང་སྐུ་བརྒྱ་རེ་ལྔ་
 ཆ་བརྒྱ་སྐུ་ཅུ་དང་། བོད་རྒྱ་ཆུ་སྐུ་གཉིས་དབྱུགས་གཅིག་དེའི་དབྱུ་ཆ་གཅིག་དེའི་ཡང་སྐུ་བརྒྱ་རེ་
 ལྔ་ཆ་བརྒྱ་སྐུ་ཅུ་དང་། འཕགས་ཡུལ་རྒྱ་ཆུ་སྐུ་གཅིག་དབྱུགས་ལྔ་དེའི་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་དེའི་ཡང་སྐུ་
 བརྒྱ་རེ་ལྔ་ཆ་བརྒྱ་སྐུ་ཅུ་རྣམས་བྱང་བཤོད་ཀྱི་ཆེ་ཉིན་མོ་འཕེལ་ཞིང་མཚན་མོ་འགྲིལ་བ་ལས་ལྷོ་གླིང་
 དབུ་ས་མའི་དབུ་ས་བྱང་པོར་ཉི་མ་བྱང་བཤོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་ཉིན་མོའི་ཚད་གངས་ལྡན་ནས་
 འཕགས་ཡུལ་གྱི་བར་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ་ཆོད་སོ་དུག་དང་། རྒྱ་ཆོད་སོ་ལྔ་དང་། རྒྱ་ཆོད་སོ་བཞི་རྒྱ་སྐུ་
 བརྒྱ་བདུན་དབྱུགས་ཐིག་དབྱུགས་ཀྱི་བདུན་ཆ་དུག་དང་། རྒྱ་ཆོད་སོ་གསུམ་རྒྱ་སྐུ་ཞེ་ལྔ་དང་། རྒྱ་ཆོད་
 སོ་གསུམ་རྒྱ་སྐུ་ཉི་ལྔ་དང་། རྒྱ་ཆོད་སོ་གསུམ་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་། མཚན་མོའི་ཚད་ཀྱང་གངས་ལྡན་
 ནས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ་ཆོད་ཉེར་བཞི་དང་། རྒྱ་ཆོད་ཉེར་ལྔ་དང་། རྒྱ་ཆོད་ཉེར་ལྔ་དང་རྒྱ་སྐུ་ཞེ་གཉིས་
 དབྱུགས་ལྔ་དབྱུགས་ཀྱི་བདུན་ཆ་གཅིག་རྣམས་དང་། རྒྱ་ཆོད་ཉེར་དུག་རྒྱ་སྐུ་བཙུ་ལྔ་དང་། རྒྱ་ཆོད་
 ཉེར་དུག་རྒྱ་སྐུ་བཞི་བརྒྱད་དང་། རྒྱ་ཆོད་ཉེར་བདུན་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་རྒྱ་ཉིན་མཚན་མཉམ་
 པ་ལས་ལྷོ་བཤོད་ཀྱི་ཆེ་འདུལ་དུག་པོ་དེ་དང་དེར་ཉིན་ཞག་རེ་རེ་བཞིན་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་སྐུ་
 སོ་གསུམ་མཚན་མོ་འཕེལ་ཞིང་ཉིན་མོ་འགྲིལ་པས་ལྷོ་བཤོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལས་
 ཉིན་མཚན་གོ་ལོག་སྟེ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་འདི་དག་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་ཤེས་བྱེད་དང་སྐུར་ཉེ་དྲོགས་པའི་གནས་དག་ཀྱང་དབྱང་
 པར་བྱ་བ་ལ་ཁམས་ལའི་སོ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཚད་འདི་ལ་ལྷོར་བཤོད་པའི་འཕོ་བའི་
 ཉིན་ཞག་ལ་རྒྱ་ཆོད་སྐུ་ཅུ་དུག་གིས་ཉིན་མོར་འབྱུར་ཞིང་ཉི་ལྔ་རྒྱ་བཞིས་མཚན་མོར་འབྱུར་ངོ་། །དེ་
 བཞིན་རྒྱ་བྱང་དུ་བཤོད་པ་ལ་མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོའི་ཚད་བརྒྱུག་པས་ཤེས་པར་བྱའོ།^{༡༡} །ཞེས་གངས་
 ལྡན་རྒྱ་ལྷོ་བཤོད་མཐར་ཐུག་ནས་བྱང་བཤོད་མཐར་ཐུག་གི་བར་ལ་རྒྱ་ཆོད་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཉིན་མོ་
 འཕེལ་བ་དང་མཚན་མོ་འགྲིལ་བར་བཤད་པའི་ལྷོ་བཤོད་མཐའ་ནས་བྱང་གི་བཤོད་མཐའི་བར་ལ་
 རྒྱ་ཆོད་དུག་ཅུ་ལྔ་ཆའི་ཉིན་མཚན་འཕེལ་འགྲིལ་བྱེད་པར་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་རྒྱ་ཁམས་ལའི་ང་བཞི་

པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དྲུག་ཆས་འགྲིལ་པར་འགྱུར་ཞིང་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུའི་
 དྲུག་ཆ་ཆུ་ཚོད་བཅུས་ཆུ་སྟོན་ནས་འབྲིག་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་མཚན་མོ་འགྲིལ་ཅིང་ཉིན་མོ་
 འཕེལ་ལོ། །༡༩༥༥་ཏ་ནས་གཞུང་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་ཉིན་མོ་འགྲིལ་ཅིང་མཚན་མོ་འཕེལ་ཏེ་ངེས་
 པར་ཉི་མ་རི་བོང་ཅན་ནི་འགྲིལ་པར་འཕེལ་^༡ ཞེས་པ་དྲུག་ཆས་སོ། །གྲི་ལ་ཤའི་དུམ་ཁུ་ལ་གྲིབ་མའི་
 རེས་པའི་དེ་ནི་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ནི་བྱང་དུ་བགྲོད་པ་ནས་ལྷོར་
 བགྲོད་པའི་མཐའ་དང་ལྷོར་བགྲོད་པ་ནས་བྱང་དུ་བགྲོད་པའི་མཐར་གྲིབ་མའི་རེས་པའི་དབང་གིས་
 བཅུའི་ཆས་འགྲིལ་ཅིང་འཕེལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་བོད་དང་ལི་དང་རྒྱ་ནག་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་
 སུ་དགུ་ཆ་དང་བརྒྱད་ཆ་དང་བདུན་ཆ་དག་གིས་ཤམ་ལའི་ཡུལ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་གྲིབ་མའི་དབང་
 གིས་འགྲིལ་ཅིང་འཕེལ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གྲི་ལ་ཤར་ལྷོའི་བགྲོད་མཐའ་ལས་བྱང་གི་བགྲོད་
 མཐའ་ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུའི་དྲུག་ཆ་ཆུ་ཚོད་བཅུས་ཉིན་མོ་འཕེལ་ཞིང་མཚན་མོ་འགྲིལ་པ་དང་། འཕགས་
 ཡུལ་བོད་ལི་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་རྣམས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུའི་བཅུ་ཆ་ཆུ་ཚོད་དྲུག་དང་། དགུ་
 ཆ་ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཆུ་སྟངས་བཞི་བཅུ་དང་། བརྒྱད་ཆ་ཆུ་ཚོད་བདུན་ཆུ་སྟངས་སུམ་ཅུ་དང་། བདུན་ཆ་ཆུ་ཚོད་
 བརྒྱད་ཆུ་སྟངས་སོ་བཞི་དབུགས་གཅིག་དབུགས་ཀྱི་བདུན་ཆ་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཉིན་མོ་འཕེལ་ཞིང་
 མཚན་མོ་འགྲིལ་པར་བཤད་ནས། ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་བགྲོད་མཐའ་ནས་བགྲོད་མཐའ་གཞན་གྱི་བར་
 གྱི་ཉིན་མཚན་འཕེལ་འགྲིལ་གྱི་ཆ་གངས་ལུན་གྱི་ཆུ་ཚོད་བཅུ་གཉིས་དང་། གྲི་ལ་ཤའི་ཆུ་ཚོད་བཅུ་དང་།
 རྒྱ་ནག་གི་ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་ཆུ་སྟངས་སོ་བཞི་དབུགས་གཅིག་དབུགས་ཀྱི་བདུན་ཆ་ལྟ་རྣམས་དང་། ལི་ཆུ་ཚོད་
 བདུན་ཆུ་སྟངས་སུམ་ཅུ་དང་། བོད་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཆུ་སྟངས་བཞི་བཅུ་དང་། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཆུ་ཚོད་དྲུག་
 བོ་རྣམས་གཉིས་ཀྱིས་བགོས་ཏེ་ཕྱེད་མར་བྱས་པའི་ཕྱེད་ཕྱེད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་ཉིན་མོའི་ཆུ་ཚོད་
 སུམ་ཅུ་ལ་སྦྱོན་ཞིང་། ཕྱེད་ཕྱེད་མཚན་མོའི་ཆུ་ཚོད་སུམ་ཅུ་ལ་སྦྱོན་པས་ཉི་མ་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་གི་
 ཉིན་ཞག་དེའི་ཡུལ་དྲུག་པོ་སོ་སོའི་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོའི་ཚད་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་འོང་ངོ་།

དེ་ཡང་ཞག་གི་འཕེལ་འགྲིལ་འདི་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཉིན་ཞག་ཉིད་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིལ་ཏུ་
 འཆད་པ་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བགྲོད་པའི་ཡན་ལག་ནི་

ཕྱིད་དང་བཅས་པའི་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ལྷག་པའི་ཉིན་ཞག་བརྒྱ་ལྟེ་བཞོད་པའི་ཡན་ལག་ཉིན་ཞག་དེ་
ནམས་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་མཆན་མོ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ་བྱང་དུ་ཉིན་མོའོ།^{༡༣} །ཞེས་བཞོད་མཐར་ཉིན་
མཆན་འཕེལ་འགྲིབ་རྫོགས་པ་ཉིན་ཞག་གི་གྲངས་ཀྱི་སྟེང་ནས་བཞག་པ་དང་། འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱང་
ཉིན་རེ་བཞིན་ངོས་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོན་ཏེ་དེ་ཀྱིས་གངས་ལྷན་དུ་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་རྒྱ་སྒང་གསུམ་དབུགས་ལྷ་དེའི་ལྷ་ཆ་གསུམ་
དེའི་ཡང་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་ཆ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུར་བཤད་པ་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཀྱི་ལ་ཤའི་བྱང་གི་
ཆ་ལ་བཅན་གྱི་བར་དུ་སྟེ་ཉིན་ཞག་སོ་སོ་ལ་དབུགས་བཞེད་དང་རྒྱ་སྒང་གསུམ་བཞོད་པའི་ཡན་ལག་
གིས་འཕེལ་ཞིང་འགྲིབ་པོ།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས་པ་འགལ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཀྱི་ལ་ཤར་ཉིན་
ཞག་རེའི་འཕེལ་འགྲིབ་ལ་རྒྱ་སྒང་གསུམ་དབུགས་གཅིག་དེའི་དུག་ཆ་བཞེ་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་ཆ་བརྒྱ་
སུམ་ཅུ་དང་། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཉིན་ཞག་རེའི་འཕེལ་འགྲིབ་ལ་རྒྱ་སྒང་གཅིག་དབུགས་ལྷ་དེའི་བརྒྱ་ཆ་
བརྒྱད་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལྷ་ཆ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་ནམས་སུ་བཤད་པ་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཉིན་ཞག་སོ་
སོ་ལ་ཉིན་མོ་དང་མཆན་མོ་འཕེལ་བའམ་འགྲིབ་པ་ནི་དབུགས་གཉིས་དང་རྒྱ་སྒང་གསུམ་མོ། །ཆོད་
འདི་ནི་ཀྱི་ལ་ཤའི་དུམ་ཁུ་ལ་ཡིན་ཏེ་^{༡༥} །ཞེས་བ་དང་། འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡང་ཉིན་མཆན་སོ་སོ་ལ་
རྒྱ་སྒང་གཉིས་འཕེལ་བའམ་འགྲིབ་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
སྟོན་མེད་དེ། བདག་ཅག་གིས་བཤད་པའི་ཡུལ་དུག་གི་ཉིན་ཞག་རེའི་འཕེལ་འགྲིབ་ནམས་ནི་བཞོད་
པ་གཉིས་མཐར་ཐུག་གི་དུས་ཀྱི་བཞོད་མཐའ་གཅིག་ནས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བར་གྱི་ཉིན་མཆན་འཕེལ་
བའི་ཆར་གྱུར་པའི་རྒྱ་ཆོད་སོགས་ལ་བཞོད་མཐའ་གཅིག་ནས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བར་གྱི་ཉིན་ཞག་གི་
གྲངས་ཕྱིད་དང་བཅས་པའི་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བགོས་པའི་ཐོབ་ནོར་སྟོན་མེད་ཡིན་པས་
ཉིན་ཞག་རེའི་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་འཐད་ལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གངས་ལྷན་གྱི་ཉིན་ཞག་རེའི་འཕེལ་
འགྲིབ་ལ་རྒྱ་སྒང་གསུམ་དང་དབུགས་བཞེར་^{༡༦} །གསུངས་པ་ནི་རགས་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་དང་།
ཀྱི་ལ་ཤར་རྒྱ་སྒང་གསུམ་དང་དབུགས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་ཡུལ་དུ་རྒྱ་སྒང་གཉིས་སུ་
གསུངས་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་བཞོད་མཐའི་འཕེལ་ཆ་ལ་བཞོད་མཐའ་གཅིག་ནས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བཞོད་

མཐའི་བར་གྱི་ཁྱིམ་ཞག་གི་གངས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ས་བཞོས་པའི་རྟེན་པ་གི་ལ་ག་ལ་ཆུ་སྤང་གསུམ་
དབུགས་གཉིས་དང་། འཕགས་ཡུལ་དུ་ཆུ་སྤང་གཉིས་འོང་བས་བྱ་སྤྱོད་པ་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་གཞན་དག་གིས་འཕགས་ཡུལ་ནས་གངས་ལྗན་གྱི་བར་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་དབུགས་
གཉིས་གཉིས་གྱི་བར་བྱང་མཛད་པ་ཡོད་དེ་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་སྤྱིར་བཤད་ནས་ཅིར་འགྱུར་ལག་ལེན་དུ་སྤྱར་ན། ཉི་བར་ལུག་ཁྱིམ་དུ་སྤྱོད་མ་ཐག་
གི་ཆེ་ཡུལ་དུག་གི་དབུས་ཀྱང་པོར་ཉིན་རྒྱུ་ཆོད་སུམ་ཅུ་མཚན་རྒྱུ་ཆོད་སུམ་ཅུ་སྟེ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པར་
མཛུངས་པ་ལས། ཡུལ་དུག་པོ་སོ་སོར་རང་རང་གི་ཉིན་ཞག་རེའི་ཉིན་མོའི་འཕེལ་བ་བསགས་པ་ལས་
ཉི་བར་སྤང་ཁྱིམ་དུ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་འཕགས་ཡུལ་དུ་རྒྱུ་ཆོད་སོ་གཅིག་ དེ་བཞིན་དུ་བོད་དུ་འདར་རྒྱུ་ཆོད་སོ་
གཅིག་རྒྱུ་སྤྱང་དབུགས་བཞི། ལིར་རྒྱུ་ཆོད་སོ་གཅིག་རྒྱུ་སྤང་བཅོ་ལྔ། རྒྱ་ནག་དུ་རྒྱུ་ཆོད་སོ་གཅིག་
རྒྱུ་སྤང་ཉེར་ལྔ་དབུགས་བཞི་དེའི་བདུན་རྒྱུ་གཉིས། གི་ལ་གར་རྒྱུ་ཆོད་སོ་གཅིག་རྒྱུ་སྤང་བཞི་བརྒྱ།
གངས་ལྗན་དུ་རྒྱུ་ཆོད་སོ་གཉིས་རྒྱུ་ཆོད་སོ་ཆད་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་བར་འཁྲིག་པའི་ཁྱིམ་
དུ་སྤྱོད་མ་ཐག་གི་ཆེ་འཕགས་ཡུལ་དུ་རྒྱུ་ཆོད་སོ་གཉིས། བོད་དུ་རྒྱུ་ཆོད་སོ་གཉིས་རྒྱུ་སྤང་བརྒྱ་གསུམ་
དབུགས་གཉིས། ལིར་རྒྱུ་ཆོད་སོ་གཉིས་རྒྱུ་སྤང་སུམ་ཅུ། རྒྱ་ནག་རྒྱུ་ཆོད་སོ་གཉིས་རྒྱུ་སྤང་དགཅིག་
དབུགས་གཉིས་དེའི་བདུན་ཆ་བཞི། གི་ལ་གར་རྒྱུ་ཆོད་སོ་གསུམ་རྒྱུ་སྤང་ཉི་ལྔ། གངས་ལྗན་དུ་རྒྱུ་ཆོད་
སོ་བཞི་རྒྱུ་ཆོད་སོ་ཆད་རོ། །ཡང་ཉི་མ་ཀཾ་ཏའི་ཁྱིམ་དུ་སྤྱོད་མ་ཐག་པ་ཡུལ་དུག་གི་དབུས་ཀྱང་
པོར་བྱང་བཞོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་མོའི་ཆད་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡུལ་དུག་སོ་སོར་ཉིན་སོ་གཅིག་ལ་ཡང་ཉི་མ་རིང་ཐུང་མི་མཉམ་པར་འོང་བའི་རྒྱ་
མཚན་ནི་ཉི་མ་བྱང་བཞོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཉི་མོ་ལ་མཚན་ནས་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡུལ་དུག་
ཀའི་དབུས་རྒྱུ་ཆོད་སོ་གཉིས་ཁྱིམ་དུ་སྤྱོད་མ་ཐག་གི་ཆེ་ཉི་མ་གར་སྤྱིང་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་
སྟེང་ཐད་དུ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་སྤྱོད་དང་པོ་འཆར་ཞིང་ལྷུ་བ་སྤྱིང་དབུས་མའི་ཡང་ཆངས་ཐིག་གི་སྟེང་ཐད་དུ་
སྤྱོད་པའི་ཆེ་སྤྱོད་རྫོགས་པར་མཛུངས་པ་ལས། དེ་ནས་ཉི་མ་རིམ་གྱིས་བྱང་དུ་བཞོད་དེ་བྱང་བཞོད་
མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་འཕགས་ཡུལ་གྱི་དབུས་སུ་གར་སྤྱིང་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་ལས་གར་དུ་ཉི་མས་

ཆུ་ཚོད་གཅིག་དང་ཆུ་སྐར་སུམ་ཅུ་ལ་བཤོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཕྱིན་པར་ཉི་མ་སློབ་པ་ན་སྔོན་དང་པོ་
 འཆར་ཞིང་། ལུབ་སྒྲིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ལུབ་ཏུ་ཉི་མས་ཆུ་ཚོད་གཅིག་དང་ཆུ་སྐར་སུམ་ཅུ་
 ལ་བཤོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མ་སློབ་པ་ན་ཕྱི་རོལ་གསལ་པས་ཤར་གྱི་འཆར་ས་ནས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་
 དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་སློབ་གྱི་བར་ལ་ཆུ་ཚོད་བཅུ་དྲུག་དང་ཆུ་སྐར་སུམ་ཅུ་སྟེ་སྔོན་། དེ་ནས་ཉི་མ་ལུབ་
 པའི་བར་ལ་ཡང་ཆུ་ཚོད་བཅུ་དྲུག་དང་ཆུ་སྐར་སུམ་ཅུ་སྟེ་ཕྱི་རོལ་། །དེ་ལྟར་ཉིན་ཆུ་ཚོད་སོགས་སུ་མོ། །འོད་
 གྱི་དབུས་སུ་ཤར་སྒྲིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ཤར་དུ་ཆུ་ཚོད་གཅིག་དང་ཆུ་སྐར་བཞི་བཅུ་ལ་བཤོད་
 པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མས་སློབ་པའི་ཚེ་སྔོན་དང་པོ་འཆར་ཞིང་། ལུབ་སྒྲིང་དབུས་མའི་ཡང་ཚངས་ཐིག་ལས་
 ལུབ་ཏུ་དེ་མཚུངས་སུ་སློབ་པའི་ཚེ་ཕྱི་རོལ་གསལ་པས་ཤར་གྱི་འཆར་ས་ནས་བོད་གྱི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་
 མ་སློབ་གྱི་བར་ལ་ཆུ་ཚོད་བཅུ་དྲུག་དང་ཆུ་སྐར་བཞི་བཅུ་སྟེ་སྔོན་དང་། དེ་ནས་ཉི་མ་ལུབ་གྱི་བར་ལ་
 ཆུ་ཚོད་བཅུ་དྲུག་དང་ཆུ་སྐར་བཞི་བཅུ་སྟེ་ཕྱི་རོལ་། །དེ་ལྟར་དེ་ལ་བས་བོད་གྱི་ཉིན་ཚད་ཆུ་ཚོད་སོགས་སུ་
 དང་ཆུ་སྐར་ཉི་ལྟེ།

ཡིའི་ཡུལ་དབུས་སུ་ཤར་སྒྲིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ཤར་དུ་ཆུ་ཚོད་གཅིག་དང་ཆུ་སྐར་
 ང་གཉིས་དབུགས་གསུམ་ལ་བཤོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མས་སློབ་པའི་ཚེ་སྔོན་དང་པོ་འཆར་ཞིང་།
 ལུབ་སྒྲིང་དབུས་མའི་ཡང་ཚངས་ཐིག་ལས་ལུབ་ཏུ་དེ་མཚུངས་སུ་ཉི་མས་སློབ་པའི་ཚེ་ཕྱི་རོལ་གསལ་པས་
 ཤར་གྱི་འཆར་ས་ནས་ཡིའི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་སློབ་གྱི་བར་ལ་ཆུ་ཚོད་བཅུ་དྲུག་ཆུ་སྐར་ང་གཉིས་
 དབུགས་གསུམ་སྟེ་སྔོན་དང་། དེ་ནས་ཉི་མ་ལུབ་པའི་བར་ལ་ཆུ་ཚོད་སོགས་གྱི་གངས་དེ་ཉིད་དེ་
 ཕྱི་རོལ་། །སྔ་ཕྱི་གཉིས་བསྐྱམས་པས་ཆུ་ཚོད་སོགས་སུ་དང་ཆུ་སྐར་ཞེ་ལྟ་ནི་དེའི་དུས་ཀྱི་ཡིའི་ཉིན་ཚད་
 རོ། །ཡང་རྒྱ་ནག་གི་དབུས་སུ་ནི་ཤར་སྒྲིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ཤར་དུ་ཆུ་ཚོད་གཉིས་ཆུ་སྐར་
 བརྒྱད་དབུགས་གསུམ་དེའི་བདུན་ཆ་གསུམ་ལ་བཤོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མས་སློབ་པའི་ཚེ་སྔོན་དང་
 པོ་འཆར་ཞིང་། ལུབ་སྒྲིང་དབུས་མའི་ཡང་ཚངས་ཐིག་ལས་ལུབ་ཏུ་དེ་མཚུངས་སུ་ཉི་མས་སློབ་པའི་
 ཚེ་ཕྱི་རོལ་གསལ་པས་ཤར་གྱི་ཉི་མ་འཆར་ས་ནས་རྒྱ་ནག་གི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་སློབ་པའི་བར་
 ལ་ཆུ་ཚོད་བཅུ་བདུན་ཆུ་སྐར་བརྒྱད་དབུགས་གསུམ་དེའི་བདུན་ཆ་གསུམ་སྟེ་སྔོན་དང་། དེ་ནས་

ཉི་མ་རྒྱ་བ་པའི་བར་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆོད་སོགས་གངས་དེ་ཉིད་དེ་ཕྱི་དྲོའོ། །ཕྱི་ཕྱི་འོ་ཆད་གཉིས་
བསྐྱེམས་པས་རྒྱ་ཆོད་སོ་བཞི་རྒྱ་སྤང་བཅུ་བདུན་དབུགས་ཐིག་དེའི་བདུན་ཆ་དབུག་རྣམས་ནི་དེའི་
དུས་ཀྱི་རྒྱ་ནག་གི་ཉིན་ཆད་དོ།

ཡང་གཞི་ལ་གཤེད་དབུས་སུ་ནི་གར་གླིང་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་ལས་གར་དུ་རྒྱ་ཆོད་གཉིས་
དང་རྒྱ་སྤང་སྤུལ་བགྲོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མས་སྤྲོབ་པའི་ཆོ་སྤྱོད་དང་པོ་འཆར་ཞིང་། རུབ་གླིང་
དབུས་མའི་ཡང་ཆངས་ཐིག་ལས་རུབ་ཏུ་དེ་མཚུངས་སུ་ཉི་མས་སྤྲོབ་པའི་ཆོ་སྤྱོད་རྫོགས་པས་གར་གྱི་
ཉི་མ་འཆར་ས་ནས་གཞི་ལ་གཤེད་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་སྤྲོབ་པའི་བར་ལ་རྒྱ་ཆོད་བཅུ་བདུན་རྒྱ་སྤང་སྤུལ་
རྩ་སྟེ། སྤྱོད་དང་། དེ་ནས་ཉི་མ་རྒྱ་བ་པའི་བར་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆོད་བཅུ་བདུན་རྒྱ་སྤང་སྤུལ་རྩ་སྟེ་ཕྱི་དྲོའོ། །ཕྱི་
ཕྱི་འོ་ཆད་གཉིས་བསྐྱེམས་པས་རྒྱ་ཆོད་སོ་ལྔ་འོང་བ་ནི་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་གྱི་གཞི་ལ་གཤེད་
དབུས་དྲང་པོའི་ཉིན་ཆད་དོ། །གངས་ལྗན་གྱི་དབུས་སུ་ནི་གར་གླིང་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་ལས་གར་
དུ་རྒྱ་ཆོད་གསུམ་ལ་བགྲོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མས་སྤྲོབ་པའི་ཆོ་སྤྱོད་དང་པོ་འཆར་ཞིང་། རུབ་གླིང་
དབུས་མའི་ཡང་ཆངས་ཐིག་ལས་རུབ་ཏུ་རྒྱ་ཆོད་གསུམ་ལ་བགྲོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཉི་མས་སྤྲོབ་པའི་ཆོ་
སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་དང་ཕྱི་དྲོའི་ཆད་རྫོགས་པ་གོང་བཞིན་སྦྱར་བ་དང་། དེ་གཉིས་བསྐྱེམས་པས་
རྒྱ་ཆོད་སོ་དབུག་འོང་བ་གངས་ལྗན་གྱི་དབུས་ཀྱི་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་གྱི་ཉིན་ཆད་དོ།

དེ་ལྟར་ཡུལ་དབུག་གི་དབུས་དྲང་པོར་ཉི་མ་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པའི་ཉིན་ཉི་མ་རིང་ཐུང་མི་
འདྲ་བ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་ནི་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་གྱི་ཉི་མ་འཆར་ས་དང་རུབ་ས་ཕྱི་ཕྱི་མི་མཚུངས་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཉི་མ་འཆར་ས་འཆར་དུས་དང་རུབ་ས་འཆར་དུས་ཕྱི་
མེད་པར་མཉམ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡུལ་དབུག་གི་ཐད་ཀར་ཉི་མ་ལ་མཁྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ནི་མི་རུང་སྟེ། གཞི་ཡུལ་དབུག་གི་དབུས་ཀྱི་ཐད་སོར་དུས་ཉིན་གང་པོ་གཅིག་ལ་འགོ་
བ་པོ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ཡུལ་དབུག་པོ་འདིའི་ཐད་དུ་མཁྱོགས་འདི་འདྲ་བའི་ཐད་དུ་སུལ་བ་
ཡིན་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་ལས། ཉི་བར་ཁྱིམ་བཅུ་
གཉིས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་སྤྲོབ་མ་ཐག་པའི་ཆོ་གཞི་ལ་གཤེད་དབུས་སུ་ཉི་མ་རིང་ཐུང་སྤྱོད་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བ་

ནུས་ཀྱང་ཉི་མའི་འཆར་ས་དང་རྒྱལ་པ་ས་ཐ་དང་པའི་དབང་གིས་འཆར་རྒྱས་དང་རྒྱལ་པ་རྒྱས་ལྟེ་ཕྱིར་
འགྱུར་བ་བཤད་པ་ཉིད་^ལ ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་བདག་ཅག་གིས་ཟུར་ཙམ་
བཤད་པ་འདི་ལ་དཔག་ས་ནས་འཕགས་ཡུལ་སོགས་ཡུལ་ལྷག་མ་ལྟ་བུ་རྩམས་སུ་ཡང་ཉི་བར་ཁྱིམ་
ལྷག་མ་རྩམས་སུ་སློབ་མ་ཐག་པའི་ཆོད་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་རྩམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་ལ་མ་ཁས་པ་ རྩོམ་སོགས་ སྒྲུ་མ་པལ་མོ་ཆེ་དག་ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་ཡུལ་དུག་པོ་གང་
གི་དབུས་སུ་ཡང་ ཉི་བར་ཁྱིམ་གང་ན་གནས་པའི་ཆོལ་ ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་
དྲང་པོའི་ཐད་དུ་སློབ་པའི་ཆོལ་སྤྱོད་དང་པོ་འཆར་ཞིང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་འཕགས་ཡུལ་སོགས་
ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་དྲང་པོར་སྤྱོད་དང་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་དྲང་པོར་བྱི་རྩོད་ན་གཅིག་
ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་བྱི་རྩོད་དང་རྒྱལ་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་ཀྱི་སྤྱོད་ན་
གཅིག་པ་སོགས་གླིང་གཞན་རྩམས་ལ་ཡང་སྦྱར་ནས་འཆད་པར་བྱེད་ཅིང་། དུས་སྦྱོར་ཡང་ཉིན་དུག་
མཚན་དུག་འཆར་བ་བཞིན་དུ་དུས་ནམ་ཡང་སྤྱོད་དུས་སྦྱོར་གསུམ་དང་། བྱི་རྩོད་ཡང་གསུམ་རེ་འཆར་
བར་འདོད་དོ། ཁ་ཅིག་ རོན་ཀུན་ དེ་དག་ཡིན་པ་གཞིར་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན་དུས་བཞི་གཡས་
སྒྲོར་ལ་སྒྲོན་ཆགས་པར་མཐོང་ནས་དུས་བཞི་གཡས་སྒྲོར་ཡིན་པར་འདོད་ན་འང་། དེ་ཉིད་ནི་གཡས་
སྒྲོར་གསལ་སྒྲོན་དུ་བཀག་ཟེན་པས་དེར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་དབུས་དྲང་པོར་དུས་
ནམ་ཡང་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་སྤྱོད་ཉི་མས་སློབ་པའི་ཆོལ་སྤྱོད་དང་པོ་འཆར་ཞིང་། རྒྱལ་
གླིང་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་སྤྱོད་ཐད་དུ་ཉི་མ་སློབ་པའི་ཆོལ་སྤྱོད་རྩོགས་པར་འདོད་པ་དང་། ཤར་
གླིང་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་བྱི་རྩོད་དང་ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་སྤྱོད་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡུན་
ཆད་མཉམ་པར་འདོད་པ་རྩམས་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་བས་མི་འཐད་དོ།

རི་ལྟར་ན་ཉི་བར་ལུག་ཁྱིམ་དུ་སློབ་མ་ཐག་པའི་ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་དབྱིད་
མཉམ་གྱི་ཆོ་གེ་ལ་ཤར་ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་དང་འཕགས་ཡུལ་དང་
ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གཉིས་བྱི་རྩོད་ཡུན་ཆད་མཉམ་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་
གེ་ལ་ཤར་ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་བྱི་རྩོད་ཀྱི་ལ་ཤའི་ཆངས་ཐིག་གི་

སྔོན་ཡུན་ཚད་མཉམ་ཞིང་། གེ་ལ་ཤའི་ཚངས་ཐིག་གི་སྔོན་དང་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཚངས་ཐིག་གི་སྔོན་
 ཡུན་ཚད་མཉམ་། འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཚངས་ཐིག་གི་སྔོན་དང་འཕགས་ཡུལ་དང་ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་ཤར་
 གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་གི་སྔོན་ཡུན་ཚད་མཉམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་སྔ་ཕྱི་གཉིས་དངོས་སུ་ཁས་
 གྲུངས་ལ། བར་པ་ནི་དོན་ལ་གནས་ཤིང་ཁས་ཀྱང་གྲུངས་ཏེ། ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་གི་
 དཔྱིད་མཉམ་གྱི་ཆེ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་གི་སྟེང་ཐད་དུ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་སླེབ་པ་ན་གེ་
 ལ་ཤ་དང་འཕགས་ཡུལ་གཉིས་ཀྱི་ཚངས་ཐིག་ཏུ་སྔོན་ཐོག་འུམ་མཉམ་དུ་ཤར་བ་དང་། ཉི་མའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་གི་སྟེང་ཐད་དུ་སླེབ་པ་ན་གེ་ལ་ཤ་དང་འཕགས་ཡུལ་
 གཉིས་ཆར་གྱི་ཚངས་ཐིག་ཏུ་ཉི་མ་ཕྱེད་པར་ཁས་གྲུངས་པས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་དོ་ཞེན། འོ་ན་ལྟོ་
 གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་གི་དཔྱིད་མཉམ་གྱི་ཆེ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་གེ་ལ་ཤ་དང་ཁྱོན་མཚུངས་
 ཀྱི་ཚངས་ཐིག་དང་འཕགས་ཡུལ་དང་ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་ཚངས་ཐིག་གཉིས་ཉིན་མའི་ཡུན་ཚད་མཉམ་
 བར་ཐལ། ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་གི་དཔྱིད་མཉམ་གྱི་ཆེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྔོན་ཡུན་ཚད་མཉམ་
 བར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། ཕྱི་དྲོ་ཡུན་ཚད་མཉམ་པར་ཡང་ཁས་གྲུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པར་
 མི་རུས་ཏེ། ལྟོ་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་གི་དཔྱིད་མཉམ་གྱི་ཆེ་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་གི་
 ཉི་མ་བྱང་བགོད་མཐར་ཐུག་པས་གེ་ལ་ཤ་དང་ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ཏུ་
 ཉིན་ཚུ་ཆོད་སོ་ལྷ་དང་། འཕགས་ཡུལ་དང་ཁྱོན་མཚུངས་ཀྱི་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ཏུ་ཉིན་
 ཚུ་ཆོད་སོ་གསུམ་ཡིན་པ་གོང་དུ་བྲངས་པའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ས་དུམ་སུ་བཅུ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གངས་ལུན་སོགས་ཡུལ་
 དུག་དང་། དེ་དག་དང་ཁྱོན་མཚུངས་རྣམས་སུ་ཉི་མ་ལྟོ་བགོད་བྱང་བགོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཉིན་མཚན་
 རིང་ཐུང་སྒྲ་ཚོགས་སུ་འཁྱུར་བ་རྣམས་ནི་ཉི་མའི་འཆར་ས་དང་རུབ་སའི་ས་ཁྱོན་ཐ་དད་པའི་དབང་ཁོ་
 བ་ལས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེའི་ཡང་རྒྱ་མཚན་དུས་སྟོར་རྣམས་ཀྱི་འཆར་ཡུན་མི་འདྲ་བ་
 སྒྲ་ཚོགས་པར་འཁྱུར་བ་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་མདོར་བསྟུན་པ་ཙམ་ཞིག་བཞེད་ན་
 འདི་ལྟ་སྟེ། རེ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་གེ་ལ་ཤའི་དུམ་སུའི་དབྱེ་བས་དུས་སྟོར་བཅུ་གཉིས་

འཆར་བའི་དུས་གསུངས་པ་ལུག་གི་དུས་སྐྱོར་ལ་ནི་ཆུ་སྐང་དུ་འགྱུར་^{༡༡} ཞེས་པ་སྟེ་འདིར་ལུག་གི་དུས་
 སྐྱོར་ལ་དང་པོ་ཤར་བ་ནས་དུས་སྐྱོར་བྱི་མ་འཆར་བའི་བར་གྱི་དུས་ལ་ཆུ་སྐང་གི་ཚོགས་མཁའ་དགུ་
 ལག་སྟེ་ཞེས་པ་དགུ་བརྩུ་ལྷག་པའི་ཉིས་བརྒྱར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དུས་སྐྱོར་རྣམས་ཀྱི་
 འཆར་ཡུན་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་ལྷོ་སྤྱིང་དབུས་མའི་ཆངས་ཐིག་གི་ཀྱི་ལ་ཤའི་དབུས་དྲང་པོའི་དབང་
 དུ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དུས་སྐྱོར་རྣམས་ཀྱི་འཆར་ཡུན་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་
 ལྟར་ཆུ་སྐང་ཉིས་བརྒྱ་དགུ་བརྩུ་ནི་ལུག་གི་འཆར་ཡུན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉིས་བརྒྱ་དགུ་བརྩུ་ནི་སྤྱང་གི་
 དང་། ཉིས་བརྒྱ་ནི་འབྲིག་པའི་དང་། སུམ་བརྒྱ་ནི་ཀཏུ་འའི་དང་། སུམ་བརྒྱ་དགུ་བརྩུ་ནི་སེའྲེའི་དང་།
 སུམ་བརྒྱ་དགུ་བརྩུ་ནི་བུ་མོའི་དུས་སྐྱོར་གྱི་འཆར་བའི་ཡུན་ཆད་དེ། སྤང་ལ་སོགས་པ་དུག་ནི་རིམ་པ་
 མིན་པར་བརློག་པའི་ཆད་ཀྱིས་འཆར་རོ། རྟེ་ཡང་དཔེ་རིས་སུ་བཞོད་པ་ནི་འདིའོ།

ལུག་	༡༧༠	༡།
སྤྱང་།	༡༤༠	བུམ་པ།
འབྲིག་	༡༠༠	ཆུ་སྤྱིན།
ཀཏུ།	༣༠༠	གཞུ།
སེའྲེ།	༣༤༠	སྟིག་
བུ་མོ།	༣༧༠	སྤང་། ^{༡༢}

དེ་ལྟར་ན་ཁྱིམ་དུག་གི་ཆད་ཉིན་མོ་འཆར་བ་དང་། དུག་གི་ཆད་མཚན་མོ་འཆར་བའི་ཚུལ་
 གྱིས་དུས་གང་དང་གང་གི་ཆེད་ཉིན་མཚན་གྱི་རིང་སྤང་རྣམས་དང་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་པ་ཡིན་ནོ། ཉི་མ་
 ཁྱིམ་མཚམས་རྣམས་སུ་གནས་པའི་ཆེ་འགྲིག་འོང་ནའང་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་གྱི་སྤྱིང་ལྷ་བུ་ན་གནས་པའི་
 ཆེ་ཆེ་ལྟར་བསྐྱིག་སྟུམ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉི་བར་ཁྱིམ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེར་སྤྱོད་
 བས་ཁྱིམ་ཞག་རི་ཙམ་ཞིག་འདས་པ་ལྟས་ལ་དེ་ནས་ཉི་བར་ཁྱིམ་གང་ན་གནས་པའི་ཁྱིམ་དེའི་འཆར་
 ཡུན་གང་ཡིན་པ་དེ་སུམ་ཅུས་བགོས་ཏེ་རྟོག་དོན་དེ་ཉི་བར་ཁྱིམ་དེར་སྤྱོད་ནས་ཁྱིམ་ཞག་དུ་སོང་གི་

གངས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་དེས་ཉི་བར་ཁྱིམ་གང་ན་གནས་པའི་ཁྱིམ་དེའི་འཆར་ཡུན་ལ་འཕྲི་བའི་ལྷག་ནས་
བགངས་པའི་ཁྱིམ་དུག་གི་འཆར་ཡུན་དང་ཉི་བར་གང་ན་གནས་པའི་ཁྱིམ་དེའི་བདུན་པའི་ཁྱིམ་གང་
ཡིན་པ་དེའི་ཡང་འཆར་ཡུན་སུམ་ཅུས་བགོས་པའི་རྟེན་ནོར་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ཉི་བར་ཁྱིམ་དེར་
སླེབ་ནས་ཁྱིམ་ཞག་དུ་སོང་གི་གངས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་དང་བཅས་པ་ནི་དུས་དེ་དང་དེའི་ཆོ་ཉིན་མོའི་
ཆད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་བར་གང་ན་གནས་པའི་ཁྱིམ་དེ་ནས་བགངས་པའི་ཁྱིམ་བདུན་པ་དེའི་འཆར་
ཡུན་ལ་སུམ་ཅུས་བགོས་པའི་རྟེན་ནོར་གོང་བཞིན་བསྐྱར་བ་དང་བཅས་པའི་འཆར་ཡུན་ལ་ཕྱི་བའི་
ལྷག་ནས་ལྷ་མ་ལས་ཅིག་གོས་ཀྱི་ཁྱིམ་དུག་གི་འཆར་ཡུན་དང་ཉི་བར་གང་ན་གནས་པའི་ཁྱིམ་དེའི་
འཆར་ཡུན་ལ་སུམ་ཅུས་བགོས་པའི་རྟེན་ནོར་གོང་བཞིན་བསྐྱར་བ་དང་བཅས་པ་བསྐྱོམས་པ་ནི་དུས་
དེ་དང་དེའི་ཆོའི་མཆན་མོའི་ཆད་དོ།

དེ་དག་ནི་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ལྷོ་གླིང་དབུས་མའི་ཀླུ་ལ་ཤེའི་དབུས་
དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དུམ་ཁུག་ཞན་རྣམས་ལ་
ཇི་ལྟར་མཆོན་པ་ནི། ཀླུ་ལ་ཤེའི་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་དུས་སྐྱོར་སོ་སོའི་འཆད་པའི་ཡུན་ཆད་
ཅུ་སྐད་ཉིས་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་དང་། ཉིས་བརྒྱ་དགུ་ཅུ་དང་། ཉིས་བརྒྱ་དང་། སུམ་བརྒྱ་དང་། སུམ་བརྒྱ་
དུག་ཅུ་དང་། སུམ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་རྣམས་བཞག་པ་ལ་རང་རང་གི་དབྱིད་མཉམ་གྱི་ཐིག་མ་བྱས་ནས་
བསྒྲིགས་པ་ནི་ལྷོ་གླིང་དབུས་མ་ལས་གཡས་སྐོར་གྱི་དུམ་ཁུག་ཉིས་པ་ལྷོ་གླིང་ཅུབ་མའི་ཀླུ་ལ་ཤེའི་དང་
ཁྱོན་མཆུངས་ཀྱི་དབུས་དང་པོར་གླང་གིས་ཐོག་མ་བྱས་པའི་དུག་རིམ་པ་དང་། ཐིག་པ་ལ་སོགས་པ་
དུག་རིམ་པ་མིན་པར་བསྒྲོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་བར་ཁྱིམ་གང་དུ་སླེབ་མ་ཐག་གི་ཆོ་དབྱིད་མཉམ་
ཐོག་པའི་ས་དུམ་ཁུག་ལ་བརྩུ་བོ་དེའི་ཀླུ་ལ་ཤེའི་ཁྱོན་མཆུངས་ཀྱི་དབུས་དང་དབྱིད་མཉམ་ཐོག་
པའི་ཁྱིམ་དེ་ཐོག་མར་བྱས་པའི་དུག་རིམ་པ་དང་། སྐོན་མཉམ་ཐོག་པའི་ཁྱིམ་ལ་སོགས་པ་དུག་རིམ་
པ་མིན་པར་བསྒྲོག་ཞེ་ཉིན་མོ་དང་མཆན་མོའི་ཆད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་ན་ས་དུམ་ཁུག་ཉིས་རྣམས་དང་ཡུལ་དུག་སོ་སོའི་དུས་སྐྱོར་རྣམས་འཆར་ཡུན་མི་
འདྲ་བ་སྣ་ཆོགས་པའི་དབང་གིས་ཉིན་མཆན་ཡང་རིང་བྱང་སྣ་ཆོགས་སུ་གྱུར་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་

ཡང་གཤིས་ཤིང་དབུས་ལ་དབེར་མཚོན་པ་ཙམ་ཞིག་བཤད་ན། ལུག་ཁྱིམ་གྱི་འགོ་ཤར་གླིང་དབུས་
 མའི་ཚངས་ཐིག་གི་སྟེང་ཐད་ནས་འཆར་བ་ཡིན་ཞིང་། མཇུག་ཀྱང་དེ་ཉིད་ནས་ཤར་ན་ལུག་གི་དུས་
 སྟོར་གྱི་འཆར་ཡུན་ལའང་ཚུ་སྒང་སུམ་བརྒྱ་འོང་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ། ལུག་ཁྱིམ་གྱི་མཇུག་གླང་ཁྱིམ་དང་
 འདབས་འབྱར་དུ་གནས་པས་གླང་ཁྱིམ་གྱི་འཆར་ས་ཤར་གླིང་དབུས་མའི་ཚངས་ཐིག་ལས་ཤར་དུ་ཉི་
 མས་ཚུ་སྒང་ལྔ་བཅུའི་ཡུན་ལ་བཤོད་པའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཕྱིན་པ་ནས་འཆར་བས་ལུག་གི་དུས་སྟོར་གྱི་
 འཆར་ཡུན་ཚུ་སྒང་ཉིས་བརྒྱ་དང་དགུ་བཅུ་བྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གླང་ཁྱིམ་གྱི་འགོ་ལུག་ཁྱིམ་གྱི་
 མཇུག་ཤར་ས་ནས་ཤར་ཞིང་། མཇུག་ཀྱང་དེ་ཉིད་ནས་ཤར་ན་དེའི་འཆར་ཡུན་ལའང་ཚུ་སྒང་སུམ་
 བརྒྱ་ཉིད་འོང་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ། གླང་ཁྱིམ་གྱི་མཇུག་སྟོམ་ལས་ཀྱང་ས་ཁྱོན་ཆེ་བའི་འགོ་ཤར་ས་ནས་ཤར་
 གྱི་ཕྱོགས་སུ་སོང་ནས་ཤར་ས་འཆར་ཡུན་ཡང་ཚུ་སྒང་ཉིས་བརྒྱ་གུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 ཁྱིམ་རྒྱམས་ཀྱི་འགོ་མཇུག་འཆར་ས་ཐ་དད་བ་སྣ་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་དུས་སྟོར་རྒྱམས་ཀྱི་འཆར་
 ཡུན་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཁྱིམ་རྒྱམས་ཀྱི་སྐར་མ་འཆར་ས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནས་
 སྐར་མ་དེའི་སྟེང་ན་ཡོད་པའི་ཉི་མ་ཡང་འཆར་བས་དུས་སྟོར་རྒྱམས་ལ་འཆར་ཡུན་མི་འདྲ་བ་སྣ་
 ཚོགས་འབྱུང་བའི་དབང་གིས་ཉི་མ་ལ་ཡང་འཆར་ས་དང་རུབ་ས་ཤར་རུབ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་
 འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལའི་རིག་སྐུམ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དུས་སྟོར་འཆར་བའི་དུས་
 ཀྱི་དབང་གིས་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་དཔན་པ་དང་ལྷག་པར་འགྱུར་ཏེ་ཉི་མ་ཡང་དག་པར་རྒྱ་བའི་
 དབང་གིས་སོ།^༡ །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འདི་དག་གི་དོན་ཞིབ་པར་བཤད་དགོས་ནའང་། ཉ་
 ཅང་ཡི་གེ་མངས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ཙམ་སོ། །

སའི་གོ་ལ་ལ་དུས་རྒྱམས་ཀྱི་འོང་རྒྱལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སའི་གོ་ལ་ལ་དུས་^(༡) རྒྱམས་ཀྱི་འོང་རྒྱལ་བཤད་པ་ནི། ཁམས་ལའི་དུག་པའི་
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལུག་ལ་སོགས་པའི་ཁྱིམ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ལ་ཉི་མ་གནས་པ་ས་དུམ་བུ་བཅུ་

གཉིས་སུ་དུས་དྲུག་དང་ལྔ་བ་བརྩུག་གཉིས་དང་ཕྱུགས་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་བྱེད་དེ་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོ་
 འཁོར་བའི་དབང་གིས་སོ།^{༡༩} །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་
 ཆེ་ལྗོ་གླིང་ཤར་མ་དང་དབུས་མ་གཉིས་སུ་དབྱིད་དང་། དེ་ནས་གཡོན་སྒོར་གྱི་ཤར་གླིང་རུབ་
 མ་དང་དབུས་མར་སོག་དང་། ཤར་གླིང་ཤར་མ་དང་བྱང་གླིང་རུབ་མར་དབྱར་དང་། བྱང་
 གླིང་དབུས་མ་དང་ཤར་མར་སྟོན་དང་། རུབ་གླིང་རུབ་མ་དང་དབུས་མར་དགུན་སྟོན་དང་།
 རུབ་གླིང་ཤར་མ་དང་ལྗོ་གླིང་རུབ་མར་དགུན་སྟོན་དེ་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་གཅིག་ཉིད་ལ་གནས་
 པའི་ཆེ་ས་དུམ་བུ་བརྩུག་གཉིས་སུ་དུས་དྲུག་དྲུ་འཇུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་མ་གླང་ཁྱིམ་
 ན་གནས་པའི་ཆེ་ལྗོ་གླིང་རུབ་མ་དང་དབུས་མར་དབྱིད། ལྗོ་གླིང་ཤར་མ་དང་ཤར་གླིང་རུབ་
 མར་སོས། ཤར་གླིང་དབུས་མ་དང་ཤར་མར་དབྱར། བྱང་གླིང་རུབ་མ་དང་དབུས་མར་སྟོན།
 བྱང་གླིང་ཤར་མ་དང་རུབ་གླིང་རུབ་མར་དགུན་སྟོན། རུབ་གླིང་དབུས་མ་དང་ཤར་མར་དགུན་
 སྟོན་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་མ་ཁྱིམ་གཞན་རྣམས་ལ་གནས་པའི་དུས་ལའང་སྐར་བར་བྱའོ། །
 དེ་བཞིན་དུ་དུས་བཞི་རུ་འཇུར་ཚུལ་ནི་ཉི་མ་ལུག་ན་གནས་པའི་ཆེ་ལྗོ་གླིང་གསུམ་དུ་དབྱིད་
 དང་། ཤར་གླིང་གསུམ་དུ་དབྱར་དང་། བྱང་གླིང་གསུམ་དུ་སྟོན་དང་། རུབ་གླིང་གསུམ་དུ་
 དགུན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་མ་གླང་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་ཆེ་རུབ་གླིང་ཤར་མ་དང་ལྗོ་གླིང་རུབ་མ་
 དང་ལྗོ་གླིང་དབུས་མ་གསུམ་ན་དབྱིད་དང་། དེ་ནས་གཡོན་སྒོར་གྱིས་དེམ་པ་བཞིན་གླིང་
 གསུམ་ན་དབྱར་དང་། དེ་ནས་གསུམ་ན་སྟོན་དང་། དེ་ནས་གསུམ་ན་དགུན་ཏེ་དེ་བཞིན་དུ་
 ཉི་མ་ཁྱིམ་གཞན་རྣམས་ན་གནས་པའི་དུས་ལའང་སྐར་བར་བྱའོ། །ཡང་ཉི་མ་ཁྱིམ་གཅིག་ལ་
 གནས་པའི་ཆེ་ས་དུམ་བུ་བརྩུག་གཉིས་སུ་དབྱིད་འགྲིང་སོགས་ར་བ་ཐ་རྒྱུད་མི་འདྲ་བ་བརྩུ་
 གཉིས་སུ་འཇུར་བ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ།

འདིར་སྟོད་བཅུད་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། མངོན་པའི་སྟེ་སྟོད་
ལ་འགལ་བ་སྟོང་ཚུལ།

བཞི་པ་འདིར་སྟོད་བཅུད་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། མངོན་པའི་སྟེ་
སྟོད་འགལ་བ་སྟོང་བ་ལ་གསུམ། རྟོགས་པའི་གནས་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་རྟོགས་པ་རི་ལྟར་སྟེས་
པའི་ཚུལ་དང་། རྟོགས་པ་དེ་དག་སེལ་བྱེད་གྱི་འགྲེལ་པའི་དོན་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཆོས་མངོན་པ་ལས་གསུངས་པའི་སྟོད་བཅུད་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་འདིར་བཤད་
པའི་སྟོད་བཅུད་གྱི་རྣམ་གཞག་ཆེས་མི་འདྲ་བ་ལས། འདིར་སྟོད་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་
མདོ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལས། རྟོད་འགྲེལ་ཆེན་དང་བཅས་པ་ལས་བྱུང་ཚུལ་ནི་བརྗོད་ཟེན་པ་
ལྟར་ཡིན་ལ། མངོན་པ་སྟགས་ལས་བྱུང་ཚུལ་ནི། མཛོད་ལས། དེ་ལ་སྟོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི། གནས་
པར་འདོད་པའི་འོག་དག་གི། རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམས་སུ་ནི། སྐལ་ལྷན་འབྲུག་འབྲུག་གངས་མེད་དོ། རྒྱ་
རྣམས་འབྲུག་ཕྱག་བཅུ་གཅིག་དང་། རྟོད་ཕྱག་དག་ནི་ཉི་ཤུའོ། བྱིས་ནི་རྣམས་སུ་འབྲུག་ཕྱག་
བཅུད། ལྷག་མ་དག་ནི་གསེར་དུ་འགྱུར། རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི། ཐད་ཀར་འབྲུག་
ཕྱག་བཅུ་གཉིས་དང་། རྟོད་ཕྱག་གསུམ་དང་བཅུ་ཕྱག་ནི། བྱེད་དང་ལྷ་རྣམས་ཁོ་ནའོ།^{༡༩} ཞེས་
སྟགས་གསུངས་པ་ལྟར་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་བྱེད་ཕྱག་བཅུ་འོག་གཞིའི་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་
གཅིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་ཆད་དཔག་ཆད་གངས་མེད་དང་། དཔངས་གྱི་ཆད་དཔག་ཆད་
སྐལ་གཅིག་དང་རྟུག་འབྲུག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་དེའི་སྟེང་ན་གླིང་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་འོག་
གཞི་རྒྱུད་གསེར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཐ་དད་པ་རེ་རེ་དང་། དེ་དག་གི་ཆད་ཀྱང་དཔངས་སུ་རྒྱུལ་དཔག་
ཆད་འབྲུག་ཕྱག་བཅུད་དང་གསེར་ལ་འབྲུག་ཕྱག་གསུམ་དང་སྟོད་ཕྱག་ཉི་ཤུ། རྒྱ་ཁྱོན་གྱི་ཆད་ལ་རྒྱ་
དང་གསེར་གཉིས་ཀའི་ཐད་ཀར་དཔག་ཆད་འབྲུག་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་དང་སྟོད་ཕྱག་གསུམ་དང་
བྱེད་དང་ལྷ་བཅུ་ཡོད་ཅིང་རྒྱུལ་པོའི་ཁྱོན་ལ་དེ་སུམ་འགྱུར་དུ་ཡོད་པས་འོག་གཞི་རྣམས་གྱི་ཆད་
གིན་ཏུ་མི་འདྲ་བ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཆགས་པའི་རི་གླིང་སྟགས་མི་འདྲ་བ་ནི། ལྷག་པོ་རི་ཆེན་

བཞིའི་རང་བཞིན། ཁུ་ཡི་ནང་དུ་བརྒྱད་ཁྲི་དག ཁུ་བ་བོ་དེ་བཞིན་སྟེང་དུ་ཡང་། དཔག་ཚད་
དག་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་ལོ།^{༡༥} ཞེས་ལྷན་པོའི་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཏེ་ཤར་
དཔལ་ལྷོ་བེའུ་ཅུ་ལུ་ཤེལ་དམར་པོ་བྱང་གསེར་ཡིན་ལ་དེ་དག་གི་ཁ་དོག་ཅན་ཡིན་པ་དང་། དེ་
ཡང་རྒྱ་ནང་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ལུ་བ་དང་། རྒྱ་མཚམས་ཡན་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པར་
བཤད་ཅིང་། འདིར་ལྷན་པོའི་དབྱིབས་རྒྱུ་པོ། ཁ་དོག་ཤར་ནག་ལྷོ་དམར་བྱང་དཀར་ལུ་བ་སེར་པོར་
བཤད་པ་དང་། དཔངས་ཚད་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་གཅིག་པར་བཤད་པ་དང་།

ཡང་མཛོད་ལས། གཉའ་ཤིང་འཛིན། ཁ་ཤོལ་མདའ་འཛིན་དང་སངས་ལྷེང་ཅན། ཞེས་
སྟགས་དང་། དེ་དག་བར་བདུན་རྩེ་མཚོ་ཡིན།^{༡༦} ཞེས་སྟགས་གསེར་གྱི་རི་བདུན་དང་རྩེ་མཚོ་
བདུན་བཤད་ནས་དེ་དག་གི་བར་ན་གླིང་མེད་པར་བཤད་ཅིང་། གསེར་རི་དང་རྩེ་མཚོ་རྣམས་གྱི་
དབྱིབས་གྲུ་བཞིར་བཤད་ལ། འདིར་རི་རེ་རེ་དང་མཚོ་རེ་རེའི་ནང་ན་གླིང་རེ་སྟེ་གླིང་བདུན་
དང་། དེ་ཐམས་ཅད་གྱི་དབྱིབས་གྲུ་རྒྱུ་པོར་བཤད་པ་དང་། ཡང་མཛོད་ལས། ལྷག་མ་བྱི་ཡི་
མཚོ་ཆེན་ཡིན། འབུམ་ཕྲག་གསུམ་དང་སྟོང་ཕྲག་ནི། ཉི་ཤུ་གཉིས་སོ་དེ་ལ་ནི། འཛམ་སྐུའི་གླིང་
སྟེ་ངོས་གསུམ་ལ།^{༡༧} ཞེས་སྟགས་གྱིས་མཐའ་ལྷགས་རི་ནག་པོས་བསྐོར་བའི་ནང་ན་བྱིའི་རྒྱ་མཚོ་
གནས་པའི་ནང་གི་ཕྱོགས་བཞི་མཚམས་བརྒྱད་ན་གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་རྒྱ་གཞོང་གང་གི་ནང་ན་
འབྲས་སྐུང་པོར་སྐུངས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གནས་པར་བཤད་ལ། འདིར་ནི་བསིལ་རི་དང་རྒྱའི་དགྲིལ་
འཁོར་གྱི་བར་ན་མཚམས་གཅོད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་སྟགས་མེད་པར་སའི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱུ་པོར་འདབ་
ཆགས་པར་གནས་པ་ལ་ས་དུམ་སྐུ་བརྩུ་གཉིས་སམ་གླིང་བརྩུ་གཉིས་སུ་ཆ་འབྱེད་པ་ཡིན་པ་དང་།

ཡང་མཛོད་ལས། འདི་འོག་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ན། མནར་མེད་པོ་དེ་ཅམ་མོ། དེ་ཡི་སྟེང་
ན་དཔལ་བ་བདུན།^{༡༨} ཞེས་དཔལ་བའི་མ་མཐའ་འཛམ་གླིང་འདི་ནས་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་
བཅའ་བ་ན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཆ་བའི་དཔལ་བ་དང་གང་བའི་དཔལ་བ་དང་ཉི་འཁོར་གྱི་དཔལ་
བ་རྣམས་ལྷོ་འཛམ་སྐུའི་གླིང་འདི་ཉིད་གྱི་འོག་ན་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དཔལ་བ་རྣམས་གྱི་ཆེའི་ཚད་
ཀྱང་། ཡང་སྟོན་ལ་སྟགས་དུག་རིམ་བཞིན། འདོད་ལྷའི་ཆེ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ། དེས་ན་དེ་

དག་རྣམས་ཀྱི་ཆོ། །འདྲོད་པའི་ལྷ་དང་འབྲ་བ་ཡིན། །རབ་ཏུ་ཆོ་བྱེད་མནར་མེད་ནི། །བར་གྱི་
བསྐལ་བའོ།^{੧੧} །ཞེས་ཆ་དཔུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་དེ་ལྷར་དུ་བཤད་པ་དང་། ཡང་། ཏིལ་སྦྱང་
ནས་ནི་ལོ་བརྒྱ་ཞིང་། ཏིལ་གཅིག་སྦྱང་བས་ཟད་གྲུར་བ། །ཁུ་བར་ཅན་གྱི་ཆོ་ཡིན་ཏེ། །གཞན་
གྱི་ཆོ་ནི་ཉི་ཤུས་བསྐྱར།^{੧੨} །ཞེས་གང་དཔུལ་གྱི་ཆོ་ཆད་ཀྱང་དེ་ལྷར་དུ་བཤད་དོ། །འདྲིར་ནི་དཔུལ་
བའི་མ་མཐའ་འཛམ་གླིང་ཆེན་པོ་འདི་ནས་དཔག་ཆད་འབུམ་ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་འོག་ན་ཡོད་པ་དང་། དེ་
ཡང་ཆ་བའི་དཔུལ་བ་དང་གང་དཔུལ་རྣམས་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ལྷན་པོ་རི་གླིང་མཆོད་དང་
བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འོག་ན་གནས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དཔུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་ཀྱང་དཔུལ་
བའི་གནས་དང་པོ་བསྐལ་བ་ཁུང་དུ་འོ་ཆོ་ཆད་དང་། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་བསྐལ་བ་བར་མའི་ཆོ་
དང་། བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་བསྐལ་བ་མཆོག་གི་ཆོ་དང་། རྒྱག་པ་དང་བདུན་པ་བསྐལ་བ་ཆེན་པོའི་
ཆོ་དང་། དཔུལ་བ་བརྒྱད་པ་འཛིག་རྟེན་སྦྱད་པའི་ཆོ་ཅན་དུ་བཤད་ཅིང་། དཔུལ་བའི་གངས་ཀྱང་
བརྒྱད་པོ་དེ་ལས་མ་བཤད་ལ། མཛོད་སོགས་ནས་དཔུལ་བའི་གངས་བཙོ་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་སོགས་
ཆོས་མངོན་པ་དང་དུས་འཁོར་གྱི་ཕྱི་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་དབྱིབས་དང་ཆད་དང་
གངས་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། བརྒྱད་མའི་ལུས་ཀྱི་ཙ་དང་རྒྱུད་དང་རྒྱ་བ་
སོགས་ཀྱང་རྒྱད་གཞན་དང་མི་འབྲ་བ་སྟེ་དེ་དག་ནི་དོགས་པ་སྟེ་བའི་གནས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་དྲོགས་པ་རི་ལྷར་སྦྱེས་པའི་ཚུལ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་དང་
པོད་ཀྱི་འང་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ ཆོས་མངོན་པ་དང་། རྒྱད་སྟེ་གཞན་དང་མི་མཐུན་པ་རྒྱ་མཆོན་དུ་
བྱས་ནས་དུས་འཁོར་རྒྱད་རྣམ་དག་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་སྦྱད་པ་པོ་དང་འགྲེལ་བ་མཛོད་པ་པོ་
རྣམས་ཀྱང་འཛམ་དབྱངས་དང་། ལྷན་རས་གཟིགས་དང་། རྩོ་རྩེ་སྟོན་པོ་དང་། བྱག་ན་རྩོ་རྩེ་སོགས་
མིན་ཞེས་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། །རི་ལྷར་དུ་སྒྲ་བར་བྱེད་ན། མན་དག་སྟེ་མ་ལས། འོན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
དང་དེའི་རྩེ་སྟེ་འབྲངས་པའི་གཞུང་རྣམས་སུ་ཐེག་པ་གསུམ་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་
མང་པོ་རྣམས་བྱས་ཏེ། དེའི་གཞུང་བྱེད་པ་གྲགས་པ་དང་བསྟན་དཀར་པོ་དང་རྩོ་རྩེ་སྟོན་པོ་དང་བྱག་ན་

དོ་རྗེའི་མིང་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ།^{༡༠} །ཞེས་མང་དུ་
མཆེན་པ་རྣམས་སྤྲོའོ། །ཞེས་བཤད་ཅིང་མང་དུ་མཆེན་པ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་པ་ཡིན་པར་གྲགས་
ལ། རྣམས་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་རྒྱ་གར་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པའི་
བོད་ནི་བཙུམ་ལྷན་ཆེན་པོ་རིགས་རལ་པ་འདུས་པ་བཞེན་པོ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཡིན་ནོ། །རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་རེད་མདའ་བས་ནི། ཀྲུག་པོའི་གིང་ལ་སྤོང་བའི་རྒྱལ་བཞིན་དུ། ཞེས་
གསུངས་ནས། རྒྱུད་སྡེ་གཞན་རྣམས་དང་འགལ་བ་ལྟར་སྤྲང་བ་རྣམས་ལ་འགལ་བའི་ཐལ་འགྱུར་
དག་བརྗོད་པར་མཛད་དོ།^{༡༡}

ཡང་ཨ་ལྷ་ཡ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ནི། དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་བ་ཚད་
མར་གྱུར་པ་ཡིན་ཡང་སྤོད་བཙུད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་སྡེ་གཞན་དང་རྣམ་གཞག་མི་མཐུན་
པ་རྣམས་བྱང་དོན་དུ་འཆད་དོ། །མན་སྟེ་ལས། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་བསྟན་པ་རྒྱུད་གཞན་དང་མི་འགལ་
བའི་དོན་གྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་ནི་ཁོ་བོས་རང་གི་གཞུང་གི་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམས་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཤིང་། གདུལ་བྱ་
འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་འགལ་བའང་ཁ་ཅིག་སྤངས་སོ། །དེ་བས་གཞན་ལ་ནི་
འགལ་བ་མ་སྤངས་ན་ཡང་འདི་རྣམས་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པས་
ཆོག་གོ།^{༡༢} །ཞེས་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་དོན་འདུས་པ་སོགས་དང་མི་འགལ་བ་རྣམས་སྤྲོ་རི་བཞིན་
པར་བཤད་ཅིང་། དོན་ལ་རྒྱུད་གཞན་དང་མི་འགལ་ཡང་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པོ་ལ་འགལ་
བ་ལྟར་སྤྲང་བ་ཁ་ཅིག་ལ་འགལ་སྤོང་ཡང་བྱས་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་སྤོད་བཙུད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་
སོགས་ལ་ནི་འགལ་བ་མ་སྤངས་ན་འདྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བར་གོང་དུ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པས་
ཆོག་པར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་བྱང་དོན་དུ་རྣམ་ཞིག་གི་ཆོ་བཤད་སྟུང་ན། དེའི་གོང་གི་མན་སྟེ་ལས།
གང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལོགས་སུ་བཏོན་ནས་གསུངས་པ་དེ་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་
པའི་ལྷ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཉི་མའི་གིང་རྟ་ལ་སོགས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ངེས་པའི་དོན་ལ་
གཞུག་པ་ལ་ལྷེས་པར་དགོངས་པའི་བྱང་བའི་དོན་ཁོ་ན་སྟེ། བཀའ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་
འཇུག་པས་རི་རབ་ཀྱི་སྟེང་གི་མཚམས་སུ་ཁམས་གསུམ་པའི་སྤོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བཞོད་པ་ལ་

སོགས་པ་བསྟན་པ་ང་ིན་ནོ།^{༡༠༩} །ཞེས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱུ་སྟོན་འཛིན་
སོགས་རྒྱུ་དགོན་གྱི་ལ་འཁོར་གཞན་ལས་ལོགས་སུ་བཏོན་ནས་གཞི་དུས་སུ་སྣ་ཐུག་ནས་རྒྱ་བར་
གསུངས་པ་བྱང་དོན་ཡིན་ཞིང་། འདིས་སྟོན་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་ཡང་བྱང་དོན་དུ་མཆོན་ཅུས་པར་
དགོངས་ནས་རྒྱས་པར་བརྗོད་པས་ཆོག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

བོད་ཀྱི་བླ་མ་འགའ་ཞིག་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པ་ཉིད་ངེས་པའི་དོན་དང་། མངོན་པ་ནས་
བཤད་པ་ཐེག་པ་འོག་མའི་བསམ་ངོ་དང་བསྟན་པས་བྱང་དོན་ཡིན་པས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་ནོ་ཞེས་
བཞེད་དོ། །དེ་དག་ལས་དུས་འཁོར་རྒྱུ་ཆད་མར་མི་འདོད་པ་དག་གིས་རྒྱུད་འགྲེལ་ལ་འགའ་པ་
བརྗོད་ཅིང་། རྣམ་དག་མིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བརྗོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་འགའ་སྟོང་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་ལ་
གཞི་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་དང་། མཛོད་ནས་བཤད་པ་དང་འཛིག་
རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ས་སྟེ་དང་མདོ་ནས་བཤད་ཚུལ་རྣམས་ནི་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་
ཆེར་འགྲེལ་པ་དེ་ཁོན་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་དུས་
འཁོར་ནས་བཤད་པ་དང་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པ་ནི་འགའ་སྟོང་གི་
འགྲེལ་ཆོག་འདི་དག་གིས་གསལ་བར་སྟོན་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ།།

འོན་ཀྱང་ཕྱི་པ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པའི་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་བ་རྣམ་དག་
མིན་ཞེས་སྒྲུབ་དེ་དག་ལ་ཆོས་སྟོང་བ་སོགས་སྟེ་འགྱུར་རམ་ཞེན། དེ་དག་ལ་ཆོས་སྟོང་བ་སོགས་
སྟེ་འགྱུར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟན་ལས། འདིར་གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་པས་སྒྲུང་
པས་དཔུལ་བར་འགོ་བར་འགྱུར་ན་འོན་དེའི་ཆེ་ལྟ་བ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཡན་ཚུན་སྟོན་པར་བྱེད་དེ་ཡན་
ཚུན་སྟོན་པ་ལས་ལྟ་བ་པ་ཐམས་ཅད་དཔུལ་བར་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཆད་མའི་
བསྟན་བཅོས་རྣམས་དང་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་འགའ་ཞིང་བརྟུལ་ལྷུགས་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་པ་འབྱུང་
བར་འགྱུར་ཏེ།^{༡༡༠} ཞེས་དྲོགས་པ་བཀོད་ནས་དེའི་ལན་གསུངས་པ་ནི། དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། དེའི་

ཕྱིར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདིར་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་ཚད་མའི་
བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་སེམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བུ་པོ་ཡན་ཚུན་སྐྱེ་བ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱོན་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡན་པ་བྱེད་པའི་
སེམས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲོབ་དཔོན་ཤུ་རྩེ་པ་དང་བཅོམ་ལྷན་རིགས་རལ་ལ་
སོགས་པ་དེ་རྣམས་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཡན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་དགོངས་ནས་གསུང་རབ་ཀྱི་
དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་སེམས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱའོ།།

གསུམ་པ་རྟོགས་པ་དེ་དག་སེལ་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་བཤད་བྱའི་
འགྲེལ་པ་ནི། འདིར་འཇིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོང་ཏུ་ཞེས་པ་ནས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དང་ལུས་ཀྱི་
ཚད་དེ་གྱི་ལ་འཁོར་གྱི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བའི་བར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་གླིང་བཞི་པ་གཅིག་དུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཚད་དེ་བྱིབས་བཤད་པ་མངོན་པ་ནས་ཀྱང་གླིང་
བཞི་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་དང་འགལ་བ་སྟོང་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཇི་ལྟར་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་འབུམ་ཕྱག་སུམ་རྩ་སོ་དྲུག་ལྟག་པ་དང་། ཇི་ལྟར་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྱག་བཞིའི་ཚད་དུ་གསུངས།^{༡༡} འདིར་བཅོམ་ལྷན་འདས་
རྒྱུན་གསུང་བ་པོ་ཡིན་ནམ་ཅི་ཞེས་པ་འགའ་ཞིག་འདོད་པར་གྱུར་ན། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མཛོད་ལས།
རྒྱུད་དང་གསེར་གྱི་དེ་གྱི་ལ་འཁོར་གྱི། ཐད་ཀར་འབུམ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་དང་། རྟོང་ཕྱག་གསུམ་དང་
བརྒྱ་ཕྱག་ནི། བྱེད་དང་ལྷ་རྣམས་ཁོ་ན་འོ།^{༡༢} །ཞེས་བཤད་པའི་གླིང་བཞི་པ་གཅིག་སུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་
འོག་གཞི་རྒྱུད་དང་གསེར་གྱི་དེ་གྱི་ལ་འཁོར་གྱི་ཐད་ཀར་ཚད་དེ་སུམ་འབྲུར་དུ་བྱས་པས་དཔག་ཚད་
འབུམ་ཕྱག་སོ་དྲུག་ལྟག་མ་བྲི་སུམ་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་འོང་བ་འདི་དང་། དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྱག་བཞི་པར་
བཤད་པ་འདི་གཉིས་ཀ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྒྱུན་གསུང་བ་པོར་

འགྱུར་རོ་སྒྲུལ་པའི་དྲོགས་པ་བསྐྱར་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་འགྲེལ་ཚིག་འདི་རྣམས་ཀྱིས་གླིང་བཞི་
པ་གཅིག་ཟུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཚད་དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་འགལ་བ་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་འགྲེལ་བའི་དོན་ཞིབ་པར་བཤད་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་སྟེ་དངོས་
པོའི་གནས་ཚུན་ལ་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ལ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་འཇུག་ས་
འཁོར་ནས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཚད་དང་དབྱིབས་དེ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཞུགས་ཏུ་མེད་དེ། གླིང་
བཞི་པ་འདིའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་འཛིག་རྟེན་ཀྱང་རྫོང་པ་ཙམ་དུ་མོས་པ་སྟེ་ཚོགས་
པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་རིགས་སྟེ་ཚོགས་པ་ལས། གླིང་བཞི་པ་འདིའི་ཚད་དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་
ཤས་ཀྱང་སྟེ་ཚོགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། གྲུབ་པ་ལྟར་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཏེ་རང་རང་གི་བསམ་པ་
དང་མཐུན་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚད་དང་དབྱིབས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་སོ་སོར་གསུངས་གིང་། གསུངས་པ་ལྟར་རང་རང་གི་ལས་རིགས་དང་མཐུན་པར་རབ་
ཏུ་སྒྲར་བ་ཡིན་པས་སོ། །འོན་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྟེ་ཚོགས་པ་ལས་གླིང་
བཞི་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཚད་དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མི་འདྲ་བར་ཇི་ལྟར་ཏུ་འགྱུར་སྒྲུལ་ན། དེ་ལྟར་ཏུ་འགྱུར་
བ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གླིང་བཞི་པ་གཅིག་
ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཤས་འགའ་ཞིག་ཟུན་ཟུམ་ཚོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་སྤྲིག་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
སྤྲིག་པའི་དབང་གིས་ཟུན་ཟུམ་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། འགའ་ཞིག་གི་སྤྲིག་པའི་
ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་སྟོན་ཟུན་ཟུམ་ཚོགས་པ་དང་ཟུན་ཟུམ་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་པ་སོ་སོར་འགྱུར་བ་
ཡོད་མོད། གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གཅིག་ཟུ་འདི་ཉིད་ལ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་ཚད་
དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་གཅིག་དང་དུ་ས་འཁོར་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་ཚད་དབྱིབས་ཀྱི་ཆ་གཅིག་སྟེ་ཚད་
དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ཤས་གཉིས་གཉིས་སེམས་ཅན་ཀྱི་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བའི་འབྲས་ལུ་ར་རི་
ལྟར་ཏུ་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་དཔེའི་སྟོན་ནས་འཆད་པ་ནི། འདིར་སྤྲུག་བྲུ་པ་ཞེས་སོགས་ཏེ། འདིར་
ཆུ་དང་ཞེང་དང་དཔངས་རྣམས་ལ་བྲུ་ལྟེ་ཆད་དང་ལྡན་པའི་སྤྲུག་གང་དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་

བ་དག་བཙམ་པའམ་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གནས་པའི་སྤྲུག་དེར་དག་བཙམ་པའམ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གིས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་དེའི་མཐུ་དང་རྩ་འབྲུལ་གྱི་
སྟོབས་གྱིས་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དཔུང་གི་སྡེ་དང་བཙས་པ་འོང་ཞིང་རབ་ཏུ་འཇུག་སྟེ། དེའི་
ཆོ་སྤྲུག་དེ་སྤྲུལ་ཀྱང་མ་བསྐྱེད་ཅིང་སྤྲུག་དེར་ཞུགས་པའི་འཁོར་ལོས་སྦྱར་རྒྱལ་སྡེ་དང་བཙས་པ་ཡང་
དྲོགས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཚད་མས་སྦྱབ་ལ། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་འགལ་བ་ལྟར་སྒྲིང་ཡང་དོན་ལ་མི་འགལ་
བ་ནི་དག་བཙམ་པའམ་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་
གྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ལས་བྱུང་བའོ།

དཔེ་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་སྤྱི་འདི་ཉིད་གྱི་
ལྷན་པོ་ལྟ་སྤྲུག་གཅིག་ལ་ཡང་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཚད་དབྱིབས་གྱི་ཆ་གཅིག་དང་དུས་འཁོར་ནས་
བཤད་པའི་ཚད་དབྱིབས་གྱི་ཆ་གཅིག་སྟེ་ཚད་དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་ཆ་གཉིས་གཉིས་ཀྱང་དོན་དམ་
པར་ཉེ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུན་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྤྲུག་སྤྲུལ་པར་འཁོར་ལོས་སྦྱར་
རྒྱལ་སྡེ་དང་བཙས་པ་ཞུགས་པའི་ཆོ་འཁོར་ལོས་སྦྱར་རྒྱལ་སྡེ་དང་བཙས་པ་དྲོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་
སྤྲུག་ཆེ་བར་མ་སོང་བ་མི་འགལ་བ་འདི་དག་བཙམ་པའམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསོད་ནམས་དང་
ཡེ་ཤེས་གྱི་མཐུས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་སྤྱི་འདི་ཉིད་གྱི་ལྷན་
པོ་ལྟ་སྤྲུག་གཅིག་ལ་ཡང་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཚད་དབྱིབས་གྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་དང་དུས་འཁོར་
ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཚད་དབྱིབས་གྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་སྟེ་གཉིས་འོང་བ་མི་འགལ་བ་འདི་ཡང་མངོན་
པ་དང་། འདུས་པ་སོགས་རྒྱུད་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་དང་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་གཉིས་གྱི་ལས་རིགས་སོ་སོའི་མཐུས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏོ། །དག་བཙམ་པའམ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བཞིན་དུ་
སེམས་ཅན་སྟེ་མཐུན་གྱི་ལས་གྱི་མཐུའམ་རྣམས་པ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་པ་
ཀྱན་ལས་བཏུས་ལས། ཕྱིའི་དངོས་པོ་སྣ་ཆོགས་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ལས་བསམ་གྱིས་
མི་བྱབ་པོ། ཁོར་བྱ་དང་། རྒྱགས་དང་། སྒྲན་དང་། མཁྱུད་དབྱེད་དང་ལྷན་པའི་ལས་བསམ་

གྱིས་མི་བྱེད་པའོ། །རྒྱལ་འཕྲོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུན་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་པའོ། །བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དབང་གི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་པའོ།^{༡༡} ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

འོ་ན་མངོན་པ་དང་དུས་ལའོར་ནས་བཤད་པའི་གྲིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ཀ་དངོས་
གནས་ལ་ཡོད་པར་འདྲ་ན། མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་ཆད་དབྱིབས་ཅན་དེ་ཉིད་དུས་ལའོར་འདིར་
ཡང་བསྟན་པས་ཆོག་མོད་འདིར་དེ་དང་མི་མཐུན་པ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ལྟག་པོ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན།
དུས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་འདིར་མངོན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་གྲིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆད་
འབྲུམ་ཕྲག་བཞི་པར་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རི་ལྟར་བྱེ་རོལ་དེ་བཞིན་ལུས་^{༡༢} ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་གྲིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་དང་ཆོས་མཐུན་པར་
དགྱིལ་ལའོར་གྱི་ལའོར་ལོ་བསྒྲམས་ནས་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆད་དང་མཐུན་
པའི་ལུས་ཀྱི་ཆད་བསྟན་པའང་ལུས་ཀྱི་ཆད་དང་ཆོས་མཐུན་པར་དགྱིལ་ལའོར་གྱི་ལའོར་ལོ་བསྒྲམས་
ནས་ལུས་རྣམ་པར་སྤྱད་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུས་ནི་དགྱིལ་ལའོར་ཞེས་བརྗོད་དོ།^{༡༣} ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ན་བྱེ་རོལ་ཏུ་འཛིག་རྟེན་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་བཞག་པའི་ཆད་
གྱིས་ལྷན་པོའི་དཔངས་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱི་སྒྲལ་ཆོགས་ཀྱི་དཔངས་བྲུག་
སྟེ་སྤྱི་ཆད་དེས་ལུས་ལ་བྲུ་བཞིའོ། །ལྷན་པོ་དཔག་ཆད་འབྲུམ་གྱི་ཆད་གྱིས་གྲིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་འདི་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཕྲག་བཞི་ཡིན་པའོ། །གལ་ཏེ་འདིར་གྲིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་འདི་དཔག་
ཆད་འབྲུམ་ཕྲག་བཞི་པར་བཤད་པ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་བཤད་ན། རི་ལྟར་
བྱེ་རོལ་དེ་བཞིན་ལུས་སྒྲུ་ཆོས་མཐུན་རྒྱལ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མངོན་
པ་ནས་བཤད་པའི་ལྷན་པོ་ལ་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཕྲག་གཅིག་མེད་པས་ལུས་ཀྱི་སྒྲལ་ཆོགས་བྲུག་
དང་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་བྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ན་དུས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་འདིར་གྲིང་བཞི་པའི་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆད་བཤད་པར་བྱ་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཕྲག་བཞི་པར་བཤད་
པ་རི་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་། བསྐྱེད་པ་བཅད་བདར་བས་གསེར་

བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡིས་བཀའ། །སྤང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན།” །ཞེས་གསེར་བཟང་པོ་བསྟེན་ན་དམར། བཅད་ན་དཀར། བདར་ན་མེར་བ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བརྟག་དགོས་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་དབྱད་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བརྟགས་པ་ན་རྣམ་པར་དག་པར་མཐོང་ནས་ཡུང་ཚད་མར་སྤང་བར་བྱ་ཡི་གུས་པ་ཙམ་མམ་ཞེན་པ་ཙམ་གྱིས་ལེན་པ་མིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཆད་མས་ལེགས་པར་དབྱད་ཅིང་བརྟགས་ནས་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་འབུམ་སྟེ། སྟེན་པའི་ཆད་ཅན་ཁོ་ནར་ངེས་པར་གཟིགས་ནས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདིར་དཔག་ཆད་འབུམ་སྟེ། སྟེན་པའི་ཆད་ཅན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དམ་བཅས་ཤིང་གསུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་ཅིན་པ་ལྟར་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཆད་དང་དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གླིང་བཞི་པ་འདིའི་ཆད་དབྱིབས་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་མེད་པ་འོན་ཀྱང་འདིར་དཔག་ཆད་འབུམ་སྟེ། སྟེན་པའི་ཆད་ཅན་གྱི་ཁམས་བཤད་ཅིང་དམ་བཅས་པ་ནི་དགོས་པ་ལྟར་པར་ཅན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ཡུལ་ལ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཤིང་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་དག་གིས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་དཔག་ཆད་འབུམ་སྟེ། སྟེན་པའི་སྟོན་པའི་ཆད་ཅན་གྱི་ཁམས་བཤད་པའི་ཡོངས་གཙོ་དུ་དགོས་པ་བརྟན་ནས་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་སྟོན་པ་ནི། ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་ལ་སྟོན་པའི་འདོད་པ་ཆངས་པའི་ཡུལ་ས་གཅིག་སྟེ། ཉིད་དཔག་ཆད་བྱེ་བའི་ཁྱོད་དང་ལྡན་པ་འགོག་པ་སྟེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདིར་གཟའ་ལཱའི་འགོས་དང་སྐར་ཕྱིས་དང་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་གཞག་དང་ལྡན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆད་རབ་རྒྱ་བཞོད་པ་འདི་ལ་ཕྱི་ནང་སྒྲིབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པར་མ་ཟད་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ན་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ལ་ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འདོད་པ་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའི་བསམ་པས་མི་མཐུན་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་མི་མཐུན་པ་དེ་དག་ལས་རིག་བྱེད་པའི་འདོད་པ་ཆངས་པའི་ཡུལ་ས་གླིང་བཞི་པ་གཅིག་སྟེ། ཉིད་དཔག་ཆད་བྱེ་བའི་ཁྱོད་ནོ་

ཞེས་རྒྱན་དུ་སྤྲོ་བར་བྱེད་དེ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱན་སྤྲོ་བའི་དོན་དེ་ལ་ཉི་མའི་གིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་མངོན་
 བར་ཞེན་པ་དེ་ལོག་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྲོ་བར་བྱ་བའི་སྤྲོ་དུ་ཆངས་པའི་ཡུལ་སའི་ཆད་དེ་རྣམ་
 བར་གཞོམ་པའི་དོན་ནམ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་
 འབྲུམ་ཕྲག་བཞི་པའི་ཆད་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་འདི་ལ་སངས་རྒྱུས་པའི་མཛོད་མཐོང་ནས་
 དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པ་འདི་འབྲུལ་པར་གྱུར་ཏེ་སྤྲོ་བ་དུ་མི་བྱ་སྟེ། གཟའ་ལྔའི་འགྲོས་དང་སྐར་
 ཕྱིས་དང་བྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདི་ནས་རི་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་རི་
 མོས་མངོན་སུམ་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ།།

འོན་ཏེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་ཆད་མཛོད་
 ལས། རྒྱད་དགམེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། ཐད་ཀར་འབྲུམ་ཕྲག་བརྩུག་ཉིས་དང་།¹⁹ ཞེས་སོགས་
 གྱི་དོན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་དཔག་ཆད་འབྲུམ་ཕྲག་སོ་དུ་ག་ལྟག་མ་དང་བཅས་པར་ཡང་
 གསུངས་གིང་། རི་ལྟར་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་དཔག་ཆད་
 འབྲུམ་ཕྲག་བཞི་པའི་ཆད་དུ་ཡང་གསུངས་ན། འདིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱན་གསུང་བ་པོ་ཡིན་ནམ་
 ཅི་ཞེས་པ་འགའ་ཞིག་འདོད་པར་གྱུར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མངོན་པའི་མདོ་དང་དུས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོར་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ཆད་དབྱིབས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་གསུངས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱན་
 གསུང་བ་པོ་ཡིན་ཞེས་པ་དེའི་ཆོག་ལས་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཁས་སྲུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ལྟར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་གླིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ལུ་
 འདི་ཉིད་ལའང་མངོན་པ་དང་། འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆད་དུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱ་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོའི་ཆད་དུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱ་སོ་སོའི་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བའི་བདག་རྒྱུན་ལས་ཆད་དབྱིབས་མི་འདྲ་
 བའི་ཆ་གས་སོ་སོར་སྤང་ཞིང་། རི་ལྟར་སྤང་བ་དང་མཐུན་པར་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་
 ཉེ་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པས་སོ།།

འོན་ཏེ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་མཛོད་འདི་ཅི་ལ་བྱེད་སྤྲོ་མ་ན། སྤྲོ་མ་སྤྲོ་མ་དག་སློབ་དཔོན་དབྱིག་
 གཉན་གྱིས་མཛོད་བརྩམས་པ་འགྲེལ་ཆེན་བརྩམས་པ་ལས་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ཅམ་གྱིས་བྱི་བས་དབྱིག་

གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་འདི་མིན་ཞིང་། འོན་གང་ཡིན་སྟུང་ན། མངོན་པ་སྟེ་བདུན་ལ་མཛོད་
 གྱི་བཤད་པ་ཡོད་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་དོན་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་བྱེ་
 བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོ་ལ་མཛོད་ཅེས་ཟེར་བས་དེ་ལ་བྱེད་དོ་གསུང་ནའང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་
 སངས་རྒྱུས་པའི་མཛོད་མཐོང་ནས་ཞེས་མ་འོངས་པ་ལུང་བསྟན་པ་ལྟ་བུར་འདུག་པ་དང་། སློབ་དཔོན་
 དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛོད་འདི་བོད་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཆེ་བས་འཕགས་པ་སྤྱད་རས་གཟིགས་
 དབང་ལྷུག་གིས་མ་འོངས་པ་ན་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་ཅེས་པའི་བསྟན་
 བཅོས་འབྲུང་བ་ལ་དགོངས་པར་བྱས་ན་ལེགས་སམ་སྟུང་མོ།།

འོན་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིར་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་འདི་དཔག་ཚད་བྱེ་བའི་ཁྱོན་
 ཅན་དུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་ལྷོག་པའམ་གཞོམ་པའི་དོན་དུ་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་འཛིག་རྟེན་
 གྱི་ཁམས་གྱི་ཚད་དབྱིབས་དེ་ཉིད་བསྟན་པས་ཆོག་མོད། དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཚད་དབྱིབས་སོགས་
 དེས་པར་རྫོང་ཅི་དགོས་སྟུང་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ལོག་རྟོག་དེ་གཞོམ་པའི་དོན་དུ་གཟའ་དང་རྩིས་དང་ཁྱིམ་
 གྱི་འཁོར་ལོ་དང་ལྷན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིའི་ཚད་དེས་པར་རྫོང་དགོས་ཏེ། གཟའ་ལྟའི་
 འགྲོས་དང་སྐར་རྩིས་དང་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོ་འཁོར་རྩལ་དང་དེ་ལ་ཉི་ཟླ་སོགས་འོངས་སྟོང་རྩལ་དུས་
 གྱི་འཁོར་ལོར་བསྟན་པ་རྣམས་ས་རིས་གྱིས་གཏན་ལ་བབ་པའི་ཆོ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་རྣམས་སྤྱི་
 བཞིན་པར་ཁས་སྲུང་དུ་རུང་བ་ལ་དེས་ཤེས་སྤྱོད་པ་ན་འཛིག་རྟེན་འདིའི་ཚད་དབྱིབས་བསྟན་པ་
 རྣམས་ལ་ཡང་དེས་ཤེས་སྤྱོད་ཏེ་ལྷ་མའི་ལོག་རྟོག་ལྷོག་པར་འགྱུར་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མངོན་པ་ནས་
 བཤད་པ་ཙམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པའི་ལོག་
 རྟོག་དེ་ལྟ་བུ་ལྷོག་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕ་རྒྱུད་ལས། སེམས་ཅན་མོས་པ་སྤྱོད་ཆོགས་པ། རང་
 གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་རིག་པ་པོ། བསྟན་པ་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་སྤྱོད་ཆོགས་
 པའི་ལམ་ལ་རབ་རྩུག་ནས་པ། ཤེས་བྱ་སྤྱོད་ཆོགས་ཤེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་པ་ཅན་དེ་དག་ལ་རང་
 གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་རི་མིན་སྤྱུབ་བྱེད་དང་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དེས་ཤེས་སྤྱོད་ལུས་པ་མ་
 བསྟན་པ་དེ་མིན་དུ་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་པ་ཅན་དེ་དག་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་ཡང་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བ་སྟེ་

གཞུག་པར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ།^{१३} །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

འོན་ཀྱང་མས་གྲུབ་པའི་དོན་བདེན་པ་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་ལས་གཞན་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་བསྟན་པར་མི་རུང་ངམ་ཞེན། དེ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། གསོད་པར་ངེས་པའི་མི་ལ་སོགས་པའི་སློག་ཆགས་མང་པོ་གསོད་བྱེད་གཤེད་མས་འཚོལ་བའི་ཆོ། གསང་བྱ་དེ་དག་མཐོང་ངམ་ཞེས་འདྲི་བ་ལ་གསང་བྱ་དེ་དག་ལ་སྟོང་བརྩེ་བའི་བསམ་པས་མཐོང་ཡང་མ་མཐོང་ཞེས་རྒྱ་གྱི་ཆོག་བརྗོད་པ་ན་གསང་བྱ་དང་གསོད་བྱེད་ཀྱི་གཤེད་མའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་ཕན་པ་ལས་མི་བདེན་པའི་རྒྱ་དེས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོའི་སྟོང་དུ་མི་རུང་བའི་གང་ཟག་ལ་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་ཆོག་བདེན་པ་བརྗོད་པ་ན་གཞན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་མི་རུང་བའི་གང་ཟག་དེ་ལ་གཞོད་པ་ལས་བདེན་པའི་ཆོག་དེས་རྒྱ་བྱས་ནས་མནར་མེད་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་སྟེར་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་སྟོང་མ་བྱས་སེམས་ཅན་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བརྗོད་པ་དང་།^{१ॣ} །ཞེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩ་ལྟར་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཏོང་བ་པོ་མིན་ཡི་དྲགས་ཀྱིས་^{१।} །ཞེས་སོགས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་སྟེ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་གཏོང་བ་པོ་མིན་པ་སེར་སྤེའི་ལས་ཀྱིས་ཡི་དྲགས་སུ་སྦྱེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་དེའི་རྒྱས་པས་བཟང་བཏུང་གིས་གང་བའི་བྱིས་ཀྱི་གནས་སུ་བྱིན་པ་ན་བཟང་བཏུང་གིས་དག་པའི་རི་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་ཞིང་། སྟེན་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་དཔུལ་བར་སྦྱེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིས་ཀྱིས་གནས་བཟང་པོ་ཡང་ཁབ་རྩེ་དང་ཤལ་མ་ལི་ལ་སོགས་པ་མཚོན་ཆའི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས་བདག་ཉིད་ལ་གཞོད་པར་མཐོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ། ས་འོག་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་གྱུར་ནས་^{१॥} །ཞེས་སོགས་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་མཐུ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱུང་བར་བཤད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་སྟེ། དེའི་དོན་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པས་ས་འོག་ན་སྟོང་བའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིང་ལྟ་མོ་རྣམས་ཀྱི་གྲོང་དུ་འགོ་བའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བརྟན་ཅིང་མཐོགས་པའི་ས་གཞི་ཡང་ཀུན་ནས་བྲག་བ་དང་བཅས་པ་སྟེ། མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པར་མཐོང་ཞེས་རྩ་བུ་དུ་ལས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ནི་སྤར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟེན་པ་

ལེའུ་གཉིས་པ། བད་གི་ལེའུ་

ནང་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནང་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་
སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་འགྲུབ་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་
བཤད་པའོ།

སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་འགྲུབ་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ལེན་པ་པོ་བར་དོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་།
བར་དོ་འགགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁུ་བྱལ་གི་དཔུང་སྤྱུ་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བྱུགས་པ་
ལས་མངལ་དུ་འཕེལ་ཚུལ་སོགས་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི་མཛོད་ལས། རྩོམ་དུས་མིང་འབྱུང་ག་ཚུགས་ཅན། །ཞེས་དང་། རིགས་མཐུན་ལྟ་
མིག་དག་པས་མཐོང་། །ཞེས་དང་། དབང་པོ་ཀྱན་ཆང་ཐོགས་མེད་ལྟ་། །ཞེས་བར་དོའི་ལུས་རྒྱལ་
ཐ་རབ་ཚོགས་པའི་གཞུགས་དང་། དེའི་བྱད་དབྱིབས་སོགས་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཤད་ཅིང་།
མདོན་པ་ཀྱན་བཅུས་ལས་ཀྱང་། གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱད་གཞུགས་སོ་^༡ །ཞེས་བར་དོའི་བྱད་
གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཤད་ལ། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟུས་ལས། འཆི་བའི་
དུས་སུ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ས་བོན་དེ་ཉིད་ངེས་པར་འབྱུང་ངོ་། །སྤྱིར་ཡང་མི་ལམ་གྱི་ལུས་བཞིན་དུ་
བག་ཆགས་ཀྱི་ལུས་སྟོང་པ་རྒྱལ་ཐ་རབ་ཀྱི་ཚོགས་སྤངས་པ་མ་འགགས་པ་སྟེ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་
ལས་བྱུང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ལུས་མ་འགགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱིར་ཡང་རྒྱལ་ཐ་རབ་ཚོགས་པའི་
བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་འཛིན་ནོ། ^༢ །ཞེས་བར་དོའི་ལུས་རྒྱལ་ཐ་རབ་ཀྱི་ཚོགས་སྤངས་པ་ཡིན་པར་
གསུངས་ཤིང་། མཁས་པ་ཀུམ་མ་ ཆེན་པོ་དག་གིས་ཀྱང་བར་དོའི་ལུས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཞུགས་

ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྐྱུ་མ་ཟེན་ལ་མི་མཐུན་པར་གསུངས་པ་དེ་དག་ལྷགས་སོ་སོ་བར་བྱེད་
དམ། དུས་འཁོར་ནས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་ཐོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པའི་ལུས་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་མེད་པ་
ལ་དགོངས་ཞེས་འཆད་དམ་བརྟག་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་བར་དོ་འགགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁྱུ་ཁྱག་གི་དབུས་སུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཤད་
པ་ལ་གཉིས། གང་འཇུག་པའི་འཇུག་པ་པོའི་རྣམ་ཤེས་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་རི་ལྟར་འཇུག་པའི་
ཚུལ་དངོས་སོ།།

དང་པོ་ནི། བར་དོ་འགག་བཞེན་པའི་སེམས་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་སེམས་འོད་གསལ་གྱི་
སེམས་ཡིན་ལ། སེམས་དེ་དང་མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྱར་མ་ཐག་པའི་སེམས་དེ་སྐད་ཅིག་ལྷ་ཕྱིར་
བྱུང་བའི་སྒྲོ་ནས་མངལ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་སེམས་དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་
ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དེ་འདྲ་བའི་སེམས་དེ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གནས་ལ།
སེམས་དེ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་ཞིང་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་སེམས་ཞེས་གྲང་བྱ་སྟེ། བར་ལའི་བཙོ་ལྷ་
པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཤེས་མངལ་དུ་རྣམ་ཤེས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་བ་སྟེ་བདེ་བ་དམ་
པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲོ་ལས། མ་དང་པ་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
བདེ་བའི་གནས་སྐྱབས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འོ་ན་འདིར་མངལ་དུ་
ཞུགས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བཤད་པ་འདི་དང་། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་
དུ་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་གཞིར་བཤད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ཡང་
སྐྱིར་མངལ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་པའི་སེམས་འདི་ལ་འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་མང་སྟེ། མཛོན་པ་མཛོད་ལས།
སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །ཞེས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བཤད་ལ། མཛོན་པ་ཀུན་
ལས་བརྒྱས་ལ་སོགས་པར་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སུ་
བཤད་ཅིང་། དེ་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཉིད་དང་
མཚུངས་ལྡན་དུ་འདོད་དེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སོགས་ལྷགས་སྒྲུ་མེད་པ་རྣམས་དགོངས་པ་མཐུན་པར།

སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་བ་བར་དོ་གི་བའི་འོད་གསལ་དེ་ཉིད་དེ། དེ་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་འགྲེལ་ཆེན་དུ་གསུངས་ཤིང་། འཆི་བའི་འོད་གསལ་ཡང་ཀུན་གཞི་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱབ་ལའི་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ཁམས་ཀྱི་ཚྭ་གསུང་དུ་རྣམ་པར་ཉམས་ཏེ་དེ་ནས་སེམས་དེ་ཟུན་པའི་མཐའི་མེ་སྟེ་ཞེས་བ་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་དབུས་ཀྱི་ས་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་འགྲེལ་འདིར་མངལ་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་མ་ཐག་པའི་སེམས་དང་འཆི་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སུ་གསུངས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་དོན་གཞན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཚྭ་གསུང་དུ་བཞེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན། མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་། ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་། དམིགས་རྣམ་མི་གསལ་བ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱི་ཚོས་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། བར་དོ་འགགས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་འཆི་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ནི་དགེ་བའི་སེམས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་ཅིང་། ཚོར་བ་ནི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་བ་དང་། དམིགས་རྣམ་ནི་སྟོང་སང་གི་རང་ནས་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་དམིགས་རྣམ་གསལ་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་དེ་ཉིད་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འཁོར་འདས་ཀྱན་འབྱུང་བའི་གཞི་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་རི་ལྟར་མངལ་འཛིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་སུ་ཞེས་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་གྱི་རྟེན་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་མངལ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་བར་དོ་འགགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལུ་བྲག་གི་དབུས་སུ་འཇུག་ཆུལ་བཤད་པ་ནི་སྒྱུར་

སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་གནས་ལ་མངལ་སྐྱེས། གྲོང་གཤེར་སྐྱེས། སྒོང་སྐྱེས། རྩུས་སྐྱེས་དང་བཞིར་ངེས་པ་
 ལས་རྩུས་སྐྱེས་ནི་མཛོད་ལས། དཔུལ་བརྒྱམས་དང་ལྟ་རྒྱམས་དང་། སྤྲིད་པ་བར་མ་རྩུས་ཏེ་སྐྱེ།¹⁶ ཞེས་
 དཔུལ་བ་དང་ལྟ་དང་བར་དོ་ཡིན་ན་རྩུས་སྐྱེས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དང་། ཡི་དྲུགས་མངལ་ནས་སྐྱེ་
 བའང་ཡིན།¹⁷ ཞེས་ཡི་དྲུགས་ལ་མངལ་སྐྱེས་དང་རྩུས་སྐྱེས་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་དང་། མི་དང་དུད་འགོ་
 རྣམ་པ་བཞི།¹⁸ ཞེས་མི་དང་དུད་འགོ་ལ་སྐྱེ་གནས་བཞི་ག་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དུད་འགོ་ལ་སྐྱེ་
 གནས་བཞི་འཆད་པའི་ཆོ་ཁམས་ལེད་བཞི་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དུད་འགོ་སྐྱེ་གནས་རྣམ་པ་བཞི་
 དང་ཞེས་པ་ལ་སྒོང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་མཁའ་ལྗིང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་རྒྱུད་གི་སྐྱེ་གནས་སོ། །མངལ་ནས་སྐྱེས་
 པ་ནི་གྲང་པོའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མེད་སྐྱེ་གནས་སོ། །དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་སྤོན་བྱ་དང་
 ཕྱེ་མ་ལེབ་དང་གོག་སྦྱར་ལ་སོགས་པ་སྟེ་རྒྱུད་སྐྱེ་གནས་སོ། །རྩུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་ནི་ལྷོན་གྱིང་ལ་སོགས་པ་
 སྟེ་སའི་སྐྱེ་གནས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་ཆེན་པོ་ནི་རོད་སྐྱེ་གནས་སོ་¹⁹ ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
 ལ་ཁ་ཅིག་རྗེ་བཙུན་ཀུན་རམ་ཏི། བ་རེ། ལྷོན་གྱིང་ལ་སོགས་དུད་འགོའི་སྐྱེ་བར་སྤྱད། །འདི་ནི་གཅིར་བྱ་བ་
 ཡི་གཞུང་བཟང་ཡིན།²⁰ ཞེས་དགག་པ་མཛད་ནའང་། འདི་ནི་ལྷོན་གྱིང་དང་ལྷུན་པོ་སོགས་དུད་འགོའི་
 སྐྱེ་གནས་སུ་སྤྱད་པ་མིན་གྱི། འོན་ཏེ་ལྟར་ཡིན་སྟུམ་ན། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་པ་ནི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཁམས་ལྡེའམ་དུ་ག་ཏུ་སྦྱར་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱལས་འདིར་ཡང་སྐྱེ་གནས་བཞི་
 ཁམས་ལྡེ་དང་སྦྱོར་བའི་ཆེད་དུ་རྩུས་སྐྱེས་ལ་རྩུས་སྐྱེས་ཅམ་པོ་བཅིག་དང་རྩུས་སྐྱེས་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་
 ཕྱེ་ནས། རྩུས་སྐྱེས་ཅམ་པོ་བ་དེ་སའི་ཁམས་དང་སྦྱོར་བ་དང་། ཡོངས་སུ་གསལ་པའི་རྩུས་སྐྱེས་རྣམས་
 ལ་རྩུས་སྐྱེས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱས་ཏེ། རོ་ཞེས་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་ས་
 ལས་སྐྱེས་པའི་ལྷོན་གྱིང་ལ་སོགས་པ་ལ་རྩུས་སྐྱེས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ལྷོན་གྱིང་སོགས་དུད་
 འགོའི་སྐྱེ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །མི་ལ་སྐྱེ་གནས་བཞི་ཡོད་པའི་སྒོང་སྐྱེས་ནི་གནས་བརྟན་གྲགས་དང་
 ཉེ་བའི་གྲགས་ལྟ་བུའོ། །དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་ནི་རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་བོ་སྐྱེས་ལྟ་བུའོ། །རྩུས་སྐྱེས་ནི་སྦོབ་དཔོན་
 འཕགས་པ་ལྟ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་གནས་ལ་ཡང་བཞི་དང་། བང་སེམས་ཅན་ལ་ཡང་རིགས་དུ་ག་གསལ་ལ་

སོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ནང་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནང་གི་ལེལ་འདྲིར་གཙོ་བོར་ཆོད་ཅིང་ལ་མཆོག་གི་
དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་སྟོམ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཁམས་དྲུག་ལྟན་གྱི་མིའི་
ལུས་མངལ་སྦྱེས་ཅིང་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་གཏན་ལ་
འབེབས་ན། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ལམ་གྱི་སྦྱང་གཞི་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱིས་
གང་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བས་ན་མངལ་སྦྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྟན་གྱི་མིའི་ལུས་འགྲུབ་རྒྱལ་སོགས་བཤད་པར་བྱ་རྒྱེ།
དེ་ཡང་ལ་མ་གཉིས་སྟོམས་འཇུག་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱུ་ཁྱག་གི་དབུས་སུ་བར་དོ་འགགས་པའི་
ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱན་གཞིའི་མིང་ཅན་དེ་ཞུགས་པའི་ཁྱུ་ཁྱག་
རྣམ་ཤེས་གསུམ་མའི་མངལ་དུ་འབྲེས་པ་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་ཁྱུ་ཁྱག་
རྣམ་ཤེས་གསུམ་འབྲེས་པའི་གོང་བུ་དེ་མའི་གསང་བའི་བདུའི་སའི་ཁམས་ཀྱིས་འཛིན་པར་བྱེད། རྒྱུའི་
ཁམས་ཀྱིས་སྤྱད་པར་བྱེད། མའི་ཁམས་ཀྱིས་སྤྱིན་པར་བྱེད། རྒྱུ་གི་ཁམས་ཀྱིས་འཕེལ་བར་བྱེད།
ནམ་མཁའི་ཁམས་མངལ་གྱི་སྟོང་པའི་ཆ་དེས་འཕེལ་བའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པར་བྱེད་དོ། མངལ་གྱི་
ཁྱུ་ཁྱག་རྣམ་ཤེས་འབྲེས་པ་དེའི་ཁམས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སའི་ཁམས་ཀྱིས་ལྷེ་ཞིང་སྤྲ་བར་བྱེད། རྒྱས་
གཤེར་བ་ཅིང་བྱེད། མས་སྤྱིན་པར་བྱེད། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་བཅུའི་ས་བོན་
དུ་གྱུར་པའི་ཁྱུ་ཁྱག་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འབྲེས་པའི་རྒྱུ་གི་ཁམས་ཀྱིས་ཁྱུ་ཁྱག་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འབྲེས་
པའི་ལུས་དེ་འཕེལ་བར་བྱེད། དེའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་དེས་ལུས་དེ་འཕེལ་བའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པར་
བྱེད་དོ། སྐབས་འདྲིར་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་འདྲིའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རབ་མཆོག་རྣམ་པ་
བཅུའི་རྒྱུ་སྟོག་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་ས་བོན་འདྲིའི་ལུས་ལ་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་
ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་ཉུང་གི་རྒྱུ་བཅུའི་ས་བོན་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། སྐབས་འདྲིར་རྒྱུ་བཅུའི་རྟེན་གྱི་རྩ་
ཡང་གྲུབ་པ་མེད་ན་རྒྱུ་བཅུམ་གྲུབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པས་སོ། །ཡང་སྐབས་འདྲིའི་རྣམ་པ་བཅུའི་རྒྱུ་ཞེས་
པ་ནང་གི་ཕྱིའི་རྒྱུ་མའི་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བྱེད་གསུངས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ས་བོན་རང་གི་ཁམས་
ཀྱི་བྱ་བ་གསུངས་པ་^{༡༦} ཞེས་ས་བོན་ཁྱུ་ཁྱག་རང་གི་རྒྱུ་ལ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ།།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ཞུགས་པ་ལས་མངལ་དུ་འཕེལ་ཚུལ་སོགས་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་
 མངལ་བཟུང་བ་ནས་མཐར་འཁྲི་བའི་བར་ནི་བྱེད་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་དང་སྟུར་ནས་གསུངས་ཏེ།
 དེ་ཡང་བྱེད་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་ནི་ཉ་ལ་སོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཡིན་ལ་དེ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་
 བཞིན་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་སྡོན་རིག་བྱེད་བཞི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་རྩལ་པ་བྱེད་འཇུག་གིས་ཉ་རུ་སྟུལ་ཏེ་
 བཏོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རུས་སྒྲུལ་གྱི་གཞུགས་ཀྱིས་འཛིན་ཏེན་བཏོག་ནས་རྒྱན་དུ་གནས་པ་དང་།
 ཡག་ཤོད་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱིས་ཚངས་པའི་འཛིན་ཏེན་མན་ཆད་མནན་པ་དང་། སྤང་མི་ལ་སྤོད་མེད་གཏེ་
 གཞུགས་ཀྱིས་ལྟ་མིན་གྱི་དབང་པོ་འགོ་སྟོན་གསེར་ཅན་ལྟོད་ལ་ནས་བསད་པ་དང་། མི་འཕྱུང་དུ་སྟུལ་
 བས་ལྟ་མིན་སྟོབས་ལྡན་གོམ་པ་གསུམ་གྱིས་སྤང་ཞེས་བསྟུས་པ་དང་། རྩ་སྤྱོད་ལ་སྤྱིའི་བྱ་དག་ལྟ་
 མང་སྟུལ་ཏེ་རྒྱལ་རིགས་སྤིང་སྟུལ་ལ་སོགས་པ་བསད་ནས་རྒྱལ་སྤིང་མེད་པར་བྱས་པ་དང་། རྒྱལ་
 པོ་གིང་རྟ་བཅུ་པའི་བྱ་རྩ་མ་ཆར་སྟུལ་ནས་རང་གི་རྒྱང་མ་སྤིན་པོ་ལང་ཀ་མགྱིན་བཅུས་སོགས་
 བས་སྤྱེལ་ཏེ་ལུ་མ་ལྟུལ་གོགས་བཅོལ་ཏེ་སྤིན་པོ་བཏུལ་བ་དང་། བྱ་བས་རྩོད་པའི་དུས་སུ་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་བྱས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཤུག་བྱུ་བྱུ་ཏེ་སྟུལ་ནས་སྤོན་རྒྱལ་རིགས་བསད་པའི་སྤིན་པ་
 སྤྱུངས་པ་དང་། རིགས་ལྡན་བྲམ་ཟེའི་བྱ་ཀྱི་ཏེ་ཅེ་ཞེས་བྱ་བ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བས་སེམས་ཅན་
 མང་པོ་བཏུལ་བའི་མཐར་དུས་ལོག་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའོ།།

འཇུག་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟུས་ལས་འདི་ལྟར་དུ་བཤད་དེ།
 བྱེད་འཇུག་གམ་ལོར་ལྟའི་འཇུག་པ་དགྲུ་པ་སངས་རྒྱས་ནི་བྱེད་འཇུག་གིས་སངས་རྒྱས་ཤུག་བྱུ་བྱུ་
 སྟུལ་ནས་དགོས་པ་སྤོན་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་སྟོགས་སུ་གནས་པ་ལོར་ལྟུལ་གཡུལ་དུ་མ་བསྐྱོན་ཞིང་མ་བསད་
 པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དུས་སུ་དམངས་རིགས་ལ་སོགས་པར་གྱུར་བ་རྣམས་དཔུལ་བར་འགོ་བའི་དོན་དུ་
 བྱ་བ་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཆོས་སུན་འབྱིན་པར་འགྱུར་བས་ན་རྒྱས་པའི་ཆོག་རྣམས་ཏེ་དང་
 སྤྱིའི་ཆོག་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་རྣམས་སུན་འབྱིན་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༦} །དེ་རྣམས་སུན་སྤྱུང་སྟེ་དེ་ནས་
 དམངས་རིགས་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཆོས་སྤོན་པར་འགྱུར་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་སྦྱིན་
 པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་དང་ཞེས་པ་ནས། མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་མི་བྱའོ་ཞེས་པའི་

བར་པ་རྩ་ལྟ་བུ་བ་བཅུ་དང་། ཚད་མེད་བཞི་དང་། མི་དགེ་བ་བཅུ་སྟོང་བ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
 ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་རྣམས་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དམངས་རིགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བག་ཆགས་
 སད་པར་བྱས་ནས་སྒྲ་བྲེགས་ཏེ་གོས་ཏུར་སྒྲིག་འཛིན་པའི་དགེ་སྟོང་རྣམས་སུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 ལྟར་གྱུར་པའི་དམངས་རིགས་ལ་སོགས་པ་སྟོན་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གནས་པ་ནོར་ལྟ་བུ་འཇུག་
 གིས་གཡུལ་དུ་མ་སྒྲིན་ཞིང་མ་བསད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བམ་ཟེ་རྣམས་སུན་འབྱེན་པ་བྱས་ནས་དམངས་
 རིགས་སོགས་དེ་རྣམས་དཔུལ་བར་འགོ་བ་ན་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེས་ན་བྱུང་འཇུག་གིས་སངས་
 རྒྱས་སུ་སྐྱུལ་པའི་དུས་སུ་དམངས་རིགས་ལ་སོགས་པར་གྱུར་པ་སྟོན་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་ན་གནས་
 པ་དེ་རྣམས་དཔུལ་བར་འགོ་བའི་དོན་དུ་བྱུང་འཇུག་གིས་སངས་རྒྱས་སུ་སྐྱུལ་པའི་གཡོ་སྐྱེ་འདི་བྱས་
 པ་ཡིན་ནོ། །འཇུག་པ་བཅུ་བ་རིགས་ལྟན་ནི་གམ་རྩ་ལའི་ཡུལ་དུ་ནོར་ལྟ་བུ་འཇུག་བམ་ཟེའི་བུ་
 གསལ་པར་གྱུར་ནས་དེའི་རྩ་ལ་ཞོན་ཏེ་ཀྱུ་ཤའི་རང་བཞིན་གྱི་མདུང་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོ་སྒྲོ་ཐམས་ཅད་
 བསད་ནས་གསེར་མང་བོའི་མེ་དཔེ་མཆོད་སྦྱིན་བྱས་ཏེ། སྤར་ཡང་ས་གཞི་བམ་ཟེའི་རང་བཞིན་དུ་
 བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

འཇུག་པ་ཕྱི་མ་འགྲེལ་ཆེན་དུ་བཀོད་པ་འདི་གཉིས་ནི་སྟོན་གྱི་རིག་བྱེད་ཀླག་པ་ལ་མེད་
 པར་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་མི་འཐད་པའི་ཆོག་དུ་མ་རྣམས་ནི་གདུག་པའི་བམ་ཟེ་
 རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བྱུང་པའི་དུས་སུ་བཀོད་པ་སྟེ་སྟོན་གྱི་རིག་བྱེད་ཀླག་པ་ལ་མེད་དོ།^{༡༨} །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་ལྟར་ན་བྱུང་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་ནི་རི་སྐད་དུ། ༡་དང་རུས་སྐལ་ལག་
 པ་དང་། མི་ཡི་སང་གི་མི་ལུ་ཐུང་དང་། རྩ་མ་གཉིས་དང་ནག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཅི་ཅི་དང་
 བཅུ་^{༡༩} །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་བཤད་པ་ནི་ནང་ལའི་
 འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་བྱི་རྩ་ལྟ་ཉ་ལ་སོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཆངས་པའི་བྲང་སྟོང་
 གདུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིས་པ་རྣམས་བསྐྱུ་བའི་སྤྲད་དུ་བཀོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཔུལ་བ་འཐོབ་པའི་
 རྒྱ་སྟེ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་ལས་རྒྱས་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ།^{༢༠} །ཞེས་
 བྱུང་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་མ་ཐག་པ་རྣམས་ཐུན་ཆོག་ཏུ་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་གྱི་རོལ་པ་ལ་གྲགས་པའི་བྱེད་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་རྒྱན་
 ཡིན་ནའང་། འཇུག་པ་བཅུའི་ཐ་སྟད་ཀྱིས་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་དང་པོ་མངལ་དུ་ཆགས་པ་ནས་
 འཆི་བ་ལ་བྱུག་པའི་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་བཤད་ན་ཐུགས་དོ་རྗེ་འཛིན་
 པའམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་དང་། བྱེད་འཇུག་གི་ཐ་སྟད་ཀྱིས་བསྟན་པ་མའི་མངལ་གྱི་
 བསྐྱའི་ནང་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་ཆོག་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཉ་རོ་ཉི་ཉ་ལྟར་དམར་པའི་ཉའི་རྣམ་པར་འཇུག་ཏེ་
 མངལ་ཆགས་པ་ནས་ལྷ་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཉའི་གནས་སྐབས་དང་སྒྱར་རོ། ཉའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་
 བ་དང་པོ་ལ་རྩ་མེད་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་གོང་བུ་ཙམ་མོ། ལྷ་བ་གཉིས་པ་ལ་དེའི་སྤྱིང་གའོང་བའི་གནས་
 རུ་ཤོག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཏུ་འཇུག་པའི་སྤྱིང་གའི་རྩ་བཅུ་གིན་ཏུ་བྱ་བ་དང་། ལྷེ་བ་
 འོང་བའི་གནས་རུ་ལྷེ་བའི་རྩ་ལམོར་གྱི་རྩ་དུག་ཅུ་རྩ་བཞི་གིན་ཏུ་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཏུ་འཇུག་
 པའི་རྩ་གིན་ཏུ་བྱ་བ་བཅུ་གཉིས་རྣམས་འཆགས་སོ། ཇེ་ནས་ལྷ་བ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་མངལ་ན་གནས་པ་ནི་རུས་སྤལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་སྒྱར་རོ།

དེ་ཡང་རུས་སྤལ་ལ་རྒྱུད་ལག་མགོ་དང་བཅས་པའི་ལྷ་འཇུག་པོར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ལྷ་བ་
 གསུམ་པའི་ཐོག་མ་ནས་མངལ་ན་གནས་པའི་ལུས་དེ་འཕེལ་བ་ལ་རྒྱུད་ལག་དང་གདོང་གི་རྣམ་པ་
 མཆོན་པ་ཙམ་དུ་རྩ་བ་བྱེད་འཇུག་པ་ནས་ལྷ་བ་གསུམ་པ་རྫོགས་པའི་ཆེ་རྒྱུད་ལག་པ་མགྱིན་པ་
 རྣམས་ཀྱི་མགོ་བོ་མཉམ་པར་རྒྱུར་པར་རུས་སྤལ་དང་ཆ་མཚུངས་པར་འཇུག་རོ། ཇེ་ནས་
 ལྷ་བ་བཞི་པའི་ཐོག་མ་ནས་བཅུ་མས་ཏེ་རྫོགས་པའི་བར་ལ་རྒྱུད་ལག་པ་དང་གདོང་དང་
 མགྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་འོང་བའི་འཇུག་པོ་ལྷ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཏེ་རྒྱུད་ལག་གི་ཆོག་ཆེན་དུག་དང་
 གདོང་དང་མགྱིན་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་རུ་ལྟན་ཅིག་སྒྲིམ་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་རྩ་གིན་ཏུ་བྱ་བ་
 རྣམས་འཆགས་སོ། ཇེ་ནས་ལྷ་བ་ལྷ་བ་ནས་རི་སྤྱིང་མ་བཅས་ཀྱི་བར་ལག་གི་གནས་སྐབས་དང་
 སྒྱར་རོ། ཇེ་ཡང་ལྷ་བ་ལྷ་བ་ལ་གཤམ་བཞེན་ནས་རུས་པ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་དང་། ཆོག་ཆེན་དུག་
 ལས་གཞན་པའི་ཆོག་ཆེན་རྣམས་དང་། སྤྱི་མཆོད་རྣམས་འཆགས་པའི་འགོ་རྩམ་མོ། ཇེ་ནས་ལྷ་བ་དུག་
 པ་ལ་གཤམ་བྱེད་ཁོ་སོར་བྱེད་པར་འཇུག་ཞིང་། ཆོར་བ་བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཡང་རིག་གོ། ལྷ་བ་

བདུན་པ་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་དེས་ཐོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། འདིའི་ཐད་གྱི་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། མངོན་པར་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པར་ཡང་འགྲུང་ཏེ་
རང་གི་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་བྲལ་པར་བྱེད་ཅིང་མིད་པའི་རྟུག་བསྐྱེད་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་བསྐྱུགས་པར་བྱེད་དོ།⁹⁹ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

འོ་ན་འདི་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཅི། རུས་པ་སྤུལ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཇི་ལྟར་ཞེན། རུས་
པ་སྤུལ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ནི། འབྲེལ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ནིང་སྤང་བར་བྱེད་པར་དགའ་བོ་མངལ་གནས་གི་མདོ་
དངས་པ་ལས། མགོ་བོད་རུས་པ་དགུ་འདུས་གིང་། འབྲེལ་པའི་རུས་པ་གཉིས་འབྲེལ་ཏེ། ཁོ་ནི་
སྤུལ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ལྟན། དེ་ཡི་ཅུ་བའང་དེ་བཞིན་ནོ། རྩ་ཅུ་གཉེང་བའི་རུས་པ་དང་། རྟན་དང་སྤྲ་
ཡི་རུས་པ་དང་། བྲང་དང་མིད་པའི་རུས་པ་ནི། བསྐྱས་ན་རུས་པ་ནི་ལྟ་ཡོད། མིག་ལ་རུས་པ་བཞི་
ཡོད་དེ། ལྷག་པ་བྱིན་པ་བྱང་གཉིས་ཡོད། ལྷག་པ་གཉིས་དང་སོར་སོ་རྣམས། བསྐྱས་ན་རུས་པ་
ལྟ་བུ་ཡོད། ལྷག་རྒྱུ་བ་རུས་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཚོགས་ལ་ནི་སྤུལ་ཅུ་གཉིས། འདི་དག་ཀུན་
ལ་ཅུ་ཡོད་པས། འདི་ཡི་གངས་ནི་ཆ་བཞིར་འགྱུར། ཕྱི་བས་ལོགས་གཡས་པའི་རུས་པ་ནི། ལན་
ཚུན་འབྲེལ་བ་བཅུ་གསུམ་ཡོད། ཕྱི་བས་ལོགས་གཡོན་འབྲེལ་སྐྱེ་བ་ཡི། རུས་པ་དག་ནི་བཅུ་
གསུམ་ཡོད། རུས་པའི་ལུ་གུ་རྒྱད་འདི་དག་ གསུམ་གསུམ་དག་ནི་ཕན་ཚུན་འབྲེལ། གཉིས་
གཉིས་དག་ནི་ཚོགས་ལྟན་ཏེ། ལྷག་མ་གཞན་ནི་འབྲེལ་བ་མེད། གཡས་གཡོན་བརྒྱ་ནི་གཉིས་
བོ་ལ། བསྐྱས་ན་རུས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད། ལུས་ནང་འབྲེལ་བའི་རུས་པ་ནི། བསྐྱོམས་ན་སྤུལ་བརྒྱ་
དྲུག་ཅུ་ཡོད།^{༡༩} ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

མདོན་པར་ཤེས་པའི་ཕྱོད་སྒྲིམ་གྱིས་ཕྱོད་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་^{༡༩} ཞེས་སོགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་ནི་འཆད་པ་པོ་ནམས་ཀྱིས་འཆད་ཚུལ་ཐ་དད་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་མཁས་གྲུབ་ཁ་ཅིག་
དཔལ་ལྷན་གྱིས་དཔལ་། ཅི་འདི་ལྟར་དུ་འཆད་དོ། །ནམ་མཁའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་མཁན་པོ་དཔལ་
བཅེགས་ཀྱིས་མདོ་བརྒྱས་སུ་དྲངས་པ་ལས། ཞག་བརྟན་པ་སྤམ་ཅུ་པ་ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་དང་།
ཁྲག་དང་། བགས་པ་དང་། བསྐྱའི་ཁྲག་ཀྱན་རྫོགས་པར་འཕྱུར་ཤོ། །དེ་ནས་མའི་ཕྱོད་ཁྲག་དང་འི་

མི་ཞེས་པའི་ནང་ན་གནས་སོ། །གང་མའི་ཕྟོན་གནས་པ་ན་ཆེ་རབས་སྡེ་མ་དཔན་ནས་མཆོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་
འགྱུར་ཏེ། བདག་མའི་ཕྟོན་འདི་ནས་ནམ་འཕྲུང་ཞིག་གྱུ་ཕྱིས་མའི་མངལ་དུ་སྒྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་
ལུང་དགེ་བ་དག་ལ་བརྩོན་འགྲུས་དང་པ་རོལ་གཞོན་པ་བརྟན་པོར་བྱའོ་སྟུང་པ་ལས། བཅས་པ་དང་
མའི་ལུས་ཀྱིས་གཟིར་བ་དང་། སའི་རྟེན་པ་དང་། ལག་པའི་རྟེན་པ་དང་། དྲི་མ་བརྒྱ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་
ལུས་དང་སེམས་ལ་མཆོག་ཏུ་གནས་པ་དག་གིས་ཆེ་རབས་སྡེ་མ་རིལ་བ་ཆེད་དེ།^{༩༥} ཞེས་གསུངས་པ་
དངས་ནས། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟ་ལུང་མངལ་གྱི་དུས་སྡུ་མའོན་ཤེས་འཕྲུང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུང་ངོ་།^{༩༦}

ལུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི། མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུར་ཅ་དཔུ་མར་
དབྱུག་པའི་རྣམ་པ་ལྟར་འཕྲུང་འཇུག་མི་བྱེད་པར་གནས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་གནས་དཔན་
པ་སོགས་མའོན་ཤེས་ཆ་འདྲ་ཅམ་འཕྲུང་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།^{༩༧} ཞེས་གསུང་ངོ་། །ཡང་
མཁས་པ་ ཆོས་སྡེ་ཕྱོགས་པ།^{༩༨} ཁ་ཅིག་ནི་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་ལྟ་ལུང་ཆེ་དེ་ལྟར་འོང་
ཡང་མི་ལམ་དང་འདྲ་བས་ལས་སོག་པས་མ་ཁྱབ་ཅེས་གསུང་ངོ་། །རྣམ་བཤད་དེ་ཁོན་ཉིད་
སྒྲུང་བར་བྱེད་པ་ལས། སྟོན་མ་རྣམས་མངལ་དུ་སྒྲུབ་སྒྱི་དང་སྒྲུར་ཞིང་། འདི་དག་ནི་སྟོན་གྱི་རྒྱ་
ཁྱད་པར་ཅན་སྟོན་དུ་སོང་བས་མའོན་ཤེས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་དེ་དག་ཆེ་རབས་སྡེ་མའི་
རྒྱའི་སྟོབས་ཀྱི་མའོན་དུ་འགྱུར་བའི་མངལ་གྱི་ཆོས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྒྱུར་དགོས་པ་འདྲའོ་ཞེས་རྗེ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ངོ་། །དེ་ཡང་གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་འདྲ་ཡིན་ཡང་རྒྱ་བ་དབྱུག་གི་
བར་དུ་མངལ་དུ་བརྒྱལ་བ་དང་འདྲ་བར་དཔན་པ་མི་འཕྲུང་ལ་འཆོམས་དེ་ན་འདི་ལྟར་དཔན་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལྟར་སྟོས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་^{༩༩} ཞེས་གསུངས་སོ།

གཞན་ཡང་རྒྱ་བ་བདུན་རྫོགས་པར་གྱུར་པ་ན་སྟོན་མ་དང་སྒྲུང་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་སྟེ་
མཆེད་སྒར་རྒྱ་བ་ལྟ་བུ་ནས་སྟེ་པའི་འགོ་བརྩམས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ངོ་། །དེ་ཡང་
མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་རྒྱ་བ་གཅིག་གི་བར་ལ་རྩ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱ་བ་
གཉིས་པའི་ཐོག་མ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱ་བ་བརྩུག་གིས་ཀྱི་བར་ལ་ཞག་རེ་ལ་རྩ་ཉིས་བརྒྱ་ཉིས་བརྒྱ་རེ་སྟེ་
བས་མངལ་ཆགས་པ་ནས་རྒྱ་བ་བརྩུག་གསུམ་དང་། ཅུ་ཐོག་མར་ཆགས་པ་ནས་རྒྱ་བ་བརྩུག་གིས་ཀྱི་

བར་ལ་ཅུ་བདུན་ཁྱི་ཉིས་ཉེ་མོ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་དངོས་བསྟན་ལ་ཞག་གསུམ་གང་ཡིན་
 གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་གསལ་བར་དེ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་འདྲིའི་ཞག་ཉིན་ཞག་ལ་བྱེད་ན་ལྷ་བ་ཡང་ཉིན་
 ཞག་སུམ་བཅུ་ལ་ལྷ་བར་བྱས་པ་འདམ། ལྷ་བ་ཆོས་ལྷ་ལ་བྱེད་ན་ཞག་ཀྱང་ཆོས་ཞག་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ།
 བཅུག་ཉིས་སུམ་བཅུ་བ་བསྐྱར་བ་དེ་ཉིས་བརྒྱུས་བསྐྱར་བས་བདུན་ཁྱི་ཉིས་ཉེ་མོ་དོང་བས་སོ། །སྤྱི་མཆེད་
 རྣམས་གྲུབ་པ་དེ་ནས་ལྷ་བ་བརྒྱད་པ་ལ་རུས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་རྟེན་ཆ་ཆགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། རོ་
 འཛིན་རུས་ཀྱི་རོ་འཛིན་ལྗེའི་དབང་པོ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱད་དུ་སྤར་ཆགས་ཟེན་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་
 མཆེད་རྣམས་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་རོ་འཛིན་ལྗེའི་དབང་པོ་རོ་འཛིན་རུས་སུ་སྤྱིས་པའི་དུས་དེ་
 ནས་གཅི་བ་དང་བཤང་བ་རྣམས་ཀྱང་ལྷ་བ་བརྒྱད་པ་དེ་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ནས་མའི་མངལ་ནས་འགྱུར་བ་ནི། འགའ་ཞིག་ལྷ་བ་དགུ་རྫོགས་མ་ཐག་འབྱུང་བ་དང་།
 ལ་ལ་བཅུ་པ་ལ་འབྱུང་བ་དང་། ཁ་ཅིག་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་དག་བཅུ་གཉིས་པ་
 ལ་འབྱུང་བ་སོགས་ཡོད་པའི་ལྷ་བ་ལྔ་པ་ནས་མངལ་ནས་འབྱུང་བའི་བར་ཕག་གི་གནས་སྐབས་དང་
 སྦྱོར་བ་ནི་ཕག་མི་གཙང་བ་བཤང་བ་སོགས་ཀྱི་འཆོ་བ་བཞིན་དུ་མངལ་ན་གནས་པ་དེ་ཡང་མའི་
 བཟའ་བཏུང་གི་དྲངས་མའི་མི་གཙང་བ་ཙམ་གྱིས་འཆོ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །མའི་མངལ་ནས་
 ཕྱིར་འབྱུང་བ་ནི་མའི་སང་གའི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱོར་བ་སྟེ། ལྷ་བ་འཇུག་རོ་སྟོད་སང་གེ་ལ་རོ་སྤྱད་
 མའི་རྣམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་དེས་འགོ་སྦྱོབ་གསེར་ཅན་ལྟ་བུའ་ནས་བསད་པ་དང་འདྲ་
 བར་མངལ་ན་གནས་པ་དེ་བཙའ་བའི་ཆོ་མའི་སྤྱི་གནས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་མའི་སང་གེ་
 ཞེས་བྱའོ། །མངལ་ནས་བཙས་ནས་སོ་མ་སྤྱིས་བར་ནི་མི་འཇུག་གི་དབྱིབས་ཅན་དུ་ཡོད་པས་མི་འཇུག་
 གི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱོར་རོ། །དེ་ཡང་མངལ་དུ་ཆགས་པ་ནས་ལྷ་བ་བཅུ་གསུམ་རྫོགས་པ་ན་ཅུ་
 རྣམས་ཀྱི་འཕེལ་བ་རྫོགས་ཤིང་ལྷ་བ་བཅུ་བཞི་པའི་ཐོག་མ་ནས་ཁམས་དཀར་དམར་འཕེལ་
 བའི་འགོ་ཚུམ་ལ་ཅུ་བདུན་ཁྱི་ཉིས་ཉེ་མོ་གི་ནང་ནས་གཉིས་གཉིས་རེ་ཞག་རེ་ལ་ཆད་པའི་འགོ་
 ཡང་ཚུམ་སོ། །

དེ་ཡང་བྱད་མེད་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་བའི་དུས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཁམས་དམར་པོ་

རྒྱལ་འཕེལ་ཞིང་། ལོ་བརྒྱ་གཉིས་རྫོགས་པའི་འཚམས་ནས་འཕེལ་བ་གཏོང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་ཁུ་བ་འབྱུང་བའི་དུས་ལོ་བརྒྱ་དྲུག་གི་བར་དུ་ཁམས་དཀར་པོ་ཁུ་བ་འཕེལ་ཞིང་འཚམས་དེ་
 བས་ཁུ་བ་འཕེལ་བ་གཏོང་ཞིང་འཆད་ངོ། །མངལ་ནས་བཅས་པའི་རྗེས་སུ་སོ་སྐྱེས་པ་ནས་ལོ་བརྒྱ་དྲུག་
 ཀྱི་མཐར་སོ་སྐྱེས་པ་རྗེ་བའི་བར་ནི་དག་སྟ་རྩ་མའི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་ངོ། །དེ་ནས་སོ་སྐྱེས་པ་
 བརྗེས་ན་ལོ་བརྒྱ་དྲུག་ལོན་གྱི་བར་ནི་རྒྱས་པ་རྩ་མ་ཆའི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་ངོ། །ལོ་བརྒྱ་དྲུག་ལོན་པ་
 བས་སྐྱོད་དཀར་སྐྱེས་པའི་བར་ནི་ནག་པའི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་ངོ། །སྐྱོད་དཀར་སྐྱེས་པ་དེ་ནས་འཆི་བའི་
 ཉིན་ཞག་གི་བར་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱར་བ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ནི་སེམས་ཞི་བ་དང་
 བརྒྱལ་ཞུགས་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ཡང་སེམས་ཞི་བར་གནས་པ་
 དང་། སྤང་མེད་ལ་སྦྱོར་བ་དང་བྲལ་བས་བརྒྱལ་ཞུགས་ངེས་པའོ། །འཆི་བའི་གནས་སྐབས་ནི་རིགས་
 ལྷན་དང་སྦྱོར་བ་སྟེ། རིགས་ལྷན་གྱི་དོན་ནི་ཐམས་ཅད་རིགས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་ཆེ་
 ཡང་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཆི་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ལུས་གྲུབ་པའི་
 ཚུལ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །

ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་
 ཆོས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལའི་རྣམ་བཞག་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་
 ཁམས་དྲུག་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་ལུས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་མང་སྟེ། བས་མཁའ། རྒྱུད་མེ། རྒྱུ། ས། ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་ཁམས་དྲུག་དང་། རྣམ་ཤེས། འདུ་བྱེད། ཆོར་བ། འདུ་ཤེས། གཟུགས། ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་སྟེ་སྤང་པོ་དྲུག་དང་། རྣ་བ། ལྷ། མིག་ལྟེ། ལུས། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་དབང་པོ་
 དྲུག་དང་། སྒྲ། དྲི། གཟུགས། རོ། རེག་བྱ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་ལུས་དྲུག་དང་། གསང་གནས་
 ཀྱི་དབང་པོ། དག་གི་དབང་པོ། ལག་པའི་དབང་པོ། རྒྱུ་པའི་དབང་པོ། བཤང་ལམ་གྱི་དབང་པོ།

མཆོག་གི་དབང་པོ་སྟེ་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་དྲུག་དང་། གྲི་རྩུ་འདོར་བ། སྒྲ་རྫོང་། ལེན་པ། འགྲོ་བ། བཤང་བ་འདོར་བ། ལུ་བ་འདོར་འཛིན་ཏེ་ལས་དབང་གི་བྱ་བ་དྲུག་དང་། སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུང་། མཉམ་གནས། རྟེན་རྒྱ། རྩབ་བྱེད། ལྷ། ལུང་སེལ་ཏེ་རྒྱུང་དྲུག་དང་། སྒྲར་ཡང་དགའ་བའི་རྒྱུང་། རུས་སྒྲལ། རུངས་པ། ལྷས་བྱིན། འོར་ལས་རྒྱལ། ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་དགའ་བའི་རྒྱུང་སྟེ་ཡང་རྒྱུང་དྲུག་དང་། གཙུག་ཏྲོར་གྱི་རྩ་ལའོར། སྒྲིང་གའི་རྩ་ལའོར། མགིན་པའི་རྩ་ལའོར། སྒྲིན་མའི་དབུས་ཀྱི་རྩ་ལའོར། ལྷེ་བའི་རྩ་ལའོར། གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་ལའོར་ཏེ་རྩ་ལའོར་དྲུག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུང་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་དང་། རྩ་བ་དུན་མི་ཉིས་སྟོང་དང་། གོང་དུ་དགའ་བོ་མངལ་གནས་ཀྱི་མདོ་བྲངས་པ་ལྷར་རུས་པ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་དང་། ཆོགས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ།།

དེ་ཡང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཁམས་དྲུག་གི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ལས་མི་འདའ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོའི་བར་སྤང་པོ་དྲུག་ནི་རིམ་བཤེན་ནམ་མཁའ། རྒྱུང་། མེ། ས། ལྷ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་ཡང་སྤང་པོ་དྲུག་དང་ཁམས་དྲུག་ཐབས་ཤེས་ཏེ། སྤང་པོ་དྲུག་ཐབས་དང་། ཁམས་དྲུག་ཤེས་རབ་པོ། །དེ་ཡང་རིམ་བཤེན་སྒྱར་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐབས་ཤེས། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་རྒྱུང་གི་ཁམས་ཐབས་ཤེས། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་མེའི་ཁམས་ཐབས་ཤེས། ཆོར་བའི་སྤང་པོ་དང་རྒྱུང་གི་ཁམས་ཐབས་ཤེས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་སའི་ཁམས་ཐབས་ཤེས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཐབས་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩ་བ། སྒྲ། མིག་ལྗེ། ལུས། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་རིམ་བཤེན་ནམ་མཁའ། རྒྱུང་། མེ། ལྷ། ས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། སྒྲ། དྲི། གཟུགས། རོ། རེག་བྱ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་རྣམས་ནི་རིམ་བཤེན་ཡེ་ཤེས། ས། ལྷ། མེ། རྒྱུང་། རམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་ཡང་དབང་པོ་དྲུག་དང་ཡུལ་དྲུག་པན་རྩེན་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་སྒྱུར་བའི་ཡུལ་དྲུག་ཤེས་རབ་དང་། ཡུལ་ཅན་དྲུག་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་ལྷོས་པའི་ཐབས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གསང་གནས་སམ་རྟག་དང་རྟགས། དག ལག་པ། རྒྱུང་པ། བཤང་ལམ། མཆོག་གི་དབང་པོའི་དུང་ཅན་མ་རྣམས་རིམ་བཤེན་ནམ་མཁའ། རྒྱུང་། མེ། ལྷ། ས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དྲི་རྩུ་འདོར་བ། རྫོང་པ། ལེན་པ། གྲོ་བ། བཤང་བ་འདོར་བ། ལུ་བ་

འདྲར་འཛིན་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་ཡེ་ཤེས། ས། ལྷ། མེ། ལྷང་། བམ་མཁའ་ཁའ་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་
ཡང་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་ཐབས་དང་། ལས་དབང་གི་བྱ་བ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ཐབས་
ཤེས་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱར་རོ། །

ཡང་སློག་འཛིན། མཉམ་གནས། གྱེན་རྒྱ། ལྷ་བྱེད། ལྷ། ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱང་རྣམས་ནི་རིམ་པ་
བཞིན་བམ་མཁའ། ལྷང་། མེ། ལྷ། ས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་བཞིན་དྲ་དགའ་བའི་རྒྱང་།
རུས་སྤྲེལ། ཕྱངས་པ། ལྷས་བྱེད། འོར་ལས་རྒྱལ་བ། ལྷ་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་རྒྱང་རྣམས་ཀྱང་
རིམ་པ་བཞིན་བམ་མཁའ། ལྷང་། མེ། ལྷ། ས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཙུག་ཏྲར།
སྤྱིང་ག་མགིན་པ། སྤྱིན་དབུས། ལྷེ་བ། གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་བམ་མཁའ་རྒྱང་
མེ་རྒྱ་ས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །ཡང་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྒྱང་པ་དང་ལག་པའི་སོར་མོ་ནི་བྱ་བ་རྣམས་
ནི་མཐེ་རྒྱང་ནས་མཐེ་བའི་བར་རིམ་པ་བཞིན་བམ་མཁའ་རྒྱང་མེ་རྒྱ་སའི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །

རུས་པའི་ཆ་ཤས་སོ་རྣམས་ནི་དང་པོར་བྱིས་པ་ལ་སྤྱིང་དུ་སོ་གཉིས་སྐྱེས་པར་གྱུར་ན་དེའི་ཆོ་
སོ་གཡས་པ་སའི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་གཡོན་པ་རྒྱའི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་ནས་འོག་ཏུ་སོ་གཉིས་སྐྱེས་
པར་གྱུར་པ་ན་དེའི་ཆོ་གཡས་པ་མའི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས། གཡོན་པ་རྒྱང་གི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་སོ། །དེ་བས་
ན་སྤྱིང་གི་ས་ཁམས་པ་དང་འོག་གི་རྒྱང་ཁམས་པ་ཐབས་ཤེས། སྤྱིང་གི་རྒྱ་ཁམས་པ་དང་འོག་གི་མེ་
ཁམས་པ་ཐབས་ཤེས། དེ་བཞིན་དུ་སྐར་ཡང་སྤྱིང་དུ་སོ་གཉིས་སྐྱེས་པའི་ཆོ་གཡས་མ་མེ་ཁམས་པ་
དང་གཡོན་མ་རྒྱང་ཁམས་པའོ། །ཡང་འོག་ཏུ་གཉིས་སྐྱེས་པའི་ཆོ་གཡས་མ་ས་ཁམས་པ་དང་
གཡོན་མ་རྒྱ་ཁམས་པའོ། །དེའི་ཡང་སྤྱིང་འོག་གི་མེ་རྒྱ་གཉིས་ཐབས་ཤེས་དང་། ས་རྒྱང་གཉིས་
ཐབས་ཤེས་སོ། །སྐར་ཡང་གཡས་གཡོན་གོང་གི་རིམ་པ་བཞིན་རབ་ཏུ་མེ་དང་རྒྱང་། སྤྱིང་དུ་རྒྱ་དང་
སའི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་ཏེ་དེ་ལྟར་སྤྱིང་འོག་སྐར་བཞིན་སྤེལ་བས་སོ། །སོ་སྐྱུ་རྩ་རྩ་གཉིས་ཁམས་བཞིའི་
ཆོས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་ས་རྒྱང་གཉིས་ཐབས་ཤེས་དང་། མེ་རྒྱ་གཉིས་ཐབས་ཤེས་དང་། བམ་མཁའ་
དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཐབས་ཤེས་ཡིན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཁམས་དུག་གི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་ཁ་དོག་ནི་བམ་མཁའི་ཁམས་པ་རྣམས་ལྡང་ཁ། རྒྱང་གི་ཁམས་པ་རྣམས་ནག་པོ། མེའི་

ཁམས་པ་རྣམས་དམར་པོ། རྒྱའི་ཁམས་པ་རྣམས་དཀར་པོ། སའི་ཁམས་པ་རྣམས་སེར་པོ། ཡེ་ཤེས་
 གྱི་ཁམས་པ་རྣམས་ཐོན་པོ་སྟེ་འདི་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིགས་ཏུག་དང་
 སྦྱོར་ན་ཡང་ནམ་མཁའི་ཁམས་པའི་ཆོས་རྣམས་དོ་རྗེའི་རིགས་དང་། རྒྱུད་གི་ཁམས་པའི་ཆོས་རྣམས་
 ལས་གྱི་རིགས་དང་། མའི་ཁམས་པའི་ཆོས་རྣམས་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་དང་། རྒྱའི་ཁམས་པའི་ཆོས་
 རྣམས་པདྨའི་རིགས་དང་། སའི་ཁམས་པའི་ཆོས་རྣམས་འཁོར་ལོའི་རིགས་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་
 པའི་ཆོས་རྣམས་གྱི་གྲག་གི་རིགས་ཡིན་ནོ།།

ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་བྱད་པར་དུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་བྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུད་འབྲེལ་
 འདིར་བཤད་པའི་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། འདིར་བཤད་པའི་ཅ་རྒྱུད་གི་རྣམ་
 གཞག་དང་རྒྱུད་སྟེ་གཞན་ནས་བཤད་པའི་ཅ་རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་དོགས་པ་
 དབྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་གསུམ་གྱི་གནས་རྒྱལ་བཤད་པ་དང་། ཅ་རྣམས་གྱི་ནང་
 བས་རྒྱུད་རྣམས་གྱི་རྒྱ་རྒྱལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཅ་རྒྱའི་གནས་རྒྱལ་བཤད་པ་དང་། རྒྱུད་གི་གནས་
 རྒྱལ་བཤད་པ་དང་། ཐིག་ལའི་གནས་རྒྱལ་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི་ཅ་རྣམས་གྱི་གཙོ་བོ་རོ་མ་རྒྱུད་མ་དབུ་མ་གསུམ་ནི་ལུས་གྱི་གཡས་གཡོན་གྱི་
 དབུས་དྲུང་པོ་ན་གནས་གིང་། རྒྱུ་མདུན་གྱི་རྒྱུ་བོས་སྒྲལ་ཆོགས་པ་ཕྱོགས་ལ་ཅུང་ཟད་ཉེ་བ་ན་
 གནས་སོ། །དེ་ཡང་རོ་མ་གཡས་དང་རྒྱུ་མ་གཡོན་དང་དབུ་མ་དེ་གཉིས་གྱི་དབུས་དྲུང་པོ་ན་གནས་
 ཉེ། གསུམ་གའང་སྟེང་གི་རྩ་མོ་སྒྲིན་མའི་མཆོམས་དང་། འོག་གི་སྟེ་མོ་རྟགས་སམ་རྩ་གའི་རྩ་མོ་དང་
 བཤད་ལམ་གྱི་མཐར་སྒྲིབ་ནས་གནས་སོ། །ཅ་འཁོར་རྣམས་གནས་པའི་ཐད་སོར་རོ་རྒྱུད་གཉིས་
 གྱིས་དབུ་མ་ལ་ལུ་གྱ་རྒྱུད་དུ་འབྱུང་པའི་ཅ་མདུད་རེ་ཡོད་ཅིང་། ཅ་གསུམ་གྱི་ཕྱེ་བ་ཡན་ཆད་གྱི་མིང་

གི་རྣམ་གྲངས་ནི་ཉི་མའི་ཕྱི་དམར་མེར། རས་ན། ཉི་མའི་ལམ་ཞེས་སོགས་ནི་གཡས་གྱི་རྩ་རོ་མའི་
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། ལྷ་བའི་ཕྱི་ཡི་གས། ལ་ལ་ན། ལྷ་བའི་ལམ་ཞེས་སོགས་ནི་གཡོན་གྱི་རྩ་
རྒྱུ་མའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། ལྷ་གཙན་གྱི་རྩ་ མཆོག་གི་རྩ་ཞེས་སོགས་ནི་རྩ་དབུ་མའི་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་སོ། ལྷ་བ་མན་ཆད་གྱི་རྩ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་མ་དང་རོ་མའི་རྩ་རྒྱུ་ལ་བཤད་པའི་རྩ་དང་གཙི་
བའི་རྩ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དབུ་མའི་རྩ་རྒྱུ་ལ་དྲུང་ཅན་མ་དང་། དུས་མའི་རྩ་དང་། ལྷ་བ་བབ་པའི་རྩ་
དང་། མཆོག་གི་རྩ་ཞེས་བྱ་ལ། དྲུང་ཅན་མ་དང་དབུ་མ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྩ་ཉི་ཞེས་བྱའོ།

དེ་ཡང་ཨ་ལ་རྩ་ཉི་ལ་རོ་རྒྱུ་གིས་འཕྲུད་པའི་གནས་ན་རྩ་འཁོར་ཡོད་པའི་རྩ་འཁོར་ནི་དུག་སྟེ།
གསང་གནས་གྱི་རྩ་འཁོར་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་པ་དང་། ལྷ་བའི་རྩ་འཁོར་རྩ་འདབ་རེ་བཞི་པ་དང་། ལྷ་བ་
གའི་རྩ་འཁོར་རྩ་འདབ་བརྒྱད་པ་དང་། མགིན་པའི་རྩ་འཁོར་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་པ་དང་། དབུ་ལ་པའི་
རྩ་འཁོར་རྩ་འདབ་བརྒྱད་པ་དང་། གཙུག་ཏོར་གྱི་རྩ་འཁོར་རྩ་འདབ་བཞི་པ་རྣམས་སོ། དེ་ལ་
གསང་གནས་གྱི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་ནི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བ་ལས་གྲུས་པ་ནང་གི་རྩ་
འདབ་དུག་ དུག་པོ་དེའི་བཞི་ལས་གཉིས་གཉིས་སུ་གྲུས་པས་བརྒྱད་དང་མ་གྲུས་པ་གཉིས་ཏེ་
རིམ་གྱི་རྩ་འདབ་བརྒྱ་བརྒྱ་པོའི་དུག་ལས་གཉིས་གཉིས་སུ་གྲུས་པས་བརྒྱ་གཉིས། མ་གྲུས་པ་བཞི་
སྟེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྩ་འདབ་བརྒྱ་དུག་གོ། དེ་ཡང་གསང་གནས་གྱི་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་སུ་བྱེད་ཚུལ་ནི་རྩ་
འཁོར་ལ་རྩ་འདབ་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་མ་ལ་དུག་ བར་མ་ལ་བརྒྱ། ཕྱི་མ་ལ་བརྒྱ་དུག་ཡོད་
པ་རྣམས་བསྟོམས་པའི་གྲངས་སོ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བར་ལའི་ཞེ་དུག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
གསང་བའི་འདབ་མ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པ་སྟེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་འདབ་མ་བརྒྱ་དུག་རྣམས་ལ་དབྱངས་གྱི་
རྩ་འོ། བར་གི་འདབ་མ་བརྒྱ་ལ་སྤང་པོ་དང་ཁམས་གྱི་རྩ་འོ། དེ་ལས་བར་གི་འདབ་མ་རྣམས་ལ་
སྟོང་པ་དུག་གི་རྩ་འོ།^{༡༩} ཞེས་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་སུ་བྱེད་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ།

ལྷ་བའི་རྩ་འཁོར་ལ་རྩ་འདབ་དུག་ཅུ་རྩ་བཞིར་བྱེད་ཚུལ་ནི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བ་ལས་དང་
པོར་རྩ་འདབ་བཞིར་གྲུས། དེ་ནས་བཞི་པོ་དེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་གྲུས་པས་བརྒྱད། བརྒྱད་པོ་
ཡང་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་སུ་གྲུས་པས་བརྒྱ་དུག་ བརྒྱ་དུག་པོ་དེའི་མཆོམས་བཞིའི་རྩ་མ་གཏོགས་

པའི་བརྩ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལས་ལྷ་ལྷར་གྱིས་པས་དྲུག་ཅུ་དང་། མཚམས་བཞིའི་རེ་རེ་དང་བཅས་པས་
 དྲུག་ཅུ་ཅ་བཞིའོ། །འོ་ན་ནང་ལའི་ཞེ་གཅིག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷ་བའི་འཁོར་ལོ་ནི་སྟོང་པོར་
 འདབ་མ་བཞི་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་འདབ་མ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱི་རོལ་
 དུ་འདབ་མ་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ།^{༡༠} །ཞེས་འདབ་མ་བརྒྱད་ལ་བརྩ་གཉིས་སུ་གྱིས་པར་
 གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། རི་ལྷར་བརྩ་དྲུག་ཏུ་གྱིས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་འདབ་མ་བརྩ་གཉིས་
 ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ནི་བརྒྱད་ལ་བརྩ་དྲུག་ཏུ་གྱིས་པའི་བཞི་སྟོང་པའི་ཅ་དང་། བརྩ་གཉིས་འཕོ་
 བའི་རྩ་ཡིན་པས་རྒྱུད་འཕོ་བའི་རྩ་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རི་ལྷ་མ་ཡིན་པར་
 བརྒྱད་ལས་གྱིས་པ་བརྩ་གཉིས་ཁོན་ཡིན་ན་སྟོང་པའི་རྩ་བཞི་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཅ་འདབ་དྲུག་
 ཅུ་ཅ་བཞི་ཡང་མ་ཚང་བར་འགྱུར་བས་སོ། །ལྷ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་དེ་ནས་སོར་བྱེད་དང་བཅས་
 པའི་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་ན་སྟོང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བའི་དབུས་གནས་པའི་སྟོང་གའི་རྩ་འཁོར་ནི་རྩ་
 འདབ་བརྒྱད་པའོ། །རྩ་འདབ་བརྒྱད་པོ་དེའི་མིང་ནི་ཤར་གྱི་རྩ་འདབ་ལ་སྤར་མ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་
 བཞིན་དུ་མི་མཚམས་ཀྱི་འདབ་མ་ལ་ལག་ལྷན་ལྟེ་དང་། ལྷའི་འདབ་མ་ལ་དམར་སེར་དང་། བདེན་
 བྲལ་གྱི་འདབ་མ་ལ་རྒྱལ་དང་། ལུབ་ཀྱི་འདབ་མ་ལ་རྒྱལ་བ་དང་། རྒྱུད་གི་འདབ་མ་ལ་ཨ་ལམ་བྲུཁ་
 དང་། བྲང་གི་འདབ་མ་ལ་ཨི་ཏ་དང་། དབང་ལྷན་གྱི་འདབ་མ་ལ་ཀྲུ་ཞེས་པའོ། །

ཡང་སྟོང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་ནས་སྟོང་དུ་སོར་མོ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་
 མཚམས་ན་མགྲིན་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བའི་དབུས་གནས་པའི་མགྲིན་པའི་རྩ་འཁོར་ནི་རྩ་འདབ་སོ་
 གཉིས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོར་ལྷ་བ་ལ་ས་རྩ་འདབ་བརྒྱད་དུ་གྱིས་གིང་། བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་
 གཉིས་སུ་གྱིས་པས་རྩ་འདབ་བརྩ་དྲུག་ བརྩ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལས་ཀྱང་གཉིས་གཉིས་སུ་གྱིས་པས་སུམ་
 ཅུ་ཅ་གཉིས་སོ། །དེའི་ཡང་རྩ་འདབ་བཞི་ནི་རྒྱུད་རགས་པ་མི་འབབ་པའི་སྟོང་པའི་རྩ་ལོ། །ཡང་མགྲིན་པའི་
 རྩ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བའི་དབུས་ནས་སྟོང་དུ་སོར་མོ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་མཐའི་དབྲལ་པའི་
 གནས་ན་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་གནས་པའི་དབྲལ་པའི་རྩ་འཁོར་རྩ་འདབ་བརྩ་དྲུག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་
 པོར་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བ་ལས་རྩ་འདབ་བརྒྱད་དུ་གྱིས་གིང་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལས་གཉིས་གཉིས་སུ་གྱིས་

པས་བརྩུག་གོ། །དེའི་ཡང་ཅུ་འདབ་གཉིས་ནི་རྒྱུ་རགས་པ་མི་རྒྱ་པའི་སྟོང་པའི་ཅུ་ལོ། །གཙུག་ཏོར་གྱི་ཅུ་འཁོར་ནི་ཅུ་འདབ་བཞི་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཅུ་འཁོར་དུག་པ་དེའི་ཅུ་འདབ་ཀྱི་ཅུའི་གྲངས་ནི་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྩུ་ཅུ་དུག་གོ། །དེས་ན་འདིར་ཅུ་འཁོར་དུག་དངོས་སུ་བཤད་པ་ནི་ཅུ་འདབ་ལྔ་གྲངས་སོགས་དང་སྦྱར་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་གྱི་ཅུ་འཁོར་ལོ་དུག་པོ་དེར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་མདོར་བསྟན་ལས། རྟེན་གསར་ནོར་བུའི་རྒྱ་སྟེན་ལ། །ལུས་རག་སེམས་ནི་འབབ་པ་རྣམས།³⁹ །ཞེས་ནོར་བུའི་དབུས་ན་འང་ཅུ་འཁོར་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། རང་ལའི་ཞེ་ལྔ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དཔལ་ལྷན་ཅུ་ཡི་འཁོར་ལོ་འདི་ནི་རྣམ་པ་མང་པོར་འགྱུར་ཏེ་ཆོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དུ་མས་སོ། །ཞེས་པ་ནི་འདིར་ལུས་ལ་ཆོགས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་གྲངས་སུ་མ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་རྟེན་ཆོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་དག་གིས་ཅུའི་འཁོར་ལོའི་དབྱེ་བ་སུ་མ་བརྒྱ་དུག་ཅུར་འགྱུར་ཞིང་སྟོག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་གི་བྱ་བའི་དབྱེ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།⁴⁰ །ཞེས་ཆོགས་སུ་མ་བརྒྱ་དུག་ཅུའི་གནས་རེ་རེ་ན་ཅུ་འཁོར་དང་། ཅུ་འཁོར་གར་ཡོད་ན་རྒྱུ་གི་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པར་གསུངས་པས་སོ། །

ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྟེན་པའི་འཁོར་ལོ་དེའི་སྟོང་དུ་སོར་མོ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་སྟོང་གའི་ཕྱོགས་སུ་ཅུའི་འཁོར་ལོ་རྩེ་བས་བརྒྱད་པ་⁴¹ ཞེས་པ་དང་། འདིར་སྟོང་གའི་བསྐྱེད་སྟོང་དུ་སོར་མོ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་མགིན་པའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་དང་། མགིན་པའི་བསྐྱེད་དེའི་ཡང་སྟོང་དུ་སོར་མོ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་དབུལ་པའི་བསྐྱེད་འདབ་པ་བརྩུ་དུག་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་མཁས་པ་ བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཆོན་པ། དག་རྟེན་བཞུགས་སྟོང་གའི་བར་དང་། སྟོང་ག་ནས་མགིན་པའི་ཅུ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་བར་དང་། དེ་ནས་དབུལ་པའི་ཅུ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་བར་རྣམས་ལ་མི་པལ་པའི་སོར་བྱེད་དང་བརྩུ་གསུམ་མེད་པར་དགོངས་ཏེ། བྱེད་དང་བཅས་པའི་སོར་མོ་བརྩུ་གཉིས་ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱུ་བྱེད་ལ་སོར་བྱེད་དང་བརྩུ་གསུམ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་པ་ལ་འགྲེལ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོང་བར་བྱེད་པ་ལས། འགྲེལ་ཆོག་འདི་རྣམས་ལ་མི་པལ་པའི་གཞི་དུས་ལ་སྟོང་གར་བུན་ཆོད་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱ་པའི་རྟེན་གྱི་ཅུ་འཁོར་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་འགལ་བ་སྟོང་རྩུལ་དེ་འགྲེལ་བར་མ་མཐོང་⁴² ཞེས་གསུང་པ་

དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། འགྲེལ་བཤད་ཀྱིས་ནི་ཉེ་བའི་བྲག་པ་ཡོད་ས་ནས་སྤྱིང་ག་བར་ལ་མི་ཕལ་
 པའི་རང་སྟོན་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་མེད་ཀྱང་། ཉེ་བའི་རྩ་ལའོར་ཕྱིའི་ཉེ་བའི་བྲག་པའི་ཐད་ལས་རྩུང་
 ཟད་དམའ་བར་ཡོད་པའམ། སྤྱིང་གའི་རྩ་ལའོར་ཡང་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ཆག་ཚད་ལ་སྤྱིང་ག་རང་གི་
 གནས་ལ་ཚད་ཇི་ཅིམ་བཤད་པའི་ཚད་དེའི་མ་མཐའི་མཚམས་ན་མེད་ཀྱི་སྤྱིང་གའི་གནས་ཀྱི་ཡན་མན་
 གྱི་དབུས་དྲང་པོ་ན་རྩ་ལའོར་ཡོད་པས་དེ་འདྲ་ཅིག་གི་སྒོ་ནས་འགལ་སྤོང་དགོས་སམ་སྒྲུམ་མོ་ཞེས་
 བཤད་དོ།

དེ་ལྟར་གསུང་བ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཉེ་བའི་དབུས་ནས་རྩུམ་གཉིས་ཀྱི་ཐད་དྲང་གི་དབུས་ཀྱི་
 སྤྱིང་གའི་བར་ལ་མི་ཕལ་པའི་སྟོན་མི་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་མེད་པར་དགོངས་ནས་འགལ་སྤོང་མཛད་
 པར་སྤྱང་ནའང་ཉེ་བའི་དབུས་རྒྱུད་པའི་ཐད་ནས་མགྱིན་པའི་བར་ལ་སྟོན་ཉེར་བཞི། ལྷན་པོའི་
 མགྱིན་པ་ཉེ་ལྷས་ལ་སྟོན་དུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མགྱིན་པ་ལ་སྟོན་དུག་ མགྱིན་པ་ནས་
 དབུལ་བའི་མཐའི་བར་དུ་ཉེ་ལྷས་ལ་སྟོན་བཅུ་གཉིས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མགྱིན་པའི་ཡ་མཐའ་
 བས་དབུལ་བའི་མ་མཐའ་བར་ལ་སྟོན་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་མགྱིན་པའི་ཡ་མཐའ་ནས་སྤྱིའི་བར་ལ་
 སྟོན་བཞི། སྤྱིའི་རྩེ་ནས་སྤྱིན་མཚམས་བར་ལ་སྟོན་བཞི་ཉེ་དྲི་ལ་བས་ཉེ་བའི་བྲག་པ་ནས་སྤྱིན་
 མཚམས་བར་ལ་སྟོན་སུམ་རྩུ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད་ཅིང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེ་བ་ནས་སྤྱིང་
 ག་དང་། སྤྱིང་ག་ནས་མགྱིན་པ་དང་། མགྱིན་པ་ནས་དབུལ་བའི་བར་ལ་སྟོན་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་
 རེ་ཡོད་པ་རྣམས་བསྡེམས་པས་སྟོན་ཕྱེད་དང་སོ་བརྒྱད་འོང་བས་ཉེ་བ་ནས་སྤྱིང་ག་དང་། སྤྱིང་ག་ནས་
 མགྱིན་པ་དང་། མགྱིན་པ་ནས་དབུལ་བའི་བར་ལ་སྟོན་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་རེར་བྱས་ཀྱང་ཉེ་བ་
 བས་དབུལ་བའི་མ་མཐའི་བར་ལ་སྟོན་སོ་བརྒྱད་ཡོད་པས་ད་དྲུང་དབུལ་བར་སྟོན་ཕྱེད་ཀྱིས་མ་སྤྱོད་
 པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉེ་བའི་བྲག་པ་ནས་སྤྱིན་མཚམས་བར་ལ་ཆ་མཉམ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ཆ་རེ་ལ་
 སྟོན་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་རེ་མི་འོང་བའི་སྒྲིན་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆ་རེ་ལ་སྟོན་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་
 རེ་བྱས་ཀྱང་དབུལ་བར་སྟོན་ཕྱེད་ཀྱིས་མ་སྤྱོད་པའི་སྟོན་ཕྱེད་པ་དེ་ཆ་གསུམ་དུ་བྱས་པས་ནས་རེ་དང་
 བས་ཀྱི་སུམ་ཆ་རེ་འོང་བ་ཉེ་བ་ནས་སྤྱིང་གའི་བར་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་རྣམས་ཀྱི་

སྟེང་དུ་བསྐྱབ་དགོས་སོ། །མདོར་ན་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འདིར་ཅུ་འཁོར་ནམས་ཡོད་པའི་གནས་
བཤད་པ་ནི་ཅུ་འཁོར་གང་གི་ཉླེ་བའི་དབུས་སུ་གནད་དུ་བསྐྱབ་པའི་གནས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་
གསུངས་པ་ཡིན་པས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཉླེ་བ་ནས་སྟིང་ག་བར་ལ་སོར་བྱེད་བཅས་
བཅུ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་སོགས་རགས་པ་ཐོབ་ཐང་བཅིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སོགས་སུ་ཤེས་པར་
བྱ་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱུད་གི་གནས་རྒྱལ་བཤད་པ་ནི། རྒྱུད་ནི་བཅུ་ཉླེ་སྟོག་རྒྱུད་ནམ་མཁའི་ཁམས་
པ་དང་། མཉམ་གནས་རྒྱུད་གི་ཁམས་པ་དང་། བྱེན་རྒྱ་མའི་ཁམས་པ་དང་། རྩབ་བྱེད་རྒྱའི་
ཁམས་པ་དང་། གྲུ་སའི་ཁམས་པ་དང་། རུས་སྐལ་རྒྱུད་གི་ཁམས་པ་དང་། ཅུངས་པ་མའི་ཁམས་
པ་དང་། ལྷས་བྱིན་རྒྱའི་ཁམས་པ་དང་། འོར་ལས་རྒྱལ་སའི་ཁམས་པ་དང་། སྤར་སེལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་
ཁམས་པ་དང་བཅུ་འོ། །སྟོག་རྒྱུད་ལ་ཡང་རྒྱ་ལམ་གྱི་སྟོན་སྟེན་གསུམ་སྟེ།^{༡༩} གཡོན་གྱི་ཅུང་མ་
ལ་རྒྱ་བ་དང་། གཡས་གྱི་ཅུ་རོ་མ་ལ་རྒྱ་བ་དང་། དབུ་མའི་ཅུ་ལ་རྒྱ་བ་སྟེ་གསུམ་མོ། །སྤར་སེལ་ཡང་
བྱེད་ལས་གྱི་སྟོན་སྟེན་གསུམ་སྟེ། འོག་སྟོན་གཉིས་ནས་བཤད་བ་དང་གཅི་བ་འདྲེན་པར་བྱེད་བ་དང་།
མཆོག་གི་ཅུང་ཅན་མ་ནས་ཁུ་བ་འདྲེན་པར་བྱེད་བ་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་བཅུ་འི་གནས་ནི།
མཉམ་གནས་སོགས་བརྒྱད་ན་སྟིང་གའི་ཅུ་འདབ་བརྒྱད་ལ་རིམ་པ་བཞིན་གནས་ཏེ། མཉམ་གནས་
ནི་ཤར་གྱི་ཅུ་འདབ་སྐར་མ་ལ་གནས་སོ། །བྱེན་རྒྱ་ནི་ཤར་སྟོང་ཅུ་འདབ་ལག་ལྷན་གྱི་ཕྱེ་ལ་གན
ས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩབ་བྱེད་སྟོང་ཅུ་འདབ་དམར་སེར་ལ་དང་། གྲུ་ནི་སྟོན་སྟེན་གྱི་ཅུ་འདབ་རྒྱལ་ལ་
དང་། རུས་སྐལ་ནི་ལྷུབ་གྱི་ཅུ་འདབ་རྒྱལ་བ་ལ་དང་། ཅུངས་པ་ནི་ལྷུབ་བྱུང་གི་ཅུ་འདབ་འཕྱང་བ་ལ་དང་།
ལྷས་བྱིན་ནི་བྱུང་གི་ཅུ་འདབ་ལུག་ལ་དང་། འོར་ལས་རྒྱལ་ནི་བྱུང་ཤར་གྱི་ཅུ་འདབ་རྒྱལ་འཆོས་པ་ལ་
གནས་ཤིང་། ཅུ་འདབ་དེ་ནམས་ནི་རྒྱུད་དེ་དག་རང་རང་གི་སྟེ་བའི་གནས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་ཅུ་དེ་ནམས་རྒྱུད་དེ་ནམས་གྱི་སྟེ་བའི་གནས་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ།
གཞན་དུ་ན་རྒྱུད་ནམས་གྱིས་ཅུ་སྟོང་ལྷག་བདུན་ཅུ་ཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་ནས་གནས་ཏེ།

ནང་ལེའི་ཞེ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཅ་རྒྱུ་དྲག་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་
 བོ་རྒྱལ་ལ་ཁྱབ་པ་སྟེ་འོན་ཀྱང་གནས་བརྒྱད་ནས་རྒྱུད་བརྒྱད་སྟེ་བའི་བྱིར་ཏེ།¹⁶ ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །རྒྱུད་རྒྱལ་མགོན་པོ་གང་གི་རྒྱུད་ཡིན་པ་ནི་རྒྱལ་འཛིན་མི་བསྟོན་པའི་རྒྱུད་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་བྱུར་སེལ་རྟོག་སེམས་དང་། མཉམ་གནས་དོན་གྲུབ་དང་། གྲེན་རྒྱ་རིན་འབྱུང་དང་། ཁྱབ་བྱེད་སྣང་
 བ་མཐའ་ཡས་དང་། གྲུ་རྒྱལ་སྣང་དང་། རུས་སྣལ་དོན་གྲུབ་དང་། རུངས་པ་རིན་འབྱུང་དང་། ལྷས་
 བྱིན་སྣང་མཐའ་དང་། རོར་ལས་རྒྱལ་རྒྱལ་སྣང་གི་རྒྱུད་རོ། །

གསུམ་པ་ཐིག་ལེའི་གནས་རྒྱལ་བཤད་པ་ནི། གོང་རྒྱ་བཤད་པ་ལྟར་མངལ་དུ་ཆགས་པ་
 བས་ལྷ་བ་བཅུ་གསུམ་སོང་བའི་མཐར་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་དང་པོར་འཕེལ་བའི་འགོ་རྩོམ་ཞིང་སྟེས་
 པས་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་གྱི་བར་དང་། ལུད་མེད་ཀྱིས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་གྱི་བར་ལ་འཕེལ་བ་གྱུར་ལ།
 ལུད་མེད་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་པའི་ཆོ་རྒྱལ་གསང་གནས་ནས་འབྱུང་བས་རྒྱལ་ལམ་ཐིག་ལེ་དམར་པོའི་
 འཕེལ་བ་གཏོང་ཞིང་། སྟེས་པ་ལ་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པའི་ཆོ་རྒྱུ་བ་དབང་པོའི་སྟོན་ནས་འབྱུང་བས་ཐིག་
 ལེའམ་ཁུ་བའི་འཕེལ་བ་གཏོང་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་རྒྱལ་སྟེར་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཉིལ་ལ་ཉིལ་མར་གནས་པའི་རྒྱལ་དུ་གནས་ཤིང་། དཀར་པོའི་ཆ་གཙོ་བོར་སྟེ་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་
 ལམོར་ལོ་དང་། དམར་པོའི་ཆ་གཙོ་བོར་གསང་གནས་དང་ལྟེ་བའི་ལམོར་ལོ་ལ་གནས་པ་དང་། ཡང་
 ཁུ་བ་བྱང་སེམས་དཀར་པོའི་ཆ་རྩ་རྒྱུང་མ་ལ་གནས་ཤིང་རྒྱུང་མ་ནས་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་ལམ་བྱང་
 སེམས་དམར་པོའི་ཆ་རྩ་རོ་མ་ལ་གནས་ཤིང་རོ་མ་ནས་འབྱུང་བ་དང་། ལྟེ་བ་མན་ཆད་དུ་རྩ་གསུམ་གྱི་
 བུ་ཆེན་གྱི་དྲུང་ཅན་མའམ་མཆོག་གི་རྩ་ནས་དཀར་དམར་གཉིས་ཀ་འབྱུང་རོ། །

ཡང་རྩ་ལམོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དབལ་བའི་རྩ་ལམོར་གྱི་ལྟེ་བར་སད་པའི་གནས་སྐབས་
 སྟེད་པར་བྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། མགྲིན་པའི་རྩ་ལམོར་གྱི་ལྟེ་བར་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སྟེད་པར་
 བྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། སྟིང་གའི་རྩ་ལམོར་གྱི་ལྟེ་བར་གཉིད་འབྲུག་གི་གནས་སྐབས་སྟེད་པར་བྱེད་
 པའི་ཐིག་ལེ་དང་། ལྟེ་བའི་རྩ་ལམོར་གྱི་ལྟེ་བར་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྟེད་པར་བྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་

གནས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བ་མན་ཆོད་ན་ཡིད་གནས་སྐབས་བཞི་སྟེང་པའི་ཐིག་ལེ་གནས་པའི་
ཉེ་བའི་ཐིག་ལེ་གཅིག་ལུ་དེ་ཉིད་ལ་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྟེང་པ་དང་སང་པའི་གནས་སྐབས་
སྟེང་པའི་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་ཐིག་ལེ་གཅིག་ལུ་དེ་ཉིད་གཉིས་ཀའི་བཞི་མཐུན་ཡིན་ཞེས་
གསུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན་ཉེ་བ་ན་སང་པའི་གནས་སྐབས་སྟེང་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། གསང་གནས་ན་
མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སྟེང་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། རོར་བུའི་དབུས་ན་གཉིད་འཐུག་གི་གནས་སྐབས་
སྟེང་པའི་ཐིག་ལེ་དང་། རོར་བུའི་ཕྱེ་ན་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྟེང་པའི་ཐིག་ལེ་གནས་སོ།།

དེ་ཡང་དབུལ་བ་དང་ཉེ་བ་ན་གནས་པའི་སང་པའི་གནས་སྐབས་སྟེང་པའི་ཐིག་ལེ་འདི་
དག་གི་སྟེང་ན་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལ་གཉིད་སང་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གྲངས་མེད་པ་རྣམས་
སྟེང་པའི་རྒྱས་པ་ཅིག་དང་། སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་སྤྱུལ་པའི་སྤྱུ་མཐའ་ཡས་པ་སྟེང་པའི་རྒྱས་པ་ཅིག་དང་
གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མགིན་པ་དང་གསང་གནས་གཉིས་ན་གནས་པའི་ཐིག་ལེ་འདིའི་སྟེང་ན་
ཐ་མལ་པ་ལ་མི་ལམ་སྤྲོ་ཆོགས་མི་བ་སྟེང་པའི་རྒྱས་པ་ཅིག་དང་། སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ལོངས་སྟོང་
རྫོགས་པའི་སྤྱུ་གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་སྟེང་པའི་རྒྱས་པ་ཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཡང་སྟོང་ག་
དང་རོར་བུའི་དབུས་ན་གནས་པའི་གཉིད་མཐུག་གི་གནས་སྐབས་སྟེང་པའི་ཐིག་ལེ་འདི་གཉིས་ཀྱི་
སྟེང་ན་ཐ་མལ་པ་ལ་གཉིད་དྲན་མེད་སྟེང་པའི་རྒྱས་པ་ཅིག་དང་། སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་སྟོས་
པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བའི་མི་རྟོག་པ་སྟེང་པའི་རྒྱས་པ་ཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་དོ། །ཡང་ཉེ་
བ་དང་རོར་བུའི་ཕྱེ་གཉིས་ན་གནས་པའི་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྟེང་པའི་ཐིག་ལེ་འདི་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་
ན་ཐ་མལ་པ་ལ་འཛག་བདེ་སྟེང་པའི་རྒྱས་པ་ཅིག་དང་། སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་བདེ་པའི་སྤྱུ་མཆོག་ཏུ་མི་
འཇུག་པའི་བདེ་བ་སྟེང་པའི་རྒྱས་པ་ཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་བས་ན་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་ལ་
སོགས་པ་བ་སྟེང་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་གི་ཐ་མལ་པའི་གནས་
སྐབས་སུ་འཕྱུང་བའི་སྟོན་གྱི་ཆ་རྣམས་སྟེང་པའི་རྒྱས་པ་རྣམས་སྤངས་ཏེ། སྤྱུ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཡོན་
ཏན་གྱི་ཆ་རྣམས་སྟེང་པའི་རྒྱས་པ་རྣམས་ཡོན་ཏན་ཡར་ལུན་དུ་སྟེང་པའི་སྟོན་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་
བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

མདོར་ན་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་འདི་དག་མངལ་སྒྲེས་ཀྱི་ལུས་སྒྲིབ་པ་ལ་
མེད་མི་རུང་གི་རྒྱ་དང་། ཆོ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཁམས་དཀར་དམར་འཛག་པའི་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་
ཡང་ཡང་བཞག་པའི་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་ཁོ་ནས་འཁོར་བར་ཡང་ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། རྩོ་
རྩེའི་ལུས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུད་ལ་གཞན་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྩོ་རྩེའི་རྩ་ལ་འབྱོར་གོམས་པ་ལས་ཁམས་དཀར་དམར་
འཛག་པ་མེད་ཅིང་འཕོ་མེད་དུ་བཅིངས་པ་ཁོ་ན་ལས་སྤྱོད་གཞུགས་ཀྱི་གཞུགས་སྒྲིབ་དང་མཆོག་ཏུ་མི་
འབྱུར་བའི་བདེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་ཆོས་སྒྲིག་གིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲིབ་པའི་བྱང་འཇུག་མདོན་དུ་བྱེད་
པ་ནི་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གྱིས་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཡིན་པས་ལམ་གྱི་བགོད་ཚུལ་
འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་སྒྲིབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ལ་གཙུག་སྒྲིབ་
སྤྱད་གོས་ཏེ། ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱུས་དང་པོ་ལས། ཤེས་རབ་འགྲོགས་ལས་གང་གི་དཀར་
པོ་ཟག་ །དེ་ཡི་བདེ་བ་ཅི་ཡིས་འཕེལ་བར་འབྱུར། །དབྱིད་དང་འགྲོགས་ལ་མེ་ཏྲོག་མ་རྒྱས་པ། །ལྗང་
ན་ཅུ་ཏའི་འབྲས་སྤྲུག་གིས་འབྱུང་།³⁷ །ཞེས་དང་། རི་ལྗང་ལོ་ཡི་འཚོམས་སྤྱུ་ལམ་ན། རི་དྲགས་
ཟས་ཅན་འཁྲིག་པའི་བདེ་བ་ཆོལ། །རྩོ་ཡི་བྱེ་མ་དག་གི་ཁ་ཟས་ཅན། །ཡུག་རོན་རྣམས་ནི་རྟག་ཏུ་བྱེད་
པ་སྟེ། །ལན་ཅིག་རྟག་ཏུ་ཁུ་བ་ལྗང་བའི་བྱིར། །གཉི་ག་ལ་ཡང་མཆོག་གི་བདེ་བ་མེད། །དེ་བཞིན་
དཀར་ལྗང་ཅན་དང་འདོད་ལྡན་ཡང་། །མི་ལམ་སང་པ་དག་ལ་འཛག་བྱིར་རོ། །རི་ལྗང་གཉིད་ལོག་
ལ་ཡང་སྒྲུལ་གྱི་ནི། །སོས་བཏབ་མི་འཚོ་དེ་བཞིན་དཀར་ལྗང་པ། །ཁུ་བ་སྤྱད་པ་མེད་བྱིར་སྟོབས་
མེད་མའི། །སྒྲེག་ནས་དེ་ཡིས་ཉམས་པར་བྱས་པའོ།³⁸ །ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་རྩ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། འཁོར་ལོ་
བཞིའི་རྩ་འདབ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་རྒྱུ་བའི་རྒྱུ་ལ་དང་། ལྷ་སྤག་ལ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་འཕོ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི་ནང་ལའི་རེ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མངལ་ནས་སྒྲེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཟུང་
བའི་ལྷ་བཞི་རྒྱ་མིན་ནོ། །དེ་ནས་བདུན་པ་ནི་སོག་སྒྲེབ་པའི་ལྷ་བ་སྟེ་ཀཾ་ཏའོ།³⁹ །ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་ནི་མངལ་སྒྲེས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མིན་གྱི་ལྷ་བ་མཆོན་ཉིད་པ་ཁོ་ན་ལ་མངལ་འཛིན་པ་ཡིན་ན་ཏུ་ཅང་

ཐལ་བས་མངལ་སྐྱེས་གྱི་མིང་མངལ་བཟུང་བའི་སྐྱ་བ་དེ་སྐྱ་བ་གང་ཡིན་ཡང་ཆུ་སྐྱ་གྱི་སྐྱ་བའི་མིང་
 བཏགས་ཏེ། མངལ་བཟུང་བ་དེ་ནས་བགྲངས་པའི་སྐྱ་བ་བདུན་པ་དེ་ལ་ཡང་དེ་ཡང་ཀཏུ་འདི་སྐྱ་བའི་
 མིང་བཏགས་པའི་སྐྱོ་ནས་ཆུ་སྐྱ་གྱི་སྐྱ་བ་བའི་མིང་བཏགས་པ་མངལ་བཟུང་བའི་སྐྱ་བ་དེ་ནས་
 བགྲངས་པའི་སྐྱ་བ་བདུན་པ་ཀཏུ་འདི་མིང་ཅན་གྱི་སྐྱ་བ་ལ་སློག་གི་རྒྱུ་ཐོག་མར་སྐྱེའོ། །རྒྱུ་སྐྱེས་པ་
 དེ་ནས་རི་སྤྱོད་མངལ་ན་གནས་གྱི་བར་ལ་རྩ་དབུ་མར་རྒྱུ་དབུ་གུ་པའི་རྣམ་པ་ལྟར་འབྱུང་འཇུག་མི་
 བྱེད་པར་གནས་པ་ལས་ཐུས་མངལ་ནས་བཅས་མ་ཐག་པའི་ཆེ་དང་པོའི་རྩ་དབུ་མ་ལས་རྒྱུང་དབུ་ག་
 ཀར་བཅས་རྒྱུའོ། །དེ་ནས་གཡས་གཡོན་གང་རུང་གི་ཁྱིམ་གྱི་རྩ་རྣམས་ལ་རྒྱ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་
 མངལ་ནས་སྐྱེས་པ་རྣམས་གྱི་མངལ་བཟུང་བའི་སྐྱ་བ་ནི་ཆུ་སྐྱ་ནོ། །ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ལ་ཆུ་སྐྱ་
 གྱི་སྐྱ་བ་ཞེས་པ་མའི་ནང་གི་ཆུ་སྐྱ་གྱི་ཁྱིམ་གྱི་རྩ་ལ་རྒྱུང་རྒྱ་པོ་ཆུ་སྐྱ་གྱི་སྐྱ་བར་བྱས་ནས་དེའི་དུས་
 ལུ་མངལ་སྐྱེས་རྣམས་གྱིས་མངལ་བཟུང་བ་ལ་བྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་མའི་ཆུ་སྐྱ་གྱི་
 ཁྱིམ་གྱི་རྩ་ནས་བགྲངས་པའི་བདུན་པ་མའི་ཀཏུ་འདི་ཁྱིམ་གྱི་རྩ་ནས་རྒྱུང་རྒྱ་བའི་ཆེ་མངལ་དུ་ཞུགས་
 པའི་སེམས་ཅན་དེ་ལ་རྒྱུང་སྐྱེ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཞག་ངོ་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱུང་སྐྱེ་
 དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནི་མི་འཐད་དོ། །མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཞག་ངོ་རེ་ལ་རྒྱུང་གི་རྟེན་རྩ་ལ་སོགས་
 པའང་ཆགས་པའི་གཞི་མ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆུ་སྐྱ་གྱི་སྐྱ་བ་དང་ཀཏུ་འདི་སྐྱ་བ་
 ཞེས་པ་ཡང་ཕྱིའི་སྐྱ་བ་ལ་བྱེད་དགོས་སོ། །ཕྱིའི་སྐྱ་བ་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་མི་མངལ་སྐྱེས་གང་ཞིག་ཆུ་
 སྐྱ་གྱི་སྐྱ་བ་མཆན་ཉིད་པ་ལ་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མངལ་ནས་
 སྐྱེས་པ་རྣམས་གྱི་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། མི་མངལ་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་ཞེས་
 གསུངས་ཡང་། བང་ལའི་སོ་བརྒྱུད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ཡང་དུས་སྤྱིར་ཀཏུ་འདི་ནས་མིའི་དབང་
 པོ་ཞེས་པ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཉི་མའི་སྐྱེ་བའི་ཁྱིམ་ནི་ཀཏུ་འདོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་དུས་སྤྱིར་
 གང་དུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའི་ཁྱིམ་དེ་ནི་ཀཏུ་འདི་མིང་ཅན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ་སློག་སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་
 འགྱུར་རོ།^༡ །ཞེས་པའི་རིགས་པས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་འདིས་མི་
 མངལ་སྐྱེས་ཐམས་ཅད་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འཐད་དོ། །

མ་ནས་རྒྱ་པ་དང་། གཡས་ཀྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་སྒྲང་ཁྱིམ་ནས་ས་རྒྱུད་རྒྱ་པའི་རྩེས་སྤྲུལ་ཡོན་གྱི་གཉིས་
པ་ནས་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་དང་། དེའི་རྩེས་སྤྲུལ་གཡས་ཀྱི་གཉིས་པ་ནས་རྩའི་རྒྱུད་དང་། དེ་ནས་གཡོན་གྱི་
གསུམ་པ་ནས་མའི་རྒྱུད་དང་། དེ་ནས་གཡས་ཀྱི་གསུམ་པ་ནས་ཀྱང་མའི་རྒྱུད་དང་། དེ་ནས་གཡོན་
གྱི་བཞི་པ་ནས་རྩའི་རྒྱུད་དང་། དེ་ནས་གཡས་ཀྱི་བཞི་པ་ནས་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་དང་། དེ་ནས་གཡོན་གྱི་ལྔ་
པ་ནས་སའི་རྒྱུད་དང་། དེ་ནས་གཡས་ཀྱི་ལྔ་པ་ནས་ནམ་མཁའི་རྒྱུད་དང་། དེ་ནས་གཡོན་གྱི་དྲུག་པ་
ནས་ཀྱང་ནམ་མཁའི་རྒྱུད་དང་། དེ་ནས་གཡས་ཀྱི་དྲུག་པ་ཉིའི་ཁྱིམ་གྱི་རྩ་འདབ་ནས་སའི་རྒྱུད་སྟོང་
བརྒྱད་བརྒྱ་ལས་དྲ་དྲུག་རྟེན་བཙས་ཀྱིས་དམན་པ་རྒྱུ་ལོ།

དེ་ལྟར་ན་ཁྱིམ་པ་ཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཕ་འདབ་འཕོ་ཆེན་པུ་གཉིས་ཀྱི་ཕ་རེ་རེ་ལ་ནམ་མཁའ་རྒྱུད་ལ་
 སོགས་པ་དགྲིལ་འཁོར་ལཱ་འི་རྒྱུད་སྟོང་པ་རྒྱུད་པ་དང་ལྷན་པ་བཅས་ཀྱིས་དམན་པ་སྟོང་པ་དུ་བ་པ་རྒྱུ་
 དང་ཞེ་གསུམ་རྒྱུ་པ་གསུམ་དང་བཅས་པ་རྒྱུ་ན་རེ་ལ་རྒྱ་ཞིང་འཕོ་འཆོམས་པུ་གཉིས་སུ་དང་ལྷན་པ་རྒྱུ་
 བཅས་རེ་དབུ་མ་ནས་རྒྱུས་པས་རྒྱུད་ལྷན་པ་རྒྱུ་དང་དོན་ལྡ་རེ་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་དབུ་མ་ནས་རྒྱུ་ལོ། །འཕོ་ཆེན་
 པུ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་སྟོང་པ་དུ་བ་པ་རྒྱུ་དང་ཞེ་གསུམ་རྒྱུ་པ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ནམས་རྒྱུས་པ་
 བསྟོམས་པས་ཉི་མེད་དགུ་པ་རྒྱུ་ཉེར་ལྡ་འོང་པ་འཕོ་འཆོམས་སུ་དབུ་མར་རྒྱུས་པའི་དུག་པ་རྒྱུ་དོན་ལྡ་པོ་
 དང་པ་སྟེས་པས་དབུགས་ཉི་མེད་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་རྒྱུ་འོང་སྟེ། ལྟེ་པའི་འཕོ་ཆེན་པུ་གཉིས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་
 གཅིག་གི་རྒྱུད་གི་རྒྱ་རྒྱུ་ལོ། །དེ་ནས་ཉིན་ཞག་གཉིས་པའི་ཐོག་མར་གཡོན་གྱི་ཕ་འདབ་དང་པོ་ལྷན་
 གི་འཕོ་པའི་ཕ་ལ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་དང་། དེ་ནས་གཡས་ཀྱི་ཕ་འདབ་དང་པོ་སྤྱང་གི་འཕོ་པའི་ཕ་ལ་རྒྱུད་
 རྒྱུད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡོན་གྱི་གཉིས་པ་ནས་དུག་པའི་བར་ལ་རིམ་པ་བཞིན་མེད་རྒྱུད་། རྒྱུད་
 རྒྱུད་། སའི་རྒྱུད་། བམ་མཁའི་རྒྱུད་། རྒྱུད་གི་རྒྱུད་རྒྱུ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་ཀྱི་འདབ་གཉིས་པ་
 བས་དུག་པའི་བར་ལ་རིམ་པ་བཞིན་མེད་རྒྱུད་། རྒྱུད་གི་རྒྱུད་། བམ་མཁའི་རྒྱུད་། སའི་རྒྱུད་། རྒྱུད་རྒྱུད་
 རྒྱ་སྟེ་ཉིན་ཞག་གཉིས་པའི་རྒྱུད་གི་རྒྱ་རྒྱུ་ལོ། །དེ་ནས་ཉིན་ཞག་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་གཡོན་གྱི་ཕ་
 འདབ་དང་པོ་ལ་མེད་རྒྱུད་། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་ནས་དུག་པའི་བར་ལ་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུད་རྒྱུད་།
 སའི་རྒྱུད་། བམ་མཁའི་རྒྱུད་། རྒྱུད་གི་རྒྱུད་། མེད་རྒྱུད་རྒྱུ་པ་དང་། གཡོན་གྱི་ཕ་འདབ་དང་པོ་ལ་མེད་

རྒྱུ་རྒྱུ་པའི་རྗེས་སུ་གཡས་ཀྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལ་མེད་རྒྱུ་། གཉིས་པ་ལ་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་། གསུམ་པ་ལ་ནམ་མཁའ་རྒྱུ་། བཞི་པ་ལ་སའི་རྒྱུ་། ལྷ་པ་ལ་ཆུའི་རྒྱུ་། རྩལ་པ་ལ་མེད་རྒྱུ་རྒྱ་བ་སྟེ་ཉིན་ཞག་གསུམ་པའི་རྒྱུ་གི་རྒྱ་ཆུ་ལ་ལོ། །དེ་ནས་ཉིན་ཞག་བཞི་པའི་ཐོག་མར་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལ་ཆུའི་རྒྱུ་། དེའི་རྗེས་སུ་གཡས་ཀྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལ་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་། དེ་བཞིན་རྩ་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་གཉིས་པ་ལ་སའི་རྒྱུ་། གསུམ་པ་ལ་ནམ་མཁའ་རྒྱུ་། བཞི་པ་ལ་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་། ལྷ་པ་ལ་ཆུའི་རྒྱུ་། རྩལ་པ་ལ་ཆུའི་རྒྱུ་རྒྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་རྩ་གཡས་ཀྱི་འདབ་གཉིས་པ་ལ་ནམ་མཁའ་རྒྱུ་། གསུམ་པ་ལ་སའི་རྒྱུ་། བཞི་པ་ལ་ཆུའི་རྒྱུ་། ལྷ་པ་ལ་ཆུའི་རྒྱུ་། རྩལ་པ་ལ་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་རྒྱ་བ་སྟེ་ཉིན་ཞག་བཞི་པའི་རྒྱུ་གི་རྒྱ་ཆུ་ལ་ལོ། །དེ་ནས་ཉིན་ཞག་ལྷ་པའི་ཐོག་མར་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལ་སའི་རྒྱུ་། དེའི་རྗེས་སུ་གཡས་ཀྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལ་ནམ་མཁའ་རྒྱུ་། དེ་བཞིན་རྩ་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་གཉིས་པ་ལ་ནམ་མཁའ་རྒྱུ་། གསུམ་པ་ལ་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་། བཞི་པ་ལ་ཆུའི་རྒྱུ་། ལྷ་པ་ལ་ཆུའི་རྒྱུ་། རྩལ་པ་ལ་ནམ་མཁའ་རྒྱུ་རྒྱ་བ་སྟེ་ཉིན་ཞག་ལྷ་པའི་རྒྱུ་གི་རྒྱ་ཆུ་ལ་ལོ། །དེ་ནས་ཡང་ཉིན་ཞག་རྩལ་པའི་ཐོག་མར་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལ་ནམ་མཁའ་རྒྱུ་རྒྱ་བ་དང་། གཡས་ཀྱི་འདབ་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལ་སའི་རྒྱུ་རྒྱ་བ་སོགས་ཉིན་ཞག་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལའོར་བཞིན་རྩ་འོར་ནས་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ།

ནང་མེད་རེ་ལྷ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷག་ལ་སོགས་པའི་མི་མཉམ་པའི་འདབ་མ་རྩལ་པོ་རྣམས་ལ་སྤྱང་པའི་དགྱིལ་འཁོར་རབ་རྩ་འབབ་པ་སོགས་གི་རྒྱུ་གིས་འདོར་རོ། །གཡས་པ་ལ་རྒྱ་བའི་ཉིན་ཞག་རྩལ་པོ་དང་། འཕོ་བའི་ཉིན་ཞག་རྩལ་རྣམས་ཀྱིས་གྲང་ལ་སོགས་པའི་མཉམ་པའི་རྩ་སྤྱོད་རྩལ་པོ་རྣམས་ལ་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གི་རབ་རྩ་འབབ་པ་སོགས་གིས་འདོར་རོ།^༡ །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྩ་འདབ་བརྩ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ནམ་མཁའ་རྒྱུ་སོགས་དགྱིལ་འཁོར་ལྷ་ཆར་གྱི་རྒྱུ་རྒྱ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྩ་འདབ་རེ་རེ་ལ་དགྱིལ་འཁོར་ལྷ་ཆར་གྱི་རྒྱ་ཆུ་ལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལ་ནམ་མཁའ་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་ནས་གཡོན་པའི་རྩ་

འདབ་དྲུག་པ་ལ་ཡང་ནམ་མཁའ་འཛིན་ཆུང་ཆུས་པའི་རྗེས་སུ་སྤར་ཡང་གཡོན་པའི་རྩ་ལ་རྒྱུང་ཆུ་བ་ན་རྩ་
འདབ་དང་པོ་ལ་རྒྱ་བ་དང་། རྒྱུང་ཡང་ནམ་མཁའ་འཛིན་ཆུང་གི་རྗེས་སུ་རྒྱུང་གི་རྒྱུང་ཆུ་བར་བྱེད་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གཡོན་དང་གཡས་གྱི་འཕོ་ཆེན་གྱི་རྒྱུང་ཆུ་བའི་ཆོ་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་པམ་
ཚུན་སྤེལ་ནས་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཁྱིམ་གྱི་རྩ་རེ་རེར་རྒྱུང་ཆུ་བའི་ཆོ་གོང་རྩ་སྤྲེལ་ལ་སྤྱོད་པ་བཞི་དབུས་དང་ཆ་ལྔ་ཕྱེ་
བའི་དབུས་མར་འབྱུང་བ་རྒྱུང་བའི་ནམ་མཁའ་དགྱིལ་འཁོར་དང་། ཤར་དུ་རྒྱུང་གི་དང་། ལྷོར་མའི་
དང་། བྱང་དུ་རྒྱུའི་དང་། ལུབ་ཏུ་སའི་དགྱིལ་འཁོར་འབབ་སྟེ་རེ་རེ་ལ་དབུགས་སུ་བརྒྱུ་དྲུག་ཅུའི་
སྟེང་ནས་བརྩུག་ཅིག་ཀླུང་བཅས་རེས་དམན་པ་ཡོད་དོ། །འབྱུང་བ་རྒྱུང་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ནི་ཉེར་
ལྔ་ཡོད་དོ། །ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའ་། ནམ་མཁའ་རྒྱུང་། ནམ་མཁའ་མེ། ནམ་མཁའ་ཁྱུ། ནམ་མཁའ་
སའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུང་གི་ནམ་མཁའ་། རྒྱུང་གི་རྒྱུང་། རྒྱུང་གི་མེ། རྒྱུང་གི་ཁྱུ། རྒྱུང་
གི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མའི་ནམ་མཁའ་ནས་མའི་སའི་བར་ལྔ་དང་། རྒྱུང་ནམ་
མཁའ་ནས་རྒྱུའི་སའི་བར་ལྔ་དང་། སའི་ནམ་མཁའ་ནས་སའི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བར་ལྔ་སྟེ་
ཉེར་ལྔ་འོ། །དེ་ཡང་འབྱུང་བ་རྒྱུང་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྔ་རྒྱ་བའི་རྩ་ལ་ནི་འཕོ་ཆེན་གྱི་རྩ་འདབ་བརྩུ་
གཉིས་པོ་གང་དང་གང་ལ་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་རྒྱུང་གང་རྒྱ་བ་དེ་ལ་འབྱུང་བ་རྒྱུང་བ་ལྔ་ཕྱེ་བ་ནམས་རྒྱ་
བ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་བ་ཡང་ལྔ་པོ་རིམ་ཅན་ཁོན་རྒྱུའོ། །དེ་ཡང་དབེར་མཆོན་ན་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་དང་
པོ་ལ་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་ནམ་མཁའ་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཆོ་གོང་ནམ་མཁའ་ནས་ནམ་མཁའ་མཁའི་
སའི་བར་ལྔ་རྒྱ་བ་དང་། གཡས་གྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལ་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཆོ་
སའི་ས་ནས་སའི་ནམ་མཁའ་བར་ལྔ་རྒྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནམས་བྱང་རིམ་ཅན་དུ་རྒྱ་རྩ་ལ་ནི་
གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་ནམས་ལ་རྒྱ་བའི་ཆོ་འབྱུང་བ་རྒྱུང་བ་ནམས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་རྒྱུང་མེ་རྒྱ་སའི་
རིམ་པས་རྒྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་གྱི་རྩ་འདབ་ནམས་ལ་རྒྱུང་རྒྱ་བའི་ཆོ་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུང་ནམ་
མཁའ་རིམ་པས་རྒྱུའོ།།

དེ་ལྟར་ན་འཕོ་ཆེན་གྱི་རྩ་འདབ་གཡོན་ནས་གཡས་སུ་རྒྱུང་འཕོ་བའི་ཆོ་འབྱུང་རྒྱུང་གི་ས་ནས་

དེ་ལྟར་ན་དཔག་ས་ནི་ཁྱི་ཆེན་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་དྲུག་བརྒྱ་དང་དོན་ལྡན་དམན་པའི་ལྷག་ནི་
ཁྱི་དགུ་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྷ་ལ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཞེས་པའི་ཐོབ་མོར་དཔག་ས་ནིས་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་དང་བཙོ་ལྷ་
དཔག་ས་ཀྱི་བརྒྱད་ཆ་ལྷ་མེ་ནམས་སྟིང་གའི་རྩ་འདབ་མེ་མེ་ལ་ཉིན་ཞག་མེ་ལ་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
རྒྱལ་མེ་ལ་རྒྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་མེ་ལ་རྒྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྷེ་པའི་འཕོ་ཆེན་གྱི་རྩ་འདབ་མེ་ལ་

རྒྱན་རི་ཙམ་ཞིག་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་སྟོང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དབྱེལ་བའི་རྩ་འདབ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱན་རེ་
ལ་རྒྱ་དགོས་ཏེ། ལྟེ་བའི་གཡོན་གྱི་འཕོ་ཆེན་གྱི་རྩ་འདབ་གཅིག་ལ་དབྱགས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལ་ང་
དུག་རྒྱུ་ཤར་བཅས་ཀྱིས་དམན་པ་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་སྟོང་གི་འདབ་སྟོང་གཡོན་པ་ལ་རྒྱས་ཏེ་དེ་ནས་ལྟེ་བའི་རྩ་
འདབ་གཡམས་ལ་འཕོ་ནས་གཡམས་ཀྱི་རྩ་འདབ་གཅིག་ནས་དབྱགས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལ་ང་དུག་རྒྱུ་
བཅས་ཀྱིས་དམན་པ་རྒྱ་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྟོང་གི་རྒྱ་བ་ཡང་གཡོན་ནས་གཡམས་སུ་འཕོས་ཏེ་
གྲངས་དེ་དང་མཚུངས་པ་དེ་རྒྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ག་མགིན་པ་དབྱེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་འདབ་
གཡོན་དང་གཡམས་ལ་ཡང་དབྱགས་རྒྱ་ཐངས་རེ་ལ་ལྟེ་བའི་འཕོ་ཆེན་རེ་དང་སྟོང་གི་འདབ་ལ་རྒྱན་རེ་ལ་རི་
ཙམ་རེ་རྒྱ་བ་མཉམ་པར་བྱ་དགོས་པས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་ལྟེ་བའི་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལ་རྒྱུང་ཐོག་མར་རྒྱ་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྟོང་
གའི་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་ལ་ཐོག་མར་རྒྱུང་རྒྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྟོང་གའི་གཡོན་གྱི་རྩ་
འདབ་དང་པོ་ལ་དབྱགས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆོན་པ་གཅིག་རྒྱས། དེའི་རྩེས་སུ་གཡམས་ཀྱི་རྩ་འདབ་
དང་པོ་ལ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆོན་པ་གཅིག་རྒྱས། དེ་ནས་ཡང་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་
དགྲ་བརྒྱ་རྒྱས། དེའི་རྩེས་སུ་ཡང་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་གཉིས་པ་ལ་དགྲ་བརྒྱ་རྒྱས་ཏེ། དེའི་རྩེས་སུ་
གཡམས་ཀྱི་རྩ་འདབ་དང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་དགྲ་བརྒྱ་རྒྱས། དེའི་རྩེས་སུ་གཡམས་ཀྱི་རྩ་འདབ་གཉིས་པ་ལ་
དགྲ་བརྒྱ་རྒྱས། དེའི་རྩེས་སུ་གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་གཉིས་པ་ལ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རྒྱས། ཡང་དེའི་རྩེས་
སུ་གཡམས་ཀྱི་རྩ་འདབ་གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རྒྱས། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལ་
རིགས་པས་བསྒྲེ་ཁོང་། དེ་དག་གྲང་དབྱེལ་ལ་རྒྱ་བ་ལོགས་སུ་མ་བྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལྟེ། དེ་ལྟར་
ན་སྟོང་གའི་རྩ་འདབ་རེ་ལ་དབྱགས་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་རེའི་རྒྱ་རྩལ་དེ་ལྟར་དུ་གཤམ་པར་བྱ་ཁོང་།
མགིན་པའི་རྩ་འཁོར་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་ཡོད་པའི་བཞི་སྟོང་པའི་རྩ་ཡིན་པས་རྒྱུང་མི་རྒྱ་ཁོང་ཉེར་
བརྒྱད་ལ་རྒྱ་བའི་རྩལ་ཡང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདབ་མ་ཉི་ལྔ་རྩ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ལ་ཉིན་
མཆོན་གྱི་ཐོག་ཡང་དག་པར་རྒྱ་ལྟེ། དབྱུག་གྲུ་དབྱུག་ཅུལ་ཆ་ཡིས་ཐོབ་པ་ནི་འདབ་མ་སོ་སོ་ལ་ཐོག་ཡང་
དག་པར་རྒྱ་བའོ།^{༤༩} །ཞེས་ཆུ་ཆོད་དུག་ཅུལ་ཅུལ་དབྱགས་ཉི་མི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ལ་རྒྱུང་རྒྱ་བའི་རྩ་

དབུས་ཀྱི་རེ་ཁའི་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་རྒྱ་བ་དང་། སའི་རྒྱུད་རྣམས་ནི་ཕྱག་འཛིན་ལོག་པོས་ཡམ་རྒྱལ་བདར་ནས་རྒྱལོ།།

ཡང་རྒྱུད་རྣམས་སྣ་ཕྱག་གི་ཕྱི་དང་ནང་དུ་རི་ཙམ་འགྲོ་བ་ནི། སའི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་རྒྱུད་སྣ་ཕྱག་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་སོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་འགྲོ་བ་ནས། རྒྱའི་དགྲིལ་ལའོར་སོར་བཅུ་གསུམ་དང་། མའི་དགྲིལ་ལའོར་སོར་བཅུ་བཞི་དང་། རྒྱུད་གི་དགྲིལ་ལའོར་སོར་བཅོ་ལྔ་དང་། བམ་མཁའི་དགྲིལ་ལའོར་སོར་བཅུ་དྲུག་གི་བར་དུ་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ནས་ཕྱོག་གོ། ཁང་དུ་ནི་ཕྱི་རོལ་དུ་རིང་དུ་རྒྱས་པ་དེ་ནང་དུ་ཐུང་དུ་དང་ཕྱི་རོལ་དུ་ཐུང་དུ་རྒྱས་པ་དེ་ནང་དུ་རིང་བས་རྒྱ་བས་ནམ་མཁའི་དགྲིལ་ལའོར་ལྟེ་བའི་དབུས་དང་། རྒྱུད་གི་དགྲིལ་ལའོར་ལྟེ་བ་ནས་སོར་གཅིག་གི་འོག་དང་། མའི་དགྲིལ་ལའོར་ལྟེ་བ་ནས་སོར་གཉིས་ཀྱི་འོག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མའི་དགྲིལ་ལའོར་སོར་གསུམ་ཀྱི་འོག་དང་། སའི་དགྲིལ་ལའོར་སོར་བཞི་འོག་དུ་ཕྱིན་ནས་ཡང་ཕྱིར་འགྲོ་ལོ། རྒྱུད་ལྔ་ཆར་ཡང་ལྟེ་བའི་དབུས་བར་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་ལྔ་གའི་འཕོ་འཚམས་སུ་དབུ་མར་འཇུག་པའི་ཆེ་ལྟེ་བའི་རྩ་ལའོར་གྱི་ལྟེ་བ་ནས་འཇུག་དགོས་ཤིང་། རྒྱུད་ལྔ་པོ་གང་གི་མཇུག་ཏུ་དབུ་མར་ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་དང་དེའི་སྔོན་མའི་རྒྱུད་ལྔ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་ནང་དུ་འགྲོ་བ་ཆད་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁང་ལའི་ཞེ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་རྒྱུད་ནི་སའི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་མཐར་དེ་དག་གི་དབུས་སུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ནི་སྣ་ཕྱག་གཉིས་ནས་སོར་བཅུ་གཉིས་འབབ་པོ། བམ་མཁའི་མཐར་དབུ་མར་ཞུགས་པ་ནི་སོར་བཅུ་དྲུག་འབབ་པོ།^{༥༩} ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

འདིར་བཤད་པའི་རྩ་རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་དང་རྒྱུད་སྟེ་གཞན་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་དགོངས་པ་དབྱེད་པ།

གཉིས་པ་འདིར་བཤད་པའི་རྩ་རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་དང་རྒྱུད་སྟེ་གཞན་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་དགོངས་པ་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུད་སྟེ་གཞན་ནས་བྱུང་བའི་རྩ་རྒྱུད་

གི་རྣམ་གཞག་དང་རྒྱད་འགྲེལ་འདི་ནས་བཤད་པ་གཉིས་མི་མཐུན་པའི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པ་
དང་། འདིར་བཤད་པ་དང་དེ་དག་ཏུ་བཤད་པའི་དགོངས་པ་རིམ་ལྔ་ཡིན་པ་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི་བརྟག་གཉིས་ལས། སྤྱལ་པའི་འཁོར་ལོ་ལ་བསྐྱེད་འདབ་མ་དུག་ཅུ་ཙུ་བཞི་དང་།
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་འདབ་མ་བརྒྱད་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་འཁོར་ལོ་ལ་འདབ་མ་བརྒྱ་
དུག་དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོ་ལ་འདབ་མ་སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་སོ།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་སྦྱར་རིམ་བཞིན་པར་མཛད་དེ་མགིན་པའི་ཙུ་འཁོར་ཙུ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་པ་དང་། སྤྱི་པོའི་ཙུ་འདབ་
སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་པར་བཤད་ཅིང་དེ་ཡང་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོར་བཤད་དོ། །རྫོང་རྫོང་འགྲེལ་ལས་ནི་
འགྲེལ་ཆེན་ལྷར་མགིན་པའི་ཙུ་འཁོར་ཙུ་འདབ་སོ་གཉིས་པ་དང་། དབྱལ་བའི་ཙུ་འཁོར་ཙུ་འདབ་
བརྒྱད་ཀྱི་པར་བཤད་ནས། དེ་ཡང་རྒྱད་ལས་དེ་གཉིས་བསྐྱོག་ནས་གསུངས་པ་བྲམ་མའི་མན་ངག་
གིས་སོ་གཉིས་དང་བརྒྱད་ཀྱི་པར་ལྷར་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། རྒྱད་ཏུ་ནི་ལུགས་ལས་བསྐྱོག་པས་
གསུངས་པས་སོ་ཞེས་བཤད་པས། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོ་ལ། །འདབ་མ་སུམ་ཅུ་ཙུ་
གཉིས་སོ།^{༡༥} །ཞེས་པ་དེས་དབྱལ་བའི་ཙུ་འཁོར་བསྐྱན་པར་ཡང་མཛད་དོ། །དེ་ལྷར་ན་སྤྲུལ་
རྒྱད་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོ་སྤྱི་པོ་འམ་གཙུག་ཏོར་ཀྱི་ཙུ་
འཁོར་ཡིན་པར་དང་། དེ་ཙུ་འདབ་ཀྱང་སོ་གཉིས་པ་དང་། དབྱལ་བའི་ཙུ་འཁོར་རམ་སྤྱིན་
མཚམས་ཀྱི་ཙུ་འཁོར་ཙུ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་པར་རྒྱུད་གི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་དག་ནི་ཙུ་འཁོར་
གཞག་མི་མཐུན་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྐྱེད་པ་ཙམ་སོ།།

རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་ནི་ཤོག་འཛིན་སོགས་བྱངས་བརྒྱུད་པར་ནི་འདྲ་ལ། དེ་ཡང་ཤོག་
འཛིན་ཐུང་སེལ་བྱེན་རྒྱ་མཉམ་གནས་ཁྱབ་བྱེད་དེ་ཙུ་བའི་རྒྱུད་ལྷ་གནས་གང་ན་གནས་པ་དང་མགོན་
པོ་གང་གི་རྒྱུད་གང་ཡིན་པ་ནི་བཤད་རྒྱུད་རྫོང་འབྲེང་ལས། ཤོག་གི་རྒྱུད་ནི་སྤྱིང་གར་གནས། །མི་
བསྐྱོད་བྱེ་བྲག་རིགས་ལས་སྤྱེས། །འདོམས་ན་གནས་པའི་ཐུང་སེལ་ནི། །རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྷན་བྱེ་བྲག་
སྤྱེས། །སྤྱིང་ཏུ་རྒྱ་བར་ཤོག་མར་གནས། །འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །མཉམ་གནས་ལྷེ་བའི་
པདྨར་གནས། །དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཁྱབ་བྱེད་ཡན་ལག་ཀྱན་ལ་གནས། །རྣམ་སྤྱང་

མཛད་གྱི་ངོ་བོའོ།^༥ །ཞེས་ཐོག་འཛིན་སྟིང་གར་གནས་གིང་མི་བསྐྱོད་པའི་རྒྱུད་དང་། ཐུར་སེལ་གསང་གནས་ན་གནས་གིང་རིག་འབྱུང་གི་རྒྱུད་དང་། གྲེན་རྒྱ་མགྱིན་པའི་རྩ་འཁོར་ལ་གནས་གིང་འོད་དཔག་མེད་གྱི་རྒྱུད་དང་། མཉམ་གནས་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་ལ་གནས་གིང་དོན་གྲུབ་གྱི་རྒྱུད་དང་། ལུབ་བྱེད་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་ཀྱན་ལ་གནས་གིང་རྣམ་སྣང་གི་རྒྱུད་དུ་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་ཐོག་འཛིན་སྟིང་གར་གནས་པར་བཤད་པ་ནི་ཐོག་འཛིན་ལ་སྤྱར་གསལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་རགས་པ་ནི་གཞི་དུས་ལ་སྤྱར་གསལ་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་ཅིང་སྟིང་གའི་རྩ་འཁོར་ལ་གནས་གྱང་སྟིང་གའི་རྩ་མདུད་གྱི་རྒྱ་དྲིའི་ནང་ན་གནས་པ་མིན་ལ། ཐོག་འཛིན་སྤྱར་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་གིན་ཏུ་སྤྱར་བ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཅིང་དེའི་བཞུགས་པར་གྱུར་པ་མི་གིགས་པ་ཞེས་པ་སྟིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བ་རྩ་མདུད་གྱི་རྒྱ་དྲིའི་ནང་ན་གནས་པ་སྟེ། བཤད་རྒྱུད་དོར་འབྲེང་ལས། སྟིང་གི་བསྐྱེད་སྐྱབས་མཁའ་ལ། །ཡེ་ཤེས་དྲོ་རྩེ་རྟག་ཏུ་བཞུགས།^༥ །ཞེས་དང་། གཙོ་བོ་ཆེན་པོ་མི་བསྐྱོད་པའི། །འཛིག་རྟེན་ཁམས་ནི་དེ་ཉིད་དོ། །དར་ནི་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ས། །ཐོག་གི་ཡེ་ཤེས་མིང་ཅན་ཏེ།^༥ །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བཤད་རྒྱུད་ལྟག་མོ་བཞིས་ཞུས་པ་ལས། བྱེད་ཆད་ཙམ་གྱི་སྤྱལ་མཆོག་ཡིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐིག་ལའི་གཟུགས། །རྟག་ཏུ་སྟིང་གི་དབུས་གནས་པ། །འོད་ཟེར་ཆེན་པོ་འབར་བ་ཅན།^༥ །ཞེས་པ་ཡང་འོད་ཟེར་ལྡ་འབར་བའི་མི་གིགས་པའི་རྒྱུད་གིན་ཏུ་སྤྱར་བ་ཡིན་པ་དང་།

དྲོ་རྩེ་དགྱེལ་འཁོར་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ལས་གྱང་། སྟིང་གི་དབུས་ན་མི་གིགས་པ། །གསལ་ཞིང་མར་མེད་ག་དང་མཆུངས། །མི་འབྱུར་མཆོག་ཏུ་སྤྱར་བ་སྟེ། །ཨ་ནི་གཙོ་བོ་དམ་པའོ།^༥ །ཞེས་པས་གྱང་མི་གིགས་པའི་རྒྱུད་གིན་ཏུ་སྤྱར་བ་སྟོན་ཅིང་། དེ་ཁོན་ཉིད་གྲུབ་པ་ལས་རྒྱུད་གཞན་རྣམས་ཐིམ་ནས་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་རྒྱུད་རང་གནས་སུ་གནས་པ་ན་དེ་ཁོན་ཉིད་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་རྒྱུད་ཞེས་པ་ཡང་ཐོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་གིན་ཏུ་སྤྱར་བ་འདི་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུད་གིན་ཏུ་སྤྱར་བ་འདི་དང་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་གིན་ཏུ་སྤྱར་བ་འདི་འཁོར་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞི་དང་། རྒྱ་གཉིས་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱབ་གཞི་དང་། ལུད་པར་དུ་ཡང་རྒྱུད་འདི་ཡོངས་སྒྲིའི་བསྐྱབ་གཞི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་

པས་སྒྲས་རྒྱ་དྲུག་མས་ཀྱི་དགོངས་པར་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུ་ལ་བྱ་རྒྱུ་མས་ཀྱིས་འཆད་པར་བྱེད་ཅིང་།
འགྲེལ་ཆེན་ལས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཉིད་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གསུངས་པ་མ་
གཏོགས་ཤིན་ཏུ་ཕ་བའི་རྒྱུད་གི་བཤད་པ་རྩུབ་ཅུམ་ཡང་མ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུད་རྒྱུ་མས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་
གཙོ་བོ་ཡང་སྙིང་གའི་རྩ་འདབ་རྒྱུ་མས་ཡིན་པར་བཤད་པས་སྤྱར་སེལ་ནས་བྱེད་ཀྱི་བར་གྱི་
རྒྱུད་བཞིའི་གནས་ཀྱང་མི་མཐུན་པ་དང་། སྟོག་འཛིན་དང་མཉམ་གནས་མགོན་པོ་གང་གི་རྒྱུད་
ཡིན་པ་མཐུན་ནའང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་གྲེན་རྒྱུན་རིན་འབྱུང་དང་། སྤྱར་སེལ་དོར་སེམས་དང་།
བྱེད་ཀྱི་སྤངས་མཐར་བཤད་ཅིང་རྒྱུ་མས་སྤངས་གི་རྒྱུད་དུ་མ་བཤད་པས་རྒྱུད་དེ་གསུམ་མགོན་པོ་གང་
གི་རྒྱུད་ཡིན་པ་ཡང་མ་མཐུན་ནོ།།

གཞན་ཡང་རྒྱུད་རྒྱུ་མས་འགོ་འོང་བྱེད་པའི་ཆོས་སྤྱད་གང་ལས་“^༩ རྒྱུ་བ་དང་། འབྱུང་བའི་
དཀྱིལ་འཁོར་གང་གི་རྒྱུད་གང་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུད་རྒྱུ་མས་ཀྱི་ཁ་དོག་རི་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་བཤད་རྒྱུ་དོར་
འབྱེད་ལས། སངས་རྒྱུས་ལྡེ་ཡི་རིགས་གནས་པ། ལྷ་ཡི་སྤྱད་ལས་བྱུང་ཞིང་། རྒྱུད་ལྷ་སྟེང་དུ་ཡང་
དག་རྒྱ། ལྷས་ལ་སྟོད་པར་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། གུ་རྩོམ་སྤྱར་ནི་རྒྱུ་བ་ཡི། ལྷོ་ར་ལས་ནི་རྒྱུ་བ་ར་
འབྱུང་། གཡོན་དང་གཡས་དང་གཉིས་ཀ་དང་། འཕལ་བར་རྒྱུད་དང་རྒྱུ་བ་བཞི། གཡས་པ་ནས་ནི་
འབྱུང་བའི་ཁམས། མེ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁ་དོག་དམར་པོ་བཟང་པོ་འདི། ལྷ་སྤྱད་མགོན་
པོའི་རྒྱུ་བའོ། གཡོན་པ་ནས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས། རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་པ། ལྷ་སྤྱད་སེར་
དག་ཏུ་སྤངས་པ་སྟེ། ལས་ཀྱི་མགོན་པོའི་རྒྱུ་བའོ། གཉིས་ཀ་ལས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས། གསེར་གྱི་
མདོག་ཏུ་སྤངས་པ་སྟེ། དབང་ཆེན་གྱི་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད། རིན་ཆེན་མགོན་པོའི་རྒྱུ་བའོ། འཕལ་ཞིང་
རྒྱུ་བ་མེད་པའི་ཁམས། དག་པའི་ཤེལ་ལྟར་སྤངས་པ་ནི། འདི་ན་རྒྱུ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད། རྩོད་མགོན་
པོའི་རྒྱུ་བའོ། ཁམས་ཀྱི་ལས་ནི་ཡང་དག་བྱུང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་གཞུང་བ་ནི། རྒྱུ་བ་སྤངས་
མཛད་རང་བཞིན་ཏེ། འཆི་བའི་མཐར་ནི་འབྱུང་བར་འབྱུང་། དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི། མཉམ་
པར་གཞག་པས་རྟག་ཏུ་རྫོས། རྟགས་པའི་རྫོས་པའི་གྲངས་ཉིད་ཀྱི། ཉིན་མཚན་རྟག་
ཏུ་རྫོས་པ་ཡིན།”^{༡༠} ཞེས་སངས་རྒྱུས་ལྡེ་ཡི་རིགས་སྤྱད་གནས་པའི་རྒྱུད་ལྷ་སྟེང་དུ་སྤྱད་ལྷ་སྤྱད་ལས་

བྱུང་ཞིང་ཡང་དག་པར་རྒྱུ་ལོ།

དེ་ཡང་རིམ་ལྔར་རྒྱུན་ཀྱན་རྒྱུ་ཡོད་ནས་རང་དབང་དུ་རྒྱུང་མཉམ་གནས་ཁོ་ན་རྒྱ་
ཞིང་མཉམ་གནས་ཁོ་ན་ལྷན་སེར་འབྱུང་བ་རྒྱུ་གི་ཁམས་པ་དང་། བྱེན་རྒྱ་ནི་རང་དབང་དུ་རྒྱ་བྱག་
གཡས་ཁོ་ན་ལ་རྒྱ་ཞིང་ཁོ་ན་དམར་པོ་འབྱུང་བ་མེད་ཁམས་པ་དང་། བྱར་སེལ་ནི་རང་དབང་དུ་རྒྱ་
བྱག་གཉིས་ཀ་ལ་དྲག་དུ་མཉམ་རྒྱ་ཁོ་ན་བྱེད་ཅིང་ཁོ་ན་སེར་པོ་འབྱུང་བ་སེལ་ཁམས་པ་དང་། གྲོག་
འཛིན་ནི་རང་དབང་དུ་རྒྱ་བྱག་གཉིས་ཀ་ལ་དལ་བྱས་མཉམ་རྒྱ་ཁོ་ན་བྱེད་ཅིང་ཁོ་ན་དཀར་པོ་འབྱུང་
བ་རྒྱུ་ཁམས་པ་དང་། རྒྱབ་བྱེད་ནི་འཆི་ཁའི་དུས་སྐུ་མ་གཏོགས་གཞི་དུས་སྐུ་རང་དབང་དུ་རྒྱ་བྱག་
ནས་རྒྱ་བ་མེད་ཅིང་ཁོ་ན་སྒྲོ་བསངས་འབྱུང་བ་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་།
འགྲེལ་ཆེན་ལས་གྲོག་འཛིན་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ་ཁོ་ན་ལྷན་གྱུ་དང་། བྱར་སེལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་
པ་ཁོ་ན་སྒྲོན་པོ་དང་། མཉམ་གནས་རྒྱུ་གི་ཁམས་པ་ཁོ་ན་གསུང་བོ་དང་། རྒྱབ་བྱེད་རྒྱུ་ཁམས་
པ་ཁོ་ན་དཀར་པོར་གསུངས་པས་རྒྱུ་ར་བཞི་པོ་དེའི་ཁོ་ན་མ་མཐུན་ཞིང་། མཉམ་གནས་མ་
གཏོགས་པ་གསུམ་གྱི་འབྱུང་བའི་ཁམས་ཀྱང་མ་མཐུན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་འབྱུང་བའི་
ཁམས་པ་ཆར་གྱི་རྒྱུང་རང་དབང་དུ་ཡང་རྒྱ་བྱག་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀ་ལས་རིམ་ཅན་དུ་རྒྱ་བར་
གསུངས་པས་རྒྱུ་རྒྱ་བྱག་ལ་རྒྱ་རྒྱལ་ཡང་མ་མཐུན་ནོ། །

གཞན་ཡང་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་སོགས་སྐར་རྒྱུ་ད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ནམས་
ལས་གཞི་དུས་སྐུ་རྒྱ་བྱག་ལས་རང་དབང་དུ་རྒྱུ་བའི་རྒྱུ་ལ་མེ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྐྱུ་རྒྱུ་དང་
བཞི་པོ་འདི་ལས་མ་བཤད་ཅིང་། བཞི་པོ་འདི་རེ་རྒྱུ་བ་ལ་ཡང་རྒྱ་ཐེངས་རེ་ལ་དགུ་བརྒྱ་པ་སྐྱག་རེ་
རྒྱས་ཏེ་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་སྤྱི་མའི་འགོ་རྩོམ་པ་སོགས་བྱས་པའི་སྟོན་སྐུ་རྒྱུ་བཞི་རེ་ཡང་ཞག་རེ་ལ་དགུ་བརྒྱ་
པ་སྐྱག་དྲུག་དྲུག་རྒྱ་ཞིང་། དགུ་བརྒྱ་པ་སྐྱག་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལྷ་མོ་བཞིའི་རྒྱུང་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་རེར་
བྱེན་སྐུ་བ་ཡིན་ཏེ། གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ་ལས། དྲུག་རྒྱུ་བཞི་འབྲེལ་རེ་རེ་ཞིང་། ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་
ཅ་ལྔ་སྟེ། དེ་བཞི་བརྒྱེས་པས་དགུ་བརྒྱའོ། །དེ་ནི་འཕོ་བ་ཉི་ཤུ་བཞིས། །བརྩིས་པས་ཁྲི་དྲུག་
གཉིས་དང་ནི། ཆིག་སྟོང་དང་ནི་དྲུག་བརྒྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་མོ་བཞིའི་རྒྱུང་ལ་འབྱུང་

བ་རྒྱུད་པའི་རྒྱུད་ཞེས་ཐ་སྟད་མཛད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཛི་བའི་དུས་མ་གཏོགས་གཞི་དུས་ལ་ཅུ་དབུ་
མ་ལ་རྒྱུད་རྒྱ་བ་མེད་པར་ཡང་བཤད་དོ།།

འགྲེལ་ཆེན་ལས་སྣ་ལུག་ལ་འབྱུང་བ་ལྟའི་རྒྱུད་རེ་རེ་ཡང་རྒྱ་ཐེངས་རེ་ལ་དབུག་བཞེ་ཆས་
དམན་པའི་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་རྒྱུན་རེ་ལ་རྒྱ་བར་བཤད་ཅིང་། ལྷེ་བའི་འཕོ་ཆེན་གྱི་ཅུ་འདབ་དང་། སྣ་
ལུག་གཡས་གཡོན་གྱི་འཕོ་བའི་འཚམས་སུ་རྒྱུད་དབུག་བཞེ་ཆ་རེ་དབུ་མ་ནས་རྒྱ་བར་བཤད་དོ། །དེ་
ལྟར་ན་སྣ་རྒྱུད་དུ་རང་དབང་ངམ་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་སྣ་ལུག་ནས་འབྱུང་བཞིའི་རྒྱུད་མ་གཏོགས་ནས་
མཁའི་རྒྱུད་མ་རྒྱ་བར་བཤད་པ་དང་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ནས་མཁའི་རྒྱུད་རྒྱ་བར་བཤད་པ་མ་མཐུན།
སྣ་རྒྱུད་ལས་རྒྱུད་བཞི་བོ་རྒྱུན་རེ་ལ་དགུ་བརྒྱ་རེ་རྒྱུས་ནས་དགྲིལ་འཁོར་གཞན་དུ་འཕོ་ཐེངས་
དབུག་དབུག་ལྷེ་དྲིལ་བས་འཕོ་བ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞིར་བྱེད་པ་བཤད་པ་དང་འགྲེལ་ཆེན་ལས་འབྱུང་བ་
ལྟའི་རྒྱུད་རེ་རེ་རྒྱུན་རེ་ལ་སྟོང་བརྒྱན་བརྒྱ་དང་ཞེ་གསུམ་དབུགས་གྱི་བཞི་ཆ་གསུམ་རེ་རྒྱུས་ནས་
དགྲིལ་འཁོར་བཞིན་དུ་འཕོ་བའི་འཕོ་བ་བརྩམས་སུ་བཤད་པས་རྒྱུད་རྒྱ་བའི་གྲངས་དང་འཕོ་
བའི་གྲངས་མ་མཐུན། སྣ་རྒྱུད་ལས་འཛི་ཁ་དང་ལམ་དུས་མ་གཏོགས་གཞི་དུས་སུ་རྒྱུད་དབུ་མ་ནས་
རྒྱ་བ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གཞི་དུས་སུ་ཡང་རྒྱུད་དབུ་མ་ནས་རྒྱ་བ་ཡོད་པར་
བཤད་པ་མ་མཐུན་པ་རྣམས་སོ།།

འདིར་བཤད་པ་དང་དེ་དག་ཏུ་བཤད་པའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་བཤད་པ།
ཨ་རྩ་ཡས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་འདིར་བཤད་པ་དང་དེ་དག་ཏུ་བཤད་པའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་བཤད་པ་
ལ་གཉིས། ཨ་རྩ་ཡས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་དང་། མཁས་པ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞོད་
དེ་དེའི་དགོངས་པའི་དོན་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི་སྣ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པ་རྣམས་ངེས་དོན་དང་། དུས་འཁོར་སོགས་སེམས་འགྲེལ་

ནམས་ནས་བཤད་པ་ནམས་སྒྲི་རི་བཞིན་པར་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་བྲང་དོན་དུ་འཆད་དེ། སྟེ་མ་ཉེར་གཅིག་པ་ལས། ནམ་མཁའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་རྒྱར་གཞན་བཞིའི་འཁོར་དུ་རྒྱ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་རང་དབང་དུ་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྒྱར་ལས་ལོགས་སུ་རྒྱ་བ་སྟོན་བསྐྱས་དང་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བཤད་རྒྱ་དོར་འཕྲེང་དང་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་དང་གཉིས་མེད་ནམ་གྲུལ་གྱི་རྒྱ་ད་ནམས་བྲངས་ནས་བཀག་ཅིང་། དུས་འཁོར་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནམས་ཉི་མའི་ཤིང་རྟ་སོགས་གྱི་གདུལ་བྱའི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་པའི་བྲང་དོན་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་བཤད་ན། སྟེ་མ་ཉེར་གཅིག་པ་ལས། འབྱུང་བ་ལྷ་བ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཁྲབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་གནས་བཞི་ནམས་སུ་ཡང་དགྲིལ་འཁོར་བཞི་ཡང་དག་པར་རྒྱ་བའི་དུས་ཁོ་ནར་ཡང་དག་པར་རྒྱུའོ་^{༤༥} ཞེས་པ་ལོགས་སུ་མ་གསུངས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་འཕགས་པ་ལྟའི་ཞབས་གྱིས་གསུངས་པ། །དོ་རྩེ་བསྐྱེད་ག་གི་སྒྲ་དག་ལས་འོད་ཟེར་བྱུང་ཞིང་གཉན་དུ་སོང་སྟེ་རབ་ཏུ་གསལ་པའི་སྒྲའི་ཅེ་མོ་ནས་རྒྱུའོ། །དེ་ལ་ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱང་ཞེས་ཁམས་གྱི་བྱ་བ་དགྲིལ་འཁོར་བཞི་ནམས་ཕྱིར་འབྱུང་ཞིང་ཁྲབ་བྱེད་ནི་ཁྲབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱང་མི་འབྱུང་བ་ཁྲབ་པའི་འོད་ཟེར་ཅན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཁམས་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གཅིག་གིས་ཁམས་བཞི་ནམས་ལ་ཁྲབ་པའོ་^{༤༦} ཞེས་པའི་བར་བྲངས་ཤིང་།

དེ་དག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་གྱི་རྒྱ་ད་བྲངས་པ་ནི། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་པའི་རྒྱ་ད་དུ། གོས་དཀར་ལ་སོགས་བསྐྱས་བཤད་པ། །བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་དང་ཉི་ཤུ་ལ། །བཞི་ཡིས་ཡང་དག་བསྐྱར་བ་ནི། །སྟོར་བ་བཞི་ལ་བརྒྱ་ཕྱག་དགུ།^{༤༧} ཞེས་པ་དང་། དགུ་བརྒྱ་ནམས་སུ་གང་བསྟན་པ། ཉི་ཤུ་ཅ་བཞིའི་རིགས་ནམས་གྱིས། །དེ་ནི་སོ་སོར་འབྱུང་བ་ལས། ཉི་མི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའོ།^{༤༨} ཞེས་འཕྲོ་བའི་དབུགས་གྱི་གངས་གསུངས་པ་ཅི་ལྟར། ཞེས་བཤད་པ་དང་། ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཤད་རྒྱ་དོར་འཕྲེང་བྲངས་པ་ནི། དཔལ་དོ་རྩེ་འཕྲེང་བའི་རྒྱ་དུ་ཡང་ནམ་མཁའི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཁོ་ནས་དགྲིལ་འཁོར་བཞི་ནམས་ཁོ་ནའི་རྒྱ་བ་གསུངས་པ། །སྒྲ་ཅེ་ཡུངས་དཀར་ཞེས་བྱ་བ། །སྟོག་དང་རྩོལ་བར་བཏགས་པ་སྟེ། །སྟོག་དང་རྩོལ་བ་ལ་གནས་པ། །འོད་ལྷ་སངས་རྒྱས་ནམས་སུ་བསྐྱོམ། །སྟེང་དུ་སྒྲ་ལས་ངེས་འབྱུང་བ། ཞེས་པ་ནས། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད།^{༤༩} ཅེས་པའི་

བར་བྱངས་པ་རྣམས་སོ། །ཡང་སྐབ་བྱེད་དུ་གཉིས་མེད་རྣམ་ཀླུ་ལ་གྱི་རྒྱུད་བྱངས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་
གཉིས་སུ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་ཀླུ་བའི་རྒྱུད་དུ། ཡ་ཡིག་དོན་གྱི་གང་ཅིའང་རུང་། །
དངོས་གྲུབ་འདོད་པས་བྱ་བའོ། །ར་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་། །འགྲོ་བའི་དོན་ལ་འཇུག་
པར་བྱ།^༡ །མེ་དང་རྒྱུད་དང་དབང་ཆེན་དང་། །རྒྱ་སྟེ་སོ་སོའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ།^༢ །སྤྱན་ནི་བྱེད་
བྱེད་དུ་ས་རྣམས་སུ། །ལས་དག་གཉིས་གཉིས་གནས་པར་འགྱུར།^༣ །ཞེས་པ་རྣམས་བྱངས་ཏེ་
འབྱུང་བ་བཞིའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་སུ་ནམ་མཁའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་རང་
དབང་ངམ་དེས་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་གཞི་དུས་ལ་རྒྱ་བ་མེད་པར་བསྐྱབས་སོ། །

དེ་ལ་དཔགས་ནས་རྩ་བ་བཤད་ཀྱི་སྐབས་རྒྱུད་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་བསྐྱབས་རྒྱུད་སེམས་
འགྲེལ་སྐོར་གསུམ་དང་བཅས་པ་ལས་བཤད་པའི་རྩ་དང་རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་གཞན་རྣམས་ཀྱང་སྐྱོ་རི་
བཞིན་པར་ཨ་ལྷ་ཡས་མི་བཞེད་པར་གོ་རུས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་སོགས་སེམས་
འགྲེལ་རྣམས་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་བྱང་དོན་དུ་འཆད་དེ་མན་སྟེའི་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས།
གང་དུས་གྱི་འཁོར་ལོར་ནམ་མཁའི་དགྲིལ་འཁོར་ལོགས་སུ་བརྟན་ནས་གསུངས་པ་དེ་ནི་སྟེ་གས་
པའི་ལྟ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཉི་མའི་གིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་གདུ་ལ་བྱ་རྣམས་ངེས་པའི་དོན་ལ་
གཞུག་པ་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པས་བྱང་བའི་དོན་ཁོན་ཏེ། བག་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་
འཇུག་པས་རི་རབ་ཀྱི་སྟོང་གི་མཚམས་སུ་ཁམས་གསུམ་པའི་སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བཀོད་པ་ལ་
སོགས་པ་བརྟན་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་གཞུང་རྣམས་སུ་
ཐེག་པ་གསུམ་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་མང་པོ་རྣམས་བྱས་ཏེ། དེའི་གཞུང་བྱེད་པ་གྲགས་
པ་དང་པདྨ་དཀར་པོ་དང་དོ་རྗེ་སྟོང་པོ་དང་ཕྱག་ན་དོ་རྗེའི་མིང་ཅན་དེ་རྣམས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་
རྣམས་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་མང་དུ་ཤེས་པ་རྣམས་སྤྲོ། །འདིའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཐམས་ཅད་མ་
སྤངས་པས་ན་འགལ་ཞིག་དུ་འགལ་བ་སྤོང་བའི་འབད་རྩལ་གྱིས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན་དུ་ས་གྱི་འཁོར་ལོར་
བརྟན་པ་རྒྱུད་གཞན་དང་མི་འགལ་བའི་དོན་གྱི་ཆ་འགལ་ཞིག་ནི་ཁོ་བོས་རང་གི་གཞུང་གི་ཕྱོགས་སུ་
རྗེས་སུ་འབྱངས་གིང་། གདུལ་བྱ་འགལ་ཞིག་གི་བསམ་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་འགལ་བའང་ཁ་ཅིག་

སྤངས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་ལ་ནི་འགལ་བ་མ་སྤངས་ན་ཡང་འདི་རྣམས་ལ་ཉེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་
པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པས་ཆོག་གོ།^༥ །ཞེས་གསུངས་པའི་མང་དུ་ཤེས་པ་ཞེས་པ་སྤྱོད་དཔོན་ལྷན་
པ་དང་། རྣམས་ཞེས་པས་རྒྱ་གར་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་བསྟན་ཅིང་། འདིའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནས། ཅི་
བྱ་ཞེ་ན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ནི་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་དང་སེམས་འགྲེལ་དུ་གྲགས་པ་རྣམས་ལྷན་པ་
སོགས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་པ་འདིའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་པ་དེ་བས་ན་ཨ་མྱ་
ཡ་ཁྱེད་གྱི་གཞུང་གི་ཆ་འགལ་ཞིག་དུ་འགལ་བ་སྤོང་བའི་འབད་ཚུལ་གྱིས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན་ཞེས་པའི་དྲོགས་
པ་བཀོད་ནས། དྲོགས་པ་དེ་སེལ་བ་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་བསྟན་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །

མཁས་པ་དག་གིས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་བཀོད་དེ་དེའི་དགོངས་པའི་དོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མཁས་པ་ ཀུ་སྤར་མ་ཉི། དག་གིས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་བཀོད་དེ་དེའི་དགོངས་པའི་
དོན་བཤད་པ་ནི། སྤོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་ཅ་རྒྱུད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དུས་འཁོར་ནས་
བཤད་པ་མངོན་པའི་སྤོང་དང་སྤོང་རྒྱུད་རྣམས་དང་མ་མཐུན་པ་རྣམས་དྲང་དོན་དུ་བཤད་མི་རུང་སྟེ། དེ་
ལྟར་རུང་ན་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྡུས་བརྒྱུད་པ་དང་དགྲུ་པ་དང་བཅུ་པ་གསུམ་ནས་བསྟན་པ་
ཕལ་མོ་ཆེ་སྤྱོད་ཟེན་ལྟར་གཞི་མ་གྲུབ་^༦ པའི་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་དགོས་ཤིང་། ནང་ལའི་ཡང་
ཅ་རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་སོགས་མང་པོ་ཞིག་སྤྱོད་པའི་བཞིན་པར་ཁས་སྤང་དུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་
ན་དེས་ཤན་བརྒྱབ་སྟེ་ལེའུ་ལྟག་མ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱོད་པའི་བཞིན་དུ་ཁས་སྤངས་པས་ཆོག་པ་ཉུང་
ཟད་ཅམ་ཞིག་ཀྱང་གཞག་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ནས། དུས་འཁོར་སྤོང་ནས་བཤད་པ་
དང་སྤོང་རྒྱུད་ཅ་བཤད་རྣམས་ནས་བཤད་པ་གཉིས་མ་མཐུན་ཡང་གཉིས་ཀ་དེས་དོན་ཉིད་དུ་
ཁས་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ།^༧

དེ་ཡང་རི་ལྟར་འཆད་ན། གསལ་སྤོང་ལས། འོ་ན་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ལྟར་ན་ཞག་
གཅིག་གི་རྒྱུད་གི་ཁྱེད་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་། སྤོང་འབྱུང་ལྟར་ན་བརྒྱུད་དང་། དུས་

འཁོར་ལྟར་ན་དུག་བརྒྱ་དང་དོན་ལྡན་གཏོགས་པ་ཞག་གཅིག་གི་རྒྱུ་རིལ་པོ་ལ་སྒྲ་བྲག་གི་འཕོ་བ་
 བརྒྱ་གཉིས་པ་གསུངས་པ་རྣམས་འགལ་མི་འགལ་རིམ་ལྟར་ཡིན་སྟེ་མ་ན། འདུས་པའི་ལུགས་དེ་ནི་
 འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་དང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ན་ཡང་སོར་བཞག་ཏུ་མཛད་ཅིང་།
 སྒྲུ་འབྱུང་གི་དེ་ཡང་རྒྱུད་དེའི་དོན་དུ་སྒྲུང་བས་ལུང་དེ་དག་གི་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད་དུ་མི་རུང་ལ། སྒྲ་
 བྲག་ཏུ་རྒྱ་བ་ལ་ལུགས་འདི་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་ལ་གཞན་མི་འགྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་གཞག་
 དཀའ་བར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་མི་འགལ་བར་བྱའོ།^{༥༢} ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་གསུངས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་དོར་འཕྲེང་དང་ལུང་སྟོན་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་
 འཐད་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟ་གསལ་བའི་སྟོན་མེར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དུས་འཁོར་ནས་གསུངས་
 པའི་ཚུལ་ནི་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་སེམས་འགྲེལ་སྟོར་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཚད་མར་མི་འདོད་པ་
 དག་ལྟ་ཞོག ། དེ་དག་ཚད་མར་འདོད་ཕྱིན་ཚད་ཨ་ལྷ་ལྷ་ཀ་ར་ལྟར་རྒྱུད་གི་རྒྱ་ཚུལ་སོགས་དུས་
 འཁོར་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་སྒྲ་རིམ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དུ་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ།
 ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་གཉིས་པ་ལས། རྩོམ་ཐེག་པ་འདིར་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་
 རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རྩོམ་ཐེག་ཏུ་སྒྲས་ཏེ།^{༥༣} ཞེས་སྒྲས་པའི་ཅ་རྒྱུད་རྣམས་སྒྲུད་དོན་
 རྣམས་མི་གསལ་བར་སྒྲས་ནས་བསྟན་པར་གསུངས་གིང་། དེའི་འགྲོ་ཉིད་ལས། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་
 འདི་ལ་རྩོམ་ཐེག་དེ་དག་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་བཤད་པ་དང་རབ་ཏུ་བཤད་པ་དག་
 གིས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གསལ་བར་མཛད་དོ། ། དེ་ཉིད་རྒྱབ་པ་ལ་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་དུ་བ་
 སོགས་པ་མཚན་མའི་ལམ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་མཛད་དེ།^{༥༤} ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲས་རྒྱུད་གཞན་དུ་སྒྲས་
 པའི་ཟབ་དོན་དང་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྒྱུད་དུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་སྒྲ་རིམ་བཞིན་པའི་དོན་ཅན་དུ་
 བཤད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཅ་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲ་རིམ་བཞིན་པའི་དོན་ཅན་དུ་ཁས་
 རྒྱུད་དགོས་པར་བྱུང་བོ།

འོ་ན་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཀ་སྒྲ་རིམ་བཞིན་པར་འཆད་ཚུལ་རིམ་ལྟར་སྟེ་མ་ན། དེ་ལྟར་རྒྱུད་
 གཉིས་ལས་ཅ་རྒྱུད་རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་སོགས་གཞིའི་གནས་ཚུལ་དང་བསྐྱེད་རྩོགས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་

པའི་རིམ་པ་རྣམས་མི་འདྲ་བར་གསུངས་པ་ནི་རང་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོའི་དབང་
 དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆེད་དུ་བྱ་
 བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྒྲི་མཐུན་གྱི་བདག་འབྲས་ལ་གྲིང་བཞི་པའི་སྟོང་གྱི་འཛིག་
 རྟེན་འདིའི་ཆོད་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་མཛོན་པ་དང་རྒྱུད་སྟེ་གཞན་ནས་བཤད་པ་དང་མི་འདྲ་
 བར་བྱུང་བའི་རྒྱལ་འགྲེལ་ཆེན་ཉིད་ལས་བཤད་པའི་དོན་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དེ་
 བཞིན་དུ་དེ་འདྲ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་སྟོང་གྱི་
 འཛིག་རྟེན་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆོད་དང་ལུས་ཀྱི་ཆ་གས་སོ་སོའི་ཁ་དོག་དང་། ལུས་ཀྱི་ནང་
 གི་རྩ་དང་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་རྣམས་རྩ་འཁོར་སོ་སོ་དང་སྤུའི་བྲག་པ་ལ་རྒྱ་རྒྱལ་རྣམས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་
 གནས་རྒྱལ་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་བཅུད་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་དག་
 སེམས་དང་བཅས་པ་སྦྱང་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་དག་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་།
 དེ་འདྲ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་རྣམས་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་རི་ལྟར་གསུངས་
 པ་བཞིན་གྲུབ་པ་གཞིར་བཞག་སྟེ་དེ་དག་ལ་གནད་དུ་བསྐྱབ་པའི་རྩོགས་རིམ་གྱི་ལམ་སྒོམ་རྒྱལ་
 བྱས་པ་ལས་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་དབྱེས་འཁྲུགས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་གཞུགས་དང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
 ཆེན་འདྲེན་པའི་རྒྱལ་རྣམས་ནི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་གནས་
 ཆོད་ལ་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་ལོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་ནང་ལའི་ང་དགུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ན་ལྟ་བུ་རྩ་དྲུག་ལྟག་པའི་
 བརྒྱའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་ལྟ་དང་ལྟ་མོའི་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་འཆིབས་སྟེར་
 བར་བྱེད་པ་སྟེ། རིགས་དྲུག་གི་རྩ་དང་ལྟན་ཅིག་དྲུག་རྩ་རྩ་གཉིས་ལྟག་པའི་བརྒྱའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 འཁོར་ལོ་དྲུག་གི་རྩའི་བདག་ཉིད་ཅན་བསྒྲོམས་པར་གྱུར་བ་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ལ་བདེ་བ་སྟེར་
 བར་བྱེད་པའོ།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་གནས་ཀྱི་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས། ལྟེ་བའི་རེ་བཞི། སྤྱིང་གའི་བརྒྱད།
 མགྲིན་པའི་སོ་གཉིས། དབྱལ་བའི་བཅུ་དྲུག་ གཙུག་རྟོར་གྱི་རྩ་འདབ་བཞི་སྟེ། རྩ་བརྒྱད་དང་ལྟ་བུ་
 རྩ་དྲུག་པོ་དེ་བརྒྱ་གདན་ཅན་གྱི་ལྟ་དང་ལྟ་མོ་ལྟ་བུ་རྩ་དྲུག་གི་རོ་བོར་མོས་ནས་སྒོམ་པ་དང་། དེ་

བཞིན་དུ་སྟེང་གི་རྩ་རྒྱུ་དབུ་མ་གསུམ་དང་འོག་གི་ཁུ་བ་བཤད་གཅིའི་རྩ་གསུམ་སྟེ་དུག་པོ་རིགས་
དུག་གི་རྩ་རྒྱུ་མོས་ཏེ་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱས་ནས་རྩ་རྒྱུ་ཐིག་ལེ་
གསུམ་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་རྫོགས་རིམ་བསྟོན་པ་ལས་རྣལ་འབྱོར་བ་
ལ་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་སྟེར་བར་གསུངས་པ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་ར་བརྒྱུད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་འདི་ཉིད་ལས། འཁོར་ལོ་དུག་ལ་དུས་ཀྱི་རྩ་བརྗོད་
བ་རྣམས་སྤྱོད་མའི་མན་ངག་གིས་བསྟོན་པར་གྱུར་ན་འཆི་བའི་འཛིགས་པ་འཕྲོག་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་བ་
རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལ་རྩ་མཚར་མེད་དོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱོད་མའི་མན་ངག་ནི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་
དུག་ཡིན་ཏེ། བདེ་ལེའི་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྟེང་དུ་སྤྱོད་པ་དང་ཉི་མ་དང་སྒྲ་གཅན་ཏེ་གཡོན་
དང་གཡས་དང་དབུ་མའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དང་། འོག་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་ཉི་མ་དང་མའི་དབྱེ་བས་བཤད་པ་
དང་གཅིག་དང་ཁུ་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའོ། །དེས་ནི་རྣལ་འབྱོར་མའི་ལུས་ལ་བསྐྱེད་བར་བྱའོ། །གང་
གིས་ཞེ་ན། སྤྱོད་མའི་རིམ་པའི་དབང་གིས་ཞེས་པ་ལ་སྤྱོད་མའི་རིམ་པ་ནི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་སྟེ་དེས་
འཆི་བ་ལས་བསྐྱེད་བར་བྱའོ། །གང་ཞིག་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ལ་འཆི་བ་སྟེར་བ་ནི་དུག་པོ་འདི་རྣམས་
ལ་སྟོག་ཞུགས་པའོ། །དུག་པོ་རྣམས་ལ་གཡེ་ཏེ་སྟོག་ནི་ར་བ་ཞུགས་གྱུར་ན་དེའི་ཆེ་མི་རྣམས་དུས་
ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་བས་འཛོམས་པར་དེས་ཏེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འོ། །དུག་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཕྱ་
མོ་ནི་དབུ་མ་ལ་ཨ་མ་རྩུ་ཏྱི་སྟེ་ཕྱ་མོ་དེ་ལ་སྟོག་མ་ཞུགས་པར་གྱུར་ན་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་འཆི་བའི་
ཡུལ་ནི་གང་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་དེ་དེས་པར་འཆི་བའི་ཡུལ་གཙོད་པར་མི་བྱེད་དོ།^{༡༨} །ཞེས་སྦྱོར་བ་
ཡན་ལག་དུག་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་པར་མ་བྱས་ན་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་
པའི་འཆི་བ་མེད་པ་འཕྲོག་པའི་ཐབས་མེད་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྟེ་རྩ་བཤད་རྣམས་ལས་རྩ་དང་རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་སོགས་གཞིའི་གནས་
རྒྱུ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་རྣམས་རང་གི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱའི་དབང་
དུ་བྱས་པས་སྤྱོད་མི་བཞིན་པ་ཡིན་ཅུ་པ་ནི་སྟེ་རྩ་བཤད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་

རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་བདག་འབྲས་ལ་གླིང་བཞི་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆད་དབྱིབས་སོགས་མངོན་
 པ་དང་སྤྱི་རྒྱུད་ཅུ་བཤད་དང་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་
 ལྟར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་མདོ་རྒྱུད་སོགས་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། དུས་འཁོར་
 ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་ཡང་ཐུག་ཁྲུ་ལྷ་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པར་གོང་
 ཏུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་རྒྱུད་ཅུ་བཤད་རྣམས་ཀྱི་ཆད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་
 གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་སུའི་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དང་། བྱད་
 པར་དུ་ཅུ་དང་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་རྣམས་ཅུ་འདབ་དང་སྤྱི་ཐུག་ལ་རྒྱ་ཚུལ་རྣམས་སྤྱི་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་
 དང་བཅས་པ་ལས་ཇི་ལྟར་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་ཅིང་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པ་ལྟར་གྱི་སྟོན་
 ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་ཆོས་མཐུན་པར་གཞུག་ཡས་ཁང་སྟོན་པ་དང་། སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལྟ་
 དང་ལྟ་མའི་ངོ་བོར་སྟོན་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་ཅུ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་རྣམས་དཔལ་འབྱོར་དཔལ་འབྱོར་ངོ་
 བོར་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྤྲིན་པར་བྱས་ཏེ་དེ་རྒྱུད་བཤད་པའི་ཅུ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་
 རྣམས་ལ་གནད་དུ་སྟུན་པའི་རྩོགས་རིམ་སྟོན་པ་མཐར་ཐུན་པ་ལས་འབྲས་སུ་སྐྱེ་གཉིས་ཐོབ་པར་
 འགྱུར་གྱི། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་དང་བཅུད་ཀྱི་ཅུ་རྒྱུད་སོགས་དང་ཆོས་མཐུན་པ་དང་དམིགས་པར་
 བྱས་ཀྱང་འབྲས་སུ་ཇི་ལྟར་བཞེན་འཐོབ་པར་དགའ་འོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་གཉིས་
 ཀྱི་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཐད་དང་པའི་དབང་གིས་སྟོན་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་ནང་གི་ཅུ་རྒྱུད་སོགས་མི་འདྲ་
 བའི་བྱད་པར་བྱུང་ཞིང་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཕགས་ལུ་ལ་གྱི་
 མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བའི་ལམ་གྱི་བགོད་རྩལ་དང་སེམས་འགྲེལ་སྟོར་གསུམ་རྗེས་འབྲང་
 དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ལམ་གྱི་བགོད་རྩལ་ལ་བྱད་པར་མི་འདྲ་བའི་རྩལ་བྱུང་བར་གསུམ་
 པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ནང་གི་རྣམ་གཞག་རྩུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ལེའུ་གསུམ་པ། དབང་གི་ལེའུ་

དབང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་གཞན་དབང་དང་བསྐྱེད་ཚྭ་གས་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་
ལ་གཉིས། དབང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། བསྐྱེད་ཚྭ་གས་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་
བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་གིས་གང་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སློབ་དཔོན་དང་སློབ་མའི་མཚན་
ཉིད་བཤད་པ་དང་། གང་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དཀྱིལ་ལོར་གྱི་མཚན་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེར་
དབང་བསྐྱར་བའི་དབང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལོ། །

སློབ་དཔོན་དང་སློབ་མའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། གང་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་སློབ་དཔོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། གང་ལ་
དབང་བསྐྱར་བ་སློབ་མའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྟེན་བྱ་སློབ་མའི་མཚན་ཉིད་བཤད་
པ་དང་། སློབ་མར་བསྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་། སློབ་མར་གྱུར་པ་བསྟེན་ཚུལ་
དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི་དབང་ལའི་གཉིས་པ་ལས། དང་པོར་ཡང་དག་བསྟེན་བྱ་སློབ་མ་དག་གྱུར་དམ་
ཚིག་ལྟན་ཞིང་དོ་རྗེ་ཐེག་ལ་ལྟག་པར་གནས། །དེ་ཉིད་བསྟོམས་ཤིང་མ་ཆགས་ཀྱི་མ་དག་དང་རྣམ་
པར་བྲལ་ཞིང་བཟོད་པའི་ངང་ཚུལ་ལམ་ལ་ཁྱུགས། །སློབ་མ་རྣམས་ལ་ལམ་ནི་སྦྱིན་བྱེད་དཔྱལ་བའི་
འཛིགས་པ་འཕྲོག་ཅིང་དེ་ཉིད་ལས་ནི་ཚངས་སྟོན་ལྟན། །བདུད་རྣམས་ལ་ནི་དོ་རྗེ་དཔྱག་པ་དེ་ཡང་
འཛིན་མའི་གཞི་ལ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔར་རབ་གྲགས་པ་ལོ། ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་
ལྟན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། དབང་ལ་སོགས་པ་ཁྱེད་དོན་དུ་དང་

པོར་སྒྲིམ་དག་ཀྱང་བསྟེན་པར་བྱའོ། །སྒྲིམ་རིམ་བྱ་བ་སྒྲིམ་ན། དྲང་ངེས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གཉིས་དང་
ལྡན་པ། རྟོ་རྟེ་ཐེག་པ་གསུང་ཐུགས་སྒྲིམ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་སྟེ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ལ་
བརྟེན་པའི་ཐུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་ལྡན་པ། དེ་ཉིད་བསྒྲིམས་ཤིང་སྟེ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྐྱེད་པའི་
རིམ་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་སྒྲིམ་པ་དང་ལྡན་པ། མ་ཆགས་པ་སྟེ་བྱ་དང་རྒྱུང་མ་ལ་
སོགས་པ་དང་རང་གི་ལུས་ལ་ཡང་སྟོས་པ་མེད་པའོ། །དྲི་མ་དག་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་ནི་འདོད་
ཆགས་ཞེས་དགཉིས་ལྟ་དང་རྒྱལ་ཐུག་དོག་སེར་སྣ་རྣམས་ཅི་རིགས་པ་དང་བྲལ་བའོ། །བཟོད་པའི་རང་
རྒྱལ་ནི་རྟེན་བཀྲུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་སྟོབ་མའི་དོན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པའོ། །ལམ་
ལ་ཞུགས་པ་ནི་སྦྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པའོ། །སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་ལམ་ནི་སྦྱིན་བྱེད་
དཔུལ་བའི་འཛིགས་པ་འཕྲོག་ཅིང་ཞེས་པ་ནི་རང་ཉིད་སྒྲིམ་པ་བསྟེན་པར་གྱུར་པའི་སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་
ཡང་དག་པའི་ལམ་སྦྱིན་པའི་སྒྲོན་པ་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་འཕྲོག་པར་བྱས་པའོ། །དེ་
ཉིད་ལས་ནི་ཆངས་སྟོད་ལྡན་ཞེས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གོམས་པ་ལས་ནི་མི་འཕོ་བའི་ཆངས་སྟོད་མཆོག་
ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པའོ། །བདུད་རྣམས་ལ་ནི་རྟོ་རྟེ་དབྱུག་པ་ཞེས་པ་ནི། སུང་པོ་དང་ཉོན་
མོངས་པ་དང་འཆི་བདག་དང་ལྟའི་བུའི་སྟེ་བདུད་བཞི་པོ་འཛོམས་པ་ལ་རྟོ་རྟེ་དབྱུག་པ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་
ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པ་དེ་ཡང་འཛོན་མ་སྟེ་སའི་གཞི་ལ་རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔར་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་
ནི་བསྟེན་བྱ་རྟོ་རྟེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་མཆན་ཉིད་དོ།

གཞན་ཡང་དབང་ལའི་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ལུང་བྲངས་པ་ལས། བརྟན་ཅིང་དུལ་ལ་སྟོ་
གོས་ལྡན། །བཟོད་ལྡན་བྲང་ལ་གཡོ་སྦྱུ་མེད། །ཐུགས་དང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཤེས། །སྟིང་བཅུར་ལྡན་ཞིང་
བསྟན་བཅོས་མཁས། །དེ་ཉིད་བརྟན་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས། །དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་པའི་ལས་ལ་མཁས། །གསང་
ཐུགས་འཆད་བྱེད་སྟོབ་དཔོན་ཏེ། །དྲང་བའི་བདག་ཉིད་དབང་པོ་བྲལ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གིས་
ཀྱང་བསྟེན་བྱ་རྟོ་རྟེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་གི་གཞན་རྣམས་གོ་སྟོབ་ཞིང་། དེ་ཉིད་བརྟན་
ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས། །ཞེས་པའི་དེ་ཉིད་བརྟན་ནི་རྟོ་རྟེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་ཐ་མ་ལས། བྱིར་བསྟོན་ག་
གཉིས་ཀྱི་ཆོག་དང་། །གསང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་། །ཁ་སྦྱོར་འབྱེད་པའི་ཆོག་དང་། །གཏོར་མ་

དོ་རྗེའི་བསྐྱེད་པ་དང་། དྲག་ཕུལ་སྐྱེད་པའི་ཚོག་དང་། རབ་ཏུ་གནས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱེད་པ། གནས་
པའི་དེ་ཉིད་བཅུ་ཡིན་ནོ། །དཀྱིལ་འཁོར་ཏིང་འཛིན་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ལྟངས་སྟངས་འདུག་སྟངས་བསྐྱེད་
པ་རྫོང་དང་། སྦྱིན་སྲེག་མཚོན་པ་ལས་སྦྱར་དང་། སྦྱར་སྦྱང་པ་ཡི་རྣམ་པ་ནི། བྱི་ཡི་དེ་ཉིད་བཅུ་
ཡིན་ནོ།^੧ ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་གི་དོན་ཞིབ་པར་ནི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་
མཛད་པའི་བླ་མ་ལྟ་བུ་པའི་རྣམ་པ་ཤད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ནི་དབང་བསྐྱར་
བ་སོགས་ཀྱི་བླ་མར་འོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་ནད་གསེས་ཀྱིས་བྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་
ཉིད་དང་ལྡན་པའི་དགོ་སྤོང་དང་དགོ་ཚུལ་དང་བྱིམ་པའོ། །དེ་གསུམ་གྱི་འད་དགོ་སྤོང་སྤོབ་དཔོན་དུ་
འོས་པ་མཚོག་དང་། དགོ་ཚུལ་འབྲིང་དང་། བྱིམ་པ་ཐ་མ་ཡིན་པས་དེ་གསུམ་ཚོགས་པའི་ཆེ་དགོ་སྤོང་
བླ་མར་བསྟེན་པར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགོ་སྤོང་ཉིད་བླ་མར་བསྟེན་དགོས་ཏེ།
དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་བྱིམ་པ་བླ་མར་བསྟེན་ན་བསྟན་པ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་
གཞོད་ན། སྤོབ་དཔོན་དུ་འོས་པའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱིམ་པ་བླ་མར་བསྟེན་ན་སྟེ་བོ་རྣམས་
སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་ལ་མ་གུས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་རྒྱེན་བྱས་ཏེ་བསྟན་པ་བསྐྱེད་
པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། དབང་ལའི་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ལུང་བྱངས་པ་ལས། དེ་ཉིད་
བཅུ་ནི་ཡོངས་ཤེས་པ། གསུམ་ལས་དགོ་སྤོང་མཚོག་ཡིན་ཞིང་། འབྲིང་ནི་དགོ་ཚུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བྱིམ་
གནས་དེ་ལས་ཐ་མའོ།^੨ ཞེས་དང་དེ་བཞིན་དུ། ས་ཐོབ་མ་གཏོགས་བྱིམ་པ་ནི། རྒྱལ་པོས་བླ་མར་
མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཐོས་པ་ཡོངས་ཤེས་པས། གང་ཞིག་རྟགས་ཅན་བྱ་བ་ཉིད། ས་ཐོབ་མ་གཏོགས་
སྤོབ་དཔོན་ནི། བྱིམ་གནས་གང་ཆེ་མཚོན་བྱེད་པ། དེ་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ནི། དགོ་འདུན་
རྣམས་ལ་གུས་མེད་འགྱུར་། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ། ལྷ་ཁང་སོགས་ཀྱི་རབ་གནས་སོགས། རྟགས་
ཅན་གྱིས་ནི་རྟག་ཏུ་བྱ། གནས་གཅིག་དག་གསུམ་ཡོད་ན། བྱིམ་པ་གོས་དཀར་ལྟར་པས་མིན།^੩ ཞེས་
པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དུ་མས་སྤོབ་དཔོན་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ལས་བཅོམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་གསུངས་
པའི་བླ་མ་སྤོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བླ་མར་བསྟེན་དུ་བྱང་བའི་

མཚན་ཉིད་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་སྤྲུལ་ཡང་དག་པ་བཅའ་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་སྤྲུལ་མར་བཞེན་དུ་མི་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ནི་དབང་ལའི་གསུམ་པ་
ལས། ང་རྒྱལ་དང་ཕྱན་ཁྱོ་བས་ཐིམ་མནན་དམ་ཚིག་རྣམས་བྲལ་རྗེས་ལ་བརྟམ་ཞིང་ཐོས་པ་
དག་ཀྱང་མེད། །སློབ་མ་རྣམས་ནི་སྤྲུབ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་མཚོག་གི་བདེ་བའི་གནས་ལས་
སེམས་ཉམས་དབང་མ་བསྐྱར། །འོངས་སྤྱོད་དག་ལ་ཀུན་ཆགས་བག་མེད་རྒྱ་བ་མའི་ཚིག་དང་
བཅས་ཤིང་དབང་བོའི་དོན་དུ་འདོད་ཕྱན་པ། །དེ་ཉིད་དཔལ་བ་བཞིན་དུ་སློབ་མ་མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་རྒྱར་ནི་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱོད་རྣམས་དང་ཕྱན་པའི་གང་
ཟག་ནི་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྤྲུལ་མར་བཞེན་དུ་མི་རུང་ཞེ། དེ་འདྲ་བ་སྤྲུལ་མར་བཞེན་ནས་དབང་བསྐྱར་ཞུ་བ་
སོགས་བྱས་ཀྱང་དབང་ཐོབ་པའི་གོ་མི་ཆད་ཅིང་། དེའི་སྤྱོད་གྱི་ཆ་ཤས་ཀྱིས་གོས་ནས་འདི་ཕྱིའི་གོང་
མའི་བྱང་པར་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་ཚིག་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕལ་མོ་ཆེ་གོ་སྤྲུ་
ལ། དེའི་ཐོས་པ་དག་ཀྱང་མེད་ཅེས་པ་ནི་དམ་པའི་ལམ་སྤྱོད་པ་ཡན་ལག་དུག་ལྟ་བུའི་མན་ངག་
དང་བྲལ་བའོ། །སློབ་མ་རྣམས་ནི་སྤྲུབ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུ་གྱིས་སློབ་མའི་མགོ་
སྤྱོད་པའོ། །མཚོག་གི་བདེ་བའི་གནས་ལས་སེམས་ཉམས་དབང་མ་བསྐྱར། ཞེས་པ་ནི་རང་ཉིད་
ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་ཅིང་གཞན་ལ་རྒྱུད་འཆད་པའོ། །དབང་བོའི་དོན་དུ་འདོད་ཕྱན་པ་ཞེས་པ་
ནི་དབང་བོ་གཉིས་སྤྱོད་ཀྱི་བདེ་བ་ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་ཕྱན་པའོ།།

དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་དུ་བཞེན་པར་འོས་པ་དང་མི་འོས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཤེས་པར་
བྱས་ཏེ་སྤྲུལ་མར་རུང་མི་རུང་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་སྤྲུལ་བཞེན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དབང་ལའི་
གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་རྟགས་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
དངོས་གྲུབ་འདོད་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་སྤྲུལ་མ་བཞེན་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་
ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་གསུངས་པའི་ཚོགས་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་སོ། །རྣམ་པ་གཞན་དུ་
ཡོངས་སུ་བརྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སྤྲུལ་མ་བཞེན་པས་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་

ཏུ་འགྱུར་ཏེ་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པས་དཔལ་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ།^༩ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་དོན་དམ་
བསྟེན་པ་ལས་ཀྱང་། འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་སྟོབ་དཔོན་ཞལ་གྱི་རྗེས་འབྲང་བར། །མ་ལུས་དོ་རྗེ་ཐེག་
པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསུངས། །དེ་ཕྱིར་སྟོབ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསེར་བཞིན་དུ། །ཡོངས་
སྤྱོད་བཀྲགས་ན་སྤྲིག་པ་རྩུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན།^{༡༠} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་གསུངས་པས་སོ།།

འོན་ཏེ་སྤྱོད་སྤྱོད་མཉམ་བུ་མི་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་སྤྱོད་སྤྱོད་
གྱུར་ཟེན་ན་རི་ལྟར་བྱ་ཞེན། དེ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་སྤྱོད་མ་གང་ཞིག་ང་རྒྱལ་
ལ་སོགས་པའི་སྟོན་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་མ་དེ་ནི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དཔལ་བ་བཞིན་དུ་སྟོབ་མ་མཁས་པ་
སྟེ་ཤེས་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་རྒྱུར་ནི་སྤྱང་བར་བྱའོ་^{༡༡} །ཞེས་དང་། ཡང་འགྲེལ་ཆེན་
ལས། གསུང་འདིའི་ཕྱིར་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་ནི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྟོབ་
མས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དོ།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྟོན་རྣམས་
དང་གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ལུང་བྲངས་པ་ལས། སྟོང་རྗེ་མེད་ཅིང་ཁོ་ལ་གདུག །ཁེངས་ཤིང་ཆགས་
ལ་མ་གདམས་དང་། །རང་བསྟོད་སྤྱོད་སྤྱོད་མ་ནི། །སྟོང་དང་ལྡན་པས་མི་བྱའོ།^{༡༣} །ཞེས་པའི་སྟོན་
རྣམས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་རང་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོབ་མ་དེས་དེ་དང་
འགྲོགས་པ་སྤངས་ཏེ་ཕྱིས་མི་འགྲོགས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དེ་དག་གིས་དེ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། སྟོན་མཐོང་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་
བྱས་ནས་མ་དད་པར་བྱ་བ་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཕྱིན་ཆད་སྤྱོད་སྤྱོད་མཉམ་བུ་
དང་བསྟེན་བཀྲར་བའི་ཞིང་དུ་འཛིན་པའི་ཁུར་དོར་ན་རྩ་ལྷུང་འབྱུང་བའི་གོ་སྐྱབས་ཀྱང་ཡོད་པས་སྤང་
སྤང་བྱ་བའི་སྟོང་རྒྱལ་རྣམས་དབྱེ་བ་བྱེད་དགོས་སོ།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་
ཅིག་ནི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཞེས་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་དོན་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཞེས་པར་
འཆད་པར་བྱེད་དོ། །འོན་མཚན་ཉིད་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་མ་རྟེན་ན་རི་ལྟར་བྱ་སྤྱོད་མ་ན། དོན་
དམ་བསྟེན་པ་ལས། རྩོད་ལྡན་དབང་གིས་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་ཡོན་ཏན་འདེས། །རྣམ་པ་ཀུན་དུ་སྤྲིག་པ་
མེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །གང་ཞིག་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་ལའང་^{༡༥} བེ་ལེགས་དབྱེད་ནས། །ཁུ་རྣམས་ཀྱིས་

ནི་དེ་ལ་བརྟེན་^{༡༥} བར་འགྱུར་བའོ།^{༡༦} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྒྲ་མ་
མ་རྟེན་ན་ཡང་ཡོན་ཏན་གས་ཆེ་བ་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་ཞིང་། ཟུང་བར་དུ་དབང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ཐོབ་ཅིང་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་ལྷན་པ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་ལ་མཁས་པ་ངེས་པར་དགོས་སོ།།

གསུམ་པ་སྒྲ་མར་གྱུར་པ་བསྟེན་ཚུལ་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲ་མའི་
བསྟེན་ཚུལ་དངོས་དང་། དེའི་དམིགས་བསལ་ལོ། དང་པོ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དུར་སྒྲིག་
འཛིན་པ་དག་སྟོང་ནམས་ཀྱིས་དུས་གསུམ་དུ་རྩོམ་སྟོབ་དཔོན་ལ་བྱག་འཇལ་བར་བྱ་སྟེ།^{༡༧} ཞེས་
གསུངས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། མཆོག་ཏུ་དང་བས་དུས་གསུམ་དུ། དཀྱིལ་
ལའོར་མེ་རྟོག་བཅས་ཐལ་མོས། སྟོན་པ་སྒྲ་མ་བསྟེན་བཀྱར་ཞིང་། འབས་ལ་སྒྲི་བོས་བྱག་
བྱའོ།^{༡༨} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྔ་དྲོ་ཕྱི་དྲོ་ཉི་མ་གྱང་དང་གསུམ། དུས་གསུམ་པོ་དེར་རང་ལ་དབང་
བསྐྱར་བ་སོགས་རྩོམ་སྟོབ་པའི་ལམ་སྟོན་པའི་སྒྲ་མའི་འབས་ལ་སྒྲི་བོས་གཏུགས་པའི་བྱག་བྱ་བའི་སྒྲ་
ནས་བསྟེན་བཀྱར་བྱའོ། འོ་ན་བྱག་ཉི་ཆེ་ལམ་སྟོན་ན། དཀྱིལ་ལའོར་དེ་མཇུལ་མེ་རྟོག་གི་ཆོམ་བུ་
བཀོད་པ་དང་བཅས་པ་དབུལ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཐལ་མོ་སྐྱར་ཏེ་བྱག་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་བསྟེན་
བཀྱར་རི་ལྟ་བུ་སྟེ་ཞེན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དང་པོར་ཡང་དག་པར་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ་ཐུང་ཆུང་མ་
ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མཉེས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་བཅུ་པ་ལས་
ཀྱང་། རང་གི་དམ་ཆོག་སྟོབ་དཔོན་ནི། སྒྲིན་མིན་ཐུང་ཆུང་མ་དང་། རང་སྟོག་གིས་རྟག་བསྟེན་
བྱ་ན། འོངས་སྟོད་གཡོ་བས་སྟོས་ཅི་དགོས།^{༢༠} ཞེས་དང་།

སམ་བུ་པའི་བརྟག་པ་གཉིས་པའི་རབ་བྱེད་དང་པོ་ལས་ཀྱང་། རང་གི་ཆུང་མ་བུ་མོ་
དང་། བཅ་མོ་བཅ་མོ་སྒྲིང་མོ་ཉིད། བྱག་འཇལ་ནས་ནི་དབུལ་བར་བྱ། བདག་གི་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས། སྟོང་དང་ལྷན་པས་སྒྲ་མར་དབུལ། རྟེ་རིང་ཚུན་ཆད་བདག་བཅས་དུ། རྟོད་ལ་བདག་
ནི་དབུལ་ལགས་ཞེས། རྟེ་ལྟར་ལྟ་བུ་སྐྱུར་བས།^{༢༡} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆུང་བ་ཟང་བེད་གི་
ཡོངས་སྟོད་ནས་ཆེ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་འབུལ་པའི་བར་ཀྱི་བསྟེན་བཀྱར་བྱ་ཞིང་། དེ་བྱེད་ཚུལ་ཐན་

ཡོན་དང་བཅས་པ་ནི་ལྷ་བརྩུ་པ་ལས། རུང་ཟད་ཡིད་འོང་གང་དང་གང་། ཤིན་ཏུ་ཁྱད་པར་གྱུར་
པ་ཉིད། འདྲ་དང་དེ་ནི་སྒྲ་མར་དཔལ། འདྲ་བྱེན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་། རྟག་ཏུ་བྱེན་པ་ཉིད་
དུ་འགྱུར། འདྲ་བྱེན་བསོད་ནམས་ཚོགས་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་ལས་དངོས་གྲུབ་མཚོགས་ཏུ་འགྱུར།^{੧੧} ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་རང་གི་ལུས་རྒྱུན་ཆད་མཉམ་ནས་མཉེས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྒྲ་
མ་ལྷ་བརྩུ་པ་ལས། གང་བྱིར་བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་ནི། གངས་མེད་པར་ཡང་རྟེན་དཀའ་བའི། སངས་རྒྱས་
ཉིད་ཀྱང་བརྩོན་ལྷན་ལ། ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་སྟེར་བར་བྱེད།^{੧੨} ཅེས་གསུངས་པས་སོ། འདྲ་ལྷ་ན་
བཤད་པ་ལྷར་གྱི་རྟེན་པ་དང་བཀྲར་སྟེ་སོགས་གྱིས་སྒྲ་མ་སྟོ་དུ་མ་ནས་མཉེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་དེའི་དམིགས་བསལ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དུར་སྤྱི་ག་འཛིན་པའི་དག་
སྟོང་རྣམས་གྱིས་དུས་གསུམ་དུ་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་ལ་ཕྱག་འཚལ་བར་བྱ་སྟེ་བྱིམ་པ་དང་གསར་བ་
རྣམས་ལ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་འཆད་པ་མ་གཏོགས་པར་མ་ཡིན་ནོ།^{੧੩} འདི་ལྟ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་སྟོང་
པ་སྤང་བའི་བྱིར། འདྲ་ཆོས་ལ་སོགས་མདུན་བདར་ཏེ། བྱིམ་པ་འམ་ནི་གསར་བ་ལ། བརྩུ་
ཞུགས་འཛིན་པས་སྟོས་ཕྱག་བྱ། འདྲ་བཞེན་དུ། མཚོག་མིན་ལས་དང་ཕྱག་སྤངས་ནས། རྟན་
བརྟུབ་པ་དང་ལྷང་བ་དང་། འོན་ཕྱལ་སོགས་བསྟེན་བཀྲར་འདིར། ཐམས་ཅད་བརྩུ་བ་ཞུགས་ཅན་
གྱིས་བྱ།^{੧੪} ཞེས་པ་ནི་འདིར་གལ་ཏེ་བྱིམ་པ་འམ་གསར་བ་དག་ཀྱང་དག་སྟོང་གི་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་དུ་
མཆུངས་པར་གྱུར་ན་དེའི་ཆོ་རྩེ་ལྷར་བྱ་ཞེན། མཚོག་མིན་གྱི་ལས་རྒྱུ་པ་ལ་བཀྲར་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཡན་
ལག་ལཱའི་ཕྱག་སྤངས་ནས་རང་གི་གནས་སུ་སྒྲ་མ་བྱོན་པ་ལ་ནོར་ལ་སོགས་པའི་བཀྲར་བསྟེ་བྱའོ། འཆད་
པའི་དུས་སུ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་སྤང་བའི་བྱིར་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་མདུན་དུ་བདར་ནས་ཕྱག་འཚལ་
བར་བྱའོ།^{੧੫} ཞེས་གསུངས་གིང་། དེ་ལྷར་གསུངས་པའི། འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་སྤང་བའི་བྱིར། ཞེས་
སོགས་དང་། མཚོག་མིན་ལས་དང་ཕྱག་སྤངས་ནས། ཞེས་སོགས་འགྲེལ་ཆེན་དུ་དངས་པ་ལྷར་སྒྲ་
མ་ལྷ་བརྩུ་པར་^{੧੬} ཡང་འབྱུང་བས་རྒྱུད་གཅིག་ནས་དངས་པར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་དག་ནི་གོང་དུ་སྒྲ་མ་
བསྟེན་ཚུལ་བཤད་པའི་དམིགས་བསལ་ཏེ། རང་ཉིད་རབ་བྱུང་ཡིན་ཞིང་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་བྱིམ་པ་དང་།
རང་ཉིད་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་ཆོ་རྩེ་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་རབ་བྱུང་ཡིན་ཡང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་

མ་ཡིན་པའི་གསར་བྱ་ལ་བསྟན་བསྟན་པ་དང་ལྡང་བ་དང་། དེའི་དོན་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བསྟེན་བཀྱར་བྱའི་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་། དམ་པ་མིན་པའི་ལས་རྒྱུ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱའོ།།

དེ་ཡང་རང་ལ་སྒྲུ་མ་བྱིས་པའམ་གསར་བྱ་ཆོས་འཆད་པའི་ཆོད་མ་པའི་ཆོས་གྲེགས་བམ་དང་སྒྲུ་གཟུགས་སོགས་མདུན་དུ་བདར་བ་སྟེ་བཞག་ནས་ལུས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཞིང་སྒྲོས་སྒྲུ་མ་དེ་ལ་ཕྱག་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྩོམ་སྒྲིག་དཔོན་བྱིས་པ་དང་། གསར་བྱ་རབ་བྱུང་ཡིན་ཡང་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པས་ཕྱག་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྟེ་པོ་རྣམས་བསྟན་པ་ལ་མ་དད་པ་འབྱུང་བའི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པར་འགྲེལ་ཆེན་ནས་ཀྱང་བཤད་ལ། རྩོམ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པས། དེ་ལྟར་ཕྱག་མི་བྱེད་པར་བཤད་པ་དེ་བསྟན་པ་ལ་མ་དད་པ་འབྱུང་བ་འགོག་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན་པས་དགག་བྱ་དེ་དག་ལྷུ་ལ་འགའ་ཞིག་ན་གཏན་ལོག་ཏུ་སོང་སྟེ་མེད་པའི་སྐབས་སུ་དགེ་སློང་གིས་རང་གི་རྩོམ་སྒྲིག་དཔོན་བྱིས་པ་སོགས་ལ་དུས་ནམ་ཡང་ཕྱག་བྱེད་དགོས་པར་^{༡༥} གསུངས་སོ།།

འོན་ཀྱང་། བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་གྱི་རིགས་སུ་མ་ཅུ་ཅུ་གྲག་གི་པོ་ཉ་མོ་རྣམས་ཀྱི་བཟའ་བ་དང་བུ་དང་བའི་ཆོག་རྫོང་པའི་སྐབས་ལས། བྱིས་ན་གནས་པ་དང་དགེ་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་དག་སྒྲུ་མར་ཀྱུར་ཀྱང་ཆོས་འཆད་པའི་དུས་ན་དགེ་སློང་བརྟུལ་ཞུགས་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་མདུན་དུ་བྱས་ཏེ་ཕྱག་འཆའ་བར་བྱ་ཡི། ཆོས་འཆད་པ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གྱི་དུས་ན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་དུས་ན་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་ཕྱག་འཆའ་བ་སྒྲུངས་ཏེ་སྟོན་དུ་ལྡང་བ་དང་གདན་བསྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་བཀྱར་བ་ཐམས་ཅད་བྱའོ། །དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་རྒྱུ་བ་ལ་སྒྲུ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་རྒྱུ་དང་ཡིད་ཀྱི་ཕྱག་སྒྲུངས་ནས་ལོར་ལ་སོགས་པས་བཀྱར་བ་བྱ་སྟེ་བྱིས་ན་གནས་པ་དང་དགེ་ཚུལ་དག་ལ་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པའོ། ^{༡༦} །ཞེས་ཆོས་འཆད་པའི་སྐབས་མིན་པའི་ཆོད་མ་དགེ་སློང་གིས་རང་གི་རྩོམ་སྒྲིག་དཔོན་བྱིས་པ་དང་དགེ་ཚུལ་ལ་རྒྱུ་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱག་མི་བྱེད་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་བརྟག་པར་བྱ་དགོས་སམ་སྒྲུ་མོ། །དེ་ཡང་གསར་བྱ་ཞེས་པ་ནི་དགེ་ཚུལ་འབའ་ཞིག་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། དགེ་སློང་གིས་རང་གི་རྩོམ་སྒྲིག་དཔོན་དགེ་སློང་ཡིན་ན་རང་ལས་

བསྐྱབ་པ་གཞིན་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་བྱ་དགོས་པར་སྟོན་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ།
དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། སྤར་དག་སྟོང་གིས་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་ཏེ་དོ་རྩེ་འཛིན་པར་བྱས་
པའི་བླ་མ་ནི་དག་སྟོང་ནམས་གྱིས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱག་བྱའོ་ཞེས་པ་དེས་པའོ།^{༩༠} །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལས་སོ།།

གཉིས་པ་གང་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སྟོབ་མའི་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་ཡང་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་
མཚན་ཉིད་དང་ལྗན་པར་བསྐྱར་བར་བྱ་བའི་སྟོབ་མའི་རིགས་ནི་གསུམ་སྟེ་ཐ་མ་དང་འབྲིང་དང་
མཚོག་གོ། །དང་པོ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཐ་མ་ནི་དབང་གིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་
དག་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་པས་ཡང་དག་པར་བསྐྱར་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་དེས་པའོ།^{༩༡} །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་བརྟག་གཉིས་ལས་ཀྱང་། དང་པོར་གསོ་སྦྱང་སྦྱིན་པར་བྱ། །དེ་ནས་བསྐྱབ་པའི་གནས་བཅུ་སྦྱིན། །དེ་
ལ་བྱེ་བྲག་སྐྱབ་བ་བརྟན། །མདོ་སྡེ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །ནལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་དེ་ལས་ཕྱིས། །དེ་ཡི་རྩེས་སུ་
དུ་མ་བརྟན།^{༩༢} །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐེག་པ་གསུམ་གང་གིས་ཀྱང་རྒྱ་ད་སྦྱིན་པར་མ་བྱས་པ་
དབང་པོ་དམན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོ་དག་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་པས་བསྐྱར་བ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མའི་
ལྟ་བའི་བར་འབྲིང་པའོ། །གཉིས་པ་འབྲིང་པོ་ནི་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་ལམ་གྱིས་རྒྱུད་སྦྱངས་གིང་དོ་རྩེ་
ཐེག་པའི་ལམ་ལ་མོས་པ་ཡོད་ལ་སྟེ་བ་འདི་ཉིད་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་ལ་འདོད་པ་
མེད་ཅིང་ཞེ་སོགས་ཀྱི་ལས་རབ་འབྱམས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་དང་གྲུབ་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ཐུན་མོང་གི་
དངོས་གྲུབ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དབང་པོ་འབྲིང་པོར་གྱུར་པ་སྟེ། དབང་པོ་འབྲིང་པོ་དེ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་
སྟོམ་དུ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་བྱིས་པའི་དབང་བདུན་ཙམ་བསྐྱར་ནས་བསྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ནི་ཐུགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་
དང་དགྱེལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམ་པའི་དོན་དུ་དབང་བདུན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱར་བར་བྱ་སྟེ།
འབྲིང་པོ་བསོད་ནམས་དག་གི་རྒྱར།^{༩༣} །ཞེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པར་ལྟར་པོ། །གསུམ་པ་སྟོབ་མ་
མཚོག་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ནི་སྟོང་པ་

ཉིད་ཀྱི་ལམ་བསྐོས་པའི་དོན་དུ་བུམ་པ་དང་གསང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱ་བར་བྱའོ།³⁵ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སོགས་རྒྱད་ནས་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་འདི་དག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དབང་བཅུ་གཅིག་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱར་བའི་སྒྲོན་ནས་མཐར་བུམ་དབང་སོགས་དབང་གོང་མ་རྣམས་བསྐྱར་ཏེ་བསྐྱ་བར་བྱའོ།

འོན་ཀྱང་ནས་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་རིམ་ལྗས་སྟུང་ན། དེ་ནི་དབང་ལའི་ཆོགས་བཅད་བཞི་པའི། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་སེམས་སྒྲ་མའི་ངེས་པ་ལ་དགའ་གཏོང་བའི་ངང་རྩལ་དང་ལྡན་ཡོན་ཏན་ཤེས། གཙང་པ་དོན་གཉེར་རྒྱད་ལ་གྲུས་ཤིང་གཡོ་བ་མིན་པའི་སེམས་ལྡན་དེ་ཉིད་ཐོབ་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོད། གཤུག་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲོགས་ཉམས་སྒྲོབ་མ་³⁶ ཞེས་པ་འདིས་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཉིད་སྒྲ་མ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱ་བྱ་བ། ཤེས་རབ་དབང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱར་ཏེ་³⁷ ཞེས་པས་སྒྲ་མས་བསྐྱ་བའི་རྩལ་བསྟན་ཏོ།

དེ་ཡང་དེ་དག་གི་དོན་རིགས་པ་ཅིག་བཤད་ན། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེན་ཟབ་པ་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་དམིགས་བཅས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྣམ་ཀྱན་མཆོག་ལྡན་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་དབྱེར་མེད་པ་དེ་ལ་སེམས་ཤིང་དོན་དུ་གཉེར་བའོ། སྒྲ་མའི་ངེས་པ་ལ་དགའ་བ་ནི་རྩ་ལྗང་བཅུ་བཞི་དང་བྲལ་ཞིང་དག་བརྩའི་ཆོས་ལ་དགའ་བའོ། གཏོང་བའི་ངང་རྩལ་དང་ལྡན་པ་ནི་འདྲུ་འཛིན་སྒྲངས་ཤིང་ཞོར་རྩལ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའོ། ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པའོ། གཙང་པ་དོན་གཉེར་ཞེས་པ་ནི་ཞི་སོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའོ། རྒྱད་ལ་གྲུས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱད་ལས་གསུངས་པའི་སྒྲོམ་པ་སྤང་བའོ། གཡོ་བ་མིན་པའི་སེམས་ལྡན་ཞེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་བསྐྱེད་རིམ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་མི་གཡོ་བ་སྟེ་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པའོ། དེ་ཉིད་ཐོབ་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོད་ཅིས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་རིམ་ཟབ་མོའི་གདམས་ངག་ཐོབ་པ་ན་རི་སྤྲོད་རང་གི་ཉམས་སུ་སྤོང་བར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤྲོད་དུ་སྤྲོད་པའོ། གཤུག་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲོགས་ཉམས་ཞེས་པ་ནི་ཞོར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཁྱིམ་པ་སོགས་མི་དག་བརྩ་སྟོང་པ་རྣམས་ནི་གཤུག་པ་ཡོན་ལ་དེ་དག་གི་གྲོགས་ནི་མི་དག་བརྩའི་ལམ་སྟེ་དེ་

ཉམས་པའོ། །དེ་ལྟར་མདོར་བསྡུ་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཐུན་མོང་གི་ལམ་གྱིས་རྒྱུད་སྐྱེད་ས་
གིང་བསྐྱེད་ཅིམ་མཐར་ཕྱིན་པའམ། དེ་མཐར་མ་ཕྱིན་ཀྱང་། བསྐྱེད་ཅིམ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲིན་བྱེད་གྱི་དབང་
བྱིས་པའི་དབང་བདུན་ཐོབ་པ། ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ལ་འདོད་པ་མེད་ཅིང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་
གི་དངོས་གྲུབ་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་དོན་དུ་གཉིས་བས་དབང་པོ་རབ་དུ་གྱུར་བའོ།།

གང་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དགྱིལ་ལའོར་གྱི་མཆོན་གཞི་དོས་གཟུང་བ།

གཉིས་པ་གང་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དགྱིལ་ལའོར་གྱི་མཆོན་གཞི་དོས་གཟུང་བ་ནི་དྲིལ་བ་
ཞབས་གྱིས། དབང་བསྐྱར་དགྱིལ་ལའོར་ཐོན་འགོ་བར། །དོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་པ་ཡིན།³⁷ །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་བཤད་པའི་དབང་བདུན་དང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་ཐུམ་དབང་ནི་རྩལ་ཆོན་
སོགས་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་དུ་བསྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་འདིར་བཤད་པའི་ཐུམ་དབང་སོགས་གོང་མའི་
དབང་རྣམས་ནི་ཕྱག་རྒྱའི་ལུས་དང་རྩ་ག་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་རྣམས་སུ་བསྐྱར་བར་
བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཡེ་ཤེས་བསྐྱབ་པའི་སྤྲད་དུ་གཞན་དགྱིལ་ལའོར་གསུམ་
བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ལུས་གྱི་དབང་པོ་རྩ་ག་སེམས། །སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གྱི་
དོ་རྗེ་ཡིས། །དགྱིལ་ལའོར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར། །གཞན་པ་ཆོན་ལྟ་ལྟར་པ་མིན། །ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་
ཕྱིར་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པ་དང་མཆོག་གི་དབང་བསྐྱར་བ་སྒྲིན་པའི་དོན་དུ་རྩལ་ཆོན་གྱི་དགྱིལ་
ལའོར་མི་འགྱུར་རོ།³⁸ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

སྒྱིར་ཅིགས་ལྟའི་དབང་བསྐྱར་བའི་དགྱིལ་ལའོར་ལ་རྩལ་ཆོན་དང་རས་བྱིས་དང་ལུས་དགྱིལ་
དང་བསམ་གཏན་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་སོགས་མང་དུ་བཤད་ཀྱང་འདིར་བཤད་པའི་དབང་བདུན་བསྐྱར་
པའི་དགྱིལ་ལའོར་ལ་མ་ཁས་པ་ རྗེ་བཙུན་ཟེད་མདའ་བ་ ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབང་པོ་འབྲིང་དུ་གྱུར་བའི་སྒྲོབ་
མ་ལ་ནི་ཐོག་མར་རྩལ་ཆོན་ནམ་རས་བྱིས་སམ་ལུགས་མ་དང་འབྲུར་མ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིའི་དགྱིལ་
ལའོར་གང་ཡང་རུང་བར་རྒྱ་དང་ཅོད་པ་ཁ་ལ་སོགས་པ་དབང་བདུན་བསྐྱར་བས། སྒྲིན་པར་བྱེད་དོ་

ཞེས་གསུང་ཡང་། འདི་ནི་སྤྱིར་བཏང་བ་དང་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་
 དགོས་སོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་བཏང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདིར་བཤད་པའི་དབང་བདུན་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྱིལ་
 འཁོར་ཁོན་ར་བསྐྱར་དགོས་ཏེ། དབང་མདོར་བསྟན་གྱི། དབང་བསྐྱར་བདུན་པོ་འདི་རྣམས་ཡིན། །དགྱིལ་
 འཁོར་བཞེངས་ནས་སྤྱིན་པར་བྱ།^{༩༤} ཞེས་པའི་རྩ་རོ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དབང་བསྐྱར་བདུན་པོ་འདི་
 རྣམས་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་སྤངས་ནས་གཞན་རས་བྱིས་ལ་སོགས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་
 དུ་སྤྱིན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ།^{༩༥} ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྤྱི་བྱ་བའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་
 བ་ལས་ཀྱང་། མདོན་པར་དབང་བསྐྱར་བ་བདུན་པོ་ནི་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཁོན་ར་སྤྱིན་པར་བྱ་
 བ་ཡིན་རས་བྱིས་ལ་སོགས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྒྱུད་རྣམས་
 སུམ་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རོ།^{༩༦} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དམིགས་བསལ་ནི། དབང་ལའི་ཚིགས་བཅད་ཉིས་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་
 རྩམ་རྣམས་མེད་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱན་སྤངས་ཀྱི་སྒོ་བ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ངེས་པ་
 གསུངས་པ་འདིར་གང་གི་ཆེ་ཀྱན་སྤངས་ཀྱི་སྒོ་བ་མ་ལ་རྩམ་མེད་ན་དེའི་ཆེ་བླ་མས་རྩམ་རྣམས་
 མེད་པའི་མདོན་པར་དབང་བསྐྱར་རྒྱལ་བའི་བདག་པོའི་བཀའ་ཡིས་ཀྱན་སྤངས་ལ་ནི་སྤྱིན་པར་
 བྱ་སྟེ་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བུས་དབང་བདུན་དང་དེ་ནས་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གསུམ་སྤྱིན་པར་
 བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཞི་པ་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་སྤྱིན་པར་བྱ་ཞེས་པ་སྟེ། ཆོག་གིས་བརྗོད་
 པར་བྱའོ།^{༩༧} ཞེས་ཀྱན་སྤངས་ཀྱི་སྒོ་བ་མ་ལ་རྩལ་ཚོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་སོགས་ཀྱི་རྩམ་
 མེད་ན་ཡང་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་དབང་བརྒྱ་གཅིག་པོ་ཆང་བར་བསྐྱར་བར་གསུངས་པས་བསམ་
 གཏན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་སོགས་སུ་ཀྱན་སྤངས་ཀྱི་སྒོ་བ་མ་ལ་དབང་བདུན་བསྐྱར་ཆོག་པ་དམིགས་
 བསལ་དང་། གཞན་ཡང་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་གསུམ་པ་ལས། འདིར་བདག་གིས་བཙམ་
 ལྷན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པ་འདིར་ཁྱེད་རྣམས་གཞུག་པར་བྱ་ཞིང་
 འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་སྤྱིན་པར་བྱའོ།^{༩༨} ཞེས་ཉི་མའི་གིང་རྟ་ལ་
 སོགས་པའི་བྱང་སྤྱོད་རྣམས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་ལས་གྲུབ་པའི་སྒོས་བསྐྱར་གི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་བརྒྱག་

ཅིང་དབང་བསྐྱར་བར་གསུངས་པ་ཡང་དམིགས་བསལ་དུ་བྱེད་དགོས་སོ།།

གལ་ཏེ་ཀུན་སྒངས་ཀྱི་སློབ་མ་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཡོན་དུ་ཟང་ཟེང་གི་
འབྲུལ་བ་མེད་པའི་ཀུན་སྒངས་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་སྒངས་ལ་ཡང་དབང་བདུན་
བསྐྱར་བ་ལ་རྩལ་ཚེན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་ངེས་པར་དགོས་སོ་སྟེ་མ་ན། དེ་ཡང་ཀུན་སྒངས་ཀྱི་སློབ་མ་ལ་
རྩལ་ཚེན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་བཞེངས་བའི་ལོངས་སྟོང་གྱི་འབྱོར་བ་མེད་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་བྱེད་
དགོས་པ་འགྲེལ་ཆེག་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་བསྐྱར་བདུན་པོ་འདི་རྣམས་ཡིན། །ཞེས་
པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་དུས་ཞབས་པས་མཛད་པ་ལས། ད་ནི་དབང་བདུན་པོ་དེ་ཡང་
ལོངས་སྟོང་དང་ལྟན་པ་རྣམས་རྩལ་ཚེན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལས་སྒྲ་མ་ལས་སྒྲང་བར་བྱ་
བ་ཡིན་ཏེ། དབང་བདུན་པོ་ནི་འདི་རྣམས་ཡིན། །དགྲིལ་ལའོར་བཞེངས་ནས་སྦྱིན་བར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།^༤ །ཞེས་རྩལ་ཚེན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་བཞེངས་པ་ལོངས་སྟོང་དང་ལྟན་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཀུན་སྒངས་ཀྱི་གང་ཟག་ཁྱད་པར་བ་ཅིག་གི་དབང་དུ་བྱེད་
དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ན་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྩལ་ཚེན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་
དགོས་པ་ལ་ནན་ཏན་ཆེར་མཛད་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་དབང་བདུན་བསྐྱར་བ་ལ་
རྩལ་ཚེན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་སྐྱུ་གསུང་སྤྲུགས་ཡོངས་རྫོགས་མ་གྲུབ་ན་སྤྲུགས་དགྲིལ་ཉིད་
ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ཡང་རུང་སྟེ། སྐྱབ་ལའི་ཆོགས་བཅད་ཉེར་ལྟ་བུ་ལས། དབང་གི་དོན་
དུ་ཡང་ན་དགྲིལ་ལའོར་རིགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྦྱི་ཡི་ལའོར་ལོ་རབ་ཏུ་དམན་པར་འགྱུར།^༥ །ཞེས་
སྦྱིའི་ལའོར་ལོ་སྐྱུ་དགྲིལ་དང་གསུང་དགྲིལ་གྱིས་དམན་པའི་སྤྲུགས་དགྲིལ་རྒྱང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་
དབང་བསྐྱར་བར་གསུངས་པ་དང་། འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། ཡང་དབང་གི་དོན་དུ་དབྱུས་ཀྱི་དགྲིལ་
ལའོར་ཅམ་ཞིག་གི་བར་རྗེས་སུ་གནང་སྟེ།^༦ །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། བསྟན་སོགས་དག་
པར་མ་བྱས་པར། །དགྲིལ་ལའོར་ལས་ལ་འཇུག་མི་བྱ།^༧ །ཞེས་སོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་ལྟ་གང་
གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་ལྟ་ཐམས་ཅད་སྤྲུགས་དགྲིལ་ལ་ཆང་བར་བཞུགས་པས་སྤྲུགས་དགྲིལ་གྱི་ལྟའི་
བསྟན་ཆད་སོང་བས་ཆོག་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ལྟའི་བསྟེན་པ་རི་ལྟར་བྱ་ཞེན།
 དབང་ལའི་སོ་ལྟ་བུའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྲུག་རྒྱུ་ལ་བརྟུན་པ་སྟེ་འདི་བྱེ་
 བ་བཞུགས་པས་ལས་ཐམས་ཅད་དང་སྦྱིན་སྟེག་འབུམ་ཕྲག་བརྩས་གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་
 འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཐོན་དུ་བསྟེན་པའི་ངེས་པའི།^{༤༥} ཞེས་གསུངས་གིང་། རྒྱུ་ལ་བརྟུན་ཅུ་ཙམ་གཉིས་
 བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པས་བསྟེན་པ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ལྟ་གྲངས་རི་སྟེད་པའི་བསྟེན་ཆད་
 སྤྲུག་ཀྱི་གྲངས་དག་ཉིད་ཀྱིས་བཞུགས་པ་དགོས་ན་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དག་གིས་གསུངས་པ་བཞིན་ད་
 ལྟར་གྱི་དུས་སུ་བསྟེན་པ་ཅམ་ཡང་འབྱོལ་བ་དཀའ་བས་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བསྟེན་པ་བྱེད་ཚུལ་
 ཞིག་དགོས་སོ། རི་ལྟར་བྱེད་ན་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་ཆོགས་བཅད་སོ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་
 འཛིག་ཉེན་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་སྤྲད་དུ་སྤྲུགས་བཞུགས་པ་^{༤༦} གསུངས་པ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་
 འཕྲེང་བའི་སྤྲུགས་ཉིན་ཞག་སོ་སོར་དབུགས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་གྲངས་བཞུགས་པར་བྱའོ། །འདིར་བགྲང་
 འཕྲེང་མེད་ཅིང་སྤྲུགས་རྫོང་པ་མེད་དེ་དབུགས་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བ་དག་དང་ལྡན་ཅིག་སྤྲུགས་ཀྱི་
 ཡི་གེ་རྣམས་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བའི་མེ་ཏོག་གི་འཕྲེང་བ་བཞིན་དུ་སྤྲུག་པ་དང་ཉི་མའི་རང་
 བཞིན་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པས་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ནང་དུ་ཉིན་ཞག་
 ལུས་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ལྟག་པའི་འབུམ་ཕྲག་གི་བཞུགས་པ་རྣལ་འབྱོར་པས་བྱའོ། །ཉིན་ཞག་ལྟ་བུ་
 རྣམས་ཀྱི་དབུགས་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱད་ལྟག་པའི་བྱེ་བ་བཞུགས་པའོ། །དེ་ནས་ལུས་དག་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་
 དག་དག་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་རྣམ་པར་དག་པའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ས་བོན་
 ཡོ་ཡིག་སོགས་གསུམ་གྱི་བར་དུ་འཕྲེང་བའི་སྤྲུགས་རྒྱུ་ལ་བའི་མཐར་ཐུག་ཡིག་སྐུར་བའི་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་འཕོ་རྒྱུད་དུག་
 ཅུའི་རྒྱུད་དང་འཕོ་འཆོམས་བརྟུག་གཉིས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་དང་ལྡན་ཅིག་སྐུར་བའི་དབུགས་འབྱུང་
 འཇུག་གི་གྲངས་སྤྲུགས་ཀྱི་གྲངས་སུ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟེན་པའི་གྲངས་ཀྱང་བསྟེན་པའི་སྤྲུགས་
 བགྲང་བའི་དུས་ཀྱི་དབུགས་ཀྱི་གྲངས་སུ་སོང་བ་ཉིད་ལ་བྱེད་ཅེས་བྲམ་མ་མཁས་ ཆོས་རྒྱུ་ཤེས་རིན་པ།^{༤༧} པའི་
 དབང་ཕྱག་ཉིད་གསུང་པ་འཐད་དམ་སྟུམ་སྟེ་དབྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་པར་རིགས་སོ། །

དེར་དབང་བསྐྱར་བའི་དབང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དེར་དབང་བསྐྱར་བའི་དབང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དབང་
རྣམས་ཀྱི་གངས་དང་། གོ་རིམ་དང་། དབང་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པའོ།།

དབང་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི་ཐུག་དོར་སྟོང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་མ་ཁའ་འགོ་མ་དོ་རྩེ་གྲུང་དུ་བཅོམ་ལྟ་
འདས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བ་གསུམ་པ་ལས་བཞི་པ་ཐ་དད་པར་གསུངས་པ། ལུམ་པའི་དབང་ནི་དང་
པོ་སྟེ། གཉིས་པ་གསང་བའི་དབང་དུ་འདོད། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པ་སྟེ། རེ་ནི་རི་ལྟར་དེ་
བཞིན་མིན།⁽¹⁾ ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལུ་བཅོ་ལྟ་པར། ལུ་ཡི་དབང་ནི་དང་
པོ་སྟེ། ཚོད་པན་དབང་བསྐྱར་གཉིས་པའོ། གསུམ་པ་དར་དབྱངས་དབང་བསྐྱར་ཏེ། རྩོ་རྩེ་ལྷ་བྱ་
བཞིན་པའོ། ལྟ་པ་རང་གི་བདག་པོ་ཉིད། མིང་གི་དབང་ནི་དུག་པ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་རྩེས་གནང་
བདུན་པར་འདོད། བརྒྱད་པ་ལུམ་པའི་དབང་ཡིན་ཏེ། གསང་བའི་དབང་ནི་དགྲ་པ་ཡིན། ཤེས་རབ་
དབང་བསྐྱར་བརྟུ་པའོ། རེ་ཉིད་དོ་རྩེ་འི་རབ་སྐྱོར་གྱིས།⁽²⁾ ཞེས་གྲུར་གྱི་རྒྱད་ལྷ་སྐྱར་དངས་ཏེ། རེའི་
མཇུག་ཏུ། རེ་ཉིད་དོ་རྩེ་འི་རབ་སྐྱོར་གྱིས། ཞེས་པ་གཙོ་བོར་དབང་བརྟུ་གཅིག་པ་བཅོམ་ལྟ་འདས་
ཀྱིས་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་གསུང་ལས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བཞི་པ་འཇུག་བརྟུ་གཅིག་པ་ཐ་དད་
པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱར་བའི་དབང་ལ་གྲངས་རེས་པ་ཡིན་ཏེ་ལྷ་དབང་
མོགས་ཀྱིས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་དབང་བདུན། ལུམ་དབང་གསང་དབང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་སྟེ་
འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་གོང་མ་གསུམ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་དོན་དམ་
པའི་དབང་བཞི་པ་དང་བརྟུ་གཅིག་ཏུ་རེས་པའོ།

དེ་ལྟར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དོ་རྗེས་ལ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་སྒོ་ནས་བསྐྱབས་བྱ་བའི་གང་

ཟག་གི་རིགས་དེ་ལ་རེ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་
 ཙམ་སྒོམ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཅིག་དང་། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འབའ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
 སྒོ་ནས་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་སྒོམ་འདོད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། དེའི་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་
 བས་བྱིས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་དབང་བདུན་ཙམ་བསྐྱར་བ་དང་། གང་ཟག་གཉིས་པས་དང་པོར་བསྐྱེད་
 རིམ་བསྒོམས་ཏེ། དེ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་རྫོགས་རིམ་རྫོགས་པར་སྒོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དབང་བཅུ་
 གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་བཞག་པ་ཡིན་ལ། གང་ཟག་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་སྒོམ་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་སྡོད་
 རུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་དབང་ལ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་དགོས་ཤིང་དེ་ལས་མང་བ་ཡང་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབང་ལ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེར་ངེས་པར་དབང་མདོར་བསྟན་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ལས། དང་པོར་དབང་བསྐྱར་བདུན་པོ་གང་། བྱིས་པ་རྒྱུས་མི་གཞུག་པའི་ཕྱིར། རྒྱུས་གསུམ་
 འཛིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི། །དམ་པའི་དོན་གྱི་བཞི་པའོ།^༩ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་གི་དོན་
 འཆད་པའི་ཆོ། དེ་ཉིད་ལས། སུམ་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་དང་། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མདོན་
 བརྫོད་པ། །སྤྱར་ཡང་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ཉིད། །དེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་མདོན་རྫོད་བྱེད། །འཕྱར་དང་འཕྱར་
 དང་དེ་ནས་འཛིག་ །དེ་ནས་གཞན་ཡང་མི་འཛིག་པའོ།^{༡༠} །ཞེས་དབང་བཅུ་གཅིག་པ་འཕམ་སུམ་དབང་
 བས་ཀྱི་བཞི་པ་དོན་དམ་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་ལ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་དབང་
 གོང་མ་ལ་བཞི་དང་གོང་མའི་གོང་མ་བཞི་སྟེ་བཙོ་ལྔ་བཤད་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེན། དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་
 སྒྲོན་མེད་དེ། གོང་མ་དང་གོང་མའི་གོང་མའི་སུམ་དབང་གཉིས་སུམ་དབང་དུ་མཚུངས་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་གསང་དབང་གཉིས་གསང་དབང་དུ་མཚུངས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཤེས་རབ་
 ཡེ་ཤེས་སུ་མཚུངས་ཤིང་། འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་བཞི་པར་བཤད་པ་དེ་དབང་གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་དབང་ཉིད་ལ་བཞི་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་སོ།།

དབང་གི་གོ་རིམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གོ་རིམ་ནི། དེ་ཡང་དབང་བཅུ་གཅིག་གི་གོ་རིམ་ནི། དང་པོ་རྩ་དབང་ནས་མཐར་
 དོན་དམ་པའི་དབང་བཞི་པའི་བར་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་བསྐྱར་དགོས་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་རིམ་
 ལུ་ལས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་ལ་ལེགས་གནས་གིང་། རྩོགས་པའི་རིམ་པ་འདོད་རྣམས་ལ། ཐབས་
 འདི་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། སྐྱེས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས།“ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱེད་
 རིམ་ལ་བསྐྱབས་ནས་རྩོགས་རིམ་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དེས་པ་ལྟར་དང་པོ་བསྐྱེད་རིམ་སྒོམ་
 པའི་སྒོར་རུ་བྱེད་པའི་དབང་བདུན་བསྐྱར་བ་སྒོར་རུ་བྱེད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྩོགས་རིམ་སྒོམ་པའི་
 སྒོར་རུ་བྱེད་པའི་དབང་གོང་མ་རྣམས་བསྐྱར་དགོས་པ་ཡིན་ཞིང་། དབང་བདུན་པོ་ཡང་རིམ་པ་དེ་
 ལྟར་དེས་པ་ནི་བྱིས་པ་མངལ་ནས་སྐྱེས་ནས་བསྐྱེད་བསྐྱང་བའི་བྱིར་དང་པོར་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་
 གཙུག་ཁུད་གཞག་པ་དང་། དེ་ནས་རྩ་བ་འབྱུགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་ནས་བྱིས་པ་དགོད་ཅིང་
 སྐྱབ་དང་། དེ་ནས་ལོངས་སྒྱིད་ལ་གནས་པ་དང་། དེ་ནས་མིང་འདོགས་པ་དང་། དེ་ནས་བྱི་སྟོག་
 སོགས་བྱེད་པ་དང་རིམ་པ་མཐུན་པར་དབང་བདུན་རིམ་ཅན་རུ་བསྐྱར་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་དོ་རྩེ་སྟོང་
 འགེལ་ལས། བྱིས་པ་སྐྱེས་ལ་མ་རྣམས་ཀྱིས། རྒྱ་ཡིས་འབྱུང་བའི་དབང་བསྐྱར་བྱེད། རྒྱ་ཡི་གཙུག་
 སུད་རབ་འཛོག་པ། ཅོད་པར་རུ་ནི་ཡོངས་སུ་བཏགས། རྒྱ་ཡི་རྩ་བ་འབྱུགས་པ་སོགས། རྩ་བ་
 དབྱངས་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པར་བཤད། བྱིས་པ་སྐྱེད་དགོད་པ་ནི། རྒྱ་ཡི་སྟོང་རྩེའི་དབང་
 བསྐྱར་རོ། ལྟ་བུ་ལོངས་སྒྱིད་བརྒྱལ་ཞུགས་ཡིན། མིང་ནི་མིང་གི་དབང་བསྐྱར་ཡིན། སྟོག་པ་ལ་
 སོགས་རྗེས་གནང་མ། ལ་དག་གིས་ནི་རྟག་ཏུ་སྟེར། རྒྱ་ཡི་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་ནི། རྩ་བ་བསྐྱར་བདུན་
 རུ་རབ་ཏུ་གྲགས།“ ཞེས་བྱིས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་དབང་ཡིན་པས་བྱིས་པའི་དབང་བདུན་ཞེས་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། རྩ་བ་གོང་གི་སྐྱ་མ་བཞིའི་གོ་རིམ་ཡང་དབང་དོན་རྣམས་སྐྱ་མ་ལས་བྱིས་པ་རིམ་
 བྱིས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་བྱིས་ཡིན་ནོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱིས་པའི་དབང་བདུན་དང་དབང་གོང་མ་ལ་གོ་རིམ་དེས་པ་ཅན་མེད་དེ།

དབང་བདུན་བསྐྱར་བ་རུལ་ཚོན་སོགས་མྱིའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་ནས་བྱེད་དགོས་པ། དབང་གོང་
མ་རྒྱལ་ས་བསྐྱར་བ་ལ་རུལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་ས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ལའི་ཆོག་ས་
བཅད་དང་པོའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རོན་དམ་པའི་བདེན་པས་ནི་རུལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བ་མེད་
དེ་བཙམ་ལུན་འདས་གྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་དུ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་བཙམ་ལུན་
འདས་གྱིས་གསུངས་པ། རྟོ་རྗེའི་ཐིག་རྒྱལ་ས་གདབ་པ་དང་། རུལ་ཚོན་དག་ཀྱང་གདབ་པ་ནི། རྟེན་གས་
གྱི་དེ་ཉིད་གྱིས་མི་བྱ། བྱེད་ན་བྱང་རྒྱུ་འཐོབ་པར་དགའ། ཞེས་པ་ནས། དའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཆེན་
པོ་བསྐྱབ་པ་དང་མཆོག་གི་དབང་བསྐྱར་བ་བསྐྱིན་པའི་རོན་དུ་རུལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་མི་
འགྱུར་རོ།^༥ ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དབང་གོང་མ་རྒྱལ་ས་བསྐྱར་བ་ལ་རུལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་མི་
དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། དབང་བདུན་བསྐྱར་བ་ལ་རུལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དགོས་པར་
གསུངས་པས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་དབང་བདུན་བསྐྱར་བ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བར་ཡང་གོང་མའི་དབང་རྒྱལ་ས་བསྐྱར་
བས་སྐྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་སྒྲིམ་པར་བྱུང་བ་རྒྱུ་དེ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པར་བསམས་ནས་སྔོན་དང་ད་
ལྟར་གྱི་སྐྱོར་དུག་པ་འགའ་ཞིག་དེ་ལྟར་བྱེད་པར་སྣང་ཡང་དེ་ནི་མི་འཐམ་དེ། དབང་མདོར་བསྟན་གྱི།
དབང་བསྐྱར་བདུན་པོ་འདི་རྒྱལ་ས་ཡིན། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་བློ་རོ་བ་ཆེན་པོས། སྣང་མདོར་བསྟན་
པའི་དབང་བཅུག་ཅིག་པོ་རྒྱལ་ས་གྱི་ནང་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་གྱི་ཁང་བཟང་གི་ཐེམ་
སྐྱས་སུ་གྱུར་པ་འོག་མ་ཀྱན་རྫོབ་གྱི་གཟུགས་ཅན་དབང་བདུན་པོ་རྒྱལ་ས་རྒྱལ་ས་པར་བཤད་ནས་^༦ ཞེས་
དབང་གོང་མ་རྒྱལ་ས་གྱི་འབྲས་སུ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པ་ལ་དབང་བདུན་པོ་
ཁང་བཟང་གི་ཐེམ་སྐྱས་དང་འབྲུ་བར་གསུངས་པས་དབང་གོང་མ་རྒྱལ་ས་གྱི་སྔོན་དུ་དབང་བདུན་པོ་
ངེས་པར་འགོ་དགོས་པར་གྲུབ་པོ། གཞན་ཡང་དམ་གཞག་གི་སྐབས་སུ་ཁྱེད་གྱིས་འདི་དགྲིལ་འཁོར་
དུ་མ་ཞུགས་པ་རྒྱལ་ས་ལ་སྐྱེ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཁྱེད་དམ་ཆོག་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
དགྲིལ་འཁོར་ཡང་སྐབས་འདིར་རུལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་བྱ་དགོས་གྱི། རྟེན་སོགས་གྱི་དགྲིལ་
འཁོར་སྒྲོབ་མ་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་འོང་དོན་མེད་ཅིང་། དུས་ན་གང་སྐྱས་པས་དམ་

ཚོག་ཉམས་པར་འགྱུར་པའི་གསང་བ་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དབང་གོང་མའི་གསང་བ་ལས་ལྷག་པའི་གསང་བ་སྤྱི་ཆུ་མེད་པས་མ་སྤྱིན་མི་ལ་གསང་བ་བསྒྲགས་པའི་ཅ་ལྟ་དུ་འགྱུར་བས་སོ།།

གཞན་ཡང་དབང་གོང་མ་རྣམས་བསྐྱར་པའི་རིམ་པ་ཡང་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་གྱུར་ཏེ། མཁས་པའི་དབང་པོ་ རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་རྟེན་མདའ་བ། དག་ནི་འདི་ལྟར་བཞེད་དེ། བྱམ་དབང་སོགས་འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་གོང་མ་བཞི་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱུད་ཉན་པ་དང་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་སྒྲིམ་པའི་སྟོན་རུང་དུ་གྱུར་ཅིང་དབང་གོང་མའི་གོང་མ་དོན་དམ་པའི་དབང་བཞི་པ་དང་བཅས་པ་བསྐྱར་བ་ནི་རྒྱུད་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཕྱིར་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་རྟེན་མདའ་ཉིད། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་ཚུལ་འདིར་མ་བཤད་ཅིང་དེ་བས་ན་གསང་དབང་དང་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བཞི་པའི་ལམ་སྒྲིམ་པའི་སྟོན་རུང་རབ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་ལ། དེ་དག་ཀྱང་དབང་ལའི་བརྒྱ་བརྒྱད་ཀྱི་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དབང་གོང་མ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་གཅིག་ནི་སེམས་ཅན་གཞུག་པའི་དོན་དང་ལམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་དོན་དང་རྒྱུད་ཉན་པ་ལ་དབང་བའི་དོན་དུ་འོ། །གཞན་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་གནས་སྤྱོད་པ་དང་སྟོང་པ་པོ་བྱེད་པའི་སྤྲད་དུ་འོ་ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་གཞུག་པའི་སྤྲད་དུ་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་རྣམ་པ་བཞིའི་ངེས་པ་འོ། །⁴⁹ ཞེས་གསུངས་པའི་བར་གྱིས་འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་བཞི་དང་གཉིས་གཉིས་འཁྱུད་པའི་བདེ་བ་འདིའི་དབང་བཞི་པར་བསྟན་ནས་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་རྒྱས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཐོས་ཤིང་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ན་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་ལེའུ་ལྷ་པ་ལས་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཆེར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ན་འདིར་རྒྱས་པར་མ་བྱས་སོ། །⁵⁰ ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྟོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོར་བྱེད་པའི་དབང་གོང་མའི་གོང་མ་བཞི་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་དགོངས་ཤིང་། འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་དོན་དེ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། རྒྱུད་རྫོགས་པར་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་རུང་ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་ཆོག་གི་སྟོན་ནས་ངེས་པར་ཐོབ་

དགོས་ཏེ་རྒྱ་མཚན་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།

ཡང་ཡལ་ཆེ་བ་ རྩོམ་ནང་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ དག་ནི་དོ་རྩོམ་དཔོན་བདག་པོའི་དབང་
ལ་དབང་གོང་མའི་གོང་མ་བཞི་བསྐྱར་བར་མི་བྱེད་པར། ཁ་ཅིག་ ཆོས་རྩེ་མཚལ་མན་པ་^{༤༡} དབང་གོང་
མ་དང་པོ་བཞིའི་མཐར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱར་ནས། བདག་པོའི་
དབང་ལ་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་དབང་བཞི་མི་བསྐྱར་བར་འདོད་ལ། །དེ་ནི་གོང་དུ་བྲངས་པའི་
འགྲེལ་པ་གཞན་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་གནས་སྤྱིན་པ་དང་སྟོན་པ་པོ་བྱེད་པའི་སྤྲད་དུ་ཞེས་སོགས་
དང་འགལ་ཏེ། གཞན་ནི་ཞེས་པའི་དབང་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ནི། རིག་མ་བརྩུ་པོ་རྣམས་ཁྱིམ་ན་
གནས་པའི་སློབ་མས་བྲམ་མ་ལ་དབུལ་བར་བྱའོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་རྣམས་ཡིན་ལ། འགྲེལ་པ་
དེ་དག་གིས་དོ་རྩོམ་དཔོན་བདག་པོའི་ཕྱིར་དུ་ཕྱག་རྒྱ་བརྩལ་འཁྱུད་པའི་བུམ་པའི་དབང་ལ་སོགས་
པ་གོང་མ་ལས་ཀྱང་གོང་མའི་དབང་རྣམས་བསྐྱར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁོང་དག་ན་ཟེ། སྟོན་
མེད་དེ། སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ལ་དོ་རྩོམ་དཔོན་བདག་པོའི་དབང་དང་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་
དབང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཤེས་ཤིང་དམ་
བཅའ་བ་ལ་གནས་པའི་སློབ་མ་ནི་དོ་རྩོམ་དཔོན་བདག་པོའི་སྤྲད་དུ་བྲམ་མས་དབང་བསྐྱར་
བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནས། དོ་རྩོམ་དཔོན་བདག་པོའི་དབང་གི་ཆོ་གའི་ངེས་པའོ།^{༤༢} །ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་དབང་ཆོག་མ་
བསྟན་པ་དང་། གཉིས་པ་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་རྒྱུས་འགྲེལ་དང་
བཅས་པའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཐོས་ཤིང་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ན་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གོ་རིམ་རྩེ་
ལྷ་བ་བཞེན་གསུངས་པའི་རིག་མ་བརྩུ་པོ་རྣམས་^{༤༣} ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདག་
པོ་ཆེན་པོའི་དབང་ལ་རིག་མ་བཅས་འཁྱུད་པའི་བུམ་དབང་སོགས་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་དབང་ཆོག་
ཁས་ལེན་པས་སྟོན་མེད་དོ་སྟུམ་ན། སྐབས་འདིར་དོ་རྩོམ་དཔོན་གྱི་དབང་ལ་བདག་པོའི་དབང་
དང་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་འགྲེལ་ཆེན་གོང་འོག་དེ་དག་གིས་སོ་སོར་བསྟན་
པར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རིགས་ན་དབང་གོང་མ་ལ་རྒྱུད་ཉན་པའི་དོན་དུ་གཅིག་

དང་དོ་རྩེ་སྒོ་བ་དཔོན་བདག་པོའི་དོན་དུ་གཅིག་དང་། བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དོན་དུ་གཅིག་སྟེ་གསུམ་ཡོད་
དགོས་པ་ལས། འགྲེལ་ཆེན་ལས་གཉིས་སུ་ངེས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་
དབང་གོང་མ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་གཅིག་ནི་སེམས་ཅན་གཞུག་པའི་དོན་དང་ལམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་
དོན་དང་རྒྱུད་ཉན་པ་ལ་དབང་པོའི་དོན་དུ་ལོ། །གཞན་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོའི་གནས་སྡོག་པ་དང་སྟོན་པ་
པོ་བྱེད་པའི་སྤྲད་དུ་ལོ།^༤ །ཞེས་རྒྱུད་ཉན་པ་སྟགས་ཀྱི་དོན་དུ་དབང་གོང་མ་ཙམ་དང་། རྒྱུད་སྒོ་བ་མ་
ལ་སྟོན་པ་སྟགས་ཀྱི་དོན་དུ་དོ་རྩེ་སྒོ་བ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་གཉིས་
སུ་ངེས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་དོ་རྩེ་སྒོ་བ་དཔོན་བདག་པོའི་དོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་བའི་སྒོ་བ་མ་འཆད་
པའི་འགྲེལ་པ་གོང་མར། དེ་ནས་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཤེས་ཤིང་དམ་བཅའ་བ་ལ་གནས་པའི་སྒོ་བ་མ་ཞེས་
དང་། གྱེ་དབལ་ལྷན་སྐྱོད་མ་ཁྱེད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལས་ད་ནི་བདག་གིས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལམ་
ཐམས་ཅད་ཤེས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པའི་སྒོ་བ་མ་དམ་བཅའ་བ་ལ་གནས་
པ་གཟིགས་ཏེ།^༥ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་བ་མ་འཆད་པའི་འགྲེལ་པ་འོག་མར་ཡང་། དེ་ནས་
རྒྱས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཐོས་ཤིང་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ན། ཞེས་དང་། གྱེ་བཙམ་
ལྷན་འདས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པ་ད་ནི་བདག་གིས་ཅི་ཞིག་བགྱི།^༦ ཞེས་གསུངས་
པས་འགྲེལ་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་བའི་རྟེན་ལ་ཁྱད་པར་མ་
བྱུང་ཞིང་། འགྲེལ་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་དགོས་པ་ལ་ཡང་ཁྱད་
པར་མ་བྱུང་སྟེ། དབང་བསྐྱར་བའི་དགོས་པ་འཆད་པ་ན་འགྲེལ་པ་གོང་མ་ལས། དགེ་སློང་དང་
དགེ་ཚུལ་དང་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་དོ་རྩེ་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་རྒྱུད་བསྟན་པའི་དོན་དུ་
གསུང་གི་རྩེ་སུ་གནང་བ་སྦྱོར་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་ངེས་པའོ།^༧ ཞེས་དང་། འདིར་སྟོན་པ་པོའི་
དབང་ལ་མངོན་པར་དབང་བསྐྱར་བའི་དགེ་སློང་ངམ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འགྲེལ་པ་འོག་མར་ཡང་།
བདག་པོ་ཉིད་བྱེད་པའི་སྤྲད་དུ་དཀྱིལ་ལ་ཁོར་ཆེན་པོའི་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་གོ་འཕང་མངོན་པར་འདོད་པས་
ཕྱག་རྒྱ་བཅུད་བུལ་བར་བྱའོ།^༨ ཞེས་གསུངས་པ་འགྲེལ་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དབང་

བསྐྱར་བའི་དགོས་པ་དགྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་མྱེ་དབང་བསྐྱར་བ་པོ་དང་
རྒྱད་མྱོན་པ་པོར་མཚུངས་པས་སོ། །གང་ཡང་འགྲེལ་བ་གོང་མར་བདག་པོའི་སྤྲད་དུ་ཞེས་པ་ཙམ་
བྱུང་ཞིང་། འགྲེལ་བ་འོག་མར་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ཉིད་གྱི་ཆེད་དུ་ཞེས་ཆེན་པོ་བྱུང་མ་བྱུང་གི་ཁྱད་
ཡོད་པས་སྐྱམ་པ་འདི་ཡིན་ན་ནི། འགྲེལ་བ་འོག་མར་ཡང་། བདག་པོ་ཉིད་བྱེད་པའི་སྤྲད་དུ་ཞེས་
བདག་པོ་རྒྱང་བ་ལས་མ་བྱུང་བས་གཞོད་དོ།

འོ་ན་ཅི་ཞིག་ཡིན་སྐྱམ་ན། མདོར་བསྐྱས་ལྟ་བུ་པ་འདིའི་ཐོག་མར། འདིར་དཔལ་མཆོག་གི་
དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་རབ་རྟུ་གནས་པའི་ཆོག་^{༡༩} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རབ་གནས་གྱི་ཆོ་
ག་འཆད་པའི་རབ་གནས་ལ་མི་ལ་རབ་གནས་བྱེད་པ་བདག་པོ་ཆེན་པོར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། ལྟ་
ལ་དབང་བསྐྱར་ཏེ་རབ་གནས་བྱེད་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་སྤྲད་དུ་ཞེས་སོགས་འགྲེལ་བ་གོང་མ་རྩ་བ་
དང་བཅས་པས་བདག་པོ་ཆེན་པོར་དབང་བསྐྱར་ར་བའི་ཆོ་གའི་ཆ་འགའ་ཞིག་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་
མདོར་བསྐྱེན་ཅིང་། དོན་དེ་ཉིད་འགྲེལ་བ་འོག་མ་ལས། དེ་ནས་རྒྱས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་རྒྱད་
ཐམས་ཅད་ཐོས་ཤིང་ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། དང་
པོར་རྒྱད་ག་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་གྱིས་དབང་གི་རྣམ་གཞག་སོགས་ཆ་འགའ་ཞིག་
བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་དབང་གོང་མ་རྣམས་མདོར་བསྐྱེན་པ་དེ་ཉིད་^{༢༠} དཔལ་ལྷན་གཤམ་རབ་རྩལ་ལ་
ཡང་^{༢༡} ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ།

ཡང་གཞན་དག་ནི་རྒྱད་ཉན་པ་དང་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དུ་གསྒྲོམ་པ་ལ་དབང་བའི་དོན་དུ་
དབང་གོང་མ་བཞི་དང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱར་བར་བྱེད་པ་ནི་མི་
འཐད་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དབང་གོང་མ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་གཅིག་ནི་སེམས་ཅན་གཞུག་
པའི་དོན་དང་ཞེས་སོགས་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་ནས། སེམས་ཅན་གཞུག་པའམ་རྒྱད་ཉན་པ་སོགས་ལ་
དབང་བར་བྱེད་པའི་དབང་གོང་མ་ནི་དང་པོར་དབང་འདི་ལ་རེ་ཞིག་སྒྲག་པ་དང་འབྲུལ་པའི་སེམས་
ལ་སོགས་པའི་སྒྱོན་དང་བྲལ་བ་^{༢༢} ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་གཞུག་པའི་སྤྲད་དུ་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་
རྫོབ་གྱི་དབང་རྣམ་པ་བཞིའི་རེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་གོང་མ་བཞི་དང་།

བཞི་པ་དེའི་མཚོན་དོན་གྱི་དབང་བཞི་པ་ཙམ་བསྐྱར་པས་རྒྱུད་ཉན་པ་སོགས་ལ་དབང་བར་བསྟན་ཅིང་།
 ཡང་འཚམས་སྦྱར་དུ། གཞན་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་གནས་སྤྱིན་པ་དང་སྟོན་པ་པོ་བྱེད་པའི་སྤྲད་དུ་
 ཞེས་པའི་གཞན་ནི་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་བཞི་ལ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཡང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་
 བཞི་འཆད་པའི་མཚམས་སྦྱར་དུ། དེ་ནས་རྒྱས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཐོས་ཤིང་ཤེས་
 པར་གྱུར་པ་ན་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། གོ་རིམ་
 རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་གསུངས་པའི་རིག་མ་བརྒྱ་པོ་རྣམས་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་སློབ་མས་སྒྲ་མ་ལ་དབུལ་
 བར་བྱའོ་^ཡ ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དོན་ཁོ་ནར་
 དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་བསྐྱར་བར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་དབང་
 གོང་མ་བཞི་དབང་བདུན་དང་བཅས་པ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་བཞི་པས་མཚོན་དོན་འཛིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པའི་བཞི་པ་སྟེ་དབང་བརྒྱ་གཅིག་པོ་དེ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱར་བས་རྒྱུད་རྫོགས་པར་ཉན་པ་དང་
 བསྐྱེད་རྫོགས་རྫོགས་པར་སྒོམ་པའི་སྟོན་རུ་དུ་སྒྲུབ་མི་ལུས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་རུ་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་
 གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་བཞི་ཆར་བསྐྱར་དགོས་པའི་བྱིར་རོ།།

དབང་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དབང་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བྱིས་པའི་དབང་བདུན་གྱི་རྣམ་
 གཞག་བཤད་པ་དང་། དབང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ།།

བྱིས་པའི་དབང་བདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི་རྩ་བའི་རྒྱུད་དབང་མདོར་བསྟན་པ་ལས། རྒྱུད་ཅོད་པན་དར་དབྱངས་དང་། རྩོ་
 རྩེ་དྲིལ་བུ་བརྒྱལ་ཞུགས་ཆེ། མིང་དང་རྗེས་གནང་ཡང་དག་ལྟ། །དབང་བསྐྱར་རྣམ་བདུན་མི་

ཡི་བདག་^༧། ཅེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་དབང་ནས་རྗེས་གནང་གི་དབང་གི་བར་བདུན་ནི་བྱིས་པ་ལྟར་
འཇུག་པའི་དབང་བདུན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདུན་ག་ལ་རྒྱུ་བྱ་བ་རྗེས་སུ་འགོ་བས་རྒྱ་དབང་བདུན་ཞེས་
པའི་ཐ་སྙད་མཛད་ནའང་བྲམ་དབང་གི་ཐ་སྙད་ནི་མི་མཛད་དོ།།

དེ་ཡང་དབང་བདུན་ནི་རྩལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒོ་བཞིའི་ཐད་སོར་སྒོ་བ་མ་བཞག་ནས་
བསྐྱར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱང་སྒོའི་ཐད་སོར་གཙོ་བོའི་སྒྲུའི་ཞལ་དཀར་པོ་བྱང་ཕྱོགས་ན་གནས་པ་ལ་
མངོན་པར་ཕྱོགས་པའི་སྒོ་བ་མ་སྒྲུ་དོ་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ལ། དབང་ལྟས་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་ཡང་རྒྱད་
གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་བསྐྱབས་པའི་རྩལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་གི་ཡུམ་ལྷས་རྒྱུའི་དབང་དང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷས་ཅོད་པན་གྱི་དབང་བསྐྱར། དེ་ནས་སྒོ་བ་མ་སྒྲུ་དོ་རྗེར་སྐད་ཐོར་བྱིད་དེ་ལྟ་
ཕྱོགས་གསུང་གི་ཞལ་དམར་པོ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སྒོ་བ་མ་གསུང་དོ་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ལ་ལུས་མ་
བཅུས་དར་དབྱངས་གྱི་དབང་དང་། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དོན་དེའི་གྱི་དབང་བསྐྱར། དེ་ནས་སྒོ་བ་མ་
གར་སྒོའི་ཐད་སོར་བྱིད་དེ་གར་ཕྱོགས་བྱུགས་^༨། གྱི་ཞལ་ནག་པོ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སྒོ་བ་མ་
བྱུགས་དོ་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ལ་སེམས་དཔའ་སེམས་མ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟུལ་ཞུགས་གྱི་དབང་དང་། ཁྱོ་བོ་
ཁྱོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་མིང་གི་དབང་བསྐྱར། དེ་ནས་སྒོ་བ་མ་རྒྱལ་སྒོའི་ཐད་སོར་བྱིད་དེ་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཡེ་ཤེས་
གྱི་ཞལ་སེར་པོ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སྒོ་བ་མ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ལ་དོ་རྗེར་སེམས་དཔའ་ཡབ་
ཡུམ་གྱིས་རྗེས་གནང་གི་དབང་བསྐྱར་བའོ།།

དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་དོན་ནི། ཐོག་མར་རྒྱ་དབང་ལ་མཚོན་ནས་བསྟན་ན་དབང་རྗེས་བྲམ་རྒྱ་
རྣམས་སྒོ་བ་མའི་ཁམས་ལྷ་ཡུམ་ལྟར་བསྐྱེད་དེ་ཞུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་བྲམ་རྒྱ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་གྱི་དོ་བོར་
གྱུར་པ་ཡུམ་ལྷས་ཐོགས་ཏེ་རྒྱ་དབང་བསྐྱར་བས་ཁམས་ལྷའི་དྲི་མ་འཕྲུད་ཅིང་ཡུམ་ལྷའི་དངོས་གྲུབ་
འགྲུབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཅོད་པན་དང་སྒོ་བ་མའི་ཕུང་པོ་ལྷ་གཤེགས་པ་ལྟར་
བསྐྱེད་ནས་ཅོད་པན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བས་ཕུང་པོ་ལྷའི་དྲི་མ་འཕྲུད་ཅིང་གཤེགས་པ་ལྷའི་དངོས་
གྲུབ་འགྲུབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་བྱེད་དོ། །དག་ཆ་དེ་གཉིས་ཀྱང་ལུས་གྱི་ཚོས་ཡིན་པས་དེ་དག་བྱེད་
གཙོ་བོའི་སྒྲུའི་ཞལ་དཀར་པོ་གང་དུ་ཕྱོགས་པའི་སྒོ་བ་སྒོ་བ་མ་བཞག་ནས་སྒྲུ་དོ་རྗེར་བསྐྱེད་པ་ལ་

དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དར་དབྱངས་ཀྱི་དབང་ལ་དར་དབྱངས་བཅུ་དང་སྟོབ་མའི་རྒྱང་བཅུ་ལྷ་མ་
བཅུར་བསྐྱེད་ནས་དར་དབྱངས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བས་རྒྱང་བཅུ་སྐྱེད་མའི་ལས་ཅུང་ལྷ་མ་ནས་རྒྱ་དྲིར་
སྟོམ་ལྷ་མ་པར་བྱེད་དོ། །དྲོར་དྲིལ་གྱི་དབང་ལ་དྲོར་དྲིལ་དང་སྟོབ་མའི་རྩ་རྩ་རྩ་གཙོ་བོ་ལཔ་ཡུམ་
ལྷ་བསྐྱེད་ནས་དྲོར་དྲིལ་གྱི་དབང་བསྐྱར་བས་རྩ་རྩ་རྩ་གཙོ་བོ་རྒྱང་དབྱེད་མར་སྟོམ་པའི་ལྷ་མ་པ་ཅན་ལྷ་
བྱེད་དོ། །རྒྱང་བཅུ་དང་རྩ་རྩ་རྩ་གཙོ་བོ་གཉིས་དག་གི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་དག་བྱེད་གཙོ་བོའི་གསུང་གི་
ཞལ་དམར་བོ་གང་ལྷ་ཕྱོགས་པ་ལྷོ་འོ་སྟོར་སྟོར་མ་བཞག་ནས་གསུང་དོ་རྩེར་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་
བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱལ་ལྷགས་ཀྱི་དབང་ལ་མཐོ་བོའི་དོ་རྩེ་དང་སྟོབ་མའི་རྒྱང་གིས་བསྐྱེད་པའི་
དབང་པོ་དྲུག་དང་ཡུལ་དྲུག་སེམས་དཔལ་སེམས་མར་བསྐྱེད་ནས་བརྒྱལ་ལྷགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བས་
དབང་པོ་དྲུག་ཡུལ་དྲུག་ལ་འཇུག་པའི་དྲི་མ་སྟོང་བའི་ལྷ་མ་པ་ཅན་ལྷ་བྱེད་དེ། མིང་གི་དབང་ལ་གང་ལྷ་
དང་ལས་དབང་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་ཁོ་བོ་ཁོ་མོར་བསྐྱེད་ནས་མིང་གི་དབང་བསྐྱར་བས་ལས་དབང་
དྲུག་ལས་དབང་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་དྲི་མ་སྟོང་བའི་ལྷ་མ་པ་ཅན་ལྷ་བྱེད་དོ། །

དེ་ཡང་འདྲིར་མིང་དབང་ལ་དབང་རྩལ་གང་ལྷ་བྱེད་པ་ནི་སྐྱེད་ལྷ་མ་ དེ་ནས་ལག་པ་དང་
རྒྱང་པ་རྣམས་ལ་ལག་གང་ལྷ་བཟ་མེ་དོག་ཐེང་བ་བཅིངས་ལ་^ལ ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་མ་རོ། །བརྒྱལ་
ལྷགས་དང་མིང་དབང་གཉིས་ཀྱི་དག་བྱ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་དག་བྱེད་གཙོ་བོའི་ལྷ་མ་གསུང་གི་
ཞལ་ནས་པོ་གང་ལྷ་ཕྱོགས་པ་ལྷ་མ་གྱི་སྟོར་སྟོར་མ་བཞག་ནས་ལྷ་མ་གསུང་དོ་རྩེར་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་
བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །རྩེས་གནང་གི་དབང་ལ་དབང་འདྲིའི་རྒྱང་གཞི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་བོ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཁམས་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྟོང་བྱེད་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་ཡིན་པས་གཙོ་བོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞལ་སེར་བོ་གང་ལྷ་
ཕྱོགས་པ་ལྷ་མ་སྟོར་སྟོར་མ་བཞག་ནས་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེར་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆོས་འཆད་པ་སོགས་ཀྱི་རྩེས་
གནང་དངོས་དང་རྩེས་གནང་གི་འདོགས་ལ་སོགས་པ་སྟེར་བ་ཡིན་ནོ། །དབང་དང་པོ་དྲུག་གི་དག་བྱ་
གཉིས་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་ལུས་དག་སེམས་གསུམ་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་བྱེད་དབང་གཉིས་
གཉིས་ཡིན་པ་ནི་དབང་མདོར་བསྟན་ལས། ལུས་དག་སེམས་ནི་ལེགས་དག་པ། མདོན་པར་དབང་
བསྐྱར་གཉིས་གཉིས་སོ། ^{ལྷ} ཞེས་དང་། རྩེས་གནང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་ཁམས་དག་བྱེད་ཡིན་པ་ནི།

རྗེས་གནང་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་དག།^{༡༥} ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ་དབང་བདུན་གྱིས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རིམ་པ་བཞིན་ཁམས་དང་ཐུང་པོ་
སོགས་སྦྱང་བར་བྱེད་པ་ནི་དབང་མདོར་བསྟན་ལས། རྒྱ་ནི་ཁམས་ཀྱི་དག་པ་སྟེ། ཅོད་པན་ཐུང་པོ་
ནམ་སྦྱང་བྱེད། །དར་དབྱངས་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་དག། རྩོམ་རྩིས་བུ་མི་འགྱུར་ཆེ། །སངས་རྒྱས་སྐད་རྒྱན་
མི་འཆད་པ། ཉི་ཟླ་གཅིག་ཏུ་དག་པར་བྱེད། །ཡུལ་དང་དབང་པོ་ལོགས་དག་པ། །འཕོ་མེད་དོ་རྗེ་བརྟུལ་
ཞུགས་འགྱུར། །མིང་ནི་བྱམས་སོགས་ཡང་དག་དག། རྗེས་གནང་སངས་རྒྱས་ཉིད་དག་བྱེད། །དབང་
བསྐྱར་བདུན་པོ་འདི་ནམས་ཡིན།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། །དེ་ཡང་། རྩོམ་རྩིས་
བུ་མི་འགྱུར་ཆེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མཆོན་བྱེད་དོ་རྗེ་དང་། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རྒྱན་མི་འཆད་པ་གཞིམ་དུ་མེད་པའི་སྒྲ་མཆོན་བྱེད་རྩིས་བུ་དང་། རྩོམ་རྩིས་དེ་གཉིས་
དང་ལྟན་པའི་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཁྱུད་པའི་ཚུལ་བྱེད་པའི་རྩོམ་རྩིས་ཀྱི་དབང་གིས་ཉི་ཟླ་གཅིག་ཏུ་
ཞེས་པ་སྟོག་དང་ཐུང་སེལ་གྱི་རྒྱུར་རོ་རྒྱུང་ལ་འབབ་པ་དག་ཨ་ཁྱུ་རྩིས་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པར་བྱེད་པའི་
ལུས་པ་ཅན་དུ་བྱས་པ་སྟེ་ནུ་རོ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཞོད་པའོ། །དབང་བདུན་པོ་སྟོབ་
པས་བསྐྱེད་རིམ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ཅམ་སྟོམ་པ་ལ་དབང་ཞིང་། གདུལ་བྱ་འབྲིང་པོ་འཛིག་རྟེན་
པའི་དངོས་གྲུབ་ཅམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་དབང་བདུན་པོ་འདི་ཅམ་ཞིག་བསྐྱར་བར་བྱ་ཡི། དབང་གོང་
མ་ནམས་བསྐྱར་མི་རུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དབང་གོང་མ་ནམས་ཀྱི་ནམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དབང་གོང་མ་ནམས་ཀྱི་ནམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབང་གོང་མ་
ནམས་ཀྱི་གངས་རེས་བསྐྱར་བའི་རིམ་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང་། དབང་སོ་སོའི་ནམ་གཞག་
བཤད་པའོ།།

དབང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་བསྐྱར་བའི་རིམ་པ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དབང་གོང་མ་ནི་གཉིས་ཏེ་གཅིག་ནི་སེམས་ཅན་གཞུགས་པའི་དོན་དང་ལམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་དོན་དང་རྒྱད་ཉན་པ་ལ་དབང་བའི་དོན་དུ་ཤོ། །གཞན་ནི་སྒྲིབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་གནས་སྤྱོད་པ་དང་སྟོན་པ་བོ་བྱེད་པའི་སྤྲད་དུ་ཤོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབང་གོང་མ་ཙམ་དང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རྒྱད་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་དབང་པོ་ཡང་རབ་དེ་ལ་རྒྱད་རྫོགས་པར་ཉན་ནས་རྫོགས་རིམ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པའི་སྟོན་རུ་དུ་དངོས་སུ་བྱ་དགོས་པའི་གང་ཟག་ཅིག་དང་དེ་ལྟར་སྟོན་དུ་བྱར་ནས་རྫོགས་རིམ་རྫོགས་པར་རྒྱད་ལ་སྟེས་ཀྱང་རུང་མ་སྟེས་ཀྱང་རུང་སྟེ་རྒྱད་དོན་རྫོགས་པར་ཤེས་ནས་རྒྱད་སྟོན་པ་བོར་འོས་པའི་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དེའི་དང་པོ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབང་གོང་མ་ཙམ་དང་། གཉིས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་གོང་མ་ཙམ་ལ་ཡང་ལུས་དབང་དང་གསང་དབང་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་དབང་བཞི་པ་ཤེས་རབ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱས་པའི་ཤེས་རབ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་དང་བཅས་པའི་བཞིར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་ཉན་པ་དང་རྫོགས་རིམ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པའི་སྟོན་རུ་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་དེས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་རྫོགས་རིམ་དེ་ལ་སྒྲུར་བ་ཡན་ལག་དུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་ཤིང་། ལུས་པའི་དབང་དང་གསང་དབང་དང་ཤེས་རབ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གསུམ་གྱིས་སོར་སྤྲད་ནས་རྗེས་དྲན་གྱི་བར་ཡན་ལག་ལྔ་སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱེད་ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་ཆོག་གི་དབང་བསྐྱར་བས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་གོང་དུ་དངས་པ་ལྟར་བྱག་རྟོར་སྟོན་འགྲེལ་དུ་གྱུར་གྱི་རྒྱད་དངས་ནས་དབང་ལ་བརྩ་གཅིག་ཏུ་གྲངས་ངེས་མཛད་པ་ཡང་རྒྱད་རྫོགས་པར་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་རུ་དུ་བྱ་བའི་དབང་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡང་དབང་བརྩ་གཅིག་པ་དེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བཞི་པ། བཞི་

པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པས་སྐྱུ་པའི་རེས་དོན་གྱི་དབང་བཞི་པ་ཡིན་པ་གྲུར་གྱི་རྒྱུད་ཆོག་དེ་
 རྣམས་གྱི་དོན་ཡིན་པ་ཐུག་རྟོག་སྟོད་འགྲེལ་¹³ གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དབང་མདོར་
 བསྟན་ལས་ཀྱང་། རུམ་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མངོན་བརྗོད་པ། སྐྱར་
 ཡང་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ཉིད། །དེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་མངོན་རྫོང་བྱེད།¹⁴ ཅིས་དབང་གོང་མ་གསུམ་དང་། འཛིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པའི་བཞི་པའི་བརྩ་གཅིག་པ་བཅད་བྱར་བཀོད་ནས་དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ན་དེའི་འཕྲོ་
 ཉིད་ལས། འགྱུར་དང་འགྱུར་དང་དེ་ནས་འཛིག་ །དེ་ནས་གཞན་ཡང་མི་འཛིག་པའོ། །ལུས་དག་སེམས་
 བློ་ལེགས་དག་པས། །དབང་བསྐྱར་གསུམ་པོ་རིམ་པ་ཡིས། །བཞི་པ་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་དག །ལུས་དག་
 སེམས་ནི་དག་པར་སྦྱེད། །བྱིས་པ་དར་མ་དེ་ནས་ཀླན། །བཞི་པ་སྦྱེད་ཀྱའི་བདག་པོའོ།¹⁵ །ཞེས་གསུངས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱུད་ཉན་པ་དང་སྒོམ་པའི་སྟོད་རུང་བྱ་སྦྱེད་པའི་དབང་རྣམས་བསྟན་པ་ཡིན་ཁོང་།

དེ་ཡང་དབང་བཞི་བསྟན་ཚུལ་ནི། སྐྱར་ཡང་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ཉིད།¹⁶ ཅིས་པ་དང་། དེ་
 རས་གཞན་ཡང་མི་འཛིག་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། བཞི་པ་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་དང་། ཅིས་པ་དང་། བཞི་
 པ་སྦྱེད་ཀྱའི་བདག་པོའོ། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པའི་བརྩ་
 གཅིག་པ་བསྟན་ཅིང་། རུམ་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་དང་། ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱུད་གཉིས་དང་།
 འགྱུར་དང་འགྱུར་དང་དེ་ནས་འཛིག་ ཅིས་པ་དང་། ལུས་དག་སེམས་ནི་ལེགས་དག་པས། །དབང་
 བསྐྱར་གསུམ་པོ་རིམ་པ་ཡིས། །ལུས་དག་སེམས་ནི་དག་པར་བྱེད། །བྱིས་པ་དར་མ་དེ་ནས་ཀླན།¹⁷ །ཞེས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་གོང་མ་དང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་གོང་མའི་དབང་གསུམ་ཡང་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རུམ་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤྲ་འགྲེལ་དུ་རྩ་རོ་པས།
 གང་ཞིག་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྱུར་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པར་སྦྱེད་ཅིང་།
 དོན་དམ་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དབང་གསུམ་པོ་རྣམས་རུམ་པ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་མདོར་
 བསྟན་ཏོ།¹⁸ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བྱི་འགྲེལ་གྱི་དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ན་དབང་གོང་མའི་རུམ་
 དབང་སོགས་གསུམ་འཆད་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རྒྱུད་ཀྱི། རི་སྤྱིད་ཕྱོགས་ཀྱི་ལོ་ནི་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པ་བརྩུ་བ་
 འགྱུར་ཏེ་ལྷ་བ་དང་ནི་རེག་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ནས། དཔལ་ལྷན་ཤེས་རབ་ལུ་མ་ལ་ཡང་དང་པོར་རེག་

པ་གང་ཡིན་ལུས་པའི་དབང་ནི་དེ་ཉིད་དོ། །གསང་བ་དག་ལས་འཛིན་པ་མུང་བ་དང་ནི་ལྟ་བ་
དག་གིས་གསང་བའི་དབང་དུ་འགྱུར། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དབང་ལ་མཐའ་དག་རྒྱལ་བའི་རིགས་ཀྱི་
ཡན་ལག་ཞལ་གྱི་སྤྱང་བ་བྱས་ནས་ནི། །རྒྱལ་བ་དག་ཀྱང་འདིར་ནི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དབང་པོར་བྱས་ནས་སྤོབ་
མ་ལ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་སྤྱིན་པར་བྱ།¹⁷ །ཞེས་པའི་བར་དང་།

རྒྱད་ཚིག་དེ་དག་འཆད་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ཚིག་ །འདིར་ལུས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་
ཕྱག་རྒྱ་ལོ་བཅུ་འདི་བར་གཞོན་ནུ་མ་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་པ་ནས། །རྒྱུད་གི་ཁམས་ནི་རྒྱལ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་གཞུང་བར་མི་བྱའོ་¹⁸ །ཞེས་པ་ངེས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་རྣམས་ནུ་རྩེ་པའི་འགྲེལ་པར་བྱངས་ནས་
བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་།¹⁹ །ཡང་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། །འདིར་དབང་གོང་མ་ནི་རྣམ་པ་
གཉིས་ཏེ། །ཞེས་པ་ནས། །སེམས་ཅན་གཞུག་པའི་སྤྱད་དུ་འཛིག་རྟེན་ཀྱང་རྫོང་གྱི་དབང་རྣམ་པ་བཞིའི་
ངེས་པའོ་²⁰ །ཞེས་པའི་བར། །ལུས་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་དང་། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མངོན་
བརྗོད་པ། །ཞེས་པའི་རྩེ་རྩེ་པའི་འགྲེལ་པར་བྱངས་ནས་དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
བཞིན་དུ། །ལུས་པ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་བཞི་
ཡང་བསྟན་པ་རྩེ་རྩེ་པའི་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་ལུས་དབང་གསང་དབང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གསུམ་པོ་བཤད་ཟིན་པའི་མཁུག་
རྩེ་རྩེ་རྩེ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། །འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་སྤྱུང་བར་བྱེད་པའི་དབང་རྣམ་པ་གསུམ་
མདོར་བསྟན་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་དབང་བཅུ་གཅིག་
པ་གསུངས་པ་སྤྱིར་ཡང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ།²¹ །ཞེས། །སྤྱིར་ཡང་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ཉིད།²² །ཅེས་
པ་དེས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་བསྟན་པར་མཛད་ཅིང་། །དེའི་དོན་འཆད་པ་ན་
འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཀྱང་རྩེ་པ་བཏོགས་པ་འཆད་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའོ། །དེའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དེ་བསྟོལ་ས་པ་ལས་སྤྱེས་པ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
བཞེད་པོ་སྟེ་དབང་བཅུ་གཅིག་པའོ།²³ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། །ཡང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས་མཁའ་འགོ་མ་
དོ་རྟེན་གྱར་དུ་ཡང་དབང་བཅུ་གཅིག་ཉིད་དུ་གསུངས་ཏེ།²⁴ །ཞེས་འཆོམས་སྤྱར་ནས། །གྱུར་གྱི་རྒྱུད་

ཐུག་རྟོག་སྟོང་འགྲེལ་དུ་བྲངས་པའི། རྒྱལ་དབང་ནི་དང་པོ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་བྲངས་ནས་དེའི་མཐུག་
 ཏུ་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་རྟོ་རྟེན་རབ་སྦྱར་གྱིས་ཞེས་པས་གཙོ་བོར་དབང་བཅུག་ཅིག་
 པ་བཙུག་ལྟན་འདས་གྱིས་གསལ་པོར་གསུངས་པའི་བྱིར་མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་དབང་བཞི་པ་ལམ་
 བཅུག་ཅིག་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ།^ལ །ཞེས་གསུངས་པའི། དབང་བཞི་པ་ལམ་བཅུག་ཅིག་
 པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བཞི་པ་ལམ་བཅུ་གཅིག་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་
 རོན་དམ་པའི་དབང་བཞི་པ་ཡིན་ཞིང་། དབང་བཅུ་གཅིག་ཉིད་དུ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པའི་ཉིད་གྱི་ངེས་
 ཚིག་གིས་དབང་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པའི་གྲངས་ངེས་ཀྱང་བསྟན་པས་རྒྱུད་རྫོགས་པར་ཉན་པ་
 དང་བསྐྱེད་རྫོགས་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པའི་སྟོན་རུ་བྱེད་པ་ལ་དབང་གོང་མའི་བུམ་དབང་སོགས་
 གསུམ་གྱི་མཐར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་ཚིག་གིས་བསྐྱར་དགོས་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་
 དང་གྲུབ་ཆེན་རྣམས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པུ་བྲས་ཀྱང་བཤད་དེ། དེས་མཛད་པའི་དཀྱིལ་ཚོག་ལས། དལ་གྱིས་བཏང་
 བས་པསྒྲུབ་ནས་ལྟེ་ས་བྲངས་ལ་དེ་ཁོ་ནའི་སྒྲོས་དམ་ཚིག་གི་རང་བཞིན་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་བཏུང་
 བར་བྱའོ། །འདི་ནི་ཡིད་རྣམ་པར་དག་པ་གཤམ་རབ་ཡེ་གཤམ་གྱི་དབང་གི་ཚོགས་འཛིན་པའོ། །དེ་ནས་
 ཚིག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་དགའ་བའི་མཐའ་སྟེ་བྱང་རྒྱུ་བ་གྱི་སེམས་
 བསྒྲོམས་པས་ཐིག་ལེ་གསུམ་གྱི་མཐར་ཐུག་སྒྲིས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་དེ་ཁོ་ན་ཚོས་
 ཐམས་ཅད་བསམ་དུ་མེད་པ་རྟོ་རྟེན་འཛིན་པ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ལ་དབང་བཞི་པར་བརྟེན་དོ།^ལ །ཞེས་
 རྒྱུད་ཉན་པ་སོགས་གྱི་སྟོན་རུ་བྱེད་པའི་དབང་གོང་མ་བུམ་དབང་སོགས་གསུམ་གྱི་མཐའ་དེ་ཉིད་དུ་
 དབང་བཞི་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རོན་དམ་པའི་དབང་བསྐྱར་བར་བཤད་པས་སོ། །དེས་ན། དེ་
 བས་ཚིག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཞེས་པ་འདིས་དབང་བཞི་པའི་དོན་
 ཚིག་གིས་བཤད་ནས་སྟོབ་མ་ལ་དབང་བཞི་པའི་གོ་བ་སྐྱེད་པ་ཉིད་དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་
 བཤད་པས་ཁ་ཅིག་ ཚོས་རྗེ་མཆོལ་མན་པ། ཚོས་ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་ལུགས་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བའི་རང་དུ་
 ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་མཉམ་པར་ཞོག་ཅེས་བརྟེན་ནས་སྟོབ་མས་དེ་ལྟར་མི་རྟོག་པར་ཅུང་ཟད་ཅིག་

འཛིག་པ་དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་བའི་དོན་ཏུ་བྱེད་པ་མི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་གཞན་དག་ན་རེ། སྐ་རྩ་བྱ་ཉམ་དབང་གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཐར་དབང་
བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་བསྐྱར་བར་བཤད་པ་དེ་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་ཤེས་རབ་
ཡེ་ཤེས་གྱི་མཐའ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགྱིལ་ཚོག་དེ་ཉིད་ལས་གོང་ཏུ་
དངས་པ། དེ་ནས་ཚོག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གྱི་བྱད་པར་གྱི་དགའ་བའི་མཐའ་སྟེ་
ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་རིག་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་གྱི་ཚོག་གོ་^{༡༧} ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དབང་གོང་མ་གསུམ་
གྱི་མཐར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་བསྐྱར་བ་བསྟན་ནས།
བརྟུལ་ཞུགས་གྱི་ཚོག་གོ་ཞེས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དགྱིལ་ཚོག་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་དབང་ཐམས་ཅད་
ཐོབ་པ་དང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱད་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་བདེ་
བར་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ལམ་དཔལ་གྱི་སྒྲ་མ་ཁྱོད་གྱི་བཀའ་དྲིན་གྱིས་དིང་སང་ཤེས་རབ་
ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་^{༡༨} ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དབང་གོང་མའི་
ཡང་གོང་མའི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་གི་བར་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཅིང་། དེའི་དེ་མ་
ཐག་ཏུ་དགྱིལ་ཚོག་དེ་ཉིད་ལས། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་སྤྲ་མ་ལྟར་རོ་^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་དབང་
བཞི་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་བསྐྱར་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་རུ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་སྤྲ་བཤད་
པ་དེ་ལ་ཁ་འཕངས་པ་ཡིན་པས་རིག་མ་དགུ་ལ་འཁྱུད་པའི་བུམ་དབང་དང་རིགས་དགུ་ལ་བརྟེན་པའི་
གསང་དབང་དང་རིག་མ་བརྩུ་ལ་སྟོམས་འཇུག་བྱས་པའི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་སྟེ་དབང་གོང་
མའི་ཡང་གོང་མ་གསུམ་ནི་སྟོན་རུ་གི་བུམ་དབང་སོགས་གསུམ་གྱི་མཐའ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་བཞི་པ་བསྐྱར་བའི་མཇུག་ཏུ་བསྐྱར་བར་བཤད་པས་སོ།།

ཡང་འགའ་ཞིག་ རྗེ་ཅེད་མདའ་བ། ན་རེ། རྒྱུད་རྫོགས་པར་ཉན་པའི་སྟོན་རུ་གི་དབང་ལ་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་དགོས་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། སེམས་ཅན་གཞུག་པའི་སྤྲད་
ཏུ་འཛིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་གྱི་དབང་བཞིའི་ངེས་པའོ། །དེ་ནས་རྒྱས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུད་ཐམས་
ཅད་ཐོས་ཤིང་ཤེས་པར་གྱུར་བ་ན་^{༢༠} ཞེས་སོགས་གྱིས་རྒྱུད་རྫོགས་པར་ཉན་པ་སོགས་གྱི་སྟོན་རུ་

དུ་བྱེད་པའི་དབང་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་བཞི་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ཉིད་ལ་བཞི་པའི་ཐ་སྟེན་
བཏགས་པ་དེ་ཡན་ཆད་བསྐྱར་བས་ཆོག་པར་གསུངས་པ་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དངོས་
བསྟན་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་བདེན་ནའང་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས། དང་པོ་བུམ་པའི་དབང་
ཡིན་ཏེ། གཉིས་པ་གསང་བའི་དབང་དུ་འདོད། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གསུམ་པ་སྟེ། བཞི་པ་དེ་ཡང་
དེ་བཞིན་ནོ།^{༡༠༧} ཞེས་པ་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་ཀྱའི་རྫོ་རྗེར་ཡང་། སྟོབ་དཔོན་གསང་བ་ཤེས་རབ་དང་། བཞི་པ་དེ་ཡང་དེ་
བཞིན་ནོ།^{༡༠༨} ཞེས་པ་དེ་ལྟར་རྒྱད་གཞན་གཉིས་སུ་དབང་བསྐྱར་བ་བཞི་སྟེ། ཞེས་འདུས་པ་བྱི་མ་
དང་ཀྱའི་རྫོ་རྗེའི་དབང་བཞི་པ་སྟོན་པ་རྣམས་བཤད་བྱར་བཀོད་ནས་དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ནི་
འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། འདིར་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་བུམ་པས་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་
དབང་བསྐྱར་བའོ། གསང་བར་ལྟ་བས་བདུད་རྩི་མུང་བས་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་བའོ། ལས་ཀྱི་
ཐུག་རྒྱ་གཏད་པའི་དང་པོ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པར་ལྟར་པའི་བདེ་བ་རྟོགས་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དབང་བསྐྱར་བའོ། ཁོར་བའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་རྟོགས་པ་བཞི་པ་ཤེས་
རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའོ་ཞེས་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བདེན་པས་དྲང་པའི་དོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་
བའི་ཆོག་རྣམས་པ་བཞིའོ།^{༡༠༩} ཞེས་སྐུས་རྒྱུད་ཀྱིས་དབང་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་ཚུལ་བརྗོད་དེ། བཞི་
པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པའི་རྒྱུད་ཆོག་དེས་དངོས་སུ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཉིད་བཞི་པར་བསྟན་ནས་
དོན་དམ་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བཞི་པ་སྐས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པ་སེམས་འགྲེལ་སྟོར་
གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལྟ་འགྲེལ་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་དབང་གོང་མ་བཞི་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། བཞི་
པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བཞི་པ་དངོས་སུ་བཤད་ནས། དེས་མཆོན་ནས་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བཞི་པ་ཡང་རྒྱུད་རྫོགས་པར་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་རུ་དུ་བྱེད་པའི་
སྐབས་དེར་བསྐྱར་བ་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པར་ཡང་བྱེད་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྐྱེ་བུ་ཉམས་དེ་
ལྟར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང་རྗེས་དྲན་མན་ཆད་སྟོམ་པའི་སྟོན་རུ་དུ་བྱེད་པའི་དབང་ལ་ཤེས་རབ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་བར་དགོས་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོམ་པའི་སྟོན་རུ་དུ་བྱེད་པ་ལ་འཛིག་

རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་བ་མི་དགོས་པའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དབང་སྔ་སྔའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དབང་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་
བཤད་པ་དང་། དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་འོ།

དབང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་དབང་གོང་མའི་སྤྲུལ་པའི་དབང་ནི། དཔལ་ལྷན་གཤམ་རབ་རྒྱ་མ་ལ་ཡང་དང་
པོར་རེག་པ་གང་ཡིན་སྤྲུལ་པའི་དབང་ནི་དེ་ཉིད་དོ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་མཚན་ཉིད་
དང་ལྷན་པ་ལ་གྲུ་མས་སློབ་མ་འབྱུང་པ་དང་རྒྱ་མ་ལ་རེག་པར་བྱེད་དུ་གཞུགསྟེ། དེ་ལྟར་སློབ་མས་
ཕྱག་རྒྱའི་ལུས་ལ་འབྱུང་པ་དང་རྒྱ་མ་ལ་རེག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ལུས་གྱི་
ཆར་གཡོ་ཞིང་འགྱུར་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་སྟོང་ཉིད་དང་སྦྱར་བའི་བདེ་སྟོང་ནི་སྤྲུལ་དབང་གི་
ངོ་བོ་དང་། དེ་ཡང་ཕྱག་རྒྱའི་དཀར་འཛོམས་གྱི་སྤྲུལ་པ་ལས་ཐོབ་པས་སྤྲུལ་པའི་དབང་ཞེས་བྱ་ཞིང་།
སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཞེས་བྱང་བྱ་སྟེ། དགོད་པས་དགའ་བ་ཐོབ་པ་ནི། །དགོད་ལ་དག་པ་སློབ་
དཔོན་ཉིད།^{༡༦} ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་རེག་མའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པས་ལུས་གྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་དུ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་གསར་དབང་ནི། གསར་བ་དག་ལས་འི་བོང་འཛིན་པ་མཉུར་བ་དང་ནི་ལྟ་བ་དག་
གིས་གསར་བའི་དབང་དུ་འཕྱུར།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཟླ་མས་ཐུག་སྐྱེ་མཆོན་ཉིད་ཚང་བ་ཅིག་
དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་སྐྱེ་བོ་ནས་ཁམས་ཞུ་བ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་འི་ལམ་ནས་ཐབས་ཉེ་མོར་ཁའི་ཕྱིར་ལྟན་
ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་མཆོན་པར་བྱས་པའི་བདེ་བའི་རྟེན་དུ་འཕྱུར་བ་ལྟ་^{༡༡} ། ཐམས་ཅད་ཟླ་མའི་

ལུས་ལ་བསྐྱས་པ་ཞུ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐིག་ལེ་དེ་ཉིད་མཐེབ་ཐིག་གིས་སྒྲོབ་མའི་ཕྱེ་ལ་བཞག་པ་
 མཛས་པ་དང་། མིག་དར་བཞོལ་ནས་རིག་མའི་པདྨ་རྒྱས་པ་ལ་བལྟས་པ་ལས་ཆགས་པའི་འགྱུར་བ་
 དྲག་བོས་དངས་པའི་ཐིག་ལེ་ལུས་ཀྱི་ཆར་གཡོ་ཞིང་འགྱུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་སྟོང་ཉིད་
 དང་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་ནི་གསང་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་། གསང་དབང་ཞེས་པ་རྗེས་གསང་བ་མཛས་པ་
 ལས་ཐོབ་པ་དང་། དཀྱིལ་ལོར་རྩ་གའི་དཀྱིལ་ལོར་དུ་ཐོབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ལྟ་བས་དགའ་
 བ་ཐོབ་པ་ནི། །ལྟ་བ་གསང་བ་དེ་བཞིན་ནོ།^{༡༠} །ཞེས་གསུངས་སོ།

གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ནི། སྒྲོབ་མས་སྒྲོ་མས་གནང་བའི་རིག་མ་མཚན་ཉིད་
 ཚང་བ་ཅིག་ལ་མན་ངག་བཞིན་དུ་རྩ་འཛོལ་བ་བྱས་ཏེ་རྟེན་པའི་རྟགས་མུང་བ་མན་ངག་ལྟར་སྟོམས་
 པར་ཞུགས་ཏེ་ལས་ལ་གནས་བར་བྱས་པས་ཁམས་ཞུབ་གསང་གནས་ཀྱི་ལོར་ལོ་སྒྲིབ་པ་ལས་བདེ་
 བ་སྒྲིམ་སྟོང་ཉིད་དང་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྐབས་འདིའི་དབང་གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པས་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 དབང་དང་། ཀྱན་ད་ལྟ་ལུའི་བྱང་སེམས་ཞུ་བ་ལས་ཐོབ་པས་ཀྱན་རྫོབ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་
 ལོར་དུ་ཐོབ་པའོ། །འདི་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་བཞི་པ་གཉིས་རིག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱར་བའི་ཆོ་
 རིག་མའི་རྩ་བཅའ་དགོས་པ་ནི་སྐྱེ་སྐྱེ་སྐྱེས་པའདྲ་དེ། དེའི་དཀྱིལ་ཚོག་ལས། གཡོན་པའི་གཡོན་
 ཀྱི་རྩ་མཛུབ་མོ་ལ་རྩི་དམར་པོ་བསམས་ལ་སྟོད་པ་ནི་ཕྱེའི་གྱི་ཞེས་བརྗོད་པས་སོ་^{༡༡} ། ཞེས་སོགས་
 སྐབས་འདིར་བཤད་པས་སོ།

འཇིག་རྟེན་པའི་བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟར་རིག་མ་ལ་སྟོམས་འཇུག་བྱས་པ་ལས་ཁམས་རྟོ་རྟེའི་རྩེར་
 སྒྲིབ་པ་དེ་ཉིད་རི་ཅོམ་བཟུང་བར་ནུས་ཀྱི་བར་དུ་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟན་སྒྲིམ་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྟོང་ཉིད་
 སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་དབང་བཞི་པ། བཞི་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
 དངོས་བསྟན་དྲང་དོན་གྱི་དབང་བཞི་པ་དང་། དེ་ཡང་གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་བཞི་པར་
 བཏགས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བདེ་མཚོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས། ཁོར་ལུའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་
 ཀྱི་བདེ་བརྟོགས་པ་བཞི་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའོ།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།

དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབང་གོང་མའི་
ཡང་གོང་མའི་བུམ་དབང་སོགས་དང་པོ་གསུམ་བཤད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་
བཞི་པ་བཤད་པའོ།།

དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་བུམ་དབང་སོགས་དང་པོ་གསུམ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་རྣམས་ནི་དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོ་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་
དབང་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པར་འགྲེལ་ཆེན་ལས་དངོས་སུ་བཤད་ལ།¹¹¹ འོན་ཀྱང་རྒྱ་དངོས་པར་ཉན་པ་
སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་རུ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་གོང་མ་གསུམ་གྱི་མཐར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
བཞི་པ་ཡང་བསྐྱར་དགོས་པ་ནི་སྒྲ་རྒྱ་བཤད་པ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་
པར་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཆོ་གའི་རིམ་པ་རྣམས་ནི་དཀྱིལ་ཆོག་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།
འདིར་དབང་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་རྩུབ་ཟད་བཟོད་ན། འདིའི་བུམ་དབང་ནི་རིག་
མ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་སློབ་མ་འཁྱུད་དུ་གཞུག་པ་ལྟར་འཁྱུད་ཅིང་རྩུ་མ་ལ་རིག་པ་ལས་བྱུང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་
ཁུ་བ་བདུད་ཅིའི་རྒྱུ་གཞུག་གཏོར་ནས་དབུལ་བའི་རྩ་འདབ་བརྒྱུག་ཡོད་པའི་བར་འོངས་པའི་བདེ་བ་ལ་
སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞིར་བྱེ་བའི་བདེ་བ་སྟོང་པ་དང་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་
དང་། གསང་དབང་ནི་འཁྱུད་ཅིང་རྩུ་མ་ལ་རིག་པའི་རིག་མ་དེའི་གསང་གནས་སུ་སློབ་མ་དེའི་དོ་རྩེ་རྩུབ་ཟད་
གསོར་བ་ལས་བྱུང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་མགིན་པའི་རྩ་འདབ་སུ་མ་རུ་རྩ་གཉིས་པ་ལས་སྒྲིང་གའི་རྩ་འདབ་
བརྒྱད་པར་འོངས་པའི་བདེ་བ་ལ་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོག་དགའ་བཞིར་བྱེ་བའི་བདེ་བ་དང་
སྟོང་ཉིད་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ནི་རིག་མའི་གསང་
གནས་སུ་དོ་རྩེ་གསོར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་པོར་བསྒྲིབ་པ་ལས་ལྟེ་བའི་རྩ་འདབ་དུ་གཞུ་རྩ་བཞི་པ་ལས་

གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་འདབ་སུམ་རྩ་ཅུ་གཉིས་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འོངས་གིང་ཁྱ་བ་གིན་ཏུ་དྲངས་པ་
 ལྷ་ཞིང་གཡོ་བ་དོ་རྩེ་མོར་བུའི་བུ་གའི་མཐར་ཐུག་པར་བཤོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ལ་སྐྱུ་གསུང་
 ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཀྱི་དགའ་བ་བཞིར་བྱེ་བའི་བདེ་བ་སྟོང་ཉིད་དང་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་
 ཤེས་ཏེ་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་དང་པོ་གསུམ་ཀྱི་བཤད་ཆུལ་གཅིག་སྟེ།

འདི་དག་ནི་དབང་མདོར་བསྟན་ལས། ཤེས་རབ་རྒྱ་མར་ཡན་ལག་ནི། །རིག་པས་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་འཕོའི་བདེ། །འོ་མ་འཛིན་པས་དབང་བསྐྱར་བ། །གང་ལས་བདེ་ཐོབ་དེ་བྱིས་པ། །ཡུན་
 རིང་གསང་བར་སྒྲོས་ལས་སྒྲེས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་འཕོ་བའི་བདེ། །གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་
 གསང་བ་ནི། །གང་ལས་བདེ་ཐོབ་དེ་དར་མ། །ཡུན་རིང་གསང་བར་སྒྲོས་ལས་སྒྲེས། །དོ་རྩེ་ཅེ་མོར་
 གཡོ་བའི་བདེ། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དབང་བསྐྱར་བ། །གང་ལས་གཡོ་བའི་བཤོད་དེ་ཆེན།¹¹⁹ །ཞེས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྩེ་མོ་རྩེ་མོ་འགྲེལ་པས་བཤད་པ་ལྟར་བཀོད་པ་སྟེ། རྒྱུད་ཆོག་དེ་དག་ནི་རྩེ་མོ་འགྲེལ་
 འགྲེལ་པ་ལས། ཤེས་རབ་ཅེས་པ་ལོ་བརྩུག་གཉིས་མ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ལོ་ཉི་ཤུ་མའི་བར་དུ་སྟེ། དབང་
 བསྐྱར་བས་ན་རང་གི་སེམས་དགའ་བའི་སྐལ་པ་དང་ལྡན་མ་དེ་ཡི་རྒྱ་མར་ཡན་ལག་ནི་རིག་པས་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་འཕོ་ཞེས་པ་གཙུག་ཏྱར་གྱི་པདྨ་འདབ་མ་བཞི་པ་ལས་ལྷ་བ་བདུད་ཅིང་རྒྱན་དབུལ་བའི་
 པདྨ་འདབ་མ་བརྩུ་དུག་པའི་བར་འོངས་པས་སྐྱའི་དགའ་བ་དང་གསུང་གི་དགའ་བ་དང་ཐུགས་ཀྱི་
 དགའ་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགའ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 ནི་བྱིས་པ་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་འོ་མ་འཛིན་པས་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་དབང་དང་པོ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 བྱིས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ནས་དེའི་གསང་བར་ཅུང་ཟད་དོ་རྩེ་གསོར་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་འཕོ་བ་
 ཞེས་པ་མགིན་པའི་པདྨ་འདབ་མ་སུམ་རྩ་ཅུ་གཉིས་པ་ལས་སྟིང་གའི་པདྨ་འདབ་མ་བརྒྱུད་པའི་ལྷ་བར་
 སྐྱའི་མཆོག་དགའ་དང་གསུང་གི་མཆོག་དགའ་དང་ཐུགས་ཀྱི་མཆོག་དགའ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོག་
 དགའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱ་མ་ལས་བྱུང་པར་དུ་
 རྒྱར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དར་མ་སྟེ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་བའོ། །དེ་ནས་དྲག་པོར་བསྟོད་པས་གཡོ་བའི་
 བཤོད་ཅེས་པ་སྟེ་བའི་བད་མ་འདབ་མ་དུག་རྩ་ཅུ་བཞི་པ་ལས་གསང་བའི་པདྨ་འདབ་མ་སུམ་རྩ་

ཅ་གཉིས་པར་བཞོད་པ་དང་། ལུ་བ་ཐིག་ལེའི་ཆ་བཙོ་ལུའི་ཅེ་མོ་གིན་ཏུ་དྲངས་པའི་ལུ་བ་གཡོ་བ་
 རྩོམ་ཅོར་ལུའི་ལུ་གཡི་མཐར་ཐུག་པར་བཞོད་པས་ཀྱང་ཆེན་པོ་སྟེ་སྤྱིའི་བྱང་པར་དགའ་བ་དང་
 གསུང་གི་བྱང་པར་དགའ་བ་དང་ཐུགས་ཀྱི་བྱང་པར་དགའ་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱང་པར་དགའ་
 བའི་བདག་ཉིད་བདེ་བ་ཉམས་སུ་ཁྱུང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆུན་པོ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའོ།^{༡༡༩} །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཞན་ཡང་ཅ་ལའོར་གོང་མ་རྒྱལ་ནས་འོག་མ་རྒྱལ་སུ་བྱང་སེམས་རིམ་གྱིས་འབབ་
 པའི་ཚུལ་ལ་དབྱལ་བའི་ཅ་ལའོར་ནས་སྟིང་གའི་ཅ་ལའོར་དུ་འབབ་པའི་མཆོག་དགའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
 གསང་དབང་དང་། སྟིང་ག་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་ཅ་ལའོར་དུ་སྟེབ་པའི་བྱང་པར་གྱི་དགའ་བ་ཤེས་
 རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དང་། སྤྱར་ཡང་གསང་གནས་ནས་འོངས་ཏེ་རྩོམ་ཅོར་ལུའི་ཅེར་སྟེབ་པའི་
 ལྟན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་སྟོང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དངོས་གཞི་ཡིན་པ་སོགས། ཤེས་རབ་རྩ་མར་
 ཡན་ལག་ནི། །རེག་པས་བྱང་ཚུབ་སེམས་འཕྲོའི་བདེ།^{༡༢༠} །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་
 ལེགས་བཤད་དོ། །རྩ་རོ་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྒྱལ་རྒྱུད་ཆོག་དེ་རྒྱལ་ཀྱི་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
 ཡིན་པ་འདི་ཉིད་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་བཤད་དོ།།

དེ་དག་ཀྱང་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས་འཛིག་
 རྟེན་པའི་དབང་གོང་མ་བཞི་བཤད་ཟིན་པའི་མཇུག་ཏུ། དོན་དམ་པས་ནི་སྤྱར་ཡང་འདི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 པ་དང་དོན་མེད་པའོ་^{༡༢༡} །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་དག་དོན་དམ་པ་མིན་པར་བཤད་པའི་མཇུག་ཏུ་ན་དེ་
 ཉིད་ལས། འདིར་རྒྱུད་གཞན་དང་དགོངས་པའི་སྐད་གཞན་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱིས་སྤྱར་ཡང་བྱས་
 པའི་སྒྲིས་བསྟན་པ་བརྗོད་དེ་དེ་ལ་རེག་པ་ལ་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱས་པའི་དབང་
 བསྐྱར་བའོ། །གསང་བར་རྩོམ་སྟེས་པ་ལས་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གསང་བའི་དབང་
 བསྐྱར་བའོ། །དབང་པོ་གཉིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ན་གང་ཞིག་འཛིག་པའི་བདེ་བ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའོ། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྩོམ་སུ་ཆགས་པས་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་
 བདེ་ནི་བཞི་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའོ། །དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་དང་། འགྱུར་བ་དང་། འཛིག་

པ་དང་། འཕྱར་བ་མེད་པའི་དབྱེ་བས་དབང་བསྐྱར་རྣམ་པ་བཞིའོ། །འདིས་དབང་བསྐྱར་བར་བྱེད་
པ་ནི་དབང་སྟེ་¹¹⁶ ཞེས་བཤད་ནས་དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་དུ། མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སུ་
གསུངས་པ། དང་པོར་དབང་བསྐྱར་བདུན་པོ་གང་།¹¹⁷ ཞེས་སོགས་དང་། བུམ་པ་གསང་བའི་དབང་
བསྐྱར་དང་། ཞེས་པ་ནས། ལུས་ངག་སེམས་ནི་དག་པར་བྱེད།¹¹⁸ ཅེས་པའི་བར་གྱི་དབང་མདོར་
བསྟན་གྱི་རྒྱུད་བྲངས་ནས་བཤད་དོ།

འདི་ལྟ་བུའི་གསང་དབང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་དངོས་དབང་དུ་བསྐྱར་བ་རབ་
བྱུང་ལ་མི་རུང་བ་ལ་དགོངས་ནས་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་གས་ལམ་སྟོན་ལས། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རྒྱུད་
ཆེན་ལས། །རབ་ཏུ་འབད་པས་བཀག་པའི་ཕྱིར། །གསང་བ་ཤེས་རབ་དབང་བསྐྱར་ནི། །ཚངས་པར་
སྟོན་པས་གྲང་མི་བྱ། །གལ་ཏེ་དབང་བསྐྱར་དེ་འཛིན་ན། །ཚངས་སྟོན་དཀའ་ཐུབ་ལ་གནས་པས། །བཀག་
པ་སྟུང་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། །དཀའ་ཐུབ་སྟོམ་པ་དེ་ཉམས་ཏེ། །བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་དེ་ཡམ་པ་ཡི། །ལྟང་བ་
དག་ནི་བྱུང་གྱུར་ཅིང་། །དེ་ནི་ངན་སོང་ངེས་ལྟར་བས། །བྱུང་པ་ནམ་ཡང་ཡོང་མ་ཡིན།¹¹⁹ ཞེས་གསུངས་
པ་ཡིན་ཏེ། རྩས་གསང་བ་བྱུང་བའི་གསང་དབང་བསྐྱར་བ་ཅམ་གྱིས། བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་དེ་ཡམ་
པ་ཡི། །ལྟང་བ་དག་ནི་བྱུང་གྱུར་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཡམ་པ་མི་འབྱུང་བས་སོ།

གཞན་ཡང་དབང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་དགུ་ལ་འཕྱུད་ཅིང་རྩ་མ་
ལ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་སྟོང་ཉིད་དང་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་བུམ་དབང་གི་ངོ་བོ་
དང་། ཕྱག་རྒྱ་ལོ་བརྩུག་ཉེས་མ་ནས་ཉི་ཤུ་མའི་བར་དགུ་ལ་གྲ་མས་སྟོམས་པར་ཞུགས་གིང་ཤེས་རབ་
མའི་ནར་ན་སི་ཀ་རྩ་དབུ་མའི་མས་སྐྱ་བ་ཞིབ་པར་བྱས་ནས་ཁམས་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ཐེག་ལེ་དང་
བཅས་པའི་དོ་རྗེ་སྟོབ་མ་ལས་གྱི་སེམས་རྒྱུད་དག་པར་བྱས་པ་དེའི་ཁར་བརྩུག་ནས་བྱང་སེམས་འཕང་
བར་བྱ་ཞིང་དེ་ལྟར་འཕངས་པའི་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་བྱངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་སྐྱར་བའི་ཡེ་
ཤེས་ནི་གསང་དབང་གི་ངོ་བོ་དང་། དང་པོར་རང་གི་རྩང་མ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནས་ལོ་བརྩུ་
ག་ཉེས་མ་ནས་ཉི་ཤུ་མའི་བར་དགུ་པོ་གང་དང་གང་ལ་འདོད་པ་སྟོན་པར་རྩས་པ་རྣམས་ལ་སྟོམས་
འཇུག་བྱེད་པ་སྟེ་མཆོན་བྱེད་ནས་རྩ་ཆོད་གཉིས་ན་ཉི་མ་འཆར་བ་དེ་བྱིད་དུའོ། །དེ་ལྟར་སྟོམས་པར་

ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
བཤད་པའི་དབང་གོང་མ་དང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་རྣམས་ནི་བྱིས་པ་ལ་དབང་དེ་
རྣམས་དངོས་དབང་དུ་བསྐྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དགོ་སྟོང་སོགས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ནི་མོས་
པ་ཡིད་བྱེད་ཅམ་གྱིས་དབང་དོན་ངོ་འཕྲོད་ངེས་སུ་བྱས་ནས་བསྐྱར་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དགོ་སྟོང་དོ་རྩེ་
འཛིན་པ་སྐགས་འཆང་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་ཡང་ཡང་གསུངས་ཤིང་། དགོ་སྟོང་དང་དགོ་ཚུལ་སོགས་ལ་
འདིར་བཤད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསང་དབང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དངོས་དབང་དུ་
བསྐྱར་ན་བསྐྱབ་པ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་སོ།།

འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྐབས་
འདིར་བསྟན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནས་གསུངས་པའི་དབང་བཞི་པ་བཤད་པ་དང་། སྐས་རྒྱུད་རྣམས་
ཀྱི་དགོངས་པ་གྲུབ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་དབང་བཞི་པ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་གཉིས་པ་ན་
ཚུན་དོད་ཐུབ་¹⁹⁰ ཡིན་ཚུལ་བཤད་པའོ།།

དང་བོ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་བརྒྱ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དགོད་པ་དང་ལྟ་བ་
དང་ལག་པ་བཅང་བ་དང་གཉིས་གཉིས་སྟོར་བ་ཞེས་པ་དབང་རྣམ་པ་བཞི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་
འགྱུར་རོ། །འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་གཉིས་གཉིས་འབྱུང་པ་མེད་པ་སྟེ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱ་ལས་
སྟེས་པ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་རོ།¹⁹¹ ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གསུངས་ལ། གཉིས་
སུ་མེད་རྒྱའི་གཉིས་ནི་སྟོང་པ་དང་བདེ་པ་ལ་རྒྱུད་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལས་ཡང་ཡང་བཤད་ཅིང་།
སྟོང་པ་ཡང་བདེན་སྟོང་ཅམ་མ་ཡིན་གྱི་རྣམ་ཀླན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དང་། བདེ་པ་ཡང་
བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ལུམ་ཞལ་སྟོར་གྱི་རྣམ་

བ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་དང་མཆོག་རྒྱུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཟུང་འཇུག་དེ་ཉིད་
 དབང་བཞི་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེའི་བདེ་བ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེུ་
 ཆོག་མ་བཅད་བརྒྱ་བཅུ་བཞི་བ་ལས། དེ་ལས་ཟུང་ན་འདས་པའི་བདེ་བ་འཕྲོ་མེད་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་
 འགྱུར་མེད་ཉིད་ནི་བཞི་བ་སྟེ།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྟོང་བ་ཡང་དེའི་འགྲེལ་པར། ལས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་སྟོང་བ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་རབ་རྒྱ་གསལ་བའི་
 མཆོན་ཉིད་དོ།^{༢༠} ཞེས་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྟན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ལ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །གཞན་
 ཡང་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་དང་པོ་ལས། མཆོག་རྒྱུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཉིད་ནི། །སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཏེ།^{༢༡} ཞེས་པ་འདིས། བཞི་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བཞི་བ་ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བསྟན་པ་དང་། གང་ཞིག་དེ་ནི་སྤྱར་ཡང་
 དེ་བཞིན་འདིས། །རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོར་རྒྱལ་བས་གསུངས།^{༢༢} ཞེས་པ་འདིས། དེ་བཞིན་
 ཞེས་པའི་བསྟན་དོན་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྟན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་བསྟན་པའི་སྟོན་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་སྟོང་
 དང་སྟོང་གཟུགས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དབང་བཞི་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དབང་མདོར་བསྟན་
 གྱི་ལྡོ་རོ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་རྣམ་མཁའ་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་ཏེ་དེའི་རྗེས་
 ཆགས་ཕྱི་རོལ་རང་གི་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་སྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་གཡོ་མེད་ཅིས་པ་དོ་རྗེ་ཞོར་ལུ་
 ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གཡོ་བ་ལས་འཇག་པ་འགོག་པ་སྐྱའི་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་གསུང་གི་ལྟན་
 ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་ཕྱག་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་
 པའི་དགའ་བའི་བདག་ཉིད་ལྷ་བ་བདུད་ཅི་མི་འཕྲོ་བའི་བདེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་
 པོ་ཞེས་བྱ་བ་དབང་བསྐྱར་བ་བཞི་བ་སྟེ། བཞི་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་གསུང་གིས་
 བརྗོད་པའོ། །འདི་ནི་སྤྱི་བ་པ་མེད་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟག་པར་རྟོགས་པ་དེས་
 བྱུང་བའི་རོས་ཟངས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་རྣམས་གསེར་གྱི་ངོ་བོ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བ་པ་དང་བཅས་པའི་
 སྤང་བོ་དང་ཁམས་ལྡེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྡེ་དང་ལྟ་མོ་ལྡེ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་དགའི་
 ངོ་བོས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྐྱེ་དགའི་བདག་པོའོ།^{༢༣} ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་ནི།

ཕྱག་ཀྱི་ཆེན་པོ་རྗེས་ཆགས་ལས། སྐྱེས་པ་གཡོ་མེད་བདེ་བ་ནི། །ཤེས་རབ་ཆེན་པོའི་དབང་
བསྐྱར་བ། །གང་ལས་གཡོ་མེད་རྟོགས་པ་སྟེ། སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོར་རྣམ་ཤེས་བྱ།¹⁹² །ཞེས་པའི་
འགྲེལ་བ་ཡིན་ལ།

ཅུ་འགྲེལ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་མཁའ་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་རྗེས་བྲན་གྱི་སྐབས་སུ་
སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་ཡུམ་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་རྗེས་སུ་
ཆགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་ཉམས་ཐྱིང་བསྐྱོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་བདུད་ཅི་བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་རྗེ་རྗེ་ཤོར་བྱ་ལས་མི་འཕོ་བའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ལ་སྐྱེའི་ལྷན་སྐྱེས་སོགས་བཞེར་བྱེ་བའི་མི་
འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དང་པོ་དེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་བར་བསྟན་ལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་
ཉིད་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མི་ཆིག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱའི་ཐོག་མ་དང་པོར་ཐོབ་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གི་
ཡན་ལག་དང་པོར་ཐོབ་པ་ནས་དབང་བཞི་པའི་ཡ་མཐའ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མི་འགྱུར་བའི་
བདེ་བ་འདི་རིང་ཏུ་བསྐྱོམས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་པ་མེད་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷག་པར་
རྟོགས་པ་དེས་གྲུབ་པའི་རོས་ཟངས་ལ་སོགས་པ་གསེར་དུ་སྐྱུར་བ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་པ་དང་བཅས་པའི་
ཡུང་པོ་ལྷ་ཁམས་ལྷ་ལ་སོགས་པ་གཤེགས་པ་ལྷ་གཤེགས་མ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་དགུའི་ངོ་པོར་རྗེགས་
པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དབང་བཞི་པ་ལ་སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་དོ།

འོ་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་བཞི་པ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཁོ་ན་ལ་འཛོག་གམ་
སྟུམ་ན། དེ་ནི་དབང་བཞི་པའི་ཆ་ཤས་ཡིན་པས་དབང་བཞི་པ་ཞེས་རྗེད་པ་ཡིན་གྱི་དབང་བཞི་པ་ཡོངས་
རྗེགས་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་ཀླ་ན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་
གཟུགས་ངོ་པོ་དེའི་མེད་པའི་བྱང་འཇུག་ལ་འཛོག་པ་ན་རོ་པའི་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
འགྲེལ་བ་བྱངས་མ་ཐག་པ་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྷན་
པའི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྟེ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་གསུངས་པ། ལུས་ནི་བྱངས་
གིང་རྣལ་ལྷན་ཉམས་པ་རྣམ་མཁའ་དང་མཚུངས་མཚན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་རྗེགས་འགྱུར། །སྤྱོ

ཚོགས་འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཉིད་ནི་དྲངས་ཤིང་སྒྲིབ་པ་ནམ་པར་བྲལ་བ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྤྲང་། །སྐད་ནི་
 ཀུན་ནས་ཆད་པ་མིང་ཅིང་དུ་མའི་སྐད་གཞན་དག་གིས་གཞན་གྱི་སྟོང་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། །སེམས་ནི་དམ་པའི་
 བདེ་བས་གང་ཞིང་མི་གཡོ་ཐམས་ཅད་དུས་སུ་ལྟན་ཅིག་སྒྲིམ་པས་འབྱུང་པའོ། །ཞེས་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་
 བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལུས་ཏེ་སྒྲིམ་ཚོགས་པ་དེ་དབང་བཞི་པར་བཤད་ནས།^{༡༩} དེའི་ལུས་དང་བདེ་
 བའི་སེམས་དང་དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་ཚུལ་རྒྱུད་ཉིད་ཀྱིས་འཆད་པར་བཞེད་ནས་ཡེ་ཤེས་ལེའུ་
 ཚོགས་བཅད་བརྒྱ་རེ་བཞི་པ། ལུས་ནི་དྲངས་ཤིང་^{༢༠} ཞེས་སོགས་དྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ། ལུས་ནི་
 དྲངས་ཤིང་རྒྱལ་ཕྱན་ཉམས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲིག་སྤྲུང་ཐུགས་ངོས་བཟུང་
 བན་དྲངས་ཤིང་ཐོགས་པ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་ཤིང་རྒྱལ་ཕྱན་བ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་གཟུགས་
 མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་སྒྲིག་དང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཐུགས་སུ་གསུངས་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ཏེ་
 ལུས་སྟོང་གཟུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིག་དང་ཐུགས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟོང་ཉིད་ལ་རོག་ཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་གཉིས་
 རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱུང་འཇུག་ཏུ་རྒྱུད་པ་དེ་དབང་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། ལུས་ནི་དྲངས་ཤིང་ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དྲངས་པས་སོ། །

མདོར་ན་དབང་བཞི་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་མ་
 ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་ཡཔ་ཡུམ་ཞལ་སྒྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་
 གྱི་སྟོང་གཟུགས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱང་འཇུག་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བྱང་འཇུག་གི་པར་གྱི་
 འགྱུར་མེད་ཀྱི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་སྟོང་གཟུགས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བྱང་འཇུག་ཐམས་ཅད་ལ་
 འཛིག་པ་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྤྲུལ་རྒྱུ་དྲམས་ཀྱི་དགོངས་པ་གྲུ་བ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་བཀྲལ་བའི་དབང་བཞི་པ་
 རོས་བཟུང་བཞི། དབང་བཞི་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ནི་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་དག་པའི་སྒྲིམ་པའི་སྒྲི་
 དང་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པའི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཁ་སྒྱོར་ཡན་
 ལག་བདུན་ལྟན་དེ་ཡིན་ནོ། །ཡན་ལག་བདུན་ནི་དག་དབང་གྲགས་པས། འོངས་སྟོད་རྫོགས་དང་ཁ་
 སྒྱོར་བདེ་ཆེན་རང་བཞིན་མེད། སྟིང་རྗེས་ཡོངས་གང་རྒྱན་མི་འཆད་དང་འགོག་པ་མེད། ཡན་ལག་

བདུན་བཤད་¹³⁰ ཅེས་པ་ལྟར་མཚན་དཔེས་སྒྲིམ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། དེ་ཡང་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་གྱི་
 རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཁ་སྦྱོར་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་ཟག་པ་མེད་པ་རྒྱ་ཆོམ་པ་དེ་ཡང་ལའོར་བ་རི་སྤྱིད་དུ་གནས་པའི་
 བདེ་ཆེན་དང་། དེ་ཡང་བདེན་པར་མེད་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བས་སྙིང་རྩེས་ངེས་པར་གང་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་དེ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བས་
 རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། སྤྱལ་སྤྱོད་རྣམས་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཡིན་ནའང་སྤང་བ་ཡང་ཡང་སྤྱད་པ་དང་མི་འདྲ་
 བར་ལོངས་སྤྱོད་ཉིད་ནམ་མཁའ་མ་ཞིག་བར་དུ་སྤང་བ་སྤྱད་མི་སྤྱིད་པས་འགོག་པ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
 མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་དབང་བཞི་པར་བཤད་པ་དེ་ཡང་དབང་བཞི་པའི་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི།
 གཞན་དུ་ན་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དག་པའི་སྒྲུ་མའི་སྤྱར་བཞེངས་པའི་དག་པའི་སྒྲུ་མའི་
 སྤྱད་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཆོགས་པའི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་རྣམས་ཀྱང་དབང་བཞི་
 པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྤྱོད་པ་ཁ་སྦྱོར་སོགས་ཡན་ལག་བདུན་ཆར་དུ་ཆུག་མོད།
 ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་དེ་དབང་བཞི་པ་ཡིན་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཅི་ཡོད་སྒྲུམ་ན། དེ་དབང་བཞི་པར་གྲུབ་པ་ནི་
 ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་ལས། དེ་ལྟར་དགྲ་དང་ལྡན་ཉིད་ཕྱིར། ཡང་གི་སྤྱོད་ལྡན་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་
 སྤྱོད་ལྱེས་ཉིད་ཕྱིར། བཞི་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་འདོད།¹³¹ ཅེས་བཤད་དོ། །དེའི་དོན་ནི་རྒྱུད་རྣམས་
 ལས། བཞི་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།¹³² ཞེས་དང་། ལ་ལར། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་བཞི་པ་ཡང་། ཞེས་འབྱུང་
 བའི་བཞི་པ་སྟོན་པ་ན་དབང་གསུམ་པའི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དཔེར་བྱེངས་ཏེ་ངེས་མཚན་ནས་དབང་བཞི་པ་
 སྟོན་ལ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་བཞི་པ་ཡང་། ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་གྱི་སྤྱོད་དེ་བཞིན་གྱི་སྤྱོད་དང་ཡང་
 གི་སྤྱོད་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་དོན་བཤད་ན་དབང་བཞི་པ་ནི་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་དུ་གྲུབ་པས་བཞི་པ་ནི་
 སྤར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་དག་དབང་གསུམ་པ་འདོད་ཅེས་བཤད་པའོ། །འདི་དག་ནི་མཚན་
 པ་ཅམ་སྟེ་རྒྱས་པར་ནི་སྤྱུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།¹³³

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་པན་རྒྱུན་དོད་བྱུང་ཡིན་རྒྱལ་བཤད་པ་ནི། སྤྱུགས་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་

མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་པའི་དབང་བཞི་པ་དག་པའི་སྐྱེ་ལུས་དང་དོན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་དོ་བོ་
 དབྱེར་མེད་པའི་སྐྱེ་ལུས་དེ་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་གཞོན་པའི་རྒྱུད་འོད་ཟེར་ལྔ་པ་ལས་གྲུབ་པ་དང་། བདེ་
 བ་ཡང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཙམ་ལ་བཤད་པ་མ་གཏོགས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་བཤད་པ་མེད་ལ།
 དུས་འཁོར་ནས་ནི་སོར་བསམ་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྤྲང་བ་རེ་བཟང་དུ་འཕེལ་བ་ལས་
 རེས་དུན་གྱི་སྐབས་སུ་དངོས་གནས་ལ་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྲུབ་པ་དེ་
 ཉིད་རེ་བཟང་ལ་སོང་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡན་ཆད་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་སེམས་ཀྱི་སྤྲང་
 བ་ཙམ་ལས་སྐྱབ་པ་མ་གཏོགས་བསྐྱབ་གཞི་གཞི་ལ་མེད་པ་དང་། བདེ་བ་ཡང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་
 ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ལ་བཤད་པས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཟུང་འཇུག་རིམ་ལྔ་པ་
 བཞིན་མ་མཐུན་ནའང་དབང་བཞི་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཡན་ལག་བདུན་ལྔ་པ་གཉིས་རོ་བོ་དབྱེར་
 མེད་ལ་འདོད་པར་ནི་ལུགས་གཉིས་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡན་ཆད་གྱི་
 སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་དག་པའི་སྐྱེ་ལུས་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱར་གྱི་རྣམ་པ་
 ཅན་གྱི་དོད་ཐུབ་ཅིང་། བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ནི་གཉིས་ཀ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྤྲུལ་
 རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་སྟེལ་ལ་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་ཉི་ཁྲི་
 ཆིག་སྟོང་དུ་ག་བརྒྱར་བཤད་པ་དང་། དེ་དངོས་སུ་འདྲན་པར་བྱེད་པའི་བྲག་རྒྱུའི་རྣམ་གཞག་དང་
 བཅས་པ་དངོས་སུ་མ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་ལུགས་གཉིས་ཀའི་དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ནི་དབང་བཞི་པའི་དོན་
 ཆོག་གིས་ལེགས་པར་བརྟུན་དེ་སྟོབ་མས་དེའི་གོ་བ་རྟེན་པ་ཙམ་གྱིས་དབང་བཞི་པ་ཆོག་གི་སྐོ་
 བས་བསྐྱར་བ་དང་ཐོབ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དོན་དམ་བྱང་རྒྱུའི་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དུ་ཐོབ་པ་དང་། སྐོ་གསུམ་གྱི་དྲི་མ་སྤྲོ་མོ་སྦྱར་བ་དང་། རོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་
 སྐྱེ་འགྲུབ་པའི་སྐྱེལ་བ་ཅན་དུ་བྱེད་ཅིང་། ཟུང་འཇུག་གི་རྩོགས་རིམ་སྒོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་
 དག་གིས་དབང་གི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྐྱས་པ་ཙམ་ཞིག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ལེའུ་བཞི་པ། སྐྱབ་པའི་ལེའུ་

༣༡། །གཉིས་པ་བསྐྱེད་ཚྗོགས་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གསུམ། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་ཚྗོགས་པའི་རིམ་པའི་གྲངས་ངེས་དང་གོ་རིམ་བཤད་པ་དང་། རིམ་པ་གཉིས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་སུ་འབྲས་གཞག་བཤད་པའོ།།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་ཚྗོགས་པའི་རིམ་པའི་གྲངས་ངེས་དང་གོ་རིམ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། རིམ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་དང་། གོ་རིམ་མོ།།

དང་པོ་ནི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་ཚྗོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་གིས་ལམ་སྐོམ་པའི་སྟོང་རུ་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་དངོས་གྲུབ་ཐ་མ་དང་འབྲིང་པོ་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་གཅིག་དང་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བླ་ན་མེད་པ་ཚྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། གང་ཟག་དང་པོས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ལམ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དང་། གང་ཟག་གཉིས་པས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འབྲུབ་པའི་ཉེ་རྒྱ་ཚྗོགས་རིམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཉིད་དུ་ངེས་ཤིང་། དེ་ལྟར་རྒྱད་སྟོན་ནས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འབྲུབ་པའི་ཉེ་རྒྱ་ལ་ཚྗོགས་རིམ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་གོ་རིམ་ནི་གསང་འདུས་རིམ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་གྲུ་སྐྱབ་ཀྱིས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་ལ་ལེགས་གནས་ཤིང་། །ཚྗོགས་པའི་རིམ་པ་འདོད་རྣམས་ལ། །ཐབས་འདི་ཚྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །སྐས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས། ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་པོ་ནས་ཐུགས་བླམ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཀྱིས་བཤོད་པ་གཞིར་བཞག་པ་ལ་དང་པོར་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་ཚྗོགས་རིམ་མཆོག་ཉིད་ཆང་བ་སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་སྟོན་རགས་པ་སྟོར་བྱེད་ཀྱི་

བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྒྲིབ་པར་མ་བྱས་པར་བྱི་ནང་གི་སྒྲོན་པ་མོ་ནས་འགོག་པའི་རྫོགས་རིམ་མཚན་
 ཉིད་ཆང་བ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་པར་དུ་ཡང་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོང་གཟུགས་སྒྲ་ཚོགས་
 པ་ཤར་བ་དེ་ཉིད་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འདྲེན་ལུས་ཀྱི་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྒྲོང་གཟུགས་ཡབ་
 ཡུམ་ཞལ་སྒྲོར་གྱི་ནུམ་པ་ཅན་དུ་དངོས་སུ་སྐྱུར་བར་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྷ་སྐྱེ་ཞལ་བྱུག་གི་ནུམ་
 པ་ཅན་ལ་རེག་མཐོང་གི་མཚན་མ་ཅན་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དང་པོ་ནས་སྐྱགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱོད་པ་གཞིར་བཞག་པ་
 ལ་ཡང་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྲོན་དུ་ངེས་པར་བསྐྱེད་རིམ་འགོ་དགོས་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་དང་པོ་ནས་
 སྐྱགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱོད་པ་བཞིར་བཞག་པ་ལ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྲོན་དུ་ངེས་
 པར་འགོ་དགོས་ན་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་འཛང་རྒྱ་བ་ལ་ངེས་པར་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་
 དགོས་པ་ལས་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཙམ་
 འབྱུང་གི། དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བའི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་ལའི་མདོར་
 བསྐྱས་དང་པོ་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པ་གོམས་
 པར་གྱུར་བས་ནི། གྲུབ་པ་འཛིག་རྟེན་པ་དག་འབྱུང་འགྱུར་གྱི། འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ག་
 ལ་ཞིག་ཉི། ཅིས་གསུངས་པས་སོ་ཞེན། དེ་ནི་དང་པོ་ནས་སྐྱགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་འཛང་
 རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ངེས་པར་སྒྲོམ་མི་དགོས་པའི་གཤམ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། འགྲེལ་ཚིག་དེ་དག་གིས་
 བསྐྱེད་རིམ་རྒྱུད་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཙམ་དངོས་སུ་སྐྱུབ་ལུས་ཀྱི། མཚོག་གི་
 དངོས་གྲུབ་དངོས་སུ་སྐྱུབ་མི་ལུས་ཞེས་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལ་ཁོང་དག་ན་རེ། དང་པོ་ནས་
 སྐྱགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་འཛང་རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བར་རྫོགས་རིམ་རྒྱུད་
 པས་ཚོག་པ་མི་བྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། དང་པོ་ནས་སྐྱགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ནས་འཛང་རྒྱ་བ་ལ་
 ངེས་པར་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲོམ་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། འདོད་པར་མི་ལུས་ཏེ། ཁམས་ལའི་
 མདོར་བསྐྱས་དང་པོ་དེ་ཉིད་ལས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པར་གསུངས་པའི་རྟུང་དཔེ། ལས་ཡིག་ལ་སོགས་
 རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྐྱུབ་ཐབས་གཞན་

ཡོད་མིན།^༩ །ཞེས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་དང་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་དག་གི་རྫོང་པ་
དང་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་རྟོག་སྒྲུབ་གྱི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་
དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་གཞན་པའི་དེ་ཉིད་དེ་འབྲས་ལུ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱུ་ཐབས་ཡོད་པ་མིན། ཞེས་
གསུངས་པས་སོ་སྒྲུབ་ན། འབྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རྫོགས་རིམ་མིན་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་འབྱུང་བས་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། འདི་ལྟར་གསུང་བ་པོ་རྣམས་བསྐྱེད་རིམ་མཆོག་གི་
དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་
ལས་ལེའུ་ལྷ་པོའི་གོ་རིམ་བཤད་པ་སོགས་དང་འགལ་བའི་སྒྲོ་ནས་བཀག་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

འོ་ན་འབྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་རིམ་ལྟར་སྒྲུབ་ན། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
གོང་དེ་ཉིད་དུ། རྣ་ཆོགས་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་ལམ་གྱིས་ནི། །དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་
གསུངས་པ། །བཅུ་དྲུག་བཞི་ཡི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཅན། །ལམ་དང་བྲལ་བས་འཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༠} །ཞེས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་གསུངས་པའི་དེ་ཉིད་དེ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དང་
དགའ་བ་བཞིའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཅན་གྱི་ལམ་དང་བྲལ་བའི་ལྷ་པོའི་ཞལ་ཐུག་སོགས་སྒྲུ་ཆོགས་ལ་
དམིགས་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་རྒྱུང་པས་འཐོབ་པ་མིན་ཞེས་བཤད་ནས།
རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སོགས་དང་བྲལ་བས་འཐོབ་པར་མ་རུས་པའི་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་དེའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་
གང་ཡིན་སྒྲུབ་ན། རྒྱུའི་གཙོ་བོ་དེ་ནི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་དང་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་རྫོང་པ་
དག་དང་། ཞལ་ཐུག་གི་རྣམ་པ་སོགས་སྒྲུབ་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་
འབྱོར་སྒྲུབ་པ་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནི་རྒྱུ་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་
བོ་རྫོགས་རིམ་དེ་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྫོགས་རིམ་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་
སྒྲོ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱར་འབྱུང་བ་སེམས་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་
ལའི་ཞེ་བརྒྱུད་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུན་པོའི་སྒྲོ་ཅན་བྱིས་པ་རྣམས་གཞུག་པ་དང་
སེམས་ནི་དག་པའི་དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་ཀྱེ་མའི་བདག་པོ་རྒྱ་བ་བཟང་པོ་ཁྱེད་ཀྱིས་རྒྱུ་ཐབས་དག་ནི་

བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་དོན་དམ་པར་ནི་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་སྟོང་པོར་གྱུར་པ་འགའ་ཡང་
འདིར་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱུས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་དྲུག་གི་ཞུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
སྐྱབ་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཞེས་པ་ངེས་པ་སྟེ། འདིར་གང་ཞིག་བཏགས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་དེ་ནི་འབྲུལ་པ་ཞེས་
པ་དོན་ཅན་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་མཐའ་དག་གང་ཡིན་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་སེམས་ནི་དག་པའི་སྒྲིབ་
དྲུག་ཞེས་པས་སེམས་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པར་བཤད་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཉིད་
ཀྱི་སྒྲིབ་དྲུག་ཞེས་པས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱར་བཏགས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱོམ་པར་བཤད་ཅིང་།
དེ་དག་ཀྱང་རྫོགས་རིམ་སྐྱེ་བའི་སྒྲིབ་བྱེད་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དགོས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་
ཡང་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་གཉིས་པའི་ལེའུ་གཉིས་པའི། བམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱན་ལ། རྒྱ་
མཚོར་གྱུ་བ་ཇི་ལྟ་བུར། རང་འདོད་ལྟ་ཡི་གཞུགས་ཀྱིས་ནི། སེམས་ཅན་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་
དོན་སྟོང་པོས་གསལ་བའི་ལན་དུ། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། བདག་མེད་རྣལ་འབྱོར་ལྟན་
པའམ། ཡང་ན་ཉེ་དུ་ཀའ་དཔལ་བཅོན། གཞན་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་ཅིག་ཀྱང་། དངོས་གྲུབ་འདོད་པས་
མི་གནས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སྟོང་འགྲེལ་ལས། ཀྱེད་དོན་སྟོང་པོ་དེ་ལྟ་ཡིན་གྱི་ཡང་ལས་ཀྱི་
དང་པོ་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་གོང་དུ་བསྟན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་ལ་བསྐྱེད་པའི་ལྟ་འི་
ར་རྒྱལ་གྱི་དུས་དང་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པར་བྱས་ན་ངེས་
པར་ཀྱེད་དོན་སྟོང་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་གྲུབ་འདོད་པས་རིམ་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་མ་གཏོགས་
པ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་ཅིག་ཀྱང་མི་གནས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་ལས་དང་པོ་པས་ཐོག་མར་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
པས་གནས། དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་ཉེ་མཐར་གྱུར་པ་ན་བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པར་
བྱས་ན་སྟེ་བསྐྱབ་པར་བྱས་ན་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བསྐྱེད་པའི་ལྟ་འི་ར་རྒྱལ་བསྐྱེད་རིམ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྟེ་མཐར་ཕྱིན་པས་བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྫོགས་རིམ་ལ་གནས་པར་བྱས་ན་
ཀྱེད་དོན་སྟོང་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཀྱེད་དོན་སྟོང་ཐོབ་པར་འདོད་
པས་རིམ་པ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་ཅིག་ཀྱང་མི་

གནས་པར་གསུངས་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་ལ་སློབ་ཚུལ་ནི། ལས་དང་པོ་པས་ཐོག་མར་ལྟེ་ཁ་དོག་
དང་དབྱིབས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བདག་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་གནས་ལ། བསྐྱེད་རིམ་དེ་མཐར་
ཐུག་པ་སྟེ་མཐར་ཐྱིན་པ་ན་བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྫོགས་རིམ་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྫོགས་རིམ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་སྟེ་པའི་རྒྱུད་སྒྲིབ་བྱེད་ཏུ་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲིབ་ཏུ་
འགོ་དགོས་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དོ་རྩེ་
སྒྲིང་འགྲེལ་གྱི་དེའི་འགྲོ་ཉིད་ལས། དེ་ལས་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་གང་ལ་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྫོགས་
ཏེ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དུག་གི་དང་པོ་སོ་སོར་སྟུང་པས་བསྐྱེད་ཏེ་གོམས་པར་བྱེད་པ་
ན་མཚན་མ་དེ་དག་འབྱུང་བར་འབྱུང་ལ། ཞེས་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་གིས་བསྐྱེད་རིམ་
མཐར་ཐྱིན་པར་བྱས་ཏེ་སྒྲོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་དང་པོ་སོ་སོར་སྟུང་སྒྲོམ་པར་བྱས་ན་ཏུ་སོགས་ཀྱི་
མཚན་མའམ་རྟགས་རྣམས་འབྱུང་བར་གསུངས་པས་འདིས་ཀྱང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པ་བཤད་པ་རྣམས་ནི་སྒྱིར་བཏང་བ་དང་པོ་ནས་
སྐགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བཤོད་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཡར་ཐུན་ཐེག་པའི་ལམ་གྱིས་ས་
བཅའི་བར་བཤོད་པའི་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་བ་ལྟ་བུ་སྐགས་ལམ་ཏུ་ཞུགས་ནས་འཛང་རྒྱ་བའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་
སྒྲིབ་ཏུ་བསྐྱེད་རིམ་འགོ་མི་དགོས་པ་སོགས་ནི་དམིགས་བསལ་ལོ། །གལ་ཏེ་སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་
སེམས་ས་བཅུ་པ་བ་འཛང་རྒྱ་བ་ལ་སྐགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཏུ་འཇུག་དགོས་ན། ཡར་ཐུན་ཐེག་པའི་
ལམ་རྒྱུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛང་རྒྱ་མི་རྒྱས་སམ་སྒྲམ་ན། དེ་ལྟར་མི་རྒྱས་པ་ནི་འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ཅ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་འད་ཡིན་ཏེ། བསམས་
ལའི་མདོར་བསྐྱེད་ཏུག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་ཕྱིར་གང་གིས་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་མི་
ཤེས་པ་དེས་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པ་མི་ཤེས་སོ། །གང་གིས་མཚན་ཡང་དག་པར་རྟོག་པ་མི་
ཤེས་པ་དེས་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུ་མི་ཤེས་སོ། །གང་གིས་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུ་མི་
ཤེས་པ་དེས་སྐགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མི་ཤེས་སོ། །གང་གིས་སྐགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མི་ཤེས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་

འཁོར་བ་པ་སྟེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དོ་རྗེ་འཛིན་པའི་ལམ་དང་བྲལ་བའོ།^༩ །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རིམ་པ་གཉིས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་
རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བསྐྱེད་
རིམ་གནས་གང་དུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། གང་ཟག་རི་ལྟ་བུས་བསྐྱོམ་པ་དང་། དགོས་པ་གང་གི་དོན་དུ་
བསྐྱོམ་པ་དང་། རི་ལྟར་དུ་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ།།

བསྐྱེད་རིམ་གནས་གང་དུ་བསྐྱོམ་པ་བཤད་པ་སོགས་བཞི།

དང་པོ་ནི་སྐྱབ་ལའི་གསུམ་པ་ལས། སྐྱེད་མོས་ཚལ་ལམ་རི་བོ་དང་ནི་རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་
གནས་དང་ལྟ་ཡི་གནས་ནི་སྟོང་པ་དང་། གྲུབ་པའི་གནས་དང་དུར་ཁྲོད་དང་ནི་མཆོད་དང་བཟང་པོའི་
གནས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་སྐྱས་པའི་ས། །གང་དུ་སེམས་ནི་རབ་དུ་ཚིམ་པར་འགྱུར་བ་དེར་ནི་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ་མི་ཡི་བདག་པོ་ཀྱེ། །དེས་པར་འཇམ་པའི་མལ་ཆ་དག་དང་གདན་ལ་ཉེ་བར་འདུག་ནས་
སྤར་བརྗོད་སྒྲུང་བ་བྱས་ནས་ནི།^{༡༠} །ཞེས་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱོམ་པའི་གནས་སོ་སོར་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེ།
སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་དབང་དགྲུག་དང་། རི་བོར་མོངས་རེངས་སྤར་བྱས་གདབ་པ་དང་། རྒྱལ་བ་མཆོག་
གི་གནས་བྱིན་རྒྱབས་དང་བཅས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོར་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱན་དང་། ལྟ་ཁང་སྟོང་པ་དང་
རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་འགྲམ་དུ་བསྐྱེད་དབྱེ་དང་། གྲུབ་པའི་གནས་སུ་ལས་ཀྱི་ཡུག་རྒྱུའི་དངོས་གྲུབ་དང་།
དུར་ཁྲོད་དུ་གསང་བ་དང་། མཆོད་དང་བཟང་པོའི་གནས་ཉེ་ཡུག་ཅིང་རྒྱས་པར་འགྱུར་པའི་གནས་སུ་
ཞི་རྒྱས་དང་། སྐྱས་པའི་ས་ཞེས་པ་ཡུག་གམ་སའི་ཁང་པར་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་མྱིད་བསྐྱབ་
པའི་དོན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་ལས་ཆོག་སྤུངས་འགྲུབ་པ་དང་མཐུན་པའི་

དབང་དུ་བྱས་པའོ། །གནས་དེ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་དགོས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་ལྷང་
 བྱངས་པར། དེ་བཞིན་དུ་ཡང་གསུངས་པ། གང་ན་ས་སྒྲིང་ཆོས་ལྡན་ཞིང་། །གང་ཞིག་ཁོ་ནར་སྒྲི་
 དགུ་རྣམས། །བདེར་གནས་ས་འཛིན་ཚུད་མེད་པ། །དེར་ནི་རྣལ་འབྱོར་བརྩམ་པར་བྱ།” །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་གནས་སུ་འཇམ་པའི་མལ་སྟན་ལ་ཉེ་བར་འདུག་སྟེ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་
 བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་གང་ཟག་རི་ལྟ་བུས་སྒྲོམ་པ་ནི། སྤར་རི་སྐྱད་བཤད་པའི་བྱིས་པའི་དབང་བདུན་
 ཐོབ་ཅིང་། དམ་ཆོག་དང་སྒོམ་པ་ལ་གནས་པས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་དགོས་པ་གང་གི་དོན་དུ་བསྒྲོམ་པ་ནི། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱ་པ་ལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འཛིག་ཉེན་པའི་དངོས་གྲུ་བ་ཞི་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དང་གྲུ་བ་ཆེན་བརྒྱད་ལ་
 སོགས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པ་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱང་
 གཞི་བྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་མ་དག་པའི་ཆར་གསུམ་པ་མགོ་གཞོན་ཞིང་། ཅ་བ་ནས་དག་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་
 བོ་རྩོགས་རིམ་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་སྒྲི་བའི་སྤྲིན་བྱེད་དུ་བསམས་པའི་སྒྲོ་ནས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུ་བ་
 སངས་རྒྱས་ཉིད་འཐོབ་པའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་རི་ལྟར་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། སྤར་བརྗོད་སྤྱང་བ་བྱས་ནས། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་སྤར་དབང་ལེར་བཤད་པའི་སྤྱང་འཁོར་སྒྲོམ་པ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་སྒྲུབ་ལེར་གསུངས་པའི་
 ཆོགས་ཞིང་ནས་ཐུན་གྱི་མཐར་གཤེགས་སུ་གསོལ་བའི་བར་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་
 སྤགས་ཀྱི་ཐེག་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་བྱུང་པར་འབྱེད་པའི་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་འབྲས་བུའི་
 གནས་སྐྱབས་ཀྱི་གནས་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། ལུས་མཚན་དབེས་བརྒྱན་པའི་སྤྱུ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་
 ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་། འཁོར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སོགས་ལྟ་དང་ལྟ་མོའི་
 རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་དང་། མཛད་པ་སྤྱིའི་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པ་སྟགས་ལུན་སྤྲུམ་ཆོགས་པ་ལྟ་དང་ད་ལྟ་ནས་ནམ་པ་མཐུན་པར་བསྐྱོམས་ནས་གཞུགས་སྤྱི་འཇུག་འདྲི་རྒྱལ་སྒོ་བ་པའི་འབྲས་སྤུལ་མ་བྱེད་རྒྱུ་མྱེད་ཞེས་ཞུ་བ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱད་གཞི་སྤྱིད་པ་སྐྱེ་འཇིག་གི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པའི་ལྟ་འཛིན་ལ་འབྱོར་དང་། དེ་ཡང་རྫོགས་རིམ་སྐྱེ་བའི་སྒྲིབ་བྱེད་ཏུ་འགོ་བ་སྒྲུ་མེད་མེན་པ་ལ་མེད་པས་སྐབས་འདིའི་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱོམ་པ་ལ་ཁྱད་ཆོས་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཅིག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་འགྲེལ་འདིར་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་སྒྱུར་བའི་ནམ་གཞག་དང་། ལྟ་འཛིན་ལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲོམ་པ་གིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་འདི་ནི་ཕྱི་ནང་གཉིས་སྒྱུར་གཞི་དང་། གཞན་དེ་སྒྱུར་བྱེད་ཏུ་བྱས་ཏེ་སྒྱུར་གཞི་ཕྱི་ནང་གཉིས་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་གཞན་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱོམ་པས་རྒྱུད་སྒྲིབ་པར་བྱས་ནས་གཞན་རྫོགས་རིམ་སྐྱོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱས་པ་ལས་ཕྱི་ནང་གི་མ་དག་པའི་སྒྱུར་བ་འཆར་བའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་སྒྱུངས་ཏེ་གཞན་འབྲས་སྤུལ་གྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱེ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་མངོན་ཏུ་འགྱུར་བ་ཞིག་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལྟ་འཛིན་ལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་ཅམ་རྒྱས་པ་ཅམ་གྱིས་ཕྱི་ནང་སྒྱུར་བ་དང་རྫོགས་རིམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་སྒྲིབ་བྱེད་ཏུ་འགོ་བའི་སྤུལ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱུད་འདིར་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ལྟ་སྐྱོམ་པའི་སྒྲོམ་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མེན་ན་ལྟ་འཛིན་དང་བཞེན་པའི་སྒྲོམ་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་གྱི་དགོངས་པ་དབྱུད་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་རིམ་དེ་ཡང་སྤྱིད་པ་སྐྱེ་འཇིག་གི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ནི་སྒྱིར་སྟགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ཏུ་ཡང་རྒྱུད་འདིའི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་དབང་པོ་མཆོག་ཏུ་ཚོ་བ་རྒྱུད་འདིའི་བརྫོད་བྱ་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་ལམ་གྱིས་ཆེ་གཅིག་ལ་འཆར་རྒྱ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་འཛམ་སྤྱིའི་གི་མི་ཁམས་དུག་ལྡན་ཞིག་ཡིན་པ་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་ཆེན་ན་གིན་ཏུ་གསལ་བས་ནང་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་འཛམ་སྤྱིའི་པའི་མི་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་སྐྱེ་འཇིག་གཉིས་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལྟར་དེའི་སྤྱིད་པ་སྐྱེ་འཇིག་གི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་སྐྱོམ་པ་ཡིན་ཅོ།

དེ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་སྒོམ་ཚུ་ལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་
བསགས་པའི་མཐར་འཁྱིལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ཆོགས་གཉིས་གསལ་བ་དང་། ཤི་ནས་ཉིང་འཚམས་
སྤྱར་ཏེ་ལུས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ཡན་ལག་བཞིའི་ནུལ་འབྱོར་སྒོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། འཆི་བའི་སྤྱོད་ལས་གསོག་པ་དང་མཐུན་པར་ཆོགས་ཞིང་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
གསལ་བ་དང་། ཤི་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ནམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་བཞི་སྒོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
གསལ་བའོ།།

དང་པོ་ནི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་ནུལ་འབྱོར་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱེ་བའི་མཐུན་ཀྱེན་དུ་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཆོགས་གསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆོགས་ཞིང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་ཆོགས་སྤྱར་བྱངས་
ནས་འགྲེལ་བ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་པ་སོགས་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་ཆེ་བྱི་མར་མིར་སྐྱེ་
བའི་རྒྱུར་ལས་བཟང་པོ་གསོག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ནམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་བཞི་སྒོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
གསལ་བ་ནི། དེ་ཡང་ནམ་ཐར་སྒོ་བཞི་སྒོམ་པ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་
ལྟའི་ནུལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ནམས་བདེ་སྟོང་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ནམ་ལོ་དུ་འཆར་བའི་དོན་དུ་སྒོམ་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁམས་དྲུག་ལྟར་གྱི་མི་འཆི་བའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྒོམ་པ་སྟེ། ཆོས་མཐུན་ཡུལ་
ཁམས་དྲུག་ལྟར་གྱི་མི་འཆི་བའི་རིམ་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མིའི་འཇིག་རྟེན་འདིར་མངལ་ནས་སྐྱེས་
པ་ནམས་འཆི་བའི་དུས་སུ་ཆུ་ཡིས་མེ་ནམ་པར་ཉམས་པར་བྱེད་དོ།¹⁹ །ཞེས་དང་། ཕྱིས་མེ་མེད་པའི་
ཕྱིར་འཛིན་མ་དག་ནི་སྤྱོད་སྤྱངས་ཏེ་ལན་ལྔ་བཞིན་དུ་ཁུ་བར་གྱུར་ནས་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ་ཆུའི་དབུས་
སུ་རབ་དུ་ཞུགས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱུར་གིས་རྒྱ་དེ་ནམས་མཐའ་དག་བསྐྱམས་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་མི་སྤང་
བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཁམས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱར་དུ་ནམ་པར་ཉམས་ཏེ་དེ་ནས་སེམས་ནི་སྤྱན་པའི་མཐའི་
མེ་སྟེ་ཞེས་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་ཡུལ་དང་ནམ་པར་བྲལ་བ་དབུས་
ཀྱི་ས་ལ་ཀྱུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞག་པར་བྱའོ།²⁰ །ཞེས་པ་ནམས་ཀྱིས་བསྟན་ཅིང་། དེ་དག་གི་
དོན་ནི་ལུས་ཀྱི་རྒྱས་མེ་ཉམས་པར་བྱས། དེ་ནས་རྒྱས་ས་ཞུ་བར་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་རྒྱུར་གིས་རྒྱ་བསྐྱམས་

པར་བྱས་ནས་རྒྱུད་ཉིད་ཀྱང་མི་སྤང་བར་འགྱུར་ཏེ་སེམས་ནི་སྤྱན་པའི་མཐའི་མེ་ཞེས་པ་ཉིར་ཐོབ་གྱི་
མཐའ་འོད་གསལ་སྟོང་གསལ་གྱི་རང་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་གཟུགས་སྒྲ་ཚོགས་སྤང་བའི་
འཆི་བའི་འོད་གསལ་ཚོས་མཐུན་གྱི་ཡུལ་དུ་སྟོན་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་འདུས་པ་སོགས་གྱི་དགོངས་པ་
འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་སོགས་གྱིས་བཀྲལ་བའི་འཆི་བའི་དུས་གྱི་འབྱུང་བ་སྤྱད་རིམ་དང་འཆི་བ་འོད་
གསལ་གྱི་ཡུལ་སྤང་བཤད་པ་རྣམས་དང་མ་མཐུན་པ་ནི་རྒྱུད་ཉིད་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་
བོའི་འཆི་རིམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པར་བྱ་དགོས་པར་ནང་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ།

དེ་ལྟ་བུའི་འཆི་བའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་བཞི་སྒྲོམ་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
དེའི་ཕྱིར་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཉིད་གྱིས་ཚུ་ཡིས་མེ་ནི་རྣམ་པར་ཉམས་པ་དང་པོར་འདི་ནི་ལུས་གྱི་དབུས་སུ་
སྒྲོམ་བརྩོན་རྣམས་གྱིས་བྱ། བྱིན་ས། ཞེས་པ་ནས། གཞག་པར་བྱོལ་ཞེས་པའི་བར་སྐར་དྲངས་པ་
རྣམས་གྱིས་བསྟན་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་བཞིའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་
སྟོང་སང་གི་དང་ལས་སྟོང་གཟུགས་བྱ་ཐབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མོས་ནས་སྒྲོམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡང་སྟོང་གཟུགས་བྱ་ཐབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མོས་དགོས་པ་ནི་དྲངས་མ་ཐག་པའི། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་པའི་གཟུགས་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་དབུས་གྱི་ས་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞག་
པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་གཟུགས་རྒྱལ་ཤ་རབ་གྱི་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་
བྲལ་བ་རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དབུས་གྱིས་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་བཞིའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་
པར་མོས་པ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གྱི་མིང་ཅན་འཆི་བའི་འོད་གསལ་དང་མཚུངས་པར་མཉམ་པར་
གཞག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ཡིན་པས་སོ།

གལ་ཏེ་འགྲེལ་ཆེན་དེ་དག་གིས་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་བཞིའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་སྟོང་གཟུགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མོས་ནས་སྒྲོམ་པར་བསྟན་པ་འཐད་ན་འདིར་ཆོས་སྒྱའི་རྣམ་
པ་ལམ་བྱེད་དགོས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་གྱི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་རྒྱལ་ཤ་
རབ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལས་འདས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་གཟུགས་སུ་རྣམ་པར་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
རྣམ་མཁའི་ཁམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྒྲུམ་ན། དེ་ནི་མི་

འགལ་ཏེ། གཞུགས་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་རུ་བ་ཞེས་པ་གཞུགས་དང་རང་བཞིན་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་
པས་སྐབས་འདིར་རང་བཞིན་ཞེས་སྐྱར་དགོས་པ་ལ་གཞུགས་ཞེས་བསྐྱར་བ་འགྱུར་སྟོན་ཡིན་ཞེས་
དྲུགས་གཙོད་དང་བཅས་ནས་གསུངས་སོ།།

དེ་དག་ལ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རུ་བ་ཞེས་པར་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱར་བས་ཆོག་ནའང་
ནམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ཡུལ་དང་ནམ་པར་བྲལ་བ་ཞེས་པ་དང་། རུལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལས་འདས་
པའི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་ནམས་སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་མིང་གི་ནམ་གྲངས་ཡིན་པར་སྐབས་གཞན་
ནམས་སུ་དུ་མར་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱི་དོན་དང་མི་འབྱོར་བས་རུ་བ་ཞེས་པ་གཞུགས་སུ་ཤོད་འགྱུར་
སོགས་འགྱུར་དུ་མ་ཞིག་ལས་བསྐྱར་བ་ལེགས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཆོས་སྐུའི་ནམ་པ་ལམ་བུ་དང་སོགས་
འདིར་བྱེད་པ་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། སྐབས་འདིར་ནམ་ཐར་སྒོ་བཞི་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་གཞི་ལ་མི་མངལ་
སྒྲིམ་གྱི་འཆི་མེད་དང་ནམ་པ་མཐུན་པ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཆོས་སྐྱེད་དང་ནམ་པ་མཐུན་པ་ཅིག་དགོས་པའི་དང་
པོ་ནི་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ཁོང་། གཉིས་པ་ཆོས་སྐྱེད་དང་ནམ་པ་མཐུན་པའི་ཚུལ་ནི། བྲ་པའ་བ་ལྟ་བུའི་
སྟོང་གཞུགས་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་རུལ་ཅམ་
ཡང་མི་དམིགས་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཆོས་སྐྱེད་ཡིན་ལ།
དེ་དང་ནམ་པ་མཐུན་པར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱ་བ་དང་མི་རྒྱ་བ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་གསུམ་པོ་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནམ་པར་དབྱད་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་ལ་སྒོམ་པ་མེད།^{༡༥} །ཅེས་སོགས་
གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱ་བ་སེམས་ཅན་དང་མི་རྒྱ་བ་སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསུམ་པོ་སོགས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་ནམ་པར་དབྱད་དེ་ཆོས་ནམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་བྱ་བྱེད་
དང་བཅས་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་བབ་པའི་དོན་སྟོང་ཉིད་མཚན་མེད་སྟོན་མེད་མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ནམ་ཐར་སྒོ་བཞི་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་བཞག་པའི་རང་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་བཞིན་པའི་ངོར་བྲ་པའ་བ་ལྟ་བུའི་སྟོང་གཞུགས་སྐྱ་ཆོགས་པ་ཤར་བ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་
ནས་སྒོམ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡན་ལག་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་ཚུལ་བཤད་པ་སོགས་བཞི།

གཉིས་པ་གི་ནས་ཉིང་མཚམས་སྐྱར་ཏེ་ལུས་སྐྱེ་བའི་རིམ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ཡན་ལག་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ལ་བཞི། མངལ་དུ་ལུས་བྱུབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྒོམ་པ་སྐྱེད་ཅེ་བསྟན་པའི་ཡན་ལག་དང་། བྱི་རོལ་དུ་བཅས་ཏེ་ལས་དབང་རང་རང་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ལས་རྒྱལ་མཆོག་སྒོམ་པ་གསུང་དོ་ཅེ་ཉེར་སྐྱབ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཐིག་ལེ་སྒོ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ཐུགས་དོ་ཅེ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་དང་། ལོ་བརྒྱ་དུག་གི་མཐར་བདེ་བ་རྫོགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བྲ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ཡེ་ཤེས་དོ་ཅེ་སྐྱབ་ཆེན་གྱི་ཡན་ལག་གོ།

དང་པོ་སྐྱེད་ཅེ་བསྟན་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་སྐྱེད་པ་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱོར་ཚུལ་དང་། བརྟེན་བ་ལྟ་སྐྱེད་པ་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱོར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་གནས་སྒོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱར་བ་དང་། གང་གི་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་འཇིན་པའི་མའི་ལུས་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱར་བ་དང་། སྐྱབ་པ་པོ་རང་གི་ལུས་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱར་བའོ།

རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་སྐྱེད་པ་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱོར་ཚུལ།

དང་པོ་ནི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་སྐྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པའི་ཆོས་འབྱུང་ནི་རྒྱུ་གི་དགྱིལ་འཁོར་གང་དུ་འཆགས་པའི་གཞིའི་ནམ་མཁའ་དང་ཆོས་མཐུན། ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་རྒྱུ་གི་དགྱིལ་འཁོར་སོགས་འབྱུང་བ་རིམ་བརྟེན་སྒོམ་པ་ནི་རྒྱུ་གི་དགྱིལ་འཁོར་

ནས་སའི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་བར་བཞི་དང་ཚོས་མཐུན། སའི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་སྟེང་དུ་ལྷན་པོ་དོ་རྗེའི་
 རང་བཞིན་ཞེས་སོགས་གྱི་རི་རབ་སྒོམ་པ་ནི་ཕྱི་འོ་ལྷན་པོ་དང་ཚོས་མཐུན། ལྷན་པོའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་
 ཚོར་པ་སྒྲ་སྒོམ་པ་ནི་རི་རབ་གྱི་སྟེང་བ་དང་ཚོས་མཐུན། པ་སྒྲའི་སྟེང་འབྲས་སུ་སྒྲ་ཉི་སྒྲ་གཙན་དང་
 བཙན་པ་གསུམ་སྒོམ་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་དུ་གནམ་སྟོང་གི་མཐར་སྒྲ་ཉི་སྒྲ་གཙན་གསུམ་ཚོར་པ་དང་ཚོས་མཐུན་
 རོ། །འོག་གཞི་ཚོས་འབྲུང་ནས་སྒྲ་གཙན་གྱི་བར་མཐའ་དག་གཅིག་དུ་འདྲེས་པར་གྲུབ་པ་རྒྱ་ ཞེས་པའི་ས་
 བོན་གྱི་ཡི་གེར་སྒོམ་པ་ནི་འབྲུང་བ་རིམ་བཅུགས་སོགས་སྒོམ་པ་དེ་དག་གི་ཚོས་མཐུན་གྱི་རྒྱ་ ཡུལ་ཕྱི་ནང་
 རྣམས་སོ་སོ་བ་དང་པ་ཡིན་ཡང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་འོག་བཞིའི་འབྲུང་བ་རིམ་བཅུགས་ རྒྱ་ སོར་དཔལ་
 དུས་གྱི་ལའོར་ལོའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་ཤར་བར་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལོ།

སྒྲར་ཡང་རྒྱ་ གི་ཡི་གེ་དེ་དག་སོ་སོ་ལས་སྒྲེས་པའི་ནམ་མཁའ་རྒྱུང་མེ་རྒྱས་རི་རབ་པ་སྒྲ་སྒྲ་ཉི་
 སྒྲ་གཙན་གྱི་གདན་ རྒྱ་ དང་བཙན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྟེང་དུ་དོ་རྗེའི་གྲར་དང་། དེའི་ནང་དུ་སྒྲ་
 གསུང་གྲགས་ཡོངས་ རྒྱ་ ཚོར་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་སྒོམ་པའི་ནམ་མཁའ་རྒྱུང་མེ་རྒྱས་ལྷན་པོ་པ་སྒྲ་སྒྲ་ཉི་སྒྲ་
 གཙན་གྱི་བར་སྒོམ་པ་སྒྲ་ཕྱི་གཉིས་པ་ཕྱི་དང་ནང་ལ་ཚོས་མཐུན་སྒྲར་བར་བཞེད་ནས་འབྲུང་བ་རིམ་
 བཅུགས་སྒྲ་མ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཕྱི་དང་ནང་དུ་བསྐྱེད་པའི་མཆོན་མ་ནི་ནམ་
 མཁའི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་དང་ཤེས་རབ་གྱི་ཚོས་འབྲུང་གྲུ་གསུམ་མོ།¹⁹ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཕྱི་མ་
 འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱ་ ཞེས་པ་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེར་རྣམ་པར་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལས་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྒྲུ་བ་པར་བསམ་ རྒྱ་ པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་དུ་འོ། །ནང་དུ་ནི་སྒྲར་
 གསུངས་པའི་རྣམ་པས་མའི་ཡུས་ལ་²⁰ རྒྱ་ ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ།

དེ་ལྷན་ལྷན་པོའི་སྟེང་དུ་པ་སྒྲའི་སྟེང་ཉི་སྒྲ་གཙན་རྣམས་གྱི་སྟེང་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་སྒོམ་པ་ཕྱི་
 དང་ཚོས་མཐུན་སྒྲར་ན་བྱི་བྱའམ་བསྒོམ་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་སྒྲ་སྟོང་དམ་སྒྲ་གང་པ་གང་ཡིན་ཡང་
 རུང་དགྲིལ་ལའོར་རང་ཉིད་གྱི་སྒྲ་བཞི་པ་ཡིན་པར་ངེས་ལ། འདིར་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་དགྲིལ་ལའོར་
 རམ་གཞལ་ཡས་ཁང་སྒྲ་གསུང་གྲགས་ཡོངས་རྫོགས་ནི་ཆེ་རྒྱུང་རི་ལྷན་སྒོམ་ཡང་རུང་གཞལ་ཡས་ཁང་
 རང་གི་སྒྲ་བཞི་པའི་ཆོད་ཅན་ཡིན་པས་སྒྲའི་དགྲིལ་ལའོར་སྒྲ་བཞི་ཡོད་པ་ཕྱིའི་རྒྱུང་གི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་

ཕྱི་མཐའ་གཅིག་ནས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བར་ལ་དཔག་ཚད་འབྲུམ་ཐུག་བཞི་ཡོད་པ་དང་ཚོས་མཐུན། སྤྱི་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱེད་ཁྱུ་དོ་གསུང་དཀྱིལ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྒྱུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཐའ་གཅིག་ནས་
 མཐའ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བར་ལ་དཔག་ཚད་འབྲུམ་ཐུག་གཉིས་ཡོད་པ་ཚོས་མཐུན། གསུང་དཀྱིལ་གྱི་ཕྱེད་
 ཁྱུ་གང་ཐུགས་དཀྱིལ་ལ་ཡོད་པ་དང་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དཔག་ཚད་འབྲུམ་ཐུག་གཅིག་ཡོད་པ་ཚོས་
 མཐུན། ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་ཕྱེད་སོར་བརྒྱ་གཉིས་བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ་ལ་ཡོད་པ་དང་ལྷན་པོའི་སྤྱི་དཔག་
 ཚད་སྤྱི་དཔག་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ཚོས་མཐུན། བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོའི་ཕྱེད་སོར་དུག་གཙོ་བོའི་གདན་གྱི་པདྨ་
 ལ་ཡོད་པ་དང་ལྷན་པོའི་སྤྱི་དཔག་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ལ་དཔག་ཚད་སྤྱི་དཔག་ཉེས་ལྔ་ཡོད་པ་ཚོས་མཐུན། པདྨའི་སྤྱི་
 གི་ཁྱེ་ཉི་ཁྱེ་གཙན་བརྟེན་གསུམ་པའི་གཙོ་བོའི་གདན་ནི་གནམ་སྤྱི་དཔག་ཁྱེ་ཉི་ཁྱེ་གཙན་གསུམ་
 བརྟེན་གསུམ་པ་དང་ཚོས་མཐུན་ནོ།།

གཉིས་པ་གང་གི་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་འཛིན་པའི་མའི་ལུས་དང་ཚོས་མཐུན་སྦྱར་བའོ། །ཤོད་དུ་
 བཤད་པ་ལྟར་ནམ་མཁའི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པའི་ཚོས་འབྲུང་ནས་སྐྱ་གཙན་གྱི་བར་སྒོམ་པ་ལྔ་ཕྱི་
 གཉིས་ཀ་མའི་ལུས་དང་ཚོས་མཐུན་སྦྱར་བ་ཆབས་ཅིག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཚོས་
 མཐུན་སྦྱར་བ་ནི་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པའི་ཚོས་འབྲུང་ནི་གང་གི་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་མའི་གསང་གནས་
 གྱི་ཚོས་འབྲུང་གྱུ་གསུམ་དང་ཚོས་མཐུན། ཚོས་འབྲུང་གི་ནང་དུ་བསྒོམ་པའི་རྒྱུ་དཀྱིལ་འཁོར་
 ནི་མའི་སྤྱི་བོ་ནས་དབུལ་བའི་བར་དང་ཚོས་མཐུན། དེ་བཞིན་དུ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒོམ་པ་
 དབུལ་བ་ནས་མགིན་པའི་བར་དང་ཚོས་མཐུན། རྒྱུ་དཀྱིལ་འཁོར་སྒོམ་པ་མགིན་པ་ནས་སྤྱི་
 གའི་བར་དང་ཚོས་མཐུན། སའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒོམ་པ་སྤྱི་དཔག་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་བར་དང་ཚོས་མཐུན།
 སའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱི་དཔག་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་སྤྱི་དཔག་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་གསང་གནས་ཀྱི་བར་དང་ཚོས་མཐུན།
 ལྷན་པོའི་སྤྱི་དཔག་ལྔ་བརྒྱ་སྒོམ་པ་ནི་གསང་གནས་ཀྱི་པདྨ་དང་ཚོས་མཐུན། པདྨའི་སྤྱི་དཔག་ལྔ་བརྒྱ་
 ཉི་ཁྱེ་གཙན་གསུམ་ནི་མའི་བཤད་གཅི་ཁྱུ་བ་གསུམ་འབབ་པའི་རྩ་གསུམ་གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་
 གྱི་ལྟེ་བར་འདུས་པ་དང་ཚོས་མཐུན། པདྨ་ཁྱེ་ཉི་ཁྱེ་གཙན་དང་བཙན་པའི་སྤྱི་དཔག་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་གྱུར་སྒོམ་
 པ་ནི་མའི་པདྨར་པའི་རྩ་རྩ་ཞུགས་པ་དང་ཚོས་མཐུན། དེར་གཞུགས་པའི་ཚོས་མཐུན་པ་ནི་གང་དུ་སྐྱེ་

བ་ལེན་པའི་མའི་མངལ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ལྟར་གཞུང་ཡས་ཁང་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
 ལུ་རྫོགས་པའི་ཉེ་བར་བཟུང་བྱ་ཉི་ལྟ་གཅན་ནམ་དུས་མའི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་དབྱངས་སོ་གཉིས་
 གྱིས་མཆན་པའི་ལྷོ་པའི་དགྲིལ་ལའོར་སྒོམ་པ་ནི་མངལ་འཛིན་པའི་པའི་ཁུ་བ་དང་ཆོས་མཐུན།
 ལྷོ་པའི་འོག་ཏུ་གསལ་བྱེད་བརྒྱད་ཅུས་མཆན་པའི་ཉི་མའི་དགྲིལ་ལའོར་སྒོམ་པ་ནི་མངལ་འཛིན་
 པའི་མའི་རྩལ་དང་ཆོས་མཐུན། ལྷོ་པའི་དབྱུག་སུ་རྩྱུ་ཡིག་རི་བོར་གི་མཆན་མ་ལྟ་བུ་ལས་དོ་རྩེ་རྩྱུ་དང་
 བཅས་པར་སྒོམ་པ་ནི་ཁུ་བྱག་གི་དབྱུག་སུ་འཇུག་པའི་བར་དོའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་དང་ལྟན་
 ཅིག་པའི་ཉི་ཡིག་སྒོམ་པ་ནི་བར་དོའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞུགས་པའི་རྒྱུད་དང་ཆོས་མཐུན།¹⁾ དབྱངས་གསལ་
 དང་བཅས་པའི་ལྷོ་ཉི་དང་དོ་རྩེ་རྩྱུ་དང་རྩྱུ་བཅས་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱོ་རྫོགས་
 པ་རྩྱུ་ཡིག་དང་ལྟན་པར་སྒོམ་པ་ནི་ཁུ་བྱག་རྣམ་ཤེས་བཞུགས་པའི་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་འབྲེས་པ་ཡོངས་སུ་
 བྱུང་བ་ལས་མངལ་དུ་ལུས་ཐོག་མར་བྱུང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ།།

གསུམ་པ་སྐྱབ་པ་པོ་རང་གི་ལུས་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་ནི། སྐྱུ་དགྲིལ་ནི་སྟིང་ག་ནས་འོག་
 གསང་གནས་ཀྱི་བར་དང་སྟེང་སྟེ་བོའི་བར་རྒྱུན་ཆད་དང་ཆོས་མཐུན། གསུང་གི་དགྲིལ་ལའོར་ནི་ཉེ་
 བ་ནས་མགྱུན་པའི་བར་དང་ཆོས་མཐུན་བྱགས་ཀྱི་དགྲིལ་ལའོར་ནི་སྟིང་ག་ནས་ཉེ་བའི་བར་གྱི་བྱེད་
 རྒྱུན་དང་མགྱུན་པའི་བར་གྱི་བྱེད་རྒྱུན་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ། །ཡང་ན་བྱགས་དགྲིལ་གསུང་དགྲིལ་སྐྱུ་
 དགྲིལ་གསུམ་རིམ་པ་བཞུགས་སྟིང་ག་ནས་གཡས་གཡོན་གྱི་དབྱུང་མགོའི་བར་དང་ཉེ་བའི་དབྱུང་པ་ལ་
 དུག་གི་བར་དང་སེན་མོའི་མཐའི་བར་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ།།

བརྟེན་པ་ལྟ་སྟེད་པ་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་རྒྱུ་ལ་

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་ལྟ་སྟེད་པ་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་རྒྱུ་ལ་གཉིས། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
 སྟེད་པ་དང་རྣམས་མ་རྣམས་དང་བུམ་པ་མཆོམས་དང་བཅས་པ་སྟེད་པ་མངལ་གྱི་ལྷོ་པ་གསུམ་གྱི་གནས་
 སྐབས་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་དང་། གཤེགས་པ་གཤེགས་མ་སོགས་སྟོན་པ་མངལ་གྱི་ལྷོ་པ་ལྟ་ག་མ་

ནུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བའོ།།

དང་པོ་ནི་མཆོན་སོ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོར་དབྱངས་ཡིག་སོ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཟླ་བ་མེ་ལོང་ལྟ་
བུའི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་ངོ་བོ་གསལ་བྱེད་བརྒྱད་ཅུས་མཆོན་པའི་ཉི་མ་
མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ཟླ་བའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་ཡིག་ལས་བྱང་བའི་དོ་རྩེ་རྒྱ་གིས་མཆོན་
པ་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་རྩི་ཡིག་བྱ་བུ་བའི་ཤེས་ལས་བྱང་
ཆུབ་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ལས་བྱང་བའི་སྐྱེ་ཚོགས་པ་རྟི་ཡིག་དང་ལྷན་པ་ཆོས་
དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་མཛོན་བྱང་ལྟ་ལས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཙོ་བོ་སྟེད་
པ་ནས་མཆོན་མ་སྟེད་པའི་བར་ནི་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་དང་ནུས་ཤེས་ཀྱི་ཟླ་བ་སྟེ་དང་པོ་མངལ་དུ་
ཞུགས་པ་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་ཀྱི་བར་གྱི་མངལ་འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས་དང་ཆོས་མཐུན་ལོ།།

དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིའི་ཆ་གསལ་སོ་སོར་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་ཚུལ་ནི་སྐྱེ་གཅིག་གི་ནུས་པ་
ཅན་ནི་ནང་དུ་དུས་སྦྱོར་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཞག་གཅིག་དང་ཕྱི་རོལ་དུ་ལོ་གཅིག་དང་
ཆོས་མཐུན། ཞབས་གཉིས་ནི་ནང་དུ་རྒྱང་འཕོ་བའི་དུས་སྦྱོར་དུག་ཆན་གཉིས་དང་ཕྱི་རོལ་དུ་ཟླ་བ་དུག་
ཆན་གཉིས་ཀྱི་བཤོད་པ་གཉིས་དང་ཆོས་མཐུན། མགིན་པ་གསུམ་ནི་ནང་དུ་རྒྱང་འཕོ་བའི་དུས་སྦྱོར་
བཞི་ཆན་གསུམ་དང་ཕྱི་རོལ་དུ་ལོ་གཅིག་གི་ཟླ་བ་བཞི་ཆན་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན། ཞལ་བཞི་ནི་ནང་
དུ་རྒྱང་འཕོ་བའི་དུས་སྦྱོར་སུམ་ཆན་བཞི་དང་ཕྱི་རོལ་དུ་ལོ་གཅིག་གི་ཟླ་བ་སུམ་ཆན་བཞི་དང་ཆོས་
མཐུན། ཤར་དང་ལུབ་དང་དབུས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་གྱི་ཕྱག་པ་དུག་ནི་ནང་དུ་ཞག་གཅིག་གི་རྒྱང་འཕོ་
བའི་དུས་སྦྱོར་ཉིས་ཆན་དུག་དང་ཕྱི་རོལ་དུ་ལོ་གཅིག་གི་ཟླ་བ་ཉིས་ཆན་དུག་དང་ཆོས་མཐུན། དཔུང་
པ་བཅུ་གཉིས་ནི་ནང་དུ་རྒྱང་འཕོ་བའི་དུས་སྦྱོར་བཅུ་གཉིས་དང་ཕྱི་རོལ་དུ་ལོ་གཅིག་གི་ཟླ་བ་བཅུ་
གཉིས་དང་ཆོས་མཐུན། དུག་ནི་ཤུ་ཅུ་བཞི་ནི་ནང་དུ་རྒྱང་འཕོ་བའི་དུས་སྦྱོར་ཕྱེད་པ་ནི་ཤུ་ཅུ་བཞི་དང་
ཕྱི་རོལ་དུ་ལོ་གཅིག་གི་ཟླ་བ་ཕྱེད་པ་ཉེར་བཞི་དང་ཆོས་མཐུན། སོར་མའི་ཆོགས་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ནི་
ནང་དུ་དབུགས་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ལ་དུག་ཅུས་བཞོས་པའི་རྟེན་ལོར་ཞག་གཅིག་གི་དབུགས་ཀྱི་
དུག་ཅུ་ཆ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་དང་ཕྱི་རོལ་དུ་ལོ་གཅིག་གི་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ཡང་

ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་སོར་མོ་ལུ་ལུ། སོར་མོ་རེ་རེ་ལ་ཆོག་པ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་སུམ་བརྒྱ་
 དུག་ཅུ་འོ། །དེ་ལྟར་ན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱའི་ཆ་ཤས་ནམས་སྤྱི་ནང་དེ་དག་དང་ཆོས་མཐུན་པར་
 བསྒོམས་པས་སྦྱང་གཞི་གཉིས་སྤྱི་བ་བྲལ་དུ་དངོས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོག་པ་རིམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་སྤྱིན་པར་བྱས་
 པ་ལས་འབྲས་དུས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱ་ད་ལྟ་སྒོམ་པ་ལྟར་གྱི་སྐྱའི་ཆ་ཤས་ནམས་ནི་བཤད་མ་
 ཐག་པའི་སྤྱི་ནང་གི་ཡོ་དང་ཞག་དང་དེ་དག་གི་ཆ་ཤས་ནམས་སོ་སོར་དག་པའི་ཆ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ད་
 ལྟར་སྒོམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཞབས་དག་གིས་བདུད་དང་དྲག་པོ་སྐྱག་བཞིན་པར་རོལ་པའི་སྐབས་ཀྱིས་
 མནན་པ་ནི་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྐྱའི་ཞབས་ཀྱིས་ལུང་པོ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་འཆི་བདག་དང་ལྷའི་ཁུའི་
 བདུད་དེ་བདུད་བཞི་དང་དྲག་པོའི་མཚོན་དོན་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྟངས་གཉི་སྐྱག་ད་རྒྱལ་པ་ཐག་དོག་ནམས་
 མནན་ཉེ་མི་གནས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་འཁོར་འདས་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་མཚོན་
 པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་སྐྱའི་ནམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྒྱུད་སྤྱིན་པར་བྱས་པ་ལས་ཆོག་པ་རིམ་གྱི་
 རྣལ་འབྱོར་སྐྱེ་བའི་རྒྱལ་ཡང་མཚོན་པར་བྱེད་དེ། གཞན་གྱི་ཟླ་ཉི་དུས་མེ་གསུམ་གྱིས་ཆོག་པ་རིམ་གྱིས་
 གནད་དུ་བསྐྱབས་པའི་རྩ་རོ་རྒྱུད་དཔུམ་གསུམ་མཚོན། དུས་མའི་སྟེང་གི་བདུད་དང་དྲག་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
 གཡས་གཡོན་གྱི་རྩ་རོ་རྒྱུད་གཉིས་ནས་དཔུགས་འབབ་པ་མཚོན། ཟླ་ཉི་དུས་མེ་བདུད་དྲག་པོ་དང་
 བཅས་པའི་སྟེང་དུ་རོལ་པའི་ཞབས་གཡས་བརྒྱུད་གི་སྐབས་ཀྱིས་མནན་པས་ནི་རོ་རྒྱུད་ལ་འབབ་པའི་
 གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུད་དང་ཁམས་དཀར་དམར་གཉིས་དཔུམ་པར་བཅུག་སྟེ་བཅིངས་པ་མཚོན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་རྒྱུད་དང་ཁམས་དཀར་དམར་དཔུམ་པ་བཅིངས་པ་ལས་ཁམས་དཀར་པོ་སྐྱེ་བོར་བརྟན་པ་ཞབས་
 གཡོན་དཀར་པོ་བསྐྱམས་པའི་སྐབས་ཀྱིས་མཚོན། ཁམས་དམར་པོ་ནོར་ཁུའི་ཆེར་བརྟན་པ་ཞབས་
 གཡས་དམར་པོ་བརྒྱུད་པའི་སྐབས་ཀྱིས་མཚོན། ཁམས་དཀར་དམར་གཅུག་ཉོར་དང་ནོར་ཁུའི་ཆེར་
 བརྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་གཤམ་པ་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ནི་བརྟ་
 གཉིས་ཀྱི་དཔུས་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྐྱེ་མདོག་སྟོན་བོར་ཡོད་པས་མཚོན། མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དེ་
 དངོས་སུ་འབྲེན་བྱེད་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བའི་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་པ་

ཅན་ནི་བཙོམ་ལྷན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སྒྲ་ཆོགས་ཡུམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱར་གྱི་
ནམ་པ་ཅན་འདིས་མཆོན། དེ་ལྟ་བུའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ནལ་འབྱོར་མཐར་ཐུན་པ་ལས་ཐོབ་པའི་འབྲས་
དུས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱའི་ཆ་གས་སོ་སོ་བ་ནམས་ཀྱི་མཆོན་དོན་ནམ་དག་པ་ནི་ཕྱི་ནང་གི་དུས་ཀྱི་
ཆ་གས་སོ་སོར་དག་ཚུལ་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་པ་ནམས་སོ།།

གཉིས་པ་གཤེགས་པ་གཤེགས་མ་སོགས་སྟོ་བ་མངལ་གྱི་ཟླ་བ་ལྷག་མ་ནམས་ཀྱི་གནས་
སྐབས་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་གཤེགས་པ་གཤེགས་མ་ཁྲོ་བོ་ལྟ་དང་བཙས་པ་
སྟོ་བ་ཟླ་བ་བཞི་བ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་ཟླ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མངལ་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་
བ་ནི། ལུས་མ་བུམ་པ་མཆོན་མ་ནམས་དང་བཙས་པ་བསྐྱེད་པའི་མཁུག་ཏུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོས་
ཐོག་མར་མི་བསྐྱོད་པ་ཡབ་ཡུམ་སྟོས་ནས་གཙོ་བོ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་བཅུག རྡོ་རྗེ་དབྱིངས་ཐུག་མ་ལ་
དོར་སེམས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་སྟོས་ནས་ཡུམ་ལ་བཅུག་སྟེ་དེ་ནས་གཤེགས་པ་བཞི་དང་གཤེགས་མ་བཞི་
ཁྲོ་བོ་ལྟ་དང་བཙས་པ་སྟོ་བ་ནི་མངལ་དུ་ལུགས་པའི་ཟླ་བ་བཞི་བ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་ཟླ་བའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་མངལ་ན་གནས་པའི་ལུས་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ།།

གཉིས་པ་སེམས་དཔའ་སེམས་མ་སྟོ་བ་ཟླ་བ་ལྟ་པ་དང་དུག་པ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དང་རེག་
པའི་ཟླ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མངལ་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་ནི། ཁྲོ་བོ་ལྟ་སྟོས་^{༡༩} པའི་རྗེས་
སྟེན་མ་སྟོར་སོགས་སེམས་དཔའ་དུག་ཡུམ་དང་བཙས་པ་སྟོ་བ་དང་རེག་བྱ་རྡོ་རྗེ་མ་སོགས་སེམས་མ་
དུག་ཡབ་དང་བཙས་པ་སྟོ་བ་ནི་ཟླ་བ་ལྟ་པ་དང་དུག་པ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དང་རེག་པའི་ཟླ་བའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་མངལ་ན་གནས་པའི་ལུས་འཕེལ་བ་ཟླ་བ་ལྟ་པ་ནས་སྐྱེ་མཆེད་ནམས་འགྲུག་པ་པའི་འགོ་
བརྩམས་ཏེ་དུག་པ་རྫོགས་པའི་བར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནམས་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ། དེ་ཡང་ལྟ་དེ་
དང་དེ་སྟོ་བའི་ལྟོག་པ་ནས་མངལ་འཕེལ་པའི་ཆ་དེ་དང་དེ་ཆོས་མཐུན་དུ་བཤད་པ་མིན་ཞིང་། གཞན་
ཡང་དོར་སེམས་མི་བསྐྱོད་པ་དོན་གྲུབ་རིག་འབྱུང་སྤང་མཐའ་ནམ་སྤང་ནམས་རིམ་པ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་

ནུམ་གཤམ་འདུ་བྱེད་ཚོར་བ་འདུ་གཤམ་གཟུགས་ཀྱི་ཡུང་པོ་སྟེ་ཡུང་པོ་དུག་དང་ཚོས་མཐུན་ཞིང་སྤྱང་གཞི་
 སྤྱིང་བྱེད་དང་། ཡུང་པོ་དུག་དག་པ་ལས་གོང་གི་རིམ་པ་བཞིན་གཤམ་པ་དུག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 ཤེར་ཕྱིན་མ་དོ་ཇེ་དབྱིངས་ལྷུག་མ་སྟོལ་མ་གོས་དཀར་མོ་སྒྲ་མ་གྱི་སྤྱན་མ་ནུམས་རིམ་པ་བཞིན་ཡེ་གཤམ་
 བས་མཁའ་རྒྱུད་མེ་ཁུ་སའི་ཁམས་དུག་དང་ཚོས་མཐུན་ཞིང་སྤྱང་གཞི་སྤྱིང་བྱེད་དང་། ཁམས་དུག་དག་
 པ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་གཤམ་པ་དུག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོ་བོ་ལྷ་ལས་དབང་ལྷ་དང་ཚོས་མཐུན་ཞིང་
 སྤྱང་གཞི་སྤྱིང་བྱེད་དང་། ལས་དབང་ནུམས་དག་པ་ལས་ཁྱོ་བོ་ལྷ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷུག་དོར་ནུམ་
 སྟིང་ས་སྟིང་འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷུག་སྤྱི་བ་སེལ་ཀུན་བཟང་ནུམས་རིམ་པ་བཞིན་ན་བ་སྒྲ་མིག་ལྟེ་ལུས་
 ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་དབང་པོ་འམ་ནང་གི་སྟེ་མཆེད་དུག་དང་ཚོས་མཐུན་ཞིང་སྤྱང་གཞི་སྤྱིང་བྱེད་དང་ནང་
 གི་སྟེ་མཆེད་དུག་དག་པ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་ལྷུག་དོར་སོགས་སེམས་དཔའ་དུག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་
 རོ་ཇེ་མ་ལེག་བྱ་དོ་ཇེ་མ་རོ་དོ་ཇེ་མ་གཟུགས་དོ་ཇེ་མ་དྲི་དོ་ཇེ་མ་ཚོས་དབྱིངས་དོ་ཇེ་མ་ནུམས་རིམ་པ་
 བཞིན་སྒྲ་ལེག་བྱ་རོ་གཟུགས་དྲི་ཚོས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དེ་ཕྱི་རི་སྟེ་མཆེད་དུག་དང་ཚོས་མཐུན་ཞིང་སྤྱང་གཞི་
 སྤྱིང་བྱེད་དང་། ཕྱི་རི་སྟེ་མཆེད་དུག་པོ་དེ་དག་པ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲ་དོ་ཇེ་མ་ནས་ཚོས་དབྱིངས་དོ་
 ཇེ་མའི་བར་སེམས་མ་དུག་གོ།

གསུམ་པ་གསུང་དཀྱིལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་ནུམས་སྟོ་བ་རྒྱ་བ་བདུན་པ་ཚོར་བའི་རྒྱ་བའི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་མངལ་འཕེལ་བ་དང་ཚོས་མཐུན་སྤྱང་བ་ནི། ལྷུགས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་རྣམས་སྟོས་པའི་
 ཇེས་སུ་གསུང་དཀྱིལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་རྩ་ར་ཅི་ཀ་ལ་སོགས་པ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་སྟོ་བ་ནི་མངལ་དུ་
 ལྷུགས་པ་ནས་བརྒྱུམས་པའི་རྒྱ་བ་བདུན་པ་ཚོར་བའི་རྒྱ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མངལ་ན་གནས་པའི་
 ལུས་འཕེལ་བ་དང་ཚོས་མཐུན་ནོ། །གཞན་ཡང་གསུང་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་མོ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ནི་ལྟེ་བའི་
 ཅ་འཁོར་གྱི་ཅ་འདབ་དུག་ཅུ་ཅ་བཞི་དང་། མགྱིན་པའི་ཅ་འཁོར་ལ་དང་པོར་ཅ་འདབ་བཞིར་གྱེས།
 དེ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་སུ་གྱེས་པའི་ཅ་འཁོར་གྱི་རྒྱུ་སྟོར་གཉིས་པའི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་དང་
 བཅས་པའི་ཅ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་ཚོས་མཐུན་ཞིང་ཅ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་དེ་དང་ལྷ་མོ་བདུན་ཅུ་
 ཅ་གཉིས་པོ་སྤྱང་གཞི་སྤྱིང་བྱེད་དང་། ཅ་དེ་ནུམས་དག་པ་ལས་ལྷ་མོ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་

ཏེན་གྱི་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་མགིན་པ་ནས་ལྷེ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ཐུ་བཞིར་གནས་པ་དང་ཆོས་
མཐུན་པའི་གནད་གྱིས་སོ།།

བཞི་བ་ཆོས་ལྷ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་སྟོ་བ་ལྷ་བ་བརྒྱད་པ་སྟེ་དཔའི་ཡན་ལག་གི་ལྷ་བའི་གནས་
སྐབས་གྱི་མངལ་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱར་བ་ནི། གསུང་གི་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་སྟོས་པའི་རྗེས་
སུ་སྐྱུ་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ཆོས་ལྷ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་སྟོ་བ་ནི་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་གནས་
སྐབས་གྱི་མངལ་ན་གནས་པའི་ལུས་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་ཞིང་གཞན་ཡང་ཆོས་ལྷ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་
ཅུ་ནི་ནང་དུ་ལག་པ་དང་རྒྱུ་པའི་ལས་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བྱ་བའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་ལས་གྱི་
འཁོར་ལོ་རྒྱུ་པའི་ལག་གི་ཆོགས་ཆེན་བཅུ་གཉིས་གྱི་ཆོགས་རེ་རེ་ལ་རྩ་སུམ་ཅུ་རེ་ཡོད་པའི་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་
གྱི་རྩ་རེ་རེ་དང་འཁོར་གྱི་ཆོས་ལྷ་རེ་རེ་ཆོས་མཐུན། བསྐྱེད་ལྷེ་བ་རྣམས་ན་གནས་པའི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
ཟུང་རེ་དང་རྩ་འདབ་ལྷག་མ་གཉིས་རེ་ཆོས་མཐུན་ཞིང་ཕྱི་ལོ་གཅིག་གི་ཆོས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་
དང་ཡང་ཆོས་མཐུན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཞག་དང་རྩ་དེ་རྣམས་སྦྱང་གཞི་དང་། ཆོས་ལྷ་རྣམས་
སྦྱང་བྱེད་དང་། ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་དང་རྩ་དེ་དག་དག་པ་ལས་ཆོས་ལྷ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལོ། །དེ་ཡང་རྒྱུ་པའི་ལག་
གི་ཆོགས་ཆེན་ཐུག་པ་དང་དཔུང་པའི་བར་དང་། དཔུང་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་བར་དང་། ཉེ་བའི་
དཔུང་པ་དང་ལག་མགོ་འི་བར་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་དྲུག་དང་། དཔྱི་དང་བསྐྱེད་བར་དང་།
བསྐྱེད་ཕྱིན་པའི་བར་དང་། ཕྱིན་པ་དང་རྒྱུ་པའི་ལག་མགོ་འི་བར་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་དྲུག་ལྷེ་
བཅུ་གཉིས་ལ་ལས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཆོགས་ཆེན་དེ་རྣམས་ལས་གྱི་དབང་པོ་བྱ་བ་ལ་
འཇུག་པའི་དང་པོར་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་པའི་ལག་གི་སོར་མོ་ཉི་ཤུ་འི་ཆོགས་
དྲུག་ཅུ་པོ་ལ་བྱ་བའི་འཁོར་ལོ་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རྒྱུ་པའི་ལག་གི་སོར་ཆོགས་དེ་རྣམས་གྱིས་ཡིན་པ་
དང་འགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་པའི་ལག་གི་སོར་མོ་ཉི་ཤུ་རེ་རེ་ལ་
ཆོགས་གསུམ་གསུམ་ཆོགས་རེ་ལ་རྩ་དྲུག་དྲུག་ལྷེ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལོ། །རྩ་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ལྷ་རྣམས་
དང་ཆོས་མཐུན་ཞིང་སྦྱང་གཞི་སྦྱང་བྱེད་དང་། ཆོས་ལྷ་རྣམས་རྩ་དེ་རྣམས་དག་པ་ཡང་ཡིན་ནོ།།

དེ་རྣམས་ཀྱང་སྦྱང་གཞི་སྦྱང་བྱེད་སོ་སོར་ཞིབ་ཏུ་བྱེ་ན་ནག་པ་ལྷ་བའི་ཆོས་ལྷ་སུམ་ཅུ་ནི་

གཡོན་པའི་དབྱང་པ་དང་ཉེ་བའི་དབྱང་པའི་ཚིགས་^{༡༩} གྱི་ཚ་སུམ་ཅུ་དང་། ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེུ་
 རྒྱུ་གི་ཚིགས་དབྱས་མ་ནས་མཐེ་བོའི་ཚིགས་དབྱས་མའི་བར་གྱི་ཚིགས་རྣམས་རེ་རེ་ལ་ཅ་དྲུག་དྲུག་སྟེ་
 སུམ་ཅུ་ཡོད་པ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱོར། དེ་བཞིན་དུ་ས་ག་ལྷ་བའི་ཚེས་ལྟ་རྣམས་དང་གཡས་པའི་ཉེ་
 བའི་དབྱང་པ་དང་ལག་མགོའི་ཚིགས་གྱི་ཚ་སུམ་ཅུ་དང་། ལག་པ་གཡས་པའི་མཐེ་བོར་ནས་མཐེུ་
 རྒྱུ་གི་བར་གྱི་ཚིགས་གོང་མའི་ཚིགས་རེ་ལ་ཅ་དྲུག་དྲུག་སྟེ་སུམ་ཅུ་ཡོད་པ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱོར།
 སྟོན་གྱི་ལྷ་བའི་ཚེས་ལྟ་རྣམས་དང་གཡོན་པའི་ཉེ་བའི་དབྱང་པ་དང་ལག་མགོའི་ཚིགས་གྱི་ཚ་སུམ་ཅུ་
 དང་། ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེུ་རྒྱུ་ནས་མཐེ་བོའི་བར་གྱི་ཚིགས་གོང་མ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་ཅ་དྲུག་དྲུག་
 སྟེ་སུམ་ཅུ་ཡོད་པ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱོར། དེ་བཞིན་དུ་ཅུ་སྟོད་ལྷ་བའི་ཚེས་ལྟ་རྣམས་གཡས་པའི་དབྱི་
 དང་བརྒྱའི་ཚིགས་གྱི་ཚ་དང་རྒྱུ་དང་གཡས་པའི་མཐེ་བོར་ནས་མཐེུ་རྒྱུ་གི་བར་གྱི་ཚིགས་འོག་མ་
 རྣམས་གྱི་ཚ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱོར། གོ་ལུག་ལྷ་བའི་ཚེས་ལྟ་རྣམས་གཡོན་གྱི་བརྒྱ་དང་དབྱིའི་ཚིགས་
 གྱི་ཚ་དང་། རྒྱུ་དང་ལག་ཡོན་པའི་མཐེུ་རྒྱུ་ནས་མཐེ་བོའི་བར་གྱི་ཚིགས་འོག་མ་རྣམས་གྱི་ཚ་དང་སྦྱོར།
 ལུ་མས་གྱི་ལྷ་བའི་ཚེས་ལྟ་རྣམས་གཡས་པའི་བརྒྱ་དང་བྱིན་པའི་བར་གྱི་ཚིགས་གྱི་ཚ་དང་། རྒྱུ་དང་
 གཡས་པའི་མཐེ་བོར་ནས་མཐེུ་རྒྱུ་གི་བར་གྱི་ཚིགས་བར་པ་རྣམས་གྱི་ཚ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱོར།
 ཐ་སྐར་གྱི་ལྷ་བའི་ཚེས་ལྟ་རྣམས་གཡོན་པའི་བརྒྱ་དང་བྱིན་པའི་བར་གྱི་ཚིགས་གྱི་ཚ་རྣམས་དང་།
 རྒྱུ་དང་ལག་ཡོན་པའི་མཐེུ་རྒྱུ་ནས་མཐེ་བོའི་བར་གྱི་ཚིགས་བར་པ་རྣམས་གྱི་ཚ་དང་སྦྱོར། སྟོན་དྲུག་
 གི་ལྷ་བའི་ཚེས་ལྟ་རྣམས་གཡས་པའི་བྱིན་པ་དང་རྒྱུ་མགོའི་བར་གྱི་ཚིགས་གྱི་ཚ་རྣམས་དང་། རྒྱུ་དང་
 པ་གཡས་པའི་མཐེ་བོར་ནས་མཐེུ་རྒྱུ་གི་བར་གྱི་ཚིགས་གོང་མ་རྣམས་གྱི་ཚ་དང་སྦྱོར། མགོའི་ལྷ་བའི་
 ཚེས་ལྟ་རྣམས་གཡོན་པའི་བྱིན་པ་དང་རྒྱུ་མགོའི་བར་གྱི་ཚིགས་གྱི་ཚ་རྣམས་དང་། རྒྱུ་དང་ལག་ཡོན་
 པའི་མཐེུ་རྒྱུ་དང་མཐེ་བོའི་བར་གྱི་ཚིགས་གོང་མ་རྣམས་གྱི་ཚ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱོར། རྒྱུ་གྱི་ལྷ་
 པའི་ཚེས་ལྟ་རྣམས་གཡས་པའི་ཐུག་པ་དང་དབྱང་པའི་ཚིགས་གྱི་ཚ་རྣམས་དང་། ལག་པ་གཡས་པའི་
 མཐེ་བོར་ནས་མཐེུ་རྒྱུ་གི་བར་གྱི་ཚིགས་འོག་མ་རྣམས་གྱི་ཚ་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱོར། མཐུའི་ལྷ་བའི་
 ཚེས་ལྟ་རྣམས་གཡོན་པའི་ཐུག་པ་དང་དབྱང་པའི་ཚིགས་གྱི་ཚ་རྣམས་དང་། ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེ་

ཆུང་ནས་མཐེ་བོའི་བར་གྱི་ཆོག་ལ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཙུ་དང་མིམ་པ་བཞིན་སྦྱོར། དེ་བའི་ཟླ་བའི་ཆོས་ལྷ་
རྣམས་གཡས་པའི་དཔུང་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཆོག་ལ་ཙུ་རྣམས་དང་། ལག་པ་གཡས་པའི་
མཐེ་བོར་ནས་མཐེ་ཆུང་གི་བར་གྱི་ཆོག་ལ་བར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཙུ་དང་མིམ་པ་བཞིན་སྦྱོར་རྟེ། དེ་ཡང་གོང་
དུ་བཤད་པ་བཞིན་ཆོས་མཐུན་དང་སྦྱང་གཞི་སྦྱོར་བྱེད་དང་ལྷ་རྣམས་ཙུ་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་ཡིན་པ་
སོགས་སུ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གལ་ཏེ་སྦྱང་གཞིའི་ཙུ་རྣམས་དང་། དེ་དག་སྦྱོར་བྱེད་གྱི་ཆོས་ལྷ་རྣམས་དང་། ཟླ་བ་དེ་དང་
དེའི་ཆོས་ལྷ་དེ་རྣམས་མཐུན་པ་ཅིག་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ། སྦྱང་པ་ལས་ནི་ཙུ་ལྷ་དབྱངས་ཐུང་ཏུ་
སློག་ཏུ་ཞུགས་པ་ལས་ལུགས་བསྐྱོག་ཏུ་ནག་ཟླའི་ཆོས་ལྷ་རྣམས་བསྐྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། ས་གའི་ཆོས་
ལྷ་རྣམས་ནི་ཙུ་ལྷ་དབྱངས་ཤིང་པོ་ལྷ་ཆོག་དྲག་དང་བཅས་པའི་དྲག་སློག་ཏུ་ཞུགས་པ་ལས་ལུགས་
འཕྱང་ཏུ་བསྐྱེད་པ་སོགས་སུ་བཤད་ལ། བར་ལེའི་རེ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་
པའི་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཆོག་ལ་ནག་པའི་ཟླ་བའི་ཙུ་རྣམས་དང་གཡོན་པའི་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་
ཆོག་ལ་ས་གའི་ཟླ་བའི་ཙུ་རྣམས་དང་^{༡༠} ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནག་ཟླའི་ཆོས་
རྣམས་གཡས་ཀྱི་དཔུང་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཆོག་ལ་ཙུ་དང་སྦྱར་བ་དང་། ས་ག་ཟླ་བའི་ཆོས་
རྣམས་གཡོན་གྱི་དཔུང་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཆོག་ལ་ཙུ་ལ་སྦྱར་ཞིང་། ནག་ཟླའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
ས་བོན་ཙུ་ལྷ་དབྱངས་ཤིང་པོ་ལྷ་ཆོག་དྲག་དང་བཅས་པའི་དྲག་སློག་ཏུ་ཞུགས་པ་ལུགས་འཕྱང་དང་། ས་
ག་ཟླ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ཙུ་ལྷ་དབྱངས་ཐུང་ཏུ་ལྷ་རྗེས་སུ་རྩོད་དང་བཅས་པའི་དྲག་སློག་ཏུ་
ཞུགས་པ་ལུགས་བསྐྱོག་ཏུ་བཤད་པ་སོགས་དང་རི་ལྷ་མི་འགལ་སྟུང་ན། དྲོགས་པ་སྦྱོར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་
བདེན་རྟེ། དེ་ལ་མི་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྟོག་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་ཐོག་མར་འདི་ལྟར་དུ་ཤེས་དགོས་རྟེ། ཉེ་བར་ལུག་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་སྤང་ཁྱིམ་
དུ་ཞུགས་པའི་བར་གྱི་ཁྱིམ་ཞག་སུམ་ཅུ་ནི་གཡོན་པའི་དཔུང་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཆོག་ལ་ཙུ་
སུམ་ཅུ་དང་སྦྱར་བར་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤང་ཁྱིམ་གྱི་ཞག་རྣམས་གཡས་པའི་ཉེ་བའི་དཔུང་པ་
དང་ལག་མགོའི་བར་གྱི་ཆོག་ལ་ཙུ་དང་སྦྱོར་བ་ནས། འཕྲིག་ཁྱིམ་གཡོན་གྱི་ཉེ་བའི་དཔུང་པ་དང་

ལག་མགོའི་ཚིགས་ཀྱི་རྩ་དང་། ཀཏུ་ཀུ་ལཡས་ཀྱི་དབྱི་དང་བརྒྱའི་ཚིགས་ཀྱི་རྩ་དང་། སང་གེ་གཡོན་གྱི་དབྱི་དང་བརྒྱའི་ཚིགས་ཀྱི་རྩ་དང་། ལུ་མོ་གཡས་ཀྱི་བརྒྱ་དང་བྱིན་པའི་བར་གྱི་ཚིགས་ཀྱི་རྩ་དང་། སང་གཡོན་གྱི་བརྒྱ་དང་བྱིན་པའི་བར་གྱི་ཚིགས་ཀྱི་རྩ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་ག་པ་གཡས་ཀྱི་བྱིན་པ་དང་རྒྱ་མགོའི་བར་གྱི་ཚིགས་ཀྱི་རྩ་དང་། གཞུ་གཡོན་གྱི་བྱིན་པ་དང་རྒྱ་མགོའི་བར་གྱི་ཚིགས་ཀྱི་རྩ་དང་། རྒྱ་མགོན་གྱི་ཕྱག་པ་དང་དཔུང་པའི་བར་གྱི་ཚིགས་ཀྱི་རྩ་དང་། ལུ་མོ་གཡོན་གྱི་ཕྱག་པ་དང་དཔུང་པའི་བར་གྱི་ཚིགས་ཀྱི་རྩ་དང་། ཉའི་ཁྱིམ་དུ་ཉེ་བར་ཞུགས་པའི་ཁྱིམ་ཞག་སྐུ་ཕུ་ནི་གཡས་ཀྱི་དཔུང་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་བར་གྱི་ཚིགས་ཀྱི་རྩ་སྐུ་ཕུ་དང་སྟོར།

དེ་རི་ལྟ་བུར་འགྲེལ་ཆེན་ལ་གསུངས་པ་སྟེ། རང་ལའི་རེ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་དེ་ཉིད་ལས། དེ་རྣམས་ལས་གཡས་པའི་ཕྱག་པ་དང་དཔུང་པའི་ཚིགས་ལ་རྒྱ་མིན་གྱི་ཆོས་གྲངས་སྐུ་ཕུ་དེ་དབྱིབས་རྩ་སྐུ་ཕུ་འོ།⁹⁰ །ཞེས་རྒྱ་མིན་གྱི་ཁྱིམ་ཞག་སྐུ་ཕུ་གཡས་ཀྱི་ཕྱག་པ་དང་དཔུང་པའི་ཚིགས་ཀྱི་རྩ་དང་སྟོར་བར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་རང་ལའི་རེ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་མཆུ་འི་རྩ་བ་དང་རྒྱ་མིན་གྱི་འཕོ་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བས།⁹¹ ཞེས་རྒྱ་མིན་གྱི་ཁྱིམ་དང་། མཆུ་འི་རྩ་བ་སྟོར་བར་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དཔོའི་རྩ་བ་དང་སྐུ་ཕུ་པའི་འཕོ་བ་གཡོན་པའི་ཕྱག་པ་དང་དཔུང་པའི་ཚིགས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་སྐུ་ཕུ་པོ་རྣམས་ལ།⁹² ཞེས་སྐུ་ཕུ་ཁྱིམ་དང་དཔོ་རྩ་སྐུ་ཕུ་ཞིང་། དེ་གཉིས་གཡོན་གྱི་ཕྱག་པ་དང་དཔུང་པའི་ཚིགས་ལ་སྐུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བའི་ཁྱིམ་དང་ནག་ཟུ། ལུག་དང་ས་ག་སྐང་དང་སྟོན། འཕྲིག་པ་དང་རྒྱ་སྟོང་། ཀཏུ་ཀུ་དང་གྲོ་ཞུ། སྐྱེ་དང་སྐྱུམས། ལུ་མོ་དང་ཐ་སྐྱར། སང་དང་སྐྱིན་དུག་ཕྱི་ག་པ་དང་མགོ་གཞུའི་ཁྱིམ་དང་རྒྱལ་གྱི་རྩ་བ་སྐུར་ཏེ། ཡང་རང་ལའི་རེ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཡོན་པའི་ཕྱག་པ་དང་དཔུང་པའི་ཚིགས་ལ་དཔོའི་རྩ་བའི་ཆོས་གྲངས་སྐུ་ཕུ་དེ་དབྱིབས་རྩ་སྐུ་ཕུ་འོ།⁹³ །ཞེས་དང་།

དེ་བཞིན་དུ་གཡས་པའི་ཉེ་བའི་དཔུང་པ་⁹⁴ པའི་ཚིགས་ལ་ནག་པའི་རྩ་བའི་ཞེས་དང་། གཡོན་པའི་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཚིགས་ལ་ས་གའི་རྩ་བའི་ཞེས་དང་། གཡས་པའི་ལག་པ་དང་ཉེ་བའི་

དཔུང་པའི་ཆོགས་ལ་སྒྲོན་གྱི་སྒྲ་བའི་ཞེས་དང་། གཡོན་པའི་ལག་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཆོགས་ལ་
 རྒྱ་སྒྲོད་གྱི་སྒྲ་བའི་ཞེས་དང་། གཡས་པའི་བརྒྱ་དང་དབྱིད་ཆོགས་ལ་གོ་བཞིན་གྱི་སྒྲ་བའི་ཞེས་དང་།
 གཡོན་པའི་བརྒྱ་དང་དབྱིད་ཆོགས་ལ་སྤྱུམས་གྱི་སྒྲ་བའི་ཞེས་དང་། གཡས་པའི་བརྒྱ་དང་བྱིན་པའི་
 ཆོགས་ལ་ཐ་སྐར་གྱི་སྒྲ་བའི་ཞེས་དང་། གཡོན་པའི་བརྒྱ་དང་བྱིན་པའི་ཆོགས་ལ་སྤྲིན་དྲུག་གི་སྒྲ་བའི་
 ཞེས་དང་། གཡས་པའི་རྒྱ་དང་བྱིན་པའི་ཆོགས་ལ་མགོ་འཛིན་གྱི་སྒྲ་བའི་ཞེས་དང་། གཡོན་པའི་རྒྱ་དང་བ་
 དང་བྱིན་པའི་ཆོགས་ལ་རྒྱལ་གྱི་སྒྲ་བའི་ཆོས་སྤྱུལ་ཅུའི་རང་བཞིན་གྱི་རྩ་སྤྱུལ་ཅུ་སྟེ། ཞེས་ཁྱིམ་སྒྲ་དང་
 ཆོས་སྒྲ་སྒྱུར་རྩལ་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་སོགས་གྱི་འགྲེལ་པ་རྣམས་གོང་འོག་བསྒྲིགས་པ་ན་རྒྱ་དང་ལག་གི་
 ཆོགས་ཆེན་བཅུ་གཉིས་གྱི་རྩ་རྣམས་དང་ཁྱིམ་རྣམས་སྒྱུར་རྩལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པར་གྲུབ་ལ། དེ་
 ལྟར་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་སྟེ་ཆོས་སྒྲ་རྣམས་དང་བསྒྲིགས་པའི་ཆོ་ཆོས་སྒྲ་རྣམས་ལ་ཡར་རོ་སྒོན་འགྲོ་
 དང་མར་རོ་སྒོན་འགྲོ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་མར་རོ་སྒོན་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་སྒྲ་དང་ཁྱིམ་སྒྲ་
 སྒྲིག་རྩལ་ནི་ལུག་ཁྱིམ་ས་ག་སྒྲ་བ་དང་སྒྱུར་བ་སོགས་འགྲེལ་པ་དྲངས་མ་ཐག་པ་རྣམས་གྱིས་བཤད་
 པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ཆོ་ལུག་ཁྱིམ་གྱི་ཁྱིམ་ཞག་རྣམས་གྱི་ས་བོན་ཅ་སྟེ་ལ་དབྱངས་བྱང་དུ་
 རྩ་རྩེས་སུ་རོ་དང་བཅས་པ་དྲུག་སྟོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་རྩ་སྟེ་ལུག་ས་བསྒྲིག་ཏུ་བཤད་པ་དེས་ག་སྒྲ་བའི་
 ཆོས་རྣམས་གྱི་འང་ས་བོན་དུ་བཤད་དགོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉ་ཁྱིམ་གྱི་ཞག་རྣམས་གྱི་ས་བོན་ཅ་སྟེ་
 ལ་དབྱངས་རིང་པོ་ལྟ་ཆོག་དྲུག་དང་བཅས་པ་དྲུག་སྟོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་རྩ་སྟེ་ལུག་ས་འབྱུང་དུ་བཤད་པ་
 དེ་ནས་ག་སྒྲ་བའི་ཆོས་རྣམས་གྱི་འང་ས་བོན་དུ་འབྱུང་བ་སོགས་སུ་བཤད་དགོས་སོ།།

འོན་ཁྱིམ་ཞག་དང་ཆོས་ཞག་སོགས་གྱི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་མེད་
 དམ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་དེས་པ་མེད་དེ། བར་ལའི་རེ་བདུན་པའི་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་རྣམས་ནི་དུས་གྱི་
 འཆི་བ་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་མཐར་འཆི་བའི་ཆེ་དེའི་སྒོན་རོལ་དུ་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་རྩ་གཙོད་
 པའི་ཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཞག་གི་ས་བོན་རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཆི་ལྟས་གྱི་རྩ་
 གཙོད་པའི་ཞག་ཡིན་པས་ཁམས་རྣམས་སྤྱད་རིམ་གྱིས་གཙོད་པ་དང་། གསལ་བྱེད་གྱི་ཡི་གེ་ཀ་སྟེ་ནས་
 གཙོད་པ་དང་། རྒྱ་དང་ལག་གི་ཆོགས་ཆེན་དྲུག་གི་ནང་ནས་ཐོག་མར་གཡས་པའི་སྤྲུག་པ་དང་དཔུང་

བའི་ཚེགས་དང་། དེ་ནས་གཡོན་པའི་ཐུག་པ་དང་དཔུང་པའི་ཚེགས་དང་། དེ་ནས་གཡས་པའི་དཔུང་
པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཚེགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཡས་གཡོན་སྒེལ་མའི་གཡོན་གྱི་བྱིན་པ་དང་
རྒྱ་པའི་ཚེགས་ཀྱི་བར་དུའོ། །དེ་ཡང་གཡས་ཀྱི་ཚེགས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུ་ཤེས་པ་དང་ཀྱི་ཐུགས་ཡིན་པས་ས་
པོན་གྱི་གསལ་བྱེད་རྒྱུ་ཤེས་པ་དང་། གསལ་བྱེད་སྒྲེ་ཚན་རྒྱུ་ཤེས་པ་ལྟར་འབྱུང་དང་། དབྱངས་
རིང་པོ་ཚེགས་དྲག་དང་བཅས་པ་ལྟགས་བསྒྲིག་ཏུ་སྒྲིག་ཏུ་ལྟགས་པའོ། །གཡོན་གྱི་ཚེགས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུ་
ཐབས་ཀྱི་ཐུགས་ཡིན་པས་གསལ་བྱེད་རྒྱུ་ཤེས་པ་དང་སྒྲེ་ཚན་རྒྱུ་ཤེས་པ་ལྟར་བསྒྲིག་དང་། དབྱངས་ཐུང་
དུ་རྒྱུ་ཐུང་པོ་དང་བཅས་པ་ལྟགས་མཐུན་དུ་སྒྲིག་ཏུ་ལྟགས་པ་རྒྱུ་ཤེས་པ་གཙོ་དེ།

དེ་ཡང་དབེར་མཚོན་ན་གཡས་ཀྱི་ཐུག་པ་དང་དཔུང་པའི་ཚེགས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུ་ཐུ་ལ་རིམ་པ་
བཞིན། སྒྲིག་སྒྲིག་སྒྲིག་སྒྲིག་ དེ་བཞིན་དུ་ཁ་དང་ག་དང་གླ་དང་ལ་ཡང་སྒྲུར་བས་སྒྲུམ་ཅུའོ། །དེ་བཞིན་
དུ་གཡོན་ པའི་ཐུག་པ་དང་དཔུང་པའི་ཚེགས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུ་ཐུ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དེ་དེ་དུ་དྲི་དྲི། དེ་
བཞིན་དུ་གླ་དང་ག་དང་ཁ་དང་ག་ལ་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲུར་བས་སྒྲུམ་ཅུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཡས་ཀྱི་དཔུང་
པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཚེགས་ལ་ཅ་སྒྲེ་^ལ བཅུགས་པ་རིང་པོ། གཡོན་གྱི་དཔུང་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་
པའི་ཚེགས་ལ་ཅ་སྒྲེ་རྒྱུ་པ་ཐུང་དུ། གཡས་ཀྱི་ཉེ་བའི་དཔུང་པ་དང་ལག་པའི་ཚེགས་ལ་ཏ་སྒྲེ་
བཅུགས་པ་རིང་པོ། གཡོན་པའི་ཉེ་བའི་དཔུང་པ་དང་ལག་པའི་ཚེགས་ལ་ཏ་སྒྲེ་རྒྱུ་པ་ཐུང་དུ།
གཡས་ཀྱི་དབྱི་དང་བརྒྱའི་ཚེགས་ལ་པ་སྒྲེ་བཅུགས་པ་རིང་པོ། གཡོན་གྱི་དབྱི་དང་བརྒྱའི་ཚེགས་ལ་པ་
སྒྲེ་རྒྱུ་པ་ཐུང་དུ། གཡས་ཀྱི་བརྒྱ་དང་བྱིན་པའི་ཚེགས་ལ་ཏ་སྒྲེ་བཅུགས་པ་རིང་པོ། གཡོན་གྱི་བརྒྱ་
དང་བྱིན་པའི་ཚེགས་ལ་ཏ་སྒྲེ་རྒྱུ་པ་ཐུང་དུ། གཡས་ཀྱི་བྱིན་པ་དང་རྒྱ་དང་པའི་ཚེགས་ལ་ས་སྒྲེ་བཅུགས་
པ་རིང་པོ། གཡོན་གྱི་བྱིན་པ་དང་རྒྱ་དང་པའི་ཚེགས་ལ་ས་སྒྲེ་རྒྱུ་པ་ཐུང་དུའོ།

དེ་ལྟར་ན་ནང་ལའི་རེ་བདུན་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་འདི་ནི་དུ་ས་འཆིའི་རྩ་གཙོ་དཔའི་
སྐབས་དང་། ཁྱིམ་རྒྱུ་སྒྲིག་པའི་མར་འོ་སྒྲིག་འགོ་དང་སྒྲིག་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ས་ག་སྒྲིག་པའི་ཚེས་
རྒྱུ་ཤེས་པ་ལྟར་ལྟགས་བསྒྲིག་དབྱངས་ཐུང་དུ་རྒྱུ་ཐུང་པོ་དང་བཅས་པའི་དྲག་ལྟགས་
འབྱུང་དུ་སྒྲིག་ཏུ་ལྟགས་པ་དང་སྒྲུར་བ་དང་། བག་པ་སྒྲིག་པའི་ཚེས་རྒྱུ་ཤེས་པ་ལྟར་ལྟགས་

འབྲུང་དབྱངས་རིང་པོ་ལྷ་ཚོག་དྲག་དང་བཅས་པའི་དྲག་ལྷགས་བསྐྱོག་ཏུ་སྒྲིག་ཏུ་ཞུགས་པ་དང་སྦྱོར་བ་
སོགས་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དུས་འཁོར་ལོ་ཤིང་མེད་ཀྱི་གཙོད་པའི་ཐོག་མ་གཡས་པའི་ཕྱག་པ་
དང་དཔུང་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཙུང་དང་། གསལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྡེ་པའི་དང་པོ་ཀ་སྡེ་དང་། དེ་ཡང་
འཛི་བའི་གནས་སྐབས་སྟེང་རིམ་ཡིན་པས་ཁམས་ས་ཚུ་མེ་རྒྱུང་ནས་མ་ཁའ་རྣམས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་
ཡི་གེ་ཀ་སྡེ་ལྷགས་འབྲུང་དང་། ཡང་ཁམས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དབྱངས་ཀྱི་ཡི་གེ་རིམ་པ་བཞིན་ལྷི་ཡིག་
སོགས་ལྷ་ལྷགས་བསྐྱོག་དང་། ཐ་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམ་གཅད་རྣམས་སྒྲིག་ཏུ་ཞུགས་པ་དང་། དེ་
ཡང་ཁྱིམ་རྣམས་མར་རོ་སྟོན་འགྲོའི་ཆོས་རྒྱ་དང་སྦྱར་བ་ན་ཙུ་རྣམས་དང་ཁྱིམ་ཞག་རྣམས་དང་ཆོས་རྒྱ་
རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ཀྱི་ཡི་གེ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འགྱུར་ནའང་། ཆོས་ལྷ་སྟོ་བའི་སྐབས་འདིར་ནི་དེ་
དག་དང་མི་འདྲའོ།

འོ་ན་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་རིམ་ལྟར་ཡིན་སྟེ་ན། ཆོས་ལྷ་སྟོ་བའི་སྐབས་འདིར་ནི་ཐོག་མར་ནག་
རྒྱའི་ཆོས་ལྷ་རྣམས་སྟོ་བ་དང་། དེ་ཡང་ཁམས་སྟོ་མས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་མར་ནས་མ་ཁའ་རྒྱུང་
མེ་རྒྱུས་རྣམས་སྟེ་བའི་རིམ་པས་སྟོ་བ་དང་ཁྱིམ་རྣམས་ཀྱང་ཡར་རོ་སྟོན་འགྲོའི་ཆོས་རྒྱ་རྣམས་དང་སྦྱོར་
བས་གོང་དུ་བཤད་པ་དང་ཚུལ་མི་འདྲའོ། །དེ་ཡང་ལྷག་ཁྱིམ་ཀྱི་ཁྱིམ་ཞག་སུམ་ཅུ་དང་། ཡར་རོ་སྟོན་
འགྲོའི་ནག་པ་རྒྱ་བའི་ཆོས་ཞག་སུམ་ཅུ་དང་། གཡོན་པའི་དཔུང་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཚོགས་ཀྱི་
ཙུང་སུམ་ཅུ་དང་། ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེའུ་རྒྱུད་གི་ཚོགས་བར་པ་ནས་མཐེ་བོའི་ཚོགས་བར་པའི་བར་
ཀྱི་ཚོགས་རྣམས་རེ་རེ་ལ་ཙུ་དྲག་དྲག་སྟེ་སུམ་ཅུ་སྟེ་དེ་རྣམས་རྒྱུད་གི་ཁམས་པ་ཡིན་པས་ས་བོན་ཀྱི་ཡི་
གེ་ཙུ་སྟེ་དང་། དེ་ཡང་ཐོག་མ་ཁམས་རྣམས་སྟེ་བའི་རིམ་པ་ནས་བརྒྱུ་མས་པ་ཡིན་པས་ཙུ་སྟེ་རྣམས་
ལྷགས་བསྐྱོག་དང་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་ཐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ཨ་ཨ་རི་ཨུ་ལི་ཨི་གི་བར་
ཐུང་རྣམས་ལྷགས་མཐུན་དུ་སྒྲིག་ཏུ་ཞུགས་པ་རྣམས་སུ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱིམ་
ཞག་གྲང་ཁྱིམ་ཀྱི་ཁྱིམ་ཞག་སུམ་ཅུ། ཆོས་ཞག་ཡར་རོ་སྟོན་འགྲོའི་ས་ག་རྒྱ་བའི་ཆོས་ཞག་སུམ་ཅུ།
ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཤིང་མེད་གཡས་པའི་ཉེ་བའི་དཔུང་པ་དང་ལག་མགོའི་ཚོགས་ཀྱི་ཙུང་སུམ་ཅུ། ལྷ་བའི་
འཁོར་ལོ་ཤིང་མེད་ལག་པ་གཡས་པའི་མཐེ་བོ་ནས་མཐེ་རྒྱུད་གི་བར་ཀྱི་ཚོགས་གོང་མ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་ཙུ་

དུག་དུག་སྡེ་སྡེ་ལྟོ་ལྟོ། །དེ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུ་གི་ཁམས་པ་ཡིན་པས་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་ཙ་སྟེ། གཡས་ཤེས་
རབ་གྱི་ཆའི་ཁམས་རྣམས་སྟུང་རིམ་ཡིན་པས་གསལ་བྱེད་ཙ་སྟེ་རྣམས་ལུགས་འབྱུང་དང་། དབྱངས་
རིང་པོ་ལྷ་ཆོག་དག་དང་བཅས་པ་ལུགས་པ་སྒྲོག་ཏུ་སྟོག་ཏུ་ཞུགས་པ་རྣམས་སུ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

དཔེ་དེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱིམ་ཞག་དང་། ཡར་ངོ་སྟོན་འགྲོའི་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཞག་
དང་། ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་བྱ་བའི་འཁོར་ལོའི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་ཙ་དང་། ས་བོན་གྱི་གསལ་བྱེད་
སྟེ་ཆོན་གཡོན་ལ་སྦྱར་བ་རྣམས་ལུགས་པ་སྒྲོག་ གཡས་ལ་སྦྱར་བ་རྣམས་ལུགས་མཐུན། གསལ་
བྱེད་ལུགས་པ་སྒྲོག་ཏུ་སྦྱར་བ་རྣམས་ལ་དབྱངས་ཐུང་རྣམས་ལུགས་མཐུན། གསལ་བྱེད་ལུགས་
མཐུན་དུ་སྦྱར་བ་རྣམས་ལ་དབྱངས་རིང་པོ་རྣམས་ལུགས་པ་སྒྲོག་ཏུ་སྟོག་ཏུ་འཇུག་པ་རྣམས་སུ་
ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། བྱིམ་རྣམས་ཀྱི་ལུག་བྱིམ་དང་པོར་བྱས་པ་དང་། ཆོས་སྒྲ་རྣམས་ཀྱི་ནག་སྒྲ་དང་
པོར་བྱས་པ་དང་། གསལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཙ་སྟེ་དང་པོར་བྱས་པ་དང་། ཁམས་རྣམས་ཀྱི་སྟེ་རིམ་དང་
པོར་བྱས་པ་དང་། དབྱངས་རྣམས་ཀྱི་ཐུང་དང་པོར་བྱས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆོགས་ཀྱི་ཙ་
རྣམས་ཀྱི་གཡོན་པའི་དཔྱད་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔྱད་པའི་ཆོགས་ཀྱི་ཙ་རྣམས་དང་པོར་བྱས་པ་དང་། བྱ་
བའི་འཁོར་ལོའི་ཙ་རྣམས་ཀྱི་ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེ་ཆུང་ནས་མཐེ་པོའི་བར་གྱི་ཆོགས་བར་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཙ་རྣམས་དང་པོར་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ནས་གྲུང་བྱིམ་སོགས་བྱིམ་རྣམས་དང་། ས་ག་སྒྲ་བ་
སོགས་ཆོས་སྒྲ་རྣམས་དང་། ཆོས་སྒྲ་དང་བྱིམ་སྒྲ་གཉིས་གཉིས་ལ་ཙ་སྟེ་ནས་ཀ་སྟེའི་བར་གྱི་སྟེ་པ་རེ་
རེ་དང་། དེ་ཡང་མི་མཉམ་པའི་བྱིམ་དང་སྒྲ་བ་ལ་གསལ་བྱེད་ལུགས་པ་སྒྲོག་དབྱངས་ཐུང་ལུགས་
འབྱུང་དུ་སྟོག་ཏུ་ཞུགས་པ་དང་། མཉམ་པའི་བྱིམ་དང་ཆོས་སྒྲ་ལ་གསལ་བྱེད་ལུགས་མཐུན་དབྱངས་
རིང་པོ་ལུགས་པ་སྒྲོག་ཏུ་སྟོག་ཏུ་ཞུགས་པ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་གོ་སྒྲ་ལ། ཆོགས་ཀྱི་ཙ་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པ་
ནི་གཡོན་པའི་དཔྱད་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔྱད་པའི་ཆོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཡས་པའི་ཉེ་བའི་དཔྱད་པ་དང་
ལག་པའི་ཆོགས། དེ་ནས་གཡོན་པའི་ཉེ་བའི་དཔྱད་པ་དང་ལག་པའི་ཆོགས། དེ་ནས་གཡས་པའི་དབྱི་
དང་བརྒྱའི་ཆོགས། དེ་ནས་གཡོན་པའི་དབྱི་དང་བརྒྱའི་ཆོགས། དེ་ནས་གཡས་པའི་བརྒྱ་དང་བྱིན་
པའི་ཆོགས། དེ་ནས་གཡོན་པའི་བརྒྱ་དང་བྱིན་པའི་ཆོགས། དེ་ནས་གཡས་པའི་བྱིན་པ་དང་རྒྱུང་།

མགོ་འཛིན་གསལ། དེ་ནས་གཡོན་པའི་བྱིན་པ་དང་རྒྱུ་མགོ་འཛིན་གསལ། དེ་ནས་གཡས་པའི་ཕྱག་པ་དང་
དབྱུང་པའི་ཆེགས། དེ་ནས་གཡོན་པའི་ཕྱག་པ་དང་དབྱུང་པའི་ཆེགས་ཉེ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྦྱར་བར་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སྒྱུར་བའི་གཞི་གཤིས་ཀྱི་ཚུ་རྣམས་ལ་ཐུག་པ་དང་དབྱེད་པའི་ཚེགས་ཀྱི་ཚུ་ནས་
 བྱིན་པ་དང་རྒྱུ་དང་པའི་ཚེགས་ཀྱི་ཚུ་འི་བར་ལ་རིམ་པ་བཞིན་བྱིས་ཐུག་པ་ལུག་འཁྲིག་པ་སྟེ་ཤར་གཞུ་
 རྟེ་མི་མཉམ་པའི་བྱིས་དང་། ཚེས་ལྷ་མཆུ་ནག་པ་སྟོན་གོ་བཞིན་ཐ་སྐར་མགོ་རྟེ་མཉམ་པའི་ལྷ་བ་དང་།
 ས་བོན་གསལ་བྱེད་ཀ་སྟེ་ནས་ས་སྟེ་འི་བར་རིམ་པ་བཞིན་དང་། རྟེ་ཚོན་རྣམས་ལུགས་བཞེད་ལ་
 དབྱེད་ས་སྤང་དུ་རྣམས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྟོན་ཏུ་ཞུགས་པ་བྱེད་པ་དང་། གཡས་ཀྱི་ཚེགས་ཀྱི་ཚུ་རྣམས་
 ལ་དབྱེད་པ་དང་ཉེ་བའི་དབྱེད་པའི་ཚུ་ནས་བྱིན་པ་དང་རྒྱུ་དང་པའི་ཚེགས་ཀྱི་ཚུ་འི་བར་དང་། དེའི་རྗེས་
 སུ་ཐུག་པ་དང་དབྱེད་པའི་ཚེགས་ཀྱི་ཚུ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་བྱིས་ཉ་སྤང་ཀ་རྒྱ་ཏ་ལ་སྟེ་མིག་པ་ཆུ་
 སྟོན་རྟེ་མཉམ་པའི་བྱིས་རྣམས་དང་། ཚེས་ལྷ་དཔོ་ས་གཞུ་སྟོན་ཐུགས་སྟོན་དུ་གཞུ་ལ་བྱི་ལྷ་བ་སྟེ་
 མཉམ་པའི་ལྷ་བ་དང་། ས་བོན་གསལ་བྱེད་ཀ་སྟེ་ནས་ས་སྟེ་འི་བར་རིམ་པ་བཞིན་དང་། རྟེ་ཚོན་རྣམས་
 ལུགས་མཐུན་ལ་དབྱེད་ས་རིང་པོ་རྣམས་ལུགས་བཞེད་ཏུ་སྟོན་ཏུ་ཞུགས་པ་དང་། ཚེས་ལྷ་རྣམས་སྟོ་
 བའི་ཚེ་ཡང་ཐོག་མར་ནག་ལྷའི་ཚེས་ལྷ་རྣམས་སྟོ་བ་ནས་མཐར་དཔོ་ལྷའི་ཚེས་ལྷ་རྣམས་སྟོ་བ་
 ཡིན་ཞིང་། མི་མཉམ་པའི་ལྷ་བའི་ཚེས་ལྷ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྟེ་ཚོན་གང་དང་གང་
 ཡིན་པའི་རྟེ་ཚོན་དེ་ལུགས་བཞེད་ལ་དབྱེད་ས་སྤང་དུ་ལུགས་མཐུན་དུ་སྟོན་ཏུ་ཞུགས་པ་ལས་སྟོ་བ་
 དང་། མཉམ་པའི་ལྷ་བའི་ཚེས་ལྷ་རྣམས་རིམ་པ་གཞིན་གསལ་བྱེད་རྟེ་ཚོན་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་
 ལུགས་མཐུན་ལ་དབྱེད་ས་རིང་པོ་ལུགས་བཞེད་ཏུ་སྟོན་ཏུ་ཞུགས་པ་ལས་སྟོ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་རྒྱུ་མཆོད་ནི། གཡོན་གྱི་ཙུང་མ་ཁུ་བ་དང་སྐྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་
གཡོན་གྱི་ལས་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བྱ་བའི་འཁོར་ལོའི་རྩ་རྒྱུ་མ་དང་། ལུ་ཁྱིམ་སོགས་མི་མཉམ་པའི་
ཁྱིམ་རྒྱུ་མ་དང་། འག་སྐྱེ་སོགས་མཉམ་པའི་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་མ་དང་། འག་སྐྱེའི་ཆོས་ལྟ་སོགས་མི་མཉམ་
པའི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལྟ་རྒྱུ་མ་ཁུ་བ་དང་སྐྱ་བའི་ཆོས་དང་། ཐབས་ཤེས་གཞིས་གྱི་ཐབས་གྱི་ཕྱོགས་ཡིན་

བས་རང་རང་གི་ས་བོན་གྱི་གསལ་བྱེད་གྱི་ཕྱི་ཚན་རྣམས་ལུགས་བརྒྱུག་དང་། དབྱངས་རྣམས་ཐུང་དུ་
 ལུགས་མཐུན་དུ་སྟོག་ཏུ་ལུགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། དེ་ལྟར་དུ་
 བཤད་པའི་རྩ་ནས་ཆོས་སྒྲའི་བར་གྱི་ཁམས་རྣམས་སྒྱུ་བའི་རིམ་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱང་མེ་རྒྱ་སའི་རིམ་
 བས་འཆར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཀ་ལྷེ་ནས་མཁའ། ཅ་ལྷེ་རྒྱང་། ཏ་
 ལྷེ་མེ། པ་ལྷེ་རྒྱ། ཉ་ལྷེ་ས། ས་ལྷེ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་པ་ཡིན་ཞིང་། འབྱུང་བ་རྒྱང་བའི་དབང་དུ་
 བྱས་ན་ང་ཡིག་ནམ་མཁའི་ནམ་མཁའ། ལྷ་ཡིག་ནམ་མཁའི་རྒྱང་། ག་ཡིག་ནམ་མཁའི་མེ། ཁ་
 ཡིག་ནམ་མཁའི་རྒྱ། ཀ་ཡིག་ནམ་མཁའི་ས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉ་ཡིག་རྒྱང་གི་ནམ་མཁའ་ཡིན་པ་
 བས་ཅ་ཡིག་རྒྱང་གི་ས་ཡིན་པའི་བར་དང་། ཏ་ཡིག་མའི་ནམ་མཁའ་ཡིན་པ་ནས། ཏ་ཡིག་མའི་ས་
 ཡིན་པའི་བར་དང་། མ་ཡིག་རྒྱའི་ནམ་མཁའ་ཡིན་པ་ནས། བ་ཡིག་རྒྱའི་ས་ཡིན་པའི་བར་དང་། བ་
 ཡིག་སའི་ནམ་མཁའ་ཡིན་པ་ནས། ཏ་ཡིག་སའི་ས་ཡིན་པའི་བར་དང་། ལྷ་ཡིག་ཡེ་ཤེས་གྱི་ནམ་
 མཁའ་ཡིན་པ་ནས། ས་ཡིག་ཡེ་ཤེས་གྱི་སའི་ཁམས་ཡིན་པའི་བར་དུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འབྱུང་བ་ཆེ་
 བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྩ་ལས་གྱི་འཁོར་ལོའི་གཡོན་པའི་དཔུང་པ་དང་ཉེ་བའི་དཔུང་པའི་ཆོགས་གྱི་
 རྩ་དང་། གཡས་པའི་ཉེ་བའི་དཔུང་པ་དང་ལག་པའི་ཆོགས་གྱི་རྩ་དང་། བྱ་བའི་འཁོར་ལོ་གཡོན་པའི་
 སོར་མོ་རྣམས་གྱི་ཆོགས་བར་པ་རྣམས་གྱི་རྩ་དང་། གཡས་པའི་སོར་མོ་རྣམས་གྱི་ཆོགས་གོང་མ་
 རྣམས་གྱི་རྩ་དང་། ཁྱིམ་ལུག་གྲང་གཉིས་དང་། ཆོས་རྒྱ་ནག་པ་དང་ས་ག་གཉིས་དང་། ཆོས་ལྷ་ཐིན་
 པོ་འཁོར་བཅས་དང་རྒྱང་ལྷ་འཁོར་བཅས་གཉིས་རྣམས་རྒྱང་ཁམས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གོང་དུ་
 བཤད་པའི་རིམ་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་གྱི་རྩ་ཁྱིམ་ཆོས་རྒྱ་ཆོས་ལྷ་རྣམས་ཉིས་ཚན་རེ་ཁམས་ལྷག་མ་མེ་རྒྱ་
 ས་ཡེ་ཤེས་ནམ་མཁའི་ཁམས་རྣམས་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱར་བར་བྱའོ། །འབྱུང་བ་རྒྱང་བའི་དབང་དུ་
 བྱས་ན་ཐབས་གྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་འབྱུང་བ་རྒྱང་བ་རྣམས་སྒྱུ་བའི་རིམ་པས་རང་རང་གི་གསལ་བྱེད་
 གྱི་ཕྱི་ཚན་རྣམས་ལུགས་བརྒྱུག་གི་རྒྱལ་ལ་དབྱངས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་རྒྱང་མེ་རྒྱ་ས་ཡེ་ཤེས་གྱི་རིམ་པས་
 ལུགས་མཐུན་དུ་སྟོག་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཡས་གྱི་རྩ་རྣམས་དང་སྦྱར་བའི་ཁྱིམ་དང་
 ཆོས་རྒྱ་དང་ཆོས་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་དང་ཉེ་མའི་ཆོས་ཡིན་པས་ན་ཤེས་རབ་གྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་ས་

བོན་གྱི་ཚུལ་དང་ཁམས་རྣམས་སྤྱད་རིམ་གྱི་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་སྤྱད་རིམ་དང་ཚུང་བའི་སྤྱད་རིམ་དང་
དབྱངས་གྱི་སྤྱད་རིམ་དང་། ཤེས་རབ་ཐབས་ལས་ཉིས་འགྱུར་ཡིན་པས་དབྱངས་རྣམས་རིང་པོར་བྱེད་
པ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ལ་དཔགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་ནང་ལེ་དང་འཛིག་རྟེན་
ཁམས་ལེར་ཤེས་རབ་ཐབས་ལས་ཉིས་འགྱུར་ཡིན་པས་གསལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་ཉིས་བརྟེན་གསལ་སྤྱི་
བཤད་ཀྱང་། ཆོས་ལྟའི་སྐབས་འདིར་ནི་ཆོས་ལྟ་རྣམས་སྤྱི་བའི་དཀར་ཆ་སྤྱི་བ་དང་ནག་ཆ་འཕེལ་བའི་
ཆ་ནས་བཞག་པས་ཆོས་ཞག་རྣམས་ཁྲིམ་ཞག་ལ་ལྟོས་ནས་ཐབས་གྱི་ཕྱོགས་དང་སྤྱི་བའི་ཆོས་ཡིན་
པས་གསལ་བྱེད་ལ་དབྱངས་རིང་པོ་སྟོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཆོ་ཡང་ཉིས་བརྟེན་གསལ་མི་མཛད་པར་རྒྱང་བ་
མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་སྐབས་འདིར་ཆོས་ལྟ་རྣམས་གྱི་ཁ་དོག་ལ་ཅུང་ཟད་ཙམ་དབྱད་པར་བྱ་སྟེ་འདི་
ལ་གཉིས། སྤྱི་བའི་སྐབས་འདིར་བཤད་ཆོད་ཙམ་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་ལྷགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་
གྱུར་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི་སྤྱི་བའི་སོགས་མ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་བྱི་རོལ་ཉི་མའི་བསྐྱེད་ལ་ཞེས་པ་
ནི་དེའི་བྱི་རོལ་དུ་སྤྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བསྐྱེད་བརྟེན་གཉིས་པོ་རྣམས་ལ་ཤར་གྱི་སྤྱི་དཀྱིལ་གྱི་ཆ་ལ་
སོགས་པར་ར་བའི་རྩིག་པ་ལ་ནམ་མཁའི་སྤྱི་བོ་ལ་སོགས་པ་བཞེན་དུ་བདེན་བྲལ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་བྱངས་བཞེན་དུ་གསུངས་ཏེ།¹⁷ ཞེས་མཆོམས་སྤྱར་ནས་ར་བའི་རྩིག་པ་ལ་ཡོད་ཚུལ་འཆད་པ་
ནི་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ལྟ་མིན་ཞེས་པ་བདེན་བྲལ་ཏེ་ཤར་གྱི་སྤྱི་དཀྱིལ་གྱི་སྤྱི་དཀྱིལ་སྤྱི་བའི་
སྤྱི་མེར་རོ། ཞེས་པ་ནས། ཤར་གྱི་སྤྱི་དཀྱིལ་ཡོན་དུ་བྱུང་འཇུག་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཕྱག་བཞེན་པའོ།¹⁸ ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་ཆོས་ལྟ་རྣམས་དགོད་པ་གིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་ལ། ཡང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ཀྱི་སོ་བཞེན་
པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བརྟེན་གཉིས་པོ་འདི་རྣམས་གྱི་གསལ་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞེན་མཆོན་མ་
རྣམས་སུ་འགྱུར་ཏེ་བདེན་བྲལ་གྱི་དང་པོ་ན་རལ་གྱི་དང་གཉིས་པ་ན་གྱི་གྲུག་གོ།¹⁹ ཞེས་པ་ནས།
བྱུང་འཇུག་གི་དང་པོ་ན་འཁོར་ལོ་དང་གཉིས་པ་ན་དབྱུག་ཏོའོ། ཞེས་པའི་བར་ཕྱག་གསལ་རྣམས་གྱི་

ཕྱག་མཆན་དང་། ཡང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་གཡོན་དུ་བདེན་བྲལ་གྱི་ཕྱག་དང་པོ་ན་སྦྱབ་དང་གཉིས་པ་ན་ཐོད་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། རོར་ལྷའི་བུའི་དང་པོ་ན་བསྐྱ་དང་གཉིས་པ་ན་སྦྱེ་བ་ལྷ་པའི་དུང་སྟེ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཕྱག་གཡོན་པ་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཆན་མ་རྣམས་སོ། ³⁰ །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཕྱག་གཡོན་པ་རྣམས་གྱི་ཕྱག་མཆན་བསྟན་ཅིང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ནག་པའི་རྩེ་བའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་བྲལ་གྱི་བསྐྱའི་འདབ་མ་ལའོ། །ཞེས་པ་ནས། དཔོའི་རྩེ་བའི་ཆོས་རྣམས་གཤིན་རྒྱུ་ལའོ། ³¹ །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྩེ་བ་གང་དང་གང་གི་ཆོས་གྱི་ལྟ་རྣམས་ལྟ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དང་དེའི་འཁོར་ཡིན་པར་བསྟན་ཅིང་། དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ལྟ་མོ་རྣམས་གྱི་ཁ་དོག་དང་མཆོན་ཆ་དང་དབྱིབས་ནི་དེ་བཞིན་ནོ། ³² །ཞེས་འཁོར་གྱི་ལྟ་མོ་རྣམས་གྱི་སྦྱུ་མདོག་སོགས་རང་རང་གི་གཙོ་བོ་དང་འབྲ་བར་གསུངས་སོ། །

ཡང་སྐུབ་པའི་གྲུ་བཞི་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་སྦྱའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱི་ས་བོན་གསུངས་ཏེ་ཉི་ནི་བརྒྱ་བྱིན་དང་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ཡའི་ཆོས་གྱི་ལྟ་རྣམས་གྱི་ས་བོན་གྱི་རིས་པའོ། ³³ །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཆོས་ལྟ་སྦྱུས་བརྒྱ་དུག་ཅུའི་གྲངས་དང་། དེ་རྣམས་གང་ལས་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་དང་། ཆོས་ལྟ་སོ་སོའི་མིང་དང་། བསྐྱའི་འདབ་མ་གང་དང་གང་ལ་ཆོས་གྱི་ལྟ་མོ་གང་དགོད་པ་དང་། ས་བོན་གང་དང་གང་ལས་བསྐྱེད་པའི་ལྟ་རྣམས་རྩེ་བ་གང་དང་སྦྱོར་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ལུགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་གྱུར་ཚུལ་ནི། ཨ་རྩ་ཡས་སྦྱུ་དགྲིལ་ལ་བཀོད་པའི་ཆོས་ལྟ་ཤར་ཕྱོགས་དང་མེ་མཆོམས་སུ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ནག་པོ་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་དང་བདེན་བྲལ་དུ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་དམར་པོ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་དང་དབང་ལྡན་དུ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་དཀར་པོ་དང་། ལུབ་ཕྱོགས་དང་རྒྱུད་དུ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་སེར་པོར་མཛད་དེ། བྱང་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་བཀོད་པའི་མགོའི་ཆོས་ལྟ་དུག་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དཀར་པོ་དང་། ལུབ་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་བཀོད་པའི་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ལྟ་ནོར་སྦྱིན་འཁོར་བཅས་སེར་པོ་དང་། ཤར་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་བཀོད་པའི་མཚུའི་ཆོས་ལྟ་

ཁྱབ་འཇུག་འཁོར་བཅས་ནག་པོ་དང་། ལྷ་སྒྲིའི་གཡོན་དུ་བཀོད་པའི་དཔོའི་ཆོས་ལྷ་གཤིན་རྗེ་འཁོར་བཅས་དམར་པོར་མཛད་པ་ལ། རོང་པའི་དུས་ཞབས་པ་ཆེན་པོ་ཤེར་སང་བ་ལ་སོགས་པ་མང་དག་ན་མེ། ལྷ་ལྷག་བྱ་ཅམ་གྱི་སྐྱ་མདོག་ནོར་ཞེས་དགག་པ་མཛད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མགོ་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ལྷ་དང་བརྒྱད་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་པ་ས་བོན་ས་སྡེ་ལས་བསྐྱེད་པ་སྐྱ་མདོག་སྒྲོན་པོ་དང་། མཆུ་དང་དཔོའི་ཆོས་ལྷ་དང་བརྒྱད་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ་ས་བོན་ཀ་སྡེ་ལས་བསྐྱེད་པ་སྐྱ་མདོག་ལྗང་གྲུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ཞིང་། དེའི་རྒྱུ་བྱེད་ལ་ལུང་དང་རིགས་པ་གཉིས་འགོད་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་ཡང་ལུང་གི་རྒྱུ་བྱེད་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་ཆོགས་བཅད་བཅུ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་སྒྲོ་བ་གསུངས་པ་གཙུག་རྟོར་དག་པའི་སྟོང་པ་ལས་ནི་ཞེས་པ་སྟེ་གཙུག་རྟོར་གྱི་འཁོར་ལོར་དག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་དང་དག་པའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལས་མཆོག་གི་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་མི་བསྐྱོད་པ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རྒྱས་བཟབ་པ་ཁ་དོག་ལྗང་གྲུ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དོ་རྗེ་དབྱིངས་གྱི་དབང་ཕྱུག་མ་དང་གཙུག་རྟོར་དང་དོ་རྗེ་རྣམ་ཛད་དང་དག་སྒྲུབ་མ་དང་ཁྱོ་མོའི་རྒྱལ་མོ་དང་ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་དང་ཆོས་གྱི་ཁམས་གྱི་དོ་རྗེ་མ་དང་ཁྱབ་འཇུག་དང་གཤིན་རྗེ་དང་ལྷ་རྒྱལ་བ་སྟེ་འདི་རྣམས་སྟེང་གི་ཞལ་ནས་སྟོང་པ་ལས་སྒྲོས་པ་ཡོན་ཏན་མང་པོའི་གནས་ཏེ་ལས་བམས་ཅད་གྱི་དངོས་གྲུབ་སྟེར་བ་དོ་རྗེའི་མཚན་མ་ཅན་མི་བསྐྱོད་པས་རྒྱས་བཟབ་པ་ནམ་མཁའི་ཁ་དོག་ལས་ལྗང་གྲུའོ།³⁶ །ཞེས་ཁྱབ་འཇུག་དང་གཤིན་རྗེ་གཉིས་འབྱུང་བ་ཆེ་པའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱ་མདོག་ལྗང་གྲུ་ནམ་མཁའི་ཁ་དོག་ལས་ལྗང་གྲུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན།

ཡང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། འདིར་གསང་བའི་འཁོར་ལོར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕུང་པོ་དང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་ལས་དོ་རྗེ་སེམས་དབང་སྟོན་པོ་དོ་རྗེ་ཚེ་གསུམ་པའི་མཚན་མ་ཅན་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རྒྱས་བཟབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་ཤེས་རབ་སྟོན་མོ་དང་གཞོད་མཛེས་རྒྱལ་པོ་དང་དོ་རྗེ་ཕྱགས་དང་ཤིན་ཏུ་སྟོན་མོ་དང་ཁྱོ་མོའི་དབང་ཕྱུག་མ་དང་དྲག་པོ་དང་འཛི་རྩ་ལ་དང་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་སྒྲོ་དོ་རྗེ་མ་དང་ལྷ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་སྟེ་སྟེ་པོ་ཀུན་ལ་³⁷ ཡན་པ་ འདི་རྣམས་ནི་སྟོག་ཆགས་རྣམས་གྱི་བར་པའི་རྒྱར་ནི་འོག་གཞི་ལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོས་ལས་སྒྲོས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་

པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་སྟེ་མི་བསྐྱོད་པ་སྟོན་པའི་ཆ་བྱང་ཅན་གྱི་དོ་རྩེ་
 སེམས་དཔལ་རྒྱས་བཅུ་པ་འི་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའོ།^{༡༦} །ཞེས་དཔག་པོ་དང་འདྲི་ལྟ་ལ་
 སྟེ་ཞོར་སྦྱོན་གཉིས་སྐྱེ་མདོག་སྟོན་པོར་གསུངས་ཤིང་། ཐུབ་ལེའུ་འགྲེལ་པ་གོང་དུ་བྱངས་པ་ལྟར་ལྟ་
 ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཞལ་ཕྱག་གི་རྣམ་པ་དང་ཕྱག་མཚན་དང་ར་བའི་རྩིག་པའི་ཕྱོགས་དང་མཚམས་སུ་
 གང་དང་གང་དགོད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་པོར་བསྟན་ཅིང་། ཕྱོགས་མཚམས་གང་དང་གང་དུ་བགོད་པའི་
 ལྟ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་མདོག་གྲང་ཕྱགས་དཀྱིལ་གྱི་ཕྱོགས་མཚམས་གང་དང་གང་དུ་བགོད་པའི་
 སེམས་དཔལ་སེམས་མ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དང་དེའི་སྐྱེ་མདོག་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པར་འགྲེལ་ཆེན་གྱི།
 བམ་མཁའ་སྙིང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བདེན་བྲལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྲངས་བཞིན་དུ་ཞེས་གསུངས་
 པ་འདིས་གསལ་བར་བསྟན་པས་སྟོ་རྣམས་ཀྱི་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་བགོད་པའི་བྱུང་འཇུག་དང་གཤིན་རྩེ་
 དང་དཔག་པོ་དང་ཞོར་སྦྱོན་རྣམས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྐྱེ་མདོག་སྟོན་པོ་དང་ལྡང་གྲུ་ར་བྱེད་པ་
 ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་སྟོའི་གཡོན་ཕྱོགས་རྣམས་སུ་བགོད་པའི་སེམས་དཔལ་སེམས་མ་ཕྱག་རྩོར་དང་ཀྲུན་
 བཟང་དང་སྒྲ་རྩོ་རྩེ་མ་དང་ཆོས་དབྱིངས་རྩོ་རྩེ་མ་རྣམས་སྟོན་པོ་དང་ལྡང་གྲུ་ར་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ་བར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འགྲེལ་ཆེན་དེ་དག་གིས་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་ན་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆོག་
 གཞན་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྟན་པས།^{༡༧} བམ་མཁའ་སྙིང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཞེས་བམ་སྙིང་སོགས་
 དང་འབྲེལ་བར་སྟོན་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མདོག་མ་གཏོགས་
 ར་བའི་རྩིག་པའི་ཕྱོགས་གང་དུ་དགོད་པ་ལ་སོགས་པ་བམ་སྙིང་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆ་གཞན་རྣམས་
 སྐབས་འདིའི་འགྲེལ་ཆོགས་གིས་དངོས་ཟིན་ལ་གསལ་པོར་བསྟན་པས་སོ།།

གཞན་ཡང་སྐབ་ལའི་ཞེ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རུལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བམ་
 མཁའ་དང་འོག་ན་གནས་པའི་ལྟ་མོ་གང་སུ་ཡང་རུང་བ་དེ་རྣམས་ནི་ཤར་དང་ལུ་བ་གྱི་རྟ་བབས་ཀྱི་
 འོག་ཏུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ་ཕྱོགས་སྟོང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བསྟོམ་པ་ནི་རི་ལྟར་གསུངས་པའི་གནས་ནིང་
 དུའོ། །སྟོའི་གཡོན་གྱི་ཀྲུན་དུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ངས་པའོ།^{༡༨} །ཞེས་
 བམ་མཁའ་དང་^{༡༩} འོག་ན་གནས་པའི་ལྟ་མོ་བམ་མཁའི་ཁམས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་པ་ལྡང་གྲུ་

དང་སྟོན་མོ་གང་སུ་ཡིན་ཡང་རུང་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་འགོད་པའི་ཆོ་གར་བྱུང་གྱི་རྟ་བབས་གྱི་
 འོག་ཏུ་དགོད་ཅེས་བཤད་ནས་སྟེང་འོག་གི་ལྷ་ཕྱོགས་སྟོང་ཁྱབ་འཇུག་དྲག་པོ་གཤིན་རྗེ་འོར་སྟེན་
 རྣམས་དང་། སེམས་དཔའ་སེམས་མ་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནམ་མཁའ་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་
 པ་ལྡང་གྲ་དང་སྟོན་པོ་རྣམས་སྟེང་འོག་གི་ལྷ་མོ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་དང་འོག་ཏུ་སྟོམ་དགོས་སམ་སྟམ་
 པའི་དྲོགས་པ་སེལ་བ་ལ། ཕྱོགས་སྟོང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྟོམ་པ་ནི་རི་ལྷར་གསུངས་པའི་གནས་
 ཉིད་དུ་འོ། །སྟོའི་གཡོན་གྱི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་
 ཀུན་བཟང་སོགས་བཞི་དང་། ཁྱབ་འཇུག་སོགས་བཞི་པོ་སྟེང་དང་འོག་གི་ལྷར་བསྟན་གྱིང་སྟུབ་
 ཐབས་སྟོམ་པའི་ཆོ་སྟུབ་ལའི་དེར་རི་ལྷར་གསུངས་པའི་གནས་ཉིད་དུ་སྟོམ་དགོས་པར་བསྟན་ལ། དེ་
 ལྷར་ཁྱབ་འཇུག་སོགས་བཞི་པོ་སྟེང་དང་འོག་གི་ལྷར་བསྟན་པ་ཉིད་གྱིས་ཁྱབ་འཇུག་སོགས་བཞི་པོ་
 གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་མདོག་ལྡང་གྲ་དང་སྟོན་པོར་བྱེད་དགོས་པར་གྲུབ་སྟེ། དུས་གྱི་འཁོར་
 འའི་ལྷ་སྟེང་གི་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ་རྣམས་ལྡང་གྲ་དང་འོག་གི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་པ་རྣམས་སྟོན་པོར་
 བྱེད་དགོས་པས་སོ། །

གཞན་ཡང་སྐ་རྩ་པུ་ཏའི་སྟུབ་ཐབས་ལས། འདི་རྣམས་དང་བཅས་ཤར་ལྷའི་གཡོན་དུ་བྱ་
 ཁྱབ་པསྒྲ་དམར་པོའི་སྟེང་ནས་ཀློ་ཡིག་དང་། འཁོར་ལོ་ལས་བྱུང་ཁྱབ་འཇུག་ལྡང་གྲའི་ལུས་ལ་དཔལ་
 མོ་གཞོད་སྟེན་དང་ནི་མཚུངས་པས་འཇུག་^{༤༠} ཅེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྐ་ཡིག་དང་ནི་རྩ་གསུམ་
 ལས་བྱུང་འཕྲོག་བྱེད་སྟོན་པོ་རྩ་གསུམ་མདའ་དང་ཁ་རྩ་ག^{༤༡} ། ཞེས་ཁྱབ་འཇུག་ལྡང་གྲ་དང་། འཕྲོག་
 བྱེད་^{༤༢} དེམ་དྲག་པོ་སྟོན་པོར་གསུངས་ཤིང་གཞོད་སྟེན་དྲག་པོ་དང་མཚུངས་པར་འོང་རྒྱུ་ལ། གཞོད་
 སྟེན་ནོར་བུ་དབྱུག་པ་སྟེ་མོ་དང་། པསྒྲ་རྣམས་ནི་ཕྱག་ན་འཛིན་པ་ཁྱབ་འཇུག་དང་མཚུངས། ཞེས་ནོར་
 སྟེན་ནམ་གཞོད་སྟེན་ཁྱབ་འཇུག་དང་སྐྱེ་མདོག་མཚུངས་པར་བཤད་པ་དང་། གཤིན་རྗེ་ཁྱབ་འཇུག་
 དང་མཚུངས་པར་འོང་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ། དུས་གྱི་ཕྱག་གིས་འཛིན་ལ་འཕྲོག་བྱེད་དང་མཚུངས་གཤིན་རྗེ་
 ཞེས་གཤིན་རྗེ་དྲག་པོ་དང་སྐྱེ་མདོག་མཚུངས་པར་བཤད་པ་རྣམས་ནི་དཔེ་མ་དག་པ་འམ་འགྲུར་སྟོན་
 གང་རུང་དུ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་སྟུབ་ཐབས་དེ་ཉིད་ལས། ཨ་ཡིག་དང་ནི་རྩོ་རྩོ་དག་ལས་

དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་དེ་རྣམས་རང་རང་གི་ས་བོན་ཁམས་གང་ཡིན་གྱི་ཁ་དོག་ཅན་དུ་སྤང་བ་
 དང་། གཞན་ཡང་སྤྱི་བྱ་བའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས། ཉམ་ཡིག་དབྱུག་པ་དག་ལས་བྱུང་བའི་ཕག་མོ་དམར་
 མོ་དང་ནི་བདེ་བྱེད་དཀར་པོ་དང་བཅས།^ལ ཞེས་ཕག་མོ་དམར་མོ་ལ་དྲག་པོ་དཀར་པོས་འཁྱུད་པར་
 བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དྲག་མོ་དཀར་མོ་ལ་གཤིན་རྗེ་དམར་པོས་འཁྱུད་པ་དང་། ཆངས་མ་མེར་
 མོ་ལ་འཕྲོག་བྱེད་དམ་ཁྲབ་འཇུག་ནག་པོས་འཁྱུད་པར་བཤད་པའི་ཕག་མོ་ཆོར་བའི་རིགས་ཅན་མ་ལ་
 འཁྱུད་པའི་དྲག་པོ་ནི་འདྲུ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྒྱུ་ལེ་ཁམས་པ་ཡིན་པས་དཀར་པོ་དང་། ཆངས་མ་
 གཟུགས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མ་ལ་འཁྱུད་པའི་ཁྲབ་འཇུག་ནི་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྒྱུ་གི་ཁམས་པ་
 ཡིན་པས་ནག་པོ་དང་། དྲག་མོ་འདྲུ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མ་ལ་འཁྱུད་པའི་གཤིན་རྗེ་ནི་ཆོར་བའི་
 རིགས་ཅན་མའི་ཁམས་པ་ཡིན་པས་སྤྱི་མདོག་དམར་པོར་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲུབ་
 ལའི་གྲ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཕག་མོ་དང་གཞོན་ལུ་མ་ནི་ཆོར་བའི་རིགས་ཅན་མའོ། །དེ་དག་
 ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ནི་འདྲུ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཐབས་ཏེ་ཡུ་ཡིག་ལས་སྐྱེས་པའོ། །དབང་མོ་དང་
 ཆངས་མ་ནི་གཟུགས་ཅན་མའོ། །དེ་དག་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ནི་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཐབས་ཏེ་
 ཞེ་ཡིག་ལས་སྐྱེས་པའོ། །དྲག་མོ་དང་དཔལ་མོ་ནི་འདྲུ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མའོ། །དེ་དག་ལ་མངོན་
 དུ་ཕྱོགས་པ་ཆོར་བའི་རིགས་ཅན་ནི་ཐབས་ཏེ་རི་ཡིག་ལས་སྐྱེས་པའོ།^ལ །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྤང་འཁོར་དུ་ཁྲབ་འཇུག་འོག་གི་སྤང་མ་ཡིན་པས་སྤོན་པོར་བཤད་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་སྤང་འཁོར་གྱི་དྲག་པོ་སོགས་དང་། གསུང་དགྱིལ་གྱི་གཙོ་མོ་རྣམས་ལ་འཁྱུད་པའི་དྲག་པོ་
 སོགས་རང་རང་གི་ས་བོན་དང་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཁམས་དང་ཕྱོགས་གང་ཡིན་གྱི་སྤྱི་
 མདོག་ཅན་དུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ལྟེ་སྐྱབས་འདིར་ཡང་རང་རང་གི་ས་བོན་དང་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ཁམས་དང་ཕྱོགས་གང་ཡིན་གྱི་སྤྱི་མདོག་ཅན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
 དབང་ལའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ལྟོ་དང་བདེན་ཐལ་དུ་རྫོ་རྫོ་ལས་བྱུབ་པ་གཤིན་རྗེ་དང་མེ་
 ལྷ་དག་ནི་ཞེས་རྫོ་ཡིག་གི་རྩ་འདི་འབྱུང་བ་རྒྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱུང་ཡིན་ཡང་། ཏ་སྟེ་འབྱུང་བ་ཆེ་
 བའི་ཁམས་ཡིན་པ་དབང་བཅན་པར་བྱས་ནས་གཤིན་རྗེ་དང་མེ་ལྷ་དམར་པོར་མཛད་པ་དང་།^ལ དེ་

བཞེན་ཏུ་དེའི་འཕྲོ་ལས་བྱང་དང་དབང་ལྡན་ཏུ་སྒྱུ་སྒྱུ་ལས་གྲུབ་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་བདེ་བྱེད་དག་ནི།^༡
 ཞེས་སྒྱུ་ཡིག་གི་སྒྱུ་འདི་འབྱུང་བ་རྒྱུད་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་རྒྱུད་ཡིན་ཡང་། པ་སྡེ་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་
 ཁམས་ཡིན་པ་དབང་བཅན་པར་བྱས་ནས་རྒྱ་མཚོ་དང་བདེ་བྱེད་སྒྱུ་མདོག་དཀར་པོར་མཛད་པ་
 བཞེན་ནོ། །དེ་དག་གི་སྤྱིར་ན། ཆོས་རྒྱ་རེ་རེའི་ཡུམ་རྣམས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ལྷ་སུམ་བཅུ་པོ་སྡེ་
 ཚན་ལྟར་བྱས་པའི་སྡེ་ཚན་ལྷ་པོའི་ས་པོན་རྣམས་འབྱུང་བ་རྒྱུད་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་ཁམས་མི་འདྲ་བ་
 ཉིད་ཡིན་ཡང་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་ཆོས་ལྷ་ཉེར་དགུ་ཉེར་དགུའི་ས་པོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
 བའི་ཁམས་གཅིག་ཏུ་མཛུངས་པས་ཆོས་ལྷ་རེ་རེའི་ཆོས་ལྷ་ཡུམ་རྣམས་མ་གཏོགས་པའི་ཉེར་དགུ་ཉེར་
 དགུ་སྒྱུ་མདོག་མཛུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཨ་སྒྱུ་ཡའི་དགོངས་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ལ། ཐུབ་ཐབས་སྒྲོམ་པ་དང་རྒྱལ་ཚོན་གྱི་
 དགྲིལ་འཁོར་ལ་འགོད་པའི་ཆོ་ཁྲབ་འཇུག་ཤར་ཏུ་འགོད་པས་ནག་པོར་བྱེད་པ་སོགས་ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་
 མི་ཆེ་སྟེ། དེ་ནི་བྲགས་དགྲིལ་གྱི་སྒྲོའི་གཡོན་རྣམས་སུ་བཀོད་པའི་སེམས་དཔའ་སེམས་མ་རྣམས་ལ་
 ཡང་མཛུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གསུང་དགྲིལ་གྱི་རང་རང་གི་གཙོ་མོ་ལ་འབྱུང་པའི་ཁྲབ་འཇུག་ནག་
 པོ་དང་དྲག་པོ་དཀར་པོ་དང་གཤིན་རྗེ་དམར་པོར་མཛད་པ་འདི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོར་བྱེད་རིགས་ཏེ།
 དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ན་གསུང་དགྲིལ་གྱི་སྐབས་སུ་གཙོ་མོ་ལ་འབྱུང་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་ཁྲབ་འཇུག་
 སོགས་དེ་ཉིད་སྒྱུ་དགྲིལ་གྱི་འདྲ་དཔོ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱའི་གཙོ་བོར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ལྷ་འི་
 སྐབས་ཀྱི་ཁྲབ་འཇུག་སོགས་དང་། གསུང་དགྲིལ་གྱི་གཙོ་མོ་ལ་འབྱུང་པའི་ཁྲབ་འཇུག་སོགས་སྒྱུ་མདོག་
 ནག་པོ་སོགས་སུ་མཛུངས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ཉིད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དམ་པར་མཐོང་ངོ་། །དེ་དག་ནི་མགོ་
 རྒྱལ་མཚུད་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ལྷ་འི་སྒྱུ་མདོག་མཐའ་ཅིག་ཏུ་ལྷང་གྲུང་ལྟོན་པོར་འདོད་པ་དང་། མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་ནག་པོ་སོགས་སྟོགས་མདོག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། བདག་ཅག་གི་སྒྲོ་མ་མཁས་པ་རྗེ་གེས་རིན་
 པ་^(༡) དག་ནི་སྒྱུ་མདོག་དེ་དག་གང་མ་ར་ཅན་ཏུ་བཞེད་དེ། འོན་ཀྱང་གཟུ་བོར་གནས་པའི་སྒྲོས་ཞིབ་
 པའི་རྣམ་དབྱེད་ཀྱིས་དབྱད་པར་བྱ་བར་རིགས་སོ།།

དེ་ནས་ཆོས་ལྷ་རྣམས་སྒྲོམ་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་བ་བརྒྱད་པ་སྟེད་པའི་རྒྱ་བ་དེ་ཉིད་ལ་མངལ་ཏུ་

གནས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་གས་རྒྱུ་ལག་གི་མཐིལ་བཞི་དང་གཙུག་ཏྲར་དང་བཤང་ལམ་གྱི་ཅ་རྣམས་
 རྫོགས་པར་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྐྱེ་དཀྱིལ་གྱི་ཁྲོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་སྟོབ་དང་། དེའི་རྗེས་
 སུ་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་བརྩམས་པའི་སྒྲ་བ་དགུ་བ་ལེན་པ་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་དེའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་
 གས་རྒྱུ་ལག་གི་སོར་མོ་ཉི་ཤུའི་ཅ་རྣམས་རྫོགས་པར་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ཅ་དེ་རྣམས་
 དག་པའི་སྐྱེ་དང་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་སྟོབ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱུ་མོར་གྱི་ཅ་བཅུ་དག་པའི་སྐྱེ་བཅུ་དང་།
 ལག་སོར་གྱི་ཅ་བཅུ་དག་པའི་རབ་གཏུམ་མ་བཅུ་ལོ། མངལ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་བརྩམས་པའི་སྒྲ་བ་དགུ་
 བ་དེ་ཉིད་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་དེའི་བགས་པའི་མཐར་བ་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་སྐྱེས་པ་དག་ཆོས་མཐུན་པར་
 རྒྱུ་གི་ལའོར་ཡུག་གི་མཐར་འབྱུང་པོ་བྱེ་བ་ཕྱག་ཕྱེད་དང་བཞི་སྟོབ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་མངལ་དུ་སྒྲ་བ་དགུ་
 གནས་པའི་མཐར་མངལ་ན་གནས་པའི་མི་ཁམས་དུག་ལྷན་གྱི་ལུས་རྫོགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་
 འབྱུང་པོ་བྱེ་བ་ཕྱག་ཕྱེད་དང་བཞི་སྟོབ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྦྱང་གཞི་དང་མཐུན་པའི་དཀྱིལ་ལའོར་རྒྱུ་
 མཆོག་གི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་རྫོགས་པར་སྟོབ་ཟེན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། སྐབ་
 ལའི་སོ་བརྒྱད་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བ་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་རྣམ་པར་དག་པས་ཕྱེད་དང་བཅས་པ་
 བྱེ་བ་ཕྱག་གསུམ་གྱི་འབྱུང་པོའི་སྐྱེ་གནས་གཡོ་བའི་མཐར་ཞེས་པ་རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་མཐར་ཏེ་
 བགས་པའི་མཐར་སྐྱེ་རྣམས་སོ་ཞེས་པ་ཕྱགས་པས་ཁྱི་རོལ་དུ་སྟོབ་བར་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་སྒྲ་བ་དགུ་པའི་
 མཐར་ལུས་དང་ལྟའི་ཆོགས་རྫོགས་པའོ།^༡ །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།

འོ་ན་ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་མཆོད་ལྷ་རྣམས་དང་འདོད་མ་རྣམས་དང་ཕྱིར་འདོད་མ་རྣམས་
 དཀྱིལ་ལའོར་རྒྱུ་མཆོག་གི་སྐྱབས་འདིར་སྟོབ་པ་རྣམས་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་
 ལྷ་སྦྱང་གཞི་དང་མཐུན་པར་སྟོབ་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ན། འདི་དག་ནི་འདུས་པ་སོགས་དཀྱིལ་ལའོར་
 གཞན་ལ་འདོད་སྟུམ་ལ་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་སྟོམ་པ་དང་འདྲ་བར་སྦྱང་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་མི་སྦྱོར་བར་
 མཛོན་ཏེ། འབྱུང་པོ་བྱེ་བ་ཕྱག་ཕྱེད་དང་བཞི་སྟོབ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་མངལ་གྱི་གནས་སྐྱབས་དང་ཆོས་
 མཐུན་སྦྱོར་བའི་ལྷ་སྟོབ་རྫོགས་པར་གསུངས་ཤིང་། ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་མཆོད་ལྷ་དང་འདོད་ཕྱིར་འདོད་
 རྣམས་མངལ་གྱི་གནས་སྐྱབས་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བ་འབྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་མ་གསུངས་ལ། དཀྱིལ་

འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་སྤྱོད་བཀའི་དང་སྤྱོད་ན་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་སྤྱོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ནས་ཀྱང་ཞེ་གཉིས་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ནས་སྤྱིང་གའི་ཅ་བཅུའི་རང་བཞིན་
གྱི་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱོད་བཞིའི་གཡས་དང་གཡོན་གྱི་སྤྲེགས་ལུལ་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་སྤྱོད་པར་བྱ་
སྟེ་ཤར་དུ་རྩི་མ་དང་ཐེང་བ་མ་དང་།⁴³ ཞེས་ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་མཆོད་ལྷ་བཅུ་སྤྱིང་གའི་ཅ་བཅུའི་དག་
པར་ནི་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྤྱིང་གའི་ཅ་དང་ཆོས་མཐུན་སྤྱོད་པའི་མིན་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་
རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་སྤྱོད་བཀའི་དང་ཆོས་མཐུན་སྤྱོད་པའི་ཆོ་ལྷ་སྤྱོད་པ་སྟེ་ཆོན་སྟེ་ཆོན་དུ་བཅད་དེ་མངལ་དུ་
ཟླ་བ་རེ་རེ་ཞིང་ལུས་གྱི་ཆ་གས་འཕེལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིང་གའི་ཅ་བཅུ་ནི་གསུང་
དཀྱིལ་གྱི་རྒྱལ་འབྱོར་མ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ལྷེ་བའི་ཅ་འདབ་རེ་བཞི་མགོན་པའི་ཅ་འདབ་
བརྒྱད་རྒྱལ་སྤྱོད་པའམ་འཕེལ་བའི་ལྷ་ལོ་དུ་རྫོགས་པར་སྤྱོད་ཟེན་ཅིང་། མཆོད་ལྷ་སྤྱོད་པ་ནི། དེ་བཞིན་
དུ་དེ་ནས་ཞེས་འབྱུང་བོ་རྒྱལ་སྤྱོད་པའི་རྩིས་སུ་སྤྱོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ལྷ་ཞལ་ཐུག་གི་
རྒྱལ་པ་ཅན་གྱི་གངས་ནི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལུས་མ་བརྒྱད་དེ་བཅུ། དེའི་སྤྱིང་དུ་གཤེགས་པ་བཞི་
ལ་གཤེགས་མ་བཞིས་འཁྱུད་པ་དང་། དེ་བཞི་ལ་གཤེགས་པ་བཞིས་འཁྱུད་པ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པས་
ཉི་ཤུ་ཅ་དྲུག་ དེའི་སྤྱིང་དུ་སེམས་དཔའ་དྲུག་ལ་སེམས་མ་དྲུག་གིས་འཁྱུད་པ་དང་། དེ་དྲུག་ལ་སེམས་
དཔའ་དྲུག་གིས་འཁྱུད་པ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་དང་ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་ཁོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བཅུ་སྟེ་སུམ་ཅུ་ཅ་བཞི་
བསྟན་པས་དྲུག་ཅུ། དེའི་སྤྱིང་དུ་ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་བཅུ་བསྟན་པའི་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་སོ་
སོར་བགྲངས་པའི་བདུན་ཅུ་ནི་ཐུགས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་གངས་སོ། །དེའི་སྤྱིང་དུ་གསུང་དཀྱིལ་གྱི་ཉ་བའི་
གཙོ་མོ་བརྒྱད་⁴⁴ ལ་རང་རང་གི་ཡབ་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་དང་བཅས་པའི་ཡབ་ཡུམ་བཅུ་དྲུག་ གཙོ་མོ་རེ་
ལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་བརྒྱད་བརྒྱད་དེ་དྲུག་ཅུ་ཅ་བཞི་དང་བཅས་པའི་བརྒྱད་ཅུ་བསྟན་པས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ།
དེའི་སྤྱིང་དུ་འདོད་མ་སོ་དྲུག་བསྟན་པས་བརྒྱ་ལྷ་དྲུག་སྟེ་གསུང་དཀྱིལ་ཡན་ཆད་གྱི་ལྷ་གངས་སོ། །དེའི་
སྤྱིང་དུ་ཆོས་ལྷ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་དང་། རྒྱ་དཀྱིལ་གྱི་ཁོ་བོ་དྲུག་ཡབ་ཡུམ་བཅུ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་
སུམ་བརྒྱ་དོན་གཉིས་བསྟན་པས་ལྷ་བརྒྱ་ར་བརྒྱད། དེའི་སྤྱིང་དུ་སྤྱུ་ཡབ་ཡུམ་ཉི་ཤུ། རབ་གཏུམ་མ་

ཡབ་ཡུམ་ནི་བྱ་སྟེ་བཞི་བཅུ་བསྟན་པས་ལྷ་བརྒྱུ་གོ་བརྒྱད། དེའི་སྟེང་དུ་སྦྱར་འདོད་མ་སྟུམ་ཅུ་ཅ་དུག་
བསྟན་པས་དུག་བརྒྱ་དང་སོ་བཞི་འབྱུང་བ་ནི་སྤྱི་མདོག་དང་ཞལ་ཕྱག་གསལ་པོར་གསུངས་ཤིང་། སྤྱི་
མདོག་དང་ཞལ་ཕྱག་སོགས་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་པོ་བྱེ་བ་ཕྱག་སྟེང་དང་བཞི་སྟོ་བར་གསུངས་
པ་རྣམས་ནི་སྤྱབ་ལའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྒྲུབས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །གཞན་
ཡང་དེའི་སྟེང་དུ་དུར་ཁྲོད་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ན་ལྷ་བཅུག་ཅིག་བཅུག་ཅིག་གནས་པར་གསུངས་པའི་བརྒྱད་
ཅུ་གྲ་བརྒྱད་བསྟན་ན་བདུན་བརྒྱ་དང་ཉེར་གཉིས་འོང་བ་ནི་འབྱུང་པོ་བྱེ་བ་ཕྱག་སྟེང་དང་བཞི་མ་
གཉོགས་པའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྤྱི་གསུང་ཕྱགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་གངས་སོ། །

དེ་དག་ཀྱང་སྦྱར་བཅང་ལ་ལུས་བསམ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྷ་སྟེང་ཕྱོགས་
པ་རྣམས་སྤྱི་མདོག་ལྷང་གྲ་དང་། འོག་ཕྱོགས་པ་རྣམས་སྟོན་པོ་དང་། ཤར་དང་ཤར་ལྷོ་པ་རྣམས་ནག་
པོ་དང་། ལྷོ་དང་ལྷོ་རྒྱབ་པ་རྣམས་དམར་པོ་དང་། བྱང་དང་བྱང་ཤར་པ་རྣམས་དཀར་པོ་དང་། རྒྱབ་
དང་རྒྱབ་བྱང་པ་རྣམས་སྤྱི་མདོག་སེར་པོ་དང་། བསམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལས་བརྒྱུག་སྟེ་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། ལུས་སྟེང་ཕྱོགས་པའི་ཡབ་རྣམས་བསམ་པ་འོག་ཕྱོགས་པའི་རང་རང་གི་ཡུམ་རྣམས་ལ་
ཞུགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལུས་སྟེང་ཕྱོགས་པའི་ཡུམ་རྣམས་བསམ་པ་འོག་ཕྱོགས་པའི་རང་རང་གི་
ཡབ་རྣམས་ལ་ཞུགས་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤར་དང་ཤར་ལྷོ་པ་རྣམས་དང་རྒྱབ་དང་རྒྱབ་བྱང་པ་རྣམས་
ཐབས་ཤེས་དང་། ལྷོ་དང་ལྷོ་རྒྱབ་པ་རྣམས་དང་བྱང་དང་བྱང་ཤར་པ་རྣམས་ཐབས་ཤེས་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་
མཆན་གྱིས་སྟེང་གི་ལྷ་ལྷང་གྲ་ཕོ་མོ་ལ་འོག་གི་ལྷ་སྟོན་པོ་ཕོ་མོས་འཁྱུད་པ་དང་། འོག་གི་ལྷ་སྟོན་པོ་ཕོ་
མོ་ལ་སྟེང་གི་ལྷ་ལྷང་གྲ་ཕོ་མོས་འཁྱུད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤར་དང་ཤར་ལྷོའི་ལྷ་ནག་པོ་ཕོ་མོ་ལ་རྒྱབ་
དང་རྒྱབ་བྱང་གི་ལྷ་སེར་པོ་ཕོ་མོས་འཁྱུད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷོ་དང་ལྷོ་རྒྱབ་ཀྱི་དམར་པོ་རྣམས་ལ་
བྱང་དང་བྱང་ཤར་གྱི་དཀར་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་དང་། བྱང་དང་བྱང་ཤར་གྱི་དཀར་པོ་རྣམས་ལ་
ལྷོ་དང་ལྷོ་རྒྱབ་ཀྱི་དམར་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཁྱུད་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་སྦྱར་བཅང་བ་ཡིན་གྱི། དམིགས་བསལ་བྱེ་བྲག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྱབ་ལའི་དོན་
ལྷ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་མཆོག་གི་རྒྱལ་པའི་བདག་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུང་པོ་དང་སྤྱི་མཆོགས་

ཡུམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ནི་ཕན་ཚུན་ལུས་དང་བསམ་པའི།[“] ཞེས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དོར་སེམས་དང་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་ཤེར་བྱིན་མ་ཐབས་ཤེས་སུ་བཤད་པ་དང་། ཡང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་སོ་ཞེས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་ནམ་མཁའི་
ཁམས་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་མ་ཐབས་ཤེས་སུ་བཤད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་ལའི་ང་བཞི་པའི་
དམ་ཚིག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་དུ་འཆད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདྲིར་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་
གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དག་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ནམ་མཁའི་དང་བཅས་[“] ཞེས་པ་དོ་རྗེ་དབྱིངས་
ཀྱི་དབང་ཕྱག་མ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྤྲིང་པོའི་བདུར་ཞེས་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་མའི་སྟེང་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་ཉི་
མ་དང་སྐྱ་གཅན་དང་དུས་མའི་སྟེང་དུ་དམ་ཚིག་སེམས་དཔལ་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་རོ་མཉམ་པ་
ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་སྐྱབ་པ་དང་ཉི་མ་དང་སྐྱ་གཅན་དང་དུས་མའི་སྟེང་དུ་ཞེས་པ་ཤོད་འགྱུར་
ཡིན་ཞིང་། འགྱུར་གཞན་ལས་གཞན་འབྱུང་རོ།།

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་མི་བསྐྱོད་པའི་རོ་བོ་གཙོ་བོ་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་
དབང་ཕྱག་མ་ཐབས་ཤེས་ཡཔ་ཡུམ་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་བ་རྣམ་ཤེས་དང་
ཡེ་ཤེས་གཙོ་བོའི་རང་དུ་འདྲེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཐབས་ཤེས་སོ་སོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་མི་བསྐྱོད་པ་ལྟ་བུས་རང་གི་རིགས་ནམ་མཁའི་ཁམས་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་
མ་ལྟ་བུ་ལ་ཐབས་ཤེས་སུ་བྱས་ནས་འཁྱུད་པ་མི་འོང་སྟེ། དཔལ་འདུས་པ་སོགས་སྐྱུང་རྣམས་ཀྱི་
དགོངས་པ་ལ་རྣམ་སྤང་དང་སྐྱབ་མ་ལྟ་བུ་རང་རིགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཕན་ཚུན་འཁྱུད་པ་ཡིན་ཡང་།
དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་པས་ཐབས་ཤེས་གཞན་རིགས་ལ་ཕན་ཚུན་འཁྱུད་པ་ཡིན་གྱི་རང་
རིགས་ལ་འཁྱུད་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་ལས་ནི་བདེ་བ་དམ་པའི་
དོན་དུ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་གྱི་རིགས་ལ་འཁྱུད་པའོ།[”] །ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐྱབས་འདྲིར་སྐྱུ་མདོག་དང་ཞལ་
ཕྱག་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ལྟ་བུ་ག་བརྒྱ་དང་སོ་བཞིའི་ནང་གི་འདོད་ཕྱིར་འདོད་མ་གཏོགས་པའི་
གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཆོན་བཞུགས་སྐྱབས་གདན་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་ཉིད་ལས་

གསལ་བར་བསྟན་པས་རྒྱུད་འགྲེལ་ཉིད་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཆོས་ལྷན་སྐྱེ་མདོག་གི་དབྱེད་པ་ནི་
གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདོད་ཕྱིར་འདོད་ཀྱི་སྐྱེ་མདོག་ནི་ཕྱོགས་མདོག་དང་།
ཕྱག་མཚན་ནི་སྐྱབ་ཐབས་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་ལས་“^੧ གསུངས་པ་ལྟར་རང་རང་གི་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་
ཕྱག་མཚན་ལྟར་བྱེད་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་ཕྱིར་དོ་རྗེ་ལྷགས་
སྒྲོག་མ་ལ་སོགས་པ་འདི་རྣམས་མདོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་གནས་སུ་འགོ་བའི་ཤར་ལ་སོགས་པའི་
རིགས་སོ། །རིགས་ཀྱི་དབང་དེས་ནི་ལྷགས་སྒྲོག་མའི་གཡས་ཀྱི་ཕྱག་དང་པོ་ན་རལ་གྱི་དང་།“^੨
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཁྱོ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་དང་པོའི་ཕྱག་མཚན་རལ་གྱི་སོགས་སུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་རང་
ཉིད་དེ་དང་དེའི་རིགས་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་ཕྱིར་འདོད་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་
གསལ་བོར་མ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གང་ལས་སྦྱེས་པའི་རིགས་དེའི་ཕྱག་མཚན་གྱི་དང་པོ་
རྣམས་ཕྱག་མཚན་དུ་བྱེད་པར་གོ་བུས་སོ།།

འོན་ཏེ་དེ་རྣམས་གང་དང་གང་ལས་སྦྱེས་སྒྲམ་ན། དེ་ལ་ཤར་དུ་སྒྲོལ་མ་ལས་སྦྱེས་པ་དབྱེ་
བར་འདོད་མ་དང་ཞེས་སོགས་འགྲེལ་ཆེན་ཉིད་ན་གསལ་བར་བཞུགས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།
འདོད་མ་དེ་དང་དེ་གང་ལས་སྦྱེས་པ་དེ་ལས་དེ་དང་དེའི་ཕྱིར་འདོད་མ་ཡང་སྦྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
ཞལ་ཕྱག་གི་རྣམ་པ་རྗེ་ལྟར་བྱེད་སྒྲམ་ན། དེ་ཡང་རང་རང་གི་སྦྱང་བྱེད་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་བྱས་ན་ཞལ་
ཕྱག་གི་གངས་རྣམ་པ་སྤྱོད་ཆོགས་སུ་འགྱུར་པས་སྤྱོད་པ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པར་
བཤད་པ་འཐད་དམ་སྒྲམ་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱོད་པ་ལྟར་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་ཐབས་ལས། ལྷོ་སྒྲོའི་གཡོན་གྱི་འདོད་
ཡོན་རྣམས་ལ་ཀ་ཁ་ག་གླ་ང་རྣམས་ཆོག་དྲག་དང་ནི་བཅས་པ་ཡི། །ས་བོན་རྣམས་དང་སོ་སོའི་ཕྱག་
མཚན་རྣམས་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་མ་ལྟ་རྣམས་ཕྱག་གཉིས་རི་བོང་ཞལ་^੩ །ཞེས་སོགས་གསུངས་
ཤིང་། ཕྱིར་འདོད་མ་རྣམས་ལའང་དེ་བཞེན་དུ་གསུངས་སོ།།

ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྗེ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་མ་ལས་སྦྱེས་པ་ནི་སྤྱིད་གསུམ་སྦྱེད་མ་
གསོད་པར་འདོད་མའོ། །སྤྱོད་ཆོགས་ལུམ་ལས་སྦྱེས་པ་ནི་སྦྱེད་པར་འདོད་མའོ།^੪ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
དེ་གཉིས་སོ་སོར་བགྲངས་ན་འདོད་མ་སོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་གཅིག་དུ་བགྲང་དགོས་ཏེ།

འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདོད་མ་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་རྒྱུ་མ་ཉི་གསུང་གི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་རང་གི་རིགས་ཀྱི་
དབྱེ་བས་རང་རང་གི་ཕྱོགས་རྒྱུ་ལོ།^{༤༩} ཞེས་འདོད་མ་སོ་བདུན་དུ་གསུངས་པས་སོ། དེ་ཡང་དེ་
གཉིས་གཅིག་དུ་བགྲངས་པ་ཡང་སོ་དུ་ག་པོ་ལ་བྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སྟེགས་བྱ་ལ་དགོད་པའི་
གྲངས་ལ་མི་བགྲང་ཞིང་ཕྱིར་འདོད་མ་རྒྱུ་མ་གྲང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། །རང་གི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་
བས་རང་རང་གི་ཕྱོགས་རྒྱུ་ལོ། ཞེས་པས་དགོད་པ་གསལ་པོར་བསྟན་ཏོ། །འོན་ཀྱང་སྐབ་ཐབས་
ཞལ་ལུང་ལས། འདོད་ཕྱིར་འདོད་རྒྱུ་མ་རང་རང་གི་སྟེད་བྱེད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཨ་ལྟ་ཡ་དང་བི་ལྟ་
ཏི་ཅ་རྒྱས་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་བཀོད་ལ།^{༥༠} ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟ་ན་གཏུམ་མོ་རྒྱུ་མ་ལས་སྟེགས་
པའི་འདོད་མ་དང་ཕྱིར་འདོད་མ་རྒྱུ་མ་བྱི་དང་ཐག་ལ་སོགས་པའི་གདོང་པ་ཅན་དུ་བྱེད་དགོས་སོ། །

སྐབས་འདིར་གཙོ་བོ་བསྟེད་ཚུལ་སོགས་དྲོགས་པའི་གནས་འགའ་ཞིག་ལ་དབྱེད་པ།

ལྟ་བུ་^{༥༡} སྐབས་ འདིར་དྲོགས་པའི་གནས་འགའ་ཞིག་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་བཞེ།
གཙོ་བོ་སྟེད་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱེད་པ་དང་། འཁོར་གྱི་ལྟ་སྟོན་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱེད་པ་དང་། ལྟའི་
གདན་འགའ་ཞིག་ལ་དྲོགས་པ་དབྱེད་པ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་བརྒྱ་གདན་ཅན་གྱི་ལྟའི་གྲངས་ལ་
དྲོགས་པ་དབྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི་སྐྱ་རྩུ་བུ་འདི་སྐབ་ཐབས་ལས། ཨི་ཡིག་དཀར་པོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཁྲ་བའི་
དགྲིལ་འཁོར་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཨུལ་ཡིག་དཀར་པོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཉི་མའི་དགྲིལ་
འཁོར་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་^{༥༢} ཞེས་མཆན་དཔའི་རང་བཞིན་གྱི་དབྱེད་པ་གསལ་
གྱི་ཡི་གེ་དགོད་པའི་གཞི་ཁྲ་ཉི་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་ཨི་ཨུལ་ཉི་མ་པོན་ལས་བསྟེད་པར་བཤད་ལ།
ཕྱིས་ཀྱི་མཐའ་པ་ ཆོས་རྒྱ་ལྟ་སྟེ། དག་ཁྲ་བ་དབྱེད་པ་སོགས་དང་ཉི་མ་གསལ་བྱེད་ལས་བསྟེད་པར་
མཛད་ནས། དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་དུ་རྩོམ་སྟེ་པོའི་འགྲེལ་པར། སངས་བྱུང་མཆན་གྱི་རྒྱ་ལས་ནི། ཁྲ་
བར་དབྱེད་པ་རྒྱུ་མ་སུམ་ཅུ་གཉིས་^{༥༣} ཞེས་དང་། ཨ་སོགས་ཀ་སོགས་ལྡན་པ་དག་ལས་དེ་ལྟར་

ཁམས་གསུམ་དག་ནི་ངེས་པར་སྐྱེད་འགྱུར་མི་ཡི་བདག་ཅེས་དང་། མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་ལས། དེའི་
སྐྱེད་དུ་ལྷ་ཡི་དང་ཀླ་ཡི་ལས་སྒྲ་བ་དང་ཉི་མ་^{༥༧} ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་ཤེས་བྱེད་དང་
བཅས་ཉེ་གསུང་རོ། །རོང་པའི་དུས་ཞབས་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་བ་^{༥༨} རྣམས་དང་། སྐབ་ཐབས་
ཞལ་ལུང་སོགས་ལས་ནི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དངོས་བསྟན་ལྟར་སྒྲ་ཉི་མ་བོན་ལས་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་དེ་
མཛད་དོ།^{༥༩}

དེ་དག་གི་ནང་ནས་གང་ཞིག་འཐད་སྒྲུམ་ན། མཁས་པ་དག་གིས་ཤེས་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི།
ཨ་སོགས་ཀ་སོགས་གྱིས་དངོས་སུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་ལས་བསྐྱེད་
པར་བསྟན་བ་དང་། མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་ལུང་དེས་གཙོ་བོའི་གདན་གྱི་སྒྲ་ཉི་དབྱངས་གསལ་ལས་བསྐྱེད་
པར་བསྟན་པས་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྱུར་ལ། ཡང་མཆོག་མི་འགྱུར་ལས། ཨ་སོགས་ཀ་
སོགས་དག་ལས་རི་བོང་ཅན་དང་ཉིན་བྱེད་དེ་ཡང་ན་ཉི་ཡིག་དང་ཀླ་ཡིག་དག་གིས་སོ།^{༦༠} ཞེས་ཉི་ལས་
སྒྲ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཀླ་ཡིག་ལས་ཉི་མ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། ཡི་གེ་རེ་རེ་ལས་སྒྲ་ཉི་བསྐྱེད་པར་བཤད་ཅིང་།
དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ཨ་ཡིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ནམ་ཉི་ཡིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་སྒྲ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་
དང་ར་ཡིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ནམ་ཀླ་ཡིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་རོ།^{༦༡} ཞེས་ཨ་
ཡིག་དང་ར་ཡིག་ལས་གཙོ་བོའི་གདན་གྱི་སྒྲ་ཉི་བསྐྱེད་པར་ཡང་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་གཅན་
ནི་ར་ཡིག་དང་ས་ཡིག་གང་རུང་གི་ལུས་འགྱུར་ཡིན་པས་སྐྱེད་པ་ལྟར་ལྷུ་ལས་ཉི་མ་སྐྱེད་
པ་འཐད་བ་དང་། ལྷུ་ལས་ཡིག་གི་ཐབས་དངོས་ཨི་ཡིག་ཡིན་པས་ཨི་ལས་སྒྲ་བ་བསྐྱེད་པ་འཐད་ཅིང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་སོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་དབྱངས་སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ན་ཨི་ཡིག་ཀྱང་ཡོད་པས། སངས་
རྒྱས་མཆོན་གྱི་རྒྱ་ལས་ནི། སྒྲ་བར་དབྱངས་རྣམས་སུ་མ་ཅུ་གཉིས།^{༦༢} ཞེས་པའང་འདིའི་ཤེས་བྱེད་
དུ་འབྲེལ་ལོ། སྦྱིར་ན་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲ་ཉི་གཉིས་ས་བོན་ལས་ངེས་པར་སྐྱེད་དགོས་ཉེ། གནས་
སྐབས་གཞན་དུ་སྒྲ་ཉི་སོགས་སྐྱེད་པའི་ཆོས་བོན་ལས་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་མཚུངས་པའི་བྱིར་
རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྐྱེད་པ་ལྟར་ཀྱང་ཨི་དང་ལྷུ་ལས་འདིའི་སྒྲ་ཉི་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།

མཛོན་བྱང་ལྷུ་ལས་གཙོ་བོ་སྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་རོང་པའི་དུས་ཞབས་པ་རྣམས་དང་ཞལ་

ལུང་ལས། ཁྱི་ལས་ཕྱག་མཚན་བསྐྱེད་པ་མ་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་འགྲེལ་པའི་ཚིག་ཟིན་ལྟར་བཀོད་པ་
ཡིན་ལ། ཞལ་ལུང་མཁན་པོའི་དགོངས་པ་ཡང་ཟླ་ཉི་དབྱངས་གསལ་གྱིས་མཚན་པའི་དབུས་ཀྱི་རྩྭ་
ཡིག་ལས་དོ་རྩེར་སྐྱེད་པ་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དོན་གྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཕྱག་
འཚལ་བ། ལྷ་ལི་ཀླ་ལི་སྟོམས་འཇུག་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གང་དང་བྲལ་
བའི་བསྐྱེད་རིམ་འཆད་པའི་འགྲེལ་བཤད་དེ་ཁོན་ཉིད་སྤང་བ་ལས། འདྲུང་ཅེས་བྲང་དོ། གང་ལ་ན།
འབྲས་དུས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དེ་ཡང་། ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པར་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། ལྷ་ལི་ཀླ་ལིས་མཚན་
པའི་ཟླ་ཉི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སྟེ་ཁ་སྒྱར་བ་དང་། ས་བོན་རྩྭ་དང་དོ་རྩེར་བྲག་པར་ཁམས་འཇུར་བ་
འགོག་པའི་ཕུ་ཀྱི་ཡི་གེ་འགོད་པ་དང་། སོགས་པས་ས་བོན་ཡོངས་སུ་ཁྱར་པའི་ཕྱག་མཚན་སྟོམ་པ་
སོགས་སྤངས་པ་སྟེ།^{༡༩} ཞེས་མངོན་བྱང་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷ་ལི་ཀླ་ལིས་མཚན་པའི་ཟླ་ཉི་ཁ་སྒྱར་གྱི་
དབུས་ཀྱི་ས་བོན་རྩྭ་ཡོངས་སུ་ཁྱར་བ་ལས་ཕྱག་མཚན་བསྟོམ་པར་གསུངས་པས་སོ།

དེ་ལྟར་མཛད་པ་བྱུང་གྱི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པའི་བཙུ་བ་ལས། ཟླ་བ་ཉི་མ་ལ་
ཡང་ཨ་སོགས་ཀ་སོགས་དོ་རྩེར་བཅས་མེ་ལོང་ལ་སོགས་ལྟ་ལྟམས་ཀྱིས། ཁོད་ཟེར་ལྟ་ལྟམས་
འབྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་འཕྲོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོམ་པར་བྱ།^{༢༠} ཞེས་ལྷ་ལི་ཀླ་
ལིས་མཚན་པའི་ཟླ་ཉི་ཁ་སྒྱར་གྱི་དབུས་སུ་ཕྱག་མཚན་དོ་རྩེར་བསྟོམ་པར་གསུངས་པས་སོ། དེ་བཞིན་
དུ་སྐྱབ་པའི་དོན་གསུམ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ས་བོན་གྱིས་མཚན་མ་བསྐྱེད་པ་དང་མཚན་
མས་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བརྒྱད་ཀྱི་དེས་པའོ།^{༢༡} ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། སྐྱུ་བྱ་འཕྲོ་སྐྱབ་ཐབས་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་ཨ་ཡིག་ཞེས་པ་ནས། གསལ་
བྱེད་བརྒྱད་ཅུ་ཞེས་སོ།^{༢༢} ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཟླ་ཉི་དབྱངས་གསལ་གྱིས་མཚན་པ་བསྐྱེད་པར་བསྟན་
ནས། དེའི་དེ་མ་ཐག་གི་མཇུག་ཏུ། དེ་ནས་དེ་དག་གི་དབུས་སུ་རྩྭ་ཡིག་སྟོན་པོ་ལས་བྱང་བའི་རྩ་
ཚོགས་དོ་རྩེ་རྩྭ་གིས་མཚན་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་བསྟོམ་པར་བྱའོ། ཉིད་ནས་
གསུམ་པོ་གཅིག་ཆུ་འདྲེས་པ་ལ་ཉི་ཡིག་གིས་སྒྲས་པ་བྱ་བ་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་བསྟོམ་པར་
བྱའོ། ཉིད་ནས་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་ཉི་ཡིག་གི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་

ནམ་པར་དག་པའི་རང་བཞིན། འོག་ནས་ཕྱག་འཆལ་བའི་སྐབས་སུ་འཆད་པའི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་སྟེ་འོན་ཀྱང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཅ་དུག་པ་^{༡༧} ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྣ་ཚོགས་དོ་རྗེ་ཞེས་པ་དང་། ཕྱག་
ཉི་ཤུ་ཅ་དུག་པ་ཞེས་པ་དོ་རྗེ་ཤུགས་ལ་དངོས་སུ་སྒྱུར་ནས་གཞན་ནམས་སྐབས་འདིའི་གཙོ་བོ་སྟེང་པ་
ལ་ཡང་སྒྱུར་བར་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་འདིར་འགྲུར་ཏེ། ཟླ་ཉི་དབྱངས་གསལ་གྱིས་མཆན་པ་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་མཉམ་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དེའི་དབུས་སུ་རྩྱུ་ལས་དོ་རྗེ་ལྟེ་བ་ལ་རྩྱུ་གིས་མཆན་པ་སོ་སོར་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དེ་ནམས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དོ་རྗེའི་ལྟེ་བ་ལས།
དེ་ནམས་གཅིག་ཏུ་འབྲས་པ་ལས་དོ་རྗེ་རྩྱུ་དང་བཅས་པར་གྱུར་པ་ལ་རྩྱུ་ཡིག་ལྟན་པ་སྟེ་ཉི་ཡིག་གིས་
མཆན་པ་བྱ་བ་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། དེ་ལས་བཅོམ་ལྟན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐུའི་
ཆ་གསལ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་གྱུར་པའི་སྐུ་ལ་རྩྱུ་ཡིག་དང་ལྟན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལས་
བྱང་ཆུབ་པ་ལོ།།

དོན་དེ་ཉིད་རྒྱད་འགྲེལ་དང་སྒྱུར་ནས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱད་ལས། ཟླ་བ་ཉི་མ་ལ་
ཡང་ཨ་སོགས་ཀ་སོགས་དོ་རྗེ་དང་བཅས་ཞེས་གསུངས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཟླ་བ་དང་ལུབ་དབྱངས་
དང་ལྟན་པ་ནི་ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཉི་མ་དང་རྩྱུ་ལ་གསལ་བྱེད་དང་ལྟན་པ་ནི་^{༡༨} ཞེས་པས་ལྟན་གཞི་ཉི་
ཟླ་གཉིས་ལ་ལྟན་ཆོས་དབྱངས་གསལ་དང་ལྟན་པར་བཤད་ནས། ཅ་བའི། དོ་རྗེ་དང་བཅས་ཞེས་
པས་ལྟན་གཞི་དོ་རྗེ་བསྟན་ནས་འདིའི་འགྲེལ་བར། དྲི་བའི་སེམས་ཅན་རྩྱུ་ཡིག་དང་ལྟན་པ་ནི་ཞེས་
པས་ལྟན་ཆོས་རྩྱུ་ཡིག་དོ་རྗེ་ལ་ལྟན་པར་བཤད་དོ།^{༡༩} །འདི་ལ་དགོངས་ནས་སྣ་རྩུབ་ཏུས་ཀྱང་དེ་དག་
གི་དབུས་སུ་རྩྱུ་ཡིག་སྟོན་པོ་ལས་བྱང་བའི་སྣ་ཚོགས་དོ་རྗེ་རྩྱུ་གིས་མཆན་པ་^{༢༠} ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཡང་དེ་ནམས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་དོ་རྗེ་ལས། དེ་ནམས་གཅིག་ཏུ་འབྲས་པ་ལས་དོ་རྗེ་
རྩྱུ་དང་བཅས་པའི་ལྟན་གཞི་ལ་ལྟན་ཆོས་ཉི་ཡིག་ལྟན་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ནམས་གཅིག་པ་ཉིད་
དང་སྟོག་གི་རྩྱུ་ཡིག་དང་ལྟན་པ་ནི་^{༢༡} ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ཟླ་ཉི་ལ་དབྱངས་གསལ་ལྟན་པ་བཞིན་དུ་
ཉི་ཡིག་ལྟན་གཞི་གཟུགས་ཅན་ཞིག་ལ་ལྟན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་དོ་རྗེ་ཉིད་ལ་བྱ་དགོས་པས་སོ། །འདི་

ལ་དགོངས་ནས་སྐྱུ་བྱ་བྱས་ཀྱང་། དེ་ནས་གསུམ་པོ་གཅིག་རྒྱུ་འདྲིས་པ་ལ་ཉི་ཡིག་གིས་སྒྲིམ་པ་བྱ་བ་
 གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ།^{੧੩} ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། རྫོང་རྒྱུ་དང་ཉི་ཡིག་
 དང་བཅས་པ་དེ་ལས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྤྱི་ཆ་གསལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་ཉི་ཡིག་དང་ལྷན་
 པར་བསྒྲོམ་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ནས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆ་གསལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་།
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉི་ཡིག་དང་ལྷན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་^{੧੪} ཞེས་
 པས་བསྟན་ཏོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་སྐྱུ་བྱ་བྱས་ཀྱང་། དེ་ནས་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་
 པ་ཉི་ཡིག་གི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རང་བཞིན་འོག་ནས་ཕྱག་འཆལ་
 པའི་སྐབས་སུ་འཆད་པའི་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟེ་^{੧੫} ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། གཙོ་བོ་མངོན་
 བྱང་ལྷ་ལས་སྐྱེད་ཚུལ་འདི་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་ནའང་། རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་ངེས་
 པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདི་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བོ་རྣམ་པར་དག་པ་
 རྫོང་རྒྱུ་མཐས་དཔའ་ཉིད་ཞལ་ཕྱག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཙོ་བོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། རུས་
 མ་བརྒྱད་དང་བཅས་པའི་གཙོ་བོ་ཡལ་ཡུམ་རྣམས་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་མཇུག་སྤྱད་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་པ་སྟེ་རྫོང་རྒྱུ་མཐས་དཔའ་རྫོགས་པའོ།^{੧੬} ཞེས་གཙོ་བོ་སྐྱེད་པ་རྫོགས་པ་རྫོ་
 རྫོང་མཐས་དཔའ་རྫོགས་པར་གསུངས་པས་སོ། །འདིར་རུས་མ་བརྒྱད་གཙོ་བོའི་ཡུམ་དུ་ཡང་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་འཁོར་གྱི་ལྷ་སྒྲོ་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱུང་པ་ནི། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་པལ་ཆེ་བ་དག་
 མི་བསྐྱེད་པ་སོགས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པས་གཙོ་བོའི་ལུས་ལ་ཞུགས་པ་ཆགས་པ་ཆེན་
 བོའི་མེས་ཞུ་བའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རྫོང་འཇའ་ལམ་ནས་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་བབས་པའི་ཐིག་ལེ་སོ་སོ་ཡོངས་
 སུ་གྱུར་པ་ལས་ལྷ་སོ་སོའི་ས་བོན་དང་། དེ་ལས་ལྷ་སོ་སོའི་ཕྱག་མཆན་དང་། དེ་ལས་ལྷ་སོ་སོར་གྱུར་
 པ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་ནས་སྒྲོས་ཏེ་ཕྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རང་རང་གི་གདན་ལ་འགོད་པར་མཛད་ལ། མཁས་

པ་ཁ་ཅིག་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་སྟོན་པ་ན་དང་པོར་ལྷ་མོའི་པདྨར་རྟེན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་སྤར་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་ནས་དེ་ཉིད་དུ་བརྟན་པ་ལྷ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་སྟོན་བཞི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་དེར་དམ་ཆོག་གི་དགྱིལ་འཁོར་གྲུབ་པས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་དམ་ཆོག་གི་དགྱིལ་འཁོར་སྟོན་བར་གསུངས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུང་ཞིང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འདིར་རང་གི་རིག་མའི་པདྨར་ཞེས་སོགས་འདྲེན་པར་མཛད་དེ། རྟེན་ལྷ་ར་མཛད་པ་ཡང་སྐབ་ལའི་བར་དུ་དགྱུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལུ་བ་རྒྱ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་རང་གི་དོ་རྟེན་ནས་སྟོན་ཏེ་རང་གི་རིག་མའི་པདྨར་དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ལྷ་དང་ལྷ་མོའི་ཆོག་གས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ནོ།¹⁶ ཞེས་གསུངས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཞེས་པས་ཡུམ་གྱི་པདྨར་རྟེན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཡང་སྐྱེད་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། དོ་རྟེན་ནས་སྟོན་ཏེ་རང་གི་རིག་མའི་པདྨར་ཞེས་པས་པདྨར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ལྷ་སྟོན་པ་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཡུམ་གྱི་པདྨར་ནས་ཕྱིའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་སྟོན་བཅས་བསྟན་ཏོ་སྟམ་དུ་དགོངས་པ་འདྲའོ།

དེ་དག་ལས། ཡུམ་གྱི་པདྨར་བབས་པའི་ཐིག་ལེ་ལས་པདྨའི་ནང་དུ་རྟེན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དང་བརྟེན་པའི་ལྷ་གཉིས་ཀ་སྐྱེད་དགོས་པ་འགྲེལ་བ་དེའི་དོན་དུ་མཛད་པ་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལྷ་ར་སྤང་ཡང་དམ་པ་སྤྲ་མ་དག་གིས་རྟེན་ཞེས་པ་ས་བོན་ལ་བཤད་པས་དེ་དག་གང་འཐད་དཔུང་པར་བྱའོ། ཁོན་ཀྱང་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་ཡུམ་གྱི་པདྨའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྫོགས་ནས་ཕྱིའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་ཡུམ་གྱི་པདྨ་ལས་མི་སྟོན་བར་བཞེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་འཐད་ན་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཙོ་མོ་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་རྣམས་དང་བཅས་པ་ཡུམ་གྱི་པདྨའི་ནང་དུ་སྐྱེད་ཚུལ་འཆད་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་མ་བཤད་ཅིང་། དོན་ཐོབ་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཡུམ་གྱི་པདྨར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་རྫོགས་པ་ཡིན་ན། སྐབ་ལའི་ལྷ་བར་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེས་ན་དོ་རྟེན་ཡང་རི་བོར་འཛིན་པ་ལུ་བ་བཞིན་བལྟས་ནས་ཡང་ཡིག་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱང་སྟེ་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི་གྲགས་དང་ཡེ་ཤེས་དོ་རྟེན་ཨ་མ་རྒྱུ་ཏྲི་དང་དུང་ཅན་མ་ལ་བརྟེན་པའོ།¹⁷ ཞེས་

གཙོ་བོ་ལྷ་པོའི་ཆོ་ཡུལ་ཡང་ལྷ་བར་གསུངས་པས་ཡུལ་ལྷ་བ་ན་ཡུལ་གྱི་པདྨའི་ནང་གི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་ལྷ་
བར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་ལེན་ཡང་ལེན་ལ། དེ་ལྷ་ན་ལྷ་མོ་བཞིས་ཀྱས་སྐུལ་བ་ཡང་རི་ལྷ་ར་བྱེད་པས་
མ་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་དཀྱིལ་ལའོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་ཡུལ་གྱི་པདྨ་ལས་ཐིའི་རྟེན་གྱི་
དཀྱིལ་ལའོར་དུ་ལྷ་རྣམས་མི་སྟོ་བར་བཞེད་པ་ནི་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་འགལ་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷ་
བ་རྩེ་བར་གྱུར་བ་རྣམས་རང་གི་དོ་རྩེ་ནས་སྟོས་ཏེ་རང་གི་རིག་མའི་པདྨ་ར་ཞེས་པ་ནས། རྟེན་དང་
བརྟེན་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ནོ་¹⁴ ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཡུལ་གྱི་པདྨར་སྟོས་པའི་ཐིག་ལེ་ལས་པདྨའི་ནང་
དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ལྷ་བསྐྱེད་པར་བསྟན། དེའི་མཇུག་ཏུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མི་བསྐྱོད་པ་ལྷག་པའི་
བདག་པོར་བསྐོས་ནས་དང་པོར་བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱི་སྐུ་ལ་གཞུག་པར་བྱའོ།¹⁵ ཞེས་གསུངས་པ་
འདིས་མི་བསྐྱོད་པ་ཡུལ་གྱི་པདྨ་ལས་སྟོས་ནས་གཙོ་བོའི་སྐུ་ལ་གཞུག་པར་བསྟན་ནས་དེའི་མཇུག་ཏུ། དེ་
ནས་ཕྱགས་གྱི་པདྨར་རྒྱག་ཏེར་ཞེས་པ་སངས་རྒྱུས་བཞི་རྣམས་ནི་དེས་པར་སྐྱབ་དགུལ་མེའལ་ཞེས་པ་ཞལ་
གསུམ་པ་དུས་གྱི་ཕྱག་ཅིས་པ་ཕྱག་དྲུག་པ་རྣམས་སྟོ་བར་བྱའོ། ཞེས་པའི་སྟོ་བ་འདི་ཡུལ་གྱི་པདྨ་ལས་
སྟོ་བ་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཡབ་གྱི་དོ་རྩེ་ལས་པདྨར་སྟོ་བ་གོང་དུ་བསྟན་མ་ཐག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེའི་ཕྱིར་ན་འགྲེལ་ཆོག་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་རྣམས་ཡུལ་གྱི་པདྨ་ལས་སྟོས་ནས་གཞལ་ཡས་
ཁང་གི་ཕྱོགས་དང་མཆོམས་རྣམས་སུ་དགོད་པར་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཡང་ཐིའི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་ལའོར་ཉིད་
ལ་དགོད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་སྟོ་བའི་སྐབས་ཀྱི་སྐུབ་ལའི་ངག་ཅིག་
པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དམ་ཆོག་གི་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་དོན་དུ་རང་གི་ལུས་ལ་བཅུག་སྟེ་ཤེས་རབ་གྱི་
པདྨར་ལྷགས་གྱི་རང་བཞིན་ཡི་གེ་སོ་སོ་རྣམས་སོ། །དེ་ནས་པདྨ་ལས་སྟོན་བཞིན་དུ་ཞལ་དང་ཕྱག་དང་
མཆན་མ་དང་དབྱིབས་གྱི་མཆན་ཉིད་ཅན་རྣམས་ལེ་ཤེས་དང་བྱ་གས་དང་གསུང་དང་སྐུ་འི་དཀྱིལ་
ལའོར་རྣམས་ལ་སྟོ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྷར་དཀྱིལ་ལའོར་རབ་ཏུ་སྟོ་བ་དག་ཀྱང་ངོ་། །ཀྱང་ཡིག་གིས་སྟོན་
བཞིན་ཞེས་པའོ།¹⁶ ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་འདིར་ལྷ་ཞལ་ཕྱག་
མཆན་དབྱིབས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་ལེ་ཤེས་བྱགས་གསུང་སྐུའི་དཀྱིལ་ལའོར་རྣམས་ལ་ཡུལ་གྱི་པདྨ་
ལས་སྟོ་བ་ནི་སྟོན་གྱི་དཀྱིལ་ལའོར་རྒྱལ་མཆོག་བཞིན་དུ་སྟོ་བར་བསྟན་པས་འགྲེལ་བ་འདི་དག་དང་

ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཡིན་ནའང་དེར་དམ་ཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པས་ལས་ཀྱི་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་
 དམ་ཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱོ་བར་གསུངས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་མེད་དེ།
 དང་པོར་ཕྱིའི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོམ་པ་གང་དུ་སྒྱུ་བའི་མའི་མངལ་སྒྱུར་བའི་དོན་དང་། དཀྱིལ་
 འཁོར་ཀྱི་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་ཡུམ་གྱི་བླ་མ་དང་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་རྣམས་པར་ལས་སྒྲོམ་ནས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་ལ་འགོད་པ་ནི་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་ཁམས་སྒྱུ་མཆེད་སོགས་སྒྱུར་
 བའི་དོན་དང་། ལས་ཀྱི་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་ལྷ་སྒྲོམ་ཏེ་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འགོད་པ་ནི་བཅས་
 པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་སོགས་སྒྱུར་བའི་དོན་དུ་ཡིན་པས་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་མཆོག་གི་ལྷ་སྒྲོ་བ་
 རྫོགས་པའི་དུས་སུ་དམ་ཆོག་པའི་ལྷ་རྫོགས་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། ད་དུང་སྒྱུར་གཞི་ལ་ལྷོས་
 པའི་དམ་ཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱོ་བ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གཤེགས་པ་གཤེགས་མ་
 རྣམས་དང་པོར་སྐྱོ་བའི་ཆོ་མི་བསྐྱེད་པ་ལྟག་པའི་བདག་པོར་བསྒྲོམས་པའི་མི་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཡུམ་གྱི་
 ཕྱིན་མས་འཁྱུད་པ་ཡུམ་གྱི་བླ་མ་ལས་སྒྲོམ་ནས་གཙོ་བོ་རང་ཉིད་ལ་གཞུགས་ཏེ། འདི་ནི་གོང་དུ་བྲངས་
 པའི། མི་བསྐྱེད་པ་ལྟག་པའི་ཞེས་སོགས་དང་། མི་བསྐྱེད་པ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའོ། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 བརྟན་ལ། རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡུམ་གྱིས་འཁྱུད་པ་གཙོ་བོ་ལ་གཞུགས་པ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་མ་
 གསུངས་ཤིང་དོན་ལའང་མི་འཕོབ་སྟེ། གཙོ་བོ་ཉིད་རོ་བོ་རྟོར་སེམས་ཉིད་ཡིན་པ་འགྲེལ་ཆེན་ཉིད་ན་
 གསལ་བ་གོང་དུ་བྲངས་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སོ།།

གཙོ་བོའི་ཡུམ་ལ་རྣམས་མ་བཅུ་བཤད་པའི་ཤར་ཕྱིན་མ་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕར་ལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་
 གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་བརྒྱུད་ནི་ཕྱིན་སོགས་པར་ཕྱིན་བརྒྱུད་ཀྱི་རོ་བོ་དང་སྒྲིང་བོའི་བླ་འི་འདབ་མ་
 རྣམས་ལ་བཀོད་པའི་ནག་མོ་འབར་མ་སོགས་བརྒྱུད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཤར་དང་ཤར་ལྷོའི་གཉིས་
 རྒྱུང་ཁམས་མ་དང་། ལྷོ་དང་ལྷོ་རུབ་ཀྱི་གཉིས་མེ་ཁམས་མ་དང་། རུབ་དང་རུབ་བྱང་གི་གཉིས་མ་
 ཁམས་མ་དང་། བྱང་དང་བྱང་ཤར་གྱི་གཉིས་རྒྱུ་ཁམས་མ་དང་། ཤར་ཕྱིན་མ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་མ་
 དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕར་ཕྱིན་མ་ནམ་མཁའི་ཁམས་མ་ཡིན་ལ། ལྷ་རྫོགས་ཡུམ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་མ་དང་ཡེ་

ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རོ་བོ་ཡིན་ལ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
གཙོ་བོའི་ཡུམ་ལ་རྣམ་པ་བརྩམ་དེས་ཤིང་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་ཡང་སྐབས་འདིར་རྣམ་པའི་རོ་བོ་ལ་འཛོག་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་པའི་བརྩམ་པའི་འགེལ་ཆེན་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ན་སྣ་
ཚོགས་ཡུམ་དེའི་ནང་དུ་འདུས་ཤིང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གཞན་སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་བརྒྱད་ན་འདབ་མ་རྣམས་ལ་ལྟ་མོ་བརྒྱད་དེ།⁽¹⁾ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་མི་བསྐྱོད་པ་སྐྱོས་ནས་རང་ལ་བརྩལ་པའི་རྗེས་སུ་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མ་
ལ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་འབྱུང་དཔ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱེད་པ་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་ལ་གཞུགས་དགོས་ཏེ།
དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་བསྐྱེད་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བརྒྱུ་དཔེ་གྲངས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། ཤེས་
ཕྱིན་མ་ལ་མི་བསྐྱོད་པས་འབྱུང་པ་ཡུམ་ལ་གཞུགས་པ་མི་དགོས་ཏེ། སྣ་ཚོགས་ཡུམ་ཉིད་ཤེས་ཕྱིན་མའི་
རོ་བོ་ཡིན་པས་སོ། གཤམ་ཏེ་གཙོ་བོའི་རོ་བོ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་བྱེད་ན། འགེལ་ཆེན་ལས། དོ་རྩེ་
སེམས་དཔའི་དབྱུ་རྒྱན་ཅན།⁽²⁾ ཞེས་འདིར་གཙོ་བོ་ལ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་དབྱུ་རྒྱན་བྱེད་པར་བཤད་
པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལེལ་ལས། ཡེ་ཤེས་ལ་རྣམ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པར་⁽³⁾
གསུངས་ཤིང་། ཐུབ་པའི་དུག་རྩ་པའི་འགེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ད་ནི་ཙོད་པན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
ལྟ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་རྒྱས་གདབ་པ་གསུངས་པ་འདིར་མཚོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་དུ་ཙོད་པན་དག་ལ་ཕན་ཚུན་དོ་རྩེ་ཡིས་ནི་དོ་རྩེར་འགྱུར་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཕན་ཚུན་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཉེ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་རྣམ་
པར་ཤེས་པས་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟེ་གཉིས་ཀའི་སྦྱོ་བོ་ལ།⁽⁴⁾ ཞེས་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་དང་རྣམ་ཤེས་
མི་བསྐྱོད་པ་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རྒྱས་གདབ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་སྒྲམ་ན། འགལ་
བའི་སྦྱོན་མེད་དེ། རོ་བོ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔར་གྱུར་པའི་གཙོ་བོ་ལ་དོར་སེམས་ཀྱི་དབྱུ་རྒྱན་བྱེད་པར་
གསུངས་པ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གི་སྐབས་འདིར་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་རྣམ་པ་ཅན་འདི་
དོར་སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན་པར་མཚོན་པ་དང་། གཙོ་བོ་སྦྱེ་བའི་དུས་སུ་དེ་ལྟར་དུ་སྦྱེས་པ་ཡིན་པས་དེའི་
དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱས་གདབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་ཕན་ཚུན་རྒྱས་འདེབས་

བྱེད་དུ་གསུངས་པ་ནི་དོར་སེམས་དང་མི་བསྐྱོད་པ་གཟུགས་ཐ་དད་པ་དང་། དེ་ཡང་དབང་བསྐྱར་ནས་
རིགས་བདག་གི་རྒྱས་འདེབས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པས་འགལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དོ།

གསུམ་པ་ལྟའི་གདན་འགའ་ཞིག་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་ནི། དེ་ལ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་འོག་
གཞི་འབྱུང་བ་རིམ་བཅུགས་སོགས་སྒྲོམ་པའི་ཆོ་ཁྲ་ཉིད་ལྟེང་དུ་སྐྱ་གཙན་ཉིད་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
གི་སྐྱ་གཙན་གི་ལྟེང་དུ་དུས་མེ་སྒྲོམ་པ་རྒྱད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་
ལྟེང་དུ་རྟོ་ཡིག་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་སྐྱ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟེ་བ་དང་མཉམ་པའོ། །དེའི་ལྟེང་དུ་རྒྱུ་
པར་གཙན་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་རོ། །དེའི་ལྟེང་དུ་ཐིག་ལེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་
པ་ལས་མེ་ཞེས་པ་སྐྱ་གཙན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཁ་དོག་མཐོན་མཐིང་ལྟེ་དེ་ལྟར་མཐའ་དག་གཅིག་ཏུ་
འདྲེས་པར་གྱུར་པ་ནི་ རྟོ་ ཞེས་པ་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེར་རྒྱུ་པར་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལས་འཛིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་གྲུབ་པར་ རྟོ་ བསམ་པར་བྱའོ། ། །ཞེས་སྐྱ་ཉིད་ལྟེང་དུ་སྐྱ་གཙན་བསྒྲོམ་པར་བཤད་གྱི།
སྐྱ་གཙན་གྱི་ལྟེང་དུ་ རྟོ་ དུས་མེ་བསྒྲོམ་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོག་གི་ཨ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་
བཅུ་དབང་ལྟན་གྱི་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་འོག་ནས་རིམ་པ་བཞིན་ནམ་མཁའ་རྒྱུ་མེ་རྒྱུ་པོ་དེའི་ལྟེ་བ་སྐྱ་
བ་ཉི་མ་སྐྱ་གཙན་རྒྱུ་ས་བོན་ཡིན་ལ། སྐྱ་གཙན་གྱི་ས་བོན་ལས་འོགས་སུ་དུས་མེའི་ས་བོན་མ་
བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྱུང་བ་རིམ་བཅུགས་སོགས་སྒྲོམ་པ་ནང་ལ་སྐྱོར་བའི་ཆོ་ནའང་འགྲེལ་ཆེན་
ལས། བཤད་བ་དང་གཅི་བ་དང་ཁུ་བ་འབབ་པའི་རྩ་གསུ་མ་ནི་སྐྱ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྐྱ་གཙན་གྱི་
དགྱིལ་འཁོར་ཏེ་གསང་བའི་བསྐྱའི་ལྟེ་བར་དེ་རྒྱུ་ས་འདྲེས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་ནས་སྐྱ་གཙན་ལས་
འོགས་སུ་དུས་མེ་ནང་ལ་སྐྱོར་བ་ལ་གསུངས་པས་སོ། །

གལ་ཏེ་ཐིག་ལེའི་ལྟེང་གི་རྒྱ་དུས་མེའི་ས་བོན་ཡིན་ལོ་ཞེན། དེ་ལྟར་རྒྱུ་བཅུ་དབང་
ལྟན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་བཅུ་གཅིག་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་
དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འོག་གཞིའི་འབྱུང་བ་རིམ་བཅུགས་སོགས་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་འདིར་སྐྱབ་ལེའི་འགྲེལ་
པ་དངས་ཟེན་པ་ལྟར་རྒྱ་དུས་མེ་བསྒྲོམ་པར་མ་བཤད་ཅིང་། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལེའི་རྒྱུ་བཅུ་དབང་ལྟན་གྱི་

སྐྱེས་ཐུབ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་། རྟོ་ཞེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་རྩི་རྒྱུ་
 རྟེན་ཅེས་མཁའ་ཁམས་ལ་ཡ་ཡིག་རྒྱུ་གི་ལྷོ་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དེའི་རྟེན་དུ་ར་ཡིག་མེའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དེའི་རྟེན་དུ་མ་ཡིག་རྒྱུ་ལྷོ་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དེའི་རྟེན་དུ་ལ་ཡིག་མེའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་དང་། དེའི་རྟེན་དུ་མ་ཡིག་ལྷན་པོ་རྣམ་པ་ལྔ་པའོ། ། དེའི་རྟེན་དུ་ཀླ་ཡིག་པ་ལྔའི་རྒྱུ་གིས་
 གཡོ་བའི་ཚོར་དང་། དེའི་རྟེན་དུ་གཟུགས་མེད་པའི་ཚོགས་ཉ་ཡིག་གོ། ། ཉ་ཡིག་ལས་རྣམ་པར་གཅད་
 པ་ཉི་མ་དང་། ཐིག་ལེ་སྟེན་པ་དང་། ལྷ་དངོས་ཀྱི་གཅིག་པའི་མཚན་མ་སྟེ། ༡༠ ཞེས་ལྷ་དེ་ཐིག་ལེའི་
 ཕྱིར་འདྲི་བར་བཤད་ཀྱང་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེར་མ་བཤད་པར་རྩི་ཕྱི་གཅིག་པའི་མཚན་ཕྱིར་དུ་གསུངས་ལ།
 དེ་ཡང་གཞུང་མེད་ཡིན་པ་མཚན་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ས་བོན་དུ་མ་བཤད་ལ། ལྷ་དང་པར་དུ་སྟེན་
 གཅན་དང་དུས་མེའི་ས་བོན་དུ་ནི་ཟུར་ཅམ་ཡང་གསུངས་པ་མེད་དོ། ། གཞན་ཡང་རྟོ་ཞེས་པ་འདི་ས་
 བོན་གྱི་ཡི་གེ་བཅུ་ཉིད་དང་དེའི་མཚན་དོན་ཡང་བཅུ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་། འདི་འདྲི་སྐབས་ཀྱི་
 འགྲེལ་ཆེན་དུ། རྣམ་པ་བཅུ་པོ་དོན་བཅུ་པོ་དོན། ལུ་བ་དབང་སྟོབས་བཅུ་ལྔ་པའི་བདག་ཀྱུན་གྱི་
 དོན་ནི་མ་ལུས་ཕྱིར། རྣམ་པ་བཅུ་དབང་ལྔ་མེ་བ་པོ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་ལུང་བྲངས་
 པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གསང་བའི་པདྨ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་པདྨ་བཞིན་ནོ། ། བཤང་
 བ་དང་གཅི་བ་དང་ཁུ་བ་འབབ་པའི་རྩ་གསུམ་ནི་སྟེན་པ་དང་ཉི་མ་དང་སྟེན་གཅན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་
 གསང་བའི་པདྨའི་ལྷོ་བར་དེ་རྣམས་འདུས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། གསང་གནས་ཀྱི་པདྨར་
 སྟེན་ཉིད་རྩ་དང་འདུས་པ་དེ་ནི་དུས་མེའི་རྩ་དུང་ཅན་མ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས། སྤྱིར་བཤད་གཅི་ཁུ་བའི་རྩ་
 གསུམ་ལ་སྟེན་ཉིད་མེའི་ཐ་སྟོད་མཛད་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་ན་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདིར། བཤང་བ་དང་གཅི་བ་
 དང་ཁུ་བ་འབབ་པའི་རྩ་གསུམ་ནི་སྟེན་པ་དང་ཉི་མ་དང་སྟེན་གཅན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་
 འདིས་རྩ་གསུམ་སྟེན་ཉིད་མེའི་རྩར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྩ་གསུམ་ཕྱི་ལྟེན་སྟེན་གཅན་གསུམ་དང་
 ཚོས་མཐུན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསང་བའི་པདྨ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་པདྨ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་འདིས་མེའི་གསང་བའི་པདྨ་དང་པདྨ་སྟོམ་བཅོས་མཐུན་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་

གཙོ་བོའི་གདན་ལ་ཡང་སྒྲུ་ཉིད་སྤྱོད་དུ་སྒྲུ་གཙན་ནམ་དུས་མེ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་བྱེད་པ་འཐད་ཀྱི་
སྒྲུ་གཙན་དང་དུས་མེ་གཉིས་ཀ་བྱེད་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུ་ཉི་སྒྲུ་གཙན་ནམ་དུས་
མེ་སྤྱོད་གདན་གསུམ་ཉིད་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་ཡང་ཡང་བཤད་པ་དང་། དེ་ཡང་བྱི་ནང་གཉིས་ཀ་དང་
གིན་ཏུ་འབྱོར་ཞིང་། གདན་བཞི་བྱེད་པ་བྱི་ནང་གཉིས་ཀ་དང་མི་འབྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ཡང་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཚུལ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྡུས་
དང་བོ་ལས། རྒྱུད་མེ་རྒྱུད་ས་ཡི་དགྱིལ་འཁོར་ལྷན་པོ་བསྒྲུ་དང་། སྒྲུ་ཉི་དུས་མེའི་སྤྱོད་དུ་དབང་ལྷག་
དང་ནི་དུད་ཀྱི་མགོར། །འཐས་ནི་སྤྱིད་པའི་ཡུམ་གྱི་འཐས་དང་ལྷན་ཅིག་བཀོད་གྲུར་པ།^{༡༠} །ཞེས་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྡུས་གཉིས་པ་ལས། རྟོ་རྩེ་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་པ་ནི་རྟོ་
རྩེ་སེང་གའི་ཁྲི་སྒྲུ་བ་དང་ཉི་མ་དང་མེའི་དགྱིལ་འཁོར་གཙན་དུ་མེད་ཅིང་དབྱེར་མེད་པའམ་ཨེ་ཡིག་ནམ་
མཁའི་དབྱིངས་ནི་རྟོ་རྩེ་སེང་གའི་ཁྲིའོ།^{༡༡} །ཞེས་དང་། ཡང་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྡུས་བཞི་པ་ལས།
སངས་རྒྱས་དེ་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་པ་སྟེ་སེང་གའི་ཁྲི་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཡིན་ལ་གཞན་སྒྲུ་
བ་དང་ཉི་མ་དང་མེའི་དགྱིལ་འཁོར་ནི་སེང་གའི་ཁྲི་སྟེང་ལ་བཞུགས་པ་ནི་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་
བཞུགས་པའོ།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོའི་ནམ་པས་
དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་བཞུགས་པའི་གདན་སྒྲུ་ཉི་དུས་མེ་དང་གསུམ་ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་ཅིང་། དེ་
དང་བསྟོམ་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོའི་གདན་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་སྐྱབ་ལའི་གཉིས་པ་ལས། འཐས་དག་གིས་ནི་སྒྲུ་བ་ཉི་མ་བསྟེན་ཟེའི་དགྱིལ་
འཁོར་ནམས་ལ་བདུད་དང་དྲག་པོ་^{༡༣} །ཞེས་དང་། ཡང་སྐྱབ་ལའི་དགྲ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་
ཡང་བྱེད་ནི་བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བསྐྱེད། །བསྐྱེད་སུམ་ཆ་ནི་ཉྟེ་བ་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུ་བ་དང་ཉི་མ་དང་
སྒྲུ་གཙན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ནམས་སོ།^{༡༤} །ཞེས་དང་། ཡང་བརྩ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དགྱིལ་
འཁོར་གྱི་ཉྟེ་བའི་སྤྱོད་གི་སྒྲུ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྒྲུ་གཙན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱོད་དུ་སྒྲུ་བའི་དགྱིལ་
འཁོར་ལ་^{༡༥} །ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་བརྩ་གཅིག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྤྱོད་བོའི་བསྐྱར་སྒྲུ་བ་ཉི་མ་
མེའི་སྤྱོད་དུ་ནི་ཞེས་པ་ལ་ལྷ་དང་ར་སྤྱོད་ལ་མ་རྩུ་རྩུའི་སྤྱོད་དུ་^{༡༦} །ཞེས་དང་། ཡང་དབང་

ལའི་ང་བདུན་པའི་ལྷ་མཚན་དགོང་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷ་པའི་བདག་པོའི་བསྐྱེད་ཆོག་མདོག་
ལ་ཞེས་པ་ལྷ་དགུའི་མདོག་ལ་ལྷ་བ་ཉི་མ་མའི་སྤྱི་ལྷ་ལྷེ་ཞེས་པ་ནི་འདི་གནས་སྤྱི་ལྷ་མཐར་
འཛིན་པའི་དུས་སུ་ལྷ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྐྱ་གཙན་ནམས་སྤྱི་ལྷ་བ་སྤྱི་ལྷ་བ་དང་ཉི་མ་དང་མེ་ཡང་དག་
པར་ལྷན་པ་དེ་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་ནོ། །ནང་དུ་ནི་ལ་ལ་རྒྱ་དང་ར་ས་རྒྱ་དང་ཨ་མ་རྒྱ་དྲི་དང་
ཡང་དག་པར་ལྷན་པ་སྤྱི་ལྷ་པའི་བསྐྱེད་ཆེ་དེའི་སྤྱི་ལྷ་བ་ཉི་མ་དང་སྐྱ་གཙན་གྱི་སྤྱི་ལྷ་ལྷེ་དུ་ལྷ་ལྷེ་གི་ས་
བོན་རྒྱལ་ཆོན་སྤོན་པོས་བྱི་བར་བྱའོ།¹⁰⁷ ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་སོ། །

འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གི་ཡང་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྐྱ་གཙན་ཞེས་དང་། ལ་ལར་དུས་མེ་ཞེས་འབྱུང་
བ་དང་། ཅ་བར་དུས་མེ་ཞེས་འབྱུང་བའི་འགྲེལ་པར་སྐྱ་གཙན་ཞེས་བཀོད་པ་ནམས་ནི་སྐྱ་གཙན་དང་
དུས་མེ་གདམ་ང་ཙན་དུ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཙོ་བོའི་གདན་གྱི་ས་བོན་འཆད་པའི་
དབང་ལའི་རེ་གཅིག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷེ་པའི་སྤྱི་ལྷ་ཨ་མ་སྤྱི་ལྷ་ཨ་མ་སྤྱི་ལྷ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྐྱ་
གཙན་གྱི་གདན་ནམས་སོ།¹⁰⁸ ཞེས་ལྷ་ཉི་མ་སྐྱ་གཙན་གསུམ་གྱིས་ས་བོན་ལས་མ་བཤད་པས་ཀྱང་
ཤེས་སོ། །ལྷ་པའི་ང་བཞི་པའི་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་གོང་འབྱུང་ལས། བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་མའི་སྤྱི་ལྷ་ལྷེ་
ལྷ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྐྱ་གཙན་དང་དུས་མའི་སྤྱི་ལྷ་ཆོག་སེམས་དཔའ་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་
རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་¹⁰⁹ ཞེས་འབྱུང་ཡང་འབྱུང་གཞན་དག་ལས། མའི་སྤྱི་ལྷ་ལྷེ་ལྷ་བ་དང་ཉི་
མ་དང་སྐྱ་གཙན་ནམ་དུས་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱི་ལྷ་ཞེས་འབྱུང་བས་འདིས་ཀྱང་སྐྱ་གཙན་དང་དུས་
མེ་གདམ་ང་ཙན་དུ་བཤད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་འབྱུང་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྐྱ་གཙན་དང་དུས་མེ་བརྟེན་པ་གཙོ་བོའི་
གདན་དུ་སྤོན་པའི་འགྲེལ་ཆོག་བྱར་ཙམ་ཡང་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་གཙོ་བོའི་གདན་ལྷ་ཉི་མ་སོགས་
གསུམ་ཉིད་བརྟེན་པ་ལྷེ་ནང་གཉིས་ཀ་དང་མཐུན་པའི་ཚུལ་ནི་དབང་ལའི་འགྲེལ་པ་གོང་དུ་བྱངས་
པ་ལྟར། ལྷ་བ་ཉི་མ་དུས་མའི་སྤྱི་ལྷ་ཅ་བར་དུས་མེ་བཀོད་ནས། དེའི་འགྲེལ་པར། གནས་སྤྱི་
གི་མཐར་འཛིན་པའི་དུས་སུ་ལྷ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྐྱ་གཙན་ནམས་སྤྱི་ལྷ་བ་སྤྱི་ལྷ་བ་¹¹⁰ ཞེས་སྐྱ་གཙན་བཤད་ལ།
དེ་ཡང་བྱི་རོལ་དུ་གནས་སྤོང་གི་མཐར་ལྷ་ཉི་མེས་འགའ་དུས་མེས་སྤྱི་བ། རེས་འགའ་སྐྱ་གཙན་གྱིས་

སྒྲིབ་པ་སྟེ་གང་རུང་རེ་རེས་སྒྲིབ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པ་ལྟར་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་གཙོ་བོའི་གདན་ཡང་
ཟླ་ཉིའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་གཙན་དང་དུས་མེ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་བྱ་བར་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་
ཡིན་ན་གནམ་སྟོང་གི་མཐའ་སོགས་དུས་ནམ་ཡང་ཟླ་ཉི་སྒྲ་གཙན་དང་དུས་མེས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲིབ་
པ་མི་སྲིད་པས་བྱི་རོལ་དེ་བཞིན་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་རོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ནང་ལ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རང་ལ་ལ་ལ་རྣ་དང་ར་ས་རྣ་དང་ཨ་མ་རྣ་ཉིད་
ཡང་དག་པར་ལྟན་པ་སྟིང་གའི་བརྒྱ་སྟེ་དེའི་ལྟ་བར་ཟླ་བ་ཉི་མ་སྒྲ་གཙན་གྱི་སྟེང་དུ།¹¹⁷ ཞེས་ཟླ་ཉིའི་
སྟེང་དུ་སྒྲ་གཙན་བཅུགས་པ་སྒྲོམ་པའི་ཆོག་དན་གསུམ་སྟིང་གར་རོ་རྒྱུད་དུ་མ་གསུམ་འདུས་པ་དང་སྒྱར།
དུས་མེ་དང་བཅུགས་པ་སྒྲོམ་པའི་ཆོག་དན་གསུམ་བཤང་གཅི་ཁུ་བའི་ཙྰ་གསང་གནས་སུ་འདུས་པ་དང་
སྒྱར་རོ། །གཙོ་བོའི་གདན་ཟླ་ཉི་སྒྲ་གཙན་ནམ་དུས་མེ་གང་རུང་སྟེ་གསུམ་ཉིད་དུ་བྱས་པ་འདི་ནི་རྒྱལ་
ཆ་བ་དམ་པའི་སྒྱོར་དུག་དང་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཟེན་བྲིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་བཞོད་བའོ།¹¹⁸ །གཞན་ཡང་སྒྲ་
བརྒྱད་དང་གཏུ་མ་མོ་བརྒྱད་ལ་བརྒྱ་འི་གདན་སྒྲུབ་ལེར་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་ཞལ་ལུང་ལས་
གསུངས་པ་ནི་ལོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ལེར་བརྒྱ་གདན་ཙན་གྱི་ལྟ་བརྒྱུད་དུག་ཏུ་གསུངས་པའི་ནང་ན་
སྒྲ་བརྒྱད་དང་རབ་གཏུ་མ་མ་བརྒྱད་ཀྱང་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་བརྒྱ་གདན་ཙན་གྱི་ལྟའི་གངས་
བགང་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན།

བཞི་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་བརྒྱ་གདན་ཙན་གྱི་ལྟའི་གངས་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་ལ་གཉིས།
བཤད་བྱའི་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་དགོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པའི་སྟོན་ནས་ལྟའི་གངས་རེས་
པར་བྱ་བའོ།།

དང་བོ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཅུ་ནི་རྒྱུ་མ་བཅུ་དང་གཙུག་ཏོར་ལ་
སོགས་པའི་བློ་བོ་བཅུ་སྟེ་སོ་སོར་བཅུ་འོ།¹¹⁹ །ཞེས་དང་། ཡང་། ལྟ་ནི་སངས་རྒྱུས་ལྟ་མོ་རྣམས་ཞེས་
པ་ནི་མི་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱུས་ལྟ་དང་དོ་རྗེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་མོ་
ལྟ་སྟེ་སོ་སོར་ལྟ་འོ།¹²⁰ །ཞེས་དང་། ཡང་། གཟུགས་ཀྱི་དོ་རྗེ་མ་ལ་སོགས་པ་དུག་དང་སའི་སྟིང་བོ་

ལ་སོགས་པ་དུག་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་དུག་གོ།^{੧੭} །ཞེས་དང་། ཡང་། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་བརྩ་
གཉིས་ཀྱི་གངས་སོ།^{੧੮} །ཞེས་དང་། ཡང་ཙཱ་ཙི་ཀླ་ལ་སོགས་པ་བརྩུད་དང་མཐའ་ཡས་ལ་སོགས་
པ་བརྩུད་དང་ཁྱི་གདོང་མ་ལ་སོགས་པ་བརྩུད་དེ།^{੧੯} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལུས་མ་ཁྱོ་བོ་
དང་བཅས་པ་ཉི་ཤུ། དེའི་སྟེང་དུ་གཤེགས་པ་གཤེགས་མ་བརྩུད་སེམས་དཔའ་སེམས་མ་བརྩུག་ཉིས་
བསྟན་པས་ཞེག་ཉིས་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཆོས་ལྟུང་གཙོ་བོ་ལྟ་ཆེན་བརྩུག་ཉིས་དང་། རྣལ་འབྱོར་མ་དང་
ཁྲུ་མོ་བརྩུད་བརྩུད་དེ་ཉེར་བཞི་དང་བཅས་པའི་སོ་དུག་བསྟན་པས་དོན་བརྩུད་འབྱུང་ལ། ཡང་འགྲེལ་
ཆེན་ལས། སྐར་ཡང་འདི་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཉིས་འགྲུ་རྟེ་འདི་
རྣམས་དཔལ་ལྷན་དུ་ས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཞི་ལྷག་བརྩུ་སྟེ་དེའི་སྟེང་གྲང་ལྟ་ལྟ་བརྩུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་བདག་
ཉིད་དོ།^{੨੦} །ཞེས་དང་། ཡང་། སྐར་ཡང་དེ་དག་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་ལྟ་བརྩུ་རྩ་དུག་ལྷག་པའི་བརྩུ་
ཕྱག་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་རིག་པར་བྱའོ།^{੨੧} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ལྟ་བུར་དུ་བྱས་ན་དོན་བརྩུད་དང་། ཡབ་ཡུམ་སོ་སོར་བགྲངས་ན་བརྩུ་དུག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །ཡང་དེའི་
མཁུག་ཏུ་བསྐྱེད་ཉི་ལེ་གནས་པའི་ལྟུང་ཆོགས་ཀྱི་ངེས་པའོ།^{੨੨} །ཞེས་ལྟ་དེ་རྣམས་རང་རང་གི་
གདན་གྱི་བསྐྱེད་ཉི་ལེ་གནས་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །འདི་དག་ནི་བསྟན་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་
བཀོད་པའི་ལྟུང་གཙོ་བོ་རྣམས་ཡིན་པ་ནི། ཁྱི་གདོང་མ་ལ་སོགས་པ་བརྩུད་དེ་ཞེས་པའི་འཕྲོ་ཉིད་
ལས། ལྟུང་ཆོགས་འདི་རྣམས་མཐའ་དག་ནི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་སོ་སོར་མིང་གི་དབྱེ་བས་བརྗོད་
པར་བྱའོ།^{੨੩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

འོན་ལྟ་དེ་རྣམས་ཡབ་ཡུམ་སོ་སོར་བགྲངས་པས་བརྩུ་དུག་ཏུ་བྱ་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། དེ་
ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དོན་གྲུབ་སོགས་གཤེགས་པ་བཞི། སྒྲོལ་མ་སོགས་གཤེགས་མ་བཞི། སེམས་
དཔའ་སེམས་མ་བརྩུག་ཉིས། རྣལ་འབྱོར་མ་བརྩུད། ལྟ་ཆེན་བརྩུག་ཉིས། ཁྲུ་བརྩུད། གཏུམ་མོ་བརྩུད་
རྣམས་ནི་ཡབ་ཡུམ་བྱུང་དང་སོ་སོར་བགྲང་ཚུལ་སྐྱབ་ལེར་དངོས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། ལུས་མ་
བརྩུ་ཡབ་ཡུམ་བྱུང་དང་སོ་སོར་བགྲང་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བྱངས་པ་ལྟར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་མ་ནི་
སྟེ་ཆོགས་ཡུམ་དེའི་ནང་དུ་འདུས་ཤིང་ཞེས་ཤེར་བྱིན་མའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟེ་ཆོགས་ཡུམ་གྱི་ནང་དུ་ཡེ་

ཤེས་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་འདུས་པར་གསུངས་ནས། རུས་མ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་གཙོ་བོ་དང་སྦྱར་བའི་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་གཉིས་དང་། བསྐྱེད་འདབ་མ་ལ་བཀོད་པའི་རུས་མ་བརྒྱད་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ལྷེ་བར་གཙོ་བོ་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའི་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་བརྒྱད་དོ། །དེ་དག་ནི་རུས་མ་བརྒྱ་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་བརྒྱར་འདྲེན་ཚུལ་ལོ།།

དེ་ནས་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་ཤར་ཕྱིན་མས་འཁྱུད་པ་གཙོ་བོ་ལ་བརྩམས་པ་དང་། རྩོམ་རྒྱུ་མ་ལ་དོར་སེམས་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་ཡུམ་ལ་བརྩམས་པའི་ཡབ་ཡུམ་ཟུང་གཉིས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་གནས་ཀྱི་བསྐྱེད་ལྷེ་བར་གནས་པའོ། །དེ་ཡང་རྩོམ་རྒྱུ་མ་ལ་དོར་སེམས་དཔལ་འཁྱུད་པ་ཡུམ་ལ་གཞུག་པ་སྦྱབ་ཐབས་ལེའུ་ལས་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་ནི་རྩོམ་རྒྱུ་མ་ལ་ཡབ་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལྟར་གདན་ཅན་དུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལ་བསྐྱེད་གདན་ལོགས་པ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱོ་བོ་བརྩམས་པའི་ཡུམ་ཟུང་བརྒྱ་ལྷེ་བྱུགས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་དང་སྦྱ་དཀྱིལ་གྱི་གཙུག་ཏྲར་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བ་མ་གཏོགས་པའི་ལྟ་ལོ། །དེ་ཡང་སྦྱ་དཀྱིལ་གྱི་གཙུག་ཏྲར་འཁོར་སྦྱར་ནི་བྱུགས་དཀྱིལ་གྱི་དེ་དང་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལས་ལོགས་སུ་མ་བགྱངས་པ་ལྟེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་འདྲེན་ན་ཁྱོ་བོ་བརྩམས་པ་ཏུ་འཁྱུར་བས་འགྲེལ་ཆེན་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །ཡང་འགལ་ཞིག་རུས་མ་བརྩམས་པ་དང་བཅས་པའི་ཟུང་བརྒྱར་མི་འདྲེན་པ་དང་། རྩོམ་སེམས་ཡབ་ཡུམ་གཙོ་བོ་ལས་ལོགས་སུ་འདྲེན་པ་དང་། རྩོམ་རྒྱུ་མ་ལ་ཡབ་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་མི་འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་འགྲེལ་ཆེན་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །ཡང་ཡུམ་ལ་བརྩམས་པའི་རྩོམ་རྒྱུ་མ་ལ་ཡབ་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་མི་བགྱང་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་ཐབས་ཀྱི་པང་པར་ཤེས་རབ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པང་པར་ཐབས་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་འདྲེན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། རྩོམ་རྒྱུ་མ་ལ་ཡབ་ཀྱིས་འཁྱུད་པའི་ཆོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པང་པར་ཡབ་གནས་པ་ཡིན་པས་ཡུམ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡོད་དེ་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་མོ།།

དེ་ཡང་བསྐྱེད་གདན་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་རྒྱུ་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཚོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་འདི་ལས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་དང་བྱུང་བ་གསུངས་ཏེ་འདིར་

མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཉི་ཤུ་ལྷག་པའི་བརྒྱ་ཡག་བཅུ་དྲུག་ལས་སུམ་ཅུའི་ཆ་ཡིས་ཐོབ་པ་ནི་ལྷ་
ལྷ་བཅུ་ཅུ་བཞིར་འགྱུར་རོ། །སྒྲར་ཡང་གསུམ་གྱིས་བསྐྱར་བ་སྟེ་སྒྲ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱིས་བསྐྱར་
བ་ནི་དྲུག་ཅུ་གཉིས་ལྷག་པའི་བརྒྱར་འགྱུར་རོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་ལའོར་
གྱི་ལྷ་གངས་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལས་གཙོ་བོར་འགྱུར་པའི་ལྷ་རྣམས་བསྐྱར་གྱི་དེ་ཡང་ལྷའི་གཙོ་བོ་
བསྐྱར་པའོ། །དེ་ཡང་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དཀྱིལ་ལའོར་ལ་དབལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་ལའོར་ཞེས་ཐ་སྟད་
འདོགས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དབལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་ལའོར་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལ་ལྷའི་
ཆོག་མཆོག་རྒྱ་སྐར་གྱི་རྒྱ་ཆོད་ཀྱི་གངས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།^{༢༠} །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྷར་ཡིན་ལོ། །དབལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་ལྷའི་ཆོག་མཆོག་ལས་བསྐྱར་གདན་
ཅན་གྱི་ལྷ་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་ལྷ་དྲུག་དང་བཅས་པའི་བརྒྱ་རེ་གཉིས་སུ་བསྐྱར་ནས་གསུངས་པའི་
དགོངས་པ་ནི་དུས་ཀྱི་ལའོར་ལོའི་ལྷ་བསྐྱོམས་ནས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྤང་གཞིའི་རྩའི་གཙོ་བོ་
རྣམས་ཅ་ལའོར་དྲུག་གི་ཅ་བརྒྱ་དང་དེ་གས་དྲུག་གི་ཅ་རྣམས་ནི་ལ་ལ་རྒྱ་དང་ར་ས་རྒྱ་དང་
ཡ་མ་རྒྱ་ཏྲི་དང་། བཤང་བ་དང་གཅི་བ་དང་ཁུ་བ་འབབ་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་གྱི་
ཅ་བརྒྱ་རེ་གཉིས་སུ་བསྐྱར་ནས་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་ཅ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་དུས་ཀྱི་ལའོར་ལོའི་ཅ་
རྣམས་གསུངས་པ། གཙུག་ཏྲར་ལ་ནི་རྒྱ་གཏེར་ཞེས་པ་ནས། སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ལའོར་བར་བྱེད་
པ་རྣམས་སོ།^{༢༡} །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྐྱར་བ་ལྷར་གྱི་གཙུག་ཏྲར་གྱི་ཅ་འདབ་བཞི། ལྷིང་གའི་
ཅ་འདབ་བརྒྱད། དེ་བཞིན་དུ་དབལ་པའི་བཅུ་དྲུག་ །མགྱིན་པའི་སོ་གཉིས། ལྷེ་པའི་རེ་བཞི། གསང་
གནས་ཀྱི་ཅ་འདབ་སོ་གཉིས་རྣམས་སོ། །དེ་དག་གི་ཡང་གསང་གནས་ཀྱི་ནང་སྒྲོར་གྱི་ཅ་འདབ་དྲུག་
དང་བར་སྒྲོར་གྱི་བཅུ་ནི་རྒྱུང་མཁྱིས་བད་ཀན་གསུམ་འདུས་པའི་ནད་སྟེད་པའི་ཆ་དང་བཅས་པ་དང་། གཙུག་
ཏྲར་གྱི་བཞི་དང་དབལ་པའི་བཅུ་དྲུག་སྟེ་ཉི་ཤུ་ནི་བད་ཀན་སྟེད་པའི་ཆ་དང་བཅས་པ་དང་། མགྱིན་
པའི་སོ་གཉིས་དང་སྟེང་གའི་བརྒྱད་དེ་བཞི་བཅུ་ནི་མཁྱིས་པའི་ནད་སྟེད་པའི་ཆ་དང་ལྷན་པ་དང་། ལྷེ་
པའི་ཅ་འདབ་རེ་བཞི་དང་གསང་གནས་ཀྱི་ཕྱི་རིམ་གྱི་ཅ་འདབ་བཅུ་དྲུག་སྟེ་བརྒྱད་ཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་རྒྱུང་

གི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པའི་ཆ་ཤས་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཅ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་
ན་ལྟ་བུ་ཅ་དྲུག་ལྷག་པའི་བརྒྱ་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཅ་ལྷ་དང་ལྷ་མོའི་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་
བྱིས་པ་རྣམས་ལ་འཆི་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་སྟེ།^{༡༩} ཞེས་ཅ་བརྒྱ་དང་དྲུག་པོ་དེ་དག་གང་ཞིག་དག་པས་
ལྷ་དང་ལྷ་མོའི་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་ཅར་གསུངས་གིང་། ཅ་དེ་དག་ཐབས་མཁས་དང་བུལ་
བའི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་འཆི་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་དང་། ཐབས་མཁས་གྱིས་ཟིན་ན་ཆོ་དང་ནད་མེད་
པ་དང་། དེར་ཡང་མ་ཟད་མཆོག་འགྲུབ་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ།

འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་དྲུག་པོ་རྣམས་ལ་^{༡༩} ཅ་ལྟ་བུ་ཅ་དྲུག་ལྷག་པའི་བརྒྱ་
རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཅར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འདི་རྣམས་ངེས་པར་འཆི་བ་སྟེར་
བྱེད་སྒྲ་མའི་ངེས་པའི་དབང་གིས་ཆོ་དང་ནད་མེད་དག་ཀྱང་སྟེར། འཁོར་ལོ་དྲུག་ལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོའི་ཅ་བརྟེན་པ་རྣམས་སྒྲ་མའི་མན་ངག་གིས་བསྟོམས་པར་གྱུར་ན་འཆི་བའི་འཛིགས་པ་འཕྲོག་སྟེ་
རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་འདི་ལ་ངོ་མཚར་མེད་དོ།^{༢༠} ཞེས་ཅ་བརྒྱ་ལྟ་བུ་ཅ་དྲུག་པོ་དེ་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོའི་བསྐྱ་གདན་ཅན་གྱི་ལྟར་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་འཇུག་པར་བྱའོ། ཅར་རྟོགས་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་རྟོགས་
ནས་བསྐྱ་གདན་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་དྲུག་ཏུ་བསྟོམས་ན་ཆོ་དང་ནད་མེད་པ་སྟེར་རོ། རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་
དེ་ཙམ་སྟེར་བ་ལ་ངོ་མཚར་མེད་ཀྱི། དེ་བས་ལྷག་པ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྟེར་རོ། ཅ་
དེ་དག་དག་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཤིང་ཙམ་བསྟོམས་པས་འབྲས་སུ་དེ་རྣམས་འབྱུང་ངམ་སྟམ་ན། དེ་ཙམ་ལས་མི་
འབྱུང་ཡང་བསྐྱེད་ཤིང་དེ་དག་བསྟོམས་པས་རྟོགས་ཤིང་སྟེ་བའི་རྒྱད་སྟོན་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་སྒྲ་
མའི་ངེས་པ་སྟེ། སྒྲ་མའི་མན་ངག་གིས་སྟོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྟོགས་ཤིང་བསྟོམས་པར་གྱུར་
ན་ཆོ་དང་། ནད་མེད་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་སུ་དང་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འབྱུར་
བར་གསུངས་སོ། །

ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྐར་ཡང་དྲུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་ལྷག་པའི་བརྒྱ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཅ་མོ་སོ་
ལ་རྒྱུད་བརྒྱུ་བ་དང་སྐར་པོ་དང་ཁམས་བརྩའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པ་བརྩར་འབྱུར་རོ། དེ་ལྟར་
ཐམས་ཅད་བརྩས་བསྐྱར་བ་ནི་ཉི་ཤུ་ལྷག་པའི་བརྒྱ་ཐམས་ཅད་དྲུག་གི་གངས་སུ་འབྱུར་ཏེ་རྒྱ་སྐར་ཉི་ཤུ་

ཅ་བདུན་གྱི་ཆུ་ཚོད་འབབ་པ་རྣམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོག་གི་
 དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་གྱི་འདི་སྟེད་གྱི་ལྟོ། །རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱས་པ་
 འདི་ལས་འཛིག་རྟེན་ཀྱུན་རྫོང་གྱི་བད་ཀན་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་འབབ་པའི་ལྷ་རྣམས་འཛིག་རྟེན་
 པའི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱབ་པའམ་རང་གི་ལུས་བརྒྱབ་པའི་སྤྲད་དུ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་འབྱུང་བ་ནི་འཁོར་
 ལོ་དུག་གི་གཙོ་མོ་རྣམས་སོ། །དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཅ་བསྟོམས་པའི་ངེས་པའོ།^{༡༩༥} །ཞེས་གསུངས་པ་
 རྣམས་གྱིས་ཅ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་རྒྱུད་བཅུ་རྒྱུ་བ་དང་། ལུང་པོ་ལྷ་དང་ཁམས་ལྷ་སྟེ་བཅུ་
 རྒྱུ་བས་ཐུ་བ་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུར་འབྱུར་བ་སྟོང་ཕྱེད་རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཅ་བརྒྱ་དཀྱིལ་པོ་མོ་
 ཐབས་ཤེས་གྱི་དབྱེ་བས་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུར་འབྱུར་བའི་བསྐྱེད་རིམ་བསྟོམས་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་
 དངོས་གྲུབ་ཞི་སོགས་དངོས་སུ་འགྲུབ་པ་དང་། བརྒྱད་ནས་གནས་སྐབས་གྱི་འབྲས་བུ་ནད་མེད་འཆི་
 མེད་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པར་བརྟན་ཅིང་། རྒྱ་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་རྒྱས་པ་འདི་ལས་ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་འཛིག་རྟེན་ཀྱུན་རྫོང་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་གོང་དུ་བཤད་
 པའི་བད་ཀན་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་འབབ་པའི་ཅ་རྣམས་སྟོང་བར་ཕྱེད་པའི་ལྷ་རྣམས་བསྟོམ་སྟེ།
 འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་དངོས་སུ་རྒྱབ་པའམ། བརྒྱད་ནས་རང་གི་ལུས་ནད་མེད་འཆི་མེད་དང་
 མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱབ་པའི་སྤྲད་དུ་བཅོམ་ལྷན་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཅ་བརྒྱ་དཀྱིལ་པས་བསྟུས་
 རྒྱུད་དུ་སྤྱུང་བའི་ལྷ་ནི་ཅའི་གཙོ་པོ་འཁོར་ལོ་དུག་གི་ཅ་འདབ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་ཅ་དུག་སྟོང་ཕྱེད་པ་སྟེ་
 གདན་ཅན་གྱི་ལྷ་རྣམས་སོ།^{༡༩༦} །ཞེས་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་། ཅ་བསྟོམས་པའི་ངེས་པའི་ངེས་པའི་དེ་མ་ཐག་གི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དཀོན་ལྷ་ཅེས་
 པ་ལ་སོགས་པས་རིགས་དུག་གི་ཅ་བསྐྱུང་བ་གསུངས་ཏེ་འདིར་ལུས་ལ་གང་ཞིག་ཅ་དུག་གི་འཁོར་ལོ་
 འགོག་པར་བརྟེན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་ནི་སྟེད་དུ་སྒྲ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྒྲ་གཙན་ཏེ་
 གཡོན་དང་གཡས་དང་དབུ་མའི་ལམ་ལ་གནས་པ་དང་། འོག་ཏུ་སྒྲ་བ་དང་ཉི་མ་དང་མའི་དབྱེ་བས་
 བཤད་པ་དང་གཅི་བ་དང་ཁུ་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའོ། །དེས་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ལུས་ལ་བསྐྱུང་
 བར་བྱའོ། །གང་གིས་ཞེན་སྒྲ་མའི་ངེས་པའི་དབང་གིས་ཞེས་པ་སྒྲ་མའི་ངེས་པ་ནི་སྟོང་བ་ཡན་ལག་

དུག་སྟེ་དེས་འཛི་བ་ལས་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །གང་ཞིག་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ལ་འཛི་བ་སྟེར་བ་ནི་དུག་
 བའི་དེ་རྣམས་ལ་སྟོག་གཞུགས་སོ། །དུག་པོ་རྣམས་ལ་གལ་ཏེ་སྟོག་ནི་རབ་ཞུགས་ཐུར་ན་དེ་ཆོ་མི་
 རྣམས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འཛི་བས་འཛོམས་པར་ངེས་ཏེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འོ། །དུག་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་
 བར་ནས་པ་མོ་ནི་དབུས་ཨ་མ་རྩུ་ཏྲི་སྟེ་པ་མོ་དེ་ལ་སྟོག་མ་ཞུགས་པར་འཐུར་ན་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་
 ཀྱིས་འཛི་བའི་ཡུལ་ནི་གང་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་དེ་ངེས་པར་འཛི་བའི་ཡུལ་གཅོད་པར་མི་བྱེད་དོ།³⁰ །ཞེས་
 གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་ནས། གང་ཞིག་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ལ་འཛི་བ་སྟེར་བ་ནི་ཞེས་བ་ནས། ངེས་
 པར་འཛི་བའི་ཡུལ་གཅོད་པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟེར་གི་རྩ་རོ་རྒྱུད་དབུ་མ་གསུམ་དང་འོག་
 གི་རྩ་བཤང་གཅི་ཁུ་བའི་རྩ་གསུམ་སྟེ་རྩ་དུག་པོ་དེ་ལ་ལས་རྒྱུད་ཞུགས་ཏེ་རྒྱ་བ་བཀག་ནས་དབུ་མ་ཨ་
 མ་རྩུ་ཏྲི་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཞུགས་པར་མ་ཐུར་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་འཛི་བས་འཛོམས་པ་བསྟན་ཅིང་། འདིར་ལྷན་
 ལ་གང་ཞིག་ཅེས་བ་ནས། དེས་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ལྷན་ལ་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟེར་གི་
 རོ་རྒྱུད་དབུ་མ་གསུམ་དང་འོག་གི་བཤང་གཅི་ཁུ་བའི་རྩ་གསུམ་ལ་གནས་ཤིང་རྒྱ་བའི་སྟོག་ཐུར་གྱི་རྒྱུད་
 དབུ་མར་བཀག་པའི་སྟོ་ནས་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལྷན་འཛི་བ་དང་ནད་ལས་བསྐྱར་བ་དང་།
 མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་མཆོག་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ཡང་གང་གིས་བསྐྱབ་སྟུམ་ན། ཅུའི་གཙོ་བོ་རྩ་འཁོར་དུག་གི་རྩ་འདབ་བརྒྱ་དུག་དང་
 རིགས་དུག་གི་རྩ་རོ་རྒྱུད་དབུ་མ་གསུམ་དང་བཤང་གཅི་ཁུ་བའི་རྩ་གསུམ་སྟེ་རྩ་བརྒྱ་དང་རེ་གཉིས་
 རྒྱུད་བྱེད་དུ་དམིགས་པའི་བསྐྱབ་པ་ཅན་ཅན་གྱི་ལྷ་བརྒྱ་དུག་རྒྱས་འདེབས་ཀྱི་ལྷ་དུག་དང་བཅས་པ་ལྷ་
 བུ་སྟོ་མ་པའི་བསྟེད་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱས་པའི་རྩེས་སུ་བྲུ་མའི་ངེས་པ་རྒྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་
 ལམ་བསྟོམས་ནས་རྩ་མོ་མོར་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་པའི་སྟོ་ནས་མི་འཐུར་བའི་བདེ་ཆེན་དངས་
 ཏེ་ནད་དང་འཛི་བ་ལས་སྐྱར་བ་དང་མཆོག་སྐྱབ་པར་ནི། གང་གིས་ཞེ་ན། བྲུ་མའི་ངེས་པའི་དབང་
 གིས་ཞེས་པ་ལ་བྲུ་མའི་ངེས་པ་ནི་རྒྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་སྟེ་དེས་འཛི་བ་ལས་བསྐྱར་བར་བྱའོ།³¹ །ཞེས་པ་
 འདི་དག་གིས་བསྟན་ཏོ། །

མདོར་ན་ནད་ལའི་ངག་སུམ་པ་ནས་དུག་རྩ་བའི་བྱེད་ཀྱི་བར་རྒྱུད་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས། ད་

ནི་ནུས་མ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལྟ་དང་ལྟ་མོའི་གངས་གསུངས་ཏེ་འདིར་འཁོར་
ལོ་དུག་གི་ཙ་ལྟ་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་ནུས་ལྟའི་ཚོགས་སོ།^{༡༣༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་
པའི་ཙ་འགྲེལ་ནུས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་ཙ་ནུས་དང་ཙ་རྒྱད་དང་བསྐྱུས་རྒྱད་ཀྱི་ལྟ་ནུས་སྦྱར་ནས་
བསྟན་ཅིང་། དེ་ལྟར་སྦྱར་བས་ནི་ཙ་དེ་ནུས་ལྟ་དང་ལྟ་མོ་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་མོས་ནས་སྒོམ་པ་འཇམ་
དེ་ནུས་སྦྱར་བྱེད་དུ་དམིགས་ནས་སྒོམ་པའི་བསྐྱེད་ཤིམ་བསྟན་ལ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་བསྒོམས་པའི་
དགོས་པ་སྟན་པའི་གཞུང་ཤིམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་ནི་དཔལ་ལྡན་འཇམ་པའི་དོ་རྩེ་མིང་
པའི་འཇིགས་འཇོམས་སངས་རྒྱས་སྟེ་བ་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ལོ་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱུས་པའི་རྒྱད་དང་ཙ་པའི་
རྒྱད་ཀྱི་ལྟ་འབྱུང་པའི་ངེས་པའོ།^{༡༤༠} །ཞེས་དང་། ཡང་གོང་དུ་བྱངས་པའི་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་འཕྲོག་
སྟེ་རྣལ་འབྱོར་པ་ནུས་ཀྱི་འདི་ལ་ངོ་མཚར་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་གོང་དུ་བྱངས་པའི། དེ་ནི་རྣལ་
འབྱོར་པས་ལུས་ལ་བསྐྱུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་སོ།

དེ་ཡང་གཞུང་དེ་དག་གིས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་འགྲུབ་པ་ནི་རྒྱུད་དཔུ་མར་བཅིངས་པ་ལ་
རག་ལས་ཤིང་། དེ་ནི་དངོས་སུ་རྫོགས་ཤིམ་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་
རྫོགས་ཤིམ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟེད་པ་ལ་ནི་ངེས་པར་བསྐྱེད་ཤིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྟོན་པར་བྱས་པ་དགོས་པས་
བསྐྱེད་ཤིམ་བསྒོམས་པའི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་སྟོག་དཔུ་མར་འཆིང་བའི་རྫོགས་ཤིམ་ཁྱད་པར་ཅན་
སྟེ་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་རྒྱུད་སྟོན་བྱེད་དུ་སོང་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་ཚོགས་དེ་དག་གིས་བསྟན་
པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གོ་ན་བསྐྱེད་ཤིམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་དོན་གས་
པ་འབད་མེད་དུ་སྒྲོག་པ་དང་། རྫོགས་ཤིམ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟེ་བའི་རྒྱུད་སྟོན་བྱེད་དུ་བསྐྱེད་ཤིམ་མཐར་
ཕྱིན་པ་ངེས་པར་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གོ་ཤིམ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་རྒྱུད་
འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དེ་དག་གི་དོན་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དོན་གསལ་པའི་གནས་དག་སེལ་
བའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཙམ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འདོད་ཕྱིར་འདོད་ནུས་སྦྱོས་ཟིན་པའི་རྩེས་སུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་
ལྟར་ཡེ་ཤེས་ལྟའི་བདག་ཉིད་ཅེས་པ་ནས། བཙུང་བའི་དོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བྱིན་པའོ།^{༡༤༡} །ཞེས་པའི་

བར་གྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་རང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལྡེ་བདག་ཉིད་གཙོ་བོ་བཙུག་ལྟར་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀ་ནས་སྒྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་འགྲོ་བ་དུག་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་བཀྲལ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་པར་བསྒྲོམས་ལ། དེ་ནས་ཡང་ཐུགས་ཀའི་འོད་ཟེར་
གྱིས་རྣམ་སྒྲུབ་སོགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་བཀྲལ་ནས་རང་གི་སྤྱིང་གར་བཅུག་ཏེ་དེ་
ནས་རང་ཉིད་ཡབ་ཡུམ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པའི་འོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་མེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཡབ་ཡུམ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སུ་ཞུ་བར་གྱུར་པ་རང་གི་གསང་གནས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ནས་སྒྲོས་ཏེ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་རེག་པའི་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཞལ་གསུམ་པ་དང་ཞལ་སྒྲ་
ཆོགས་པའི་ལྟ་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་མཆོག་གི་དགའ་བའི་བདེ་བས་གང་བར་
བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ལུས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་
པར་སྐད་ཅིག་གིས་བལྟས་ལ་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་གསལ་གདབ་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་
གཤེགས་པ་ལྟ་དང་། ཁམས་ལྟ་ཡུམ་ལྟ་དང་། སྤྱི་ནང་གི་སྤྱོད་མཆོད་བཅུག་ཏེ་སེམས་དཔའ་སེམས་
མ་བཅུ་གཉིས་དང་། ལས་དབང་ལྟ་ཁོ་བོ་ལྟ་དང་། ལས་དབང་གི་ཡུལ་ལྟ་ཁོ་མོ་ལྟ་སྟེ་ལྟ་སུམ་ཅུ་ཙུ་
གཉིས་སུ་རང་རང་གི་ས་བོན་ཀླ་ཡིག་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཨ་ཨ་རི་ཨུ་ལི་ལྟ་ཕུང་དུ་དང་རིང་པོ་དང་། དེ་
རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཡི་གེ་ལྟ་ཨོ་དང་བཅས་པ་དང་། འཕེལ་བའི་ཡི་གེ་ལྟ་ཨུ་དང་བཅས་པ་དང་། ཡ་
ཏར་བསྐྱར་བ་ལྟ་ཕུང་དུ་དང་རིང་པོ་རྣམས་སྒོག་ཏུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལས་བསྐྱེད། དེ་ནས་ལྟ་དེ་རྣམས་
རང་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་གཤེགས་པར་གྱུར་པར་སྒྲོམ་པ་ནི་སྤྱིང་རྗེའི་དབང་བསྐྱར་བ་སྟེ་འདི་
སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་གྱི་གཞི་དང་སྦྱོར་བར་མི་མཛད་དོ།།

འདིའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་གསལ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོགས་ནི་ཀླ་ཡིག་སྟེ་ཤེས་པར་
བྱེད་པ་དེས་གང་གི་མིང་གི་གསལ་བྱེད་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེས་དེ་ཐམས་ཅད་བྱའོ།¹⁹⁴ །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ནི་ཀླ་ནི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དང་པོ་ཀ་དང་ཐ་མ་སའི་ལུས་འགྱུར་གྱི་ཁ་བཅུགས་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་གསལ་བྱེད་ཐོག་མཐའ་ཀླག་པ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་མོང་དུ་དམིགས་

པར་བྱས་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ན་ཀླ་ཡིག་ས་བོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རང་མིང་གི་གསལ་
བྱེད་དང་བོས་ཀྱང་ས་བོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་ན་ཡང་གང་ཟག་གང་
ཡིན་པ་དེའི་མིང་གི་གསལ་བྱེད་དང་བོས་ས་བོན་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ས་ཡིག་ཁ་ཡིག་ཏུ་ལུས་
འགྱུར་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་སྣམ་ན། དེ་ནི་ཀ་ཡིག་ལས་པ་ལོ་ལྟ་བུ་ས་ཡིག་ཁའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ས་ཡིག་ཁ་ཡིག་
ཏུ་བསྐྱར་ཏེ་ཀ་སྟོག་མེད་སའི་སྟེང་དུ་བྱངས་པས་ཀླར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྒྱས་པར་བྱེད་ན། ཡང་
ནི་རྒྱས་པར་ཏེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་ཐམས་ཅད་རང་གི་སྤྱགས་ཀར་བཅུག་པ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་སུ་ཞུ་བ་ཡུམ་གྱི་གསང་བར་སྟོོས་པ་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་མིང་གི་དང་པོའི་གསལ་བྱེད་ས་
བོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ལྷ་སོ་སོར་བསྐྱེད་དེ། དེ་ནས་སྤར་བཞིན་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་
མངལ་དུ་ལུས་འགྱུབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་རྣམ་པ་ལྟས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
མཆོག་སྐྱེད་རྗེ་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་གསུང་དོ་རྗེ་ཉེར་སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཕྱི་ལོ་དུ་བཙས་ཏེ་ལས་དབང་རང་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་
ལས་རྒྱལ་མཆོག་སྒྲོམ་པ་གསུང་དོ་རྗེ་ཉེར་སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ལ་དུག ཞུ་བ་ལ་སྤྱིས་སྤྱིལ་བ།
དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ་དགྱིལ་འཁོར་སྟོབ་། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་དགྱུག་གཞུག་བྱ་བ། དེ་ལ་རིགས་ཀྱིས་རྒྱས་
གདབ་པ། རྒྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ། དེ་དག་གི་རྣམ་དག་སྒྲོམ་པའོ། །

ཞུ་བ་ལ་སྤྱིས་སྤྱིལ་བ།

དང་པོ་ནི་དེ་ཡང་མངལ་གྱི་རྒྱ་བ་དགྱུ་བ་རྫོགས་པའི་དུས་དེར་མངལ་གྱི་ལུས་རྫོགས་ཀྱང་
དགྱིལ་འཁོར་ལྡེའི་རྒྱང་ངམ་སྟོག་ཐུར་སོགས་རྒྱང་བཅུ་ནང་དུ་བཙེངས་ཏེ་སྟེང་འོག་གི་སྟོ་ལས་འབྱུང་

འཇུག་མི་བྱེད་པར་རྒྱུད་དཔུ་མའི་ནང་དུ་སློག་གི་དབྱུག་པ་ལྟར་གནས་པ་ལས་སྒྲ་བ་བརྩུ་བ་སྤིང་པའི་
 ཡན་ལག་གི་སྒྲ་བ་ལ་རྒྱུད་ནམས་སྤེང་གི་སྒྲོ་ལ་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་དག་གི་བྱ་བ་རྩོགས་པར་
 བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དབང་པོ་སོ་སོའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་།
 ལོ་བརྩུ་དུག་དང་བརྩུ་གཉིས་གྱི་མཐར་ཁམས་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དོན་དུ་ནང་གི་
 འབྱུང་བ་བཞིའི་རྒྱུད་གཡོས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱི་རོལ་དུ་བཅའ་བའི་དོན་དུ་བསྐྱལ་བ་དང་མཐུན་པར་གཙོ་བོ་
 ཡབ་ཡུམ་རྣམས་ཐིག་ལའི་རོ་བོར་ཁྱུ་བ་ལས་འབྱུང་བཞིའི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷ་མོ་བཞིས་བཞེངས་པར་
 བསྐྱལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་ཁྱུ་བའི་ཚུལ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷ་ལ་ལྟེ་བ་དང་
 གཙུག་ཏྲར་གྱི་ཨ་མ་རྩ་རྒྱུ་འི་ལམ་དུ་རྩི་ཡིག་ཐོག་མ་ཐ་མར་བཀོད་དེ་དེ་ནས་དཔལ་བར་སྐྱོད་རྩི་ཨོ་དང་
 མགྲིན་པར་གསུང་དོ་རྩི་ལྷ་དང་སྤྱིར་གར་ཐུགས་དོ་རྩི་རྩི་དེ་ལྟར་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཡང་དག་པར་བྱུང་
 བ་སྒྲ་བ་དང་ཉི་མ་དང་སྐྱ་གཙན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དོ།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མངལ་དུ་སྐྱུ་གསུང་
 ཐུགས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་སྒྲ་ཉི་མ་གཙན་གྱི་རྩ་རོ་རྒྱུད་དཔུ་མ་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་རང་
 ཉིད་གཙོ་བོར་གསལ་བའི་དཔལ་བར་ཨོ་མགྲིན་པར་ལྷ་ཐུགས་ཀར་རྩྱུ་དང་ལྟེ་བ་དང་གཙུག་ཏྲར་གྱི་
 ཨ་མ་རྩ་རྒྱུ་འི་ནང་དུ་རྩི་ཡིག་རེ་རེ་བཀོད་དོ།

ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྟེ་བར་རྩི་ཡིག་ལེ་ཤེས་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཁྱུ་བ་བདེ་མཉམ་པ་སྤྱོད་ལ་
 བྱི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་གྱི་དོ་རྩི་ལྟེ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཆགས་པས་ཁྱུ་བ་བྱུ་བ་བདག་དོ་རྩི་ཅན་ཡང་ཞེས་པ་ཡང་
 ཡིག་གིས་ཤེས་རབ་དང་ལྟན་ཅིག་རེ་བོང་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བལྟས་ནས།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཡུམ་ལ་སྒྲོ་མས་པར་ཁྱུགས་པའི་ཆགས་པ་ཆེན་པོས་ལྟེ་བའི་རྩི་ཡིག་གཙུག་མའི་མེ་
 འབར་བའི་ལེ་ཤེས་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་རྩི་རྩི་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གཙོ་བོ་བྱུ་བ་བདག་དོ་རྩི་འཆང་བདེ་
 མཉམ་སྟེ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་སྒྲོ་ནས་རེ་བོང་འཛིན་པ་སྒྲ་བ་ལྟ་བུར་བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་
 ཐིག་ལའི་རོ་བོར་ཁྱུ་བར་བྱུར་རོ། །གཙོ་བོ་ཉིད་དུ་མ་ཟད་ཡང་ཡིག་གིས་ཤེས་རབ་མ་སྐྱ་ཆོགས་ཡུམ་
 རྒྱལ་མ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ཡང་གཙོ་བོ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་ཁྱུ་བར་བྱུར་རོ།

དེ་ལྟར་ཁྱུ་བ་ལ་སྐྱུས་བསྐྱལ་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་སྐྱུས་སྐྱལ་བ་པོའི་ལྷ་མོ་བཞི་ནི་མངལ་ན་

གནས་པ་ཕྱི་རོལ་དུ་བཅའ་བའི་ཕྱིར་སྐྱུལ་བའི་དགྲིལ་ལའོར་བཞིའི་རྒྱུད་དང་ཆོས་མཐུན། ལྷ་མོ་བཞི་ནི་
 དགྲིལ་ལའོར་ལ་འགོད་པའི་སྐྱུན་མ་སྐྱ་མ་གྱི་གོས་དཀར་མོ་སྒྲོལ་མ་རྣམས་ཏེ་དེ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་པ་
 བཞིན་ས་ཆུ་མོ་རྒྱུད་གི་ཁམས་པ་དང་། བཏང་སྒྲོལ་ས་དང་དགའ་བ་དང་སྤྱིང་རྩེ་དང་བྱམས་པ་རྣམས་
 གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱུས་བསྐྱུལ་བར་བྱ་བའི་གཞི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ཁྱབ་ཐིག་ལའི་
 རོ་བོར་གནས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཞུགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
 སད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་དུ་སྐྱུལ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་སྐྱུན་མ་
 ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་རིག་པར་བྱའོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མངལ་གྱི་རྒྱ་བ་བདུན་པ་ནས་
 མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཞུགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མངལ་ནས་བཅའ་ཁ་མའི་བར་དང་ཆོས་
 མཐུན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཁྱབ་པ་ལས་བསྐྱུལ་བའི་ཆུལ་དངོས་ནི་འགྲེལ་པར་བྲངས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོགས་
 སུ་བཅད་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་ཡང་སྐྱུན་མ་གཙོ་བོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་བསྐྱུལ་བ་ནི།
 སྐྱུན་མ་བདག་ནི་འགོ་བའི་ཡུམ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་རྒྱ་མཐུན་གནས། །བདག་གི་དགྲིལ་ལའོར་
 རང་བཞིན་གྱིས། །དུས་ལའོར་བཞེངས་ལ་བདག་འདོད་མཛོད།^{༢༠} །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་
 ས་ཁམས་དག་པའི་རོ་བོ་སྐྱུན་མ་བདག་ནི་སྟེ་འགོ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟེད་པའི་ཡུམ་སྟེ་
 སྐྱུན་མ་བདག་གི་རྒྱུང་ས་རྒྱུང་ནལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟེ་བའི་རྩ་རྩིས་བཅེངས་ཏེ་མི་གཡོ་བར་བྱས་པ་
 ལས་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཁུ་བཞོར་བ་ནས་ལྟེ་བར་བྱོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་
 གནས་ལ། དེས་ན་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེའི་རང་བཞིན་དུས་ལའོར་བྱེད་ཁྱབ་པའི་རོ་བོ་ལས་བཞེངས་ལ་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་ལྷ་སྒྲོ་བ་བདག་གི་འདོད་པ་བཞིན་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ། །སྐྱ་མ་གྱིས་སྐྱེ་དོ་རྩེ་
 བསྐྱུལ་བ་ནི།

སྐྱ་མ་གྱི་བདག་སྤྱིང་མོ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་རྣམ་སྤྲིན་གནས། །བདག་གི་དགྲིལ་ལའོར་
 རང་བཞིན་གྱིས། །དུས་ལའོར་བཞེངས་ལ་བདག་འདོད་མཛོད།^{༢༠} །ཅེས་པའི་དོན་ནི་རྒྱ་ཁམས་དག་
 པའི་རོ་བོ་སྐྱ་མ་གྱི་བདག་རྣལ་འབྱོར་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱལ་བ་ཅན་དུ་སྟོན་པས་སྤྱིང་མོ་སྟེ་དེ་ཉིད་

ནལ་འབྱོར་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཁུ་བ་རྒྱུ་ཁམས་སྒྲིང་གར་བྱོན་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུར་གནས་སོ། །དེ་ནི་མ་གཞི་བདག་གི་ཁམས་རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་གར་རྒྱུ་མི་གཡོ་བར་བཅིངས་པའི་མཐུ་ལས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གསུང་དོ་རྗེའི་རང་བཞིན་དུས་གྱི་ལའོར་ལོ་ཁུ་བ་ལས་བཞེངས་ཏེ་རྒྱུ་ཁམས་གྱི་རིགས་གྱི་ལྷ་སྟོབ་བ་བདག་གི་འདོད་པ་བཞིན་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ། །

གོས་དཀར་མོས་གསུང་དོ་རྗེ་བསྐུལ་བ་ནི། གོས་དཀར་མོ་བདག་ཁུ་མོ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་སྒྲིས་བུར་གནས། །བདག་གི་དགྱིལ་ལའོར་རང་བཞིན་གྱིས། །དུས་ལའོར་བཞེངས་ལ་བདག་འདོད་མཛོད།^{༡༧} །ཅེས་པའི་དོན་ནི་མེད་ག་པའི་ངོ་བོ་གོས་དཀར་མོ་བདག་ཡོན་ཏན་འཛོལ་བའི་བུ་མོ་སྟེ། དེ་ནི་ད་རྣལ་འབྱོར་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཁུ་བ་མེད་ཁམས་མ་གྲིན་པར་བྱོན་པའི་བདེ་ཆེན་སྒྲིས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུར་གནས་སོ། །དེ་ནི་གོས་དཀར་མོ་བདག་གི་ཁམས་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲིན་པར་རྒྱུ་མི་གཡོ་བར་བཅིངས་པའི་མཐུ་ལས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གསུང་དོ་རྗེའི་རང་བཞིན་དུས་གྱི་ལའོར་ལོ་ཁུ་བ་ལས་བཞེངས་ལ་བདག་གི་འདོད་པ་མེད་རིགས་གྱི་ལྷ་སྟོབ་བ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ། །

སྟོལ་མས་སྤྲུགས་དོ་རྗེ་བསྐུལ་བ་ནི། སྟོལ་མ་བདག་ནི་ཆ་མོ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་དྲི་བུལ་གནས། །བདག་གི་དགྱིལ་ལའོར་རང་བཞིན་གྱིས། །དུས་ལའོར་བཞེངས་ལ་བདག་འདོད་མཛོད།^{༡༨} །ཅེས་པའི་དོན་ནི་རྒྱུ་ཁམས་དག་པའི་ངོ་བོ་སྟོལ་མ་བདག་ནི་སྒྲིང་གར་ཁུ་བ་བཅིངས་པའི་སྲིང་མོ་ལས་བྱུང་བའི་ཆ་མོ་སྟེ། དེ་ནི་ད་རྣལ་འབྱོར་པའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཁུ་བ་མ་གྲིན་པ་ནས་སྒྲི་བོར་བྱོན་པའི་བདེ་ཆེན་དྲི་བུལ་ཏེ་བྲལ་བའི་འབྲས་བུར་གནས་སོ། །དེ་ནི་སྟོལ་མ་བདག་གི་ཁམས་རྒྱུང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲི་བོར་རྒྱུང་མི་གཡོ་བར་བཅིངས་པའི་མཐུ་ལས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྲུགས་དོ་རྗེའི་རང་བཞིན་དུས་གྱི་ལའོར་ལོ་ཁུ་བ་ལས་བཞེངས་ལ་བདག་གི་འདོད་པ་རྒྱུང་གི་རིགས་གྱི་ལྷ་རྣམས་སྟོབ་བར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའོ། །

འོན་ཏེ་བྱང་མེམས་སྒྲི་བོར་བྱོན་པའི་བདེ་ཆེན་བྲལ་འབྲས་སུ་ཇི་ལྟར་འོང་སྐྱམ་ན། དེ་ནི་རྒྱལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་སངས་རྒྱས་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་ངོ་བོ་ནི་དྲི་གྲྱུར་བཤད་པ་དང་ཆ་འདྲ་བས་སྟོན་མེད་དོ། །ཐུན་མོང་དུ་བསྐུལ་བ་ནི། སྟོང་པའི་དགྱིལ་ལའོར་ཉམས་སྦྱང་ནས། །སྟེ་

གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ལའོར་ནི། །འགོ་བ་གདོན་པའི་བསམ་པ་ཡིས། །འགོ་བའི་མགོན་པོ་སྤྱོད་
བར་མཛོད།^{༡༩} །ཅེས་གསུངས་ཏེ་དེའི་དོན་ནི་སྤྱོད་པ་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་རང་བཞིན་
ཁུ་བའི་རོ་བོར་ཁུ་བའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཞིང་མཛོད་དུ་མཛོད་ནས་ནི་འགོ་བ་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལའོར་བ་ལས་གདོན་པའི་བསམ་པ་བརྟེ་བ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་དུ་འགོ་བ་ཡིས་སྤྱོད་ཐུགས་
ཀྱི་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་ནི་འགོ་བ་སྤྱག་བསྐལ་ལས་སྤྱོད་པའི་མགོན་པོ་བྱེད་ཀྱིས་
སྤྱོད་བར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་བསྐུས་བསྐུལ་ལོ།

སྤྱུལ་བསྐུལ་གྱི་སྐབས་འདིར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། །འདིར་བསྐུལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་
གཅིག་ནི་སྤྱོད་ཐུགས་པའི་སྤྱད་དུ་ཡིན་ལ་གཉིས་པ་ནི་ལོ་བཅུ་དུག་གི་མཐར་བདེ་བ་ཐོགས་པའི་
སྤྱད་དུ་ལོ།^{༢༠} །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་མཁས་ རེ་ལུ་སྤྱུལ་བ་དག་འདི་སྤྱད་ཐུགས་སྤྱེ། འདིར་སྤྱུལ་
བསྐུལ་བ་གཉིས་ཏེ་གཅིག་སྤྱོད་ཐུགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་དང་། གཅིག་བདེ་བ་ཐོགས་པའི་ཆེད་དུ་
ཡིན་པར་གསུངས་པས་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཐར་ཡང་སྤྱུལ་བསྐུལ་བ་དགོས་པར་མཛོད་མོད་ཀྱི་
སྤྱོད་ཀྱི་བླ་མ་རྣམས་བསྐུལ་བ་དང་པོ་འདི་ལས་མི་མཛོད་དོ།^{༢༡} །ཞེས་གསུང་ཡང་། འདིར་བསྐུལ་བ་
རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་གཞི་ལ་བསྐུལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་
རོལ་དུ་རྒྱ་བ་ཐོགས་པའི་སྤྱད་དུ་མངལ་ན་གནས་པ་མངལ་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་བསྐུལ་བ་དང་། བསྐུལ་
བ་གཉིས་པ་ནི་མངལ་ནས་བཅས་ཏེ་ལོ་བཅུ་དུག་ལོན་པའི་མཐར་ཁམས་འཕོ་བའི་བདེ་བ་ཐོགས་
པའི་སྤྱད་དུ་ཁུ་བ་དབང་པོའི་སྤྱོད་བསྐུལ་བ་ཡིན་ལ། གཞིའི་བསྐུལ་བ་དང་པོ་དང་ཆོས་མཐུན་
པར་ཁུ་བ་སྤྱུལ་བསྐུལ་དང་། གཞིའི་བསྐུལ་བ་གཉིས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་དགའ་བ་ལ་དམིགས་
པའི་ཐིག་ལའི་དང་ཐུ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་ཆོ་གཙུག་པོ་ཁུ་བ་མེད་པས་
ཁུ་བ་སྤྱུལ་བསྐུལ་མི་དགོས་པ་ལ་དགོངས་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་བླ་མ་རྣམས་བསྐུལ་བ་དང་པོ་འདི་ལས་མི་
མཛོད་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ་དགྲིལ་འཁོར་སྟོབ་།

གཉིས་པ་དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ་དགྲིལ་འཁོར་སྟོབ་ལ་གཉིས། ལུ་བ་ལས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
ནམས་ཀྱི་སྦྱར་བཞེངས་པ་དང་། དེ་ནས་དགྲིལ་འཁོར་སྟོབ་པོ།།

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ལྟ་མོ་བཞིས་སྒྲུལ་བསྐྱེད་ལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། སྦྱང་བ་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་
ལྷགས་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་རབ་ཏུ་སད་པར་གྱུར་ཏེ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་གཟིགས་ནས་
ཁུ་བ་སྒྲུབ་ལུ་བ་དེ་ལས་རྩྱུ་ཡིག་སྟོན་པོ་དང་། དེ་ལས་རྩོད་རྩོན་པོ་ཅེ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་
པ་ལས་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ནམ་པ་ཅན་མི་བསྟོད་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་མཚོན་
པའི་དོན་དུ་མི་བསྟོད་པའི་ཅོད་པན་ཅན་ལ་རྩོད་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ་སྒྲུ་ཆོགས་ཡུམ་གྱིས་^{༡༤} ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རྩོད་དབྱིངས་ལྷག་མའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲུ་ཆོགས་ཡུམ་གྱིས་འཁྱུང་བ་དང་། ལུས་མ་
ནམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ནས་ལྟ་གཞན་ནམས་སྟོབ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གི་གཙོ་བོ་
རྒྱ་རྩོད་རྩོན་འཛིན་པ་ངོ་བོ་མི་བསྟོད་པ་དང་། ལས་རྒྱལ་མཚོག་གི་གཙོ་བོ་རྩོད་རྩོན་འཛིན་པ་རྩོད་རྩོན་མེས་ས་
དཔར་ཁ་ཅིག་བཞེད་ཀྱང་། རྒྱ་རྩོད་རྩོན་འཛིན་པ་ངོ་བོ་རྩོད་རྩོན་མེས་ས་ཡིན་པར་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་
གོང་དུ་བྲངས་ཟིན་ཅིང་། འབྲས་བུ་རྩོད་རྩོན་འཛིན་པ་ངོ་བོ་མི་བསྟོད་པ་ཡིན་པ་དང་། འདིའི་ཡུམ་ངོ་བོ་རྩོད་
རྩོད་དབྱིངས་ལྷག་མ་ཡིན་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་དམ་ཆོག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་པ་འཆད་པའི་
འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་ལ་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་བུ་དག་ལ་ནམ་པར་ཤེས་པ་ནི་
ནམ་མཁའ་དང་བཅས་ཞེས་པ་རྩོད་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ་དང་ལྟན་ཅིག་སྦྱིང་བའི་བདུར་ཞེས་པ་
བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་མེད་སྟེ་དུ་སྟེ་སྒྲུབ་དང་ཉི་མ་དང་སྒྲུ་གཅན་ནམ་དུས་མེད་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་
དམ་ཆོག་མེས་ས་དཔའ་དང་ཡེ་ཤེས་མེས་ས་དཔའ་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འཁྱུར་རོ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་
པའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཞེས་པ་ནམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་མི་བསྟོད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནང་
གཞན་རིགས་ལ་འཁྱུང་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་སྟོན་སྟོང་བའི་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བཤད་
ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུལ་བསྐྱེད་པ་ལས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ནམས་ཀྱི་སྦྱར་བཞེངས་པ་ནི་སྦྱང་གཞི་

མངལ་ན་གནས་པ་སྤྱི་རོལ་དུ་བཅས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེ་ནས་དགྲིལ་ལའོར་བ་སྒྲོ་བ་ནི། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་དང་
གསུང་དང་སྒྲིའི་དགྲིལ་ལའོར་རྣམས་སྒྲོས་ཏེ་ལྟ་སོ་སོ་ལ་ཞུགས་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་ལྟ་རྣམས་
ཡུམ་གྱི་བདུ་ལས་སྒྲོས་ནས་དགྲིལ་ལའོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐལ་བས་སུ་སྒྲོས་པའི་ལྟ་རྟེན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་
ལ་གནས་པ་རྣམས་ལ་ཞུགས་པར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དམ་ཆོག་གི་
དགྲིལ་ལའོར་གྱི་དོན་དུ་^{༡༥} ཞེས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྟ་སྒྲོས་པ་རྣམས་དམ་ཆོག་གི་དགྲིལ་ལའོར་དུ་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་དགྲིལ་ལའོར་རབ་ཏུ་སྒྲོ་བ་དག་
ཀྱང་རོ། །ཀྱང་ཡིག་གིས་སྒྲོན་བཞིན་ཞེས་པའོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་སྐལ་བས་འདིའི་ལྟ་སྒྲོ་
རྒྱལ་དགྲིལ་ལའོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པས་གནོད་དོ།།

དེས་ན་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ལུས་མ་རྣམས་དང་བཅས་པ་དགྲིལ་ལའོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐལ་བས་
སུ་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པས་དགྲིལ་
ལའོར་ལྗེའི་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ནམ་མཁའ་གནས་པ་སུ་ར་བོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་
སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་དམ་ཆོག་གི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་དོན་དུ་རང་གི་ལུས་ལ་བཅུག་སྟེ་ཤེས་རབ་
གྱི་བདུ་ར་ཐུགས་གྱི་རང་བཞིན་ཡི་གེ་སོ་སོ་རྣམས་སོ།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པའི་དགའ་བའི་སྒྲིས་དགྲིལ་ལའོར་ལྗེའི་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་གཤེགས་པ་
གཤེགས་མ་ནས་འདོད་མ་དང་ཕྱིར་འདོད་མ་རྣམས་ཀྱི་བར་སྐར་སྒྲོས་པ་དགྲིལ་ལའོར་ལ་འཁོད་པ་
ཐམས་ཅད་སྒྲུན་དྲངས་ཏེ་རང་གི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་སུ་འཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་
སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དམ་ཆོག་གི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་དོན་དུ་རང་གི་ལུས་ལ་ཞུགས་པ་ཆགས་པ་ཆེན་
པོའི་མེས་ཞུབ་ཡུམ་གྱི་བདུ་ར་སྒྲོས་པ་རྣམས་ལྟ་སོ་སོའི་ས་བོན་དང་། དེ་ལས་ལྟ་སོ་སོའི་ཕྱག་མཆོན་
དང་། དེ་ལས་ལྟ་སོ་སོ་བསྐྱེད་པ་ཡུམ་གྱི་བདུ་ལས་སྒྲོས་ཏེ་རྟེན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་ལ་འཁོད་པ་དགྲིལ་
ལའོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐལ་བས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་བྱེད་དགོས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་བདུ་ལ་སྒྲོན་

བཞིན་དུ་^{༡༧} ཞེས་སོགས་གྲིས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་འཁོར་གྱི་ལྷ་སྟོབ་ནི་བྱིས་པ་མངལ་ནས་བཅས་མ་ཐག་སྤུ་མའི་
 ཆོས་གོས་འཛིན་པའི་ལུས་རྫོགས་པའི་རྣམ་པར་བྱི་རོལ་དུ་གསལ་བར་སྐྱབ་སྟེ་དུ་ཞིང་ཁམས་ལྡེ་རྒྱུ་
 རམ་སྟོག་འཛིན་སོགས་རྒྱུ་བཅུ་ཕྱིར་སྟོབ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ།
 དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྤར་བཞིན་དུ་སྤྲར་ཡང་ཤེས་རབ་བྲལ་ས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཐུགས་དང་གསུང་
 དང་སྤྱི་ཆོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་དུ་སྟོབ་བར་བྱ་སྟེ་སྟེས་པའི་བྱིས་པ་རབ་དུ་སད་པ་དུ་བར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ་^{༡༨} ཞེས་དང་། ཡང་། དེ་ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་དུ་སྟོབ་བར་དག་བྱུང་ངོ་། །ཀྱང་ཡིག་གིས་སྟོན་
 བཞིན་ཞེས་པའོ། བྱིས་པ་མངལ་ནས་འབྱུང་བའི་དུས་སུ་སྟོག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་བཅུ་ཕྱེད། སྟོབ་མ་
 རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་དུས་སུ་མེ་རྟོག་འཐོར་ངོ་། །གཅེར་བུ་མངལ་གྱི་སྤུ་མའི་གོས་འཛིན་པ་
 བྱིས་པ་ཞེས་པའི་རྣམ་པར་དག་པས་ལྷའི་དམ་ཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པའོ།^{༡༩} ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པ་རྣམས་གྲིས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། བད་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་འབབ་པའི་
 དོན་དང་ཞེས་པ་འདིས་ཀྱང་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཡུལ་དང་སྤྱད་གཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་བྱ་བ།

གསུམ་པ་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་བྱ་བ་ནི། འདོད་མ་དང་ཕྱིར་འདོད་མ་སྟོས་ཟེན་
 པའི་རྗེས་སུ་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་པ་ནི་རྟོ་རྟེན་ལྷུགས་ཀྱིས་བྱེད་ལ། དེ་
 ཡང་རྟོ་རྟེན་ལྷུགས་ནི། དེ་སྤུ་མའི་སྟོག་རྣམ་པར་དག་པས་རྟོ་རྟེན་ལྷུགས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 རྒྱུ་དག་པའི་རོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ནི། འོད་ཟེར་སྟོན་པོ་ཞེས་སོགས་སྐྱབ་ལའི་འགྲེལ་ཆེན་ནས་བཤད་
 པའི་སྐྱེ་མདོག་ཞལ་བྱག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ། སྤྱི་ཡིག་རྟོ་རྟེན་གྱུ་ལ་པ་^{༢༠} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 སྤྱི་ལས་རྟོ་རྟེན་དང་དེ་ལས་སྟེད་ཅིང་དེ་ཡང་། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལས་རབ་དུ་བྱུང་བ་^{༢༡} ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཡུམ་དང་ཐབས་ཡལ་མཉམ་པར་སྐྱར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱེད་ལས་སྟོ་

བ་ཡིན་ལ། ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་བྱིས་པ་སྦྱིས་པའི་དབུ་མའི་སྒྲོག་འབྱུང་བ་ནི་འདྲ་ཟེར་སྒྲོན་
པོ་ལྟེ་དེའི་འབྱུང་བས་དབང་པོ་རྣམས་རབ་རྒྱ་སད་ཅིང་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་
པོ་རྣམས་འཇུག་པ་ནི་ནང་དུ་ལོ།^{༡༤༤} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ་རྩེ་ཤུགས་སྒྲོ་བ་ནི་བྱིས་པ་སྦྱིས་མ་ཐག་
དབུ་མ་ནས་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྒྱུད་དུག་རྒྱུ་འཕྱུས་ཏེ་དེ་རྒྱུས་པའི་དབང་གིས་དབང་པོ་རྣམས་སད་ནས་
བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་རྣམ་ཤེས་དུག་འཇུག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སྒྲོས་པའི་དོ་རྩེ་ཤུགས་དེ་ཡང་^{༡༤༥} འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་ལྟེ་པའི་པདྨ་ལས་བྱི་
རོལ་དུ་འབྱུང་བའི་སྒྲོག་གིས་བྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་བཀུག་ནས་སྤྱར་ཡང་ལྟོག་གོ། །དེའི་བྱིར་རྣམ་
པར་དག་པ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ཡེ་ཤེས་འཁོར་ལོའི་དབང་ལྷུག་ངེས་པར་ལྟེ་བར་དོ་རྩེ་ལྷགས་
ཀུས་བསྐྱུར་བྱས་ཤིང་ཕྱག་ནི་ཤུ་རྩ་བཞི་པོ་རྣམས་རང་གི་དོ་རྩེ་སྒྲུལ་གྱི་ཞགས་པ་དག་གིས་བཅིངས་ནས་
རང་གི་མཆོན་ཆ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིགས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱབ་པ་བྱས་ཤིང་
དངོས་པོའི་མཆོན་ནི་ད་སྤྱ་ཆོགས་པའི་འཁོར་ལོ་མཐའ་དག་བསྐྱོད་པར་བྱས་ནས་སྤྱར་ཡང་རང་གི་
གནས་སུ་འགོའོ།^{༡༤༦} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་ལྟར་སྒྲོས་པའི་དོ་རྩེ་ཤུགས་དེས་འཁོར་ལོའི་དབང་
ལྷུག་ཡེ་ཤེས་པའི་གཙོ་པོ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་དེའི་ལྟེ་བར་དོ་རྩེ་ལྷགས་ཀུས་བསྐྱུར་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་པའི་
ཕྱག་ནི་ཤུ་རྩ་བཞི་པོ་རྣམས་དོ་རྩེ་ཤུགས་རང་གི་དོ་རྩེ་སྒྲུལ་གྱི་ཞགས་པས་བཅིངས་ནས་དོ་རྩེ་ཤུགས་
རང་གི་མཆོན་ཆ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་པར་བྱས་ཏེ་འཁོར་ལོའི་དབང་ལྷུག་དཀྱུག་པ་དང་དཀྱིལ་
འཁོར་པའི་ལྟ་སྤྱ་ཆོགས་རྣམས་སྤྱད་དང་བར་བྱས་ནས་དོ་རྩེ་ཤུགས་རང་གི་གནས་གཙོ་པོའི་ཐུགས་
ཀར་ཐིམ་པར་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་བྱིས་པ་བཙུན་པའི་ཆོ་ལྟེ་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་པདྨ་ལས་བྱི་རོལ་
དུ་འབྱུང་བའི་སྒྲོག་རྒྱུད་གིས་རྣམ་ཤེས་རྣམས་རང་རང་གི་ཡུལ་འཛིན་བྱེད་དུ་བཀུག་ནས་སྤྱར་ཡང་སྒྲོག་
ལྟེ་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་པདྨ་ལྟོག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ།།

འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡང་དག་པར་མཆོད་དེ།^{༡༤༧} ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་དེ་ལྟར་སྤྱད་དང་སྤྱར་པའི་ཡེ་ཤེས་པའི་འཁོར་ལོ་ལ་མཆོད་ནས། ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་
གཞུགས་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མིག་གི་དབང་པོ་ལས་སྦྱིས་པ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

ཐུགས་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ནས། རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པར་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།^{༡༦} ཞེས་གསུངས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་དོ་རྩེ་ཤུགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་པ་བཀུག་པའི་རྩེས་སུ་བྱིས་པའི་མིག་གི་རྣམ་
 ཤེས་དང་། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། ལུའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ལྷའི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་དང་རིམ་པ་བཞིན་
 ཆོས་མཐུན་པའི་ཁྱོད་ཐུགས་བྱེད་དང་། རེངས་བྱེད་དང་། ཁེངས་བྱེད་དང་། ཤིན་ཏུ་སྟོབས་རྣམས་ཀྱིས་
 རིམ་པ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་དམ་ཆོག་པ་རྣམས་ལ་གཞུག་པ་དང་། བཅིང་བ་དང་། མཉེས་པ་དང་།
 རོ་མཉམ་པར་བྱེད་པར་བསྐྱེད་ཁེད་། དེ་ལྟར་སྐྱོམ་པའི་ཆོ་དགུག་པ་ལ་ཇེ་ཡིག་དང་། གཞུག་པ་ལ་རྩྭ་
 ཡིག་དང་བཅིང་བ་ལ་བེ་ཡིག་དང་། མཉེས་པ་ལ་རྩེ་ཡིག་དང་། རོ་མཉམ་པ་ལ་རྩི་ཡིག་རྣམས་དྲག་
 ཏུ་བརྒྱུད་ཅིང་དེའི་ཆོ་ཐུག་རྒྱ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དོ་རྩེ་ཤུགས་ཀྱུ་དང་། དོ་རྩེ་དང་། དོ་རྩེ་ཞགས་པ་དང་།
 དོ་རྩེ་བྱིལ་བྱ་དང་དོ་རྩེ་དབུག་པའི་ཐུག་རྒྱ་རྣམས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་པ་དང་དམ་ཆོག་པ་རེ་རེ་ནས་
 རོ་མཉམ་དུ་སྐྱོམ་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཞེས་པ་ནས། སྙིང་གའི་བསྐྱེད་
 ལའོ།^{༡༧} ཞེས་པ་ནི་རེས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཐུགས་དགྱིལ་གྱི་རོ་མཉམ་གསལ་བར་བསྟན་པ་
 ལྟར་དང་། དེའི་ཁར་བྱུང་དུ་སྐྱེ་དགྱིལ་གྱི་ཁྱོ་ཐོ་རྣམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་དངོས་སུ་གསུངས་ནས་གསུང་
 དགྱིལ་དང་སྐྱེ་དགྱིལ་གྱི་ལྟ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་རྩ་བར་གསུངས་པ་གོ་སྐྱར་མཛད་དོ།

དེ་ཡང་འགྲེལ་བར་དངོས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་ལ། གོ་སྐྱར་
 གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་མདོར་བསྐྱེད་ཏེ་བཤད་ན་རྒྱུད་ལས། གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་དགྱིལ་
 འཁོར་ནི་ཞེས་པ་ནས། ས་ཡི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་སྒྲ་ཉི་དག་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་བྱ།^{༡༨} །ཞེས་པའི་
 བར་གྱིས་གསུང་དགྱིལ་གྱི་ལྟ་མོ་རྣམས་ཀྱི་རོ་མཉམ་དང་སའི་འཁོར་ཡུག་ལ་འཆར་བའི་སྒྲ་ཉི་དམ་
 ཆོག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་པའི་བར་བསྟན་པའི་གསུང་གི་རྣལ་འབྱོར་མའི་གཙོ་མོ་ཡུམ་ནི་ཤར་དུ་
 རྩེ་ཐུན་ལ་ལྷའི་དབང་པོས་འཁྱུད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མེ་མཆོམས་སུ་བྱལ་འཇུག་མ་ལ་ཆངས་པས་
 འཁྱུད་པ་དང་། ལྷོར་ཡག་མོ་ལ་དྲག་པོ་སྟེ་དབང་ཐུག་གིས་འཁྱུད་པ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་གདོང་དུག་
 མ་ལ་ཆོགས་ཀྱི་བདག་པོས་འཁྱུད་པ་དང་། ལུ་བྱུ་དབང་མོ་ལ་བདེན་བྲལ་ཏེ་སྤོང་པོས་འཁྱུད་པ་དང་།
 ལྷུང་དུ་ཆངས་མ་ལ་བྱལ་འཇུག་གིས་འཁྱུད་པ་དང་། བྱང་དུ་དྲག་མོ་འམ་དབང་ཐུག་མ་ལ་གཤིན་རྗེས་

འཕྱུང་བ་དང་། དབང་ལྡན་དུ་དཔལ་མོལ་གདོང་དུག་པས་འཕྱུང་བའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་འཁོར་
རྣམས་དམ་ཚིག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
ནི་ཤར་སྒྲེའི་གཡས་སུ་བསྐྱེའི་ལྷ་བར་ལྷ་མིན་བདག་པོ་སྤྲིན་བོ་ལ་སྤྲིན་མོས་འཕྱུང་བ་དང་། མེ་
མཚམས་སུ་རྒྱང་ལྷ་ལ་རབ་གཏུམ་མས་འཕྱུང་བ་དང་། ལྷ་སྒྲེའི་གཡས་སུ་མེ་ལྷ་ལ་རྒྱ་ལྷ་མོས་འཕྱུང་
བ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་གདོང་དུག་པ་ལ་དཔལ་མོས་འཕྱུང་བ་དང་། ལུབ་སྒྲེའི་གཡས་སུ་ལྷ་འི་དབང་
བོ་ལ་རྒྱང་ལྷ་མོས་འཕྱུང་བ་དང་། རྒྱང་དུ་ཚངས་པ་ལ་གྲོག་མས་འཕྱུང་བ་དང་། བྱང་སྒྲེའི་གཡས་སུ་རྒྱ་
མཚོ་སྤྲེ་རྒྱ་ལྷ་ལ་པག་མོས་འཕྱུང་བ་དང་། དབང་ལྡན་དུ་ཆོག་ས་ཀྱི་དབང་བོ་ཆོག་ས་བདག་ལ་གཞོན་ལུ་
གདོང་དུག་མས་འཕྱུང་བ་དང་། བྱང་སྒྲེའི་གཡོན་དུ་དག་པོ་དབང་ལུག་ལ་རི་སྒྲམ་མས་འཕྱུང་བ་དང་། ལྷ་
སྒྲེའི་གཡོན་དུ་གཤིན་རྗེ་ལ་གཤིན་རྗེ་མས་འཕྱུང་བ་དང་། ཤར་སྒྲེའི་གཡོན་དུ་བྲལ་འཕྱག་ལ་དཔལ་མོས་
འཕྱུང་བ་དང་། ལུབ་སྒྲེའི་གཡོན་དུ་གོད་སྤྱིན་ལ་གོད་སྤྱིན་གྱི་དབང་མོས་འཕྱུང་བའོ། །དེ་རྣམས་གཙོ་
འཁོར་དམ་ཚིག་པ་རྣམས་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་པ་དང་། སྤྱད་ཀྱི་ལ་གྱི་ཅིག་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕྱོགས་
བཞིའི་སྤྲེགས་བུ་དག་ལ་ཁྱུ་རྣམས་གནས་སོ། །

དེ་ཡང་རི་ལྷར་གནས་ན་ཤར་གྱི་སྤྲེགས་བུ་ལ་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྲེང་དུ་བསྐྱེ་དང་
སྤྲེངས་རྒྱ་གཉིས་གནས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷོར་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ནོར་རྒྱས་ཀྱི་བུ་དང་དུང་སྤྱོད་
གནས་པ་དང་། བྱང་དུ་རྒྱུའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རིགས་ལྡན་དང་མཐའ་ཡས་གནས་པ་དང་། ལུབ་རྒྱ་མའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འཛིག་པོ་དང་བསྐྱེ་ཆེན་བོ་གནས་སོ། །ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་ཀྱང་
དུར་ཁྲོད་ཀྱི་ས་ལ་གནས་ཏེ་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་པའི་ཤར་གྱི་དུར་ཁྲོད་ཅེ་མོས་འབྲག་ས་
པར་ཁྱི་གདོང་མ་དང་། ལྷོའི་དུར་ཁྲོད་སྤྲེག་པར་ཡག་གདོང་མ་དང་། བྱང་དུ་རྒྱལ་བ་དང་བཙས་པའི་
དུར་ཁྲོད་དུ་སྤྲེག་གདོང་མ་དང་། ལུབ་རྒྱ་རྣག་གི་དུར་ཁྲོད་དུ་ཅེ་སྤྱད་གདོང་མ་དང་། མེ་མཚམས་སུ་ལྷག་
མ་ཅན་གྱི་དུར་ཁྲོད་དུ་བྱ་རྒྱུ་གདོང་མ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་མི་བཟད་པའི་གཡུལ་གྱི་དུར་ཁྲོད་དུ་བྱ་
ཁྲོད་གདོང་མ་དང་། རྒྱང་དུ་སྤྲེལ་གྱི་ཟོས་པའི་དུར་ཁྲོད་དུ་བྱ་ཁྲུང་གདོང་མ་དང་། དབང་ལྡན་དུ་བྱིས་
པ་གི་བའི་དུར་ཁྲོད་དུ་ལྷག་གདོང་མ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡབ་ཁྱུ་རྣམས་ལ་ཡུམ་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་

འཕྱུང་པ་དང་། ཡུམ་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་ལའང་ཡབ་སྐུ་རྣམས་ཀྱིས་འཕྱུང་ཅིང་། དེ་ཡང་གཞན་
 རིགས་ལ་འཕྱུང་དགོས་པས་ཤར་ཕྱོགས་པ་རྣམས་དང་རྒྱུ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་དུ་འཕྱུང་པ་
 དང་། བྱང་ཕྱོགས་པ་རྣམས་དང་ལྷོ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་དུ་འཕྱུང་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མེ་
 མཚམས་པ་དང་རྒྱབ་བྱང་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་དུ་འཕྱུང་པ་དང་། བདེན་བྲལ་བ་རྣམས་དང་དབང་ལྡན་
 པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་དུ་འཕྱུང་དགོས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ས་ཡི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་གནས་རིགས་ཀྱི་དབང་
 གིས་འཛོག་པོ་དང་ནི་བསྐྱེད་པོར་འགྱུར། །དེ་རྣམས་ཤེས་རབ་རབ་གཏུམ་མ་རྣམས་དུར་ཁྲོད་ས་ལ་
 གནས་པའི་བྱི་གདོང་མ་ལ་¹⁶³ སོགས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཐབས་ནི་བསྐྱེད་པ་སོགས་གཞན་གྱི་རིགས་
 ཀྱི་དབང་གིས་བདེ་བ་དམ་པའི་དོན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 བ་སྐུ་དང་རབ་གཏུམ་མ་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་དམ་ཚིག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་པ་དང་ལྷ་ཉི་དམ་
 ཚིག་པ་ལ་ལྷ་ཉི་ཡེ་ཤེས་པ་རོ་མཉམ་པར་སྒྲོམ་པ་སྟེ་རོ་མཉམ་གྱི་རྒྱུད་གོ་སྒྲར་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱི་
 དོན་བསྐྱེད་པའོ།

དེ་ལ་རིགས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པ།

བཞེ་བ་དེ་ལ་རིགས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་ཅོད་པན་¹⁶⁴ ཞེས་
 བ་ལ་སོགས་པས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པ་གསུངས་པ་འདིར་མཚོག་གི་དང་པོའི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་ཅོད་པན་དག་ལ་ཕན་ཚུན་དོ་རྗེ་ཡི་ནི་དོ་རྗེར་འགྱུར་ཉེ་དེ་ཅིའི་
 ཕྱིར་ཞེན་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཕན་ཚུན་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟེ་གཉི་གའི་སྤྱི་པོ་ལ་ཐུགས་དོ་རྗེ་ཆོས་
 གོས་དང་གཙུག་ཏོར་འཛོན་པ་དོ་རྗེ་སྤྱི་ལ་གྱུར་གིས་གནས་པ་ས་ལ་རིག་པའི་ཐུག་རྒྱས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་དབྱུགས་དབྱུང་བས་སོ། །དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ལ་ནི་རིགས་ལྟས་རྒྱས་གདབ་པ་བཀག་
 རྟེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིད་པར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་

པའི་ཚོས་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་ལྷ་པོ་ལེའུ་ཉིད་ཀྱི་ཙོང་པན་ནི་རེས་འགའ་ནའོ་ཞེས་པ་རེས་པ་འོ།¹⁴⁴ །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་སྟེ། གཉིས་གཉིས་སྤྱི་བོ་ལ་ཞེས་པ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་བོ་ལ་ཞེས་འཆད། ཁ་ཅིག་དོར་སེམས་དང་མི་བསྐྱོད་པ་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་བོ་ལ་ཞེས་འཆད་དོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ལ་ནི་ཞེས་པ་ཁ་ཅིག་རབ་བྱུང་གི་ཆ་བྱད་ཅན་ལ་འཆད། ཁ་ཅིག་དོར་སེམས་ལ་འཆད། ཁ་ཅིག་རིགས་ལྷ་རང་གིས་རང་ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་བཀག་པའི་འཆད་ཀྱང་། འདི་ལྟར་དུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་རིགས་དུག་པོ་དོ་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་བྱེད་པའི་ཚོ་དོན་གྲུབ་རལ་གྱི་འདི་རིགས་དང་རིན་འབྱུང་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་དང་སྒྲིང་མཐའ་བསྐྱེད་འདི་རིགས་དང་རྣམ་སྒྲིང་འཁོར་ལོའི་རིགས་དང་དོར་སེམས་དང་མི་བསྐྱོད་པ་དོ་རྩེའི་རིགས་སུ་བྱེད་པས། དོ་རྩེ་ཡི་ནི་དོ་རྩེར་འབྱུང་ཏེ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། དེ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཞེས་སོགས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གིས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་དང་མི་བསྐྱོད་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་གཉིས་དོ་རྩེའི་རིགས་སུ་མཆུངས་པ་དེས་ན་པན་རྒྱུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་དང་། དོར་སེམས་དང་མི་བསྐྱོད་པ་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་བོ་ལ་ཐུགས་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱོད་པ་ཚོས་གོས་དང་གཙུག་ཏོར་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་ཅེས་པའི་དོན་ནོ།།

ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རིགས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ལ་ནི་རིགས་ལྷ་རལ་པའི་ཙོང་པན་ཅན་གྱིས་རྒྱས་གདབ་པ་བཀག་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འམ་ཁམས་ལྷ་བོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་སྦྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་དེ་རྣམ་པར་དག་པའི་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ཡང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་འོ། །ཡང་ན། ཡེ་ཤེས་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་འབྱུང་མང་དུ་ཡང་ན་འོན་ཀྱང་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡང་ན་འོན་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་པན་རྒྱུན་རྒྱས་འདེབས་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱལ་ལྷ་པོ་ལེའུ་ཉིད་ཅན་མི་བསྐྱོད་པ་ལྷང་གྲུས་དོར་སེམས་སྟོན་པོ་ལ་རེས་འགའ་ན་རྒྱས་འདེབས་པར་ཡང་རུང་རོ། །ཞེས་པ་སྟེ་སྤྱི་མའི་དམིགས་བསལ་ལོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་དོར་སེམས་ལ་རྒྱས་འདེབས་ཚུ་ལ་བསྟན་ནས་རིགས་ལྷག་མ་བཞི་ལ་

ཁྱུས་འདུས་སུ་ལ་ཁྱུས་འདེབས་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། གཞུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མི་བསྐྱོད་པ་སྟེ་སྤྱི་ཚུལ་པ་ཐུགས་
 ཀྱི་^{༡༧༧} ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གསལ་པར་བསྐྱོད་པའི་ཚུལ་པར་སྤྲང་མཛད་ཉིད་དུ་འབྱུང་
 ཉི་ལུས་ཀྱིས་གསུང་སོ་སོ་བརྗོད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། རིན་ཆེན་དབང་པོའི་ཚུ་སྐྱེས་འཛིན་ཉི་
 རུལ་གྱི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། རྟོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་ཅོད་པན་ལ་ནི་རབ་མཆོག་ནོར་བུའི་ཐུག་སྟེ་
 བྲག་ལས་ཤ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཉི། དེ་ཡང་སྤྱི་ཚུལ་པ་ཐུགས་
 ལས་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་སམ་སྐྱེས་གསུང་སོ་སོར་རྗོད་པ་དང་། སྤྲང་མཐའི་རང་བཞིན་གཤེར་བ་ཚུ་
 ལས་རུལ་འབྱུང་བ་དང་། རུལ་ཉི་བྲག་ལས་ཤ་འབྱུང་བས་རིམ་པ་བཞིན་མི་བསྐྱོད་པས་རྣམ་སྤྲང་དང་།
 རྣམ་སྤྲང་གིས་འོད་དཔག་མེད་དང་། འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་རིན་འབྱུང་དང་། རིན་འབྱུང་གིས་དོན་གྲུབ་
 ལ་ཁྱུས་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་པར་སྤྲང་མཛད་དང་གཡོན་གྱི་ལྟ་སྟེ་སྤྲང་བ་མཐའ་ཡས་དང་
 མི་འཛིན་པ་སྟེ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དང་དེའི་སྐྱེས་སུ་སྟེ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་དང་དབང་ལྡན་ཉི་མི་བསྐྱོད་
 པ་དང་དུས་ཀྱི་མེ་སྟོང་རྩེ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ས་དང་ཚུ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་དང་ནམ་མཁའ་དང་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐ་མལ་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཉི་དག་པའི་ཕུང་པོ་གཙུག་ཏྱར་དང་ཆོས་གོས་འཛིན་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཁྱུས་གདབ་པོ། རྟེན་ལྗོངས་ཀྱི་རལ་པའི་ཅོད་པན་ཅན་ཞེས་བྱའོ།^{༡༧༨} ཞེས་གསུངས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག རིགས་དྲུག་རལ་པའི་ཅོད་པན་ཅན་ལ་རིགས་དྲུག་ཆོས་གོས་གཙུག་ཏྱར་
 འཛིན་པས་ཁྱུས་གདབ་པ་ཅམ་བཤད་ནས་རིགས་དྲུག་གདབ་གིས་གདབ་ལ་ཁྱུས་འདེབས་པ་མི་གསལ་
 ཡོད། ཁམས་པ་ཁ་ཅིག་ཁྱུས་གདབ་དེ་དག་སྐྱེས་ཁྱུས་བཏབ་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཁྱུས་གདབ་དེའི་སྤྱི་པོ་ལ་
 ཐུགས་རྟོག་རབ་བྱུང་གི་རྣམ་པ་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེས་ཁྱུས་གདབ་པ་ནི་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་ལ་
 བརྟེན་པ་སྟེ་འདིར་དཀྱིལ་འཁོར་ན་གནས་པ་གཙོ་བོ་དང་རིགས་ལྡེ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཤུག་ཐུབ་
 པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སྟེ། རིགས་དྲུག་རལ་པའི་ཅོད་པན་ཅན་ལ་ཁྱུས་
 འདེབས་པའི་ཆོས་གོས་དང་གཙུག་ཏྱར་འཛིན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ལ་མཛད་པར་མཛོན་ནོ། འདི་ནི་ཕུང་
 པོ་རྣམས་རེ་རེ་དག་པའི་ཕུང་པོ་གཙུག་ཏྱར་དང་ཆོས་གོས་འཛིན་པ་ཞེས་ཁྱུས་འདེབས་བྱེད་གཙུག་

ཏྲ་དང་ཚེས་གོས་འཛིན་པ་རྣམས་ཐ་མལ་པའི་ཕུང་པོ་དུག་དག་པའི་ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་
པ་དང་འགལ་ལོ།

ཐུབ་ཐབས་ཞལ་ལུང་ལས། རྣམ་སྒྲུང་སྒྲུང་མཐའ་རིན་འབྱུང་དོན་གྱུ་བ་མི་བསྐྱོད་པ་དོར་
སེམས་ཏེ་དུག་རལ་པའི་ཅོད་པའི་ཅན་རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་རྣམ་སྒྲུང་སོགས་ཚེས་གོས་དང་གཙུག་
ཏྲ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པ་མཛད་ལ།¹⁶⁹ དེའི་དགོངས་པ་ལྟར་བྱེད་ན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
རིགས་ལ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་རིགས་ལྟ་བུ་རང་གིས་རང་ལ་རྒྱས་གདབ་ཏུ་མི་རུང་པའི་དོན་ཅན་དུ་
བཤད་ན་འགལ་འདྲུང་འཇུག་བས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བདག་གིས་གོང་དུ་བཤད་པ་
ལྟར་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱ་དགོས་སོ། །ཡང་ན། དེ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཞེས་པ་ནས།
དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་ཅོད་པན་ལ་ནི་རབ་མཆོག་ལོར་བུའི་བྱག་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རིགས་དུག་པོ་གང་
ལ་གང་གིས་རྒྱས་འདེབས་པ་བསྟན་ནས། དེ་ལྟར་རྒྱས་འདེབས་པའི་གདབ་པར་བྱ་བ་སྐྱའི་རྣམ་པ་ཇི་
ལྟ་བུ་ལ་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་སྐྱའི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུས་རྒྱས་གདབ་སྟུང་ན། དེའི་ཚུལ་ནི། དུག་ནི་རལ་པའི་
ཅོད་པན་དུ་འཇུག་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། དག་པའི་ཕུང་པོ་གཙུག་ཏྲ་དང་ཚེས་གོས་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
རྒྱས་གདབ་པའོ། །དེ་ལྟར་དུག་ནི་རལ་པའི་ཅོད་པན་ཅན་ཞེས་བྱའོ་¹⁷⁰ ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོན་ཏེ།
དེ་ཡང་ཐ་མལ་པ་སྒྲུང་གཞི་མ་དག་པའི་ཕུང་པོ་འམ་ཁམས་དུག་མཆོན་བྱེད་རིགས་དུག་རལ་པའི་ཅོད་
པན་ཅན་དུག་ལ་དག་པའི་ཕུང་སོགས་མཆོན་བྱེད་རིགས་དུག་གཙུག་ཏྲ་དང་ཚེས་གོས་འཛིན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་འདེབས་ཞེས་པའི་དོན་ཅན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་མི་བསྐྱོད་པ་རབ་བྱུང་གི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་རྣམ་སྒྲུང་རལ་པའི་ཅོད་པན་ཅན་ལ་རྒྱས་གདབ་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ།

འཁོར་གྱི་ལྟ་ལྟ་མ་རྣམས་ལ་རྒྱས་གདབ་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྟ་མའི་འཁོར་ལོའི་
ལྟ་དང་ལྟ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཅོད་པན་ནི་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་ཆོགས་པའི་རང་བཞིན་དང་རང་རང་གི་རིགས་ཀྱིས་
རྒྱས་གདབ་སྟེ་¹⁷¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་དུག་པོ་གང་གི་རིགས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་རིགས་
དུག་པོ་ཡོངས་སྐྱའི་ཆ་བྱད་ཅན་གྱིས་རྒྱས་གདབ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ནུས་མ་རྣམས་མ་གཏོགས་པའི་
རིགས་ཅན་གྱི་ལྟ་དང་ལྟ་མོ་ནག་པོ་རྣམས་ལ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱས་གདབ་པ་དང་། དམར་པོ་རྣམས་ལ་

རིན་འབྱུང་དང་། དཀར་པོ་རྒྱམས་ལ་སྤང་མཐའ་དང་། སེར་པོ་རྒྱམས་ལ་རྒྱམ་སྤང་དང་། ལྷང་གྲུ་
རྒྱམས་ལ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། ལུས་མ་དང་སྔོན་པོ་རྒྱམས་ལ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔས་རྒྱས་གདབ་པོ།

སྐྱ་གསུང་བྲགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ།

ལྷ་པ་སྐྱ་གསུང་བྲགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་བྱིས་པ་སྐྱེས་པའི་
ལུས་དང་དག་དང་སེམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སང་པ་དང་མི་ལམ་དང་གིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་
མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་^{༡༧༡} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱིས་པ་སྐྱེས་པའི་ལུས་དག་
སེམས་གསུམ་སང་མི་གཉིད་མཐུག་གི་སྐབས་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྐྱ་གསུང་བྲགས་
བྱིན་རྒྱབས་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་བྱེད་ཚུལ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དབྱལ་བ་དང་མགིན་པ་དང་སྒྲིང་ག་
དང་ལྷེ་བ་དང་གསང་བ་དང་གཙུག་ཏྲར་ལ་ཨོ་ཡུལ་རྩྱུ་རྩྱུ་འདི་རྒྱམས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་
ཡན་ལག་ནི་བྱིས་པ་མས་འབྱུང་བ་བྱེད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་རབ་མཚོག་རྒྱལ་བའི་བདག་པོའི་ལྟ་མོ་
རྒྱམས་གྱིས་ཞེས་པ་རྒྱལ་འབྱོར་མ་རྒྱམས་གྱིས་བཟླ་བར་བྱའོ།^{༡༧༢} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡབ་ཡུམ་
གཉིས་ཀའི་དབྱལ་མགིན་སྒྲིང་གར་ཨོ་ཡུལ་རྩྱུ་རྩྱུ་རིམ་པ་བཞིན་དང་། ཡུམ་གྱི་ལྷེ་བར་རྩྱེ་དང་གསང་བར་
སྐྱ། གཙུག་ཏྲར་ལ་དུ་བཀོད་དེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅས་མདོར་བསྟན་ནས། བྱིན་གྱིས་རྫོབ་ཚུལ་དངོས་
འཆད་པ་ནི། འདིར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི་ཞེས་སོགས་མན་ཆད་གྱིས་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་དང་པོར་བྱིས་
པ་མས་འབྱུང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་རབ་མཚོག་རྒྱལ་བའི་བདག་པོ་གཙོ་བོ་ལ་རྒྱལ་འབྱོར་མ་རྒྱམས་
གྱིས་བུམ་པའི་རྒྱས་བཟླ་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

དེ་ནས་སྐྱ་གསུང་བྲགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་དབྱལ་བར་ཨ་ལས་
ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲིང་དུ་ཨོ་ཡིག་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་འཁོར་ལོ་རྩི་བས་བརྒྱད་པ། དེ་ཡོངས་
སུ་གྱུར་པ་ལས་སྐྱ་རྩོ་རྩོ་སྐྱ་མདོག་དཀར་པོ་ཞལ་བྲག་དང་བྲག་མཚན་སོགས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསལ་
བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཡུམ་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་ལ། དེ་ནས་དབྱལ་བ་ལས་སྐྱོས་པས་སྐྱ་རྩོ་

རྗེ་དེ་ལས་དེ་ལྟ་བུ་དཔག་མེད་བྱུང་སྟེ་ནམ་མཁའ་ཁམས་ཀྱི་ན་ལོངས་སུ་གང་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་
ནས་དེ་ནམས་ཀྱིས་སྐྱོད་ཅེས་གདུལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་ཚོས་སྟོན་པ་མཛད་ནས་སྐྱར་
ལོག་གཅིག་ཏུ་འདུས་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་མདུན་དུ་ཡང་དག་པར་བཀོད་པ་ལ། སྐྱའི་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་
བདག་ལ་དབང་སྐྱར་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་སྐྱའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་ནམས་
ཀྱིས་བདུད་རྩིའི་བུམ་པས་མཛོད་པར་དབང་བསྐྱར་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། རང་གི་དབུལ་བར་ལྷ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་བསྐྱོམ་པའི་སྐྱོད་ཅེ་བཅུག་ནས།
དཔལ་ལྷན་སྐྱའི་དོ་རྗེ་འཛིན།^{༡༥} །ཞེས་སོགས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པོ་འདི་བརྗོད་ནས་སྐྱིབ་
གྱིས་བརྒྱབ་པོ། །དཔལ་ལྷན་སྐྱའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཔལ་ལུས་
ཀྱི་ཐིག་ལེ་མི་འགྱུར་བར་འཛིན་པ་དང་ལྷན་པའི་སྐྱོད་ཅེ་འཛིན་པ་ཞེས་པོས་ནས། ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་
སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་དོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་བསྐྱོམས་པས་སྐྱའི་དོ་རྗེ་མཛོད་དུ་གྱུར་པ་ཅན་བྱིད་
ཀྱིས་ནི་སྐྱུ་སྐྱིབ་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་གནས་དབུལ་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། དེར་སྟེ་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་
བདག་གིས་སྐྱོད་ཅེ་ཐོབ་པར་མཛོད། ཅས་པ་སྟེ། འོག་མ་ཡང་དེས་འགྲེལ།

གསུང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་འགྱིན་པར་ར་ཡིག་ལས་ཉི་མའི་
དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་ལྷ་ཡིག་ལས་བརྒྱ་དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་
གསུང་དོ་རྗེ་སྐྱེ་མདོག་ཞལ་བྱུག་བྱུག་མཚན་དང་བཅས་པ་འགྲེལ་ཆེན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ལ་ཤེས་རབ་
མ་དང་བཅས་པ་བརྒྱད་དེ། དེས་ནམ་མཁའ་ཁམས་གང་བསྐྱོས་ཏེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་གསུང་
དོ་རྗེ་དེ་ནམས་ཀྱིས་གདུལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་ཚོས་སྟོན་པ་མཛད་ནས་སྐྱར་ཡང་
བདག་ཉིད་ཀྱི་མདུན་དུ་བཀོད་པ་ལ་གསུང་གི་དོ་རྗེ་ཅན་གྱིས་བདག་ལ་དབང་སྐྱར་དུ་གསོལ་ཞེས་
གསོལ་བ་བཏབ་པས་གསུང་གི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་ནམས་ཀྱིས་སྐྱེ་མ་བཞེན་དུ་དབང་བསྐྱར་བར་
བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་མགྱིན་པར་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་གསུང་དོ་རྗེ་ནམ་པར་བཀོད་ནས།
དཔལ་ལྷན་གསུང་གི་དོ་རྗེ་འཛིན།^{༡༦} །ཞེས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པོ་འདི་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དཔལ་
ལྷན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཔལ་དག་གི་ཐིག་ལེ་མི་འགྱུར་བར་འཛིན་

པ་ལས་བྱུང་བ་དང་ལྷན་པའི་གསུང་གི་དོ་མཛོན་པ་ཞེས་བོས་ནས། གཞན་རྣམས་སྡུ་མ་དང་འདྲ་བ་
ལ་སྐྱེའི་དོད་དུ་གསུང་དང་། གསུང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་གནས་མགྲིན་པ་ཞེས་བྱའོ།།

ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་སྙིང་གར་ཐིག་ལེ་ལས་སྐྱབས་གཙན་གྱི་
དགྱིལ་འཁོར་ཁ་དོག་མཐོན་མཐིང་གི་སྟེང་དུ་རྒྱུ་ལས་དོ་མཛོན་ཅེ་ལྟ་པ། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་ཐུགས་
དོ་མཛོན་སྐྱེ་མདོག་ནག་པོ་ཞལ་བྱས་དང་བྱས་མཚན་སོགས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསལ་བ་ལྟར་ཤེས་རབ་མ་
ཡུམ་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་དེ། དེས་ནམ་མཁའི་ཁམས་གང་བ་སྒྲོམ་པ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་
ཐུགས་དོ་མཛོན་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་མཛད་ནས་སྤྱར་ལོག་
སྟེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་མདུན་དུ་བཀོད་པ་ལ་ཐུགས་ཀྱི་དོ་མཛོན་ཅན་གྱིས་བདག་ལ་དབང་སྐྱར་དུ་གསོལ་ཞེས་
གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཐུགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་སྡུ་མ་བཞིན་དུ་དབང་བསྐྱར་བར་བསྒྲོམ་
པར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི་ཐུགས་དོ་མཛོན་སྙིང་གར་སྐྱབས་གཙན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་
བཀོད་ནས། དཔལ་ལྷན་ཐུགས་ཀྱི་དོ་མཛོན་༡༥ ། ཞེས་སོགས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱིས་
གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱའོ། །ཆོགས་བཅད་དེ་དག་གི་དོན་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཔལ་
སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་མི་འགྱུར་བར་འཛོན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་ལྷན་པའི་ཐུགས་ཀྱི་དོ་མཛོན་པ་ཞེས་
བོས་ནས། གཞན་རྣམས་སྡུ་མ་སྐྱེའི་སྐབས་དང་འདྲ་བ་ལ་སྐྱེའི་དོད་ལ་ཐུགས་ཞེས་བ་དང་། བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་པའི་གནས་སྙིང་ག་ཞེས་བཞེ་བར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཐེས་དེ་ནས། ཨོ་སྐྱ་ཏ་ལྷ་ག་ཏ་ཀལ་ལྷ་ག་ཅིཏ་སྤ་
སྤ་མ་ཡུལ་གོཏྲྱུ་ ཞེས་བཞེད་ཅིང་། དེའི་ཐུགས་དོན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་
ཐུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་འོ་སྤམ་པའི་ར་རྒྱལ་རྣལ་འབྱོར་པས་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཐུགས་
དེའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱལ་ནི་ཨོ་དང་པོར་བཞེད་པ་ནི་མགོ་འདྲན་པ་ཡིན་ལ། སྤྱུ་ནི་ཐམས་
ཅད་དང་། ཏ་ལྷ་ག་ཏ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། ཀལ་ནི་སྐྱུ་དང་། ལྷ་ག་ནི་གསུང་དང་། ཅིཏ་
ནི་ཐུགས་དང་། སྤ་མ་ནི་རང་བཞིན་དང་། ཡུལ་ཀའི་བདག་ཉིད་དང་། ཨ་ཏི་ནི་རོལ་ཞེས་པ་
རྣམས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་གོ་རྟོགས་པ་ནི་མཚམས་སུ་བས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཀལ་པ་ལས།

ཨ་ཡིག་དག་གི་བར་དུ་ལྟོ། །ཨ་དང་སྐྱ་ལྟན་དག་གི་འང་ངོ་།^{༡༧} །ཞེས་པས་ཀའི་སློག་གི་ཨ་དང་
 སྐྱ་ལྟན་གྱི་ཡི་གེ་རྩེ་བར་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་གཅད་ཨ་ཡིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། ཡང་། ཨ་ཡིག་ལ་ཨ་
 འོ་ཞེས་ཀའི་སློག་གི་ཨ་དེ་ཨོར་འགྱུར་ལ་ཕ་རོལ་གྱི་ཨ་བྱིས་ཏེ་ཀ་སློག་མེད་ཨོའི་སྟེང་དུ་བྱངས་
 བས་ཀོ་རྟོ་ཞེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་
 གྱིས་སྒྲོབ་པ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། ཡུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་
 ཤེས་རབ་གྱི་ལྟེ་བར་རྟོ་ཡིག་གིས་སོ།^{༡༨} །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཡུམ་གྱི་ལྟེ་
 བར་རྟོ་ཡིག་གིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་དང་། གསང་བར་སྒྲ་ཡིག་དང་། གཙུག་ཏྱར་ལ་རྒྱ་ཡིག་གིས་
 བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པའོ། །དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ཡབ་ལ་གསུམ་ཡུམ་ལ་དུག་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྩ་བའི་ཆོས་ལས་ཐབས་རིགས་གསུམ་དང་། རྩལ་དང་རྩ་བའི་ཆོས་ལས་
 ཤེས་རབ་རིགས་དུག་གོ་^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

རྟོན་དང་བརྟོན་པའི་རྣམ་དག་སྒྲོམ་པ།

དུག་པ་རྟོན་དང་བརྟོན་པའི་རྣམ་དག་སྒྲོམ་པ་ལ་གཉིས། རྟོན་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་དག་
 སྒྲོམ་པ་དང་། བརྟོན་པ་ལྟེའི་རྣམ་དག་སྒྲོམ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་རྣམ་དག་གཉིས་བཤད་པ་ལས་ལུས་ཀྱི་ཁམས་དང་སྦྱར་བའི་རྣམ་དག་ནི་
 ཡི་ཤེས་ལེའུའི་མདོར་བསྟུས་དང་པོར་བསྟན་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་སྐྱབ་ལེ་འདིར་སྒྲིབ་
 གལ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་དག་བསྟན་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་ནི་བཤད་
 པའི་གོ་རིམ་ཡིན་ལ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ནི་གནས་སྐབས་འདིར་ཡིན་པས་འདིར་དེ་དག་གི་དོན་
 བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཐ་མལ་གྱི་སྟོད་བཅུད་བཞིན་དུ་ལྟ་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་ངོ་པོ་ཐ་དད་
 དུ་འཛིན་པ་བསྟོག་པའི་བྱིར་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་དག་དང་། ལྟ་གཙོ་འཁོར་དང་པོ་མོ་ལ་
 སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་རྒྱད་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པ་བསྟོག་པའི་བྱིར་དུ་ལྟེའི་རྣམ་དག་

བསྐྱོམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་སྐྱོམ་དགོས་སོ།།

དེ་ལ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་དག་ནི་ཙ་རྒྱུ་ད་སྐྱུ་བ་ལའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་དྲངས་པ་ལས།
 སངས་རྒྱལ་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཆེས། སྤྱགས་གསུང་སྐྱ་ཡི་དགྲིལ་འཁོར་རོ། །ཆོངས་པའི་གནས་བཞི་
 རྣམས་ཀྱིས་ནི། རྫོང་ལྷོ་ཐིག་ནི་བཞི་པོ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་རྣམས་ཀྱིས། གྲུབ་ནས་བྱ་
 བཞི་པ་ཉིད་དོ། །ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་འགགས་པ་ཡིས། སྐྱོ་ནི་བརྩ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཏེ། རྩ་
 བཞིན་ས་ནི་བརྩ་གཉིས་ཀྱིས། རྩ་བབས་རྣམས་ནི་མཛེས་པ་རྣམས། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་
 བརྩད་རྣམས་ཀྱིས། སྤྱོགས་བརྩད་དུ་ནི་དུར་ཁོད་རྣམས། སྤྱོད་ཉིད་བརྩ་དུག་ཀ་བ་རྣམས།
 ཁམས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁང་པ་བརྩེགས། རྣམ་ཐར་བརྩད་ཀྱིས་སྐོ་བྱུང་རྣམས། གཟུགས་ཅན་
 ཡོན་ཏན་བརྩད་རྣམས་ཀྱིས། འགམ་རྣམས་དང་ནི་ལོགས་རྣམས་ཉིད། སྤྱགས་གསུང་སྐྱ་ཡི་དབྱེ་
 བས་སོ། །ཚུལ་བྱིམས་ལ་སོགས་སྤང་པོ་ལྷས། ཁ་དོག་ལཱ་ནི་རྣམ་པར་དག ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱིས་ར་
 བ་གསུམ། རྩད་པའི་དབང་པོ་སོགས་ཀྱིས་ལྷ། རྩད་སོགས་སྟོབས་རྣམས་དག་གིས་ལྷ། སྤྱགས་
 གསུང་སྐྱ་ཡི་དགྲིལ་འཁོར་ལའོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་རྣམས་ཀྱིས། རྩལ་འཁོར་གསུམ་ལ་
 རྟེགས་བུ་སྟེ། ལ་འོ་ལ་ཕྱིན་བརྩ་རྟེགས་པ་ཡིས། རིན་ཆེན་སྐུ་ལ་སྐུ་པར་བཀྲ། མ་འདྲེས་ཆོས་ནི་
 བཙོ་བརྩད་ཀྱིས། རྩ་ཤལ་དོ་ཤལ་བྱེད་པ་རྣམས། རྩབ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བ་གྲུ་ལྷ། རྩག་བས་ཀྱ་
 མ་ཤིར་ཤོ། །སྤྱོད་ཉིད་ལ་སོགས་རྣམ་ཐར་ཀྱིས། རྩལ་སྤེལ་སྐྱས་ནི་གང་བ་སྟེ། རྩ་འབྱུང་རྩ་བ་ས་
 རྩལ་མཆོན་གཏམས། སྤྱོད་བས་མེ་ལོང་རབ་རྩ་འབར། བྱང་རྩལ་ཡན་ལག་རྩ་ཡབ་གཡོ། ཡན་ལག་
 དགྲུ་ཡིས་སྤང་བས་བརྩུ། བསྐྱུ་བ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རྩར་དུ་སྐྱ་ཆོགས་རྩ་རྩེས་བརྩུ། རྩད་ན་
 བཞིས་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས། སྐྱོ་དང་སྐྱོ་བྱུང་མཆོམས་སྐྱ་སྐྱས། མཛོན་ཤེས་ལྷ་ཡིས་རྟག་རྩ་ནི། རྩོར་
 ཡུག་ཆེན་པོ་ལྷ་ཡིས་བསྐྱོར། རྣམ་པ་གྲུབ་མཐེན་བྱང་རྩལ་པས། རྩ་རྩེ་སྤང་བས་ལེགས་པར་བསྐྱོར། རྩད་
 བགཅིག་སྤེལ་འཁོར་ཡུག་གིས། རྩ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་རྩ་རྩེ་འབར། ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིས་ནི། རྩ་
 བ་ཉི་མ་རྟག་རྩ་ཤར། སྤྱགས་གསུང་སྐྱ་དང་དག་པ་ཡིས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བུམ་པ་ཆེ། རྩ་པོ་ཆེ་
 དང་བྱང་རྩལ་ཤིང་། རྩ་བཞིན་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་སོགས། འདི་ནི་དབལ་ལྷན་དུས་འཁོར་གྱི། རྩལ་

འཁོར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ།།

དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། སངས་རྒྱལ་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི།
 སངས་རྒྱལ་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཏེ་དགོན་མཆོག་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་སྤྱད་སྤྱོད་
 གསུང་སྤྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་སོ། །བྱམས་པ་ཚད་མེད་སོགས་ཚངས་པའི་གནས་བཞིན་ཚངས་ཟུང་
 ཀྱི་དོན་རྒྱུ་ཐེག་བཞིན། །ལུས་ཚོར་སེམས་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་གཏག་བཞི་རྣམས་དག་པས་ཅུ་ཐེག་ཀྱུན་
 བས་གྲུ་བཞི་པའོ། །མ་དེག་པ་སོགས་དེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་འགགས་པས་སྤྱད་སྤྱོད་
 གསུང་སྤྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་སྒོ་བརྩུ་གཉིས་སོ། །འཕགས་པའི་ས་བརྩུ་གཉིས་ཀྱིས་རྟ་བབས་བརྩུ་
 གཉིས་སོ། །ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་སོགས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྩུད་དག་པས་ཕྱོགས་དང་
 ཕྱོགས་མཚམས་བརྩུད་ཀྱི་དུར་ཁྲོད་བརྩུད་རྣམས་སོ། །ཕྱི་ནང་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་ཉིད་
 བརྩུག་དག་པས་ནང་གི་ཀ་བ་ནག་པོ་བརྩུད་ཀྱི་གོ། །ཁམས་ལྷ་དག་པས་གཞལ་ཡས་ཁང་ཕྱི་ནང་དང་
 སྤྱོད་ལོག་ཀྱུན་དུ་བརྩེགས་པའོ། །གཞུགས་ཅན་གཞུགས་ལ་ལྷ་བའི་རྣམ་ཐར་སོགས་རྣམ་ཐར་བརྩུད་
 དག་པས་སྤྱད་སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་ཀྱི་སྒོ་ཁྲུང་བརྩུད་བརྩུད་རྣམས་ཏེ། དེ་ཡང་། ཐུགས་
 གསུང་སྤྱི་ཡི་དབྱེ་བས་སོ་ཞེས་པ་ནས། སྒོ་ལོགས་རྣམས་ཉིད་དོ།^{༡༦} །ཞེས་པའི་བར་ལ་སྤྱད་བར་བྱ་
 བ་ཡིན་པས་སོ།།

གཞུགས་ཅན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྩུད་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་བཞི་དྲི་གཞུགས་རོ་རེག་བྱ་སྟེ་བརྩུད་སྤྱི་བ་པ་
 དང་བྲལ་བའི་རྣམ་དག་གིས་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་ཀྱི་སྒོ་འགམ་བརྩུད་བརྩུད་དོ། །ཉི་མའི་ཡོན་ཏན་
 རྒྱལ་ལུན་སྤྱོད་སྤྱོད་པས་གསུམ་དང་ལྷ་བའི་ཡོན་ཏན་སྤྱི་རོ་རེག་བྱ་གཞུགས་ལྷ་སྟེ་བརྩུད་རྣམས་དག་
 པས་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་ཀྱི་སྒོ་ལོགས་བརྩུད་བརྩུད་རྣམས་ཉིད་དོ། །རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་། ལ་སོགས་
 པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཐུང་པོ་སྟེ་ཐུང་པོ་
 ལྷ་དག་པས་ཆོན་ཁ་དོག་ལྷའོ། །ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུམ་དག་པས་སྤྱད་སྤྱོད་ཀྱི་ལྱི་ར་བ་
 གསུམ་སོ། །དད་པའི་དབང་པོ་དང་། སོགས་པས་བརྩུན་འགྲུས་དྲན་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 དབང་པོ་རྣམས་དག་པས་གསུང་དཀྱིལ་ཀྱི་རྩ་བ་ལྷའོ། །དད་པ་བརྩུན་འགྲུས་དྲན་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་

ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་རྣམས་དག་པས་སྒྲུ་དཀྱིལ་གྱི་རྩ་བ་ལྟོ། །དེ་ལྟར་ཐུགས་གསུང་སྒྲུའི་དཀྱིལ་
འཁོར་གསུམ་གྱི་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱི་དག་པའོ། །དཔའ་བར་འགོ་བཙམ་མཁའ་མཛོད་དོ་རྩེ་ལྟ་སེང་གེ་
རྣམ་བསྐྱེད་ས་ཉེ་ཏིང་ེ་འཛོན་བཞི་དང་། ཚིག་དང་། རོན་དང་། རྒྱགས་དང་། བཟོད་པའི་སྒོ་གྲུང་ཉེ་
གཟུངས་བཞི་རྣམས་དག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་ལ་སྟེགས་བུ་སྟེ། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྩ་
རྩོགས་པ་དག་པས་རིན་ཆེན་སྒྲུམ་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཚོགས་པའི་འཆིང་པས་སྒྲུས་པས་བཀྲ་བའོ། །མངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོང་བརྒྱད་དག་པས་དོ་གཤམ་དང་དོ་གཤམ་བྱེད་པ་རྣམས་སོ། །

ཚོ། ལས། ཡོ་བྱད། མོས་པ། སྟོན་ལམ། ཚོས། སེམས། སྒྱུ་བ། རྩུ་འབྲུལ། ཡེ་ཤེས་ལ་
དབང་བའི་དབང་བརྩ་དག་པས་ཇུག་ལྷི་ཤར་བྱ་དང་། དག་པ་བརྩ་དག་པས་གྲ་མ་ཤིར་ཁ་མདའ་ཡབ་
དང་། སྟོང་ཉིད། མཚན་མེད། སྟོན་མེད། མཛོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པའི་རྣམ་ཐར་བཞི་དག་པས་དེལ་
བུའི་སྒྲ་སྒྲོགས་པས་གང་བ་དང་། འདུན་པ། བརྩོན་འགྲུས། སེམས། དཔྱོད་པའི་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱང་པ་
བཞི་དག་པས་རྒྱལ་མཚན་སྒྲ་ཚོགས་པས་གཏམས་པ་དང་། སྟེག་པ་མ་སྟེས་པ་རྣམས་མ་སྟེད་པ་དང་།
སྟེས་པ་རྣམས་སྟོང་བ་དང་། དག་པ་མ་སྟེས་པ་རྣམས་སྟེད་པ་དང་། སྟེས་པ་རྣམས་སྟེལ་བའི་ཡང་དག་
སྟོང་བ་བཞི་དག་པས་མེ་ལོང་རབ་ཏུ་འབར་བས་སྒྲུས་པའོ། །དྲན་པ། ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད། བརྩོན་
འགྲུས། དག་པ་བ། ཤིན་སྒྲུངས། ཉིང་ེ་འཛོན། བཏང་སྟོམས་ཡང་དག་བྱང་རྒྱུཔ་ཡན་ལག་བདུན་
དག་པས་རྩལ་རྣམས་གཡོ་བའོ། མདོ་སྟེ། དབྱངས་བསྟན། ལུང་བསྟན། ཚིགས་བཅད། ཆེད་རྟོག་
སྟོང་གཞི། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ། སྟེས་རབས། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་སྟེ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་དག་པའི་ཡེ་
ཤེས་མེ་ཏོག་གི་ཐེང་བ་སྒྲ་ཚོགས་པས་བརྒྱན་པའོ། །སྟེན་པ། ཚིག་སྟན། རོན་མཐུན། རོན་སྟོང་དེ་
བསྟེ་བ་བཞི་དག་པས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཟུར་དུ་སྒྲ་ཚོགས་རྩོམ་སྟེ་བརྒྱན་པའོ། །སྟེག་ཀྱན་འགོག་
ལམ་སྟེ་བདེན་པ་བཞི་དག་པས་རིན་ཆེན་བཞི་རྣམས་ཀྱིས་སྟོ་དང་སྟོ་བྱུང་གི་མཚམས་སྒྲ་སྒྲུས་པའོ། །

ལྟའི་མིག་ ལྟའི་ན་བ། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ། སྟོན་གནས་རྩོམ་སྟེ་དན་པ། རྩུ་འབྲུལ་
གྱི་མཛོན་ཤེས་ཉེ་མཛོན་ཤེས་ལྟ་དག་པས་སའི་ཁོར་ཡུག་སོགས་ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོ་ལྟས་བསྟོར་བའོ། །རྣམ་
པ་ཀྱན་མཐུན་པའི་བྱང་རྒྱུཔ་དག་པ་ཕྱི་རོལ་དུ་རྩོམ་སྟེ་འཕྲེང་བས་ལེགས་པར་བསྟོར་བའོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་

བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པའི་དོ་རྩེ་འཕྲེང་བའི་ལུགས་རིམ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་ལྡི་
རང་བཞིན་གྱི་དོ་རྩེ་མེ་མུ་འབར་བས་བསྐྱར་བའོ། །ཤེས་རབ་དང་ཐབས་གྱི་ཆ་གཉིས་དག་པས་དབར་
ལྷན་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉ་གང་བ་འཆར་བ་དང་། བདེན་བྲལ་དུ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱབ་བཞིན་པའོ། །ཐུགས་
གསུང་སྒྲུ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དོ་རྩེ་བཞི་དག་པས་སྒྲུ་དགྱིལ་གྱི་རྟ་བབས་ལ་གནས་པའི་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་
ལུས་པ་ཆེན་པོ་དང་པོ་ཆེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཤིང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་དོ་རྩེ་བཞི་པོ་དག་པས་བདེ་
ཆེན་འཁོར་ལོར་གནས་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་སོགས་པས་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་། ཆོས་
གྱི་གཞི་དང་། ཆོས་གྱི་དྲུང་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟེན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་སྣ་ཆོགས་པར་ཤར་བ་འདི་ནི་
དཔལ་ལྷན་དུ་ས་འཁོར་གྱི་རེས་དོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ཉིད་སྒྲིབ་
བྲལ་གྱི་ཡོན་ཏན་སུན་ཆོགས་སྣ་ཆོགས་པ་ཀྱན་དང་ལྷན་པ་མཆོན་བྱེད་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བརྟན་པ་ལྟའི་རྣམ་དག་བསྐྱོམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྩའི་དག་པ་ནི་སྒྲུབ་ལའི་
བརྒྱ་གཅིག་པ་ལས། ལུས་པ་རྣམས་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིང་གར་ཆོས་གྱི་འཁོར་
ལོར་རབ་རྩ་འབྱུང་། ཁྱེས་པ་ནས། སོར་མོའི་ཆོགས་གྱི་མཆོམས་ལ་བྱ་བ་ཁྱེས་བྱར་འབྱུང་།¹⁴⁰ ཁྱེས་
པའི་བར་གྱི་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱིང་གའི་རྩ་འདབ་བརྒྱད་དག་པས་ལུས་པ་བརྒྱད་
དང་རྣམ་མ་བརྒྱད་དོ། །དབྲལ་བའི་རྩ་འདབ་བརྒྱ་དྲུག་དག་པས་གསེགས་པ་བཞི་ཡུམ་དང་བཅས་
པ་དང་། གསེགས་མ་བཞི་ཡབ་དང་བཅས་པ་སྟེ་བརྒྱ་དྲུག་པོ། གཙུག་ཏོར་གྱི་རྩ་རྩ་འདབ་བཞི་པ་དག་
པས་ཆོས་གྱི་དྲུང་དང་ནོར་བུ་དང་ཆོས་གྱི་གཞི་དང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ངོ་། །མགྲིན་པའི་རྩ་རྩ་འདབ་
སོ་གཉིས་པ་དག་པས་སེམས་དཔའ་དྲུག་ཡུམ་དང་བཅས་པ་དང་། སེམས་མ་དྲུག་ཡབ་དང་བཅས་
པ་དང་། ཁྱོ་བོ་བཞི་ཡུམ་དང་བཅས་པའི་སོ་གཉིས་སོ། །ལྟེ་བའི་རྩ་རྩ་འདབ་དྲུག་རྩ་རྩ་བཞི་པ་དག་
པས་གསུང་དགྱིལ་གྱི་འཁོར་གྱི་ལྟ་མོ་འཛིགས་མ་སོགས་དྲུག་རྩ་རྩ་བཞིའོ། །གསང་གནས་གྱི་རྩ་རྩ་
འདབ་སོ་གཉིས་པ་དག་པས་ཙ་མུ་ཏུ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་དགྱིལ་གྱི་གཙོ་མོ་བརྒྱད་དང་། རྒྱུག་མོ་
ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་དེ་བརྒྱ་དྲུག་པོ་ཐབས་ཤེས་གྱི་དབྱེ་བས་སོ་གཉིས་སོ། །ལག་པ་དང་རྒྱུང་པའི་

ཆོགས་ཆེན་བཙུག་གིས་ཀྱི་ཆོགས་རེ་རེ་ལ་རྩ་འཁོར་རྩ་འདབ་སྐྱམ་རྩ་བ་རེ་རེ་ཡོད་པའི་རྩ་འདབ་སྐྱམ་
བརྒྱ་དྲུག་རྩ་དག་པས་ཆོས་ལྟ་སྐྱམ་བརྒྱ་དྲུག་རྩ་འོ། །རྐང་ལག་གི་སོར་མོའི་ཆོགས་ཀྱི་མཚམས་གྱི་རྩ་
སྐྱམ་རྩ་བ་ཚན་པ་གཉིས་དང་། ཟུབ་ཕྱེད་ཆེན་པོ་གཉིས་ཏེ་སྐྱམ་རྩ་རྩ་གཉིས་པ་ཚན་པ་གཉིས་དག་པས་
སྐྱུ་བརྒྱད་གཏུ་མ་མོ་བརྒྱད་དེ་བཙུ་དྲུག་པོ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ལྷོག་པའི་དབྱེ་བས་སོ་གཉིས་པ་ཚན་པ་
གཉིས་སོ།།

གཉིས་པ་ཐུང་ཁམས་སོགས་ཀྱི་དག་པ་ནི། སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཕྱེད་འོག་མ་དུས་ཀྱི་
དག་པས་དཔལ་ལྷན་རྩོ་རྩོ་ཅན་འཕྱུར་ཞེས་པ་ནས། བ་སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་དུར་ཁྱོད་ས་གཞི་ལ་གནས་
འབྱུང་པའི་ཆོགས་^{༡༩} ཞེས་པའི་བར་གྱི་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དོན་ནི་དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དུས་ཉི་མས་བྱིས་འཕོ་བ་བཙུག་གིས་དང་། བར་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཙུག་གིས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་
སུའི་ཆོས་འཕགས་པས་རྩོ་རྩོ་ཅན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའོ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་
བཙུག་གིས་རྒྱ་དང་འབྲས་སུར་འབྱུར་རྩལ་ནི་འདིའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བར་དུ་རྩ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་བྱིས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡན་ལག་བཙུག་གིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་སུའི་བདག་ཉིད་དེ་དེ་ལ་ལྷ་ནི་རྒྱའི་
ཆོས་སོ། །བདུན་ནི་འབྲས་སུའི་ཆོས་སོ། །རྒྱའི་ཆོས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ། །འབྲས་
སུའི་ཆོས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་བདག་ཉིད་དེ་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ལེའུར་གསུངས་སོ། ^{༢༠} ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་མ་རིག་པ། འདུ་ཕྱེད། སྤེད་པ། ལེན་པ། སྤེད་པ་སྟེ་ལྷ་པོ་རྒྱ་དང་། རྣམ་ཤེས། མིང་ག་ཟུགས།
སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་རིག་པ། ཆོར་བ། སྐྱེ་བ། སྐ་ཤི་སྟེ་བདུན་པོ་འབྲས་སུའོ།།

དེ་དག་རྒྱ་འབྲས་སུ་བྱས་པ་ལས་འཁོར་བར་འཁོར་རྩལ་ནི་ཉོན་མོངས་དང་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་
འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མ་རིག་པ་དང་སྤེད་པ་དང་ལེན་པ་གསུམ་ཉོན་མོངས་དང་། འདུ་
ཕྱེད་དང་སྤེད་པ་གཉིས་ལ་ལས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། སྤེད་པ་ནི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡང་སྤེད་འབྲུབ་པའི་རུས་
པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བ་ལ་ལས་ཞེས་བཏགས་པ་ཅུ་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་རྒྱ་དེ་དག་གིས་འབྲས་སུ་དེ་རྣམས་
འབྱེན་རྩལ་ནི། མ་རིག་པའི་དབང་གིས་འདུ་ཕྱེད་ཀྱི་ལས་དགེ་མི་དགེ་བསགས། འདུ་ཕྱེད་དེས་རྣམ་

ཤེས་ནས་ཚོར་བའི་བར་འགྲུབ་རུ་འཕངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་བག་ཆགས་བཞག་
 བག་ཆགས་དེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤྱོད་ཡོན་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་ཅན་དུ་གསོས་བཏབ་པས་བག་ཆགས་
 དེ་ཡང་སྤྱོད་ཀྱི་མ་སྤྱོད་པའི་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་པ་དེ་གྲུབ། སྤྱོད་པ་དེ་ལས་མའི་མངལ་
 དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱར་མ་ཐག་པའི་ནུས་ཤེས་དང་། དེ་ལས་མིང་གཟུགས་དང་། དེ་ལས་སྤྱོད་མཆོད་དུག་
 དང་། དེ་ལས་རིག་པ་དང་། དེ་ལས་ཚོར་བ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ཉིང་
 མཚམས་སྒྱར་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ལ་སྤྱོད་བཞེས་དང་། མིང་གཟུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་གྱི་
 གནས་སྐབས་གཞན་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་རྒྱ་བཞེས་བཏགས་ཤིང་། ཤི་བའི་སྤྱོད་འགགས་པ་
 ལ་འཛོག་པ་རྒྱ་དེ་འབྱེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱིང་པོར།
 གསུམ་པོ་དག་ལས་གཉིས་འབྱུང་ཁིང་། གཉིས་ལས་བདུན་འབྱུང་བདུན་ལས་ཀྱང་། གསུམ་འབྱུང་
 སྤྱོད་པའི་འཁོར་ལོ་ནི། ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར་བར་འགྱུར།¹⁴ ཞེས་གསུངས་པ་དང་དགོངས་པ་
 གཅིག་གོ།

དེ་ལྟར་ན་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་སྤྱོད་པ་སོགས་གཞི་དང་ཚོས་མཐུན་སྦྱོར་བའི་ཆོ།
 མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་མ་
 རིག་པ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་སྦྱོར་བར་གསུངས་པའི་མ་རིག་པ་སོགས་ནི་
 མངལ་དུ་གནས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་དེ་དང་དེའི་མིང་གིས་
 བཏགས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མངལ་དུ་ཞུགས་མ་ཐག་གི་སྤྱོད་པ་དེ་སྤྱོད་
 བཤད་ཡིན་ཡང་རྒྱ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་ནས་སྤྱོད་པ་བདུན་པ་དེ་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་དེའི་རྟེན་པའི་
 རྩ་འདབ་དུ་རྒྱུད་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་ཀུན་པའི་སྤྱོད་པ་ཞེས་མིང་འདོགས་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ན་མངལ་དུ་
 ཞུགས་མ་ཐག་གི་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་མ་རིག་པ་ཟེར་ཁིང་། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ཆོ་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་སྤྱོད་པ་
 གཉིས་པ་སོགས་ལ་རིམ་པ་བཞེན་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་ཤེས་སོགས་ཟེར་བར་གྲུབ་པོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་སྤྱོད་
 ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་མ་རིག་པའི་སྤྱོད་པ་ཟེར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་དང་ཁྱིམ་སྤྱོད་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་
 བདུན་སྦྱོར་བའི་ཆོ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་དང་པོ་དང་མངལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཁྱིམ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དང་པོ་སྦྱོར་

དགོས་པས་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་ནང་དུ་ཆུ་སྤོན་ལ་སོགས་པ་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡན་ལག་
བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། ཁམས་ལའི་བརྒྱ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། རྒྱལ་གྱི་སླ་
བར་ཉི་མ་ཆུ་སྤོན་ལ་སོན་མ་རིག་པ་སྟེ་^{༡༡} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འགགས་པས་ཤེས་རབ་མ་འང་
དག་པའོ།^{༡༢} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འགགས་པས་ཀྱང་སྒྲ་
ཆོགས་ཡུམ་མོ། སྟིང་གའི་བསྐྱར་གནས་པའི་རྩ་མཉམ་གནས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱང་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་
གྱུར་པའི་རྩ་བརྒྱད་དག་པས་དུ་བ་མ་སོགས་བརྒྱད་དང་ཨ་ཤ་རྩུ་ཏྲི་དང་དུང་ཅན་མ་དག་པའི་ཆ་རྣམ་
གཅད་གྱིས་མཆོན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་དང་། ཐིག་ལེས་མཆོན་པའི་
ནམ་མཁའི་ཁམས་མ་ཤར་ཕྱིན་མ་སྟེ་རྣམ་མ་བཅུའོ། །དུག་གསུམ་ང་རྒྱལ་དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་
པ་བཞི་ཟད་པས་ཞབས་གཡོན་པའི་འོག་ཏུ་བདུད་པོ། ཉོན་མོངས་འཆི་བདག་ལུང་པོ་ལྷའི་སྤྱི་བདུད་
དེ་བདུད་བཞི་ཟད་པས་ཞབས་གཡོན་པའི་འོག་ཏུ་བདུད་པོ། །ལུས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཟད་པས་དུང་དང་། དག་
གི་སྦྱིབ་པ་ཟད་པས་གཛི་དང་། སེམས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཟད་པས་ནོར་ལུང་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཟད་པས་
དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཡས་གཡོན་གྱི་རྐྱང་འགགས་པས་ཤར་གྱི་སྤུམ་པ་གཉིས།
འོག་མ་རྣམས་ལ་འང་གཡས་གཡོན་ཞེས་སྒྲུར་ཏེ་ཁྲག་འགགས་པས་སྤྱི་བུམ་པ་གཉིས། གཅི་བ་མི་
འཛག་པས་བྱང་གི་སྤུམ་པ་གཉིས། བཤང་བ་མི་འཛག་པས་རུབ་ཀྱི་སྤུམ་པ་གཉིས། ལུ་བ་མི་འཛག་
པས་སྟེང་དུ་རྒྱལ་བའི་སྤུམ་པའོ། །རྩལ་མི་འཛག་པས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤུམ་པ་འོག་ཏུའོ། །དེ་ཡང་
དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དངོས་སུ་བཀོད་པ་བརྒྱད་དང་རྒྱལ་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་ནི་ཁབ་བྱེད་དོ།

དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་གཟུགས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཟད་ཅིང་
རྣམ་པར་དག་པས་རིམ་པ་བཞིན་དོན་གྲུབ་རིན་འབྱུང་སྤང་མཐའ་རྣམ་སྤང་མི་བསྟོན་པ་རྣམས་སོ། །ཡེ་
ཤེས་ནམ་མཁའ་རྒྱང་མེ་རྩུམ་འི་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཟད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པས་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲ་
ཆོགས་ཡུམ་དོ་རྟེན་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་མ་སྟོལ་མ་གོས་དཀར་མོ་སྒྲ་མ་གྱི་སྒྱུན་མ་རྣམས་སོ། །རྩ་བ་
སྒྲ་མིག་ལྟེ་ལུས་ཡིད་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཟད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པས་རིམ་པ་བཞིན་ཕྱག་དོར་ནམ་སྟིང་

ས་སྒྲིང་འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷུག་སྒྲིབ་མེལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་རྣམས་སོ། །སྒྲུ་བྱི་རོ་གཟུགས་རེག་བྱ་ཚེས་
 གྱི་སྒྲུ་མཆེད་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པས་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲུ་དོ་རྩེ་མ་བྱི་དོ་རྩེ་མ་རོ་དོ་རྩེ་མ་གཟུགས་དོ་རྩེ་
 མ་རེག་བྱ་དོ་རྩེ་མ་ཚས་དབྱིངས་དོ་རྩེ་མ་རྣམས་སོ། །དད་པའི་སྟོབས་བརྩོན་འགྲུལ་གྱི་སྟོབས་དྲན་པའི་
 སྟོབས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཤེས་རབ་གྱི་སྟོབས་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པས་རིམ་པ་བཞིན་གཙུག་
 ཉིང་བཞེགས་མཐར་བྱེད་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད་བརྒྱ་མཐར་བྱེད་གཤིན་རྩེ་མཐར་བྱེད་དེ་ཁྱོ་བོའི་རྒྱལ་
 པོ་རྣམས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ག་དག་ལག་པ་རྒྱ་དང་པ་དག་ལམ་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པས་
རིམ་པ་བཞིན་གཞོད་མཛེས་དབྱུག་སྒྲོན་ཅན་འདོད་ཀྱིས་མི་གཡོ་བ་སྟོབས་པོ་ཆེ་རྣམས་སོ། །ལས་གྱི་
དབང་པོའི་བྱ་བ་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པས་དྲག་སྒྱུན་མ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་པོའི་ལྷ་མོ་རྣམས་སོ། །ཐུན་
ཚོད་བརྒྱད་དག་པས་ལྷ་སྒྲོན་ལ་སོགས་པའི་གསུང་དཀྱིལ་གྱི་གཙོ་མོ་བརྒྱད་དོ། །ཞག་གཅིག་གི་དུས་
སྟོར་བརྒྱ་གཉིས་གྱི་ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུའི་རྒྱུད་འབབ་པའི་ཙུ་འདབ་དྲུག་ཅུ་དང་། སྟོང་པའི་ཙུ་བཞི་སྟེ་ལྔ་བ་
སྟེ་ལྔ་བའི་འཁོར་ལོ་སྒྲིབ་པ་ཟད་ཅིང་དག་པས་འཛིགས་མ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་དཀྱིལ་གྱི་འཁོར་གྱི་
ལྷ་མོ་དྲུག་ཅུ་ཙུ་བཞིའོ། །ནག་པའི་རྒྱ་བ་སོགས་རྒྱ་བ་བརྒྱ་གཉིས་སྒྲིབ་པ་ཟད་ཅིང་དག་པས་བདེན་
བལ་དང་རྒྱུད་དང་མེ་ལྷ་དང་གཞོད་དྲུག་དང་རྒྱ་མཚོ་དང་ཚོགས་གྱི་དབང་པོ་དང་བརྒྱ་བྱིན་དང་ཆངས་
པ་དང་དྲག་པོ་དང་གཞོད་སྒྲིབ་དང་བྱུང་འཇུག་དང་གཤིན་རྗེ་སྟེ་ཆོས་ལྷའི་གཙོ་མོ་བརྒྱ་གཉིས་སོ། །ནང་
དུ་ཆུ་ཚོད་གཅིག་གི་དབྱེགས་གྱི་གངས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་དང་། ལོ་གཅིག་གི་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་དག་
པས་བསྐྱའི་འདབ་མར་གནས་པའི་ཆོས་ལྷའི་འཁོར་སུམ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ཙུ་དྲུག་ །གཙོ་མོ་བརྒྱ་གཉིས།
སྒྲིག་མོ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཉེ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུའོ། །གསང་གནས་གྱི་ཙུ་སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་རྣམ་
པར་དག་པས་སྟུ་བརྒྱད་དང་རབ་གཏུམ་མ་བརྒྱད་དེ་དེ་དག་ཐབས་ཤེས་གྱི་དབྱེ་བས་སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་
པོ་རྣམས་སོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་གིས་ལུས་གྱི་བྱ་བ་སྟོན་པ་སོགས་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཟད་ཅིང་དག་པས་
འདོད་མ་སོ་དྲུག་དང་སྟེར་འདོད་མ་སོ་དྲུག་རྣམས་སོ། །སྒྲ་རྣམས་དག་པས་བྱུ་བ་རྣམས་སོ། །བ་སྟུ་
བྱེ་བ་སྟུག་སྟེད་དང་བཞི་དག་པས་དུར་ཁྲོད་དུ་འཕུང་པོ་བྱེ་བ་སྟུག་སྟེད་དང་བཞིའོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཆེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་དག་འདི་ལ། ལུང་སོགས་རྣམ་པར་དག་པའི་
 ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཆེན་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་ལའོར་དུ་ཤར་བ་རྣམས་དངོས་གནས་ལ་ཆེན་དང་
 བརྟེན་པའི་དགྲིལ་ལའོར་དུ་གྲུབ་པ་ཅིག་དང་། དངོས་གནས་ལ་ཆེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་ལའོར་དུ་
 མ་གྲུབ་ཀྱང་དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་མོས་ནས་སྒྲིམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སྟོན་པ་ཤུ་གཉིས་པ་བས་
 དགྲིལ་ལའོར་གྱི་གཙོ་བོ་དུས་གྱི་ལའོར་ལོའི་རྣམ་པར་མཛད་ནས་དུས་གྱི་ལའོར་ལོའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་
 གྱི་ཆེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་ལའོར་སྐྱེལ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲིམ་པའི་སྐྱེལ་
 པ་པོས་རང་ཉིད་གཙོ་བོ་དུས་གྱི་ལའོར་ལོའི་ར་རྒྱལ་ལ་གནས་པས་སྐྱུང་གཞི་རྩ་དང་ལུང་སོགས་དག་
 པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཆེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བར་མོས་ནས་སྒྲིམ་
 པ་སྟེ་འདི་ནི་ཆེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་དག་སྒྲིམ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། །ཁམས་རྣམས་འགགས་པས་ཁམས་གཞན་དེ་རྣམས་རྣམ་པར་
 དག་པས་འགྱུར་རྩ་^{༡༥} ཞེས་དང་། གཟུགས་གཞན་ལ་སོགས་པ་དང་མིག་གཞན་ལ་སོགས་པ་དེ་
 རྣམས་^{༡༦} ཞེས་སོགས་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་གཞན་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱེལ་པ་
 པོའི་སྒོ་ངོར་ཤར་བའི་ཆེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བྱ་དགོས་ཤིང་། ཟུང་པར་དུ་
 ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་འགགས་པར་གྱུར་པ་ན་འདུ་བྱེད་གཞན་ལ་སོགས་
 པ་དེ་རྣམས་སོ། །དེས་ན་རྣམ་པར་དག་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་སྟེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱིལ་པ་
 ཟད་པས་སོ། ^{༡༧} ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གི་^{༡༨} འདུ་བྱེད་གཞན་ཞེས་པ་འདིས་འདུ་བྱེད་ལྟ་གང་
 དུ་བསྒྲིམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྟ་བུ་ལྟར་ཅིང་། སོགས་པས་ཆོར་བ་གཞན་དང་འདུ་ཤེས་གཞན་ཆོར་བ་
 དང་འདུ་ཤེས་སོགས་ལྟ་གང་དུ་བསྒྲིམ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལྟ་བུ་སྟན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེས་ན་
 ཞེས་སོགས་འགྲེལ་ཆོག་འོག་མས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་འདུ་བྱེད་ནི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་སྟེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་
 གྲུབ་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྟ་དོན་གྲུབ་པ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་འདིའི་རྒྱུད་འགྲེལ་རྣམས་
 བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དག་པ་བསྒྲིམ་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རིགས་པ་འདི་འོག་མ་རྣམས་
 ལ་འད་སྐྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེལ་ལའི་ཞེ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་བྱི་འཛིག་ཆེན་གྱི་

ཁམས་དང་ནང་ལུས་དང་གཞན་བཟགས་པའི་དགྲིལ་ལའོར་ལ་སྒྲོ་བ་དང་བསྐྱབ་བཞི།^{༡༧} ཞེས་བྱིན་དང་གཞན་གསུམ་གྱི་གཞན་འདི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཟགས་པའི་དགྲིལ་ལའོར་ལ་ཞེས་སྒྲོས་བཟགས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་ལའོར་ལ་གསལ་བ་ན་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་བས་ན་དུས་ཀྱི་ལའོར་ལོའི་རྒྱད་ཅུ་འབྲེལ་ལས། གཞན་ཞེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་རྟག་བརྟན་ཁོ་ན་ལ་གོ་བར་མི་བྱའོ།^{༡༨}

གསུམ་པ་ཐུགས་དོ་རྗེ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཐིག་ལེ་སྒྲོ་བ་དང་ཚོས་མཐུན་པར་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ཐུགས་དོ་རྗེ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ལ། གཞན་གྱི་ལུགས་མདོར་བསྐྱས་ནས་བརྗོད་དེ་འཐད་མི་འཐད་དབྱེད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་གཞག་པའོ།

དང་པོ་ནི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག རྗེ་ཀུན་ལ། སྐབས་འདིའི་ཐ་ཐིག་ལ་བསྐྱེད་རྗེས་གཉིས་སུ་མཛད་དེ་བསྐྱེད་རིམ་ནི་ལས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐིག་ལེ་ཞོར་བུའི་བར་དུ་འོངས་ཏེ་སྐར་ཡང་རྒྱུད་སྒྲོབས་ཀྱིས་བྱེད་དུ་གཤེགས་ཏེ་ཐིག་ལེ་ཡས་བབས་མས་བརྟན་ཟོ་རྒྱའི་འབྲེལ་ལའོར་ལ་སྐྱབ་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱབས་པ་ལས་གང་གི་ཆོ་འཕྲིག་རྟེན་པའི་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་བརྟན་པོར་གྱུར་པ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་ཐིག་ནི་རྗེས་པའི་རིམ་པའི་ཐ་ཐིག་ཡིན་པར་བཞེད་ཅིང་། སྐབས་འདིར་འབྲེལ་ཆེན་དུ་རྒྱ་རྒྱུད་བྱངས་པའི། བཅུ་དྲུག་ལོ་ལོན་རིགས་ཅན་མ།^{༡༩} ཞེས་སོགས་སྒྲིང་བ་ཡན་ལག་དྲུག་ཉིད་སྟོན་བྱེད་དུ་འཆད་པར་མཛད་དོ།^{༢༠} ལས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐིག་ལེ་ཞོར་བུའི་བར་དུ་བབས་པ་རྒྱུད་སྒྲོབས་ཀྱིས་སྟེང་དུ་བྱངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟན་སྐྱེས་བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་ལྟན་སྐྱེས་སྐྱེ་བ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱུད་དབྱེད་པར་འཇུག་ནས་པ་ཅིག་དགོས་ཤིང་། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱུད་དབྱེད་པར་ཞུགས་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡིན་ན་བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་ལ་རྒྱུད་དབྱེད་པར་

འཇུག་པའི་ཐབས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་རྟོག་གིས་ཁམས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཚོ་རྒྱའི་འབྲུལ་
འཁོར་ལྟར་ཡས་བབས་མས་བརྟན་ཡང་དང་ཡང་སྦྱོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་རྫོགས་རིམ་དུ་འཛོག་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཙུ་བྱག་ལོ་ལོན་ཞེས་སོགས་སྦྱོར་བྱག་ཉིད་སྟོན་བྱེད་དུ་མཛད་པ་ཡང་ལེགས་
པར་མ་གོ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་འདིར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱ་རྫོགས་པ་ནི་དགྲིལ་
འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གོ། །གསུང་རྫོགས་པ་ནི་ལས་རྒྱལ་མཆོག་སྟེ། ལས་ཀྱི་དབང་པོ་བྱ་བ་ལ་འཇུག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་རྫོགས་པ་ནི་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །ཁྱེད་འཕོ་བ་ལས་
བདེ་བ་ལ་དམིགས་པ་ནི་སྤྲ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ་^{༡༥} ཞེས་སྐབས་འདིའི་སྤྲ་ཐིག་གི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་རིམ་
དུ་བཤད་ཅིང་། འདིའི་སྤྲ་ཐིག་དེ་ལྟར་བསྒྲམ་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་། བཙུ་བྱག་ལོ་ལོན་རིགས་
ཅན་མ།^{༡༦} ཞེས་སོགས་བྱང་ས་པ་ཡིན་པས་སོ།།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་གཞག་པ་ལ་གཉིས། སྦྱང་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་རྒྱལ་བཤད་
པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་ལོ།།

དང་པོ་ནི་བྱིས་པ་སྦྱེས་ནས་ལོ་བཙུ་བྱག་ལོན་བའི་ཆོ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྫོགས་ཏེ་ཐིག་
ལེ་འབྲིན་པའི་བདེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་ནས་བག་མ་ལེན་པ་དང་དེའི་ལག་པ་ནས་འཛོན་པ་
སོགས་བྱེད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་དབང་གི་དུས་སུ་སྦོབ་དཔོན་གྱིས་སྦོབ་མ་ལ་ཤེས་རབ་མ་
གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །ཁ་ཐིག་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཅི་
རིགས་པ་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། གཞི་དུས་སུ་ལོ་བཙུ་བྱག་ཡན་ཆད་ལོན་པ་དེས་ཕྱག་རྒྱ་དང་
སྒོམས་འཇུག་བྱས་པས་གསང་གནས་ནས་གཏུམ་མོ་པལ་པ་འབར་བས་ཐིག་ལེ་ལྷ་བ་སྦྱི་བོ་ནས་རིམ་
གྱིས་རྟགས་ཀྱི་རྩེར་བབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་གོང་འཕེལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ཕྱག་རྒྱ་
གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སྦྱི་བོ་ནས་རྩོམ་རྩེའི་རྩེའི་བར་དུ་བབས་
པའི་དགའ་བ་བཞི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྦྱོར་བའི་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྣལ་འབྱོར་པས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་ནི།
རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་སྐབས་འདིའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྤྲ་ཐིག་སྒོམ་ཚུལ་གསུངས་པ་འདི་ནི་གཙོ་བོར་རྒྱུད་ཀྱི་

ཆོད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཆོག་ཅིག་ལ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རིག་པོ་ཆེ་ལྟ་
 བུའི་གང་ཟག་གིས་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཕྱ་ཐིག་སྒྲོམ་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བགད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེས་ཐོག་མར་
 ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་ཕུག་ཀྱང་གཉིས་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་གོ། དེ་ལྟར་
 འཇུག་པའི་ཆོ་ལས་གྱི་ཕུག་ཀྱང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ན། བརྟེན་པ་ལོ་ལོ་རྒྱུ་རིགས་ཅན་མ། གཟུགས་
 དང་ལང་ཆོས་བརྒྱན་པ་ལ། གྲང་པོར་ལེགས་པར་བསྐྱབ་བྱས་ནས། གྲང་བསྐྱར་ནས་ནི་སྐྱབ་
 པ་བརྩམ།^{༡༧} ཁེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ་བརྟེན་པ་མཆོན་པའི་བརྟེན་གཉིས་མ་ནས་ཉི་ཤུ་མའི་
 བར་གཟུགས་དང་ལང་ཆོས་བརྒྱན་པ་ཕུག་ཀྱའི་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་བཅའ་ཏེ། དེ་དང་པོར་ལམ་ཐུན་
 མོར་བ་སོགས་བསྐྱབ་པའི་གནས་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱབ། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པའི་རྗེས་སུ་དབང་
 བསྐྱར་ནས་སྐྱེས་སྒྲོམ་དང་ཕན་པར་བྱས་ཏེ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པ་ལ་བསྐྱབ་བོ། དེ་ནས་ཐིག་
 ལའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐྱབ་པ་བརྩམ་མོ། དེ་ཡང་ཚུལ་རི་ལྟར་བརྩམ་ན། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དང་ཆགས་
 པ་ནི། གྲུབ་པ་ལ་སོགས་རྣམས་ལ་དགོང་། སྐྱ་དུ་གསང་བ་གཙུག་ཏྱར་ཆེར།^{༡༨} ཁེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རང་གཙོ་བོ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་། ཡུམ་ལས་གྱི་ཕུག་ཀྱང་དང་ལོ་ཤེས་གྱི་ཕུག་ཀྱང་ཡིན་ཡང་
 སྐྱ་ཆོགས་ཡུམ་དུ་གསལ་བའི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་དབུ་ལ་བ་དང་། ལ་སོགས་པ་སྟིང་ག་དང་མགོན་
 པ་དང་ཉེ་བ་རྣམས་ལ་རིམ་བཤམ་བཞེས་སྐྱོ་དོ་རྗེ་ཞོ་དང་། གསུང་དོ་རྗེ་ལྷ་དང་། ཐུགས་དོ་རྗེ་རྩྱ་དང་། ཡེ་
 ཤེས་དོ་རྗེ་རྟེ་ཡིག་རྣམས་དགོང་ཅིང་། སྐྱ་གསང་གནས་དང་། དུ་གཙུག་ཏྱར་ལ་དགོང་དོ།

དེ་ནས་མཁའ་གསང་སྦྱང་བའི། དེ་ནས་བདུ་རྣམ་པར་སྦྱང་།^{༡༩} ཁེས་མདོར་བསྟན་ནས།
 སྦྱོར་ཚུལ་དངོས་ནི། ལྷ་ཡིག་བདུ་འདབ་བརྒྱད་པ། རྩྱ་ཡིག་གིས་ནི་དོ་རྗེར་ལྟན། དེ་ལྟར་དོ་རྗེ་དང་
 བཅས་པའི། ཤེས་རབ་བདུ་སྦྱང་རྒྱ་ལས། རྩྱ་གིས་རང་གི་དོ་རྗེ་ནི། ཅེ་མོ་ལྷ་པར་རྣམ་པར་བསྒྲོམ། དེ་
 དབུས་བདུ་འདབ་བརྒྱད་པ། ལྷ་ཡིག་གིས་ནི་རབ་དུ་བརྟན་^{༢༠} ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡུམ་གྱི་གསང་
 གནས་མི་དམིགས་པའི་རང་ལས་ལྷ་ཡིས་ཏེ་ལྷ་ལས་བདུ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ། དེའི་ཉེ་བར་རྩྱ་ཡིག་
 གིས་ནི་སྟེ་རྩྱ་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྗེ་ལྟན་པ་སྟེ་དོ་རྗེ་མཆོན་པ་བསྒྲོམ་ཞིང་དེ་ལྟར་དོ་རྗེ་དང་བཅས་པ་སྟེ་དོ་

རྗེས་མཚན་པའི་ཤེས་རབ་མའི་པདྨ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལས་ཏེ་རྒྱུར། རྒྱ་གིས་ཏེ་རྒྱ་ལས་རང་གཙོ་བོར་གསལ་བའི་གསང་གནས་མི་དམིགས་པའི་རང་ལས་དོ་རྗེ་ཅི་ཕྱོག་ལ་པར་རྒྱལ་པར་བསྒྲུམས་ནས། དོ་རྗེ་དེའི་དབྱས་སུ་པདྨ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་ལྷ་ཡིག་གིས་ཏེ་ལྷ་ཡིག་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བརྟག་པ་སྟེ་བསྒྲུམ་མོ། །དེ་ལྟར་མཁའ་གསང་སྤྱངས་ནས་ལས་ལ་སྦྱར་བ་ནི། དེ་ལྟར་དོ་རྗེ་པདྨ་དང་། །བཅས་པ་བྱས་ནས་པདྨར་གཞུག། །དེ་ནས་དོ་རྗེ་འཛིན་པའི་བསྟེམས། །འཛིན་ཅིང་རྣལ་འབྱོར་རྒྱ་ལྟ་བུ། །རྩ་གར་ལིང་ག་རབ་བཀོད་ནས། །བྱང་རྒྱུབ་སེམས་ནི་སྦྱོར་མི་བྱ།^{༡༠༧} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་ལྟར་རང་གི་གསང་གནས་དོ་རྗེ་ཕྱོག་ལ་པདྨས་མཚན་པ་དང་བཅས་པ་བྱས་ནས་ཡུམ་གྱི་པདྨར་གཞུག་གོ། །དེ་ལྟར་འཇུག་པ་དེའི་རང་ནས་རང་ཉིད་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བསྟེམས་པ་སྟེང་རྒྱལ་འཛིན་པས་རྣལ་འབྱོར་པའི་རག་ཏུ་རྒྱ་ལྟ་བུ་ཅེས་བརྗོད་ཅིང་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ལས་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡུམ་གྱི་རྩ་གར་ཡབ་ཀྱི་ལིང་ག་རབ་ཏུ་བཀོད་ནས་སྟོམས་འཇུག་བྱས་པ་ལས་ཁམས་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་ཐིག་ལེ་ནོར་བུའི་ཕྱི་བར་བབས་པ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྦྱོར་བར་མི་བྱའོ། །

ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་འཇུག་བྱས་པ་ལས་བྱང་སེམས་སྦྱི་བོ་ནས་ནོར་བུའི་ཕྱི་བར་དུ་འབབ་རྒྱལ་དང་དེ་ལས་དགའ་བཞི་སྟེ་པའི་རྒྱལ་སྟོན་པ་ནི། རྟེ་བར་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ཡིས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་སྟེག་ཅིང་། །སྤྱན་མ་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡང་། །བསྟེགས་ནས་རི་བོང་ཅན་རྟ་འཛག་ །བདུད་ཅི་ཁྱུ་པའི་ཆོས་ཅན་ནི། །ཐིག་ལེའི་གཟུགས་ཀྱིས་འཛིག་པར་བྱེད། །ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པར་གསལ།^{༡༠༨} །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བསྟུས་རྒྱུད་ཅ་འགྲེལ་གྱིས་འཆད་པ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་སྟོམས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ཁྱིམ་གྱི་རྩ་འདབ་བཅུ་གཉིས་དང་དགྱིལ་འཁོར་དུག་ཅུ་འབབ་པའི་རྩ་འདབ་དུག་ཅུ་རྟེ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་གསུང་དགྱིལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་བསྟོམས་པས་སྤྱངས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལས་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་རྟེན་གྱིས་གཏུམ་མོའི་མེ་འབར་བ་ཡིས་རྟེ་བ་སྦྱལ་བའི་འཁོར་ལོ་རྣམ་པར་སྤྱང་མཛད་ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷའི་རྒྱང་གཡོན་ལ་གནས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྷ་དང་། །སྤྱན་མ་ལ་སོགས་པ་གཡས་ལ་གནས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྷའི་རྒྱང་དང་། །མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་བོ་

ནམས་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ནམས་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་རེ་ཞིག་བཀག་སྡོད་བསྐྱེད་གས་ནས་སྤྱི་བོའི་རྟོ་ཡིག་ལས་རི་བོང་ཅན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཛགས་ཏེ་དེ་ཡང་བདུད་རྩི་ཁུ་བའི་ཚེས་ཅན་དེ་ནི་ཐིག་ལའི་གཞུགས་ཀྱིས་ནོར་བུའི་རྩེའི་བར་དུ་འཛག་པར་བྱེད་དོ།

དེ་ལྟར་སྤྱི་བོ་ནས་ནོར་བུའི་རྩེའི་བར་བབས་པ་དེ་ལས་སྤྱི་བོ་ནས་མགིན་པའི་བར་དུ་བབས་པ་ལས་དགའ་བ་དང་། མགིན་པ་ནས་སྤྱི་བོ་གའི་བར་དུ་བབས་པ་ལས་མཆོག་དགའ་དང་། སྤྱི་བོ་ག་ནས་ལྟེ་བའི་བར་བབས་པ་ལས་ཁྱད་པར་གྱི་དགའ་བ་དང་། ལྟེ་བ་ནས་གསང་གནས་སམ་ནོར་བུའི་རྩེ་བར་བབས་པ་ལས་ལྟན་སྤྱེས་ཀྱི་དགའ་བའོ། དེ་ལྟར་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྦྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་རྣལ་འབྱོར་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །འདི་དག་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ལྟེ་བ་ལ་རྩེའི་འཁོར་ལོ་དགུ་ཡིས་བསྐྱེད་པའི་ལག་འགྲོ་སྟེ་ཞེས་པ་ནས། མགིན་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལའོ་^{༡༠༩} ཞེས་པའི་བར་གྱི། ལྟེ་བར་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ཡིས། ཞེས་པ་ནས། ཐིག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པར་གྲགས། ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བཀྲལ་བ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཏུམ་མོའི་ཡེ་ཤེས་མེ་ནི་རབ་རྒྱས་པ་^{༡༡༠} ཞེས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདོད་པ་སྟེ་དེའི་མེ་ནི་འདོད་པའི་མེའོ། །འདོད་པའི་མེ་དེ་རབ་རྒྱས་པར་གྱུར་པ་ན་ལྟེ་བ་སྦྱལ་བའི་འཁོར་ལོ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ལ་སོགས་པ་གཡོན་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟར་གྱུར་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ལྟེ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུང་བཅུ་ལྟེ་བར་སྐྱེག་པ་དང་། དེ་ཉིད་འདོད་པའི་མེ་རྒྱས་པས་སྐྱེག་པར་གསུངས་པས་འདིའི་གཏུམ་མོ་ནི་གསང་གནས་ཀྱི་གཏུམ་མོ་དང་། དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདོད་པ་སྟེ་དེའི་མེ་ནི་འདོད་པའི་མེའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་འདོད་པའི་མེ་ནི་བྱུག་རྒྱུ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྦྱར་བའི་ཕྱིའི་གཏུམ་མོ་པལ་པའི་མེའོ། དེ་ལྟར་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་སྐྱབས་འདིའི་གཏུམ་མོ་འབར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཁུ་བར་བྱེད་པའི་གཏུམ་མོ་འདི་དུང་ཅན་མའི་ནང་གི་གཏུམ་མོ་ལ་བྱེད་ན་སྐྱབས་འདིའི་དགའ་བ་བཞི་ཡང་དབུ་མའི་ནང་ནས་བྱང་སེམས་བབས་པའི་དགའ་བ་བཞི་ལ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་དགའ་བ་བཞི་དེ་ནི་རྫོགས་རིམ་པའི་དགའ་བ་བཞི་ཡིན་པས་བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་པ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་རྒྱུ་བ་ཆེན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

བཞི་པ་ཡེ་བཙུ་བྱ་ག་གི་མཐར་བཏེ་བ་རྫོགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྤྲོ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་
 རྒྱུ་བ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་རྒྱུ་བ་ཆེན་གྱི་ཡན་ལག་ནི། བཙུ་བྱ་ག་ཕྱེད་ཕྱེད་ཐིག་ལེ་འཆང་། །ཆ་མེད་ཆ་ལས་
 འདས་པ་སྟེ། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཕྱི་མོ་འཆང་། །སྤྲོ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པར་གྲགས།^{༡༠༥} །ཞེས་
 ཅུ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་དོན་འགྲེལ་ཆེན་གྱིས་འཆད་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཆོས་
 དག་ལ་གནས་ལ་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་སེམས་ནི་སྤྲོ་བ་ཡང་ཞེས་པ་རི་ལྟར་བྱོན་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་སྟེ་སྟོ་
 བ་བྱས་^{༡༠༦} ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ནོར་བུའི་ཕྱི་བར་དུ་བབས་པའི་ཐིག་ལེ་
 དེ་ཉིད་སྤྲོ་བ་ཡང་སྤྲོ་བ་རི་ལྟར་བཏེ་བཞིན་དུ་སྟེང་དུ་གསེགས་ཏེ་གསང་གནས་ནས་སྟེ་བར་རྒྱ་
 མཐུན་གྱི་འབྲས་བུའི་རྒྱུ་བ་དུ་གསེགས་པ་དགའ་བ་དང་། ལྟེ་བ་ནས་སྟོང་གར་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུའི་
 རྒྱུ་བ་དུ་གསེགས་པ་མཆོག་དགའ་དང་། སྟོང་ག་ནས་མགིན་པར་སྟེ་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུའི་རྒྱུ་བ་དུ་
 གསེགས་པ་ཁྱད་དགའ་དང་། མགིན་པ་ནས་དབྱལ་བར་བྲལ་བའི་འབྲས་བུའི་རྒྱུ་བ་དུ་གསེགས་པ་
 ལྟན་ཅིག་སྟེ་པའི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་དགའ་བཞི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྤྲོ་བ་
 བའི་བདེ་སྟོང་གི་རྣལ་འབྱོར་ནི་སྤྲོ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུ་བ་པ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་གོ། །དེ་ཡང་། བཙུ་བྱ་ག་
 ཡེ་ཡོན་ཞེས་པ་ནས། སྤྲོ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པར་གྲགས།^{༡༠༧} །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གཙོ་བོར་བསྟེན་
 རིམ་གྱི་སྤྲོ་ཐིག་བསྟན་ནས། རྒྱ་མཐུན་ལ་སོགས་སྟེང་དུ་འགོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣལ་འབྱོར་བསམ་
 གཏན་སོགས་དེ་ཡང་།^{༡༠༨} །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྫོགས་རིམ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རྒྱུ་བ་ཐབས་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་གི་དགོངས་པར་བསམས་ནས། བསྟེན་
 རིམ་བསམ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུ་བ་རྒྱུ་བ་རྫོགས་རིམ་པའི་ཐིག་ལེའི་རྣལ་
 འབྱོར་དངོས་སུ་བསྟན་པས་མཆོན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བཞི། ལྟེ་བར་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ཡིས།^{༡༠༩} །ཞེས་
 སོགས་རྒྱ་བ་ནི་རྒྱུ་བ་ཐབས་ཞལ་ལུང་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་བ་ཐབས་དེ་ཉིད་ལས། གཏུམ་མོའི་
 མཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུང་གིས་བསྐྱལ་བས་ཞེས་པ་ནས། རི་བོང་འཛོན་པ་ལྟ་བུ་བའི་ཐིག་ལེའི་གཟུགས་

གྱིས་སྤྱི་བོ་ནས་མགྱིན་པར་སྤྲེལ་བ་ན་དགའ་བ།^{༡༠} ཞེས་སོགས་ཀྱི་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས། ལྷ་
བར་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ཡིས། ཞེས་པ་ནས། ཐིག་ལའི་གཟུགས་ཀྱིས་འཛག་པར་བྱེད།^{༡༡} ཅེས་
སོགས་ཀྱི་དོན་དངོས་ཟིན་ལྟར་བཞེད་ནས། དེ་དག་གི་མཛུག་ཏུ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་འདྲ་གཏུམ་
མོ་འབར་ནས་ཁམས་དངོས་སུ་ལྷ་བ་དང་། དེ་ལས་སྤྲེལ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་དགའ་བཞི་བདེ་སྟོང་
སྤྱར་བ་མཚན་ཉིད་པ་འོང་ཞིང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་བདེ་
སྟོང་གི་རྣམ་རོལ་གྱི་ལྷའི་གཟུགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་ཡིད་རྩེད་ཤར་བ་ཆེས་གསལ་བར་
འབྱུང་ལ་^{༡༢} ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་བའོ།

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐུ་ཐིག་གི་སྐབས་སུ། ལྷ་བར་གཏུམ་མོ་འབར་བ་
ཡིས།^{༡༣} ཞེས་སོགས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ལྟར་འོང་བའི་ཚུལ་ནི། རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་
བྱའི་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་མཐར་ཐིག་པའི་ཆོ་གསལ་བཏབ་
པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ཡང་མངོན་སུམ་ལྟ་བུར་གསལ་བར་སྤྱང་བ་དང་། ཅི་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་ཀྱང་
ང་རྒྱལ་འཕྲོས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དམིགས་རྟེན་གང་ལ་སེམས་གཏད་པའི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་
གཡོ་མེད་དུ་གནས་པའི་ཞི་གནས་དངོས་སམ་རྗེས་མཐུན་པ་བྱུང་བ་ཅིག་འོང་ལ། དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་
ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དེ་ཉིད་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་དུ་སྒྲོམ་པ་འཕམ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གསལ་བཏབ་པའི་ཆོ་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལྟ་བུ་དང་རེག་ཏུ་རུང་བ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་འཆར་ལ། དེ་ལ་སྒྲོམས་འཇུག་གི་
དམིགས་པ་ཡང་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་འཆར་བས་བྱང་སེམས་སྤྱི་བོ་ནས་ནོར་བུའི་ཅེ་བར་དུ་འབབས་
ལུས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཕའ་ཡིག་ནོར་བུའི་བྱག་པར་སྒྲོམ་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་བྱང་སེམས་ནོར་བུའི་ཕྱི་
རོལ་དུ་འཛག་པ་འགོག་ཏུ་ས་ལ་དེ་འཛག་པ་བཀག་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཉིད་སྟེང་དུ་འབྲེན་པའི་
དམིགས་པ་བརྟན་ཅིང་གསལ་བས་སྤྱི་བོའི་བར་འབྲེན་ལུས་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟ་བུའི་ཐུ་ཐིག་གི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ནི་དབྱེ་མའི་ནང་གི་གཏུམ་མོ་བྱང་པར་ཅན་རྩི་རྒྱུད་ལ་
རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་བཀག་ནས་དབྱེ་མར་བཅུག་པའི་རྒྱུད་གིས་སྤར་ཏེ་སྤྱི་བོའི་ཉི་ཡིག་ལས་བྱང་སེམས་དབྱེ་
མའི་ནང་ནས་བབས་པའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་འམ་དགའ་བ་བཅུ་དྲུག་གི་རྫོགས་

རིམ་དངོས་སུ་སྒྲེ་བའི་སྒྲིན་བྱེད་བྱང་པར་ཅན་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 བྱིས་པའི་སྒྲེ་བོ་རྣམས་ལ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དེས་བདེ་བ་དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །འབྲིང་བོ་
 རྣམས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་སོ། །མཆོག་གི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོས་སོ། །ཞེས་
 བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཕྱ་ཐིག་གི་དགའ་བཞི་འདྲན་བྱེད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། བྱིས་པའི་སྒྲེ་བོ་ཞེས་
 པ་ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་སོ།^{༡༡༥} །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པའི་དེ་མ་ཐག་དུ། མཆོག་གི་རྣལ་
 འབྱོར་པ་ཞེས་སོགས་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བའི་རྫོགས་རིམ་འདྲན་བྱེད་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པ་ཕྱག་རྒྱ་
 ཆེན་མོར་གསུངས་པ་དང་། ཅ་རྒྱུད་དུ་ཡང་། བྲ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་པར་གྲགས།^{༡༡༦} །ཞེས་པའི་དེ་
 མ་ཐག་དུ་རྫོགས་རིམ་རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་
 འོར་བའི་ཕྱེ་བར་ཕབ་པའི་ཡས་བབས་དང་། དེ་ནས་སྤྱི་བའི་བར་དྲངས་པའི་མས་རྟེན་གྱི་དགའ་བཞི་
 སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་འཛག་པའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོ་དང་།
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོར་^{༡༡༧} གསུངས་པའི་དོན་རྗེ་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། དེ་
 ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཉིད་ཀྱི་རང་སྟོབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་
 ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་ཁམས་འཛག་པའི་བདེ་བ་སྦྱེར་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་ཁམས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
 སེམས་ལུས་ཀྱི་ཆ་གས་རྣམས་སུ་གཡོ་བའི་བདེ་བ་ཙམ་སྦྱེར་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་དོ། །དེ་
 ལྟར་ན་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་^{༡༡༨} མཐར་ཐྱིན་པས་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པས་^{༡༡༩} མཐར་
 མ་ཐྱིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་པར་མི་རུས་ཀྱང་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བྱེད་དགོས་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་
 ལྟར་བྲ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པའི་རྗེས་སུ་བསྐྱུས་པ་མཆོད་པ་སྟོད་པ་བདུད་ཅི་བྱང་བ་གཤེགས་སུ་
 གསོལ་བ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱ་དགོས་པའི་གཞན་རྣམས་སྐབ་ཐབས་ཞལ་ལུ་ར་སོགས་ལས་
 བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། འདིར་བསྐྱུས་པ་བྱ་བའི་ཚུལ་རྩལ་ཟད་ཅིག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

འདི་ལ་གསུམ། རྟགས་ཀྱི་དག་གོགས་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། ཡི་

གོ་རྒྱུ་མཁས་ཀྱི་དག་གོགས་ཅི་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་དག་གོགས་ཤེས་པས་བསྐྱེད་པ་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་ནི་རྒྱལ་པོའི་བསྐྱེད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པའི་མིང་གི་
ཡི་གེ་གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོ་བའི་མིང་གི་ཡི་གེ་དང་བའི་དགར་གྱུར་ན་དེའི་ཆོ་རྒྱལ་པོ་འཆི་བར་འགྱུར་ཞིང་
ཅི་ལྟར་ཐ་མལ་བར་གྱུར་ན་དེའི་ཆོ་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་ལ་ཅི་ལྟར་གོགས་པོར་གྱུར་ན་དེའི་ཆོ་ལྟ་འགྲེལ་
བར་འགྱུར་རོ། །དབྱེད་དག་ཡིས་འཆི་བ་ལྟེ་གསལ་བྱེད་དག་ཡིས་ན་བའོ།^{༡༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལྟེ་མིང་གི་ཡི་གེ་དང་པོ་དབྱེད་དག་རྒྱལ་པོ་ཡི་མིང་གི་ཡི་གེ་དང་པོའི་དབྱེད་ས་
དགར་གྱུར་ན་རྒྱལ་པོ་ལ་འཆི་བའི་འཛིགས་པ་དང་མིང་གི་ཡི་གེ་དང་པོ་གཉིས་གསལ་བྱེད་དགར་
གྱུར་པ་ཡིན་ན་ན་བའི་འཛིགས་པ་དང་། ལྟ་དང་རྒྱལ་པོའི་དབྱེད་ས་གསལ་གང་ཡིན་ཡང་མིང་གི་ཡི་
གེ་དང་པོ་གཉིས་གོགས་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་བསྐྱེད་པའི་ལྟ་གང་ཡིན་པ་དེ་འགྲེལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་
ནོ། །མིང་གི་ཡི་གེ་དང་པོ་གཉིས་དག་གོགས་གང་དུ་ཡང་མ་གྱུར་པའི་ཐ་མལ་བར་གྱུར་ན་རྒྱུན་ཡོན་
གཉིས་ཀ་མི་འབྱུང་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡི་གེའི་དག་གོགས་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཡི་གེ་རྒྱམས་ཀྱི་དག་གོགས་ཅི་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཁམས་ལྟེ་ཡི་གེ་རྒྱམས་
དག་དང་གོགས་དང་ཐ་མལ་བར་འགྱུར་ཚུལ་དང་། ཡི་གེ་དེ་རྒྱམས་ཀྱི་ཁམས་སམ་འབྱུང་བ་གང་
ཡིན་དོས་གཞུང་བའོ།

དང་པོ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱུད་གི་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་ཡི་གེ་རྒྱམས་ཀྱི་དག་ལྟེ་དབྱེད་ས་
རྒྱམས་ཀྱི་དབྱེད་ས་དང་གསལ་བྱེད་རྒྱམས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་རྒྱམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་ཡི་གེ་རྒྱམས་
མེའི་ཡི་གེ་རྒྱམས་ཀྱི་འོ། །མེའི་ཡི་གེ་རྒྱམས་སའི་ཡི་གེ་རྒྱམས་ཀྱི་འོ། །སའི་ཡི་གེ་རྒྱམས་རྒྱུད་གི་ཡི་གེ་
རྒྱམས་ཀྱི་འོ། །ནམ་མཁའི་ཡི་གེ་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོགས་པོ་ལྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡི་གེ་རྒྱམས་ནམ་
མཁའི་གོགས་པོ་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་སའི་གོགས་པོ་རྒྱུད་དང་མེའི་གོགས་པོ་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་གི་གོགས་པོ་མེ་
དང་རྒྱུད་ས་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་གོགས་པོའི་ལྟེ་ཆོན་ནོ། །རྒྱུད་གི་ཐ་མལ་པ་ནི་རྒྱུད་མེའི་ཐ་མལ་པ་ནི་ས་དང་
རྒྱུད་ཐ་མལ་པ་ནི་མེ་དང་སའི་ཐ་མལ་པ་ནི་རྒྱུད་རོ།^{༡༢༠} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོམ་

དུ་བསྐྱས་ན། རྩ་དག་རྒྱུད་ཡིན་རྒྱུད་དག་ས། །ས་དག་མེ་ཡིན་མེ་དག་སྟེ། །ནམ་མཁའ་ཀླན་གྱི་གྲོགས་
 བོ་སྟེ། །ཀླན་ཀྱང་ནམ་མཁའ་གྲོགས་པོ་ཡིན། །ས་རྩ་པན་རྩ་གྲོགས་པོ་དང་། །མེ་རྩ་པན་རྩ་གྲོགས་
 བོ་སྟེ། །རྒྱུད་གི་ཐ་མལ་རྩ་དང་ནི། །མེ་ཡི་ཐ་མལ་ས་ཡིན་ལ། །རྩ་ཡི་ཐ་མལ་མེ་ཡིན་ཞིང་། །ས་ཡི་ཐ་
 མལ་པ་ནི་རྒྱུད་།^{༡༩༡} །ཞེས་པའི་རྩ་ལ་གྱིས་ཁམས་ལྗེའི་ཡི་གེ་རྣམས་དག་དང་གྲོགས་དང་ཐ་མལ་པར་
 འགོ་རྩ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དབྱངས་རྣམས་ནང་པན་རྩ་དུ་དག་གྲོགས་ཐ་མལ་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་
 པ་དང་། གསལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་པན་རྩ་དག་གྲོགས་སོགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཅི་དགོས་པ་ནི། དབྱངས་
 རྣམས་ཀྱི་དབྱངས་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་སམ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པོས་གཟུང་བ་ནི། དབྱངས་ཀྱི་ཨ་
 རིང་ཐུང་གཉིས་དང་། ཀ་སྒྲེའི་ཡི་གེ་ལྟ་དང་། ཉ་ཡིག་དང་། ལྷེ་ཅ་ཅན་གླ་ཡིག་རྣམས་ནི་གནས་མགིན་
 པ་ལས་འབྱུང་བ་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་དུ་བྱངས་པ་ལས། ཨ་ཀྱ་
 ཉ་གླམ་གིན་བྱུང་གང་། །དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་མཆོན་ཉིད་རྣམས། །སྟོང་པ་རྒྱུད་སོགས་ཁམས་
 རྣམས་ཀྱི། །གྲོགས་པོ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་གནས།^{༡༩༢} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཨི་རིང་
 ཐུང་གཉིས། ཨེ་དང་ཨི་སྟེ་ཡོན་ཏན་དང་འཕེལ་བ་གཉིས། ཅ་སྒྲེའི་ཡི་གེ་ལྟ། ཨ་ཡིག་དང་ཤ་ཡིག་
 རྣམས་ནི་གནས་ཀླན་ལས་བྱུང་བ་དང་རྒྱུད་གི་ཁམས་པ་ཡིན་པ་ནི་ཅ་རྒྱུད་ལས། ཨི་ཅུ་ཡ་ཤ་རྟ་
 ལས་བྱུང་། །དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་མཆོན་ཉིད་རྣམས། །རྒྱུད་གི་ཁམས་ལས་ཡང་དག་བྱུང་། །རྩ་
 ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དག་^{༡༩༣} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རི་ཡིག་རིང་ཐུང་གཉིས་དང་། ཡོན་ཏན་
 གྱི་ཡི་གེ་ཨར་དང་། འཕེལ་བའི་ཡི་གེ་ཨར་དང་། ཏ་སྒྲེའི་ཡི་གེ་ལྟ་དང་། ར་ཡིག་དང་པ་ཡིག་རྣམས་ནི་
 སྟེ་བོ་ནས་བྱུང་བ་དང་མའི་ཁམས་པ་ཡིན་པ་ནི། རི་ཏུ་ར་པ་སྟེ་བོ་སྟེས། །དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་
 མཆོན་ཉིད་ནི། །མེ་ཡི་ཁམས་ལས་ཡང་དག་བྱུང་། །ས་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དག་^{༡༩༤} །ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཨུ་རིང་ཐུང་གཉིས་དང་། ཡོན་ཏན་དང་འཕེལ་བའི་ཡི་གེ་ཨོ་དང་ཨོ་གཉིས་དང་།
 པ་སྒྲེའི་ཡི་གེ་ལྟ་དང་། ས་དང་གྲ་ཡིག་རྣམས་མཆུ་ལས་བྱུང་བ་དང་རྩ་ལས་པ་ཡིན་པ་ནི། ཨུ་པུ་

མ་གྲ་མཆུ་སྒྲིམ་གང་། །དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་མཚན་ཉིད་རྣམས། །ཁུ་ཡི་ཁམས་ལས་ཡང་དག་
བྱུང་། །མེ་ལས་སྒྲིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ་^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལི་རིང་བྱང་གཉིས་ཏ་སྒྲེའི་
ཡི་གེ་ལྷ་ལི་ཡིག་གི་ཡོན་ཏན་དང་འཕེལ་བ་ཨལ་དང་ཨྲལ་དང་ལ་ཡིག་དང་ས་ཡིག་རྣམས་ནི་སོ་ལས་
བྱུང་བ་དང་སའི་ཁམས་པ་ཡིན་པ་ནི། ལི་རྩ་ལ་ས་སོ་སྒྲིམ་གང་། །དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་མཚན་
ཉིད་རྣམས། །ས་ཡི་ཁམས་ལས་ཡང་དག་བྱུང་། །རྒྱུང་ལས་སྒྲིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ་ །ཏྲག་ཏུ་རྒྱུང་
གི་གྲོགས་པོ་མེ། །ཐ་མལ་པ་རྩ་རུས་མེད་ཕྱིར། །མེ་ཡི་གྲོགས་པོ་རྒྱུང་ཡིན་ཏེ། །ཐ་མལ་པ་ས་རུས་
མེད་ཕྱིར། །ཁུ་ཡི་གྲོགས་པོ་ས་ཡིན་ཏེ། །ཐ་མལ་པ་མེ་རུས་མེད་ཕྱིར། །ས་ཡི་གྲོགས་པོ་ཁུ་ཡིན་ཏེ། །ཐ་
མལ་པ་ནི་རྒྱུང་ཉིད་དོ།^{༢༠} །ཞེས་འགྲེལ་པར་རྩ་རྒྱུད་བྱངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་བཤད་པ་
ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་ཀ་སྒྲེ་ནམ་མཁའ། ཅ་སྒྲེ་རྒྱུང་། ཏ་སྒྲེ་མེ། པ་སྒྲེ་ཁུ། ཏ་སྒྲེ་སའི་ཁམས་པ་རྣམས་སྒྲུ་
བཤད་པ་ནི་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། །ཀ་རྩ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་སྒྲེ་པའི་
ཡི་གེ་ལྷ་ཆར་འཛོན་པ་ནི། །ཡུང་གིས་^{༢༡} སྒྲེ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་པའི་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལས་སོ། །དེར་
མ་ཟད་འབྱུང་བ་རྒྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གསལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་གྲོགས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་
བསྐྱབ་བྱ་ལྟ་དང་སྐྱབ་པ་པོའི་མིང་ཡིག་དང་པོའི་དགྲ་གྲོགས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། ཡང་རྩ་རྒྱུད་འགྲེལ་
ཆེན་དུ་བྱངས་པ་ལས། སྒྲེ་པ་གཅིག་ལ་འང་ཀ་ལ་སོགས། །གསལ་བྱེད་ཆོས་ཅན་ལྷ་རྣམས་གང་། །དེ་
རྣམས་ས་ལ་སོགས་པའི་རིགས། །སྒྲགས་སྐྱབ་པ་ལ་ཤེས་པར་བྱ།^{༢༢} །ཞེས་འབྱུང་བ་རྒྱུང་བའི་ཅི་ཚུལ་
ཡང་སྒྲགས་སྐྱབ་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་འབྱུང་བ་རྒྱུང་བའི་ཡི་གེ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བུ། དེ་དག་གི་དགྲ་གྲོགས་ཇི་ལྟར་བཅི་སྒྲམ་ན།
དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ང་ཉ་ཏ་མ་ནན་འདི་རྣམས། །རྒྱུང་སོགས་སྒྲིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲོགས།^{༢༣} །ཞེས་
ང་ཉ་ཏ་མ་ནན་འདི་ཡི་གེ་ལྷ་པོ་འདི་འབྱུང་བ་རྒྱུང་བའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ་དང་། རང་དང་སྒྲེ་པ་གཅིག་
པ་དང་མི་གཅིག་པ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྒྲེ་རྒྱུང་གི་ཁམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་ལྷག་མ་བཞི་ཆར་གྱི་ཡི་
གེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་དང་། ཡི་གེ་གཞན་ཡང་ང་ཉ་སོགས་ལྷ་པོའི་གྲོགས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་
ཉིད་ལས། ལྷ་རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་འདི་རྣམས། །ཁུ་ལས་སྒྲིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ་ །ག་ཇ་ཏ་བ་དད་འདི་རྣམས། །ས་

ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ། །ཁ་ཚ་ཐ་བ་ཐ་བ་འདི་རྣམས། །མི་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ། །ཀ་ཙ་ཏ་
པ་ཏ་ཏ་འདི་རྣམས། །རླུང་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ། རྒྱགས་ཀྱི་དང་པོར་གནས་ཡི་བོ། །རང་གི་རྩེ་
པའམ་གཞན་ལ་ཡང་།^{༡༩༠} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་རྟོག་རྟོག་རྣམས་འཕྱུར་བ་སྐྱུར་བའི་རླུང་ཁམས་
པ་ཡིན་པས་རང་གཞན་གྱི་རྩེ་པ་གང་ཡིན་ཡང་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ་དང་། ག་ཙ་ཏ་པ་ད་རྣམས་
མི་ཁམས་པ་ཡིན་པས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ་དང་། །ཁ་ཚ་ཐ་བ་ཐ་བ་རྣམས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་
མི་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགྲ་དང་། ཀ་ཙ་ཏ་པ་ཏ་རྣམས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་རླུང་ཁམས་པ་རྣམས་ཀྱི་
དགྲ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། གྲོགས་དང་ཐ་མལ་པར་འཕྱུར་སྐྱུར་ཡང་ཁམས་ཀྱི་ངོས་ནས་གོང་
དུ་བཤད་པའི་རྒྱགས་པས་ཤེས་པར་བྱོལ།

གཞུམ་པ་དེ་ལྟར་དག་པོ་གསལ་བྱས་པ་ལྟར་པ་བྱ་བ་འཛིན་པ་པ་གཉིས། བཟུང་བུའི་
སྐབས་པ་བཟང་པ་དང་། དེ་དག་ལ་པ་ཟུང་པ་ལྟེན་ལྟེན་པོ།

དང་པོ་ནི་འགོ་བོར་མི་དང་མཐར་སྐྱ་དྲུ་ལྟ་བུའི་མཐའ་རྟེན་བཞག་པའི་ལྟ་གར་དང་
 གར་ཡིན་པའི་མིང་ཐུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་པོ་ནི་ཐུགས་དོ་རྗེའི་ཐུགས་དང་། མིང་ཐུགས་ཚང་མ་ནི་
 གཞུང་དོ་རྗེའི་དང་། ཡན་ལག་སོ་སོའི་ཐུགས་མ་གཏོགས་པའི་མིང་ཐུགས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་
 དེ་ལས་ལྟག་པ་བསྟན་པའི་ཐུགས་རྣམས་སྐྱ་དོ་རྗེའི་ཐུགས་དང་། ཡན་ལག་སོ་སོའི་ཐུགས་
 རྣམས་ནི་སྟེང་བའི་ཐུགས་སོ། །དེ་ཡང་ལྟ་རྣམས་ནི་མཚོན་ཁྱེད་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་བརྟན་གཡོའི་
 ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བར་བྱ་དགོས་པ་ནི་སྐྱབ་ལའི་བསྐྱར་པ་དུ་ན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་
 ཐུགས་ཀྱི་མཚོན་ཉིད་གསུངས་པ་མིང་གི་དང་པོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་ཁམས་གསུམ་པོ་འདིར་
 བརྟན་པ་དང་གཡོ་བའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་གར་གི་མིང་གར་ཡིན་པ་དེའི་མིང་གི་དང་པོའི་ཡི་གེ་ནི་
 མིང་གི་དང་པོའོ། །དེ་ཉིད་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྗེར་འཁྱར་ཉེ་མི་ཡི་བདག་པོ་ལྟ་དང་ལྟ་མོ་རྣམས་ཀྱིའོ། །གསུང་
 གི་དོ་རྗེར་མིང་ཐམས་ཅད་དེ་འདིར་དཔེར་ན་དྲུ་དྲུ་རྩ་དྲུ་མ་གྱི་ལོ་ཙ་ན་ཞེས་པ་མིང་དེ་ཉིད་གསུང་
 གི་དོ་རྗེའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིང་ཡང་དོ། །དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིང་གི་ཡི་གེ་
 དེ་ལས་ལྟག་པ་དག་གྱུར་སྐྱའི་དོ་རྗེ་ལྟེ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་དཔེར་ན་མི་དྲུ་པེ་ཅུ་དྲུ་པེ་ཅུ་པེ་སྐྱ་དྲུ་³²⁰ ཞེས་

སོགས་གསུངས་པ་དང་། སྐྱོད་རྗེ་དེ་ལས་གཞན་པ་བྲེང་བའི་སྐགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡན་ལག་སོ་
སོའི་སྐགས་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེ་དག་ལ་བཞུས་པ་བྱེད་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྐགས་རྗེ་རྗེའི་སྐགས་
ལ་བཞུས་པ་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཅ་རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་དུ་བྲངས་པ་ལས། སྐགས་ཀྱི་དང་པོར་གསལ་བྱེད་
དམ། །དབྱངས་རྣམས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྒྲུབ། །བསྟེན་དང་བཞུས་པ་བྱེད་རྣམས་ལ། །འདི་ཡི་
ལས་ནི་རྣམ་དུག་གསུངས།^{༡༩༩} །ཞེས་སྐགས་ཀྱི་མིང་ཡིག་དང་པོ་དེ་གསལ་བྱེད་དམ་དབྱངས་ཡིག་
གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་བསྟེན་པ་དང་བཞུས་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་རྣམས་པ་དུག་བྱེད་དགོས་པར་
གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ལས་དུག་ནི་དེ་ཉིད་ལས། དང་པོར་བསྟེན་པར་བྱ་བ་སྟེ། །དེ་ནས་དབབ་དང་
བསྐྱེད་པ་དང་། །དེ་ནས་སྐགས་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། །དེ་ནས་རྒྱས་དང་མཉེས་པའོ།^{༢༠༠} །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་བསྟེན་པ་དང་། །དབབ་པ་དང་། །བསྐྱེད་པ་དང་། །བསྐྱེད་པ་དང་། །རྒྱས་པ་དང་།
མཉེས་པའི་ལས་དང་དུག་གོ།

དེའི་དང་པོ་བསྟེན་པའི་ལས་ནི་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པར་བཅད་བྱས་སྟོང་པ་ཡིན། །སྐགས་
ཀྱི་སྟོན་འགོ་མཐུན་པ་ནི། །མཚོན་ཆའི་རྒྱལ་པོས་བསྟེན་པ་སྟེ། །བརྒྱལ་བའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པར་
འགྱུར།^{༢༠༡} །ཞེས་རྣམ་བཅད་དང་བཅས་པའི་སྟོང་པ་སྟེ་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ་ཉ་ཡིག་གིས་སྐགས་ཀྱི་
སྟོན་འགོ་སྟེ་སྟོན་མ་ཡི་གེ་དང་པོ་དེའི་སྟོང་ནས་མཐུན་པ་བཞུས་པ་ནི་ལྟ་དེ་ལ་མཚོན་ཆའི་རྒྱལ་པོས་
བསྟེན་པ་སྟེ་དེས་ལྟ་དེ་བརྒྱལ་བའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་བཞུས་པའི་གྲངས་རི་ཅམ་
ཞིག་བྱ་བ་དང་དེའི་བྱེད་ལས་ནི་དེ་ཉིད་ལས། སྐགས་ཀྱི་བཞུས་པ་འབུམ་གྱིས་ནི། །བརྒྱལ་བར་གྱུར་
པའི་སྐགས་ཀྱི་ལྟ། །ད་རྒྱལ་ཡོངས་སྐྱེད་པ་ནི། །སྐྱབ་པ་པོ་ཡི་དབང་དུ་འགྱུར།^{༢༠༢} །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་དབབ་པའི་ལས་ནི་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་རྒྱུད་གིས་མཐུན་ན་དེ། །རྣལ་འབྱོར་
པ་ལ་ཐེབས་པར་འགྱུར།^{༢༠༣} །ཞེས་རྣམ་བཅད་དང་བཅས་པའི་རྒྱུད་གི་ཁམས་པའི་ཡི་གེ་ཡི་ཡིག་གིས་
མིང་ཡིག་དང་པོའི་སྟོང་ནས་མཐུན་པ་བཞུས་ན་ལྟ་དེ་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ཐེབས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་
གྲངས་འབུམ་ཐུག་གཅིག་བཞུས་པ་ནི་དབབ་པའི་ལས་སོ། །གསུམ་པ་བསྐྱེད་པའི་ལས་ནི་དེ་ཉིད་ལས།

མེ་ཡིས་མཁན་ན་བསྐྱེད་པ་ལྟར།^{༡༣༧} །ཞེས་རྣམ་བཅད་དང་བཅས་པའི་མེའི་ཡི་གེ་ར་ཡིག་གིས་སྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཡི་གེ་དང་པོ་དེའི་སྟེང་ནས་མཁན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྐྱེད་པའི་ལས་སུ་འགྱུར་ཞིང་གངས་ཆོད་འབུམ་སྤྲལ་གཅིག་གོ། །བཞི་པ་བསྐྱེད་པའི་ལས་ནི། དེ་བཞིན་རྩ་ཡིས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར།^{༡༣༨} །ཞེས་རྣམ་བཅད་དང་བཅས་པའི་རྩའི་ཡི་གེ་མ་ཡིག་གིས་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་པོའི་སྟེང་ནས་མཁན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་བསྐྱེད་པའི་ལས་སུ་འགྱུར་རོ། །འདི་ཡང་འབུམ་སྤྲལ་གཅིག་གོ། །ལྷ་པ་རྒྱས་པའི་ལས་ནི། ས་ནི་སྤྱི་པོར་གནས་པ་དག། བསྐྱེད་པ་ལྟ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར།^{༡༣༩} །ཞེས་རྣམ་བཅད་དང་བཅས་པའི་སའི་ཡི་གེ་ལ་ཡིག་གིས་སྐྱེད་པའི་ཡི་གེ་དང་པོ་དེའི་སྟེང་ནས་མཁན་པ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་དེ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དུག་པ་མཉམ་པའི་ལས་ནི། སྤྱི་པོར་ཐིག་ལའི་ཆས་མཁན་ན། །མཉམ་པའི་མཆོག་ནི་སྟེར་པར་འགྱུར།^{༡༤༠} །ཞེས་སྐྱེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཡི་གེ་དང་པོ་དེའི་སྤྱི་པོ་སྟེ་མགོ་པོའི་སྟེང་དུ་ཐིག་ལའི་ཆ་ཐོས་སུ་ར་པོས་མཁན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྟ་དེ་མཉམ་པར་བྱེད་པའི་ལས་སོ། །

དེ་ལྟར་ལས་སུ་ག་པོ་དེའི་བསྐྱེད་པ་བྱས་ན་བསྐྱེད་པ་བྱའི་ལྟ་གང་ཡིན་དེས་མཆོག་ནི་སྟེར་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་འང་གངས་ཆོད་འབུམ་སྤྲལ་རེ་རེ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་དུག་འབུམ་བསྐྱེད་པ་ནི། །དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རྒྱུད་ཆེན་ལས། །འདོད་པ་བྱུང་སྤྲད་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས། །སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་རྣམས་སུ་གསུངས།^{༡༤༡} །ཞེས་ལས་དུག་པོ་རེ་རེའི་སྐྱེད་པ་འབུམ་སྤྲལ་རེ་རེ་སྟེ་དུག་འབུམ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལས་དུག་པོ་དེའི་སྐྱེད་པ་ཀྱི་མཐའ་རྟེན་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཡེ་དང་རྩྱ་དང་པོ་པོ་དང་ན་མེད་དང་། སྤྱི་དང་བཟུང་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། སྟོན་དུ་ཨོྭ་གཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ཡེ་ཡིག་དེ་བཞིན་རྩྱ་པོ་པོ། །ན་མེ་སྤྱི་དང་བཟུང་རྣམས། །ལས་དུག་ལ་ནི་གངས་བཞིན་དུ། །སྐྱེད་པ་མཐར་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་བྱ། །དང་པོར་རྣམ་སྤང་མཛད་བྱིན་ནས།^{༡༤༢} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དང་པོར་ལས་དུག་གི་བསྐྱེད་པ་འབུམ་སྤྲལ་དུག་དང་དེའི་བཅུ་ཆའི་སྤྱི་སྟེན་གྱིས་བྱ། དེའི་རྩེས་སུ་ལྟ་མེད་སྐྱེད་པ་ཆོད་མ་གསུང་དོ་རྩེའི་བསྐྱེད་པ་འབུམ་སྤྲལ་བཅུ་དང་དེའི་བཅུ་ཆའི་སྤྱི་སྟེན་གྱིས་བྱ། དེའི་རྩེས་སུ་མིང་སྐྱེད་པ་སྐྱེད་པ་

ལས་ལྷན་པའི་སྐྱོད་རྗེའི་བཟུངས་པ་བྱ་བ་དང་དེའི་བཅུ་ཆའི་སྒྲིབ་སྟེན་བྱས་པས་ལྷན་པ་བཟུངས་པ་
དེ་འགྲུབ་པར་གསུངས་ཏེ། རྩ་མའི་འཕྲོ་དེ་ཉིད་ལས། སྒྲུང་ཡང་བཟུངས་པ་ཡང་དག་བཅུམ། །དེ་
ནས་བྱེ་བ་བཟུངས་བྱས་ནས། སྒྲིབ་སྟེན་བཅུ་ཡི་ཆ་གཤེས་ཀྱང་། རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་ཆོག་གས་བྱ། །དེ་
ནས་ལྷ་ནི་འགྲུབ་འགྱུར་ཏེ། རྩལ་ས་པ་རྣམས་ལ་གྲུབ་པ་དེས། །མཆོག་དང་གང་ཞིག་དོན་གཉེར་
སྟེ།^{༡༤༩} ཞེས་སོ།

འོ་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བཟུངས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ལྷ་འགྲུབ་ཅིང་གང་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་
པའི་ནི་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་ལས་རྣམས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རམ་སྟེ་ན། དེ་ཡང་རང་ལྷ་གང་གི་རིགས་
ཡིན་པ་དང་། ལས་གང་སྒྲུབ་པའི་ཆོག་འདི་བྱ་བ་དང་། དུས་ཚོད་དང་། རྩལ་ས་ཀྱི་ས་བོན་དང་། ཁམས་
ཀྱི་རིགས་དང་། ལས་བཟུངས་པའི་གནས་དང་། རྩལ་ས་དང་། གདན་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་འགྲུབ་ལས་
རིམ་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་ཆང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་མ་ཆང་བར་གཞན་དུ་བྱས་
ན་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲོ་ལས། རིགས་གཞན་དང་
ནི་བྱ་བ་གཞན། །དུས་དང་དེ་བཞིན་རྩལ་ས་ཀྱི་རིགས། །གནས་དང་རྩལ་ས་དང་གདན་གཞན་གྱི། །ལས་
རྣམས་ཀྱན་ལ་འབྲས་བུ་མེད།^{༡༥༠} རྩལ་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འགྲུབ་ཆེན་ལས། ལས་དུག་
གི་བྱ་རྒྱུ་དང་། རྩལ་གསུངས་སྐྱོད་རྗེ་གསུམ་གྱི་བཟུངས་པ་བྱ་བའི་རྒྱལ་རྣམས་སྒྲོལ་མའི་རྩལ་ལ་
དངོས་སུ་སྒྲུར་ནས་དེ་གཞན་ལ་རིགས་སྒྲོལ་བའི་རྒྱལ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ།^{༡༥༡} དེ་ཡང་སྒྲུབ་ལའི་
བརྒྱ་རེ་བརྒྱད་པའི་འགྲུབ་ཆེན་ལས། འདིར་རྩལ་ས་ལ་བསྐྱུན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་འདི་ལྷ་སྟེ། དང་པོར་
སྒྲོལ་མའི་རྩལ་ས་བསྐྱུན་པར་བྱ་སྟེ་རྣམ་པ་དང་གཞན་ལ་ཡང་གཤེས་པར་བྱའོ། །ཨོྭ་རྩལ་ཕྱེ་ཙམ་པའི་
རྩལ་ས་ཀྱིས་བསྐྱུན་པ་སྟེ་འཇུག་བཟུངས་ཏེ། ཨོྭ་ལྷ་རྩལ་ཕྱེ་ཙམ་པའི་དབང་པའོ། ཨོྭ་རྩལ་ཕྱེ་ཙམ་པའི་
བསྟེན་པའོ། ཨོྭ་ལྷ་རྩལ་ཕྱེ་ཙམ་པའི་བསྟེན་པའོ། ཨོྭ་ལྷ་རྩལ་ཕྱེ་ཙམ་པའི་བསྟེན་པའོ། ཨོྭ་ལྷ་རྩལ་ཕྱེ་ཙམ་པའི་
ཙམ་པའི་མཉམས་པའོ། བཟུངས་པ་དུག་འཇུག་དང་སྒྲིབ་སྟེན་དུག་ཀྱི་བྱ་སྟེ། དེ་ནས་ཨོྭ་རྩལ་ཕྱེ་ཙམ་པའི་
པ་གསུང་དོ་རྗེའི་བཟུངས་པ་འཇུག་པུ་དང་སྒྲིབ་སྟེན་བཅུ་ཆའོ། །དེ་ནས་ཨོྭ་རྩལ་ཕྱེ་ཙམ་པའི་
སྐྱོད་རྗེའི་བཟུངས་པ་བྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་འཇུག་པུ་དེ་སྒྲིབ་སྟེན་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་

ན་རྣམས་འབྱོར་བ་རྣམས་ལ་སྤྲུགས་གྱི་མཆོག་སྟེར་བར་འགྱུར་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༧} །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

དེ་ལྟར་ན་ཐུགས་དོ་རྗེའི་བསྐྱེད་པ་ལས་དུག་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་གསུང་དོ་རྗེ་དང་སྐྱེ་དོ་རྗེའི་བསྐྱེད་པ་གྲངས་ཚད་དང་བཅས་པ་འདི་ནི། ལྟ་གང་གི་བསྐྱེད་པ་བྱེད་ཀྱང་གཤམ་པར་བྱས་ནས་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལྟ་འགྲུབ་ཅིང་ལས་རྣམས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པ་ལྟར་འགྲུབ་པ་ལ་ལྟའི་རིགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་སོ་སོ་ནས་བཤད་པ་བཞིན་མ་འཆོལ་བ་ཡང་བྱེད་དགོས་པ་རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་ཐབས་ལེའུའི་དོན་ཆེ་ལོང་དུ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

॥

ལེའུ་ལྷ་པ། ཡེ་གེས་ལེའུ།

རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དམིགས་པས་གང་ལ་
གནད་དུ་བསྟུན་ས་དོ་རྩེ་ལུས་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་
བྱེད་ཡན་ལག་དུག་གི་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་པོ་སོ་སོའི་རྣམ་
གཞག་བཤད་པའོ།།

དམིགས་པས་གང་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་ས་དོ་རྩེ་ལུས་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་ཐུན་མོང་ མ་ཡིན་པ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། གནས་པ་རྩའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། གཡོ་བ་རྒྱུད་གི་རྣམ་གཞག་
བཤད་པ་དང་། བཀོད་པ་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
རྩ་ཆེན་དུག་དང་རྩ་ལའོར་དུག་གི་གནས་རྒྱལ་བཤད་པ་དང་། དེ་རྣམས་དམིགས་པས་གནད་དུ་བསྟུན་
པའི་གནས་སུ་བསྟན་པ་དང་། ཡན་ལག་དུག་གང་གི་སྒྲུབས་སུ་དེ་རྣམས་གང་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་
རྒྱལ་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི་རོ་རྒྱུད་དབུ་མ་གསུམ་པོ་མར་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩེ་དང་བཤད་སྒོར་བྱག་ནས་ལུས་ཀྱི་
དབུས་ཀྱི་ཐད་དྲང་སྒྲུལ་གཞུང་ཕྱོགས་ལ་རྩུང་ཟད་ཉེ་བ་ན་ཡར་ཁྱེན་དུ་ལངས་ནས་ཐོད་པའི་ནང་ལ་
བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་ཡར་སྒྲུབ་རྣམས་རོ་མ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཡས་དང་རྒྱུད་མ་གཡོན་དང་སྒྲུབ་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་
དབུས་ཀྱི་ཀ་བའི་ཐད་སོར་དབུ་མ་བྱག་ནས་གནས་སོ། །དེ་ཡང་ཉེ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབུ་མ་ལ་སྒྲུབ་གཙན་

དང་གཉིས་སྒྲངས་དང་ཨ་ཕ་རྒྱ་རྒྱ་ཞེས་བྱ་ཞིང་ཁ་དོག་ལྡང་ཁུ་ཁམས་ནམ་མཁའ་ཁམས་པ་དང་། རྟེ་
 བ་ཡན་ཆད་གྱི་གཡས་གྱི་རྩ་དེ་ལ་རོ་མ་དང་ར་ས་ནུ་དང་ཉི་མའི་རྩ་ཞེས་བྱ་ཞིང་ཁ་དོག་དམར་པོ་
 ཁམས་མེ་ཁམས་པ་དང་གཙོ་བོར་ཁྲག་འབབ་པའོ། །གཡོན་གྱི་རྟེ་བ་ཡན་ཆད་གྱི་རྩ་དེ་ལ་རྒྱང་མ་
 དང་ལ་ལ་རྒྱ་དང་རྒྱ་བའི་རྩ་ཞེས་བྱ་ཞིང་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཁམས་རྒྱའི་ཁམས་པ་གཙོ་བོར་ཁུ་བ་
 འབབ་པའོ། །དེ་ཡང་རྟེ་བ་ཡན་ཆད་གྱི་རྩ་དེ་གསུམ་ལ་ནི་སྒོག་འཛིན་གྱི་རྒྱང་གིས་དབང་བྱེད་ཅིང་རྒྱ་
 བ་ཡན་ནོ། །རྟེ་འོག་མན་ཆད་གྱི་དཔུ་མའི་རྩ་རྒྱན་དང་རོ་མའི་རྩ་རྒྱན་གཉིས་གྱི་མར་སྒྲ་རྟགས་གྱི་རྩ་
 མོར་བྱག་ཅིང་། དཔུ་མའི་རྩ་རྒྱན་རྟེ་བ་མན་ཆད་ལ་གནས་པ་ལ་དྲུད་ཅན་མ་དང་ཀྱན་དར་མ་དང་དུས་
 མའི་རྩ་ཞེས་བྱ་ཞིང་ཁ་དོག་སྒོན་པོ་ཁམས་ཡེ་གེས་གྱི་ཁམས་དང་གཙོ་བོར་ཁུ་བ་འབབ་པ་དང་། རོ་
 མའི་རྩ་རྒྱན་ལ་ལྷག་དང་གཙི་བའི་རྩ་ཞེས་བྱ་ཞིང་ཁ་དོག་ནག་པོ་ཁམས་རྒྱང་ཁམས་གཙོ་བོར་དྲི་རྩ་
 འབབ་པ་དང་། རྒྱང་མའི་རྩ་རྒྱན་གྱི་མར་སྒྲ་བཤད་སྒྲོར་བྱག་ཅིང་། མིང་ནི་དམར་སེར་དང་བཤད་བའི་
 རྩ་ཞེས་བྱ་ཞིང་ཁ་དོག་སེར་པོ་ཁམས་སའི་ཁམས་པ་གཙོ་བོར་བཤད་བ་འབབ་པ་ཡིན་ལ། རྩ་དེ་
 གསུམ་ལ་བྱར་སེལ་གྱིས་དབང་བྱེད་ཅིང་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟེ་བ་ཡན་ཆད་གྱི་རྩ་ཆེན་གསུམ་
 མན་ཆད་གྱི་རྩ་ཆེན་གསུམ་རྟེ་རྩ་ཆེན་དུག་གོ།

རྩ་འཁོར་དུག་ནི་ནང་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར། གཙུག་ཏོར་གྱི་རྩ་འཁོར་རྩ་
 འདབ་བཞི་པ་དང་། དབྱལ་བའི་རྩ་འཁོར་རྩ་འདབ་བརྒྱ་དུག་པ་དང་། མགིན་པའི་རྩ་འཁོར་རྩ་
 འདབས་གཉིས་པ་དང་། སྟིང་གའི་རྩ་འཁོར་རྩ་འདབ་བརྒྱད་པ་དང་། རྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་རྩ་འདབ་རེ་
 བཞི་པ་དང་། གསང་གནས་གྱི་རྩ་འཁོར་རྩ་འདབ་སོ་གཉིས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་རྩ་འཁོར་དུག་པོ་
 དེ་གར་ཡོད་སར་རོ་མ་དང་རོ་མའི་རྩ་རྒྱན་གྱིས་དཔུ་མ་ལ་འཁྱུད་ཅིང་། རྒྱང་མ་དང་རྒྱང་མའི་རྩ་རྒྱན་
 གྱིས་དཔུ་མ་ལ་འཁྱུད་དེ་ལྷ་གྱ་རྒྱད་དུ་བཅིངས་པའི་རྩ་མདུད་ཉིས་སྟག་རེ་ཡོད་ལ། རྩ་མདུད་རྣམས་
 གྱི་ཐད་སོར་རྩ་མདུད་རང་རང་གི་ཐད་གྱི་རྩ་འདབ་གཡས་ན་ཡོད་པ་རྣམས་རོ་མ་དང་དཔུ་མ་སྟགས་པ་
 ལ་བྱག་པ་དང་། གཡོན་གྱི་རྩ་འདབ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱང་མ་དང་དཔུ་མ་སྟགས་པ་ལ་བྱག་ནས་གནས་སོ། །

དེ་ཡང་གཙུག་ཏོར་ནས་དབུལ་བ། དེ་ནས་མགིན་པ། དེ་ནས་སྒྲིང་ག་ དེ་ནས་ལྷེ་བ། དེ་ནས་
 གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་ལའོར་གྱི་བར་ལ་དབུམ་དབུས་དང་། རོ་རྒྱུང་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་རྒྱན་གཅི་བ་དང་
 བཤང་བའི་རྩ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་གཡས་གཡོན་དུ་གནས་པའི་སྒོ་ནས་ལམ་གསུམ་གསུམ་བྱས་ཏེ་
 གནས་ཤིང་། གསང་གནས་ནས་བཤང་བའི་རྩ་དབུས་སུ་བྱས་ནས་བཤང་ལམ་བར་དུ་འགྲོ་བ་དང་
 གཅི་བའི་རྩ་གཡོན་དང་དུང་ཅན་མ་གཡས་སུ་བྱས་ནས་རྟགས་སམ་རྩ་གའི་རྩེ་བར་དུ་འགྲོ་སྟེ། དེ་
 རྣམས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བདུད་རྩིའི་གནས་སུ་སོན་པ་
 ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་བཅིངས་པའི་རྩ་ཞེས་པ་ལ་བདུད་རྩིའི་གནས་ན་དབུལ་བའོ། །དེར་སོན་པ་ནི་བདུད་
 རྩིའི་གནས་སུ་སོན་པ་སྟེ་ལ་ལ་རྣ་དང་ར་ས་རྣ་དང་ཨ་མ་རྩུ་ཏྲིའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱང་ལུ་གུ་རྒྱུད་དུ་བཅིངས་
 པས་ལྷེ་བ་དང་སྒྲིང་གའི་བར་དུ་ལམ་གསུམ་བྱས་ནས་སྤྱར་ཡང་ཨ་མ་མ་རྩུ་ཏྲི་ནི་དབུས་སུ་སྒྲིང་གའི་ལྷེ་བ་
 སྤྲུག་ནས་འགྲོའོ། །ལ་ལ་རྣ་དང་ར་ས་རྣ་ནི་གཡོན་དང་གཡས་ཀྱི་འདབ་མར་རབ་ཏུ་རྒྱ་བས་སོ། །དེ་
 རྣམ་སྒྲིང་ག་དང་མགིན་པའི་བར་དུ་སྤྱར་ཡང་ལམ་གསུམ་བྱས་ནས་འགྲོའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མགིན་པ་
 དང་དབུལ་བའི་བར་དུ་ལམ་གསུམ་དང་དབུལ་བ་དང་གཙུག་ཏོར་གྱི་བར་དུ་ལམ་གསུམ་སྟེ་དེ་ལྟར་
 ལམ་གསུམ་བཞེ་བྱས་ནས་ལ་ལ་རྣ་ནི་སྒྲ་གཡོན་པའི་སྤྲུག་ནས་གཞན་གྱི་གནས་བརྒྱ་གཉིས་མཐའ་
 དང་ཆའི་མཐར་འགྲོ་སྟེ་ནང་གི་ལེའུ་ལས་གསུངས་སོ། །ར་ས་རྣ་ནི་གཡས་ནས་སོ། །ཨ་མ་རྩུ་ཏྲི་ནི་ཅིག་
 ཅར་སྤྲུག་སྤྲུག་གཉིས་ནས་འགྲོའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་ཏུ་ལྷེ་བ་དང་གསང་བའི་བར་དུ་ལམ་གསུམ་བྱས་
 བས་བཤང་བ་དང་གཅི་བའི་རྩ་ནི་གཡོན་དང་གཡས་ནས་སོང་སྟེ་གསང་བའི་བསྐྱེད་ལ་དབུས་སུ་དུང་
 ཅན་མའོ། །གསང་བའི་བསྐྱེད་འོག་ཏུ་བྲི་ཆེན་གྱི་རྩ་དབུས་ནས་འགྲོ་སྟེ་རྟགས་སམ་རྩ་གའི་གཡོན་ནས་
 གཅི་བའི་རྩ་འགྲོ་ཞིང་གཡས་ནས་སྤྲུ་བའི་རྩ་འགྲོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་
 དུ་ལྷེ་འོག་མན་ཆད་དུ་དབུམ་མ་གཡས་སུ་འཁྱོགས་ནས་གནས་པ་དང་། གཡོན་གྱི་རྩ་རྒྱུང་མའི་རྩ་རྒྱན་
 དབུས་སུ་འཁྱོགས་ནས་གནས་པ་དང་། གཡས་མ་རོ་མའི་རྩ་རྒྱན་གཡོན་དུ་འཁྱོགས་པར་གསུངས་པ་
 རྣམས་ནི་འགྲེལ་ཆེན་འདི་རྣམས་དང་འགལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་རྩ་འདབ་རྣམས་ཀྱི་གངས་དང་ཁམས་དང་གནས་རྩུ་ལ་རྣམས་ནི་ནང་གི་ལེའུ་རྩ་

འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ནང་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཅིང་གེས་བྱེད་ཀྱང་ནང་
ལེ་ཅུ་འགྲེལ་རྣམས་ཡིན་ལ། འདིར་ཅུ་ཆེན་དུག་གི་གནས་ཚུལ་སྟོན་པ་ལེ་གེས་ལེའུ་ཅུ་འགྲེལ་རྣམས་
གེས་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཅུ་འདབ་རྣམས་རོ་རྒྱུད་དང་དབུ་མ་སྐྱེགས་པ་ལ་བྱུག་པའི་
གཡོན་གྱི་ཅུ་འདབ་རྣམས་ལ་ནམ་མཁའ་རྒྱུད་མེ་ཆུ་སའི་རིམ་པས་རྒྱུས་ནས་ཅུ་རྒྱུད་མ་དང་སྐྱ་བུ་ག་
གཡོན་དང་། གཡས་གྱི་ཅུ་འདབ་རྣམས་ལ་ས་རྒྱུ་རྒྱུད་ནམ་མཁའི་རིམ་པས་རྒྱུས་ནས་ཅུ་རོ་མ་དང་
སྐྱ་བུ་ག་གཡས་ལ་རྒྱ་ཞིང་། ནང་དུ་ས་རྒྱུད་ཉེ་བ་བར་དང་། རྒྱ་ཁམས་པ་ཉེ་བའི་སོར་གཅིག་གི་འོག་
དང་། མེ་ཁམས་པ་སོར་གཅིག་གི་འོག་དང་། རྒྱུད་ཁམས་པ་སོར་གསུམ་གྱི་འོག་དང་། ནམ་མཁའི་
ཁམས་པ་སོར་བཞིའི་འོག་ཚུན་ཆད་དུ་རྒྱུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མའི་ཡར་སྐྱ་ལ་འཕོ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
འཕོ་འཆོམས་རེར་དབུགས་ང་དུག་རྒྱུ་བཅས་རེ་རྒྱུ་བ་དང་། ཅུ་འཁོར་གང་ཡོད་ཀྱི་སར་རྒྱུད་དབུ་མར་
འབྱུག་པའི་སྒོར་ཡོད་པ་འདི་པའི་ལུགས་སོ། །

གཉིས་པ་དམིགས་ས་དེ་རྣམས་དམིགས་པས་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་གནས་སུ་བསྟུན་པ་ནི།
གནད་དུ་བསྟུན་པ་ཞེས་པ་ནི་ཅུ་འཁོར་སོགས་ལུས་ཀྱི་གནད་གང་དུ་དམིགས་པ་བཟུང་ན་ཡེ་གེས་སྒྲེ་
བའི་ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་སར་དམིགས་པས་བསྟུན་པར་བྱེད་པ་ལ་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པ་ཞེས་ཟེར་
ལ། ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་སར་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་ཅུ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་དབུ་མའི་ནང་དང་དབུ་མའི་ཡར་
སྐྱ་དང་མར་སྐྱ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་སུ་གནད་དུ་བསྟུན་ནས་བསྒོམས་པས་མྱོང་བ་སྒྲེ་ཚུལ་ཡང་མི་
འབྲ་བ་སོ་སོར་འབྱུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་ཡན་ལག་དུ་ག་གང་གི་སྐབས་སུ་དེ་རྣམས་གང་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་ཚུལ་
བསྟུན་པ་ནི། སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་སུ་དབུ་མའི་ཡར་སྐྱར་གནད་དུ་བསྟུན་པ་དང་། ཐོག་ཚུལ་དང་
རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སུ་ཉེ་བའི་ཅུ་འཁོར་གྱི་དབུས་དང་། འཛོན་པའི་སྐབས་སུ་ཅུ་འཁོར་དུག་གའི་
དབུས་ཀྱི་དབུ་མའི་ནང་དང་། ཉིང་རེ་འཛོན་གྱི་སྐབས་སུ་དབུ་མའི་མར་སྐྱ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ་ཡར་སྐྱ་ལ་
བྱུག་གི་བར་དུ་གནད་དུ་བསྟུན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཡོ་བ་རྒྱུད་གི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ་ནི་སྤར་ནང་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
 བཞེན་རྒྱུད་བཅུ་ལྔ། གློག་འཛིན། ཐུར་སེལ། མཉམ་གནས། རྩེན་རྒྱ། རྩབ་བྱེད། རྒྱ། རུས་སྤེལ།
 རྩངས་བ། ལྷས་བྱིན། འོར་ལས་རྒྱལ་རྣམས་སོ། །རྒྱུད་དེ་རྣམས་དང་པོ་གང་ནས་སྦྱེ་བའི་གནས་དང་
 བར་དུ་གང་དུ་གནས་པའི་གནས་ནི་སྤྱིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྩ་འདབ་བཅུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྩ་འཁོར་དེའི་
 རྩ་མཐུད་ཀྱི་སྤྱིང་གི་རྒྱ་དྲིའི་སྐབས་ནི་གློག་འཛིན་དང་པོར་སྦྱེ་བ་དང་བར་དུ་གནས་པའི་གནས་དང་། འོག་
 གི་རྒྱ་དྲིའི་སྐབས་ནི་ཐུར་སེལ་གྱི་སྦྱེ་བ་དང་གནས་པའི་གནས་ཡིན་ཞིང་། གློག་འཛིན་དང་ཐུར་སེལ་ལ་
 གང་རྒྱ་བ་ནི་རིམ་པ་བཞེན་སྤྱིང་གི་རྩ་ཆེན་གསུམ་དང་། འོག་གི་གསུམ་ལ་ཅི་རིགས་པར་རྒྱུའོ། །དེ་
 བཞེན་དུ་སྤྱིང་གའི་རྩ་འདབ་ཤར་མ་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་འདབ་ནས་བྱང་ཤར་གྱི་རྩ་འདབ་ཀྱི་བར་
 རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞེན་མཉམ་གནས་དང་། རུས་སྤེལ་དང་། རྩེན་རྒྱ་དང་། རྩངས་པ་དང་། རྒྱ་དང་།
 འོར་ལས་རྒྱལ་དང་། རྩབ་བྱེད་དང་། ལྷས་བྱིན་རྣམས་དང་པོ་སྦྱེ་བ་དང་བར་དུ་གནས་པའི་གནས་
 ཡིན་འོ། །རྒྱུད་དེ་རྣམས་རྒྱ་བའི་ལམ་ནི་དཔེར་ན་ཡུར་པོ་ཆེ་རེ་ནས་འབབ་པའི་རྒྱ་ཡུར་སྐྱོན་དུ་མ་ལ་
 རྩེན་ནས་འབབ་པ་བཞེན་དུ་རྩ་འདབ་བཅུ་པོ་དེ་རྣམས་ནས་གནས་པའི་རྒྱུད་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ཡང་དུ་མར་
 རྩེན་ནས་རྩ་སྐྱོན་དུ་མར་རྒྱ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་ལུས་ཀྱི་རྩ་ཐམས་ཅད་ལ་རྩབ་པ་ཡིན་འོ། །

གསུམ་པ་བཞོད་པ་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ནི་ལུས་ལ་ཐིག་ལེ་
 དཀར་དམར་སྤྱིའི་གནས་རྒྱལ་སོགས་ནང་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། འདིར་
 སྐབས་སུ་བབ་པ་ནི་གནས་སྐབས་རིགས་བཞེ་སྦྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་ཡིན་བས་དེ་བཤད་ན། ལུས་དག་
 སེམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ། རྒྱ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ། གནས་སྐབས་རིགས་བཞེ་སྦྱེད་པའི་
 ཐིག་ལེ་ཞེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་གནས་གང་ཡིན་པ་ནི་
 དབྱལ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱས་ན་སང་པའི་གནས་སྐབས་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་སྦྱེ་འམ་ལུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་
 གནས། དེ་བཞེན་དུ་མགིན་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱས་ན་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་
 གསུང་དམ་དག་གི་ཐིག་ལེ་གནས། སྤྱིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱས་ན་གཉིད་མཐུག་གི་གནས་སྐབས་

སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཐུགས་སམ་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གནས། ཉེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་ན་བཞི་པའི་གནས་
 སྐབས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གནས་སོ། ཉེ་བཞིན་དུ་སྤར་ཡང་ཉེ་བ་དང་གསང་གནས་
 དང་ནོར་བུའི་དབུས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་དབུས་དང་། ནོར་བུའི་རྩེ། དབུ་མའི་མར་སྤྲ་རྣམས་ན་སད་
 པའི་གནས་སྐབས་སྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་སོགས་རིམ་པ་བཞིན་གནས་སོ། ཉེ་ཡང་ཉེ་བ་དང་ནོར་བུའི་རྩེ་
 བཞི་པའི་གནས་སྐབས་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འདྲོད་པ་སྤྱད་པ་སོགས་ཀྱི་མཐུས་གནས་དེ་གཉིས་སུ་
 ཁམས་ལུ་བ་སྤེལ་པ་ན་གནས་གཞན་དུ་སྤེལ་པ་བས་བདེ་བའི་འགྱུར་བ་ཆེ་བ་རེ་གཞི་དུས་སུ་འབྱུང་བ་
 ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ཡང་གནས་དེ་གཉིས་ན་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་ཡོད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ།

དེ་ཡང་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་གནས་ནི་དབུལ་བ་དང་ནོར་བུའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་དང་ནོར་
 བུའི་རྩེའི་དབུ་མའི་མར་སྤྲ་རྣམས་ན་ཁམས་དཀར་པོ་གཙོ་བོར་གནས་ཤིང་དམར་པོ་ཡང་ཅུང་ཟད་
 གནས་ལ། དཀར་ཆ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་གཞིའི་ཁམས་དཀར་པོ་དངོས་གཞི་ནི་དབུལ་པའི་རྩ་
 འཁོར་ལ་གནས་སོ། ཉེ་བ་དང་མགིན་བ་དང་གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་དབུས་ན་གཙོ་
 བོར་ཁམས་དམར་པོ་གནས་ཤིང་དཀར་པོ་ཡང་ཅུང་ཟད་རེ་གནས་པ་དང་། སྤྱིར་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་
 དབུས་སུ་ནི་ཁམས་དཀར་དམར་ཆ་མཉམ་དུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། གནས་དེ་རྣམས་ན་གནས་པའི་ཐིག་
 ལེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཁམས་དཀར་དམར་བསྐྱེས་པ་གོང་ལུ་ཆེ་རྒྱུ་ཡོངས་འབྱུ་ཅམ་རེ་ཡོད་དེ་བཤད་
 རྒྱུ་དོ་རྩེ་འབྱེད་པ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་ཤེས་ཅུས་སོ་ཞེས་སྤྱོད་དུ་གཤེད་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྤྲ་མ་
 གོང་མ་དག་གསུང་ངོ།

གཞན་ཡང་རྒྱུད་འགྲེལ་འདི་དག་གི་ལུགས་ལ་སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་གནས་སྐབས་
 རིགས་བཞིའི་སྤྱི་བ་པ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་བ་པ་དེ་དག་གི་མཚན་གཞིར་སད་པའི་གནས་སྐབས་སྐྱེད་པ་
 སོགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དེ་རྣམས་བཤད་བྱུང་བ་ནི་ལྟར་ཡིན་སྟུམ་ན། མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གིས་ནི་ཐིག་
 ལེ་འདི་རྣམས་བཅའ་པོར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས། ཐོག་མེད་ནས་ཞུགས་པའི་སྤྱི་བ་པའི་མཚན་གཞིར་
 བཅའ་པོ་དང་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཆོ་འདིར་གསུང་དུ་གྲུབ་པའི་བཅའ་པོ་འཛོག་པར་མི་རུང་སྟུམ་དུ་དགོངས་

ནས། ཐིག་ལེ་དེ་རྣམས་ལ་སིམ་པའི་རྣམ་པར་གནས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་རྒྱུང་སེམས་རེ་ཡོད་ཅིང་།
 རྒྱུང་དེ་རྣམས་ལ་སྒྲིབ་^༡ པའི་བག་ཆགས་བསྐྱོས་ནས་གནས་ལ། དེ་ལས་ཉོན་མྱིབ། དེ་ལས་ཤེས་སྒྲིབ་
 སྐྱེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུང་རོ། །གནས་དེ་རྣམས་ལ་ཐིག་ལེ་བཞི་ཡོད་ཚུལ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལེའུའི་
 བརྒྱ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷ་དཔེ་སྤྱིང་གར་ཐུགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཤིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་གནས་
 སྐབས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། ཐིག་ལེ་ཞེས་པ་ནི་དབུལ་བར་སྒྲུའི་ཐིག་ལེ་སང་པའི་གནས་སྐབས་སྐྱེད་
 པར་བྱེད་པའོ། ཆ་ཞེས་པ་ནི་མགྲིན་པར་གསུང་གི་ཐིག་ལེ་མི་ལམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། ཡེ་ཤེས་ཞེས་
 པ་ནི་ལྷ་བར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ།^༢ ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་ཐིག་ལེ་བཞི་པོ་དེ་གཉིད་མཐུག་གི་གནས་སྐབས་སྐྱེད་པ་སྐྱེས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ནི་གཞི་དུས་སུ་རྒྱུང་རགས་པ་འགའ་ཞིག་འོར་བའི་དབུས་དང་སྤྱིང་གར་འདུས་པ་ཤས་ཆེ་པའི་
 མི་ལམ་མེད་པའི་གཉིད་མཐུག་པོ་འོར་བ་དང་། རྒྱུང་གནས་དེ་གཉིས་ནས་ཀྱེས་ཏེ་གསང་གནས་དང་
 མགྲིན་པར་གནས་པའི་ཆོ་མི་ལམ་ཡུན་རིང་དུ་ཤས་ཆེར་འཆར་བ་དང་། གནས་དེ་གཉིས་ནས་ཀྱེས་
 ཏེ་ལྷ་བ་དང་དབུལ་བར་སྒྲེབ་པའི་ཆོ་གཉིད་སང་ནས་ཡུལ་སྤྱང་སྤྱ་ཚོགས་འཆར་བ་དང་། བཞི་
 པའི་གནས་སྐབས་སྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་རོ།

སྤྱིར་སྐྱེས་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་གཞི་ལ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཤིག་ཐབས་མཁས་
 ཀྱི་ལམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུད་པར་དུ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཐིག་
 ལེ་བཞི་པོ་དེ་ལ་སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཐིག་ལེ་བཞི་པོ་
 དེའི་སྤྱིང་ན་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲུལ་སྒྲུ་སྐྱེས་སྐྱེ་གསུགས་ཀྱི་སྒྲུ་སྤྱ་ཚོགས་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་དང་། གསུང་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་པའི་འོངས་སྒྲུ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་དང་། ཐུགས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཆོས་སྒྲུ་སྐྱེད་པའི་རུས་
 པ་དང་། བདེ་ཆེན་གྱི་སྒྲུ་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་རྣམས་ཡོད་པར་བསྟན་ལ། དེ་ལྟར་ན་སང་མི་
 གཉིད་མཐུག་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་བཞི་པོ་དེའི་སྤྱིང་ན་གཞི་དུས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་
 མ་དག་པའི་ཡུལ་སྤྱང་སྤྱ་ཚོགས་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་དང་། འབྲུལ་པའི་རག་གི་སྒྲུ་རྫོང་སྤྱ་ཚོགས་སྐྱེད་པའི་
 རུས་པ་དང་། གཉིད་མཐུག་ལྷ་བ་སེམས་མི་གསལ་ཞིང་མི་རྟོག་པ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་དང་། འཛོག་བདེ་

སྦྱོང་པའི་རྒྱས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་རྒྱས་པ་དེ་རྣམས་ལམ་གྱིས་སྦྱངས་ནས། ཡུལ་སྤྱང་སྤྱ་ཚོགས་ཙམ་
 ཞིག་འཆར་བའི་ཆ་དང་། སྤྱ་སྤྱ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་ཆ་དང་། མི་རྟོག་པར་གནས་པའི་ཆ་དང་། བདེ་
 བའི་ཆ་སྦྱོང་པའི་རྒྱས་པ་རྣམས་ལམ་དུ་ཁྱེར་བས་ལམ་དུ་སྤྱ་སྤྱ་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱོང་གཟུགས་སྤྱ་ཚོགས་
 འཆར་བ་དང་། གཞོམ་མེད་ཀྱི་སྦྱ་དང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་། མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བར་འབྱུར་ཞིང་།
 དེ་ལྟར་གྱུར་པ་རྣམས་སྤྱར་ཡང་ལམ་གྱིས་སྦྱངས་པ་ལས་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱེད་པར་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་ནས་
 འབས་དུས་སྤྱ་སྤྱ་རིམ་པ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱ་གཟུགས་སྤྱ་ཚོགས་དང་། གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་
 འོངས་སྦྱ་དང་། ཐུགས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཚོས་སྦྱ་དང་། ཡེ་ཤེས་མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
 སྦྱར་འབྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་སྦྱིར་རྩོམ་པའི་ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་། ཁྱེད་པར་དུ་
 ཡང་ཅ་ཐིག་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་གནས་ཚུལ་རི་ལྗ་བ་བཞིན་ཤེས་དགོས་ཏེ། རྩོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ཐམས་
 ཅད་ཅ་ཐིག་རྒྱུད་གསུམ་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་རྣམ་འབྲུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གནད་དུ་བསྟུན་བྱེད་ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྟུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་བྱེད་ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྟུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་
 གསུམ། རྩོགས་རིམ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྦྱིའི་ཆེངས་དང་། ཡན་ལག་དྲུག་གི་གངས་དང་གོ་རིམ་རེས་
 པའི་ཚུལ་དང་། ཡན་ལག་དྲུག་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་འདི་ཡང་བསྟུས་ན་དང་པོར་དགེ་བ། བར་དུ་དགེ་བ།
 ཐམས་དགེ་བ་སྟེ་དག་པ་གསུམ་དང་། རྩོམ་པའི་དང་། ལུ་འཕྱོར་བཞི་དང་། བསྟེན་སྦྱབ་ཡན་ལག་
 པའི་དང་། གཟུགས་སྦྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་སྟོག་སྦྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་བདེ་བ་སྦྱབ་པའི་ཡན་ལག་
 དང་བདེ་བ་སྦྱབ་པའི་ཡན་ལག་སྟེ་ཡན་ལག་བཞི་རྣམས་སུ་འདུས་སོ། །འོ་ན་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་
 གང་གང་དུ་སྦྱང་སྟུན་ན། མོར་བསམ་གཉིས་ནི་དང་པོར་དགེ་བ། སྦྱོར་རྩོམ་ཀྱི་ལུ་འཕྱོར་།

བསྟེན་པ་དང་། གཞུགས་སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། ཁྲོག་འཛིན་གཉིས་ནི་བར་དུ་དགོ་བ། གསུང་དོ་རྗེ།
 རྟགས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར། ཉེར་སྐྱབ་དང་། ཁྲོག་སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གོ། རྗེས་དྲན་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ནི་
 བ་མར་དགོ་པའི་ནལ་འབྱོར་དང་། དེ་ཡང་རྗེས་དྲན་ནི་ཐུགས་དོ་རྗེ། ཆོས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར། སྐྱབ་པ་
 དང་། བདེ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་གོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ། དག་པའི་ནལ་འབྱོར། སྐྱབ་
 ཆེན་དང་། བདེ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་གོ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་དུག་གི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། འདི་ཡང་འབྲས་བུ་མཐར་
 ཐུག་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ནི་
 སངས་རྒྱས་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་གཞུགས་དོ་བོ་
 དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འཇུག་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཉེ་རྒྱུ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་
 ལག་དགོས་ཤིང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དེའི་གོང་ན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
 གཞན་ལ་སྟོབ་མི་དགོས་པ་ནི་རིམ་ལྔ་ལས། ཟུང་འཇུག་ཉིང་འཛིན་ལ་གནས་ནས། སྐྱར་ཞིང་གང་
 ལའང་མི་སྟོབ་པོ།^༤ ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འདིར་ཡང་ཉིང་འཛིན་ཡན་ལག་ལ་གནས་ནས། སྐྱར་
 ཞིང་གང་ལའང་མི་སྟོབ་པོ། ཞེས་བྱ་བར་འབྲེལ་ལོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
 བ་ཆེན་པོ་འདྲན་པ་ལ་དེའི་སྟོན་དུ་ཐུག་ཀྱང་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་
 ཟུང་བ་དང་། སྟོང་གཞུགས་ཐུག་ཀྱང་ཆེན་མོ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་དྲན་ངེས་པར་འགྲོ་དགོས་
 ཏེ། སྟོང་གཞུགས་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱར་གྱི་ནམ་པ་ཅན་དངོས་གནས་ལ་མ་གྲུབ་ན་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
 བ་ཆེན་པོ་སྟེད་པའི་གཞི་སྟོར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཐུག་ཀྱང་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་
 འཛག་མེད་དུ་རྩ་འཁོར་ནམས་སུ་འཆིང་བ་ལ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་ཟུང་བའི་རྗེས་དྲན་གྱི་སྟོན་
 དུ་རྩ་འཁོར་ནམས་ཀྱི་ལྟེ་བའི་དབུས་སུ་རྒྱུང་དང་ཐིག་ལེ་གཡོ་མེད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་འགྲོ་
 དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་འཛིན་པའི་སྟོན་དུ་ཡང་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་གི་རྒྱུ་བ་བཀག་ནས་དབུ་མ་འབའ་ཞིག་
 བས་རྒྱུ་བར་བྱེད་པའི་སྟོག་རྩོལ་འགྲོ་དགོས་སོ།།

རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་གི་རྒྱུ་བ་པ་གཤག་ནས་དབུ་མ་འབའ་ཞིག་ནས་རྒྱུ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཐོག་མར་རྒྱུ་
 དབུ་མར་བཅུག་ནས་དབུ་མ་སྦྱོར་བ་དང་། རྗེས་དྲན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆོན་ཉིད་པ་འགྲུབ་པ་ལ་
 ཐོག་མར་རེ་ཁྲ་ནག་པོ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བའི་ནང་དུ་ལོངས་སྦྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་མཐོང་བའི་སྐར་
 སྟེང་ཐོབ་དགོས་ཤིང་བསམ་གཏན་གྱིས་སོར་སྟེང་གྱི་རྟགས་ནུམས་བརྟན་པར་བྱེད་པས་སོར་བསམ་
 གཉིས་ཐོག་མར་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་ལུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མི་
 འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དང་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་རོ་བོར་བྱེར་མེད་འགྲུབ་པ་ལ་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་འདི་སྟོན་དུ་
 དེས་པར་འགོ་དགོས་ཤིང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ལ་འདི་བས་མང་བ་མི་དགོས་པས་གྲངས་དེས་འདོད་
 དགོས་ཤིང་། གོ་རིམ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་འདོད་དགོས་ཏེ། འདི་ལ་དགོངས་ནས་དཔལ་
 གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ལྗེ་མ་ལས། བརྟེན་པའི་ཡན་ལག་དྲུག་ཏུ་ནི། བྱས་ནས་མཆོག་ཏུ་བསྐྱབ་
 པར་བྱ། །གཞན་དག་གིས་ནི་བསྐྱབས་གྱུར་ན། །དངོས་གྲུབ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ།” །ཞེས་ཡན་ལག་
 དྲུག་པོ་འདི་མ་ཆང་བ་མེད་པས་མ་བསྐྱབས་ན་མཆོག་མི་འགྲུབ་ཅིས་དངོས་སུ་བརྟེན་ནས་རྫོགས་རིམ་
 གྱི་ལམ་ལ་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་འདི་ཆང་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཆོག་འགྲུབ་པོ་ཞེས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་པས་གྲངས་
 དེས་བརྟེན་ཅིང་། སྐྱེ་རིམ་པར་བརྟེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གོ་རིམ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་བརྟེན་པ་
 ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་གང་ཡིན་སྟུང་པ་ལ་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། སོ་སོར་སྟེང་དང་བསམ་
 གཏན་དང་། གློག་ཚོལ་དེ་བཞིན་འཛིན་པ་དང་། རྗེས་སུ་དྲན་དང་ཉིང་འཛིན་དང་། སྦྱོར་བ་ཡན་
 ལག་དྲུག་ཏུ་འདོད།” །ཅིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཡན་ལག་དྲུག་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་ནི་རྗེ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པས། སོ་སོར་སྟེང་དང་བསམ་གཏན་ཡན་ལག་གིས། །ཨ་ཕ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡར་སྐྱར་སྟོག་སྟེང་
 ཤེས། །སྒྲིག་ཅན་ལམ་ནས་རྒྱུད་ལྟགས་མ་བྱེད་པས། །ལྟོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཟབ་མའི་རྫོང་བཟླས་ཤེས།
 ལུམ་པ་ཅན་གྱིས་སྟོག་དང་ཐུར་སེལ་གཉིས། །དབུ་མའི་ནང་དུ་ཁ་སྐྱར་འཛིན་ཚུལ་ཤེས། །འཛིན་པས་
 ཐིག་ལེ་ལ་ནི་སྟོག་ཞུགས་པས། །དག་པའི་སྐྱེ་ལས་སྦྱོ་དང་བསྐྱབ་པ་ཤེས། །རྗེས་དྲན་སྟོང་གཟུགས་ལྟག་

ཀྱི་ཚུ་མཉམ་གྱིས། །མི་འགྲུང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འདྲེན་ཚུལ་ཤེས། །དེ་ཕྱིར་ལུགས་འདི་དུས་འཁོར་ཚུལ་
 གྲུ་བ། །ལུགས་གཞན་དག་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་སྟེ། །དེ་ལྟར་མི་ཤེས་དུས་འཁོར་ཚུལ་གྲུ་བ། །དེ་
 དག་ཚུ་ནང་གར་བའི་རྒྱ་གཞུགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོ་རྗེའི་ཆོག་གི་དོན་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་
 གསུངས་པ་སྡེ་མ་དག་གིས་ཟིན་བྲིས་སུ་མཛད་པ་ལ་གཞི་བྱས། དེ་དག་ཡེ་ཤེས་བྱེད་གྱི་ངེས་པ་སྟེད་
 པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟུས་རྒྱུད་སེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ། རང་གི་ལྟ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ།
 དོན་དམ་བསྟན་པ། ལྷ་ལོ་པས་མཛད་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་བ། གྲུ་བ་ཆེན་དཔེ་མཛད་
 འཆོས་མཛད་པའི་སྦྱོར་དུག དེའི་འགྲེལ་བ་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པ། དུས་ཞབས་པ་ཙོ་ལུ་བ་ཤ་བ་
 རི་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྦྱོར་དུག །ཨ་མ་རྒྱ་ཉི་པས་མཛད་པའི་རྒྱུད་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ལ་སོགས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་པའི་ཆ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལོ།

སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ནི་ཟིན་བྲིས་ལས། ས་གཙོད་གྲུང་
 འདི་ལྟར་བྱས་ན་ལམ་གྱི་ལུས་ལ་གོ་བའི་ངེས་པ་ཆེན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ནས་འདི་ལྟར་མཛད་དེ། དེ་ལ་
 གཉིས། བདེ་ཆེན་དངོས་སུ་འདྲེན་བྱེད་སྟོང་གཞུགས་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་དང་། བསྒྲོམས་པས་གྲུབ་
 པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བརྒྱད་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། དངོས་སུ་
 སྒྲུབ་བྱེད་རྗེས་དྲན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞུགས་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་དང་། རྟོག་
 སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་གོ།

དང་པོ་སོར་སྦྱད་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞུགས་མ་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སོར་སྦྱད་གྱི་ཡན་ལག་དང་། གྲུབ་

ཟེན་བརྟན་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །དེ་ཡང་དུས་འབས་སྟན་བརྒྱད་ལས། གྲུན་ལ་
 འུག་ཏུ་ཤེས་བྱས་ཏེ།¹⁰ །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་སྟོར་བ་ཡན་ལག་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་ཚན་དུག་
 འུག་གི་སྒོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་པས་དང་པོ་གཟུགས་མ་གྲུབ་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་སོར་སྟེད་གྱི་ཡན་
 ལག་ལ་དུག་སྟེ། སོར་སྟེད་གྱི་སྒྲ་དོན་དང་། གང་གི་དུས་སུ་བསྐྱེད་པའི་དུས་གྱི་ངེས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་
 སྐྱེས་པའི་ཚུལ་དང་། ཚད་མ་གང་ཡིན་པ་དང་། དག་དབྱེད་དང་། འབྲས་བུའོ།།

དང་པོ་ནི་སྐྱབ་པའི་བརྒྱ་བརྒྱ་དུག་པ་ལས། སོ་སོར་སྟེད་པ་ལུས་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བརྒྱ་
 པོ་རྣམས་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་པའོ།¹¹ །ཞེས་གསུངས་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་སོ་སོར་སྟེད་
 པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་སོ་སོར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འདིར་སོ་སོར་སྟེད་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་ལུས་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བརྒྱ་པོ་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་
 པ་སྟེ་སྟོང་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མིག་གཞན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་
 འཇུག་པའོ།¹² །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོར་སྟེད་ཀྱི་མཚན་དོན་ནམ་སྐྱེད་བཤད་བརྟན་ལ། དེ་
 དག་གི་དོན་ནི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་བུ་རྟོག་གྱི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྟ་ལ་སོ་སོར་འཇུག་པ་འགོག་
 ཅིང་། བར་དུ་སྟེད་པར་བྱེད་པས་ན་སོ་སོར་སྟེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དབང་ཡུལ་གྱི་འབྲེལ་བ་སོ་སོར་སྟོང་
 བ་དང་གཅོད་པར་བྱེད་པས་སོར་སྟོང་དང་སོར་གཅོད་¹³ ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ཡང་དབང་ཡུལ་གྱི་
 འབྲེལ་བ་གཅོད་པ་དང་དབང་པོ་ལྟ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་འགོག་ཚུལ་ཡང་སྐབས་འདིར་དྲན་ཤེས་བསྟེན་
 བས་འགོག་པ་དང་། ཡིད་དེས་ཡུལ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་ན་དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པ་ལྟ་
 བས་མི་ཆོག་སྟེ། དེ་ནི་རྣམ་འབྲེལ་ལས། རྣམ་ཤེས་དོན་གཞན་ཆགས་པ་ཡིས། །རྣམ་མེད་དོན་
 གཞན་མི་འཛིན་གྱིར།¹⁴ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་དབང་
 ཤེས་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་པ་དང་། ལུས་མོང་བའི་ཞིག་ནས་བརྟན་པོ་ལ་གནས་པའི་ཆེ་ཡང་
 དབང་པོ་ལྟ་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡོད་པས་སོ།།

འོན་ཀྱང་འགོག་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཅིག་དགོས་སྟུམ་ན། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་ནས་དབང་ཤེས་ཀྱི་
 བཞེན་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཉིད་ནང་དུ་ཞུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལོག་པའི་ཡུལ་

ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དབང་པོ་ལྔ་དང་ཡུལ་ལྔའི་འབྲེལ་བ་
 ཆད་པ་ཡིན་གྱི། ཡིད་དང་ཡུལ་ཚས་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་པ་ནི་མིན་ནོ། །དབང་པོ་ལྔའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་
 འབྲེལ་བ་འགོག་པ་དེ་སོར་སྤྱད་གྱི་དགག་ཕྱོགས་ནས་མཚན་དོན་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། སྐབས་ཕྱོགས་གྱི་
 མཚན་དོན་ནམ་སྐྱབས་བཤད་པ་ནི། རྟོང་པའི་གཟུགས་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མིག་གཞན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་
 ལྔ་པོ་རྣམས་གྱིས་རབ་རྩ་འཇུག་པའོ།^{༡༤} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་གཞན་
 ལྔ་རྟོང་གཟུགས་གྱི་ཡུལ་ལྔ་ལ་འཇུག་ཅིང་སོ་སོར་ཡུལ་དུ་སྤྱད་པས་ན་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱའོ།

སྐྱབས་བཤད་ཚུལ་འདི་ནི་སྐྱོན་གསལ་གྱི་སོར་སྤྱད་གྱི་མཚན་དོན་བཤད་པ་དང་ཆ་འདྲ་སྟེ། དེ་
 ཡང་སྐྱོན་གསལ་ལས་བཤད་པ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་མིག་དབང་སོགས་གྱིས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་ལ་
 འོངས་སྤྱད་ཚུལ་བྱུང་པར་བ་ཅིག་ཡིན་ལ། འདིར་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་མིག་སོགས་ལས་གཞན་པའི་གྱི་མིག་
 སོགས་གྱིས་སྤྱད་གཟུགས་གྱི་ཡུལ་ལྔ་ལ་འོངས་སྤྱད་ཚུལ་བྱུང་པར་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པའི་
 ཆེ་སྟོང་གཟུགས་གྱི་གཟུགས་དུ་བ་སྤྲིག་རྒྱ་སོགས་དང་། རྟོང་པའི་སྐྱ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཙུ་ལྔ་པའི་
 འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་གཟུགས་གྱི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་གཞིམ་དུ་མེད་པའི་སྐྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཐོས་
 ཉིད་ལྟར་གཟུགས་སྤང་བ་ལས་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་དང་སྐྱ་སྤང་བ་ལས་འོངས་སྤྱད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་འོ་ཞེས་
 པའི་དོན་དྲོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གིས་བསྟན་པ་ལྟར་སྤྱད་གཟུགས་གྱིས་མཚན་པའི་སྤྱད་
 པའི་དྲི་རོ་རེག་བྱ་གསུམ་ཡང་འདོད་དགོས་པ་དང་། མིག་གཞན་གྱི་མིག་དང་འདྲ་བའི་དབང་པོ་
 གཞན་བཞི་ཡང་འདོད་དགོས་པར་གཤམ་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་སྐྱབས་ལའི་བརྒྱ་བཙུ་གསུམ་པའི་
 འབྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་ཉིད་པའི་སྐྱབས་པ་གསུངས་པ་སོ་སོར་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འདིར་སོ་སོར་སྤྱད་
 པ་ཞེས་པ་ལ་འཁོར་བ་པ་རྣམས་གྱི་སྤྱད་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་གྱིས་གཟུགས་ལ་
 སོགས་པའི་ཡུལ་འཛིན་པའོ། །དེ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ་སྤྱད་པ་ཉིད་གྱི་
 གཟུགས་ལ་གཞན་གྱི་ལ་སོགས་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱིས་གཞན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
 ཡུལ་འཛིན་པ་ནི་ཉིད་པའི་སྐྱབས་པའོ།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་སོར་སྤྱད་གྱི་སྐྱ་དོན་ལྔ་མ་
 བཞིན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་སོར་བསམ་བསྟན་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནམ། འདིར་ཉི་སྐྱབས་

ཅེས་པ་ཅི་ཡིན་སྐུམ་ན། རྫོགས་རིམ་ཉིད་བསྟེན་སྒྲིབ་ཡན་ལག་བཞིར་བསྟེན་པའི་ཆོ་སོར་བསམ་བསྟེན་པར་འཛོག་ཀྱང་། འདིར་བྱི་ནང་གི་དམ་ཚིག་སོགས་བསྟེན་པར་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པས་སྟོན་མེད་དོ།

གཉིས་པ་གང་གི་དུས་སུ་བསྟོམ་པ་དུས་ཀྱི་ངེས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སྣ་བྲག་གཡས་ནས་ས་རྒྱང་གཡས་ཀྱི་མཚུངས་ལ་བདར་ཏེ་རྒྱ་བའི་ཆོ་བསྟོམ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་དེར་མ་ངེས་ཏེ། མཚུངས་ལ་བདར་ཏེ་རྒྱ་བའི་ས་རྒྱང་ནི་འབྱུང་བ་རྒྱང་བའི་ས་རྒྱང་ཡིན་ལ། སྣ་བྲག་གཡས་ལ་ས་རྒྱང་རྒྱ་བའི་ཆོ་སོར་སྟེན་དང་པོར་བསྟོམ་པར་གསུངས་པ་ནི་མཚོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་སོ། དེ་ལྟར་ཡང་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་ཉེར་གཉིས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ས་ཞེས་པ་ནི་ཉེ་བར་མཚོན་པ་སྟེ་གང་གི་ཆོ་གཡས་སུ་ས་རབ་རྒྱ་འབབ་པའི་དུས་སུ་ནལ་འབྱོར་བསྟོམ་པར་བྱེད་ན་དེའི་ཆོ་ཆོག་འདིའོ། གཡོན་པའི་རྩ་ལ་རབ་རྒྱ་འབབ་པའི་དུས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ནལ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་ལས་སོ།^༡ ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་སོར་སྟེན་དང་པོར་སྟོམ་པའི་དུས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྣ་བྲག་གཡས་ནས་ས་རྒྱང་རྒྱ་བའི་ཆོ་བར་མཚོན་པ་སྟེ། རྒྱང་གང་ཡིན་ཡང་སྣ་བྲག་གཡས་ནས་རྒྱ་བའི་ཆོ་རྒྱང་ནམས་སྟེན་རིམ་གྱིས་རྒྱ་བས་རྒྱང་བསྟེན་པའི་^༢ རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེའི་དུས་སུ་སོར་སྟེན་བསྟོམ་པར་གསུངས་གིང་། སྣ་བྲག་གཡོན་ནས་རྒྱ་བའི་ཆོ་ནལ་མཁའི་རྒྱང་མེ་རྒྱ་སའི་རིམ་གྱིས་སྟེ་རིམ་གྱིས་རྒྱ་བས་ན་རྒྱང་བསྟེན་དཀའ་བས་དེའི་དུས་སུ་བསྟོམ་པར་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

སོར་སྟེན་ཇི་ལྟར་སྟོམ་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ལ་ལྟ། སོར་སྟེན་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟོམས་སྟོབས་གྱིས་རྒྱང་དབུ་མར་རྒྱང་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་། སོར་སྟེན་ལ་གཉིས་སུ་བྱེད་བ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་དང་། བྱེད་པ་སོ་སོའི་སྟོམ་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། མ་གྲུབ་ན་སྟོགས་ཆོག་བྱ་ཚུལ་དང་། སྟོམ་འཕྲོ་ལ་གྱི་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གོམས་སྟོབས་གྱིས་འཇུག་པར་བསྟན་པའོ།

སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྐོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱང་དབུ་མར་ཚུད་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ།

དང་པོ་ནི། ཅ་རྒྱུད་མཚོག་མི་འགྲུང་གི་མདོར་བསྐྱུས་སུ་བྱངས་པ་ལས། ཏུ་བ་ལ་སོགས་བསྐོམས་བྱས་ཤིང་། ཁེམས་ནི་གཡོ་བ་མེད་བྱས་ཏེ། དབུ་མ་སྤྱང་བ་བྱས་ནས་ནི།^{༡༠} ཞེས་དང་། ཡང་མདོར་བསྐྱུས་དེ་ཉིད་ལས། ཏུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་བསྐོམས་པ། ལས་དང་པོ་བ་དབུ་མ་ནམ་པར་སྤྱངས་པ།^{༡༡} ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱིས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཅ་རྒྱུད་མ་སྤྱངས་པ་ཅིག་དགོས་པར་བསྟན་ལ། དེའི་སྤྱོད་ཚུལ་ཡང་ཟིན་བྲིས་ལས། ཡུར་བ་ལ་ཆུ་འབྲེན་པའི་སྟེན་ཏུ་ཡུར་བ་སེལ་བ་ལྟ་བུར་བཤད་པས་དབུ་མ་སྤྱོད་མཁན་ནམ་སེལ་མཁན་ནི་རྒྱང་ཡིན་ལ། རྒྱང་གིས་དབུ་མའི་ནང་ཏུ་མ་ཕྱིན་པར་དབུ་མའི་ཕྱི་ནས་དབུ་མའི་ནང་རྩེ་ཏུ་ར་སེལ། ཡུར་བའི་ཕྱི་ནས་ཡུར་བ་སེལ་ཞེས་པ་ནི་ངོ་མཚར་རོ།^{༡༢} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཅ་རྒྱུད་མའི་ནང་རྒྱང་གིས་སེལ་བ་ལ་རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་པ་ཅིག་དགོས་སོ། གཞན་ཡང་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ད་ནི་དབུ་མར་སྟོག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནམ་འབྱོར་ཉེ་བར་བསྐྱུ་བ་གསུངས་ཏེ་འདིར་དང་པོར་ནམ་འབྱོར་པས་དབུ་མར་སྟོག་ནི་རབ་ཏུ་གཞུག་པར་བྱ་སྟེ་གང་གིས་མཚན་མ་མཐོང་བར་འགྲུང་བ་ཨ་མ་རྩུ་ཏྲིར་རོ།^{༡༣} ཞེས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱང་དབུ་མར་ཞུགས་དགོས་པ་གསལ་བར་གསུངས་སོ།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་སྟོག་ཚུལ་གྱི་སྐབས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན། འདི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆོག་སྟེ་མའི་རྒྱན་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ནི་དཔལ་ལྡན་གླ་མ་ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་རྩེ་རྟེ།^{༡༤} ཞེས་སྐྱེ་རྩེ་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་ཅིང་། དེའི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། སྟོག་ཚུལ་ནི་གཉིས་པ་གསུང་རྩེ་རྟེ།^{༡༥} ཞེས་སྟོག་ཚུལ་གསུང་རྩེ་རྟེ་བཤད་པས་སོ། གཞན་ཡང་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཙོ་ལྟ་བུ་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དབུ་མར་སྟོག་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་སྟོང་པ་ཁོན་ལས་ཏུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་མཐོང་སྟེ་ནམ་མཁར་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུག་རྩེ་རྟེ་ལས་ཏུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་སྟོང་པ་ལས་ནི་ཏུ་བ་སྟོག་རྒྱ་རབ་གསལ་བྱི་མ་མེད་པའི་མཁའ་སྤང་ཉིད་

དང་མར་མེད་དང་ཞེས་པ་ནི་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་མཐོང་ངོ།^{੧੮} །ཞེས་སོར་སྡུད་གྱི་མཚན་མོའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་དབུ་མར་སྟོག་སྟེ་རྒྱུད་ཞུགས་པ་ལས་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་བར་གསལ་བར་
གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ཡེ་ལེའི་བརྒྱ་བཙོ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྐྱ་མའི་གྲོང་ཁྱེར་བཞིན་
དུ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་དང་ལྗན་ཡང་རྩལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཁ་དོག་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཀུན་
ལྗན་ཡིན་ཡང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་མིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉན་
མོངས་བདུད་གྱི་མཐུ་ལས་ཏེ་གཡོན་པ་དང་གཡས་པའི་ཅུལ་སྟོག་རབ་རྒྱ་རྒྱ་བ་ལས་ས་ཞེས་པ་
ངས་པའོ།^{੧੯} །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་སོར་སྡུད་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་རྒྱུད་དབུ་
མར་ཞུགས་དགོས་པར་གོ་རུས་ཏེ། འདིར་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱུད་རྒྱུ་པའི་དུས་སུ་སོར་སྡུད་སོགས་ལམ་གྱི་ངོ་
བོར་གྱུར་པའི་སྟོང་གཟུགས་མི་མཐོང་བར་བཤད་པས་སོ། །

ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། འདི་ནི་སྟེ་སེམས་
གྱི་སྡུང་བ་ནི་རྒྱུད་མ་དང་རོ་མ་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བས་མཐོང་སྟེ།^{ੲ੦} །ཞེས་དུ་སོགས་གྱི་སྡུང་བ་མཐོང་བ་ལ་
རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་དབུ་མར་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་དགོས་པར་བཤད་ངོ། །དཔལ་གྱི་བ་རི་བས་ཀྱང་། མི་གཡོ་བ་
ནི་གསུམ་ལྗན་གྱིས། རྒྱ་རྒྱུར་རྒྱུད་བཅུ་རྒྱུད་པས། །ཕྱི་ནང་རྟོག་འགགས་རྟོགས་བྱུང་བ། །སོ་སོར་
གཅོད་པའི་ཡན་ལག་གོ་^{ੲ੧} །ཞེས་སོར་སྡུད་གྱི་རྟོགས་བཅུ་འབྱུང་བ་ལ་རྒྱ་རྒྱུར་བཅུ་རྒྱུད་དགོས་
པར་གསུངས་སོ། །དུས་འཁོར་སྟོན་བརྒྱུད་ལས་ཀྱང་། སོ་སོར་སྡུད་པ་འདི་ལྟར་བསྟོམ། །བསྟོམ་པ་སྟོང་
ཉིད་བསྟོམས་པ་ཡིས། །འགག་པ་རྒྱུད་ནི་འགག་པར་བྱེད།^{ੲ੨} །ཅེས་སོར་སྡུད་གྱི་དམིགས་པ་བསྟོམས་
པས་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་རྒྱུ་བ་འགགས་ནས་དབུ་མར་འཇུག་པར་བཤད་པ་སོགས་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་རྒྱ་
གཞུང་རྣམས་ནས་རི་སྟེང་ཅིག་བཤད་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་རོ་ཞལ་སོགས་ལུགས་
འདིའི་མཐས་པ་སྡེ་མ་རྣམས་ཀྱང་བཞེད་ངོ། །

གལ་ཏེ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་གང་གི་ཆོ་སོ་སོར་སྡུད་པ་ལ་སོགས་པས་གཟུགས་མཐོང་
བར་གྱུར་བ་ལ་སྟོག་མ་བཅིངས་པ་ཉིད་གྱིས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་རྣམ་ཅིག་མ་སྟེས་ན་དེའི་ཆོ་བ་དྲ་
གོམས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་བཙན་ཐབས་སུ་དབུ་མར་འབབ་པར་བྱས་ནས།^{ੲ੩} །ཞེས་གསུངས་

པ་ནམས་ཀྱིས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ཡང་ཡིན་རྒྱུ་དབུ་མར་མ་རྒྱུད་པ་
 ཡང་མིན་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ན། སོར་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་སྒྲོམ་པའི་གནས་སྐབས་
 ལུ་རྒྱུ་དབུ་མར་མ་རྒྱུད་བར་དུ་སོགས་ཀྱི་མཆོན་མ་ཤར་བ་འོང་བ་འགྲེལ་ཚིག་དེ་དག་གིས་བསྟན་
 གྱུར་དེ་དག་སོར་སྤྱད་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། སོར་སྤྱད་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཆང་བའི་སྟོང་གཟུགས་སྟོན་
 དུ་འགྱུར་བ་ལ་རྒྱུ་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་ཅིག་དགོས་པས་དེ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་འདིར་སྟོགས་ཚིག་བྱེད་
 དགོས་པ་འགྲེལ་ཚིག་དེ་དག་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོན་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ལུ་རྒྱུ་དབུ་མར་རྒྱུད་དགོས་ན། དེའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱུ་དབུ་མར་
 འཛུགས་པའི་ཐབས་རིམ་ལུ་སྟུམ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཀྱིས་ཞབས་སྟན་བརྒྱུད་ལས། འཛོལ་བའི་སྟན་ལ་
 བྱེད་པ་ནི། །ལུས་བསྐྱར་དོན་རྒྱུ་ལྱུང་བཅའ། །ཕྱེ་བཞྌ་གསུམ་སྒྱུར་མིག་གྱེན་བཞྌ་གསུམ་ཏེར་
 སྒྱུར་བའི་ལྷ་ལྷངས་སོ། །ལག་གཉིས་དོན་རྒྱུ་ལྷ་ལྷངས་པར་བྱ། །དེས་ནི་རྒྱུ་ནམས་འཆིང་བྱེད་པ་འོ།³⁹ །ཞེས་
 གསུངས་པས་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྟངས་དང་མིག་གི་ལྷ་སྟངས་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་དབུ་མར་འཆིང་བ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ཡང་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རིམ་མི་འཐད་སྟུམ་ན། སོར་སྤྱད་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་འདིར་
 སེམས་ཀྱི་འཛོག་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། སོར་སྤྱད་སྒྲོམ་པའི་ལག་རྒྱུས་ཀྱི་
 གཙོ་བོ་ནི་རྒྱུ་དབུ་མར་རྒྱུད་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱིས་དུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ནམས་འཆར་བ་འདི་ཡིན་ལ།
 ལུས་ཀྱི་འདུག་སྟངས་དང་མིག་གི་ལྷ་སྟངས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྩ་རྒྱུད་གི་རྒྱུ་དབུ་མར་བཀག་ནས་
 དབུ་མར་འཇུག་ཅུས་པ་གང་ཞིག་། སོར་སྤྱད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལུ་རྒྱུ་དབུ་མར་རྒྱུད་ན་དེའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱིས་
 དུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་འཆར་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་ལས་སྐྱབས་
 ཤིང་། འདོད་པར་མི་རུས་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་སེམས་ཀྱི་འཛོག་རྒྱལ་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སོ།

ཡང་རྩོམ་སོགས་བོད་ཀྱི་སྒྱུར་དུག་པ་པལ་མོ་ཆེན་སྤྱིན་མཆོམས་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་ཐུན་ཁང་གི་
 གནས་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་མིག་གིས་ལྷ་བའི་ལྷ་སྟངས་དང་། སེམས་ཀྱི་འཛོག་རྒྱལ་ཡང་
 ལྷ་སྟངས་གང་དུ་གཏད་པའི་ཐུན་ཁང་གི་ནམ་མཁའ་དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་དེ་གཞན་དུ་ཕྱུར་
 ཟད་ཀྱང་མི་འཕྲོ་བར་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་གྲོད་ནས་འཛོག་ །དེ་ལྟར་བཞག་པས་རྒྱུ་དབུ་མར་

ཆུད་ནས་མཆོན་ཏེ་གས་རྒྱམས་འཆར་བར་བཞེད་ལ། འདི་དག་གི་ལྟར་ན་ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྒྲུངས་
 གྱིས་རྒྱུན་བྱས་པའི་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཉིད་རྒྱུད་དབུ་མར་འཇུག་པའི་ཐབས་སུ་འདོད་དགོས་གིང་དེ་
 ལྟར་འདོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་པར་བྱེན་གྱི་ཐེག་པ་ཉིད་གྱིས་ལམ་བཟོད་པའི་འཕགས་
 པས་ལུས་རྒྱམ་སྒྲུང་གི་ཆོས་བདུན་ལྟ་བུ་བྱས་ཏེ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
 གནས་སྐབས་སུ་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་འགགས་ནས་དབུ་མར་ཆུད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་
 ཁས་མི་ལེན་ན་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུད་དབུ་མར་ཆུད་པ་མེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ལ་གྱི་ལྷན་
 ཁང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པས་རྒྱུད་དབུ་མར་ཆུད་འོང་བའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་
 དགོས་ན་འད་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་བྱེད་དཀའ་འོ། །རང་ལུགས་ནི་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཉིད་རྒྱུད་དབུ་
 མར་འཇུག་པའི་ཐབས་ཡིན་པ་གསུངས་ཏེ་འཆད་དོ།

སོར་སྤྲེད་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་རྒྱ་མཆོན་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སོར་སྤྲེད་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་རྒྱ་མཆོན་དང་བཅས་པ་ལ་གཉིས། སོར་སྤྲེད་ལ་
 མཆོན་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ཉིན་མའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དང་། དེ་ལྟར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཙོ་ལྟ་བུའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་སྤྲེད་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་པོ་ལོ་
 ཏུ་བྱེན་པའི་ཐེག་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ནམ་མཁའ་དང་སྒྲ་གཤམ་མེད་པ་ལ་རྣལ་
 འབྱོར་གོམས་པ་འོ།^{༡༩} །ཞེས་ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པ་མཆོན་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྒྲ་གཤམ་
 མེད་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པ་ཉིན་མའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སུ་འབྱེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །པ་རོ་ལ་
 ཏུ་བྱེན་པའི་ཐེག་པ་ལས་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་གསུངས་ཚུལ་ནི་བདེ་མཆོག་གྲོད་འགྲེལ་
 ལས། དེའི་བྱིར་སོ་སོར་སྤྲེད་པའི་སྒྲོམ་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོམ་པ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་བཙོམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །སྒྲོམ་པ་འདི་ནི་བཙོམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་

གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་ཡང་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་ནས་ལྟ་རྒྱུས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཆོད་དང་
ལྟན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་འདིར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ལ་རྣམ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དེས་རི་ལྟར་བསྐབ་པར་བྱ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། ཀློ་ཤི་ཀ་གང་
ནམ་མཁའ་ལ་རྣམ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་རྣམ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པའོ། ཀློ་
ཤི་ཀ་གང་གྲ་གབ་མེད་པ་ལ་རྣམ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་དེ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་རྣམ་འབྱོར་དུ་
བྱེད་པའོ་ཞེས་བྱག་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་བྲ་ཡབ་པ་དང་སྒྲུ་མ་དང་མཚུངས་པ་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་
ལ་སྒྲུང་བ་བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་གསུངས་སོ།^{༩༥} །ཞེས་གསུངས་པའི་དེ་ནས་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་
འབྱོར་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ནམ་མཁའ་དང་སྒྲ་གབ་མེད་པ་ལ་རྣམ་
འབྱོར་དུ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་རྒྱུ་མ་དང་མཚུངས་ནས་དེ་དག་དང་ཆ་འདྲ་བར་སྒྲ་མེད་གྱི་རྒྱ་དུ་རྒྱུ་ལས་
མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོའི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་བྲ་ཡབ་པ་དང་། སྒྲུ་མ་དང་མཚུངས་པའི་སྟོང་གཟུགས་སྒྲ་
ཆོགས་མཐོང་བའི་སོར་སྒྲུད་བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་གསུངས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། དྲག་རྒྱ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་
པ་ནས། གསུངས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། འགྲེལ་པ་འདི་དག་གི་དོན་ཉིན་མོ་དང་མཚན་
མོའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་སོར་སྒྲུད་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོས་བསྟན་པར་ནི་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་
ན་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ཉན་པའི་སྟོང་རུ་དབང་བཞི་རྩོགས་པར་ཐོབ་དགོས་པ་ལ་སོགས་པར་འགྲུར་རོ།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་ནི། སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་རྒྱུ་མ་ལོ་ལ་རྩོ་བཤོད་བྱང་
བཤོད། རྒྱ་བ་ལ་ཡར་ངོ་མར་ངོ་། ཞག་ལ་ཉིན་མཚན་གཉིས་རྒྱུ་མ་ཡོད་པས་མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོའི་
རྣམ་འབྱོར་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་། རང་ལུགས་ནི་སྒྲུང་བ་དང་མུན་པ་གང་ལ་བསྟོམས་
ཀྱང་རྟགས་རྒྱུ་མ་འདོད་དགུར་འཆར་བྱུང་བའི་བྱིར་དུ་མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོའི་རྣམ་འབྱོར་གཉིས་ཀ་
སྟོན་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མུན་པ་ལ་སྟོམ་པ་སྒྲུང་བ་ལ་སྟོམ་པ་བས་སྟོང་གཟུགས་རྒྱུ་མ་འཆར་
བ་དང་དེས་སྒྲ་བས་གོ་རིམ་ཡང་མཚན་མོའི་རྣམ་འབྱོར་དང་པོར་བསྟོམ་ཞིང་ཉིན་མོའི་རྣམ་འབྱོར་
བྱིས་བསྟོམ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་འཆར་བ་ལ་དགའ་སྒྲ་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ལྟ་སྟེངས་

བྱས་ཏེ་དམིགས་པ་བརྒྱད་དུས་སུ་མིག་གི་རྒྱུད་མ་རེངས་པར་ལ་སྒྱུ་བོ་སོགས་སྤང་བ་ལོག་མི་ལུས་པས་
སྟོང་གཟུགས་འཆར་དགའ། ལུན་པ་ལ་སྒྱུ་བོ་སོགས་མི་འཆར་པས་སྟོང་གཟུགས་འཆར་སྤྲོ་བ་ཡིན་
ཞེས་གསུང་བ་ལྟར་རོ།

ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་སྒྲོམ་རྒྱུ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་སྒྲོམ་རྒྱུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་རྒྱུ་
བཤད་པ་དང་། ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་རྒྱུ་བཤད་པ་ལོ།

མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་རྒྱུ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་ལྟ། གང་དུ་བསྒྲོམ་པ་གནས་གྱི་ངེས་པ་དང་། ལུས་གྱི་འདུག་སྐྱེད་ས་བྱེད་བཅིངས་
གྱི་ངེས་པ་དང་། ལྟ་སྐྱེད་ས་གྱི་ངེས་པ་དང་། སེམས་གྱི་འཛོག་རྒྱུ་གྱི་ངེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་ས་
པས་ཉམས་རྟགས་འཆར་རྒྱུ་གྱི་ངེས་པ་ལོ།

དང་པོ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཙུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་ཞིག་ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་
གོ་མས་པར་བྱེད་པ་དེས་མཚན་མོ་བྱག་པ་མེད་པའི་ཁྱིམ་དུ་ལུན་པ་ལ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
འཇམ་དཔལ་གྱི་སྤྱལ་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པས་རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གྱི་སྒྲིང་པོ་ལས། མཚན་མོ་
གསེང་མེད་ཁྱིམ་དུ་ནི།^{༡༦} ཞེས་དང་། ཅི་ལུ་པའི་སྦྱོར་དུག་ལས། དང་པོ་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ནི། མཚན་
མོ་སྒྲོན་ལ་ཉིན་མོ་ཕྱིས། ཁྱུ་ག་མེད་ལ་ཐོག་མཐོའི་ནང་།^{༡༧} ཞེས་སོགས་གྱིས་ལུན་ཁང་བསྟན་པ་
ལྟར་ལུན་ཁང་མཚན་ཉིད་དང་ལུན་པར་སྒྲོམ་དགོས་སོ། དེ་ལ་ལུན་ཁང་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། འབྱོར་པ་
དང་ལུན་པས་ནི་ཁང་པ་ཐོག་སུམ་རིམ་པའི་པར་ཁང་དུ་བྱ་སྟེ་དེའི་དགོས་པ་ནི་འོག་ནས་ས་རྒྱུད་ས་དང་
སྟེང་ནས་ཐིགས་པ་སོགས་གྱིས་གནོད་པ་མི་འབྱུང་བའོ། དེ་ཙམ་མི་འབྱོར་བ་ཡིན་ན་སྒྲུམ་སར་

བཅིགས་ཏེ་འོག་ནས་ས་རྒྱ་མི་འབྱུང་བ་དང་ཐོག་མཐོ་བ། དཀར་ཁུང་ཕྱི་རུབ་ལ་ནང་ཡངས་པ།
 འབྲེལ་ཐོ་ལྟ་བུས་དགག་སྒྲིབ། དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱ་གསྐྱ་ཅི་ཤོང་བ་ཙམ་ཡང་མེད་པ། བྱོགས་
 ཐམས་ཅད་ཞལ་བས་བསྟར་བ། སྒོ་འཁྱོག་སུམ་རིམ་པ་མུན་པ་ཤིན་ཏུ་ནག་པ་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུ་ཡང་མ་
 འབྱོར་ན། སྒོགས་པ་སོགས་མེད་པ་བཅད་པའི་སྟེང་དུ་ཡོལ་བ་སོགས་བཏང་སྟེ་མུན་པ་ཤིན་ཏུ་ནག་པ་
 བྱ་དགོས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་སྤང་བ་ཅུང་ཟད་ཤོར་ན་འང་མིག་ལ་གནོད། རྣམ་རྟོག་འཕྱོ། མཐོང་སྤང་
 བྱིན་ཅི་ལོག་འཆར་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་འོང་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྐྱདས་བྱེད་པ་ཅིངས་ཀྱི་ངས་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་གསུམ་ཀྱི་སྒྲིང་
 བོ་ལས། མཚན་མོ་གསེང་མེད་ཁྱིམ་དུ་ནི། ཤིན་ཏུ་མཉམ་བཞག་སྒྲུབ་པ་བོས། བྱེད་པ་ལྷ་ལ་
 བཅིང་བ་གཉིས། གྲུ་མའི་ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱ།³⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད་པ་ལྷ་ནི་ལུས་གནད་
 ཀྱི་བྱེད་པ་ལྷ་དང་། བཅིང་བ་གཉིས་ནི་རྒྱང་སེམས་གཉིས་དཔུ་མར་བཅིང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གྲུ་མའི་
 ཞལ་ལས་ཤེས་ཚུལ་ནི་གྲུ་མས་ལུས་གནད་འཆར་ཚུལ་དག་གིས་བརྟུན་ནས་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
 འདི་དག་གི་དོན་འགྲེལ་བའི་དུས་ཞབས་སྟན་བརྒྱད་ལས། འབྲེལ་པའི་སྟན་ལ་³⁵ བྱེད་པ་ནི། ལུས་
 བསྐང་དོ་རྩེ་སྒྱིལ་གྲུང་བཅའ། ལྟེ་བརྒྱོག་གསུམ་སྒྲུར་མིག་གེན་བརྒྱོག་ གཙུག་ཏྱར་སྒྲུར་བའི་ལྟ་
 སྐྱདས་སོ། ལག་གཉིས་དོ་རྩེ་བསྐྱམ་པར་བྱ། དེས་ནི་རྒྱང་རྣམས་འཆིང་བྱེད་པའོ།³⁶ ཞེས་དང་། ཅི་
 ལུ་བས། རི་རབ་བསྐང་ལ་གླིང་བཞི་བསྟ། བྱེན་ལ་ཉི་ཟླ་དར་ལྟེ་བརྒྱོད། རོ་རྩེ་བསྐྱམས་པས་རྒྱ་
 མཚོ་གཞོམ། སྒྲིང་གི་རྒྱང་ཆེན་བྱར་ལ་བདེག ལུས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་ནི་རྒྱང་རྣམས་ནང་
 དུ་འཆིང་། གཙུག་ཏྱར་ཆེན་པོའི་ལྟ་སྐྱདས་བྱ།³⁷ ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྐྱདས་
 ལྷ་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། དེས་རྒྱང་སེམས་གཉིས་འཆིང་བའི་རྒྱུན་བྱེད་པར་བསྟན་ཏོ།།

དོན་ནི། ལུས་བསྐང་ཞེས་པ་དང་རི་རབ་བསྐང་ལ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལུས་སྒྲལ་ཚོགས་པ་
 དང་བོར་བསྐང་བ་བསྟན། རོ་རྩེ་སྒྱིལ་གྲུང་བཅས་ཞེས་པ་དང་གླིང་བཞི་བསྟ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུ་མས་
 རོ་རྩེ་སྒྱིལ་གྲུང་ཉིད་བཅའ་ཞིང་། བྱི་མས་ཡན་ལག་བཞི་བསྟ་བ་བསྟན་པས་རོ་རྩེ་སྒྱིལ་གྲུང་དང་། རོ་
 རྩེ་བསྐྱམས་པས་རྒྱ་མཚོ་གཞོམ།³⁸ ཞེས་པ་དང་སྒྲུར་བས་ལག་པ་གཉིས་རོ་རྩེ་ཁུར་བསྐྱམས་པ་

ཕན་ཚུན་བསྐྱོལ་ནས་བྱང་ལ་སྐྱར་བ་བསྟན་ཅིང་། གཞུང་སྡེ་མའི་གསུམ་སྐྱར་ཞེས་པ་དང་། ལག་གཉིས་དོ་རྩེ་བསྐྱམ་པར་བྱ། ཞེས་པ་སྐྱར་བས་ཀྱང་དེ་ཉིད་བསྟན་རྟོ། བྱེ་བཞོག་ཅེས་པ་དང་། མིག་གཉིས་བཞོག་ཅེས་པ་སྐྱར་བ་དང་། བྱེན་ལ་ཉི་ཟླ་དར་ལྟེ་བསྟོད། ཅེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ལྟེ་རྒྱ་ལ་སྐྱར་བ་དང་། མིག་གཉིས་བྱེན་ལ་བཏུ་བ་གཉིས་བསྟན་ཅིང་། བྱེན་ལ་ལྟ་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ལྟ་སྟངས་ནི། གཙུག་རྟོར་སྐྱར་བའི་ལྟ་སྟངས་སོ། ཞེས་པ་དང་། གཙུག་རྟོར་ཆེན་པོའི་ལྟ་སྟངས་བྱ། ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་རྟོ། མདོར་བསྟན་སྒྲིལ་ཆོག་སྟེ་བྱང་པོར་བསྐྱར་བ་དང་། རྒྱང་པ་དོ་རྩེ་སྐྱེལ་གྱུང་དང་། ལག་པ་གཉིས་དོ་རྩེ་ཁྱུ་རྒྱུར་བསྐྱམས་ཏེ་ཕན་ཚུན་བསྐྱོལ་བ་གསུམ་པ་ལ་སྐྱར་བའོམ་ཡང་ན་ལག་པ་གཉིས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དུ་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་གཡས་པ་བཞག་ནས་མཐེ་བོར་ལྟོ་སྐྱད་པ་མཉམ་གཞག་གི་ཕྱག་རྒྱ་འཕམ། ཡང་ན་དོ་རྩེ་ཁྱུ་རྒྱུར་བསྐྱམས་པ་བསྐྱེད་སྟེང་དུ་བཞག་པ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་ཕྱག་རྒྱ་རྒྱམས་གང་རུང་བྱ་སྟེ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ལག་པ་གཉིས་དོ་རྩེ་ཁྱུ་རྒྱུར་བཅིངས་ནས་ཁྱུ་རྒྱུར་གྱིས་མཐེ་བོར་བསྐྱམས་པ་དག་བསྐྱེད་གཡས་དང་གཡོན་པའི་སྟེང་དུ་དོ་རྩེའི་གདན་ལ་གནས་པ་ནི་དོ་རྩེའི་ཕྱག་རྒྱར་འགྱུར་རོ།^༩ ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། བྱེ་རྒྱུ་ལ་སྐྱར་བ་དང་། མིག་གཉིས་བྱེན་ལ་བཞོག་པའི་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྟངས་ལྟ་ནི་བྱེད་པ་ལྟ་ཡིན་ལ། དེས་རྒྱང་སེམས་གཉིས་དབྱ་མར་བཅིང་བ་ནི་བཅིང་བ་གཉིས་ཡིན་པ་ནི། བྱེད་པ་ལྟ་ལ་བཅིང་བ་གཉིས་ལྟོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།

གལ་ཏེ་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྟངས་དང་མིག་གི་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་བྱེད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱང་དབྱ་མར་འཆིང་བར་འདོད་པ་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ནས་རྒྱང་དབྱ་མར་འཆིང་ནུས་པ་བཀག་པ་ཡིན་ཁིང་། འདིར་བཤད་པའི་རྒྱ་གཞུང་དེ་དག་གི་དོན་ནི་གཙོ་བོར་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་རྒྱང་དབྱ་མར་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་མཐུན་རྒྱུན་ནམ་ཆ་རྒྱུན་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྟངས་ཀྱང་རྒྱང་དབྱ་མར་འཆིང་བྱེད་དུ་བཤད་པས་སྦྱོན་མེད་དོ།

གསུམ་པ་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་དེས་པ་ནི། སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། གཙུག་རྟོར་གྱི་ཁྱོ་བོའི་ལྟ་བས་ཞེས་པ་མིག་མི་འཇུག་པར་སྟེང་དུ་ལྟ་བས་མཆོན་མར་འགྱུར་ཏེ་མཆོན་མའི་རྣལ་

འབྱོར་གྱིས་རྣམ་པ་བཞི་དང་།^{༤༥} ཞེས་མིག་མི་འཇུག་པར་གཙུག་ཏྱར་གྱི་ཁྲོ་པོའི་ལྟ་སྟངས་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་སྟེང་དུ་ལྟ་བུ་ཞེས་གྱེན་ལ་ལྟ་བ་དང་། དེ་ཡང་མིག་མི་འཇུག་པར་ཞེས་འབྱེད་འཇུག་དང་སྐུལ་སྦྱོད་མེད་པ་དང་། མིག་གི་འཛོག་ཚུལ་ཡང་རིག་ཨ་ར་ལའི་རྒྱུད་ལས། བྱེད་མིག་གྱེན་དུ་ལོག་ནས་ནི།^{༤༦} ཞེས་པ་ལྟར་མས་ལྟེན་གྱིས་མིག་གི་བྱེད་ཅམ་བཞག་པ་ནས་སེམས་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུལ་དུ་འཛོག་པའོ། དེ་ཡང་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཙུ་ལའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བམ་མཁའ་རྒྱུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུག་སྟེ།^{༤༧} ཞེས་སེམས་གྱིས་གང་དུ་ཞེན་ས་དེར་མིག་གིས་ཀྱང་ལྟ་བའི་རྒྱུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། མིག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཇུག་ཤིང་སྐུལ་སྦྱོད་མི་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་ནི་དུས་ཞབས་སྟན་བརྒྱུད་ལས། མིག་གྱེན་བརྒྱུག་གཙུག་ཏྱར་ཆེན་པོའི་ལྟ་སྟངས་སོ།^{༤༨} ཞེས་དང་། ཅི་ལུ་པས། གཙུག་ཏྱར་ཆེན་པོའི་ལྟ་སྟངས་བྱ།^{༤༩} ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དོན་ཡིན་ནོ། འོ་ན་ལྟ་སྟངས་ཀྱང་སེམས་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལྟ་བའི་རྒྱུལ་དུ་བྱེད་ན་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་རི་ལྟར་བྱ་སྟམ་ན།

བཞི་པ་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་གྱི་ངེས་པ་ལ་གཉིས། ཅི་ཡང་མི་བསམ་པ་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། འདྲ་པོ་ནི། ཁ་ཅིག ཁསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། ཉི་མ་གཅིག་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟག་^{༥༠} ཅེས་སོགས་དང་། རྒྱུ་ལའི་བརྒྱ་བཙུ་བཞི་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དང་པོ་སྟོང་ཉིད་བྱང་རྒྱ་བཙུག་པ་ནི་ཐུན་པ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བསམ་པར་མི་བྱ་བའོ།^{༥༡} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བསམས་ཏེ། དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་བཞག་ནས་ཅི་ལ་ཡང་མི་སེམས་པར་སེམས་འཛོག་པ་ཉིད་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་དུ་འདོད་པ་ནི་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟུས་ལས་གསལ་བར་བཞག་སྟེ། མདོར་བསྟུས་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་བསམ་པ་མེད་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་སྤྱད་དུ་བཙོམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། ཁསམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། བསམ་པ་མེད་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་གྱི་གཞན་

ནམ་པར་རྟོག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།^੧ །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཕྱོགས་སྡེ་སྡེ་བ་བོའི་འདོད་པ་
བཀོད་ནས། དེ་འགོག་པ་ནི་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་རབ་རྒྱུ་མི་མཁས་པ་བསམ་པ་མེད་པ་ཡི་ཤེས་
སུ་འདོད་པ་ཆད་པ་ཆེན་པོར་ལྷུང་བ་འགའ་ཞིག་སྡེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བརྗོད་པར་བྱའོ།^੨ །ཞེས་
པ་ནས། འདིར་གཤམ་ཏེ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མ་བསམ་པ་འཇམ་རབ་རྒྱུ་སྣང་བ་མེད་པ་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་རིན་ཆེན་
སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་རྩི་ལྟར་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་
བསམ་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་རང་རིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་བཅས་པོའི་སྣང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གཉིད་མཐུག་པོ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཅི་ཡང་མི་སེམས་
ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་པར་འགྱུར་
ཞེས་ཉ་ཅང་ཐལ་བས་བཀག་པ་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

འོན་འགྲེལ་ཆོག་འདི་དག་གིས་ཕྱོགས་འདི་ན་ཡང་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལས་འབྱུང་བ་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ཞེས་གྲགས་པའི་སྒྲོམ་རྒྱུ་བཀག་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། སྒྲོམ་རྒྱུ་འདི་ཡང་ཅི་ཡང་
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཉ་ཅང་ལྟ་བུའི་སྒྲོམ་རྒྱུ་དུ་སོང་ན་བཀག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ཞིང་། ཁོ་བོ་ནི་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྒྲོམ་རྒྱུ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དག་གི་གསུང་ལས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུ་ནི་
སེམས་ཉིད་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་གྲགས་ལ། སེམས་དེ་ཡང་གྲོ་བུར་བའི་སེམས་སྒྲ་ཆོགས་པ་ལ་མི་
རྗོད་ཀྱི་གཞུག་མ་འོད་གསལ་བའི་སེམས་ཏེ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་བསམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། ལུན་པ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བསམ་པར་མི་བྱའོ།^੩ །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
དོན་རི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་མ་ན། དེ་དག་གི་དོན་ནི་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་
གཞན་པའི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་། ཞེས་པ་དང་། སོར་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མི་བསམ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། བརྟག་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་ཕྱི་མའི་ལེའུ་གཉིས་པའི། བསམ་གཏན་ཉོན་
མོངས་འཛིག་བྱེད་པ།^੪ །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྡེ་འགྲེལ་དུ་རྩི་རྩི་མེད་པོས། ཡན་ལག་དུག་གི་དང་པོ་སོ་
སོར་སྤྱད་པས་བསྐྱས་ཏེ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ན་མཆོན་མ་འདི་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། གཤམ་ཏེ་ཡང་
དག་པའི་ལམ་མི་འདོད་དེ་འོན་ཀྱང་ལྟ་མའི་ཕྱིར་ཡང་ན་ལྷ་བ་བྱེད་དམ་ཡང་ན་ཉིན་མཆོན་གཅིག་རྒྱུ་

དམིགས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཞོག་ལ་ལྟོས།^༤ ཞེས་ཡང་དག་པའི་ལམ་མི་འདོད་པ་སྟེ་དོན་གཉིས་མེད་པ་
འོན་ཀྱང་དུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ལ་ལྟ་མོ་བཟུང་བའི་བྱིར་དུ་ཡང་ན་ཟླ་བ་བྱེད་དམ། དེ་ཡང་མི་ལུས་
ན་ཡང་ན་ཉིན་མཚན་གཅིག་ཏུ་ཞོག་ལ་ལྟོས། ཞེས་གསུངས་ཏེ་སོར་སྤྱད་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་བསམ་པར་གསུངས་པ་དང་།

ཡང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སྤྲ་མའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་
ནས། ལྟ་ཡི་གཟུགས་སུ་སེམས་པ་ཡིས། ཉི་མ་གཅིག་ཏུ་མ་ཆད་པར། སྒྲོམ་པས་ཡོངས་སུ་
བརྟག་པར་བགྱི།^༥ ཞེས་གསུངས་པའི་དོ་རྗེ་སྟོང་འགྲེལ་ལས། བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་
ཟླ་བ་བྱེད་དུ་འབད་པའི་སྐལ་བ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉིན་མཚན་གཅིག་ཅུ་ཡང་དམིགས་པ་གཞན་
ལ་རྩོལ་བ་ཡོངས་སུ་བཏང་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པར་བཞག་ན་ཡིད་ཆེས་པའི་ལམ་
ཀྱི་རྟགས་འབྱུང་བར་འབྱུང་རྟེ་སོ་སོར་སྤྱད་པས་སྤྱད་པ་རྣམས་ལ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་བཀའ་ལ་བྱིས་པ་ཤེས་རབ་འཆལ་བ་དག་བརྟན་པར་འབྱུང་རོ།^༦ ཞེས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་
དམིགས་པ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསམས་ནས་བཞག་ན་ཡིད་ཆེས་པའི་ལམ་ཀྱི་རྟགས་དུ་སོགས་ཀྱི་
སྟོང་གཟུགས་འབྱུང་བར་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་། བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། ཞེས་
པའི་དོན་འཆད་བྱེད་ནི། དམིགས་པ་གཞན་ལ་རྩོལ་བ་ཡོངས་སུ་བཏང་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་
ལ། འདིས་ཀྱང་སོར་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་པ་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་པ་སྤང་ཞིང་རྩོལ་བ་
གཏང་རོ། ཞེས་བསྟན་པ་དང་གཞན་ཡང་དོ་རྗེ་སྟོང་འགྲེལ་གྱི་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། དེ་བས་ན་སོ་སོར་
སྤྱད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་གཞན་པས་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་ཉིན་མཚན་གཅིག་བསྒྲོམས་
པས་ཡིད་ཆེས་པ་འབྱུང་བ་མེད་དོ།^༧ ཞེས་བསམ་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་ཉིང་
དེ་འཛིན་ཉིད་ཉིན་མཚན་གཅིག་བསྒྲོམས་པས་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་འབྱུང་གི་ དེ་ལས་གཞན་པ་ལས་
མ་ཡིན་པར་གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་ཀྱི་འདྲི་ཆུལ་འཐད་པར་བསྟན་པ་

ལ་གཉིས། དེ་ལྟར་འཐད་པའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་དངོས་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི། ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཙོ་ལ་ཕ་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ནི། བཅ་མཁར་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུམས་དོ་རྗེའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིས། སྟོང་པ་ལས་ནི་དུ་བ་སྒྲིག་རྒྱ་རབ་གསལ་བྱི་མ་མེད་པའི་མཁའ་སྒྲུང་གི་དང་མར་མེ་དང་།^{༤༠} ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་ཞེག་ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པར་བྱེད་པ་དེས་མཚན་མོ་སྤྲུག་པ་མེད་པའི་བྱིས་དུ་སྤྲུག་པ་ལ་ནམ་མཁར་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུམས་ཤིང་དོ་རྗེའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་སྟོང་པ་ལས་ནི་དུ་བ་སྒྲིག་རྒྱ་རབ་གསལ་བྱི་མ་མེད་པའི་མཁའ་སྒྲུང་གི་དང་མར་མེ་དང་ཞེས་པ་ནི་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་མཐོང་ངོ་། ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །འདི་དག་གིས་ནི་སོར་སྤྲད་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་འཛོག་ཚུལ་མིག་གི་ལྟ་སྟངས་དང་བཅས་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་མིག་གི་ལྟ་སྟངས་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལས་རྒྱུད་དབྱེས་པར་འཇུག་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་རྒྱུད་དབྱེས་པར་ཞུགས་པ་ལས་དུ་སོགས་ཀྱི་དྲགས་རྣམས་འཆར་ཚུལ་རྣམས་ངེས་ཅན་དུ་བསྟན་ཏོ། །

འོ་ན་ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་བསྟན་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་། དོ་རྗེའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིས། སྟོང་པ་ལས་ནི་དུ་བ་ཞེས་སོགས་དང་།^{༤༡} དེའི་འགྲེལ་པ། འདིར་དབྱེས་པར་སོག་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་སྟོང་པ་ལོ་ན་ལས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་མཐོང་སྟེ།^{༤༢} ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོ་རྗེའི་ལས་རྩ་དབྱེས་པར་སོག་སྟེ་རྒྱུགས་པ་ལས་སོར་སྤྲད་ཀྱི་མཚན་གི་དང་ཆང་བའི་དུ་སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་མཐོང་གི་དབྱེས་པར་རྒྱུགས་པར་དེ་མི་མཐོང་བར་བསྟན་ཏོ། །འོ་ན་སྐབས་འདིར་རྒྱུད་དབྱེས་པར་འཇུག་པའི་ཐབས་རི་ལྟར་སྟུམ་ན། བཅ་མཁར་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུམས། ཞེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ནམ་མཁར་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུམས་དོ་རྗེའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ། ཞེས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དང་། དམིགས་པ་དེ་ལ་ཞེན་པའི་རྣམ་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་འཛོག་ཚུལ་དང་། སེམས་གང་ལ་བཞག་པ་དེར་མིག་གྱུང་མི་

འཛུམས་པར་ལྟ་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་བྱས་པས་ལས་རྒྱུ་དབྱེ་མར་འཇུག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་རྣམ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་
འབྱོར་གོམས་པར་བྱེད་པ་དེས་མཚན་མ་ཐུག་པ་མེད་པའི་བྱིམ་དུ་ཐུན་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ཀུན་ནས་ཞེན་
པའི་སེམས་བསམ་པ་བསམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིས་སྟོང་པར་ཅེ་གཅིག་པའི་ཡིད་དུ་བྱས་ནས་ཉི་
མ་གཅིག་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ། མིག་ནི་མི་འཛུམས་དོ་རྗེའི་ལམ་དུ་རབ་རྩ་ཞུགས་པ་ཞེས་པ་འདིར་
དབྱེ་མར་སྟོན་རབ་རྩ་ཞུགས་པ་སྟེ་སྟོང་པ་ཁོན་ལས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་མཐོང་རོ།^༤ ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། ཅི་ལུ་བས་ཀྱང་། ནམ་མཁའ་ཞེན་པས་ནམ་མཁའ་བཟུ། འདྲ་བ་ལ་སོགས་ཏུགས་
ལྟ་འབྱུང་།^༥ ཞེས་དང་། དུས་ཞབས་སྟན་བརྒྱུད་ལས་ཀྱང་མཚན་མོ་སྤྲ་གང་མེད་པ་སྟེ། ནམ་མཁའ་
ལ་དམིགས་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ།^༦ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་པ་འདིའི་རྒྱ་གཞུང་དང་འགྲེལ་པ་རྣམས་
ཀྱིས། ནམ་མཁའ་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཅུ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པར་བསམས་ནས་
ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་སོར་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་སྟོང་པ་བཤད་ཚུལ་ནི་ཁམས་ལའི་
མདོར་བསྟན་གཉིས་པ་ལས། འདི་ཉིད་རྒྱུ་བ་པ་ལ་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོམ་པ་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་མཚན་
མའི་ལམ་རབ་རྩ་གསལ་བར་མཛད་དེ། སྟོང་པར་ཅེ་གཅིག་^༧ ཡིད་བྱས་ཏེ། ཉི་མ་གཅིག་ནི་ཡོངས་
སུ་བརྟག་^༨ ཅེས་སྟོང་པ་དམིགས་པར་གསུངས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་བདེ་མཚོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྟོ་ཡོངས་སུ་
སྤངས་ཏེ་ཞེན་པ་མེད་པར་བྱས་ནས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ་ནལ་
འབྱོར་བས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཏུགས་འབྱུང་བ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།^༩ ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
འདི་དང་མཐུན་པར་སྟོབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཛོམས་ཀྱང་། དེས་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྟོ་ཡོངས་སུ་
སྤངས་ཏེ་རྟེན་མེད་པར་བྱས་ནས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་དམིགས་པ་མེད་པ་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ།^{༡༠} ཞེས་
བཤད་ཅིང་འདི་དག་གི་དོན་འོག་རྩ་འཆད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཡང་ནམ་མཁའ་ཀུན་ནས་ཞེན་
པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པའི་ཆོད་པེ་མེད་སྤྱད་པའི་སྟོར་དུག་ཅུ་འགྲེལ་ལས། མཚན་མོ་ཞེས་པ་
ཐུན་པ་ཉི་བར་མཚོན་པའོ། ནམ་མཁའ་ཀུན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་ནི་གང་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ནམ་

མཁའ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་དེ་དང་རོ་མཉམ་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནམས་གྱི་འོ། །རྫོ་རྗེའི་ལམ་དུ་
ཞུགས་པ་ནི་སྟོག་ཨ་མ་རྩུ་ཏྲིར་སོན་པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རོ།^{༡༡} །ཞེས་ནམ་མཁའ་ལ་དམིགས་དགོས་པར་
བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སོར་སྤྱད་གྱི་སྐབས་གྱི་དམིགས་པར་བཤད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་སྟོང་པ་དོན་
གཅིག་ཏུ་བྱེད་དགོས་པས་སྒྲིབ་ཐོགས་གྱི་བྱ་བ་བཅད་ཅམ་གྱི་ནམ་མཁའ་རྟོག་བཅས་གྱི་དམིགས་རྟེན་
མེད་པའི་སྟོང་པ་འདི་སོར་སྤྱད་གྱི་དམིགས་པར་བྱའོ། །འོན་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་དེ་ལ་གནས་གང་དུ་
སེམས་རི་ལྟར་དུ་གཞག་པར་བྱ་སྟམ་ན།

གཉིས་པ་སེམས་གྱི་འཛིག་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ་ལ། བོད་གྱི་མཁས་པ་ལྷ་མ་རྣམས་གྱི་
དགོངས་པ་དགོད་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པའི་དགོངས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་བོ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆོས་རྗེ་བྱའི་བཞེད་པ་ནི། མིག་གི་ལྟ་སྒྲུངས་སྤྱིན་མཆོམས་
གྱི་ཐད་གྱི་ཚུན་ཁང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ལྟ་ཞིང་ལྟ་སྒྲུངས་གང་དུ་གཏད་པའི་ཚུན་ཁང་གི་ནམ་མཁའ་སྟོང་
པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་ཀྱང་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་ནས་གཞན་གང་ལ་ཡང་མི་འཕྲོ་བར་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་
བྱེད་པར་གྲོད་ནས་འཛིག་པར་བཞེད་དོ།^{༡༢} །རྫོ་ནང་པ་རྗེས་འབྱུང་དང་བཅས་པ་ནི་མི་གཡོ་བ་གསུམ་
ལྟན་གྱིས་སེམས་མི་གཡོ་བར་བྱེད་ཚུལ་མང་དུ་གསུང་ཡང་། ཐམས་ཅད་དྲི་མ་པའི་འགག་བསྐྱུས་ན་
ལུས་གྱི་ཕྱི་ཚུན་ཁང་གི་ནམ་མཁའི་ལྟ་སྒྲུངས་གཏད་སར་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིམས་ནས་ཡུལ་གཞན་
ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་འཛིན་མེད་དུ་གྲོད་ནས་འཛིག་པར་བཞེད་དོ། །བཞེད་ཚུལ་འདི་གཉིས་
ཀས་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་གྱི་ནམ་མཁའ་རྒྱན་ནས་ཞེན་པའི་ཞེས་སོགས་གྱིས་
གསུངས་པའི་ནམ་མཁའ་སྟོང་པའི་དོན་ལུས་གྱི་ཕྱི་ཚུན་ཁང་གི་ནམ་མཁའི་བར་སྟོང་ལ་བཞེད་པར་
མངོན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཞེད་པ་རྣམས་གྱིས་ནི་འདིའི་སྐབས་གྱི་ལུས་གནད་སེམས་གྱི་འཛིག་ཚུལ་དང་
བཅས་པས་རྒྱུད་དཔུ་མར་འཇུག་ཅུས་པ་དང་། སར་བྱིན་ཐེག་པ་དང་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་
སྐབས་སུ་སེམས་གྱི་འཛིག་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རྒྱུད་དཔུ་མར་འཇུག་མི་ཅུས་པའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་
དགོས་སོ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པའི་དགོངས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པ་ནི། གོང་དུ་

བཤད་པ་ལྟར་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་རྒྱུད་དབུ་མར་ཆུད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་ལས་དང་
 བོ་བས་རྒྱུད་དབུ་མར་འཇུག་པའི་ཐབས་ནི་ཕྱིའི་ཐུག་ཀྱི་སྟོག་ཚུལ་དུ་སྤང་བ་དང་། སྤྱི་མེད་པའི་རྒྱུད་གི་
 རྣལ་འབྱོར་དང་། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་ཐབས་དང་གསུམ་དུ་ངེས་ལ། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་
 པ་ལ་ནི་རྩ་འཁོར་དུག་གི་དབུ་མའི་ལྟེ་བ་དང་རྩ་དབུ་མའི་ཡར་སྐྱ་མར་སྐྱ་གཉིས་ཏེ་དེ་རྣམས་ན་རྒྱུད་རྒྱ་
 ཏིར་འཇུག་པའི་སྒོ་རེ་ཡོད་པས་དེ་དག་ཏུ་གནད་དུ་བསྟུན་དགོས་སོ། །གནད་དུ་བསྟུན་ཚུལ་ཡང་དེ་
 དག་ཏུ་སེམས་ཅུ་གཅིག་ཏུ་གཏད་ནས་མ་ཡོངས་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དེར་བཞག་ན་རྒྱུད་
 སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་གནད་ཀྱིས་རྒྱུད་ཡང་དེར་འདུའོ། །འོ་ན་སྐབས་འདིར་ཐབས་གང་གིས་
 རྒྱུད་དབུ་མར་འཇུག་སྟུམ་ན། རྒྱུད་དང་སེམས་འགྲེལ་སྒོར་གསུམ་དང་གོང་དུ་བྲངས་པའི་རྒྱ་གཞུང་
 འགྲེལ་ལ་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་གཏོད་སའི་དམིགས་པར་བཤད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་
 རྫོང་པ་ནི་སྤྱི་ན་མཚམས་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་ནང་ན་དབུ་མའི་ཡར་སྐྱ་ཡོད་པ་དེའི་སྤྱབས་སྟོང་གི་ནམ་མཁའ་སྟོང་
 པ་དེ་ལ་མཛད་ནས་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་ཅུ་གཅིག་ཏུ་གཏད་ནས་ཡུལ་གཞན་ལ་སེམས་པའི་བསམ་པ་
 ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་འཛོག་པ་ནི། བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ནས། །ཞེས་པ་དང་།
 རྫོང་པར་ཅུ་གཅིག་ཡིད་བྱས་ཏེ། །ཉི་མ་གཅིག་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟག་^{༡༩} ། །ཅིས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་དོན་ནོ། །

འོ་ན་རྒྱུད་འགྲེལ་སོགས་ནས་འདིའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་རྫོང་པ་དབུ་
 མའི་ཡར་སྐྱའི་སྤྱབས་སྟོང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱེད་པའི་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ནི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་
 བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱུད་ནི་རྒྱུད་གཞན་དག་གིས་རྟོགས་པར་བྱ།^{༢༠} །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རིག་ཡེ་ཤེས་ལས། མིག་གཉིས་མ་བྱེ་མ་བཅུ་མས་པར། །སྤྱི་ན་མའི་བར་དུ་
 སེམས་བྱས་ན། །ལུན་པ་མི་བཟད་པ་ཡི་ཚུལ། །དང་པོར་རྣལ་འབྱོར་པས་མཐོང་འགྲུར་^{༢༡} །ཞེས་
 པའི་རྟེན་པ་དང་པོས་མིག་གི་ལྟ་སྟངས་བསྟན་ལ། གཉིས་པས་སེམས་ཡུལ་ལ་གཏོད་ཚུལ་དང་། ཐ་
 མ་གཉིས་ཀྱིས་རྟགས་འཆར་ཚུལ་གསུངས་པའི་སེམས་ཡུལ་ལ་གཏོད་ཚུལ་ནི་སྤྱི་ན་མའི་བར་རམ་
 དབུས་ན་དབུ་མའི་ཡར་སྐྱ་ཡོད་པས་དེར་སེམས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྤྱབ་

ལེའི་བརྒྱ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་རྒྱ་རྒྱ་དང་ས་པ་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། བཅ་མཁའ་སྟོང་
 པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །སྤྱ་དེ་ཡི་ནི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་། གང་ཞིག་ཁོ་ནར་ཡིད་བཀོད་པ། མཆན་མའི་
 མཐར་ནི་རེ་ཁྲ་གང་། ཉེ་ལ་སྤྱ་ཆོགས་རྒྱ་མ་རྒྱ། མ་ལུས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་དེ་ལ།^{༡༤} ཞེས་པ་འདིས་
 དབུ་མའི་སྤྱབས་སྟོང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་སེམས་འཛོག་པ་གསལ་པོར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་རི་ལྷོར་བསྟན་
 བ། བཅ་མཁའ་སྟོང་པ་ལ་སེམས་ཆེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་སོ་སོར་སྤྱད་པ་སྐོམ་པའི་
 སེམས་ནི་སྤྱ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་གང་ཞིག་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེ་གཅིག་ཏུ་བཀོད་དེ་
 བསྐྱོམས་པས་དུ་སོགས་གྱི་མཆན་མ་བརྒྱའི་མཐར་རེ་ཁྲ་ནག་པོ་སྤྱའི་ཆད་ཅམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྤྱ་
 ཆོགས་རྒྱ་མི་རྒྱ་བྱ་པ་པ་ལྟ་བུ་མ་ལུས་པ་གིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞེས་སྤྱའི་ཕྱོགས་གྱི་ནམ་
 མཁའ་སྟོང་པ་ལ་སེམས་འཛོག་པར་བཤད་ཅིང་། སྤྱ་དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དྲུང་ཅན་མ་འདི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། ཉེ་
 བི་གཏུམ་མོར་རབ་ཏུ་བརྒྱུད། ལྟེ་བའི་སྟེང་དུ་གཡུང་མོ་གང་། ཨ་མ་རྩུ་རྩུ་མི་ཡི་སྤྱ།^{༡༥} ཞེས་ཨ་མ་
 རྩུ་རྩུ་ལ་སྐབས་འདིའི་སྤྱར་བཤད་པ་དེའོ། ཉེས་ན་ལུང་སྤྱ་མས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སེམས་སམ་
 ཡིད་སྤྱའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོད་པར་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་ལུང་ཕྱི་མས་སྤྱ་དེ་ནི་རྩུ་རྩུ་ལ་བྱེད་པར་བཤད་པས་
 རྩུ་རྩུ་འི་ཕྱོགས་སུ་སེམས་གཏོད་པར་གསལ་པོར་བཤད་པས་སོ། ཉེ་ཡང་དབུ་མའི་ཡར་སྤྱ་ཡིན་པར་
 བེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

གཞན་ཡང་ནམ་མཁའ་ཀྱན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུ་མས་རྩོམ་ལམ་དུ་
 རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་^{༡༦} ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། འདིར་དབུ་མར་སོག་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་སྟོང་པ་ཁོ་ན་ལས་
 དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་མ་མཐོང་སྟེ་^{༡༧} ཉེས་པས་དུ་སོགས་གྱི་མཆན་མ་མཐོང་པའི་ཉི་རྒྱ་དབུ་མར་
 སོག་རྒྱུང་ཞུགས་པ་དགོས་པར་བསྟན་ཅིང་། འགྲེལ་པར་དེའི་འབྲོ་ཉིད་ལས། བཅ་མཁའ་ཀྱན་ནས་
 ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་ནི་མི་འཇུ་མས་རྩོམ་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་སྟོང་པ་ལས་ནི་དུ་བ་
 སྤྱིག་རྒྱ།^{༡༨} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་འདིས། བཅ་མཁའ་ཀྱན་ནས་ཞེན་པའི་སེམས་དང་མིག་མ་
 འཇུ་མས་པ་གཉི་གས་རྩོམ་ལམ་ཨ་མ་རྩུ་རྩུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་སྟོང་པ་ལས་དུ་སོགས་གྱི་མཆན་མ་
 མཐོང་བར་ཡང་གསལ་བར་བསྟན་པས། བཅ་མཁའ་ཀྱན་ནས་ཞེན་པའི་ནམ་མཁའ་དབུ་མའི་སྤྱབས་

སྟོང་གི་ནམ་མཁའ་དང་། དེར་སེམས་ཚེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་ཡང་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་འཛོག་པའི་ནམ་མཁའ་དང་སྟོང་པ་ཞེས་གསུངས་པ་
ནམས་དབུམའི་སྐབས་སྟོང་གི་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་དེ་ཡིན་དུ་ཆུག་མོད། དབུམའི་ཡར་སྐྱ་ཡིན་པ་ཅིས་
བྱུང་སྟུང་ན། གོང་དུ་བྱངས་པའི། མིག་གཉིས་མ་བྱེ་མ་བཅུ་མས་བར། སྤྲིན་མའི་བར་དུ་སེམས་
བྱས་ན།¹⁹ ཞེས་པ་འདིས་སྤྲིན་མ་གཉིས་ཀྱི་དབུམ་ཀྱི་ནང་ཐད་ན་དབུམའི་ཡར་སྐྱ་ཡོད་པ་དེའི་
སྐབས་སྟོང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་དགོངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྐབས་འེེ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
བགེགས་མཐར་བྱེད་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་པ་ལ་བགེགས་མཐར་བྱེད་ནི་བདུད་ཅི་འཕྱིལ་བའོ། ཉེའི་ལྟ་བ་
ནི་བདུད་ཅིའི་གནས་སུ་སོན་པ་སྟེ་དབུལ་བར་སོན་པའོ། བགེགས་མཐར་བྱེད་པའི་ལྟ་བ་བདུད་ཅིའི་
གནས་སུ་སོན་པ་དེ་ཡིས་ཉེ་བའི་སྐབས་པ་ལ་ཡན་ལག་དུག་གོ། གྲང་ཡིག་གིས་སྟོག་ཚུལ་དང་འཛོན་པ་
བྱསྟེ་སྟོག་གཟུགས་མཐོང་ནས་སོ་ཞེས་པ་ཉེ་བའི་སྐབས་པའོ།²⁰ ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་དབུམའི་ཡར་
སྐྱ་ལ་བྱེད་པ་གསལ་བོར་བསྟན་ཏོ།།

དེ་ཡང་རི་ལྟར་བསྟན་ན། ཚུ་བར་བགེགས་མཐར་བྱེད་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་
བགེགས་མཐར་བྱེད་ནི་འགྲེལ་པས་བདུད་ཅི་འཕྱིལ་བར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་བདུད་ཅིའི་གནས་དབུལ་
པ་ལ་བཤད་ཅིང་། ཉེའི་ལྟ་བའི་དོན་ནི་སོན་པ་ལ་བཤད་པས་མདོར་ན་བགེགས་མཐར་བྱེད་པའི་ལྟ་
བ་ནི་བདུད་ཅིའི་གནས་དབུལ་བར་སོན་པའོ། ཉེའི་སེམས་པ་གོང་དུ་སོར་བསམ་གཉིས་བསྟེན་པའི་
ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་པས་བདུད་ཅིའི་གནས་དབུལ་བའི་ནང་གི་རྩ་རྩིའི་ཡར་སྐྱར་སོན་པ་སྟེ་སེམས་
བཞག་པའི་བསྟན་པའི་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་དེ་ཡིས་གྲང་ཡན་ལག་གི་ཉེ་བར་སྐབས་པ་ལ་སྟོག་ཚུལ་དང་
འཛོན་པ་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ། སྟོག་གི་གཟུགས་བསྟན་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ན་ཉེ་བའི་སྐབས་པའོ་ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་ནོ། ཉེའི་ལྟ་བ་འགྲེལ་ཆེན་དེ་དག་གིས་བདུད་ཅིའི་གནས་དབུལ་བར་སོན་པའི་སེམས་ཀྱི་
འཛོག་ཚུལ་ཞིག་བཤད་ལ་སྟོག་འཛོན་གཉིས་མེན་པས་སོར་བསམ་ཀྱི་སྐབས་ལས་འོས་མེད་ཅིང་།
བསམ་གཏན་ནི་སོར་སྤྱད་བརྟན་བྱེད་ཡིན་པས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སེམས་འཛོག་ཚུལ་དུ་བྱུང་བོ། ཉེས་ན་
བསྟེན་པ་ལ་ནི་དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་བཅུ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་ཁྱོ་བོའི་ལྟ་བས་སོ། ཞེས་པ་ཚུ་འགྲེལ་

གྱིས་སོར་སྤྱད་གྱི་སྐབས་གྱི་མིག་གི་ལྟ་སྤངས་བསྟན་ནས། བགཟལས་མཐར་བྱེད་པའི་ལྟ་བ་བདུད་ཅིང་
ལམ་དུ་སོན་པ་ཡིས། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་སོར་སྤྱད་གྱི་སྐབས་གྱི་མིག་གི་ལྟ་སྤངས་བྱས་དང་།
སེམས་གྱི་གཏོད་ས་བསྟན་ཅིང་ཀྱང་ཡིག་གིས་སོར་བསམ་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་དེ་ཡིས་ཡན་
ལག་དུག་གི་ནང་གི་ཉེ་སྒྲུབ་སྟོག་འཛིན་ཀྱང་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་དག་ན་ཤེ། སྐབས་འདིའི་བདུད་ཅི་འབྱེལ་བའོ་ཞེས་པ་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་ལ་སྦྱར་
བ་མི་འཐད་དེ། བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས། ལྷ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་འདུས་པ་
ཕྱི་མའི་ཡུང་དྲངས་པར། ཉེ་བའི་སྒྲུབ་པའི་དུས་སུ་ནི། །བདུད་ཅི་འབྱེལ་བའི་གཟུགས་བརྟན་ནོ།¹³ ཞེས་
བདུད་ཅི་འབྱེལ་བ་ཞེས་འབྲུང་བ་ཉེ་སྒྲུབ་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། སྦྱོར་མེད་དེ། བགཟལས་མཐར་
བྱེད་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་པའི་བདུད་ཅི་འབྱེལ་བ་དབྱལ་བ་ལ་བཤད་པ་དང་། གསང་
འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་ ཉེ་བའི་སྒྲུབ་པའི་དུས་སུ་ནི། །བདུད་ཅི་འབྱེལ་བའི་གཟུགས་བརྟན་ནོ།¹⁴ ཞེས་
པ་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་དང་ལྷ་རོ་པས་དྲངས་པའི་བདུད་ཅི་འབྱེལ་བའི་དོན་དགོངས་པའི་སྐད་
གཞན་གྱི་སྟོན་སྐད་རྒྱུད་པར་བྱེད་པར་འགྲེལ་པ་དེ་གཉིས་ཀས་བཤད་པས་ཉེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟོག་
འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་རྒྱུད་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས། ཉེ་བའི་སྒྲུབ་
པའི་དུས་སུ་ནི། ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་འཆད་པ་ན། དེ་ནས་བདུད་ཅི་འབྱེལ་བའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་
མིང་ཅན་དགོངས་པའི་སྐད་གཞན་གྱིས་རྒྱུད་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་འདུས་པ་
ཕྱི་མར་བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་གསུངས་པ། དེན་ཅེན་ལྟ་ཡི་རང་བཞིན་དབྱལ་ས།¹⁵ ཞེས་སོགས་
དྲངས་ནས་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་རོ་པས་ཀྱང་འདིའི་སྐབས་སུ་སྟོད་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་
བཀོད་ཅིང་། བགཟལས་མཐར་བྱེད་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་འཆད་པ་ན་ལྷ་རོ་པའི་དབང་མདོར་
བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། བགཟལས་མཐར་བྱེད་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་པ་ལ་བགཟལས་མཐར་བྱེད་ནི་བདུད་ཅི་
འབྱེལ་བའོ། །དེའི་ལྟ་བ་ནི་བདུད་ཅིའི་གནས་སུ་སོན་པ་སྟེ་དབྱལ་བར་སོན་པའོ། །དེའི་ཡང་ཉེ་བར་
སྒྲུབ་པ་ལ་ཡན་ལག་དུག་གོ། ཀྱང་ཡིག་གིས་སྟོག་རྩོམ་དང་འཛིན་པ་བྱསྟེ་¹⁶ ཞེས་སོགས་འགྲེལ་ཆེན་
རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གསུངས་པས་སོ།།

དེ་བཞིན་དུ་དུས་ཞབས་སྟོན་བརྒྱད་ལས་ཀྱང་། དབྱལ་བའི་ཐིག་ལེར་སློག་བཅུག་ལ། གཡས་
ལ་རྒྱུད་ནི་རྒྱ་དུས་བསྐོམ།^ལ ། ཞེས་དབྱལ་བར་གནད་དུ་བསྟུན་པར་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་།
གཞན་ཡང་ཨ་ཨ་ཨ་རྒྱ་རྒྱ་འཁྱིལ་པའི་སྒྲིམ་བ་མིག་འབྱེད་ལས། དེའི་སྒྱུད་ལམ་ནི་མིག་མི་འཇུགས་པ་དང་།
ཁ་གདངས་གིང་དབུགས་སོར་བཞག་པ་དང་། དངོས་པོར་མི་འཛོན་པས་གཟུང་བ་དང་འཛོན་
པའི་ཡུལ་དང་བྲལ་བ་དང་། དབུགས་སྒྲིམ་མཆོམས་སུ་སྤྲུགས་རྟུགས་ཀྱི་རྩ་ལ་རང་བཞིན་དུ་ཞུགས་
གིང་གནས་པ་ནི་ཁོ་བོ་དེའི་སྒྱུད་ལམ་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་རྩལ་འབྱོར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་
ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་སྒྱུད་ལམ་བྱ་སྟེ། རྩལ་འབྱོར་པའི་མཆོན་མོའི་སྒྱོར་བ་ལ་རྟགས་ལྡན་
འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།^ལ ། ཞེས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ་གསུངས་པའི་སྒྲིམ་མཆོམས་ཀྱི་
སྤྲུགས་རྟུགས་ཀྱི་རྩ་སྒྲིམ་མཆོམས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབུགས་ཞུགས་པ་ཞིག་སོར་སྤྱད་ཀྱི་
མཆོན་མོའི་རྩལ་འབྱོར་པས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དགོས་པར་བཤད་པ་འདི་ས་དེར་རྒྱུད་འཇུག་པའི་
སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གཏོད་ས་ཡང་དེ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་གྲུབ་པོ། །

མདོར་བསྟན་ན་སྒྲིམ་མ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་ཀྱི་ནང་ཐད་ན་རྩ་དབུ་མའི་ཡར་སྤྱོད་སྤྱུ་གུ་དང་དེ་ཡོང་
བའི་སྒྲུབས་སྟོང་པའི་ནམ་མཁའ་དེ་ལ་མིག་གཉིས་མས་ལྟོབས་ཀྱིས་བྱེད་ཅམ་བཀའ་ཉེ་གུན་ཏུ་ལྟ་བ་
དེ་ཡང་མིག་འབྲས་གཉིས་མིག་ཟུར་ནང་མ་གཉིས་ན་ཡར་ལ་བསྒྲིལ་དེ་སེམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་རྩ་
གཅིག་ཏུ་ལྟ་བའི་རྩལ་ཀྱིས་མིག་འབྱེད་འཇུགས་སྒྲུབ་སྒྱུད་སོགས་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ལྟ་སྟངས་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱང་དབུ་མའི་ཡར་སྤྱོད་སྤྱུབས་སྟོང་གི་བར་སྤྱང་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་ལ་རོ་མཉམ་
དུ་ཞུགས་པའི་རྩལ་ཀྱིས་རྩ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་འཛོག་རྩལ་ལོ། ། དེ་ཡང་འདི་
དག་ནི་རྩ་ཉིད་ཀྱིས། སོ་སོར་སྤྱད་དང་བསམ་གཏན་ཡན་ལག་གིས། ། ཨ་ཨ་རྒྱ་རྒྱའི་ཡར་སྤྱོད་སློག་
སྤྱད་ཤེས།^ལ ། ཞེས་གསུངས་པའི་ལྟ་སྟངས་དང་སེམས་འཛོག་རྩལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་དབུ་
མར་འཇུག་རྩལ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་ཆོས་རྩེ་བུའི་སྒྱོར་དབུགས་ལས། མིག་གི་ལྟ་སྟངས་སྤྱར་ཀྱི་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པས་
མིག་འབྲས་མི་བསྒྲུལ་རྩེ་མ་མི་བཀྱའ། ས་གཅིག་ཏུ་བལྟས་པས་ནམ་རྟེག་གི་རྒྱུད་རྒྱུ་བའི་རྩ་རོ་རྒྱུད་

གཉིས་ཀྱི་རྩ་ཁ་འཛིང་ལ། དེ་ཆིངས་པས་མིག་གི་སྒོ་ནས་ལྷང་ཞིང་རྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱང་མིག་གེས་
དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱ་བ་དེ་འཛིང་། དེ་ཆིངས་པས་སེམས་ཆིངས་གིང་དེས་དབང་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་
ཆིངས་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༠} ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དགོངས་པ་ནི་ལྷ་སྤངས་ཉིད་ཀྱིས་དབང་གེས་ལྷའི་
བཞུག་པའི་རྒྱང་དབྱེ་མར་རྒྱུད་དེ་རྟགས་རྣམས་འཆར་བར་བཞེད་པ་ཡིན་པ་འདྲ་ཞིང་། དེ་ཡང་དཔེ་
མེད་འཛོམས། གང་དུ་དྲི་མེད་ནམ་མཁའ་ལ། མིག་ལྟེན་བརྟན་པར་གཏད་པ་ན། བདེ་ཆེན་སྤྱོད་རྟོགས་
རྟོག་མེད་ལས། གྲུ་བ་ལ་སོགས་རྟོག་མེད་འབྱུང་།^{༡༡} ཞེས་པའི་དོན་དུ་དགོངས་པར་མཛོན་ནོ།

ཡང་རྗེ་བྱུང་སྤྱོད་དུག་དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་གཅིག་ལ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ།
ལུས་གནད་ལྷ་སྤངས་སྤར་དང་འདྲ་བའི་ངང་ནས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོའི་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་
བཞིག་ལ་མ་བཅོས་པའི་ངང་དུ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་དམིགས་མེད་ཀྱི་ངང་དུ་བཞག་སྟེ།^{༡༢} ཞེས་གསུངས་
ནས། དེའི་གེས་བྱེད་དུ་བྱག་རྩོར་སྤྱོད་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྒྲོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་
ཏེ་ཞེན་པ་མེད་པར་བྱས་ནས་ཟབ་མོ་སྤྱོད་པ་དམིགས་པ་མེད་པ་བསྒྲུབ་པ་སྟེ།^{༡༣} ཞེས་སོགས་འདྲེན་
པར་མཛོད་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ་འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྱོད་ཉིད་སྒྲོམ་ཚུལ་དུ་ཡང་བཞེད་དོ། འདི་ཡང་རྩོ་རྗེ་སྤྱོད་
འགྲེལ་ལས། བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ཞེས་དང་། སྤྱོད་པ་ཉིད་གང་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པར་
བཞག་ན་^{༡༤} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་དང་། སྤྱོད་འགྲེལ་གྱི་ཟབ་མོ་སྤྱོད་པ་དམིགས་པ་མེད་པ་
བསྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པར་བསམས་པ་འདྲ་ནའང་། འཐད་པར་མ་
མཐོང་སྟེ། ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་སྒྲོའི་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་བཞིག་ནས་མ་བཅོས་པའི་ངང་དུ་སྤྱོད་ཀྱི་
སྤྱོད་ནས་སེམས་འཛོག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པ་མིན་ལ། གལ་ཏེ་ཡིན་དུ་རྒྱག་ཀྱང་སོར་སྤྱད་ཀྱི་
སྐབས་འདིར་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཉིད་སྒྲོམ་པ་མིན་ཏེ། ལམ་འདིའི་སྐབ་པ་པོས་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྤྱོད་
ཉིད་རྟོགས་པ་ཙམ་ནི་དབང་ལྷུ་བའི་དུས་ནའང་ཡོད་དགོས་ལ། གཙོ་བོར་སྒྲོམ་པའི་ཆོ་ནི་སྟག་འཛིན་
གཉིས་ཀྱི་རྒྱང་དབང་དུ་བྱས་པས་རྒྱ་ཏྲའི་ནང་གི་གཏུམ་མོ་འབར་ནས་ཁམས་ལྷུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་
བ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོམ་པའི་ཆོས་སྤྱིའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་སྐབ་
པ་ཡིན་ཞིང་། སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་འདིར་གཟུགས་སྤྱིའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་སྤྱོད་གཟུགས་སྤར་མ་གྲུབ་

པ་གསར་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། གྲུབ་ཟིན་བརྟན་པའི་ཕྱིར་སྒོམ་པ་ཡིན་པས་སོ།།

འོན་ཏྲེ་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྒོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་ཞེན་པ་མེད་པར་བྱས་ནས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་དམིགས་པ་མེད་པ་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་པས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་འབྱུང་བ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།^ལ །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཡིན་སྟུང་ན། །དེ་དག་གི་དོན་ནི། བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ནས། །ཞེས་པའི་དོན་བཤད་ཟིན་པ་དང་འདྲ་བར་སོར་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་དག་ལ་ཞེན་པ་མེད་པར་བྱས་ལ་གོང་དུ་བཤད་པའི་སོར་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པ་ལས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཟབ་མོ་རྣམ་ཀྱུ་ན་མཚོག་ལུན་གྱི་སྟོང་པ་དམིགས་པ་མེད་པ་དེ་འབྱུང་བས་དེ་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རི་ལྟ་བུ་སྟུང་ན། རྣལ་འབྱོར་པས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་འབྱུང་བ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་རྣམས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྒོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་རྟོན་མེད་པར་བྱས་ནས་སྟོང་པ་ཟབ་མོ་དམིགས་པ་མེད་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཏེ་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དོན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྒོམ་པར་བྱའོ།^ལ །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།།

འདིའི་དོན་ཡང་གཞན་སྟུང་པ་དང་འདྲ་བ་ལ། རྟོན་མེད་པར་བྱས་ནས་ཞེས་པའི་དོན་ནི་རྟོས་བཙས་ཀྱི་དམིགས་རྟོན་མེད་པ་གོང་དུ་བཤད་པའི་ནམ་མཁའ་བར་སྟོང་ལ་དམིགས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་མེད་འཛིན་སྒྲུག་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། སྒྲུག་དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སྒོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་རྟོན་མེད་པར་བྱས་ནས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པར་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཡིད་ཆེས་བྱེད་དེ་ཡང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྒོམ་པར་བྱའོ།^ལ །ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་སྒོམ་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའོ། །མཚན་མ་ནི་མུན་པ་ལ་སྟེ་ཉིན་བར་ནི་སྤང་བ་ལའོ།^ལ །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པས་

ཟབ་མོ་སྟོང་པ་དམིགས་པ་མེད་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་སོར་སྤྲད་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་གྲུབ་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྟན་གྱི་སྟོང་པ་རྣམས་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དོ་རྩེ་སྟོང་
འགྲེལ་ལས། བདག་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ཞེས་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་
པར་བཞག་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱང་སོར་སྤྲད་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་གཞུགས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་
ཀུན་མཆོག་ལྟན་གྱི་སྟོང་གཞུགས་ནི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཡིན་པས་བདག་མེད་
པའི་རྣལ་འབྱོར་^{༡༠} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བཤད་ཚུལ་འདི་ནི་འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་
དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་རྩེ་བཅུན་ཙོང་ཁ་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་འཆད་པ་དག་གིས་
ནི་འཆད་ཚུལ་འདི་བཞིན་དུ་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །

ལྷ་པ་དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་ཉམས་རྟགས་འཆར་ཚུལ་གྱི་ངེས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུད་འགྲེལ་
དང་རྒྱ་གཞུང་རྣམས་ལས་བཤད་ཚུལ་དགོད་པ་དང་། ཉམས་རྟགས་འཆར་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་
བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི་དབང་མདོར་བསྟན་ལས། ཀུན་རྟོག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའོ། །དུ་བ་སྤྲིག་རྒྱ་མེ་
ཁྱེར་དང་། །མར་མེ་འབར་དང་།^{༡༠} ཞེས་དང་། བསྡུས་རྒྱུད་ལས་སྟོང་པ་ལས་ནི་དུ་བ་སྤྲིག་རྒྱ་རབ་
གསལ་དྲི་མ་མེད་པའི་མཁའ་སྤྲང་ཉིད་དང་མར་མེ་དང་།^{༡༡} ཞེས་དང་དེའི་འགྲེལ་པར། སྟོང་པ་ལས་
ནི་དུ་བ་སྤྲིག་རྒྱ་རབ་གསལ་དྲི་མ་མེད་པའི་མཁའ་སྤྲང་ཉིད་དང་མར་མེ་དང་ཞེས་པ་ན་མཆན་མོའི་རྣལ་
འབྱོར་གྱིས་མཐོང་ངོ་།^{༡༢} །ཞེས་རྟགས་བཞི་པོ་དེ་མཆན་མོའི་རྟགས་སུ་གསུངས་ཤིང་། མཆན་རྟགས་
དེ་རྣམས་གང་ལས་གསུངས་པའི་ཁྱེངས་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་མཆན་མ་རྣམས་བརྒྱ་ལྷེ་འདུས་
པ་ལ་སོགས་པ་ལས་མཆན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་།^{༡༣} ཞེས་འདུས་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་དོ་རྩེ་གྱར་
ལས་མཆན་རྟགས་རྣམས་བཤད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་།
དེ་ལྟར་དུ་བ་ནི་མཆན་མ་དང་པོའོ། །སྤྲིག་རྒྱ་ནི་མཆན་མ་གཉིས་པའོ། །མཁའ་སྤྲང་ནི་མཆན་མ་གསུམ་
པའོ། །སྟོན་མ་ནི་མཆན་མ་བཞི་པའོ། །སྟོན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ནི་མཆན་མ་ལྷ་པའོ། །ཞེས་

འདུས་པ་བྱི་མ་དང་མཁའ་འགོ་མ་དོ་རྩུ་དུ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ།^{༡༥} ཞེས་མཚན་
རྟགས་རྣམས་གསང་འདུས་ཀྱི་རྒྱུད་བྱི་མ་དང་དོ་རྩུ་དུ་བཅོམ་གསུངས་པར་གསུངས་སོ།

འདུས་པ་བྱི་མ་ནས་རི་ལྷར་གསུངས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། འགོག་པ་དོ་རྩུ་དུ་
མེས་པ་ལ། མཚན་མ་ཉེར་འཛིན་འབྱུང་འབྱུར་ཏེ། མཚན་མ་དེ་ནི་རྣམ་ལྷར་འབྱུར། བྱང་ཆུབ་
དོ་རྩུ་དུ་བཅོམ་པ་ཡིན། གཉིས་པ་དུ་བཅོམ་པ་ཡིན། གསུམ་པ་མཁའ་
སྒྲུང་རྣམ་པ་སྟེ། བཞི་པ་སྒྲོན་མ་འབར་བ་ལོ། ལྷ་པ་རྟག་ཏུ་སྒྲུང་བ་ནི། སྒྲིན་མེད་ནམ་མཁའ་ལྷ་
བུའོ།^{༡༦} ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། གཞན་ཡང་འདུས་པ་བྱི་མ་དང་མཁའ་པར་འཇམ་དཔལ་
ཀྱི་ལྷ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པར་གསུངས་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་དོན་ཅན་བསྒྲོམ་པར་བྱ། གང་
པོ་སྒྲིག་རྒྱུའི་རྣམ་པ་སྟེ། གཉིས་པ་དུ་བཅོམ་པ་ལོ། གསུམ་པ་མེ་ཁྲིར་རྣམ་པ་སྟེ། བཞི་པ་མར་མེ་
འབྲུ་པ་ལོ། ལྷ་པ་རྟག་ཏུ་སྒྲུང་བ་ནི། སྒྲིན་མེད་ནམ་མཁའ་འབྲུ་བ་ཉིད།^{༡༧} ཅེས་མཚན་རྟགས་
རྣམས་འདུས་པ་ནས་གསུངས་ཆུལ་བཞིན་དུ་གསུངས་ནས། དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། རྣམ་མཁའ་ལས་
བྱུང་རང་བྱུང་བ།^{༡༨} ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་འཆད་པའི་མཚན་རྩོད་ཀྱི་ལུང་རྣམས་བཞོད་
ནས། དེ་དག་གི་མཐུག་ཏུ་དུས་འཁོར་ནས་གསུངས་པ་ལྷར་ཉམས་སུ་བྱུངས་པ་ལས་རྟགས་རྣམས་
འབྱུང་ཆུལ་སྟོན་པ་ནི། སྤུ་བ་སྒྲིག་རྒྱ་མེ་ཁྲིར་དང་། སྒྲོན་མ་འབར་བ་རྒྱ་ཉིད་དང་། ལྷན་ཅན་ཆ་
དང་ཐིག་ལེ་ཆེ། ལྷ་ཚོགས་གཟུགས་བརྟན་འོད་གསལ་བ། བཅུ་མས་དང་མ་བཅུ་མས་མིག་དག་
གིས། སྦྲོང་པར་གང་ཞིག་རྩེས་བཏགས་མིན། མི་ལམ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མཐོང་འབྱུར། གཟུགས་
དེ་རྟག་ཏུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ།^{༡༩} ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།

འོན་ཀྱང་འདུས་པ་ནས་སྒྲིག་རྒྱ་ལྷ་བུའི་རྟགས་དང་པོར་བཤད་པ་དང་། འདིར་དུ་བ་ལྷ་བུ་རྟགས་
རྣམས་ཀྱི་དང་པོར་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་སྒྲུམ་ན། འདིའི་འགལ་སྦྱོང་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདུས་
པར་བཤད་པ་དེ་ཟབ་དོན་སྒྲས་ཏེ་གསུངས་པས་བྱང་དོན་ཡིན། འདིར་མ་སྒྲས་པར་གསལ་བར་
གསུངས་པས་ངེས་དོན་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་གསུང་སྟེ། དེའི་ཤེས་བྱེད་ནི་དབང་མདོར་བསྟན་
ཀྱི་རྣམ་པ་འདི་འགྲེལ་པ་ལས། མཚན་མ་ཉེར་འཛིན་འབྱུང་འབྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་དུ་བཅོམ་སོགས་པའི་མཚན་

མ་རྒྱལ་གྱི་ཉེར་འཛིན་རབ་ཏུ་གསལ་བ་འབྱུང་འབྱུར་ཏེ་སྟེ་བར་འབྱུར་རོ། །དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་
མཆོན་མ་བསྐྱོག་སྟེ་བསྟན་པ་ནི་སྒྲ་མའི་གཞན་དབང་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་དོན་རྟོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་
པའི་དོན་དུ་དགོངས་པར་མངོན་ནོ།།

འགལ་སྔོང་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདུས་པའི་དགོངས་པ་རིམ་ལྔ་དང་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་
སོགས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དང་པོར་འཆར་བ་སྟུ་སྟུབ་
སོགས་སྟུབ་ཆེན་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོད་བས་སྟུབ་པ་སྒྲ་སོར་བཞག་ཏུ་རྒྱ་གཞུང་རྒྱལ་སྟུབ་པ་གོད་པ་དང་། ལྷ་
རོ་བས་ཀྱང་འདུས་པ་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་བར་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དང་པོ་ཡིན་པ་སྒྲ་རི་བཞིན་དུ་བཤད་
ཅིང་། སོར་སྟུང་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་དུ་བ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དང་པོར་
འཆར་བ་དུས་འཁོར་བའི་སོར་སྟུང་ཉམས་ལེན་པ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོད་བས་སྟུབ་པ་ལྟར་རྒྱུད་འགྲེལ་རྒྱལ་ས་
སྟུ་ཡང་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།།

མདོར་ན་མན་ངག་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་གནས་རྟགས་ཀྱི་འཆར་ཚུལ་གོ་རིམ་མི་
འདྲ་བ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས། འདིར་སྒྲ་མའི་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་ནམ་
མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་དང་པོར་དུ་བ་མཐོང་སྟེ་སྒྲིག་རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་གི་ཉམས་སུ་ཕྱོད་
བས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱི་ནས་སྒྲིག་རྒྱ་སྟེ།^{༢༠} ཞེས་བཤད་ལ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་བདེ་མཆོག་ཏུང་
ཅུའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྱོར་དུག་དུས་འཁོར་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྐབས་འདིར་སྒྲ་མའི་མན་ངག་དུས་འཁོར་
བཞིན་དུ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་ནམ་མཁའ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་དང་པོར་དུ་བ་མཐོང་སྟེ་སྒྲིག་རྒྱ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་ཉམས་སུ་ཕྱོད་བས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས།
དེའི་ཤུགས་བསྟན་ནི་བདེ་མཆོག་ཏུང་ཅུའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྱོར་དུག་ཞལ་ལུང་དང་སྒྲོན་གསལ་ལྟར་ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་སྐབས་དེར་ནི་སྒྲ་མའི་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་རྣལ་འབྱོར་པས་དང་པོ་སྒྲིག་རྒྱ་མཐོང་སྟེ་དུ་བ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་གི་ཉམས་སུ་ཕྱོད་བས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱི་ནས་དུ་བ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བར་གོ་བར་
བྱ་དགོས་ཏེ། འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་ནི་མཆོན་རྟགས་རྒྱལ་སྟུང་འདུས་པ་ཕྱི་མ་དང་དོ་རྩེ་གྱུར་དུ་གསུངས་པ་
ཤེས་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དོགས་སྟོང་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མན་ངག་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོན་གསལ་

རྟགས་དང་པོའི་འཆར་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མེན་པར། སྒྲིག་རྒྱ་དང་པོར་བཤད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
བྱང་དོན་ཉིད་ཡིན་ན་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་པ་ལ་འདིར་རང་གི་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བས་ཤེས་
པར་བྱའོ།^{༡༡༡} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས། རྒྱུད་གཞན་དུ། དང་པོར་
སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཞེས་པ་ལུགས་ལས་བསྟོག་པས་རྟོགས་པར་བྱའོ།^{༡༡༢} །ཞེས་པའི་བར་རོ། ཞེས་
སོགས་འགྲེལ་སྟོར་ནས་འདུས་པར་སྒྲིག་རྒྱ་དང་པོར་བཤད་པ་དེ་དུ་བ་དང་ལུགས་བསྟོག་ཏུ་བཤད་
ཚུལ་བཀོད་ནས། སྐབས་འདིར་ལུགས་བསྟོག་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་པ་ནི། དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས།
འདི་ཡང་སྒྲ་མ་དམ་པའི་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་མཛད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་
པ་ལས་དང་། རང་གི་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།^{༡༡༣} ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
དག་གི་དོན་ནི། སྒྲིག་རྒྱ་དང་པོ་དང་དུ་བ་གཉིས་པར་བཤད་པ་སྐབས་འདིར་ལུགས་ལས་བསྟོག་
དགོས་པ་འདི་ཡང་སྒྲ་མ་དམ་པའི་སྒྱོར་དུག་གི་གདམས་ངག་དུས་འཁོར་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་
དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་བྱངས་པ་ལས་དུ་བ་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་དེའི་རྗེས་སུ་
འཆར་བ་རང་གི་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འབྱོར་
དཀར་པོས་མཛད་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་དྲི་མེད་འོད་ལས་དུ་བ་དང་པོར་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་ཤེས་
པར་བྱའོ།^{༡༡༤} །ཞེས་པའོ།

དེ་ཡང་འདུས་པ་ཕྱི་མའི་སྒྱོར་དུག་གི་དོན་སྒྲ་མའི་མན་ངག་གིས་དུས་འཁོར་ལྟར་ཉམས་སུ་
བྱངས་ན་དུ་བ་དང་པོ་དང་དེ་ནས་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་འཆར་བར་བསྟན་ནས་དངོས་བསྟན་ལྟར་ཉམས་སུ་
བྱངས་པའི་རྟགས་ཀྱི་འཆར་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི་འགྲེལ་པ་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། གཙོ་བོར་ཁམས་ལྡ་རྣམ་
པར་དག་པའི་ངོ་བོ་མཚན་མ་ལྡ་རྣམས་དཔལ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པར་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་མཛད་དེ།
ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱང་དེར་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།^{༡༡༥} །ཞེས་སྒྲིག་རྒྱ་དང་པོར་བྱས་པའི་རྟགས་
ལྡ་འབྱུང་བ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་པའི་རྟགས་སུ་བཤད་ནས་དེ་ཉིད་འདུས་པའི་རྒྱུད་དང་སྒྱོར་བ་ནི་དེའི་འཕྲོ་
ཉིད་ལས། ལེའུ་བཙོ་བརྒྱད་པར་གསུངས་པ་ཡང་། རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་དང་ས། །ནམ་མཁའ་དེ་རྣམས་

ཐམས་ཅད་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་འབྲ་བར་རྣམ་པ་དམིགས་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ།^{༡༦} །ཞེས་
བཤད་བྱ་བ་ཤོད་ནས། །འདིའི་དོན་འཆད་པ་ནི་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། །ས་རྒྱལ་ལ་ཐིམ་པ་ལས་སྒྲིག་རྒྱུའི་
རྣམ་པ་ལོ། །རྒྱ་མེ་ལ་ཐིམ་པ་ལས་དྲུ་བའི་རྣམ་པ་ལོ། །མེ་རླུང་ལ་ཐིམ་པ་ལས་མཁའ་སྤང་གི་རྣམ་
པ་ལོ། །སྒྲ་མོའི་ཁམས་ཀྱི་སྤང་བ་གསུམ་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲོན་མེ་འབྲ་བར་སྤང་བའི་ཐུང་པོའི་ཆོས་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲོན་མའི་རྣམ་པ་ལོ། །རང་བཞིན་སྤང་བ་ལུབ་པ་ལས་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་འབྲ་
བའི་རྟགས་སུ་སྤང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་མཆུངས་པའོ་ཞེས་པའི་མཆན་མ་
ལ་རྣམས་སོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། དང་པོར་ས་ནི་རྒྱལ་འགོ། །རྒྱ་ནི་གཙང་བྱེད་ལ་འགོ་སྟེ། །གཙང་
བྱེད་རླུང་ལ་རྩིས་སུ་འགོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རླུང་འཇུག་བྱེད། །རྣམ་ཤེས་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་
ཉིད། །དེ་ན་འོད་གསལ་པ་ལ་འཇུག །ཅེས་སོ།^{༡༨} །ཞེས་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ། །འདུས་པ་ལས་
སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་རྟགས་དང་པོར་གསུངས་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཤད་དུ་རུང་བ་དང་། དེ་ཡང་འབྲུང་བ་
རྣམས་སྤྲ་མ་ཕྱི་མ་ལ་ཐིམ་པའི་རྟགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། རྒྱ་འབྲུལ་འབྲ་བར་ཉིན་
མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཐུང་པོ་དྲུག་རྣམ་པར་དག་པའི་ངོ་བོའི་མཆན་མ་དྲུག་རྣམས་ནམ་མཁའ་ལས་
བྱུང་^{༡༩} །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་གསུངས་སོ། །དཔལ་ལྡན་དང་པོའི་སངས་རྒྱུས་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་པའི་རྒྱལ་
པོ་རུ་ནི་ཡུལ་དང་དབང་པོའི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་རྣམ་པར་དག་པའི་ངོ་བོའི་མཆན་མ་བརྒྱ་རྣམས་གཙོ་
བོར་རྟོགས་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་བཤད་དོ།

དེ་དག་གི་དོན་ནི་འདུས་པ་ལས་འབྲུང་བ་རྣམས་སྤྲ་མ་ཕྱི་མ་ལ་ཐིམ་པའི་རྟགས་སྒྲིག་རྒྱ་
སོགས་བཞི། དུས་འཁོར་གྱི་མཆན་རྟགས་བཞི་དང་མཐུན་པས་མཆན་རྟགས་ཞེས་བཤད་ཅིང་། རྒྱ་
འབྲུལ་བྱ་བ་ནས་ཐུང་པོ་^{༢༠} དྲུག་དག་པའི་མཆན་མ་འམ་རྟགས་དྲུག་དུས་འཁོར་གྱི་ཉིན་རྟགས་དྲུག་
དང་མཐུན་པས་ཉིན་རྟགས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དུས་འཁོར་གྱི་རྟགས་བརྒྱའི་ངོ་བོ་ནི་གཟུགས་
སོགས་ཡུལ་ལྔ་ཤེས་རབ་དང་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ཐབས་སུ་བྱས་པའི་ཐབས་ཤེས་བརྒྱ་དག་པའི་
མཆན་མ་འམ་རྟགས་སུ་བཤད་ལ། ཐབས་ཤེས་བརྒྱ་པོ་དག་པ་ཡང་རླུང་བརྒྱ་དབུ་མར་ཆུད་པ་ལས་
ཡིན་ཞིང་། རླུང་བརྒྱ་པོ་དེ་ཡང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རླུང་བརྒྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱིར་གན་ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་ཤེས་

ལྷ་ཡུལ་ལ་གཡོ་བྱེད་གྱི་རྒྱུད་ལྷ་ཡོད་པ་དེ་མིག་སྟགས་དབང་པོ་ལྷ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིང་ག་ན་གཟུགས་སྟགས་ཡུལ་ལྷ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་ལྷ་ཡོད་པ་དེས་གཟུགས་རྒྱ་སྟགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་སོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་བརྩ་པོ་དེ་རྟོ་རྟུང་དང་དབང་པོའི་སྒྲོ་སོ་སོ་ལ་རྒྱ་བ་བཀག་སྟེ་རྩུ་དྲིར་རྩུད་པ་ལས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བརྩ་པོ་རྣམས་འཇུག་པ་མེད་པས་དྲགས་བརྩ་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བ་ལའི་བརྒྱ་བརྩ་དུག་པ་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པ་ལུས་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བརྩ་པོ་རྣམས་ནི་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་པའོ།¹⁹⁰ །ཞེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། འདིར་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བརྩ་པོ་རྣམས་གྱི་འབྲེལ་བས་¹⁹¹ རྣམ་པར་ཤེས་པ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་པ་སྟེ་སྒྲིང་པའི་གཟུགས་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མིག་གཞན་ལ་སྟགས་པ་རྣམ་པ་ལྷ་པོ་རྣམས་གྱིས་རབ་ཏུ་འཇུག་པའོ།¹⁹² །ཞེས་སྟགས་གསུངས་པ་རྣམས་གྱི་དོན་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཟུང་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་དེ་དག་ནི་བཤད་རྒྱུད་རྫོང་འབྲེང་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་རྫོང་འབྲེང་ལས། སྒྲིང་གི་དབུས་གནས་བདེ་བའི་དངོས། །སངས་རྒྱས་ཉི་མ་གསལ་བའི་འོད། །གཟུང་དང་འཛིན་པའི་གཟུགས་གྱིས་ཀྱང་། །དེ་ན་འོད་ཟེར་བརྩ་གཉིས་སོ། །འོད་འཕེལ་འོད་ཟེར་གཟི་བརྗིད་མ། །གསལ་བ་འབར་མ་འོད་འབར་མ། མིག་ལ་སྟགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཕྱི་རོལ་གཟུགས་སྟགས་འཛིན་པའོ། །འོད་ཟེར་འོད་མ་སྒྲུང་བ་མ། །གསལ་མཛེས་གསལ་འོད་ཉི་མ་གསལ། །ཕྱི་རོལ་གཟུགས་སྟགས་རྣམ་པའོ།¹⁹³ །ཞེས་གསུངས་པའི་འོད་འཕེལ་སྟགས་དང་པོ་ལྷ་དང་། འོད་ཟེར་སྟགས་དང་པོ་ལྷ་འདིར་གཟུང་ངོ་།།

གཉིས་པ་ཉམས་དྲགས་འཆར་རྒྱལ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། བོད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ལུས་གནད་ལྟ་སྟངས་སེམས་གྱི་འཛོག་རྒྱལ་རྣམས་མ་འཆུགས་པར་བྱས་ཏེ་བསྟུངས་པས་གནས་ཆ་རྩུང་ཟད་རྟེན་པའི་ཆོ་ལྷ་ལྟངས་བྱེད་རྒྱལ་གྱི་གནད་གྱིས་མིག་ཤེས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་རེངས་ནས་ནད་དུ་སྤྱད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་དབང་ཤེས་གཞན་རྣམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱང་རེངས་ནས་ནད་དུ་སྤྱད་དོ། །དེའི་ཆོད་བང་ཡུལ་གྱི་འབྲེལ་བ་¹⁹⁴ ཆད་པའི་འགོ་བརྩམས་

པས་རྟགས་སྣ་ཚོགས་འཆར་ཡང་སོར་སྤྱད་གྱི་རྟགས་དངོས་གཞི་མིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་སུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་རྣམས་སྣ་བྱག་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པའི་རྒྱུད་གཞན་རྣམས་དང་བཅས་པ་དབུ་མར་འཇུག་ལ་དེའི་ཆེ་ཉམས་སྤངས་སྣ་ཚོགས་འཆར་ཚུ་ལ་རྣམས་ནི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འཁྲིད་ཡིག་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

འདིར་ངེས་པའི་རྟགས་འབྱུང་ཚུ་ལ་སྣ་བྱག་གཉིས་ནས་རྒྱུད་མཉམ་རྒྱུ་བྱེད་པ་ནི་དབུ་མ་ཉིད་ལ་རྒྱུ་བ་ཡིན་པར་ངེས་ལ། དེ་ལ་ཡང་གཞི་དུས་སུ་ཞག་རེ་ལ་དབུགས་བྱག་བརྒྱ་དང་དོན་ལྡར་དབུ་མ་ནས་རྒྱུ་བས་རྒྱུད་དབུ་མ་ནས་རྒྱུ་བ་ཅམ་ལ་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་། གོང་དུ་བཤད་པའི་ལུས་གནད་ལྟ་སྤངས་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུ་ལ་སོགས་བྱས་པའི་ཆེ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དུས་ནམ་ཡང་རྒྱུད་མཉམ་རྒྱུར་ངེས་ཅན་དུ་ཐེངས་ཀྱི་འཇུག་ན་བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་རྒྱུད་བཅུ་རྩ་དྲུག་རྒྱུད་པ་ལས་མཚན་རྟགས་འཆར་ཏེ། བདེ་མཚོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས། མཚན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲིན་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྤང་བ་སྟེ་དེ་ཡང་སྒྲིན་མའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་པོར་མཐོང་བའོ།^{༡༩} །ཞེས་པ་དང་། འགྲེལ་བ་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས་ཀྱང་། དུ་བ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱི་དང་ནང་ཐམས་ཅད་དུ་བྱབ་པ་དུ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་སྟོང་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་འདི་ཡང་སྒྲིན་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་ངོ་།^{༢༠} །རི་སྐད་དུ་གསུངས་པ། དང་པོ་སྒྲིན་དང་འབྲུབ་ར་སྤང་། །གཉིས་པ་དུ་བ་ལྟ་བུའོ།^{༢༡} །ཞེས་སོ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། དང་པོ་སྒྲིན་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དང་། དེ་ནས་དུ་བ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ནས་སྒྲིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ནས་མེ་བྲེར་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ནས་སྒྲོན་མེ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ནས་སྟོང་སང་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་འཆར་རོ།།

དེ་ལྟར་འཆར་ཡང་མཚན་རྟགས་བཞིར་གསུངས་པའི་སྐབས་འདིར་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དང་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་གཉིས་རྟགས་སུ་མི་བགྱང་ངོ་། །དེ་ལ་ཡང་བྱི་དང་ནང་ཐམས་ཅད་དུ་བྱབ་པ་དུ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་དང་པོར་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་བཞི་པོ་དེ་ཤར་བའི་ཆེ་ལུས་ཀྱི་བྱི་ནང་ཐམས་ཅད་བྱབ་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་འཆར་ཞིང་བྱིས་གོམས་པ་བརྟན་པ་ན་རྩྭ་དྲི་འོ་ནང་དུ་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ལའི་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་དང་པོར་རྣལ་འབྱོར་པས་དབུ་

མར་སྒོག་ནི་རབ་ཏུ་གཞུག་པར་བྱ་སྟེ་གང་གི་མཚན་མ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ཨ་མ་རྩུ་ཏྲིར་རོ།^{༡༩} ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་དང་པོར་དལ་པོ་སྟོ་ཞུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དྲུ་བ་ཉིད་འབྱུང་ཞིང་གཞན་མ་འབྱུང་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲིག་གྱུ་དལ་པོ་སྟོ་མེར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་འབྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་སངས་པའི་རྗེས་སུ་ཐིན་བུ་མེ་ཁྱེར་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཉིད་འབྱུང་། དེ་ཡང་སངས་པའི་རྗེས་སུ་མར་མེ་འབར་བའི་རྣམ་པ་ཉིད་འབྱུང་། དེ་སངས་པའི་རྗེས་སུ་སྟོང་པ་སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་གི་རྣམ་པ་འཆར་རོ། །དེ་ཡང་སོར་སྟེད་ཀྱི་དམིགས་པ་སྒྲོམ་རེས་ཀྱི་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་དེ་རྟགས་རྣམས་རྩུ་ཏྲིའི་ནང་དུ་རིམ་པ་རིམ་ཅན་དུ་འཆར་ན་མཚན་རྟགས་རྣམས་རྫོགས་པ་ཡིན་པས་འཚམས་འདི་ནས་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་གོ།

འདིར་འཁྲིད་ཡིག་འགའ་ཞིག་ལས་རྗེའི་དགོངས་པར་བསམས་ནས་སོར་སྟེད་ཀྱི་རྟགས། འཆར་བ་ལ་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་དགོས་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་རྗེའི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་སྟོར་དུག་གི་ཐིན་བུ་རྣམས་དབྱེད་ཅན་དག་གིས་བཏབ་པ་ལས་མཚན་རྟགས་རྣམས་ནི་རྒྱུད་རྩུ་ཏྲིར་རྒྱུད་ཅམ་ལས་འཆར་ལ། ཉིན་རྟགས་རྣམས་ནི་དེ་ཅམ་ལས་མི་འཆར་གྱི། རྩུ་ཏྲིར་རྒྱུད་པ་ལུ་ལྷ་བྱུང་བ་ལས་འཆར་རོ། །ཤ་མ་རི་པས་ཀྱང་། རྩུ་ཏྲིར་རྒྱུད་བཅུ་ཚུད་གྱུར་པས། ཉིན་དང་མཚན་མོའི་རྟགས་བཅུ་མཐོང་། །སོ་སོར་སྟེད་པའི་ཡན་ལག་གོ་^{༢༠} ཞེས་གསུངས་སོ།^{༢༡} ཞེས་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་ལས་རྟགས་རྣམས་འཆར་བར་བཤད་ཅིང་གནས་པ་དང་ཐིམ་པ་དགོས་པར་མ་བཤད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ལས་ཀྱང་། རྗེ་རྗེའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ཞེས་པ་འདིར་དབུ་མར་སྒོག་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་སྟོང་པ་སྟོན་ལས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་མཐོང་སྟེ་རྒྱུད་^{༢༢} ཞེས་སོགས་དུ་མ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་འཆར་བར་གསུངས་གྱི། རྒྱུད་དབུ་མར་གནས་པ་དང་ཐིམ་པ་དགོས་པ་ཟུར་ཅམ་ཡང་མ་གསུངས་པ་དང་། རྒྱ་གཞུང་ཚད་ལྡན་རྣམས་ལས། མི་གཡོ་བ་ནི་གསུམ་ལྡན་གྱིས། རྩུ་ཏྲིར་རྒྱུད་བཅུ་ཚུད་གྱུར་པས། བྱིན་དཀྱིག་འགགས་རྟགས་བཅུ་མཐོང་། །སོ་སོར་གཅོད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན།^{༢༣} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྩུ་ཏྲིར་རྒྱུད་ཚུད་པས་རྟགས་འཆར་

བར་གསུངས་ཀྱི་གནས་པ་དང་ཐིམ་པ་དགོས་པར་མ་གསུངས་སོ།།

ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་ལ། གང་དུ་བསྒྲོམ་པ་གནས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། རི་ལྟར་འདུག་པ་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྟངས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། རི་ལྟར་ལྟ་བུ་མིག་གི་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། རི་ལྟར་འཛོག་པ་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཀྱི་ངེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་ཉམས་རྟོགས་སྒྲུ་ཚུལ་ཀྱི་ངེས་པ་འོ།།

དང་པོ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བརྒྱ་དུག་པ་ལས། ཉམ་མཁའ་ཆུ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བགྲད་པའི་མིག་གིས་བལྟ་བར་བྱ་བ་སྟེ།^{༡༥} །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། འདིར་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་ནམ་མཁའི་ཆུ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བགྲད་པའི་མིག་གིས་བལྟ་བར་བྱ་བ་ལྟེ་མྱོད་དང་ཕྱི་དྲོ་ཉི་མ་ལ་རྒྱབ་བསྟན་ནས་སོ། །རྣམ་པ་གཞན་དུ་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རབ་རིབ་ཏུ་འཕྱར་ཏེ་དེ་ཡིས་ཞེས་པ་ནི་གནོད་པ་ལས་སོ།^{༡༦} །ཞེས་ནམ་མཁའ་ཆུ་འཛིན་ཏེ་སྒྲིན་དང་བྲལ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཐོང་བའི་གནས་སུ་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཁང་པའི་གཡབ་འོག་གས། རི་ཟུར་ལྟ་བུར་བྱེད་ནས་མིས་མི་མཐོང་ཙམ་དུ་ཕྱིག་པས་བསྒྱོར་བའི་གནས་སུ་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཐོང་བ། མིག་ལས་དུ་གངས་དང་རྒྱ་མི་མཐོང་བ། མགོ་ལ་སེར་བུ་དང་འོད་འཛེར་བ་མི་འཕོག་པའི་གནས་སུ་བསྒྲོམ་སོ། །དེར་ཡང་མྱོད་ཁ་ལྟ་བུ་བལྟ་བ་དང་ཕྱི་དྲོ་ཁ་ཤར་དུ་བལྟ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་དེའི་རིགས་པས་ལྟོ་ཤར་དང་ལྟོ་རུབ་ལ་སོགས་པར་ཡང་བལྟ་ཡིས་བྱང་རུབ་ཏུ་མི་བལྟ་བར་བྲམ་མགོང་མ་རྣམས་གསུང་ངོ་། །དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་ཆུ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་ཞེས་པ་ཆུ་འགྲེལ་གྱིས་བསྒྲོམ་པའི་གནས་བསྟན་པ་ནི་སྤྱིང་པོ་གསལ་བ་ལས། ཆུ་འཛིན་དང་ནི་བྲལ་བ་ཡིས། །ནམ་མཁའ་དྲངས་པར་གྱུར་པ་ལ། །མྱོད་ཉི་མར་རྒྱབ་བྱོགས་ཏེ། །ཕྱི་དྲོ་ཡང་ནི་དེ་བཞིན་ནོ། །ཉིན་བྱེད་མིག་ལ་གནོད་ཕྱིར་སྤངས།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །རི་ལྟར་འདུག་པ་ལུས་ཀྱི་འདུག་

སྐྱེས་སོགས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་རྣམས་ནི་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་ལྟ་བུ་
བཞིན་བྱའོ།།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལྟ་སྐྱེས་ཁྱོད་གྱིས་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། བཅ་མཁའ་ཆུ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་
ཡིས་བགྲད་པའི་མིག་གིས་བལྟ་བར་བྱ་བ་སྟེ། །ཞེས་ནམ་མཁའ་སྤྱིན་དང་བྲལ་བ་ལ་མིག་བགྲད་ནས་
བལྟ་བར་གསུངས་ཤིང་། །ཁྱོད་གྱིས་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལྟ་སྐྱེས་བྱེད་པར་བཤད་པའི་དཔུ་
མའི་ཡར་སྐྱེའི་སྐབས་སྟོང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱིན་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གྱི་བཤད་པ་འོང་དོན་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་སྤྱོན་མེད་དེ་ཉིན་མཚན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་མིག་གི་ལྟ་སྐྱེས་མཚུངས་པ་ཅིག་
དགོས་པ་ནི་སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་བརྒྱ་དགུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་ཞེས་པ་གཙུག་ཏྲར་གྱི་
ཁོ་བོའི་ལྟ་བས་ཞེས་པ་ནི་མིག་འཇུག་པར་སྟེང་དུ་ལྟ་བས་མཚན་མའ་འབྱུར་ཏེ་མཚན་མོའི་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་དང་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྣམ་པ་དུག་སྟེ་དེ་ནས་གཟུགས་སོ།^{༡༣} །ཞེས་པའི་
མིག་མི་འཇུག་པར་སྟེང་དུ་ལྟ་བས་ཞེས་པ་དེས་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཀྱི་མིག་གི་ལྟ་སྐྱེས་སྐྱོན་མོང་དུ་
གསུངས་ཤིང་། མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལྟ་སྐྱེས་དེད་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པར་གོང་དུ་ལུང་
རིགས་གྱིས་བསྐྱབས་ཅིན་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་བགྲད་པའི་མིག་གིས་བལྟ་བའི་
དོན་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།།

ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆོས་རྗེས་བུའི་འཁྲིད་ཡིག་ལས། ལྟ་སྐྱེས་བྱེད་བཅིངས་བསྐྱོམ་
བྱ་ལ་སེམས་གྱི་འཛིག་ཚུལ་རྣམས་སྤར་དང་འདྲ་བ་ལ། །བྱད་པར་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་
སུ་རིག་པ་བཞག་ལ་གཡས་གཡོན་གྱི་ཡུལ་ལ་མ་འཕྲོས་མ་ཡེངས་པར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱོམ་སོ།^{༡༤} །
ཞེས་གསུངས་ནས་ཤེས་བྱེད་དུ། འདིར་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། བཅ་མཁའ་ཆུ་འཛིན་བྲལ་བ་
ཞེས་སོགས་འདྲེན་པར་མཛད་དོ།^{༡༥} །འདིའི་བཞེད་པ་ནི་ལྟ་སྐྱེས་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བཞིན་དུ་
བྱས་ནས། བཅ་མཁའ་ཆུ་འཛིན་བྲལ་བ་ཞེས་སོགས་གྱིས་སེམས་གྱི་འཛིག་ཚུལ་བྱད་པར་བ་བསྟན་པ་
དང་། བཅ་མཁའ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་སྤྱིན་མེད་པ་ལ་བཞེད་པར་མཛོན་ཞིང་། བོད་གྱི་སྤྱོ་མ་

མང་པོ་ཞིག་མིག་གི་ལྟ་སྟངས་དང་དེ་ཡང་བྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱེད་པ་བསྟན་པར་མཛད་དོ།

འདི་ནི་དབྱེད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཆེ་བར་སྤང་བས་བདག་ཉིད་ལ་ཤར་ཆོད་གྱི་རྒྱད་འགྲེལ་གྱི་
དགོངས་པ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ལུས་གནད་ལྟ་སྟངས་
སེམས་གྱི་འཛིག་ཚུལ་རྣམས་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་བསྟོམས་པས་དུ་བ་
སོགས་གྱི་རྟགས་རྣམས་འདོད་དགུར་འཆར་ཞིང་། དེའི་སྟོབས་གྱིས་དེ་དག་དང་རྒྱུན་འབྲུད་ནས་ཉིན་
རྟགས་རྣམས་ཀྱང་མུར་དུ་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་འཆར་ཚུལ་ཡང་དུ་བ་སོགས་གྱི་རྟགས་བཞི་
པོ་རྣམས་གྱི་མཐར་སྒྲིལ་ན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་འི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆེ་ནམ་
མཁའ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་དུ་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཤིའི་སྒྲིན་ནམ་ལྟའི་མིག་གི་
དབང་པོ་བགྲད་པས་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བལྟས་པས་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་
ལྟར་སྤང་བ་དེ་ཉིད་ལས་འབར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིན་རྟགས་དུག་འཆར་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས། ནམ་
མཁའ་ཆུ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིས་བགྲད་པའི་མིག་གིས་བལྟ་བར་བྱ་བ་སྟེ། ཞེས་
པས་ནམ་མཁའ་ནི་དུ་སོགས་གྱི་རྟགས་བཞིའི་མཐར་བུར་བའི་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་
པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པས་བགྲད་པའི་མིག་གིས་བལྟ་བའི་མིག་ཀྱང་ཤིའི་མིག་གམ་ལྟའི་མིག་ལ་བྱེད་
དགོས་ཏེ། ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྟོམས་པས་ཐོག་མར་དུ་སོགས་གྱི་རྟགས་བཞིའི་མཐར་སྒྲིན་མེད་
པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་འཆར་ལ། དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཉིན་རྟགས་རྣམས་འཆར་བ་ཡིན་ཞིང་། ནམ་མཁའ་
ལྟ་བུ་འཆར་བའི་སྐབས་དེར་བྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ལྟ་བ་འོང་བའི་ད་ལྟར་གྱི་མིག་ལྟ་བུ་རྣམ་སྒྲིན་
གྱི་མིག་གིས་ལྟ་བ་འོང་དོན་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དུ་བ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དང་པོར་ཤར་བའི་དུས་ནས་མིག་
སོགས་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་བཀག་ཟེན་པའི་བྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྟོམས་པ་ལས་ཐོག་མར་དུ་སོགས་གྱི་རྟགས་སྒྲིན་མེད་པའི་
ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པ་ཤར་བའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་ཉིན་རྟགས་རྣམས་འཆར་བར་གྱུབ་ན། ཁྱོད་
གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་དུ་རྒྱག་མོད་ཀྱང་། ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྟོམས་པ་ལས་ཐོག་མར་དུ་སོགས་
སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པ་ཤར་བའི་རྗེས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཉིན་རྟགས་རྣམས་

འཆར་བ་སོགས་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདིའི་ཤེས་བྱེད་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་སྤང་བས་རྒྱས་པར་
བརྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ་ལས། འདིར་རང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
སོ་སོར་སྤྱད་པས་ཀྱན་རྫོང་པ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བའོ། །མཚན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློན་དང་དུ་བ་ལ་
སོགས་པ་ལྟར་སྤང་བ་སྟེ་དེ་ཡང་སློན་མའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་པོ་མཐོང་བའོ། །དེ་ནས་སློན་མེད་པའི་
ནམ་མཁའ་འྲི་མ་དང་བྲལ་བའོ། །རྒྱུད་གཞན་རྣམས་སུ་གཞན་འབར་བ་ལ་སོགས་པ་ཐིག་ལེའི་
མཐར་ཐུག་མཚན་མ་རྣམས་པ་དུག་སྟེ་བཙོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་སྐྱེ་འབྱུལ་དྲ་བའི་ཉིང་འཛིན་དྲ་བའི་ལེའུར་
གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་འོ་ཆེ། འོད་ཆེན་
རྣམས་པར་སྤང་བར་བྱེད། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་ལམ་མེ་བ། འཕྱོ་བའི་མར་མེ་ཡེ་ཤེས་སློན། གཟི་
བརྟེན་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་བ། རིག་པའི་རྒྱལ་མཆོག་སྤྲུགས་དབང་པོ། གསང་སྤྲུགས་རྒྱལ་པོ་
དོན་ཆེན་བྱེད།^{༡༤} ཅེས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་གྱིས་སྐྱེ་འབྱུལ་དྲ་བར་མཚན་མ་གཞན་བཙོམ་
ལྡན་འདས་གྱིས་དགོངས་པའི་སྐད་གཞན་གྱིས་གསུངས་ཏེ། སྤར་བརྟེན་པའི་སློན་མེད་པའི་ནམ་
མཁའ་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སེམས་
ལས་བྱུང་བས་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བའོ། །འདིར་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་འོ་ཆེ་ཞེས་པ་
འབར་བ་ལྟར་སྤང་བའོ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་གྱིས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཡང་རྩི་ལྟར་བསྟན་སྟུམ་ན། འདིར་རང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ནས་སློན་
མེད་པའི་ནམ་མཁའ་འྲི་མ་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྩོ་རྩེ་གྱུ་ར་ནས་སོར་སྤྱད་གྱི་མཚན་
རྟགས་རྣམས་གསུངས་ཚུལ་བསྟན། རྒྱུད་གཞན་རྣམས་སུ་གཞན་འབར་བ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ནས།
དགོངས་པའི་སྐད་གཞན་གྱིས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཉིན་རྟགས་དུག་སྐྱེ་འབྱུལ་དྲ་བའི་ཉིང་
འཛིན་དྲ་བའི་ལེའུ་ལས་གསུངས་ཚུལ་བསྟན། དེའི་རྩིས་གྱི། སྤར་བརྟེན་པའི་སློན་མེད་པའི་ནམ་
མཁའ་ཞེས་གསུངས་པའི་ནམ་མཁའ་ནི་སྤར་མཚན་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བརྟེན་པའི། དེ་ནས་སློན་མེད་
པའི་ནམ་མཁའ་འྲི་མ་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སློན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དེ་ཡིན་ལ། ནམ་
མཁའ་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞེས་པའི་སྤང་བ་ནི་འབར་བ་སོགས་ཉིན་རྟགས་རྣམས་

ཡིན་ཞིང་། ཉིན་རྟགས་ཀྱི་འབར་བ་སོགས་ཀྱི་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་
སྤང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ལས་བྱུང་བས་ན་ནམ་མཁའ་
ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བའོ། །ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ་^{༡༩} དེ་ཡང་རིམ་ལྔ་བྱས་ན། དེ་ཉིད་འཆད་
པ་ནི། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་འོ་ཆེ། ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་སོགས་དགོངས་
པའི་སྐད་གཞན་གྱིས་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་འོ་ཆེ་ཞེས་པ་ནི་མེ་འབར་བ་ལྟར་
སྤང་བའོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་མཆོན་རྟགས་བཞི་པ་སྦྱོན་མེ་འབར་བའོ། །

ལྷ་པ་རྟག་ཏུ་སྤང་བ་ནི། སྤྱིན་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་སོ། །དེ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་
ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པར་སྤང་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་མའི་རྣམ་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་སྤྱིན་
མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྤང་བ་ནི་དུ་བ་སྤྱིག་རྒྱུ་མཁའ་སྤང་སྟོན་མ་དང་བཞི་རིམ་པ་ཅན་དུ་བྱུང་བའི་
མཐར་འབྱུང་བར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། སྤང་བ་རྫོང་པའི་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ཞེས་པ། དེ་ནས་སྤྱིན་
མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱ་སྟེ། སྤང་བ་རྫོང་པའི་སྤྱིན་མེད་
པའི་ནམ་མཁའ་ཞེས་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྤང་བ་དེ་ལས་དེ་མ་ཐག་འབར་བ་སོགས་ཉིན་རྟགས་
རྣམས་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པ་ལས་ཐོག་མར་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་སྤྱིན་
མེད་པའི་ནམ་མཁའ་མཆོན་རྟགས་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པ་ཤར་བའི་རྗེས་སོགས་དེ་མ་ཐག་ཉིན་རྟགས་
རྣམས་འཆར་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་ནུ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རི་སྐད་དུ་དཔལ་འདུས་པ་ལ་
སོགས་པར། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་བསྟོག་པས་གསུངས་པ། འགོག་པ་དོ་རྗེར་བགྱོད་སེམས་ལ། མཆོན་
མ་ཉར་འཛིན་སྟེ་འཇུག་པ། །དང་པོ་སྤྱིག་རྒྱུའི་རྣམ་པ་སྟེ། གཉིས་པ་དུ་བ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་མཁའ་
སྤང་རྣམ་པ་སྟེ། བཞི་པ་སྦྱོན་མ་རབ་འབར་བའོ། །ལྷ་པ་རྟག་ཏུ་སྤང་བ་ནི། སྤྱིན་མེད་ནམ་མཁའ་
ལྟ་བུའོ། ཞེས་སོ། །དེ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་སྤང་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་མའི་
རྣམ་པ་སྟོང་པའི་སྤང་བ་ནི་འབར་བའོ། ཞེས་པ་ནས། ཟླ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་སྤང་བའོ་
ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ནས་དེའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། མཆོན་མ་དུག་པོ་འདི་རྣམས་ནི་སྤྱིན་མེད་པའི་

ནམ་མཁའ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྒྲགས་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 རོད།^{༧༩} །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་པས་དུ་བ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་
 རམ་མཁའ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་བར་གྱི་རྟགས་རྣམས་འདོད་དགུར་འབྱུང་བའི་རྗེས་སུ་སྤྱིན་མེད་པའི་རམ་
 མཁའ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་ལས་འབར་བ་སོགས་ཉིན་རྟགས་རྣམས་འབྱུང་བར་གསལ་བར་བསྟན་པ་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས་ཀྱང་། དང་པོ་སྤྲིག་རྒྱ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་རམ་མཁའ་
 ལྟར་སྒྲུང་བའི་རྟགས་རྣམས་དབལ་འདུས་པ་ནས་གསུངས་ཚུལ་བཤད་པའི་རྗེས་སུ། དེ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་
 རམ་མཁའ་ལྟར་བ་སྤྱོན་མ་ཅན་མའི་རྣམ་པ་སྟོངས་པའི་སྒྲུང་བ་དེ་ནི་འབར་བའོ།^{༨༠} །ཞེས་ན་རྩ་
 བ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ།།

འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་རམ་མཁའ་ལ་བལྟས་ཏེ་རམ་མཁའ་དེ་ལས་
 ཀྱང་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ།^{༨༡} །ཞེས་གསུངས་པའི། དེ་ནས་སྤྱིན་
 མེད་པའི་རམ་མཁའ་ལ་བལྟས་ཏེ་ཞེས་པའི་རམ་མཁའ་དེ་ཡང་དུ་བ་སོགས་བཞིའི་མཐར་ཤར་བའི་
 སྤྱིན་མེད་པའི་རམ་མཁའ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། རམ་མཁའ་དེ་ལས་ཀྱང་ཉིན་མོའི་
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་རམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ་ཞེས་རམ་མཁའ་དེ་རམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བའི་
 རམ་མཁའ་བཤད་པ་གང་ཞིག །རམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ་ཞེས་པའི་རམ་མཁའ་དེ་དུ་བ་
 སོགས་བཞིའི་མཐར་བྱུང་བའི་སྤྱིན་མེད་པའི་རམ་མཁའ་ལ་བྱེད་པར་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་དུ་
 གསུངས་པའི་དོན་བཤད་ཟིན་པ་^{༨༢} ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩ་རོ་པའི་དབང་མདོར་
 བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་འགྲེལ་ཆེན་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་འདི་བཞིན་དུ་ཤེས་
 པར་བྱའོ།།

འོ་ན་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱེད་པས་དུ་བ་ནས་སྤྱོན་མ་ལྟ་བུའི་བར་གྱི་རྟགས་བཞིའི་
 མཐར་ཤར་བའི་སྤྱིན་མེད་པའི་རམ་མཁའ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་ལ་ལྟ་བུའི་ཤེས་མཁས་ལྟའི་མཁས་ཇི་ལྟ་བུ་
 ལྟམ་ན། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སོར་སྤྲད་གྱི་དམིགས་པ་བསྐྱེད་པས་རྒྱུད་དབུ་མར་ཚུད་དེ་དབང་ཡུལ་གྱི་
 ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཆད་ནས་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ཐོག་མར་ཤར་བའི་ཆེ་རྟགས་རྣམས་གསལ་

བར་མཐོང་བའི་ཤེས་སྤྱོད་ནམ་ལྟེ་མིག་ནས་འབྱོར་བ་དེའི་རྒྱུ་ལ་གྲུབ་འོང་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་
 ཆེན་ལས། འདིར་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་ཤེས་སྤྱོད་གིས་དང་པོར་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤྲང་བ་མཐོང་
 ཞིང་།^{༡༩} ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུ་ལའི་བརྒྱ་བརྒྱུག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་སོ་སོར་
 སྤྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བརྒྱ་པོ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རབ་རྒྱ་
 འཇུག་པ་མེད་པ་སྟེ་སྟོང་པའི་གཞུགས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མིག་གཞན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་རྣམས་
 ཀྱིས་རབ་རྒྱ་འཇུག་པ་ལོ།^{༢༠} ཞེས་གསུངས་པའི་མིག་གཞན་ཞེས་པ་ཤེས་པ་མཛད་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས་གྱུར། འདིར་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞུགས་ལ་སོགས་
 པའི་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམས་མི་འཇུག་པར་ནང་གི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ལྟེ་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 ལྟེ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འཇུག་པ་སྟེ།^{༢༡} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཤེས་
 སྤྱོད་དེ་ཡང་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྒྲུབས་ཀྱི་དམིགས་པ་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ལའི་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་
 པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་རིམ་པས་ཤེས་སྤྱོད་དང་ལྟེ་མིག་སྤྱོད་དང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱོད་དང་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་སྤྱོད་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ནི་བསྒྲོམས་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ།^{༢༢} ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་ལྟར་ན། བཅའ་མཁའ་ཆུ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་
 བསྒྲོམ་པའི་གནས་དང་། ཉིན་ཉག་ས་རྣམས་སྤྱིན་མེད་པའི་བཅའ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་འཆར་བའི་བཅའ་མཁའི་
 མཆོན་གཞི་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་དང་འགྲེལ་ཆོག་འདིའི་འཆད་ཚུལ་གཅིག་གོ། གཞན་
 ཡང་བཅའ་མཁའ་ཆུ་འཛིན་བྲལ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་འགའ་ཞིག་བཞེད་པ་ལྟར་ཉིན་མོའི་རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་ལྟ་སྤྲངས་བསྟན་པར་བྱེད་ན་ཡང་། མིག་མི་འཇུགས་^{༢༣} པར་སྟེང་དུ་ལྟ་བས། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་ཉིན་མཆོན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་སྤྲངས་སྤྱོད་མོང་དུ་བསྟན་ནས་སྟེང་དུ་ལྟ་ཚུལ་ལ་མཆོན་
 མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་། ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བྱི་རོལ་གྱི་བཅའ་མཁའ་
 སྤྱིན་མེད་པ་ལ་མིག་གཉིས་བཤད་ནས་ལྟ་བའི་ལྟ་སྤྲངས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྲས་པས་རྒྱུད་དབྱེས་མི་རྒྱུད་

པའི་སྒྲིབ་ཡང་མེད་དེ། མཚན་མོའི་ནལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པའི་ཆོ་ལྷ་སྤངས་དང་སེམས་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་གོང་
 ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་བས་རྒྱུད་དུ་མར་རྒྱུད་ནས་མཚན་རྟགས་ནམས་ཤར་བ་ཡིན་ལ། མཚན་མོའི་
 རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཉིན་མོའི་ནལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་རྒྱུད་དུ་
 མར་འཇུག་པ་ལ་ལེགས་པར་བྱང་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་མཚན་མོའི་ནལ་འབྱོར་
 ཀྱི་སྐབས་ལྟར་བས་ཏེ་ལྷ་སྤངས་ཀྱིས་སྤྱོད་ལ་གྱི་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་མེད་པ་ལ་མིག་བཟང་ནས་ལྷ་པའི་
 ལྷ་སྤངས་བས་ཏེ་ཉིན་མོའི་ནལ་འབྱོར་བསྒྲོམས་པས་ཐོག་མར་མཚན་རྟགས་ལྷུར་དུ་འཆར་ཞིང་། དེ་
 བས་མཚན་རྟགས་ཀྱི་མཐའི་ནམ་མཁའ་སྤྲིན་མེད་པ་ལྟར་སྤང་བ་ལ་མེ་འབར་བ་ལྷ་ཏུ་སོགས་ཉིན་
 རྟགས་འཆར་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་ལྷ་སྤངས་ནི་དབང་པོའི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱུད་ནམས་རངས་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱེད་པ་
 ཡིན་ཞིང་མིག་འབྱེད་འཛུམས་དང་སྒྲུལ་སྒྲོད་མེད་པར་^{༡༡༩} ཕྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་བཟང་ནས་ལྷ་
 པའི་ལྷ་སྤངས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱ་བ་དེ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོར་སྤྲད་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པ་ལྟར་འཆད་
 པ་ལ་རྒྱུད་དང་འགྲེལ་ཆོག་འདིའི་འཆད་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བར་སྤང་བ་ལ་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་པོ་
 གཞན་ནམས་ནི་ཅི་ཡང་མི་གསུང་ལ། བདག་ནི་རྣམ་དཔྱོད་ཉམ་རྒྱུད་ཞིང་སྤངས་པའི་སྒྲོབས་དམན་ནའང་
 ཆེ་ལོང་དུ་བཤད་པ་འདི་ལ་དཔྱོད་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བརྟག་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ།།

ལྷ་པ་དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་ཉམས་རྟོགས་སྤེལ་གྱི་ངེས་པ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བཙུ་ལྷ་པ་ལས།
 འབར་བ་དང་ནི་ལྷ་པ་ཉི་མ་རྩོ་རྗེ་རྣམས་དང་མཚོག་གི་ཆ་དང་ཐིག་ལེ་མཐོང་བར་འགྱུར། །དེ་ཡི་
 དཔུས་སུ་སངས་རྒྱུས་གཟུགས་ནི་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྱལ་བ་དུ་མ་ལོངས་སྒྲོད་རྫོགས་པའི་སྒྲུ། །ནམ་
 མཁའ་རྒྱ་འཛིན་བྲལ་བ་དག་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བཟང་པའི་མིག་གིས་བལྟ་བར་བྱ་བ་སྟེ། །རེ་ལྷ་
 བཀ་པོ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་དུས་ཀྱི་རྩལ་མཐོང་བར་གྱུར་གྱི་བར་དུ་འོ་^{༡༢༠} །ཞེས་དང་། དེའི་
 འགྲེལ་པར། དེ་ནས་སྤྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟ་སྟེ་ནམ་མཁའ་དེ་ལས་ཀྱང་ཉིན་མོའི་རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་པོ་ཆེ་ཞེས་པ་འབར་བ་མཐོང་སྟེ་

སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོད་ཆེན་རྣམ་པར་སྣང་བར་བྱེད། །ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་ལམ་
མེ་བའི་ཟླ་བ་སྣང་བའོ། །འགྲོ་བའི་མར་མེ་མི་ཉི་མའོ། །ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ནི་དོ་རྩེ་སྤྱེ་གཅན་ནོ། །གཟི་
བརྒྱུད་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་བའི་གློག་སྟེ་མཆོག་གི་ཆའོ། །སྤྲུགས་མཆོག་མངའ་བདག་རིག་སྤྲུགས་
རྒྱལ་ནི་ཐིག་ལའོ། །དེ་ལྟར་མཆོན་མ་རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་མཆོན་མོའི་རྣལ་
འབྱོར་དང་མཆོན་ཡང་དག་པར་རྫོང་བ་ལས་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་
གསུངས་སོ། །དེ་ནས་གསང་སྤྲུགས་རྒྱལ་པོ་དོན་ཆེན་བྱེད་ཅེས་པའི་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཞུགས་མཐོང་བའོ། །དེའི་དབུས་སུ་སྟེ་ཐིག་ལའི་དབུས་སུ་སངས་རྒྱུས་
གཞུགས་ནི་རྩལ་མེད་པའི་བྱིར་དང་བཏགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་དུ་མ་ལོངས་
སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེའོ།^{༡༣} ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཉི་མ་སོ་སོར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ་ཐིག་ལའི་དབུས་
སུ་རེ་ཁྲག་པོ་སྤྲེའི་ཆད་ཅམ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་དུས་གྱི་ཅུ་ཞེས་པ་ཨ་མ་རྒྱ་ཏྲེ་ལ་མཐོང་བར་གྱུར་
གྱི་བར་དུའོ།^{༡༤} ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་གྱིས་ཉིན་རྟགས་དུག་དང་། རྟགས་བཅུ་རྫོགས་པའི་མཐར་
འབྱུང་བའི་རྟགས་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྟོད་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། འདིར་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་བོ་ཆེ་ཞེས་པ་འབར་བ་ལྟར་
སྣང་བའོ། །འོད་ཆེན་རྣམ་པར་སྣང་བར་བྱེད་ཅེས་པ་ཟླ་བ་ལྟར་སྣང་བའོ། །དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་
ལམ་མེ་བ་ཞེས་པའོ། །འགྲོ་བའི་མར་མེ་ཞེས་པ་ཉི་མ་ལྟར་སྣང་བའོ། །ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་མ་ཞེས་པ་སྤྱེ་
གཅན་ལྟར་སྣང་བའོ། །གཟི་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་བ་ཞེས་པ་གློག་ལྟར་སྣང་བའོ། །རིག་པའི་
རྒྱལ་མཆོག་སྤྲུགས་དབང་པོ་ཞེས་པ་ཐིག་ལེ་ལྟར་སྣང་བའོ། །ཁ་དོག་སྟོན་པོ་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
རྣམ་པའོ། །གསང་སྤྲུགས་རྒྱལ་པོ་དོན་ཆེན་བྱེད། ཅེས་པ་ཁམས་གསུམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྣང་བའི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱེ་མ་དང་མི་ལམ་དང་བྲ་པ་པ་ལྟ་བུར་སོ་སོར་སྟུང་པས་མིག་གི་དབང་པོའི་བྱེད་
པས་རྣལ་འབྱོར་པས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།^{༡༥} ཞེས་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་བ་གཉིས་ཀས་ཉིན་རྟགས་
དུག་དང་། དེ་དག་གི་མཐར་འབྱུང་བའི་རྟགས་རྣམས་མཆོན་རྫོང་གིས་དགོངས་པའི་སྐད་གཞན་གྱིས་
གསུངས་པ་རྣམས་གྱི་དོན་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་མཚན་མོའི་ནལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཉེན་མོའི་ནལ་འབྱོར་སྒོམ་པའི་གནས་དེར་ལུས་གནད་དང་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་མཚན་མོའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲུབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱས། མིག་གི་ལྟ་སྟངས་གཉིས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་བྱས་ཏེ་བསྒོམས་པ་ལས་དུ་བ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྤང་བའི་བར་ནམས་སྤྱར་པོར་འབྱུང་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྤང་བའི་ནམ་མཁའ་དེ་ཉིད་ལ་ཐོག་མར་མེ་འབར་བའི་ནམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་བ་ལྟ་བུའི་ནམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཉི་མ་ལྟ་བུའི་ནམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲ་གཅན་ལྟ་བུའི་ནམ་པ་ནག་ཁྲིམ་པ་ལ་མིག་མར་པོ་བྲ་ཆེ་ཆེམ་པའི་ནམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་མཚོག་གི་ཆ་སྟེ་སྒོག་དམར་འབྲུག་པ་ལྟ་བུའི་ནམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཐིག་ལེ་སྟོན་པོ་རྒྱུ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་རྒྱུ་བའི་ནམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་བུམ་པ་དང་སྒྲུམ་བུ་ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ནམ་པ་མཐོང་རོ། །དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཐིག་ལེ་སྟོན་པོ་རྒྱུ་བའི་དེའི་དབུས་སུ་རེ་ཁྲ་ནག་པོ་སྒྲའི་ཚད་ཅམ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་དང་རེ་ཁྲ་ལ་ཡང་འོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེད་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྲོར་གྱི་ནམ་པ་ཅན་དང་དེའི་བདག་ཉིད་ནམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གསུམ་མཐོང་ཞིང་ཐིག་ལེ་རེ་ཁྲ་དང་བཅས་པ་དེ་ནམས་ཀྱང་དུས་ཀྱི་རྩ་ཨ་མ་རྩུ་དྲིའི་ནང་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས། གཙུག་ཏོར་གྱི་གཟུགས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གཟུགས་སོ། །ཁམས་གསུམ་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐིག་ལེ་ཆེན་པོའི་དབུས་སུ་རེ་མོ་ནག་པོ་ལ་སོ་སོར་སྤང་བ་ནམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་པ་འོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱའི་བདག་ཉིད་འཛིག་རྟེན་གསུམ་མཐོང་བའོ།^{༡༧} །ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཐིག་ལེའི་དབུས་སུ་རེ་ཁྲ་ནག་པོ་སྒྲའི་ཚད་ཅམ་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་དུས་ཀྱི་རྩ་ཞེས་པ་ཨ་མ་རྩུ་དྲིའི་མཐོང་བར་གྱུར་གྱི་བར་དུ་འོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསམས་པས་སོ། །དེ་ཡང་གང་གིས་མཐོང་བ་ཡིན་སྟུམ་ན། ལྷ་རོ་པའི་དབང་མདོར་^{༡༨} བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། རང་གི་ཡུལ་ནམས་ལ་ཤའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ནམས་ཀྱི་ཤའི་མིག་གི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་རབ་དུ་འཇུག་པ་ནང་དུ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་བྲ་པའི་གཞིན་རྒྱུམས་མེ་འོང་ལ་མཐོང་བ་ལྟར་སྟོང་བ་མ་བཅགས་པ་ལ་བཅགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པའི་ཡན་ལག་དུ་

བརྗོད་དོ།^{੧ੴ} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སོར་སྤྱད་གྱི་དམིགས་པ་བསྐྱོམས་པས་ད་ལྟར་གྱི་མིག་དབང་
འདི་ལས་གཞན་པའི་ཤིང་མིག་གི་དབང་པོ་ཞིག་འབྱུང་པ་ལ། མིག་དབང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཤིང་མིག་གི་
དབང་ཤེས་གྱིས་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྒྱིར་ཤིང་མིག་ཤེས་གྱིས་ཡུལ་རི་ཙམ་མཐོང་བ་ནི་ཡོན་
ཏན་གྱིས་འགྲངས་པ་ལས། ཤིང་མིག་གིས་ནི་དཔག་ཆད་བརྒྱའི་བར་དུ་ཆོད་པའི་དངོས་པོ་མཐོང་
བ་སྟེ་^{੧ੵ} ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འོན་ལྟའི་མིག་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་སྟུམ་ན། དེ་ཉིད་ལས། ལྟའི་
མིག་གིས་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པའི་བར་དུ་ཆོད་པའི་པ་མོ་དང་ཅིག་ཤོས་གྱི་གཞུགས་
མཐོང་བས་སོ།^{੧੶} ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཅིང་གོང་དུ་སྟོད་འགྲེལ་བྲངས་པར་ལྟའི་
མིག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་ཤིང་མིག་ལ་གོ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །

དེ་ཡང་སྟོང་གཞུགས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ནི་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་གི་ཡུལ་
སྟངས་ཅན་གཏུགས་མོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེའི་གཞུགས་བརྟན་རྒྱལ་པ་པ་གྱི་རྩིས་དང་བྲལ་བ་སྟོས་
མ་བཅགས་པར་རང་དབང་དུ་ཤར་བའི་དུ་སོགས་གྱི་སྟངས་བཤམ་ནམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱད་
འགྲེལ་ཆེན་དང་བཅས་པ་ལས། སྟོང་པ་ལས་ནི་དུ་བསྒྲིག་རྒྱ་ཞེས་སོགས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པ་རྣམས་
གྱི་སྟོང་པ་ལས་ནི་ཞེས་པའི་སྟོང་པ་ནི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོང་སང་དེ་ལ་བྱས་ནས། དེ་
ལས་དེའི་གཞུགས་བརྟན་གྱི་སྟོང་གཞུགས་རྣམས་འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ།^{੧੷} རྒྱད་འགྲེལ་
དང་དགོངས་པ་མཐུན་པར་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས། བར་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་སྟོང་པ་
ལ་མ་བཅགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ནི་པ་པ་པས་མེ་ལོང་ལ་གཞོན་ཅུ་མས་གཞུགས་
མཐོང་བ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ལས་སོ་སོར་སྤྱད་པའི་ཡན་
ལག་ཏུ་བརྗོད་དོ།^{੧੸} ཞེས་ནང་དུ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོང་དུ་བ་ལ་དམིགས་པ་ལས་
སྟོང་གཞུགས་མཐོང་བར་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་རང་གི་ལྟ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་ལས།
ཡོད་དང་མེད་ལས་རྣམ་པར་འདས། ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོན་གང་། ཟབ་མོ་དེ་ནི་དམིགས་པ་མེད། ཡིད་
ཆེས་དོན་ཅན་བསྐྱོམ་པར་བྱ། དང་པོ་སྒྲིག་རྒྱ་རྣམ་པ་སྟེ།^{੧੹} ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་
ནི་ཡུལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་འཛིན་པའི་གཉིས་སྟངས་ལས་རྣམ་པར་འདས་པའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་

ཟག་པ་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་པའི་སྒོ་ནི་གང་ཡིན་པའི་ཟབ་མོ་དེ་ལ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་།
དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་མེད་དེ་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་དོན་དུ་བ་སོགས་འཆར་བ་ཡིན་པས་དམིགས་མེད་དེ་
བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞེས་པའོ།།

དེ་བཞིན་དུ་རྣ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། འགྲེལ་
པ་དེ་ཉིད་ལས། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ་
དེའི་གཟུགས་བརྟན་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲུང་བའོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཁམས་
ལའི་མདོར་བསྟན་དང་པོ་ལས་གྱང་། དེ་བཞིན་སེམས་ཀྱི་འོད་གསལ་རྟོག་པ་ཡི། །སྒོམ་པའི་ཐབས་
རྣམས་དག་གིས་མི་མཐོང་སྟེ། །དེ་ཉིད་དུ་འདི་རྒྱུད་མ་དག་དང་ནི། །རིམ་གཅིག་དུ་སྒྱུར་བས་མཐོང་
བར་འགྱུར།^{༡༦} །ཞེས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྟོག་པའི་སྒོམ་པའི་ཐབས་རྣམས་ཀྱིས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མི་
མཐོང་སྟེ། འོན་ཐབས་གང་གིས་མཐོང་སྟམ་ན། དེ་ཁོན་ཉིད་དུ་སེམས་ཀྱི་འོད་གསལ་འདི་ནི་རྩ་རྒྱུད་མ་
དང་རོམ་དག་ལ་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་དཔུ་མར་གཅིག་དུ་སྒྱུར་བས་མཐོང་བར་འགྱུར་བར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་
འགྲེལ་ཆོག་འདི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུད་དཔུ་མར་རྒྱུད་པས་སེམས་ཀྱི་འོད་གསལ་མཐོང་བར་
བཤད་ཅིང་། གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་གྱི་འགྲེལ་ཆོག་མང་པོ་ཞིག་གིས་རྒྱུད་དཔུ་མར་རྒྱུད་པ་ལས་དུ་
སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ན་དུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་འོད་གསལ་དེའི་གཟུགས་བརྟན་དུ་འཆར་རྩལ་ནི་སོར་
སྟེད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱུད་དཔུ་མར་འཛུང་པའི་ཐབས་བསྐྱོམས་པས་དཔུ་མར་
རྒྱུད་ཐོག་མར་ཞུགས་ཏེ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་རྒྱུད་ཟད་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བ་ལས་དེའི་གཟུགས་བརྟན་དུ་
བ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུད་དཔུ་མར་ཞུགས་པ་ཤས་རྗེ་ཆེར་སོང་བ་ལས་འོད་གསལ་གྱི་
སེམས་དེ་ཡང་རྗེ་གསལ་དུ་སོང་སྟེ་སེམས་དེའི་གཟུགས་བརྟན་སྒྲིག་རྒྱུ་དང་མཁའ་སྒྲུང་དང་སྒྲོན་མེ་ལྟ་
བུ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་མཐར་སྒྲིན་དང་བྲལ་བའི་ནམ་མཁའ་སྟོང་སང་གི་རྣམ་པ་འབའ་ཞིག་འབྱུང་ངོ་། །དེ་
ནས་མཚན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པས་དུ་བ་ལྟ་བུ་ནས་ནམ་
མཁའ་སྟོང་སང་གི་བར་ལྷུང་བར་ཤར་བའི་རྗེས་སུ་ནམ་མཁའ་སྟོང་སང་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྩ་

གཅིག་ཏུ་བལྟས་ཏེ་བསྐྱོམས་པས་ཉིན་རྟགས་རྣམས་འཆར་བ་ཡིན་པས་འདི་དག་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 འདིར་དབུ་མར་སྟོག་རབ་ཏུ་ཞུགས་པས་སྟོང་པ་ཁོ་ན་ལས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་མཐོང་
 རྟེན་^{༡༥༧} ཞེས་དང། དེ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟས་ཏེ་ནམ་མཁའ་དེ་ལས་ཀྱང་ཉིན་མའི་
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ།^{༡༥༨} ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་
 དབྱིས་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་། དེ་ནས་སྤྱིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་མ་ཐག་
 བ་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་གྱིས་གསལ་བར་བཤད་པ་གོང་དུ་བྱངས་ཟིན་པ་ལྟར་ཤེས་
 པར་བྱའོ།

སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དག་གིས་ནམ་མཁའ་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་^{༡༥༩} ཉིད་ལ་
 འཆད་པ་དང་། སྟོང་པ་ལས་ནི་དུ་བ་སྟོག་རྒྱ་ཞེས་སོགས་སྟོང་པ་ཟེར་བ་བྱུང་བ་རྣམས་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་
 ཉིད་དམ་དམིགས་མེད་འབང་ཞིག་ལ་འཆད་པར་མཛད་དེ། ཟུགས་དེ་ལ་ཡང་བསམ་པར་བྱ་བ་ནི་
 ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་འདི་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ། དེའི་གཟུགས་བརྟན་
 དུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་མེ་ལོང་ལ་བྲ་པ་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་འཆར་ལ། དེ་ཡང་འཆི་བའི་གནས་སྐབས་
 སུ་འཆི་བ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་འཆར་བའི་ཚུལ་ནི་ནང་འཆད་པའི་
 སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ནི་རྒྱུད་བཅུད་བུ་མར་ཞུགས་པ་ལས་གཉུག་
 མ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་ཉི་མ་དང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བཞིན་དུ་སེམས་དེའི་
 གཟུགས་བརྟན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་བྲ་པ་བ་ལྟ་བུ་སྣ་ཆོགས་པ་ཞིག་འཆར་ལ། དེ་ལྟར་ཤར་བའི་སྟོང་
 གཟུགས་རྣམས་ཇི་གསལ་དུ་སོང་བ་ལས་མཐར་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་གསུམ་པའི་
 ཤེས་བྱ་དངོས་པོ་མཐའ་ཡས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ནི་འཁོར་ལོ་སྟེ་ཤེས་རབ་དང་། འོད་
 གསལ་གྱི་སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་ཤེས་པ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་
 ཅད་ཟད་པའི་རྒྱར་གྱུར་པ་ནི་དུས་ཏེ་ཐབས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་འཕམ་ཤེས་རབ་དང་
 ཐབས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་ཉིད་

ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་འབྲེལ་པས་གསུངས་ཏེ་འདིར་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཤེས་པ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ནི་དུས་ཞེས་བརྗོད་དེ་ཐབས་སོ། །ཁམས་གསུམ་པའི་ཤེས་བྱ་དངོས་པོ་མཐའ་ཡས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་འཁོར་ལོ་སྟེ་དེ་ཉིད་ནི་ཤེས་རབ་པོ། །ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་དེ་དག་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་དུས་འཁོར་རོ།¹²⁰ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་དེའི་གཟུགས་བརྟན་དུ་སོགས་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ཟུང་འཇུག་ཏུ་ཡོད་པའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས་པས་སྒྲིབ་བྲལ་གྱི་ཁམས་གསུམ་པའི་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པར་འགྱུར་ཞིང་། འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་རོ་བོར་སྒྲེས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་བསྒྲུབས་པས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་སྐྱེ་འགྱུལ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་དང་སྒྲིབ་བྲལ་གྱི་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཞིང་། དུ་སོགས་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དེ་དག་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་རེ་ཁྲ་ནག་པོ་སྒྲའི་ཆད་ཅམ་གྱི་དབུས་སུ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱོད་རྗེ་སེམས་དབའ་ཡལ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བ་དེ་འབྲས་དུས་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡལ་ཡུམ་ཞལ་སྟོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དེའི་བསྐྱབ་གཞི་དང་རིགས་འདའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དུ་སོགས་གྱི་སྟོང་གཟུགས་འདི་དག་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་རྟགས་བརྩའི་མཐར་ཤར་བའི་བུམ་སྒྲུལ་སོགས་ཁམས་གསུམ་པའི་སྟོང་གཟུགས་བྲ་ལབ་པ་ལྟ་བུ་ཤར་བ་འདི་རྣམས་སྒྲིབ་བྲལ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་སྐྱ་ཆོགས་པ་རྣམས་གྱི་བསྐྱབ་གཞི་ཡིན་པས་འདི་དག་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་བྱ་དགོས་སོ། །

འོན་ཀྱང་སོར་བསམ་གྱི་སྐྱབས་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་ཤེས་པ་ལ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པ་གསལ་པར་ཤར་བ་མ་གཏོགས་གཟུགས་དེ་དང་དེའི་བྱ་བ་བྱེད་རྒྱས་སུ་མེད་ཅིང་། འབྲས་དུས་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ནི་གཟུགས་དང་མེ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་རྒྱས་སུ་ཡོད་པས་ཁྱད་པར་ཆེ་སྟེ། བདེ་མཆོག་སྟོང་འབྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་གསུང་ལས། དང་པོ་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་ནི་སྒྲོམ་པའི་དུས་ན་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཁཅིག་གྲུབ་པའི་དུས་ན་ཞེས་སྒྲུབ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་དམ་བཅའ་བ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བསམ་པ་ཐམས་

ཅད་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། ཉི་མ་གཅིག་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟག་ཅིས་པའི་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་སྤྲོད་
འབྱིན་པ་ལོ། བྱུང་པའི་དུས་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་¹⁷¹ དུ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་སྤྱོད་མ་དང་མི་ལམ་ལྟ་
བྱའདྲེན་མཚན་མར་མི་འཕྱུར་ཏེ་འདིར་དངོས་སུ་དུ་བ་དང་འབར་བ་ལ་སོགས་པས་སྤྲེག་པའི་བྱ་བ་རུས་
པའི་ཕྱིར་རོ། ཉེ་བཞིན་དུ་གྱུར་ཀྱིས་དང་མེ་ཏོག་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་གསེར་གྱི་ཆར་ཡང་རོ། ཉེའི་ཕྱིར་
ཡན་ལག་དུག་གི་རྒྱལ་འཕྱོར་ལས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མར་འཕྱུར་རོ།¹⁷² ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
འདིར་དངོས་སུ་དུ་བ་དང་ཞེས་པའི་འདིར་ཞེས་པ་ནི་བྱུང་པའི་དུས་འདིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་
གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

གཞན་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་འདི་དག་གིས་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་
པ་དང་། འདི་དག་མཐོང་བས་ཆོས་སྤྱོད་མཐོང་བ་ཡིན་པ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་འདི་དག་
གིས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ལས་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་བཟང་བར་སོང་
བར་བསྟན་ཅིང་། དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་བཟང་བོར་བསྐྱར་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་སྤྱོད་ཡིན་ན་
འབར་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རུས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་སྟོད་འགྲེལ་ལས། འདིར་རང་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ཀྱན་རྫོབ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ལོ། མཚན་མ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་སྤྱིར་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྤྲང་བ་སྟེ་དེ་ཡང་སྟོན་མའི་མཐའ་ཐུག་པ་དང་པོ་མཐོང་
བ་ལོ།¹⁷³ ཞེས་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་ཀྱན་རྫོབ་པ་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་རོ་པའི་དབང་མདོར་
བསྟན་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་གཞན་རྣམས་སྟོད་འགྲེལ་བཞིན་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་
བདེན་པ་¹⁷⁴ ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པ་བཀག་
པར་ཤེས་པར་མཛོད་ཅིག།

གཞན་ཡང་རྒྱུད་རྒྱུད་ཀྱི་འཇུག་པའི་དམིགས་པ་མེད་པར་ཉིང་འཛིན་བྱུང་མོང་བ་རྒྱུད་པས་
ཀྱང་སྤྱོད་པ་འདྲ་བ་དང་ཉི་མ་འདྲ་བ་དང་རྟོ་རྟེ་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་འཆར་བ་ལང་གཤེགས་
ལས་གསུངས་པ་དང་།¹⁷⁵ རྒྱུད་རྒྱུད་ཀྱི་འཇུག་པའི་དམིགས་པ་བསྐྱེད་པས་རྒྱུད་རྒྱུད་མ་ཚུད་པའི་
གོང་དུ་ཡང་དུ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་འཆར་བ་འོང་བས་དེ་གཉིས་ལ་སོར་སྤྱད་ཀྱི་རྟགས་མཚན་ཉིད་པར་མ་

ལུལ་བཀལ་ཆེ་ཤི། དེ་ཡང་སྐུ་མ་ལ་ལུལ་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་¹²⁶ ལུ་སྒྲེགས་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་འགའ་
 ཞིག་ལ་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་དུ་བརྒྱུད་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ལུལ་ན་རྒྱུད་རྒྱུ་རྒྱུ་
 མ་རྒྱུད་པའི་གོང་གི་རྒྱགས་དེ་སྒྲིམ་པ་ན་སོར་སྤྱད་ཀྱི་རྒྱགས་སྒྲིམ་པར་རྫོམ་ཞིང་། སོར་སྤྱད་ཐོབ་པའི་
 ཡན་ཡོན་རྒྱུད་འགྲེལ་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་རང་ཉིད་ལ་ཨེ་འདུག་བལྟས་པས་མི་འདུག་པར་ཤེས་པ་
 དང་རྒྱུད་སྤེལ་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མི་བདེན་ནོ་སྒྲུམ་པའི་ལས་སྒྲིབ་གསོག་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་རྒྱུད་
 དབུ་མར་རྒྱུད་པ་དང་མ་རྒྱུད་པའི་དུས་ཀྱི་དུ་སོགས་ཀྱི་རྒྱགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་གིས་ཤེས་པར་བྱེད་
 སྒྲུམ་ན། འདུས་པ་ཕྱི་མ་ལས། བརྟན་གྱུར་དོ་རྗེའི་ལམ་ནས་ནི།¹²⁷ །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་རྫོན་གསལ་
 ལས། དོ་རྗེའི་ལམ་ནས་ཞེས་པ་འདེའ་བར་མི་བྱ་བའི་མཆོན་མ་ལུའི་རིམ་གྱིས།¹²⁸ །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་དུ་སོགས་ཀྱི་རྒྱགས་རྣམས་རིམ་པ་མ་འཁོལ་བར་རིམ་པ་རེས་ཅན་དུ་དམིགས་པ་སྒྲུམ་རེས་ཀྱི་
 འཆར་གྱིན་འདུག་ན་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུད་པའི་རྒྱགས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད།

མ་གྲུབ་ན་སྒྲོགས་ཆོག་བྱ་ཚུལ།

བཞི་པ་སྒྲོགས་ཆོག་ནི། རྒྱུ་བའི་བརྒྱ་ཅུད་ཀྱི་པ་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་རྣམས་
 ཀྱིས་གལ་ཏེ་སྒྲོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་གྲུབ་པར་མ་གྱུར་ན།¹²⁹ །ཞེས་སོགས་ཅུ་འགྲེལ་རྣམས་
 ཀྱིས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྒྲོགས་ཆོག་དང་སོགས་ཁོངས་ནས་སྒོག་ཅུ་ལ་ཀྱི་སྒྲོགས་ཆོག་གྱུར་བརྟན་པས་ཕྱི་མ་
 བེ་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་འཆད་ཅིང་། འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པ་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྒྲོགས་ཆོག་ནི་སྐབས་པ་མིག་
 འབྱེད་ལས། དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོན་ཐབས་ཀྱི་སྒྱིད་པ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་འདིར་གང་གི་
 ཆེ་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྱིང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སྤྱོད་ཆོགས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཐོང་བན་
 རྒྱག་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་མ་བརྟམས་པས་མི་འཛག་པའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་མི་སྒྲེན་དེའི་ཆེ་རྣལ་
 འབྱོར་པས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྣལ་པ་བཅོན་ཐབས་ཀྱིས་གོམས་པར་བྱས་ལ་ཉམས་སུ་བླང་བར་
 བྱ་སྟེ་དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་ལུས་བསྐངས་ཏེ་དེ་ཀྱི་ལོ་གྲུང་བཅས་ལ་དབུགས་སོར་བཞག་སྟེ་སེམས་

མི་གཡང་བར་གནས་ཤིང་ལག་པ་གཡས་པས་ཅེ་ལུ་རྒྱུང་ངམ་^{༡༡} གཉིད་ལོག་ཅ་གཉིས་བགས་ཀྱིས་
མནན་ཅིང་མི་གཡོ་བར་གནས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་མི་དྲག་པ་ཅི་ཙམ་དུ་གྲངས་མང་
པར་བྱས་ལ་རོ་སྟོད་དང་སྤྱི་བོ་མིན་པ་དེ་ཙམ་དུ་བྱས་ན་ཅ་དབུ་མར་སྟོག་གི་རྒྱུང་རྒྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པདྨར་གནས་པའི་རྩོམ་ཐོར་སྤེལ་བ་དུ་རྒྱུད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བཞི་མི་འཕོ་
བའི་འགོག་པའི་བདེ་བ་ཡིས་བརྒྱ་འཆར་ཡང་མི་ཤོད་པའི་རྒྱ་མཐུན་པའི་མི་འཛག་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་
བདེ་བ་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་སྤྱི་འོན་པ་རྒྱུ་བས་པས་མཐོང་བར་ཆེ་འདི་ལ་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་བཙན་
ཐབས་ཀྱི་སྒྲོམ་བ་དང་བའོ།^{༡༢} །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་སྐབས་འདིར་གང་ཟག་གི་རིགས་འགའ་ཞིག་
གིས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་བསྒྲེམས་པས་དུ་སོགས་ཀྱི་དྲགས་ཤར་ཡང་རྒྱུང་དབུ་མར་མ་རྒྱུད་ན་
སྟོགས་ཆོག་འདི་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།

དེའི་བྱེད་ཆུལ་ནི། དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་ལུས་བསྐྱངས་ཏེ་ཞེས་པ་ནས་སྤྱི་བོ་མིན་པ་དེ་ཙམ་
དུ་བྱས་ན་ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་བཏྲན་པ་ལྟར་ལུས་དྲང་བོར་བསྐྱང་བ་སོགས་ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྐྱངས་
སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་བྱས་ནས་ལག་པ་གཡས་པའི་མཐེ་བོང་དང་སྤྱི་ལག་གཉིས་ཀྱིས་ཅེ་ལུ་རྒྱུང་
ངམ་གཉིད་ལོག་གི་ཅ་གཡས་གཡོན་གཉིས་བགས་ཀྱིས་ཏེ་དལ་བྱས་མནན་ཅིང་སེམས་དམིགས་པ་
ལ་མི་གཡོ་བར་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛོག་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་མི་དྲག་ཙམ་དུ་གྲངས་མང་བར་
བྱའོ། །དེ་ཡང་རི་ཙམ་རེ་བྱ་སྟེ་མ་ན། རོ་སྟོད་དང་སྤྱི་བོ་མིན་ཙམ་ཀྱི་བར་དུ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྒྱུང་
ཅ་དབུ་མར་རྒྱའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་སེམས་ཐིག་ལེ་ཐོར་སྤེལ་བ་ནས་འཛག་
པ་ཞིགས་ཏེ། དུག་རྒྱུད་མཉམ་པར་སྒྱུར་བའི་ཆེ་ཤེས་རབ་མའི་པདྨར་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་
རྩོམ་ཐོར་སྤེལ་བ་དུ་རྒྱུད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སང་མི་གཉིད་འཐུག་བཞི་པའི་གནས་སྐབས་སྟེད་
པའི་ཐིག་ལེ་བཞིན་ཐོར་སྤེལ་བ་ནས་མི་འཕོ་ཞིང་འགོག་པའི་ཡས་བབས་ཀྱི་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་བ་
ཡིས་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་པ་སྟེ་འགྲན་མི་^{༡༣} བཟོད་པའི་རྒྱ་མཐུན་པའི་མི་འཛག་པ་སྟེ་མི་འགྱུར་
པའི་སྐད་ཅིག་མའི་བདེ་བ་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་སྤྱི་འོན་པ་སྟེ་རྒྱུ་བས་པས་པ་ཡིན་པས་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་
བཞེན་པའི་སྤྱི་མཐོང་བའི་ཆོས་ཆེ་འདི་ལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཅ་དབུ་མར་སྟོག་གི་རྒྱུང་

རྒྱ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་སྒྲིགས་ཆོག་འདིའི་བྱེད་ལས་དང་ཡན་ཡོན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ན་སོར་སྤྱད་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐབས་སུ་བྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་མི་བྱེད་རིམ་ལྟར་ཡིན་ཡང་
རུང་སྟེ། བྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་ནའང་ཁམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོ་རྗེ་ཞོར་བུ་ནས་མི་འཛག་
པའི་ལུས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་སྒྲིགས་ཆོག་སྐྱེ་མ་ལྟར་བས་ཀྱང་རྒྱ་དང་དབུ་མར་མ་རྒྱ་དང་པས་བདེ་བ་འབྲེན་པའི་
ཐབས་སྐབས་པ་མིག་འབྲེད་ལས་བཤད་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ཡང་བཅན་ཐབས་ཀྱི་སྟོན་པ་གཉིས་པ་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་རབ་མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་གིང་མཉམ་པར་
འཛོག་པའི་དུས་སུ་སྟོང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཐབས་ཀྱི་གསང་བའི་གནས་སུ་སེལ་གྱི་སྒྲིག་ཡའ་བའམ་
ལུས་ལ་བེར་བ་ཡངས་པའི་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་དོ་རྗེ་ཞོར་བུའི་རྩ་བར་ལག་པ་གཡས་པས་མནན་ལ་ལུས་
མི་གཡོ་བར་སེམས་བདེ་བ་ལ་གཏད་ཅིང་ཡར་བྱང་བ་དང་། རྒྱ་ཞབས་ཀྱི་ཤེ་ཆོགས་པ་ལ་སྦྱར་བ་དང་།
མིག་བགྱད་པ་དང་། རྒྱ་དང་མཐེ་བོང་ནང་དུ་བསྐྱམས་པ་དང་རྟིང་པ་ཕྱིར་བརྒྱངས་པས་གེས་རབ་
མ་དང་ཐབས་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་འགྲུལ་མི་གཡོ་བར་བདེ་བ་ལ་སེམས་གཏད་ཅིང་གནས་པ་ནི་བཅན་
ཐབས་ཀྱི་སྟོར་བ་གཉིས་པའོ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པའོ།།

འགྲེལ་ཆོག་གཞན་རྣམས་གོ་སྐྱེའོ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་རབ་མ་ཞེས་པ་བྱག་
རྒྱ་དང་། སྟོང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཐབས་ཞེས་པ་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་བྱའོ། །འདིའི་ལག་ལེན་ནི་སྐྱེ་མའི་
གསུང་ལས་གེས་དགོས་སོ། །སྐབས་པ་མིག་འབྲེད་ལས་བཤད་པ་འདི་དག་ནི་ལག་ལེན་ལ་མཁོ་བས་
བྲིས་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་དང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ནི་སྒྲིག་རྩལ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཆོས་རྗེ་བུའི་
འཁྲིད་ཡིག་ལས། སྟན་བརྒྱུད་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པའི་སྒྲིགས་པ་ནི། བྱེད་བཅིང་དག་ཏུ་བརྩམ་
པར་བྱ།^{༢༠} །ཞེས་པས་ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་བྱེད་པ་གནད་དུ་མ་སོང་བ་ཡིན་པས་ཉིན་བར་
སྟངས་པ་ལ་ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྟངས་བྱེད་ཏུ་བརྩལ་ལ་བྱུང་མ་བྱུང་བ་ལྟས་ཏེ་མ་བྱུང་ན་ལེགས་པར་
བསྐྱབས་ལ་སྐར་ལྟར་སྒྲོམ་དུ་གཞུག་^{༢༡} ། ཅིས་གསུངས་ནས། ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྟངས་མ་བྱུང་བ་
སྐར་འཆོས་པ་ཉིད་འདིའི་སྒྲིགས་ཆོག་ཏུ་སྟན་བརྒྱུད་དང་ཆོས་རྗེ་གཉི་ག་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་མི་

འཐད་དེ། སློགས་ཆོག་འདི་ནི་ཡུ་ས་གནད་ལྟ་སྟངས་སོགས་ནི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་བྱས་ནས་
བསྒྲུབས་པས་ཀྱང་རྒྱུད་དབུ་མར་མ་ཚུད་ན་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པས་དང་པོའི་སློམ་ཚུལ་སློབ་པ་སློགས་
ཆོག་ཏུ་མི་རུང་ངོ། །ཞེས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་གསུང་བ་ཤིན་ཏུ་ཐུགས་བདེན་ནོ།¹⁴ །གཞན་ཡང་ལྷ་མ་ཁ་ཅིག་
ཟངས་ཚུས་བཀའ་བ་ལ་མིག་སྤྱིད་སྤྱིད་ཏུ་བལྟ། སྤྱིད་པ་དང་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟས་པས་སྤྱོད་གཞུགས་
འཆར་ཞེས་སོགས་མང་པོ་ཞིག་འདིའི་སློགས་ཆོག་ཏུ་འཆད་པ་རྣམས་ནི་ཕལ་མོ་ཆེ་སྤྱོད་གཞུགས་
འཆར་བའི་ཆེད་དུ་མཛད་པར་སྤངས་ལ། རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་འདིར་སློགས་ཆོག་གསུངས་པ་ནི་སོར་སྤྱད་གྱི་
སྐབས་འདིར་སྤྱོད་གཞུགས་ཤར་ཡང་རྒྱུད་དབུ་མར་མ་ཚུད་པ་འཕྲུག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་སོ།

སློམ་འཕྲོ་ལ་ཤི་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པར་བསྟན་པ།

ལྷ་བ་སློམ་འཕྲོ་ལ་ཤི་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གོམས་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པར་བསྟན་པ་ནི་ནང་ལའི་
གོ་བདུན་པ་ལས། རྣལ་འབྱོར་དབང་པོ་རྣལ་འབྱོར་མ་ཐོབ་རབ་ཏུ་གཡོ་བའི་ཡིད་ཀྱིས་གལ་ཏེ་ཤི་བར་
གྱུར་པ་ན། །དབལ་ལྡན་མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་རབ་མཆོག་ཐུབ་པའི་རིགས་སུ་རྣལ་འབྱོར་ལྡན་པར་
སྐྱེ་བར་འགྱུར། །སྟོན་གྱི་གོམས་པ་དེ་ཡིས་སྤྱར་ཡང་ཡེ་ཤེས་རྣལ་འབྱོར་ཡངས་པ་དག་ནི་ཀུན་ཏུ་འཛོན་
པར་འགྱུར། །ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས་མི་ཟད་མཆོག་གི་གནས་སུ་རབ་འགོ་སྤྱར་ཡང་གང་དུ་འང་སྐྱེ་བ་ལྡན་
པ་མིན།¹⁵ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སོར་སྤྱད་ལྟ་བུ་རྣལ་འབྱོར་སློམ་པའི་གང་ཟག་རྣལ་འབྱོར་གོང་མ་
རྣམས་མ་ཐོབ་པའི་བར་སྐབས་སུ་ཤི་བར་གྱུར་ན་ཡང་ཆེ་ཕྱི་མར་སྟགས་སྐབ་པའི་རྟེན་སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་ཏེ་རྟེན་དེ་ལ་སྤར་གྱི་ལམ་གྱི་འཕྲོ་བསྒྲུབས་ནས་རྣམ་ཀུན་
མཆོག་ལྡན་གྱི་སྤྱོད་གཞུགས་དང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དབྱེར་མེད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་གོ་
འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།

བཞི་པ་ཆད་མ་གང་ཡིན་པ་ནི། རྫོང་རྟེན་འགྲེལ་ལས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་

མར་^{༡༡} གསུངས་པ་ལྟར་ཤིའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཤིའི་མིག་གི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པས་དུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་གསལ་བར་མཐོང་ཞིང་མི་སྐྱེ་བས་ན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་
 མའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་མིག་འབྱེད་ལས། འདིར་དང་པོར་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་ཤིའི་མིག་གིས་དབག་ཚད་སྟོང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྟའི་སྐྱེན་རྣམ་པར་
 དག་པས་དབག་ཚད་ཉིས་སྟོང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེན་རྣམ་པར་དག་
 པས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཡང་དག་པར་སྟུང་བར་སྐྱེན་ལྔ་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཤིའི་སྐྱེན་དང་། ལྟའི་
 སྐྱེན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐྱེན་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེན་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་པའི་
 སེམས་ཨ་བརྒྱ་ཏྲེར་བཅུད་ཅིང་བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པས་མ་གཟིགས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་རྩེད་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ།^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་པའི་འདིར་དང་
 པོར་ཞེས་པ་ནས། དབག་ཚད་སྟོང་མཐོང་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སོར་སྟུང་གི་སྐྱབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་
 ཤིའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བར་བསྟན། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ནས་གསུངས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྐྱེན་
 བྱི་མ་བཞིས་ལམ་གྱི་གནས་སྐྱབས་གོང་མ་གོང་མར་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་རྒྱུ་ལྔ་མདོ་ཕྱོགས་
 ཅས་གསུངས་པའི་ཁུངས་བསྟན། དེ་རྣམས་ཀྱང་ཞེས་པ་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
 སྐྱེན་ལྔ་རྒྱུང་སེམས་རྩ་དབུ་མར་བཅུད་ཅིང་བསྐྱོམས་པ་ལས་འབྱུང་བར་བསྟན། དེ་ནས་ཞེས་པ་ནས་
 མེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྐྱེན་ལྔ་མཐར་བྱིན་པའི་གནས་སྐྱབས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་
 གཟིགས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

སྐྱེས་པ་མིག་འབྱེད་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་བརྒྱ་བཅུ་དགུ་པའི་འགྲེལ་
 ཆེན་ལས། འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤིའི་སྐྱེན་གྱིས་དང་པོར་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་མཐོང་
 ཞིང་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེན་གྱིས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་མཐོང་སྟེ་དེས་ན་ཚོས་ཡང་དག་པར་སྟུང་བ་
 ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྐྱེན་ལྔ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རིམ་པས་ཤིའི་སྐྱེན་དང་ལྟའི་སྐྱེན་དང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐྱེན་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེན་ནི་བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་

བར་འགྱུར་རོ།^{༡༩༠} །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྟོད་འགྲེལ་དང་
ལྷ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་བཤད་པ་ནི་གོང་དུ་དངས་ཟེན་པ་ལྟར་གཤམ་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་དག་དབྱེ་ནི། ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤང་པོའི་ཆོས་གྱི་སྤེལ་ཆོན་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤང་པོ་དང་ཁམས་ལ་
སོགས་པ་དུག་སོར་སྤྱད་གྱི་རྣམ་པར་དག་བྱ་དང་། སོར་སྤྱད་ནི་དེ་དག་དག་བྱེད་དོ་རྗེ་སེམས་པའི་
རིགས་སོ། །དབྱེ་པ་ནི་དུ་སོགས་གྱི་རྟགས་བཅུ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱབ་ལའི་བརྒྱ་བཙུ་ལྷ་པ་ལས། སོ་
སོར་སྤྱད་པ་རྒྱལ་པའི་དབང་པོར་འགྱུར་ཞིང་རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ།^{༡༩༡} ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་
དང་པོའི་ལས་ལ་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ནི་རྒྱལ་པའི་དབང་པོ་ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤང་པོའོ། དེ་ཡང་མཚན་
མའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ། དུ་བ་དང་སྟིག་རྒྱ་དང་མེ་ཁྱེར་དང་མར་མེ་ལྟར་འབར་བ་དང་ཁྲ་བ་
དང་ཉི་མ་དང་རྩྭ་གཙན་དང་ཆ་གས་དང་ཐིག་ལེ་མཐོང་བའི་དབྱེ་བས་མ་བཅུ་གས་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་
སྤང་པོའོ།^{༡༩༢} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤང་པོའི་ཆོས་དུག་པོ་གང་ཡིན་སྟུམ་
ན། དེ་དག་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤང་པོ་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་དང་། རྒྱ་དང་། མཚོག་
གི་དབང་པོ་དང་། དྲི་རྒྱ་འཛིག་པ་དང་དུག་གོ། །དུག་པོ་འདི་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རིགས་གྱི་ལམ་རྣམས་
གྱི་སྤྱང་གཞི་དང་། དེ་དུག་སྤྱངས་པ་ལས་ཆོས་དུག་པོ་འདི་རྣམས་སྤྱི་བ་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། རོ་མཉམ་པ་
ཉིད་དང་། གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཐམས་ཅད་
གྱི་བྱུང་བྱེད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་སོར་སྤྱད་ཀྱང་ལམ་འོག་མ་ཐམས་ཅད་གྱི་བྱུང་བྱེད་དུ་གཤམ་པར་བྱའོ། །

དུག་པ་འབྲས་བུ་ལ་གནས་སྐབས་གྱི་འབྲས་བུ་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི་སྤྱབ་ལའི་བརྒྱ་བཙུ་བརྒྱད་པ་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་
བྲལ་བ་སྟགས་རྣམས་ཀྱང་གྱིས་བྱིན་གྱིས་རྫོང་།^{༡༩༣} །ཅེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་གང་གི་ཆེ་
སོ་སོར་སྤྱད་པས་གཞུགས་བརྟན་པར་གྱུ་ར་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམ་པར་དག་པར་གྱུ་ར་བ་དེའི་ཆེ་
སྟགས་རྣམས་ཀྱང་གྱིས་བྱིན་གྱིས་རྫོང་པར་འགྱུར་ཉེ་ཆོག་གིས་མཚོག་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིན་པར་

འགྲུང་རོ།^{༡༩༩} །ཞེས་དང་། གསང་བ་འདུས་པ་ལས། སོ་སོར་སྤྱད་པས་སྟོམས་ཞུགས་པ། །སྤྲུགས་
ནམས་ཀྱན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་སྟོབ།^{༡༩༠} །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་སོར་སྤྱད་མཐར་བྱིན་པའི་ནལ་འབྱོར་པས་
སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་པས་ཚོག་གིས་མཆོག་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་འགྲུབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་
དུག་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་^{༡༩༡} ཅས་བརྗོད་པས་དུག་མེད་པར་བྱེད་ཞུས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་
མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོའི་སྟེ་ཚན་གྱི་ཚོས་དུག་སྦྱིབ་བྲལ་དུ་དག་པ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔལ་
དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་དུག་ཚན་གཅིག་འགྲུབ་པའོ།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཟིན་བརྟན་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཟིན་བརྟན་པར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་དུག་ །བསམ་གཏན་
གྱི་མཚན་དོན་དང་། བསྐྱེད་པའི་དུས་འཚམས་དང་། རི་ལྟར་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་དང་། ཚད་མ་གང་ཡིན་
པ་དང་། དག་དབྱེ་དང་། འབྲས་བུའོ།

དང་པོ་ནི་སྟོང་གཟུགས་ལ་སེམས་ཅུ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པས་ན་བསམ་གཏན་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྦྱོབ་
ལེའི་བརྒྱ་བཙོ་ལུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བཅུ་པོ་ནམས་གཅིག་ཉིད་དུ་སྦྱ་ཆོགས་
གཟུགས་ལ་བསམ་གཏན་པའོ།^{༡༩༢} །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཚོས་རྗེ་བུའི་འཁྲིད་ཡིག་ལས་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་ཡིད་མ་ཡེངས་པར་ཅུ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པས་བསམ་གཏན་ནོ།^{༡༩༣} །ཞེས་
མཚན་དོན་དུ་མཛད་ཅིང་། ཚོས་རྗེ་ཕྱོགས་པ་ཡང་འདི་དང་མཐུན་ནོ། །ཁ་ཅིག་མཁས་གྲུབ་ཚོས་རྗེའི་
དགོངས་པར་མཛད་ནས་སྟོང་གཟུགས་ལ་སེམས་ཅུ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་བརྟན་པར་བྱེད་པས་ན་
བསམ་གཏན་ཞེས་པ་མཚན་དོན་དུ་རུང་སྟེ་ཞེས་གསུང་བའི་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཟིན་བྲིས་ཀྱིས་
བཀག་སྟེ། ཟིན་བྲིས་ལས། ཁ་ཅིག་སོར་སྤྱད་བརྟན་པར་བྱེད་པས་བསམ་གཏན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཡེ་
གའི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་སོ།^{༡༩༤} །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་དེའི་དགོངས་པ་ནི་སྟོང་གཟུགས་ལ་
སེམས་ཅུ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་བརྟན་པར་བྱེད་ཅིས་པའི་བརྟན་པ་དང་། སོར་སྤྱད་བརྟན་པར་བྱེད་ཅིས་

པའི་བརྟན་པ་གཉིས་ནི་བ་འོག་ར་བརྟན་ཡིན་ཞིང་། བསམ་གཏན་གྱི་གཏན་པ་ག་གཏན་ཡིན་པས་དེ་
ཡི་གེའི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་ཞེས་པ་ཡིན་པས་ཐུགས་བདེན་པར་མངོན་ནོ།།

གཉིས་པ་བསྒྲོམ་པའི་དུས་མཚམས་ནི་དུས་ཞབས་སྟན་བརྒྱད་ལས། དུས་ནི་ནམ་མཁའ་རྒྱ་
དུས་སོ།^{༡༠༠} །ཞེས་ཐོག་མར་ནམ་མཁའི་རྒྱ་རྒྱ་བ་ནས་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་མི་
བསྐྱོད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་འདྲ་ནའང་། རྒྱ་འགྲེལ་དུ་དེ་ལྟ་བུ་གསལ་བར་མ་བྱུང་
ངོ་། །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་ཉགས་བརྩུ་བ་ཐིག་ལའི་དབུས་ཀྱི་རེ་ཁུའི་དབུས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་དེའི་
མཐར་སྟོང་གཟུགས་སྒྲ་ཚོགས་པ་མཐོང་བའི་འཚམས་ནས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་མདོར་བསྟན་ལས།
མི་ལམ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མཐོང་འཇུག། ཉག་ཏུ་གཟུགས་དེ་བསྒྲོམ་པར་བྱ།^{༡༠༡} །ཞེས་པའི་རྒྱ་རོ་པའི་
འགྲེལ་པ་ལས། གཟུགས་ནི་སྒྲ་ཚོགས་གཟུགས་ཏེ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་
གིས་བརྟན་པར་བྱའོ།^{༡༠༢} །ཞེས་དང་། ཡང་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་འདི་ཉིད་ལས། བསྟན་
པའི་དུས་ཏེ་དུས་དང་པོར་སོ་སོར་སྟུང་པ་ཡིས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ཞིང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་
བརྟན་པར་བྱའོ།^{༡༠༣} །ཞེས་ཉགས་བརྩུ་རྫོགས་པའི་མཐར་སྟོང་གཟུགས་སྒྲ་ཚོགས་མཐོང་བ་དེ་སོར་
སྟུང་གིས་བྱས་ཏེ་དེའི་མཐུག་ཉིད་དུ་བསམ་གཏན་གྱིས་བརྟན་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པས་སོ།། -

གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལ་ལྟ། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་དང་། སྒྲོམ་ཚུལ་
དངོས་དང་། ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྲུབ་པའི་ཚད་དང་། ཉམས་ཉགས་འཆར་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་སོར་སྟུང་གི་སྐབས་སུ་གྲུབ་ཐིག་པའི་སྟོང་གཟུགས་ནམས་བརྟན་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ནི་རྒྱ་རོ་པའི་འགྲེལ་པར། གཟུགས་ནི་སྒྲ་ཚོགས་གཟུགས་
ཏེ་^{༡༠༤} ཞེས་སོགས་གོང་དུ་བྱངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་སོ།།

སྒྲོམ་ཚུལ་དངོས་ནི་གཞན་ལུགས་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང་རང་ལུགས་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པར་བསམས་ནས། བསམ་གཏན་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་

གཟུགས་སྒྲ་ཚོགས་ཤར་བ་ན་དེ་ཐམས་ཅད་རང་གི་འདུན་པས་བཅོས་ནས་རང་གང་ལ་གོམས་པ་ཆེ་
 པའི་ལྟ་སྒྲ་ཡིད་དོར་འཆར་སྒྲ་བར་བསྒྱུར་ནས་ཡང་ཡང་བསྒོམས་པས་དེ་ལ་བྱང་བ་ན་དུས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོའི་སྒྱར་སྒྱུར་བ་ལ་སྒོལ། དེ་ལ་ལོབས་ནས་ཐམས་ཅད་འོད་ཀྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ཏེ་མཐར་གཅིག་ལ་
 གཅིག་ཐིམ་ནས་དུས་འཁོར་དོར་སེམས་ཀྱི་སྒྲ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་སྒྲར་གྱི་དེ་ལ་བསྒྲ། དེ་སྒྲར་རང་
 ལས་རྒྱང་ཆད་དུ་སྒྲར་བ་ཡིན་ཡང་སྒྲ་བས་འདི་ནས་རང་གི་སེམས་འདི་ལ་བཅུག་སྟེ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་
 བས་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་སྟེ་ཡང་ཡང་བསྒོམས་པའི་མཐར་ལྟའི་རྣམ་པ་དེ་རང་ལས་རྒྱང་ཆད་དུ་མི་
 འཆར་བར་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཅོས་མིན་འཕོ་ཐུབ་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལྟར་སྒོམ་པ་ནི་རྗེས་དྲན་གྱི་སྒྲ་བསྒྲུབ་
 པའི་གཞི་བྱང་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།^{༡༠༩} །ཞེས་འབྲིད་ཡིག་ཏུ་བཞོད་དོ།

འདི་དག་ནི་ཟབ་ཟབ་ལྟར་སྒྲར་ནའང་དོན་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། སྐབས་འདི་ལ་སོགས་
 པའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་ནི་བློས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཅོས་ཤིང་མ་བཅུགས་པ་རང་བྱུང་དུ་ཤར་བ་
 དགོས་པ་ནི་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་ལྟ་བུ་ལས། གང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པས་བསྟན་པ་དེ་ནི་
 འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་དང་ལྡན་པ་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུ་བ་
 བསྒྲུབ་པའི་སྒྲར་དུ་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཅུགས་པའི་ཚས་དང་བྲལ་བ་གཞོན་ཅུ་མ་རྣམས་ཀྱི་
 མེ་ལོང་ལ་སོགས་པ་ལ་བྲ་ཐབ་པ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་འོད་གསལ་
 མངོན་སུམ་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲར་བ་འདོད་པའི་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་སྟེ་འབྲས་བུ་ནི་འགྱུར་བ་མེད་
 པའི་བདེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སེམས་སོ།^{༡༡༠} །ཞེས་དང་། ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་རྗེས་མེད་པའི་
 བྱིར་དང་རྟག་པ་མེད་པའི་བྱིར།^{༡༡༡} །ཞེས་སོགས་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་གོང་འོག་དུ་མར་གསུངས་ཤིང་། བྱིར་
 ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཤར་བའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་བློས་བཅོས་ནས་ལྟའི་སྒྱར་སྒྱུར་བ་
 སོགས་སུ་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སོར་སྒྲུད་ཀྱི་རྟགས་བཅུ་ཤར་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་རྟགས་
 རྣམས་ལྟའི་རྣམ་པར་བློས་བཅོས་ནས་སྒྱུར་དགོས་པ་སོགས་མཚུངས་པས་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལོ།

འདིའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་སྟོང་གཟུགས་སྒྲ་ཚོགས་ཤར་བ་ལྟའི་རྣམ་པ་དང་། བྱིར་པར་དུ་ཡང་
 དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གཅིག་སྟེ་རྣམ་པར་སྒྱུར་མ་ཐུབ་ན་སྟོང་གཟུགས་ཤར་བ་རྣམས་དོན་མེད་དུ་

འགྱུར་རོ་སྒྲུལ་དུ་དགོངས་པ་འདྲ་སྟེ་རེ་ཁུའི་ནང་དུ་དུས་འཁོར་རྫོང་སེམས་ཡབ་ཡུམ་མཚན་དཔེས་
བརྒྱན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་བསམ་གཏན་གྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པ་དེ་རྗེས་དྲན་གྱི་གནས་སྐབས་སོགས་ཀྱི་
དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱུབ་གཞི་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་རྟགས་བཅུའི་མཐར་ཤར་བའི་
སུམ་སྒྲུལ་སོགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྟོང་གཟུགས་སྒྲ་ཚོགས་ཤར་བ་རྣམས་ཀྱང་བསམ་གཏན་
གྱིས་སྟོང་གཟུགས་དེ་དང་དེ་བརྟན་པར་བྱས་པ་སངས་རྒྱས་པའི་སྦྱིབ་བྲལ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་བྲལ་པ་
ལྟ་བུ་འཆར་བ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱུབ་གཞི་ཡང་དག་པ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ལྟའི་རྣམ་པར་སྦྱར་དགོས་ཀྱི་པ་
མིན་ཏེ། ཡེ་ལའི་བརྒྱ་ཉེར་གཉིས་པ། སྟོང་བ་པེས་པར་མཚན་མ་རྣམ་པ་བཅུ་རུ་འགྱུར་ཞིང་མཚན་མ་
ནི། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་རུ་འགྱུར་ཏེ་མ་ཟད་མཚོག་གི་བདེ་བ་གཞིས་དུ་མེད་པ་ཡེ་ཤེས་སྒྲ།^{༡༩} །ཞེས་
པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་བ་པེས་པར་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་རྣམ་པ་བཅུ་རུ་
འགྱུར་ཞིང་མཚན་མ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་སུ་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་ལས་འགྱུར་བ་མེད་
པའི་བདེ་བར་འགྱུར་ཏེ།^{༢༠} །ཞེས་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་སྟོང་སང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་བ་དེ་ཉིད་དུ་
སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་བཅུར་འགྱུར་ཞིང་། མཚན་མ་རྣམས་སུམ་པ་དང་སྒྲུལ་སུ་སོགས་སྟོང་གཟུགས་སྒྲ་
ཚོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་སུ་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་ལས་འགྱུར་
བ་མེད་པའི་བདེ་བར་འགྱུར་བར་གསུངས་ཀྱི། ལྟའི་རྣམ་པར་སྦྱར་དགོས་པར་མ་གསུངས་སོ། །སུམ་
པ་དང་སྒྲུལ་སུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་ཞེས་བྲ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་
ལས། སུམ་པ་དང་སྒྲུལ་སུ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཟུགས་མཐོང་བའོ།^{༢༡} །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་བཞེད་པ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་འང་མིན་ཏེ། ཟིན་བྲིས་ལས། སོར་
སྟེད་ནི་གཟུགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱུབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་ནི་གྲུབ་ཟིན་བརྟན་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དམིགས་པ་གང་བསྒྲོམས་ནས་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ནག་གོམས་པས་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།^{༢༢} །ཞེས་སོར་སྟེད་ཀྱི་གནས་
སྐབས་སུ་གང་ཤར་བའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་རྗེ་ལྟར་ཤར་བ་ལྟར་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་

འཛིག་པར་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཡན་ལག་སོ་སོ་ལ་སྒོམ་ཚུལ་དེ་བྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ།
ཡན་ལག་འདི་དག་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་དེ་ཉིད་བྱས་པ་ལས་རྟོགས་པ་
སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་པར་དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་འཆད་པ་ལས་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་སྒོམ་ཚུལ་དངོས་བཤད་པ་ནི། སོར་སྤྱད་ཀྱི་མཚན་མོ་དང་ཉིན་
མོའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་གནས་གང་ཡང་རུང་བར་ལུས་གནད་ལྟ་སྤངས་སེམས་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་ནམས་
སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་བྱས་ཏེ་བསྒོམས་པས་སྟོང་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་ཤར་བ་ན་དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་བཞག་ནས་སྒོམ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དབང་མདོར་བསྟན་ལས། ཟླ་ལམ་བཞེན་དུ་གཟུགས་
མཐོང་འགྱུར། །གཟུགས་དེ་ཉིད་ཏུ་བསྒོམ་པར་བྱ།^{༡༡༣} །ཞེས་སྟོང་གཟུགས་དེ་གཉིས་ཀ་བསམ་གཏན་
གིས་ཉིད་ཏུ་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་དང་། ཏུས་ཞབས་སྟན་བརྒྱུད་ལས་ཀྱང་། དེ་ཡི་^{༡༡༤} ཡུལ་ནི་སྟོང་
གཟུགས་ཏེ། །བསྒོམ་པ་ལྟར་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ལ། །སེམས་བཞག་ནས་མ་ཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན། །སྟོང་ཉིད་
སེམས་འཇུག་ཤེས་རབ་སྟེ།^{༡༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་འད་དགོངས་པ་ཡིན་པ་ནི་ཟིན་བྲིས་
དངས་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་ནི། སྐབ་ལའི་བརྒྱ་བརྒྱ་དུག་པ་ལས། བསམ་གཏན་དག་
ཀྱང་ཤེས་རབ་རྟོག་དང་དབྱེད་པ་དགའ་དང་གཡོ་མེད་བདེ་བ་ཅེ་གཅིག་སེམས་པའོ།^{༡༡༦} །ཞེས་
གསུངས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞེན་དུ་གཟུགས་དེ་ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་ཅེས་པ་ནི་ལྟ་བའོ། །རྟོག་
པ་ཞེས་པ་ནི་དངོས་པོ་འཛིན་པའོ། །དབྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི་དེའི་དོན་ངེས་པར་བྱེད་པའོ། །དགའ་བ་ཞེས་
པ་ནི་གཟུགས་ལ་ཆགས་པའོ། །གཡོ་མེད་བདེ་བ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་དང་ལྟན་ཅིག་སེམས་གཅིག་ཏུ་
བྱེད་པའོ།^{༡༡༧} །ཞེས་དང་། དེ་དག་གི་དོན་རྒྱ་རོ་བས་བཤད་པ་ནི། འདུས་པ་ཕྱི་མ་ལས། བསམ་གཏན་
ནམ་པ་ལྟ་རུ་འགྱུར། །རྟོག་པ་དང་ནི་དབྱེད་པ་དང་། །དགའ་དང་དེ་བཞེན་བདེ་བ་ཉིད། །སེམས་ཅེ་གཅིག་
པ་ཉིད་དང་ལ། །དེ་ནམས་བསམ་གཏན་བསྐྱེད་པའོ།^{༡༡༨} །ཞེས་ཡན་ལག་ལྟར་མདོར་བསྟན་ནས་དེ་

དག་གི་དོན་འཆད་པ་ནི་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གསང་བ་གསུམ་འབྱུང་རྟོག་པ་སྟེ། །དེ་ལ་རབ་སྦྱོར་
དཔྱོད་པའོ། །དགའ་བ་རབ་གསལ་གསུམ་པ་སྟེ། །བདེ་བ་བསྐྱེས་པ་བཞི་པའོ། །ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་
བྱུང་བཅད་པའི། །རང་སེམས་ལྡ་པར་ཤེས་པར་བྱ། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་ཞི། །འདོད་པ་
ཐམས་ཅད་རབ་རྟུ་གནས།^{༡༡༩} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་
ནུ་རོ་པས་བཤད་པ་སྟེ།

འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། གསང་བ་གསུམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱ་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་^{༡༢༠} དུས་གསུམ་ཁམས་གསུམ་ནི་གསང་བ་གསུམ་སོ། །དེ་རིགས་པའི་རྣམ་པས་
ཁམས་གསུམ་པར་རབ་རྟུ་གསལ་བ་ཙམ་ཉིད་ཀྱིས་ལན་ཅིག་སེམས་དཔལ་ནི་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་
རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི་གསང་བ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའོ། །དེ་ལ་རབ་སྦྱོར་དཔྱོད་
པའོ་ཞེས་པ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་རབ་སྦྱོར་དཔྱོད་པ་སྟེ། བརྟན་པ་དང་གཡོ་བ་བྱམ་པ་དང་སྒྲུལ་བ་
ལ་སོགས་པའི་བྱུང་བར་གྱི་དངོས་པོ་འཛིན་པ་ནི་དཔྱོད་པའོ། །དགའ་བ་རབ་གསལ་ན་དཔྱོད་པའི་
ཡུལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་གནས་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཡིད་བདེ་བའོ། །བདེ་བ་བསྐྱེས་པ་ཞེས་
པ་སེམས་གནས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་བདེ་བ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་ལུས་ཤིན་རྟུ་སྦྱངས་
པའི་རྒྱ་ཅན་བདེ་བ་ནི་བདེ་བ་བསྐྱེས་པའོ། །ཤེས་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཤེས་པ་མིག་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་ཤེས་བྱ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་
རབ་རྟུ་འཇུག་པ་ནི་འབྱུང་བ་སྟེ་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་འབྱུང་བའོ། །དེའི་བཅད་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་གཞུང་བ་
དང་འཛིན་པ་སྦྱོར་བ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་རང་སེམས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རྣམ་
པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་སེམས་དེ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ཞི་བའི་ཕྱིར་ཞི་བ་ཁམས་གསུམ་པར་རབ་རྟུ་གསལ་བ་ཙམ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་ཉིད་གཅིག་པའི་
མཐར་ཐུག་པའོ། །འདོད་པ་ཐམས་ཅད་རབ་རྟུ་གནས་ཞེས་པ་ལ་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་དེ་རང་ལས་དབྱེར་མེད་པ་རབ་རྟུ་གསལ་བ་གཅིག་པའི་གཞུགས་ཀྱིས་རབ་རྟུ་གནས་པ་ནི་
འདིར་གནས་པའོ། །ཞེས་པ་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་རབ་རྟུ་གནས།^{༡༢༡} ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །

དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་གསང་བ་གསུམ་འབྱུང་ནི་
 རྟོགས་པའོ། །འོ་ན་གསང་བ་གསུམ་ནི་གང་། འབྱུང་བའི་དོན་རིམ་བྱས་ཏེ། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་དུས་གསུམ་དང་ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་སྤྲང་བ་ནི་གསང་བ་
 གསུམ་མོ། །འབྱུང་བའི་དོན་ནི་རགས་པའམ་རྗེས་ཕྱིང་བའི་རྣམ་པས་ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་སྤྲང་བའི་
 སྟོང་གཟུགས་རབ་རྒྱ་གསལ་བ་ཙམ་ལན་ཅིག་སེམས་ནི་འབྱུང་བའོ། །མདོར་ན་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་དུས་གསུམ་དང་ཁམས་གསུམ་གྱི་བརྟན་གཡོའི་རྣམ་པར་སྤྲང་བའི་སྟོང་གཟུགས་
 རགས་པའི་རྣམ་པས་རབ་རྒྱ་གསལ་བར་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ནི་གསང་བ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ་
 དེ་ཉིད་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྟོག་པ་དེའི་ཡུལ་ལ་རབ་རྒྱ་སྤྲོད་པ་ནི་དཔྱད་པའོ། །དེ་ཡང་སྤྲོད་ཚུལ་
 རིམ་བྱས་ཏེ། རྟོག་པའི་ཡུལ་བརྟན་གཡོའི་རྣམ་པར་སྤྲང་བའི་སྟོང་གཟུགས་དེ་ལ་བུམ་པ་དང་སྐྱམ་
 བུལ་སོགས་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་བྱད་པར་གྱི་དངོས་པོ་ཞིབ་རྒྱུ་ནས་འཛིན་ཅིང་གསལ་བར་སྤྲང་བ་
 ནི་དཔྱད་པའོ། །ཡང་དགའ་བ་ནི་དཔྱད་པའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་གཟུགས་ཞིབ་མོར་བྱེ་བ་ཐམས་
 ཅད་ལ་སེམས་རང་གི་རང་གིས་གནས་པའི་རྒྱ་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱངས་ཡིན་ལ་དེ་འདྲེན་པའི་སེམས་ཀྱི་
 དགའ་བ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་བདེ་བ་ནི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞིབ་པར་དཔྱད་
 པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་རྒྱ་གནས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ཤིན་ཏུ་རྒྱངས་པའི་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་རྒྱུད་འབྲེལ་ལས་ཤེས་རབ་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་འདུས་པར་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་^{༡༩} ཞེས་
 གསུངས་པ་འདི་དང་བྱད་པར་མེད་པས་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་འདི་ནི་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་བྱུང་ཟད་ཅེས་པ་
 འདིས་བརྟན་པའི་ཤེས་པ་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་གྱི་ཡུལ་
 ཅན་དུག་གོ། །ཤེས་བྱ་ནི་གཟུགས་ནས་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བར་ཡུལ་དུག་གོ། །བྱུང་བ་ནི་ཡུལ་དུག་ལ་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་རབ་རྒྱ་འཇུག་པའོ། །དེ་ཟད་པ་ནི་སེམས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་དང་ཡུལ་
 གཟུགས་སོགས་དུག་གི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཆད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་
 བུའི་འབྲེལ་པ་ཆད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་སྟེ་རང་སེམས་ཞེས་
 བརྗོད་དོ། །སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ནས་དབང་ཤེས་ལྡེའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཆད་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་

མི་རྟོག་པའི་སེམས་འོད་གསལ་ཤར་བ་དང་མཉམ་དུ་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་འཆར་ལ། སྟོང་གཟུགས་
 དེ་རྣམས་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་ཤེས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་གསལ་བར་མཐོང་ཞིང་། དེ་ལྟར་
 མཐོང་བའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་སྒྲིན་མཚམས་ཀྱི་རྩ་ཉིད་ནང་གི་རྩེ་ཁྲུའི་ནང་དུ་
 ཤར་བའི་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པའི་སྟོང་གཟུགས་དེ་ལ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེས་དམིགས་ནས་
 ཅེ་གཅིག་དུ་བཞག་སྟེ་བསྒྲོམས་པ་ལས་ཡུལ་སྟོང་གཟུགས་དེ་དང་ཡུལ་ཅན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་
 གཉིས་དབྱེར་མེད་གཅིག་དུ་འབྲེས་ནས་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་པའི་སྒྲུང་བ་ལོག་སྟེ་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་
 གྱི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བ་དེར་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་རྒྱལ་འཕོ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་འཕོས་
 པའི་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བའི་སྟོང་གཟུགས་ནི་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐལ་བས་དང་འབྲས་དུས་
 གྱི་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐུ་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་དེའི་བསྐྱབ་གཞི་དང་
 རིགས་འབྲའི་རྒྱར་གྲུར་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྟ་བུ་ཉམས་རྟགས་འཆར་ཚུལ་ནི་སྒར་བཤད་པའི་རྟགས་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་
 དུ་གྲུར་པ་ལས་དྲངས་པ་གསལ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་དང་
 འགོ་དུག་གི་སྒྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཆད་མེད་པ་འབྱུང་བ་དང་། སྟན་པ་དང་མི་སྟན་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱ་
 བརྟན། སྒར་ཆོར་མ་སྟོང་བའི་དྲི་བརྟན། རོ་ཞིམ་མི་ཞིམ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་རོ་བརྟན། ཆ་གང་ལ་སོགས་པ་
 རིག་བརྟན་སྒྲ་ཚོགས་འཆར་བ་དེའང་དང་པོ་ཁྱི་རོལ་དུ་འཆར། དེ་ནས་ནང་དུ་རྩེ་ཁྲུ་ནག་པོའི་ནང་དུ་
 འཆར་ཏེ་དེ་རྣམས་དག་ནས་མཛོན་ཤེས་འཆར་བར་འགྱུར་ཞེས་ཆོས་རྗེ་བུ་སྟོན་གྱིས་གསུངས་སོ། །^{༡༩}

བཞི་པ་ཆད་མ་གང་ཡིན་པ་ནི། མིག་གི་མཛོན་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་གསལ་བར་མཐོང་
 ཞིང་མི་སྐྱ་བས་དབང་པོའི་མཛོན་སུམ་ཆད་མཐོ། །

ལྟ་བུ་དག་དབྱེ་ནི། བསམ་གཏན་ནི་མི་བསྟོད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྲུང་
 བོ་སྟེ་རྣམ་པ་བརྩ་ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་བརྩ་བོ་རྣམས་གཅིག་ཉིད་དུ་སྒྲ་ཚོགས་གཟུགས་ལ་བསམ་
 གཏན་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྲུང་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དུག་ཆན་
 གཅིག་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་དག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་རྟོག་པ་སོགས་ཡན་ལག་ལྟ་ལ་ཡུལ་དང་

ཡུལ་ཅན་གྱིས་ཕྱེ་བས་རྣམ་པ་བརྩེ།།

དུག་པ་འབྲས་བུ་ལ་གཉིས་ལས། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། རྒྱུ་ལེའི་བརྒྱ་བཙེ་བརྒྱད་པ། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་ཡི་བདག་པོ་བསམ་གཏན་སྒྱུར་བས་དག་པའོ།^{༡༩༥} །ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་གང་གི་ཆོ་མིག་མི་འཇུག་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་ལྷའི་མིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷའི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བསམ་གཏན་གྱིས་དག་པར་འགྱུར་རོ།^{༡༩༦} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གསང་བ་འདུས་པ་ལས། བསམ་གཏན་ཡི་ཤེས་སྟོམས་འཇུག་པས། །མངོན་ཤེས་ལྷ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར་།^{༡༩༧} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མངོན་ཤེས་ལྷ་འཐོབ་ཅིང་སངས་རྒྱས་ལ་ཆོས་ཉན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཅུས་པ་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཐོབ་པའོ། །གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་པོ་དང་། རྣམ་མཁའི་ཁམས་དང་། རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། གསང་བའི་དབང་པོ་དང་། རྒྱ་བ་འཕེན་འཛིན་ཏེ་ཆོས་དུག་ཚན་གཅིག་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་དག་པ་རྒྱལ་བ་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་ཚན་གཅིག་འགྲུབ་པའོ། །འདིར་བསམ་གཏན་ལ་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྱས་སྟོགས་ཆོག་མཛད་དེ། །ཁོང་རང་གི་འཁྲིད་ཡིག་ལས། བསམ་གཏན་སྟོང་ག་ཟུགས་དྲག་ཏུ་བསྒྲོམ། །ཞེས་པས་བྱེད་བཅིང་དང་ལུས་གནད་དམ་དུ་བྱས་ལ་སྤར་གྱི་མན་དག་གིས་རིག་པ་གཞུར་ལ་བསྒྲོམ་།^{༡༩༨} །ཞེས་གསུངས་པའི་ལུས་གནད་སོགས་སྤར་འཆོས་པ་སྟོགས་ཆོག་ཏུ་མི་རུང་བ་སོར་སྤྱད་གྱི་སྐབས་ལྷར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ཡང་འཁྲིད་ཡིག་ཏུ། རྒྱུ་ལེའི་མཇུག་གི་ཆོགས་བཅད་བཞི་བརྒྱ་གོ་སྤར་བཞག་པའི་བརྒྱ་གོ་ལྷ་པ། ཉི་མ་ལས་ནི་གཞན་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་ཉི་འོད་ལ་གནས་རང་གི་གྲིབ་མ་བརྟན་པའི་མིག་གིས་བཟླ། །ཕྱི་ནས་ནམ་མཁའ་དག་ལ་མངོན་པར་བརྟགས་ན་རོ་མཉམ་སྒྲེས་བུ་དུ་བའི་མདོག་ཅན་མཐོང་བར་འགྱུར། །སྒྲིབ་དུག་ཏུ་གོམས་པའི་སྒྱུར་བ་དག་ལས་ས་ལ་གནས་པའི་གཏེར་ནི་ས་ཡི་བྱ་གར་མཐོང་། །ཡང་ན་ཤིང་གི་གྲིབ་མར་རབ་ཏུ་ཞུགས་ཏེ་ནམ་མཁའི་མཐིལ་དུ་ཐིག་ལེའི་ཐིང་བར་གྱུར་ལགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་ས་ནས་དེའི་དགོངས་པར་བསམས་ཏེ། རྒྱད་པར་དུ་གནས་དབེན་

པར་ཉི་མ་ལ་རྒྱབ་བསྟན་ཏེ། མདུན་དུ་རང་གི་གྲིབ་མ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་འཛོག་ཚུལ་གྱིས་བཟླ། དེ་
ནས་སྒྲིན་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟས་པས་གྲིབ་གཟུགས་སྒྲེ་བོ་མཐོང་བ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བཟླའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲེ་བ་དུག་ཏུ་བསྒྲོམས་ན་བསམ་གཏན་དག་སྟེ་ས་འོག་ན་
གནས་པའི་གཏེར་མཐོང་བར་འགྱུར་ངོ། །ཡང་ན་ཤིང་གི་གྲིབ་མ་ལ་འདུག་ནས་མདུན་གྱི་ཤིང་གི་གྲིབ་
མ་ལ་བསམ་གཏན་བསྒྲོམ། དེ་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་བལྟས་ཏེ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་བརྟེན་
པར་བསྒྲོམས་པས་སྒྲེ་བ་དུག་གིས་གཏེར་མཐོང་ངོ།^{༡༩} །ཞེས་བཤད་ནས། རྒྱད་ཚིག་དེ་དག་གིས་
བསམ་གཏན་གྱི་སྟོགས་ཚོག་བསྟན་པར་མཛད་དོ།

དེའི་མཇུག་གི་བརྒྱ་ལོ་དུག་པ། ལུས་མ་གང་ཞིག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོག་ཚུལ་གྱི་སྟོགས་ཚོག་
བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཉི་མ་ལས་ནི་^{༢༠} ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོགས་ཚོག་བསྟན་པར་
བྱེད་དགོས་སྟུང་དུ་བསམས་པ་འདྲ་ན་འད་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ། ལུས་མ་གང་ཞིག་ཅེས་སོགས་
ཀྱིས་སོར་སྟེད་དང་། སྟོག་ཚུལ་གྱི་སྟོགས་ཚོག་བསྟན་པ་ནི་སྒྲུབ་ལའི་བརྒྱ་བཅུ་དགུ་པའི་འགེལ་པ་
ལས། ལྷ་ད་གོམས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་ཞེས་འོག་ཏུ་ཁ་འཕངས་པའི་ལྷ་ད་གོམས་པ་འཆད་བྱེད་
ནི་ལུས་མ་གང་ཞིག་ཅེས་སོགས་ཡིན་པས་ལུས་པ་^{༢༡} ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སོར་སྟེད་དང་སྟོག་ཚུལ་གྱི་
སྟོགས་ཚོག་བསྟན་པ་ལ་བསྟོན་དུ་མེད་ལ། ཉི་མ་ལས་ནི་ཞེས་སོགས་ས་འོག་གི་གཏེར་མཐོང་བའི་
ལས་ཚོགས་སྒྲུབ་བྱེད་སྟོན་བྱེད་དུ་གསལ་ཡོ། །ཟིན་བྲིས་ལས། བསམ་གཏན་ནི་སོར་སྟེད་བཟན་བྱེད་
ཙམ་ཡིན་པས་སོར་སྟེད་གྲུབ་ན་ནི་དེ་ནས་བསམ་གཏན་བསྒྲོམས་པས་མི་འགྲུབ་པ་མི་སྲིད་ལ། སོར་
སྟེད་མ་གྲུབ་ན་ནི་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་པ་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་སོགས་ཁོངས་ནས་གཙོ་བོར་སྟོག་ཚུལ་
གཟུང་ངོ།^{༢༢} །ཞེས་གསུངས་ནས་བསམ་གཏན་ལ་སྟོགས་ཚོག་མི་དགོས་པར་བཞེད་དོ།

གསུམ་པ་སྟོག་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྟོག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་གཉིས། སྟོག་རོ་རྒྱང་ལ་རྒྱ་བ་བཀག་ནས་རྩུ་རྩེར་

འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྟོག་ཚུལ་དང་། ལྷ་ཏྲིར་ཞུགས་པ་གནས་པ་འམ་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་
ཡན་ལག་འཛིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་དུག སྟོག་ཚུལ་གྱི་མཛན་དོན། དང་པོར་བསྐྱོམ་^{༡༩༩} པའི་དུས་
འཚམས། གང་བསྐྱོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་ངེས་པ། ཚད་མ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ། དག་དཔྱེ། འབྲས་སུའོ།།

དང་པོ་ནི་སྟོག་ཚུལ་གྱི་སྐད་དོད་བླ་ཆ་ཡུ་ཡུ་མཆེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་བླ་ཆ་ཞེས་པ་སྟོག་ལ་
འཇུག་ཅིང་། ཡུ་ཡུ་མ་ཞེས་པ་འབད་པ་དང་འགོག་པ་དང་རིང་དུ་བྱེད་པ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བླ་
ཆ་དང་སྐྱར་བས་རིམ་པ་བཞེན་སྟོག་ཚུལ་སྟོག་འགོག་སྟོག་རིང་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་པར་འགྱུར་པ་ལས་བྱི་
མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་པ་ལས་འདིར་སྟོག་འགོག་པ་དང་། འདུས་པ་ལས་སྟོག་ནི་ཆེ་
དང་ཚུལ་པ་རིང་དུ་མཆེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་པས་འདིར་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྟོག་ནི་སྟོག་ཐུར་
སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། ཚུལ་པ་འགོག་པའི་དོན་དུ་བྱས་ཏེ་སྟོག་ཐུར་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་རོ་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་པ་
བཀག་ནས་ལྷ་ཏྲིར་འཇུག་པས་ན་སྟོག་ཚུལ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྟོག་ཚུལ་གྱི་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་བྱས་ན་ངེས་པ་
ཉིད་པས་དེ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བླ་ཆ་སྟོག་འཛིན་པ་ལའོ་ཞེས་པའི་བྱིངས་ལ་ཨ་ཙ་རྒྱེན་དུ་སྦྱིན། ཙ་ཁྱད་
པར་གྱི་དོན་ཡིན་པས་དཔྱེ། ཡང་ཡུ་ཡུ་འགོག་པ་ལའོ་ཞེས་པའི་བྱིངས་ལ་ལྷ་ཉ་རྒྱེན་དུ་སྦྱིན། ཡུ་ལུའི་
ཡའི་རྒྱན་དུ་ཉར་སྐྱུར་ཡུང་ག་ཞག བྱིངས་ཀྱི་ལུའི་སྟོག་གི་ལུ་བརྗོད་དོན་དང་། ཉར་སྐྱུར་གྱི་ཡུང་གི་
ར་དང་རྒྱེན་གྱི་ལྷ་ཉ་རྒྱུ་མས་ཁྱད་པར་གྱི་དོན་ཡིན་པས་དཔྱེའོ། །དེ་ནས་གྲུབ་པ་ཉ་ཆ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་
ལ་ཨ་ཙ་བཞེན་དུའོ་ཞེས་པ་དང་། ཨེ་ཨ་ཙ་ཨེ་རྒྱུ་མས་ལས་ཨའི་ལུ་སྐྱུ་རིང་པོའོ་ཞེས་པ་ལྟར་བྱས་
པས་ཡའི་སྟོག་གི་ཨ་རིང་པོར་བྱས་ཏེ་འཚམས་སྐྱར་བས་བྲ་ཆ་ཡུ་མ་ཞེས་པའི་མིང་དུ་གྲུབ། དེའི་མཐར་
རྒྱུ་དཔྱེ་དང་པོའི་གཅིག་ཆེག་སི་སྦྱིན། སིའི་སྟོག་གི་ཨི་བརྗོད་དོན་ཡིན་པས་དཔྱེ། ས་རྒྱུ་གཙང་དུ་
བྱས་པས་བྲ་ཆ་ཡུ་མཆེས་པའི་ཆེག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ནི་རྗེ་རྣམས་པས། ཚུལ་པ་ནི་ཞེས་
པ་ཡུ་ལྷ་ཉ་བར་འགོག་པ་ལའོ་ཞེས་པའི་ཁམས་འདིའི་ཨ་ཀྱུར་ནས་ཞེན་པ་འགོག་པ་ནི་ཡུ་ཡུ་
མཆེ་སྟེ་སྟོག་དང་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུ་དག་གཉིས་ཀའི་བཤོད་པ་འགོག་པ་ལས་དཔུ་མའི་རྩར་རབ་ཏུ་
ཞུགས་པའོ།^{༢༠༠} །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དང་པོར་བསྐྱོམ་པའི་དུས་འཚམས་ནི། རྗེའི་དགོངས་པར་བསམས་པའི་འཕྲིད་

ཡིག་ཁ་ཅིག་ལས། རྒྱུ་དབྱ་མར་ཞུགས་པ་དང་ཐིམ་པའི་རྟགས་བཅུ་རྒྱུ་གས། དེ་བསམ་གཏན་གྱིས་
 བཏན་པར་བྱས་ནས་སློག་ཚུལ་སྒྲིམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་^{༡༩} ཞེས་གསུང་ཡང་རྒྱུ་ཐིམ་པའི་རྟགས་
 བཅུ་སོར་བསམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འོང་བ་ལྟ་ཞོག་སློག་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་འོང་བ་ཡང་རྗེའི་
 དགོངས་པ་མིན་ཏེ། ཟིན་བྲིས་ལས། སློག་ཚུལ་གྱི་བྱེད་ལས་ནི་སློག་དབྱ་མར་རྒྱུད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི།
 སློག་དབྱ་མར་གནས་པ་ནི་འཛིན་པའི་བྱེད་ལས་ཡིན་པས་སློག་ཚུལ་གྱིས་དེ་སྐབས་པར་འདོད་པ་མི་
 འཐད་དེ། སློག་ཚུལ་གྱིས་དབྱ་མར་གནས་པ་འདྲ་སྐབས་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་བསྒྲིམ་པ་ལ་དགོས་
 པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་སློག་ཚུལ་གྱི་བྱེད་ལས་ནི་སློག་དབྱ་མར་ཞུགས་པའི་རྟགས་ཉིད་ཡིན་པས་སློག་
 དབྱ་མར་ཞུགས་པའི་རྟགས་འབྲུལ་མེད་རྣམས་ཤར་ན་སློག་ཚུལ་གྱི་བྱེད་ལས་དེས་རྒྱུ་གས་སོ། ^{༢༠} ཞེས་
 སློག་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུ་དབྱ་མར་གནས་པར་ཡང་མི་བྱེད་པར་གསུངས་ན་ཐིམ་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲིམ་པའི་
 ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་འཁྲིད་ཡིག་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་ཡུན་བསྐྱངས་ཏེ་བསྒྲིམས་པས་སྒྲིད་པ་རེ་རིང་
 ལ་འགོ་ཁིང་དེ་ཙམ་དུ་འབྲུང་འཇུག་གཉིས་རེ་བྱང་དུ་འགོ་ལ། མཐར་འབྲུང་འཇུག་གཉིས་ཆད་ནས་
 གནས་པ་འབའ་ཞིག་པར་འབྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོར་བསྐྱས་བྱས་པས་
 འབྲུང་འཇུག་ཆད་པའི་གནས་པ་དང་ཐིམ་པས་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་འདྲེན་པ་འབྲུང་བར་གསུངས་ལ།
 སྐབས་དེའི་དོར་བསྐྱས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ལྷན་ཤིང་འདིས་མི་ལྷན་པའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་ཅེས་^{༢༡} གསུངས་པ་
 ཡང་ཟིན་བྲིས་ཀྱི་གསུང་དེས་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

འོ་ན་འདི་དང་འདུས་པ་སོགས་ནས་བཤད་པ་མི་འདྲ་བའི་རྩལ་རི་ལྟ་བུ་སྒྲིམ་ན། དེ་ཡང་ཟིན་
 བྲིས་ལས། སྤྱིར་སྤྲེལ་གྱི་རྒྱུད་རྣམས་ནས་རྒྱུད་རྒྱུ་རྒྱུར་ཞུགས་པ་དང་རྒྱུ་རྒྱུར་གནས་པ་དང་རྒྱུ་རྒྱུར་ཐིམ་
 པ་གསུམ་བཤད་ལ། འདིར་ནི་རྒྱུ་རྒྱུར་ཐིམ་པ་ནི་རྒྱུད་བཅིངས་པ་དང་། བསྐྱས་པ་དང་། བསད་པ་ཞེས་
 བཤད་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། ཞུགས་གནས་གཉིས་ཡན་ལག་རེ་རིང་བཤད་པས་འདི་ལ་གཉིས། སློག་རོ་
 རྒྱུད་ལ་རྒྱུ་བ་བཀག་ནས་རྒྱུ་རྒྱུར་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་སློག་ཚུལ་། རྒྱུ་རྒྱུར་ཞུགས་པ་གནས་
 པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་འཛིན་པ་^{༢༢} ཞེས་འདུས་པ་སོགས་ནས་ལུས་དབེན་དག་དབེན་ལྟ་བུ་འི་
 སྐབས་སུ་ཡང་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱུ་དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་

ཐིམ་གསུམ་རྒྱུན་གཅིག་ལ་འོང་བར་གསུངས་ཤིང་། འདིར་རྒྱ་དྲིར་རྒྱུང་འཇུག་པར་བྱེད་པ་སྟོག་ཚུལ་
གྱི་ཡན་ལག་དང་། གནས་པར་བྱེད་པ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཅེས་རྒྱུང་དབུམར་འཇུག་པའི་ཐབས་དང་
གནས་པའི་ཐབས་གཉིས་སྦྱར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཡན་ལག་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། གཞན་ཏུ་རྒྱུང་
དབུམར་ཐིམ་པའི་དོད་རྒྱུང་བསད་པ་ཞེས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་ནས་འོང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཟིན་བྲིས་གྱི་
ཤེས་བྱེད་ཀྱང་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་ཚད་ལྡན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་ལས་སྟོག་ཚུལ་མན་ཆད་ཏུ་རྒྱུང་
དབུམར་གནས་པ་དང་ཐིམ་པ་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་གསུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

རང་ལུགས་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བརྩུ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་གཞུགས་ནི་མཐོང་
བར་གྱུར་ན་ཉིན་ཞག་སོ་སའི་དུས་སུ་སྟོག་གི་རྒྱུང་ནི་འགོག་པ་ཞེས་པ་བུམ་པ་ཅན་རབ་ཏུ་བྱ་སྟེ།^{༡༣༩}
ཞེས་སོར་བསམ་གྱི་སྟོང་གཞུགས་མཐོང་ཞིང་བརྟན་པར་གྱུར་པ་ན་རྒྱུང་སྦྱོར་བུམ་པ་ཅན་གྱིས་མཆོན་
པའི་སྟོག་ཚུལ་བྱ་བར་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་རྒྱ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་
ཀྱང་། སྟོག་ཚུལ་གསུངས་པ་གཞུགས་བརྟན་མཐོང་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །མི་ལམ་དང་སྦྱུ་མ་
ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བའི་གཞུགས་བརྟན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་གཞུགས་མཐོང་བར་གྱུར་ན་དེ་ནས་དེའི་
བར་མ་ཆད་བར་སྟོག་ཚུལ་སྟོག་དང་བྱུར་སེལ་གྱི་རྒྱུང་དག་དགང་བ་དང་བུམ་པ་ཅན་དང་དབྱུང་པའི་
སྦྱོར་བས་འགོག་པ་བར་མ་ཆད་པར་ཉི་རྒྱུན་མ་ཆད་བར་བྱའོ།^{༡༤༠} ཞེས་བསམ་གཏན་གྲུབ་པའི་དེ་
མ་ཐག་སྟོག་ཚུལ་བསྟོམས་བར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །འགྲེལ་ཆོག་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སོར་བསམ་སྟོན་ཏུ་
མ་སོང་བར་ཡང་སྟོག་ཚུལ་བསྟོམས་པས་ལམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟེ་བར་འདོད་པ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ།།

སྟོག་ཚུལ་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཞུང་བ།

གསུམ་པ་གང་བསྟོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་ངེས་པ་ལ་བཞི། སྟོག་ཚུལ་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་
གཞུང་བ། སྟོག་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ། ཇི་ལྟར་སྟོམ་པའི་ཚུལ། མ་གྲུབ་པ་སྟོགས་པའི་ཆོག་པའོ།།

དང་པོ་ནི་དོར་བརྒྱས་དང་ལུམ་པ་ཅན་གྱི་ཚྭ་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུད་དཔུ་མར་ཚུད་པ་ཡུལ་དུ་བྱུང་
བ་ལས་བྱུང་བའི་འདྲ་གསལ་གྱི་སེམས་དང་། དེ་དང་འོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་གྱི་
འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྱུར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དཔུས་སུ་སྒྲུབ་བའི་ཚྭ་ཚུལ་གྱི་
ལམ་གྱི་ངོ་བོའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་རྒྱབ་ལའི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཚྭ་ཚུལ་གྱིས་ནི་
དག་པ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་གང་གི་ཆོ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཉི་མ་དང་རི་བོར་ཅན་གྱི་ལམ་དང་བྲལ་ཏེ་རྟག་ཏུ་
དཔུ་མར་འབབ་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཆོ་ཚྭ་ཚུལ་གྱིས་དག་པར་གྱུར་པས་ན་^{༡༤༠} ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་
བརྟན་ཏེ། འདི་དག་གི་དོན་ནི། གང་དག་པ་ནི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་དེ་དང་འོ་བོ་གཅིག་པའི་སྟོང་
གཟུགས་ཡིན་ལ། གང་གིས་དག་པ་ནི་ཉི་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་རྒྱ་བ་དང་བྲལ་ཏེ་རྟག་ཏུ་རྒྱུད་དཔུ་མར་འབབ་
པ་ལྟེ་དཔུ་མར་ཚུད་པ་ཡུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཚྭ་ཚུལ་གྱིས་དག་པར་གྱུར་པས་ན་ལྟེ་དག་པར་གྱུར་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པ་ལྟེ་བསྟགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་
ཡང་ཚྭ་ཚུལ་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལྟེ་བའི་རྩ་
ལའི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་གཉིས་པ་ལས། དཔུས་སུ་ཚྭ་ཚུལ་ནི་རབ་ཏུ་ཞྭ་གསལ་པ་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་སྒྲ་ཆོག་ས་
ཡུམ་ལ་འཁྱུད་པ་ལྟེ།^{༡༤༡} ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བརྟན་ཏོ། །

དེ་ཡང་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དཔུས་སུ་གར་བ་དགོས་པ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་
ལས། རྒྱུད་གཉིས་ཡང་དག་པས་དཔུ་མར་འབབ་པའི་དཔུས་སུ་ཞེས་པ་ལྟེ་བར་ཚྭ་ཚུལ་དང་བྲལ་སེལ་གྱི་རྒྱུད་དག་ཡང་
དག་པར་པས་དཔུ་མར་འབབ་པའི་དཔུས་སུ་ཡུལ་ཞེས་པ་རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་ཆོག་ལྟེ་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཡུལ་ཅན་མིག་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ནི་ལྟེ་བར་ཏེ་དེ་ཉིད་ནི་སྒར་བ་ཆོད་ཟེན་ཏོ། །དུ་བ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མ་འཛིན་པ་ན་ཨ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཉི་མོ་ནས་ཏེ་ཁྱེད་གི་རྒྱས་ལྟེ་བ་དེ་ཉིད་ལའོ།^{༡༤༢} ཞེས་
པ་འདིས་བརྟན་ཏོ། །འོ་ན་རི་ལྟར་དུ་བརྟན་སྒྲུམ་ན། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་དུ་བརྟན་ཏེ། ཚྭ་ཚུལ་ལུམ་
པ་ཅན་བསྟོམས་པས་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དཔུས་དེར་ཚྭ་ཚུལ་འཛིན་དང་བྲལ་སེལ་གྱི་རྒྱུད་གཉིས་ཡང་
དག་པར་པས་དཔུ་མར་འབབ་པའི་དཔུས་སུ་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་རྣམས་ལ་མིག་སོགས་ཡུལ་ཅན་རྣམས་འབྱུང་བ་
དང་འཇུག་པ་ལྟེ་བར་ཏེ་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དཔུས་སུ་བཀག་པའི་སྟོ་ནས་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་

རྣམས་ཀྱི་མཚན་མའི་སྟོང་གཟུགས་དང། ལྷན་པར་དུ་ཡང་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་འཛིན་ནོ། །གནས་གང་དུ་འཛིན་ཅིང་འཆར་ན། ཨ་བརྟུ་ཏྲཱི་ལྷོ་ནས་ཏེ་ཨ་བརྟུ་ཏྲཱི་ནང་དུ་འོ། །དེ་ཡང་ཀྱང་གིས་སྐྱས་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་རྩ་ཏྲཱི་ནང་དུ་འོ། །ཡུལ་ཅན་མིག་སོགས་རྣམས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་འགོག་ཚུལ་དེ་ཉིད་ན་སྤར་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བརྟོད་ཟེན་པ་ལྟར་འོ། །ཞེས་པ་འོ། །

དེ་ལྟར་ན་སློག་ཚུལ་གྱི་སྐབས་འདི་ལྟ་སྤར་ཡང་རྩ་ཏྲཱི་ལྷོ་གནས་གང་དུ་དམིགས་པ་གཏོང་ས་དེར་རྒྱང་འདུ་ཞིང་རྒྱང་འདུ་ས་ས་དེར་སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡང་མ་བཅུགས་མ་བཅོས་པར་རང་དབང་དུ་འཆར་བར་ངེས་པས་དོར་བཞུས་ཕྱེད་པའི་ཆོ་རྩ་ཏྲཱི་ལྷོ་ཡར་སྤར་ཤར་བའི་སྟོང་གཟུགས་དེ་རྒྱང་ནང་འཇུག་པ་དང་བསྐྱེད་ནས་ལྟེ་བར་འབབས་པའི་དམིགས་པ་བྱུར་དུ་མི་དགོས་ཏེ། ལུས་པ་ཅན་གྱི་སློག་ཚུལ་གྱིས་ལྟེ་བར་སློག་སྤར་སྤྱད་པར་བྱས་པའི་དབུས་ལྟེ་བའི་རྩ་ཏྲཱི་ནང་དུ་རྒྱང་གཉིས་ཁ་སྟོར་དུ་འཛིན་པའི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་རྩ་ཏྲཱི་ནང་དུ་མ་བཅོས་མ་བཅུགས་པར་རང་དབང་དུ་འཆར་བར་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་འོ། །

སློག་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི་ཆོས་རྗེ་སུ་ལ་སོགས་པ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་རྣམས་རྟོ་རྟོའི་བཞུས་པ། རྟུབ་པ། དགང་བ། གཞིལ་བ། ལུས་པ་ཅན། ར་ཅ་ཀ་འམ་རྟུལ་མཐའ་ཅན་དང་དུག་ཏུ་མཛད་པ་ལ། ཟེན་བྱིས་ལས། རྒྱུད་འགྲེལ་ནས་དོར་བཞུས་དང་ལུས་པ་ཅན་གཉིས་ལས་མ་བཤད་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དགོས་པ་ཡང་འགྲུབ་པས་རྒྱུད་ནས་མ་བཤད་ཀྱང་ཁ་འགོངས་དགོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༥༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། རྒྱུད་སྟོར་གཞན་དེ་རྣམས་ལ་རྩ་དབུ་མར་དམིགས་པ་གཏོང་ཚུལ་གང་ཡང་མེད་པ་འདྲ་བས་རྒྱང་དབུ་མར་འཇུག་པའི་སློག་ཚུལ་ཏུ་

འགོ་དཀའ་བར་སྒྲུང་ངོ་། །དེས་ན་དབྱེ་བ་ལ་དོ་རྗེ་བཟུངས་པ་དང་ལུམ་པ་ཅན་གཉིས་སོ། །

ཐོག་ཚུལ་རི་ལྟར་སྒྲུང་བའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་རི་ལྟར་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། དོ་རྗེ་བཟུངས་པའི་སྒྲུང་ཚུལ་དང་། ལུམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲུང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དོར་བཟུངས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སམ་དངོས་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། སྒྲུང་ཚུལ་དངོས་སོ། །

དོ་རྗེ་བཟུངས་པའི་སྒྲུང་ཚུལ།

དང་པོ་ནི་རྒྱལ་ལའི་བརྒྱ་བརྒྱུག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། །འདིར་ཐོག་ཚུལ་དག་གྲང་ལམ་ནི་གཉིས་པོ་ཞེས་པ་གཡོན་དང་གཡས་པའི་ལམ་བསྐྱེལ་བ་སྟེ་འགོ་གཅིང་དབུ་མའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའོ།^{༡༧} །ཞེས་དང་། བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས་གྲང་། དེ་ནས་ཐོག་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལ་ལ་བྱ་དང་ར་སྐྱ་གཡོན་པ་དང་གཡས་པའི་ལམ་འགགས་པ་ལས་དབུ་མ་ལ་བ་རྒྱ་ཏྱིའི་ནང་དུ་ཐོག་གི་རྒྱང་རྟག་ཏུ་འཇུག་སྟེ།^{༡༨} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོར་བཟུངས་དང་ལུམ་པ་ཅན་བསྒྲུངས་པས་རོ་རྒྱང་ལ་རྒྱང་རྒྱ་བ་ཆད་དེ་དབུ་མ་འབའ་ཞིག་ཏུ་རྒྱང་འཇུག་པ་ནི་ཐོག་ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུངས་པའི་བྱེད་ལས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱད་ཅུ་བར། ཐོག་ཚུལ་དག་གྲང་^{༡༩} ཞེས་གཉིས་ཆོག་སྒྲུང་པ་འདིས་ཐོག་ཚུལ་གཉིས་ཀའི་བྱེད་ལས་བསྟན་ཅིང་དོར་བཟུངས་བྱེད་ཚུལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་གྲང་ལུམ་པ་ཅན་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། སྟོང་འགྲེལ་དུ་དོར་བཟུངས་བྱེད་ཚུལ་དང་ལུམ་པ་ཅན་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་འགྲེལ་བའི་དོན་དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་འཆད་པ་ལས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་སྒྲུང་ཚུལ་དངོས་ལ་གང་དུ་བསྒྲུང་བའི་གནས་དང་། ལུས་གནད་དང་། ལྟ་སྟངས་དང་། གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲུང་བའི་ཚུལ་དང་བསྒྲུང་བས་ཉམས་རྟགས་རི་ལྟར་སྟེ་བའི་ཚུལ་དང་།

ལྷ་ལས། དང་པོ་ནི་སོར་སྤྱད་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་གནས་གཉིས་སོ།

གཉིས་པ་ལུས་གནད་ནི་སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དང་འདྲ་བ་ལས་བྱུང་བར་ནི་
ཀླུ་པ་གཡས་པའི་རྟིང་པས་བཤད་ལམ་མ་བཀག་པར་དོ་རྗེའི་རྩ་བ་མནན་པའོ།

གསུམ་པ་ལྷ་སྤངས་ནི་བདུན་ཅིའི་ཁྱིལ་བའི་ལྷ་སྤངས་བྱེད་པར་བཤད་པའི་བདུན་ཅི་འཁྱིལ་
བ་འདི་ལ་དྲང་ངེས་གྱི་བཤད་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་བའི་དྲང་དོན་ནི་སོར་སྤྱད་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་ལྷ་ར་
མིག་གཉིས་བྱེད་དུ་ཡོག་སྟེ་སྤྱི་མཚམས་གྱི་དབུས་གྱི་རྩྭ་ཏྲཱིའི་ནང་གི་བདུན་ཅི་བྱང་སེམས་དཀར་པོའི་
གནས་དེར་ལྷ་བའོ། །ངེས་དོན་ནི་འདུས་པ་ཐྱི་མའི། ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་དུས་སུ་ནི། །བདུན་ཅི་འཁྱིལ་
བའི་གཟུགས་བརྟན་ནོ།^{༡༩༧} །ཞེས་པའི་དོན་འཆད་བྱེད་གྱི་སྟོན་འགྲེལ་ལས། དེ་ནས་བདུན་ཅི་འཁྱིལ་
བའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་མིང་ཅན་དགོངས་པའི་སྐད་གཞན་གྱིས་རྒྱུང་གསུངས་སོ།^{༡༩༨} །ཞེས་བཤད་
པས་རྒྱུང་ལ་མིག་གིས་ལྷ་བར་མི་རྣམས་པས་ཡིད་ཤེས་གྱིས་ལྷ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དོར་བཞུས་གྱི་རྒྱུང་
འཇུག་གནས་ལྷ་དང་གསུམ་ལ་དམིགས་ཤིང་། ལུས་པ་ཅན་གྱི་སྟོག་ལྷ་བར་ལ་ལྷ་སྤྱོད་དུ་བྱས་པ་ལ་
དམིགས་ནས་ལྷ་བ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི་སྟོན་འགྲེལ་ལས། དེ་ནས་སྟོག་ཚུལ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་ལ་ལ་རྣ་དང་ར་ས་རྣ་གཡོན་པ་དང་གཡས་པའི་ལམ་འགགས་པ་ལས་དབུམ་ཨ་བརྩུ་ཏྲཱིའི་ནང་
དུ་སྟོག་གི་རྒྱུང་ཉག་ཏུ་འཇུག་སྟེ་དགང་བ་དང་བུམ་པ་ཅན་དང་འབྱུང་བའི་སྦྱོར་བས་ཨ་བརྩུ་ཏྲཱིའི་ཨོ་
ཡིག་གིས་འཇུག་པ་དང་རྩྭ་^{༡༩༩} ཡིག་གིས་འགོག་པ་དང་ཨ་ཡིག་གིས་འབྱུང་བ་དང་ལྷ་བ་དང་སྐྱ་གཅན་
དང་ཉི་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོག་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་བརྗོད་
དོ།^{༢༠༠} །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །རི་ལྷ་རྩུ་བསྟན་སྟམ་ན། དེ་ཡང་དེ་ནས་
ཞེས་པ་ནས་ཉག་ཏུ་འཇུག་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྒྱུང་རོ་རྒྱུང་ལ་རྒྱ་བ་བཞག་ནས་དབུ་མར་ཉག་ཏུ་
འཇུག་པ་སྟེ་དོར་བཞུས་གྱི་དངོས་གྱི་དགོས་པ་འཕམ་བྱེད་ལས་སུ་བསྟན་ནས། དེ་ཡང་ཐབས་རིམ་ལྷ་བུས་
བྱ་སྟམ་ན། ཨ་མ་རྩུ་ཏྲཱིར་རྒྱུང་དགང་བ་དང་བུམ་པ་ཅན་དང་འབྱུང་བའི་སྦྱོར་བས་བྱའོ། །དེ་བྱ་བའི་
ཚུལ་རིམ་བྱ་སྟམ་ན། དབུགས་ནང་དུ་འཇུག་པའི་རང་གདངས་སྐྱ་བ་སྦྱུ་དོ་རྗེ་ཨོ་ཡིག་གི་གདངས་

སུ་ཤར་བ་རྩུ་ཏྲིའི་ནང་དུ་འཇུག་པར་མོས་པ་དང་། དབུགས་ནང་དུ་གནས་པའི་རང་གདངས་སྒྲ་གཙན་
 ཐུགས་དོ་རྗེ་རྩུ་ཡིག་གི་གདངས་སུ་ཤར་བ་རྩུ་ཏྲིའི་ནང་དུ་བུམ་པ་ཙན་དང་འགོག་པ་སྟེ་གནས་པར་མོས་
 པ་དང་། དབུགས་ཕྱིར་དབྱུང་བའི་རང་གདངས་ཉི་མ་གསུང་དོ་རྗེའི་རང་བཞིན་ཨ་ཡིག་གི་གདངས་སུ་
 ཤར་བ་རྩུ་ཏྲིའི་ནང་ནས་ཕྱིར་དབྱུང་བ་སྟེ་འབྱུང་བར་མོས་པའི་དོ་རྗེ་བཟླས་པ་ནལ་འབྱོར་བས་བསྐྱེམ་
 པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ།།

སྟོད་འགྲེལ་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པར་ན་རོ་རོ་པས་དབང་མདོར་
 བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་ཡང་། དེ་ནས་སློག་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལ་ལ་རྣ་དང་ར་ས་རྣ་གཡོན་པ་དང་གཡས་
 བའི་ལམ་འགོག་པ་ལས་སློག་གི་རྒྱང་རྟག་ཏུ་དབུམ་ཨ་ཨ་རྩུ་ཏྲིའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་སྟེ་ཨ་ཨ་རྩུ་
 ཏྲིར་དགང་བ་དང་བུམ་པ་ཙན་དང་དབྱུང་བའི་སྒྱོར་བས་ཨོ་ཡིག་གིས་འཇུག་པ་དང་རྩུ་ཡིག་གིས་
 འགོག་པ་དང་། ཨུལ་ཡིག་གིས་འབྱུང་བ་ཟླ་བ་དང་སྒྲ་གཙན་དང་ཉི་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་ནལ་འབྱོར་
 པས་བྱེད་པ་ནི་སློག་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་གོ་^{༡༡} །ཞེས་གསུངས་སོ།།

སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་རྒྱང་རོ་རྒྱང་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་པ་སོགས་བྱས་ནས་རྒྱང་དབུ་
 མའི་ནང་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པར་མོས་མི་དགོས་པའི་དོར་བཟླས་བྱེད་ཚུལ་ནི་འགྲེལ་པ་གཉིས་
 གྱིས་ཨ་ཨ་རྩུ་ཏྲིར་ཨོ་ཡིག་གིས་འཇུག་པ་དང་ཞེས་སོགས་དང་། ཨ་ཨ་རྩུ་ཏྲིར་དགང་བ་དང་བུམ་པ་ཙན་
 དང་དབྱུང་བ་དང་ཞེས་སོགས་གྱིས་ལེགས་པར་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ ཡེ་ལའི་
 སྟོམ་ཆེན་གྱི་སྐབས་ལས། འདིར་ངས་པའི་དོན་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟན་པར་གྱུར་པ་དང་བུམ་པ་
 ཙན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་རི་མིན་བར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ནལ་འབྱོར་བས་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་
 བ་ཉིད་གྱིས་སློག་དབུ་མར་བསྐྱེམ་པར་བྱའོ། ^{༡༢} །ཞེས་གསུངས་པའི་བུམ་པ་ཙན་ནི་དོར་བཟླས་གྱི་
 སྟོབས་གྱིས་འབྱུང་འཇུག་གཉིས་འགགས་ནས་གནས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེས་གསུང་བ་ནི་མི་
 འཐད་དེ། རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་།
 དབུ་མའི་ལམ་དུ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའོ། ^{༡༣} །ཞེས་པ་དང་། སྟོད་འགྲེལ་ལས། དབུ་མ་ཨ་ཨ་རྩུ་ཏྲིའི་
 བར་དུ་སློག་གི་རྒྱང་རྟག་ཏུ་འཇུག་སྟེ། ^{༡༤} ཞེས་རྒྱང་དབུ་མ་ནས་རྟག་ཏུ་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པས་དོར་

བཟླས་ཀྱི་བྱེད་ལས་རྫོགས་པར་བཤད་ཅིང་གནས་པར་བྱེད་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཡི་
ལའི་འགྲེལ་པ་དེའི་དོན་ཅི་ཡིན་སྟུམ་ན། དེའི་དོན་ནི་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་ཐེམས་འགྲེལ་སྒྲོར་གསུམ་ལས་རྒྱུད་ནང་དུ་འཇུག་པ་ཡི་དང་། གནས་པ་རྟོག་དང་། ཕྱིར་
འབྱུང་བ་ལྷན་དང་སྒྲུབ་ཞིང་། མ་རྒྱལ་ཡར་རྒྱུད་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ཡི་དང་། གནས་པ་རྟོག་ཏུ་གསུངས་སོ། །འདུས་
པར་རྒྱུད་ནང་དུ་འཇུག་པ་ཡི་དང་། གནས་པ་ལྷན་དང་། ཕྱིར་འབྱུང་བ་རྟོག་དང་སྒྲུབ་པར་གསུངས་པས་
ཡི་གེ་དང་སྒྲོར་རྒྱུ་ལ་མི་མཐུན་པ་བྱུང་ཡང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱུད་རྩི་རྒྱུ་ལ་རྒྱ་བ་བཀག་ནས་དཔུ་
མར་འཇུག་པའི་སློག་རྩི་ལ་དུ་གྱུར་པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དཔུགས་ཀྱི་འཇུག་གནས་ལྡང་
གསུམ་གྱི་རང་གདངས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་རི་ལྟར་རིགས་པར་མོས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་
དཔུགས་གསུམ་གྱི་རང་གདངས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་གཞི་ལ་གནས་
པར་བྱས་ན་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་འབྲུགས་པར་འགྱུར་བས་དཔུད་པར་བྱ་དགོས་སོ།།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་བགྲང་འཕྲེང་མེད་ཅིང་
སྒྲགས་རྫོད་པ་མེད་དེ་དཔུགས་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་རབ་
ཏུ་འཇུག་པ་དང་འབྱུང་བ་མེ་ཏོག་གི་སྒང་བ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བ་དང་ཉི་མའི་རང་བཞིན་ལུགས་དང་མཐུན་
པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པས་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ནང་དུ་ཉིན་ཞག་ལྡས་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ལྷག་
པའི་འབུམ་ཕྱག་གི་བཟླས་པ་རྣམ་འབྱོར་པས་བྱའོ། །ཉིན་ཞག་ལྷ་བརྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་དཔུགས་འབུམ་
ཕྱག་བརྒྱད་ལྷག་པའི་བྱེ་བ་བཟླས་པའོ། །དེ་ནས་ལུས་དག་པ་སྟེ་དེ་བཞིན་དུ་དག་དག་པ་དང་དེ་བཞིན་
དུ་ཐེམས་རྣམ་པར་དག་པའོ། །དེ་ལྟར་ཉིན་ཞག་བརྒྱ་ཕྱག་བཙོ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དཔུགས་གཡོ་བ་མེད་
པར་འགྱུར་ཏེ་སློག་གི་བུམ་པ་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་པ་
རྣམས་ལ་མངོན་པར་གཤམ་པ་ལྷ་སྟེ་བར་འགྱུར་ཏེ་གཡོན་དང་གཡས་དང་དཔུ་མའི་སློག་ཡང་དག་པར་
རྒྱ་བས་རྩོ་རྩེའི་བཟླས་པའི་རིམ་པ་དང་མ་ནིང་གི་བཟླས་པའི་རིམ་པའོ་ཞེས་པ་ནི་བཙོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱི་ངེས་པའོ།^{༡༡༡} །ཞེས་དང་། འདིར་ངེས་པའི་དོན་ནི། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟན་པར་གྱུར་པ་དང་བུམ་
པ་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་རི་སྟོན་པར་དུ་ས་ཐམས་ཅད་དུ་རྣལ་འབྱོར་པས་འཇུག་པ་དང་

འབྲུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཤོག་དབུ་མར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་མཛད་ནས་
སྐྱེམ་ཆེན་གྱི་མཁའ་འགྲོའི་སྐགས་དང་རྒྱུ་པ་བདུན་ཅུ་ཅུ་གཉིས་པ་སྤེལ་བའི་ཡི་གེ་རྣམས་འཕྲོ་བ་བཅུ་
གཉིས་པོ་རེ་རེ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་ལྷའི་རྒྱུད་རྒྱུ་བ་དུག་ཅུ་དང་། འཕྲོ་འཆོམས་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡི་གེས་
ཀྱི་རྒྱུད་བཅུ་གཉིས་རྒྱུ་བ་དང་བཅས་པའི་བདུན་བཅུ་ཅུ་གཉིས་ལ་མེ་ཏོག་གི་འཕྲེང་བ་བརྒྱས་པ་བཞིན་དུ་
ལུགས་འབྲུང་དུ་འཇུག་པ་བྲལ་བའི་རང་བཞིན། གནས་པ་སྒྲ་གཙན་གྱི་རང་བཞིན། ཕྱིར་ལུགས་བསྐྱོག་
དུ་འབྲུང་བ་ཉི་མའི་རང་བཞིན་དུ་དམིགས་ནས་ཡིད་མ་ཡེངས་ཤིང་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་ན་
ཞག་གཅིག་ལ་བརྒྱས་པ་ཉི་མའི་ཆེག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུ་ལྟ་བརྒྱུ་བ་རིམ་པ་གསུམ་གྱིས་
རིམ་པ་བཞེན་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དག་ནས་སུམ་པ་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པར་འབྱུང་རྟེན་ཞེས་
བཤད་ནས། འདིར་རྒྱུད་འགྲེལ་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཆོགས་རིམ་གྱི་ཤོག་ཚུལ་དོན་རྒྱུས་
པར་མཛད་དོ། །རྗེ་ཡབ་སྐུ་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བཞེད་པའི་འབྲིད་ཡིག་ཁ་ཅིག་ལས་ཀྱང་འགྲེལ་
ཆེག་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་ཤོག་ཚུལ་དོན་རྒྱུས་པར་བསྟན་པར་འཆད་དོ།^{༡༦}

འདི་དག་ནི་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། དབུགས་ལ་སྐགས་རྣམས་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་བཞིན་དུ་
སྦྱོར་བའི་བརྒྱས་པ་འདི་དག་སྟོན་པའི་རྒྱུད། ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་ཡི་གེ་དག་གི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་འགྲེལ་
ལས། ད་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱུད་པའི་སྦྱོར་དུ་སྐགས་ཀྱི་བརྒྱས་པ་གསུངས་པ།^{༡༧} ཞེས་
འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བརྒྱས་པ་རྣམས་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་བརྒྱུད་ཀྱི་དུ་གསུངས་པ་དང་། དབུགས་
འཇུག་པ་དང་འབྲུང་བ་དག་དང་ལྟན་ཅིག་སྐགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་རབ་དུ་འཇུག་པ་དང་འབྲུང་བ་མེ་ཏོག་གི་
ཕྲེང་བ་བཞིན་དུ་ཞེས་དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་འགྲོ་བ་ཕྲེང་ཐག་དང་དེ་དང་མཉམ་དུ་སྐགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་
གཟུགས་རྣམས་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་སྟར་ལ་བརྒྱས་པ་བཞིན་དུ་དམིགས་ནས་བརྒྱ་བར་བཤད་པས་རྒྱུད་
ཤོག་ས་ཐད་དང་པར་དམིགས་པ་འདི་དང་སྐགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་འདི་དོར་བརྒྱས་
ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་པ་དང་། །གཞན་ཡང་འདིར་ནི་འཕྲོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པར་
བཤད་ཅིང་འཕྲོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་རྒྱུ་བ་ནི་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱུ་བ་ཡིན་ལ་དོར་བརྒྱས་ཀྱིས་ནི་རྒྱུད་དབུ་
མར་འབྲུང་འཇུག་ཕྱེད་པར་མོས་དགོས་ཕྱིར་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།

དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྟོག་དང་ལྷན་པའི་ཡིད་གྱིས་སྐྱེགས་བསྐྱེས་པར་བྱའོ།^{༡༧} །ཞེས་འདིའི་
སྐབས་ཀྱི་སྐྱེགས་བསྐྱེས་བ་འདི་ཡིད་བསྐྱེས་སུ་བཤད་ཅིང་བསྐྱེད་ཤིང་གི་སྐབས་ཀྱི་ཡིད་བསྐྱེས་བྱེད་པ་
ལ་དོར་བསྐྱེས་སུ་བཤད་པས་འདིར་དོ་རྩེའི་བསྐྱེས་པའི་ཤིང་པ་དང་མ་ཁོང་གི་བསྐྱེས་པའི་ཤིང་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡང་ཡིད་བསྐྱེས་ལ་དོར་བསྐྱེས་སུ་བཏགས་པ་ལ་དགོངས་པར་བྱེད་དགོས་སོ།།

ཡང་ཁ་ཅིག ལྟ་སྟངས་དང་སེམས་གཉིས་སྒྲིབ་མཚམས་ཀྱི་རྩྭ་རྒྱུ་འཛུགས་ལ་གཏད་ནས་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་ཅམ་གྱིས་སྟོང་གོམས་པའི་སྟོང་མཆོང་གཟུགས་ཁྱད་པར་ཅན་མཐོང་
བར་འབྱུང་ལ། དེ་ལ་ང་རྒྱལ་བཞག་སྟེ་རྩྭ་འཛུགས་པའི་ཆེ་རང་གི་སེམས་སྟོང་གཟུགས་དང་
གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་སྟེ་རྩྭ་དང་བསྐྱེས་ནས་རྩྭ་སེམས་སྟོང་གཟུགས་གསུམ་ཐ་དད་ཏུ་མི་ལྟ་བར་ཡིད་
ངོར་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་གཏད་ནས་དེ་ཉིད་རྩྭ་རྒྱུ་འཛུགས་པ་
གཏད་ས་དེ་ནས་ནང་ན་མར་ཤིང་གིས་འཇུག་པའི་གདངས་ཏེ་སྐད་ཨོྫ་ཞེས་པའི་སྒྲར་བྲག་པར་མོས་
ཞེས་སོགས་དོར་བསྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་སྟོང་ལྟུང་ཟབ་པར་འདོད་པར་བྱེད་དོ།།

འདི་ནི་བཏགས་ན་མི་འཐད་པར་གོ་སྟེ། ལྟ་སྟངས་དང་སེམས་གཉིས་སྒྲིབ་མཚམས་ཀྱི་རྩྭ་
རྒྱུ་འཛུགས་ལ་གཏད་ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བ་ཅམ་གྱིས་སྟོང་གཟུགས་ཁྱད་པར་ཅན་མཐོང་བར་བྱུང་བ་
དེའི་ཆེ་སྒྲིར་རོ་རྒྱང་ལ་རྩྭ་རྒྱུ་བ་ཆད་དེ་དབུ་མར་ཚུད་པ་དང་ཁྱད་པར་བྱུང་བ་སེམས་གཏད་མཐར་ཕྱིན་
པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་བྱུང་ཟད་ཅེས་པའི་དོན་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དུ་གཤམ་གྱི་
རྣམ་ཤེས་སོགས་ཡུལ་ཅན་དུ་གཤམ་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་གི་བཞོན་པའི་
རྩྭ་དབུ་མར་ཚུད་པའི་སྟོང་ནས་ཆད་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་རྣམ་ཤེས་པ་དང་ལུས་ཤེས་སྒྲུ་དང་རིག་བྱ་
ལ་འཇུག་པ་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་དུས་དེའི་ཆེ་རྩྭ་ནང་ན་མར་ཤིང་གིས་འཇུག་པའི་གདངས་ཏེ་སྐད་ཨོྫ་
ཞེས་པའི་སྒྲར་མོས་པ་ནི་ལྟར་བྱེད། གཞན་ཡང་དང་པོ་དོར་བསྐྱེས་ལ་འཇུག་པའི་དུས་སུ་རྩྭ་དབུ་མར་
ཆོད་རོ་རྒྱང་ནས་རྩྭ་ནང་དབུ་མར་འཇུག་པ་སོགས་སུ་མོས་ནས་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཟློན་ལྟར་ན་དང་པོ་
དོར་བསྐྱེས་ལ་འཇུག་པའི་དུས་ནི་རྩྭ་དབུ་མར་ཁྱེགས་པའི་སྟོང་མཆོང་གཟུགས་ཁྱད་པར་ཅན་
མཐོང་བའི་དུས་དེ་ཡིན་ཁོང་། དུས་དེར་རྩྭ་དབུ་མ་ཉིད་ནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པར་འདོད་དགོས་པས་

དེ་ཡང་རྩེ་ལྷར་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞོན་པ་དུ་མ་འབབ་པོ།

རང་ལུགས་ཀྱི་སྒོམ་རྒྱལ་མདོར་བསྐྱུས་པ་ནི་ལུས་གནད་དང་ལྟ་སྒྲུངས་གོང་དུ་བཤད་པ་
བཞིན་བྱས་ཏེ་གནས་ཚུན་ལ་རྒྱུད་རྩེ་རྒྱུད་དུ་མ་གསུམ་ལ་ཅི་རིགས་པར་རྒྱ་བ་ཡིན་ནའང་། རྩོ་རྩེ་
བརྒྱས་པ་ལ་དང་པོ་འཇུག་པའི་དུས་སུ་དཔུགས་ནང་དུ་འཇུག་པ་དུས་མའི་ནང་ན་མར་ཞུགས་ཏེ་ལྟ་
བའི་རྩ་ལའོར་གྱི་དཔུགས་ཀྱི་དུས་མའི་ནང་དེར་སོང་ནས་འབྱུང་འཇུག་གང་རུང་འེེ་ཡུན་ཙམ་རེ་གནས་
པ་དང་། བྱིར་འབྱུང་བའི་ཆོ་ཡང་དུས་མའི་ནང་ཉིད་ནས་འབྱུང་བར་སོས་ཏེ་དེ་ཡང་དཔུགས་ནང་དུ་
འཇུག་པའི་རང་གདངས་ཨོ་གྱི་གདངས་དང་། གནས་པའི་རང་གདངས་རྩྱི་གི་གདངས་དང་། བྱིར་
འབྱུང་བའི་རང་གདངས་ལྷུ་འེེ་གདངས་སུ་སོས་ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་སྐྱུགས་སྒྱུར་
རྒྱལ་དངོས་གཞི་ནི་དཔུགས་ཀྱི་རང་གདངས་ཀྱི་སྒྱུ་ཉིད་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་སྒྲོག་གྱིན་ཡོད་པ་
ཉན་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གནས་པ་ལྟེ་བའི་རྩ་ལའོར་གྱི་ལྟེ་བའི་དུས་མའི་ནང་
དུ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་གཟུགས་ཁྱད་པར་བ་དུས་མའི་ཡར་སྐྱའི་
ནང་དུ་ཤར་པ་ཡིན་ནའང་སློག་རྩོལ་ཡན་ཆད་དུ་ལྟེ་བའི་རྩ་ལའོར་གྱི་ནང་གི་དུས་མར་འཆར་བ་ཅིག་
དགོས་སོ།

དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་མཁས་གྲུབ་རྩེས་རྣམ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲུང་བ་ལས། མ་བཏགས་པ་
དངོས་པོ་ལ་གྲུབ་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་ཁྱད་པར་བ་རྩེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་གྲུབ་པ་ནི་ལྟ་
བའི་ལའོར་ལོའི་དུས་ཀྱི་ཨ་མ་རྩྱ་ཉིའི་ནང་དུ་རྒྱུད་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་གནས་དེར་
ཤར་བའི་སྟོང་གཟུགས་སུ་གསུངས་པས་དེའི་བྱིར་ལྟན་སྒྱེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁྱད་པར་བ་དངོས་སུ་འདྲན་
བྱེད་ཁྱད་པར་བ་ཐོག་མར་གང་དུ་གྲུབ་པའི་གནས་ལྟེ་བའི་ལའོར་ལོ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ལྟ་
བའི་ལའོར་ལོ་ལྟན་སྒྱེས་ཀྱི་སྐྱའི་རྟེན་དུ་གསུངས་སོ་ཞེས་པ་བདག་གི་རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་
དག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་གཟུགས་དུས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་
སྒྱུར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་རྣལ་འབྱོར་པའི་སྒོ་ལ་སྒྲུང་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་གནས་ལ་རྩེས་དྲན་གྱི་
སྐབས་སུ་དང་པོར་གྲུབ་པའི་གནས་ནི་ལྟེ་བའི་རྩ་ལའོར་གྱི་དུས་ཀྱི་དུས་མའི་ནང་ཡིན་ལ། སྟོང་

གཟུགས་ཁྱད་པར་བ་དེའི་ཉེ་རྒྱུད་བསྐྱབ་གཞི་སྒྲིག་འཛིན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་
 ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་མ་བཅོས་མ་བཟླགས་པར་རྣལ་འབྱོར་པའི་སྒོ་ལ་སྤང་བ་ཙམ་དེ་ཡང་ཉེ་བའི་རྩ་
 འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཤར་བ་ཅིག་དགོས་ཤིང་། དེ་འཆར་བ་ལ་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་
 ཉེ་བའི་དབུས་ཀྱི་དབུ་མར་རྒྱུད་གནས་པ་དང་། སྒྲིག་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་དེར་རྒྱུད་ཞུགས་པ་ཅིག་དགོས་
 པས། དོར་བསྐྱེས་ཀྱིས་ཉེ་བ་ནས་འབྱུང་འཇུག་གནས་པ་དང་སྤྱོད་པ་དང་བུམ་པ་ཅན་གྱིས་ཉེ་བར་
 རྒྱུད་ཁ་སྤྱོད་དུ་འཛིན་པ་སོགས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཉེ་བའི་འཁོར་ལོ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་སྤྱིའི་རྟེན་
 དུ་རི་ལྟར་གསུངས་སྟུང་ན། བར་ལའི་ཉེར་བདུན་པ། གསང་བ་གཙུག་རྟོར་ཉེ་བ་ལ་ཡང་ལྟན་སྐྱེས་
 རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་རང་བཞིན་མེད་དང་རང་བཞིན་ནོ།^{༡༤༡} །ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་ཕྱིར་གསང་
 བའི་བསྐྱེད་དང་གཙུག་རྟོར་གྱི་བསྐྱེད་དང་ཉེ་བའི་བསྐྱེད་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྐྱེ་ལྟག་པའི་ལྟ་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་
 པ་མ་བཟླགས་པ་དང་རང་བཞིན་བྲ་ཕབ་པ་ལྟ་བུའོ།^{༡༤༢} །ཞེས་པ་འདིས་བསྟན་པར་བཞེད་དོ།

མདོར་ན་སྤྱོད་པ་ཡན་ལག་དུག་གི་སྐབས་ལ་ལར་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་དང་། ལ་ལར་རྒྱུད་
 པ་བུམ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་རྒྱུད་དབུ་མར་གནས་པ་དང་། སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་རྒྱུད་དབུ་
 མར་སང་བ་སྟེ་ཐིམ་པའི་སྤྱོད་པ་གྱིས་གཙུག་མའི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་འོད་གསལ་དང་། དེའི་གཟུགས་
 བརྟན་སྤྱོད་གཟུགས་བྲ་ཕབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་དུ་མ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་མཐའ་
 ཡས་པ་རྣམས་ཟུང་འཇུག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཡན་ལག་དུག་ཙམ་^{༡༤༣} གྱི་མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་
 ཐམས་ཅད་དུ་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། །འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མཐར་ཐུག་པ་རྣམ་མཁྱེན་མ་ཐོབ་བར་དུ་
 མདོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་ཀྱང་། བསྐྱོམས་སྤྱོད་པ་གྱིས་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་དེ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་རྒྱུད་ཟུང་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་བཞགས་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་བུམ་དུ་བྱུང་བ་དང་གནས་པ་དང་ཐིམ་པའི་གནས་སྐབས་
 རྣམས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་རྟེན་གསལ་རྟེན་གསལ་དུ་སོང་སྟེ་སྤྱོད་གཟུགས་རྣམས་ཀྱང་རྟེན་གསལ་དུ་འགྲོ་ལོ། །དེ་
 ཡང་སྤྱོད་གཟུགས་རྣམས་སོར་བསམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཤའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་དོ། །བསམ་
 གཏན་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་མདོན་ཤེས་ཐོབ་པ་ནས་སྒྲིག་འཛིན་དང་རྟེན་བྲན་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་དབང་པོ་གཉིས་
 སྤྱོད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་གྱི་བར་ལ་ལྟའི་མིག་གྱི་མདོན་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་དོ། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་

མོ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་དྲན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་སྟེ་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱ་ལ་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོན་གྱིས་གཟིགས་སོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 འཚམས་ས་བཅུག་ཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱོན་གྱིས་
 གཟིགས་སོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོན་གྱིས་གཟིགས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱབ་ལའི་ཉིས་བརྒྱ་སོ་གཉིས་པ། ལྷ་ཡི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་མངོན་སུམ་དང་
 བེ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་སྟེ། །མངོན་སུམ་དག་ནི་དེ་ཉིད་སྦྱོར་བས་མཁའ་ལ་
 སྐར་མ་བཞིན་དུ་དུ་མ་འོངས་སྟེ་དྲོགས་པའི་སྒྲ།^{༡༥} །ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། མངོན་སུམ་དང་
 རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་དག་ལས་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་པ་དག་ནི་དེ་ཉིད་སྦྱོར་བས་མཁའ་ལ་སྐར་མ་
 བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ་སྐར་མའི་ཚོགས་བཞིན་དུ་དུ་མ་འོངས་སྟེ་དྲོགས་པའི་སྒྲ་ཞེས་པ་ནི་གཤམ་སོགས་པའི་
 མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་སྲིད་པ་གསུམ་དང་དུས་གསུམ་མི་ལམ་དང་རྒྱ་མ་དང་མཚུངས་པའོ། །འདིར་
 དང་པོར་ལས་དང་པོ་བའི་རྣལ་འབྱོར་བས་མངོན་པར་ཤེས་པ་མེད་པར་གཤམ་མིག་གིས་སྒྲ་ཚོགས་
 མཐོང་ངོ། །དེ་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པའི་འཚམས་ཀྱི་དབང་གིས་ལྷ་འི་མིག་གིས་མཐོང་ངོ། །དེ་ནས་
 ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་འཚམས་ཀྱི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོན་གྱིས་གཟིགས་སོ། །དེ་ནས་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཚམས་ཀྱི་དབང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱོན་གྱིས་གཟིགས་སོ། །དེ་ནས་ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཚམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོན་གྱིས་གཟིགས་ཏེ་ལྷ་ག་མ་
 གྲུན་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཅིང་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་གཤམ་སོགས་པའི་སྦྱོན་ལྷ་པ་རྣམས་
 བེ་སྟོང་པ་ཉིད་གཟིགས་པའི་སྟེང་དུ་སྟེ་སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་བེ་སྟོང་པ་ཉིད་ལྷ་བའི་ཡུལ་ལ་དམུས་
 འོང་ངོ།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་གན་
 ས་སྐྱབས་གང་ཡིན་ཡང་རྒྱུད་དུ་མར་ཞུགས་པ་དང་གནས་པ་དང་ཐིམ་པ་གང་རུང་གི་མཉམ་གཞག་
 གི་གནས་སྐྱབས་ཁོན་པོ་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་ངེས་པར་འཆར་ཞིང་དེ་མ་གཏོགས་རྒྱུད་རོ་རྒྱུང་ལ་སྦྱ་
 མ་ལྷ་ལུང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་སུ་སྟོང་གཟུགས་མི་འཆར་བར་གོ་རུས་སོ། །དཔེར་ན་གསང་
 བ་འདུས་པའི་དགོངས་པ་ལ་རྒྱུད་དུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པའི་མཉམ་གཞག་

ཁོ་ནར་ལམ་གྱི་སྒྲུང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་འོང་བར་ངེས་ཤིང་དེ་མ་གཏོགས་
 རྗེས་ཐོབ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མི་འབྱུང་བ་དང་འདྲོ། འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་ཡབ་སྲས་རྣམས་གྱིས་
 གྲུང་། རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་ནས་སྤྱིང་གཞུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་གྲུང་རྗེས་དྲན་དང་
 ཉིང་འཛིན་གྱི་མཉམ་གཞག་གི་གནས་སྐབས་མ་གཏོགས་རྗེས་ཐོབ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུན་ཆད་འགོ་
 བར་^{༡༤༤} གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་བསྐྱེད་པས་ཉམས་རྟགས་རི་ལྟར་སྒྲེ་བའི་ཚུལ་ནི། ཟེན་གྱིས་ལས། སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མ་
 རྣམས་བདེ་བློད་དང་ཅ་དང་རྒྱུད་གི་ཁ་དོག་མཐོང་བ་སོགས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གསུང་ལ། ཅ་དང་རྒྱུད་གི་ཁ་
 དོག་མཐོང་བ་ལ་ཉམས་སྒྲུང་ལ་ཅུའི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བ་དང་། དེ་ནས་རྒྱུ་བའི་རྒྱུད་གི་ཁ་དོག་མཐོང་
 བ་དང་། དེར་མ་ཟད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དུ་མ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་སྟེ་དེ་དག་ནི་མི་ལམ་དུ་
 མཐོང་བ་དང་འདྲ་བས་ཁ་ཅིག་བདེན་པ་སྲིད་གྲུང་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་ངོ་། །རྡོ་རྗེ་འཕྲེང་བ་ནས་ལུས་
 དཔེན་རྫོགས་ནས་རྡོར་བཟུངས་སྒྲུ་བ་དུ་ག་ཕྱེད་པར་བཤད་པའི་སྒྲུ་བ་བཞི་པ་ལ་ཅུའི་འཁོར་ལོའི་ཁ་
 དོག་མཐོང་བར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ནི་རང་མཚན་པ་མཐོང་བ་ཡིན་པས་རྡོར་བཟུངས་བསྐྱེད་པས་མྱོང་བ་
 སྟེ་ཚུལ་ལལ་བ་ཡིན་ཡང་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱུད་རྒྱུ་ཉིར་ཞུགས་པའི་རྟགས་འབྱུང་མེད་རྣམས་འཆར་དགོས་
 མོ།^{༡༤༥} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསུངས་པར་བྱའོ།།

ལུས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལུས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལུས་པ་ཅན་གྱི་བྱེད་ལས་སམ་
 དངོས་གྱི་དགོས་པ་ནི་ལྟེ་བར་སློག་སྒྲུར་འདྲེས་ནས་གཏུམ་མོ་འབར་བའོ།།

གཉིས་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་དངོས་ལ་ལྷ། གང་དུ་བསྐྱེད་པའི་གནས་དང་། ལུས་གནད་དང་། ལྟ་
 སྒྲུངས་དང་། གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པས་ཉམས་རྟགས་སྒྲེ་བའི་
 ཚུལ་ལོ། །འདིའི་དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་རྣམས་རྡོར་བཟུངས་དང་འདྲོ།།

བཞི་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི་རྒྱུ་འབྱུང་འཇུག་མི་བྱེད་པར་ལུས་ཀྱི་ནང་
 ཏུ་འཛིན་པ་ལ་ཡང་སྤུངས་པ་ཅན་ཏུ་བཤད་པ་ཡོད་ཅིང་དེ་ནི་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། །དེར་མ་
 ཟད་གངས་ཅན་ལ་སྤུངས་པ་ཅན་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། བརྗེ་ཏྲ་སའི་སྒྲིང་པོས། ལུ་སྟེགས་དང་མ་རྒྱུད་
 ཀྱི་རྒྱུང་སྦྱོར་འབྱེད་དཀའ་བར་འདུག་^{༡༤༩} གསུངས་པ་ལ་བླ་མ་སྤྲུལ་རྣམས་ལྟ་བུ་དང་བྱང་རྒྱུ་བ་ཀྱི་
 སེམས་ཀྱིས་ཟེན་མ་ཟེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འབྱེད་གསུང་ཞིང་། རྒྱུང་སྦྱོར་གྱི་སྒྲོ་ནས་མི་འབྱེད་གསུང་བའི་རྒྱུང་
 སྦྱོར་རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ཁྱད་པར་མ་བྱེད་པར་སྤྲང་ལ། རྒྱུང་སྦྱོར་དེ་དག་ནི་རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་ཁྱད་པར་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཉྩེ། གངས་ཅན་ལ་ནི་སྦྱིར་སྟེང་འོག་གི་རྒྱུང་ཁ་སྦྱོར་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཏུ་བླ་མེད་ནས་
 བཤད་པ་ལྟར་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་ཁ་སྦྱོར་ཏུ་བྱས་ནས་བཟུང་བས་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་འདྲེན་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱུང་འབྱུང་འཇུག་མི་བྱེད་པར་ལུས་ཀྱི་ནང་ཏུ་གནས་པ་ཙམ་གྱི་སྤུངས་པ་ཅན་
 ནི་ལུ་སྟེགས་དང་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤུངས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་མ་
 ཚུལ་དགོས་པས་དེ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

འདི་ལ་གཉིས། རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ལས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་དགོད་པ་དང་།
 དམིགས་པ་སྒྲོ་མ་ཚུལ་ཉིད་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བརྒྱ་བརྒྱན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་གཞུགས་ནི་མཐོང་བར་
 གྱུར་ན་ཉིན་ཞག་སོ་སོའི་དུས་སུ་སྟོག་གི་རྒྱུང་ནི་འགོག་པ་ཞེས་པ་སྤུངས་པ་ཅན་རབ་ཏུ་བྱ་སྟེ་འོད་ཟེར་
 འཁོར་ལོ་རང་གི་ལུས་ལ་ཡོངས་སུ་བསྒྲུབ་ཞིང་འཁོར་བར་བྱེད་པ་མཐོང་གི་བར་དུ་འོ་ཞེས་པ་སྤྲུང་
 བརྗེད་པའི་གཞུགས་ལས་ནང་དུ་འོ་^{༡༥༠} །ཞེས་སྤུངས་པ་ཅན་བྱེད་དགོས་པ་དང་དུས་རི་ཙམ་གྱི་བར་དུ་
 བྱེད་པའི་ཆོད་བསྟན་ཅིང་། སྤུངས་པ་ཅན་བྱེད་ཚུལ་ནི་རྒྱུ་བ་ལའི་གོ་སླའི་བརྒྱ་གོ་བཞི་པ་ལས། ཁ་ཡང་
 བརྒྱམས་ཏེ་སྤྲུལ་ཡི་འགྲེལ་བ་གཉི་ག་དག་ནས་ཕྱི་རོལ་དག་གི་རྒྱུང་ནི་མ་ལུས་པ། །སྟོག་གི་འཁྱུགས་ཀྱིས་
 བཀྲུག་སྟེ་དྲི་མ་མེད་པའི་སྟོག་དང་མཚུངས་པ་བྱུང་སེལ་རྒྱུང་དང་སྦྱར་བྱས་པ། །དུས་ཀྱིས་གོམས་པའི་
 སྦྱོར་བ་དག་ལས་རྒྱ་བ་ཉི་མ་མེ་ཡི་དབུས་སུ་རོ་ནི་མཉམ་པར་འགྱུར། །ལུས་ལ་ཟས་ལ་སོགས་པས་
 བཀྲུགས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་མ་པ་འཕྲོག་སྟེ་འཆི་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟེར།^{༡༥༡} །ཞེས་ཁ་བརྒྱམས་ཏེ་སྤྲུལ་ཡི་འགྲེལ་

པ་གཉིས་ཀ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུང་མ་ལུས་པ་ལྟར་གི་སྒོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུང་གི་ཤུགས་ཀྱིས་བཀུག་ལྟེ་འོག་གི་
 རྒྱུང་དྲི་མ་མེད་པའི་སྒོག་རང་མདོག་སེར་པོར་མཚུངས་པ་ཐུར་སེལ་དང་ལྟེ་བའི་རྩ་ལོར་གྱི་དབུས་གྱི་
 དབུ་མའི་ནང་དུ་ཁ་སྐྱར་བྱས་པ་དུས་ལྟར་རིང་དུ་གོམས་པའི་སྒྱུར་བ་དག་ལས་ཁྲུ་བ་རྒྱུང་མ་དང་ཉི་མ་
 རོ་མ་ལ་རྒྱ་བའི་རྒྱུང་གཉིས་མེ་ལྟེ་དུས་མའི་རྩ་ལྟེ་བའི་རྩ་ལོར་གྱི་དབུས་གྱི་དབུ་མའི་དབུས་སུ་རོ་
 མཉམ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བུམ་པ་ཅན་མཐར་ཐུན་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཡན་ཡོན་ནི་བཀུགས་པ་
 དང་སྒྲོམ་པ་འཕྲོག་ཅིང་འཆི་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟེར་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་ཆོག་འདིས་རྒྱུང་ཁ་སྐྱར་
 དབུ་མའི་ནང་དུ་བསྒྲོམ་པ་གསལ་བར་མ་བསྟན་སྟེ་མ་དུ་མི་བཟུང་སྟེ། དེ་ལྟར་གོམས་པའི་མཐར་རོ་
 རྒྱུང་ལ་རྒྱ་བའི་སྒོག་ཐུར་གྱི་རྒྱུང་དབུ་མའི་ནང་དུ་རོ་མཉམ་དུ་འགྱུར་བར་གསལ་པོར་བཤད་ཅིང་། དེ་
 ལྟར་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དབུ་མའི་ནང་དུ་སྒོག་ཐུར་ཁ་སྐྱར་དུ་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་ཟེན་བྲིས་ལས། འདུས་པ་ཕྱི་མ་ལས། ཡེ་ཤེས་ལྡ་ཡི་རང་བཞིན་དབུགས། འབྱུང་
 བ་ལྡ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། གོང་ལུའི་རྩལ་གྱིས་ཐུང་ནས་ནི། ལྷ་ཡི་རྩེ་མོར་རབ་དུ་བརྟུག་¹²⁹ ཅེས་གསུངས་
 པའི་དོན་བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་གྱིས་བཤད་པས་ཀྱང་བུམ་པ་ཅན་གསལ་བར་བསྟན་པར་མཛད་དེ།
 དེ་ཡང་རི་ལྟར་མཛད་ན། གོང་ལུའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཞེས་པ་འབྱུར་ཁ་ཅིག་ལས། འདིལ་བའི་གཟུགས་
 ཀྱིས་ཞེས་འབྱུང་བས།¹³⁰ ཞེས་འབྱུར་བཅོས་ནས་འཆད་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་རྒྱུད་ཆོག་དེ་སྟོང་
 འགྲེལ་གྱིས་འཆད་རྩལ་ནི་སྟོང་འགྲེལ་ལས། འདིར་རིན་ཆེན་ལུའི་རྒྱས་ར་ས་ནྭ་དགྱེལ་འཁོར་ལུའི་
 ཆོས་ཅན་ས་ལ་སོགས་པ་ཁམས་ལྡ་པོ་རྣམས་སོ། །དེའི་རང་བཞིན་གྱི་དབུགས་ནི་རིན་ཆེན་ལུའི་རང་
 བཞིན་དབུགས་ཏེ་སྒྲ་བྱག་གཡས་པ་ལའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ལུའི་ལ་ལ་ནྭ་ད་དགྱེལ་འཁོར་
 ལུའི་ཆོས་ཅན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐུང་པོ་ལྡ་པོ་རྣམས་སོ། །དེས་བྲིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་
 རྒྱུང་ནི་སྒྲ་བྱག་གཡོན་པ་ལའོ། །གོང་ལུའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཐུང་ནས་ནི་ཞེས་པ་ལ་འདིར་གོང་ལུའི་གཡས་
 པ་དང་ཅིག་ཤོས་གྱི་དགྱེལ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་སྒོག་གི་རྒྱུང་དབུ་མ་ལྷ་མ་རྩུ་རྩིར་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །དེ་
 ཡང་སྒོག་གི་རྒྱུང་གོང་ལུའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཐུང་ནས་ནི། ལྷ་ཡི་རྩེ་མོར་རྣམ་བསྐྱོམ་བྱ་ཞེས་པ་འདིར་སྒྲུའི་
 རྒྱས་ལྟེ་བ་དང་སྟོང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དབུལ་པ་དང་གཙུག་ཏོར་གྱི་བསྐྱབས་པ་མཛད་དེ། དེའི་རྩེ་མོར་

བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །སྣ་ཡི་ཅེ་མོར་རྣམ་བསྐྱོམ་བྱ། །ཉེ་བའི་དབྱུགས་སུ་གཡས་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་པདྨའི་
འདབ་མ་གནས་པ་ཞེས་པའོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ།།

དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། རིག་ཆེན་ལྡེ་ལྒོས་བསྟན་པའི་ས་ཅུ་མེ་རྒྱུད་ནམ་
མཁའི་ཁམས་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྡེ་རང་བཞིན་གྱི་དབྱུགས་རྩ་ར་ས་ན་རོ་མ་དང་སྣ་བྱག་གཡས་པར་
རྒྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ལྡེ་ལྒོས་བསྟན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་སོགས་སྤང་པོ་ལྡེ་རང་བཞིན་
གྱི་དབྱུགས་རྩ་ལ་ལ་རྣ་རྒྱུད་མ་དང་སྣ་བྱག་གཡོན་པ་ལ་སོ་སོར་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་དེ་རྣམས་ཨ་མ་རྩུ་རྩེར་གོང་
བྱག་ཅིག་ཏུ་འཇམ། གཅིག་ཏུ་འདྲིལ་བའི་གཟུགས་ཀྱིས་སྤྱད་བསྟེ་རྩུ་རྩེའི་ལམ་ནས་དྲངས་ཏེ་སྣ་ཡི་ཅེ་མོར་
རྣམ་བསྐྱོམ་བྱ་ཉེ་འདིར་སྣའི་སྒྲིམ་ཉེ་བ་དང་སྣེང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དབལ་བ་དང་གཙུག་ཏོར་གྱི་
པདྨ་ཉེ་ཅུའི་འཁོར་ལོ་བརྗོད་དེ། ཅུ་འཁོར་དེའི་ཅེ་མོར་ཏེ་དབྱུགས་ཀྱི་རྩུ་རྩེའི་ནང་དུ་བསྐྱོམ་པར་
བྱའོ། །འོ་ན་སྣའི་སྒྲིམ་དེས་བསྟན་པའི་ཅུ་འཁོར་ལ་ལྷ་བྱུང་བའི་ཅུ་འཁོར་གང་གི་ཅེ་མོར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་
ཞེན། སྣ་ཡི་ཅེ་མོར་རྣམ་བསྐྱོམ་བྱ།^{༡༨} །ཞེས་པ་ཉེ་བའི་གཡས་དང་ཅིག་ཤོས་གཡོན་གྱི་པདྨའི་འདབ་
མ་ཉེ་ཅུ་འདབ་གནས་པའི་དབྱུགས་རྩུ་རྩེའི་ནང་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་ཆོག་
དེ་དག་གི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་ཟིན་བྲིས་ལས། རྒྱལ་འདི་ནི་སྟོང་འབྲེལ་དུ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ལྷི་
མའི་སྤང་དྲངས་ནས་གསལ་བར་བཤད་དེ། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་རང་བཞིན་དབྱུགས། །འབྱུང་བ་ལྷ་ཡི་རོ་
བོ་ཉིད། །གོང་སའི་གཟུགས་ཀྱིས་སྤྱད་ནས་ནི། །སྣ་ཡི་ཅེ་མོར་རབ་ཏུ་བརྟག། ཅིས་དྲངས་ཏེ། གོང་
སའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ཡི་འབྱུར་ཁ་ཅིག་ལས་འདྲིལ་བའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཞེས་འབྱུར་བས་ཡེ་ཤེས་
ལྡེ་རང་བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྡེ་རྒྱུད་རོ་རྒྱུད་གཉིས་ལ་སོ་སོར་རྒྱ་བ་དེ་ཨ་མ་རྩུ་རྩེར་གཅིག་ཏུ་
འདྲིལ་བའི་གཟུགས་ཀྱིས་སྤྱད་བསྟེ་རྩུ་རྩེའི་ལམ་ནས་དྲངས་ཏེ། སྣའི་ཅེ་མོ་ཞེས་པ་ཅུ་འཁོར་ལ་ཟེར་
བས་སྐབས་འདིར་སྣའི་ཅེ་མོ་སྟེ་ཉེ་བའི་ཅུ་འཁོར་གྱི་དབྱུགས་སུ་རབ་ཏུ་བརྟག་པ་ཉེ་བསྐྱོམ་མོ་ཞེས་
བསྟན་ཏེ།^{༡༩} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་བཞིན་དུ་རྣ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འབྲེལ་པར། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་རང་བཞིན་
དབྱུགས།^{༢༠} །ཞེས་སོགས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་སྤྱེད་དེའི་དོན་འཆད་པ་ན་འབྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས།

ཡན་ལག་གསུམ་པ་གསུངས་པ། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ནི་མི་བརྒྱུད་པ་ལ་
 སོགས་པ་འི་སངས་རྒྱས་ལྷ་སྟེ་ལ་ལྷ་དགྱིལ་ལོར་ལྷ་འི་ཆོས་ཅན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་འི་
 སྤང་པོ་ལྷ་རྣམས་སོ། །དེའི་རང་བཞིན་དབུགས་ནི་སྣ་སྟག་གཡོན་པ་ལོ། །འདིར་བྱུང་བ་ལྷ་འི་སྐྱེས་
 ར་ས་ལྷ་དགྱིལ་ལོར་ལྷ་འི་ཆོས་ཅན་ས་ལ་སོགས་པ་འི་ཁམས་ལྷ་རྣམས་ཏེ་དེའི་རང་བཞིན་དབུགས་
 འབྱུང་བ་ལྷ་འི་རང་བཞིན་ཅན་ནི་སྣ་སྟག་གཡམས་པ་ལོ། །གོང་སྤྱི་གཟུགས་ཀྱིས་ལྷུང་ནས་ནི་ཞེས་པ་
 ལ་། འདིར་གོང་སྤྱི་གཡམས་པ་དང་གཡོན་པ་འི་དགྱིལ་ལོར་རྣམས་ཀྱི་སྟག་གི་རྒྱུད་དབུམ་ཨ་མ་རྩུ་
 རྩེར་གཅིག་པ་ཉིད་དེ་སྟག་རྒྱུད་དེ་ཡང་གོང་སྤྱི་གཟུགས་ཀྱིས་ལྷུང་ནས་སྤྱི་ཙུ་མོར་ཞེས་པ་སྤྱི་སྐྱེས་
 ལྷེ་བ་དང་སྟིང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དབུལ་བ་དང་གཙུག་ཏོར་གྱི་པདྨའི་ལྷེ་བ་བརྩོད་དེ། སྟག་གི་རྒྱུད་
 དེ་ལྷུང་ནས་སྤྱི་ཙུ་མོ་དེར་བརྟག་པར་བྱ་བ་ནི་བསྐྱེམ་པར་བྱ་བ་སྟེ་ལྷེ་བ་ནས་ལྷེ་བ་འི་དབུས་སྤྱི་ཡོན་
 གྱི་གཡམས་དང་གཡོན་དུ་པདྨའི་འདབ་མ་ལ་མ་ཡོན་ནོ།^{༡༥༦} །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

འགྲེལ་ཆེན་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་གཞན་རྣམས་སྟོན་འགྲེལ་དང་འདབ་པ་ལ་སྤྱི་སྐྱེས་ལྷེ་བ་
 དང་སྟིང་ག་དང་ཞེས་པ་ནས། ལྷེ་བ་ནས་ལྷེ་བ་འི་དབུས་སྤྱི་ཡོན་གྱི་གཡམས་དང་གཡོན་དུ་པདྨའི་འདབ་
 མ་ལ་མ་ཡོན་ནོ་ཞེས་པ་འི་བར་གྱི་དོན་ནི། སྤྱི་སྐྱེས་ཞེས་པ་ནས། གཙུག་ཏོར་གྱི་པདྨའི་ལྷེ་བ་བརྩོད་
 དེ་ཞེས་པ་འི་བར་གྱིས་སྤྱི་ཙུ་མོར་ཞེས་པ་འི་སྤྱི་ཙུ་མོར་བཟུང་ནས། སྟག་གི་རྒྱུད་སྟེང་གི་སྟག་འཛིན་
 རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱ་བ་རྣམས་རྩུ་རྩེའི་ལམ་གཅིག་སྤྱི་དུ་ནས་ལྷུང་སྟེ་དངས་ནས་སྤྱི་ཙུ་མོ་ལྷེ་བ་འི་ཙུ་ལོར་
 གྱི་དབུས་ཀྱི་རྩུ་རྩེའི་ནང་དེར་བརྟག་པར་བྱ་བ་སྟེ་བསྐྱེམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རི་ལྷར་དུ་དང་སྟམ་ན། སྣ་
 སྟག་ནས་རྩུ་རྩེའི་ལམ་གཅིག་སྤྱི་དུ་ནས་དངས་ཏེ་གཙུག་ཏོར་གྱི་པདྨའི་ལྷེ་བ་ནས་དབུལ་བ་མགིན་པ་
 སྟིང་ག་ལྷེ་བ་འི་ཙུ་ལོར་གྱི་པདྨའི་ལྷེ་བ་འི་བར་གྱི་རྩུ་རྩེའི་དབུས་སྤྱི་ཡོན་པ་ཡོན་གྱི། ཙུ་ལོར་རྣམས་
 གྱི་གཡམས་དང་གཡོན་དུ་པདྨའི་འདབ་མ་སྟེ་ཙུ་འདབ་རྣམས་དང་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱུད་འདྲེན་པ་ནི་མ་
 ཡོན་ནོ། །ཞེས་པ་འོ། །

དེ་ལྟར་ན་རྩུ་རྩེར་དམིགས་པ་འི་སུམ་པ་ཅན་དགོས་པ་འི་ལུང་དོན་རགས་པ་བཤད་ནས་
 གཉིས་པ་དམིགས་པ་སྐྱོམ་ཚུལ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་བཞེ། སྟེང་འོག་གི་རྒྱུད་འཐེན་པ་འི་གོ་རིམ་དང་། རྒྱུད་

ལམ་གང་ནས་འཐེན་པ་དང་། ཐེན་ནས་གནས་གང་དུ་ཁ་སྐྱར་བྱ་བ་ལ་སེམས་རི་ལྟར་གཏོང་བའི་ཚུལ་
དང་། སྒྲོམ་པའི་ཐུན་གྱི་ཡུལ་ཚད་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི་ཟིན་བྲིས་ལས། གཞི་དུས་སུ་སློག་འཛིན་སྟེང་གི་སྒྲ་སྒྲོན་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ན་ཐུར་
སེལ་འོག་སྒྲོན་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་ལ། སློག་འཛིན་ནང་དུ་འཇུག་པ་ན་ཐུར་སེལ་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་ཉེ་བའི་
བར་དུ་འོང་བས་རྟོག་པ་གཅིང་པོས་^{༡༧༥} དུས་གཅིག་ཏུ་ཁ་སྐྱར་བྱེད་ཅུས་པ་སྤྱིད་ཀྱང་^{༡༧༩} ཞེས་
གསུངས་ཤིང་རིམ་ལྔ་གདན་ཇོགས་ལས་སྟེང་འོག་གི་རྒྱུད་གཉིས་འགྲོས་འདེད་དུ་ཡང་^{༡༨༠} གསུངས་
པས་གང་ལྟར་ན་འང་རིམ་ཅན་དུ་འཐེན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བསྒྲོམ་པའི་གནས་དང་ལུས་གནད་དང་ལྟ་
སྟངས་ནམས་དོར་བསྐྱས་གྱི་སྐབས་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ། རྒྱུད་འཐེན་པའི་ཆེ་བྱང་སེམས་འཛིག་པ་སྐྱུང་
བའི་མན་ངག་མེད་ན་ནི་སློག་འཛིན་སྟེང་རྒྱུད་པར་སྟོན་དུ་འཐེན་དགོས་ཏེ། ཐུར་སེལ་འོག་རྒྱུད་
སྟོན་ལ་འཐེན་ན་བྱང་སེམས་འཛིག་པའི་དགག་བྱ་ཡོད་པས་སོ། །བྱང་སེམས་འཛིག་པ་སྐྱུང་བའི་མན་
ངག་ཡོད་ན་ནི་ཐུར་སེལ་སྟོན་ལ་འཐེན་ཀྱང་ཆོག་པར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་རྒྱུད་ལམ་གང་ནས་འཐེན་པ་ནི། སྟེང་རྒྱུད་སློག་འཛིན་ནི་ཁ་བརྩམས་ཏེ་སྟེང་ལེན་
ནས་འོག་ལེན་ནམ་ཡོག་མའི་སྒྲོར་བ་གང་ཡང་རུང་བས་སྒྲ་གཉིས་ནས་དལ་ལུས་བྱངས་ཏེ་རྩུ་ཏྱའི་ནང་
ན་མར་ནང་ཏེ་སོང་སྟེ་ཉེ་བའི་རྩ་ལོར་གྱི་དལུས་གྱི་རྩུ་ཏྱའི་ནང་དུ་ཕྱིན་ནས་དེར་གནས་པ་ལ་དམིགས་
ཏེ་རྒྱུད་སྟེང་དུ་མི་འཇུག་པར་རི་ལྟར་ཏེ་བསྟན་ནོ། །དེའི་རྗེས་སུ་འོག་སྒྲོན་གཉིས་ནས་འོག་རྒྱུད་ཐུར་སེལ་
རྩུ་ཏྱའི་ནང་ན་ཡང་གུན་དུ་འཐེན་ནས་ཉེ་བའི་རྩ་ལོར་གྱི་ཉེ་བའི་རྩུ་ཏྱའི་ནང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་དེར་གནས་པ་
ལ་དམིགས་ནས་རྒྱུད་གཉིས་སྟེང་འོག་ཏུ་མི་འཇུག་པར་གཟུང་བར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་འཐོན་ནས་གནས་གང་དུ་ཁ་སྐྱར་བྱ་བ་ནི། སྟེང་འོག་གི་རྒྱུད་སློག་ཐུར་གཉིས་རྩུ་
ཏྱའི་ལམ་ནས་ཉེ་བའི་བར་དུ་ཐེན་པ་དེ་རྩུ་ཏྱའི་ལ་རོ་རྒྱུད་གི་མཐུད་པས་བཅིངས་པའི་ཉེ་བའི་རྩ་ལོར་གྱི་
དལུས་ཨ་མ་རྩུ་ཏྱའི་ནང་དུ་རྒྱུད་གཉིས་ཁ་སྐྱར་དུ་བྱས་ཏེ་ཁ་སྐྱར་གྱི་རྒྱུད་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་
ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིག་པའོ། །ཐུམ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་རྒྱུད་ཉིད་ལ་དམིགས་དགོས་པ་ནི་
བགོགས་མཐར་བྱེད་པའི་ལྟ་བུ་ཞེས་སྟགས་གྱིས་སློག་ཚོལ་བགོགས་མཐར་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་བས་བསྒྲོམ་

པར་ཡང་བཤད་ལ། དེས་དོན་གྱི་བགེགས་མཐར་བྱེད་དམ་བདུད་ཅི་འབྲེལ་བ་ནི་རྒྱུད་ལ་གསུངས་ཏེ།
 རྟོན་འབྲེལ་ལས། དེ་ནས་བདུད་ཅི་འབྲེལ་པའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་མིང་ཅན་དགོངས་པའི་སྐད་གཞན་
 གྱིས་རྒྱུད་གསུངས་སོ།^{༩༡} ཞེས་གསུངས་པས་སོ། རྟེན་ཡང་སྐབས་འདིའི་སློག་ཚུལ་ལུས་པ་ཅན་སྟོམ་
 པ་ནི་དོར་བརྒྱས་མཐར་ཐིམ་ནས་སྟོམ་པ་ཡིན་ལ། དོར་བརྒྱས་མཐར་ཐིམ་པའི་ཆད་ནི་དོ་རྟེན་འབྲེལ་
 པའི་དམིགས་པ་བསྐྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་རྒྱུད་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱ་བ་འགགས་ནས་དུས་མར་རྟག་ཏུ་འབབ་ཅིང་
 དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་དུ་མར་རྒྱུད་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྟོན་གཟུགས་རྣམས་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་དེས་
 པར་ཅན་དུ་འཆར་བ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་དོར་བརྒྱས་མཐར་ཐིམ་པའི་རྟེན་སུ་ལུས་པ་ཅན་སྟོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་དང་པོར་
 དོར་བརྒྱས་རྩེད་ཟད་ཅིག་བྱས་ཏེ་རྒྱུད་དུ་མར་བཅུད། དེ་ནས་སྟེང་རྒྱུད་དལ་ལུས་དུས་མ་ན་མར་ལ་
 འབྲེན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ལས། ཁ་ཡང་བཅུ་མས་ཏེ་སྣ་ཡི་ལྷག་པ་གཉི་ག་དག་ནས་བྱི་རོལ་དག་གི་རྒྱུད་
 བེ་མ་ལུས་པ། སློག་གི་ལྷགས་གྱིས་བཀྲལ་སྟེ་^{༩༢} ཞེས་བྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུད་བཀྲལ་སྟེ་སྣ་ལྷག་གཉིས་ཀ་
 བས་འཇུག་པར་བཤད་ལ། རྒྱུད་སྣ་ལྷག་གཉིས་ཀ་ནས་འཇུག་ན་དུས་མ་ནས་འཇུག་པ་དེས་པ་ཅན་
 ཡིན་ཞིང་། ལུས་པ་ཅན་ལ་དང་པོར་འཇུག་པའི་ཆེ་རྒྱུད་དུས་མ་ནས་འཇུག་པ་ལ་དེའི་ཆེ་སྟོན་དུ་དོར་
 བརྒྱས་ལྟ་ལུས་རྒྱུད་དུས་མར་བཅུག་པ་ཞིག་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། རྟེན་ལྟར་ལྟེ་པའི་རྩ་ལོར་གྱི་ལྟེ་
 པའི་རྒྱ་རྟེན་ནང་དུ་སྟེང་ལོག་གི་རྒྱུད་ཁ་སྐྱར་དུ་གནས་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་ནས་བཞུགས་པས་
 རྒྱུད་སེམས་གང་དུ་གནས་པའི་ལྟེ་པའི་རྒྱ་རྟེན་ནང་དེར་སྟོས་མ་བཏགས་པར་སྟོང་གཟུགས་དུས་གྱིས་
 ལོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་རང་དབང་དུ་འཆར་བས་སྟེང་ནས་བྱངས་པའི་རྒྱུད་སེམས་སྟོང་གཟུགས་
 རྣམས་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་པ་དེ་དང་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་མོས་པ་བྱེད་དོན་མེད་དོ།

དེས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྐབས་ནས་གཏུག་མ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་སྟོང་གཟུགས་
 རྟེན་པར་ཅན་གཉིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་གྱི་སྒྲིབ་བ་ལུབ་ནས་དབྱེར་མེད་པར་སྒྲིབ་པའི་སྟོབས་གྱིས་
 སྟོང་གཟུགས་རྟེན་པར་ཅན་དུས་གྱི་ལོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་ལ་རྒྱལ་འཕོ་རུས་པ་
 ལྟར་སློག་ཚུལ་ཡན་ཆད་གྱི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུད་སེམས་གང་དུ་གཏད་པའི་དུས་མའི་ནང་དེར་རྒྱུད་

སེམས་རྒྱུད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་ཁྱད་པར་བ་ཤར་རེས་ཀྱི་དེ་ལ་ར་རྒྱལ་བཙས་མིན་དུ་འཕོ་
 ལུས་ཏེ། རྒྱ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལ་ར་རྒྱལ་བཙས་མིན་འཕོ་ལུས་པ་སྟོན་དུ་
 སོང་བ་དང་། བསམ་གཏན་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་སྟོན་དུ་སོང་བས་སོ། །ལུས་པ་ཅན་འདིར་
 བཤད་པ་རྣམས་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་སྲུའི་གང་ཟག་གིས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་
 ལམ་སྲ་མ་རྣམས་སྟོན་དུ་སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱི་ལམ་སྲ་མ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ལས་དང་པོ་
 པའི་ལུས་པ་ཅན་སྒོམ་རྒྱལ་ནི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་འཁྲིད་ཡིག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

བཞི་བ་སྒོམ་པའི་སྟན་ཀྱི་ཡུན་ཚད་བསྟན་པ་ནི།^{༡༡} དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་ཁ་སྐྱོར་དུ་བབུང་ནས་
 བསྒོམས་པས་མགོ་བོ་ན་བ་དང་ལུས་ལ་འོད་སྐར་མཐོང་བ་དང་སྤྱིང་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་འབྱུང་གི་
 བར་དུ་བསྒོམ་ཞིང་། མགོ་བོ་ན་བ་སོགས་བྱུང་ནས་ཀྱང་བསྒོམས་ན་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་
 དམིགས་ཡོད་དོ། །འོན་དེ་ལྟ་སྲུའི་རྒྱུན་གྱིས་གི་བའི་ཆོ་ཅིར་འབྱུར་སྐྱམ་ན། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་སྲུའི་རྒྱུན་གྱིས་
 འཆི་བ་བྱུང་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞག་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་
 བཞག་ན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གནས་སྟོན་དུ་བྱེད་པར་གྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་
 ལམ་བསྒོམས་པས་གི་འོ་ཞེས་པའི་གྲགས་པ་ངན་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དུ་འོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྐྱབ་ལའི་
 བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་པ་ལས། གློག་ཚོ་ལ་དག་ནི་ཀྱན་ནས་བདེ་མཉམ་འབྲས་སུ་སྟེར་བ་རི་སྤྱིད་མགོ་ཡི་
 བར་དུ་འདོད་པ་སྟེ། དེ་ཡིས་སྟེང་དུ་འདོད་པ་མིན་པ་འཆི་བའི་འཛིགས་པ་བྱེད་དེ་སྤང་བོ་ངེས་པར་
 འཛིག་པའི་རྒྱ། གཙུག་ཏྱར་སྟོན་སྟག་ནས་འགོ་ན་མཆོག་གི་བདེ་བའི་གོ་འཕང་དག་ལ་ངེས་པར་སྐྱུར་
 བར་བྱ། །སྤང་བོ་མེད་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་བདེ་མཉམ་འབྲས་སུ་སྟེ་འོན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་དུ་ནི་
 གྲགས་པ་མིན།^{༡༢} །ཞེས་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་
 ན་རྣལ་འབྱོར་པས་སྟོག་ཚོ་ལ་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རི་སྤྱིད་མགོ་ཡི་བར་དུ་ཞེས་པ་མགོ་བོ་ན་བར་མི་
 བྱེད་ཀྱི་བར་དུ་འོ། །དེ་ཡང་བདེ་མཉམ་འབྲས་སུ་སྟེར་བར་འབྱུར་རོ། །དེ་ལས་སྟེང་དུ་ཞེས་པ་ནི་མགོ་
 བོ་ན་བའི་མཐུ་ལས་འདོད་པ་མིན་པ་འཆི་བའི་འཛིགས་པ་བྱེད་པར་འབྱུར་ཏེ་སྤང་བོ་རྣམ་པར་ཉམས་
 པའི་རྒྱར་འབྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གཙུག་ཏྱར་སྟག་ནས་སྟོག་འགོ་ན་རྣལ་འབྱོར་

པས་མཆོག་གི་བདེ་བའི་གོ་འཕང་དག་ལ་ཞེས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་ངེས་པར་སྐྱར་བར་བྱ་སྟེ་
ངེས་པར་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུའོ།^{੧੫} །ཞེས་དང་། འོན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་དུ་ཞི་གསལ་པ་མིན་པ་ནས་འབྱོར་
པ་འདི་གི་འོ་ཞེས་པ་སྟེ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་ངེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

ལྷ་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པས་ཉམས་ཏྟགས་སྟེ་བའི་ཚུལ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷ་པར་སྟོན་
དང་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུད་དག་ཡང་དག་པར་ཐུད་པའི་དབུས་སུ་^{੧੬} ཞེས་པ་ནས། གྲུག་གི་སྒྲིམ་ལྟེ་བ་དེ་
ཉིད་ལའོ། །ཞེས་པའི་དོན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བའི་རྩ་དྲིའི་ནང་དུ་སྟོན་ཐུར་
འདྲེས་པའི་དབུས་སུ་མིག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་གི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་རྒྱུད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དུག་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཆད་པའི་སྟོན་ནས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་
མ་རྣམས་གོ་རིམ་སོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འཆོལ་བའི་ངེས་པ་ཅན་རྣམས་དང་། ལྷ་པར་དུ་ཡང་རེ་ལྷ་
ནག་པོ་སྤྱིའི་ཆད་ཅམ་གྱི་དབུས་སུ་དུ་མ་འོངས་སྟོན་རྟོགས་པའི་སྐྱེད་ཐུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་
ལ་ང་རྒྱལ་འཕྲོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་ཐུར་འདྲེས་པའི་དབུས་དེར་གསལ་བར་སྐྱར་བ་དང་། དེ་ཡང་
སྟོན་ཐུར་འདྲེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྟེ་བའི་གཏུམ་མོ་འབར་ཏེ་ཁམས་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་ཁུ་ནས་བབས་
པ་རྟོ་རྟེན་པའི་རྩེ་ནས་མ་འཕྲོས་པའི་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བཞི་དང་། བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་དབུལ་
བའི་བར་དུ་འཁྲེལ་བའི་མས་བཏན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་དང་སྤྲོ་ནས་དེ་ལྟ་སྤྱིའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་རྣམ་
བཅས་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྐྱར་ནས་སྟོམ་པ་རྣམས་ཉམས་ཏྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་རྩ་དང་
རྒྱུད་གི་ཁ་དོག་མཐོང་བ་སོགས་ནི་ཉམས་ཏྟགས་པལ་པ་ཡིན་ནོ།

འོན་ཐུམ་པ་ཅན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མས་བཏན་གྱི་དགའ་བཞི་རི་ལྟར་འདྲེན་ཅུ་ས་
སྟམ་ན། འདི་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་གཟུགས་ནི་མཐོང་བར་འགྱུར་ན་ཞེས་པ་ནས། ཐུར་བརྗོད་
པའི་གཟུགས་ལས་ནང་དུའོ།^{੧੭} །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོན་ཚུལ་སྐྱེད་པ་ཅན་བྱེད་པ་དང་དེ་མཐར་
ཕྱིན་པའི་ཆད་བསྟན་ནས། དེའི་འཇུག་ཉིད་དུ་དེ་ནས་སྐྱབ་བ་དུག་གིས་སྟོམ་བ་རྩོན་ཏེ་ལས་དང་པོ་བའི་
ཆོངས་པར་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་རེ་ག་བྱ་དམན་པ་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འབྲིག་པ་དང་བུལ་བའི་བདེ་བ་
མཉམ་པ་སྟེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ལམ་གྱི་སེམས་ཞེས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་སུ་

འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་རྒྱུད་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་
 ཟག་དེས་བུམ་པ་ཅན་མཐར་ཕྱིན་པ་དེ་ནས་འཛིན་པ་དང་རྗེས་དྲན་གྱི་ལམ་ལ་འབད་པས་སྒྲ་བ་དུག་
 རྫོགས་པའི་འཆོམས་སུ་ལས་དང་བོ་བའི་ཆེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཉམས་མ་ཐུང་བའི་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་
 དང་ལྷན་པ་རྣམས་ལ་རེག་བྱས་དམན་པ་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འབྲིག་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བུལ་བའི་
 བདེ་བ་མཉམ་པ་སྟེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ལམ་གྱི་བྱང་སེམས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་
 དབྱེར་མེད་པའི་སེམས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །མདོར་ན་བུམ་པ་ཅན་མཐར་ཕྱིན་པའི་རིན་
 པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེས་སྒྲ་བ་དུག་གི་བར་དུ་ལམ་ལ་འབད་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་འཐོབ་
 ཅས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

ཡང་གཟུགས་ཀྱི་སེམས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་མཁུག་ཉིད་དུ། དེ་ནས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་
 མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཞེས་པ་ནས། གཙུག་ཏྱར་དུ་སློག་ཐམས་ཅད་ཟད་པས་ས་བཅུ་
 གཉིས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་གྲངས་འཕེལ་ཚུལ་དང་།
 དེས་ཅ་འཁོར་དུག་ཏུ་ལས་རྒྱང་རྣམས་སད་དེས་བཅུ་གཉིས་འཐོབ་ཚུལ་བསྟན། དེའི་མཁུག་ཏུ། དེའི་
 ཕྱིར་ཨོཊ་འབར་བའི་བར་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། དེའི་འཕེལ་བ་སྟེ་སྟོང་དུ་འགོ་བར་རབ་ཏུ་བྱའོ་ཞེས་པའི་
 བར་གྱིས་བུམ་པ་ཅན་ནས་རྗེས་དྲན་གྱི་བར་གྱི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་སྟེད་ཚུལ་
 བསྟན། འོ་ན་གཏུམ་མོ་འབར་བས་བྱང་སེམས་ལྷོ་བ་ལས་ཡས་བབས་འོང་དུ་ཆུག་མོད་མས་བརྟན་ཇི་
 ལྟར་འོང་སྟམ་ན། སྟོང་དུ་འགོ་བར་རབ་ཏུ་བྱའོ་ཞེས་པའི་མཁུག་དེ་ཉིད་དུ། སྒྲ་མའི་ངེས་པའི་དབང་
 གིས་ཞེས་པ་སྒྲར་གསུངས་པའི་སློག་འགོག་པ་ལས་དཔལ་བའི་བར་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ལ་ངོ་
 མཚར་མེད་དོ། །ཞེས་སྒྲར་གསུངས་པའི་སློག་ཚུལ་གྱིས་སློག་འགོག་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལས་ཁམས་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསང་གནས་ནས་དཔལ་བའི་བར་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་མས་བརྟན་འབྱུང་བ་
 འདི་ལ་ངོ་མཚར་མེད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སློག་དབུ་མར་འགོག་པ་ལས་བྱང་སེམས་ཡས་འདྲེན་ལུས་
 པ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།

བཞི་པ་མ་གྲུབ་ན་སློགས་པའི་ཆོག་ནི་སྒྲུབ་ལའི་བརྒྱ་བཅུ་དགུ་པ་ལས། སོ་སོར་སྟུང་པ་ལ་

སོགས་ནམས་ཀྱིས་གལ་ཏེ་སྐྱེས་པ་ནམས་ཀྱི་འདོད་པ་གྲུབ་པར་མ་གྱུར་ན། ལྷན་གྲོམས་པས་བཅཅ་
 ཐབས་ཚུ་སྦྱེས་སུ་གནས་དོན་རྩོམ་ཐུང་ཐིག་ལེ་བཀག་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ།^{༡༡} །ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཆེན་
 ལས། ད་ནི་བཅཅ་ཐབས་ཀྱི་ནུལ་འཕྱོར་གསུངས་ཏེ་འདིར་གང་གི་ཆོ་སོ་སོར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པས་
 གཞུགས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ལ་སློག་མ་བཅིངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་མ་སྦྱེས་ན་
 དེའི་ཆོ་རྣུ་ད་གོམས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་བཅཅ་ཐབས་སུ་དབུ་མར་འབབ་པར་བྱས་ནས་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་ཚུ་སྦྱེས་སུ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དོན་རྩོམ་ཐུང་ཐིག་ལེ་གཡོ་བས་
 འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་བཅཅ་ཐབས་ཀྱི་ནུལ་འཕྱོར་རོ།^{༡༢} །ཞེས་
 གསུངས་པ་འདིས་སོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་བསྐྱོམས་པས་མ་དེས་པའི་དུ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་
 གཞུགས་མཐོང་བར་གྱུར་ཀྱང་སློག་རྒྱུ་དབུ་མར་མ་བཅིངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་སེམས་དོན་རྩོམ་ཐུང་
 ཐིག་པ་ནས་འགྱུར་བ་སྟེ་འཛག་པ་མེད་པའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་མ་སྦྱེས་ན་དེའི་ཆོ་རྣུ་ད་གོམས་པ་
 སྐྱབ་ལའི་གོ་སྐྱའི་བརྒྱ་གོ་དུག་པ། ལུས་མ་གང་ཞིག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དུག་པོ་
 བཅཅ་ཐབས་ཀྱི་སྟོང་བས་དབུ་མར་རྒྱུང་འབབ་པར་བྱས་ནས་ལས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོ་ཤེས་
 རབ་མའི་ཚུ་སྦྱེས་པ་དྲུག་གནས་པའི་ནུལ་འཕྱོར་པ་རང་གི་དོན་རྩོམ་ཐུང་ཐིག་ལེ་རྒྱུང་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་
 དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཀག་ནས་བྱང་སེམས་ཐྱིར་མི་གཡོ་བས་འགྱུར་བ་མེད་པ་སྟེ་འཛག་མེད་ཀྱི་བདེ་
 བའི་སྐད་ཅིག་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།^{༡༣} །ཞེས་བསྟན་པས་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུང་དབུ་མར་རྒྱུད་པ་ཡིན་
 ཕྱིན་ཆད་རྒྱུང་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་འཛག་མེད་དུ་འཆིང་ལུས་པར་ངེས་པས་སོར་སྤྱད་ནས་ཀྱང་རྒྱུང་
 སྟོབས་ཀྱིས་ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་འདྲན་ལུས་སོ། །དེས་ན་འདིར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་
 གསུངས་པ་ནམས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཐྱི་རོལ་དུ་འཛག་པ་བཀག་ནས་དོན་རྩོམ་ཐུང་ཐིག་ལེ་རྩེར་འཛག་མེད་དུ་
 བཅིངས་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་བདེ་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཀྱི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་ཏེ། དོ་
 རྩོམ་ཐུང་ཐིག་ལེ་བཀག་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཤེས་པས་སོ། །

དེས་ན་སློགས་ཆོག་འདི་ལ་གསུམ། དུས་ནམ་ཀྱི་ཆོ་བྱེད་པ། བྱེད་པའི་ཚུལ་དངོས། དེས་
 རྒྱུང་བཅིངས་ནས་བདེ་བ་སྦྱེད་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི་སོར་སྤྱད་དང་སློག་ཚུལ་བསྐྱོམས་པས་སྤྱོད་གཞུགས་དུ་མ་མཐོང་ཡང་རྒྱུ་དབྱ་
 མར་རྒྱུད་པའི་རྟགས་མ་བྱུང་ན་འདི་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་འདི་བྱས་པས་རྒྱུད་དབྱ་མར་རྒྱུད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
 ཡང་སློག་དབྱ་མར་མ་རྒྱུད་པ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སློག་དབྱ་མར་མ་ཆིངས་པས་བདེ་བ་
 མ་སྦྱེས་ན་བཅའ་ཐབས་སུ་དེ་རྒྱུད་དབྱ་མར་འབབ་པར་བྱས་ནས་བདེ་བ་བསྦྱེད་པར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སོར་སྤྱད་བསྐྱོམས་པས་རྒྱུད་དབྱ་མར་འཇུག་མ་རྩུས་པའི་དུས་དང་། སོར་སྤྱད་གྱི་
 སོགས་ཁོངས་ནས་གཙོ་བོར་སློག་ཚུལ་བཏོན་ཏེ་སློག་ཚུལ་བསྐྱོམས་པས་ཀྱང་རྒྱུད་དབྱ་མར་འཇུག་མ་
 རྩུས་པའི་དུས་དང་དུས་གཉིས་པོ་དེར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སོར་སྤྱད་གྱིས་རྒྱུད་དབྱ་མར་རྒྱུད་ནས་སློག་ཚུལ་
 བསྐྱོམས་པ་ཡིན་ན་ནི་སློག་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུད་དབྱ་མར་མི་རྒྱུད་མི་སྤྱིད་པས་སོར་སྤྱད་གྱིས་རྒྱུད་དབྱ་མར་
 མ་རྒྱུད་པར་སློག་ཚུལ་སྒྲིམ་པ་ཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བཅའ་ཐབས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་འདིས་
 རྒྱུད་དབྱ་མར་འཇུག་ན་དང་པོ་ནས་འདི་བྱས་པས་ཆོག་གས་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་དང་པོར་སོར་སྤྱད་དང་
 སློག་ཚུལ་གྱི་སྒྱུར་བ་འཇམ་པོའི་སྒྲོ་ནས་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱོམས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ན་དེའི་ཆོ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། །དང་
 པོ་ནས་དྲག་པོའི་བཅའ་ཐབས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བྱས་ན་རྒྱུད་དབྱ་མར་འཇུག་མི་རྩུས་གྱི་སྤྱིང་དུ་གཤམ་ཆེན་པོ་
 སྤྱིང་པས་དང་པོ་ནས་བྱེད་དུ་མི་རུང་རོ། །སོར་སྤྱད་ལྟ་བུ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱོམས་པའི་རྗེས་སུ་ནི་རྒྱུད་གིན་
 ཏུ་ལས་རུང་དུ་སོང་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་བཅའ་ཐབས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བྱས་ཀྱང་གཤམ་ཆེན་པོ་སྤྱིང་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བྱེད་པའི་རྩུལ་དངོས་ནི་སྒྲུབ་ལའི་གོ་སྐྱའི་བརྒྱ་གོ་དུག་པ་ལས། རུས་མ་གང་ཞིག་
 རྩེ་བའི་དབྱས་ནས་གཞན་གྱི་གནས་སུ་བརྩུ་གཉིས་མཐའ་དང་ཆ་ཡི་མཐར་འགོ་བ། །དེ་ནི་རྩེ་བར་
 འགོག་པ་དང་བཅས་དྲི་མེད་སློག་དང་མཚུངས་པ་དབྱུག་པའི་གཞུགས་ཅན་ལངས་པ་ཡང་། །འཁོར་
 ལོ་ལས་ནི་འཁོར་ལོའི་བར་དུ་ངེས་པར་དམན་ཞིང་རོལ་པའི་འགྲོས་པས་དབྱ་མའི་རྩུལ་བསྐྱོད། །རི་
 སྤྱིད་གཙུག་ཏོར་ལུག་པར་བཅའ་ཐབས་ཉིད་གྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ནི་པགས་པ་དག་ལ་ཁབ་བཞིན་
 རེག་^{༡༩} །ཅིས་གསུངས་པ་འདིས་བརྟན་ཏེ།

འདིའི་དོན་རྒྱུད་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། རྣ་ད་ཞེས་པ་བསྒྱུར་ན་སྒྲ་ཙམ་ཞེས་པ་ཡིན་པས་སྒྲ་
 ཙམ་གོམས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ནི་རྩྱིག་སྒྲ་འོ། །དེ་གོམས་པ་སྒྲ་སྒྲོམ་པའི་རྩུལ་ནི་རྟ་པ་དོ་རྗེའི་སྤྱིལ་གྱང་

བཅད། ལག་པ་གཉིས་དོ་རྗེའི་ཁུ་རྒྱུར་སྟོང་གར་བསྟོལ། མགོ་ཡིད་ཅམ་གྲག་སྟེ་^{༡༩༩} ལུ་མ་སྟེ་སྟོག་གི་
 རྒྱུད་གར་ཞིག་ལྟེ་བའི་དབུས་ནས་གཞན་གྱི་གནས་སྣ་ལུག་ནས་སྤྱི་རྩོལ་དུ་ས་རྒྱུད་སོར་བཅུ་གཉིས་གྱི་
 མཐའ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུའུ་བཅུ་གསུམ་དང་། མེ་རྒྱུད་བཅུ་བཞི་དང་། རྒྱུད་གི་རྒྱུད་བཙུ་ལྔ་དང་།
 བམ་མཁའི་རྒྱུད་ཆ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་གི་མཐར་འགྲོ་བ་དེ་ནི་ཁ་ནས་མ་བྱུང་བ་བྱས་ལ་སྣ་ལུག་གཉིས་ནས་
 དག་ཏུ་བརྟུབས་ཏེ་དབུ་མའི་ནང་ན་མར་སོང་བའི་རྒྱུད་གི་གདངས་རྩྱི་གི་སྒྲར་མོས་པ་ལྟེ་བའི་བར་དུ་
 སོང་བའི་སྟོག་འཛིན་དང་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འོག་སྟོ་གཉིས་གར་རུང་ནས་དྲི་མ་མེད་པའི་སྟོག་དང་ཁ་
 དོག་མཚུངས་པ་དབུ་མའི་ལམ་ནས་ཀྱེན་དུ་དྲངས་པ་དབུག་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱིན་དུ་ལངས་པའི་ཐུར་
 སེལ་གཉིས་ལྟེ་བར་འགོག་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ཁ་སྒྲར་དུ་བཟུང་། དེ་ནས་རྒྱུད་དེ་གཉིས་ལྟེ་བའི་རྩ་
 འཁོར་ནས་གཙུག་ཏོར་གྱི་རྩ་འཁོར་གྱི་བར་དུ་གཡས་གཡོན་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱ་བ་དེས་པར་དམན་ཞིང་
 འཁོར་ལོ་ནམས་གྱི་ལྟེ་བ་ནས་ལྟེ་བའི་བར་དུ་ལུག་སྟེ་རྩོལ་བའི་བགོད་པས་དབུ་མའི་རྩ་ཨ་ཐ་རྩྱ་རྩྱེ་ལ་
 སྟོད་པ་སྟེ་བགོད་ནས་རི་སྟོད་གཙུག་ཏོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་ལུག་པར་བཙན་ཐབས་ཏེ་རྒྱུད་སྟོབས་དག་པོ་
 ཉིད་གྱིས་འགོ་སྟེ། དེ་ལྟར་སོང་བ་ན་མགོ་བོའི་སྤྱི་རྩོལ་གྱི་བགས་པ་དག་ལ་ཁབ་གྱིས་རེག་པ་བཞིན་
 གྱི་ཆ་ཅིག་པ་འོང་ཞིང་དེ་ནི་བཙན་ཐབས་གྱིས་རྒྱུད་དབུ་མར་རྒྱུད་པའི་དྲགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་ཉིད་གྱིས་རྒྱུད་དབུ་མར་འཇུད་པའི་སྟོགས་ཆོག་གྲུབ་མོད། འོན་ཀྱང་འཆོམས་འདི་ནས་
 འཕོ་བ་བྱེད་ན་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། དེ་ཡི་དུས་སུ་ཐུར་དུ་སེལ་བ་བཙན་ཐབས་ཉིད་གྱིས་སྟོང་གི་ལམ་
 དུ་བསྐྱལ་བར་བྱ། །རྒྱུད་གི་རྒྱུད་དག་འགགས་པ་ན་ནི་གཙུག་ཏོར་ལུག་ནས་མཆོག་གི་གྲོང་ཁྱེར་དག་
 ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར།^{༡༩༩} །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་བཙན་ཐབས་བྱས་པས་ཁབ་
 བཞིན་རེག་པ་དེ་ཡི་དུས་སུ་ཐུར་དུ་སེལ་བའི་རྒྱུད་མཆོག་གི་བཙན་ཐབས་ཏེ་ཐུར་བས་ཀྱང་རྒྱུད་སྟོབས་
 དག་པོ་ཉིད་གྱིས་ཨ་ཐ་རྩྱ་རྩྱེའི་སྟོང་གི་ལམ་དུ་བསྐྱལ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པས་གཡས་གཡོན་རོ་
 རྒྱུད་གི་རྒྱུད་དག་གི་རྒྱ་བ་འགགས་པ་ན་ནི་དབུ་མའི་ནང་ནས་གཙུག་ཏོར་ལུག་སྟེ་མཆོག་གི་གྲོང་ཁྱེར་
 མཁའ་སྟོད་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཞེས་པའོ།

གསུམ་པ་དེས་རྒྱུད་བཙུངས་ནས་བདེ་བ་སྟེད་རྩལ་ནི་སྦྱིར་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་པལ་ཆེ་བ་ལས་

[illegible]

བཞི་པ་ཚད་མ་གང་ཡིན་དུང་པ་ནི། དུ་མའི་ནང་གི་རྒྱང་ལ་དམིགས་པའི་རྟོགས་པ་དང་
བྲལ་ཞིང་མི་སྒྲུབ་པའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མའོ།།

ལྷ་པ་དག་དབྱེ་ནི་སྒྲུབ་ལའི་བསྐྱབས་པའི་ལྷ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གློག་རྩོད་དག་གྲར་རལ་
གི་ཅན་ནོ་ཞེས་པ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་པོ་ལྷེ་རྣམ་པ་བརྩུ་ནི་གཡོན་དང་གཡས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་བརྩུ་པོ་
གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༡༧} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་པོ་ལྷེ་ཆོན་གྱི་
ཆོས་དྲག་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་དག་པར་བྱེད་པ་ལྷེ། དབྱེ་ན་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་བརྩུ་པོ་དཔལ་
མར་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་རྩྭ་ལ་གྱིས་འགོག་པས་རྣམ་པ་བརྩུ་ལོ།

དུག་པ་འབྲས་ལུ་ལ་གནིས་ལས་དང་པོ་གནས་སྒྲུབ་ཀྱིས་འབྲས་ལུ་ནི་རྒྱུ་ལེའི་བརྒྱ་བཙོ་
བརྒྱད་པ་ལས། རྟོག་ཚུལ་གྱིས་ནི་དག་པ་མི་བོར་ཅན་དང་ནི་མ་དང་བལ་བྱར་རྩལ་མེམས་དཔའ་

ནམས་གྱིས་མཆོད།^{༡༧} ཁྱིམ་པས་བརྟན་པ་ལྟར་ཉི་ཟླ་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུ་རྒྱ་བ་དང་བྲལ་ནས་དབྱུ་མར་
བབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་འཛུལ་ནམས་གྱིས་མཆོད་ཅིང་སངས་རྒྱུས་གྱིས་ལུང་བརྟན་
པ་འཛོམ། རྒྱུ་དབང་དུ་འདུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་
དབང་དུ་འདུའོ། ཁྲིམ་དོན་དུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་འཛུལ་ནི་དབང་པོ་དུག་ལ་བྱེད་པས་དབང་པོ་ནམས་
ལྟའི་མིག་ལ་སོགས་པར་གྱུར་ཏེ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའོ། ཁྲིམ་ཆེན་དུ་འགྲེལ་ཆེན་
ལས་གྱུར། སྒྲོག་ཚུལ་གྱིས་ནི་དག་པ་ཞེས་པ་ནི་འདི་དབང་གི་ཆོ་རྒྱལ་འབྱོར་པ་ཉི་མ་དང་རི་བོང་ཅན་
གྱི་ལམ་དང་བྲལ་ཏེ་རྟག་དུ་དབྱུ་མར་འབབ་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་སྒྲོག་ཚུལ་གྱིས་དག་པར་གྱུར་པས་ན་
བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་འཛུལ་ནམས་གྱིས་མཆོད་དེ་བསྐྱུགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ།^{༡༨} ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ནི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་རྒྱུད་གི་ལམས་དང་སྣ་དང་རྟེག་
བྱ་དང་། བཤང་བ་འཇག་པ་ནམས་སྦྱིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་ལས་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་
ཆན་གཅིག་འགྲུབ་པར་བྱེད་དོ། ཁྲིམ་པ་ལ། སྒྲོག་ཅན་ལམ་ནས་རྒྱུད་སྐྱུགས་མི་བྱེད་པས། ལྟོན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་ཟབ་མོའི་རྟོག་བསྐྱུས་ཤེས། ལུས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོག་དང་བྱུར་སེལ་གཉིས། ཁྲིམ་པའི་ལམ་དུ་
ཁ་སྦྱོར་བྱེད་རྒྱུ་ཤེས།^{༡༩} ཞེས་པའི་རྟོ་རྟེན་ཆོག་གིས་བཤད་པ་སྒྲོག་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

བཞི་པ་རྩ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷགས་པ་གནས་པ་འམ་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་
བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྩ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྷགས་པ་གནས་པ་འམ་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་འཛིན་པ་ལ་
དུག་ འཛིན་པའི་མཆོད་དོན། དང་པོར་བསྒྲོམ་པའི་དུས་འཆོམས། གང་བསྒྲོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་
ངེས་པ། ཆད་མ་གང་ཡིན་པ་དབྱུད་པ། དག་དབྱེ། འབྲས་བུའོ།

དང་པོ་ནི། རྩ་འཁོར་དུག་གམ་ལྟའི་ལྟེ་བའི་དབྱུ་མའི་ནང་དུ་རྒྱུད་འགྲོ་འོང་མེད་པར་ཐིག་
ལེར་སྒྲོག་བརྟག་ནས་འཛིན་པས་ན་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནས་འཛིན་

པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉེ་བ་དང་སྤྱིང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དབྱལ་བར་དབང་ཆེན་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་གི་
 དཀྱིལ་ལམོར་ལ་སློག་ཞུགས་པ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འགོ་བ་མེད་པར་ཐིག་ལེ་ལ་སློག་གནས་པ་^{༡༩} ཞེས་པ་
 འཛིན་པའི་ཡན་ལག་བརྗོད་དོ། ཞེས་དང་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་འཛིན་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་སློག་དབང་ཆེན་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་ལམོར་ལ་ཉེ་བ་དང་སྤྱིང་ག་དང་མགིན་པ་
 དང་དབྱལ་བར་ཞུགས་པ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འགོ་བ་མེད་པར་ཐིག་ལེ་ལ་སློག་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཛིན་པའི་
 ཡན་ལག་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།^{༢༠} ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། འོ་ན་འགྲེལ་པ་འདི་གཉིས་ལས་ནི་
 ཕ་འཁོར་བཞི་ལས་མ་བཤད་པས་ཕ་འཁོར་ལྷ་འཇུག་ཅེས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟེ། འགྲེལ་པ་
 འདི་གཉིས་སུ་བཞི་བཤད་པ་ནི་མཆོན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་དུག་ཡིན་པ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པ་ལས་
 ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་བསྐོམ་པའི་དུས་འཆོམས་ནི་སློག་རྩིས་ཀྱི་རྩུས་པས་རྒྱུ་སློག་ཐུར་གཉིས་ལྟེ་བའི་
 ཕ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་དབུ་མའི་ནང་དུ་འདུས་ནས་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་ཏེ་སྐྱམ་པ་ཙན་མཐར་ཕྱིན་པའི་
 འཆོམས་སློག་ཐུར་འབྲེས་པའི་ཕྱི་རྟགས་དབུགས་གཉིས་ཀྱི་དྲི་ཡོད་མེད། བར་རྟགས་གཏུམ་མོའི་མེ།
 གསང་རྟགས་རྒྱུད་གཉིས་གཅིག་བཟུང་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ཟིན་འོར་བའི་རྟགས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་
 བས་བསྐོམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་གཉིས་ཕ་འཁོར་གྱི་དབུ་མའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་པ་རྩུས་ན་ཕ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་
 རྒྱུད་གཉིས་འགོ་འོར་མི་བྱེད་པར་འཛིན་པའི་གཞི་གཏོར་བའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་གང་བསྐོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་ངེས་པ་ལ་ལྷ། འཛིན་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་
 བ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། རི་ལྟར་སྐོམ་པའི་ཚུལ་དང་། བསྐོམས་པས་ཉམས་སྦྱང་སྦྱེ་བའི་ཚུལ་དང་། ཞར་
 བྱུང་འཆི་མེད་རྒྱུ་བའི་ཡན་ལག་གོ།

དང་པོ་ནི་ཉེ་བའི་ཕ་འཁོར་གྱི་དབུས་ཀྱི་རྩྱའི་ནང་དུ་སློག་རྩིས་སློག་ཐུར་བསྐྱེད་པའི་
 རིས་སུ་རྒྱུད་རྣམས་འགོ་འོར་མེད་པར་བྱས་ནས་ཕ་འཁོར་དུག་པོ་གང་རུང་གི་ཉེ་བའི་དབུས་ཀྱི་རྩྱའི་
 ནང་དུ་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་ཀྱི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་བརྟན་པར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟོང་
 གཟུགས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའོ། དེ་ལྟར་ཡང་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས། རིམ་པས་རྒྱུད་

རྣམས་མེད་པ་དང་ཐིག་ལེ་རྣམས་ལ་ཉྟེ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་གྱི་ཐིག་ལེ་ལ་སེམས་གྱི་བཞོན་པ་སྟོག་གི་
རྒྱུ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་འཛིན་པ་འོ།^{༡༠༠} །ཞེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི་གསང་གནས་སོགས་རྩ་འཁོར་དུག་གི་ཉྟེ་བའི་དབྱེ་མར་རྒྱུད་གཡོ་མེད་
དུ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་དུག་གོ། །དེ་ཡང་རྩ་འཁོར་གྱིས་ཐུབ་པའི་དུག་ཡོད་པ་ནི་སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་བཙུ་ལྔ་
པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འཛིན་པ་ཐུག་ན་རིན་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོར་བའི་ཕུང་པོ་ཉྟེ་སྟོག་གི་འཛིན་པ་
ཉྟེ་བ་དང་སྟིང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དབྱལ་བ་དང་གཙུག་རྟོར་གྱི་བསྐྱེད་ལ་འགྲོ་བ་དང་འོང་བའི་དབྱེ་
བས་རྣམ་པ་བརྒྱའོ་ཞེས་^{༡༠༡} སྟོང་འགྲེལ་ནས་བཤད་པ་བཞིའི་སྟེང་དུ་གཙུག་རྟོར་དང་བཙས་པའི་ལྔ་
བཤད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྔ་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་རྣ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། སྟོག་
གི་འཛིན་པ་ཉྟེ་བ་དང་སྟིང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དབྱལ་བ་དང་གཙུག་རྟོར་གྱི་བསྐྱེད་ལས་དང་།^{༡༠༢} ཡོན་
ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས་ཀྱང་ཉི་མ་དཔལ་གྱིས། གཉིས་ཀའི་བཞོད་པ་བཙུམ་པ་ཞེས་པ་ནི་ཉྟེ་བ་
དང་སྟིང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དབྱལ་བ་དང་གཙུག་རྟོར་རྣམས་སུ་བཞོད་པ་དང་བྲལ་བར་འགྲོ་བར་
བྱེད་པ་དང་བྲལ་བ་འོ།^{༡༠༣} །ཞེས་བཤད་ཅིང་གསང་གནས་གྱི་འཁོར་ལོ་དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་ཐམས་
ཅད་མཁུན་པ་བྱའི་འཕྲིད་ཡིག་ལས། ཉྟེ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་ལོ་ལྔ་འཇམ་དུག་གི་ཉྟེ་བར་^{༡༠༤} ཞེས་
དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། རྒྱུད་ལས། ཉེ་བར་སྐྱབ་པ་ཡན་ལག་དུག་ །ཅིས་
པ་བྱམ་པ་ཅན་དུག་གོ་^{༡༠༥} ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཟིན་བྲིས་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དེའི་དོན་མ་ཡིན་ནའང་།
འཁོར་ལ་དུག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དུག་ཏུ་མཛད་པ་རུང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།^{༡༠༦}

གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་རྒྱལ་ལ་བཞེ་ལས། གང་དུ་བསྒྲོམ་པའི་གནས་དང་ལུས་གནད་
དང་ལྟ་སྟངས་གསུམ་ནི་སྟོག་རྩོལ་དང་འདྲའོ།

བཞེ་བ་གང་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་པའི་རྒྱལ་ནི་སྟོག་ཐུར་གྱི་རྒྱུད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་
པར་གྱུར་པའི་གོང་བུ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྟན་བརྒྱད་ལས། ལུལ་ནི་བདེ་བའི་རྒྱུད་
ཉིད་དོ།^{༡༠༧} །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སེམས་གྱི་འཛིན་རྒྱལ་ནི་རྒྱུད་སེམས་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་ནས་རྩ་འཁོར་དུག་
པོ་པའི་ཉྟེ་བའི་རྒྱ་རྡོའི་ནང་དུ་ཐིག་ལེར་རྒྱུད་བསྐྱེས་པ་ལ་རྩ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉྟེ། རྩ་རྒྱུད་ལས། བསྐྱར་

དོ་རྩེ་རབ་བཀོད་ནས། ཁྲོག་ནི་ཐིག་ལེར་གཞུག་པར་བྱ།³⁹⁹ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདུས་པ་ཕྱི་མར་།
 རིན་ཆེན་ལྷ་ཡི་རང་བཞིན་དཔུགས།⁴⁰⁰ ཞེས་སྟགས་ཀྱི་དོན་སྟོན་འགྲེལ་གྱིས་བཤད་པའི་དོན་ལུས་
 བ་ཅན་འཆད་པའི་བཤད་པ་དང་ཆ་འདྲ་བར་འདིར་ཡང་འཆད་ཚུ་ལ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། སྟོན་
 འགྲེལ་གྱིས་རྒྱད་ཚོག་དེ་དག་གི་དོན་སྟོག་འཛིན་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་
 འགྲེལ་ལས་རྒྱད་ཚོག་དེ་དག་བཤད་ཟིན་པའི་མཇུག་ཏུ། དེ་ལྟར་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་གནས་སུ་གོང་
 ལུའི་གཞུགས་ཀྱིས་སྟག་འགགས་པ་དེ་ནི་འཛིན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། ཞེས་ལུས་རྒྱུ་ཡིད་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་ཐིག་ལེའི་གནས་ཅུ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་པའི་རྩ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཉིད་ནང་དུ་སྟོག་ལུས་འདྲེས་པ་གོང་ལུའི་གཞུགས་སུ་
 གནས་པ་རོ་རྒྱང་ལ་རྒྱ་བ་འགགས་པ་དེ་ཐིག་ལེ་བཞི་པོ་དེ་དང་འདྲེས་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་
 པ་ནི་འཛིན་པའི་སྒྲོམ་ཚུ་ལ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་རིམ་པ་རི་ལྟར་དུ་བསྒྲོམ་ན། ཆོས་རྩེ་ལུའི་འཕྲིད་དང་ཟེན་གྱིས་གཉིས་ལས་གསུངས་
 པ་ལྟར་དང་པོར་ཉེ་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ཉེ་པར་བསྒྲོམ་མོ།⁴⁰¹ དེ་ཡང་སྟོག་ལུས་འདྲེས་པའི་གོང་ལུ་དེ་
 ཉིད་ཉེ་པ་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྩ་འདབ་དུག་ཅུ་ཅུ་བཞི་པའི་ཉེ་པའི་དཔུ་མའི་ནང་དུ་རྒྱུང་སེམས་ཐིག་ལེ་
 གསུམ་དབྱེར་མེད་དུ་ལུས་པ་ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་གཞུང་དོ། རྒྱུང་ཕྱིར་གཏོང་པའི་ཆོ་རྩལ་བས་མི་གཏོང་
 བར་འཇམ་པས་བཏང་བར་བྱའོ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་ལྟར་སྒྱུ་ལ་ཐིམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲིང་ག་དང་། དེ་
 བརྟེན་ནས་རྒྱུ་ལ་ཐིམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་མགྱིན་པ་དང་། དེ་བརྟེན་ནས་མ་རྒྱུང་ལ་ཐིམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 དབྱལ་པ་དང་། དེ་བརྟེན་ནས་རྒྱུང་ནམ་མཁའ་ལ་ཐིམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཞུག་ཏོར་དང་། དེ་བརྟེན་
 བས་ནམ་མཁའ་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐིམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསང་གནས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་གཞུང་དོ།།

འདིར་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་དོར་བསྐྱས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆོ་སྟོན་འགྲེལ་ལས། གཡོན་པ་དང་
 གཡས་པའི་ལམ་འགགས་པ་ལས་དཔུ་མ་ཨ་ལ་རྩ་རྒྱུ་ཉིད་ནང་དུ་སྟོག་གི་རྒྱུད་ཏུ་འཇུག་སྟེ་⁴⁰² ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་དོར་བསྐྱས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆོ་རྩེའི་བསྐྱས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་དུས་སུ་
 རྒྱུད་དཔུ་མ་འབའ་ཞིག་ལ་འཕྱུང་འཇུག་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུད་རྣམས་ཉེ་པ་གནས་ཕྱིར་འགོ་ཞིང་ནང་དུ་
 ཡང་ཉེ་པའི་བར་དུ་འགོ་བས་དོར་བསྐྱས་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དོར་བསྐྱས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་

གནས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཉེ་བ་ནས་སྒྲུབ་གི་བར་ལ་རྒྱུད་དཔུ་མ་འབའ་ཞིག་ནས་འབྱུང་འཇུག་
བྱེད་བར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་གྲུབ་པས་རྒྱུད་རྣམས་ཙུ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་འཁོར་འབའ་ཞིག་ནས་
ཡར་མར་ལ་འགོ་འོང་བྱེད་བར་ཡང་གྲུབ་པོ། །དེ་གྲུབ་པས་དོར་བསྐྱེད་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆོ་ཙུ་འཁོར་
ཀྱི་ཐད་ཀྱི་ཙུ་མཐུད་རྣམས་གོལ་བར་གྲུབ་ཉེ། ཙུ་མཐུད་མ་གོལ་བ་ན་ཙུ་འཁོར་ཀྱི་ཉེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་འཁོར་
ལ་རྒྱུད་འགོ་འོང་བྱེད་པ་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ནས་དོར་བསྐྱེད་མཐར་ཕྱིན་ནས་བུམ་པ་ཙུ་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་ཐོག་མར་དོར་
བསྐྱེད་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱས་ཏེ་རྒྱུད་དཔུ་མར་བཅུག། །དེ་ནས་སྤྱོད་འོག་ནས་རྒྱུད་འདྲེན་པ་ཡང་མོས་པ་
ཙུ་མིན་པར་དངོས་གནས་ལ་དཔུ་མའི་ནང་ཉིད་ནས་བྱངས་ཏེ་ཉེ་བར་སྒྲོག་ཐུར་བསྐྱེད་ནས་བུམ་པ་
ཙུ་ཐུན་འཚོམས་པ་རེ་ཡང་ཡང་བསྒྲོམས་པས་སྒྲོག་ཐུར་འདྲེས་པས་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་རྟགས་རྣམས་
བྱུང་ཉེ་ཉེ་བའི་གཏུམ་མོ་འབར་བས་བྱང་སེམས་ལྷ་བའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་སྒྱེད་
རྒྱས་པའི་བུམ་པ་ཙུ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་སྤྱོད་རྒྱུད་སྒྲོག་འཛིན་
དང་འོག་རྒྱུད་ཐུར་སེལ་གཉིས་སྤྱོད་འོག་ནས་བྱངས་པའི་དཔུ་མའི་ནང་ཉིད་ལ་སོང་བ་ཉེ་བའི་ཙུ་
འཁོར་ཀྱི་དཔུ་མའི་ནང་དུ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་རྒྱུད་དང་ཙུ་མཐོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རྒྱུད་སྒྲོག་ཐུར་
གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་གོང་ལ་དེ་ཉེ་བའི་ཙུ་འཁོར་ཀྱི་ཉེ་བའི་དཔུ་མའི་ནང་གི་སད་པའི་གནས་སྐབས་
སྒྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་དང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལ་སེམས་ཙུ་གཅིག་ཏུ་བཞག་ནས་རྒྱུད་ཡང་སྤྱོད་འོག་ཏུ་མ་
འཇུགས་པར་ཚུལ་བས་གཟུང་། དེ་ལྟར་ཡང་ཡང་བྱས་པས་དང་པོ་ནས་རྒྱུད་གཉིས་འདྲེས་པ་ཚུལ་
མེད་དུ་རང་གི་རང་གིས་གནས་པ་མེད་ཀྱང་ནམ་ཞིག་ནས་རྒྱུད་གཉིས་འདྲེས་པ་ཐིག་ལེ་དང་ཡང་
བསྐྱེད་པ་ཚུལ་མེད་དུ་རང་གི་རང་གིས་གནས་པ་འོང་ལ། དེ་ལྟ་བུར་བ་དེ་ཡང་ཡང་བསྒྲོམས་པས་
དེ་བརྟན་པར་འབྱུར་ཞིང་དེ་བརྟན་པ་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལྟར་སྤྱོད་ག་སོགས་སུ་ཡང་
བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་སྒྲོག་ཚུལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུད་དཔུ་མར་ཞུགས་པ་དང་། འཛིན་
པའི་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱུད་དཔུ་མར་གནས་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་མཐོན་སུམ་

དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་ཞིང་སྟོང་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་དང་བྱུང་པར་དུ་རྒྱུང་སེམས་གང་དུ་བརྒྱུང་ས་
 དེར་སྟོང་གཟུགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡལ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་
 མེད་པ་མ་བཏགས་མ་བཅོས་པ་རང་གི་རང་གིས་འཆར་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། རྟོར་
 བསྐྱེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྟོར་བསྐྱེས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་གཏུམ་མོ་འབར་བ་སོགས་མ་བཤད་ཀྱང་། ལུས་
 པ་ཅན་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆོ་གཏུམ་མོ་འབར་བས་བྱུང་སེམས་བཞུགས་པའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་
 དགའ་བཞི་སྟེ་བར་གསུངས་པ་དང་འཛིན་པའི་སྐབས་འདིར་ལུས་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་ལས་ཀྱང་བྱུང་
 པར་དུ་ཟུར་པའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་སྟེ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་གནས་སྐབས་དེ་
 གཉིས་སུ་དགའ་བཞི་སྟེས་པ་དེའི་ཆོ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་སྟེས་བས་དེ་ལྟ་
 ལུའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སེམས་དེ་རང་དུས་སུ་ཤར་པའི་སྟོང་གཟུགས་རང་བཞིན་གྱི་མེད་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་
 ཏུ་བཞག་པའི་རང་ནས་སྟོང་གཟུགས་དེ་ཉིད་ཀྱང་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་རང་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིག་
 དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོང་རྒྱུང་ནང་དུ་འབྲེན་པ་ན་རྒྱུང་སེམས་དང་སྟོང་གཟུགས་དབྱེར་
 མེད་དུ་བྱས་ནས་རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་ཐིག་ལའི་གནས་སུ་བྱང་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ནི། སྟོང་རྒྱུང་ནང་དུ་འབྲེན་
 དུས་ན་སྟོང་གཟུགས་ཤར་བ་མེད་པས་དེ་རྒྱུང་སེམས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བྱེད་པ་ག་ལ་འོང་ཞེས་བྱའོ།

བཞི་པ་བསྐྱེས་པས་ཉམས་སྟོང་སྟེ་བའི་རྒྱལ་ནི་ནི་མ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། རང་དབང་རིན་
 ཆེན་འགག་པ་ལ། །གཟུང་བར་བྱའོ་འཛིན་པར་བརྟོད།³¹⁹ །ཅིས་སོ། །འདིའི་སོ་སོར་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་ནི་རང་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་སོ། །དབང་པོ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏེ་
 རང་དང་དབང་པོ་འགགས་ཤིང་ཐིམ་པ་དེ་ལ་དེ་ནས་ཡུལ་དང་དབང་པོའི་རྟེན་དུ་ཟུར་པའི་རིན་ཆེན་ཏེ་
 སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་སྟོག་རྩོམ་ཕྱོད་དང་ལྷན་ཅིག་འགགས་ཤིང་རྒྱལ་པར་ཟུར་པ་ལ་གང་གཟུང་བར་བྱ་བ་
 དེ་འཛིན་པའོ། །ཞེས་འཛིན་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རང་དང་།
 མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་འགགས་ཤིང་ཐིམ་པར་འཇུག་ལ། དེ་ལྟར་ཐིམ་པ་དེ་ལ་དེའི་རྗེས་དེ་
 བས་ཡུལ་དང་དབང་པོའི་རྟེན་དུ་ཟུར་པའི་རིན་ཆེན་ཏེ་སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་སྟོག་རྩོམ་ཕྱོད་ཏེ་རྒྱུང་དང་ལྷན་

ཅིག་ཏུ་འགགས་ཤིང་ཁུབ་པར་གྱུར་པའི་འོད་གསལ་གྱི་སྟོང་ཉམས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འབྱུང་བར་གསུངས་
ཤིང་། རྗེ་བུས། དེའི་ཆེ་སྟོང་ཉམས་མཚན་ཉིད་པ་ཞིག་ཤར་ན་སྐྱག་པ་མི་སྐྱེ་མི་སྤྱིད་པས་གདམས་ངག་
གིས་ཟེན་པར་བྱས་ནས་སྒོམ་དགོས་^{༡༡} ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཞན་ཡང་སྟོག་ཐུར་ལྟེ་བར་འདྲེས་པས་གཏུམ་མོའི་མེ་འབར་བས་བཟའ་བརྟུང་ཅི་བྱས་པ་
ཐམས་ཅད་གཏུམ་མོའི་མེ་ལ་སྦྱིན་སྟེག་བྱས་པས་དྲངས་མས་ལུས་ཀྱི་མདངས་འཕེལ། སྟིགས་མ་
གཏུམ་མོའི་མེས་བསྟེགས་ཏེ་དྲི་ཆེན་དྲི་ཆུ་མི་འཛག་ཅིང་། ལུས་ཡང་ཞིང་ཐོ་མདོག་བདེ། དེ་ནས་བཟུང་
སྟེ་དུས་མིན་གྱི་འཆི་བས་མི་རྟུགས་ཏེ། སྟན་བརྒྱད་ལས། མ་ཟོས་བགྲེས་མེད་ཟོས་ཀྱང་འཇུ། ལྷུང་སེལ་
མི་འཛག་བདེ་བ་འཛག། སྐྱུ་འཕྱལ་ཆེན་པོ་གསུས་པོ་ཆེ། ལུས་ངག་ལ་སོགས་མི་རྟོག་བདེ།^{༡༢} ཞེས་
སོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་བསྟོམས་པས་དང་པོར་རྩོལ་བས་འཛིན་པ་མ་གཏོགས་རང་ལྷགས་ཀྱིས་
གནས་པ་མི་འོང་ཡང་། རྒྱུན་བསྐྱིད་ཏེ་བསྟོམས་པས་འཚམས་ཤིག་ནས་སྟོག་ཐུར་འདྲེས་པ་རྩུ་རྩེའི་
ནང་དུ་རང་ལྷགས་ཀྱིས་གནས་པ་འོང་ལ། དེ་ནས་རྒྱུན་བསྐྱིད་ཏེ་བསྟོམས་པས་རིམ་པ་བཞིན་ཞག་
གཅིག་དང་། ཟླ་བ་བྱེད་དང་། ཟླ་བ་གཅིག་དང་། ཟླ་བ་དུག་དང་། ལོ་གཅིག་དང་། ལོ་ལས་ཀྱང་
ལྷག་པའི་དུས་ལྷན་རིང་པོ་གནས་པ་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་དབྱལ་བ། མགྱིན་པ། སྟིང་ག་
ལྟེ་བ། གསང་བ། འོར་བུའི་རྩེ་ནམས་སུ་བྱང་སེམས་གཡོ་མེད་དུ་འཛིན་ནུས་པ་འབྱུང་ངོ་། ཞེས་ཟེན་
བྲིས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

ལྟ་བུ་ཞུར་བྱང་འཆི་མེད་རྒྱབ་པའི་ཡན་ལག་ནི་རྒྱབ་ལའི་གོ་སྤྱིའི་བརྒྱ་གོ་གསུམ་པ་ལས།
སྦྱིལ་ཀྱང་བཅིང་བ་བྱས་ནས་ཡན་རྩུན་སོ་དག་རེག་པ་མིན་པར་ཁ་ནི་ནམ་པར་བྱེ་བ་ཡིས། བྱི་རོལ་
རྒྱང་དག་བཀྲུག་སྟེ་དེ་དང་བདུད་རྩིར་བཅས་པ་སྟེ་བའི་དབུས་སུ་རབ་ཏུ་བརྟུག་པ་ཡིས། ཀྲན་ཏུག་དུང་
བ་དང་ནི་བགྲེས་དང་སྟོམ་པ་འཕྲོག་ཅིང་མཆོག་གི་ལུས་ལ་དུག་གྱང་ཡང་དག་འགོག། དབྱལ་བར་
ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་དབྱངས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བ་བདུད་རྩི་སྟོབ་བྱེད་པ་ཡིས་ཀྱང་ངོ་།^{༡༣} ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ལུས་གནད་དོན་རྗེ་སྦྱིལ་ཀྱང་བཅིང་བ་བྱས་ནས་སོ་ཡན་རྩུན་རེག་པ་མིན་པ་སྟེ་ཡས་

མས་གྱི་སོ་དག་མ་རེག་པར་བྱས། ཁ་ནི་རྩད་ཟད་ནམ་པར་སྒྲེ་བ་ཡིས་རྒྱུད་གི་གནད་སྒྲེ་རོལ་གྱི་རྒྱུད་
 དག་པལ་གྱི་སྒྲེ། བཀའ་པལ་ལྟར་དེ་དང་ཕྱེ་རྒྱུད་གི་བདུད་རྩི་དང་བཅས་པ་ལྟེ་བའི་རྩ་ལོར་གྱི་དབུས་
 སུ་བཅུག་པ་ཡིས་ཆ་བའི་རིམ་གྱི་ཀུན་ཏུ་གདུང་བ་དང་བཀྲེས་པ་དང་སྒྲོམ་པ་འཕྲོག་ཅིང་འཛིན་པའི་
 ཡན་ལག་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་འཕྲོར་བ་མཆོག་གི་ལུས་ལ་དུག་དང་། གྲུང་གི་སྒྲུབ་དུས་མིན་འཆི་བ་
 འགོག་ཅིང་བཅུད་ལེན་གྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། འོན་ཕྱེ་རྒྱུད་གི་བདུད་རྩི་རིམ་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་ན། དབུལ་བའི་
 རྩ་འདབ་མ་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྟེ་བར་སྒྲེ་བའི་དཀྱིལ་ལོར་ལ་ཐིག་དཀར་པོ་དབྱེད་སུ་གྱི་ཡི་གེས་ཡོངས་
 སུ་བསྒྲོར་བ་ལས་བདུད་རྩི་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་གྱེ་གྱེ་ལ་ལོག་ནས་ལྟེ་རྒྱུད་ལ་རེག་པར་བྱས་ཏེ་ལྟེ་རྒྱུད་ནས་
 འབབ་པར་བསྒྲོམས་པས་ཅི་ཞིག་ལྟར་གོམས་པ་ན། ཁ་མཆིལ་མས་གང་ནས་འོང་། དེ་ནས་རེ་ཞིམ་རེ་
 ཞིམ་ལ་སོང་སྟེ་མཐར་བུད་རྩི་ལྟ་བུའི་རོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་འབྱུང་བ་བཅུད་ལེན་གྱི་མཆོག་ཏུ་
 འགྱུར་རོ། གྲུང་པོ་རྒྱུན་གཅིག་ལ་ཉ་ཅང་མངས་ན་ལྟེ་རྒྱུད་བབས་ནས་ནད་སྒྲིད་པར་གསུངས་པས་
 རྩད་ཟད་རྩད་ཟད་བྱའོ།།

བཞི་པ་ཚད་མ་གང་ཡིན་དུད་པ་ནི་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་གསུངས་སོ།།

ལྷ་པ་དག་དབྱེ་ནི་ཚོར་བའི་སྤང་པོའི་སྟེ་ཚན་གྱི་ཚོས་དྲུག་དག་པར་བྱེད་ཅིང་། ལོར་ལོ་
 ལྷའི་ལྟེ་བར་རྒྱུད་འགོ་བ་དང་འོང་བ་གཉིས་གཉིས་གྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཅུའོ། ཇེ་ལྷར་ཡང་སྐབ་ལའི་
 བརྒྱ་བཙོ་ལྷ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྐར་ཡང་རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ་འཛིན་པ་ཐུག་ན་རིན་ཆེན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་
 ཚོར་བའི་སྤང་པོ་སྟེ་སྟོག་གི་འཛིན་པ་ལྟེ་བ་དང་སྤྱིང་ག་དང་མགྱིན་པ་དང་དབུལ་བ་དང་གཙུག་ཏོར་གྱི་
 བརྒྱ་ལ་འགོ་བ་དང་འོང་བའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཅུའོ།¹¹⁶ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

འབྲས་བུ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུད་རོ་རྒྱུད་ལ་རྒྱ་བ་བདུད་
 དང་ཉོན་མོངས་ཉམས་པས་དུས་མིན་དུ་འཆི་བ་མེད་ཅིང་རྒྱུད་ལྱི་ནད་དུ་འགོ་བ་ཟད་པས་སྟོབས་བཅུ་
 པོ་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སེམས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཇེ་ལྷར་ཡང་སྐབ་ལའི་བརྒྱ་བཙོ་
 བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བདུད་དང་ཉོན་མོངས་ལ་སྟོགས་ཉམས་ཤིང་སྟོབས་བཅུ་ལ་ནི་འཇུག་
 པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་གཟུང་བའི་སེམས་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ་འཛིན་པའི་

སྟོབས་ཀྱིས་སོ་ཞེས་པ་ནི་སྟོག་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་ཟད་པས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་བས་སོ།³⁷² །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབས་བྱ་ནི། ཚར་བའི་ཡུང་པོ། མེའི་ཁམས། མིག་གི་དབང་པོ། རོའི་ཁམས། ལག་པ། འགྲོ་བ་སྟེ་ཚས་དུག་པོ་དེ་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པའི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྗན་སོགས་དུག་ཚན་གཅིག་འབྲུབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ན། འཛིན་པས་ཐིག་ལེ་ལ་ནི་སྟོག་ཞུགས་པས། །དག་པའི་སྐྱུ་ལས་སྟོང་དང་བསྐྱབ་པེས།³⁷³ །ཞེས་པའི་དོར་རྗེའི་ཚིག་གིས་བཤད་པ་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

ལྷ་པ་མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་ཕྱེད་རྗེས་དྲན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་ཕྱེད་རྗེས་དྲན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་དུག་རྗེས་དྲན་གྱི་མཚན་དོན། བསྐྱོམ་པའི་དུས་འཚམས། བསྐྱོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་རེས་པ། ཚད་མ་གང་ཡིན་དཔུང་པ། དག་དབྱེ། འབས་བྱའོ།།

དང་པོ་ནི་སོར་སྤྱད་དང་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྒྲུབས་ཤིང་བརྟན་པར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རང་ཉིད་སྟོང་ག་ཟུགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐུར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་ཡང་རྗེས་སུ་དྲན་ཅིང་། དེས་སྟོས་པའི་ཁམས་གསུམ་པའི་སྟོང་ག་ཟུགས་བྲ་པལ་པ་ལྟ་བུ་ནུན་མཁའ་ལ་རྗེས་སུ་དྲན་པས་ན་རྗེས་དྲན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འདུས་པའི་རྒྱུད་བྱི་མར། གང་ཞིག་བསྐྱོམ་བྱ་རྗེས་དྲན་པས། །དེ་ཡི་རྣམ་པར་ཡང་དག་སྟོ། །རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་ཤིས་བྱ། །རབ་གསལ་དེ་ལ་སྐྱེ་བར་འབྱུར་³⁷⁴ །ཞེས་པའི་དོན་འཆད་ཕྱིད་ན་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་བསྐྱོམ་བྱ་ནི་སོ་སོར་སྤྱད་པ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་བརྟན་པར་བྱས་པ་ཁམས་གསུམ་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱང་རྫོང་གྱི་བདེན་པ་སྟེ་དེ་རྗེས་སུ་དྲན་པས་དེའི་རྣམ་པར་ཡང་དག་སྟོ། །དེའི་རྣམ་པར་ནི་ཀྱང་རྫོང་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པར་ཏེ་ཡང་དག་སྟོ་ནི་ནམ་མཁའི་མཐིལ་མཐའ་དག་ཁྲབ་པ་ལྟ་བུར་བྱའོ། །རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་ཤིས་བྱ། དུས་གསུམ་པའི་སྤྱིད་པ་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ནི་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཡན་

ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།^{༡༩༠} །ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་མིར་གསུངས་པ། རབ་གསལ་དེ་ལ་སྒྲེ་བར་
འགྱུར།^{༡༩༡} །ཞེས་པ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ནི་དེ་ལ་ཞེས་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཡན་ལག་
ལ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། བསྐྱེམ་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་སོ་སོར་སྦྱད་པ་དང་
བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་གཙོ་བོར་བསྐྱབས་ཤིང་བརྟན་པར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་
འོད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱན་ཆོ་བ་ཀྱི་བདེན་པ་དངོས་གནས་
ལ་གྲུབ་པ་དུས་ལའོར་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་རྗེས་སུ་དྲན་པས་ན་རྗེས་
དྲན་ནོ། །དེ་ཡི་རྣམ་པར་ཡང་དག་སྟོ།^{༡༩༢} །ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཀྱན་ཆོ་བ་ཀྱི་བདེན་པ་སྟོང་གཟུགས་དུས་
ཀྱི་ལའོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱར་གྱི་རྣམ་པར་ཉེ་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཁའི་མཐིལ་མཐའ་དག་ཁྲུབ་པར་
ཡང་དག་པར་སྟོ་བ་ཡང་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་ཤེས་བྱ། །ཞེས་
པའི་དོན་ནི། དེར་མ་ཟད་སོར་བསམ་གྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པའི་དུས་གསུམ་པའི་སྤྱིད་པ་གསུམ་པོའི་
སྟོང་གཟུགས་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཡང་ནི་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་
ཉིད་ཀྱི་མིར་གསུངས་པ། རབ་གསལ་དེ་ལ་སྒྲེ་བར་གྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་པ་རབ་ཏུ་གསལ་
བའི་སྟོང་གཟུགས་ཡིད་དོར་སྦྱང་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་ནི་དེ་ལ་ཞེས་པ་རྗེས་སུ་
དྲན་པའི་ཡན་ལག་ལ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ།།

དེས་ན་སྟོད་འགྲེལ་ལས་སྟོང་གཟུགས་དང་བོར་སྐྱེམ་པའི་དུས་ཀྱི་རྟགས་དང་གྲུབ་པའི་དུས་
ཀྱི་རྟགས་གཉིས་གསུངས་པའི་གྲུབ་པའི་དུས་ཀྱི་རྟགས་ནི་སྟོད་འགྲེལ་ལས། དངོས་སུ་དུ་བ་དང་
འབར་བ་ལ་སོགས་པས་སྟེག་པའི་བྱ་བ་བྱས་པའི་མིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གྲུར་ཀྱུམ་དང་མེ་ཏྲོག་དང་རིན་
པོ་ཆེ་དང་གསེར་གྱི་ཆར་ཡང་རོ།^{༡༩༣} །ཞེས་གསུངས་པའི་གྲུབ་པའི་དུས་ཀྱི་ས་འཚམས་རྗེས་དྲན་ན་
ས་བྱེད་པ་འདུས་པའི་རྒྱད་ཅུ་འགྲེལ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་དག་གིས་ཤེས་ཤིང་། གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་
དོན་ཡང་ཡིད་དོར་སྦྱང་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ།
གཞན་དུ་ན་སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་དང་རྗེས་དྲན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ལ་ཁྱད་པར་

མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་བསྐྱོམ་པའི་དུས་འཚམས་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་རྩ་འཁོར་སོ་སོར་མི་འཛིན་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཐོབ་པའི་འཚམས་ནས་རྗེས་དྲན་སྒྲོམ་པ་ལ་
འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་སྒྲོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་ངེས་པ་ལ་བཞི། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་
ཆུལ། དུག་ཀྱང་གཉིས་རི་ལྟར་བསྐྱེན་པའི་ཆུལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་དུག་ཀྱང་གཉིས་གང་རུང་དང་སྒྲོམས་པར་
ཞུགས་པ་ལས་གཏུམ་མོ་འབར་བའི་སྣང་བ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཤར་བའི་སྟོང་གཟུགས་
ནམས་དང་། བྱང་པར་དུ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་ཉེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་ཉེ་བའི་རྩ་ཏྲིའི་ནང་གི་དངོས་
གནས་ལ་གྲུབ་པའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་གྱི་ནམ་པ་ཅན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དྲན་
ཅིང་གཏུམ་མོ་འབར་བ་དེས་བཞུས་པའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
འོད་གསལ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྟོང་གཟུགས་བྱང་པར་བ་དེ་དང་།
དེ་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་ནམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲུབ་
ལའི་བརྒྱ་བརྩ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཏུམ་མོའི་སྣང་བ་གང་ཞིག་སྤྱིད་པ་གསུམ་གྱི་ནམ་
མཁའ་ལ་གྱུར་བ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་དྲན་པ་སྟེ། ³⁹⁸ ཞེས་གཏུམ་མོ་འབར་བའི་སྣང་བ་སྤྱིད་པ་གསུམ་སྟེ་
ཁམས་གསུམ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཤར་བར་གྱུར་པའི་སྟོང་གཟུགས་ནམས་དྲན་པས་ན་རྗེས་དྲན་དུ་
གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་འདིར་ནམ་མཁའ་ལ་གྱུར་པ་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་གསལ་བར་མ་གསུངས་ནའང་།
བརྒྱ་བརྩ་དགུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྗེས་སུ་དྲན་པ་ལེགས་པར་དག་པ་ཞེས་པ་འདིར་རྗེས་སུ་དྲན་
པ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་འབྱུང་པའི་སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ། ³⁹⁹ ཞེས་
རྗེས་དྲན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་སྟོང་གཟུགས་ལ་འབྱུང་པ་སྟེ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཞུགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་སུ་གསུངས་ཤིང་། ནམ་མཁའ་ལ་གྱུར་པ་སྟོང་
གཟུགས་ལ་གསལ་བར་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་སྟོང་གཟུགས་དེ་རི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། དེའི་དེ་མ་ཐག་པར། དེའི་ཕྱིར་གང་གི་ཆོད་ག་པར་གུར་བ་དེའི་ཆོད་མེད་འོད་གྱིད་གྱིལ་ལའོར་དུ་འགྱུར་རོ། །ཀྱང་གི་སྐྱེ་ལས་བསྐྱེའི་ཁུང་བུ་ནས་འོད་ཟེར་ལྟ་འཕྲོ་ཞིང་ངེས་པར་རྒྱུ་ལོ། །ཡེ་ཤེས་གཟུགས་ལས་སོ་ཞེས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་གཟུགས་ལས་སོ།^{༡༩༦} །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ངོ་བོ་ནི་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་སྟོང་གཟུགས་དུ་ས་གྱི་ལའོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་འཁྱུད་པ་སྟེ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་ཞུགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གང་གི་ཆོད་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་སྟོང་གཟུགས་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡིད་ངོར་སྒྲུང་བ་ཙམ་དེ་རྣམ་པར་དག་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོད་མ་མེད་པའི་འོད་གྱིད་གྱིལ་ལའོར་དང་ལྷན་པའི་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་གཟུགས་མཚན་ཉིད་པ་དེར་འགྱུར་རོ། །ཀྱང་གི་སྐྱེ་ལས་ལུས་རགས་པ་འདིའི་ནང་ན་གནས་པའི་སྟོང་གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་ཁྱེད་པར་བ་དེ་ལས་འོད་ཟེར་ལྟ་བུར་བ་ལུས་རགས་པའི་བསྐྱེའི་ཁུང་བུ་ནས་འཕྲོ་ཞིང་ངེས་པར་རྒྱུ་ལོ། །དེ་ཡང་འོད་ཟེར་གང་ལས་འཕྲོ་བ་ནི། ཡེ་ཤེས་གཟུགས་ལས་སོ་ཞེས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་གཟུགས་ལས་སོ།^{༡༩༧} །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་འདོད་པའི་ལྟ་མཐོང་བ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ལོ། །དེ་ལས་འོད་ཟེར་དུ་མ་འཕྲོ་བའི་རང་བཞིན་འོད་གྱིད་གྱིལ་ལའོར་ཏེ་དེ་ལས་རྣམ་པ་དུ་མར་འཕྲོ་བའི་རང་བཞིན་ཁམས་གསུམ་པར་སྦྱོར་བ་ཞེས་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ཡན་ལག་བརྗོད་དོ།^{༡༩༨} །ཞེས་གསུངས་ཏེ་དོན་ནི་སྟུང་མའི་འཆད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོན་གཏུམ་མོའི་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག་ཅེས་པའི་གཏུམ་མོ་འབར་བ་དེ་རི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྟོབས་གྱིས་ལྟེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་འི་གནས་སུ་གཏུམ་མོ་འབར་བ་རྣལ་འབྱོར་པས་མཐོང་ཞིང་ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་དེ་ཡིན་ལ། གཏུམ་མོ་དེའི་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག་གིས་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་གྱུར་པ་དེ་ནི་གཏུམ་མོ་དེ་འབར་བའི་སྟོབས་གྱིས་བྲལ་པ་ལྟ་བུའི་སྟོང་གཟུགས་ཐུག་རྒྱུ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུས་གྱི་འོད་ཟེར་གྱི་སྤྱིན་མཐའ་ཡས་པ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཁྱེད་པར་བ་

དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་
ལྷན་པ་དེ་དང་། དེས་རྣམ་པར་སྦྱོས་པའི་སྟོང་གཟུགས་སྣ་ཆོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ལྷ་
ཡི་གཟུགས་བརྟན་སྦྱབ་པ་ལ། །ཞེས་པའི་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས། དེ་ནས་ལྷའི་གཟུགས་བརྟན་
སྦྱབ་པ་ལ་ཞེས་པ་འདིར་འཛིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷེ་བའི་གནས་སྤྲུལ་ལྟུང་མོ་འབར་བ་རྣལ་འབྱོར་པས་
མཐོང་སྟེ་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་བྲ་པ་པ་ལྷ་བྱ་བྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྦྱིན་གྱི་འོད་
ཟེར་གྱི་སྦྱིན་མཐའ་ཡས་པ་སྦྱོ་བར་བྱེད་པའི་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་རྣམ་པར་སྦྱོས་པ་དེ་རྗེས་སུ་
བྲན་པའི་ཡན་ལག་སྦྱབ་པར་བརྗོད་དེ་འཛིན་པའི་མཐར་བུག་པ་གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པར་
བྱའོ་ཞེས་པ་དེས་པའོ།³⁹⁶ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི་དབང་པོ་རབ་བྲུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རི་རབ་ཀྱི་རྩལ་ཕྱ་རབ་དང་མཉམ་པ་ལ་
སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། དབང་འབྲིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྲུག་རྒྱ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོའི་གངས་དང་
མཉམ་པ་ལ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། དབང་པོ་དམན་པ་ལས་ཀྱི་བྲུ་རྒྱ་དང་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་
དང་གསུམ་མོ།།

རྗེས་བྲན་ངེ་ལྟར་སྦྱོམ་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་ངེ་ལྟར་སྦྱོམ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་གསུམ་ཆར་གྱི་སྦྱོམ་ཚུལ་ཐུན་མོང་བ་
བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ།།

གང་ཟག་གསུམ་ཆར་གྱི་སྦྱོམ་ཚུལ་ཐུན་མོང་བ་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་བྱིན་པའི་བར་ལ་སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་
སོགས་ཡིད་ངོར་སྤང་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པས་རྗེས་བྲན་གྱི་སྐབས་འདིར་

སྟོང་གཟུགས་རྣམས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་ཞིག་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཉྱེ་བའི་གཏུམ་མོ་བྱང་པར་
 ཅན་སྒྲར་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཅིང་བདེ་བ་དེས་ཉྱེ་བའི་རྩ་ཉིའི་ནང་དུ་གར་བའི་སྟོང་གཟུགས་
 དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྲོར་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བ་དེ་ལ་ཅུ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམས་
 པས་སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བ་དེ་རེ་དག་རེ་དག་ལ་སོང་སྟེ་དངོས་གནས་
 གྲུབ་པའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྒྲིའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲི་དེ་ལས་འོད་
 ཟེར་རྣམ་པ་ལྟ་བུར་བ་ལུས་རགས་པ་འདིའི་བ་སྤྱི་བུ་ག་ནས་འཕྲོ་ཁིང་ཕྱིར་རྒྱ་བ་དང་། གཞན་ཡང་
 སྒྲི་དེ་ལས་སྒྲི་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་རྣམ་མཁའི་མཐིལ་མཐའ་དག་
 བྱང་པར་སྒྲོ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་ཉྱེ་བའི་གཏུམ་མོ་བྱང་པར་ཅན་སྒྲར་ནས་བདེ་ཆེན་སྐྱེད་པ་འདི་ལ་ཡང་འཛིན་པའི་
 མཐར་གཏུམ་མོ་འབར་བ་ཉིད་ལ་སེམས་ཅུ་གཅིག་ཏུ་གཏད་ནས་སྐྱེད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། གང་ཟག་གསུམ་
 ཆར་གྱིས་དེ་གསུམ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་སྐྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་གསུམ་གསལ་ལས་ཀྱི་
 ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་པ་ཡོད་པ་ནི་ཡེ་ལའི་གོ་སྤྱིའི་བདུན་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པ་ལས། རྒྱལ་བའི་ལྷན་
 སྐྱེས་བདེ་བ་འདི་ནི་འཕེལ་བའི་དོན་སྒྲུབ་དང་པོར་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བསྟེན་པར་བྱ། །དེ་ནས་ཉི་མའི་
 གཟུགས་ནི་ལུས་དང་གདོང་དང་རྒྱུ་ལ་གཙུག་ཏོར་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་སྟེ། སློག་གི་
 དབྱུག་པའི་རྗེས་མཐུན་འཕྲོ་མེད་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་མ་མཚན་ཉིད་ཡན་ལག་རབ་ཏུ་རྫོགས།³⁴⁰ །ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། འདིའི་དོན་ནི་རྒྱུད་སྟོབས་ཀྱིས་ཁམས་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་འཛིན་མེད་དུ་འཆིང་ནུས་པ་
 རས་མཚོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་སྐྱེད་མི་ནུས་པའི་བར་གྱི་ཡན་ལག་དང་པོ་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ལྷན་
 སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་འདི་ནི་འཕེལ་བའི་དོན་དུ་དང་པོར་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །དེའི་རྗེས་སུ་
 རྗེས་དྲན་གྱི་སྒྲི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་ལྷན་པའི་གཟུགས་ནི་ལུས་དང་གདོང་དང་རྒྱུ་ལ་གཙུག་ཏོར་
 སོགས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྲོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་འགྱུབ་
 ཅིང་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཡུམ་དེ་ནི་སློག་གི་དབྱུག་པ་གཏུམ་མོ་འབར་བས་བདེ་ཆེན་སྐྱེད་པ་དང་རྗེས་སུ་

མཐུན་པར་ཐིག་ལེ་འཕོ་བ་མེད་པའི་མི་འགྲུར་བའི་བདེ་བ་སྦྱེད་པར་བྱེད་མ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་མཆོན་
ཉིད་དང་ལྷན་པ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་རྫོགས་པར་དངོས་གནས་ལ་འགྲུབ་པར་འགྲུར་རོ་ཞེས་
པའི་དོན་ནོ།།

ཡན་ལག་དང་པོ་ལཱའི་གནས་སྐབས་སུ་དབང་པོ་ཚོ་འབྲིང་རྒྱལ་པོ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་ལས་གྱི་
ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་དེ་ཡང་གནས་སྐབས་ལྷ་པོ་དེ་ཅི་རིགས་པར་བྱང་མེམས་
འཛག་པ་མེད་པ་དང་། འགྲུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་། སྟོང་གཟུགས་རྗེས་མཐུན་པ་དང་མཆོན་ཉིད་
པ་བསྦྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་ལ་སློབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྒོ་ནས་ལས་གྱི་
ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ཏེ་མི་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་བཞག་ནས་བྱང་མེམས་འཛག་མེད་དང་། འགྲུར་མེད་གྱི་
བདེ་བ་སྦྱེད་དགོས་པ་དང་། བདེ་བ་དེ་ཉིད་གྱི་གཟུང་རྣམ་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་སུ་འཆར་བར་བྱེད་
དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཆོག་མི་འགྲུར་གྱི་མདོར་བསྟུས་ལས། ཕྱག་རྒྱའི་སྦྱོར་བ་གང་གིས་
འཕོ་བའི་བག་ཆགས་དེར་འགྲུར་བའི་སྦྱོར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་སུ་འགྲུར་ཏེ་དདུལ་
རྒྱུད་ང་མེ་བཞིན་ནོ།³³⁰ །བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་གྱི་ལེའུ་ལས་ཆོགས་
སུ་བཅད་པ་ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པས་གསུངས་པ། མེ་ནི་དདུལ་རྒྱའི་དགྲ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་མི་དང་རྣམ་
པར་བྲལ་ན་ནམ་ཡང་དདུལ་རྒྱའི་འཆིང་བ་མེད། མ་བཅིངས་ན་ནི་གསེར་བྱེད་མེད་དེ་གསེར་དང་
བྲལ་ན་སྒྲུ་པོ་རྣམས་ལ་ལོངས་སྦྱོད་མེད་པ་ཉིད། །དེ་བཞིན་བྱེད་མེད་སྦྱོར་བ་བྲལ་ན་རྟག་ཏུ་རྣལ་
འབྱོར་བ་རྣམས་དག་གི་སེམས་ནི་འཆིང་མི་འགྲུར། །བཅིངས་པ་མེད་ན་ལུས་འབྲིགས་མེད་དེ་མ་ཕྱག་
ལུས་ཀྱིས་འདིར་ནི་ལྷན་སྦྱེས་བདེ་བ་སྟེར་བ་མིན།³³¹ །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་གང་ཟག་གསུམ་ཆར་གྱི་སྒོ་མ་རྒྱལ་ཐུན་མོང་བ་འདི་ལ་ལྷ། གང་དུ་བསྒོམ་པའི་
གནས་དང་། ལུས་ཀྱི་འདུག་སྟངས་དང་། ལྷ་སྟངས་དང་། སྒོ་མ་རྒྱལ་དངོས་དང་། དེ་ལས་ཉམས་
རྟགས་སྦྱེ་རྒྱལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི་ཡེ་ལའི་གོ་སྐྱའི་དོན་བཞི་པ་ལས། འགྲུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བའི་འབྲས་སྟེར་ཕྱག་
རྒྱ་བཞི་པོ་འདི་རྣམས་གྲོང་དང་འབྲོག་དགོན་དུར་ཁྲོད་དང་། མི་གཙང་བ་དང་གཙང་བའི་གནས་དང་

ཁྱིམ་དང་ལྷ་ཡི་ཁང་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་དུས་ཀྱན་དུ། ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་དགའ་བ་ལ་གནས་འཛིག་
 རྟེན་ལམ་ལས་རབ་གྲོལ་རིགས་དང་རིགས་མིན་མངོན་སྟོན་ཅིང་། །ལུས་སྟོབས་བདེ་སྟེར་བཟའ་བ་
 བརྟུང་བ་ལ་སོགས་ལོངས་སྟོན་དང་ལྷན་རྒྱལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོམ་པར་བྱ།⁴³³ །ཞེས་གསུངས་
 པ་དེ་ལྷ་སྤུའི་གནས་གང་ཡང་རུང་བ་ཤིན་ཏུ་དབེན་པའི་གནས་སུ་བསྐྱོམ་མོ།།

གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྐྱངས་ནི་ནང་གི་དམིགས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་འདྲན་པའི་
 ཆེ་སྒར་སོར་བསམ་གྱི་ལུས་གནད་དང་འབྲེལ་བས་མཆོག་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

གསུམ་པ་ལྷ་སྐྱངས་ནི་ལྷེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུ་མའི་ནང་དུ་གར་བའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ལྷ་བ་ཡིན་ཏེ། གསང་བ་འདུས་པ་ལས། རྣལ་འབྱོར་
 བརྟེན་པས་སྒྲུབ་པ་ལ། །ལྷ་ཡི་གཟུགས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ།⁴³⁴ །ཞེས་བསྟན་སྒྲུབ་ཡན་ལག་བཞིའི་
 སྒྲུབ་པ་རྗེས་དབུ་གྱི་སྐབས་སུ་ལྷའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་ལྷ་ཞིང་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དངོས་
 གཞིའི་དུས་སུ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་དེས་ལྷ་ཞིང་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནའང་
 མིག་གི་ལྷ་སྐྱངས་ཀྱང་ལྷེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུ་མའི་ནང་དུ་ལྷ་བའི་ཚུལ་དུ་བྱ་དགོས་སམ་སྟུམ་མོ།།

བཞི་པ་སྐྱོམ་ཚུལ་དངོས་ནི། དབང་པོ་རྣོ་འབྲིང་རྩལ་པོའི་གང་ཟག་གསུམ་གསུམ་ཀྱང་འཛིན་
 པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་བྱིན་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷེ་བའི་གཏུམ་མོ་
 འབར་བས་བྱང་སེམས་ཞུ་བའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དྲངས་ཏེ་འོད་གསལ་གྱི་
 སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་དེས་ལྷེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུ་མའི་ནང་དུ་གར་བའི་སྟོང་
 གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱང་བ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ལྟར་སྐྱོམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུར་སྐྱང་ཙམ་མ་གཏོགས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་
 མེད་ཀྱང་ཡུན་བསྐྱངས་ནས་བསྐྱོམས་པས་སྐྱང་ཙམ་དེ་ཉིད་གནས་ཀྱང་ཏེ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་
 སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྒྲུར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་ཆེ་རྗེས་དབུ་གྱི་ལམ་དངོས་གཞི་ཐོབ་པར་
 འཛིག་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་དེ་ལས་ཉམས་ཏྲགས་སྐྱེ་ཚུལ་ནི་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་བྱའི་

ཀྱེན་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་དང་ནང་གི་རྒྱུ་ཉྱེ་བའི་རྒྱ་དྲི་མེད་དུ་སློག་ཐུང་བསྐྱེས་པ་ཐིག་ལེ་དང་དབྱེར་མེད་
 དུ་འབྲེས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་དམིགས་ཏེ་བསྒྲོམས་པས་སྤར་ལས་ཆེས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དུ་བ་
 བས་སྟོང་གཟུགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བར་གསལ་བར་སྤང་བ་ཙམ་དང་། གནས་སྐབས་
 དེ་རྣམས་སུ་ཉྱེ་བའི་གཏུམ་མོ་འབར་བས་བྱང་སེམས་ལྷ་བའི་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་
 རྒྱུས་པ་རྣམས་ནི་ཉམས་རྟགས་ལལ་བ་ཡིན་ལ། རྐབས་དེའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་བདེ་བའི་ངོ་བོར་
 རྒྱུས་པ་དེས་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱར་སྤང་བ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་བལྟས་ཏེ་བསྒྲོམས་པས་སྟོང་
 གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་སྤང་བ་དེ་ཉྱེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་དུས་འཁོར་ཡབ་
 ཡུམ་གྱི་སྐྱའི་རྣམ་པར་གྱུར་ཏེ་སྐྱ་དེ་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིང་སྐྱ་
 དེ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྷ་བྱུང་བ་ལུས་རགས་པའི་བསྐྱའི་ཁུང་བུ་ནས་འཕྲོ་བ་དང་། དུས་
 འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཙན་གྱི་སྐྱ་དེ་ལས་སྐྱ་དེའི་རྣམ་པ་ཙན་མཐའ་ཡས་པ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་
 པ་ནས་མཁའི་མཐིལ་མཐའ་དག་བྱུང་བར་སྒྲོ་བ་དང་། སྟོང་གཟུགས་རྣམས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་
 པ་ནས་མེ་འཕྱུར་བའི་བདེ་བ་མ་རྒྱེས་ཀྱི་བར་གྱི་བདེ་བ་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་
 གང་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱེས་ཀྱང་རྗེས་དྲན་གྱི་ལམ་དངོས་དང་རྗེས་དྲན་བསྒྲོམས་པའི་ཉམས་རྟགས་
 ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ།།

འདི་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་ནི་སྟོང་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་དོན་གོང་དུ་བཤད་པ་རྣམས་སོ། །འོ་ན་
 ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་བདེ་བ་རྣམས་རི་ལྷ་བུ་སྟུམ་ན། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་སྟེ་དེ་
 ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའམ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་མ་གྲུབ་ཀྱང་རུང་སྟེ་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉྱེ་བའི་གཏུམ་མོ་བྱད་པར་ཙན་གྱི་མེས་སྐྱུ་བོའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལྷ་ནས་དཔལ་
 པའི་བར་དུ་འོངས་པ་དགའ་བ་དང་། དེ་ནས་མགྲིན་པ་དང་སྟིང་གའི་བར་དུ་འོངས་པ་མཆོག་དགའ།
 སྟིང་ག་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་བར་དུ་འོངས་པ་བྱད་དགའ། དེ་ནས་དོར་རྩེ་མོར་བུའི་ཕྱི་བར་དུ་འོངས་པ་
 ལྷན་ཅིག་རྒྱེས་དགའ་སྟེ། དབང་མདོར་བསྟན་ལས། མགོ་བོ་བསྐྱར་གཙུག་ཏྱར་ལས། ཁུ་བ་འོངས་པ་
 དགའ་བ་སྟེ། །མགྲིན་པ་སྟིང་གར་མཆོག་དགའ་འོ། །བྱད་དགའི་དགའ་བ་དེ་ནས་འཕྱུར། །སྐྱ་ཆོགས་

དགའ་བ་བཞི་པོ་དེ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཉིད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་བུལ་བའི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

ཡང་མཚན་ཉིད་དང་བུལ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་པའོ། །ཞེས་པའི་མཐུག་གི་སྟོང་འགྲེལ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཆ་བཅུ་དྲུག་རྫོགས་པ་ནོར་བུའི་མཐར་མོན་པ་བསྐྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་བ་སྟེར་བ་འཛག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་དཔེ་ཙམ་མོ། །རང་གི་ངོ་བོས་ནི་དབང་པོ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའི་བདེ་བས་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བའི་བྱེ་བ་ཕྱག་སྟོང་གི་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་དོ། །འདིར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ན་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དེ་ནི་བྱིས་པའི་རང་བཞིན། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་ར་ཤེས་པར་བྱའོ། ^{༡༩༡} །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་དགའ་བ་བཞིར་བྱེ་བའི་དགའ་བ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞིར་བྱེ་བའི་ཆ་བཅུ་དྲུག་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩོལ་ནོར་བུའི་མཐར་མོན་པ་འགྱུར་བ་མེད་པ་བསྐྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་བ་སྟེར་བ་སྟེ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ནི་བྱང་སེམས་རྩོལ་ནོར་བུའི་བུ་ག་ནས་འཛག་པ་མེད་པ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཡས་བབས་ཀྱི་བདེ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་ཡང་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེར་བཏོད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོན་ནས་ནི་ཕྱོགས་ཙམ་དུ་ཡང་མཚོན་པར་མི་ནུས་ཏེ། དབང་པོ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པར་གྱུར་པའི་བདེ་བས་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བའི་བྱེ་བ་ཕྱག་སྟོང་གི་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་དོ་སྟེ་མི་ཤོད་པའི་བྱིར་རོ།།

འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་དུས་ལོར་དང་མཐུན་པར་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ན་སྟེ་འགྱུར་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ལྟོས་ན་དགའ་བ་བཞིའི་ནང་གི་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བའི་རང་བཞིན་དེ་ནི་བྱིས་པའི་རང་བཞིན་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་རྩེས་དྲན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོང་འགྲེལ་གྱི་དེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཞེས་པ་ནས། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ལུར་ཤེས་པར་བྱའོ་^{༡༩༢} །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྩེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སྟེ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་དངོས་མ་སྐྱེས་པའི་བར་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྟེད་པའི་ཐབས་སྟོམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་ཉིད་འཆད་པ་ཡིན་ནའང་།

མཚན་ཉིད་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་དག་པ་བཞི་སྟེ་ད་ལྟོ་མཐའ་དག་འདིས་གོ་བར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
ན་ཅ་རྒྱུང་ལ་གནད་དུ་བསྐྱབ་པའམ་ཐུག་ཀྱི་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་སྟེད་པའི་ཆེ་ལུས་ཀྱི་ཆ་
ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པའི་ཐིག་ལེ་དང་པོར་དབུལ་བའམ་གཙུག་ཏོར་ཏུ་འདུས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དོ་རྩེ་
མོར་བུའི་རྩ་བར་འབབ་པར་གྲུག་པར་བྱའོ།།

གང་ཟག་གསུམ་གྱིས་སྒོམ་ཚུལ་སོ་སོར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གང་ཟག་གསུམ་གྱིས་སྒོམ་ཚུལ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དབང་
ནོན་གྱིས་རྗེས་དྲན་སྒོམ་ཚུལ་ལ་གཉིས། རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱེ་འཐོབ་ཕྱིར་དུ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་དང་། སྐྱེ་ཐོབ་
ནས་རྗེས་སུ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི་བསྒོམ་པའི་གནས་ལུས་གནད་ལྟ་སྟངས་རྣམས་ཐུན་མོང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
ལྟར་ཡིན་ཞིང་། དམིགས་པ་ལ་འཛོག་ཚུལ་ནི་འཛོན་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་གཙོ་བོར་ལྟེ་བར་སྟོག་
ཐུང་བསྐྱེས་པས་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་གཏུམ་མོའི་མེ་འབར་བའི་འོད་གྱིས་སྒྲུང་བར་བྱས་པའི་
སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་རྣམས་བཅའ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་ཡང་ཡང་
བསྒོམ་ཞིང་དེ་ལ་བོགས་དཔུང་བའི་ཕྱིར་ཐུག་ཀྱི་གཉིས་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས་གཏུམ་མོ་ཁྱད་པར་ཅན་
སྒར་ཏེ་ལྷན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་བ་དྲངས་ནས་བདེ་བ་དེའི་ངོ་བོར་སྟེས་པའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེས་རང་
ལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེའི་སྒྲུང་བ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
གཞག་ནས་ཡང་ཡང་བསྒོམས་པས་རི་ཞིག་ལྟར་ལ་སྐྱེ་དེའི་སྒྲུང་བ་རེ་དག་ལ་སོང་སྟེ་དངོས་གནས་ལ་
གྲུབ་པའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱེར་འཐུར་བ་ཡིན་ཞིང་སྐྱེ་
དེ་ལས་སྟོང་གསུམ་གང་བའི་སྐྱེ་མཐའ་ཡས་པ་སྒྲོས་པ་སྒྲུམས་ཀྱང་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་དྲན་
གྱི་སྐྱེ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྐྱེ་ཐོབ་རྗེས་སུ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ནི། སྟོང་གཟུགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་

ཞལ་སྒྱུར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་པའི་རྩ་འཁོར་གྱི་དབུས་དང་། སྒྲོང་གསུམ་མ་ལུས་པར་བྱལ་བར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་རྗེས་དྲན་གྱི་སྒྲུབ་མཚན་ཉིད་ཚང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོད་ལྷ་བུའི་ཕྱིན་པ་གི་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་དང་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ཡང་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་སྤྱོད་ཆོག་པས་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པ་འདྲུག་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་ཡང་ཡང་གོ་མས་པར་བྱས་པས་ནམ་ཞིག་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་ལུས་རགས་པ་འདིའི་ཆ་ཤས་ལ་གནས་པའི་ཁམས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་རྣམས་དང་པོར་དབུལ་བའི་རྩ་འཁོར་དུ་འདུས་ཏེ་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་དོ་རྗེས་བུའི་མཐར་མོན་པ་ལས་དགའ་བ་བརྒྱ་དྲུག་མཚོན་པའི་མཐར་ཁམས་དཀར་པོ་ལོར་བུའི་རྩེར་སྒྲེབ་པ་དང་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དམར་ཆ་གཙུག་ཏྲར་དུ་གནས་པ་གཉིས་གནས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་དེ་ཉིད་དུ་བརྟན་པར་གནས་པའི་ཐིག་ལེ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་བརྟན་པ་མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་སྒྲེབ་པ་ན་ཏྲང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་དངོས་གཞི་ཐོབ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་པས་དགའ་བ་བཞི་འམ་ཆ་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ཆ་དང་པོ་ཡན་ཆད་རྗེས་དྲན་གྱི་ལམ་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་དབང་ཕྱོག་གིས་རྗེས་དྲན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་བྱུག་བྱ་གཞན་གཉིས་བརྟན་མི་དགོས་པར་བྱུག་བྱ་ཆེན་པོ་ཁོན་ལ་བརྟེན་པས་ཆོག་གམ་སྒྲུམ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དབང་པོ་ཕྱོག་པོས་འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་འཛིན་པའི་ཏྲང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་ཉིད་གྱི་རང་ནས་བར་མ་ཆད་པར་རྗེས་དྲན་གྱི་སྒྲུར་དངོས་སུ་ལྷང་བར་རུས་ཤིང་དེའི་ཆེ་སྒྲོང་གཞུགས་གྱི་སྤྱོད་ཆོག་པས་ཡུམ་དང་མཉམ་པར་སྒྲུར་བས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འདྲེན་རུས་པ་ལ། ཞེས་དབང་ཕྱོག་གིས་འཛིན་པའི་ཏྲང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་པ་དེ་ལ་རྗེས་དྲན་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་ཏྲང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འཐོབ་པར་འདོད་ཅིང་། འཛིན་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཕྱིན་པའི་དབང་ཕྱོག་རྗེས་དྲན་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་དང་གྲུབ་ནས་ཀྱང་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་བྱུག་བྱ་ལ་མི་བརྟེན་པར་འདོད་དོ།།

འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། འཛིན་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་རྗེས་དྲན་གྱི་སྒྲུབ་ཐོབ་པའི་བྱིར་དུ་

གཏུམ་མོ་དང་། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་དུ་མ་ལ་སློབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་
 འཛིན་པའི་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ཏུ་དེ་ལ་རྗེས་དྲན་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་ཉེང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཐོབ་
 པ་རི་ལྟར་འོང་སྟེ་མི་འོང་ངོ་། །དབང་ཚོན་རྗེས་དྲན་རྒྱུ་པའི་སྐབས་སུ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་
 གོང་དུ་དྲངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་བའི་ལྟན་སྐྱེས་བདེ་བ་འདི་ནི་འཕེལ་བའི་དོན་སྤྲད་དང་པོར་ལས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་བརྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་འཛིན་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས་རྗེས་དྲན་རྒྱུ་པའི་སྐབས་སུ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་
 བརྟེན་ནས་གཏུམ་མོ་འབར་བས་བྱང་སེམས་ལྟ་བུའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྤོང་གཟུགས་རྗེས་མཐུན་པ་ལ་
 ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་ནས་བསྐྱོམས་པས་དེ་ནས་ཏེ་དེའི་རྗེས་ཉིད་དུ་སྤོང་གཟུགས་མཆོན་ཉིད་པ་དུས་
 འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་དང་། དེའི་ཆེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཁམས་འཕོ་བ་མེད་པའི་
 བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་མ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་ནི། དེ་ནས་ཉི་མའི་གཟུགས་ནི་ལྟས་དང་
 གདོང་དང་རྐང་པ་གཙུག་ཏྱིར་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་སྟེ། གློག་གི་དབུག་པའི་རྗེས་མཐུན་
 འཕོ་མེད་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་མ་མཆོན་ཉིད་ཡན་ལག་རབ་ཏུ་རྫོགས།^{༡༤༠} །ཞེས་པ་སྟེ་དོན་ནི་བཤད་
 ཟིན་པ་ལྟར་རོ།

དེར་ཡང་མ་ཟད་དབང་ཚོན་གྱིས་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱེ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་
 བརྟེན་པ་ནི་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་ཉེར་གཅིག་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཕྱག་རྒྱ་རབ་ཏུ་འགྲོགས་ལ་སེམས་ཞེས་
 པ་གཟུགས་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལྟ་བུ་དང་། མཆོག་གི་བདེ་བ་ལ་གནས་དོ་རྗེ་ཡང་
 དག་བསྐྱང་བ་ཡང་གསུམ་པ་ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དགའ་བར་མ་ཁྱུར་ན་དེའི་
 ཆེ་བསྐྱར་དོ་རྗེའི་སྐྱེ་འམ་ཞེས་པ་དལ་ལུ་དག་གིས་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་བྱང་མེད་མ་རྟེན་ན་དེའི་ཆེ་རང་གི་ལག་
 པའི་བསྐྱས་གསོར་བར་བྱའོ། །བདེ་བ་འཕེལ་བའི་སྤྲད་དུ་སྟེ་ལྟར་བའི་སྤྲད་དུ་འཁྱེད་མ་ཡིན་ནོ།^{༡༤༡} །ཞེས་
 རྗེས་དྲན་གྱི་སྤོང་གཟུགས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་སྤོང་གཟུགས་སྐྱ་ཆོགས་ཡུམ་ལ་རྗེས་སུ་
 ཆགས་པར་བྱས་པ་ལས་ཁམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་གི་བདེ་བ་ལ་
 གནས་པ་དང་། རྗེས་ཆགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོ་རྗེ་བསྐྱང་བ་རྣམས་དོ་རྗེ་བཞིའི་ནང་གི་གསུམ་པ་
 ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ཏེ་ཐུགས་དོ་རྗེ་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཆེ་ཅི་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་སྤོང་

གཞུགས་ལ་རྗེས་ཆགས་བྱས་ཀྱང་གཞུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དགའ་བར་ཏེ་དགའ་བ་སྦྱེས་པར་མ་གྱུར་ན་
དེའི་ཆེ་ལས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱའི་པདྨར་དོ་རྗེའི་སྒྲུ་ལམ་ཞེས་པ་དོ་རྗེ་དལ་བས་བསྐྱོད་ནས་བདེ་བ་འདྲེན་པར་
བཤད་པའི་བྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་འདི་དག་རྗེས་དྲན་གྱི་སྒྲོང་གཞུགས་མཆོན་ཉིད་པ་འཐོབ་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་པ་
མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། འདི་དག་རྗེས་དྲན་དང་རྗེས་དྲན་ཐོབ་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་ཡིན་ཏེ།
བྱུགས་ཀྱི་ཞལ་ལོ་ཞེས་དང་ལྷུང་བའི་སྤྱད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་མཆུག་ཉིད་དུ། དེ་ལྟར་ས་བོན་
གཏོང་བ་མིན་པའི་བདེ་བ་དེ་ནི་འཆི་བའི་འཛིགས་འཕྲོག་དུ་འགྱུར་ཞིང་འདི་ནི་དཔལ་ལྡན་གྱི་མའི་
ཞལ་བཞི་པ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེའི་ཞེས་པ་རྣལ་འབྱོར་གོ་མས་པའི་ངེས་པའོ། ཞེས་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེར་
གསུངས་ཤིང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་དོ་རྗེ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེར་གསུངས་པས་སོ། གལ་ཏེ་འདི་
དག་རྗེས་དྲན་ཐོབ་རྗེས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་དབང་རྒྱལ་གྱིས་ལས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱལ་བརྟེན་དགོས་
པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིའི་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ནི་
དམིགས་བསལ་འཆད་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པར་ལམ་གྱི་གཞུང་ཞིང་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་།
ལམ་གྱི་གཞུང་ཞིང་རྣམས་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད་པ་
ཡིན་ལ། རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་དབང་རྣམས་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་སྒྲུབ་ལའི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཤེས་རབ་ལ་སྦྱོས་ཟླ་བ་ཐིག་ལེ་
ཞེས་པ་ལ་འདིར་ཤེས་རབ་ལ་ཆགས་པས་སྦྱོས་པ་འདི་ཟླ་བ་ཐིག་ལེ་ཡིན་པ་ནི་ལ་སྦྱོས་ཟླ་བ་ཐིག་ལེ་
སྟེ་ཤེས་རབ་ལ་སྦྱོས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཡང་དོ་རྗེ་ཞོར་བྱུར་གནས་པ་དེའི་གསང་བ་
དང་ཉེ་བ་དང་སྤྱིང་གར་འགྱུར་མེད་གསུམ་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲུབ་པ་ལ་ཞེས་པ་གསུམ་པ་
སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ལ་འགྱུར་རོ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་བྱའོ།^{༤༥} ཞེས་ཇོགས་ཤིམ་གྱི་སྒྲུབ་
པའི་ཡན་ལག་གི་སྐབས་འདིར་ལས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱའི་ཤེས་རབ་མ་ལ་སྦྱོས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོ་རྗེ་
ཞོར་བྱུར་གནས་པ་གསང་གནས་སྟེ་བ་སྤྱིང་གར་དངས་པའི་འགྱུར་མེད་འཛིག་མེད་གསུམ་དུ་གྱུར་པའི་
མས་བརྟན་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། ཇོགས་ཤིམ་གྱི་བསྟེན་སྒྲུབ་ཡན་ལག་བཞིའི་སྒྲུབ་པ་

རྗེས་དྲན་ཉིད་ལ་འཛོག་ལ། རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་འདི་དག་ཀྱང་ལམ་གྱི་གཞུང་ཞིང་ཉིད་
འཆད་བྱེད་ཡིན་པས་སོ།།

གཞན་ཡང་། ཡིད་ནི་ནང་དུ་ཆུད་པ་ཡིས། འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྒྲོམ་པར་བྱ། ཞེས་
པའི་བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ལས། འདིར་དོ་རྗེ་ལོར་བུའི་ནང་དུ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལ་
ཡིད་ནི་ནང་དུ་ཆུད་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ཡིད་ནང་དུ་ཆུད་པས་འཛོག་པ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་
དེས་ལས་གྱི་ཡུག་རྒྱུ་འཕྲུལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུག་རྒྱུ་དང་འགྲོགས་པ་ན་ཁམས་གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་སངས་
རྒྱས་གྱི་གཞུགས་སུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ཁམས་གསུམ་པ་འདོད་པ་དང་གཞུགས་དང་གཞུགས་
མེད་པའི་མཚན་ཉིད་བརྟན་པ་དང་གཡོ་བ་དང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་གྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཉིད་མ་ལུས་པར་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། ཇི་
ཉིད་ཤེས་རབ་གྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའོ།^{༡༥༩} ཞེས་དོ་རྗེ་ལོར་
བུར་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་འཛོག་མེད་དུ་འཆིང་རྒྱས་པ་ན་ལས་གྱི་ཡུག་རྒྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུག་རྒྱུ་དང་
འགྲོགས་ཏེ་བདེ་ཆེན་བྱངས་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེས་ཁམས་གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་སྟོང་གཞུགས་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞུགས་སུ་ཤར་བ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ།།

དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་པ་ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་པ་འདོད་པ་དང་
ཞེས་པ་ནས་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་
ཡུག་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱངས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་གཞུགས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པའི་སྟོང་
གཞུགས་དེ་ཉིད་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་སྟོང་
གཞུགས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་གང་ཟག་དབང་པོ་རབ་འབྱིང་རྒྱལ་པོ་
གསུམ་གས་ཡན་ལག་དང་པོ་ལྟའི་གནས་སྐབས་དང་བྱུང་པར་དུ་ཡང་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སུ་ལས་དང་
ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུག་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་སྦྱེད་དགོས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་། འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྒྲོམ་པར་བྱ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། འདིར་འདོད་
པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའོ། ཇོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་འདོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་པའོ།^{༡༦༠} ཞེས་

འདོད་པའི་དོན་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་ལ་བཤད་ཅིང་། དེའི་མཁུག་ཐོག་མ་ཉིད་དུ། དངོས་གྲུབ་ནི་
 ཕྱག་ཆུ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྟན་པ་ལོ།^{༡༥} །ཞེས་
 དངོས་གྲུབ་ཀྱི་དོན་སྟོང་ག་ཟུག་མ་ལ་བཤད་ནས། སྟོང་ག་ཟུག་མ་དེ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ནི་
 འགྲེལ་བའི་འཕྲོ་དེ་ཉིད་ལས། འདི་ཉིད་སྒྲོམ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཐུན་དུ་ག་ཟུག་མ་བརྟན་སྒྲོམ་པ་དང་
 ཕྱི་ནས་ག་ཟུག་མ་བརྟན་སྒྲོམ་པ་ལོ། །ཐུན་དུ་ག་ཟུག་མ་བརྟན་སྒྲོམ་པ་ནི་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་
 ག་ཟུག་མ་བརྟན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་སྒྲོམ་པ་ལོ།^{༡༦} །ཞེས་ཐུན་དུ་ག་ཟུག་མ་བརྟན་སྒྲོམ་པ་སོར་བསམ་
 གྱི་སྐབས་ཀྱི་དུ་སོགས་ནས་དུ་མ་ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་ག་ཟུག་མ་བརྟན་སྒྲོམ་པའི་བར་ལ་གསུངས་
 ཤིང་། དེའི་མཁུག་ཉིད་དུ། ཕྱི་ནས་སྒྲོམ་པ་ནི་ག་ཟུག་མ་བརྟན་མཐོང་བ་ན་ལྟ་གར་ལི་རྒྱ་རབ་ཏུ་བཞོད་
 དེ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འཕེལ་བའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པ་ལོ།^{༡༧} །ཞེས་ཕྱི་ནས་སྒྲོམ་པ་རྩིས་བྲན་
 གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པ་ལ་མཛད་ནས། རྩིས་བྲན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་ག་ཟུག་མ་དུས་འཁོར་ཡལ་ཡུམ་གྱི་སྐབས་
 དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་ག་ཟུག་མ་བརྟན་མཐོང་བ་ན་ལས་ཀྱི་ཕྱག་ཆུའི་ལྟ་གར་རྣལ་འབྱོར་བའི་ལི་རྒྱ་
 རབ་ཏུ་བཞོད་དེ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དགོས་པ་ཅིའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་བསྟེན་ཅིང་འཕེལ་བའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་པ་ལོ། །ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན་ནོ།།

ཡང་དེའི་མཁུག་ཉིད་དུ། སྐར་ཡང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་ཕྱག་ཆུ་དང་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་ཆུ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་ཕྱག་ཆུ་ཆེན་པོ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །འདིར་ལས་ཀྱི་ཕྱག་ཆུ་དང་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་ཆུ་སྒྲོམ་པ་དགག་པ་ནི་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྱག་
 བཅུ་གཉིས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ། ལས་ཀྱི་ཕྱག་ཆུ་
 ཡོངས་དོར་ཅིང་། །ཡེ་ཤེས་ཕྱག་ཆུ་རྣམ་སྤངས་ཏེ། །མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །ཕྱག་ཆུ་
 ཆེན་པོ་རྣམ་བསྒྲོམ་བྱ།^{༡༨} །ཞེས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་ཆུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་ཆུ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་
 བ་ཆེན་པོ་སྒྲོམ་པ་དེ་ལས་སྐར་ཡང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྐབས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་
 དུ་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་ཆུ་གཉིས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་ཕྱག་ཆུ་ཆེན་པོ་སྒྲོམ་པ་རྟེ་ཕྱག་ཆུ་ཆེན་པོ་

ཉིད་ལ་རྗེས་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་པས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དང་ས་ཏེ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །མི་འགྱུར་བའི་
བདེ་བ་དངོས་སུ་འདྲེན་ཅུས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལམ་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་འདིར་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་སྒྲོམ་པ་དགག་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་པ་ནས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་
པོ་རྣམ་བསྐྱོམ་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་རོ།

དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་གསུམ་ཆར་གྱིས་གཙོ་བོར་བརྟེན་མི་བརྟེན་གྱི་ཁྱད་
པར་མ་གཏོགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འདྲེན་མི་ཅུས་ཀྱི་
བར་ལ་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་
བཞི་བསྐྱེད་དེ་བདེ་སྟོང་སྟོར་བ་དང་། རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱེ་སྟོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱེ་དངོས་
གནས་ལ་བྱུབ་ནས་ནི་དེ་ལྟ་ལུང་དགའ་བཞི་སྐྱེས་པའི་ཆོ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་
བོར་སྐྱེས་པ་དེས་རང་དུ་ས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་
པའི་རྣམ་པ་ཉིད་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་ནམ་ཞིག་ན་སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་མོ་སྐྱ་ཆོགས་ཡུམ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་ཅུས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
ལྟར་ན་རྒྱུད་འབྲེལ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་བསྟན་དགོས་པ་དང་
སྤང་དགོས་པའི་ས་ཆོགས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ།

གཉིས་པ་དབང་འབྱིང་དང་དབང་རྩལ་གཉིས་ཀྱིས་རྗེས་དྲན་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི་འདི་གཉིས་ཀས་
རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱེ་ཐོབ་བྱིར་དུ་སྒྲོམ་པ་དང་སྐྱེ་ཐོབ་རྗེས་སུ་སྒྲོམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཕལ་ཆེ་བ་དབང་ཕྱོག་གྱི་
སྒྲོམ་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་དབང་འབྱིང་གིས་གཏུམ་མོ་སྤར་ནས་ཡས་བབས་མས་བརྟན་
གྱི་བདེ་བ་འདྲེན་པ་གཙོ་བོར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་པ་དང་། དབང་རྩལ་གྱིས་
གཙོ་བོར་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་གསུམ་ཀས་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐྱེ་
ཐོབ་བྱིར་དུ་སྒྲོམ་པའི་ཆོ་འཛིན་པ་མཐར་བྱིན་པའི་རྗེས་སུ་རང་རང་གི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འདྲེན་པའི་རྒྱུའི་
གཙོ་བོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ་འོད་གསལ་གྱི་

སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་སྒྲིམ་པ་དེས་རང་དུས་སུ་ཉེ་བའི་རྒྱ་དྲིའི་ནང་དུ་རྒྱལ་འབྱོར་བ་རང་ཉིད་
 ཉོང་གཟུགས་དུ་ས་ལོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐུ་ར་མ་བཙམ་མ་བཏགས་པར་གར་བ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 དམིགས་ནས་ཡང་ཡང་བསྒྲུབས་པས་མཐར་དུ་ས་ལོར་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྐྱོར་གྱི་རྣམ་པར་སྤང་བའི་
 ཉོང་གཟུགས་རྗེས་མཐུན་པ་དེ་ཉིད་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་ཉོང་གཟུགས་དུས་ལོར་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་
 སྐྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐུར་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཁ་ཅིག་གི་འཁྲིད་ཡིག་ལས། གཏུམ་མོ་
 འབར་བས་བདེ་བ་དྲངས་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ངང་ནས་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐུར་སྤང་བའི་འཕེན་པ་དང་བཅས་
 ཏེ་བསྒྲུབ་³⁶⁰ ཞེས་བཀོད་པ་ནི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་སོགས་ནས་བདེ་སྟོང་ངམ་འོད་གསལ་གྱི་
 ངང་ནས་སྐུ་ལུས་སུ་ལྷང་བའི་འཕེན་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྐུ་ལུས་ཀྱི་སྐུར་དངོས་སུ་ལྷང་བའི་རིགས་པ་སྐུར་
 བ་ཡིན་པ་འདྲ་ནའང་། དེ་གཉིས་ནི་མི་འདྲ་སྟེ། འདུས་པ་སོགས་ནས་བཤད་པ་ནི་བདེ་སྟོང་ངམ་འོད་
 གསལ་སྟོང་ཉིད་དང་སྐུར་བའི་ངང་ནས་འོད་གསལ་གྱི་བཞུགས་པའི་རྒྱང་སྤྱ་བ་དེ་ཉིད་ལས་སྐུ་མའི་སྐུར་
 ལྷང་བ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་སུ་གར་བའི་སྟོང་གཟུགས་
 ཀྱི་སྐུར་བ་དེ་ཉིད་སྟོག་འཛིན་སོགས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སྐབས་ནས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའི་སྐུར་བ་དེ་ཉིད་རེ་
 དག་ཏུ་སོང་བ་ལས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་པས་སོ།།

ཡང་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་གསུམ་པའི་དབང་པོ་རབ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རི་
 རབ་ཀྱི་རྩལ་དང་མཉམ་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འབྲིང་ཡེ་གེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དཀྱིལ་ལོར་གྱི་
 ལྷ་མོའི་གངས་དང་མཉམ་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། དབང་པོ་དམན་པ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་
 སྟོམས་པར་འཇུག་པར་བཤད་པ་རྣམས་ནི་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐུ་ལྷ་བ་ནས་རྗེས་དྲན་གྱི་ལམ་ལ་སློབ་པའི་
 རྩལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྗེ་འུ་དང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པར་བསམ་པའི་འཁྲིད་ཡིག་ཁ་ཅིག་ལས་དབྱེ་
 བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་དབང་པོ་རབ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རི་རབ་ཀྱི་རྩལ་དང་མཉམ་པ་ལ་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པ་དང་ཞེས་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་³⁶⁰ འཁྲིད་ཡིག་དེ་ལས། དེ་ནས་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཁྲུབ་པའི་
 ཉོང་གཟུགས་ཐམས་ཅད་རྣམ་མ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱར་བ་དང་།³⁶¹ གཞན་ཡང་རི་
 རབ་ཀྱི་རྩལ་སྤྱ་རབ་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ཕྱག་རྒྱ་རྣམས་སྤར་བཞུགས་སྐབས་སྟོམས་པར་

ཞུགས་ཏེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྤར་ལྟར་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ཙམ་ཞིག་བཤད་ལ། རྗེ་བུས་³⁴⁹ བྱག་ཀྱི་
ཆེན་མོ་ལ་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་ཚུལ་གསལ་བར་མ་གསུངས་སོ།།

འོན་ཀྱང་དྲོགས་པའི་གནས་ཅུང་ཟད་ཅིག་དབྱད་ན། འོན་ཏེ་བྱག་ཀྱི་ཆེན་མོ་ལ་སྟོམས་
འཇུག་བྱེད་པའི་ཚུལ་རིམ་བུ་ཡིན། རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་ལུས་རྒྱས་པ་འདིས་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ།
གལ་ཏེ་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཙན་གྱི་ཡབ་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ཀྱུར་པ་དེས་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་རིམ་བུ་ཡིན་སྟེ་མ་ན། དང་པོ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གཟུགས་སྒྲ་ཆོགས་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་
ཙན་གྱི་ཡུམ་དེ་ནི་སྤྱིང་ཐོགས་མེད་པའི་འཇའ་ལུས་གྱི་སྐྱེ་ཡིན་པས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་རྒྱས་པའི་དེས་
སྟོམས་འཇུག་བྱེད་པ་འོང་དོན་མེད་པས་སྤྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱར་གྱུར་པ་སྟོང་གསུམ་ཁུབ་པར་སྟོས་པའི་ཡུམ་བྱག་ཀྱི་ཆེན་མོ་རི་རབ་གྱི་རྒྱལ་གྱི་
གངས་དང་མཉམ་པ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་ཡབ་གྱི་རྣམ་པ་ཙན་ཏུ་གྱུར་པ་རི་རབ་གྱི་རྒྱལ་གྱི་
གངས་དང་མཉམ་པས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་དབང་ཕྱོག་བྱག་ཀྱི་ཆེན་མོ་རི་རབ་གྱི་རྒྱལ་དང་མཉམ་
པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྟོམས་འཇུག་བྱས་པ་ལས་ཁམས་ལུ་བའི་བདེ་བ་
སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་སྟོམས་
འཇུག་བྱེད་ཚུལ་ལ་དམིགས་ནས་རྗེས་ཆགས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པས་ལུས་རྒྱས་པ་འདིའི་སྤྱི་པ་
ནས་དབྱལ་བ་དང་དེ་ནས་མ་གྱིན་པ་སོགས་ནས་དོ་རྗེ་ལོ་ལྟེ་ཅེ་བར་བབས་པའི་དགའ་བ་བཞི་དང་
བཅུ་དྲུག་སོགས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སུ་དབང་པོ་རབ་གྱིས་བྱག་ཀྱི་ཆེན་མོའི་སྟོན་ནས་བདེ་བ་སྐྱེད་
པའི་ཐབས་གྱི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་ཡང་སྟོང་ཞིང་བྱག་ཀྱི་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས་བོགས་
འབྱེན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱགས་དོ་རྗེ་རྗེས་དྲན་དང་ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་ཉིང་དེ་འཛིན་འཆད་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས།
གཟུགས་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལུ་བ་དང་མཆོག་གི་བདེ་བ་ལ་གནས་དོ་རྗེ་ཡང་
དག་བསྐྱབ་པ་ཡང་།³⁵⁰ ཞེས་སྐྱེད་འདིའི་ཆད་ཏུ་བའི་གདུལ་བུའི་གཙོ་བོས་བྱགས་དོ་རྗེ་རྗེས་དྲན་གྱི་
སྐབས་འདིར་བྱག་ཀྱི་ཆེན་མོའི་གཟུགས་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་དོ་རྗེ་

བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ལྟ་བ་དང་། ཁམས་ལྟ་བ་དེ་ལས་མཆོག་གི་བདེ་བ་ལ་གནས་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་དེས་ཅི་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་གཟུགས་ལ་རྗེས་ཆགས་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཁམས་བྱང་སེམས་ལྟ་བའི་དགའ་བཞི་སྒྲིམ་པར་མ་གྱུར་ན་དེའི་ཆོ་བསྐྱར་རྟོ་རྟེན་སྒྲུབ་ཞེས་པ་ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱའི་པདྨར་རྟོ་རྟེན་དལ་བུས་བསྐྱོད་པ་³⁴⁶ དག་གིས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུད་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་དབང་པོ་རབ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །དབང་པོ་འབྲིང་དང་དམན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་གཙོ་བོར་ཡོ་རྒྱ་དང་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་བསྐྱོད་ནས་བདེ་སྟོང་སྟོར་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་སྟོང་གཟུགས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱར་ཤར་བའི་ཡུམ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལའང་རྗེས་ཆགས་ཡང་ཡང་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །གང་ཟག་གསུམ་ཆར་གྱིས་རྗེས་བྲན་གྱི་སྐྱ་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ནང་གི་གཏུམ་མོ་དང་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་བྲངས་ཏེ་སྟོང་ཉིད་དང་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྒོམ་པ་ནམས་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉི་ཁྱིའི་གསྟོང་དུག་བརྒྱ་སྟེ་བའི་རིག་འབྲའི་རྒྱ་དང་རྒྱད་སྟོན་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། རྗེས་བྲན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་སྐས་རྒྱུད་པའི་ལམ་སྒོལ་གཞན་ནམས་ལས་མ་བཤད་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྟོང་གཟུགས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་ཆེད་ཆེར་བྱ་དགོས་སོ། །

བཞི་པ་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་བསྐྱོད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་སྟོག་གཟུགས་གྲུབ་པ་སྟོན་དུ་སོང་བས་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་གསལ་བར་སྐྱང་བའི་གསལ་སྐྱང་འབྱུང་བས་རང་ཉིད་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བར་བལྟས་ལ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་དབུལ་བར་ལྷ་བ་ལ་ཨོྲ་དཀར་པོ། མཁྱིན་པར་ཉི་མ་ལ་ལྷ་དམར་པོ། ཐུགས་ཀར་སྐྱ་གཙན་ལ་རྩྱུ་ལ་པོ། ལྷ་བར་དུས་མེ་ལ་རྟོ་སེར་པོ། གསང་གནས་སུ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་སྐྱ་སྟོན་པོ། གཙུག་ཏོར་དུ་ནམ་མཁའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་

རྩ་ལྷང་གྲ་དགོང་། དེ་ནས་རང་གི་གསང་གནས་མི་དམིགས་པའི་རང་ནས་རྩྱུ་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྩེ་སྟོན་
 བོ་ཅེ་ལུ་བ་ལྟེ་བར་ལྷུ་ལས་བྱུང་བའི་བསྐྱེད་པ་ལ་འདབ་མ་བརྒྱད་པས་མཛོན་པ། ཡུམ་གྱི་གསང་གནས་མི་
 དམིགས་པའི་རང་ལས་ལྷུ་ལས་བྱུང་བའི་བསྐྱེད་པ་ལ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་རྩྱུ་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྩེ་སྟོན་
 མཛོན་པ་བསྐྱོམས་ལ་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་སྟོམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 ལྟར་བསྐྱོམས་པས་ཁམས་བྱང་སེམས་ལྟ་བུ་དབུལ་བ་ནས་དོ་རྩེ་ཞོར་བུའི་ཅེ་བར་འོངས་པ་འཇག་མེད་
 ཏུ་བཅིངས་པས་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་བ་སྟེས་པའི་བར་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་དང་དོ་རྩེ་ཞོར་བུའི་
 ཅེ་ནས་གཙུག་ཏོར་གྱི་བར་དུ་བྱེན་དུ་ཡོག་པའི་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་བསྐྱེད་དེ་འོད་གསལ་གྱི་
 སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་དེས་རང་དུ་ས་སུ་ཤར་པའི་སྟོང་གཟུགས་རྗེས་མཐུན་
 པའམ་མཛོན་ཉིད་པ་སྐྱབས་སུ་གང་བབ་པ་དེ་དང་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་
 ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་ནས་སྟོམ་པར་བྱེད་ཅིང་། སྟོང་གཟུགས་བྱུག་ཆུ་ཆེན་མོ་དངོས་གནས་ལ་མ་གྲུབ་
 པའི་དུས་སུ་ཡིན་ན་དེ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་ཀྱི་བར་ལ་ནང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་བྱུག་ཆུ་གཉིས་སྒྲགས་
 བས་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་ལ་བོགས་དབྱུང་གིན་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞྭ།

དེ་ལྟར་ཡང་རྩྱ་རོ་བ་ཆེན་པོས། བསྐྱོམ་བྱ་ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱུག་ཆུ་སྟེ་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་
 དང་སྟེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་རྣམ་པས་སྤངས་ནས་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་ལའོར་ལོ་རི་ལྟ་བུར་གསལ་
 བར་བྱས་ཏེ་སྒྲུབ་ཅིང་སྒྲུབ་པའི་སྟོར་བས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་སྐར་ལ་རི་སྤྱིད་དུ་རྩྱུ་ཡིག་བསྒྲགས་པ་འཇག་པ་
 བ་རི་བོང་ཅན་དབུལ་བ་ནས་མགྱིན་པ་དང་སྟོང་ག་དང་ལྟེ་བ་དང་དོ་རྩེ་དང་བསྐྱེད་ལྟེ་བར་འོངས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་མཐའ་དག་བདེ་བ་ཆེན་པོར་རོ་མཉམ་པའི་གོ་འཕང་
 ལ་གང་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་གྱུར་ཏེ་དེའི་རང་བཞིན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ལྷགས་པར་གྱུར་ནས་
 རི་སྤྱིད་དུ་དཔལ་བྱུག་ཆུ་ཆེན་མོ་མངོན་དུ་སྒྲུགས་པར་གྱུར་པའི་བར་དུ་གནས་པར་བྱའོ།^{༡༡༡} །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ཡང་ཡེ་ཆུ་ལ་སྐྱར་བ་ལྟར་ལས་ཆུ་དང་ནང་གི་གཏུམ་མོ་སྟོམ་པ་ལ་ཡང་
 སྟོར་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་བྱུག་ཆུ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ནི། བསྟེན་བྱ་ལས་ཀྱི་བྱུག་ཆུ་ནི་རྒྱུད་ནས་བཤད་

པའི་མཆོན་ཉིད་དང་ཕན་པ་སྟེ། བརྟག་གཉིས་ལས། རྟེན་པ་དེ་ཡང་མིག་ཡངས་མ། གཟུགས་དང་ལང་
 ཆོས་རྣམ་པར་བརྒྱན། སིལ་ག་ཐུར་ཡང་དག་ཕན། བྱང་རྩལ་སེམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་སྦྱང་།^{༡༤༥} ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོ་རྗེ་སྟོང་འགྲེལ་ལས། བྱག་རྒྱའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མིག་དཀར་
 དམར་འབྱེས་པ་ལ་རུང་ཟད་ཅམ་ཡངས་པ་ཞེད་པ་དོ་རྗེ་ལྟར་འདུག་པ། ལོ་བརྩལ་གཉིས་སམ་བརྩུག་
 ལོན་ནས་ཐྱག་འབྲུང་བའི་དུས་ལ་བབ་པ་བྱང་རྩལ་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་དགའ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 བྱག་རྒྱ་དེ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ།^{༡༤༦} ཞེས་བྱག་རྒྱའི་མཆོན་ཉིད་དང་། དེ་སྦྱང་དགོས་པར་གསུངས་ནས།
 རྟོང་རྩལ་ནི་རྒྱད་ལས། དགེ་བ་བརྩལ་ལས་བརྩམས་ནས་ནི། དེ་ལ་ཆོས་ནི་རབ་ཏུ་བསྟན། །ལྟ་ཡི་
 གཟུགས་སུ་བསམ་པ་དང་། །དམ་ཆོག་སེམས་ཀྱང་གཅིག་པ་ཉིད།^{༡༤༧} །ཅེས་དགེ་བ་བརྩལ་སྟོབ་
 པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཐུན་མོང་གི་ལམ་ཀྱིས་རྒྱད་སྦྱངས་ལ། དེ་ནས། དེ་ལ་ཆོས་ནི་རབ་ཏུ་བསྟན། །ཅེས་
 པ་ལྟར་དབང་བསྐྱར་ནས་སྟོང་རུང་བྱས་ཏེ་རྒྱད་དོན་བཤད་ནས་ཇི་ལྟར་འཆོམས་པ་རེ་ཤེས་པར་
 བྱས་ལ་སྟོམ་པ་དང་དམ་ཆོག་དང་ཕན་པར་བྱ་ཞིང་། ལྟའི་གཟུགས་སུ་བསམ་པའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་
 བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་རྒྱ་རྩལ་ལ་མཁས་པ་དང་། རྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཐག་ཆོད་
 པ་དང་ཕན་པ་སོགས་སུ་སྦྱངས་ཏེ་དེ་ནས་དེ་ལྟར་སྦྱངས་པའི་བྱག་རྒྱ་མ་དེ་རྒྱད་ནས་བཤད་པའི་ཆོག་
 བཞིན་དུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དུ་མ་སྦྱངས་ན་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དེའི་མཇུག་ཉིད་དུ་
 རྒྱད་ལས། མི་མོ་གང་ཞིག་མ་སྦྱངས་པར། །ཀྱེ་དོ་རྗེ་ལ་སྦྱོར་བ་དེ། །དམ་ཆོག་ཉམས་ཏེ་རྒྱག་འཕྱུར་
 པས། །དེ་དག་སྦྱང་ཕྱིར་ཆོས་བསྟན་བྱ།^{༡༤༨} ཞེས་གསུངས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་པར་བྱས་ལ། རྒྱང་
 སྟོབས་སམ་མན་དག་གིས་ཐིག་ལེ་མི་འཆོར་བ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ནས་བྱག་རྒྱ་སྦྱང་བ་མ་བྱས་པར་བྱད་
 མེད་གང་བྱུང་བྱུང་ལ་འབྱོལ་ཉོག་ཏུ་སྦྱོད་པ་སོགས་མི་བྱའོ།

དེ་ཡང་བྱག་རྒྱ་མ་དེ་རྒྱད་ནས་བཤད་པའི་ཆོག་བཞིན་དུ་བསྟན་རྩལ་ནི་རྒྱལ་ལའི་བརྒྱ་བརྩུ་
 པའི་འགྲེལ་པར་རྩ་རྒྱད་བྱངས་པ་ལས། བརྩུག་ལོ་ལོན་རིགས་ཅན་མ། གཟུགས་དང་ལང་ཆོས་
 བརྒྱན་པ་ལ། །དང་པོར་ལེགས་པར་བསྐྱབ་བྱས་ནས། །དབང་བསྐྱར་ནས་ནི་སྦྱབ་པ་བརྩོམ། །སྦྱ་
 གསུང་བྱགས་དང་ཆགས་པ་ནི། །དབྱལ་བ་ལ་སོགས་རྣམས་ལ་དགོད། །སྦྱ་དྲུགས་དང་བགུལ་ཏྱར་ཆེད། །དེ་

ནས་པདྨ་ཆམ་པར་སྒྱུད་། །ཞུ་ཡིས་པདྨ་འདབ་བར་སྒྱུད་པ། །རྩྱུ་ཡིག་གིས་ནི་དོ་རྩེ་ར་ལྟོ། །དེ་ལྟར་དོ་རྩེ་དང་བཅས་
 པའི། །ཤེས་རབ་པདྨ་བསྐྱོད་རྒྱ་ལས། །རྩྱུ་གིས་རང་གི་དོ་རྩེ་ནི། །ཅེ་མོ་ལྷ་པ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །དེ་དབུས་
 པདྨ་འདབ་བར་སྒྱུད་པ། །ཞུ་ཡིག་གིས་ནི་རབ་ཏུ་བརྟག། །དེ་ལྟར་དོ་རྩེ་པདྨ་དང་། །བཅས་པ་བྱས་ནས་
 པདྨར་གཞུག། །དེ་ནས་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་བསྐྱེམས། །འཛིན་ཅིང་རྣལ་འབྱོར་རྩྱུ་མཐ་བྱ། །རྩྱུ་གར་ཡི་རྩྱ་
 རབ་བཀོད་ནས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་སྒྲོ་མི་བྱ། །ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་མ་ལུས་པའི། །སངས་རྒྱས་
 གཟུགས་ནི་བསྐྱོམ་པར་བྱ།^{༤༠} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། རང་དང་ཕྱག་རྒྱ་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་
 དུ་གསལ་ཞིང་རྒྱལ་དང་ལྷན་པའི་དབྱེལ་བ་སོགས་གནས་དུག་ཏུ་སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་དང་ཞེས་པ་ནས།
 གཙུག་ཏོར་ཆེར་ཞེས་པའི་བར་གྱིས། བསྟན་པ་ལྟར་རིགས་དུག་གིས་བོན་དགོད་པ་དང་། དེ་ནས་པདྨ་
 རྣམ་པར་སྒྱུད་། །ཞེས་པ་ནས། །ཞུ་ཡིག་གི་ནི་རབ་ཏུ་བརྟག། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་མ་ཁལ་
 གསང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།
 དེ་ནས་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་བསྐྱེམས། །ཞེས་པ་ལྟར་རང་དང་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ཀ་ལྟའི་རྒྱལ་དང་ལྷན་པར་
 བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་དོ་རྩེ་པདྨ་དང་། །བཅས་པ་བྱས་ནས་པདྨར་གཞུག། །ཅེས་དང་། །རྩྱུ་གར་ཡི་རྩྱ་རབ་
 བཀོད་ནས། །ཞེས་པ་ལྟར་རང་གི་གསང་གནས་རྩྱུ་ལས་དོ་རྩེ་ར་བསྐྱོད་པ་པདྨས་མཚན་པའམ་བཅས་
 པའི་ཡི་རྩྱ་དེ་ཡུམ་གྱི་རྩྱུ་ག་པདྨར་གཞུག་ཅིང་རབ་ཏུ་བཀོད་ནས། །རྣལ་འབྱོར་པས་རྩྱུ་མཐ་བྱ་ཞེས་པའི་
 མཐ་གྱིས་ཁམས་བྱང་སེམས་དོ་རྩེ་ཞོར་བུའི་བར་མཐ་པའི་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བ་བཞི་བསྐྱོད་ནས།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་སྒྲོ་མི་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཞོར་བུའི་ཅེ་ནས་བྱང་སེམས་ཐྱིར་མི་འཛག་པར་བྱས་ཏེ། །རྩྱུ་
 མཐ་གྱི་རྩྱུ་གི་དོན་རྒྱུང་སེམས་འདྲེས་པའི་ཐིག་ལེ་གྲུ་དུ་བྱངས་པའི་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་
 བསྐྱོད་དེ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོར་སྐྱེས་པ་དེས་རང་དུས་སུ་ཤར་བའི་སྟོང་གཟུགས་དུས་
 འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་སྟོང་གཟུགས་རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་ན་སྟོང་གཟུགས་དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་
 གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་དང་། །དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་སྟོང་གཟུགས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་
 རང་ཉིད་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱུར་གྲུབ་པ་ལ་སྐྱོམས་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་རྗེས་ཆགས་
 ཉིད་བྱ་ཞིང་། །གཞན་ཡང་། །ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་མ་ལུས་པའི། །སངས་རྒྱས་གཟུགས་སུ་བསྐྱོམ་

པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་པ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱེས་གང་
བར་སྒོ་ཞིང་བསྐྱེད་པར་ཡང་བྱའོ།།

དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་འདི་བསྟན་པའི་ཆོ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་དོ་རྩེ་སྟོང་འགྲེལ་ལས། འདི་འབྲེལ་མི་
མོ་ལེགས་རྟེན་ནས། །བས་མཐའ་དག་ཏུ་གནས་བྱས་ལ། །བཟའ་བཏུང་རྣམ་མང་སྟོག་བྱ། །ཁྱུ་དང་
སིལ་སྟན་གང་དང་ནི། །ལུས་ལ་རྒྱལ་ལེགས་གདགས་པ་དང་། །མེ་ཉག་དག་དང་བྱི་དང་ནི། །བཟང་
པོའི་གནས་ལས་ལེགས་འཕོད་ལ། །ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་སྤང་བར་བྱ།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་
དོ་རྩེ་སྟོང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་བདག་གི་རུས་པ་ཡིས། །ལྟ་དང་ལྟ་མིན་མི་རྣམས་དང་། །གཞོད་སྤྱོན་
མི་འམ་ཅི་ལས་ཀྱང་། །ཕྱག་རྒྱ་བཀུག་ལ་བརྟག་པར་བྱ།^{༡༧} །ཞེས་ལྟ་མོ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་རུས་
པས་བཀུག་སྟེ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱར་རུང་མི་རུང་བརྟགས་ནས་རུང་བ་རྣམས་ལ་འང་ཕྱག་རྒྱ་འཛོལ་བར་
བཤད་པ་ལྟར་རོ།།

གསུམ་པ་ཞར་བྱུང་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་ནི། ཡེ་ཤེའི་དོན་བཞི་པ་
ལས། འཁྱར་བ་མེད་པའི་བདེ་བའི་འབྲས་སྟེར་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་འདི་རྣམས་གྲོང་དང་འབྲོག་དགོན་དུར་
ཁྱོད་དང་།^{༡༨} །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ནི་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་
མོ་དང་། དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་རྣམ་
པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་རུམ་དང་སྐྱར་ལྟན་པ་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་བདེ་བའི་རྒྱལ། །ལས་
ནི་ཙུལྟ་ན་དང་འབྱུང་པ་དང་གསང་བར་རེག་པ་དང་དོ་རྩེ་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་བྱ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་
ཏེ། དེ་ཡིས་ཉེ་བར་མཆོན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་མོ་ཡིན་ལ། ཡིད་ཆེས་པ་ནི་འདིར་
འཁྱར་བའི་བདེ་བ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ།^{༡༩} །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་ངོ་བོ་ནི་རུ་མ་
དང་སྐྱར་ལྟན་པ་རུལ་ཕྱ་རབ་བསགས་པའི་ལུས་དང་ལྟན་པའི་བྱུང་མེད་ཀྱི་རྣམ་པའོ། །དེ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་
རྒྱར་འཛོག་པའི་ལས་ནི་ཙུལྟ་ན་འོ་བྱེད་པ་དང་། རུལ་འབྱོར་པ་ལ་འབྱུང་པ་དང་། གསང་གནས་ལ་
རེག་པ་དང་། དོ་རྩེ་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། ལས་དེ་ཡིས་ཡིད་ཆེས་པ་ཉེ་བར་མཆོན་པར་བྱེད་

པ་ཕྱག་རྒྱའི་དོན་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་གང་ཡིན་སྟེ་
ན། ཡིད་ཆེས་པ་ནི་རང་དབང་དུ་བྱས་ན་འགྱུར་བ་སྟེ་འཇག་པའི་བདེ་བ་ཡིན་ལ་དེ་སྟེན་ཅིང་མཚོན་
པར་བྱེད་པའོ།།

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་
ཡོངས་སུ་བཏགས་པ་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་མོའི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ནས་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་
འདིར་གཡོ་བའི་བདེ་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པའོ།^{༡༥} །ཞེས་པའི་བར་གྱི་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ལ་འབྱོར་པ་རང་
གི་རྟོག་པས་བཏགས་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་སྣ་ཚོགས་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་མོའི་རྣམ་པའོ། །དེའི་ཡིད་
ཆེས་པ་ནི་དེ་དང་སྟོམས་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པར་བསྐྱེད་པས་ཕྱག་རྒྱའི་རང་དབང་དུ་བྱས་ན་
བྱང་སེམས་ལུས་ཀྱི་གནས་གཞན་ནས་གཞན་དུ་གཡོ་བར་བྱེད་པའོ། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་འགྲེལ་པ་དེ་
ཉིད་ལས། །ཆེན་པོ་ཡང་འདི་ཡིན་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའོ། །སྐར་ཡང་འདིའི་ཆེན་མོ་
ཉིད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་དང་ལྡན་པ་ཉི་ཆོ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
རྩོ་རྩེ་འདིས་རྒྱས་འདེབས་པའི་བྱིར་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ། ཡིད་ཆེས་པ་ནི་འདིར་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
བཏགས་པའི་ཆོས་དང་བྲལ་བ་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་རང་གི་སེམས་རབ་རྩ་
གསལ་བ་རྣལ་འབྱོར་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་བྲལ་བ་ལྟ་བུའོ། །འབྲས་བུའི་རོ་བོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི་
ལྷ་དྲི་མཚོག་རྩ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ། ར་ཉི་གང་བའི་གནས་སྐབས་མི་གཡོ་
བའི་སྦྱོར་བས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཀུན་ནས་སྟེར་བའོ་ཞེས་པ་ཕྱག་རྒྱའོ། །འདིའི་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱང་
སྐངས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་སྐངས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་བག་ཆགས་
དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྐངས་པའི་མཚན་ཉིད།^{༡༦} ཅས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ་དེ་དག་
གི་དོན་རྩུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། ཆེན་པོ་ཡང་ཡིན་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པས་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་
ཞེས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་སྒྲིབ་དོན་བཤད་ནས། སྐར་ཡང་ཞེས་པ་ནས། ཉིད་ཡིན་ལ་ཞེས་པའི་བར་
ཀྱིས་ཆེན་མོའི་དོན་འཆད་པ་ནི། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཞེས་པའི་ཆེན་མོའི་དོན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཚོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཉི་ཆོ་བ་མ་ཡིན་པ་ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་པ་བྱབ་པར་

སྒྲིམ་པས་ཆེ་བ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱང་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྲིམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཡོད་པའི་ཡུམ་རྣམས་
མཆོན་པའི་དོན་དུ་འོ་ཞེས་པའོ།།

དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་པར་བྱའི་སྒྲིམ་པའི་སྒྲོང་གཟུགས་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་
ཡུམ་ཞལ་སྒྲིམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡུམ་རྣམས་ཕྱག་རྒྱར་འཛིག་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རྩེ་རྩེ་མི་
འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཡུམ་འདིས་སྒྲིད་པ་ལས་འདར་མེད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་རྒྱས་འདེབས་པའི་ཕྱིར་རམ་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། ཁོ་ན་ཉི་ཆེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཁམས་
གསུམ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱའི་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ཅི་ཡོད་སྟུམ་ན། ཡིད་ཆེས་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་
སེམས་རྣམ་རྟོག་གིས་ཡོངས་སུ་བཅུགས་པའི་ཆོས་དང་བྲལ་བ། དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་མ་སྟེ་
རྟགས་བཅུ་ཐེན་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་སྒྲོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་རབ་རྟགས་ལ་བའི་
གནས་སྐབས་སུ་རྣལ་འབྱོར་པས་རྟོགས་གིང་ཉམས་སུ་སྦྱོར་བར་བྱ་བ་མེ་ལོང་ལ་བྱ་ཐབ་པ་ལྟ་བུ་
འདིའོ་ཞེས་པའོ།།

ཡང་སྒྲོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དེ་འབྲས་སུའི་ངོ་བོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་སྟེར་བར་བྱེད་པས་
ན་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་བྱའོ། ཁོ་ན་འབྲས་སུའི་ངོ་བོ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། འབྲས་སུའི་ངོ་བོ་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ཕུ་དྲི་ཞེས་པའི་དེ་ནི་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་དེའོ། ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་མོས་དེ་སྟེར་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དེ་ལ་ར་ཉིའི་དོན་དག་འཁོར་རྩེས་སུ་ཆགས་
པར་བྱས་པ་ལས་རྩེ་རྩེ་མོར་སུའི་ཕྱེ་ནས་གཙུག་ཏོར་གྱི་བར་ཁམས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱིས་གང་བའི་
གནས་སྐབས་གནས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་འཛིན་པའི་སྒྲོང་བས་སྟེར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་
དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཀུན་ནས་ཉི་ཡང་དག་པར་སྟེར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། འབྲས་སུའི་ངོ་བོའི་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་པོ་འདིའི་ཆེན་པོའི་དོན་ཉིད་ཀྱང་སྤངས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་ཞེས་སོགས་སོ། མདོར་ན་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དངོས་སུ་འདྲན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་རྩེས་དྲན་གྱི་སྐབས་
ནས་གྲུབ་པའི་སྒྲོང་གཟུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡུམ་དེ་ཡིན་པར་འོག་ཏུ་འཆད་པ་

ལྷར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དམ་ཚིག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་ཆེན་པོས། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། །དམ་ཚིག་
ཅེས་བྱ་འདྲ་གསལ་རྣམས། །རྒྱ་དང་བསྐྱོམ་བྱ་དེ་བཞིན་དུ། །འཕྲོ་བྱ་བཞི་པ་འཛིག་པ་མེད།^{༡༥༧} །ཅེས་
བཞི་པ་དམ་ཚིག་གི་ཕྱག་རྒྱ་འཕྲོ་བྱ་འཕྲས་སུ་འཛིག་པ་མེད་པར་བཤད་པའི་འཛིག་པ་མེད་པ་ནི་
མི་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་པས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འོ།།

བཞི་པ་ཆོད་མ་གང་ཡིན་དུང་པ་ནི་རྗེ་ཐུས་རྣམས་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་གསུངས་^{༡༥༨} ན་འང་
རྣམས་འབྱོར་མངོན་སུམ་ནི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་ཆོས་སྐད་སྡི་འགྲོ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནི་འདིར་འོང་དོན་མེད་ལ། རྟོང་ཉིད་
ཡུལ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་འཕགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྐབས་འདིའི་རྗེས་དྲན་མཐར་
ཕྱིན་ཅམ་གྱི་རྣམས་འབྱོར་པ་ནི་སྟེ་ཡིན་པས་སོ། །རང་ལུགས་ནི་རྟོང་ག་ཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་
བར་སྒྲུང་ཞིང་དེ་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆོད་མའོ།།

ལྷ་པ་དག་དབྱེ་ནི་སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་བཙོ་ལྷ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཡུང་མོ་ལ་ནི་རྗེས་སུ་དྲན་
པ་བརྒྱ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་འདྲུ་ཤེས་ཀྱི་ཡུང་པོ་སྟེ་གཡུང་མོ་དབུ་མའི་ཙ་ལ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དེ་
ཡང་རྣམ་པ་བརྒྱ་སྟེ་འདྲོད་པའི་གནས་སྐབས་བརྒྱ་ཡི་དབྱེ་བ་ལས་སོ།^{༡༥༩} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་འདྲུ་
ཤེས་ཀྱི་ཡུང་པོ། རྒྱའི་ཁམས། རྩེ། གཟུགས། རྒྱུང་པའི་དབང་པོ། ལེན་པ་སྟེ་ཆོས་དྲུག་དག་པར་བྱེད་
ཅིང་དབྱེ་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་འདྲོད་ཆགས་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བ་ལ་གནས་སྐབས་བརྒྱ་ཡིད་པ་བཞིན་དུ་དབུ་
མར་གཏུམ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་ནས་གཟུགས་བརྒྱན་སྒྲོམ་པ་ལ་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་བརྒྱའོ།།

དུ་ག་པ་འབྲས་སུ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ནི་རང་ཉིད་རྟོང་
གཟུགས་ཀྱི་ལྷར་མཐོང་ཞིང་བ་སྤྱིའི་ཁྱད་པ་ནས་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོས་པས་ནམ་མཁའི་
ཁམས་འགོངས་ཤིང་རང་གི་ལུས་འོད་སྒྲོམ་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱུད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྷར་ཡང་སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་
བརྒྱ་དགུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྗེས་སུ་དྲན་པ་ལེགས་པར་དག་པ་ཞེས་པ་ལ་འདིར་རྗེས་སུ་དྲན་པ་
ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་འབྱུང་པའི་སེམས་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བཅུ་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་གོང་

གི་ཆོད་ག་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོད་མེད་འོད་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འགྱུར་རོ། །ཀྱང་གི་སྒྲ་ལས་པ་སྤྱིའི་ཁུང་
 བུ་ནས་འོད་ཟེར་ལྷ་འཕྲོ་ཞིང་ངེས་པར་རྒྱུའོ། །ཡེ་ཤེས་གཟུགས་ལས་སོ་ཞེས་པ་སྟོང་པའི་གཟུགས་
 ལས་སོ།^{༡༧༠} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ནི། འདུ་ཤེས་ལུང་པོའི་
 སྡེ་ཆོན་གྱི་ཆོས་དུག་པོ་དེ་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་སྤྲང་བ་མཐའ་ཡས་སོགས་དུག་འགྲུབ་པའོ།།

དུག་པ་བསྒྲོམས་པས་འགྲུབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བསྒྲོམས་པས་འགྲུབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་དུག་ ཉིང་ངེ་
 འཛིན་གྱི་མཆོན་དོན། བསྒྲོམ་པའི་དུས་འཆོམས། བསྒྲོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་ངེས་པ། ཆད་མ་གང་ཡིན་
 དབྱེད་པ། དག་དབྱེ། འབྲས་བུའོ།།

དང་པོ་ནི་སྟོང་གཟུགས་ཕུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་
 ཐོབ་སྟེ་རྣམ་ཀྱུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་དབྱེར་མེད་པ་ལ་སེམས་རྩ་
 གཅིག་ཏུ་གནས་པས་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱབ་པའི་བརྒྱ་བརྩ་བདུན་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ནི་ཞེས་པ་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་
 འགྱུར་མེད་བདེ་བའི་དབང་གིས་ཡེ་ཤེས་གཟུགས་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལོ།^{༡༧༡} །ཞེས་དང་། བདེ་མཆོག་
 སྟོང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་
 ལས་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ལ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་གཟུང་བ་
 དང་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་
 བརྗོད་དོ།^{༡༧༢} །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་བསྒྲོམ་པའི་དུས་འཆོམས་ནི་རྗེས་དྲན་གྱི་སྒྲ་བྱུང་ནས་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུག་
 རྒྱ་དང་ནང་གི་གཏུམ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡས་བབས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞིའི་རྗེས་དྲན་གྱི་ལམ་
 ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཏེ་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་སྦྱེད་ལུས་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲིབ་པར་བྱས་ཤིང་། ཕུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་

ལ་རྗེས་ཆགས་གོམས་པར་བྱས་པའི་མཐུས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འདྲེན་ཅུས་པ་ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་སྐྱབ་ལའི་བརྒྱ་བཅུ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་ནི་ཤེས་རབ་སྐྱར་
ལ་གང་གི་ཆེ་འཕོ་བ་མེད་པའི་བདེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་ངེས་པར་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། བླ་མོའི་ནལ་
འབྱོར་དག་ལས་ཞེས་བ་ངེས་པའི་དོན་གྱི་ཤིན་ཏུ་ཡིད་བཟང་མའི་རྩའི་སྟེང་དུ་ཁུ་བ་ཡང་དག་པར་སྐྱོར་
བ་ལས་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོར་གསུངས་ཏེ།^{༡༧༩} ཞེས་ཤེས་རབ་ཐུག་ཀྱི་མ་ལ་མཉམ་པར་སྐྱར་བ་ལ་གང་
གི་ཆེ་ཐིག་ལེ་གནས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
བ་དེའི་ཆེ་སྟེ་དེའི་དུས་སུ་ངེས་པར་ཏེ་གདོན་མི་ཟ་བར་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་
བསྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་རི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་བླ་མོའི་ནལ་
འབྱོར་ལ་བྱང་དོན་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་ངེས་དོན་ཚོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་དག་ལས་
ངེས་པའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་ཡིད་བཟང་མ་དགུ་མའི་རྩའི་སྟེང་དུ་སྟེ་ནང་དུ་ཁུ་བ་ཁམས་
དཀར་དམར་ཡང་དག་པར་སྐྱར་བ་གནས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
བ་ཆེན་པོ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ།

གསུམ་པ་བསྒྲོམ་པའི་ཡན་ལག་གི་ངེས་པ་ལ་གསུམ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ།
དབྱེ་བ། རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལོ།

ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ།

དང་པོ་ནི་ཤེས་བྱ་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་དང་། ཤེས་པ་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་སྐྱིབ་བྲལ་དུ་ཟ་
བར་བྱེད་ཅུས་པ་གསེར་གྱི་རྩའི་དཔལ་ཚུ་ལྟ་བུ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་སྤར་བྱངས་པ་ལྟར། ཤེས་རབ་ཐབས་
གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཞེས་བ་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་བ་སྟེ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་
དབང་གིས་གཟུགས་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ།^{༡༨༠} ཞེས་དང་། འདུས་པ་བྱི་མ་ལས། ཤེས་རབ་ཐབས་ནི་

སྟོམས་འཇུག་པས། འདྲེས་པོ་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུས་པ། བྱས་ཏེ་གོང་ཁུལ་སྐྱོར་བ་ཡིས། འདུས་
 སུ་གཟུགས་བརྟན་ལྷན་པ་སྟོམ་བྱ། རྟེན་ཅིག་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པ་ནི། ཉིང་འཛིན་ཞེས་བྱའི་མིང་
 ཅན་ནོ།^{༡༧༥} ཞེས་པའི་རྣམ་པའི་དབང་མདོར་བསྡུན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཡན་ལག་དྲུག་པ་གསུངས་
 པ། ཤེས་རབ་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཐབས་ནི་སྟོམས་འཇུག་པས། ཞེས་པ་རྒྱ་མཐུན་
 པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པས་ནམ་མཁའི་བདྲུང་འཕགས་པ་ན་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་དབང་གིས་ཤེས་
 བྱ་དང་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་དྲི་མ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བརྟན་པ་དང་
 གཡོ་བའི་དཔོན་པོ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་གཟུགས་སུ་མདོར་བསྡུས་པ་བྱས་ཏེ་ཞེས་པ་ཉི་བར་
 བྱས་ཏེ་གོང་ཁུལ་སྐྱོར་བ་ཡིས་ནི་འཛག་པ་མེད་པའི་མཆོག་གི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་བདག་ཉིད་འོད་གསལ་
 གཅིག་བྱའི་བཞུགས་ཀྱིས་ཟོས་པ་སྟེ་ལྷགས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་པའི་གཟུགས་
 གྲུབ་པའི་རོའི་གཟུགས་ཀྱིས་བཞིན་ནོ། འཛག་པ་མེད་པའི་མཆོག་གི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་རོ་གཅིག་པ་འོད་
 གསལ་བ་དེའི་དབུས་སུ་གཟུགས་བརྟན་ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་བདག་ཉིད་རྣམ་བསྟོམ་བྱ་ནི་བཟུ་
 བར་བྱའོ། འདིའི་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་རྟེན་ཅིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་བདེན་པ་
 གཉིས་གཉིས་སུ་མེད་པར་གྱུར་པའི་རྟེན་ཅིག་རྫོགས་པ་ནི་རྟོགས་པ་སྟེ་ཉིང་འཛིན་ཞེས་པ་ཉིང་འཛིན་
 གྱི་ཡན་ལག་གི་མིང་ཅན་ནོ།^{༡༧༦} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

འགྲེལ་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། ཤེས་རབ་ཐབས་ནི་སྟོམས་འཇུག་
 པས། ཞེས་པའི་དོན་ཅ་རྒྱད་ལས། རྒྱ་མཐུན་ལ་སོགས་སྟེང་དུ་འགོ།^{༡༧༧} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་
 མཐུན་ལ་སོགས་པས་རིམ་པས་ཁམས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་རྩོམ་ཞོར་ཁུལ་སྐྱོར་བ་ཡིས་ཆུ་
 ཉིའི་ནམ་མཁའི་རྩ་འཁོར་ནས་རྩ་འཁོར་གྱི་བདྲུང་འཕགས་པ་གནས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་མི་གཡོ་
 བ་ལས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འགྱུར་ལ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེའི་དབང་གིས་ཤེས་
 བྱ་རྣམ་ཀྱུན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་དང་ཤེས་པ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རོ་གཅིག་ཏུ་
 འབྲེས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཉེན་པོ་བྱས་པའི་སྟོན་ནས་རྟོགས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་དང་བྲལ་བའི་དྲི་
 མ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བརྟན་པ་སྟོང་གྱི་འཛིན་རྟེན་དང་གཡོ་བ་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་དུ་སྤང་

པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་གསལ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་མདོར་བསྟུས་པ་ནི་མདོར་
བསྟུས་པ་བྱས་ཏེ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།

གོང་བུའི་སྟོང་པ་ཡིས་ཞེས་པའི་དོན་ནི། འཛག་པ་སྟེ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་མཆོག་གི་བདེ་བ་
ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་འོད་གསལ་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་གཅིག་པུའི་གཟུགས་ཀྱིས་ལུང་ཁམས་སྟེ་
མཆེད་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་ཐོས་པ་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷ་གསལ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རོ་
གཅིག་པའི་གཟུགས་སུ་གྲུབ་པའི་རོ་གཟུགས་དངུལ་རྩམ་ཐོས་ནས་གསེར་དུ་སྒྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དཔུས་
སུ་གཟུགས་བརྟན་ནམ་བསྐྱོམ་བྱ། ཞེས་པའི་དོན་ནི། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་འཛག་པ་སྟེ་འགྱུར་
བ་མེད་པའི་མཆོག་གི་བདེ་བ་ཆེན་པོར་རོ་གཅིག་པ་འོད་གསལ་བ་དེའི་དཔུས་སུ་སྟེ་དེ་དང་དབྱེར་མེད་
པར་གཟུགས་བརྟན་ཏེ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱན་ཆོབ་བདེན་པའི་བདག་ཉིད་རྣམ་བསྐྱོམ་བྱ་ནི་དེ་ལྟར་བལྟ་
བར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་བདེན་པ་གཉིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཡུལ་གྱི་མིང་ཡུལ་ཅན་
ལ་བཅུགས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་
སྟོང་གཟུགས་ཀྱན་ཆོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་མེད་པར་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་ཆོགས་པའི་དོན་
རྟོགས་པ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་མིང་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ།།

ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། རྒྱུད་དང་རྟེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་
དབྱེ་བ་འོ། །དང་པོ་ནི་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེས་པ་དབང་པོ་རྩལ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་དང་། ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེས་པ་དབང་འབྲིང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་འབང་ཞིག་ལ་བརྟེན་
ནས་སྟེས་པ་དབང་ཆོན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་དུ་འབྱེད་པ་ནི་སྟུབ་
ལའི་བརྒྱ་བཅུ་བདུན་པ་ལས། འདི་རྣམས་དམན་པ་ལ་སོགས་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྣ་ཆོགས་གཙོ་བོའི་
སྟུབ་ཐབས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར། ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་དང་གནས་སྐབས་གསུམ་ནི་རྣམ་གསུམ་བགྲོད་

པའི་དབང་གིས་ལས་དང་ཀུན་རྟོག་མཆོག་རྣམས་སོ།^{༡༥} །ཞེས་དང། དེའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་
 རྣམས་དམན་པ་ལ་སོགས་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་ཆོགས་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐབ་ཐབས་རྣམ་
 པ་གསུམ་དུ་འགྱུར། །ཕྱག་ཀྱང་གསུམ་དང་གནས་སྐབས་གསུམ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་གསུམ་བགྲོད་པའི་
 དབང་གིས་ཞེས་པ་སྟེ་འདིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཛག་པའི་བགྲོད་པ་ནི་དམན་པའི་གནས་སྐབས་
 དང་གཡོ་བའི་བགྲོད་པ་ནི་འབྲིང་པོའི་གནས་སྐབས་དང་མི་གཡོ་བའི་བགྲོད་པ་ནི་མཆོག་གི་གནས་
 སྐབས་སོ། །འདི་རྣམས་ལས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་ཀྱང་ནི་འཛག་པའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་ཀྱང་
 ནི་གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོ་དང་ཕྱག་ཀྱང་ཆེན་མོ་ནི་མི་གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོའོ། །དེ་ལྟར་སྦྱོར་
 བ་ཡན་ལག་དུག་ལ་ཕྱག་ཀྱང་གསུམ་བསྒོམ་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་
 པས་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱད་དུ་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་བསྒོམ་པར་བྱའོ།^{༡༦} །ཞེས་གསུངས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་རྗེ་ལྟར་ན། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། རྒྱུད་དོན་བཤད་
 ཟེན་པ་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་ལ་སྟེ་དུག་ཅར་ལ་ཕྱག་ཀྱང་གསུམ་བསྒོམ་པར་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ཀྱིས་གསུང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཡང་ཕྱག་ཀྱང་གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་དུ་
 འབྱོར་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་འགྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་པོ་
 འདི་རྣམས་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་དབང་པོ་དམན་པ་དང་ལ་སོགས་པ་འབྲིང་དང་མཆོག་གི་དབྱེ་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་ཆོགས་གཙོ་བོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐབ་ཐབས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་འདི་ལ་རྣམ་
 པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་གནས་སྐབས་གསུམ་སྟེ་དབང་པོ་དམན་པ་འབྲིང་མཆོག་གི་
 གནས་སྐབས་གསུམ་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞེན་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་ཀྱང་དང་ཕྱག་ཀྱང་ཆེན་མོ་ལ་བརྟེན་པ་
 རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་སྦྱེད་
 པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་རྣམ་གསུམ་བགྲོད་པའི་དབང་གིས་ཞེས་པ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཛག་
 པའི་བགྲོད་པ་སྟེར་བ་མོའི་ཕྱག་ཀྱང་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་འབྲེན་དགོས་པ་དབང་པོ་
 དམན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཡོ་བའི་བགྲོད་པ་སྟེར་བ་མོའི་

ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འདྲེན་དགོས་པ་དབང་པོ་འབྲིང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གང་
 ཟག་དང་། བྱང་སེམས་གནས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བའི་བགྲོད་པ་སྟེར་བ་མོའི་ཕྱག་རྒྱ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་
 མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འདྲེན་པ་དབང་པོ་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པས་
 སོ་ཞེས་བའོ། །དེའི་བྱང་འབྲེལ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་པོ་འདི་ནུམས་ལས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་བྱང་སེམས་
 དབང་པོའི་སློ་ནས་འཛིག་པའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་བྱང་སེམས་ལུས་ཀྱི་
 གནས་གཞན་དུ་གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་མི་གཡོ་བ་སྟེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
 བ་སྦྱིན་པ་མོ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།

འདིར་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་འཛིག་པ་དང་གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོར་བཤད་པ་ནི་
 ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་རང་དབང་གི་རྒྱ་ས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་
 སྐབས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པར་ནི་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་འདྲེན་ནའང་བྱང་སེམས་
 འཛིག་མེད་དུ་འཆིང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྐབས་འདིའི་རྒྱུད་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་འདི་དག་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་སྦྱོར་དགོས་པ་ནི། མི་གཡོ་བའི་བགྲོད་པ་ནི་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་སོ་
 ཞེས་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་མི་གཡོ་བའི་བདེ་བ་སྦྱིན་པ་མོའི་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་གིས་
 ཤེས་ཏེ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེར་བ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་སྐབས་མ་
 གཏོགས་མི་འོང་བའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དབང་མདོར་བསྟན་ལས། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱར་སྟོམས་
 འཇུག་དང་། ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱ་སོགས་དམིགས་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་གཅིག་སྦྱོར་བས། །མི་
 འགྱུར་བ་ནི་འཕེལ་བར་བྱེད།³⁴⁰ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་རོ་བོའི་སློ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་སློ་ནས་དབྱེ་
 བ་ནི། རྣམ་མེད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་པའི་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་
 དེ་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་སྟོང་གཟུགས་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལ་
 ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་སོ།།

གཉིས་པ་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་བྱངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་དབྱེ་བ་དངོས་དང་། རིམ་ཅན་
དུ་འབྱུང་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་དྲོགས་པ་དབྱུང་པ་ལོ།།

དང་པོ་ནི། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེད་ཆོས་རྒྱལ་བརྒྱལ་། །དེ་ཡང་སའི་དབྱེ་བས་བརྩ་
གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ནི། རྡོ་རྗེ་ལོ་རྒྱུ་ལྟེ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་བར་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ཆ་ལྷ་
མའི་གནས་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་གང་བ་མི་འགྱུར་ཞིང་གཡོ་བ་མེད་པ་ལས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
བའི་རྒྱན་ཅིག་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་དང་པོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་མའི་གནས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གང་བ་
མི་འགྱུར་ཞིང་མི་གཡོ་བ་ལས་བྱུང་བའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྒྱན་ཅིག་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་གཉིས་
པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བའི་རྩ་འཁོར་མན་ཆད་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གང་ཞིང་མི་གཡོ་བ་ལས་བྱུང་བའི་
མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་རྒྱན་ཅིག་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་གསུམ་པ་དང་། ཕྱི་
མ་ས་བཞི་པ་དང་། དེ་ནས་སྒྲིང་གའི་བར་དུ་གང་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བའི་རྒྱན་ཅིག་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་
བརྒྱའི་ལྷ་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་ལྷ་པ་དང་། ཕྱི་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་དུག་པ་དང་། དེ་ནས་མགྲིན་པའི་
བར་དུ་གང་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བའི་རྒྱན་ཅིག་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་བརྒྱའི་ལྷ་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་
བདུན་པ་དང་། ཕྱི་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་བརྒྱད་པ་དང་། །དེ་ནས་དབུལ་བའི་བར་དུ་གང་བའི་བདེ་
བའི་རྒྱན་ཅིག་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་བརྒྱའི་ལྷ་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་དགུ་པ་དང་། ཕྱི་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་
ས་བརྒྱུ་པ་དང་། དེ་ནས་གཙུག་རྟོར་གྱི་བར་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གང་བ་གནས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་མི་
གཡོ་བ་ལས་བྱུང་བའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྒྱན་ཅིག་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་བརྒྱའི་ཕྱེད་ལྷ་མ་སྟོང་བརྒྱད་
བརྒྱ་ས་བརྒྱ་གཅིག་པ་དང་། ཕྱེད་ཕྱི་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་བརྒྱ་གཉིས་པ་ལོ།།

གཉིས་པ་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་རྡོ་རྗེ་ལོ་རྒྱུ་ལྟེ་མའི་དབུ་མའི་ནང་
དུ་ཐིག་ལེ་ལྷོག་པོ་གཅིག་གནས་གཞན་དང་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་ལས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
བའི་རྒྱན་ཅིག་དང་པོ་དེ་སྒྲུ་ཞིང་། ཐིག་ལེ་དེས་ལུས་ཀྱི་བཅའ་པོའི་ཆ་ལ་ཉི་མེད་ཆོས་རྒྱལ་བརྒྱལ་
ཆར་ཆེ་བའི་ཆ་གཅིག་ཐོས་ནས་མེད་པར་བྱེད། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྒྱན་ཅིག་དང་པོ་དེས་ཞག་
གཅིག་པ་དབུགས་ཉི་མེད་ཆོས་རྒྱལ་བརྒྱལ་བའི་དབུགས་གཅིག་བསང་ནས་འགག་པར་བྱེད་

པ་དེ་བཞིན་དུ་³¹⁰ ཐིག་ལེའི་འབྲེང་བ་ཉི་མི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་པོ་རེ་རེ་ལས་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་
 རེ་རེ་སྟེ་བ་དང་། ཐིག་ལེ་རེ་རེས་ལུས་ཀྱི་བཅས་པོའི་ཆ་རེ་རེ་བ་དང་། བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་རེ་
 རེས་དཔུགས་སམ་སྟོག་རེ་རེ་འགག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཡེ་ལེའི་བརྒྱ་བརྒྱ་བརྒྱ་པོའི་
 འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་
 ཆགས་དང་ཆགས་བྲལ་མཐའ་ཐོག་ལ་གནས་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་པ་ལ་ཆགས་པ་ཞེས་པ་ནི་དཀར་པོའི་
 རྟོགས་ཏེ་དེའི་མཐར་གནས་པ་ནི་ཆ་བརྒྱ་དུག་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཆགས་བྲལ་ནི་ནག་པོའོ། །དེའི་དང་
 པོ་ལ་གནས་པ་ནི་ནག་པོའི་རྟོགས་ལ་མ་ཞུགས་པ་སྟེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད་དོ། །སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དཔུགས་ཀྱི་གངས་ཞེས་པ་ཉི་མི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་གངས་
 འཕེལ་ལོ། །གསང་བར་རྩོམ་ཞོར་སྤྱི་ཅེ་མོ་ལས་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་པུག་སུ་མ་ཅུ་ཅུ་དུག་གིས་
 འཕེལ་ཏེ་དེའི་གངས་ཀྱི་སྟོག་ནུམས་བསད་ནས་གསང་བའི་བསྐྱར་བྱིན་པ་དེས་ས་གཉིས་སུ་
 འཁྱར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བ་དང་སྤྱིང་ག་དང་མགིན་པ་དང་དཔལ་བར་བཞིན་དུག་དང་བརྒྱད་དང་
 ས་བརྒྱ་ནུམས་སུ་འཁྱར་ཞིང་གཙུག་ཏྱར་དུ་སྟོག་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ས་བརྒྱ་གཉིས་སོ། ³¹¹ ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། མི་འཁྱར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་གིས་མངོན་པར་
 རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ན་སྐད་ཅིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའོ། །དེ་ཡང་རྩི་ལྟར་ན་
 བྱི་ལ་ལྷ་བའི་དཀར་ཆ་འཕེལ་བའི་ཆ་བཙོ་ལྷ་ཡོད་ཅིང་བཙོ་ལྷ་ཡོད་པའི་མཐར་དངོས་གནས་ལ་
 འཕེལ་ཆ་བརྒྱ་དུག་པ་མེད་ཀྱང་། ཉག་ཆ་དང་པོ་མ་ཞུགས་པའི་འཚམས་དེར་ཆ་བརྒྱ་དུག་པ་ཅིག་གྲོས་
 བཙོས་པ་དཀར་པོའི་རྟོགས་ཀྱི་མཐར་གནས་པ་ནི་ཆ་བརྒྱ་དུག་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནང་
 ལ་རྐང་པ་གཡོན་པའི་མཐེ་བོང་ནས་གཙུག་ཏྱར་གྱི་བར་ལ་ཐིག་ལེའི་དཀར་ཆ་འཕེལ་བའི་ཆ་བརྒྱ་དུག་
 ཡོད་པའི་ཐ་མ་ནི་ཆ་བརྒྱ་དུག་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ལམ་ལ་བྱང་མེམས་གཙུག་ཏྱར་ནས་རྩོམ་ཞོར་སྤྱི་
 ཅེ་བར་བབས་པའི་དགའ་བ་བརྒྱ་དུག་པའི་ཆའི་མཐར་མི་འཁྱར་བའི་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་འཕེལ་
 བ་ནས་གཙུག་ཏྱར་དུ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་འཕེལ་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མའི་མཐར་མངོན་པར་རྫོགས་

པར་སངས་རྒྱས་པ་ནི་རྣམ་ཅིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །བདེ་བའི་
 རྣམ་ཅིག་དེའི་འཕེལ་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། རྣམ་ཅིག་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཞེས་སོགས་ཏེ་དོན་ནི་གོང་དུ་བཤད་
 ཟེན་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དེ་རྣམས་ནི་སྟོང་ག་ཟུགས་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་སྣ་
 ཆོགས་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནའང་། མི་འགྱུར་
 བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉི་མེད་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་དུ་སྤྱི་སྟོང་ག་ཟུགས་དུས་འཁོར་
 ཡབ་ཡུ་མ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་དང་དོ་བོ་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཡིན་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 དབང་བཞི་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གི་ཤེས་བྱེད་ནི་དབང་ལའི་དབང་བཞི་པའི་དོན་འཆད་པའི་
 རྣམས་སུ་དབང་མདོར་བསྟན་ལས། བྱུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རྗེས་ཆགས་ལས།³¹³ །ཞེས་སོགས་ཅུ་འགྲེལ་
 གྱི་དོན་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ཟེན་པ་རྣམས་དྲན་པར་བྱའོ།།

མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་ས་རྣམས་སུ་འཛིག་ཚུལ་ལ་དྲྀགས་པ་དབྱད་པ།

གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་དྲྀགས་པ་དབྱད་པ་ལ་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་བདེ་བ་རྣམས་ས་རྣམས་
 སུ་འཛིག་ཚུལ་ལ་དྲྀགས་པ་དབྱད་པ་དང་། བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་སྒྲིམ་ཚུལ་ལ་དྲྀགས་པ་དབྱད་པ་
 གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་དེ་ལྟར་དབྱད་པའི་གཞི་ས་བཅུ་གཉིས་འགྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་དགོད་པ་
 དང་། དེ་ལ་དྲྀགས་པ་དབྱད་པ་གཉིས།།

དང་པོ་ནི་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟན་ལས། འདིར་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ལས་ཕྱོགས་བཅུའི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་གི་མཐར་ཐུག་པར་མ་མཐོང་བའི་དོན་ཡང་དག་པར་མཐོང་རོ། །ཞེས་པ་ནས།
 དེ་ནས་སྟོང་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གངས་མེད་པ་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཏེ་དེ་རྣམས་སུ་མ་
 མཐོང་བའི་དོན་ཡང་དག་པར་མཐོང་བར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བཅུ་གཉིས་
 ཐོབ་པ་ལས་འགྱུར་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆགས་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཅིག་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་འདི་

ནམས་ཐོབ་སྟེ་མི་འཕོ་བའི་སྐད་ཅིག་བརྒྱ་ཕྱག་བཙོ་བརྒྱད་ཐོབ་པས་ས་དང་པོ་ཐོབ་བོ། །གངས་འདིས་
ས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་རོ། །མི་འགྱུར་བའི་སྐད་ཅིག་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ནམས་
ཀྱིས་ས་བརྒྱ་གཉིས་ཐོབ་སྟེ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འགགས་པ་ངེ་སྟོང་པར་རོ།^{༡༤} །ཞེས་པའི་བར་
གསུངས་པ་ནམས་སོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་ལ་མཁས་པ་སྡེ་མ་ནམས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀོད་ནས་དེ་
དག་ལ་འཐད་མི་འཐད་དབྱད་པ་དང་། རང་གི་གོ་ཚམ་དགོད་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་ཐམས་
ཅད་མཆོན་པ་བྱས་ངེས་དོན་སྟེ་མ་ལས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་རོལ་རྩ་ཐུན་པའི་ས་ཀྱན་རྩ་འོད་ནི་
རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་སངས་རྒྱས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཟེར་བའི་ཕྱོགས་སྡེ་བཀོད་ནས། དེ་འགོག་པ་ན། མི་འཐད་དེ། མན་དག་སྟེ་མ་དང་གྱེད་རྩེ་འགྲེལ་པ་
རྩ་མ་རྩ་དྲུས་མཛད་པ་ལས་ཀྱན་རྩ་འོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གསུངས་ཤིང་། ལུ་ཏིག་འཕྲེང་བར་
ཡང་བརྒྱ་གཉིས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གསུངས་སོ།^{༡༥} །ཞེས་བཀག་ནས། ཁོང་རང་གི་བཞེད་པ་ནི། དེས་
ན་ས་རོལ་རྩ་ཐུན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྒྱ་པ་ལ་ས་བརྒྱ་པ་ཙམ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་བར་ཆད་མེད་
པའི་ལམ་གསུམ་རྩ་བྱེད་པས་དེའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྒྱ་གཉིས་པ་ཡིན་
ཞིང་ཀྱན་རྩ་འོད་ནི་^{༡༦} ས་བརྒྱ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ་^{༡༧} ཞེས་གསུང་ལ། དེ་དག་གི་གཞན་ནམས་འཐད་
པའི་རྒྱལ་འོག་རྩ་འཆད་ལ། འོན་ཀྱང་ཀྱན་རྩ་འོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བྱས་ནས་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་
ས་བརྒྱ་གཉིས་པར་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྒྱ་གཉིས་པ་ལ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
བའི་སྐད་ཅིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཡོད་པའི་སྟོང་བརྒྱ་བརྒྱ་གོ་དགུ་པོ་ནམས་སྟོབ་པའི་ལམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཡང་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་རྩི་པ་དང་རྩ་མ་རྩ་དྲུག་གཉིས་ཀྱིས་མོས་པས་སྟོད་པའི་ས་དང་བྱང་རྩ་བ་
སེམས་དཔའི་ས་བརྒྱ་དང་ཀྱན་རྩ་འོད་ཀྱི་ས་ནམས་ས་བརྒྱ་གཉིས་པོར་གསུངས་ཤིང་། མཁས་པ་གཞན་
དག་གྱང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆེན་པོ་དང་པོ་མོས་སྟོད་ཀྱིས་དང་། ཆན་པ་གཉིས་
པ་ས་དང་པོར་རབ་དགར་བཞེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གཞན་སྡེ་མ་དང་འབྲ་བ་ལ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆན་

པ་དང་པོའི་རྒྱན་ཅིག་ཐ་མ་ནས་ས་དང་པོའི་འགོ་འཛིན་པར་བཞེད་དོ། །འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྩ་
གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་སར་འཛིག་པ་མི་འཐད་དོ། འདིའི་ལུས་ཀྱི་ས་དང་པོ་བདེ་བའི་རྒྱན་ཅིག་
སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆེན་པ་དང་པོ་འདི་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་ས་ཡིན་ན་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྩ་པ་བདེ་བའི་
རྒྱན་ཅིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཆེན་པ་བརྩ་པ་དེ་ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་སྒོ་སྒོས་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་
ན་ས་བརྩའི་དབང་ལྷག་དཔལ་ལྷག་ན་རྡོ་རྗེ་ས་དགུ་པ་པར་འབྱུང་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ལྷག་རྡོར་གྱི་
ལས་རྒྱུད་ནི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱའི་ནང་གི་གསུམ་སྟོང་དུག་བརྒྱ་མ་འགགས་པ་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ས་
བརྩ་གཅིག་པ་མ་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ད་ལྟ་ཉིད་ཏུ་འདྲེན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། ཉི་མ་དཔལ་
གྱིས་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ་ལས། དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་སོ་སོར་ས་གཉིས་འཐོབ་པའི་རིམ་པས་ས་བརྩ་
གཉིས་ཀྱི་དབང་ལྷག་ཏུ་འབྱུང་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གསང་བའི་འཁོར་ལོ་དབྱེགས་འབྱུང་བ་དང་འཇུག་པ་བརྒྱ་
ཕྲག་དུག་ལྷག་པའི་སྟོང་ཕྲག་གསུམ་འགོག་པས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་ས་གཉིས་སོ། །ཞྭ་
བའི་འཁོར་ལོ་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་འགགས་པས་འོད་བྱེད་པ་དང་འོད་འཕྲོ་བའི་ས་གཉིས་སོ། །དེ་བཞིན་ཁོ་
ནར་སྟོང་གའི་ཆུ་སྒྲིམ་སུ་ཤིན་ཏུ་བྱུང་བར་དགའ་བ་དང་། མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ས་གཉིས་སོ། ³⁴⁴ །ཞེས་
སོགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་བརྩ་པ་མན་ཆད་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སོགས་
བརྩར་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་བའི་སྤྱིར་རོ།

ཡང་མ་ཁས་པའི་གསུང་རབ་རྒྱུད་གསུམ་གསང་བ་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ལས། དག་བཙོམ་
པ་སྐྱེ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་ནས་ཡིད་ཀྱི་ལུས་སུ་གནས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལུས་དེ་སྤིད་པ་བར་དོའི་
ལུས་དང་རིགས་འདྲ་ཞིང་དེ་བཞིན་དུ་མི་ལམ་གྱི་ལུས་དང་ཡང་འདྲ་མོད་ཀྱི། བར་དོ་དངོས་མ་ཡིན་ལ་
མི་ལམ་གྱི་ལུས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་ན་ཡིད་ཀྱི་ལུས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
འཇུག་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་མ་ཞུགས་པའི་སྤྱ་རོལ་ཏུ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གོང་
ནས་གོང་དུ་གྱུར་པས་དམན་པའི་ས་བརྩ་གཅིག་བཟོད་ནས་ད་གཟོད་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་གོ། །ཡོན་
ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་ཞིན། དེ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་སུ་མ་མཐོང་བའི་
དོན་ཡང་དག་པར་མཐོང་བའི་གྲངས་བརྒྱད་ནས་³⁴⁵ གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ས་དང་པོ་ཐོབ་པས་ཕྱོགས་

བརྩེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་དང་། གཉིས་པ་ཐོབ་པས་གཉིས་དང་།^{༡༩༠} ཞེས་སྐགས་གསུངས་
ནས། འགྲེལ་ཆེན་ལས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ས་བརྩེ་གཉིས་སུ་^{༡༩༡} གསུངས་
པའི་ས་བརྩེ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཅན་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་
པའི་ཡོན་ཏན་དུ་སྦྱར་ནས་འཆད་དོ།

འདི་ལྟ་བུའི་འཆད་ཚུལ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཤོག་པའི་འཆད་ཚུལ་དུ་སྤང་དེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་འདི་
ལྟར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ས་བརྩེ་གཉིས་སུ་བསྐྱས་ནས་
འཆད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་ལམ་གྱི་གཞུང་ཁིང་ཡིན་ཁིང་། ལམ་གྱི་གཞུང་ཁིང་འདི་ནི་
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་དང་པོ་ནས་སྤྲུགས་ལམ་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཐེག་དམན་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ག་ལ་ཡིན། གཞན་ཡང་
ཐེག་དམན་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པ་དང་པོ་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ནས་འཇུག་པ་ནི་བེད་བྱ་ལོང་
མེད་པར་གྲུང་ཤིན་ཏུ་སོང་བ་དང་མཚུངས་སམ་སྟུམ་མོ།

གཞན་ཡང་མཁས་པ་འདི་འདི་ལྟར་བཞེད་པར་མངོན་དེ། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆིག་
སྟོང་དུག་བརྒྱ་རྩོགས་ཏེ་དུས་སྟོར་བརྩེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུང་འགགས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱུ་འགྲུབ་ལ་དེའི་སྦྱ་
རོལ་དུ་མི་འགྲུབ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱུ་དེ་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དང་པོ་
ཐོབ་པ་ན་འཐོབ་པར་བཞེད་པར་མངོན་དེ། རྒྱུད་གསུམ་གསང་བ་རྣམ་འབྱེད་ལས། འགྲེལ་བ་སྦྱོན་
མ་གསལ་བ་ལས། ལང་ཀར་གཤེགས་པར། རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྐྱབས་ནས། བདེ་བ་ཅན་དུ་
དེ་འགྲོ་ལོ། ཞེས་སྟོབ་དཔོན་གྲུ་སྦྱུབ་ཀྱིས་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་བསྐྱབས་པའི་དོན་འཆད་པ་ན། སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་རྩོ་རྩེ་འཛིན་པའི་སྦྱུ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་དེ་
ཡང་ཟུང་དུ་འཇུག་པའམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱུ་དེ་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པའི་དབང་དུ་མཛོད་དོ་ཞེས་
ཤེས་པར་བྱའོ།^{༡༩༢} ཞེས་གསུངས་པ་ལས་སོ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མིན་ན་ས་བརྩེ་དབང་ལྷུག་འཕགས་
པ་ལྷུག་ན་རྩོ་རྩེས་ཀྱང་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྟོན་མ་ཐོབ་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་དེ། དུག་
ན་རྩོ་རྩེའི་ལས་རྒྱུ་སྦྱུང་དུག་བརྒྱ་འཕོ་བ་འམ་དུས་སྟོར་གཉིས་མ་འགགས་པར་འགྲེལ་ཆེན་ལས་

གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་གཉིས་པ་ལས། བགས་ཀྱི་
རི་དྲགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཞེས་པ་བཞིན་དུ་རོ་ལྷན་ན་གནས་པ་གནོད་སྦྱིན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོ་འོ།
ནང་དུ་ནི་རོ་ཞེས་པ་དབྱུགས་འབྱུང་བ་དང་འཇུག་པ་སྐྱམ་སྟོང་དུག་བརྒྱས་དམན་པའི་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་
དུག་བརྒྱ་རྣམས་འགགས་པའོ། །དེ་འདི་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་གྱིས་ཏེ་དེ་ལ་གནས་པ་ནི་རོ་ལྷན་
ན་གནས་པའོ།^{༡༩༩} །ཞེས་གསུངས་པའོ།།

གཞན་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་རྣམས་པའི་མཐར་དོ་རྗེ་སེམས་
དཔལ་དང་དོ་རྗེ་འཆང་འཐོབ་པར་བཤད་པ་རྣམས་ས་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་འགྲུབ་པ་ཉིད་
ལ་འཆད་ན་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཐམ་མའི་མཚན་མ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་དོ་རྗེ་འཆང་ཉིད་དེ་མཆོག་ཏུ་
མི་འགྱུར་བའི་སྐད་ཅིག་དུག་བརྒྱ་ལྟག་པའི་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་གིས་ས་བརྒྱ་གཉིས་པ་ཐོབ་ནས་
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའོ།^{༢༠༠} །ཞེས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་བཙུ་
ལྷན་འདས་སྟོན་ས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དབང་ལྷག་ཏུ་གྱུར་པ་མཁས་པ་སྐུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་འཆང་བ་སྐུ་འཕྲུལ་
ཆེན་པོའི་མིག་འཕྲུལ་དང་ལྷན་པ་འཕགས་པའི་ཡུལ་ལུ་ལམ་སྦྱི་ནིར་གྲུའི་རིགས།^{༢༠༡} ཞེས་སོགས་ཀྱི་
ས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ས་དང་པོའི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ལྟེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་མཁས་
པ་སྐུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་འཆད་དགོས་པ་སོགས་བརྗོད་
ཀྱིས་མི་ལང་བ་ཞིག་གོ། །གཞན་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་མོ།།

གཉིས་པ་རང་གི་གོ་ཚམ་དགོད་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྱས་གསུངས་པ་ལྟར་དུས་
འཁོར་ལུགས་ཀྱི་ས་དང་པོ་ནི་འཕགས་པའི་ས་དང་པོ་རབ་དགའ་ལ་བྱེད་པ་ནས། དཔྱུ་པ་ཡང་དཔྱུ་པ་
ལེགས་པའི་སྟོང་གོས་ལ་བྱེད་ལ། ས་བརྒྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་ལ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྒྱ་པ་
ཙམ་དང་། བྱེད་པར་བྱི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་གསུམ་བྱེད་པའི་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་
ས་བརྒྱ་པ་བརྒྱ་པ་ཙམ་དང་། བརྒྱ་གཅིག་པ་བྱེད་པར་བྱི་ལམ། བརྒྱ་གཉིས་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་

དང་། བཙུག་ཉིས་པའི་ཐ་མ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་པའི་མཐར་མ་བཙུག་ཅིག་
 པ་ཀུན་རྒྱུ་འོད་གྱིས་རྩོམ་རྩོམ་འཆང་གི་གོ་འཕང་བརྟེན་པར་འཛོག་གོ། གཤམ་ཏེ་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་
 ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ལས་ཕྱོགས་བཙུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་གི་མཐར་ཐུག་པར་དོན་ཡང་དག་
 པར་མཐོང་ངོ། །ཞེས་པ་ནས། ས་བཙུ་བ་ཐོབ་པ་ལས་ཕྱོགས་བཙུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལྔ་བརྒྱ་བཙུ་
 ག་ཉིས་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་རྟོ། ^{༡༤} །ཞེས་སོགས་ཀྱི་པར་གསུངས་པའི་སའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དབུ་མ་འཇུག་
 པར་གསུངས་པའི་སའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བ་དང་། བྱད་པར་དུ་ཡང་དབུ་མ་འཇུག་པ་
 ལས། རེ་ཤིག་བཙུ་བ་འདིར་དེའི་ཡོན་ཏན་དག་ །དག་གི་སྟོད་ཡུལ་ལས་ཆེས་འདས་གྱུར་ཅིང་། །དག་གི་
 སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་བསྐྱེད་རྣམས་ན། །རྒྱལ་དག་རི་སྟེང་ཡོད་པ་དེ་སྟེང་འགྱུར། ^{༡༥} །ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་འགལ་ཞིང་། འཇུག་པར་གསུངས་པ་འདི་དག་གྲང་ས་བཙུ་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་བཀོད་པ་
 ཡིན་པས་དུས་འཁོར་གྱི་ལུགས་ཀྱི་ས་འདི་རྣམས་འཕགས་པའི་ས་བཙུར་རིམ་རིགས་སྟུང་ན། འོ་
 བ་འཇུག་པ་ནས་བཤད་པའི་སའི་ཡོན་ཏན་འདི་རྣམས་དུ་ས་འཁོར་དང་འགལ་བས་མི་རིགས་ཞེས་
 བརྗོད་ན་རིམ་བཞི། འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་དཔེའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བརྗོད་པ་དང་འདྲ་བར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་འདི་
 དག་གྲང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་བསྟན་པར་བྱས་ན་འཐད་དམ་སྟུང་སྟེ་དཔྱད་ཐུན་རྣམས་ཀྱིས་
 དབྱད་པར་བྱ་དགོས་སོ།

བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ།

ག་ཉིས་པ་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་ལ་ག་ཉིས། བསྒྲོམ་བྱའི་ཡུལ་
 སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་དྲོགས་པ་དབྱད་པ་དང་། དེ་བདེ་བས་སྒྲོམ་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་
 པོ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་བཤད་པའི་བསྒྲོམ་བྱའི་སྟོང་ཉིད་ནི་རྣམ་ཀུན་མཆོག་
 ལྷན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཡར་བྱིན་ཐེག་པ་ནས་བཤད་པ་ནི་

སྟོང་པོ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་གི་ལྟ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་ལས། སྤང་པོ་རྣམ་
དབྱེད་སྟོང་པ་ནི། རྒྱ་གཞི་བཞེན་དུ་སྟོང་པོ་མེད། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པའི། སྟོང་ཉིད་དེ་ལྟར་
འགྱུར་མ་ཡིན།^{༡༩༩} ཞེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཉེའི་ལན་ལ་འདི་ལྟར་གསུང་སྟེ། སྤང་པོ་
རྣམ་དབྱེད་སྟོང་པ་ནི། རྒྱ་གཞི་བཞེན་དུ་སྟོང་པོ་མེད།^{༢༠༠} ཅེས་པའི་དོན་ནི་སྤང་པོ་སྐྱེས་པའི་གསལ་
པས་དབྱེད་པས་ཅི་ཡང་མ་རྟོག་པ་ན་གཏན་ནས་མེད་པའི་དོན་དུ་ལྟ་བའི་ཆད་ལྟ་སྟོང་པོ་མེད་བཅས་
པ་ཡིན་རྟེ། འདི་དང་དོན་གཅིག་པར་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟན་པ་ལས། རྒྱལ་ཐ་རབ་ཆོག་ས་
པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་སྟོང་པ་ཆད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་རིང་དུ་བྱས་པ།^{༢༠༡}
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཉེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྤྱར་བ་འདེབས་
པ་བྱོད་ནི་དོ་མཆོར་རོ་ཞེས་གསུང་རོ།།

འོན་ཀྱང་ལྟ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པའི་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་དུ་གོ་སྟེ།
དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྤང་པོ་རྣམ་དབྱེད་སྟོང་པ་ནི། རྒྱ་གཞི་བཞེན་དུ་སྟོང་པོ་མེད། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་
མཆོག་ལྡན་པའི། སྟོང་ཉིད་དེ་ལྟར་འགྱུར་མ་ཡིན། སྟེ་བམེད་ཅིང་འགག་མེད་པའི། ཤེས་བྱའི་དོན་
རྣམས་མཐོང་བ་ཡི། སྟོང་ཉིད་སྟོང་པ་སྒྲོམ་པ་ནི། སྤང་པོ་རྣམ་དབྱེད་མ་ཡིན་ནོ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་སྟོང་པ་ཉིད། རྒྱལ་བས་སྟོང་པོ་མེད་པར་གསུངས། གང་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བའི། སྤྱབ་
ཐབས་འདི་ནི་གསུངས་པའོ། སྟོང་རྗེའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྣམས། སྟོང་པོ་མེད་པར་རྒྱལ་
བས་གསུངས། གང་རྣམས་སྟོང་རྗེའི་མཐོང་བ་ཡི། སྤྱབ་ཐབས་འདི་ནི་གསུངས་པའོ། ཐོག་མ་ཐ་མ་
མེད་ཞི་བ། དངོས་དང་དངོས་མེད་ཟད་པའི་གཙོ། སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་གཉིས་མེད་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
ཞེས་བཤད་པའོ།^{༢༠༢} ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་སྐབས་ཀྱི་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་བཤད་པར་བྱའོ།།

དེ་ཡང་དཔལ་དུ་ས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཆ་ལག་ལྟ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་འདི་ལས་
བཤད་པའི་བསྒྲོམ་བྱའི་སྟོང་ཉིད་འདི་ལ་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དང་རྣམ་བཅས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་སུ་
ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ནི་སྤང་པོ་སྐྱེས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་

གྱིས་རྣམ་པར་དབྱང་པས་ཚུ་གིང་བཞིན་དུ་སྤང་སོགས་ཀྱི་སྡིང་པོ་རྟེན་རྒྱ་མེད་པའི་སྡིང་པ་ཉིད་ཡིན་
 ཞིང་། རྣམ་བཅས་སམ་རྣམ་པ་ཀྱན་གྱི་མཚོག་དང་ལྷན་པའི་སྡིང་པ་ཉིད་སྡིང་གཟུགས་རྣམས་ནི་དགག་
 བྱ་རིགས་པས་བཅད་ཅམ་གྱི་སྡིང་ཉིད་དེ་ལྟར་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཅི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། རང་
 བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་བྱའི་དོན་ཁམས་གསུམ་
 པོ་རྣམས་བྱ་ལབ་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་བའི་སྡིང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྡིང་པ་སྟོམ་པ་
 དེ་ནི་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱང་ནས་སྟོམ་པའི་རྒྱལ་
 མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱང་
 བས་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མ་རྟེན་པའི་སྡིང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་རྒྱལ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྡིང་པོ་མེད་པར་
 གསུངས་སོ། །ལམ་འདིའི་སྐྱབ་པ་པོ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྡིང་པ་ཉིད་རྣམ་བཅས་དང་རྣམ་མེད་
 གཉིས་མཐོང་བའི་ཐབས་སུ་སྐྱབ་ཐབས་འདི་གསུངས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྡིང་རྗེའི་ཆོས་ཐུན་མོང་
 ཡིན་མིན་རྣམས་ཐམས་ཅད་རིགས་པས་དབྱང་ན་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མི་རྟེན་པས་སྡིང་པོ་མེད་པར་ཚུ་གིང་
 བཞིན་དུ་རྒྱལ་བས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟ་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་ལམ་འདིའི་སྐྱབ་པ་པོ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་སྡིང་རྗེའི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མཐོང་བའི་ཐབས་སུ་སྐྱབ་ཐབས་འདི་གསུངས་པའོ། །དེ་
 ལྟར་ན་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཞི་བ། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གདོད་མ་ནས་
 ཟད་པའི་གཙོ་བོ། རྣམ་བཅས་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྡིང་པ་ཉིད་གཉིས་དང་སྡིང་རྗེའི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་
 པོ་ངོ་བོ་གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་པ་དེ་ལ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཞེས་བཤད་པའོ། །གཞུང་དེ་དག་སྐྱེལ་ནས་
 བཤད་པ་ན། སྤང་པོ་རྣམ་དབྱང་སྡིང་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ཁོན་བཞིན་དུ་གནས་པས་སོ། །དེ་
 ལྟར་ན་མཚོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟུས་ལས། རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་། སྤང་པོ་རྣམ་
 དབྱང་སྡིང་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཁོ་བོས་བཤད་པ་དང་མཐུན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། མདོར་བསྟུས་
 དེར་གསུངས་པའི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཅེས་སོགས་དཔེ་མེད་འཛོམས་སྦྱར་དུ་གཏུག་པ་དེའི་འགྲེལ་པར་ཉི་
 མ་དཔལ་གྱིས་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་དང་མདོ་སྤེལ་དང་རྣལ་

འབྱོར་སྡོད་པའི་ལུགས་ཀྱི་ནང་དུ་མ་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ལ་ཕྱ་རབ་ཆོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་
པར་དབྱེད་པས་སྦྲང་བའོ།^{༤༡} །ཞེས་འཆོམས་སྒྱུར་ནས་དེའི་འཇུག་ཉིད་དུ། ལུ་རྩལ་མཛེས་པ་བའི་
ལུགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཆད་པར་སྒྲིབ་ཅིང་དུ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་ཆད་པའི་སྦྲང་པ་ཉིད་རིང་དུ་
བྱས་པའོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན། སྤང་བོ་རྣམ་དབྱེད་སྦྲང་བ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ལམ་
འདིའི་བསྐྱོམ་བྱ་མཐར་ཐུག་རྣམ་མེད་དང་རྣམ་བཅས་ཀྱི་ལྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་ཀ་ཀལ་ལྟར་ཅིང་། འདིའི་
ལུ་ཤིང་བཞེན་དུ་སྦྲིང་བོ་མེད། །ཅེས་པའི་སྦྲིང་བོ་མེད་ཚུལ་དང་། སྦྲིང་རྗེའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
ནི། །སྦྲིང་བོ་མེད་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས། །ཞེས་པའི་སྦྲིང་བོ་མེད་ཚུལ་རྣམས་སྡོད་འཇུག་ལས། དཔེར་
ན་ལུ་ཤིང་སྦྲིང་བོ་དག །ཆ་ཤས་བྱེན་འགའ་མེད་པ། །དེ་བཞེན་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ཡིས། །བཙལ་ན་
བདག་ཀྱང་ཡང་དག་མིན།^{༤༢} །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། རི་ལྟར་ལུ་ཤིང་སྦྲིང་བོ་སྦྲིང་བོ་ལ། །སྦྲིང་
བོ་འདོད་ཕྱིར་སྦྱེས་བས་དེ་བཤགས་ཀྱང་། །ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ཀྱན་ན་སྦྲིང་བོ་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་དེ་བཞེན་ཤེས་པར་བྱ།^{༤༣} །ཞེས་གསུངས་པའི་ལུ་ཤིང་བཞེན་དུ་སྦྲིང་བོ་མེད་ཚུལ་རྣམས་དང་འདྲ་
བས་འདི་དག་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་འཛིན་ཅིག་ཅེས་བྱའོ།།

གཞན་ཡང་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་དཔུ་མ་པས་གཏན་ལ་པབ་པའི་སྦྲང་པ་ཉིད་དེ་སྒྲགས་སྒྲ་
མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱོམ་བྱ་མཐར་ཐུག་པའི་སྦྲང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་མཆོག་ཏུ་ལྷུང་པ་
ཅིག་ཡོད་དེ་ཞེས་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་རིགས་ཏེ། བར་ལའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་མདོར་བསྐྱས་
ལས། དང་བོ་ཕྱི་རོལ་པའི་ལྟ་བ་རྣམས་སུན་ཕྱུངས་ཏེ། དེ་ནས་རང་གི་སྤེལ་དང་བོ་གསུམ་གྱི་ལྟ་བ་སུན་
ཕྱུངས་ནས། མཐར་རང་གི་མི་འཇུར་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་དཔུ་མ་པས་གཏན་ལ་པབ་པའི་སྦྲང་པ་ཉིད་
དེ་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་^{༤༤} །གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་གསུངས་ན། མདོར་བསྐྱས་དེ་ཉིད་ལས། དེ་
བཞེན་དུ་སྦྲིང་པ། རམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས། །འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ཏྲག་པ་སྟེ། །འདུས་བྱས་
ཐམས་ཅད་རྒྱད་ཅིག་མ། །བདག་གིས་སྦྲང་ཞིང་བྱེད་བོ་མེད། །དབང་སྦྱེས་སྒོ་ནི་རྣམ་མེད་ཀྱིས། །ཕྱ་རབ་
བསགས་པ་དངོས་སུ་རིག །ཁ་ཆེའི་གཞུང་གི་རྒྱག་ཏེར་གྱི། །བྱེད་བྱས་སྒྲིབ་པའི་གཞུང་འདོད་འཇུར།^{༤༥} །ཞེས་

བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་པའི་འདོད་པ་བཀོད་ནས། དེའི་དེ་མ་ཐག་པར། ཤེས་པ་རྣམ་པ་ཅས་སྦྱེད་བྱེད་ནི། །དབང་
 བོའི་སྦྱོང་ཡུལ་སྣང་བ་མིན། །ནམ་མཁའ་མོ་ག་ཤམ་བྱ་དང་མཚུངས། །འགོག་པ་དང་ནི་ནམ་
 མཁའ་མཚུངས། །འདུ་བྱེད་བཅས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །དུས་གསུམ་རྗེས་འགོ་དག་ཀྱང་མེད། །ཐོགས་
 པ་མེད་པའི་གཞུགས་ཡོད་མིན། །ཞེས་པ་མདོ་སྡེ་པ་ཡིས་རིག་^{༡༧} །ཅེས་མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པ་བཀོད་
 བ་ནས། དེའི་མཐུག་ཏུ། ཡན་ལག་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་མེད། །སྤྲ་རབ་རྩལ་རྣམས་ཡོད་པ་མིན། །མི་ལམ་ཉམས་
 སུམྱིང་བ་བཞིན། །དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་རྩལ་སྣང་། །གཞུང་དང་འཛིན་པ་རྣམ་གྲོལ་བའི། །རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་དོན་དམ་ཡོད། །ཅེས་པ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་གཞུང་། །རྒྱུ་ཚའི་པ་རོལ་བྱིན་པ་སྒྲོག་^{༡༨} །ཅེས་
 བཀོད་ནས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པ་རྣམས་འགོག་ཅིང་། །རྒྱུད་ཅུ་བར་ཡང་། གང་
 ཞིག་དེ་ཉིད་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་ལུས་ལ་གནས་པར་སྒྲུབ་དེ་ནི་རང་བཞིན་དག་གིས་ཉམས།^{༡༩} །ཞེས་
 བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་འདོད་པ་བཀག་ཀྱང་། །ཀུན་རྫོབ་དག་གི་དོན་ནི་སྒྲུབ་པ་པོ་ཡང་དོན་དམ་མ་རིག་མེད་
 པ་དག་ཏུ་འདོད་པའོ།^{༢༠} །ཞེས་པས་མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པ་བཀག་ སྤྱིད་གསུམ་མཐའ་དག་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པོ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདོད་པར་བྱེད།^{༢༡} །ཅེས་རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་
 བཀོད་ནས། གཙོ་བོར་འདོད་པ་དེ་འགོག་ཅིང་ཞར་ལ་གྲུབ་མཐའ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འང་འདུས་བྱས་
 བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་འགོག་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་བྱིར་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་
 པར་དབྱེད་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲུབ་པོ་ཉམས་སོ།^{༢༢} །ཞེས་
 རོགས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ།།

གཞན་ཡང་དངོས་སྒྲུབ་པའི་འདོད་པ་སྦྱེ་གནས་འཛིག་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་
 བས་དབུ་མ་པའི་ལྟ་བ་སྦྱོང་ཉིད་སྤྲ་མོ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དེའི་འཕྲོ་ལས། ད་ནི་
 རྒྱད་ཅིག་འཛིག་པ་དང་ཞེས་པ་ནས། ཡན་རྩལ་འགལ་བས་གཅིག་པ་ཉིད་མེད་དོ།^{༢༣} །ཞེས་པའི་
 བར་གསུངས་ནས། དེའི་དེ་མ་ཐག་པར། དེའི་བྱིར་དབུ་མ་པས་སྒྲུས་པ། རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་དོན་དམ་
 དུ། །ཡོད་པར་མཁས་རྣམས་མི་འདོད་དེ། །གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་དང་། །བྲལ་བ་ནམ་མཁའི་
 པདྨ་བཞིན། །ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡོད་མེད་མིན། །གཉིས་གའི་བདག་ཉིད་མིན་པ་འང་མིན། །མཐའ་

བཞི་ཚུལ་པར་གྲོལ་བ་ཡི། །དེ་ཉིད་དབུ་མ་པ་ཡིས་རིག་ལྟེ། །ཅིས་སོ། །གང་ཞིག་ཕྱོགས་ཉམས་དེ་
 བྱི་མ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་གང་ཞེན། གང་ཞིག་སྒྲིང་རྗེས་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྐྱུ་བོ་སྟེ་འདིར་
 གང་གིས་སྒྲིང་རྗེ་དམིགས་པ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པ་དུས་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྤང་དུ་དུས་གསུམ་དུ་འཇུག་པའོ་ཞེས་པ་ན་
 སངས་རྒྱལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཏེ།

དེ་དག་གི་དོན་རྒྱུ་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། དེ་ཡང་། དེ་ཉིད་དབུ་མ་པ་ཡིས་རིག་ ཅིས་སོ། །ཞེས་
 དབུ་མ་པས་སྟོང་ཉིད་གཏན་ལ་ཐབ་ཚུལ་བརྟེན་ནས། གང་ཟག་གང་ཞིག་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའི་ཕྱོགས་
 ཉམས་པའི་དབུ་མ་པ་དེ་བྱི་གནས་ལུགས་ལས་མ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དབུ་མ་པ་དེ་གནས་ལུགས་
 ལས་མ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཚུལ་དེ་གང་ཞེན། དེའི་འགྱུར་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། གང་ཞིག་སྒྲིང་རྗེས་ཉིད་
 གཉིས་སུ་མེད་པ་སྐྱུ་བོ་སྟེ། ཞེས་བཤད་བྱའི་གཙོ་བོ་བཀོད་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ནི་འདིར་ཞེས་
 སོགས་ཏེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དོན་གཙོ་བོ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྐབས་འདིར་རྣལ་འབྱོར་གང་གིས་
 སྒྲིང་རྗེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དབུ་མ་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལྟར་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 གནས་པའི་དམིགས་པ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 མཆོག་དང་ལྷན་པ་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་པའི་བྱུང་འཇུག་དུས་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་འཐོབ་
 པའི་སྤང་དུ་དབུ་མ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྟ་བུ་འདི་དུས་གསུམ་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་
 བ་འགྲེལ་ཆོག་འདི་དག་ལ་རུས་པ་ཐོན་པའི་གོ་བ་མ་རྟོན་ན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བསྐྱོམ་བྱ་མཐར་ཐུག་གི་
 གཞི་སྟོར་བས་སློ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཞིབ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྐྱས་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་འདིས་སངས་རྒྱལ་པ་བཞི་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གང་ཟག་སྐྱུ་བ་རྣམས་ལ་གང་ཟག་མི་རྟག་
 པར་བསྐྱོམ་པ་གསུངས་སོ། །དོན་དུ་སྐྱུ་བ་རྣམས་ལ་ས་ལ་སོགས་པ་ཟད་པར་བསྐྱོམ་པ་དང་། རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་སྐྱུ་བ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། དབུ་མ་པ་རྣམས་ལ་མི་
 ལས་ལྟ་བུ་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ཟག་ལ་བདག་མེད་

པ་དང་ཚོས་ལ་བདག་མེད་པའོ། །ཁྱེ་བླ་ཁྱ་སྤྱོད་པ་དང་མདོ་སྤྱོད་པ་དང་ནལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་
ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །དུམ་མ་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་མ་དང་བྲལ་བ་རབ་རྒྱ་མི་
གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འགག་པའི་བྱིར།^{༡༦} ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་དུམ་མ་པའི་ལྷ་བ་སྤྲུགས་བྲལ་མེད་པའི་ཡང་བསྟོམ་བྱའི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་པར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་བདེ་བས་སྟོམ་ཚུལ་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། ཡོད་མིན་མེད་མིན་
ཡོད་མེད་མིན། ཞེས་སྟགས་ཀྱིས་དུམ་མ་བས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་ཉིད་མི་འགྱུར་
པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་རྒྱད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་
ལ། དེ་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཡང་དང་པོར་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱད་སྟོང་པའི་སྐབས་སུ་མདོར་ཏིང་ངེ་འཛིན་
རྒྱལ་པོ་ལས། གལ་ཏེ་ཚོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག། སོ་སོར་དེ་བརྟགས་གལ་ཏེ་སྟོམ་ན་ནི། །དེ་
ཉིད་མྱ་ངན་གདས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་རྒྱ། རྒྱ་གཞན་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཞི་མི་འགྱུར།^{༡༧} ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་མགོན་པོ་ཀླུ་རྒྱལ་དང་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་པ་སོ་སོས་བསམ་ཀྱིས་
གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་ཀྱིན་དབྱེད་ཀྱིན་སྟོམ་པའི་ལྷག་
མཐོང་མཚན་ཉིད་པའམ་རྗེས་མཐུན་པའི་སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་པ་དེས་པ་གཏིང་ནས་རྟོད་པའི་མྱོང་བ་ཐོན་
པར་བྱས་ཏེ་མཐར་ལྷན་སྦྱས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྦྱས་པའི་ཆེ་བདེ་བ་དེས་སྟོང་ཉིད་དེ་དྲན་པར་བྱས་
པའི་སྟོན་སྐུལ་གང་ལའང་མི་དབྱེད་པར་མ་རྟོག་པའི་རང་ལ་འཛིན་སྟོམ་ཉིད་བྱེད་པ་ཡིན་ན། །དེ་
ལྟ་བུའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་རྣམས་ཀྱི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་ལྷག་མཐོང་
སྟོམ་པའི་སྐབས་སུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྟོང་ཉིད་དེས་པའི་དེས་
ཤེས་དེའི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཤུགས་རེ་ཆེར་འགོ་བའི་ཆེད་ཡིན་ལ། བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་ཉིད་ལ་མ་དབྱེད་
པར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེས་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཤུགས་རེ་ཆེར་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་བདེ་སྟོང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་མ་ལངས་ཀྱི་བར་ལ་ཀྱུར་རྟོག་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཞིན་ས་མེད་
བས་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཤུགས་གཞན་དུ་མི་འགོ་ཞིང་། བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པའི་ཕུལ་ཅན་ཕུལ་

དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་པས་འཛིན་སྐྱབས་ཀྱི་ཕུགས་རི་ཆེར་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བདེ་
བ་ཆེན་པོ་ཡང་ཁམས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་རྩ་དབུ་མའི་ནང་ལ་ཡས་བབ་མས་བརྟན་བྱས་པ་དང་གནས་
གཞན་དུ་མི་གཡོ་བར་བྱས་པ་ལས་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟེ། དེས་རྒྱ་རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་གཞུག་
མའི་སེམས་སམ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་སྦྱས་པ་དེ་ཡིན་ནོ།།

ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་རི་ལྟར་སྒོམ་ཚུལ།

གསུམ་པ་རི་ལྟར་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་རྒྱ་ཕུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྦྱེད་པའི་ཐབས་
གང་ཟག་གསུམ་པོ་སོ་སོར་སྒོམ་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་སུ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པའི་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་
གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡུམ་དེ་ལ་ཕུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཞེས་བཞག་སྟེ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཡེ་ལའི་བདུན་ཅུ་ཅ་
གསུམ་པ་སྤར་དངས་པ། གྲོག་གི་དབྱུག་པའི་རྗེས་མཐུན་འཕོ་མེད་བདེ་བ་སྦྱེད་པར་བྱེད་མ་མཚན་ཉིད་
ཡན་ལག་རབ་དུ་ཆོག་ས།^{༡༩} །ཞེས་དང་། ཡང་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་བརྒྱ་གསུམ་པ་ལས། སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་
ཙམ་སྟེ་རང་གི་ཡིད་ལས་སྦྱས་པ་མེ་འོང་གི་ནི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་ཉིད། །གང་ཞིག་མཐའ་དག་རྒྱ་བའི་
སྤང་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟན་པ་རྣལ་འབྱོར་དབང་པོས་བསྟེན་བྱ་སྟེ།^{༢༠} །ཞེས་དང་། འདི་
དག་གིས་བྱེད་དུ་དངས་པའི་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྐྱས་ལས། བྱང་རྒྱལ་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་
དུ་ཕུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་ཙམ་འདི་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྒོམ་པར་བྱའོ།^{༢༡} །ཞེས་དང་།
ཡང་རྒྱལ་ལའི་བརྒྱ་གོ་བརྒྱད་པ་ལས། ཕུག་རྒྱ་རྒྱ་མའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིད་དང་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་མེ་
འོང་དག་ལ་གཟུགས་བཞིན་ཏེ། །འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་སྤང་བར་བྱེད་ཅིང་དྲི་མེད་གྲོག་དང་མཚུངས་
པའི་འོད་ཟེར་དུ་མ་འཕྲོ་བར་བྱེད། །ཁྱི་དང་ལུས་ལ་དབྱེར་མེད་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་སྤང་བ་
ཙམ་ནི་མཁའ་ལ་གནས་པ་ཡི། །སེམས་ལ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འཁྱུད་པ་གང་ཞིག་འགོ་བ་དུ་མའི་

གཟུགས་ཅན་དེ་ནི་གཅིག་པུ་ལོ།^{༡༡} །ཞེས་དང་། ཡང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཆེད་དུ་རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་སྐྱེད་མ་མཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་གོས་པ་མེད། །རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་
ཅིང་མཁའ་མཉམ་ཐུན་བཅོམ་བྱེད་བྱེད་རྣལ་འབྱོར་དག་གི་བཀོད་བྱ་ཐེར་ཟུག་གནས། །ཡེ་ཤེས་གཟི་
བརྗེད་སྤྱིད་པའི་བྱི་མ་འཕྲོག་ཅིང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྗེས་སུ་རིག་པ་བསྐྱོམ་པར་བྱ།^{༡༢} །ཞེས་སོགས་
དུ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ།།

དེ་ཡང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་འབྱུང་པའི་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་
ཡང་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྐྱས་ལས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་
མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་མ་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་
པར་མཛད་མའོ། །ཆོས་འབྱུང་གི་སྒྲིམ་ཀྱང་དེ་བརྗེད་དེ་ཆོས་འབྱུང་གང་ལས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའོ། །རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་བརྟུ་དང་མི་འཛིགས་
པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཆོས་
འབྱུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རོ། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཏེ་བདེ་
བའི་གནས་དང་སྐྱེ་བའི་གནས་སོ། །གང་ལས་ཁྲག་དང་གཅི་བ་དང་ཁུ་བ་རྣམས་འབྱུང་བ་དེ་ནི་ཆོས་
འབྱུང་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་འཁོར་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་པ་དང་ཆགས་བྱལ་གྱི་ཞིང་ན་དེ་བཞིན་
གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཡིན་ན། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་འབྱུང་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་སྣ་
ཆོགས་ཡུམ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་འབྱུང་བ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་
དང་བྱལ་བའོ།^{༡༣} །ཞེས་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྲོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྐྱར་བཞེངས་པའི་ཡུམ་སྣ་ཆོགས་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་ཉིད་
ལ་གསལ་བར་གསུངས་པས་གོང་དུ་དབང་རྩོན་གྱིས་རི་རབ་གྱིས་རྩལ་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་མོ་ལ་སྟོམས་འདུག་གཞི་དུ་བར་བཤད་པས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱང་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་སྣ་
ཆོགས་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་གང་ཟག་

གསུམ་པོ་སོ་སོའི་སྒྲིམ་ཚུལ་ནི། གང་ཟག་དབང་པོ་ནོ་འབྲིང་རྒྱལ་པོ་གསུམ་ཀམ་ཀྱང་རང་ཉིད་དུས་
འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྦྲེལ་ནམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡབ་ཡུམ་སྒྲིམ་ས་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་རྗེས་
ཆགས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ་ལས། དེས་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་སྟེ།^{༤༩}
ཞེས་དང་། ལྷ་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་
པའི་ལྷ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་^{༥༠} ཞེས་སོགས་སྟོང་འགྲེལ་རིམ་ཞིན་དུ་གསུངས་པ་དང་། མཆོག་
མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟན་སུ་ཕྱོགས་སུ་སྦྲུབ་པ་པོས་འགྲེལ་ཆེན་མཛད་པ་པོའི་དགོངས་པ་བརྟུན་པ་
ལས། ཅི་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྦྱང་བ་ལ་རང་གི་སེམས་རྗེས་སུ་ཆགས་པར་བྱས་
ནས་རང་གི་སེམས་སྦྱིབ་པ་བཅེད་པར་བྱེད་ཅིང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་
འོངས་སྟོང་པར་བྱེད་དེ་རྒྱལ་པོ་རབ་ཆོགས་པའི་ལུས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།^{༥༡} ཞེས་པ་དང་། དབང་
མདོར་བསྟན་ལས། དུག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་རྗེས་ཆགས་ལས། སྦྱོས་པ་གཡོ་མེད་བདེ་བ་ནི། ཤེས་རབ་
ཆེན་པོས་དབང་བསྟར་བ། གང་ལས་གཡོ་མེད་རྟོགས་པ་སྟེ།^{༥༢} ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ལྷ་རོ་པས་
མཛད་པ་ལས། དུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཞེས་པ་ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་ཉེ་དེའི་རྗེས་ཆགས་ཕྱི་རོལ་
རང་གི་ཉམས་སུ་སྒྲིམ་པ་^{༥༣} ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྦྱོས་པ་གཡོ་མེད་ཅེས་པ་རྟོག་ཅིང་སྤྱོད་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་
གཡོ་བ་ལས་འཛིན་པ་འགོག་པ་སྦྲེལ་ལྷན་ཅིག་སྦྱོས་པའི་དགའ་བ་དང་གསུང་གི་ལྷན་ཅིག་སྦྱོས་པའི་
དགའ་བ་དང་ཐུགས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་སྦྱོས་པའི་དགའ་བ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་ཉིད་དུས་འཁོར་
ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྦྲེལ་གྱུར་པ་སྒྲིམ་ས་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་རྗེས་ཆགས་བྱས་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེད་པ་
འདི་དུག་རྒྱ་ཆེན་པོས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེད་ཚུལ་དུ་གསལ་བར་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་ཡང་དབང་རྒྱལ་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བསྒྲིམ་པ་ལས་དང་པོ་ནས་དུག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཉིད་ལ་
བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེད་པར་མི་རྣམས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དེ་སྟེད་པའི་ཐབས་སུ་
ཐོག་མར་ལས་ཀྱི་དུག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་རྟོག་ཅིང་སྤྱོད་ཅིང་ཕུང་པ་ལ། དེ་ལྟར་ཡབ་པའི་
ཐིག་ལེ་དེ་དུག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གནས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་མི་གཡོ་བར་བྱས་པ་ལས་མི་

འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྒྲིམ་ལ་དེ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་
 དུག་བརྒྱའི་དང་པོ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་ཕུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་
 སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་མན་ཆད་ཀྱང་སྟེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྟན་
 སུ་ཕུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་བསྟོམ་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་སྟེ་ཞེས་སོགས་བྲངས་པའི་མཛུག་
 སྟུང་དུ་འབྲེལ་པའི་འཕྲོ་དེ་ཉིད་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རེས་པའང་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྟོམས་
 པར་འཛུག་པས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དབང་པོ་ལས་སྒྲིམ་པ་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྣམ་པར་སྤངས་ནས་བྱང་
 རྒྱལ་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་ཕུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་འདི་རྣལ་འབྱོར་པས་
 བསྟོམ་པར་བྱའོ།^{༡༩} །ཞེས་དབང་པོ་རྫོང་འབྲིང་རྩལ་གསུམ་གང་ཡིན་ཡང་རྗེས་བྲན་མན་ཆད་དུ་དབང་
 པོ་གཉིས་ཀྱི་སྟོམས་འཛུག་གིས་བདེ་བ་སྟེད་པ་དང་། ཟུང་པར་དུ་ཡང་དབང་རྩལ་ལས་ཀྱི་ཕུག་ཀྱི་ལ་
 བརྟེན་ནས་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཛུག་པས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེད་པས་ཀྱང་ཕྱིས་ཕུག་
 ཀྱི་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེད་ལུས་པའི་འཆོམས་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དབང་པོ་
 ལས་སྒྲིམ་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྣམ་པར་སྤངས་ནས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་ཕུག་ཀྱི་
 ཆེན་པོ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་འདི་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྟོམ་པར་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཙམ་ཞེས་པའི་ཙམ་གྱི་སྒྲིམ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་གཙོང་
 པ་མིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལྟར་རྩལ་བྱ་རབ་ལས་གྲུབ་པའི་དོས་བཅས་གཙོང་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་
 འབྲིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུག་ཀྱི་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེད་པ་ཡང་ཕུག་ཀྱི་གཉིས་བརྗེ་བ་མ་
 གཏོགས་སྒྲིམ་དང་རྩལ་མཆུངས་ཤིང་ཕུག་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་བརྟེན་རྩལ་ནི་རྗེས་བྲན་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
 ལྟར་ཡིན་ནོ། །དབང་རྫོན་གྱིས་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟེད་ལུས་པའི་འཆོམས་ནས་ཕུག་ཀྱི་
 ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་ཉིད་
 དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྒྲིའི་རྣམ་པར་གྱུར་པ་སྟོམས་འཛུག་བྱེད་པའི་རྩལ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ཏེ་
 རྗེས་ཆགས་བསྟོམས་པས་གཏུམ་མོ་འབར་ཏེ་རྩལ་གཅིག་ལུས་རགས་པ་འདིའི་གཟུག་ཏོར་དུ་སོང་སྟེ་
 དེར་བརྟན་པ་ན་གཟུག་ཏོར་ནས་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་ཁུ་བ་རྩ་དབུ་མའི་ནང་ན་མར་བབས་པ་དོན་རྗེས་

ལུང་ཅེ་མོར་ཕྱིན་པ་གནས་དེ་ཉིད་དུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པ་ལས་མི་
 འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་རང་དུས་སྤྱུག་བའི་སྟོང་གཞུགས་དུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་
 སྤྱི་ནུམ་པ་ཅན་དེ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱེས་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་དེས་ནུམ་མེད་
 ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རྩ་ལ་རྩ་བཞག་དུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་
 བ་ཉི་མེ་ཆེག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱའི་དང་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་མཐོང་བའི་མཐོང་ལམ་
 དང་ས་^{༤༡} དང་པོ་རབ་དུ་དགའ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་རྣམས་ཡིན་པོ།

དེ་ལྟར་འདིས་མཆོན་ནས་དོ་རྩེ་ལོར་ལུང་ཅེ་ནས་གཙུག་ཏྲོར་གྱི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བའི་བར་དུ་
 རྩ་དབུ་མའི་ནང་དུ་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་འཕྲེང་བར་བཅུགས་པ་ཉི་མེ་ཆེག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 གཙུག་ཏྲོར་ནས་དོ་རྩེ་ལོར་ལུང་ཅེ་བར་ལ་རྩལ་བཅུགས་པ་ཉི་མེ་ཆེག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱད་དང་། ཐིག་ལེར་
 ལ་བརྟེན་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉི་མེ་ཆེག་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ཡོད་པའི་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཆན་པ་
 རེས་རེར་བྱས་པའི་ས་བརྩ་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་ས་བརྩ་གཉིས་འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་
 ས་བརྩར་འཛོག་ཚུལ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བཅས་པ་ནི་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་དོ་རྩེ་ལོར་ལུང་ཅེ་ནས་
 གསང་གནས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་གྱི་ལྟེ་བའི་བར་གྱི་དབུ་མའི་ནང་ལ་ཐིག་ལེ་དཀར་པོའི་ཆ་སུམ་སྟོང་དྲུག་
 བརྒྱ་འཕྲེང་བར་བཅུགས་པའི་བྱེད་འོག་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐད་
 ཅིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ས་དང་པོ་དང་། བྱེད་ཕྱི་མ་ལ་བརྟེན་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་
 བརྒྱད་བརྒྱ་ས་གཉིས་པ། དེ་བཞིན་དུ་གསང་གནས་ནས་ལྟེ་བ་སོགས་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་
 བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་ཡང་དོ་རྩེ་ལོར་ལུང་ཅེ་ནས་གཙུག་ཏྲོར་གྱི་བར་ཐིག་ལེ་འཕྲེང་བར་^{༤༢} བཅུགས་པ་ལས་
 བདེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་རེར་སྒྲུབ་པའི། ཡེ་ལའི་དོན་ལྟ་བུའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་
 གང་གང་དབུལ་པ་འདི་ནས་མགྲིན་པ་དང་སྟིང་ག་དང་ལྟེ་བ་དང་གསང་བ་རྣམས་ལ་སོན་པ་ནི་སྟོག་
 རྩེ་ལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འགོག་པར་འགྱུར་ཏེ། གསང་བར་སྒྲུའི་ཐིག་ལེ་འགོག་ཅིང་དེ་བཞིན་དུ་གསུང་དང་
 སྤྱགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ནི་ལྟེ་བ་དང་སྟིང་ག་དང་མགྲིན་པ་ལ་འགོག་གོ། ཐིག་ལེ་འདི་ལས་གཡོ་

བའི་ཁུ་བ་གང་ཞེས་པ་ནི་འདིར་གསང་བ་ལ་གནས་པ་སྐྱའི་ཐིག་ལེ་སྒྲ་བའི་རང་བཞིན་ལས་གཞན་སྒྲ་
བའི་ཁུ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཡོ་བའི་ཁུ་བར་གསུངས་ཤིང་དེ་ནི་རྩོམ་ཅོར་སྤྱི་ལ་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཅེ་
ལ་སྟེ་རྟགས་ཀྱི་སྒྲོ་ལ་ཡང་དག་པར་འགོག་པའོ། །གཡོ་བའི་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་གལ་ཏེ་
ཐིག་ལའི་འབྲང་བ་འཕོ་བ་མེད་པའི་རྒྱས་བདེ་བ་སྟེར་ནའོ། །དེའི་ཆོ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་
ཏེ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྲུབ་པོ། མི་གཡོ་བའི་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་གཡོ་མེད་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་གང་ཡིན་པ་
འདིར་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མས་སྟེར་བར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་
པོའི་བདེ་བ་ནི་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའོ།^{༤༩} །ཞེས་ཐིག་ལེ་གང་གང་སྒྲོས་པའི་ཆོག་གིས་བརྟན་པ་
རྣམས་དབྱལ་བ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་བར་དུ་སོན་པའི་ཐིག་ལེ་སྒྲ་བ་རྣམས་སྟོན་ཅོལ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
འཛག་མེད་དུ་འགོག་ལ་དེ་ཡང་སྐྱ་གསུང་བྲུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་གསང་
གནས་ལྟེ་བ་སྟོང་ག་མགིན་པ་རྣམས་སུ་འགོག་ཅིང་གསང་གནས་པ་སྐྱའི་ཐིག་ལེ་སྒྲ་བའི་
རང་བཞིན་དེ་ལས་གཞན་སྒྲ་བའི་ཁུ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྩོམ་ཅོར་སྤྱི་ལ་རྟགས་ཀྱི་སྒྲུག་པའི་སྒྲོ་ལ་ཡང་
དག་པར་འགོག་པའོ། །དེ་ཡང་གང་གིས་འགོག་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོས་འགོག་གོ།

དེ་ལྟར་ན་གཡོ་བའི་མིང་ཅན་ཁུ་བ་སྒྲ་བ་དེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོས་གཡོ་མེད་དུ་བཀག་སྟེ་ཐིག་ལེ་
བརྟེན་པའི་འབྲང་བ་གནས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མེད་པའི་རྒྱས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་
ཅིག་མ་སྟེར་ན་དེའི་ཆོ་བདེ་བ་དེ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་དབང་བཞི་པར་འགྱུར་གྱི། དེའི་
ཆོ་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའོ། །ཐིག་ལའི་འབྲང་བ་གནས་གཞན་དུ་མི་འཕོ་བའི་རྒྱ་དེའི་
ཕྱིར་གཡོ་བ་མེད་པ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འདིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་
བྲུལ། དེ་ཡང་རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མས་སྟེར་བར་བྱེད་
པ་སྟེ་རྒྱ་དེ་ལས་བྱུང་བའོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩལ་བྱང་སེམས་དམར་ཆ་ཡང་གཙུག་ཏྱར་
ནས་རྩོམ་ཅོར་སྤྱི་ལ་བར་ལ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ནི། རྒྱ་ཕྱི་མ་ལས། ཁུ་བ་སྟོང་དང་རྩལ་ཡང་འོག་
ཏུ་སོང་བས་གཞོམ་དུ་མེད་པ་ཆངས་པའི་དབྱངས་ལས་ནི། རྒྱ་དང་གསུང་དང་བྲུགས་ཀྱི་རྩོམ་པ་
གསུམ་སྤངས་སངས་རྒྱས་གང་གིས་སྟོན་བྱེད་པའོ།^{༥༠} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཅུ་བའི་རྒྱ་དང་བར་

མདོར་བསྟན་ལས། ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆི་བ་ན། ལྷ་བ་བདུད་ཅི་ཐུར་དུ་གྲོ་ ཉེང་དུ་ཉི་རུལ་སྒྲ་
 ཅན་དང་། རྣམ་ཤེས་སྤྱིད་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། རྟེན་བས་ལྷ་བ་བདུད་ཅི་ཉེང་། འཁྲོ་བར་བྱེད་དོ་རྒྱལ་
 བོ་གྱེ། འོག་དུ་ཉི་རུལ་སྒྲ་གཅན་དང་། རྣམ་ཤེས་མི་འགྱུར་བདེ་བའོ།^{༤༩} ཞེས་བྱང་སེམས་དཀར་
 བོའི་ཆ་དོ་རྟེན་འཁྲུག་ཅི་རྣམ་གཙུག་ཏྲར་གྱི་བར་ཡར་འཕྲེང་བར་བརྟེན་པ་དང་། རུལ་དམར་བོའི་
 ཆ་གཙུག་ཏྲར་ནས་ལོར་བུའི་ཕྱི་བར་མར་བརྟེན་པ་ལས་སེམས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་
 ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུ་ག་བརྒྱར་གྱུ་ར་བའི་མཐར་མི་གནས་པའི་ཐུ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྱུ་ར་བར་
 གསུངས་པའོ།།

མདོར་ན་དོ་རྟེན་འཁྲུག་ཅི་རྣམ་གཙུག་ཏྲར་གྱི་ཕ་འཁོར་གྱི་ལྷ་བའི་བར་ལ་
 ཐིག་ལེ་དཀར་ཆ་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་བརྟན་པར་བྱས་པའི་ཐིག་ལེ་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་
 བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་སྒྲིམ་པའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་
 བ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བས་^{༥༠} བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲང་བྱ་བདེན་འཛིན་བག་
 ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་འཛིན་བདེ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྟོང་ཞིང་། དབུགས་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་
 དུག་བརྒྱ་འགོག་པའི་སྒོ་ནས་འཕྲོ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱང་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། རྟེན་ཡང་བདེ་བའི་
 སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མདོན་སུ་མ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྷོག་པའི་ཆ་ནས་བདེན་འཛིན་བག་ཆགས་དང་
 བཅས་པའི་གཉེན་པོ་དང་། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་ལྷོག་པའི་ཆ་ནས་འཛིན་བདེ་བག་ཆགས་དང་
 བཅས་པའི་གཉེན་པོར་འཛིན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་དོ་སྤྲལ་གྱི་སྤྲང་
 བྱེ་རྣམས་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་དེ་སྟོང་རེ་ཡོད་པས་ཉི་མེ་ཆིག་སྟོང་
 དུག་བརྒྱའོ།།

ཡང་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་རྣམས་སྒྲིམ་པས་འཕྲོ་བའི་རྒྱང་རྣམས་འགག་ཚུལ་ནི་རགས་པར་
 བ་འཕྲོ་བ་རེ་ལ་དབུགས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་ཡོད་པ་ལས། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་
 སྒྲིམ་པས་དབུགས་རེ་རེ་འགག་ལ། དེ་འགག་པས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་བརྒྱད་

བརྒྱ་རྫོགས་པའི་ཆོ་འཕོ་བ་གཅིག་གི་རྒྱུ་འགག་གོ། ཉེ་བཞིན་དུ་གཞན་ནམས་ལ་ཡང་རིགས་པ་སྦྱར་
ནས་ས་རེ་ལ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་ཡོད་པས་ས་རེ་རེ་རྫོགས་པ་ན་རྒྱུ་འཕོ་བ་རེ་
འགག་གོ། ཉེ་ལྷར་འགགས་པས་མཐར་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་
རྫོགས་ཉེ་ས་བཅུ་གཉིས་པ་རྫོགས་པའི་མཐར་བདེན་འཛིན་དང་འཛག་བདེ་བག་ཆགས་དང་བཅས་
པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཤིང་། རྒྱུ་འཕོ་བ་བཅུ་གཉིས་མ་ལུས་པར་འགགས་པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་བདེན་
དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དང་དེ་ཉིད་བཅུ་དུག་མཐར་ཐུག་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་རྒྱུད་ལས། མཆོག་རྒྱུ་མི་འགྱུར་བསྐྱེད་པར་བྱ། །བསྐྱར་དོ་རྩེ་རབ་བཞོན་ནས། །
སྟོག་ནི་ཐིག་ལེར་གཞུག་པར་བྱ། །འཁོར་ལོར་ཐིག་ལེ་ཐིག་ལེ་ཡི། །གཡོ་བདོ་རྩེར་དགག་པར་བྱ། །
རྟག་རྟ་རྟག་རེངས་རྣལ་འབྱོར་པས། །རྟག་རྟ་རྟེང་དུ་ཁུ་བར་འགྱུར། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །རྩོ་
རྩེ་འབབས་པས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ། །མཆོག་རྒྱུ་མི་འགྱུར་སྐད་ཅིག་ནི། །སྟོང་ཕྱག་ཉི་ལྷ་ཙུ་གཅིག་དང་། །དུག་
བརྒྱ་རྫོགས་པས་རྒྱལ་པོ་ཆེ། །རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔར་རང་ཉིད་འགྱུར།^{༤༩} །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་
ཡང་དབང་རྣོན་གྱིས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྦྱེད་ཅུ་ས་པའི་འཆོམས་དང་དབང་པོ་རྩུ་ལ་འབྲིང་
གཉིས་གྱིས་ཀྱང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འདྲེན་ཅུ་ས་པའི་
འཆོམས་ནས་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་སྤངས་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་
དགོས་པ་ནི་སྦྱབ་ལའི་བརྒྱ་གོ་དགུ་པ་ལས། །སེམས་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་འདི་
དང་བཏགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱ་སྤང་བྱ་སྟེ། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེད་དུ་རྒྱལ་བ་
མཆོག་གི་སྦྱིད་མ་མཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་གོས་པ་མེད། །རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་མཁའ་མཉམ་མུན་
བཅོམ་ཁུབ་བྱེད་རྣལ་འབྱོར་དག་གིས་བགོད་བྱ་ཐེར་ཟུག་གནས། །ཡེ་ཤེས་གཟི་བརྩིད་སྤྱིད་པའི་
དྲི་མ་འཕྲོག་ཅིང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་རྩེས་སུ་རིག་པ་བསྐྱོམ་པར་བྱ།^{༥༠} །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། །
ཕྱག་རྒྱ་རྒྱ་མའི་ཞེས་སོགས་དང་བཅས་པ་མཆོག་མི་འགྱུར་གྱི་མདོར་བསྐྱས་སུ་བྱངས་ཤིང་།^{༥༡} དེའི་
འཆོམས་སྦྱར་དུ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མོའི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པ་^{༥༢} ཞེས་པ་དང་། ཡང་མདོར་བསྐྱས་
དེ་ཉིད་དུ་རྩ་རྒྱུད་བྱངས་པ་ནི། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཏགས་པ་ཡི། །ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱ་ཡོངས་སྤངས་

ནས། །མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་སྒྱུར་བ་ཡིས། །བྱག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ།^{༥༠} །ཞེས་གསུངས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ།།

བཞི་པ་ཚད་མ་གང་ཡིན་དབྱེད་པ་ནི་དོ་རྩེ་སྤྱིང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་
བའི་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་རྟན་མཐོང་བའོ། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འབྲུལ་བ་ནི་མངོན་སུམ་ཞེས་བརྗོད་
པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཞེས་པ་སྟེ་ཞེས་པ་དེ་དག་ཉིད་ནི་ཉེ་བར་སྟོན་པར་
བྱེད་པ་དང་། འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཉམས་སུ་སྒྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་
ཅན་ནོ།^{༥༡} །ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་འཛོག་པ་ནི་
སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་མངོན་སུམ་མོ། །དེ་ཡང་རང་རང་
གི་སྐྱབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་གསལ་བར་སྤང་བས་རྟོག་བྲལ་དང་། སྟོང་གཟུགས་གསལ་བར་
སྤང་བ་ཙམ་གྱི་ཆ་ལ་མ་འབྲུལ་ཞིང་མི་སྒྲིབས་ཚད་མར་འཛོག་པའོ། །དེ་ལ་ཡན་ལག་དང་པོ་ལྔ་ཚད་
མ་གང་ཡིན་པ་ནི་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཚད་མ་གང་ཡིན་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་འོས་ནའང་། རྩེ་བུས། མཚོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་
སྒྱུང་བའི་ཤེས་པ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་པས་རང་རིག་མངོན་སུམ་མོ་^{༥༢} །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱལ་
ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་བཞེད་དོ།^{༥༣}

ལྔ་པ་དག་དབྱེ་ནི། དག་བྱ་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བའི་སྟེ་ཆན་གྱི་ཆོས་དྲུག་དག་པར་བྱེད་ཅིང་།
དབྱེ་ན་གཡས་གཡོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྔ་ལྔའི་རྒྱུང་བཅུ་འགྲོག་པས་བཅུའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲུབ་ལའི་
བརྒྱ་བཙོ་ལྔ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དཔལ་ལྷན་ཉིང་འཛིན་འཁོར་ལོ་ཅན་^{༥༤} །ཞེས་པ་རྣམ་པར་སྤང་
མཛད་དེ་ཉིང་འཛིན་རྣམ་པ་བཅུ་ནི་རྒྱུང་བཅུ་པོ་རྣམས་འགྲོག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ།།

དྲུག་པ་འབྲས་སུ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ནི་སྒྲུབ་ལའི་བརྒྱ་བཅུ་
དགུ་པའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དག་པ་ཞེས་པ་ནི་འདིར་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་

སེམས་དག་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཞིག་འགྱུར་པ་མེད་པའི་བདེ་བར་གྱུར་པའི་བདེ་བ་དེ་ནི་ཉིང་རེ་
འཛིན་དུ་^{༤༥} གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་དག་པ་དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་ནི་ཉིན་ཞག་
འགའ་ཞིག་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ་ལོ་གསུམ་དང་ཕྱེད་གསུམ་གསུམ་གྱི་ཉིན་ཞག་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་སྒྲུ་ནི་འགྲུབ་
པར་འགྱུར་ཞེས་པ་དབང་བརྩུ་ལ་སོགས་སྟོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་སུ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ལུང་པོ་དང་། སའི་ཁམས་དང་། ལུས་
ཀྱི་དབང་པོ་དང་། དྲིའི་སྒྲེམ་ཆེད་དང་། བཤང་ལམ་དང་། རྫོང་པ་སྟེ་ཆོས་དུག་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་
ལས་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་སོགས་དུག་འགྲུབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ན། རྗེས་དྲན་སྟོང་གཟུགས་ཐུག་གྱིའི་
ཆུ་སྒྲིམ་གྱིས། །མི་འགྱུར་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འདྲེན་ཚུལ་ཤེས།^{༤༦} །ཞེས་པའི་དོན་རྗེའི་ཆོག་གིས་དོན་རྒྱས་
པར་བཤད་པའི་སྒྲོན་པས་རྗེས་དྲན་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་སུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་སུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱེད་རྫོགས་
གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་སུ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་སུའོ། །དང་པོ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་སུ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་སུའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒྲོན་གསལ་ལས། ཞི་སོགས་བྱ་བའི་ཆོག་དང་། །དེ་བཞིན་གྲུབ་པ་བརྒྱད་
དང་ནི།^{༤༧} །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་དངོས་གྲུབ་ཆུང་དུ་ཞི་རྒྱས་སོགས་ལས་ཆེན་བརྒྱ་གཉིས་སམ་བརྒྱད་
ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་རྣམས་དང་འབྲིང་གྲུབ་པ་བརྒྱད་རྣམས་ཏེ་རྒྱས་པར་རྒྱ་དང་འགྲེལ་ཆེན་དང་བཅས་པ་
ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྫོགས་རིམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ནི་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་སུ་ནི། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀའི་མཐར་ཐུག་གི་
འབྲས་སུ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞི་སོགས་བྱ་བའི་ཆོག་

དང་། དེ་བཞིན་གྲུབ་པ་བརྒྱད་དང་ནི། །སངས་རྒྱས་ཀྱང་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ།^{༤༩} །ཞེས་བསྟེན་རྫོགས་
 གྱི་འབྲས་ལུ་ལ་ཐ་མ་འབྲིང་མཆོག་གསུམ་ཡོད་པའི་ཐ་མ་ཞི་རྒྱས་སོགས་དང་འབྲིང་གྲུབ་པ་བརྒྱད་
 བསྟེན་རྫོགས་གཉིས་གྱི་འབྲས་ལུ་ཡིན་པར་མ་ཟད་མཆོག་སངས་རྒྱས་ཀྱང་བསྟེན་རྫོགས་གཉིས་ཀའི་
 འབྲས་ལུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བསྟེན་རིམ་མཐར་
 ཟུན་པར་བྱས་ནས་རྫོགས་རིམ་ཁྱད་པར་ཅན་དངོས་སུ་སྟེ་བའི་རྒྱད་སྟེན་པ་ན་སོར་སྟེད་ནས་ཉིང་
 རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་བར་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་བྲུངས་པ་ལས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་
 མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་
 ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་དུ་ག་བརྒྱ་རྫོགས་པའི་མཐར་དང་པོར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས།
 དེའི་རྗེས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་ལ་བཟང་ངན་གྱི་
 རིམ་པ་མེད་པ། བཟང་ངན་གྱི་རིམ་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བ་མཆོག་གི་ཐབས་ཤེས་
 གཉིས་སུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་ལུ་པ་ལས། འདིར་སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་
 སྒྲོམ་པ་པོ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཆོག་ཏུ་
 མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་དུ་ག་བརྒྱ་ལྟེན་པའི་སྟོང་ཐལ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་སྒྲོམ་པ་པོ་མཆོག་ཏུ་མི་
 འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་དང་པོར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་དེའི་རྗེས་ལ་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་རིམ་པ་མེད་པ་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བ་མཆོག་གི་
 གཉིས་སུ་མེད་པ་སྟེ།^{༥༠} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་ཡེ་ལའི་བརྒྱ་རེ་གཉིས་པ་ལས། ཟླ་
 བ་ཉི་མའི་རྒྱབ་ཉམས་ཤིང་ལམ་ནི་གཉི་ག་ཡི་ཡང་སྟོག་གི་རྒྱུད་ནི་ཆེན་པོ་འགགས། །རྒྱ་སྟེན་དོ་རྩེ་རབ་
 ཏུ་སད་ཅིང་རི་བོང་ཅན་ལྷ་ཉི་མའི་གཟུགས་ཅན་པ་ནི་རབ་ཏུ་ལྷགས། །དངོས་དང་དངོས་མེད་གཅིག་
 ཡུར་རྣམ་གསུམ་སྟིད་པར་གནས་པའི་གཞོམ་མེད་ལགས་པར་རབ་ཏུ་རྟོགས་ཡུར་པ། །དེ་ཡི་དུས་སུ་
 རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་གང་ལ་གཉིས་ནི་རྩེད་ཟད་མེད་པ་མཆོག་གི་གོ་འཕང་འགོ། །ཁྱོ་བོ་སངས་རྒྱས་ལྟ་མོ་
 དང་བཅས་ངེས་པར་རོ་ཡི་དོ་རྩེ་རྣམས་དང་ས་ཡི་སྟིང་པོ་སོགས། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ཐུགས་རྣམས་

ནལ་འབྱོར་པ་ལ་གྲུབ་པའི་དུས་སུ་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་འབྱུང་། །དེ་ཡི་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་
 རི་བོང་ཅན་གྱི་ཞག་གི་ཐོ་རངས་དང་ནི་མཚན་མོ་བྱེད་ལ་འབྱུང་། །རིན་པོ་ཆེ་ལ་མེ་ཏོག་ཆར་ནི་མཚོག་
 གྱུར་དུས་ཀྱི་སྒྲོར་བས་ས་ཡི་སྟེང་དུ་འབབ་པར་འབྱུང་།^{༥༠} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ་དེ་དག་གི་དོན་
 ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན།

ཟླ་བ་ནི་མ་གཡོན་གཡས་ཀྱི་རྒྱུད་གི་རྒྱ་བ་ཉམས་ཤིང་། དེར་ཡང་མ་ཟད་རོ་རྒྱུད་གི་ལམ་
 བྱི་གཉི་གའི་ཡང་སྒོག་གི་རྒྱུད་ཆེན་པོ་སྟེ་ལས་རྒྱུད་མ་ལུས་པར་འགགས་པ་དང་། ཡུམ་གྱི་རྒྱ་སྟེས་པ་དྲུར་
 ནལ་འབྱོར་པ་རང་གི་དོ་རྩེ་སྐད་ཅིང་རེངས་པ་ལས་དབུལ་བ་ནས་རི་བོང་ཅན་གྱི་ལེ་ལྷ་བ་དོ་རྩེ་ལོར་
 སུའི་ཅེ་ནས་གཙུག་ཏོར་གྱི་བར་བརྟན་པར་བྱས་པ་དེ་ནི་ད་ནི་མའི་གཟུགས་རྒྱལ་བྱང་སེམས་དམར་
 པོའི་ཆ་གཙུག་ཏོར་ནས་དོ་རྩེ་ལོར་སུའི་བར་བརྟན་པར་བྱས་ན་ནི་མའི་གཟུགས་ཆེན་པོ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་
 ལུགས་པས་དངོས་པོ་ཐབས་མི་འབྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་དངོས་མེད་ཤེས་རབ་སྟོང་གཟུགས་
 ལྷག་རྒྱ་ཆེན་མོ་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ནམ་གསུམ་སྟིང་པར་སྟེ་ཁམས་གསུམ་ན་གནས་པའི་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟིང་ལ་གནས་པའི་གཞིམ་མེད་ཀྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་
 དེའི་དུས་སུ་དེ་འདྲ་བའི་ནལ་འབྱོར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐབས་ཤེས་རོ་བོ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ནི་ཅུང་ཟད་
 གྱུར་མེད་པ་མཚོག་གི་གོ་འཕང་ཟུང་འཇུག་མཐར་ཐུག་པ་དེར་འགོ་བཙོ། །མཐར་ཐུག་པའི་གོ་འཕང་
 དེར་སོང་སྟེ་མཚོག་ཏུ་མི་འབྱུར་བའི་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ཐུགས་མཐར་ཐུག་པ་ནམས་ནལ་འབྱོར་པ་དེ་
 ལ་གྲུབ་པའི་དུས་སུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུང་ཁམས་སོ་དུག་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ལ་སོགས་
 པའི་ཁྲོ་བོ་ནམས་དང་། དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་སོགས་སངས་རྒྱས་རྣམ་དང་། སྣ་ཚོགས་ཡུམ་ལ་སོགས་
 པའི་ལྟ་མོ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། རོ་ཡི་དོ་རྩེ་མ་སོགས་དོ་རྩེ་མ་རྣམས་དང་། སའི་སྟིང་པོ་སོགས་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་འབྱུར་རོ། །ནལ་འབྱོར་པ་དེའི་འདོད་
 པའི་དངོས་གྲུབ་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་མཐར་ཐུག་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་གྱི་ཉིན་ཞག་སྟེ་ཉིན་ཞག་གཅིག་
 གང་དང་གང་ཡིན་པའི་ཉིན་ཞག་དེའི་ཐོ་རངས་དང་མཚན་མོ་བྱེད་ཀྱི་ཆ་གང་ཡང་རུང་བ་ཁོ་ན་ལ་
 མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །དེའི་དུས་སུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆར་རམ་མེ་ཏོག་གི་ཆར་ནི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་མངོན་པར་

རྫོགས་པར་སངས་རྒྱུས་པའི་དུས་ཀྱི་སྦྱོར་པའི་དབང་གིས་ས་གཞིའི་སྤྲོད་དུ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
 ལྟར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེའི་ལུས་ངག་སེམས་གསུམ་གྱི་གནས་
 རྒྱལ་སྟོན་པ་ནི་སྤྲོ་མའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། ལུས་ནི་དང་ཞིང་རྒྱལ་ཐུན་ཉམས་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་
 མཚན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་རྫོགས་འགྱུར། །སྤྱོད་ཆོགས་འཛིག་རྟེན་གསུམ་པ་ཉིད་ནི་དང་ཞིང་
 སྦྲིབ་པ་རྣམ་པར་བྲལ་བ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྤྲང་། །སྤྲང་ནི་ཀུན་ནས་ཆད་པ་མེད་ཅིང་དུ་མའི་སྤྲང་ག་ཞན་
 དག་གིས་གཞན་གྱི་སྤྲང་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། །སེམས་ནི་དམ་པའི་བདེ་བས་གང་ཞིང་མི་གཡོ་ཐམས་ཅད་
 དུས་སུ་ལྟན་ཅིག་སྦྱོས་པས་འབྱུང་པའོ།^{༥༡} །ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་ན། མཐར་
 ཐུག་གི་ཟུང་འཇུག་མངོན་དུ་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་འདིའི་ལུས་ནི་རྒྱལ་ཐུན་ཆོགས་པའི་ལུས་རགས་
 པ་དེ་ཉམས་ཤིང་། སྤྲང་ག་ཟུགས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཏུ་བྱངས་ཤིང་སྦྲིབ་
 ཐོགས་དང་བྲལ་བས་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པ་མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་། ལ་སོགས་
 པ་དཔེ་བྱད་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་རྫོགས་པར་གྱུར་པའི་སྤྲུལ་ལུས་སོ། །དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་དེའི་རང་
 སྤང་ལ་སྤྱོད་ཆོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཉིད་ནི་ཤེལ་ལྟར་བྱངས་ཤིང་སྦྲིབ་ཐོགས་དང་བྲལ་བ།
 སྦྲིབ་གཉིས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྤྲང་བའོ། །ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་དེའི་སྤྲང་
 དམ་གསུང་ནི་ཀུན་ནས་རྟེ་དུས་ནམ་ཡང་རྒྱུད་ཆད་པ་མེད་ཅིང་སེམས་ཅན་དུ་མ་མཐའ་ཡས་པའི་རང་
 རང་གི་སྤྲང་དང་མཐུན་པའི་སྤྲང་ག་ཞན་དག་གིས་རྟེ། ག་ཞན་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་སྤྲང་ལ་སྟེ་
 སེམས་ལ་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་སྤྲང་དམ་གསུང་རོ། །ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་དེའི་སེམས་སམ་ཐུགས་ནི་
 དམ་པ་མཚོགས་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བས་གང་ཞིང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་སྤྲང་པ་ཉིད་ལ་ཅུ་གཅིག་ཏུ་
 མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་སྤྲང་ཅིག་ཀྱང་མི་གཡོ་ཞིང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟན་ཅིག་
 སྦྱོས་པའི་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་འབྱུང་པའི་སེམས་སམ་ཐུགས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་སྤྲུ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་སྟེ་རྩེ་བཞི་དང་སྤྲུ་བཞི་པོ་
 རྣམས་བསྟན་རྟོ། །དེ་ཡང་རྩེ་ལྟར་དུ་བསྟན་ན། སྤྲུ་གསུང་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་བསྟན་པ་ནི་གྱིན་ཏུ་
 གསལ་ལ། ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་ནི། དམ་པའི་བདེ་བས་གང་ཞིང་ཞེས་པ་འདིས་བསྟན་རྟེ། །བདེ་བ་ཆེན་པོ་

མཐར་ཐུག་པ་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེན་འཛོག་པས་སོ། །ཡང་སྐྱབ་བཞི་བརྟན་ཚུལ་ནི། ལུས་ནི་དང་ཞིང་ཞེས་
 སོགས་ཚིག་རྒྱུ་ཤུག་གཉིས་པོ་དེས་མཚན་དཔེས་བརྟན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། ཅ་པའི་སྤུལ་སྤྱོད་དོས་སུ་
 བརྟན་ཅིང་། དེས་མཚན་ནས་སྤུལ་པའི་སྤྱོད་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་བརྟན་ཏེ། དེ་ཡང་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་
 བ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཐའི་མཐར་དང་པོར་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སྟོང་གཟུགས་མཚན་དཔེས་བརྟན་པའི་སྤྱོད་ནི་
 ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་དང་། དེས་དོས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་བྱབ་པའི་སྟོང་
 གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཚན་དཔེས་བརྟན་པ་དུ་མ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་ཅ་
 པའི་སྤུལ་སྤྱོད་སྟེ། དེ་དག་ནི། ལུས་ནི་དང་ཞིང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོས་སུ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
 ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་པ་བྱབ་པའི་སྟོང་གཟུགས་དུ་མ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་ཞེས་པ་ནི་འབྲེལ་ཆེན་
 ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། སྤྱབ་ལའི་ཉིས་བརྒྱ་སོ་གཉིས་པའི་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་དག་ལས་མངོན་
 སུམ་གང་ཡིན་པ་དག་ནི་དེ་ཉིད་སྟོང་བས་མཁའ་ལ་སྐར་མ་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ་སྐར་མའི་ཚོགས་བཞིན་དུ་
 མ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་ཞེས་པ་ནི་གཤམ་གསུམ་གཟུང་བར་བྱ་བ་སྤྱིད་པ་གསུམ་དང་
 དུས་གསུམ་མི་ལས་དང་སྐྱུ་མ་དང་མཚུངས་པའོ།^{༥༩} །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་བརྟན་ཏོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ནི་སོར་སྤྱད་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་མཐོང་ཚུལ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། དེའི་
 འཕྲོ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཚོམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་གཟིགས་ཏེ།^{༦༠} ཞེས་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་སྐྱབས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་
 གཟིགས་པར་ཡང་གསུངས་པས་འདིས་གཟིགས་པ་ན་དོས་གནས་ལ་གྱུ་བ་པའི་སྐར་མའི་ཚོགས་
 བཞིན་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་མཚན་དཔེས་བརྟན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞོམ་མེད་ཀྱི་
 གསུང་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ནམ། མཚན་དཔེས་བརྟན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་
 རི་ལྟར་འགྱུར་སྟུམ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་གསུངས་པ་བདེན་ནའང་མཚན་དཔེས་
 བརྟན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་འདྲ་བའི་ལས་གསུངས་ཏེ། ཁམས་ལའི་མདོར་བསྐྱས་གསུམ་པ་ལས།
 སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུ་བ་སེམས་དབང་འདི་གཉིས་སྟོན་པ་པོ་དང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་པོར་
 འབྲེལ་བ་ནི་སྤུལ་པའི་སྤྱོད་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྤྱུ་མ་དང་ཕྱི་མ་ལ་འགལ་

བ་མེད་དོ།^{༥༥} །ཞེས་དང་རྩ་འཁྲུལ་བསྟན་ནས་སྤྱུལ་པའི་སྤྱུ་གང་ནས་བྱོན་པ་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་
སྤྱུ་དེ་ཉིད་དུ་གཤེགས་སོ། །ཞེས་ཟླ་བཟང་གིས་སྤྱུལ་པ་བསྟན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་གཤེགས་
པར་གསུངས་པ་ལྟར་དོ།

དེས་མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱུལ་པའི་སྤྱུ་མཐའ་ཡས་པ་ནི་ཁམས་ལའི་མདོར་བསྟན་
གསུམ་པ་ལས། སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
གིང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པ་དབང་ཡུག་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
བཙུམ་ལྷན་འདས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་སུ་
སྤྱུ་མའི་སྤྱུལ་པའི་སྤྱུ་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མཐའ་
ཡས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐད་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་པོ་སྤྱ་ཆོགས་
ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་ལ་རབ་དུ་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་གསུང་གིས་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་དེ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་དེ་དུ་མ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་སྟེས་སུ་སྤྱུ་མ་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་གིས་སྤྱུ་མའི་གཟུགས་དུ་
མ་སྤྱུལ་ཏེ་དེས་སྤྱུལ་པའི་གཟུགས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གིང་རྣམས་རྩ་བ་ནས་འབྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་རིའི་རྩ་
མོ་ཡང་སྤྱོད་པར་བྱེད་ལ་ལྟ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་ལྟ་བུ་དང་ཁྱབ་འཇུག་ལྟ་བུས་ལྟས་བྱིན་ལ་སོགས་པ་
འཆིང་བར་བྱེད་དེ་སྟེས་སུ་སྤྱུ་མ་ཆེན་པོ་དེ་དུ་མ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱུ་མའི་སྤྱུལ་པའི་སྤྱུ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིད་པ་གསུམ་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
མཛད་པའོ།^{༥༦} །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ།

དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ནས་སྟོན་བསགས་པའི་ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་དུ་གྱུར་
པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཀྱང་གཡོ་བ་མེད་བཞིན་དུ་རང་སྤངས་ལ་ཁམས་གསུམ་པོ་
མ་ལུས་པ་སྒྲིབ་པ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བ་བྲལ་བ་ལྟར་དང་ཞིང་གསལ་བ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་སྤངས་པ་
དང་། གཞན་སྤངས་ལ་མ་དག་པའི་ཁམས་གསུམ་པོ་སོགས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་སྟོན་ནས་ཤེས་བྱ་རི་སྟེང་

པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐེལ་དུ་སྒྱུ་རྩུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མཆིན་པའི་རང་ནས་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་
 པའི་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་སྒྲུལ་ཏེ་སྒྲུལ་སྒྲུ་རེ་རེས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
 རང་རང་གི་སྐད་དང་མཐུན་པའི་གསུང་གིས་རང་རང་གི་སྒོ་དང་འཆོམས་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ཇི་
 སྲིད་ནམ་མཁའ་མ་ཞིག་གི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་མཛད་པ་རྣམས་སོ།།

ཡང་སྐད་ནི་ཀུན་ནས་ཆད་པ་མེད་ཅིང་ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་གཅིག་ཤུ་འདིས་སངས་རྒྱས་
 གྱི་གསུང་དུས་ནམ་ཡང་རྒྱན་ཆད་མེད་ཅིང་སེམས་ཅན་དུ་མ་སྟེ་མཐའ་ཡས་པའི་རང་རང་གི་སྐད་སྒྲུ་
 ཆོགས་དང་མཐུན་པ་གཞན་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སྟིང་ལ་སྟེ་སེམས་ལ་སེམ་པར་འབྲུག་པར་བསྟན་པ་
 བྱིན་མ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྒྲུའོ། །ཡང་སེམས་ནི་ཞེས་
 སོགས་ཆོག་རྒྱུ་བཞི་པ་འདིའི་སེམས་ནི་དམ་པའི་བདེ་བས་གང་ཞིང་ཞེས་པ་འདིས་འགྲུ་འཕེད་ཀྱི་
 བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྱུ་འཕུ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྒྲུ་བསྟན།
 མི་གཡོ་ཐམས་ཅད་དུ་ས་སུ་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པས་འབྱུང་པའོ་ཞེས་པ་འདིས་ལྟན་སྟེས་འོད་གསལ་གྱི་
 སེམས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཆོས་སྒྲུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་མི་ཡིག་གིས་མཆོན་
 པའི་མི་འགྲུ་བའི་བདེ་བ་མཐར་ཐུག་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་དང་། ཨེ་ཡིག་གིས་
 མཆོན་པའི་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྟན་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་དང་།
 ཡང་མི་ཡིག་གིས་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལྷས་མཆོན་པ་ལུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་སྟེ་ཆོན་ལུ་
 བྱས་པའི་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཨེ་ཡིག་གིས་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དུག་གིས་མཆོན་པ་ཁམས་
 སོགས་ཀྱི་ཆོས་སོ་དུག་སྟེ་ཆོན་དུག་ཏུ་བྱས་པ་སྒྲིབ་བྲལ་དུ་གྱུར་པ། ཐབས་ཤེས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ་
 རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །དེ་ལྟར་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྟན་
 པ་ཙམ་སྟེ་རྒྱས་པར་རྒྱུད་འགྲེལ་ཆེན་དང་བཅས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

སྟོན་ཆོག་དང་མཐུག་བྱང་།

ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་རིན་ཆེན་པོ་འདི་ཆོལ།
 རིམ་གཉིས་འབྲས་སུ་ཟེ་འབྲུའི་སྐྱོ་འབྲེང་ཅན།
 གསལ་བྱེད་ལུང་རིགས་བྱེ་བའི་འོད་འཕྲོ་བ།
 ལེགས་བཤད་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་དེང་འདིར་ཤར།

དེ་ལྟར་རྒྱུད་འགྲེལ་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱིང་པོ་མཆོག།
 རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྷན་བདེ་ཆེན་དབྱེར་མེད་ལམ།
 ལེགས་སྟོན་འདི་ལ་འབད་པའི་དགོ་ཆོགས་གང་།
 འགོ་ཀུན་སྒྲ་མེད་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་ཕྱིར་བསྟོ།

བདག་ཀྱང་ཆེ་འདིའི་སྣང་བ་རྒྱུ་ཙམ་ན།
 གྲུབ་པའི་གནས་མཆོག་ཤམ་རྟ་ལར་གྲགས་པ།
 རིགས་ལྷན་རྒྱལ་པོ་ས་སྤྱོད་རྒྱལ་པ་ཡིས།
 མ་ཁོར་ལམ་སྟོན་ཞིང་དེར་སྟེ་བར་ཤོག།

དེར་ཡང་སྟེ་གསུང་བྲགས་ནི་ཡོངས་རྫོགས་པའི།
 རིན་ཆེན་དུ་མས་སྤྲས་པའི་སྟོས་བསྐྱང་དེར།
 ཡོངས་རྫོགས་དབང་བསྐྱར་མཆོག་ནི་འོད་གྱུར་ནས།
 དམ་ཆོག་སྟོམ་པ་སྟོག་བཞིན་སྤང་བར་ཤོག།

དབང་གིས་རྒྱད་སྒྲིབ་རིམ་གཉིས་སྟོད་ཀྱང་ནས།
 བསྐྱེད་རྫོགས་བསྐྱེན་སྐྱབ་བཞི་ལྟན་ལམ་གྱི་མཆོག།
 མི་འགྱུར་བདེ་བ་ཉི་ཟླ་ཆིག་སྟོང་དང་།
 རྒྱག་བརྒྱའི་ལམ་གྱིས་སྐྱབ་བཞི་ཐོབ་པར་ཤོག།

རྒྱད་འགྲེལ་རྒྱ་མཆོའི་གཏིང་མཐའ་དབག་པར་དགའ།
 བདག་ནི་སྟོ་གོས་ཉམ་རྒྱུད་བརྩོན་པ་ཞན།
 དེ་ཕྱིར་འདི་ལ་ཁོངས་པའི་ཆོགས་མཆིས་པ།
 སྐྱམ་ལྟ་ཆོགས་མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས་ལ་འཆགས།
 ཁོངས་པ་མ་ལུས་དག་པར་མཛད་དུ་གསོལ།

ཞེས་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུ་མ་གྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་དྲི་མེད་འོད་གྱི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི།
 བརྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཆོག་ཏུ་གཅེས་སྤྲས་སུ་མཛད་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ནང་སོ་དོ་རྗེ་ཆེ་བརྟན་
 པའི་བཀའ་སྤྱུལ་དང་དུ་སྒྲངས་ཏེ། བཀའ་དང་བརྟན་བཅོས་འགྱུར་རོ་འཆལ་གྱི་བང་མཛད་རི་པོ་སྟེ་
 ཆེན་ཆོས་ཀྱི་པོ་བྱང་དུ་དབུ་བཅུགས་ཏེ་བཀྲ་གིས་སྟེང་ཁ་ཞེས་བྱ་བའི་རི་ཁྲོད་དུ་བྱ་བ་བཏང་བཞོར་
 བཟང་རྒྱ་མཆོས་རྫོགས་པར་སྐྱར་བའོ། །འདིས་ཀྱང་བརྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 བྱེད་ཀྱས་པར་གྱུར་ཅིག། མཛྲ་ལྟོ། ལྟ་སྟོན།

སྟོན་གསུམ་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་གནས་གཅིག་ལུ་པ། རྒྱལ་དབང་ཆེན་པོ་སྟོ་བཟང་རྒྱ་
 མཆོས། ཁྲོད་གྱིས་སྟེགས་བམ་འདིའི་རི་མོར་ཁྱེས་དག་དགོས་རིགས་རྣམས་གྱིས་གནང་བྱུང་བར།
 ཁྱེས་དག་ནན་ཏན་དུ་བགྱིས་པའི་ཡིག་ཞོར་ཕན་བུ་འདུག་པ་རྣམས་བཅོས་ཤིང་། རི་མོ་ལྟག་བཅས་
 ཕན་བུ་འཛོག་པ་གནང་བ་རྣམས་ལ་ཞིབ་བཅིས་སུ་བགྱིས་ཏེ་མཆན་བུ་འགའ་ཞིག་བདག་ཟུག་པོ་
 གཞོན་ཅུའི་མིང་ཅན་གྱིས་བྲིས་པའོ།

འབྲིག་པའི་མཆན།

བཅུ་མས་ཆོས་ཁྱིལ་བཤད་ཀྱི་མཆན།

འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་ཡུང་རྒྱལ་སྐུ་ལོ་རྒྱུད་ལྟེ་བཀའ་པོད། ལྷི་ནང་བཞུགས་པ་འབྲོ་ལོ་ལྷ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས་ཀྱི་འགྱུར་
དེ་ལ་གཏུགས་ཤིང་སྐབས་འགར་བཞུན་འགྱུར་པོད། ༥ ནང་བཞུགས་པ་ཤོང་སྟོན་ལོ་ལྷ་བའི་འགྱུར་ནང་ཁགས་ལ་བ་དེའི་ཁུངས་
དངས་ཡོད།

༡ མ་དཔེར་འཆོམས་ཞེས་སྐབས་དུམར་འས་འཕུལ་བྱུང་ནང་མཆོམས་ཞེས་ཡིན་ནམ་སྐུམ་པས་འདིར་དེ་བཞིན་དུ་བཅོས་ཡོད།
༢ ལྷི་དགེ་ ༡༥༡ བཀའ། རྒྱད། ལྷི་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥ ན་༩ ལྷི་དགེའི་ནང་འབུམ་གསུམ་གྱི་ཐད་དུ་
འབུམ་ཐུག་ཅིས་གསལ།

༣ ལྷི་དགེ་ ༣༢༩ བཀའ། རྒྱད། ༧ ༡༧) ན་༥ ལེལ་ ༥ ཡེ་ཤེས་ལེལ་ དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱད་ཕྱི་
མ་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་བ།

༤ ལྷི་དགེ་ ༡༣༧༥ བཞུན། རྒྱད་འགྲེལ། བ འཕགས་པ་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་མདོར་བཤད་བདུད་རྩི་
ཐེགས་བ། ༣༤ ན་༧ འགྱུར་རུང་མི་མཐུན།

༥ ལྷི་དགེ་ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི་ བསྐྱེད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་བཤད་ཅ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྩེ་
སྤུ་འབྲུག་པ་སྟོང་ཐུག་བཅུ་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཅིས་བྱ་བ། (འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད།) ༥༥ བ༦

༦ ལྷི་དགེ་ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩ ན་༩
༧ ལྷི་དགེ་ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༥ བ༧

༨ ལྷི་དགེ་ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩ བ༦ ཆོག་སྐྱ་རུང་མི་མཐུན།
༩ ལྷི་དགེ་ ༣༢༩ བཀའ། རྒྱད། ༧ བསྐྱེད་རྒྱད། ཁམས་ཀྱི་ལེལ་ རྟོག་ ༡༥༤ ༣༩ བ༥ འགྱུར་རུང་མི་མཐུན།

༡༠ ལྷི་དགེ་ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩ ན་༡
༡༡ ལྷི་དགེ་ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༣༡ བ༣

༡༢ ལྷི་དགེ་ ༣༠༡ བཀའ། མདོ་སྟེ། ས མདོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ༥༩ བ༧
༡༣ ལྷི་དགེ་ ༧༥ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཁ རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ༡༥༥ བ༡

༡༤ ལྷི་དགེ་ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༤༤ བ༣
༡༥ འདིར་ཞལ་ཡུང་ཞེས་པ་ཐུག་པ་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་རྩིས་ཀྱི་བཞུན་བཅོས་ལེགས་པར་བཤད་པ་པད་དཀར་ཞལ་

ལྷ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། འབྲུལ་མེལ་བ་ཞེས་པ་དེ་བ་ཐོར་ཐོན་པོ་མཛད་པ་པོ་འགོས་ལོ་གཞོན་རྒྱུད་པལ་གྱིས་བརྩམས་པའི་
ཅིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འབྲུལ་མེལ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ངེས།

༡༤ ཟླ་དགེ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ང་ འདུལ་བ་གཞི། ༣༩ བམ འབྱར་ཅུང་མི་མཐུན།

༡༥ ཟླ་དགེ ༣༠༡ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ས མདོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ༡༡ ཅལ

༡༦ ཆོས་རྒྱུགས་རྒྱལ་བ་ཞེས་པ་རྩོམ་ཕྱགས་ལས་རྣམས་རྒྱལ་ཡིན་ངེས་ལ། རྩོམ་ཞེས་པ་རྩོམ་དོལ་བ་བཤེས་རབ་རྒྱལ་
མཚན་དང་། ལྷ་ལུ་ལོ་ལྟ་བུ་ཆོས་རྒྱུང་བཟང་པོ་ལ་གོ་དགོས་པར་སྣང་སྟེ་བྱིན་ནས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཅིས་ཀྱི་མན་ངག་ཞེས་
བརྩམས་འདུག་པས་དཔེ་མ་རྟེན། ཡང་ན་ལུ་ཞེས་པ་བྱ་སྟོན་ལའང་གོ་སྟོན་པས་དབྱེད།

༡༧ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། བྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༤ བམ

༡༨ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། བྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༤ བམ

༡༩ ར་འབྲོ་ཞེས་པ་རྩ་ལོ་ལྟ་བུ་འདོན་པོ་རྩ་ཆོས་རབ་དང་འབྲོ་ལོ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་གཞིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་གོ་དགོས་གིང་། དཔལ་ལྷན་སྒྲུ་མ་
དམ་པ་ཞེས་པ་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ་ཀྱང་འགོས་ལོས་དེ་བ་སྟོན་རྒྱ་གསུངས་པ་ལྟར་ན་བྱ་སྟོན་གྱི་སྟོབ་མ་ཞིག་ཡིན་པར་སྣང་།

༢༠ འདིར་ཡིག་རྒྱུད་དུ་བཞེད་པ་སྒྲུ་མ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་དགོན་དང་། བྱི་མ་འདི་ཆོས་རྒྱལ་བྱང་བའི་ཡིན་པར་གསུངས་ལ།
འཇམ་དབྱངས་ཆོས་དགོན་ནི་རྒྱན་མཐུན་དོལ་བ་པ་དང་། བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ། གཡག་སྟེ་བཅའ་ཆེན་དང་། རྩོམ་ཕྱགས་
རྒྱལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཡིན་ཚུལ་དེར་རབས་ཅིས་ཀྱི་མཁས་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྐར་ནག་ཅིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
རྒྱུར་གྲག་གངས་ ༡༤༥ ནང་བཤད་པ་ལྟར་ན་དུས་རབས་ ༡༤ ནང་བྱང་བའི་ཅིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་མཁན་གྱི་
བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན། ཆོས་རྒྱལ་བྱང་པ་ཞེས་པ་སྟེ་ཡིན་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ་ཀྱང་གཅིག་བྱས་ན་བྱང་པ་རྣམས་རྒྱལ་
གྲགས་བཟང་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

༢༡ ཟླ་དགེ ༣༠༡ བཀའ། མདོ་སྒྲེ། ས མདོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ༡༡ ཅལ

༢༢ མ་དཔེར་སྐབས་དུ་མར་རྫོང་ཅེས་སྣང་ནའང་བརྫོང་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོད། འོན་ཀྱང་མ་དཔེ་ལྟར་རང་སོར་བཞག

༢༣ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། བྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༤ བམ

༢༤ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། བྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧ ཅལ

༢༥ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། བྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༤ ཅལ

༢༦ མ་དཔེར་དགུ་བརྩུ་ཅུག་པོར་ལ་ཞེས་བྱང་།

༢༧ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། བྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༤ ཅལ

༢༨ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། བྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༤ ཅལ

- ༥༥ མ་དཔེར། འཛིགས་རྟེན་འཛིག་རྟེན་འདས་པ་ང་།། ཞེས་བྱུང་།
- ༥༦ རྩེ་དགོ ༤༡༧ བཀའ། རྒྱུད། ང་ རྒྱུད་བརྟག་གཉིས། ལེམ་ ༡ ༡༥ བ༥
- ༥༧ རྩེ་དགོ ༡༡༥༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༡ རྩོད་རྩིང་འགྲེལ། ལེམ་ ༡ ༥༤ བ༥
- ༥༨ རྩེ་དགོ ༧༤ བཀའ། མདོ་རྩེ། ༡ བསྐྱེད་པ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ལེམ་ ༡ ༡༠༩ བ༩
- ༥༩ རྩེ་དགོ ༣༥༧ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ༣ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འབྲུམ་པ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ། ལེམ་ ༣༡ ༥༡ བ༥
- ༦༠ མཁས་བྱུང་རྗེ། གསུང་འབྲུམ། ༡ མཁས་ཀྱི་ལེམ་ ༡༥ བ༤
- ༦༡ རྩེ་དགོ ༣༥༣ བཀའ། རྒྱུད། ༡ བསྐྱེད་པ་རྒྱུད། ལྷོ་ཀ ༥༤ ༡༠༥ བ༩
- ༦༢ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༧༥ བ༥
- ༦༣ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༥ བ༥ འབྱུར་ཅུང་མི་མཐུན།
- ༦༤ རྩེ་དགོ ༤༡༧ བཀའ། རྒྱུད། ང་ རྒྱུད་བརྟག་གཉིས། ལེམ་ ༡ ༡ བ༧
- ༦༥ རྩེ་དགོ ༤༡༥ བཀའ། རྒྱུད། ང་ གྱེད་རྩོད་རྩོད་མཁའ་འགྲོ་མ་དྲ་བའི་ཕྱོག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ལེམ་ ༤ ༡༡ བ༩
- ༦༦ རྩེ་དགོ ༡༡༥༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༡ རྩོད་རྩིང་འགྲེལ། ལེམ་ ༤ ༡༠༩ བ༩
- ༦༧ རྩེ་དགོ ༡༡༡༤ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མེ ས་ར་རྩེ་དོན་མཛད་ཀྱི་བྱ། ༧༡ བ༩ འབྱུར་ཅུང་མི་མཐུན།
- ༦༨ མ་དཔེར་འཆད་ཅེས་གསལ།
- ༧༠ རྩེ་དགོ ༡༡༡༤ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མེ ས་ར་རྩེ་དོན་མཛད་ཀྱི་བྱ། ༧༡ བ༩
- ༧༡ རྩེ་དགོ ༡༡༡༤ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མེ ས་ར་རྩེ་དོན་མཛད་ཀྱི་བྱ། ༧༡ བ༩
- ༧༢ རྩེ་དགོ ༡༡༥༤ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མེ གཉིས་མེད་ནམ་རྒྱལ་གྱི་དོན་མཛད་ཀྱི་བྱའི་དཀའ་འགྲེལ། ༡༧༡ བ༩
- ༧༣ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༠༩ བ༩
- ༧༤ འདིར་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཅེས་པ་ཡིག་ཆུང་ཏུ་ཀླུ་མ་ར་མ་ཉིར་ངོས་འཛིན་མཛད་པ་རྗེ་རེད་མདའ་བ་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། འདིར་
དེའི་གསུང་དུས་འཁོར་ངོས་དོན་གསལ་བྱེད་སྒྲོན་མེ་ཞེས་པ་ཞིག་བཞུགས་པ་དེར་ཞལ་འཕངས་མཛད་པར་མཛན་ཏེ་གཞུང་འདི་ཆ་
ཆང་བ་སྒྲོན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་ནས་དཔར་ཏུ་བཅུ་བའི་བོད་ཀྱི་ཆེས་རིག་ཀུན་འདུས་ཆེན་མོ་དཔེ་དང་པོ་རྒྱུར་ནས་ཅིས་ཀྱི་
ལོ་རྒྱུས་སྒྲོར་ཞེས་པ་ཤོག་གངས་ ༣༥༣ བ༩ ༤༥༥ བར་བཞུགས་ཤིང་། དེའི་ཤོག་གངས་ ༣༥༥ བྲང་ ༡༩ ལ་གཟིགས།
- ༧༥ རྩེ་དགོ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤ བ༧
- ༧༦ རྩེ་དགོ ༤༤༣ བཀའ། རྒྱུད། ༣ གསུང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ལེམ་ ༡༥ ༡༥༠ བ༩
- ༧༧ འདིར་ཡིག་ཆུང་ཏུ་ཀླུ་མ་ར་མ་ཉི་ཞེས་པ་རྗེ་རེད་མདའ་བ་ཡིན་ཅིང་། ཀླུ་མ་ར་ཉིག་ཞེས་པ་ནི་ཡལ་ཆེར་འགོས་ལོ་

གཞོན་ལྷ་དཔལ་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

༡༥ ཟླ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཀྱི་མ། ལེལ ༡༥ ༡༥༠ ན་

༡༦ ཟླ་དགེ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥ ན།

༡༧ ཟླ་དགེ ༤༠༥༤ བསྟན། མེས་མཆོད་མ། མི རྒྱུད་སྒྲིམ། ལེལ ༡ སྟོག ༩༩ ༥༥ བཟ་

༡༨ འདིར་ཡིག་རྒྱུ་དུ་རྩོམ་ནང་པ་ཞེས་པ་རྩོམ་ཀྱང་མཆོད་དོལ་བྱུང་གསལ་པ་རྒྱལ་མཆོན་ལ་གོ་དགོས་པས་འདིར་པལ་ཆེར་
དོལ་བྱུང་པའི་གཞུང་རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཆོད་པ་ཞེད་པ་བཞོད་པ་སྤང་།

༡༩ ཟླ་དགེ ༥༥༥༤ བསྟན། དཔལ་མ། ཅ གྲུ་རྒྱུབ་ཀྱི་དཔལ་མ་རྩ་བ་གསལ་པའ། སབ་བྱེད། ༡༩ སྟོག ༥ ༥ ན་

༢༠ ཟླ་དགེ ༥༥༥༠ བསྟན། དཔལ་མ། འ དཔལ་མ་ཆོག་གསལ། སབ་བྱེད། ༡༩ ༥༩ བཟ་

༢༡ ཟླ་དགེ ༥༥༥༠ བསྟན། དཔལ་མ། འ དཔལ་མ་ཆོག་གསལ། སབ་བྱེད། ༡༩ ༥༤ ན་

༢༢ མ་དཔེར་འཆོས་ཞེས་གསལ།

༢༣ ཟླ་དགེ ༥༥༥༩ བསྟན། དཔལ་མ། འ འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༥༥༩ ན་

གཞན་ཡང་། ཟླ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ལེལ ༩ ༥༥ བཟ་

༢༤ ཟླ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཅ འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ༥༥ ན་

༢༥ མ་དཔེར་རྣམ་གཅད་ཅེས་གསལ་ཡང་རྣམ་བཅད་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

༢༦ ཟླ་དགེ ༡༠༧ བཀའ། མདོ་སྟེ། ཅ འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ༥༥ བཟ་ ༥༥ བཟ་

༢༧ ཟླ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ཅ རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དཔལ་རྩོ་རྩེ་བྱེད་པ། ལེལ ༥༩ ༥༥༥ བཟ་

༢༨ ཟླ་དགེ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱུད། ཅ དགོངས་པ་ལུང་བསྟན་པའི་རྒྱུད། ལེལ ༩ ༡༥༥ ན་

༢༩ ཟླ་དགེ ༡༡༥༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༡ རྩོམ་ཆེན་འགྲེལ། ༥ ན་

༣༠ ཟླ་དགེ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༧ ན།

༣༡ ཟླ་དགེ ༡༧༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ རྩོམ་གསལ། ལེལ ༡༩ ༩༧ ན་

༣༢ ཟླ་དགེ ༡༧༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ རྩོམ་གསལ། ལེལ ༡༩ ༩༧ བཟ་

༣༣ ཟླ་དགེ ༡༧༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ༥ རྩོམ་གསལ། ལེལ ༧ ༥༥ བཟ་

༣༤ ཟླ་དགེ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥ ན་

༣༥ ཟླ་དགེ ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥ བཟ་

འཕུང་ང་པོ་ཁམས་ཀྱི་འཕུང་མཆན།

- ༡ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩ ཅུ
- ༢ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩ ཅུ
- ༣ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩ ཅུ
- ༤ ང་ཆད་ཡིན་ནམ་སྟུམ།
- ༥ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༥ ཅུ
- ༦ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༥ ཅུ
- ༧ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༥ ཅུ
- ༨ རྩེ་དགོ ༣༥༢ བཀའ། རྒྱད། ༧ བསྟུས་རྒྱད། སྟོག་ ༡༥༩ ༡༡༨ ཅུ
- ༩ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༥ ཅུ
- ༡༠ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༥ ཅུ
- ༡༡ མ་དབེར་གོ་སྒྲོལ་གསལ་ཡང་ཡོངས་གྲགས་ཅིས་གཞུང་ནམས་སྟོགས་གོ་ཞེས་གསལ་བ་བཤད།
- ༡༢ མ་དབེར་གོ་སྒྲོལ་གསལ་ཡང་ཡོངས་གྲགས་ཅིས་གཞུང་ནམས་སྟོགས་གོ་ཞེས་དགོས་ཤེས་ལྟ་བུ་སྟུང་།
- ༡༣ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༣ ཅུ
- ༡༤ རྩེ་དགོ ༤༠༥༩ བསྟུས། མངོན་པ། གྲུ་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༣ སྟོག་ ༡༡ ༧ ཅུ
- ༡༥ རྩེ་དགོ ༤༠༥༩ བསྟུས། མངོན་པ། གྲུ་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༣ སྟོག་ ༡༥ ༤ ཅུ
- ༡༦ རྩེ་དགོ ༤༠༥༠ བསྟུས། མངོན་པ། གྲུ་མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ༣ ༡༡༠ ཅུ
- ༡༧ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༩ ཅུ
- ༡༨ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༩ ཅུ
- ༡༩ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༩ ཅུ
- ༢༠ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༩ ཅུ
- ༢༡ རྩེ་དགོ ༣༥༢ བཀའ། རྒྱད། ༧ བསྟུས་རྒྱད། ཁམས་ཀྱི་འཕུང་ སྟོག་ ༡༠ ༢༣ ཅུ
- རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥༣ ཅུ
- ༢༢ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༢༩ ཅུ

- ༡༩ འདིར་ཡིག་རྒྱུ་དུ་བཅོམ་ལྟན་རིག་རལ་གྱི་བཞེད་པར་ངོས་འཛིན་མཛད་ཀྱང་རིག་རལ་གྱི་གཞུང་མ་བཞེད།
- ༡༧ རྩེད་གཤེ ༡༧༩ བཀའ་ལླན། རྒྱུད། ཀ བསྐྱེས་རྒྱུད། ཁམས་གྱི་ལེའུ་ ༡ སྟོག་ ༡༩ ༡༩ བཞུ་ འབྱུང་ཅུང་མི་མཐུན།
- ༡༥ རྩེད་གཤེ ༡༧༥ བཀའ་ལླན། རྒྱུད། མི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠ བཟུ
- ༡༤ མ་དབེར་གྱོ་སྒྲིའི་གསལ་ཡང་ཡོངས་གྲགས་ཅིས་གཞུང་ལྟར་ན་གོས་གོའི་ཞེས་བཀོད་ན་ལེགས་པ་མཛོད།
- ༡༣ རྩེད་གཤེ ༡༧༩ བཀའ་ལླན། རྒྱུད། ཀ བསྐྱེས་རྒྱུད། ཁམས་གྱི་ལེའུ་ ༡ སྟོག་ ༡༥ ༡༥ བཟུ་ འབྱུང་ཅུང་མི་མཐུན།
- ༡༢ རྩེད་གཤེ ༡༧༥ བཀའ་ལླན། རྒྱུད། མི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༩ བཟུ
- ༡༡ རྩེད་གཤེ ༡༧༥ བཀའ་ལླན། རྒྱུད། མི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༧ བཟུ
- ༡༠ རྩེད་གཤེ ༡༧༥ བཀའ་ལླན། རྒྱུད། མི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༦ བཟུ
- ༩ རྩེད་གཤེ ༡༧༥ བཀའ་ལླན། རྒྱུད། མི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༥ བཟུ
- ༨ རྩེད་གཤེ ༡༧༥ བཀའ་ལླན། རྒྱུད། མི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༤ བཟུ
- ༧ རྩེད་གཤེ ༡༧༥ བཀའ་ལླན། རྒྱུད། མི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༣ བཟུ
- ༦ རྩེད་གཤེ ༡༧༥ བཀའ་ལླན། རྒྱུད། མི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༢ བཟུ
- ༥ རྩེད་གཤེ ༡༧༥ བཀའ་ལླན། རྒྱུད། མི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡ བཟུ
- ༤ རྩེད་གཤེ ༡༧༥ བཀའ་ལླན། རྒྱུད། མི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠ བཟུ
- ༣ རྩེད་གཤེ ༡༧༥ བཀའ་ལླན། རྒྱུད། མི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩ བཟུ
- ༢ རྩེད་གཤེ ༡༧༥ བཀའ་ལླན། རྒྱུད། མི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༨ བཟུ
- ༡ རྩེད་གཤེ ༡༧༥ བཀའ་ལླན། རྒྱུད། མི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧ བཟུ
- ༢༠ རྩེད་གཤེ ༣༧༩ བསྐྱེས་རྒྱུད། དུས་མཁའ་ ཀི མདོ་ཀུན་ལས་བསྐྱེས་པའི་བཤད་པ། ༣༧༩ བཟུ
- ༡༩ རྩེད་གཤེ ༣༧༩ བསྐྱེས་རྒྱུད། དུས་མཁའ་ ཀི མདོ་ཀུན་ལས་བསྐྱེས་པའི་བཤད་པ། ༣༧༠ བཟུ
- ༡༨ རྩེད་གཤེ ༡༧༥ བཀའ་ལླན། རྒྱུད། མི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༩ བཟུ
- ༡༧ རྩེད་གཤེ ༡༧༥ བཀའ་ལླན། རྒྱུད། མི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༨ བཟུ
- ༡༦ རྩེད་གཤེ ༣༧༩ བསྐྱེས་རྒྱུད། རྒྱུད་ཡང་རྒྱུས་གྱི་ཞེས་བཅོས།
- ༡༥ རྩེད་གཤེ ༡༧༥ བཀའ་ལླན། རྒྱུད། མི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༩ བཟུ

༤༥ མ་དཔེར་འགྲོད་གསལ་ན་འང་བགོད་ཅེས་བཅོས།

༤༦ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༤༧ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ ཅན

༤༨ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ ཅན

༤༩ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ ཅན

༥༠ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ ཅན

༥༡ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ ཅན

༥༢ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ ཅན

༥༣ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ ཅན

༥༤ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ འཕྱར་རྒྱུད་མི་མཐུན།

༥༥ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ ཅན འཕྱར་རྒྱུད་མི་མཐུན།

༥༦ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༥༧ ཟླ་དགེ ༤༩༩༩ བསྟན། བཟོ་རིག་པ། རྩོ་གཞུག་ལས་རྒྱུ་པར་རྒྱུ་པ་ཞེས་བའི་དབྱངས་འཆར། ལེལ་ ༩

༥༨ ཅན

༥༩ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༦༠ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༦༡ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༦༢ ད་ལྟ་གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་ལུགས།

༦༣ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༠ ཅན

༦༤ མ་དཔེར་ལྟོ་བྱང་གི་བགོད་པ་རང་ཉིན་མཆན་མཉམ་སོགས་ཞེས་འབྱུང་ཡང་ལྟོ་བྱང་གི་བགོད་པ་དང་ཞེས་བཅོས།

༦༥ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ ཅན

༦༦ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩ བཟ

༦༧ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༠ བཟ

༦༨ མ་དཔེར་གཞིན་དུ་གསལ་ཡང་དོན་ལ་ལོན་དུ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

༦༩ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ལྟར། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༡ བཟ

- ༩༠ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༡ ཅན
- ༩༡ མ་དབེར་སའི་གོ་ལ་དུས་རྒྱུས་ཀྱི་འཁོར་ཕྱི་ཞེས་གསལ་ཡང་ལ་ཆད་པ་མངོན།
- ༩༢ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༣ ཅན
- ༩༣ རྩེ་དགོ ༩༠༥༧ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ སྟོག ༥༥ ༩ བལ
- ༩༤ རྩེ་དགོ ༩༠༥༧ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ སྟོག ༥༠ ༩ བལ
- ༩༥ རྩེ་དགོ ༩༠༥༧ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ སྟོག ༥༩ ༩ བལ
- ༩༦ རྩེ་དགོ ༩༠༥༧ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ སྟོག ༥༩ ༩ ཅན
- ༩༧ རྩེ་དགོ ༩༠༥༧ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ སྟོག ༥༩ ༩ ཅན
- ༩༨ རྩེ་དགོ ༩༠༥༧ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ སྟོག ༥༩ ༩༠ ཅན
- ༩༩ རྩེ་དགོ ༩༠༥༧ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ སྟོག ༥༩ ༩༠ ཅན
- ༡༠༠ རྩེ་དགོ ༡༡༩༩ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཆ མན་ངག་སྟེ་མ། ལེལ ༩༡ ༡༩༩ བལ
- ༡༠༡ ཆོག་འདི་རྩེ་མེད་མདའ་བས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤར་འཕྲིན་ཡིག་ནོར་བུའི་ཕྱིར་བ་ཞེས་པ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབྱད་པ་ལས་
བརྒྱུ་སྟེ་བོད་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་རྒྱུས་ལ་གསོལ་བ་དེའི་རང་ལན་ཞིག་མཛོད་པ་དེའི་ནང་དུ་བཞག་སྟེ།
འཕྲིན་ཡིག་དང་དེའི་རང་ལན། དེ་བཞིན་དུ་འགོས་ལོ་རྩེ་བ་གཞིན་རྒྱད་པ་ཀྱི་ལན་གསུང་སེལ་གྱི་མུ་དཔྱད་འོད་གསལ་སྟོན་དང་།
བྱང་པ་རྒྱལ་བྱ་བྱ་བས་མཛོད་པའི་ལན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱད་ཀྱི་མཛོས་རྒྱན་བཅས་པའི་གཞུང་ཆ་ཆང་བོད་ཀྱི་རྩིས་རིག་
གྲུ་འདུས་ཆེན་མོ་དེ་བདེ་བ་པོ་གོག་གངས་ ༩༩༩ ཅན་ ༩༩༧ བར་བཞག་སྟེ།
- ༡༠༢ རྩེ་དགོ ༡༡༩༩ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཆ མན་ངག་སྟེ་མ། ལེལ ༩༡ ༡༩༩ ཅན
- ༡༠༣ རྩེ་དགོ ༡༡༩༩ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཆ མན་ངག་སྟེ་མ། ལེལ ༩༡ ༡༩༩ བལ
- ༡༠༤ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༠༥ བལ
- ༡༠༥ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༠༥ བལ
- ༡༠༦ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༠ ཅན
- ༡༠༧ རྩེ་དགོ ༩༠༥༧ བསྟན། མངོན་པ། གྲུ ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ སྟོག ༥༧ ༩ བལ
- ༡༠༨ རྩེ་དགོ ༩༠༥༧ བསྟན། མེས་ཅམ། ༩ ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་བཞུགས། ༩༠ ཅན
- ༡༠༩ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༠ ཅན
- ༡༡༠ རྩེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༠ ཅན

༡༡༡ མེ་དགོ ༣༧༡ བཀའ། རྒྱུ། བ། དབལ་སྟོབས་པོ་ཆེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ༣༡༩ བཙ

༡༡༩ རྩེད་ཤེ ༤༠༥༧ བརྟན། མཛོན་པ། གུ ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད། གནས། ༩ རྩོལ ༣༧ ༥ བཤ

༡༡༩ རྩེད་གཤམ་ ༤༧ བཀའ། རྒྱུད། རྩེ་ འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༩༠ བཞ འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད་གྱི་ནང་དུ་གསལ་

བའི་ཅུ་ཅུད་ལས་དངས་ཤིང་དེ་ལས་ལོགས་སུ་ཅུ་ཅུད་ད་ལྟ་མཐལ་སྐྱེད།

༡༡༧ རྩོད་གོ ༣༧༧༠ བསྟན། དབུ་མ། བི བསྐྱབ་བརྟམ། ལེའུ ༧༣ བཞ

༡༡༥ མེ་དགོ ༥༧༥ བཀའ། ལྷན། སྒྲི འགྲེལ་ཆེན་ཏྲི་མེད་འོད། ༤༠ བཟ

༡༡༩ རྟེན་གཤེན་ ༥༧༥ བཀའ་ ལྷན། རྟེན་ འགྲེལ་ཆེན་གྱི་མེད་འོད། ༩༠ བཟ།

༡༡^མ སྡེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱུ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༤༠ ན།

ལེའུ་གཉིས་པ་ནང་གི་ལེའུ་མཆན།

༡ རྩིང་མོ ༤༠༥༧ བསྟན། མཛོཾ་པ། ལྷ་མཛོཾ་པ་མཛོཾ། གནས། ༣ རྩོག ༡༣ དང་ ༡༤ ག ༣༧ དང་ ༧ བ།

༡ རྩེད་ཤོ ༤༠༤༧ བསྟན། མེས་ས་ཙམ། ༢ ཆོས་མཛོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས་པ། ༢༤ ༩༥

༣ ཟླ་དགེ ༥༧༥ བཀའ་རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་འོད། ༧༡༩ བཟ

༤ རྩི་དགོ ༥༧༥ བཀའ། རྩུད། རྩི རྩེལ་ཆེན་ཏྲི་མེད་འོད། ༡༢༡ བཟ

༥ རྩོད་ཤོ ༡༧༥ བཀའ། རྩོད། རྩོད་ལ་ཆེན་པོ་མེད་པོད། ༡༣༡ བཤ

༤ ཟླ་དགེ ༧༠༥༧ བསྟན། མཛོན་པ། གཏམ། ༣ ཟླ་ ༣༥ ༥ བཟ

ལ རྩེད་གཞུང་ ༡༤༥ བཀའ་ ༣༣༡ རྩེད་འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད་ ༡༠༣ བཅ

༡ རྩོད་པོ ༡༧ བཀའ། རྩོད། རྩོད་ལ་ཆེན་པོ་མེད་པོད། ༣༧ བཅ རྩོད་ལྟར་མི་མཐུན།

༧ རྩེད་མེ ༢༠༥༧ བརྩམ། མདོན་པ། ལྷ། མདོན་པ་མཛོད། བཀས། ༣ རྩོག་ ༧ ག ༧༥

༡༠ ཟླ་དགེ ༤༠༥༧ བསྟན། མདོན་པ། ལ། མདོན་པ་མཛོད། གནས། ༣ ཟླ་ ༧ ཡ ༣༥

༡༡ ཟླ་དགེ ༤༠༥༧ བསྟན་ན། མདོན་པ། ལ། མདོན་པ་མཛོད། བཅས། ༣ ཟླ་ ༧ ཡ ༣༥

༡༣ རྩོད་གཞི ༤༧ བཀའ་ རྒྱུད། གྲི འགྲེལ་ཆེན་གྱི་མེད་འོད། ༥༡ བཤ

༡༩ འཕྲིན་ཡིག་ཆོར་ཐུའི་ཐུང་བ། བོད་ཀྱི་ཕྱི་ས་འཛིན་གཞི་ཆོར་ཐུང་བོ། བོག་གུང་ས། ༢༥༥

༡༧ མེད་གོ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་གྱི་མེད་འོད། ༡༡༩ ཅ།

- ༡༥ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༨ བེ
 ༡༦ འདིར་རྒྱལ་པའི་ཆོག་ལྷ་རྟ་ཞེས་པ་མུ་ལྷོགས་པའི་བསྟན་པ་ཙོང་མ་ཡུ་གཤེས་པ་མ་རྟ་ལྷ་རྟ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། རྒྱའི་
 ཆོག་ཞེས་པ་ནི་གོང་གི་བསྟན་པ་ཙོང་མ་ཡུ་དེའི་ནང་གསལ་སྟེ་བ་མ་ལྷ་དུ་ཞེས་པ་ཡོངས་གཤེས་དབང་ལྷུག་ནག་པོའི་སྟེ་ཞེས་པ་
 དེ་ཡིན།
 ༡༧ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༣༠ བེ
 ༡༨ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༣༩ བེ
 ༡༩ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། ༡ བསྟན་རྒྱུད། ཁམས་ཀྱི་ལེལ། ༡ རྩོག་ ༡༥༩ ༣༥ ༣༦
 ༢༠ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༩ བེ
 ༢༡ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༢༠ བེ
 ༢༢ མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ། བོད། ༡ རང་གི་ལེའུའི་འགྲེལ་བཤད། ༡༣ ༣༧
 རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ། དཀོན་པ་ཅུགས་ ༡ དགའ་བོ་མངའ་ན་གནས་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ༤༣༡ བེ
 ༢༣ སུ་ལྷོན་ཞབས་ཀྱི་ནང་ལེའི་མཆན། གསུང་འབུམ་བོད། ཁ ༧ ༣༣
 ༢༤ རྩེད་གཤེ ༤༣༥ བསྟན། ལྷ་ཆོགས་ ༣ རམ་མཁའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ༣༣༥ བེ
 ༢༥ འདིར་ཡིག་རྒྱུད་དུ་དབུ་ལྷ་ན་མ་དམ་པ་ཞེས་བཀོད་འདུག ལམ་ཆེར་སུ་ལྷོན་གྱི་སྟོབ་མར་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མ་
 ཞེས་སྟེ་མཆན་དུ་ཞུས་ཟིན།
 ༢༦ སུ་ལྷོན་གསུང་འབུམ། བོད། ཁ ༣ རང་གི་ལེལ། ༧ ༣༣ ལའང་གཟིགས།
 ༢༧ འདིར་ཡིག་རྒྱུད་དུ་ཆོས་སྟེ་ཕྱོགས་པ་ཞེས་པ་ཆོས་རྗེ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་ཆོ་རྒྱུགས་ལས་ནམ་རྒྱལ་ཡིན་ནམ་སྟེ་མ་
 ༢༨ མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ། ༡ རང་གི་ལེའུའི་འགྲེལ་བཤད། ༡༧ ༣༧
 ༢༩ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༧ བེ
 ༣༠ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བེ
 ༣༡ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། ༡ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༧ ༣༧
 ༣༢ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བེ
 ༣༣ རྩེད་གཤེ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༩ བེ
 ༣༤ མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ། ༡ རང་གི་ལེའུའི་འགྲེལ་བཤད། ༤༠ བེ
 ༣༥ མ་དབེར་བྱེད་གསུམ་སྟེ་གསལ་ཡང་བྱེད་གསུམ་སྟེ་ཞེས་བཙུགས།

- 36 རྩེ་དགོ 144 བཀའ། རྩེ། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། 133 34
- 37 རྩེ་དགོ 144 བཀའ། རྩེ། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། 1 བ།
- 38 རྩེ་དགོ 144 བཀའ། རྩེ། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། 1 བ3
- 39 རྩེ་དགོ 144 བཀའ། རྩེ། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། 143 བ6
- 40 རྩེ་དགོ 144 བཀའ། རྩེ། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། 131 བ3 འགྲུར་རྩུང་མི་མཐུན།
- 41 རྩེ་དགོ 144 བཀའ། རྩེ། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། 142 བ6
- 42 རྩེ་དགོ 144 བཀའ། རྩེ། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། 133 31
- 43 རྩེ་དགོ 144 བཀའ། རྩེ། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། 134 34
- 44 རྩེ་དགོ 144 བཀའ། རྩེ། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། 134 32
- 45 རྩེ་དགོ 144 བཀའ། རྩེ། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། 134 34
- 46 རྩེ་དགོ 142 བཀའ། རྩེ། ང་ རྩུང་བརྟག་གཉིས། ལེའུ་ 1 2 བ2
- 47 རྩེ་དགོ 142 བཀའ། རྩེ། ང་ རྩུང་བརྟག་གཉིས། ལེའུ་ 1 3 31
- 48 རྩེ་དགོ 144 བཀའ། རྩེ། ཅ བཤད་རྩུང་དྲོ་རྩེ་ཐང་བ། ལེའུ་ 42 222 བ1
- 49 རྩེ་དགོ 144 བཀའ། རྩེ། ཅ རྩུང་དྲོ་རྩེ་ཐང་བ། ལེའུ་ 6 216 བ1
- 50 རྩེ་དགོ 144 བཀའ། རྩེ། ཅ རྩུང་དྲོ་རྩེ་ཐང་བ། ལེའུ་ 24 232 བ6
- 51 རྩེ་དགོ 146 བཀའ། རྩེ། ཅ ལྷ་མོ་བཞིས་ཁུས་པའི་མདོ། 222 36
- 52 ལུང་འདི་བརྟན་མོན་མ་བྱུང་།
- 53 ལུང་མ་དབེར་གང་ཡས་རྩུང་བཞིས་གསལ་ཡང་གང་ཡས་ཞེས་བཅོས།
- 54 རྩེ་དགོ 144 བཀའ། རྩེ། ཅ བཤད་རྩུང་དྲོ་རྩེ་ཐང་བ། ལེའུ་ 24 232 བ4
- 55 རྩེ་དགོ 1442 བརྟན། རྩུང་འགྲེལ། ཇི་གྲོལ་བའི་ཐིག་ལེ། 44 བ4
- 56 རྩེ་དགོ 1142 བརྟན། རྩུང་འགྲེལ། ཆ མན་ངག་སྟེ་མ། ལེའུ་ 21 112 32
- 57 རྩེ་དགོ 1403 བརྟན། རྩུང་འགྲེལ། ཇི་ རྩུང་པ་བརྟན་པའི་རྩོན་མ། ལེའུ་ 3 44 བ3 འགྲུར་རྩུང་མི་མཐུན།
- 58 རྩེ་དགོ 144 བཀའ། རྩེ། ཅ སྟོང་པ་འཕྲུལ་པའི་རྩོན་མ། ལེའུ་ 2 44 བ3 111 36 འགྲུར་རྩུང་མི་མཐུན།
- 59 རྩེ་དགོ 144 བཀའ། རྩེ། ཅ སྟོང་པ་འཕྲུལ་པའི་རྩོན་མ། ལེའུ་ 2 111 32
- 60 རྩེ་དགོ 144 བཀའ། རྩེ། ཅ བཤད་རྩུང་དྲོ་རྩེ་ཐང་བ། ལེའུ་ 12 232 བ4

- ༤༡ ཟླ་དགེ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱད། ཅ དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། ལེལ ༡ ༡༥༧ ཅ ༣ གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་དུ་
ལུང་འདི་མི་སྣང་།
- ༤༢ ཟླ་དགེ ༤༤༤ བཀའ། རྒྱད། ཅ དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། ལེལ ༡ ༡༥༡ ཅ ༣ གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་དུ་
ལུང་འདི་མི་སྣང་།
- ༤༣ གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་གྲུབ། གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་དུ་ལུང་འདི་མི་སྣང་།
- ༤༤ ཟླ་དགེ ༡༡༩༥ བཅུ་ན། རྒྱད་འགྲེལ། ཆ དབལ་ཡང་དག་སྦྱོར་བ། ལེལ ༡༡ ༡༩༥ བ༥
- ༤༥ མ་དབེར་བཞི་མ་གྲུབ་གསལ་ཡང་གཞི་མ་གྲུབ་ཡིན་ནམ་སྟམ།
- ༤༦ འདིར་ཡིག་རྒྱུ་དུ་མ་བས་པ་དག་ཅས་པ་མེད་མདའ་བ་ཆེན་པོར་ངོས་འཛིན་མཛད་འདུག་ཀྱང་མེད་མདའ་བས་དུས་འཁོར་
བཀའ་པར་གྲགས་པས་འདི་མེད་མདའ་ཆེན་པོར་སྦྱོར་དགའ་ཞིང་། གཤམ་དུ་མི་མ་ལུ་གསལ་སྟོན་གྱི་ལུང་དྲངས་བས་
རྩི་ཚེང་ཁ་བ་ཆེན་པོར་སྦྱར་དགོས་པར་མཛོན་པས་དབྱད།
- ༤༧ རྩི་ཚེང་ཁ་བ། གཞུང་འབྲུམ་པོད། ར མི་མ་ལུ་གསལ་སྟོན། ༡༩༩ བ༥
- ༤༨ ཟླ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥ ཅ༧
- ༤༩ ཟླ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥ བ༤
- ༥༠ ཟླ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༩ བ༣
- ༥༡ ཟླ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༠ ཅ༥
- ༥༢ ཟླ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༡ ཅ༡

ལེལ་གསུམ་པ་དབང་གི་ལེལ་མཆན།

- ༡ ཟླ་དགེ ༩༤༩ བཀའ། རྒྱད། ༡ བཅུས་རྒྱད། མྱི་ཀ ༡ ༥༤ ཅ༣
- ༢ ཟླ་དགེ ༩༥༡༡ བཅུ་ན། རྒྱད་འགྲེལ། རྩི མ་མ་ལུ་བཅུ་བ། ༡༠ ཅ༥
- ཟླ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༤༩ ཅ༧
- ༣ ཟླ་དགེ ༤༤༡ བཀའ། རྒྱད། ཆ རྩི་རྩིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད། ༥༧ བ༧

- ༡) རྩེ་དགོ ༡༩༠༡ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ མདོན་པར་བརྩོད་པ་འབྲུམ་པ་ལས་ལྷུང་བ་ཉུང་བའི་རྩེ།
(བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ།) ༡༩༡ ནེ།
- ༢) རྩེ་དགོ ༩༡༩ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ རྩོ་རྩེ་གྲུ། ༡༩༡ བ།
- ༣) རྩེ་དགོ ༩༢༡ བསྟན། རྩེ། ༡ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༩ ནེ།
- ༤) རྩེ་དགོ ༩༢༡ བསྟན། རྩེ། ༡ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༩ བ།
- ༥) རྩེ་དགོ ༡༩༠༡ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། རི་ གྲུ་ལྷུང་གི་རིམ་ལྔ། ༩༡ ནེ།
- ༦) རྩེ་དགོ ༡༡༩༠ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། ༡ རྩོ་རྩེ་སྟོད་འགྲེལ། ༩༩ བ།
- ༧) རྩེ་དགོ ༩༩༡ བསྟན། རྩེ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༠ ནེ།
- ༨) རྩེ་དགོ ༡༩༡༡ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད་དོན་དམ་བསྟན་པ། ༩༩༡ ནེ།
- ༩) རྩེ་དགོ ༩༩༡ བསྟན། རྩེ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༡ ནེ།
- ༡༠) རྩེ་དགོ ༩༩༡ བསྟན། རྩེ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༡ བ།
- ༡༡) འདིར་ཡིག་རྩེ་དྲུག་རྩེ་ཆེ་ཆུང་མེན་པ་ཞེས་བྱུང་བ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟན་ཤིག་བོད་ཀྱི་ཕྱི་ས་རིག་ཀྱན་འདུས་ཆེན་མོ་
དེབ་དང་བོ་ཤོག་གྲངས་ ༩༠ གྲང་ ༡༩ ནེས་ ༡༩༡ བར་བཞུགས་པ་ལྟར་ན་ཁོང་རྩོད་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་དང་། ས་བཟང་
མ་ཉི་པཎ་ཆེན། ཉ་དབོན་ཀྱན་དགའ་དཔལ་མོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་། དུས་ཤིས་ཀླུ་པ་དེ་བཞེན་གཤེགས་
པས་ཆལ་མིན་དགོན་པ་ལུའ་བས་དེར་དབང་བཤད་ཀྱིས་གསུམ་གྱིས་གདུལ་བྱ་བསྐྱབས་པར་མཛད་པས་དུས་རབས་ ༡༩
ནང་གི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་སྤྲད་འོ།།
- ༡༢) རྩེ་དགོ ༩༩༡ བསྟན། རྩེ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༩ ནེས་ ༩༩༡ ནེས་ ༩༩༡ བ།
- ༡༣) རྩེ་དགོ ༩༩༡ བསྟན། རྩེ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༡ བ།
- ༡༤) རྩེ་དགོ ༩༩༡ བསྟན། རྩེ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༡ ནེ།
- ༡༥) རྩེ་དགོ ༩༩༡ བསྟན། རྩེ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༩ ནེས་ ༩༩༡ ནེས་ ༩༩༡ བ།
- ༡༦) རྩེ་དགོ ༩༩༡ བསྟན། རྩེ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༡ བ།
- ༡༧) རྩེ་དགོ ༩༩༡ བསྟན། རྩེ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༩ བ།
- ༡༨) རྩེ་དགོ ༩༩༡ བསྟན། རྩེ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༡ བ།
- ༡༩) རྩེ་དགོ ༩༩༡ བསྟན། རྩེ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༡ བ།
- ༢༠) རྩེ་དགོ ༩༩༡ བསྟན། རྩེ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༡ བ།

- ༡༡ རྩེ་དགོ ༣༥༢ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟུལ་རྒྱུད། ལེའུ ༩ དབང་གི་ལེའུ སྟོག་ ༡༡༩ ༤༩ བལ
 ༡༢ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༡ རྩེ
 ༡༣ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༩ རྩེ
 ༡༤ རྩེ་དགོ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ རྩེ
 ༡༥ མ་དབེར་ཤུགས་ཀྱི་གསལ་ཡང་དོན་ལ་ཐུགས་ཀྱི་ཡིན་ནམ་སྟུམ།
 ༡༦ རྩེ་དགོ ༡༣༥༩ བཀའ། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དབལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་ ༡༩༩ བལ
 ༡༧ རྩེ་དགོ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ རྩེ
 ༡༨ རྩེ་དགོ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ བཀ
 ༡༩ རྩེ་དགོ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ བཀ
 ༢༠ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༡ རྩེ
 ༢༡ རྩེ་དགོ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ མདོན་པར་བརྗོད་པ་འབུམ་པ་ལས་ལྷུང་བ་ཅུང་ཐུའི་རྒྱུད།
 (བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ།) ༡༩༤ རྩེ
 ༢༢ རྩེ་དགོ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ བཀ
 ༢༣ རྩེ་དགོ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ བཀ
 ༢༤ རྩེ་དགོ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ བལ
 ༢༥ རྩེ་དགོ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན་པ། ༡༤ བཀ
 ༢༦ རྩེ་དགོ ༡༣༥༡ བཀའ། རྒྱུད་འགྲེལ། ར དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད་དོན་དམ་བསྟུས་པ། ༣༩༡ རྩེ
 ༢༧ རྩེ་དགོ ༣༤༢ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟུལ་རྒྱུད། ལེའུ ༩ དབང་གི་ལེའུ སྟོག་ ༡༡༩ ༡༡༩ ༤༩ བལ
 ༢༨ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༢ བལ
 ༢༩ རྩེ་དགོ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ར དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༩༡ བཀ ༣༩༩ རྩེ
 ༣༠ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༡ རྩེ རས་ ༣༩༡ བལ
 ༣༡ རྩེ་དགོ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ར དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༤༢ བལ
 ༣༢ རྩེ་དགོ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༤ བཀ
 ༣༣ རྩེ་དགོ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ར དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༤༢ རྩེ
 ༣༤ རྩེ་དགོ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ། ༡༩༡ བཀ

- ༧༥ ཟླ་དགེ ༡༩༠༢ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༢༡ བ་༣
 ༧༦ ཟླ་དགེ ༡༩༡༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ སྐུ་ཕུ་ཏའི་དགྲིལ་ཆོག ༡༩༡ བ༤
 ༧༧ ཟླ་དགེ ༡༩༡༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ སྐུ་ཕུ་ཏའི་དགྲིལ་ཆོག ༡༩༡ བ༥
 ༧༨ ཟླ་དགེ ༡༩༡༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ སྐུ་ཕུ་ཏའི་དགྲིལ་ཆོག ༡༩༡ བ༦
 ༧༩ ཟླ་དགེ ༡༩༡༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ སྐུ་ཕུ་ཏའི་དགྲིལ་ཆོག ༡༩༩ བ༣
 ༡༠༠ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༢༡ བ༧
 ༡༠༡ ཟླ་དགེ ༡༩༠༢ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༢༤ བ༡
 ༡༠༢ ཟླ་དགེ ༩༡༢ བཀའ། རྒྱུད། ང་ གྱའི་རྟོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་མ་དྲ་བའི་སྒྲིམ་པའི་རྒྱུད། ༡༧ བ༢
 ༡༠༣ ཟླ་དགེ ༡༩༠༢ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ མདོན་པར་བརྗོད་པ་འབྲུམ་པ། ༡༢༥ བ༢
 ༡༠༤ ཟླ་དགེ ༣༥༢ བཀའ། རྒྱུད། ཀ ལེའུ ༣ དབང་གི་ལེའུ སྟོག ༡༡༧ ༤༩ བ༩
 ༡༠༥ ཟླ་དགེ ༩༡༢ བཀའ། རྒྱུད། ང་ གྱའི་རྟོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་མ་དྲ་བའི་སྒྲིམ་པའི་རྒྱུད། ༡༧ བ༣
 ༡༠༦ ཟླ་དགེ ༣༥༢ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྐྱེས་རྒྱུད། ལེའུ ༣ དབང་གི་ལེའུ སྟོག ༡༡༧ ༤༧ བ༩
 ༡༠༧ མ་དབེར་ལྷེ་སྐྱེད་ཡང་དོན་ལ་ལྷ་ཡིན་ནམ་སྟུམ།
 ༡༠༨ ཟླ་དགེ ༩༡༢ བཀའ། རྒྱུད། ང་ གྱའི་རྟོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་མ་དྲ་བའི་སྒྲིམ་པའི་རྒྱུད། ༡༧ བ༣
 ༡༠༩ ཟླ་དགེ ༡༩༡༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ སྐུ་ཕུ་ཏའི་དགྲིལ་ཆོག ༡༩༡ བ༡
 ༡༡༠ ཟླ་དགེ ༡༩༠༢ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༢༤ བ༣
 ༡༡༡ ཟླ་དགེ ༡༩༡ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༢༤ བ༣ ༣༢༧ བ༣
 ༡༡༢ ཟླ་དགེ ༣༥༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༩ བ༡
 ༡༡༣ ཟླ་དགེ ༡༩༡༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དོན་དམ་བསྟུམ་པ། ༣༥༣ བ༤
 ༡༡༤ ཟླ་དགེ ༣༥༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༩ བ༡
 ༡༡༥ ཟླ་དགེ ༡༩༠༢ བཀའ། རྒྱུད་འགྲེལ། བ མདོན་པར་བརྗོད་པ་འབྲུམ་པ། ༡༢༥ བ༣
 ༡༡༦ ཟླ་དགེ ༡༩༠༢ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ མདོན་པར་བརྗོད་པ་འབྲུམ་པ། ༡༢༥ བ༤
 ༡༡༧ ཟླ་དགེ ༣༥༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༩ བ༤
 ༡༡༨ ཟླ་དགེ ༣༥༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༩ བ༣
 ༡༡༩ ཟླ་དགེ ༣༩༩༧ བསྟན། དབྱུག་པུ་ཁྱི་སྟོན་པ། ༣༩༠ བ༧

- ༡༢༠ མ་དབེར་དོར་ཐུབ་གསལ་ནའང་དོད་ཐུབ་ཡིན་ནམ་སྙམ།
 ༡༢༡ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥ བལ
 ༡༢༢ ཟླ་དགེ ༣༥༢ བཀའ་ རྒྱུད། ཀ བསྐྱེས་རྒྱུད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་ ༡ སྟོག་ ༡༡༥ ༡༡༩ ཅུ།
 ༡༢༣ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥ ཅུ།
 ༡༢༤ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤ བུ།
 ༡༢༥ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤ བུ།
 ༡༢༦ ཟླ་དགེ ༡༣༥༡ བསྐྱེས་ རྒྱུད་འགྲེལ། ཅ དབང་མདོར་བསྐྱེས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དོན་དམ་བསྐྱེས་པ། ༩༤༩ བུ༢
 ༡༢༧ ཟླ་དགེ ༣༥༡ བཀའ་ རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྐྱེས་ ༡༤ བལ
 ༡༢༨ ཟླ་དགེ ༡༣༥༡ བསྐྱེས་ རྒྱུད་འགྲེལ། ཅ དབང་མདོར་བསྐྱེས་ཀྱི་འགྲེལ་དོན་དམ་བསྐྱེས་པ། ༩༤༩ བལ
 ༡༢༩ ཟླ་དགེ ༣༥༢ བཀའ་ རྒྱུད། ཀ བསྐྱེས་རྒྱུད། ཁམས་ཀྱི་ལེའུ་ ༡ སྟོག་ ༡༤༥ ༡༡༩ ཅུ།
 ༡༣༠ ཟླ་དགེ ༡༥༥༥ བསྐྱེས་ རྒྱུད་འགྲེལ། ཅི་ཡན་ལག་བདུན་ལྟ་མ། ༡༤༠ ཅུ།
 ༡༣༡ ཟླ་དགེ ༡༥༥༥ བསྐྱེས་ རྒྱུད་འགྲེལ། ཅི་ཡན་ལག་བདུན་ལྟ་མ། ལེའུ་ ༩ ༡༤༥ ཅུ།
 ༡༣༢ ཟླ་དགེ ༤༤༩ བཀའ་ རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ལེའུ་ ༡༥ ༡༤༩ ཅུ།
 ༡༣༣ རྩོམ་ཁ་བའི་གསུང་འབུམ། ཀ རྩལ་མེས་ཆེན་མོ། ༩༤༥ ཅུ།

ལེའུ་བཞི་བ་རྒྱུབ་པའི་ལེའུ་མཆོག།

- ༡ ཟླ་དགེ ༡༥༥༥ བསྐྱེས་ རྒྱུད་འགྲེལ། དི་མེས་པ་ལྟ་མ། མེས་པ་དང་མོ། ༤༥ ཅུ།
 ༢ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥ ཅུ།
 ༣ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥ ཅུ།
 ༤ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༥ ཅུ།
 ༥ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༡༧ ཅུ།
 ༦ ཟླ་དགེ ༤༡༥ བཀའ་ རྒྱུད། ང་ རྒྱུད་བརྟག་གཉིས། ལེའུ་ ༩ ༡༤ ཅུ།
 ༧ ཟླ་དགེ ༡༡༥༠ བསྐྱེས་ རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ དོ་རྩོམ་འགྲེལ། ༧༤ བལ
 ༨ ཟླ་དགེ ༡༡༥༠ བསྐྱེས་ རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ དོ་རྩོམ་འགྲེལ། ༥༠ བུ༢

- ༩ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༤ བལ
- ༡༠ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། རྒྱད། ༧ བཅུ་མ་རྒྱད། མོ་ཀ ༡༠ ཡ་ ༣༧
- ༡༡ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠༡ བཡ
- ༡༢ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠༣ བ༣
- ༡༣ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠༣ བ༣ ནམ་ བལ བར།
- ༡༤ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠༣ ནལ
- ༡༥ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠༣ བཡ
- ༡༦ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠༤ ནལ
- ༡༧ མ་དབེར་ཆ་མཐུན་གསལ།
- ༡༨ མ་དབེར་ཁོ་པོ་ལྷ་སྒྲོམ་པའི་རྩེ་སྒྲུང་འདིར་སྒྲོམ་ཞེས་བཅོས།
- ༡༩ མ་དབེར་ཆོག་མེས་སྒྲུང་།
- ༢༠ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༠ ནལ
- ༢༡ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༠ ན༣
- ༢༢ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༡ བཡ
- ༢༣ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༡ བཡ
- ༢༤ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༥༠ ན༣ འདི་མན་ཆད་ལུང་༩ ཉེ་འགྲམ་དུ་ཡོད་
བས་མཆན་ཟུར་དུ་བཀོད་མེད།
- ༢༥ མ་དབེར་དགྲུང་གསལ་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་དུ་དབྱེད་ཞེས་གསལ་བས་བཅོས་ཡོད།
- ༢༦ སྐབས་དུ་མར་ཅ་སྡེ་ལ་ཅ་སྡེ་ཞེས་ཁྲིམ་ལུགས་ཡོད་འོན་ཀྱང་ཆད་མ་གཅིག་མཐུན་དུ་ཅ་སྡེ་ཞེས་བཅོས་ཡོད།
- ༢༧ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༣ ན༡
- ༢༨ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༣ ན༣
- ༢༩ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༣ ནལ
- ༣༠ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༣ ནཡ
- ༣༡ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༣ བལ
- ༣༢ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༣ བཡ
- ༣༣ རྩེ་དགོ ༤༧ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༤ ནལ

ཡིད་བརྟན་མ་བརྟེན་པས་རང་སོང་བཞག་ཡོད།

- ༡༡ རྩོད་གཤེ ༡༤༡ བཀའ་ལྔ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༩ བཟ
 ༡༢ རྩོད་གཤེ ༡༤༡ བཀའ་ལྔ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༩ བཟ ཆོག་སྒྲུབ་མི་མཐུན།
 ༡༣ རྩོད་གཤེ ༡༤༡ བཀའ་ལྔ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༩ བཟ
 ༡༤ མཁས་གྲུབ་རྗེ། གསུང་འབུམ། ཆ རྒྱུ་ཐབས་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་། ༡༡ བཟ
 ༡༥ རྩོད་གཤེ ༡༤༡ བཀའ་ལྔ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༩ བཟ
 ༡༦ རྩོད་གཤེ ༡༡༤༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ སྒྲུབ་ཕྱི་འེ་རྒྱུ་ཐབས། ༡༠༩ བཟ
 ༡༧ རྩོད་གཤེ ༡༤༡ བཀའ་ལྔ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༤ བཟ
 ༡༨ རྩོད་གཤེ ༡༤༡ བཀའ་ལྔ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༤ བཟ
 ༡༩ མཁས་གྲུབ་རྗེ། གསུང་འབུམ། ཆ རྒྱུ་ཐབས་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་། ༡༡ བཟ
 ༢༠ མ་དབེར་ལྷ་པ་ཞེས་པ་ཆད།
 ༢༡ རྩོད་གཤེ ༡༡༤༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ སྒྲུབ་ཕྱི་འེ་རྒྱུ་ཐབས། ༡༤ བཟ
 ༢༢ རྩོད་གཤེ ༡༡༥༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ རྒྱུད་བརྟན་གཞིས། ལེའུ་དང་པོ་འེ་ནང་གསེས་ལྷ་འེ་ལེའུ ༡༢ བཟ
 ༢༣ རྩོད་གཤེ ༡༤༡ བཀའ་ལྔ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༤ བཟ
 ༢༤ མ་དབེར་ལྷ་པ་ཞེས་པ་ཆད་འབུང་དང་བཅས་པ་གསལ།
 ༢༥ མཁས་རྒྱུ་ལྷེ་འེ་གསུང་འབུམ། ཆ རྒྱུ་ཐབས་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་། ཤོག་གྲངས། ༣༠ བཟ བས་གཞིགས།
 ༢༦ རྩོད་གཤེ ༡༤༡ བཀའ་ལྔ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༣ བཟ
 ༢༧ རྩོད་གཤེ ༡༤༡ བཀའ་ལྔ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༣ བཟ
 ༢༨ རྩོད་གཤེ ༡༡༥༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ རྩོད་ཆེན་འགྲེལ། ལེའུ་དང་པོ་འེ་ནང་གསེས་ལྷ་འེ་ལེའུ ༡༢ བཟ
 ༢༩ མཁས་རྒྱུ་ལྷེ་འེ་འགྲེལ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་བའི་ལུང་བརྟེན་སོན་མ་ལུང་།
 ༣༠ རྩོད་གཤེ ༡༤༡ བཀའ་ལྔ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༠༤ བཟ
 ༣༡ རྩོད་གཤེ ༡༤༡ བཀའ་ལྔ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༩ བཟ
 ༣༢ རྩོད་གཤེ ༡༡༤༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ སྒྲུབ་ཕྱི་འེ་རྒྱུ་ཐབས། ༡༤ བཟ བས་ ༡༤ བཟ
 ༣༣ རྩོད་གཤེ ༡༡༤༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ སྒྲུབ་ཕྱི་འེ་རྒྱུ་ཐབས། ༡༤ བཟ
 ༣༤ རྩོད་གཤེ ༡༤༡ བཀའ་ལྔ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༠༤ བཟ བས་ ༣༡ བཟ

༡༠༧ རྩོད་གཞི ༤༧༡ བཀའ་ ལྷན། སྤྱི་ འགྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་པོད། ༡༠༧ བཅ

༡༠༥ རྩེད་གཤེ ༤༥ བཀའ། ལྷན། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་པོད། ༡༠༥ བལ

༡༠༩ རྩོད་གཞི ༤༧ བཀའ་ ལྷན། རྩོད་ འགྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་པོད། ༡༠༩ བཤ

༡༠༧ རྩོམ་གྱི་མཐུག་ ༤༥ བཀའ་ ལྷན་ རྩོམ་ རྩོམ་མཁན་གྱི་མཛན་འོད་ ༣༠༠ བཤུ

༡༠༨ མེད་པོ་ ༤༧ བཀའ་ ལྷན་ གྱི་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་ལོད། ༣༠༡ བ།

༡༠༧ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ། ལྷན། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་པོད། ༡༡༡ བཤ

༡༡༠ རྩེདགོ ༤༥ བཀའ། ལྷན། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་པོད། ༣༠༠ བཟ

༡༡༡ ཟླ་དག ༤༧ བཀའ་ ལྷན། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་པོད། ༣༠༠ བཟ

༡༡༣ རྒྱལ་ཆོད་རྩེ། གཞུང་འཇུག། ཀ དཔལ་དྲུག་གི་འཁོར་ལོ་འི་རྒྱལ་འཁོར་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཁྱིའི་བསྐྱེད་པར། རྩེ་ཆོད་པ་

བ། གསུང་འཇུག། ༥ རྩོམ་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྩོགས་རིམ་གྱི་གནས་བསྐྱུས་བ།

༡༡༣ རྩོམ་གྱི་ ༥༧ བཀའ་ ཟུང་། རྩོམ་ འགྲེལ་ཆེན་ཀྱི་མེད་འོད་། ༡༣༥ བཞུགས་

༡༡༧ རྩོད་གཏེ ༥༤ བཀའ། ཟུང། སྒྲི འབྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་འོད། ༡༣༥ ནུ

༡༡༥ རྩོད་གོ ༥༧ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༣༥ བཟ

༡༡༤ རྩོད་གཞི་ ༥༧༥ བཀའ་ རྒྱུད། རྩོད་ འགྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་ལོང་། ༡༣༥ བཀ

༡༡^མ རྟེན་གཤིང་ ༥༥ བཀའ་ ཟུང་། རྩི འགྲེལ་ཆེན་ཀྱི་མེད་འོད། ༡༣༥ བཀ

༡༡༥ རྩོད་གོ ༥༧ བཀའ། རྒྱུ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་པོད། ༣༣༡ བ།

༡༡༩ རྩོད་གོ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། རྩི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༥ བཟ

༡༣༠ རྩེ་དགོ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱ། རྩེ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༥ བཟ

༡༣༡ མེ་དག ༥༧༥ བཀའ། རྒྱ། རྩི འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༣༥ བ།

༡༢༢ མེད་ལོ ༤༧༥ བཀའ་ རྒྱུད། གྱི འགྲེལ་ཆེན་ཀྱི་མེད་འོད། ༡༢༧ བཅ

༡༣༣ མེད་མོ་ ༡༣༥ བཀའ་ རྒྱུད། མི་ འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༣༧ བཟུང་།

༡༩༧ མེ་དག ༩༧༥ བཀའ། ཟུང། སྒྲི འཕྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧ བཟ།

༡༣༥ མེ་དག ༥༥ བཀའ། རྒྱ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༠ བཟ

༡༢༩ མ་དབེར་དཔ་པོ་རྒྱལ་པོ་ཙུ་ཞེས་བྱུང་ཡང་དཔ་པོ་རྒྱལ་པོ་ཙུ་ཞེས་བཅོས།

༡༢༩ མེ་དགོ ༤༥ བཀའ། ཟུང། སྒྲི འགྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་འོད། ༡༣༠ བལ

༡༣ མ་དབེར་བརྗེ་གདན་ཅན་ཞེས་གསལ་ཡང་འདྲིར་བརྗེ་ཞེས་བཅོས།

༡༣༠ མེ་དགོ ༥༧ བཀའ། རྒྱ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༠ བཟ

༡༣༡ རྩོད་གོ ༥༧ བཀའ། རྩོད། རྩོད་ འགྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་འོད། ༡༧༡ བཟ

༡༣༢ ཟླ་དགེ ༤༥ བཀའ། ཟུང། སྒྲི འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད།

༡༣༣ མེ་དགོ ༥༧༥ བཀའ། ལྷན། ལྷོ འགེལ་ཆེན་པོ་མེད་པོད། ༡༣༤ བཟ

༡༩༧ རྩོད་གཤེ ༡༧༧ བཀའ་ལྟར། རྩོད་ རྩོད་ལ་ཆེན་པོ་མེད་པོ་དང་། ༡༩༧ བཅ བཅ ༡༩༧ བཅ བཅ།

༡༣༥ མེ་དགོ ༥༧ བཀའ། རྒྱུ། ལྷོ འགེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༢༡^མ བམ

༡༣༤ མེ་དགོ ༥༧༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད།

༡༣༧ རྩོད་པོ ༥༧༥ བཀའ། ཟུང། བྱི འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད།

༡༣༤ རྩེད་གཏེ ༥༧༥ བཀའ་རྒྱུད། རྩེད་འགྲེལ་ཆེན་པོ་མཛད་པོད། ༥༡༩ བཟུང་།

༡༣༩ མེ་དགོ ༥༥ བཀའ། རྒྱ། མེ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༡༩ བཟ

༡༧༠ མེ་དག ༡༧༥ བཀའ། རྒྱ། མི འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༢༡༩ བཟ

༡༧༡ མེ་དག ༡༧༥ བཀའ། རྒྱ། མི འགྲེལ་ཆེན་ཏི་མེད་འོད། ༡༡༩ བཟ

༡༤༢ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ་ རྒྱུ། སྤྱི་ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༡༧ བཟ

༡༤༣ མེ་དགོ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༡༧ བལ

༡༥༥ མེ་དགོ ༡༥༥ བཀའ། རྒྱ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་པོ་མེད་པོད། ༢༡༩ བཤ

༡༥ འདི་དང་རྒྱབ་མ་གཞན་དུ་ཡིག་ཆུང་དུ་རྗེ་ཀུན་འཇེས་ལྟར་བཞི་པལ་ཆེར་འགོ་མ་ཡོད་པ་གཞོན་ལྟ་དཔལ་ལ་གོ་བོ་མ་དང་ལྟར་

ལ། དེས་མཛད་པའི་རྩམ་འཁོར་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ཞིག་ཡོད་སྟེ་བས་དེའི་བཞེད་པ་བཀོད་པ་མིན་ནམ་སྟམ་ཡང་དབྱ།

༡༤༦ མེ་དགོ ༥༤ བཀའ། རྒྱུ། མེ འགྲེལ་ཆེན་ཅི་མེད་འོད། ༢༡༩ བཤ

༡༩༧ ཟླ་དགའི ༥༥ པ་ནས། རྒྱ་རྒྱུ་ལོ་མཇུག་པེ་བཅུ་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱོད་ལོ་ལྟར། ༡༩༧ ནང་ཆོས་ལུ་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱོད་ལོ་ལྟར།

༡༤༥ མེད་གཉི ༥༤༥ བཀའ། རྒྱུད། རྩི འགྲེལ་ཆེན་ཀྱི་མེད་འོད། ༢༢༠ ན།

༡༧༩ མེད་གོ ༡༧༥ བཀའ། རྒྱ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་ཏྲི་མེད་ལོད། ༢༢༠ བཟ

༡༥༠ མེད་མོ ༡༧༥ བཀའ། རྒྱ། མི འགྲེལ་ཆེན་ཀྱི་མེད་འོད། ༢༢༠ ན།

༡༥) མྱེ་དགོ ༤༥ བཀའ། རྒྱ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༢༢༠ བཟ

- ༡༠༡ ཟླ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༣ བ༥
 ༡༠༢ ཟླ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༣ བ༥
 ༡༠༣ ཟླ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༤ བ༣
 ༡༠༤ ཟླ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༤ བ༡
 ༡༠༥ ཟླ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༣ བ༥
 ༡༠༦ ཟླ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༤ བ༡
 ༡༠༧ ཟླ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༣ བ༣
 ༡༠༨ ཟླ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༣ བ༥
 ༡༠༩ འདི་པལ་ཆེར་རྩེ་བཙུན་གྱིས་རབ་མེད་གཏི་གསུང་དུས་འཁོར་ཟེན་གྱིས་མཁས་གྲུབ་གསུང་རྒྱན་ཞེས་པ་དེར་དགོངས་པ་
 མིན་ནམ་སྙམ་ཡང་། མ་དབེ་ལག་སོན་མ་བྱུང་བས་དབྱད་གཞིར་གནས།
 ༡༡༠ མཁས་རྒྱུ་རྩེའི་གསུང་འབུམ། ཆ བད་མ་དཀར་པོའི་ཞལ་ལང་། ༥༥ བ༥
 ༡༡༡ ཟླ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༣ བ༥
 ༡༡༢ མཁས་རྒྱུ་རྩེའི་གསུང་འབུམ། ཆ བད་མ་དཀར་པོའི་ཞལ་ལང་། ༥༥ བ༣
 ༡༡༣ ཟླ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༣ བ༥
 ༡༡༤ ཟླ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༣ བ༡
 ༡༡༥ ཟླ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༣ བ༥
 ༡༡༦ ཟླ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༤ བ༣
 ༡༡༧ མ་དབེར་བསྐྱེད་རིམ་རིགས་པས་མཐར་མཁྱེན་པས་ཞེས་བྱུང་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་རིགས་པ་ཞེས་བཅོས།
 ༡༡༨ མ་དབེར་བསྐྱེད་རིམ་རིགས་པས་མཐར་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱུང་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་རིགས་པས་ཞེས་བཅོས།
 ༡༡༩ ཟླ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༡ བ༣
 ༡༢༠ ཟླ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༡ བ༣
 ༡༢༡ ཟླ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༡ བ༣ འགྲེལ་ཆེན་ནང་ཚོགས་བཅད་མི་
 གསལ་ཡང་དོན་རྒྱས་པ་སྙམ་དུ་བཀོད་པ་སྙད།
 ༡༢༢ ཟླ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༡ བ༧
 ༡༢༣ ཟླ་དགེ ༡༥༥ བཀའ། རྒྱད། ལྷི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༡ བ༧

ལེའུ་ལྷ་པ་ཡེ་ཤེས་ལེའུ་འི་མཆན།

- ༡ ཟླ་དག ༥༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༠ བ༥
- ༢ མ་དཔེར་སྒྲིག་གསལ་ཡང་སྒྲིབ་ཡིན་ནམ་སྒྲུལ་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཅོས།
- ༣ ཟླ་དག ༥༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༠ བ༣
- ༤ ཟླ་དག ༡༥༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རིམ་ལྔ། དེ ༥༥ བ༡
- ༥ ཟླ་དག ༤༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༥༤ བ༥
- ༦ མ་དཔེར་འགྲོ་ཉིད་ལས་གསལ་ཡང་འགྲོ་ཉིད་ཡིན་ནམ་སྒྲུལ།
- ༧ ཟླ་དག ༤༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༥༤ བ༥
- ༨ རྩོམ་ཁ་པ། གསུང་འབུམ་པོད། ༥ རྩོར་དུག་རྩོམ་ཆེ་འི་ཆོགས་བཅད། ༡ བ༡
- ༩ རྩོམ་ཁ་པ། གསུང་འབུམ་པོད། ༥ རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྟན་པ། ༩ བ༣
- ༡༠ ཟླ་དག ༡༩༧༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དུས་ཁབས་སྟན་རྒྱུད། ༩༩༤ བ༥
- ༡༡ ཟླ་དག ༩༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ༧ བསྟན་རྒྱུད། རྩོག ༡༡༤ ༥༩ བ༣
- ༡༢ ཟླ་དག ༥༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༧ བ༥
- ༡༣ མ་དཔེར་པོར་གཅོད་ཅེས་བྱུང་ཡང་སོར་གཅོད་དུ་བཅོས།
- ༡༤ ཟླ་དག ༤༩༡༠ བསྟན། ཆད་མ། ཅ ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཆད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་ རྩོག ༡༡༩ ༡༡༡ བ༤
- ༡༥ ཟླ་དག ༥༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༧ བ༤
- ༡༦ ཟླ་དག ༥༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༩ བ༧
- ༡༧ ཟླ་དག ༥༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༥ བ༥
- ༡༨ ཟླ་དག ༥༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༡ བ༣
- ༡༩ མ་དཔེར་རྒྱུད་བསྟན་པའི་ཞེས་བྱུང་ཡང་སྟན་པའི་ཞེས་བཅོས།
- ༢༠ ཟླ་དག ༥༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༩༧ བ༤
- ༢༡ ཟླ་དག ༥༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༥ བ༣
- ༢༢ རྩོམ་ཁ་པ། གསུང་འབུམ་པོད། ༥ རྩོར་པ་ཡན་ལག་དུག་གི་རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྟན་པ། ༤ བ༩
- ༢༣ ཟླ་དག ༥༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༠ བ༥

- ༡༩ ཟླ་དགོ ༡༩༥ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧༠ བལ
 ༡༥ ཟླ་དགོ ༡༩༥ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧༠ འཇ
 ༡༦ ཟླ་དགོ ༡༩༥ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧༧ བའ
 ༡༧ ཟླ་དགོ ༡༩༥ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧༠ བའ
 ༡༨ ཟླ་དགོ ༡༩༧༧ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བ། ༡ བཇ
 ༡༩ ཟླ་དགོ ༡༩༧༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དྲུག་ལ། ༣༧༡ བལ
 ༢༠ ཟླ་དགོ ༡༩༧༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དུས་འཁོར་ཆེན་རྒྱུད། ༣༧༩ བལ
 ༢༡ ཟླ་དགོ ༡༩༥ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧༧ བལ
 ༢༢ ཟླ་དགོ ༡༩༧༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དུས་འཁོར་ཆེན་རྒྱུད། ༣༧༩ བལ
 ༢༣ ཟླ་དགོ ༡༩༥ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧༧ བལ
 ༢༤ ཟླ་དགོ ༡༩༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྤྱོད་འགྲེལ། ༡༩༩ བལ ཆོག་སྒྲུབ་ཅུང་མི་མཐུན།
 ༢༥ ཟླ་དགོ ༡༩༥ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧༧ བའ
 ༢༦ ཟླ་དགོ ༡༩༧༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གྱི་སྤྱིང་པོ་གསལ་བ། ༣༩༩ བལ
 ༢༧ ཟླ་དགོ ༡༩༧༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྤྱོད་པའི་མན་ངག་ ༣༧༡ བའ
 ༢༨ ཟླ་དགོ ༡༩༧༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གྱི་སྤྱིང་པོ་གསལ་བ། ༣༩༩ བལ
 ༢༩ མ་དཔེར་འགྲེལ་བའི་སྟན་ལ་ཞེས་གསལ་བས་བཅོས།
 ༣༠ ཟླ་དགོ ༡༩༧༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དུས་འཁོར་ཆེན་རྒྱུད། ༣༧༩ བལ
 ༣༡ ཟླ་དགོ ༡༩༧༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྤྱོད་པའི་མན་ངག་ ༣༧༠ བའ
 ༣༢ ཟླ་དགོ ༡༩༧༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གྱི་སྤྱིང་པོ་གསལ་བ། ༣༧༠ བའ
 ༣༣ ཟླ་དགོ ༡༩༥ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧༩ བའ
 ༣༤ ཟླ་དགོ ༡༩༧༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གྱི་སྤྱིང་པོ་གསལ་བ། ༣༩༩ བལ
 ༣༥ ཟླ་དགོ ༡༩༥ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧༧ བའ
 ༣༦ ཟླ་དགོ ༣༩༧ བཀའ་ རྒྱུད། བ དེ་གི་ལྷ་ར་ལིའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ༡༧༧ བའ
 ༣༧ ཟླ་དགོ ༡༩༥ བཀའ་ རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧༧ བའ
 ༣༨ ཟླ་དགོ ༡༩༧༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དུས་འཁོར་ཆེན་རྒྱུད། ༣༧༩ བལ

- ༡༡ རྩེ་དགོ ༡༣༤༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ། ༣༣༥ བཤ ༣༣༧ ༣༥
 ༡༢ བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ག རྩོག་འཛིན་འཁྱིད་ཡིག ༣ བེ རྩོང་བསམ་འཁྱིད་ཡིག ༡༠ ༣༥
 ༡༣ རྩེ་དགོ ༡༡༤༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ རྩོམ་སྒྲིབ་འགྲེལ། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ལེའུ་གཉིས་པ། ༤༠ བེ
 ༡༤ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤ བེ
 ༡༥ རྩེ་དགོ ༤༣༧ བཀའ། རྒྱུད། ང་ རིག་ལྷ་ར་ལིའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ༡༧༤ བེ
 ༡༦ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༤ ༣༡
 ༡༧ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༣ བེ
 ༡༨ རྩེ་དགོ ༣༤༣ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། ཡེ་ཤེས་ལེའུ་ཕྱོག་ ༡༡༥ ༡༣༣ བེ
 ༡༩ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༤ བེ
 ༢༠ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༤ བེ
 ༢༡ རྩེ་དགོ ༤༣༧ བཀའ། རྒྱུད། ང་ རིག་ལྷ་ར་ལིའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ༡༧༤ བེ
 ༢༢ རྩེ་དགོ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༤ བེ
 ༢༣ རྩེ་དགོ ༡༤༠༣ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༣ ༣༤
 ༢༤ རྩེ་དགོ ༤༤༣ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསུང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༥༥ བེ
 ༢༥ རྩེ་དགོ ༤༤༣ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསུང་འདུས་རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༥༤ བེ
 ༢༦ རྩེ་དགོ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༡༥༠ ༣༧
 ༢༧ རྩེ་དགོ ༡༣༧༣ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དུས་འབས་སྟན་རྒྱུད། ༡༣༤ བེ
 ༢༨ རྩེ་དགོ ༡༣༧༣ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ རྩོང་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དཀའ་འགྲེལ། ༡༣༥ བེ
 ༢༩ རྩོམ་འཁུལ་གྱི། གསུང་འབུམ་པོད། ད རྩོར་དྲུག་ཆོགས་བཅད། ༡ ༣༡
 ༣༠ བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ག རྩོང་བསམ་འཁྱིད་ཡིག ༡༣ ༣༤
 ༣༡ ལུང་འདི་བརྟེན་སོན་མ་བྱུང་།
 ༣༢ བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ག རྩོར་དྲུག་གི་ཁྱིད་ཡིག ༡༣ བེ
 ༣༣ རྩེ་དགོ ༡༤༠༣ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༡ ༣༧
 ༣༤ རྩེ་དགོ ༡༡༤༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ རྩོམ་སྒྲིབ་འགྲེལ། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ལེའུ་གཉིས་པ། ༤༠ བེ
 ༣༥ རྩེ་དགོ ༡༤༠༣ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༡ ༣༧

- ༧༤ རྩེ་དགོ ༡༣༧༡ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། ཅ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༥༣ བཟ
- ༧༥ རྩེ་དགོ ༡༣༨༢ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ རྩོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པ། ༣༧༢ བཟ
- ༧༦ རྩེ་དགོ ༡༣༩༣ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ། ༣༩༥ བཟ
- ༧༧ རྩེ་དགོ ༡༣༩༠ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། ཀ རྩོལ་ལྷན་གྱི་ལེའུ་གཉིས་པ། ༤༠ བཟ
- ༡༠༠ རྩེ་དགོ ༣༧༡ བཀའ། རྩེ། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༥ ཅན ཆོག་སྒྱུ་ཅུང་མི་མཐུན།
- ༡༠༡ རྩེ་དགོ ༣༧༣ བཀའ། རྩེ། ཀ བསྟན་རྩེ། རྩོག ༡༡༥ ༡༡༣ ཅན
- ༡༠༢ རྩེ་དགོ ༤༧༥ བཀའ། རྩེ། རྩི འགྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༣༩༩ བཟ
- ༡༠༣ རྩེ་དགོ ༤༧༥ བཀའ། རྩེ། རྩི འགྲེལ་ཆེན་ཁྲི་མེད་འོད། ༣༩༩ བཟ
- ༡༠༤ རྩེ་དགོ ༡༤༠༩ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༡ བཟ
- ༡༠༥ རྩེ་དགོ ༤༧༣ བཀའ། རྩེ། ཅ གསང་འདུས་རྩེ་ཕྱི་མ། ༡༡༤ བཟ ཆོག་སྒྱུ་ཅུང་མི་མཐུན།
- ༡༠༦ བེ་ཅིང་བསྟན་འཁྱུར་ནས་ཁ་བསྐྱེད་བདར་ཐང་དབར་མའི་པོད། སྤ། ཆོས་ཆན་ཨང་། ༤༥༣༠ རང་གི་ལྷ་བའི་
འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༣༣ ཅུ
- ༡༠༧ རྩེ་དགོ ༤༧༣ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ གསང་འདུས་རྩེ་ཕྱི་མ། ༡༣༣ ཅན
- རྩེ་དགོ ༣༧༠ བཀའ། རྩེ། ཀ འཇམ་དཔལ་མཆན་བརྟེན། ༤ ཅུ
- ༡༠༨ རྩེ་དགོ ༣༧༡ བཀའ། རྩེ། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༥ ཅན
- ༡༠༩ རྩེ་དགོ ༡༣༧༡ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། ཅ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༧༢ ཅན
- ༡༡༠ རྩེ་དགོ ༡༤༠༩ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༡ བཟ
- ༡༡༡ རྩེ་དགོ ༡༤༠༩ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༡ བཟ
- ༡༡༢ རྩེ་དགོ ༡༣༩༣ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ། ༣༩༣ ཅུ
- ༡༡༣ རྩེ་དགོ ༡༣༩༣ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ། ༣༩༣ ཅུ
- ༡༡༤ རྩེ་དགོ ༡༣༩༣ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ འཇམ་དཔལ་མཆན་བརྟེན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་པའི་པོད། ༡༩༣ བཟ
- ༡༡༥ རྩེ་དགོ ༡༣༩༣ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ། ༣༩༣ བཟ
- ༡༡༦ རྩེ་དགོ ༡༣༩༣ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ། ༣༩༣ བཟ
- ༡༡༧ རྩེ་དགོ ༡༣༩༣ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ། ༣༩༣ བཟ
- ༡༡༨ རྩེ་དགོ ༡༣༩༣ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ། ༣༩༣ བཟ
- ༡༡༩ རྩེ་དགོ ༡༣༩༣ བསྟན། རྩེ་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ། ༣༩༣ བཟ

༡༡༩ ཟླ་དགེ ༡༣༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ། ༣༣༣ བུ

༡༢༠ མ་དཔེར་ཡུང་པོ་གསལ་ཡང་ཡུང་པོ་མེན་ནམ།

༡༢༡ ཟླ་དགེ ༣༥༢ བཀའ། རྒྱུད། ༧ བསྟན་རྒྱུད། སྟོག་ ༡༥༥ ༥༩ བཟ

༡༢༢ མ་དཔེར་འགྲེལ་བ་ཆད་པའི་ཞེས་བྱུང་ཡང་འགྲེལ་བ་ཆད་པའི་ཞེས་བཅོས།

༡༢༣ ཟླ་དགེ ༥༥༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བཟ

༡༢༤ ཟླ་དགེ ༥༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅ བཤད་རྒྱུད་རྩོམ་མེད་པ། ༣༥༡ བཟ

༡༢༥ མ་དཔེར་འགྲེལ་བ་ཞེས་གསལ་ནང་འགྲེལ་ཞེས་བཅོས།

༡༢༦ ཟླ་དགེ ༡༥༠༢ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོན་འགྲེལ། ༡༣༣ བཟ

༡༢༧ ཟླ་དགེ ༡༣༥༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ། ༣༣༠ བུ

༡༢༨ ཟླ་དགེ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༥༩ བཟ

༡༢༩ ཟླ་དགེ ༥༥༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༠ བཟ

༡༣༠ ཟླ་དགེ ༡༣༧༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དྲུག་པ། ༣༥༡ བཟ འདི་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར་དུ། རྒྱ་
ཏྲུང་རྒྱུད་རྒྱུད་པ། ཁོ་སོར་གཅོད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན། རྟགས་རྣམས་བརྟན་པར་མཐོང་འགྱུར་ཡ། ཞེས་གསལ།

༡༣༡ རྩོམ་ཁ་པ། གསུང་འབུམ་པོད། ༥ རྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྟན་པ། ༩ བཟ དང་
༡༥ བཟ

༡༣༢ ཟླ་དགེ ༥༥༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༥ བཟ

༡༣༣ ཟླ་དགེ ༡༣༧༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དྲུག་པ། ༣༥༡ བཟ

༡༣༤ ཟླ་དགེ ༣༥༢ བཀའ། རྒྱུད། ༧ བསྟན་རྒྱུད། སྟོག་ ༡༡༥ ༡༡༣ བཟ

༡༣༥ ཟླ་དགེ ༥༥༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༩ བཟ

༡༣༦ ཟླ་དགེ ༡༣༧༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གྱི་སྟོན་པོ་གསལ་པ། ༣༣༣ བཟ

༡༣༧ ཟླ་དགེ ༥༥༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༥ བཟ

༡༣༨ བསྟན་རིན་ཆེན་གྱུ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ༧ སོར་བསམ་ཁྲིད་ཡིག་ ༡༥ བཟ

༡༣༩ ཟླ་དགེ ༣༥༢ བཀའ། རྒྱུད། ༧ བསྟན་རྒྱུད། སྟོག་ ༡༡༥ ༡༡༣ བཟ

༡༤༠ ཟླ་དགེ ༣༥༠ བཀའ། རྒྱུད། ༧ འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྟོན། ༥ བཟ ད་ལྟ་ཐོབ་བཞིན་པའི་ཆོས་ཚན་ ༥༥༥

རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྤྱི་འགྲེལ་དུ་བར་ལུང་འདི་མི་སྤྱང་བས་མཚན་བརྟོན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་བཀོད་པའོ།

- ༡༤༡ ཟླ་དགེ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༩༩ ན་༩
 ༡༤༩ ཟླ་དགེ ༣༤༠ བཀའ། རྒྱུད། ༡ འཇམ་དཔལ་མཆན་བརྗོད། ༤ ན་༧
 ༡༤༩ ཟླ་དགེ ༡༩༡༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༩༡༩ བ་༧
 ༡༤༤ ཟླ་དགེ ༡༩༡༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲོའམ་པ། ༩༩༡ ན་༩
 ༡༤༥ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༡ བ་༩
 ༡༤༤ དོན་བཤད་མེན་པ་ལྟར་ཞེས་བྱུང་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་ཞེས་བཅོས།
 ༡༤༧ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༩ ན་༤
 ༡༤༥ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༡ བ་༩
 ༡༤༩ ཟླ་དགེ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༩༠ ན་༧
 ༡༥༠ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༩ ན་༤
 ༡༥༡ མ་དབེར་མིག་མིག་འཇུམས་པར་ཞེས་བྱུང་ཡང་མིག་མི་འཇུམས་ཞེས་བཅོས།
 ༡༥༩ མ་དབེར་སྐུལ་སྐྱེད་མེད་པར་ཞེས་གསལ་བས་བཅོས།
 ༡༥༩ ཟླ་དགེ ༩༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ༡ བསྟན་རྒྱུད། ༡༡༩ ན་༩
 ༡༥༤ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༡ བ་༩
 ༡༥༥ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༩ ན་༩
 ༡༥༤ ཟླ་དགེ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༩༩ ན་༥
 ༡༥༧ ཟླ་དགེ ༡༩༡༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲོའམ་པ། ༩༩༩ ན་༥
 ༡༥༤ མ་དབེར་ན་རོ་པའི་དཔལ་མདོར་བསྟན་ཞེས་བྱུང་ཡང་ན་རོ་པའི་དབང་མདོར་བསྟན་ཞེས་བཅོས།
 ༡༥༩ ཟླ་དགེ ༡༩༡༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༩༡༡ བ་༧
 ༡༤༠ ཟླ་དགེ ༡༩༡༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲོའམ་པ། ༩༡༤ བ་༩
 ༡༤༡ ཟླ་དགེ ༡༩༡༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲོའམ་པ། ༩༡༤ བ་༩
 ༡༤༩ ཟླ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༡ བ་༩
 ༡༤༩ ཟླ་དགེ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༩༠ བ་༩
 ༡༤༤ དེ་ཅིང་བསྟན་འགྲུར་ནས་ཁ་བསྐྱེད་བ་དར་ཐང་དཔལ་མའི་བོད། སྤྱི ཆོས་ཆན་ཨང་། ༤༥༩༠ རང་གི་ལྟ་བུའི་
 འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༩༩ ན་༤

- ༡༥༩ ཟླ་དགེ ༡༣༧༣ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དཀའ་འགྲེལ། ༢༤༤ ཅུ
 ༡༦༠ ཟླ་དགེ ༡༤༡ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥༩ ཅུ
 ༡༦༡ ཟླ་དགེ ༣༤༢ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། ༡༡༡ ༥༩ བ།
 ༡༦༢ ཟླ་དགེ ༡༤༡ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥༩ བ།
 ༡༦༣ ཟླ་དགེ ༣༤༢ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། ༥༩ བ།
 ༡༦༤ ཟླ་དགེ ༡༤༡ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥༧ བ།
 ༡༦༥ ཟླ་དགེ ༤༤༣ བཀའ། རྒྱུད། ཅ རྒྱུད་ཕྱི་མ། ༡༥༤ བ།
 ༡༦༦ མ་དབེར་དྲུག་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་གསལ་ཡང་བཅོས།
 ༡༦༧ ཟླ་དགེ ༡༤༡ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥༧ བ།
 ༡༦༨ ཐུ་ཕྱོག་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ག སོར་བསམ་བློད་ཡིག ༡༩ ཅུ
 ༡༦༩ རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ད རྩོག་ས་རིམ་གྱི་གནད་བསྟན་པ། ༧ བ༣ ཏུས་འཁོར་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་
 དྲུག་གི་ཉིར་མཁོའི་ཟེན་གྱིས། ༡༥ བ༣ དང་ ༡༥ ཅུ
 ༢༠༠ ཟླ་དགེ ༡༣༧༣ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཏུས་ཞབས་སྟན་རྒྱུད། ༣༩༤ བ།
 ༢༠༡ ཟླ་དགེ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༡ ཅུ
 ༢༠༢ ཟླ་དགེ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༥༠ ཅུ
 ༢༠༣ ཟླ་དགེ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༥༡ བ༣
 ༢༠༤ ཟླ་དགེ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༥༠ ཅུ
 ༢༠༥ ཁྱིད་ཡིག་འདི་སྤྱི་ཡིན་འོས་འཛིན་མ་གྲུབ།
 ༢༠༦ ཟླ་དགེ ༡༤༡ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥ བ༣
 ༢༠༧ ཟླ་དགེ ༡༤༡ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥༥ བ༧
 ༢༠༨ མ་དབེར་སྦྱར་དགོན་པ་གསལ་ཡང་སྦྱར་དགོས་ཞེས་བཅོས།
 ༢༠༩ ཟླ་དགེ ༣༤༢ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། ལྷོ་ཀ ༡༣༣ ༡༡༣ བ༤
 ༢༡༠ ཟླ་དགེ ༡༤༡ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༡ ཅུ
 ༢༡༡ ཟླ་དགེ ༡༤༡ བཀའ། རྒྱུད། སྤྱི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥༥ བ།
 ༢༡༢ རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ད སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྩོག་ས་རིམ་གྱི་གནད་བསྟན་པ། ༡༡ ཅུ

༡༩༥ འདི་གོང་རྒྱ་བྱང་ས་པ་འི་རྗེ་འེད་གོང་ས་པ་ར་བས་ས་པ་འི་འཁྲིད་ཡིག་ཅེས་པ་ལ་སྦྱོར་དགོས། ལུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྱུ་བ། གསུང་
འབུམ་བོད། ག ༩༠ ལ།

- ༡༣༧ རྩེ་ཚོང་ཁ་པ། གསུང་འབུམ་པོད། ༥ སྒྲོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྐྱེས་པ། ༡༩ བཤ
- ༡༣༨ རྩེ་དགེ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥༧ བཤ
- ༡༣༩ རྩེ་དགེ ༡༣༧༡ བསྐྱེན། རྒྱད་འགྲེལ། ༣ དབང་མདོར་བསྐྱེན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༡༥༣ བཤ
- ༡༤༠ རྩེ་དགེ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༩ བཤ
- ༡༤༡ རྩེ་དགེ ༣༥༩ བཀའ། རྒྱད། ༡ བསྐྱེས་རྒྱད། རྩོག་༡༩༩ ༩༠ བཤ
- ༡༤༢ རྩེ་དགེ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༩༠ བཤ
- ༡༤༣ རྩེ་ཚོང་ཁ་པ། གསུང་འབུམ་པོད། ༥ སྒྲོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྐྱེས་པ། ༡༩ བཤ
- ༡༤༤ རྩེ་དགེ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༧ བཤ
- ༡༤༥ རྩེ་དགེ ༡༤༠༩ བསྐྱེན། རྒྱད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༠ བཤ
- ༡༤༦ རྩེ་དགེ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣༧ བཤ
- ༡༤༧ རྩེ་དགེ ༤༤༣ བཀའ། རྒྱད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱད་ཕྱི་མ། ༡༥༥ བཤ
- ༡༤༨ རྩེ་དགེ ༡༤༠༩ བསྐྱེན། རྒྱད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༩ བཤ
- ༡༤༩ ཏུས་འཁོར་ནང་རྩྱི་ཡིག་ཆ་ཚང་ལ་བྱུང་ན་རྣུ་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་ཉུང་ཐར་རྩེས་སུ་ང་འོམ་སྒྲུ་ལྟན་ངེས་པར་དགོས་
པ་ཡང་བཤད། རྩྱི་ཡིག་འདིས་ཉི་ཟླ་དང་སྐྱ་གཅན་མཆོན་ཞེས་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་ཏུ་མའི་གཞུང་ཏུ་མང་ཡོད་པ་བཤད་ཀྱང་
འདིར་མ་དཔེ་ལྟར་མ་བཅོས་པར་རང་གནས་སུ་བཞག
- ༡༥༠ རྩེ་དགེ ༡༤༠༩ བསྐྱེན། རྒྱད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༠ བཤ
- ༡༥༡ རྩེ་དགེ ༡༤༠༩ བསྐྱེན། རྒྱད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༠ བཤ
- ༡༥༢ རྩེ་དགེ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧༥ བཤ
- ༡༥༣ རྩེ་དགེ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བཤ
- ༡༥༤ རྩེ་དགེ ༡༤༠༩ བསྐྱེན། རྒྱད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༠ བཤ
- ༡༥༥ རྩེ་དགེ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ཡེ་གེས་ལེའུ ༥ ༣༧༤ བཤ
- ༡༥༦ བསྐྱེན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ༡ རྩོག་རྩྱི་ལ་དང་འཛིན་པའི་བྱིད་ཡིག ༥ བཤ
- ༡༥༧ བྱིད་ཡིག་གང་ཡིན་ཅོས་འཛིན་མ་ཐུབ། ཆོས་རྩེ་བྱ་ཡི་སྒྲིག་འཛིན་གྱི་བྱིད་ཡིག་ཡིན་ཆོ། གསུང་འབུམ། ༡ ༣ བཤ
- ༡༥༨ རྩེ་དགེ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧༡ བཤ
- ༡༥༩ རྩེ་དགེ ༥༥ བཀའ། རྒྱད། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༧༥ བཤ

- ༡༤༠ མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། གསུང་འབུམ་པོད། ག རང་གི་ལེའུ་འགྲེལ་བཤད། ༡༩ བ༥
 ༡༤༡ རྩེ་དགེ ༡༤༢ བཀའ། རྒྱད། ཀ བསྟུས་རྒྱད། ཟློག ༡༧ ༤༡ བ༤
 ༡༤༢ རྩེ་དགེ ༡༤༣ བཀའ། རྒྱད། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༤ བ༣
 ༡༤༣ མ་དཔེར་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུར་གྱི་ཞེས་བྱུང་ཡང་དྲུག་ཅུར་གྱི་ཞེས་བཅོས།
 ༡༤༤ རྩེ་དགེ ༡༤༣ བཀའ། རྒྱད། ཀ བསྟུས་རྒྱད། ཟློག ༡༣༢ ༡༠༡ བ༤
 ༡༤༥ རྩེ་དགེ ༡༤༤ བསྟན། རྒྱད། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༡ བ༣
 ༡༤༤ རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ད རྩོར་དྲུག་ཟེན་གྱིས། ༡ བ༧
 ༡༤༥ རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ད རྩོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྟུས་བ། ༡༤ བ༤
 ༡༤༥ ཁྱུངས་ངོས་འཛིན་མ་བྱུབ།
 ༡༤༦ རྩེ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། ཁྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤༦ བ༤
 ༡༥༠ རྩེ་དགེ ༡༤༢ བཀའ། རྒྱད། ཀ བསྟུས་རྒྱད། ཟློག ༡༩༤ ༩༧ བ༡
 ༡༥༡ རྩེ་དགེ ༤༤༣ བཀའ། རྒྱད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱད་ཕྱི་མ། ༡༩༤ བ༣
 ༡༥༢ རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ད རྩོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྟུས་བ། ༡༧ བ༡
 ༡༥༣ རྩེ་དགེ ༡༤༠༢ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༣ བ༣
 ༡༥༤ རྩེ་དགེ ༡༤༠༢ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༣ བ༣
 ༡༥༥ རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ད རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྟུས་བ། ༡༧ བ༡
 ༡༥༤ རྩེ་དགེ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བ ༡༤༤ བ༧ བས་ ༡༤༥ བ༤
 ༡༥༥ རྩེ་དགེ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བ དབང་མདོར་བསྟན་བའི་འགྲེལ་བཤད། ༡༤༤ བ༣
 ༡༥༥ རྩེ་འཇགས་འབུམ་དུ་རྟོག་པ་བྱུང་ན་དུས་གཅིག་ཏུ་ཞེས་བྱུང་བས་དབྱུང།
 ༡༥༦ རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ད རྩོར་དྲུག་གི་རྩོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྟུས་བ། ༡༤ བ༤
 ༡༥༠ མ་དཔེར་རིམ་ལྟ་གདེན་རྩོགས་ཞེས་གསལ་ཡང་འདིར་བཅོས་ཡོད། རྩེ་ཚོང་ཁ་བ། གསུང་འབུམ་པོད། ༩
 ༡༥༡ རྩེ་དགེ ༡༤༠༢ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༣ བ༡
 ༡༥༢ རྩེ་དགེ ༡༤༣ བཀའ། རྒྱད། ཀ བསྟུས་རྒྱད། ཟློག ༡༩༤ ༩༧ བ༡ རྩོགས་རྩེ་མ་མཐུན།
 ༡༥༣ མ་དཔེར་ས་བཅད་འདི་ལྟ་པར་དངས་འདུག་ཀྱང་ཡིག་ཅོར་ཡིན་ཏེ་གོང་དུ་བཞེལ་ས་མ་སྟངས་དོ།
 ༡༥༤ རྩེ་དགེ ༡༤༣ བཀའ། རྒྱད། ཀ བསྟུས་རྒྱད། ཟློག ༡༣༡ ༩༠ བ༣

- 310 བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ག སྟོན་རིན་ཆེན་པའི་ཁྱིད་ཡིག 16 བལ
 311 རྩེ་དགོ 1602 བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ། 130 བལ
 312 རྩེ་དགོ 1311 བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགོངས་པ། 324 བ1
 313 བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ག སྟོན་རིན་ཆེན་པའི་ཁྱིད་ཡིག 14 བ2
 314 རྩེ་དགོ 1322 བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ དུས་འབས་སྟན་རྒྱུ། 324 བ4
 315 རྩེ་དགོ 362 བཀའ། རྒྱུ། 1 བསྟན་རྒྱུ། སྟོག 163 12 བ2
 316 རྩེ་དགོ 164 བཀའ། རྒྱུ། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། 332 བ3
 317 རྩེ་དགོ 164 བཀའ། རྒྱུ། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། 331 བ3
 318 རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། གསུང་འབུམ་པོད། 5 རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་འགྲེལ་གྱི་རྩེ་ཙོང་ཁ་པ་བཅད། 1 བ3
 319 རྩེ་དགོ 163 བཀའ། རྒྱུ། 3 གསང་འདུས་རྒྱུ་ལྱི་མ། 144 བ4
 320 རྩེ་དགོ 1341 བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། 3 དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། 362 བ2
 321 རྩེ་དགོ 163 བཀའ། རྒྱུ། 3 གསང་འདུས་རྒྱུ་ལྱི་མ། 144 བ4
 322 རྩེ་དགོ 163 བཀའ། རྒྱུ། 3 གསང་འདུས་རྒྱུ་ལྱི་མ། 144 བ4
 323 རྩེ་དགོ 1602 བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ། 131 བ2
 324 རྩེ་དགོ 164 བཀའ། རྒྱུ། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། 332 བ3
 325 རྩེ་དགོ 164 བཀའ། རྒྱུ། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། 331 བ3
 326 རྩེ་དགོ 164 བཀའ། རྒྱུ། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། 331 བ3
 327 རྩེ་དགོ 164 བཀའ། རྒྱུ། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། 331 བ3
 328 རྩེ་དགོ 1602 བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ། 130 བ2
 329 རྩེ་དགོ 1602 བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ། 133 བ1
 330 རྩེ་དགོ 362 བཀའ། རྒྱུ། 1 བསྟན་རྒྱུ། སྟོག 23 102 བ2
 331 རྩེ་དགོ 164 བཀའ། རྒྱུ། མྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། 144 བ4
 332 རྩེ་དགོ 362 བཀའ། རྒྱུ། 1 བསྟན་རྒྱུ། སྟོག 336 100 བ1
 333 རྩེ་དགོ 362 བཀའ། རྒྱུ། 1 བསྟན་རྒྱུ། སྟོག 24 104 བ1
 334 རྩེ་དགོ 163 བཀའ། རྒྱུ། 3 གསང་འདུས་རྒྱུ་ལྱི་མ། 144 བ2 ཆོག་སྟོན་མི་མཐུན།

- ༣༡༤ ཟླ་དགེ ༡༡༥༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ རྡོ་རྗེ་སྤྱིང་འགྲེལ། ༤༩ ཅན
 ༣༤༠ ཟླ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༣ བཟ
 ༣༤༡ ཟླ་དགེ ༡༡༥༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ རྡོ་རྗེ་སྤྱིང་འགྲེལ། ༤༩ ཅན
 ༣༤༩ ཟླ་དགེ ༡༡༥༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཀ རྡོ་རྗེ་སྤྱིང་འགྲེལ། ༤༩ ཅན
 ༣༤༩ ཟླ་དགེ ༣༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། སྟོག ༧༤ ༡༠༤ ཅན
 ༣༤༤ ཟླ་དགེ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༧༣ བཟ
 ༣༤༥ ཟླ་དགེ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༧༣ བཟ
 ༣༤༤ ཟླ་དགེ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༧༣ བཟ
 ༣༤༧ ལུང་བརྟེན་མོན་མ་བྱུང་།
 ༣༤༥ བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ག རྗེས་བྲན་གྱི་ཁྱིད་ཡིག ༡༩ ཅན
 ༣༤༤ ཟླ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ ཅན
 ༣༧༠ ཟླ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༤ ཅན
 ༣༧༡ ཟླ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བཟ
 ༣༧༣ ཟླ་དགེ ༡༤༠༩ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༡ ཅན
 ༣༧༣ ཟླ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༤ ཅན
 ༣༧༤ ཟླ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བཟ
 ༣༧༥ ཟླ་དགེ ༤༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ལྷོ་མ། ༡༥༤ བཟ ཆོག་སྒྲ་མི་མཐུན།
 ༣༧༤ ཟླ་དགེ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅ དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༣༤༧ བཟ
 ༣༧༧ ཟླ་དགེ ༤༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཅ གསང་འདུས་རྒྱུད་ལྷོ་མ། ༡༥༤ བཟ
 ༣༧༥ ཟླ་དགེ ༣༤༩ བཀའ། རྒྱུད། ཀ བསྟན་རྒྱུད། སྟོག ༡༡༧ ༥༤ བཟ
 ༣༧༤ ཟླ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༣༧ བཟ
 ༣༨༠ ཟླ་དགེ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༧ བཟ
 ༣༨༡ མ་དཔེར་འགག་པར་བྱེད་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱུང་ཡང་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་བཅོས།
 ༣༨༩ ཟླ་དགེ ༤༤༥ བཀའ། རྒྱུད། ལྷོ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༤༥ ཅན
 ༣༨༩ ཟླ་དགེ ༣༤༡ བཀའ། རྒྱུད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༤ བཟ

༣༤ རྩེ་དག ༤༥ བཀའ། རྒྱ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༣༡ ཅུ་

༣༤ བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ང་ རེས་དོན་སྟེ་མ། ༣༥ ཅུ་

༣༤ མ་དབེར་ཀུན་དུ་འདི་ནི་ཞེས་བྱུང་ཡང་ཀུན་ཏུ་འོད་ནི་ཞེས་བཅོས།

༣༤ བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ང་ རེས་དོན་སྟེ་མ། ༣༥ ཅུ་

༣༤ རྩེ་དག ༡༣༤༤ བསྟན། རྒྱ་འགྲེལ། བ ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བ། ༣༤༥ ཅུ་

༣༤ རྩེ་དག ༤༥ བཀའ། རྒྱ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༣༡ ཅུ་

༣༤ རྩེ་དག ༤༥ བཀའ། རྒྱ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༣༡ ཅུ་

༣༤ རྩེ་དག ༤༥ བཀའ། རྒྱ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༣༡ བུ་

༣༤ རྩེ་དག ༡༣༤༤ བསྟན། རྒྱ་འགྲེལ། ༥ གསུང་འབུམ་འགྲེལ་བ་སྟོན་གསལ། ༣༠༠ ཅུ་

༣༤ རྩེ་དག ༤༥ བཀའ། རྒྱ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༤ བུ་

༣༤ རྩེ་དག ༤༥ བཀའ། རྒྱ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༣ ཅུ་ ཡང་ རྩེ་དག ༡༣༤༤

བསྟན། རྒྱ་འགྲེལ། བ ༡༣༣ ཅུ་

༣༤ རྩེ་དག ༤༥ བཀའ། རྒྱ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༡ ཅུ་

༣༤ རྩེ་དག ༤༥ བཀའ། རྒྱ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༣༡ ཅུ་

༣༤ རྩེ་དག ༣༤༡༡ བསྟན། དབུ་མ། འ བེམ་མ་བསྟེ། ༡༠ སྟོག་༤ ༣༡༤ ཅུ་

༣༤ བེ་ཅིང་བསྟན་འབྱུང་ནས་ཁ་བསྐྱང་བ་དར་བར་དབར་མའི་པོད། སྤྱ། ཆོས་ཆུན་ཨང་། ༤༤༣༠ རང་གི་ལྷ་བའི་

འདོད་པ་མདོར་བསྟན་བ། ༣༣ བུ་

༣༤ བེ་ཅིང་བསྟན་འབྱུང་ནས་ཁ་བསྐྱང་བ་དར་བར་དབར་མའི་པོད། སྤྱ། ཆོས་ཆུན་ཨང་། ༤༤༣༠ རང་གི་ལྷ་བའི་

འདོད་པ་མདོར་བསྟན་བ། ༣༣ བུ་

༤༠ རྩེ་དག ༤༥ བཀའ། རྒྱ། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༤༤ ཅུ་

༤༠ བེ་ཅིང་བསྟན་འབྱུང་ནས་ཁ་བསྐྱང་བ་དར་བར་དབར་མའི་པོད། སྤྱ། ཆོས་ཆུན་ཨང་། ༤༤༣༠ རང་གི་ལྷ་བའི་

འདོད་པ་མདོར་བསྟན་བ། ༣༣ བུ་

༤༠ རྩེ་དག ༡༣༤༤ བསྟན། རྒྱ་འགྲེལ། བ ལལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དུག་གི་བརྗེད་བྱང་ཡོན་ཏན་གྱིས་འགྲེལ་བ། ༣༠༣ བུ་

༤༠ རྩེ་དག ༣༤༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཤེས་རབ་ཀྱི་ལེའུ་ ༩ སྟོག་ ༣༤ ༣༤ བུ་

༤༠ རྩེ་དག ༡༣༣ བཀའ། མདོ་སྟེ། ༥ ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེའུ་ ༩ ༣༤ བུ་

༤༠༥ ལྷེ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༡ ན ༣

༤༠༦ བེ་ཅིང་བསྟན་འགྲུར་ནས་ཁ་བསྐྱང་བ་དར་ཐང་དཔར་མའི་པོད། སྤ། ཆོས་ཚན་ཨང་། ༤༥༣༠ རང་གི་ལྷ་བའི་
འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༤༡ ན ༣

༤༠༧ བེ་ཅིང་བསྟན་འགྲུར་ནས་ཁ་བསྐྱང་བ་དར་ཐང་དཔར་མའི་པོད། སྤ། ཆོས་ཚན་ཨང་། ༤༥༣༠ རང་གི་ལྷ་བའི་
འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༤༡ ན ༤

༤༠༨ བེ་ཅིང་བསྟན་འགྲུར་ནས་ཁ་བསྐྱང་བ་དར་ཐང་དཔར་མའི་པོད། སྤ། ཆོས་ཚན་ཨང་། ༤༥༣༠ རང་གི་ལྷ་བའི་
འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༤༡ ན ༥

༤༠༩ ལྷེ་དགེ ༣༥༡ བཀའ། རྒྱད། ༡ བསྟུས་རྒྱད། སྟོག ༡༥༧ ༥༧ ན ༣

༤༡༠ ལྷེ་དགེ ༣༥༡ བཀའ། རྒྱད། ༡ བསྟུས་རྒྱད། སྟོག ༡༥༧ ༥༧ ན ༣

༤༡༡ ལྷེ་དགེ ༣༥༡ བཀའ། རྒྱད། ༡ བསྟུས་རྒྱད། སྟོག ༡༥༧ ༥༧ ན ༤

༤༡༢ ལྷེ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༧ ན ༣ འགྲུར་ཅུང་མི་མཐུན།

༤༡༣ ལྷེ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༧ ན ༥

༤༡༤ བེ་ཅིང་བསྟན་འགྲུར་ནས་ཁ་བསྐྱང་བ་དར་ཐང་དཔར་མའི་པོད། སྤ། ཆོས་ཚན་ཨང་། ༤༥༣༠ རང་གི་ལྷ་བའི་
འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ། ༤༡ ན ༤

༤༡༥ ལྷེ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༩༧ བ ༤

༤༡༦ ལྷེ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༩༡ ན ༣

༤༡༧ ལྷེ་དགེ ༡༩༧ བཀའ། མདོ་ལྷེ ༥ ༩༧ ན ༧ འགྲུར་ཆོག་ལྷ་མི་མཐུན།

༤༡༨ ལྷེ་དགེ ༣༥༡ བཀའ། རྒྱད། ༡ བསྟུས་རྒྱད། སྟོག ༧༣ ༡༠༤ བ ༧

༤༡༩ ལྷེ་དགེ ༣༥༡ བཀའ། རྒྱད། ༡ བསྟུས་རྒྱད། སྟོག ༡༡༣ ༡༡༤ བ ༤

༤༢༠ ལྷེ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༤ བ ༧

༤༢༡ ལྷེ་དགེ ༣༥༡ བཀའ། རྒྱད། ༡ བསྟུས་རྒྱད། སྟོག ༡༧༤ ༩༧ བ ༧

༤༢༢ ལྷེ་དགེ ༣༥༡ བཀའ། རྒྱད། ༡ བསྟུས་རྒྱད། སྟོག ༡༧༩ ༩༤ ན ༣

༤༢༣ ལྷེ་དགེ ༡༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠༩ ན ༣

༤༢༤ ལྷེ་དགེ ༡༤༠༡ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བ བདེ་མཆོག་སྟོང་འགྲེལ། ༡༣༡ ན༡

༤༢༥ ལྷེ་དགེ ༡༣༥༡ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༡༥༡ ན ༤

- ༤༩༥ རྩེ་དགེ ༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༥ ན་༩
 ༤༩༦ རྩེ་དགེ ༩༩༡ བཀའ། རྒྱད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༤ བ༥
 ༤༩༧ རྩེ་དགེ ༡༩༧༡ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ན དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད། ༩༤༩ བ༩
 ༤༩༨ རྩེ་དགེ ༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༥ ན༡
 ༤༩༩ མ་དབེར་མཐོང་ལམ་དངོས་དང་པོ་ཞེས་བྱང་ཡང་མཐོང་ལམ་དང་ས་དང་པོ་ཞེས་བཅོས།
 ༥༠༠ མ་དབེར་འགྲེལ་བར་ཞེས་བྱང་ཡང་གོང་དུ་འཕྲེང་བར་བཤེགས་པ་ཞེས་བྱང་བ་ལྟར་བཅོས།
 ༥༠༡ རྩེ་དགེ ༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༡༡ ན༡
 ༥༠༢ རྩེ་དགེ ༩༩༩ བཀའ། རྒྱད། ཀ དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱད་ཕྱི་མ་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ། ༡༩༩ བ༤
 ༥༠༣ རྩེ་དགེ ༩༩༡ བཀའ། རྒྱད། ཀ དབང་མདོར་བསྟན། ༡༦ བ༡
 ༥༠༤ རྩེ་མ་དབེར་མཉམ་པར་སྒྱུར་བས་ཞེས་བྱང་ཡང་མཉམ་པར་སྒྱུར་བས་ཞེས་བཅོས།
 ༥༠༥ རྩེ་དགེ ༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༩༦ བ༥
 ༥༠༦ རྩེ་དགེ ༩༩༩ བཀའ། རྒྱད། ཀ བསྟན་རྒྱད། སྟོག ༡༩༩ ༩༩ ན༡
 ༥༠༧ རྩེ་དགེ ༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༤ ན༦
 ༥༠༨ རྩེ་དགེ ༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༡༡༤ ན༥
 ༥༠༩ རྩེ་དགེ ༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༡༤ བ༡
 ༥༡༠ རྩེ་དགེ ༡༩༩༦ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཀ སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་པ། ༩༠༠ བ༡
 ༥༡༡ བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། གསུང་འབུམ་པོད། ག རྩེ་དབྱེད་དང་ཉིང་འཛིན་བྲིད་ཡིག ༡༩ ན༡
 ༥༡༢ རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། གསུང་འབུམ་པོད། ཀ དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དྲུག་གི་བྲིད་
 བསྟན། ༤ བ༡
 ༥༡༣ རྩེ་དགེ ༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༦ བ༩
 ༥༡༤ རྩེ་དགེ ༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༩༩༩ ན༥
 ༥༡༥ རྩེ་ཚུལ་ཁ་པ། གསུང་འབུམ་པོད། ད སྒྱུར་དྲུག་གི་དྲོ་རྩེའི་ཆོགས་བཅད། ༡ ན༩
 ༥༡༦ རྩེ་དགེ ༡༦༥༥ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། སྟོན་གསལ། ༩ ལེའུ་ ༡ ༩ བ༩
 ༥༡༧ རྩེ་དགེ ༡༦༥༥ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། སྟོན་གསལ། ༩ ལེའུ་ ༡ ༩ བ༩
 ༥༡༨ རྩེ་དགེ ༤༥ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༤༠ བ༡ ཆོག་སྒྲ་རྩེད་མི་མཐུན།

- ༤༥༠ རྩེ་དགེ ༣༤༩ བཀའ་ལྔ་རྒྱུད། ༡ བསྟུས་རྒྱུད། མྱོག་ ༡༤༩ ༡༡༧ བཟ ༩༨ ༡༤༩
 ༤༥༡ རྩེ་དགེ ༣༤༩ བཀའ་ལྔ་རྒྱུད། ༡ བསྟུས་རྒྱུད། མྱོག་ ༡༤༩ ༡༡༨ ཅན
 ༤༥༢ རྩེ་དགེ ༤༤༥ བཀའ་ལྔ་རྒྱུད། ༣ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥༨ ཅན
 ༤༥༣ རྩེ་དགེ ༤༤༥ བཀའ་ལྔ་རྒྱུད། ༣ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༥༨ ཅན
 ༤༥༤ རྩེ་དགེ ༤༤༥ བཀའ་ལྔ་རྒྱུད། ༣ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༡ བཟ
 ༤༥༥ རྩེ་དགེ ༤༤༥ བཀའ་ལྔ་རྒྱུད། ༣ འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད། ༣༠ བཟ

ལུང་འདྲན་ཕྱག་དཔེ་མཚན་གཞུང་།

བཀའ་འགྲུ།

ཀྱི་དོན་རྒྱུ་ལའང་འགྲོ་མ་དྲ་བའི་ཐོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཟླ་དགེ ༤༡ རྒྱད། ༨ བེ་ཅིང། ༡༠

ཀྱི་དོན་རྒྱུ་ལའང་འགྲོ་མ་དྲ་བའི་ཐོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཟླ་དགེ ༤༡ རྒྱད། ༨ བེ་ཅིང། ༡༠

རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྐུ་འབྱུང་དྲ་བ། ཟླ་དགེ ༤༤ རྒྱད། ༩ བེ་ཅིང། ༡༠༩ ༩

རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་བདེ་མཆོག་ཉུང་ཅུ་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དགེ ༥༥ རྒྱད། ༡༡ བེ་ཅིང། ༡༥ ༡༨

དགོངས་པ་ལུང་བཟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད། ཟླ་དགེ ༤༤ རྒྱད། ༣ བེ་ཅིང། ༥༩ ༣

མདོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༥༠ མདོ་སྐུ། ༨ བེ་ཅིང། ༡༥༧ ལྷ

མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་ལྷུང་བ་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དགེ ༥༥ རྒྱད། ༡༡

བེ་ཅིང། ༤ ༡

འཇམ་དཔལ་ལེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཞོད་པ། ཟླ་དགེ ༥༥ རྒྱད། ༡༡ བེ་ཅིང། ༩ ༡༡

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཟླ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།

ཟླ་དགེ ༤༤༩-༤༤༩ རྒྱད། ༣ བེ་ཅིང། ༥༡ ༣ རྒྱད་ཕྱི་མ། (གསང་འདུས་ལེ་ལུ་བཙོ་བརྒྱད་པ།)

བེ་ཅིང། ༥༡ ༡

འདུལ་བ་གཞི། ཟླ་དགེ ༡ འདུལ་བ། ༡༡ བེ་ཅིང། ༡༠༩༠ ༡༥

རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱད་དཔལ་དོན་རྒྱུ་ལའང་འགྲོ་མ་དྲ་བའི་ཐོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ།

ཟླ་དགེ ༤༤ རྒྱད། ༣ བེ་ཅིང། ༥༩

རྣམ་འབྱོར་མ་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་གདན་བཞི་པ། ཟླ་དགེ ༤༩ རྒྱད། ༨ བེ་ཅིང། ༥༧ ༨

རྣམ་འབྱོར་མ་བཞིའི་ཁ་སྐྱོར་ཀྱི་རྒྱད་ཅེས་བྱ་བ། ཟླ་དགེ ༥༧ རྒྱད། ༡༡ བེ་ཅིང། ༩༤ ༡༡

དཔལ་སྐུ་འབྱུང་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ཟླ་དགེ ༤༩ རྒྱད། ༨ བེ་ཅིང། ༥༤ ༨

དཔལ་སྐུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དགེ ༥༩ རྒྱད། ༡༡ བེ་ཅིང། ༩༥ ༨

དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱད་ཕྱི་མ་རྒྱད་ཀྱི་སྐྱིད་པོ། ཟླ་དགེ ༥༥ རྒྱད། ༡༡ བེ་ཅིང། ༥ ༡༡

དཔལ་དོན་རྒྱུ་ལའང་འགྲོ་མ་དྲ་བའི་ཐོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ཟླ་དགེ ༤༩ རྒྱད། ༨ བེ་ཅིང། ༥༥ ༣

དཔལ་དོན་རྒྱུ་ལའང་འགྲོ་མ་དྲ་བའི་ཐོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ཟླ་དགེ ༤༩ རྒྱད། ༩ བེ་ཅིང། ༡༩༩ ༩

འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་བཅུགས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སྟོང་པ་བརྒྱ་པ་འདི་མདོ། ཟླ་དགེ ༤༧༧༩ བེ་ཅིང་། ༢༤༠
 འཕགས་པ་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༧༤ མདོ་ཟླ ༧ བེ་ཅིང་། ༢༤༩ ཡི
 འཕགས་པ་མཁའ་འགྲོ་རྩོད་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བཞགས་པ། ཟླ་དགེ ༤༡༧ རྒྱད། ༨ བེ་ཅིང་། ༡༡
 འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རྒྱལ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༧༥ མདོ་ཟླ ༧ བེ་ཅིང་། ༢༤༩ ཀྱ
 འཕགས་པ་དགའ་པོ་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༥༢ མདོ་ཟླ ༧ བེ་ཅིང་། ༢༤༠ ༡༤
 འཕགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་སྦྱོས་པ་ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།
 ཟླ་དགེ ༡༩༢ མདོ་ཟླ ༥ བེ་ཅིང་། ༢༧༥ ལུ

འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༩༩ མདོ་ཟླ ༧ བེ་ཅིང་། ༢༠༤ ལུ
 འཕགས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། ཟླ་དགེ ༤༧༩ རྒྱད།
 ༨ བེ་ཅིང་། ༥༢ ༨

འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༡༠༢ མདོ་ཟླ ༩ བེ་ཅིང་། ༢༢༥ ཅུ
 དབང་མདོར་བསྟན། ཟླ་དགེ ༥༤༡ རྒྱད། ༧ བེ་ཅིང་། ༩ ༧
 ཡང་དག་པ་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཆེན་པོ། ཟླ་དགེ ༩༥༡ རྒྱད། ༧ བེ་ཅིང་། ༩༤ ༧
 རིག་ལྷ་ར་ལའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཟླ་དགེ ༤༩༢ རྒྱད། ༨ བེ་ཅིང་། ༤༤ ༨
 ས་བརྩུ་པའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༤༤ ཕལ་ཆེན། ༧ ལེུ་སོ་གཅིག་པ། བེ་ཅིང་། ༢༤༡ ཡི
 སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་གིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཟླ་དགེ ༤༤ ཕལ་ཆེན། ༧ བེ་ཅིང་། ༢༤༡ ཡི་ནི
 ལྷ་སོ་བཞིས་ཡོངས་སུ་ཞུས་པ། ཟླ་དགེ ༤༤༤ རྒྱད། ༩ བེ་ཅིང་། ༥༥ ༩

བསྟན་འགྲུལ།

མཁན་པོ་དབལ་བ་ཅུགས། གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་གྲུའི་རབས་རྒྱུད། (ནམ་མཁའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ།)
 ཟླ་དགེ ༤༩༥༢ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ༩ བེ་ཅིང་། ༥༥༤༤ རོ་
 རྒྱལ་པོ་བསྐྱེད་ཀྱང་པོ། འཕགས་པ་འཇམ་དབལ་གྱི་མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་འགྲེལ་པ་དྲི་མེད་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ།
 ཟླ་དགེ ༡༩༧༩ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ༥ བེ་ཅིང་། ༢༡༡༤ ༩
 རྒྱལ་ཆེན་ཅི་ལུ་པ། ཡན་ལག་དྲུག་གི་སྦྱོར་བའི་མན་ངག་ (མཆོན་གཞན་ཅི་ལུ་སྦྱོར་དྲུག) ཟླ་དགེ ༡༩༢༤ བསྟན།

རྒྱད་འགྲེལ། བ བཅིང་། ༡༠༩༠ བ

ཐུབ་ཆེན་སར་ཉ། རྟོ་མཚོ་དུ་ཁྱུ། ཟླ་དག ༡༩༩༧ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བེ བཅིང་། ༡༠༧༥ མི

མགོན་པོ་ཁྱུ་ཐུབ། ཆོས་ཀྱི་དབྱེད་ས་ལུ་བསྟོད་པ། ཟླ་དག ༡༡༡༥ བསྟོད་ཆོག་ས། ༧ བཅིང་། ༡༠༡༠ ༧

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་འབྱུང་བའི་སྟིང་པོའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དག ༡༩༩༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ
བཅིང་། ༡༩༩༧ ཅ

མདོ་ཀླན་ལས་བརྒྱས་པ། ཟླ་དག ༡༩༩༧ བསྟན། དབུ་མ། ཀི བཅིང་། ༡༩༩༠ ༨

དབུ་མ་ཅ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་གེས་རབ། ཟླ་དག ༡༩༩༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ བཅིང་།
༡༩༩༧ ཅ

རིམ་པ་ལྔ་པ། ཟླ་དག ༡༩༠༩ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཇི བཅིང་། ༡༧༧༧ ཀི

རྩོ་པོ་རྩེད་པལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤ བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་སྟོན་མ། ཟླ་དག ༡༩༧༧ བསྟན། དབུ་མ། ཁི བཅིང་། ༡༩༧༩ ཀི

རྩེ་བཙུན་བྱས་པ་མགོན་པོ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅོས། (རྒྱད་སྒྲ་མ།) ཟླ་དག ༢༠༡༧ བསྟན།

སེམས་ཅམ། མི བཅིང་། ༡༡༩༡ མི

ནུ་རོ་པ་ཆེན་པོ། དབང་མདོར་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བཤད་དོན་དམ་པ་བསྟན་པ། ཟླ་དག ༡༩༡༡ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བ
བཅིང་། ༡༠༧༥ ཀ

དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། ཟླ་དག ༢༩༡༠ བསྟན། སེམས་ཅམ། ཅ བཅིང་།
༡༧༠༩ ཅ

པརྟེན་ས་ཡི་སྟིང་པོའི་གཞུང་དོས་འཛིན་མ་བྱུབ།

འཕགས་པ་ཐོག་ས་མེད། ཆོས་མདོན་པ་ཀླན་ལས་བརྒྱས་པ། ཟླ་དག ༢༠༧༩ སེམས་ཅམ། ཇི བཅིང་། ༡༡༡༠ ཡི
རྩུབ་རྩུབ་འཕེལ་ལོག་ས་ལྷན་བཟང་པོ། དཔལ་དབྱེས་པའི་རྩོ་རྩེའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་པར་འགྲེལ་པ། ཟླ་དག ༡༡༩༩

རྒྱད་འགྲེལ། ༧ བཅིང་། ༡༩༡༩ བ

གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དབྱངས་འཕྲུ། ཟླ་དག ༢༩༩༩ བསྟན། བཟོ་རིག་པ། ཇི
བཅིང་། ༡༡༡༩ ཀོ

རིག་ས་ལྷན་བསྐྱེད་ཀླུ་པོ། མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་ལྷུང་བ་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བ།
ཟླ་དག ༡༩༧༧ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ཐ བཅིང་། ༡༠༧༧ ༧ ༡་༩

བསྟན་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་བཤད་ཅ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྩེས་ལྷན་འཇུག་པ་སྟོང་།

ཕྱག་བརྟུ་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ། མེད་ཀེ ༡༧ བཀའ། རྒྱད། སྤྱི་ལེ་ཅིང་། ༡༠༧༧ (འབྲོ་འགྱུར།)

བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་ལོར་ལོའི་འགྲེལ་བཤད་ཅུ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སྤྱི་འདུག་པ་མེད་པུག་
བཅུ་གཉིས་པ་དྲེ་མ་མེད་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ། (གཞུང་འདིའི་ཕྱི་དཀའི་དཀར་ཆག་གི་མཆན་བྱང་དུ་
མཛད་པ་པོའི་མཆན་ལ་སྒྱུར་རས་གཟེགས་དབང་ལྷུག་ཅེས་གསལ།) ཕྱི་དཀའ་ ༡༣༧ བསྐྱེད།
རྒྱུད་འགྲེལ་ ༥ པེ་ཅིང་། ༡༠༧ ཀ ༡་༡ (ཁོངས་འཁྱུར།)

དབང་དུ་བཟུང་བའི་མཆོག་པ། རྟེན་པོ་ ༡༩༥༥ བསྟན། རྒྱུད་ལྟེ་ལ། ༩ བེ་ཅིང་། ༡༠༦༥ ལ།
མོང་པའི་དུས་འདས་པའི་གཞན་པོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

ལྷི་ལའགྲོ། རིམ་པ་ལྷི་རྣམ་པར་བཤད་པ། ལྷེ་དགེ། ༡༩༣༧ དབུ་ལྷ། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་བཅིང་ཨང་མི་ལྷར།

སྒོ་བ་དཔེ་ཀླུ་པ་པོ་ལྟ། ཀ་ལྷ་པའི་མདོ། ཕྱི་དག ༤༣༣ བརྟན། ལྷ་མདོ། ལེ བེ་ཅིང། ༡༧༧༥ ལེ

སློབ་དཔོན་དག་དབང་ལྷན་སྐྱེས་པ། ཡན་པལ་བརྟན་པ། ཨྱེད་མེ ༡༩༩༩ བརྟན། ཟུང་འབྲེལ། བི་ཤེའིར། ༢༧༥༩ བི
 སློབ་དཔོན་འཛིག་ས་མེད་འབྱུང་གནས་རྒྱ་ས་པ་འཛམ་གཞན་སློབ་དཔོན་ཨ་ཏུ་ཡ། ཏུ་ཁྱི་འཁོར་ལོ་ལ་འཇུག་པ། ཨྱེད་མེ
 ༡༩༩༩ བརྟན། ཟུང་འབྲེལ། བ ཤེའིར། ༢༠༧༩ བ་

དཔལ་ལང་དག་ཕྱོད་པ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་པ་མཉམ་དག་གི་སྟེ་མ་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དཔེ ༡༧༤༥
བཅུ་ལྔ། རྒྱུད་འཁྲེལ། མ་ བེ་ཅིར། ༡༩༩༥ རྗ

སྒྲིབ་དཔེ་འཇམ་དབྱངས་གསལ། རྒྱལ་འབྲུང་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པོ་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ། ཨྱེ་དག ༡༩༧༡ བསྟན།
ལྷན་ཁྲེལ། བ་པེ་ཅིང་། ༡༩༧༧ འ་

སྒྲོ་བ་དཔོན་འཇམ་དབྱངས་མི་འདུག་པོ་བྲག་མ་པ། རང་གི་ལྷ་པོ་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་ཡོངས་སྤྱོད་པ།
པེ་ཅིང་། ༩༦༡༠ རྒྱད་འཁོལ། ཏ གཞུང་འདི་དག་གྱེ་བསྟན་འབྱུངས་པ་རམ་པ་བྲག་མ།

སྒྲིབ་དཔེ་ཉི་མ་དཔལ། འཇགས་པ་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་མདོར་བཤད་བདུན་ཚུའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ། ཟླ་དགེ
 ༡༩༧༥ བཟུང། རྒྱ་འབྲེལ། བ་ བེ་ཅིང། ༡༩༩༡ ཅ

ན་ལ་འཕྱོར་ཡན་ལག་ཏུ་གཏི་བརྟེན་བྱང་ལོན་ཏན་གྱིས་འགོ་ངམ་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དགོ ༡༩༥༥ བརྟན།
རྒྱུད་འགྲེལ། བ བེ་ཅིང་། ༡༩༠༩ ང་

[illegible]

སློབ་པ་ཡན་ལག་དུག་གི་མན་ངག་ (མཚན་གཞན་དུས་ཞབས་སྟན་བརྒྱད།) ཟླ་དགེ ༡༩༧༩ བསྟན།

རྒྱ་ལྷོ་ལ། བ བེ་ཅིང་། ༩༠༥༥ ང་

སློབ་དཔོན་ཏྲ་དབྱངས། (སྤྱི་རབས་མཛད་པ་བོད་སློབ་དཔོན་དཔལ་ལོ་དང་ཏྲ་དབྱངས་གཉིས་མི་གཅིག་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་

མཛད་སྤེལ་ཡོད།) གླ་མ་ལྷ་བརྩ་བ། ཟླ་དགེ ༩༧༩༡ བསྟན། རྒྱ་ལྷོ་ལ། རྩ བེ་ཅིང་། ༤༧༤༤ ལྷ

སློབ་དཔོན་དྲིལ་བྱ་ཞབས། དཔལ་ལའོར་ལོ་ལྷོ་མ་པའི་དབང་གི་བྱ་བ་མདོར་བསྟུས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དགེ ༡༤༩༡ བསྟན།

རྒྱ་ལྷོ་ལ། ཨ བེ་ཅིང་། ༩༡༤༩ ན

སློབ་དཔོན་དཔེ་མེད་འཚོ། སློབ་པ་ཡན་ལག་དུག་གི་ ཟླ་དགེ ༡༩༥༧ བསྟན། རྒྱ་ལྷོ་ལ། བ བེ་ཅིང་། ༩༡༠༩ ང་

སློབ་དཔོན་ཕུག་ན་རྟོ་རྩེ། མཛོན་པ་བརྗོད་པ་འབྲུམ་པ་ལས་ལྷུང་བ་ཉུང་བུའི་རྒྱ་ཁྱི་བསྟུས་པའི་དོན་ནམ་པར་བཤད་པ།

(མཚན་གཞན་བདེ་མཚོག་སྟོད་ལྷོ་ལ་དང་ཕུག་རྟོར་སྟོད་ལྷོ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་།) ཟླ་དགེ ༡༤༠༩ བསྟན།

རྒྱ་ལྷོ་ལ། བ བེ་ཅིང་། ༩༡༡༧ ཆ

སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ། སྟོན་པ་བསྟུས་པའི་སྒྲིན་མ། ཟླ་དགེ ༡༥༠༩ བསྟན། རྒྱ་ལྷོ་ལ། རི་ བེ་ཅིང་། ༩༤༤༥ ཀ

སློབ་དཔོན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ལོ་རྩེ་སྟོང་པོ། གྲེ་རྩེ་བསྟུས་པའི་དོན་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འབྱེད་པ། (མཚན་གཞན་རྩེ་རྩེ་

འབྲེལ།) ཟླ་དགེ ༡༡༥༠ བསྟན། རྒྱ་ལྷོ་ལ། ཀ བེ་ཅིང་། ༩༩༡༠ བ

སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད། ཟླ་དགེ ༤༠༥༤ བསྟན། མཛོན་པ། ཀྱ བེ་ཅིང་། ༧༧༤༠ ཁྱ

——— ཤེས་རབ་གྱི་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འབྲུམ་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་བ། (ཡུམ་གསུམ་གཞོན་འཛོམས།) (སློབ་

དཔོན་རྒྱ་སེམས་མཛད་པར་ཡང་གྲགས།) ཟླ་དགེ ༩༥༠༧ བསྟན། ཤེས་ཕྱིན། ན བེ་ཅིང་།

༧༩༠༧ ན

སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ལོ་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པ། ཟླ་དགེ ༩༥༠༧ བསྟན། དབྱུ་མ། ལ བེ་ཅིང་། ༧༩༠༧ ལ

——— བསྟུ་བ་ཀྱུན་ལས་བརྟུས་པ། ཟླ་དགེ ༩༤༤༠ བསྟན། དབྱུ་མ། ཁི བེ་ཅིང་། ༧༩༩༧ ཀ

སློབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། སྟོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། ཟླ་དགེ ༡༧༥༧ བསྟན། རྒྱ་ལྷོ་ལ།

ད བེ་ཅིང་། ༩༤༤༠ ས

——— དབྱུ་མ་ལ་འཇུག་པ། ཟླ་དགེ ༩༥༠༧ བསྟན། དབྱུ་མ། འ བེ་ཅིང་། ༧༩༤༩ འ

——— དབྱུ་མ་འཇུག་པའི་བཤད་པ། ཟླ་དགེ ༩༥༤༩ བསྟན། དབྱུ་མ། འ བེ་ཅིང་། ༧༩༤༩ འ

——— དབྱུ་མ་རྩ་བའི་འབྲེལ་པ་ཆོག་གསལ། ཟླ་དགེ ༩༥༤༠ བསྟན། དབྱུ་མ། འ བེ་ཅིང་། ༧༩༤༠ འ

སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ། མདོ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་པའི་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤར་བའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ། ཟླ་དགེ

༣༧༣༥ བསྟན། དབུ་མ། ཀི བེ་ཅིང་། ༡༣༣༡ ཨ

————— དབལ་དབྱེས་པའི་རྫོ་རྗེའི་དཀའ་འགྲེལ་མུ་ཉིག་ཐེང་བ། ཟླ་དག ༡༡༥༧ རྒྱད་འགྲེལ། ག
བེ་ཅིང་། ༡༣༡༧ ཅ

སློབ་དཔོན་གཤམ་རི་དབང་ལྷག (མཚན་གཞན་གཤམ་རི་བ།) རྣལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དྲུག་པ། ཟླ་དག ༡༣༧༥ བསྟན།
རྒྱད་འགྲེལ། བ བེ་ཅིང་། ༡༠༧༡ ང་

སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་དབལ་ལེ་ཤེས། སྟོལ་བའི་ཐིག་ལེ། ཟླ་དག ༡༣༥༧ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། དི བེ་ཅིང་། ༡༧༡༩ ཉི
སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་ལེ་ཤེས་ཞབས། རིམ་བཤག་ཉིས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཞལ་ལུང་། (མཚན་གཞན་
འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང་།) ཟླ་དག ༡༣༥༩ ངང་། ༡༣༥༧ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། དི བེ་ཅིང་།
༡༧༡༩ ཉི

སློབ་དཔོན་སྣུ་ལྟ། དབལ་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག ཟླ་དག ༡༣༥༧ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བ
བེ་ཅིང་། ༡༠༧༥ ང་

————— དབང་མདོར་བསྟན་པའི་མདོར་བཤད། ཟླ་དག ༡༣༥༩ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། ར བེ་ཅིང་། ༡༠༧༧ ག

————— དབལ་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱབ་ཐབས། ཟླ་དག ༡༣༥༩ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བ བེ་ཅིང་། ༡༠༧༥ ང་

སློབ་དཔོན་ཨ་མ་རྣུ་ཉི་བ། དབལ་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མན་ངག་སྟོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྒྱད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ། (མཚན་
གཞན་སྐས་བཤིག་འབྱེད།) ཟླ་དག ༡༣༧༩ བསྟན། རྒྱད་འགྲེལ། བ བེ་ཅིང་། ༡༠༧༧ ང་

བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་།

མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དབལ་བཟང་། (༡༣༥༥-༡༣༩༩) བཙུག་ལྷན་འདས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་
རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྣང་བར་བྱེད་པ། (རྒྱལ་འཁོར་ཁྱེད་ཆེན་དེ་ཉིད་སྣང་བ།) མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་
འབུམ། ལྷ་ས་ཞོལ་དབར་ལ་དབར་བཤུས་ཀྱིས་སོག་ལྷ་གྱ་རུ་དེ་མས་ལྷེ་ལིར་དབར་དུ་བསྐྱུན་པ། བོད། ཁ ངང་། ག
————— རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱབ་ཐབས་པད་མ་དཀར་པོའི་ཞལ་ལུང་།
(རྒྱབ་ཐབས་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་།) གསུང་འབུམ་པོད། ཆ ལྷ་ས་ཞོལ་གོང་དང་མཆོངས།

མཁས་གྲུབ་ཁོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ། (༡༣༩༩-༡༤༡༩) པད་དཀར་ཞལ་ལུང་ལས་ཅིས་ལ་ལོག་རྟོག་ཀྱན་སེལ་སྟོན་མ། (ཅིས་
གཞུང་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་།) བེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་ནས་དེབ་གཞུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ་པ་ཤོག་གངས་

༤༤༩ ན་མ་ ༤༤༩ བར་བཞུགས།

བད་དཀར་ཞལ་ལུང་ལས་ས་རྩམ་བུ་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱར་དགུན་གྱི་ཉི་ཤོག་གསལ་བར་བྱེད་པའི་
སྒྲོན་མེ། (ཕྱིས་གཞུང་བད་དཀར་ཞལ་ལུང་།) བེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་ནས་དཔེ་གཞུགས་
སུ་དཔར་དུ་བཏབ་པ་ཤོག་གངས་ ༡༡༧ ན་མ་ ༡༣༤ བར་བཞུགས།

ཀྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། (༡༩༤༤-༡༩༩༩) དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ནལ་འབྱོར་ཡན་ལག་དྲུག་གི་ཁྱིད་བསྐྱས། ཀྱལ་
ཚབ་རྗེའི་གསུང་འབུམ། ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་ལ་དཔར་བཞུས་ཀྱིས་སོག་སྒྲུག་རུ་དེ་མས་ལྷེ་ལིར་དཔར་དུ་བསྐྱན་པ།
པོད། ༧

རྒྱུད་གསུམ་གསང་བ་རྣམ་འབྱེད། གཞུང་འདི་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ།
འགོས་ལོ་རྩ་བ་གཞོན་ཅུད་པལ། (༡༩༤༩-༡༩༥༡) ཕྱིས་ཀྱི་བསྐྱན་བཅོས་འབྲུལ་བ་སེལ་བ། དཔེ་ལག་སོན་མ་ཐུར།
རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། (༡༩༥༧-༡༩༧༤) ཀྱལ་བ་བྱབ་བདག་རྟོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསང་བ་ཀྱུན་གྱི་གནད་
རྣམ་པར་བྱེ་བ། (སྐགས་རིམ་ཆེན་མོ།) གསུང་འབུམ་པོད། ༧ རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། ལྷ་ས་
ཞོལ་དཔར་ལ་དཔར་བཞུས་ཀྱིས་སོག་སྒྲུག་རུ་དེ་མས་ལྷེ་ལིར་དཔར་དུ་བསྐྱན་པ།

- _____ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་མན་ངག་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན། གསུང་འབུམ་པོད། ༩
- _____ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྔ་གནད་རྫོགས་ཀྱི་དཔར་ཁྱིད། གསུང་འབུམ་པོད། ༩
- _____ སྒྲ་མ་ལྔ་བཅུ་པའི་རྣམ་པའད། པོད། ༧
- _____ སྦྱར་དྲུག་ཉེར་མ་ཁོའི་ཟིན་བྲིས། གསུང་འབུམ་པོད། ༥
- _____ སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྟོ་རྗེའི་ཆོགས་བཅད། གསུང་འབུམ་པོད། ༥
- _____ སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གི་རྫོགས་རིམ་གྱི་གནད་བསྐྱས་པ། གསུང་འབུམ་པོད། ༥
- _____ ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་རིན་ཆེན་ཐེང་བ། གསུང་འབུམ། པོད། ༩

སྐག་ཚབ་ལོ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན། འབྲངས་ལོ། ༡༩༠༥ འདས་ལོ་མི་གསལ། དུས་འཁོར་སྤྱི་དོན་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ།
༡༩༥༩ ལོར་ལྷེ་ལིར་བཀྲ་དབྱངས་དང་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ནས་དཔར་བཞུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བསྐྱན།
དོལ་བྱ་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན། (༡༩༤༩-༡༩༥༡) རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་མཐར་ཐུག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
མན་ངག། ༡༩༤༩ ལོར་བེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་ནས་དཔེ་གཞུགས་སུ་དཔར་བསྐྱན།

_____ གྲི་མེད་འོད་གྱི་བསྐྱེད་དོན་ཡོངས་འདུའི་འཁྱིལ་དང་། དཔེ་ལག་སོན་མ་ཐུར།
ལུག་བ་ལྷན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པ། ཕྱིས་གཞུང་བད་དཀར་ཞལ་ལུང་། བེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུབ་ཁང་ནས་

༡༠༠༡ ལོར་དེབ་གཞུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྱུན། བསྐྱེད་བཅོས་འདི་ལ་མ་བུ་དང་བཅས་པ་ཆ་ལག་མང་དུ་བཞུགས་
གིང་ཡོངས་གྲངས་ལྟར་ན་མ་ཡིག་ལྷག་པ་ལྷུན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དང་། ལུ་ཡིག་རྣམས་མཁས་བྱ་བ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་
མཛད་པར་གྲགས་མོད། སྤུམ་པ་མཁན་པོས་ནི་མ་བུ་གཉིས་ཀའི་གཞུང་གི་གཙོ་བོ་རྣམས་མེ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་
མཛད་པར་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་ཕྱེ་མིང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་བཞེད་ཅེས་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྗོན་
བཟང་ ༡༩༩༡ ལོར་ཀན་སུཌ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་ནས་དེབ་གཞུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ཤོག་གངས་ ༥༤༠ ནང་
བཤད་པས་དབྱེད་དགོས།

བུ་མོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། (༡༩༩༠-༡༩༩༤) མཚོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལས་ལྷུང་བ་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོའི་བསྐྱེད་རྒྱུད་གོ་སླུའི་མཆན། བུ་མོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ། རྒྱལ་མཚོག་སྐྱ་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པའི་བཀའ་
ཁྲུབ་འོག་ལྷ་སར་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ་ ༡༩༩༥ ལོར་ཕྱི་ལོར་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དེབ་གཞུགས་སུ་བཀོད་པ། བོད། ཀ

————— རྗེས་དྲན་དང་ཉིང་འཛིན་གྱི་ཁྱིད་ཡིག་ གསུང་འབུམ་བོད། ཀ

————— དུས་འཁོར་གྱི་བཤད་ཐབས་ངེས་དོན་སྟེ་མ། གསུང་འབུམ་བོད། ང་

————— ནང་ལའི་འགྲེལ་བཤད་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་མཆན། གསུང་འབུམ་བོད། ཁ

————— སྦྱོར་དུག་གི་མན་དག་དོ་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་གསལ་བཞེས་བྱ་བ་ལས་སོར་བསམ་གྱི་ཁྱིད་ཡིག་
གསུང་འབུམ་བོད། ཀ

————— སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་རྒྱད་ཟུར་བཀོལ་བ། གསུང་འབུམ་བོད། ༩ ཀ

————— ཅིས་ཀྱི་བསྐྱེད་བཅོས་མཁས་པ་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པ། གསུང་འབུམ་བོད། ང་

————— སྒོག་སྦྱོལ་དང་འཛིན་པའི་ཁྱིད་ཡིག་ གསུང་འབུམ་བོད། ཀ

རེད་མདའ་བ་གཞོན་ལྷོ་གྲོ་ས། (༡༩༤༩-༡༩༧༩) དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ངེས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྦྱོན་མ།

བོད་ཀྱི་ཅིས་རིག་ཀུན་འདུས་ཆེན་མོ། དེབ་དང་པོ། སྐར་ནག་ཅིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒོར། ༡༩༡ ནས་ ༤༩༡ བར།

བོད་ཀྱི་ཅིས་རིག་ཀུན་འདུས་ཆེན་པོ་ཙུམ་སྒྲིག་ཚོགས་རྒྱུད་གིས་ཙུམ་སྒྲིག་བྱེད། སེ་ཁྱོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་

ནས་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

————— འཕྲིན་ཡིག་ནོར་བུའི་འཕྲེང་བ། བོད་ཀྱི་ཅིས་རིག་ཀུན་འདུས་ཆེན་མོ། དེབ་དང་པོ། སྐར་ནག་ཅིས་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒོར། ༡༩༡ ཡིག་ཐེང་། ༥

————— འཕྲིན་ཡིག་ནོར་བུའི་འཕྲེང་བ་དང་དེའི་རང་ལན། བོད་ཀྱི་ཅིས་རིག་ཀུན་འདུས་ཆེན་མོ། དེབ་དང་པོ།
སྐར་ནག་ཅིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒོར། ༡༩༡ ནས་ ༡༩༥ བར།

ཉུ་སྒྲིག་པའི་ཁུངས་བཅའ་ཁྲིམ་ཡིག་ཆ་ཁག

བཀའ་འཁེམས་གསལ་ལོ་ལྟ་ན། ཀན་སྐུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གིས། ༡༩༥༩ ལོར་དེབ་གཟུགས་སྐད་པར་དུ་བསྐྱུན།

མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། (༡༩༥༥-༡༩༩༤) མཁས་གྲུབ་མཛེས་གསུང་འབུམ། ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་ལུ་ཡིར་༡༩༥༠

ལོར་སྐོག་སྒྲ་གྲུ་རུ་དེ་མས་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ།

མཁས་གྲུབ་ཚོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ། (༡༩༥༩-༡༩༧༩) བད་དཀར་ཞལ་ལུང་ལས་ཅིས་ལ་ལོག་རྟོག་ཀྱན་སེལ་སྐྱོན་མ། (ཅིས་

གཞུང་བད་དཀར་ཞལ་ལུང་།) བེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་དེབ་གཟུགས་སྐད་པར་དུ་བཏབ།

གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་མིམ་བྱོན་མིང་མཛོད། མཚོ་སྐོན་མི་རིགས་པར་ཁང་། ༡༩༩༩

ལྷ་ལྷ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། (༡༩༥༩-༡༩༩༩) ལྷ་ལྷ་ཚབ་མཛེས་གསུང་འབུམ། ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་ལུ་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་

༡༩༥༠ ལྷ་ལིར་སྐོག་སྒྲ་གྲུ་རུ་དེ་མས་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

ལྷ་ལྷ་ཚོག་ལུ་བ་ཆེན་པོ་ (༡༩༧༢-༡༩༩༩) ལོག་ས་ལུ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། སྐར་རྟོག་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཞིབ་དཔྱད་

ཁང་ནས་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

འགོས་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ། (༡༩༩༩-༡༩༩༩) དེབ་ཐེར་སྐོན་པོ། སྐད་ཆ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་ ༡༩༩༩

ལོར་དེབ་གཟུགས་སྐད་པར་དུ་བསྐྱུན།

མཛོད་ཁབ་ཆེན་པོ། (༡༩༥༢-༡༩༧༩) མཛོད་ཁབ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། ལྷ་ས་ཞོལ་དཔར་ལུ་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་༡༩༥༠

ལྷ་ལིར་སྐོག་སྒྲ་གྲུ་རུ་དེ་མས་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

སྐྱུག་ཚང་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞོན་པ་རིན་ཆེན། འབྲུངས་ལོ། ༡༩༠༥ འདས་ལོ་མི་གསལ། རྒྱས་འཁོར་སྒྱིད་ན་བསྐྱུན་པའི་རྒྱ་མཚོ།

༡༩༢༩ ལོར་ལྷ་ལིར་བཀྲ་དབྱངས་དང་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ནས་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

དོལ་བོ་བ་གཞོན་པ་རྒྱལ་མཚན་ (༡༩༩༩-༡༩༩༩) རོན་པོ་ཚོས་དེས་དོན་རྒྱ་མཚོ། ༡༩༩༩ ལོར་བེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་

ཁང་ནས་དེབ་གཟུགས་སྐད་པར་དུ་བསྐྱུན།

ལུག་པ་ལྷན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། རྒྱས་པས་བཅོ་ལུ་པ། ཅིས་གཞུང་བད་དཀར་ཞལ་ལུང་། བེ་ཅིང་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་

༡༩༠༩ ལོར་དེབ་གཟུགས་སྐད་པར་དུ་བསྐྱུན།

བོད་ཀྱི་ཅིས་རིག་ཀྱན་འདུས་ཆེན་མོ། དེབ་དང་པོ། སྐར་ནག་ཅིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་སྐོར། བོད་ཀྱི་ཅིས་རིག་ཀྱན་འདུས་ཆེན་པོ་ཙམ་

སྒྲིག་ཚོགས་སུང་གིས་ཚུ་མ་སྒྲིག་བྱེད། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

བུ་སྐོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། (༡༩༠༠-༡༩༥༩) བུ་སྐོན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ། ལྷ་ལྷ་ཚོག་སྐྱུ་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པའི་བཀའ་ཁྲིམ་

འོག་ལྷ་ས་དཔར་དུ་བསྐྱུན་པ་ ༡༩༥༥ ལོར་ལྷ་ལིར་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་དེབ་གཟུགས་སྐད་པོད་པ།

ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཆོན། ༡༩༩༩ ལོར་འབྲུངས། དཔལ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩེ་ལྷ་ར་དར་ཚུལ་བརྒྱད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་བཅས་པ།
 བོད་གྱི་ཅིས་རིག་ཀྱན་འདུས་ཆེན་མོ། དེ་བ་དང་པོ། ལྷ་ར་ནག་ཅིས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲོར། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་
 ཁང་ནས་ ༡༩༩༥ ལོར་དཔར་དུ་བཟབ།

ཞུ་མེར་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་རྩེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གཙོས་སྤྱི་མཆོན་དམ་པ་རིམ་བྱུང་གི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་
 བསྒྲིགས་པའི་དྲི་མེད་རྒྱ་གེལ་གཙང་མའི་མེ་འོང་། བོད་རྫོངས་མི་མང་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། ༡༩༩༠

ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། ༡༩༩༥ ལོར་ཉི་ཤོད་ཏྲག་གྱུར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

ས་སྐྱའི་ལམ་འབྲས། རྩ་ར་ལུར་ས་སྐྱ་ཆོས་ཆོག་ས་ནས་ ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

ས་ལུགས་གསུང་རབ་དཀར་ཆག་ ༡༩༩༧ ལོར་ལྷེ་ལིར་ངག་དབང་སྟོབས་རྒྱལ་བྱ་བས་དཔར་དུ་བཟབ།

སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར། (༡༩༠༤-༡༩༥༥) ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་ལྗོན་བཟང་། ཀན་སུ་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ནས་
 ༡༩༩༩ ལོར་དཔར་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

རེད་མདའ་བ་གཞོན་ཅུ་སྟོ་གྲོས། (༡༩༤༩-༡༩༩༩) འཕྱིན་ཡིག་རྫོང་ཁུའི་འཕྲེང་བ། བོད་གྱི་ཅིས་རིག་ཀྱན་འདུས་ཆེན་མོ། དེ་བ་
 དང་པོ། ལྷ་ར་ནག་ཅིས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲོར། ༩༩༥ ༩ བོད་གྱི་ཅིས་རིག་ཀྱན་འདུས་ཆེན་པོ་རྩོམ་སྒྲིག་ཆོག་ས་རུང་
 གིས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱེད། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ནས་ ༡༩༩༥ ལོར་དཔར་དུ་བསྐྱུན།

གསེར་མདོག་པར་ཆེན་གྲུ་མཆོག་ལྷན། (༡༩༩༥-༡༩༩༧) (པར་ཆེན་གྲུ་མཆོག་ལྷན།) འབྲུལ་སྤོང་གི་བཀའ་ལན་ནམ་པར་
 དེས་པའི་དམ་ཆོག་རབ་ཏུ་གསལ་བ། གསུང་འབུམ། བོད། ༩ ཀྱན་བཟང་སྟོབས་རྒྱལ་གྱིས་ལྷེ་ལིར་
 ༡༩༩༥ ལོར་དཔར་དུ་བཟབ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་ཕྱོགས་སྒྲིག་དང་ཞུ་སྒྲིག་འགན་འཛིན། སྤབ་བསྟན་སྦྱིན་པ།
དཔེ་འདིའི་ཞུ་སྒྲིག་པ་གཙོ་བོ། སྤབ་བསྟན་སྦྱིན་པ་དང་། སྤབ་བསྟན་ཡོན་ཏན།
དཔར་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ། གློ་བཟང་རྡོ་རྗེ་རབ་གླིང་།
མ་དཔེ་ཀམ་པུ་ཏར་འཇུག་རྒྱའི་འགན་འཛིན། དགའ་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
དཔེ་སྦྱོན་དང་མ་དཔེ་ཞུ་དག་འགན་འཁུར་བ། བྱམས་པ་དགོན་མཆོག་།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བུས་བོད་ཐེང་། ༡༧

དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེད་འོད་ཀྱི་རྒྱན།
མཁས་གྲུབ་ལོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་བརྩམས།
བརྗོད་བྲ། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་ནས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དང་དཔར་བསྟན་ཞུས།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་ཕྱི་ལོར་དཔར་ཐངས་དང་བོ་བསྟན།

